Jaarstukken 2025

Inclusief controleverklaring

Welkom

De gemeente Rotterdam presenteert op deze website de Jaarstukken 2025 inclusief Controleverklaring.

De website kent de volgende inhoudsopgave **in het menu bovenaan de pagina**:

- Totaalbeeld
- Jaarverslag - Programma's
- Jaarverslag - Paragrafen
- Jaarrekening
- Wijken

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Voorwoord

2025 was een jaar waarin we als stad en als organisatie zichtbaar hebben doorgepakt op onze ambities. In een tijd van economische onzekerheid, druk op de woningmarkt en groeiende sociale verschillen hebben we gewerkt aan een Rotterdam dat veilig, groen, kansrijk en veerkrachtig is. Deze jaarstukken laten zien waar we vooruitgang hebben geboekt en waar extra inzet nodig blijft.

We zien duidelijke resultaten op belangrijke thema's. Zo is in deze collegeperiode 26,9 hectare extra groen gerealiseerd of in uitvoering gebracht, ruim boven de gestelde ambitie van 20 hectare.

Ook op het gebied van duurzaamheid zetten we stevige stappen: de CO_2-reductie in het stedelijk gebied kwam uit op 35% ten opzichte van 1990 en overtrof daarmee onze doelstelling. Met energieadvies voor bijna 15% van de Rotterdamse mkb'ers en duizenden bereikte huishoudens werken we verder aan een toekomstbestendige stad.

Op het gebied van kansengelijkheid en jeugd hebben we belangrijke vooruitgang geboekt. Meer dan 9.000 kinderen en jongeren rondden in 2025 een preventieve interventie af, boven de beoogde 5.000.

Met de 'schil om de school' bereikten we 121 scholen, meer dan gepland. In Rotterdam Zuid maakten bovendien 1.140 peuters gebruik van gratis voorschoolse educatie. Dit zijn investeringen die zich op de lange termijn uitbetalen.

Ook in de fysieke en economische stad zijn stappen gezet. In 2025 startte de bouw van 4.160 woningen; in totaal zijn 12.538 woningen in aanbouw genomen binnen deze collegeperiode. Daarbij ligt het aandeel sociale woningen met 26% boven de norm. De oplevering en renovatie van maatschappelijk vastgoed, van scholen tot sportvoorzieningen, draagt bij aan sterke wijken. Het groot onderhoud aan de Erasmusbrug is afgerond en 57,2 hectare bijenlandschap is toegevoegd.

Daarnaast hebben we het aantal vierkante meters bedrijfsruimte in de stad op peil gehouden. Daarmee zorgen we dat er voldoende ruimte blijft voor vakmensen in onze stad. Bovendien deden we opnieuw de nodige financiële investeringen in de kleine kernen – onze havendorpen Hoek van Holland, Heijplaat, Rozenburg en Pernis – om een verdere impuls te geven aan de vitaliteit en leefbaarheid.

Tegelijkertijd erkennen we dat niet alle ambities volledig zijn gerealiseerd. De gemiddelde Veiligheidsindex bleef achter bij de doelstelling, hoewel in meerdere kwetsbare wijken duidelijke verbeteringen zichtbaar zijn. De aanpak van naastplaatsingen en zwerfafval laat vooruitgang zien, maar bleef net onder de beoogde norm. Ook het aantal bijstandsuitkeringen daalde licht ten opzichte van eind 2024, maar kwam nog niet uit op het gewenste niveau. Op het gebied van verkeersveiligheid zijn maatregelen genomen, maar minder locaties aangepakt dan gepland.

Deze resultaten laten een gemengd maar overwegend positief beeld zien. Op veel terreinen is vooruitgang geboekt en zijn doelstellingen gehaald of zelfs overtroffen. Waar dat nog niet het geval is, zien we vaak wel beweging in de goede richting. Dat geeft vertrouwen voor de komende periode, waarin we blijven investeren in veiligheid, bestaanszekerheid, duurzaamheid en een sterke economie.

We danken alle Rotterdammers, ondernemers, maatschappelijke partners en medewerkers die zich in 2025 hebben ingezet voor onze stad. Samen blijven we bouwen aan een Rotterdam waarin iedereen mee kan doen en zich thuis voelt.

College van burgemeester en wethouders van Rotterdam

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Voortgang 2025

De Voortgang 2025 geeft een samenvattend overzicht van de collegetargets, het financieel resultaat, de financiele positie eind 2025 en de belangrijkste projecten.

Collegetargets 2025

De belangrijkste doelen voor dit college zijn de collegetargets. De collegetargets gaan over de collegeperiode 2022-2026. Eind 2025 is hiervan de balans opgemaakt en gepubliceerd in de Eindverantwoording 2022 - 2026 Eén stad. Hieronder is een samenvattend overzicht opgenomen van de eindverantwoording van de collegetargets. De conclusie is dat er 6 collegetargets zijn gehaald, 5 bijna gehaald en 4 niet gehaald. Deze conclusie is gebaseerd op het oordeel van de Rotterdamse Rekenkamer zoals gepubliceerd in het rapport Targets tellen - eindbeoordeling collegetargets 2022-2026.

Collegetargets die zijn gehaald:

- 26,9 hectare meer groen (target was 20)
- 121 schillen om de school (target was 100)
- 35% CO2-reductie (target was 25%)
- gemiddeld 7.705 jeugdpreventies (target was 5.000)
- behoud van 4.335.128 m² bedrijfsruimte (target was 4.264.471 m²)
- 81% acties van de wijkplannen gerealiseerd (target was 75%)

Collegetargets die bijna zijn gehaald:

- 15.420 intakes en 6.282 gestarte schuldregelingen (target was 15.750 en 8.200)
- 12.538 start bouw nieuwe woningen waarvan 26% sociaal en 34% middensegment (target was tussen de 12.500 en 14.500 en 20% sociaal en 35% middensegment)
- 23 nieuwe woon(zorg)concepten (target was 24)
- 67% sportdeelname (target was 68%)
- 24% lagere ontevredenheid concerndienstverlening (target was 30%)

Collegetargets die niet zijn gehaald:

- een veiligheidsindex van 104 (target was 110)
- een daling naar 31.794 Rotterdammers in de bijstand (target was 30.000)
- CROW score van 82,79% voor verminderen naastplaatsingen en zwerfafval (target was 83,86%)
- 8 verkeersonveilige locaties zijn verbeterd (target was 30)

We zijn trots op de behaalde resultaten, maar blijven realistisch: veel opgaven vergen een lange adem. Waar Rotterdam de afgelopen periode duidelijke stappen vooruit heeft gezet, zien we ook dat de leefbaarheid in delen van de stad, ondanks intensieve inzet op schoon, heel en veilig, nog altijd flink wordt uitgedaagd. Dat vraagt ook de komende jaren om blijvende inzet, scherpe keuzes en nauwe samenwerking met de raad, onze partners en de Rotterdammers zelf. Dit college rondt zijn werkzaamheden af, maar onze mooie stad is nooit af.

Een uitgebreide toelichting per collegetarget is terug te vinden in de toelichting bij de betreffende begrotingsprogramma's.

Financieel resultaat 2025

Met de Jaarstukken 2025 legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af over het gevoerde beleid en de financiële resultaten over 2025. Het financiële resultaat voor resultaatbestemming is € 101 mln positief ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025.

Mee- en tegenvallers ten opzichte van de bijgestelde begroting groter dan € 10 mln:

- Gemeentefonds + € 36 mln (programma Algemene middelen)
- Lagere externe rentelasten + € 11 mln (programma Algemene middelen)
- Actualisatie van de grondexploitaties - € 15 mln (programma Stedelijke ontwikkeling)
- Wmo-arrangementen + € 18 mln (programma Zorg, welzijn en wijkteams).

Financiële afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting per programma groter dan € 10 mln, alleen de grootste afwijkingen worden genoemd:

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- **Algemene middelen (+ € 36 mln):** Bij het programma Algemene middelen is de afwijking € 36 mln positief. De positieve afwijking is voornamelijk het gevolg van € 35 mln hogere baten uit het Gemeentefonds, waarvan € 5 mln conform raadsbesluit direct aan de bestemmingsreserve is toegevoegd. Dit betreft vooral effecten van de september- en decembercirculaire 2025. Daarnaast zijn de externe rentelasten € 11 mln lager door lagere investeringsuitgaven en hogere reserves. Tegenover de hogere baten staat een lagere onttrekking aan de bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor van € 5 mln. De lagere onttrekking hangt samen met de afwijking op de dekking van de kapitaallasten bij het programma Beheer van de Stad.
- **Beheer van de stad (+ € 13 mln):** Bij het programma Beheer van de stad is er een voordeel van € 13 mln vooral door de volgende 2 posten. De gemeente ontving voor € 4 mln onverwacht een hogere vergoeding van plasticproducenten over 2023 en 2024. En voor € 4 mln vanwege niet benut budget voor dekking van kapitaallasten.
- **Bestaande stad (+ € 22 mln):** Bij het programma Bestaande stad is het saldo € 22 mln voordeliger. De grootste posten worden hier genoemd. Hogere huurbaten van € 7 mln. Lagere kapitaallasten door planningsoptimisme € 7 mln. En hogere baten uit de veiling van brandstofverkooppunten en reclameopbrengsten € 6 mln.
- **Stedelijke ontwikkeling (- € 18 mln):** Bij het programma Stedelijke ontwikkeling is het saldo € 18 mln nadelig. De grootste posten waardoor dit wordt veroorzaakt worden hier genoemd. De actualisatie van de grondexploitaties viel € 15 mln tegen. Een nadeel doordat voor bijna € 10 mln apparaatslasten niet konden worden doorbelast op projecten. En een meevaller van € 12 mln doordat een specifieke uitkering van het rijk werd ontvangen.
- **Zorg, welzijn en wijkteams (+ € 30 mln):** Bij het programma Zorg, welzijn en wijkteams is het saldo € 30 mln voordelig. Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat er voor € 18 mln minder aan zorg geleverd en gedeclareerd is in het kader van Wmo-arrangementen. Daarnaast heeft bij de wijkteams de afrekening met aanbieders over de jaren 2022 tot en met 2025 een eenmalig voordeel opgeleverd van € 9 mln .

Een uitgebreide toelichting op de afwijkingen per programma is opgenomen in het onderdeel Financiën van het betreffende programma.

Programma	Begroting 2025	Eerste Herziening 2025	Tweede Herziening 2025	Eindejaars-brief 2025	Jaarstukken 2025	Verschil Jaarstukken 2025 - Eindejaars-brief 2025
Algemene middelen	2.434.660	2.463.931	2.516.894	2.527.046	2.562.863	**35.816**
Armoede, schuldhulpverlening, integratie en samenleving	- 120.659	- 121.488	- 122.686	-122.461	-121.939	**522**
Beheer van de stad	- 205.613	- 192.975	- 201.709	-202.416	-189.475	**12.942**
Belastingen	390.494	403.483	403.908	404.133	409.892	**5.760**
Bestaande stad	- 13.638	- 35.712	- 25.466	-25.241	-3.143	**22.098**
Bestuur	- 22.564	- 22.894	- 20.604	-20.482	-24.771	**-4.289**
Cultuur	- 170.985	- 174.750	- 171.288	-171.513	-170.755	**758**
Dienstverlening	- 81.868	- 81.389	- 83.731	-83.506	-82.998	**508**
Economische ontwikkeling	- 31.046	- 32.095	- 32.383	-32.157	-31.854	**304**
Energietransitie	- 22.745	- 23.462	- 23.371	-23.371	-20.359	**3.012**
Onderwijs	- 149.462	- 154.430	- 158.614	-158.389	-155.800	**2.589**
Overhead	- 460.816	- 454.679	- 454.735	-458.335	-458.182	**153**
Sport en recreatie	- 101.521	- 101.936	- 103.378	-103.153	-101.937	**1.216**
Stedelijke ontwikkeling	65.948	62.385	66.136	57.792	40.056	**-17.737**
Veilig	- 201.048	- 202.967	- 202.361	-202.010	-199.866	**2.145**
Volksgezondheid	- 36.908	- 39.442	- 39.192	-38.967	-37.146	**1.821**
Werk en inkomen	- 255.709	- 250.289	- 260.896	-260.671	-257.631	**3.040**
Zorg, welzijn en wijkteams	- 1.016.520	- 1.041.291	- 1.086.524	-1.086.299	-1.056.107	**30.192**
Totaal	**0**	**0**	**0**	**0**	**100.849**	**100.849**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Per programma staat per begrotingsstand het saldo van de baten minus de lasten. In de kolom afwijkingen saldo betekent een positief bedrag een voordeel ten opzichte van de bijgestelde begroting: de baten zijn hoger of de lasten lager. Een negatief bedrag betekent een nadeel ten opzichte van de bijgestelde begroting: de baten zijn lager of de lasten hoger.

Financiële positie eind 2025

	Weerbaarheid			Wendbaarheid	
	Netto schuldquote	Solvabiliteit	Grond-exploitatie	Belasting- capaciteit	Structurele exploitatie-ruimte
Realisatie 2024	29,1%	53,6%	-1,7%	103%	-1,8%
Realisatie 2025	31,6%	51,3%	-1,5%	102%	3,0%
Norm BZK	**Minst risicovol**	**Minst risicovol**	**Minst risicovol**	**Enig risico**	**Minst risicovol**

Vijf financiële kengetallen

Het ministerie van Binnenlandse Zaken werkt met 5 kengetallen die vertellen hoe een gemeente er financieel voor staat. Deze financiële kengetallen geven samen een beeld van de financiële ontwikkeling van de gemeente. De waarde van de kengetallen zijn ingedeeld in 3 categorieën: minst risicovol, enig risico en meest risicovol.

De eerste 3 kengetallen gaan over de weerbaarheid van de gemeente: kan de gemeente tegen een stootje? De tweede 2 kengetallen gaan over de wendbaarheid van de gemeente: kan de gemeente zich snel aanpassen aan veranderende omstandigheden?

Weerbaarheid

De weerbaarheid van de gemeente is goed. Dit betekent dat de gemeente onverwachte tegenvallers kan opvangen.

Wendbaarheid

De wendbaarheid van de gemeente is beperkt. Dit betekent dat de gemeente niet snel de begroting kan aanpassen aan veranderende omstandigheden. De belastingcapaciteit van 102% is boven het landelijk gemiddelde. Dit betekent dat het niet makkelijk is om de belastingen te verhogen bij onverwachte tegenvallers. Daarom valt deze in de categorie enig risico.

Het structurele exploitatiesaldo geeft aan of de structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Dat is het geval als de structurele exploitatieruimte boven nul is. Wanneer het structureel exploitatiesaldo negatief is, is het moeilijk om onverwachte lasten op te vangen. Het structurele exploitatietekort eind 2025 is 3,0% en valt in deze periode in de categorie minst risicovol.

Een uitgebreide toelichting op de financiële kengetallen staat in de Paragraaf Financiële kengetallen.

Voor verdere toelichting en vergelijking met andere gemeenten zie de website: Dashboard - Gemeentelijke rekening kengetallen - Rotterdam.

Weerstandsvermogen

In het Coalitieakkoord Eén stad was het financiële uitgangspunt streven naar een weerstandsvermogen van minimaal 1,0 in alle jaren.

Jaarstukken 2024: 1,7

Jaarstukken 2025: 1,07

Een uitgebreide toelichting op de het Weerstandsvermogen staat in de Paragraaf Weerstandsvermogen.

Dashboard Financiële positie 2025

Projecten

Aan veel doelen werkt de gemeente ook door het realiseren van projecten. Het gaat om investeringen en gebiedsontwikkelingen.

De belangrijkste investeringen en projecten worden toegelicht op de programma's.

- Lichtmastvervanging en versnelde ombouw straatverlichting LED (programma Beheer van de stad)
- Rioleringsplan (programma Beheer van de stad)
- NPRZ Wonen (programma Bestaande stad)
- Vernieuwing Centrale bibliotheek (programma Cultuur)

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- Renovatie Boijmans van Beuningen (programma Cultuur)
- M4Havens (programma Stedelijke ontwikkeling)
- Stadionpark (programma Stedelijke ontwikkeling)
- Brainpark (programma Stedelijke ontwikkeling)
- Rijnhaven (programma Stedelijke ontwikkeling)
- Hart van Zuid (programma Stedelijke ontwikkeling)
- Stadsbrug (programma Stedelijke ontwikkeling)
- Roseknoop (programma Stedelijke ontwikkeling)
- A16 (programma Stedelijke ontwikkeling)
- Stadsprojecten (programma Stedelijke ontwikkeling)
- Integrale Huisvestingsplannen (programma's Cultuur, Onderwijs, Overhead, Sport en recreatie, Zorg welzijn en wijkteams)

Wijzigingen na publicatiedatum

Op 30 april 2026 heeft de Gemeente Rotterdam de Jaarstukken 2025 voor het eerst gepubliceerd. Na de publicatie zijn nog de volgende aanpassingen in de Jaarstukken 2025 doorgevoerd.

Aanpassingen aan de website op 12 mei 2026:

- Bij de jaarrekening is bij het onderdeel Controleverklaring de controleverklaring van de externe accountant toegevoegd. De naamgeving van de Jaarstukken 2025 is gewijzigd naar Jaarstukken 2025 inclusief controleverklaring.
- Vanuit het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is een nieuw format voor de SiSa-verantwoordingsvereisten ontvangen. Dit moet verplicht worden gehanteerd. Dit leidt in de Verantwoording SiSa tot enkele kleine wijzigingen.
- Bij het onderdeel Frauderisicomanagement in de paragraaf bedrijfsvoering is bij de toelichting op de lopende onderzoeken het risico in 2025 toegevoegd.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Infographic Jaarstukken 2025

Hierbij treft u de Infographic bij de Jaarstukken 2025 aan.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Collegetargets 2025

Meer dan twintig jaar geleden besloot de Rotterdamse politiek te gaan werken met meetbare doelen, met collegetargets. Dat is een hulpmiddel om beter in beeld te krijgen of ambities worden gerealiseerd en wat de maatschappelijke effecten van beleid zijn? Zo kunnen Rotterdammers zien wat de gemeente waarmaakt en kan de gemeenteraad haar controlerende taak gericht uitvoeren.

De collegetargets sluiten aan op het coalitieakkoord Eén stad 2022-2026. Begin 2026 is de Eindverantwoording 2022-2026 Eén Stad gepubliceerd en op 26 februari 2026 in de gemeenteraad besproken. De Rotterdamse Rekenkamer heeft hierover het rapport Targets tellen - eindbeoordeling collegetargets 2022-2026 gepubliceerd. In de Eindverantwoording is aangegeven of de collegetarget is gehaald, bijna gehaald of niet gehaald.

Hieronder staat de realisatie van de targets per jaar in de afgelopen collegeperiode. Een toelichting op de verschillende targets is opgenomen bij het programma waarop de collegetarget betrekking heeft.

Veiligheid

De Veiligheidsindex (VI) binnen het Wijkprofiel heeft in 2026 een gemiddelde score die gelijk of hoger is dan de gemiddelde score op de VI in 2022 (110).

De 5 laagst scorende wijken *) op de VI van 2022 (Carnisse, Hillesluis, Tussendijken, Tarwewijk, Lombardijen) laten in 2026 een stijging van tenminste 5 punten zien t.o.v. 2022.

2022	2023	2024	2025	Eindverantwoording 2022-2026 Eén stad
Nulmeting: Totaal = 110 Carnisse = 85 Hillesluis = 88 Tussendijken = 89 Tarwewijk = 89 Lombardijen = 90	**Mijlpaal**: n.v.t. **Realisatie:** Veiligheidsindex 2024 Totaal = 105 Carnisse = 93 Hillesluis = 94 Tussendijken = 98 Tarwewijk = 87 Lombardijen = 94	**Mijlpalen:** Totaal ≥110 Carnisse = 87 Hillesluis = 90 Tussendijken = 91 Tarwewijk = 91 Lombardijen = 92 **Realisatie:** in 2024 heeft geen nieuwe meting plaats gevonden	**Mijlpaal**: n.v.t. **Realisatie:** Veiligheidsindex 2026 Totaal = 104 Carnisse = 87 Hillesluis = 98 Tussendijken = 101 Tarwewijk = 90 Lombardijen = 107	Niet gehaald

Deze collegetarget is onderdeel van het programma Veilig.

Verminderen naastplaatsingen en zwerfafval

We verminderen naastplaatsingen en zwerfafval in de 20 wijken die het slechtst scoren. Doel in deze collegeperiode is een stijging van de CROW-score op naastplaatsingen en zwerfafval met gemiddeld 5 procentpunt over alle 20 wijken.

2022	2023	2024	2025	Eindverantwoording 2022-2026 Eén stad

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Nulmeting: 78,86% niveau B (2021) **Mijlpaal:** 80,25% niveau B of hoger **Realisatie:** 79,77%	**Mijlpaal**: 81,5% niveau B of hoger **Realisatie:** 82,49%	**Mijlpaal:** 82,75% niveau B of hoger **Realisatie:** 80,59%	**Mijlpaal**: 83,86% niveau B of hoger **Realisatie:** 82,79%	Niet gehaald

Deze collegetarget is onderdeel van het programma Beheer van de stad.

20 ha meer groen in de stad

In deze collegeperiode wordt 20 ha groen erbij gerealiseerd of wordt de planvorming afgerond en start de uitvoering ervan uiterlijk in 2026.

2022	2023	2024	2025	Eindverantwoording 2022-2026 Eén stad
Nulmeting: 0	**Mijlpaal**: 5 **Realisatie:** 8,1 hectare waarvan 2,8 hectare als groene daken	**Mijlpaal:** 10 **Realisatie:** 17,4 hectare waarvan 6,3 als groene daken	**Mijlpaal**: 15 **Realisatie:** 26,9 hectare, waarvan 8,3 als groene daken	Gehaald

Deze collegetarget is onderdeel van het programma Stedelijke ontwikkeling.

Schil om de school

In het schooljaar 2025/2026 hebben 100 basisscholen en voortgezet onderwijs scholen, met een achterstandsscore hoger dan 0, een schil om de school waarin minimaal 1 van onderstaande interventies is opgenomen:

- **Tutoren**
- **Mentoren**
- **Schoolzorgteams PO**
- **Preventief Jongerenwerk op school**
- **Slim organiseren met Kunstvakdocenten**
- **Expeditie Digitaal**

2022	2023	2024	2025	Eindverantwoording 2022-2026 Eén stad
Nulmeting: 61	**Mijlpaal**: 74 (peildatum 1 november) **Realisatie:** 94	**Mijlpaal:** 87 (peildatum 1 november) **Realisatie:** 117	**Mijlpaal**: 100 (peildatum 1 november) **Realisatie:** 121	Gehaald

Deze collegetarget is onderdeel van het programma Onderwijs.

Schuldhulpverlening

In deze collegeperiode vergroten we de instroom in de schuldhulpverlening door in totaal 15.750 intakes af te nemen en pakken we schulden aan door in totaal 8.200 schuldregelingen te starten.

2022	2023	2024	2025	Eindverantwoording 2022-2026 Eén stad

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Nulmeting: 0	**Mijlpaal**: 4.950 intakes en 2.700 gestarte schuldregelingen **Realisatie:** 5.339 intakes en 1.929 gestarte schuldregelingen	**Mijlpaal:** 5.250 intakes en 2.800 gestarte schuldregelingen **Realisatie:** 4.804 intakes en 2.264 gestarte schuldregelingen	**Mijlpaal**: 5.550 intakes en 2.700 gestarte schuldregelingen **Realisatie:** 5.281 intakes en 2.089 gestarte schuldregelingen	**Bijna gehaald**
Deze collegetarget is onderdeel van het programma Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving.				

Minder Rotterdammers in de bijstand

In deze collegeperiode (eind 2025) daalt het aantal bijstandsuitkeringen in Rotterdam naar 30.000.

2022	2023	2024	2025	Eindverantwoording 2022-2026 Eén stad
Nulmeting: 34.028 **Mijlpaal:** 33.375 **Realisatie:** 32.975	**Mijlpaal**: 32.325 **Realisatie:** 32.649	**Mijlpaal:** 31.350 **Realisatie:** 31.982	**Mijlpaal**: 30.000 **Realisatie:** 31.794	**Niet gehaald**
Deze collegetarget is onderdeel van het programma Werk en inkomen.				

Woningbouwproductie

Het college start in de komende drie en half jaar met de bouw van 12.500 - 14.500 nieuwe woningen. Van deze woningen (uitgezonderd tijdelijke woningen) behoort 20% tot het sociale segment en 35% tot het middensegment.

2022	2023	2024	2025	Eindverantwoording 2022-2026 Eén stad
Nulmeting 1 juli 2022: 0 **Mijlpaal**: 2.000 - 2.500 (20% in het sociale segment - 35% het middenklasse segment) **Realisatie 2022:** 1.506 (17% sociaal - 35% midden)	**Mijlpaal:** 5.500 - 6.500 (20% in het sociale segment - 35% het middenklasse segment) **Realisatie cumulatief 1 jul 2022 t/m 2023:** 4.640 inclusief 84 flexwoningen (24% in het sociale segment en 28% in het middensegment)	**Mijlpaal:** 9.000 - 10.500 (20% in het sociale segment en 35% in het middensegment) **Realisatie cumulatief 1 juli 2022 t/m 2024:** 8.391 inclusief 87 flexwoningen (28% in het sociale segment en 30% in het middensegment)	**Eindwaarde:** 12.500 - 14.500 (20% in het sociale segment en 35% in het middensegment) **Realisatie cumulatief 1 juli 2022 t/m juli 2025:** 12.538 inclusief 441 flexwoningen (26% in het sociale segment en 34% in het middensegment)	**Bijna gehaald**
Deze collegetarget is onderdeel van het programma Stedelijke ontwikkeling.				

Verkeersveiligheid

We verbeteren de verkeersveiligheid in Rotterdam door effectieve maatregelen te treffen op dertig van de meest verkeersonveilige locaties in de stad.

2022	2023	2024	2025	Eindverantwoording 2022-2026 Eén stad

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Nulmeting: 0	**Mijlpaal**: 10 **Realisatie:** 2	**Mijlpaal:** 10 **Realisatie:** 4	**Mijlpaal:** 10 **Realisatie:** 2	Niet gehaald

Deze collegetarget is onderdeel van het programma Stedelijke ontwikkeling.

25% CO2-reductie

We zetten in op minimaal 25% CO2-reductie in 2025 voor het stedelijk gebied, gemeten ten opzichte van 1990.

2022	2023	2024	2025	Eindverantwoording 2022-2026 Eén stad
Nulmeting: -10% t.o.v. 1990 **Mijlpaal:** Stedelijke CO2-uitstoot minimaal -10% t.ov. 1990 (3,09 Mton) **Realisatie:** -18%	**Mijlpaal**: minimaal -15% t.o.v. 1990 (2,92 Mton) **Realisatie:** -28%	**Mijlpaal:** minimaal -20% t.o.v. 1990 (2,75 Mton) **Realisatie:** -30%	**Mijlpaal:** -25% t.o.v. 1990 (2,58 Mton) **Realisatie:** inschatting -35% (2,25 Mton)	Gehaald

Deze collegetarget is onderdeel van het programma Energietransitie.

Jeugdpreventie

Vanaf 2023 ronden jaarlijks gemiddeld 5.000 kinderen en jongeren (en/of hun ouders/verzorgers) een goed onderbouwde of bewezen effectieve preventieve jeugdinterventie af.

2022	2023	2024	2025	Eindverantwoording 2022-2026 Eén stad
Nulmeting:	**Mijlpaal**: 5.000 **Realisatie:** 5.602	**Mijlpaal:** 5.000 **Realisatie:** 8.375	**Mijlpaal:** 5.000 **Realisatie:** 9.138	Gehaald

Deze collegetarget is onderdeel van het programma Zorg, welzijn en wijkteams.

Toename sportdeelname

We realiseren in de periode 2022-2026 een 10% toename in de sportdeelname.

2022	2023	2024	2025	Eindverantwoording 2022-2026 Eén stad
Nulmeting seizoen 2021/22: (gemiddelde van metingen over november 2021 en april 2022): Wekelijkse sporters: 62%	**Mijlpaal seizoen 2022/23:** (gemiddelde van de metingen over november 2022 en april 2023): 63% **Realisatie seizoen 2022/23:** 63%	**Mijlpaal seizoen 2023/24:** (gemiddelde van metingen over november 2023 en april 2024): 64% **Realisatie seizoen 2023/24:** 66%	**Mijlpaal seizoen 2024/25:** (gemiddelde van metingen over november 2024 en april 2025): 68% **Realisatieseizoen 2024/25:** 67%	Bijna gehaald

Deze collegetarget is onderdeel van het programma Sport en recreatie.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Woonzorgconcepten

In de collegeperiode 2022-2026 realiseren we minimaal 14 Thuisplusflats voor ouderen en starten we met de bouw van nieuwe woon(zorg)complexen voor ouderen, zodat in totaal 24 voorzieningen beschikbaar komen.

2022	2023	2024	2025	Eindverantwoording 2022-2026 Eén stad
Nulmeting: niet van toepassing **Mijlpaal:** 1 **Realisatie:** 1	**Mijlpaal**: 3 **Realisatie:** 3	**Mijlpaal:** 16 **Realisatie 2022 - 2024:** 19	**Mijlpaal:** 24 **Realisatie 2022 - 2025:** 23	Bijna gehaald

Deze collegetarget is onderdeel van het programma Zorg, welzijn en wijkteams.

Bedrijfsruimte

De doelstelling voor deze collegeperiode is voldoende bedrijfsruimte door te zorgen dat de omvang m² bedrijfsruimte gelijk blijft aan het huidige niveau.

2022	2023	2024	2025	Eindverantwoording 2022-2026 Eén stad
Nulmeting 1 juli 2022: 4.264.471 m² **Realisatie:** 4.276.330 m²	**Mijlpaal**: 4.264.471 m² **Realisatie:** 4.272.299 m²	**Mijlpaal:** 4.264.471 m² **Realisatie:** 4.355.655 m²	**Mijlpaal:** 4.264.471 m² **Realisatie:** 4.335.128 m²	Gehaald

Deze collegetarget is onderdeel van het programma Economische ontwikkeling.

Tevredenheid concerndienstverlening

We willen dat aan het eind van de collegeperiode 2023-2026 minder Rotterdammers ontevreden (≤6) zijn over hun contact met de gemeente Rotterdam. In 2025 is het percentage Rotterdammers dat ontevreden is over hun contact met de gemeente met 30% gedaald ten opzichte van 2021.

2022	2023	2024	2025	Eindverantwoording 2022-2026 Eén stad
Nulmeting 2020: 15,1% **Mijlpaal:** -4% **Realisatie:** +2%	**Mijlpaal**: -7% **Realisatie:** -5%	**Mijlpaal:** -20% **Realisatie:** -15%	**Mijlpaal:** -30% **Realisatie:** -24%	Bijna gehaald

Deze collegetarget is onderdeel van het programma Dienstverlening.

Wijk aan Zet

Het college realiseert (in deze collegeperiode) naar het oordeel van de wijkraad 75% van de acties die opgenomen zijn in de wijkplannen.

2022	2023	2024	2025	Eindverantwoording 2022-2026 Eén stad

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Nulmeting: niet van toepassing **Mijlpaal:** niet van toepassing	**Mijlpaal**: 75% **Realisatie:** 62%	**Mijlpaal:** 75% **Realisatie:** 74%	**Mijlpaal:** 75% **Realisatie:** 81%	**Gehaald**

Deze collegetarget is onderdeel van het programma Dienstverlening.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Coalitieakkoord - Eén stad

Op 10 juni 2022 is het nieuwe coalitieakkoord gepresenteerd. Leefbaar Rotterdam, VVD, D66 en Denk slaan de handen in een voor één Stad. De komende vier jaar ligt de focus op de uitvoering. Resultaatgericht en dichtbij de Rotterdammers. De voorjaarsnota, begroting en herzieningen borduren hier op door.

Schouder aan schouder voor een veilige, schone en groene stad. Voor de bouw van veel betaalbare woningen en voor de aanpak van de energietransitie. Voor het bieden van kansen aan alle Rotterdammers. Voor het bestrijden van armoede en schuldenproblematiek, voor het tegengaan van racisme en discriminatie en nog veel meer. De komende vier jaar wordt er minder vergaderd en meer gedaan.

Oog voor elkaars belangen, zorgen en prioriteiten

Het coalitieakkoord is een mix van maatregelen, ideeën en acties die soms de ene partij meer aanspreken dan de andere partij. Dat is logisch. In Nederland en in een internationale stad als Rotterdam leven we niet alleen samen, we besturen ook samen. Met oog voor elkaars belangen, zorgen en prioriteiten.

Daadkracht en creativiteit

De komende vier jaar praten we minder over de menselijke maat, maar doen we het gewoon. Niet meer doorverwijzen naar een andere afdeling, maar verder helpen met daadkracht en creativiteit. Diezelfde daadkracht waarmee de stad, net als met haar haven en architectuur, in binnen- en buitenland bekend is geworden. Dit moet het vertrouwen in overheid, bestuur en politiek de komende jaren vergroten. Wat nodig is gezien de lage opkomst bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen.

Het nieuwe college van burgemeester en wethouders moet daarin vooropgaan. Met Rotterdammers praten over hoe het gaat en wat de gemeente beter zou kunnen doen. Met andere woorden: het nieuwe college mag even op het bordes staan, maar daarna vooral op de stoep van gewone Rotterdammers.

Lees het volledige Coalitieakkoord 2022 - 2026.

Lees de Eindverantwoording van het Coalitieakkoord 2022-2026.

Lees het Rekenkamerrapport over de Eindbeoordeling Collegetargets 2022-2026.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Raadsbehandeling

De Jaarstukken 2025 worden na publicatie behandeld in de commissies en in de gemeenteraad.

Voor mee informatie voer de commissievergaderingen en de raadsvergadering zie de website: gemeenteraad.rotterdam.nl.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Commissies

Hieronder staat per commissie toegelicht welke programma's en paragrafen in die commissie worden besproken.

Commissie Bestuur, Organisatie, Financiën en Veiligheid (BOFV)

De commissie gaat over de volgende programma's en paragrafen:

- Programma Algemene middelen
- Programma Belastingen
- Programma Bestuur
- Programma Dienstverlening
- Programma Overhead
- Programma Veilig
- Paragraaf Bedrijfsvoering
- Paragraaf Financiële kengetallen
- Paragraaf Financiering
- Paragraaf Lokale heffingen
- Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Paragrafen Investeringen, Subsidies, Sustainbale development goals en Verbonden partijen voor zover betrekking op bovenstaande programma's

Betrokken collegeleden: burgemeester Schouten, wethouder Lansink-Bastemeijer, wethouder Simons en wethouder Buijt.

Commissie Bouwen, Wonen en Buitenruimte (BWB)

De commissie gaat over de volgende programma's en paragrafen:

- Programma Beheer van de stad (Buitenruimte)
- Programma Bestaande stad (Wonen en buitenruimte)
- Programma Stedelijke ontwikkeling (Bouwen, wonen en buitenruimte)
- Paragraaf Grondbeleid
- Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen
- Paragrafen Investeringen, Subsidies, Sustainbale development goals en Verbonden partijen voor zover betrekking op bovenstaande programma's

Betrokken collegeleden: wethouder Lansink-Bastemeijer, wethouder Simons en wethouder Zeegers.

Commissie Mobiliteit, Haven, Economie en Klimaat (MHEK)

De commissie gaat over de volgende programma's en paragrafen:

- Programma Economische ontwikkeling (Haven en economie)
- Programma Energietransitie (Klimaat)
- Programma Stedelijke ontwikkeling (Mobiiliteit)
- Paragraaf Duurzaam
- Paragrafen Investeringen, Subsidies, Sustainbale development goals en Verbonden partijen voor zover betrekking op bovenstaande programma's

Betrokken collegeleden: wethouder Lansink-Bastemeijer, wethouder Simons en wethouder Zeegers.

Commissie Werk & Inkomen, Onderwijs, Samenleven, Schuldhulpverlening & Armoedebestrijding, NPRZ (WIOSSAN)

De commissie gaat over de volgende programma's en paragrafen:

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- Programma Armoede, schuldhulpverlening, integratie en samenleving
- Programma Onderwijs
- Programma Werk en inkomen
- Paragraaf NPRZ
- Paragrafen Investeringen, Subsidies, Sustainbale development goals en Verbonden partijen voor zover betrekking op bovenstaande programma's

Betrokken collegeleden: wethouder Achbar, wethouder Norville, wethouder Kasmi en wethouder Versnel.

Commissie Zorg, Welzijn, Cultuur en Sport (ZWCS)

De commissie gaat over de volgende programma's en paragrafen:

- Programma Cultuur
- Programma Sport en recreatie
- Programma Volksgezondheid
- Programma Zorg, welzijn en wijkteams
- Paragrafen Investeringen, Subsidies, Sustainbale development goals en Verbonden partijen voor zover betrekking op bovenstaande programma's

Betrokken collegeleden: wethouder Achbar, wethouder Buijt, wethouder Kasmi en wethouder Simons.

Commissie tot Onderzoek van de Rekening (COR)

Deze commissie richt zich op de ordelijkheid van het (financieel) beheer, alsmede op de rechtmatigheid en de doelmatigheid van de begrotingsuitvoering. De commissie baseert haar onderzoek op de (concept-)jaarstukken en de bevindingen van de accountant. De COR bestaat uit maximaal vijf leden die door de raad uit zijn midden worden benoemd.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Leeswijzer

Opbouw website

De website is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

Leeswijzer

Naast de menu-knop staat een leeswijzer hierin staat aangegeven hoe gepresenteerde bedragen zijn bedoeld.

Totaalbeeld

Onder Totaalbeeld staan de Jaarstukken 2025 op hoofdlijnen toegelicht. Het Totaalbeeld is onderverdeeld in:

- Voortgang 2025
- Infographic Jaarstukken 2025
- Collegetargets 2025
- Coalitieakkoord bevat een korte samenvatting en een link naar het Coalitieakkoord: Eén stad, de Eindverantwoording Eén stad en het Rekenkamer rapport daarover.
- Raadsbehandeling
- Commissies geeft inzicht in welke commissies welke programma's en paragrafen aan de orde kunnen komen
- Leeswijzer geeft een korte uitleg over de opbouw van de website

Programma's

De programma's geven een totaalbeeld van een beleidsmatig onderwerp. Per programma wordt een toelichting gegeven op de voortgang, de doelen, projecten, financiën, kaders en verbonden partijen. Dit wordt hieronder verder toegelicht.

Paragrafen

De paragrafen geven een overkoepelend beeld over de programma's. Er zijn paragrafen die vanuit het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) zijn voorgeschreven en paragrafen die zijn toegevoegd om een totaal beeld te geven.

Verplichte paragrafen: Lokale heffingen, Weerstandsvermogen en risicobeheersing, Onderhoud kapitaalgoederen, Financiering, Bedrijfsvoering, Verbonden partijen en Grondbeleid.

Niet verplichte paragrafen: BBV Indicatoren, Financiële kengetallen, Investeringen, Klimaat, Nationaal Programma Rotterdam Zuid, Subsidies en Sustainable development goals.

Bij de Jaarstukken en Begroting worden alle paragrafen opgesteld. Bij de Voorjaarsnota alleen de paragrafen BBV-indicatoren, Bedrijfsvoering, Financiële kengetallen, Investeringen, Klimaat en Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Financiën

Het onderdeel Financiën betreft de Jaarrekening en bestaat uit:

- Grondslagen en regelgeving waaraan de voorjaarsnota, begroting, herzieningen en jaarstukken moeten voldoen.
- Balans waaronder de geprognotiseerde balans, de reserves en voorzieningen zijn opgenomen.
- Overzicht van baten en lasten met een totaal overzicht van de baten en lasten van de hele gemeente, het overzicht van incidentele baten en lasten, baten en lasten volgens de BBV, Clusteroverhead, Baten en lasten per programma, Algemene dekkingsmiddelen, Lokale heffingen en ten slotte de BBV-taakvelden.

Wijken

Hier staan de wijkverslagen over 2025 opgenomen.

Opbouw programma's

De programma's zijn opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- **Voortgang 2025:** De belangrijkste onderwerpen van het programma in 2025.
- **Doelen van het programma:** hier zijn meerdere doelen per programma mogelijk, voor ieder doel worden de vragen beantwoord: "Wat willen we bereiken?" en "Wat gaan we daarvoor doen?". Hierbij hoort ook steeds een set van indicatoren: de collegetargets, effectindicatoren die

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

aansluiten op "Wat willen we bereiken?" en prestatieindicatoren die aansluiten op "Wat gaan we daarvoor doen?". Bij de Jaarstukken staat "Wat hebben we in 2025 bereikt" en "Wat hebben we in 2025 gedaan".

- **Projecten:** de belangrijkste projecten die (gaan) bijdragen aan het realiseren van de doelen van het programma worden hier kort toegelicht.
- **Financiën:** een toelichting op de afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025.
- **Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen:** voor ieder programma wordt aangegeven aan welke SDG's het programma bijdraagt. Van daaruit wordt verwezen naar de paragraaf Sustainable Development Goals waar een totaalbeeld wordt geschetst.
- **Omschrijving, kaders en verbonden partijen:** hier is ruimte voor een eventueel uitgebreidere omschrijving, een opsomming van de belangrijkste kaders met een link en wordt aangegeven welke verbonden partijen bijdragen aan het bereiken van de doelen van dit programma. Een uitgebreide toelichting op de Verbonden partijen is te vinden in de paragraaf met hetzelfde onderwerp.
- **Verantwoordelijke collegeleden:** hier is opgenomen welke collegeleden verantwoordelijk zijn voor de belangrijkste delen van het programma.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Algemene middelen

Het programma Algemene middelen levert een bijdrage aan de manier waarop het college werkt aan structureel houdbare gemeentefinanciën. Het programma Algemene middelen is het financieel-technische sluitstuk van de begroting. In de paragrafen Weerstandsvermogen en risicobeheersing, Financiering, Financiële kengetallen en Verbonden partijen zijn de inhoudelijke doelstellingen, indicatoren en kengetallen opgenomen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Voortgang 2025

Financiële positie

Het college stuurt op een weerstandsvermogen van minimaal 1,0, zoals in het coalitieakkoord staat. Bij Tweede Herziening 2025 werd een weerstandsvermogen geraamd van 1,23 voor 2025. Eind 2025 is het weerstandsvermogen uitgekomen op 1,07. De paragraaf Weerstandsvermogen laat het verloop van het weerstandsvermogen en de risico's zien. In de paragrafen Financiële kengetallen en Financiering is het verloop van de financiële positie in 2025 weergegeven.

Deelnemingen

In 2025 is dividend ontvangen conform begroting. In de paragraaf Verbonden Partijen wordt ingegaan op de toekomstige veranderingen rondom dividenden van het Havenbedrijf Rotterdam.

Gemeentefonds

Gemeenten krijgen jaarlijks geld van het Rijk uit het gemeentefonds. Het Rijk verdeelt de middelen uit het gemeentefonds tussen de gemeenten op basis van verschillende kenmerken van gemeenten (maatstaven). De totale omvang van het gemeentefonds is sinds 2024 gekoppeld aan de ontwikkelingen van het bruto binnenlands product (bbp). Met deze nieuwe methode krijgen gemeenten minder geld van het Rijk ten opzichte van de oude methode, dit leidt tot tekorten bij gemeenten. In 2025 heeft het Rijk een stap gezet om de balans tussen taken en middelen te herstellen, hiermee zijn de tekorten iets verzacht maar nog niet opgelost.

Zie voor een uitgebreidere toelichting het hoofdstuk Gemeentefonds.

Rotterdamse Investeringsmotor

Bij de Voorjaarsnota 2024 is besloten tot een lening (€ 100 mln) uit de Rotterdamse Investeringsmotor (RIM). De terugbetaling van de lening is in de begroting opgenomen voor 2027 en 2028. In 2025 is besloten de lening deels (€ 29,1 mln) eerder af te lossen. Zie voor een verdere toelichting het hoofdstuk Financiën.

Financiële afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025

Financiële bijstellingen Algemene middelen	**€ 35.816**
Gemeentefonds	€ 34.648
Externe rente financiering	€ 10.901
Interne rente financiering	- € 1.420
Bestemmingsreserve taakmutaties Gemeentefonds	- € 4.876
Bestemmingsreserve Rotterdamse Investerings Motor inkomen	- € 4.484
Stelpost onvoorziene kosten	€ 472
Diverse afwijkingen	€ 575

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Stabiele en rechtvaardige financiering van de gemeente

Algemeen

Het gemeentefonds vanuit het Rijk is de grootste, jaarlijkse inkomstenbron van de gemeente. De ontwikkeling van het gemeentefonds bepaalt in belangrijke mate hoeveel financiële ruimte de gemeente heeft. Het gemeentefonds wordt sinds 2024 bijgesteld op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Tot het gemeentefonds behoren de algemene uitkering, integratie-uitkeringen en decentralisatie-uitkeringen. Met het geld kunnen gemeenten zelfstandig beleid voeren. Gemeenten moeten wel de hun wettelijk opgedragen taken betalen met het geld dat zij uit het gemeentefonds ontvangen. Het gaat bijvoorbeeld om de jeugdzorg en het verstrekken van bijstandsuitkeringen.

Minimaal 3 keer per jaar informeert het Rijk de gemeenten over het gemeentefonds:

- in mei/juni met de meicirculaire op basis van de Voorjaarsnota van het Rijk;
- in september met de septembercirculaire op basis van de Miljoenennota van het Rijk;
- in december met de decembercirculaire op basis van de Najaarsnota van het Rijk.

Volgens het raadsbesluit 23bb007699 wordt sinds 2023 het saldo van de taakmutaties, decentralisatie- en integratie-uitkeringen die zijn toegekend in de decembercirculaire rechtstreeks toegevoegd aan de Bestemmingsreserve Taakmutaties Gemeentefonds. Uit de decembercirculaire 2025 is € 4,9 mln aan deze bestemmingsreserve toegevoegd.

Herziening verdeling gemeentefonds

De onderlinge verdeling van het gemeentefonds tussen de gemeenten gebeurt op basis van verdeelmaatstaven. Deze maatstaven zijn kenmerken van gemeenten en hun inwoners, zoals het aantal inwoners, het aantal bijstandsgerechtigden, de oppervlakte en zo meer. Het Rijk stelt de maatstaven meerdere keren per jaar bij. Regelmatig vindt ook een herijking plaats om de verdeling tussen de gemeenten zo accuraat mogelijk te maken.

De laatste herijking van het verdeelmodel is doorgevoerd op 1 januari 2023. Voor gemeenten met een beperkte financiële draagkracht en een lagere sociaaleconomische status, waaronder Rotterdam, geldt tot en met 2025 een aangepast ingroeipad om de effecten van deze herijking te verminderen.

Tegelijk met de invoering van het nieuwe verdeelmodel is een onderzoeksagenda opgesteld ten behoeve van het adresseren van tekortkomingen in het nieuwe verdeelmodel. Begin 2025 schreef de minister van Binnenlandse Zaken in een kamerbrief dat verschillende onderzoeken uit de onderzoeksagenda inmiddels zijn afgerond en dat er in 2026 geen volgende stap wordt gezet, maar wel in 2027. Net als bij de vorige herijking, kan een volgende aanpassing in de verdeling een voor- of nadeel inhouden voor individuele gemeenten. Op dit moment is het nog niet mogelijk om een inschatting te maken van de uitkomsten en de mogelijke - financiële - gevolgen van de volgende herijking.

Wat hebben we in 2025 bereikt en gedaan?

Ook in 2025 trok de gemeente Rotterdam samen op met andere gemeenten en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) om in gesprek te gaan met het Rijk over gemeentefinanciën. De gesprekken in 2025 hebben een aantal resultaten opgeleverd die hieronder verder zijn toegelicht.

In de Rijksvoorjaarsnota 2025 is cumulatief € 3 mld beschikbaar gesteld voor gemeenten. Dit extra geld is bedoeld om de terugval in het gemeentefonds vanaf 2026 deels te dempen en voor jeugdzorg. Hierdoor is de pijn op korte termijn (deels) verlicht, maar vanaf 2028 zijn er juist extra bezuinigingen ingeboekt op jeugdzorg. In de Miljoenennota 2026 is ter compensatie van incidentele tekorten in de jeugdzorg in 2023 en 2024 € 728 mln beschikbaar gesteld aan gemeenten. Bij het afsluiten van het coalitieakkoord Eén Stad in 2022, koos Rotterdam ervoor om de korting op het gemeentefonds (het ‘ravijn’) al in te passen. De gezette stappen in 2025 hebben zodoende de opgave voor Rotterdam iets verzacht, hoewel dit op het domein jeugdzorg dus slechts tijdelijk zal zijn. Ondanks de stappen die zijn gezet in 2025 blijft de financiële houdbaarheid van gemeentefinanciën een belangrijk onderwerp van gesprekken met het Rijk.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Bestendig beheer Algemene middelen

Wat willen we bereiken?

Het programma Algemene Middelen draagt bij aan de manier waarop het college werkt aan structureel houdbare gemeentefinanciën. De basis voor houdbare gemeentefinanciën is gelegen in een meerjarenbegroting. Die is structureel en reëel in evenwicht is. Houdbare gemeentefinanciën vergen echter meer dan dat. Zo wil de gemeente in geval van financiële tegenslag voldoende middelen hebben om de eerste klappen op te vangen.

De houdbaarheid van gemeentefinanciën kent twee aspecten:

- Voldoende weerbaarheid. Het betreft de mogelijkheden om op korte termijn financiële tegenvallers op te vangen zonder direct in de begroting en in de beleidsambities te hoeven ingrijpen.
- Voldoende flexibiliteit in de begroting. Het betreft de snelheid waarmee de lasten kunnen worden verlaagd en de baten kunnen worden verhoogd. De flexibiliteit van de begroting (ook wel wendbaarheid genoemd) wordt beperkt door verplichtingen die voor meerdere jaren zijn of worden aangegaan. Het betreft dan om verplichtingen als gevolg van schulden (rente en aflossing van opgenomen geldleningen), kapitaallasten van investeringen en om beheer- en onderhoudslasten.

Voor de houdbaarheid van gemeentefinanciën zijn weerbaarheid en flexibiliteit dus belangrijk. Daartoe wordt gestreefd naar:

- Sluitende begroting en meerjarenraming. Wij zorgen dat de structurele lasten niet groter zijn dan de structurele baten.
- Gedegen beheer van deelnemingen en verbonden partijen. De Raad wordt bij de P&C producten en het beheerverslag deelnemingen hierover geïnformeerd.
- Weerstandvermogen van minimaal 1,0 in alle jaren.
- Gedegen treasury- en financieringsfunctie.
- Zorgen voor voldoende en gedegen financiële ruimte om investeringen mogelijk te maken, om samen met andere partijen te kunnen werken aan de toekomst van de stad. De uitdaging is om het beschikbare investerend vermogen zo in te zetten dat we een hefboom creëren om daarmee andere partijen mee te krijgen om samen te investeren.

Wenselijk is dat de gemeenteraad een integraal beeld krijgt van de consequenties van beslissingen voor de houdbaarheid van de begroting. Kengetallen en indicatoren, zoals hieronder benoemd, kunnen de gemeenteraad ondersteunen bij het nemen van beslissingen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Zorgdragen dat de hiervoor geldende indicatoren en kengetallen blijven binnen de geldende wettelijke normen en bestuurlijke kaders en de actuele streefwaarden zoals bepaald door de toezichthouder, de Provincie Zuid-Holland.
- Hierover verantwoording afleggen in de achtereenvolgende P&C-producten.

Hoe meten we dat?

De gemeente maakt gebruik van financiële kengetallen voor de sturing op en de verantwoording over de financiële positie. De volgende kengetallen en indicatoren zijn behorend tot het programma:

- Weerstandsvermogen
- Structurele exploitatieruimte
- Solvabiliteitsrisico
- EMU-saldo (vorderingssaldo)
- Kasgeldlimiet
- Renterisiconorm
- Schatkistbankieren
- Netto schuldquote

Toelichting indicatoren

Voor nadere toelichting op en de ontwikkeling van een aantal van de verschillende indicatoren en kengetallen zie de paragrafen Weerstandsvermogen en risicobeheersing en Financiële kengetallen.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Wat hebben we in 2025 bereikt en gedaan?

In hoeverre bovenstaande indicatoren en kengetallen binnen de geldende wettelijke normen, bestuurlijke kaders en streefwaarden van onze toezichthouder zijn gebleven in 2025, staat beschreven in de paragrafen Weerstandsvermogen, Financiële Kengetallen en Financiering. In laatstgenoemde paragraaf wordt de in 2025 gevoerde treasury- en financieringsfunctie verantwoord. In de paragraaf Verbonden Partijen het gevoerde deelnemingenbeheer in 2025.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

Het programma Algemene middelen draagt via het gedegen beheer van bestaande deelnemingen en verbonden partijen, waarmee een verscheidenheid aan publieke belangen wordt gerealiseerd, aan de volgende Duurzame ontwikkelingsdoelstelling:

- SDG 17 Partnerschappen om diensten te bereiken

Voor een uitgebreide toelichting zie de paragraaf Sustainable development goals.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Financiën

Overzicht baten en lasten

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overzicht van baten en lasten Algemene middelen	Oorspr. Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Baten exclusief reserves	**2.463.972**	**2.577.098**	**2.605.517**	**28.419**
Bijdragen rijk en medeoverheden	2.355.868	2.464.961	2.493.163	28.202
Dividenden	108.067	110.146	107.144	-3.002
Financieringsbaten	1.387	3.018	3.378	361
Overige baten	-1.349	-1.026	-1.026	0
Overige opbrengsten derden	0	0	2.858	2.858
Lasten exclusief reserves	**-13.878**	**-39.796**	**-56.528**	**-16.732**
Overige verrekeningen	**0**	**0**	**42**	**42**
Overige verrekeningen	0	0	42	42
Programmalasten	**-13.878**	**-39.796**	**-56.570**	**-16.774**
Financieringslasten	50.558	42.756	27.803	-14.953
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	29.371	9.542	460	-9.082
Kapitaallasten	-94.147	-92.400	-88.086	4.314
Overige programmalasten	340	306	185	-121
Subsidies en inkomensoverdrachten	0	0	3.067	3.067
Saldo voor vpb en reserveringen	**2.477.850**	**2.616.894**	**2.662.045**	**45.150**
Saldo voor reserveringen	**2.477.850**	**2.616.894**	**2.662.045**	**45.150**
Reserves	**-43.191**	**-89.848**	**-99.182**	**-9.334**
Onttrekking reserves	**93.706**	**181.960**	**177.503**	**-4.457**
Algemene Reserve	26.888	97.528	97.528	0
Bestemmingsreserve Maatstaf huishoudens met laag inkomen	0	6.446	6.446	0
Concernfinancien RIM	66.818	77.986	73.529	-4.457
Toevoeging reserves	**-136.897**	**-285.146**	**-290.023**	**-4.877**
Bestemmingsreserve Egalisatie Gemeentefonds	0	-20.000	-20.000	0
Bestemmingsreserve Nationaal Programma Rotterdam Zuid	-15.400	-15.400	-15.400	0
Bestemmingsreserve Taakmutaties Gemeentefonds	0	-34.372	-39.249	-4.876
Concernfinancien RIM	-121.497	-215.036	-215.036	-1
Kredietrisicoreserve	0	-338	-338	0
Vrijval reserves	**0**	**13.338**	**13.338**	**0**
Bestemmingsreserve Maatstaf huishoudens met laag inkomen	0	554	554	0
Bestemmingsreserve Taakmutaties Gemeentefonds	0	5.884	5.884	0
Concernfinancien RIM	0	6.900	6.900	0
Saldo	**2.434.660**	**2.527.047**	**2.562.863**	**35.816**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting

Overzicht afwijkingen programma	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Gemeentefonds	28.202	-6.446	0	34.648
2. Externe rente financiering	0	-10.901	0	10.901
3. Interne rente financiering	0	1.420	0	-1.420
4. Toevoeging Bestemmingsreserve taakmutaties gemeentefonds	0	0	-4.876	-4.876
5. Bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor	0	0	-4.484	-4.484
6. Stelpost onvoorziene kosten	0	-472	0	472
7. Diverse afwijkingen	217	-333	26	575
Totaal afwijkingen	**28.419**	**-16.732**	**-9.334**	**35.816**

N.B. In de hierboven getoonde afwijkingen betekent een negatief bedrag lagere baten, lagere lasten of een lagere onttrekking. Een positief bedrag hogere baten, hogere lasten of een hogere onttrekking. In de kolom afwijkingen saldo betekent een positief bedrag dat de baten hoger of de lasten lager zijn. Een negatief bedrag betekent dat de baten lager of de lasten hoger zijn.

Programma en Rotterdamse taakvelden

Saldo programma Algemene middelen/Rotterdamstaakveld	Oorspronke lijke Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Algemene middelen	**2.434.660**	**2.527.047**	**2.562.863**	**35.816**
0.5 - Treasury	90.263	95.845	105.981	10.136
0.7 - Algemene uitkeringen en overige uitkeringengemeentefonds	2.355.886	2.465.642	2.500.155	34.513
0.8.a - Overige baten en lasten - Beheer algemenemiddelen	-11.489	-34.441	-43.272	-8.832

Realisatie bestemmingsreserves

Onder dit programma vallen de volgende reserves:

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie bestemmingsreserves Algemene middelen	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Algemene middelen	**2.124.064**	**291.399**	**204.225**	**16.038**	**2.195.200**
Bestemmingsreserve Taakmutaties Gemeentefonds	26.064	40.715	2.802	8.584	55.393

Realisatie bestemmingsreserves Algemene middelen	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Algemene middelen	**2.124.064**	**291.399**	**204.225**	**16.038**	**2.195.200**
Bestemmingsreserve Taakmutaties Gemeentefonds	26.064	40.715	2.802	8.584	55.393

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	26.064	40.715	2.802	8.584	55.393
Begroting 2025	26.064	35.839	9.313	8.584	44.005
Verschil Realisatie - Begroting	0	4.876	-6.511	0	11.387

Toelichting Reserve	
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2006 (einddatum niet van toepassing)
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve betreft nog niet door de uitvoerende clusters geclaimde of ingedaalde rijksmiddelen met een specifieke doelstelling / taakstelling die bij Beheer Algemene Middelen gereserveerd zijn voor latere jaren.
Toelichting Realisatie 2025:	De realisatie van de toevoeging betreft de toevoeging uit de circulaires voor taakmutaties, en wijzigingen in decentralisatie- en integratie-uitkeringen. De realisiatie van de ontrekking betreft de geclaimde ontrekkingen voor deelreserves door de uitvoerende clusters en de vrijval betreft de vrijval conform begroting 2e herziening.
Verschil Realisatie - Begroting	Verschil toevoeging betreft voor 4,9 mln taakmutaties, wijzigingen decentralisatie- en integratie-uitkeringen uit de decembercirculaire 2025. Grootste afwijkingen onttrekkingen hebben betrekking op de deelreserves:- Aardgasvrije wijken: op de reserve voor aardgasvrije wijken is een begrote onttrekking van € 2,7 mln niet gerealiseerd doordat nog niet aantoonbaar is voldaan aan de daarvoor benodigde minimale aansluitnorm. - Crisisdienstverlening (COVID-19): De reserve is ondergebracht bij Rotterdam en is bestemd voor de arbeidsmarktregio waarvan Rotterdam centrumgemeente is. Er zijn verschillende projecten in de arbeidsmarktregio die gefinancierd worden uit deze reserve. Niet alle projecten hebben even snel doorgang gevonden als van tevoren is ingeschat waardoor € 1,2 mln minder is onttrokken uit de reserve.- Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit: € 1,2 mln minder onttrokken door vertraging in het project Pleinweg-Wolphaertsbocht waardoor afronding is doorgeschoven.- Omgevingswet: een verschil met de begroting van € 1,4 mln voor kosten gemaakt om de wettelijke taken rondom invoering en uitvoering van de omgevingswet te kunnen bekostigen.

Kredietrisicoreserve	19.841	338	0,00	0,00	20.179

Realisatie bestemmingsreserves Algemene middelen	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Algemene middelen	**2.124.064**	**291.399**	**204.225**	**16.038**	**2.195.200**
Kredietrisicoreserve	19.841	338	0,00	0,00	20.179

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	19.841	338	0,00	0,00	20.179
Begroting 2025	19.841	338	0,00	0,00	20.179
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0

Toelichting Reserve	

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Raadsbesluit:	Begroting 2012 (einddatum niet van toepassing)
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve dient ten behoeve van de risico's met betrekking tot de leningen- en garantieportefeuille.
Toelichting Realisatie 2025:	De realisatie is conform begroting (toevoeging ten behoeve van de risco's met betrekking tot de leningen- en garantieportefeuille).
Verschil Realisatie - Begroting	Geen verschil realisatie - begroting.

Algemene Reserve	136.316	0,00	97.528	0,00	38.788

Realisatie bestemmingsreserves Algemene middelen	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Algemene middelen	**2.124.064**	**291.399**	**204.225**	**16.038**	**2.195.200**
Algemene Reserve	136.316	0,00	97.528	0,00	38.788
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	136.316	0,00	97.528	0,00	38.788
Begroting 2025	136.316	0	97.528	0,00	38.788
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Doorlopend
Doel Reserve:	De algemene reserve behoort tot het weerstandsvermogen, hetgeen vrij aanwendbare middelen zijn, die worden ingezet om het begrotingsbeeld sluitend te houden en voor onvoorziene financiële risico's.				
Toelichting Realisatie 2025:	De realisatie is conform de begrotingsstand na eindejaarsbrief. De boeking vindt nog plaatst in correctieperiode.				
Verschil Realisatie - Begroting	Het begrote concernresultaat wordt per saldo verrekend met de Algemene Reserve. Geen verschil realisatie - begroting.				

Bestemmingsreserve maatstaaf huishoudens met laag inkomen	7.000	0,00	6.446	554	0

Realisatie bestemmingsreserves Algemene middelen	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Algemene middelen	**2.124.064**	**291.399**	**204.225**	**16.038**	**2.195.200**
Bestemmingsreserve maatstaaf huishoudens met laag inkomen	7.000	0,00	6.446	554	0
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	7.000	0,00	6.446	554	0
Begroting 2025	7.000	0,00	6.446	554	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 2024 (einddatum 31-12-2025)
Doel Reserve:	In de gemeentefonds decembercirculaire 2024 is de maatstaf 'huishoudens met een laag inkomen met drempel' onverwachts niet geactualiseerd. In de begroting voor 2024 was er rekening mee gehouden dat, net als in 2023, ook				

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	in 2024 deze maatstaf geüpdatet zou worden in de decembercirculaire. Het Rijk heeft echter laten weten dat deze maatstaf die nog invloed heeft op de gemeentefondsuitkering 2024 pas wordt bijgewerkt in de meicirculaire 2025. Conform BBV-richtlijnen kan deze aanpassing pas in het resultaat van het gemeentefonds worden meegenomen wanneer deze wordt geactualiseerd in een circulaire. Dit zorgt ervoor dat het voorziene nadelige effect van het actualiseren van deze maatstaf niet kan worden meegenomen in het resultaat van het gemeentefonds van 2024. Dit heeft voor 2024 een positief effect op het gemeentefondsresultaat, maar vervolgens gaat dit hand in hand met een uitgesteld negatief effect in de meicirculaire 2025.
Toelichting Realisatie 2025:	De realisatie is conform de begroting (onttrekking en vrijval maatstaaf HHLI na de meicirculaire 2025 en afrekening in 2025). De boeking van de ontrekking moet nog plaatsvinden in de correctieperiode.
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	Geen verschil realisatie - begroting.

Bestemmingsreserve Egalisatie Gemeentefonds	0,00	20.000	0,00	0,00	20.000

Realisatie bestemmingsreserves Algemene middelen	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Algemene middelen	**2.124.064**	**291.399**	**204.225**	**16.038**	**2.195.200**
Bestemmingsreserve Egalisatie Gemeentefonds	0,00	20.000	0,00	0,00	20.000
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	0,00	20.000	0,00	0,00	20.000
Begroting 2025	0,00	20.000	0,00	0,00	20.000
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Voorjaarsnota 2025 (einddatum 31-12-2028)
Doel Reserve:		De egalisatiereserve leidt ertoe dat mogelijke voor- en nadelen (onder andere als gevolg van de niet-taakgebonden korting op het gemeentefonds (het ‘ravijn’) per 2026) in zekere mate worden geëgaliseerd. Mee- en tegenvallers komen via het rekeningresultaat niet meer volledig ten gunste of laste van de algemene reserve. Hierdoor ontstaat een financieel stabieler meerjarenbeeld.			
Toelichting Realisatie 2025:		Realisatie is conform begroting (toevoeging ten behoeve egalisatie conform doel van deze reserve).			
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting					Geen verschil realisatie - begroting.

Bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor	1.934.843	230.346	97.449	6.900	2.060.840

Realisatie bestemmingsreserves Algemene middelen	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Algemene middelen	**2.124.064**	**291.399**	**204.225**	**16.038**	**2.195.200**
Bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor	1.934.843	230.346	97.449	6.900	2.060.840
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	1.934.843	230.346	97.449	6.900	2.060.840
Begroting 2025	1.934.843	230.346	116.572	6.900	2.041.716

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verschil Realisatie - Begroting	0	1	-19.123	0	19.124
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	November 2020 (einddatum niet van toepassing)				
Doel Reserve:	Het op transparante wijze dekken van investeringslasten en out-of-pocketkosten die niet worden gedekt uit de bestaande begroting, waaronder de lasten die voorheen werden gedekt uit het IFR en de lasten die voortvloeien uit de aanweinding van de verkoopopbrengste Eneco en bijzondere erfpachtbaten.				
Toelichting Realisatie 2025:	Toevoegingen worden centraal gerealiseerd na een raadsbesluit. Onttrekkingen dekken de kapitaallasten en de onrendabele top (out-of-pocketkosten) van geactiveerde projecten en vinden plaats op basis van de projectrealisatie.				
Verschil Realisatie - Begroting	Door vertraging in de uitvoering blijven de onttrekkingen achter. De kapitaallasten, out-of-pocketkosten en de bijbehorende onttrekkingen schuiven daardoor door naar de komende jaren.				
Totaal	**2.124.064**	**291.399**	**204.225**	**16.038**	**2.195.200**

Toelichting afwijkingen

Het saldo van het programma Algemene Middelen bedraagt € 35,8 positief (afwijking 1,4%). De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Gemeentefonds

Het resultaat van het gemeentefonds bedraagt € 34,6 mln positief. De afwijking ten opzichte van de begroting komt voor € 28,2 mln door hogere baten en voor € 6,4 mln door lagere lasten.

De septembercirculaire Gemeentefonds 2025 leidde tot een positief saldo van € 10,6 mln aan taakmutaties en wijzigingen in decentralisatie- en integratie-uitkeringen. De belangrijkste wijzigingen hieruit zijn in de Eindejaarsbrief 2025 aan de raad gemeld. Daarnaast bevatte de septembercirculaire middelen ter compensatie van de incidentele tekorten 2023 en 2024 in de jeugdzorg van € 34,4 mln Deze middelen zijn in de Eindejaarsbrief toegevoegd aan de Bestemmingsreserve Taakmutaties Gemeentefonds, hierdoor hebben deze nu geen effect op het resultaat.

In de Eindejaarsbrief is tevens gemeld dat de septembercirculaire een positief saldo heeft van € 10 mln door ontwikkelingen van de algemene uitkering. Hiervan is € 5,2 mln het gevolg van de voorlopige afrekening van het btw-compensatiefonds. Bij de overige € 4,8 mln gaat het om een bijstelling van de maatstaven en de uitkeringsfactor.

De decembercirculaire Gemeentefonds 2025 heeft een positief saldo van € 4,9 mln door taakmutaties en wijzigingen in decentralisatie- en integratie-uitkeringen. Deze middelen worden dermate laat in het jaar toegekend dat deze niet meer verwerkt worden in de begroting.

Tot slot is er een positief saldo ontstaan door ontwikkelingen van de uitkeringsfactor. Dit betreft € 5,2 mln uit eerdere jaren (2023 en 2024) en € 3,5 mln heeft betrekking op 2025.

Bovenstaande ontwikkelingen vormen de belangrijkste verklaring voor het positieve resultaat van het gemeentefonds van € 34,6 mln. Het resultaat op de baten valt lager uit (€ 28,2 mln), omdat hierin de reeds voorziene negatieve bijstelling van € 6,4 mln voor de maatstaf ‘huishoudens met een laag inkomen’ voor het uitkeringsjaar 2024 is verrekend. Op grond van de BBV-richtlijnen kan de hiervoor getroffen reservering niet rechtstreeks worden verwerkt op de baten van het gemeentefonds. Daarom wordt deze gecorrigeerd via € 6,4 mln aan lagere lasten.

2. Externe rente financiering

De gemiddelde financieringsbehoefte was in 2025 aanzienlijk lager dan begroot. Door achterblijvende investeringen door planningsoptimisme en hogere reserves werden er minder leningen aangetrokken. In combinatie met iets gunstigere rentetarieven heeft dit geleid tot lagere externe rentelasten van € 15 mln. Om de financiële effecten van planningsoptimisme te beperken, is bij de begroting een stelpost planningsoptimisme opgenomen. Deze stelpost verlaagt het effect van de lagere externe rentelasten op het resultaat met € 4,1 mln. Daarmee komt het uiteindelijke verschil uit op € 10,9 mln.

3. Interne rente financiering

Door het achterblijven van de investeringen is er ook minder rente intern doorgerekend. De lager toegerekende rente van € 4,3 mln en de stelpost planningsoptimisme van € 2,9 mln zorgen samen voor een lager toegerekende rente van € 1,4 mln.

4. Toevoeging Bestemmingsreserve taakmutaties gemeentefonds

Op 21 december 2023 is het raadsvoorstel (23bb007699) over de omgang met de in de decembercirculaire opgenomen taakmutaties en wijzigingen integratie- en decentralisatie-uitkeringen aangenomen. Daardoor worden de middelen uit de decembercirculaire (€ 4,9 mln) rechtstreeks toegevoegd aan de Bestemmingsreserve Taakmutaties Gemeentefonds. Uitsluitend voor zover dit het lopende jaar betreft en de middelen geen betrekking hebben op de algemene uitkering.

5. Bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor

Bij het programma Algemene Middelen is sprake van een afwijking van € 4,5 mln uit de bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor. Dit hangt samen met de afwijking op de dekking van de kapitaallasten bij het programma Beheer van de Stad.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

6. Stelpost onvoorziene kosten
Dit is de vrijval van het restant uit de wettelijk voorgeschreven stelpost onvoorzien.

7. Diverse afwijkingen
Diverse kleinere afwijkingen.

Toelichting reserves

Algemene Reserve
De algemene reserve behoort tot het weerstandsvermogen. Het betreft vrij aanwendbare middelen, die worden in gezet om het begrotingsbeeld sluiten te houden en om onvoorziene financiële risico’s op te vangen, bijvoorbeeld risico's die ontstaan bij een of meer van de programma's.

Bestemmingsreserve Egalisatie Gemeentefonds
Deze reserve is bedoeld om financiële tegenvallers in de jaren 2026, 2027 en 2028 geleidelijk af te vangen. Dit voorkomt directe belasting van de algemene reserve en draagt bij aan een stabieler financieel meerjarenbeeld.

Bestemmingsreserve Maatstaven Gemeentefonds
Deze reserve is bedoeld om de financiële tegenvaller op maatstaf ‘huishoudens met een laag inkomen’ in 2025 op te vangen.

Bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor
Deze reserve is bedoeld om op een transparante manier investeringslasten te dekken. Waarbij de verschillende cilinders elk een eigen doel hebben die betrekking hebben op investeringen die vanuit de programma's gedaan worden.

Bestemmingsreserve Taakmutaties Gemeentefonds
De onttrekkingen aan de reserve vinden plaats op dit programma, maar ook op andere programma’s. De bestemmingsreserve betreft nog niet door de uitvoerende clusters geclaimde of ingedaalde rijksmiddelen met een specifieke doelstelling/ taakstelling die bij Beheer Algemene Middelen gereserveerd zijn voor latere jaren.

Kredietrisicoreserve
Er zijn geen onttrekkingen aan deze bestemmingsreserve begroot, omdat de Kredietrisicoreserve dient ten behoeve van de risico's met betrekking tot de leningen- en garantieportefeuille.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Kaders en verbonden partijen

Beleidskaders, monitoren en regelgeving

Wet- en regelgeving

- Financiële-verhoudingswet
- Circulaires uitkering Gemeentefonds
- Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)
- Burgerlijk Wetboek Boek 2 (rechtspersonen)
- Gemeentewet
- Wet Financiering decentrale overheden (Fido)
- Code Corporate Governance

Beleidskaders

- Verordening Financiën Rotterdam 2021
- Verordening leningverstrekking en garantieverlening Rotterdam 2014
- Treasurystatuut Rotterdam 2021
- Beleidskader Verbonden Partijen en governance samenwerkingrelaties

Monitoring

- Beheerverslag Deelnemingen 2024
- Beheerverslag Deelnemingen 2023
- Beheerverslag Deelnemingen 2022
- Beheerverslag Deelnemingen 2021

Verbonden partijen die bijdragen aan het programma

De volgende Verbonden partijen worden ingezet om het doel van het programma te realiseren:

- Gemeenschappelijke bezit Evides
- Bank Nederlandse Gemeenten Bank N.V.
- Royal Group Schiphol

Een uitgebreide toelichting is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verantwoordelijke collegeleden

Wethouder Simons

Wethouder Simons is verantwoordelijk voor de portefeuille Haven, Economie, Horeca, Bestuur (wijken en kleine kernen) en Financiën.

'Aan de slag in de wijk, dichtbij en samen met Rotterdammers.'

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving

Gelijke kansen voor Rotterdammers in een inclusieve samenleving. Daar zet de gemeente zich voor in. Centraal daarbij staan bestaanszekerheid en kansengelijkheid. Dat geldt ook voor bijvoorbeeld nieuwe bewoners en Rotterdammers die moeite hebben met lezen en schrijven. Iedereen moet kansrijk, veilig en gezond kunnen leven.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Voortgang 2025

Armoede en schulden

Collegetarget schuldhulpverlening: In deze collegeperiode vergroten we de instroom in de schuldhulpverlening door in totaal 15.750 intakes af te nemen en pakken we schulden aan door in totaal 8.200 schuldregelingen te starten

Realisatie 2024: intakes 4.804, gestarte schuldregelingen 2.264

Mijlpaal 2025: intakes 5.550, gestarte schuldregelingen 2.700

Realisatie 2025: intakes 5.281, gestarte schuldregelingen 2.089

Over de gehele collegeperiode waren er 15.420 intakes. Dit was de eindstand op 31 december 2025. De collegetarget op dit onderdeel is dus voor 98% gerealiseerd.

De eindstand voor het aantal schuldregelingen is 6.282. Daarmee is 77% van de target behaald.

Taal

Aantal trajecten basisvaardigheden

Realisatie 2024: 9.345 gestarte trajecten basisvaardigheden

Streefwaarde 2025: 6.150 gestarte trajecten basisvaardigheden

Realisatie 2025: 8.588 gestarte trajecten basisvaardigheden

De gemeenteraad stelde op 2 februari 2023 het beleidskader Basisvaardigheden 2023-2026 Rotterdam Vaardig Verder, Beter in taal, rekenen en digitale vaardigheden' vast. De ambitie voor deze collegeperiode is in 2025 verhoogd van 25.000 naar 30.000 gestarte trajecten basisvaardigheden. Van 2023 tot en met 2025 zijn 27.038 trajecten gestart. Hiermee ligt de realisatie van de doelstelling op koers.

Opvang vluchtelingen Oekraïne

Sinds de inval van Rusland in Oekraïne in maart 2022 heeft de gemeente de taak om Oekraïense vluchtelingen op te vangen. Het Rijk vraagt Rotterdam om 2.456 tijdelijke huisvestingsplekken voor vluchtelingen uit Oekraïne te bieden.

De gemeente wil 2.000 gemeentelijke opvangplekken in Rotterdam behouden. Het college heeft besloten om deze capaciteit (voorlopig) niet uit te breiden.

Rotterdam ving eind december 2025 3.259 Oekraïense vluchtelingen op. Van hen verbleven er 1.740 in gemeentelijke opvanglocaties, 206 minder dan de opgave. En 1.519 woonden bij particulieren of huurden zelfstandig. Het aantal gemeentelijke opvangplekken hangt af van de beschikbaarheid van panden en de looptijd van huurcontracten. De 2.000 opvangplekken zijn begin 2026 weer beschikbaar.

De gemeente maakt kosten voor tijdelijke huisvesting, leefgeld, onderwijs, zorg en werk. Het Rijk betaalt deze kosten. Daardoor heeft de gemeente geen extra lasten voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne.

Opvang asielzoekers en statushouders onder de spreidingswet

Sinds de spreidingswet in 2024 in werking trad, heeft Rotterdam de opgave om 2.500 asielzoekers op te vangen. Mijlpaal 2025: Rotterdam vangt maximaal 500 asielzoekers op. De gemeente voldoet aan de spreidingswet door ook 2.000 statushouders op te vangen. Hiermee ontlast de gemeente de asielketen en voldoet zij aan de opgave conform afspraken met het ministerie van Asiel en Migratie.

Rotterdam voldeed in 2025 aan de spreidingswet. 500 asielzoekers werden opgevangen op COA-opvanglocaties. Dit waren vooral rivierschepen en 1 kleine landlocatie voor 40 alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv). Daarnaast is er plek voor 2.000 statushouders die nog geen eigen woning hebben. Zij worden opgevangen op de MS Silja, de grote COA-noodopvanglocatie op het water.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Huisvestingsopgave statushouders

De rijksoverheid bepaalt elk halfjaar hoeveel statushouders de gemeente een woning moet geven en begeleiding bij inburgering moet bieden. Statushouders zijn vluchtelingen met een verblijfsvergunning. De totale huisvestingsopgave voor statushouders in 2025 was 1.196 te huisvesten personen:

Huisvestingsopgave statushouders 2025

Taakstelling 1e helft 2025	554
Taakstelling 2e helft 2025	486
Restopgave 2024 Dit gaat om het huisvesten van statushouders die in 2024 zijn meegeteld voor de taakstelling en die in 2025 nog vanuit de Silja moesten doorstromen naar een woning	60
Herhuisvestingsopgave in 2025 Dit gaat om het herhuisvesten van statushouders die in tijdelijke huisvesting verblijven	96
Totaal	**1.196**

De huisvestingsopgave voor statushouders is in 2025 volledig gerealiseerd; door een combinatie van het aanbod van corporatiewoningen en de realisatie van alternatieve huisvestingsvormen. Zo beheert de gemeente een doorstroomlocatie in een leegstaand kantoorgebouw en een transformatielocatie in een voormalig verzorgingshuis. Ook maakten we in 2025 gebruik van plekken in een leegstandsbeheerlocatie en van aanbod van particuliere verhuurders.

Inburgering

Op 1 januari 2022 trad de Wet Inburgering in werking. De gemeente is sindsdien verantwoordelijk voor de begeleiding van inburgeraars, en biedt hun een programma inburgering aan. Inburgeraars leren financieel zelfredzaam te zijn, leren de taal en krijgen hulp om te gaan werken of onderwijs te volgen. Alle inburgeraars krijgen een inburgeringstraject op maat.

In Rotterdam zijn 2.750 statushouders, 2.110 gezinsmigranten en 160 overige migranten inburgeringsplichtig (peildatum 31 december 2025). Per 2 december 2025 waren 2.564 statushouders aangemeld voor een leerroute die de gemeente in verband met haar regierol inkoopt voor statushouders. Voor gezinsmigranten heeft de gemeente geen regierol en kan zij alleen adviseren. Tot en met 2025 is het totaal aantal afgeronde trajecten 521. Dit heeft te maken met de duur van inburgering, namelijk 3 jaar. Een deel van de statushouders met inburgeringsplicht verblijft nog op de statushouderslocatie in de Merwehaven. Bijna de helft van hen neemt actief deel aan minstens een van de onderdelen van Vroege Start. Vroege Start houdt in dat het inburgeren zo vroeg mogelijk start, bij voorkeur al in de doorstroomlocatie en zodra een statushouder aan de gemeente is gekoppeld.

Samenleven

In oktober 2023 is het actieplan Samenleven in Een stad 2024 – 2027 vastgesteld. Het beleid is inmiddels bijna 2 jaar in uitvoering. De gemeenteraad is in februari 2026 geïnformeerd over de voortgang van het actieplan via de tweede jaarlijkse voortgangsrapportage. Enkele voorbeelden van onze inzet in 2025:

- De gemeente ondersteunt via de Subsidieregeling Samenleven in een Stad 2024 - 2027 laagdrempelige activiteiten die voor en door Rotterdammers zelf zijn ontwikkeld. In 2025 maakte de gemeente maar liefst 70 projecten mogelijk rond de thema's diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid. Een voorbeeld hiervan is de stedelijke tentoonstelling Faces of Rotterdam. Hierin is de culturele diversiteit van de stad geportretteerd.
- Scholen werken actief aan gelijke kansen en aan een veilig klimaat via ons educatieaanbod over artikel 1 van de grondwet. Afgelopen jaar gaven 75 basisscholen les over discriminatie, uitsluiting en respectvol met elkaar omgaan in de klas. Docenten en studenten in het mbo en hoger onderwijs krijgen trainingen over vooroordelen en botsende perspectieven tussen docenten en tussen docent en student.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- Maar liefst 102 werkgevers en organisaties binnen 010inclusief zijn aan de slag om hun wervingsbeleid objectief in te richten. Ze investeren in kansengelijkheid op de arbeidsmarkt.
- In 2025 organiseerde de gemeente rond de 100 stadsgesprekken. Hieraan deden ruim 800 Rotterdammers mee. In de stadsgesprekken gaan Rotterdammers met elkaar in gesprek over samenleven. Hiermee draagt de gemeente bij aan ontmoeting en verbinding tussen inwoners.
- De stadsmarinier antidiscriminatie ontwikkelde de wijkgerichte aanpak “Inclusief en respectvol samenleven”. Met deze aanpak krijgen professionals in de wijken een met concreet handelingsperspectief om sociale inclusie te bevorderen in hun werkgebied. Inmiddels bezocht de stadsmarinier bijna alle wijken om professionals te informeren over de mogelijkheden van deze aanpak. Ook zijn alle wijkraden geïnformeerd over het actieplan Samenleven en kregen zij een trainingsaanbod. Met verschillende stedelijke partners is een wijkaanbod ontwikkeld. Dit bestaat uit verschillende activiteiten. De aanpak wordt inmiddels in 95% van de wijken gebruikt.

Financiële afwijkingen ten opzichte van de bijstelde begroting 2025

Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	**€ 522**
Armoede en schuldhulpverlening	- € 567
Opvang vluchtelingen	€ 1.828
Diverse afwijkingen	- € 740

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Minder armoede en schulden

Wat willen we bereiken?

- We helpen meer Rotterdammers uit de problematische schulden.
- We beperken de gevolgen van het leven met financiële problemen door het bieden van inkomensondersteunende regelingen. Indien nodig wordt ondersteund met aanvullende begeleiding. Aandachtpunt is het meer centraal toegankelijk maken van het gemeentelijk hulpaanbod. Hiermee vereenvoudigen wij processen en verlagen wij de drempel voor hulpvragen.
- We zorgen ervoor dat minder Rotterdammers – en dus ook minder kinderen – leven in armoede. Met effectief en preventief beleid doorbreken we de intergenerationele ‘armoedecirkel’, zodat kinderen en jongeren een beter perspectief krijgen om zich gezond, veilig en kansrijk te ontwikkelen.

Wat gaan we daarvoor doen?

In het beleidskader 'Rotterdam voor iedereen. Samen sterk tegen armoede en schulden. Armoede- en schuldenbeleid 2023-2026' staan 10 doelen met bijbehorende acties en beoogde resultaten. Deels valt de basisdienstverlening van Geldplein hieronder. De ondersteuning die Gelplein Rotterdammers biedt, is echter breder. Zo verstrekt Geldplein bijvoorbeeld ook sociale leningen voor kleine schulden. Het geeft ook geldlessen in het basisonderwijs. Daarnaast geeft Geldplein adviezen aan de rechtbank bij aanvragen voor beschermingsbewind en werkt samen met bewindvoerders. Ook geeft het financiële adviezen aan Rotterdammers die zich melden bij de gemeente met kleine financiële problemen. Daardoor is een schuldregeling niet noodzakelijk.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Collegetarget - In deze collegeperiode vergroten we de instroom in de schuldhulpverlening door in totaal 15.750 intakes af te nemen en pakken we schulden aan door in totaal 8.200 schuldregelingen te starten	Nulmeting							
Intakes	4.459	5.339	4.804	5.281				
Gestarte schuldregelingen	2.031	1.929	2.264	2.089				
Aantal partijen dat is aangesloten bij het convenant vroegsignalering		312	375	448				
Aantal aanmeldingen vanuit vroegsignalering bij het Expertise Team Financiën (ETF)/Klantregisseur	227	406	402	675**				

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Mediane schuld	€ 19.763	€ 19.237	€ 19.147	€ 18.409			

Toelichting indicatoren

Collegetarget: Het aantal intakes van Rotterdammers die hulp zoeken voor hun geldproblemen neemt toe

Het aantal intakes van Rotterdammers die hulp zoeken voor hun geldproblemen neemt toe. Dit gebeurt door samenwerking met organisaties in de stad. Maar ook door problematische schulden vroeg te signaleren en door communicatie over het ondersteuningsaanbod.

Collegetarget: Aantal gestarte schuldregelingen

Vooraf werd het aantal schuldregelingen geraamd op 2.700 voor heel 2025.
In 2025 zijn er 2.089 gestart.

Vroegsignalering:

Vanaf 1 januari 2025 gaat het om aanmeldingen vanuit vroegsignalering bij de klantregisseurs van Geldplein.

** In 2024 ontstond een achterstand in het registeren van de aanmeldingen. Deze achterstand is in 2025 verwerkt. Daarnaast waren er in 2025 ook iets meer aanmeldingen.

Aantal partijen dat is aangesloten bij het convenant vroegsignalering
Het doel is dat het aantal partijen dat zich aansluit bij het gemeentelijk convenant vroegsignalering stijgt. Op 31 december 2025 waren er 448 convenantpartners.

Mediane schuld
De mediane schuld daalt al een aantal jaren achtereen. In 2022 was de mediane schuld € 19.763 en in 2023 € 19.237. In 2024 bedroeg de mediane schuld € 19.147. 2025 laat zelfs een aanzienlijke daling zien ten opzichte van voorgaande jaren, namelijk € 18.409.

Over bovenstaande resultaten rapporteert het college elk voorjaar in de voortgangsrapportage van het beleidskader Rotterdam voor iedereen Samen sterk tegen armoede en schulden 2023-2027

Wat hebben we in 2025 gedaan?

De gemeente heeft in deze collegeperiode hard gewerkt aan het vergroten van de bekendheid van de schulddienstverlening. Bijvoorbeeld door Rotterdammers actief te benaderen via wijkacties, informatiecampagnes en onze partners in de stad. Ook werkte de gemeente aan het vergroten van de bekendheid en dienstverlening richting specifieke doelgroepen, waaronder ondernemers met financiële problematiek.

Toch blijft de stap naar hulpverlening voor veel mensen groot. Zaken die daarbij een belangrijke rol spelen zijn: wantrouwen ten opzichte van de overheid onder andere door het toeslagenschandaal, schaamte en de wens om problemen zelf op te lossen.

De extra inspanningen zorgden voor meer intakes, waaronder meer unieke intakes die meetellen voor de target. In de praktijk zijn vaak meerdere gesprekken nodig of komen mensen later terug met nieuwe vragen. Daarnaast leidt niet elke hulpvraag tot een schuldregeling. Soms is een adviesgesprek of een betalingsregeling voldoende. Er was in 2025 een stijging in het aantal adviesgesprekken. Deze gesprekken tellen niet mee voor de target, maar hebben wel grote positieve invloed op Rotterdammers met geldzorgen. Het laat zien dat de Rotterdammer zo eerder wordt bereikt en door goed advies de juiste stappen kan zetten een schuldregeling te voorkomen.

Dit kan uiteindelijk ook leiden tot een daling van het aantal gestarte schuldregelingen. De gemeente richt zich op de juiste dienstverlening aan de Rotterdammer met geldzorgen. Als het lukt om een schuldregeling te voorkomen door gerichte acties in een eerder stadium, dan blijft de gemeente zich hiervoor inzetten.

De gemeente verwacht de komende jaren een daling van het aantal gestarte schuldregelingen. Een daling moet als positief bestempeld worden wanneer we de Rotterdammer met geldzorgen in een eerder stadium en middels gedegen advies de juiste ondersteuning kunnen bieden en daarmee een schuldregeling kunnen voorkomen.

Geldplein

Per 1 januari 2025 zijn de voormalige afdelingen Kredietbank Rotterdam en Grip op Geldzaken samengevoegd tot één afdeling: Geldplein. Geldplein werkt gebiedsgericht en zoekt daarmee actief de samenwerking met (in)formele partijen in de gebieden.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

Vroegsignalering

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De gemeente zet in op vroegsignalering van Rotterdammers met schulden en op een groter bereik van inkomensondersteunende voorzieningen. Dat gebeurt door contact te zoeken met Rotterdammers met een (eventueel dreigende) betalingsachterstand. Basis hiervoor zijn signalen over betalingsachterstanden van huur, energie, zorgverzekering en water. Afhankelijk van de hoogte van de betalingsachterstand stuurt de gemeente een brief, wordt er gebeld of vindt er een huisbezoek plaats. Daarnaast werkt de gemeente samen met welzijnsorganisaties, scholen en informele wijkorganisaties op plekken waar veel Rotterdammers komen. Op deze manier komt de gemeente met deze Rotterdammers in contact. Op 31 december 2025 waren er 448 deelnemende convenantpartners vroegsignalering.

Ook werkt de gemeente samen met bewindvoerderskantoren. Zij kunnen Rotterdammers met schulden snel aanmelden voor schuldbemiddeling. Op 31 december 2025 waren er 125 deelnemende bewindvoerderskantoren aan het samenwerkingsconvenant met de gemeente.

Bereik van inkomensondersteunende regelingen

Om het bereik van de inkomensondersteunende regelingen en schulddienstverlening te vergroten, hebben er het gehele jaar wijkacties plaatsgevonden. Met deze wijkacties worden Rotterdammers in hun eigen wijk, bv. bij weekmarkten, laagdrempelig geïnformeerd over hulp bij geldzorgen. Ook kunnen zij direct een afspraak maken met een medewerker van Geldplein of de Vraagwijzer. Verder worden gesprekken gevoerd met en presentaties gegeven over de dienstverlening van de Gemeente bij verwijzers/ samenwerkingspartijen in de gebieden.

In 2025 is naast de adviesmodule ‘Geldwijzer’ ook de aanvraagmodule gelanceerd. Als eerste kunnen hiermee de Individuele Inkomenstoeslag (IIT) en de Individuele Bijzondere Bijstand (IBB) worden aangevraagd. De komende periode worden ook stapsgewijs de andere gemeentelijke inkomensondersteunende voorzieningen hieraan toegevoegd.

In 2025 heeft de gemeente voorbereidingen getroffen om op 1 maart 2026 te starten met de nieuwe Sport- en Cultuurtegoed regeling. Doel is het aantal kinderen van ouders met een laag inkomen dat deelneemt aan sport en cultuur te laten stijgen. De gemeente heeft besloten dit niet meer te doen via het Jeugdfonds Sport en Cultuur, maar vanaf 1 maart 2026 via de Rotterdampas. Op deze manier hoeven ouders geen aparte aanvraag meer te doen en kunnen kinderen zich direct met hun Rotterdampas tot een sport of cultuur aanbieder wenden.

Voor wat betreft het bereik van de kwijtscheldingsregeling voor afvalstoffenheffing is het sinds april 2025 niet meer nodig om bij de aanvraag het vermogen op te geven. De gemeente controleert dit zelf bij het Inlichtingenbureau. Verder heeft de gemeente social media en wijkacties ingezet om het bereik te vergroten.

Regelingen die al een bereik van 100% of bijna 100% hebben, is het doel dit bereik maximaal te behouden:

	Bereik 2024	Bereik 2025	
Kindtegoed	114 %	119 %	
Jeugdtegoed	119 %	120 %	
Kwijtschelding afvalstoffenheffing	86 %	92 %	

Regelingen die een lager bereik hebben, is het doel een minimaal bereik van 80% te realiseren:

AOW - tegoed	74 %	76 %	
Individuele inkomenstoeslag	36 % / 70 %	42 % / 83 %	

Het bereik van het AOW-tegoed is ten opzichte van vorig jaar licht gestegen. Dit is mede te danken aan de extra communicatie en wijkacties.

Alle percentages in de kolom van 2025 zijn gebaseerd zijn op het aantal ontvangers in 2025, afgezet tegen de grootte van de doelgroep in 2024. Op dit moment heeft het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) nog geen gegevens beschikbaar over de grootte van doelgroepen in 2025. De genoemde percentages zijn daarom voorlopig.

Vanaf de voortgangsrapportage Armoede en Schulden 2024 wordt gewerkt met een nauwkeurigere indicatie van het bereik van de IIT. Nu wordt het aantal ontvangers afgezet tegen de doelgroep met een langdurig laag inkomen. Daarbij wordt ook rekening gehouden met vermogen. Voorheen zette de gemeente het aantal ontvangers af tegen het totaal aantal huishoudens met een inkomen tot 130% wettelijk minimumloon (WML). Dit gaf een vertekend beeld van het bereik van de IIT. In bovenstaande tabel staan de cijfers van beide definities.

De doelgroep van het AOW- en Jeugdtegoed is in 2025 uitgebreid met huishoudens die aflossen op een minnelijk of wettelijk schuldhulpverleningstraject. Deze huishoudens komen hierdoor ook in aanmerking voor het AOW- en Jeugdtegoed.

Overige acties

Andere acties die de gemeente in 2025 heeft uitgevoerd, zijn onder andere:

- De gemeente ondertekende het Afsprakenkader Sociaal Incasseren. Hiermee sluit Rotterdam aan bij de landelijke ambitie om sociaal incasseren de norm te maken.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- De gemeente intensiveerde in 2025 de werkgeversaanpak door samen te werken met Rabobank, Albert Heijn, Jumbo, Erasmus MC en McDonald's. Centraal staat het herkennen van geldzorgen en het bieden van concrete tools, zoals de handreiking 'Eerste hulp bij geldzorgen' en het plan van aanpak 'Werkgevers helpen mee bij geldzorgen. 'De gemeente organiseerde samen met MKB Rotterdam Rijnmond, Rotterdamse Uitdaging en Rotterdammers4Rotterdammers vier evenementen. Ook is een MKB-communicatiecampagne gestart. Het doel is om geldzorgen bij werknemers bespreekbaar te maken en handvatten te bieden.
- Om jongeren te informeren, sluit de gemeente onder andere aan bij jongerenevenementen (zoals Albeda@night). Ook is er een influencercampagne ingezet.
- Speciaal om jongeren met problematische schulden en minimale afloscapaciteit te helpen, is er de aanpak Jongeren en Schulden (JES).
- Het onderzoeksprogramma Kinderarmoede onderzoekt de effecten van opgroeien in armoede. Het onderzoekt ook welke maatregelen de situatie kunnen verbeteren.
- Onder samenwerkings- en subsidiepartners zijn ov-dagkaarten verspreid. Deze kaarten zijn bedoeld voor Rotterdammers die zelf geen geld hebben om met het openbaar vervoer naar bijvoorbeeld een gemeentelijke locatie of voedselinitiatief te reizen.
- Op 1 december 2025 organiseerde de gemeente een conferentie: Kuip vol kansen. Doel was het versterken van de verbinding met en tussen organisaties in de stad. Dit gebeurde door samen te kijken naar wat goed gaat en wat verbeterd kan worden om schulden in de stad te voorkomen en aan te pakken.

De stand van zaken van alle acties staat ook in de jaarlijkse voortgangsrapportage van het beleidskader Armoede en Schulden. Deze voortgangsrapportage over 2025 wordt in het tweede kwartaal van 2026 naar de gemeenteraad gestuurd.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Verbeteren taalbeheersing

Paginanummer in website: 21

Doel: Verbeteren basisvaardigheden

Wat willen we bereiken?

Betere basisvaardigheden van Rotterdammers, zodat zij in hun dagelijks leven meer zelfstandigheid ervaren. Verbetering van taal- en rekenvaardigheden en digitale vaardigheden met als doel dat Rotterdammers vooruitgaan in gezondheid, werk, geld en persoonlijke ontwikkeling. Dat zijn ook de vier onderwerpen waarop het beleid zich richt. In de uitvoering van dit beleid werkt de gemeente samen met netwerkpartners zowel binnen als buiten Rotterdam.

Wat gaan we daarvoor doen?

De gemeente zorgt voor kwalitatief goede trajecten basisvaardigheden en aanvullende taalactiviteiten voor laaggeletterde Rotterdammers. De nagestreefde, jaarlijks te meten klanttevredenheid is 80%.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Aantal gestarte trajecten basisvaardigheden	9.105	9.345	6.150	8.588	6.150			
Klanttevredenheid	88%	92%	80%	cijfers in Q2 2026	80%			

Toelichting indicatoren

Aantal gestarte trajecten basisvaardigheden

De gemeenteraad stelde op 2 februari 2023 het beleidskader Basisvaardigheden 2023-2026 Rotterdam Vaardig Verder, Beter in taal, rekenen en digitale vaardigheden' vast. De ambitie voor deze collegeperiode is in 2025 verhoogd van 25.000 naar 30.000 gestarte trajecten basisvaardigheden. Van 2023 tot en met 2025 zijn 27.038 trajecten gestart. Hiermee ligt de realisatie van de doelstelling op koers.

Klanttevredenheid

De klanttevredenheid in 2024 is boven de streefwaarde namelijk 92%. De cijfers over de kwalitatieve doelstelling over 2025 zijn naar verwachting in het eerste kwartaal van 2026 bekend.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

Net als voorgaande jaren kocht de gemeente trajecten basisvaardigheden in. Dit zijn zowel formele als non-formele trajecten. De niet-formele trajecten zijn gericht op de vier thema's die benoemd zijn in het beleidskader, namelijk Taal en werk, Taal en gezondheid, Taal en geld en Taal en ontwikkeling.

Daarnaast zijn vanuit de subsidieregeling Basisvaardigheden subsidies verstrekt voor trajecten basisvaardigheden. Deze trajecten bieden een oriëntatie op de themagerichte non-formele trajecten. Het definitief aantal gestarte subsidietrajecten is pas bekend na vaststelling van de subsidies in 2026.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

Ondanks de aangescherpte doelstelling blijft de realisatie ruim boven de verwachtingen en ligt deze nog steeds op koers om de doelstelling te behalen. Zie indicatoren onder kopje Hoe meten we dat?

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Doel: Een inclusieve samenleving

Wat willen we bereiken?

Inburgering

Rotterdamse inburgeraars participeren maximaal in de samenleving en beheersen zo snel mogelijk de Nederlandse taal.

Samenleven

We willen discriminatie zoveel mogelijk voorkomen (acceptatie, kansengelijkheid) en de gevolgen ervan bestrijden (mentaal welzijn, emancipatie, empowerment). Rotterdammers zien dat de gemeente een bondgenoot is in de strijd tegen discriminatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

Inburgering

We voeren de Wet inburgering (Wi2021) uit op basis van o.a. de hiervoor bedoelde rijksmiddelen. Statushouders uit eerdere wetten worden, zoals alle andere Rotterdamse werkzoekenden, begeleid naar werk of een opleiding. Als extra impuls bieden we Starten in Rotterdam aan statushouders aan en laten we maatschappelijke begeleiding verzorgen aan gezinsmigranten. Jaarlijks wordt de raad geïnformeerd via de Monitor Inburgering.

Samenleven

Het actieplan Samenleven in één stad 2024-2027 beschrijft welke concrete acties er worden ingezet om discriminatie te bestrijden op leefgebieden als woningmarkt, arbeidsmarkt, veiligheid op straat, en waar nodig welke specifieke inzet gericht is op de verschillende discriminatiegronden. Het actieplan is in oktober 2023 door de raad vastgesteld.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Bijstandsvolume statushouders	3.118	3.334	3.705	3.833					
Omnibusenquête (% acceptatie van diversiteit):									
• Seksuele en gender-diversiteit	87%	84%	82%		83%				
• Culturele diversiteit	75%	73%	75%		74%				
• Religieuze diversiteit	75%	73%	75%		75%				
• Het is leuk om te wonen in een stad met mensen met verschillende achtergronden	80%	78%	74%		74%				

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Wijkprofiel: Zegt géén discriminatie te ervaren in of buiten de eigen woonbuurt	81%	80%	80%			81%			
Discriminatiemonitor:									
• Aantal meldingen van discriminatie door Rotterdammer bij ADV (over voorval in of buiten Rotterdam)	674	355	747						
• Aantal meldingen over voorval dat plaatsvond binnen Rotterdam	240	248	372						
• Aantal geregistreerde discriminatie-incidenten bij de politie	470	520	634						

Toelichting indicatoren

Acceptatie diversiteit

Net als voorgaande jaren kocht de gemeente trajecten basisvaardigheden in. Dit zijn zowel formele als non-formele trajecten. De non-formele trajecten zijn gericht op de vier thema's die benoemd zijn in het beleidskader, namelijk Taal en werk, Taal en gezondheid, Taal en geld en Taal en ontwikkeling.

Daarnaast zijn vanuit de subsidieregeling Basisvaardigheden subsidies verstrekt voor trajecten basisvaardigheden. Deze trajecten bieden een oriëntatie op de themagerichte non-formele trajecten. Het definitief aantal gestarte subsidietrajecten is pas bekend na vaststelling van de subsidies in 2026.

In de tabel staan de meest recente cijfers van de Discriminatiemonitor, die ook jaarlijks verschijnt. De Monitor, gepubliceerd in april 2025, beschrijft de meldingscijfers van het jaar daarvoor (2024). RADAR en andere organisaties die zich bezighouden met antidiscriminatie (politie) ontvingen in 2024 ruim een kwart meer discriminatiemeldingen over voorvallen in de regio Rotterdam dan in het jaar ervoor, namelijk 608 meldingen. Ruim de helft van de meldingen gaat over discriminatie op grond van herkomst. Het aantal meldingen over seksuele gerichtheid is verdubbeld. De politie registreerde 1.147 discriminatie-incidenten in de regio, dat is 6% minder dan in 2023. Het grootste deel van de politieregistraties gaat over herkomst en seksuele gerichtheid. In 2024 registreerde de politie 126 voorvallen over antisemitisme, een daling van 25%.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

In 2025 is het actieplan Samenleven in één stad 2024-2027 van papier naar praktijk gegaan, met concrete activiteiten rond inclusie, ontmoeting en discriminatiebestrijding. De gemeente organiseerde of ondersteunde grote stedelijke initiatieven, zoals Faces of Rotterdam, Pride, het Jaar van de Vrouw en de herdenkingen van 50 jaar onafhankelijkheid van Suriname en Kaapverdië. Er waren ongeveer 100 stadsgesprekken met ruim 800 Rotterdammers, waarbij groepen die normaal weinig met elkaar spreken met elkaar in contact zijn gebracht. Op het thema woningmarktdiscriminatie is verdiepend onderzoek gedaan. Verhuurders zijn aangesproken op hun verantwoordelijkheid, met vervolgacties op het gebied van naleving en handhaving. Verder is structureel overleg gevoerd met religieuze, culturele en LHBTIQA+ gemeenschappen om spanningen in de stad te bespreken en verbinding en veiligheid te ondersteunen.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

Zie hiervoor de indicatoren onder het kopje Hoe meten we dat.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

Het programma Armoede, schuldhulpverlening, integratie en samenleving draagt bij aan onderstaande, door de VN geformuleerde, Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen:

- 1. Geen armoede
- 2. Geen honger
- 5. Gendergelijkheid
- 10. Ongelijkheid verminderen.

Voor een uitgebreide toelichting zie de paragraaf Sustainable development goals.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Financiën

Overzicht baten en lasten

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overzicht van baten en lasten Armoede,schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	Oorspr. Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Baten exclusief reserves	**99.567**	**76.883**	**77.242**	**358**
Bijdragen rijk en medeoverheden	90.039	68.220	68.821	601
Financieringsbaten	380	380	216	-164
Overige opbrengsten derden	9.148	8.284	8.205	-79
Lasten exclusief reserves	**231.846**	**206.629**	**202.952**	**-3.676**
Apparaatslasten	**49.550**	**49.919**	**48.944**	**-975**
Inhuur	755	595	3.107	2.512
Overige apparaatslasten	1.229	1.143	1.335	192
Personeel	47.566	48.180	44.501	-3.679
Overige verrekeningen	**16.604**	**11.899**	**18.850**	**6.952**
Overige verrekeningen	16.604	11.899	18.850	6.952
Programmalasten	**165.691**	**144.811**	**135.158**	**-9.653**
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	94.578	68.245	61.677	-6.567
Kapitaallasten	0	0	-717	-717
Overige programmalasten	134	134	213	79
Sociale uitkeringen	50.789	51.563	50.620	-943
Subsidies en inkomensoverdrachten	20.190	24.869	23.364	-1.505
Saldo voor vpb en reserveringen	**-132.279**	**-129.745**	**-125.711**	**4.035**
Saldo voor reserveringen	**-132.279**	**-129.745**	**-125.711**	**4.035**
Reserves	**11.620**	**7.284**	**3.772**	**-3.512**
Onttrekking reserves	**10.490**	**10.247**	**6.735**	**-3.512**
Bestemmingsreserve Actieplan Samenleven	700	704	704	0
Bestemmingsreserve Armoedefonds	5.743	5.743	4.282	-1.462
Bestemmingsreserve Bijzondere bijstand, schuldhulpverlening	883	883	250	-633
Bestemmingsreserve Bijzondere bijstand, studenten	1.019	1.100	0	-1.100
Bestemmingsreserve Gemeentelijk schuldenbeleid	1.167	1.167	1.100	-67
Bestemmingsreserve Koloniaal en Slavernij Verleden	0	150	0	-150
Bestemmingsreserve uitvoeringslasten Nieuwe Wet Inburgering	978	500	399	-101
Toevoeging reserves	**0**	**-4.189**	**-4.189**	**0**
Bestemmingsreserve Armoedebeleid	0	-4.189	-4.189	0
Vrijval reserves	**1.130**	**1.226**	**1.226**	**0**
Bestemmingsreserve Armoedebeleid	300	300	300	0
Bestemmingsreserve Armoedefonds	830	830	830	0
Bestemmingsreserve Koloniaal en Slavernij Verleden	0	96	96	0

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Saldo	**-120.659**	**-122.461**	**-121.939**	**522**

Afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting

Overzicht afwijkingen programma	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Armoedebestrijding en Schulddienstverlening	-784	-3.479	-3.261	-567
2. Opvang Vluchtelingen	-890	-2.718	-	1.828
3. Overige afwijkingen	2.032	2.521	-251	-740
Totaal afwijkingen	**358**	**-3.676**	**- 3.512**	**522**

N.B. In de hierboven getoonde afwijkingen betekent een negatief bedrag lagere baten, lagere lasten of een lagere onttrekking. Een positief bedrag hogere baten, hogere lasten of een hogere onttrekking. In de kolom afwijkingen saldo betekent een positief bedrag dat de baten hoger of de lasten lager zijn. Een negatief bedrag betekent dat de baten lager of de lasten hoger zijn.

Toelichting afwijkingen

Het saldo van het programma bedraagt € 522.000 voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Armoedebestrijding en Schulddienstverlening
Per saldo is sprake van een overschrijding van € 567.000. Dit komt vooral doordat er in 2025 meer gebruik is gemaakt van het AOW- Jeugdtegoed. Ook waren er meer toekenningen voor de Individuele Studietoeslag en de energiekosten vanuit de Individuele Bijzondere Bijstand. Het Armoedefonds is meerjarig geraamd. Een deel van de voor 2025 begrote uitgaven wordt in 2026 aangewend. Daarnaast is er in 2025 minder gebruik gemaakt van de reserve Bijzondere Bijstand studenten. De uitgaven van het Armoedefonds en de reserve Bijzondere Bijstand studenten staan gepland in 2026.

2. Opvang vluchtelingen
Opvang vluchtelingen omvat de opvang van asielzoekers, statushouders en Oekraïense vluchtelingen. De daadwerkelijke lasten zijn lager uitgevallen dit jaar dan verwacht. Dit komt doordat de rijksvergoeding voor de opvang ontheemden Oekraïne deels een vast bedrag per opvangplek is.

3. Overige afwijkingen
Dit is het saldo van diverse kleinere afwijkingen, voornamelijk betrekking op Taal en Inburgering.

Programma en Rotterdamse taakvelden

Saldo programma Armoede, schuldhulpverlening,inburgering en samenleving/Rotterdams taakveld	Oorspronkelijke Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	**-120.659**	**-122.461**	**-121.939**	**522**
4.3.b - Onderwijsbeleid en leerlingzaken – Taal volwassenen	-7.746	-8.693	-9.404	-711
6.1.b - Samenkracht en burgerparticipatie	-11.807	-14.018	-12.218	1.800
6.3.b - Inkomensregelingen - Participatie en armoedebestrijding	-99.372	-98.662	-98.357	305
6.71d.b - Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-1.734	-1.089	-1.960	-871

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie bestemmingsreserves

Onder dit programma vallen de volgende reserves:

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie bestemmingsreserves Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	**30.804**	**4.189**	**7.735**	**1.226**	**26.032**
Bestemmingsreserve Gemeentelijk schuldenbeleid	5.567	0,00	1.100	0,00	4.467

Realisatie bestemmingsreserves Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	**30.804**	**4.189**	**7.735**	**1.226**	**26.032**
Bestemmingsreserve Gemeentelijk schuldenbeleid	5.567	0,00	1.100	0,00	4.467
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	5.567	0,00	1.100	0,00	4.467
Begroting 2025	5.567	0,00	1.167	0,00	4.400
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-67	0	67
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2020 (einddatum 31-12-2027)				
Doel Reserve:	Deze extra middelen zijn bestemd om de inwoners waar nodig van dichtbij te blijven ondersteunen gelet op de voorziene toename van de schuldenproblematiek.				
Toelichting Realisatie 2025:	Er is 1,1 mln ingezet om inwoners te ondersteunen bij hun schuldenproblematiek.				
Verschil Realisatie - Begroting	Realisatie is bijna conform de begroting.				

Bestemmingsreserve Armoedebeleid	4.497	4.189	0,00	300	8.386

Realisatie bestemmingsreserves Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	**30.804**	**4.189**	**7.735**	**1.226**	**26.032**
Bestemmingsreserve Armoedebeleid	4.497	4.189	0,00	300	8.386
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	4.497	4.189	0,00	300	8.386
Begroting 2025	4.497	4.189	0	300	8.386
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2021 (einddatum 31-12-2028)				
Doel Reserve:	Ondersteunen van Rotterdammers die de noodzakelijke kosten niet meer kunnen betalen				
Toelichting Realisatie 2025:	Dit betreft een toevoeging aan de reseve om de rotterdammers in de komende jaren te kunnen ondersteunen volgens het armoedebeleid.				
Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing				

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bestemmingsreserve Bijzondere bijstand, schuldhulpverlening		992	0,00	250	0,00	742

Realisatie bestemmingsreserves Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	**30.804**	**4.189**	**7.735**	**1.226**	**26.032**
Bestemmingsreserve Bijzondere bijstand, schuldhulpverlening	992	0,00	250	0,00	742
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	992	0,00	250	0,00	742
Begroting 2025	992	0,00	883	0,00	109
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-633	0	633
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 2022 (einddatum 31-12-2026)
Doel Reserve:	December circulaire - Bijzondere bijstand. Dekking voor onvermijdelijke claim Meer Schuldhulpverlening. Daarin is de volgende toelichting opgenomen: Deze middelen hebben betrekking op zowel uitkeringskosten en uitvoeringskosten. Sinds 2017 is de vraag naar Schuldhulpverlening en inkomensondersteunende maatregelen gestegen en het is de verwachting dat deze trend zich voorzet (Tussen januari 2022 en januari 2023 is de instroom bij de schuldhulpverlening met 88% toegenomen).Deze stijging is inmiddels niet meer op te vangen binnen de portefeuille van Armoede en Schulden, onder andere doordat de vraag op de overige Rotterdamse Regelingen is gestegen. De bijzondere bijstand betreft een openeinderegeling en dus moeten we het uitkeren en uitvoeren. Daarnaast zijn ook de toegenomen datasignalen (wettelijke taak) meegenomen, waaruit ook ongeveer 10% aan schuldhulpverleningstrajecten komen.					
Toelichting Realisatie 2025:					Voor spreekuren in de wijk is € 250K onttrokken.
Verschil Realisatie - Begroting					Een deel van de lasten schuift door naar 2026, waardoor er nu minder is onttrokken.

Bestemmingsreserve Bijzondere bijstand, studenten	2.700	0,00	1.000	0,00	1.700

Realisatie bestemmingsreserves Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	**30.804**	**4.189**	**7.735**	**1.226**	**26.032**
Bestemmingsreserve Bijzondere bijstand, studenten	2.700	0,00	1.000	0,00	1.700
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	2.700	0,00	1.000	0,00	1.700
Begroting 2025	2.700	0,00	2.100	0,00	600
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-1.100	0	1.100

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 2022 (einddatum 31-12-2026)
Doel Reserve:					December circulaire - Bijzondere bijstand studenten. Naast een motie vanuit de raad om de middelen in te zetten voor het compenseren van energiekosten bij Studenten, is het ook onduidelijk hoe de rechtspraak gaat zijn in deze. Er zijn verschillende studenten die een rechtszaak aangespannen hebben.
Toelichting Realisatie 2025:					De realisatie 2025 is ingezet voor Trajectbegeleiders Klantregiseur.
Verschil Realisatie - Begroting					Naar aanleiding van de motie is onderzocht hoe studenten met geldzorgen extra ondersteund kunnen worden. De gekozen activiteiten worden in 2026 uitgevoerd.
Bestemmingsreserve Koloniaal en Slavernij Verleden	396	0,00	0,00	96	300

Realisatie bestemmingsreserves Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	**30.804**	**4.189**	**7.735**	**1.226**	**26.032**
Bestemmingsreserve Koloniaal en Slavernij Verleden	396	0,00	0,00	96	300
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	396	0,00	0,00	96	300
Begroting 2025	396	0,00	150	96	150
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-150	0	150
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 2023 (einddatum 31-12-2027)
Doel Reserve:					Financiering van een gezamenlijk kunstwerk of gedenkteken in de buitenruimte en het voortzetten van het programma koloniaal en slavernijverleden.
Toelichting Realisatie 2025:					Geen realisatie in 2025. De kosten voor voorbereidend werk worden pas in 2026 gerealiseerd.
Verschil Realisatie - Begroting					De onttrekking heeft niet plaastgevonden omdat de kosten in 2026 worden gerealiseerd.
Bestemmingsreserve Armoedefonds	14.270	0,00	4.282	830	9.158

Realisatie bestemmingsreserves Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	**30.804**	**4.189**	**7.735**	**1.226**	**26.032**
Bestemmingsreserve Armoedefonds	14.270	0,00	4.282	830	9.158
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	14.270	0,00	4.282	830	9.158
Begroting 2025	14.270	0,00	5.743	830	7.697
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-1.462	0	1.462
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					2e herziening 2022 (einddatum 31-12-2026)

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Doel Reserve:	Armoedebestrijding
Toelichting Realisatie 2025:	De gerealiseerde kosten tm december zijn onttrokken. Het betreft verschillende kosten zoals communicatiekosten, uitbetaling aan Fonds bijzondere noden en inzet gezinsaanpak.
Verschil Realisatie - Begroting	Er zijn een aantal plannen die dit jaar niet of niet volledig zijn uitgevoerd, wat heeft geleid tot een onderbesteding. Deze plannen schuiven door naar boekjaar 2026.

Bestemmingsreserve Actieplan Samenleven	1.404	0,00	704	0,00	700

Realisatie bestemmingsreserves Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	**30.804**	**4.189**	**7.735**	**1.226**	**26.032**
Bestemmingsreserve Actieplan Samenleven	1.404	0,00	704	0,00	700
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	1.404	0,00	704	0,00	700
Begroting 2025	1.404	0,00	704	0,00	700
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2023 (einddatum 31-12-2026)				
Doel Reserve:	Uitvoering geven aan het Actieplan Samenleven.				
Toelichting Realisatie 2025:	De reserve is ingezet ten behoeve van verhogen van het subsidieplafond.				
Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing				

Bestemmingsreserve uitvoeringslasten Nieuwe Wet Inburgering	978	0,00	399	0,00	579

Realisatie bestemmingsreserves Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	**30.804**	**4.189**	**7.735**	**1.226**	**26.032**
Bestemmingsreserve uitvoeringslasten Nieuwe Wet Inburgering	978	0,00	399	0,00	579
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	978	0,00	399	0,00	579
Begroting 2025	978	0,00	500	0,00	478
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-101	0	101
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	2e herziening 2024 (einddatum 31-12-2026)				
Doel Reserve:	Het programma inburgering werkt opgavegericht en is organisatie breed wat een breed inzetbare financiële reserve(basis) vraagt om de komende 2 collegejaren de Nieuwe Wet Inburgering en Rotterdamse aanpak uit te blijven voeren. Om dit goed te kunnen doen is in 2024 kritisch gekeken naar inzet van middelen en opbouw van een reserve waarmee de uitvoering en programma lijn gecontinueerd kan worden.				

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting Realisatie 2025:	De ontrekking is ingezet om loonkosten van extra personeel die werkzaam waren bij programma inburgering te dekken.				
Verschil Realisatie - Begroting	De benodigde dekking voor de loonkosten is lager uitgevallen dan begroot.				
Totaal	**30.804**	**4.189**	**7.735**	**1.226**	**26.032**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Kaders en verbonden partijen

Kaders

- Het beleidskader basisvaardigheden 2023-2026 Rotterdam Vaardig Verder, Beter in taal, rekenen en digitale vaardigheden’
- Beleidskader 'Rotterdam voor iedereen. Samen sterk tegen armoede en schulden. Armoede- en schuldenbeleid 2023-2026'
- Actieplan Samenleven in één stad 2024-2027
- Rotterdamse Aanpak Inburgering
- Monitor Inburgering

Verbonden partijen

Er zijn geen verbonden partijen die worden ingezet voor dit programma. Een uitgebreide toelichting is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verantwoordelijke collegeleden

Wethouder Achbar

Wethouder Achbar is verantwoordelijk voor de portefeuille Welzijn, Samenleven, Sport en Digitale Inclusie.

‘Het is belangrijk dat Rotterdam een stad is waarin iedereen zich thuis voelt en gelijk behandeld wordt.’

Wethouder Norville

Wethouder Norville is verantwoordelijk voor de portefeuille Armoedebestrijding, Schuldhulpverlening, Taal en Toeslagen.

'Samen met onze partners helpen we Rotterdammers beter de weg te vinden naar regelingen, zodat we de stad samen een beetje beter maken'.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Beheer van de stad

Een schone, hele en veilige buitenruimte die de Rotterdammers en haar bezoekers optimaal kunnen benutten, waarbij wijk gestuurd werken, verduurzaming en circulariteit belangrijk zijn. De opgaven van de stad zoals verdichting en klimaatadaptatie worden innovatief aangepakt.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Voortgang 2025

Verminderen naastplaatsingen en zwerfafval

Collegedoelstelling: de gemeente vermindert zwerfafval en plaatsing van vuilnis naast afvalcontainers (naastplaatsingen) in de 20 wijken die het slechtst scoren. Doel in de huidige collegeperiode is een stijging van de CROW-score op plaatsingen van huisvuilzakken naast containers en zwerfafval met gemiddeld 5 procentpunt. Het realisatiecijfer van 2021 (78,86%) is beschouwd als nulmeting voor dit collegetarget.

CROW is een kennisplatform voor onder meer gemeenten. CROW heeft een methode ontwikkeld om de kwaliteit van de openbare ruimte te meten die bijna alle gemeenten gebruiken.

Realisatie 2024: 80,59 % niveau B of hoger

Begroting 2025: 83,86% niveau B of hoger

Realisatie 2025: 82,79% niveau B of hoger

Het collegetarget is helaas niet gehaald. Op naastplaatsingen is een hoog en stabiel niveau bereikt. De norm 90% niveau B of hoger is ruim behaald. De scores liggen structureel boven het niveau van eerdere jaren. Dat laat zien dat de ingezette aanpak op dit onderdeel effect heeft gehad. Zwerfafval laat een weerbarstiger beeld zien. Met name het klein zwerfafval op verharding blijft lastig om te verwijderen. Ook de aanwezigheid van lachgascilinders en het statiegeldsysteem op blikjes en flesjes heeft invloed op het resultaat. Statiegeldverzamelaars veroorzaken regelmatig extra zwerfafval. In meerdere wijken zorgt dit voor een lagere score, waardoor deze factor merkbaar doorwerkt in het totaalgemiddelde en uiteindelijk in het eindresultaat.

Schoonoffensief

Het Schoonoffensief is tussen augustus en eind december 2025 ingezet als tijdelijke en stadsbrede impuls om de toenemende druk op de buitenruimte op te vangen. Eerder is al ingezet op efficiënter inzetten van mensen en materiaal. Maar de groei van Rotterdam en de verdichting maken dat er méér nodig is om de stad schoon te houden. Het Schoonoffensief was gericht op tijdelijke uitbreiding van het aantal mensen en de inzet van meer middelen.

Het Schoonoffensief richtte zich met name op beeldbepalende, drukbezochte locaties. De zogeheten visitekaartjes van de stad. Ook was de extra inzet gericht op het verlengen en versterken van het dagelijkse schoonbeeld op piekmomenten en extra zorg voor bekende hotspots van zwerfvuil.

Met de tijdelijke investering van € 4 mln hield de gemeente de gebieden in deze periode beheersbaar schoon. Aan de conclusie uit de raadsinformatiebrief van 30 september [25bb006966] is weinig veranderd. Rotterdam vraagt in toenemende mate inzet maar de beschikbare inzet is onvoldoende toereikend. Voor een korte periode is een hoger schoonniveau gerealiseerd, maar structureel budget is nodig om deze mate van inzet voor langere periode te garanderen. Over de gedetailleerde resultaten en de besteding van het budget is de gemeenteraad per brief [26bb001423] geïnformeerd.

Bij areaaluitbreiding wordt de inzet op basis van afspraken met de gemeenteraad uitgebreid. Bij verdichting is dat nog niet het geval. Naar aanleiding van de motie Verdichten met verstand (25bb008322) werkt de gemeente aan een rekenmodel om de gevolgen van verdichting voor de inzet van schoonmaakwerkzaamheden in beeld te brengen. Daarover wordt dan jaarlijks bij één van de P&C-producten gerapporteerd.

Rotterdam Circulair

In lijn met het coalitieakkoord 'Eén stad' is het programma 'Van Zooi naar Mooi' op doelmatigheid herijkt. Om de doelmatigheid en impact te vergroten is in het herijkte programma Rotterdam Circulair 2023-2026 extra aandacht voor de rol en invloedsfeer van de gemeente in de grondstoffentransitie.

Daarnaast is in het herijkte programma aandacht voor opschaling van projecten en circulaire werkwijzen. Voorbeelden zijn de zoektocht naar een donorgebouw voor de gebiedsontwikkeling van Schiehaven Noord en de circulaire wijkaanpak die in meer wijken is gestart. Uit deze wijkaanpak zijn ook nieuwe initiatieven ontstaan, zoals de Sloopoogst in Carnisse.

Biodiversiteit

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De ambitie van het college was om in deze collegeperiode 40 hectare bijenlandschap te realiseren door omzetting van de bestaande grasvegetaties.

In 2025 is de collegedoelstelling (40 hectare in 4 jaar) ruimschoots gerealiseerd. In 2025 is 57,2 hectare bijenlandschap toegevoegd aan het areaal. In deze collegeperiode is in totaal 77,2 hectare bijenlandschap gerealiseerd. Vanaf 2026 ligt de focus op het toevoegen van kwaliteit in de al bestaande onderdelen van het bijenlandschap. En zorgen dat de aanpak van het bijenlandschap wordt vastgelegd in beleid. Bijenlandschap heeft meerdere jaren nodig om tot ontwikkeling te komen. Dus een groot deel van het bijenlandschap wordt pas in de komende jaren zichtbaar en effectief.

Wijkbetrokkenheid en educatie

In 2025 heeft de gemeente actieve Rotterdammers en stichtingen gevraagd hoe zij in de wijken andere Rotterdammers en ondernemers kunnen betrekken bij het schoonhouden van hun wijk. De gemeente zet de bestaande activiteiten door met externe partijen, waaronder Opzoomer Mee.

De gemeente richtte 30 wijkhubs in als uitgiftepunt voor opruimmaterialen. Er is 365 keer een aanvraag gedaan om deze materialen van de gemeente te lenen. Rotterdammers kunnen ook een container adopteren. Vanaf 2025 heeft de gemeente meer contact met containeradoptanten en andere betrokken bewoners die bijdragen aan het schoonhouden van de omgeving. Eind 2025 zijn er 1.500 containeradoptanten in Rotterdam die een container en de omgeving schoonhouden.

De gemeente heeft een uitgebreid educatieprogramma voor een schonere stad. Het programma bevat workshops, activiteiten, voorstellingen, gastlessen en excursies. Het richt zich op leerlingen van basisscholen en het middelbaar onderwijs, studenten en volwassenen. Het aanbod omvat lessen over afval en prikactiviteiten met cursisten van NL-training (combinatie taalles en inhoud). Daarnaast richtte de gemeente zich in 2025 vanuit educatie op: Rotterdammers zo goed mogelijk leren over schoon. In plaats van: zoveel mogelijk Rotterdammers leren over schoon.

Door de positieve resultaten zet de gemeente deze aanpak in 2026 voort.

Lachgascilinders

Sinds januari 2023 valt lachgas onder de Opiumwet. Sindsdien dumpen gebruikers de lachgascilinders in grote hoeveelheden in parken, bosschages, op straat en in afvalcontainers. De gevolgen, risico's en extra kosten zijn groot. De gemeente heeft in 2025 bijna 42.000 cilinders opgeruimd en laten verwerken, dat zijn er gemiddeld bijna 3.500 per maand. De gemeente heeft in 2025 reguliere milieucontroleurs en medewerkers van Schone Stad ingezet om de vele gedumpte lachgascilinders in de buitenruimte op te ruimen. Een gespecialiseerd bedrijf heeft hierbij ondersteund. De inspanningen op dit vlak hebben geleid tot een verkorting van de afhandeltermijn van meldingen naar circa 2,5 dag en minder publieksreacties. Daarnaast zijn er bijna 2.400 cilinders bij de milieuparken ingeleverd, gemiddeld 200 per maand. Dit brengt het totaal aantal lachgascilinders op 3.700 stuks per maand die opgeruimd en verwerkt moeten worden. Het is onbekend hoeveel cilinders uit het restafval zijn gesorteerd door de AVR omdat dit sinds 2025 niet meer geregistreerd wordt.

Een emissieloos wagenpark

De verwachting is dat de huidige doelstellingen (een emissieloos wagenpark in 2030) voor personenauto’s, lichte bedrijfsvoertuigen en specialistische voertuigen zoals veegmachines behaald worden. Maar bij vrachtwagens zijn er aanzienlijke uitdagingen die de realisatie van het gestelde doel bemoeilijken. Deze uitdagingen bestaan uit: netcongestie en (als gevolg) uitrol laadinfra en beperkte beschikbaarheid emissieloze voertuigen.

De gemeente heeft de toegang tot de Zero-emissiezone voor Stadslogistiek geregeld voor het gemeentelijk wagenpark. Voor een aantal zware voertuigen is inmiddels ontheffing en/of vrijstelling. Bijvoorbeeld omdat emissieloze voertuigen nog niet verkrijgbaar zijn.

Financiële afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025

Beheer van de stad	**€ 12.942**
Aanpak en preventie zwerfafval	€ 4.117
Personele inzet	€ 2.014
Energielasten ledverlichting	€ 1.089
Kapitaallasten	€ 4.484
Diverse afwijkingen	€ 1.015

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Vennootschapsbelasting	€ 223

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Schone en circulaire stad

Wat willen we bereiken?

In 2050 wil Rotterdam een afvalvrije en grondstoffenrijke stad zijn. Om dat te bereiken informeert, stimuleert en faciliteert de gemeente haar inwoners om grondstoffen zo goed mogelijk te scheiden. De gemeente maakt stapsgewijs de omschakeling van een lineaire naar een circulaire economie. Rotterdam Circulair draagt bij aan de transitie naar een groener, duurzamer, economisch veerkrachtiger, gezonder en schoner Rotterdam. De gemeente wil een zichtbaar schone stad voor haar inwoners. De overlast door plaagdieren houdt de gemeente onder controle. Specifiek voor ratten is er een gebiedsgerichte aanpak. Met het oog op het klimaat en de volksgezondheid is het gehele gemeentelijke wagenpark in 2030 zonder uitstoot.

Wat gaan we daarvoor doen?

- In 2050 moet Rotterdam een stad zijn zonder afval. Om dat te bereiken informeert, stimuleert en faciliteert de gemeente haar inwoners om grondstoffen zo goed mogelijk te scheiden en zo de hoeveelheid restafval te verminderen. In de Grondstoffennota staan de maatregelen om dit te stimuleren. Denk hierbij aan gebiedsgerichte communicatie-campagnes, de uitbreiding van gfe-wijkcontainers in hoogbouw, pop-up-milieuparken enz.
- Het herijkte Programmaplan Rotterdam Circulair | Rotterdam Circulair 2023-2026 wordt uitgevoerd. De gemeente zoekt manieren om slimmer en duurzamer met grondstoffen en materialen om te gaan. Door minder grondstoffen te gebruiken en deze beter, langer en opnieuw toe te passen, werkt de gemeente toe naar een volledig circulaire economie in 2050. Dit draagt bij aan een groener en duurzamer Rotterdam. En aan een stad die gezonder en schoner is, en economisch veerkrachtiger.
- Voortzetting van de aanpak van zwerfafval. De inzet is gericht op een gemiddelde van 90% B-schoonniveau of hoger, volgens de CROW-methodiek.
  - De gemeente zet de reinigingsteams vaker in, stadsbreed en óók in het weekend.
  - Deze zogenaamde ‘runners’ gaan elke dag ‘s ochtends vroeg de wijk in om, los van meldingen in de buitenruimte (MeldR), naastplaatsingen weg te halen.
  - De gemeente plaatst bij de in- en uitgangen van parken en stranden op piekmomenten grote containers.
  - Er worden afspraken gemaakt met restaurants en de markten om te voorkomen dat etensresten op straat belanden en zodoende plaagdieren aantrekken.
- De gemeente wil naastplaatsingen sneller opruimen, met een verhoogde inzet in de 20 wijken die volgens de CROW-methodiek het slechtst scoren (collegetarget). Dit doet de gemeente onder andere door integrale NietRnaast-teams in te zetten, maar ook door vaker en strenger te handhaven. Een deel van de reinigingsmedewerkers is opgeleid tot toezichthouder zodat zij kunnen optreden bij een naastplaatsing. Een ander deel van de reinigingsmedewerkers is opgeleid om mee te helpen bij het opruimen van lachgascilinders.
- De gemeente maakt meer gebruik van technieken die het gedrag beïnvloeden rondom wijkcontainers (nudging). Ook experimenteert de gemeente met digitale middelen om vuil beter te herkennen; dit leidt tot efficiënter ophalen van het vuil.
- De gemeente streeft naar een schone stad én dat de bewoners de stad als schoon ervaren door acties en uitvoering van de interventies uit de Nota SamenschoonR. Inmiddels zijn alle acties uitgezet.
- Vergroting van de bewustwording van en kennis over dierenwelzijn. Voortzetting van de acties uit de geactualiseerde Nota Dierenwelzijn 2023-2026 Daarbij zet de gemeente in op gecombineerde acties in overlappende beleidsvelden, zoals biodiversiteit, groenbeheer, plaagdierbeheersing en evenementen.
- Gebiedsgerichte inzet van plaagdierbeheersing gebeurt samen met andere partijen, zoals woningbouwcorporaties en groenbeheerders, die onmisbaar zijn in de aanpak van (ratten)overlast. De plaagdierbeheersers krijgen steeds meer een adviserende rol en zijn aanspreekpunt in hun wijk voor alle betrokken partners. Bestrijding is nog steeds een onderdeel van de aanpak, maar preventie en omgevingsmanagement staan bovenaan.
- Doel is het gemeentelijk wagenpark in 2030 emissieloos. De gemeente ligt goed op schema. Met deze verduurzaming geeft de gemeente het goede voorbeeld en stimuleert de markt voor elektrisch rijden. Hierbij is kennisdeling met bedrijven, andere overheden en leveranciers van voertuigen van groot belang. Helaas is in toenemende mate sprake van netcongestie, de gemeente brengt dit momenteel in kaart.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Collegetarget verminderen naastplaatsingen en zwerfafval: Gemiddeld 5 procentpunt stijging over de 20 slechtst scorende wijken naastplaatsingen en zwerfafval **niveau B of hoger**	79,77%	82,49%	80,59%	82,79%	83,86%			
Restafval per inwoner per jaar	259 kg	254 kg	255 kg	248 kg	240 kg			
Schoon CROW-indicator 90% niveau B of hoger	91%	90,45%	89,71%	89,47%	90%			
100 pop-up milieuparken	86	120	124	111	100			

Toelichting indicatoren

Naastplaatsingen en zwerfafval

Om te meten of de gemeente de collegedoelstelling op naastplaatsingen haalt, gebruikt de gemeente:

- standaard beeldmeetlat Bijgeplaatst afval rondom container.
- meetmethoden uit de landelijke CROW Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte.

De realisatie is het gemiddelde van de scores op naastplaatsingen en zwerfafval. Aan beide wordt een even zwaar gewicht toegekend. De 20 slechtst scorende wijken zijn benoemd op basis van hun scores over 2021. De realisatie eind 2025 is 82,79 %. Het collegetarget voor zwerfafval en naastplaatsingen is in 2025 daarmee net niet behaald. De gerealiseerde score ligt iets meer dan één procentpunt onder de vastgestelde targetwaarde van 83,86%.

Tegelijkertijd laten de cijfers zien dat in 2025 een substantiële verbetering is gerealiseerd ten opzichte van eerdere jaren. Door een maximale inzet en intensievere aansturing, Dit beeld bevestigt dat in 2025 binnen de bestaande aanpak het maximaal haalbare is geleverd binnen de gegeven omstandigheden. Het eindbeeld maakt duidelijk dat op naastplaatsingen een hoog niveau is bereikt. Terwijl zwerfafval de meest bepalende en minst eenvoudig stuurbare component blijft.

Restafval per inwoner

Het huishoudelijk restafval is het totaal aan ongescheiden fijn en grof huishoudelijk restafval per inwoner per jaar. De doelstelling voor 2026 is opgenomen in de Grondstoffennota 2023-2026. Het doel is om in 2026 gemiddeld 240 kilo huishoudelijk restafval per inwoner in te zamelen. Er zijn voor deze indicator geen tussentijdse doelstellingen vastgesteld. In de jaarlijkse voortgangsrapportage van de Grondstoffennota staat de realisatie van het voorgaande jaar. In 2025 was dat 248 kilo fijn en grof restafval per inwoner. Een uitgebreide duiding van dit resultaat wordt opgenomen in de voortgangsrapportage van de Grondstoffennota (eind 1e kwartaal 2026). Per 2025 wordt het ingezamelde afval uit de afvalbakken niet meer meegerekend als huishoudelijk restafval. Hierdoor is het gewicht per inwoner gedaald met enkele kilo's. De kilo's huishoudelijk restafval uit voorgaande jaren zijn herrekend en aangepast.

Beeldkwaliteit Schoon

Sinds 2019 gebruikt de gemeente Rotterdam de landelijke CROW Beeldsystematiek om de kwaliteit van de openbare buitenruimte te monitoren. Voor ‘schoon’ meet de gemeente volgens de standaardset beeldmeetlatten en meetmethoden uit de landelijke CROW Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte. De gemeente sluit ook zo veel mogelijk aan bij deze landelijke standaard als zij meetlocaties bepaalt en gebieden indeelt. Ondanks alle inspanningen is de target licht gedaald ten opzichte van 2024 en komt daarmee net onder de grens van 90% B-kwaliteit of hoger uit.

Pop-up-milieuparken

De gemeente heeft in 2025 de collegedoelstelling van minimaal 100 pop-up-milieuparken gerealiseerd. De realisatie eind 2025 is 111.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Wat hebben we in 2025 gedaan?

- De gemeente heeft ook in 2025 inspanningen geleverd op diverse vlakken met als doel het verminderen van zwerfafval en naastplaatsingen. Dat gebeurde onder andere door het plaatsen van 31 statiegeldbakken als pilot, het testen van vulgraadsensoren in afvalbakken en het leggen van de focus op de aanpak van peuken door een campagne in te zetten in meerdere wijken. De gemeente monitorde aantallen, aard en locaties van het zwerfafval door een Rotterdamse Zwerfafvalmonitor. Aan de hand van deze data krijgt de gemeente steeds beter inzicht in de hotspots van Rotterdam.
- De gemeente Rotterdam neemt deel aan een internationale No (Plastic) Filter-campagne, gericht op een Europees en nationaal verbod op sigarettenfilters.
- In 2025 is de eerder ontwikkelde glascampagne voortgezet en uitgebreid naar meer wijken. Ook is begin 2025 een campagne ontwikkeld over het scheiden van papier en karton, die in het najaar in meerdere wijken is uitgevoerd.
- Het aantal wijkcontainers is uitgebreid met 585 (waarvan 392 wijkcontainers voor GFE). Er zijn in 2025 15 nieuwe afvalbakken met perstechniek (voorkomt leeghalen van de bakken) bijgeplaatst in het Centrum en Hoek van Holland. De digitale vindbaarheid van containers en afvalbakken is vergroot.
- Er is ruim 50.000 liter compost uitgedeeld aan bewoners en grote groeninitiatieven.
- Het ‘educatieprogramma’ is in 2025 geborgd binnen team Wijkbetrokkenheid en mede hierdoor is het programma kwalitatief gegroeid. In 2025 heeft de gemeente veel jonge Rotterdammers educatief bereikt. En ook volwassen Rotterdammers (zoals cursisten van taalaanbieders) meer kunnen leren over het schoonhouden van Rotterdam. In 2025 lag de nadruk op kwaliteit in plaats van kwantiteit: Rotterdammers zo goed mogelijk leren over schoon. In plaats van: zoveel mogelijk Rotterdammers leren over schoon.
- Als onderdeel van de nota Dierenwelzijn is op 13 januari het nieuwe dierenasiel geopend. Daarnaast zijn er in oktober en november ruim 1.300 katten gratis gechipt. En voor het eerst is de prijs voor de grootste dierenvriend van het jaar uitgereikt aan een vrijwilligster van de Vogelklas Karel Schot.
- Het gemeentelijk wagenpark is verder verduurzaamd. Personenauto’s, lichte bedrijfsvoertuigen en specialistische voertuigen zoals veegmachines zijn emissieloos.
- De gemeente opende in 2025 het Milieupark + De HER. Dit is het grondstoffencentrum van Rotterdam waar hergebruik, creativiteit, ondernemerschap en onderwijs samenkomen. Het pand van De HER bestaat bijna volledig uit hergebruikte materialen.
- Op voormalig Milieupark Delfshaven opende de gemeente in 2025 De Start. Dit is een circulaire proeftuin en op- en overslag. Het hoofddoel is meerwaarde opleveren uit grondstoffen en voorwerpen die bewoners afdanken op straat en via de milieuparken. Deze secundaire grondstoffen en hergebruiksvoorwerpen worden opgeslagen. Dat gebeurt tot er voldoende massa is om naar afnemers te vervoeren.
- In 2025 heeft de gemeente in Reyeroord een eerste straat heringericht met machinaal gelegde, hergebruikte betonstraatstenen uit dezelfde wijk. De gemeente heeft deze werkwijze in meer straten in Rotterdam toegepast.
- Verspreid over Rotterdam past de gemeente het gebruik van de bodemverbeteraar Bokashi toe. Dat is gefermenteerd blad van Rotterdamse bomen. Door de goede resultaten wordt het gebruik van Bokashi verder uitgebreid.
- In 2025 werkten enkele Rotterdamse evenementenorganisatoren met een retourbekersysteem om plastic afval van bekers te verminderen.
- Een overzicht van meer behaalde resultaten door Circulair staat in het Voortgangsbeeld Rotterdam Circulair [25bb003657] of de Klimaatparagraaf.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Veilige en beschikbare buitenruimte

Wat willen we bereiken?

Een buitenruimte die veilig is en waarvan bewoners gebruik (beschikbaar) kunnen maken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Begin 2024 is de nota onderhoud kapitaalgoederen (2023-2027) vastgesteld door de Raad (Document RotterdamRaad - [23bb008037] Bijlage behorende bij 23bb008013 over Nota Kapitaalgoederen - iBabs Publieksportaal).
- Op 20 februari 2025 heeft de raad besloten om de looptijd van het GRP met 1 jaar te verlengen tot en met 2026 (25bb00855) om het mogelijk te maken het GRP en het Rotterdams Weerwoord te integreren tot het Water- en Klimaatadaptatieprogramma (WKP). Op 16 december 2025 heeft het college van B&W het Water- en Klimaatadaptatieprogramma (WKP) (25bb009476) vastgesteld. Collegebrief over Water- en klimaatadaptatieprogramma (WKP) 2027-2030 RotterdamRaad - iBabs Publieksportaal.
- Het (vervangings-)onderhoud voeren we op tijd uit op basis van de vastgestelde nota's en het GRP. Hierbij nemen we de thema's circulair, duurzaamheid, biodiversiteit, klimaatadaptatie en participatie zoveel mogelijk mee.
- We onderhouden ons areaal (gebied) groen op een gemiddelde beeldkwaliteit van 90% B. Onze verharding onderhouden we met een technische kwaliteit van 85% B. We gebruiken hiervoor de normen van de CROW-methodiek.
- In 4 jaar gaan we 40 hectare bijenlandschap realiseren. Hiermee voegen we bijna 10% areaal toe aan het bestaande bloem- en kruidenrijk graslandschap in de stad.
- We voeren het dagelijks beheer uit van de publieke (buiten-)ruimte en doen periodieke inspecties.
- Ontplofbare oorlogsresten brengen we in kaart. Waar ontplofbare oorlogsresten een gevaar vormen, laat de gemeente ze ruimen.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Beschikbaarheid van de vitale infrastructuur op bruggen en tunnels bedraagt minimaal 95% (Erasmusbrug).		97,25%	96%	Minimaal 95%	99%	Minimaal 95%			
Straatverlichting werkt voor minimaal 95% (conform landelijke norm).		96%	97%	Minimaal 95%	97%	Minimaal 95%			
Onderhoud groen heeft een gemiddelde beeldkwaliteit van 90% B.		88,5%	89%	Gemiddelde beeldkwaliteit 90% B	89%	Gemiddelde beeldkwaliteit 90% B			
Onderhoud verharding heeft een gemiddelde technische		84,2%	84,8%	Gemiddelde technische kwaliteit 85% B	Gemiddelde technische kwaliteit 87,5% B	Gemiddelde technische kwaliteit 85% B			

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

kwaliteit van 85% B.									
Aantal hectare bijenlandschap totaal in deze periode toegevoegd.		13,8	20	30	77,2	40			

Toelichting indicatoren

Beschikbaarheid van de vitale infrastructuur op bruggen

De beschikbaarheid van de Erasmusbrug voldoet aan de gestelde 95%. In 2025 zijn de laatste schilderwerkzaamheden aan de Erasmusbrug afgerond. De relingen zijn geschilderd, slijtlagen en de geleidewerken voor de scheepvaart en de tuiendempers zijn hersteld of schoongemaakt. In 2026 wordt de slijtlaag wegdek (auto) westelijk deel vervangen. Op termijn is de hydrauliek toe aan vervanging en revisie.

Ook werkt de gemeente aan een grootschalig bruggenprogramma Open/Dicht om de beweegbare bruggen en sluizen de komende jaren van het benodigde onderhoud te voorzien en toekomstbestendig te maken. Met een areaal van meer dan 50 beweegbare bruggen en sluizen is een programmatische aanpak noodzakelijk voor efficiënt en effectief beheer. Ondertussen gaat het geplande onderhoud gewoon door.

Straatverlichting

De landelijke norm voor straatverlichting is minimaal 95%. Hieraan voldoet Rotterdam. De lichtmasten zijn aangesloten op de kabels van STEDIN.

Onderhoud groen

De gemeente hanteert de CROW-richtlijn om de beeldkwaliteit van het groen in de buitenruimte te meten. Deze richtlijn kent 5 niveaus van zeer goed naar slecht: A+, A, B, C en D. De ambitie van de gemeente is om minimaal 90% van het areaal aan beeldkwaliteit niveau B te laten voldoen. In 2025 voldeed 89% van het areaal groen aan beeldkwaliteit niveau B. Het realiseren van het ambitieniveau is een flinke uitdaging. Het natuurlijker beheren van het groen gericht op het bevorderen van biodiversiteit, kan leiden tot een iets minder ‘strak’ beeld volgens het onderhoudsbeeld van de CROW-meetsystematiek. Om aan beide ambities te voldoen, startte in 2023 een overleg met het kennisinstituut CROW. Het doel was een mogelijk nieuwe meetmethode voor de kwaliteit van het groenonderhoud. Het CROW heeft besloten om de geldende CROW-meetsystematiek (KOR 2023) niet te wijzigen voor de biodiversiteit.

Onderhoud verharding

De technische kwaliteit verhardingen scoort gemiddeld over de heel Rotterdam 87,5% niveau B of beter. Hiermee voldoet het areaal aan de Rotterdamse norm van minimaal 85% niveau B of beter. De trend die de afgelopen jaren is ingezet heeft zich doorgezet en het afgesproken gemiddelde kwaliteitsniveau is behaald. De middelen die voor vervangingen (NVI) en onderhoud (groeimodel NKG) zijn toegekend, hebben dus een positief effect op de staat van de buitenruimte. De hoofd- en verzamelwegen scoren gemiddeld 91,3% kwaliteit B en hoger. De overige wegen scoren gemiddeld 86,8% kwaliteit B en hoger.
Naast de vervangingsinvesteringen in de woonbuurten is de inzet voor onderhoud de afgelopen jaren vooral geïntensiveerd op voetpaden (onderdeel overige wegen). De kwaliteit van de voetpaden is verhoogd naar 79,9% kwaliteit B en hoger, maar nog niet op het gewenste niveau en heeft continue aandacht en inzet nodig.

Aantal hectare bijenlandschap

De ambitie van het college was om in deze collegeperiode 40 hectare bijenlandschap te realiseren door omzetting van de bestaande grasvegetaties. De strategische aanpak volgens de methode Groene Cirkels blijft gericht op het versterken, behouden en verbeteren van de ecologische structuur voor wilde bijen. De gemeente verandert gazons om te zorgen voor voedsel voor bijen en creëert diverse verblijfs- en nestplaatsen die onderling verbonden zijn.

In 2025 is de collegedoelstelling (40 hectare in 4 jaar) ruimschoots gerealiseerd. In 2025 is 57,2 hectare bijenlandschap toegevoegd aan het areaal zodat de uitkomst 77,2 hectare in totaal is in deze collegeperiode. Vanaf 2026 ligt de focus op het toevoegen van kwaliteit in de al bestaande onderdelen van het bijenlandschap en zorgen dat de aanpak van het bijenlandschap wordt vastgelegd in beleid. Bijenlandschap heeft meerdere jaren nodig om tot ontwikkeling te komen. Dus een groot deel van het bijenlandschap wordt pas in de komende jaren zichtbaar en effectief.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

De gestelde targets voor een veilige en beschikbare buitenruimte zijn gehaald. Daar waar mogelijk worden (naast veilig en beschikbaar) bij onderhoudsmomenten ook circulaire en klimaatadaptieve maatregelen toegevoegd. Zo is bij het wegonderhoud van de Meidoornsingel een water

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

infiltrerende fundering (Aquabase) toegepast ten behoeve van het "klimaatrobuust" maken van dit gebied. Ook is het afwegingskader "Hergebruik Verhardingsmaterialen" vastgesteld. Dit heeft geleid tot toepassing van de ‘circulaire mix betonstraatstenen’ in diverse straten in Reyeroord.

Daarnaast is in december 2025 de ‘Toekomstvisie Groene Waterstad 2050, Rotterdam gaat voor groen’ door de gemeenteraad unaniem vastgesteld. De visie heeft als doel tot 2050 in totaal 1.000 hectare extra groen te realiseren, met aandacht voor verbonden, kwalitatief hoogwaardig en klimaatbestendig groen. Het document vormt het kader voor het vervolg van de aanpak uit de Groenagenda na 2026.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

In 2025 is binnen het programma Open/Dicht een inventarisatie gemaakt van alle beweegbare bruggen en sluizen. Opvolgend is een programmaplanning gemaakt voor de duur van 10 jaar waarin de gemeente alle beweegbare bruggen en sluizen aanpakt.

Ook zijn in 2025 meerdere kademuren onderhanden genomen, met extra focus op duurzaamheid en circulariteit. In het eerste kwartaal van 2025 is de renovatie van de Parkhaven aan de oostzijde afgerond. Daarbij is de bestaande kade behouden en zijn houten voorzieningen gemaakt van gerecycled en verzaagd hout. Daarnaast is buiten het riviercruiseseizoen gewerkt aan de renovatie van het remmingwerk aan de Boompjes. Hierbij zijn bestaande koningspalen hergebruikt en zijn stalen bolderkoppen uit eerdere projecten opnieuw toegepast.

Tot slot is de eerste officiële bijenburcht gerealiseerd in Reyeroord.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Doel: Prettige leefomgeving

Wat willen we bereiken?

Een mooie, diverse en uitnodigende openbare ruimte.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We initiëren 50 aansprekende klimaatadaptieve projecten in de openbare buitenruimte waarbij we onder andere groen en/of bomen toevoegen en buffers voor regenwater aanleggen. Dit beperkt hittestress, droogte en regenwateroverlast. De projecten worden waar mogelijk gekoppeld aan het (riool-)vervangingsprogramma.
- Groot onderhoud aan en vervangingen van areaal wordt zoveel mogelijk gecombineerd en integraal uitgevoerd teneinde de overlast tot een minimum te beperken.
- Bij vervangingsprojecten op speel- en sportplekken en recreatiegebieden wordt ingezet op een meer divers aanbod voor meerdere doelgroepen.
- We realiseren jaarlijks 10 extra watertappunten en 50 extra bankjes.
- We investeren in de toegankelijkheid van de openbare ruimte voor mindervalide Rotterdammers. Dit doen we door slecht toegankelijke plekken in de buitenruimte aan te pakken.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Het realiseren van totaal 50 klimaatadaptieve projecten	2	11	30	31	19			
Aantal extra geplaatste bankjes	77	92	50	61	50			
Aantal extra geplaatste watertappunten	10	10	10	10	10			

Toelichting indicatoren

Het realiseren van 50 klimaat adaptieve projecten

De gemeente werkt aan het vergroenen van wijken en het versterken van klimaatadaptatie en biodiversiteit door extra groen en waterberging toe te voegen aan lopende buitenruimteprojecten, zoals rioleringsprojecten.

Het doel is om in deze collegeperiode 50 projecten groener, klimaatadaptiever en biodiverser uit te voeren. Deze aanpak geldt ook voor de 15 pleinen. Hoewel de uitvoering op hoofdlijnen op schema ligt, lopen diverse projecten vertraging op. Om binnen deze collegeperiode toch het beoogde aantal projecten te realiseren, zijn aanvullende projecten gestart (enkele projecten zijn samengevoegd). Daardoor ligt de uitvoering nu op schema om de doelen te behalen. In 2025 zijn 8 pleinen gereed, 2 pleinen in uitvoering en starten 5 pleinen met de uitvoering in 2026. Daarnaast zijn 31 klimaatadaptieve projecten uitgevoerd en 19 projecten starten in 2026.

In 2025 is op verschillende locaties extra groen aangelegd, vaak in combinatie met rioolvernieuwing, groeiplaatsverbetering en waterberging. Zo zijn onder meer pleinen en straten vergroend en zijn klimaatpleinen gerealiseerd met extra ruimte voor wateropvang. In 2026 starten en vervolgen meerdere klimaatadaptieve herinrichtingen. Daarbij staan vergroening, waterberging en het afkoppelen van regenwater centraal. Onder andere bij de herinrichting van straten en pleinen in verschillende wijken.

Aantal extra geplaatste bankjes

De gemeente plaatst in deze collegeperiode 50 extra banken in de buitenruimte per jaar. De verwachting is dat dit ook in 2026 gebeurt.

Aantal extra geplaatste watertappunten

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Tot en met 2025 zijn via de wijkactieplannen 30 watertappunten toegevoegd. Evides is de uitvoerende partij voor de watertappunten. De kosten (aanleg en beheer en onderhoud) voor watertappunten die Evides aan de gemeente doorberekent zijn de afgelopen jaren verdrievoudigd. Deze kosten blijken aanzienlijk hoger uit te vallen dan eerder door Evides ingeschat. Het nieuwe tarief is kostendekkend zoals wettelijk van Evides verwacht wordt.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

Ten aanzien van de 50 klimaatadaptieve projecten zijn 31 projecten uitgevoerd en 19 starten in 2026, waardoor straten (projecten) en pleinen (10 pleinen) in Rotterdam groener en klimaatadaptiever zijn. Daarnaast is de biodiversiteit flink toegenomen.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

In 2025 is extra groen aangelegd aan het Haagse Veer (in combinatie met groeiplaatsverbetering), op de Nieuwemarkt, het Müllerpierplein en Taandersplein. In de Agniesebuurt, Willem Buytewechstraat en Mijnsherenplein en omliggende straten, Bospolder-Tussendijken en Oud Mathenesse wordt groen aangelegd bij de rioolvernieuwing. Bij de Pleinweg legt de gemeente naast groen ook waterberging aan. In 2026 start de gemeente met de uitvoering van de klimaatadaptieve projecten zoals de herinrichting van de Claes de Vrieselaan. Daar plant de gemeente veel groen en koppelt de regenwaterafvoer af van het riool.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

Het programma Beheer van de stad draagt bij aan Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen:

- 6. Schoon water en sanitiair
- 9. Industrie, innovatie en infrastructuur
- 12. Verantwoorde consumptie en productie
- 13. Klimaatactie
- 14. Leven in het water
- 15. Leven op het land.

Voor een uitgebreide toelichting zie de paragraaf Sustainable development goals.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Projecten

Hier staan de belangrijkste projecten toegelicht die bijdragen aan het realiseren van de doelen van het programma. Een totaal overzicht van alle investeringen is te vinden in de Paragraaf Investeringen.

Lichtmastvervanging project

Het vervangingsprogramma van de lichtmasten verloopt volgens planning. In 2025 zijn er rond de 4000 masten vervangen. Tijdens de uitvoering is in deze masten asbest, en in de verf chroom-6 en lood aangetroffen. Hierdoor moet de gemeente masten vanwege de huidige wetgeving voorafgaand aan het vervangen inspecteren en bemonsteren. Dit beïnvloedt de prestaties en ook de beschikbare middelen.

Assetgroep openbare verlichting

x € 1.000

Gevoteerd	Realisatie t/m 2024	Realisatie 2025	Raming 2025	Afwijking Realisatie 2025 - Raming 2025	Restant krediet
17.430	8.457	7.395	4.486	2.909	1.578

Vervoer en Materieel 2023-2026

Dit project gaat over de jaarlijkse investering van ca. € 25 mln voor de aanschaf van (duurzame) bedrijfsvoertuigen. De gemeente is verantwoordelijk voor een duurzame mobiliteitskeuze en faciliteert andere duurzame vervoersmiddelen in samenhang met de energietransitie. De keuze voor een (werk)voertuig maakt de gemeente op basis van de grootste bedrijfszekerheid en de schoonste techniek met de meest schone componenten. De meerkosten door de overgang naar emissieloze (werk)voertuigen maken geen onderdeel uit van de ca. € 25 mln, maar besloten is deze in 2023, 2024 en ten dele in 2025 te dekken vanuit het Duurzaamheidstransitiebudget. Vervanging vindt plaats op natuurlijke momenten. De gemeente heeft iets vertraging opgelopen met geplande investeringen vanwege nieuwe aanbestedingen. Dit wordt naar verwachting in 2026 weer ingelopen.
Als het Duurzaamheidstransitiebudget niet meer voorhanden is, zullen de duurdere emissieloze voertuigen uit de reguliere middelen gedekt moeten worden. Op dit moment wordt het meerjarig verloop in beeld gebracht. De gemeente brengt de impact hiervan op de toekomstige begrotingen van de afdelingen met veel (werk)voertuigen vanaf 2026 en verder in beeld. Uiteraard wordt scherp gekeken of en in welke mate de meerkosten zo laag mogelijk gehouden kunnen worden.

Voertuigen/Werktuigen 2023 t/m 2026

x € 1.000

Gevoteerd	Realisatie t/m 2024	Realisatie 2025	Raming 2025	Afwijking Realisatie 2025 - Raming 2025	Restant krediet
109.300	44.141	16.335	16.000	335	48.824

Gemeentelijk rioleringsplan 2021-2025

Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) biedt een overzicht van de ontwikkelingen in het stedelijk watersysteem van Rotterdam. Kortgezegd bestaat dit systeem uit een samenhangend geheel van het rioolstelsel, de buitenruimte en het oppervlaktewatersysteem. Het onderhoud en beheer van dit systeem betaalt de gemeente uit de exploitatiemiddelen. Vervanging en renovatie van dit systeem betaalt de gemeente uit investeringskredieten: het investeringskrediet Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2025 en het krediet Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2025. Het

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

streven is om in 5 jaar tijd circa 200 km riool te vervangen. De laatste jaren is het erg lastig gebleken om dit streven waar te maken. Het oppakken van rioolwerkzaamheden samen met andere onderhoudsprojecten van de gemeente en andere stakeholders vraagt meer voorbereidingstijd dan gedacht. Hierbij speelt ook de energietransitie een rol. Verantwoording volgt jaarlijks in de Voortgangsrapportage GRP.

Op 20 februari 2025 heeft de raad besloten om de looptijd van het GRP met 1 jaar te verlengen tot en met 2026 (25bb00855). Met als doel het mogelijk maken het GRP en het Rotterdams Weerwoord te integreren tot het Water- en Klimaatadaptatieprogramma (WKP). Op 16 december 2025 heeft het college van B&W het Water- en Klimaatadaptatieprogramma (WKP) (25bb009476) vastgesteld. Collegebrief over Water- en klimaatadaptatieprogramma (WKP) 2027-2030 RotterdamRaad - iBabs Publieksportaal.

Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2025 en Vervanging vrijverval riolen 2021-2025

						x € 1.000
	Gevoteerd	Realisatie t/m 2024	Realisatie 2025	Raming 2025	Afwijking Realisatie 2025 - Raming 2025	Restant krediet
Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2025	133.352	68.305	32.992	37.000	-4.008	32.055
Vervanging vrijverval riolen 2021-2025	265.900	150.622	47.447	48.000	-553	67.831

CO^2-reductie door versnelde ombouw straatverlichting naar LED

Het led-transitieproject loopt van 2020 tot en met 2025 met een uitloop naar 2026. Tot op heden is 91% van de armaturen in Rotterdam voorzien van ledverlichting. Voor het vervangen van de speciale armaturen zoals tunnelverlichting, grondspots, Oud Rotterdam, is per object een beschrijving nodig die vervolgens aanbesteed moet worden. Dit is maatwerk en vraagt veel inzet, waardoor in de uitvoering vertraging is ontstaan en de planning uitloopt. In dat kader zijn in 2025 circa 400 speciale led-armaturen vervangen.

CO2 reductie door versnelde ombouw straatverlichting naar led

					x € 1.000
Gevoteerd	Realisatie t/m 2024	Realisatie 2025	Raming 2025	Afwijking Realisatie 2025 - Raming 2025	Restant krediet
51.000	38.952	1.115	2.300	-1.185	10.933

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Financiën

Overzicht baten en lasten

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overzicht van baten en lasten Beheer van de stad	Oorspr. Begroting2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Baten exclusief reserves	**313.625**	**313.929**	**319.228**	**5.299**
Belastingen	113.502	114.762	114.844	82
Bijdragen rijk en medeoverheden	2.458	1.722	5.712	3.990
Overige baten	5.038	6.070	4.841	-1.229
Overige opbrengsten derden	192.627	191.375	193.832	2.457
Lasten exclusief reserves	**524.455**	**537.695**	**529.744**	**-7.951**
Apparaatslasten	**207.560**	**213.778**	**211.617**	**-2.161**
Inhuur	10.021	14.497	15.760	1.263
Overige apparaatslasten	6.879	7.466	6.526	-940
Personeel	190.659	191.816	189.331	-2.484
Overige verrekeningen	**-22.204**	**-25.958**	**-21.530**	**4.428**
Overige verrekeningen	-22.204	-25.958	-21.530	4.428
Programmalasten	**339.099**	**349.875**	**339.658**	**-10.218**
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	209.227	222.533	207.269	-15.265
Kapitaallasten	87.311	83.747	84.570	822
Overige programmalasten	41.541	42.462	47.128	4.666
Subsidies en inkomensoverdrachten	1.020	1.133	692	-441
Saldo voor vpb en reserveringen	**-210.830**	**-223.766**	**-210.516**	**13.249**
Vennootschapsbelasting	898	571	348	-223
Saldo voor reserveringen	**-211.727**	**-224.336**	**-210.864**	**13.473**
Reserves	**6.114**	**21.920**	**21.389**	**-531**
Onttrekking reserves	**6.114**	**9.079**	**8.548**	**-531**
Bestemmingsreserve Blauwalg Kralingse Plas	119	43	43	0
Bestemmingsreserve Energietransitie	960	2.146	2.146	0
Bestemmingsreserve Onderhoud Erasmusbrug	0	1.900	1.613	-287
Duurzaamheidsbudget	5.035	4.990	4.747	-243
Vrijval reserves	**0**	**12.841**	**12.841**	**0**
Bestemmingsreserve Blauwalg Kralingse Plas	0	228	228	0
Bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling	0	1.658	1.658	0
Duurzaamheidsbudget	0	10.955	10.955	0
Saldo	**-205.613**	**-202.416**	**-189.475**	**12.942**

Afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overzicht afwijkingen programma	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Aanpak en preventie Zwerfafval	4.117	0	0	4.117
2. Hogere baten en lasten voertuigen	1.100	1.100	0	0
3. Personele inzet	0	-2.014	0	2.014
4. Energielasten ledverlichting	0	-1.089	0	1.089
5. Budget ter dekking van kapitaalslasten	0	-4.484	0	4.484
6. Diverse reserves	0	-531	-531	0
7. Diverse kleinere afwijkingen	82	-933	0	1.015
Subtotaal afwijkingen	**5.299**	**-7.951**	**-531**	**12.719**
8. Vennootschapsbelasting	0	-223	0	223
Totaal afwijkingen	**5.299**	**-8.174**	**-531**	**12.942**

N.B. In de hierboven getoonde afwijkingen betekent een negatief bedrag lagere baten, lagere lasten of een lagere onttrekking. Een positief bedrag hogere baten, hogere lasten of een hogere onttrekking. In de kolom afwijkingen saldo betekent een positief bedrag dat de baten hoger of de lasten lager zijn. Een negatief bedrag betekent dat de baten lager of de lasten hoger zijn.

Toelichting afwijkingen

Het saldo van het programma bedraagt € 12,9 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Aanpak en preventie zwerfafval

In 2025 heeft de gemeente de SUP-vergoeding (Single Use Plastic) ontvangen over de jaren 2023 en 2024 van de plasticproducenten. De ontvangen vergoeding is hoger dan geraamd en pas laat in het jaar bekend gemaakt en ontvangen. Hierdoor kon deze hogere vergoeding dit jaar niet meer ingezet worden.

2. Hogere baten en lasten voertuigen

De voertuigen van vertrekkende klanten waren langer in beheer en daardoor zijn er hogere gerealiseerde baten en lasten.

3. Personele inzet

De onderbesteding op de apparaatslasten wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door het niet volledig en niet tijdig kunnen invullen van beschikbare formatie gedurende het jaar. In een arbeidsmarkt die structureel krap is, bleek het in 2025 moeilijk om vacatures te vervullen. Het betreft met name vacatures die verband hebben met het beheer en onderhoud van onze de buitenruimte. Hierdoor zijn de apparaatslasten lager uitgevallen dan oorspronkelijk begroot. De werving is in volle gang om de capaciteit op peil te brengen en daarmee de continuïteit van het structurele beheer en onderhoud te borgen.
Door deze onderbesteding konden de hogere kosten voor de toeslagen onregelmatige diensten worden opgevangen. Deze vielen door recente cao-afspraken hoger uit.

4. Energielasten ledverlichting

De lagere energielasten worden voornamelijk veroorzaakt door een lager energieverbruik van de straatverlichting. In de afgelopen jaren is ingezet op het versneld vervangen van conventionele armaturen door energiezuinige ledverlichting. De onderschrijding is daarmee grotendeels het gevolg van eerdere verduurzamingsinvesteringen.

5. Budget ter dekking van kapitaalslasten

Er is € 4,5 mln budget ter dekking van kapitaalslasten niet benut voor het dekken van kapitaalslasten. Tegenover dit budget stond bij het begrotingsprogramma algemene middelen een vergoeding vanuit de reserve Rotterdamse InvesteringsMotor (RIM). Deze vergoeding wordt via het begrotingsprogramma algemene middelen weer teruggestort in de reserve.

6. Diverse reserves

De lasten en de onttrekking uit de bestemmingsreserve zijn per saldo neutraal.

- Bestemmingsreserve Duurzaamheidstransitiebudget
  Het efficiënter inzetten van personeel leidt tot lagere kosten en een lagere onttrekking (€ 243.000).
- Bestemmingsreserve Onderhoud Erasmusbrug
  De resterende werkzaamheden aan de Erasmusbrug zijn € 287.000 lager uitgevallen. Hierdoor is minder onttrokken aan de

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

bestemmingsreserve.

7. Diverse kleinere afwijkingen

8. Vennootschapsbelasting
Door een lagere voorlopige aanslag, op de gemeentelijke activiteiten waarvoor een vennootschapsbelastingplicht geldt, is een voordeliger resultaat van € 223.000.

Programma en Rotterdamse taakvelden

Saldo programma Beheer van de stad/Rotterdamstaakveld	Oorspronkelijke Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Beheer van de stad	**-205.613**	**-202.416**	**-189.475**	**12.942**
1.2.c - Openbare orde en veiligheid – Ontplofbare oorlogsresten	3	-1.498	-1.425	73
2.1.a - Verkeer en vervoer - Beheer	-184.891	-186.716	-179.642	7.074
5.5.a - Cultureel erfgoed - Archeologie	-1.657	-1.668	-1.397	271
5.7.b - Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Beheer	-59.822	-60.826	-56.932	3.895
7.2 - Riolering	19.071	19.071	19.071	-0
7.3 - Afval - Grondstoffen	31.538	27.656	28.313	657
7.4.a - Milieubeheer - Nazorg bodemsanering en Beheer	-1.944	-1.969	-1.557	413
7.5 - Begraafplaatsen en crematoria	-1.273	-1.287	-1.405	-118
8.1.a - Ruimtelijke Ordening - Beheer	-9.947	-10.005	-8.770	1.236
0.8.c - Overige baten en lasten - Vervoer & Materieel	3.310	14.827	14.269	-558

Realisatie bestemmingsreserves

Onder dit programma vallen de volgende reserves:

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie bestemmingsreserves Beheer van de stad	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Beheer van de stad	**2.175**	**0**	**1.655**	**228**	**291**
Bestemmingsreserve Blauwalg Kralingse Plas	271	0,00	43	228	0

Realisatie bestemmingsreserves Beheer van de stad	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Beheer van de stad	**2.175**	**0**	**1.655**	**228**	**291**
Bestemmingsreserve Blauwalg Kralingse Plas	271	0,00	43	228	0
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	271	0,00	43	228	0
Begroting 2025	271	0,00	43	228	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Voorjaarsnota 2019 (einddatum 31-12-2025)				
Doel Reserve:	In de motie 'structurele oplossing blauwalg Kralingse plas' wordt verzocht voor de jaarlijks terugkerende blauwalgoverlast in de Kralingse Plas een structurele oplossing te vinden die leidt tot een plas die structureel zomer- en zwemklaar is. Hiervoor is bij de VJN 2017 een budget toegekend van € 5 mln. In verband met nader onderzoek naar de te treffen maatregelen is de uitvoering opgeschoven naar 2023niet benutte budget in 2018 niet terug te laten vloeien in de algemene middelen is er een bestemmingsreserve voorgesteld en bij de VJN 2019 ook toegekend.				
Toelichting Realisatie 2025:	De werkzaamheden rondom de bestrijding van blauwalg zijn deze zomer afgerond. In totaal is in 2025 € 43.000 onttrokken en is het restant vrijgevallen. De bestemmingsreserve is daarmee leeg en wordt opgeheven.				
Verschil Realisatie - Begroting	De realisatie is conform de begroting				

Bestemmingsreserve Onderhoud Erasmusbrug	1.900	0,00	1.613	0,00	287

Realisatie bestemmingsreserves Beheer van de stad	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Beheer van de stad	**2.175**	**0**	**1.655**	**228**	**291**
Bestemmingsreserve Onderhoud Erasmusbrug	1.900	0,00	1.613	0,00	287
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	1.900	0,00	1.613	0,00	287
Begroting 2025	1.900	0,00	1.900	0,00	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-287	0	287
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2024 (einddatum 31-12-2025)				
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve dient als dekking voor het groot onderhoud aan de Erasmusbrug dat in 2025 wordt afgerond.				

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting Realisatie 2025:	In 2025 is de laatste fase van het onderhoud afgerond. Het restant van de bestemmingsreserve zal vrijvallen.
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	De gerealiseerde kosten vallen lager uit dan begroot. Dit was bij de 2e herziening nog niet duidelijk.

Bestemmingsreserve Afvalstoffenheffing	3	0,00	0,00	0,00	3

Realisatie bestemmingsreserves Beheer van de stad	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Beheer van de stad	**2.175**	**0**	**1.655**	**228**	**291**
Bestemmingsreserve Afvalstoffenheffing	3	0,00	0,00	0,00	3
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	3	0,00	0,00	0,00	3
Begroting 2025	3	0,00	0,00	0,00	3
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	2e herziening 2022 (einddatum niet van toepassing)				
Doel Reserve:	Doel van de reserve is om meevallende baten van de heffing in te zetten voor verevening binnen de afvalstoffenheffing (ASH). De reserve draagt daarmee bij aan een stabieler meerjarig begrotingsproces en een bestendiger tarief.				
Toelichting Realisatie 2025:	Deze egalisatiereserve is in 2024 voor het laatst ingezet. Deze is toen niet volledig onttrokken. In 2025 is deze restpost niet begroot, omdat er voor dit lage bedrag bij de afdeling geen noodzaak was om deze te begroten of vrij te laten vallen. Bij de 1e herziening 2026 moet de keuze worden gemaakt om deze restpost te begroten, vrij te laten vallen of een deel van het jaarresultaat 2025 toe te voegen aan deze bestemmingsreserve.				
Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing				
Totaal	**2.175**	**0**	**1.655**	**228**	**291**

Toelichting reserves

Bestemmingsreserve Blauwalg Kralingse Plas
De maatregelen ter bestrijding van blauwalg in de Kralingse Plas zijn grotendeels afgerond. De laatste werkzaamheden zijn in 2025 afgerond. Een deel van de bestemmingsreserve Blauwalg Kralingse Plas valt vrij.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Kaders en verbonden partijen

Kaders

- Grondstoffennota 2023-2026
- Programma Rotterdam Circulair 2023 – 2026 | Samen in actie voor een circulaire stad.
- Afvalstoffenverordening Rotterdam 2009
- Wet milieubeheer
- Landelijk Afvalbeheerplan 3
- Nota Samen SchoonR 2023 - 2026
- Nota Dierenwelzijn 2023-2026
- Nota Onderhoud Kapitaalgoederen (Document RotterdamRaad - [23bb008037] Bijlage behorende bij 23bb008013 over Nota Kapitaalgoederen - iBabs Publieksportaal)
- Nota Vervangingsinvesteringen
- Gemeentelijk Rioleringsplan (s20bb016815_1_39408_tds (notubiz.nl)
- Meerjarenplan Vervoer & Materieel 2020-2023: Op weg naar een emissieloos wagenpark

Verbonden partijen

De volgende Verbonden partijen worden ingezet om het doel van het programma te realiseren:

- Stedin Groep N.V.

Een uitgebreide toeliichting is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verantwoordelijke collegeleden

Wethouder Lansink-Bastemeijer

Wethouder Lansink Bastemeijer is verantwoordelijk voor de portefeuille Handhaving, Buitenruimte en Mobiliteit.

Wethouder Zeegers

Wethouder Zeegers is verantwoordelijk voor de portefeuille Klimaat, Bouwen en Wonen.

‘Met oog voor de Rotterdammers bouwen we de komende jaren samen met alle partners aan een aantrekkelijke en duurzame stad,’

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Belastingen

Het programma Belastingen levert een bijdrage aan structureel houdbare gemeentefinanciën. Dit programma omvat de opbrengsten van de gemeentelijke belastingen (o.a. onroerendezaakbelasting, roerendezaakbelasting en logiesbelasting), en de daarbij behorende uitvoeringskosten voor onder andere het taxeren en waarderen, de heffing en inning en het afhandelen van bezwaar en beroep.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Voortgang 2025

Meeropbrengsten lokale heffingen

In Rotterdam wordt volop gebouwd. De groei van het aantal woningen en bedrijfspanden draagt bij aan hogere belastingbaten. Ook nieuwe inzichten in waarderingen en investeringen in bestaande objecten helpen hierbij.

In 2025 heeft de gemeente hogere baten dan begroot bij de onroerendezaakbelasting voor niet-woningen. Dit komt door nieuwe inzichten in de waardering en investeringen van bedrijfspanden in Rotterdam.

De bouwactiviteiten zorgen voor meer bouwplaatsen. Bouwplaatsen gebruiken gemeentegrond. Voor het gebruik van gemeentegrond betaalt men precariobelasting. Door de toename van bouwplaatsen stijgen de opbrengsten van deze belasting.

Innen

In 2025 zag de gemeente een toename in het aantal aangevraagde betalingsregelingen ten opzichte van 2024. Er werden ongeveer 7900 betalingsregelingen meer aangevraagd dan in 2024, een toename van bijna 8%. Ter vergelijking: in 2024 was er een stijging van 1% ten opzichte van 2023. Uiteraard wordt de invloed op de verwachte belastingopbrengsten gevolgd.

Naast het treffen van betalingsregelingen ondersteunt de gemeente Rotterdammers en ondernemers ook door bijvoorbeeld actieve doorverwijzing naar schuldhulpverlening. En waar nodig een combinatie van beide. Dit doet de gemeente volgens de uitgangspunten van het keurmerk ‘Geldzorgen bewuste organisatie’. Zo probeert de gemeente verdere achterstanden en schulden te voorkomen.

De Nieuwe Hef

Het huidige belastingsysteem van de gemeente is na meer dan 15 jaar aan vervanging toe. Een nieuw systeem garandeert de belastinginkomsten voor de komende jaren. Toewerken naar een nieuw systeem doet de gemeente in het project De Nieuwe Hef.

De aanbesteding is afgerond. De gemeente heeft een contract gesloten met Centric voor de applicatie Belasting heffen en met Gouw IT voor de applicatie Waarderen. De voorbereidingen voor de inrichting zijn gestart. De livegang van Centric is naar verwachting in november 2026. Deze planning wordt periodiek herijkt en indien nodig aangepast. De livegang van Gouw IT volgt een half jaar na de livegang van Centric. De gemeente informeert de gemeenteraad periodiek over de voortgang in de Monitor ICT Projecten.

Financiële afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025

Belastingen	**€ 5.760**
Onroerendezaakbelasting niet-woningen	€ 6.213
Aanmanings- en vervolgopbrengsten	€ 2.342
Voorziening dubieuze debiteuren	- € 2.223
Diverse afwijkingen	- € 572

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

Het programma Belastingen draagt bij aan Duurzame ontwikkelingsdoelstelling 16. Vrede, justitie en sterke publieke diensten.

Voor een uitgebreide toelichting zie de paragraaf Sustainable development goals.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Financiën

Overzicht baten en lasten

Overzicht van baten en lasten Belastingen	Oorspr. Begroting2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Baten exclusief reserves	**404.371**	**421.442**	**430.795**	**9.352**
Belastingen	377.349	391.149	397.362	6.213
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	171	579	407
Overige opbrengsten derden	27.022	30.122	32.854	2.732
Lasten exclusief reserves	**21.584**	**22.794**	**23.172**	**378**
Apparaatslasten	**24.930**	**25.995**	**25.031**	**-964**
Inhuur	405	1.817	1.816	-1
Overige apparaatslasten	661	630	581	-49
Personeel	23.864	23.548	22.634	-914
Overige verrekeningen	**-17.886**	**-16.113**	**-16.427**	**-314**
Overige verrekeningen	-17.886	-16.113	-16.427	-314
Programmalasten	**14.540**	**12.911**	**14.567**	**1.656**
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	8.440	3.811	2.162	-1.649
Overige programmalasten	6.100	9.100	12.365	3.265
Sociale uitkeringen	0	0	41	41
Saldo voor vpb en reserveringen	**382.787**	**398.648**	**407.623**	**8.974**
Saldo voor reserveringen	**382.787**	**398.648**	**407.623**	**8.974**
Reserves	**7.706**	**5.484**	**2.270**	**-3.214**
Onttrekking reserves	**7.706**	**5.484**	**2.270**	**-3.214**
Bestemmingsreserve Nieuw Belastingsysteem	7.500	5.278	2.063	-3.214
Bestemmingsreserve Toeslagenschandaal Belastingen	206	206	206	0
Saldo	**390.494**	**404.133**	**409.892**	**5.760**

Afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting

Overzicht afwijkingen programma	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

1. Onroerendezaakbelasting niet-woningen	6.213	0	0	6.213
2. Aanmanings- en vervolgopbrengsten	2.342	0	0	2.342
3. Voorziening dubieuze debiteuren	0	2.223	0	-2.223
4. Bestemmingsreserve nieuw belastingsysteem	0	-3.214	-3.214	0
5. Diverse afwijkingen	797	1.369	0	-572
Totaal afwijkingen	**9.352**	**378**	**-3.214**	**5.760**

N.B. In de hierboven getoonde afwijkingen betekent een negatief bedrag lagere baten, lagere lasten of een lagere onttrekking. Een positief bedrag hogere baten, hogere lasten of een hogere onttrekking. In de kolom afwijkingen saldo betekent een positief bedrag dat de baten hoger of de lasten lager zijn. Een negatief bedrag betekent dat de baten lager of de lasten hoger zijn.

Toelichting afwijkingen

Het saldo van het programma Belastingen bedraagt € 5,8 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Onroerendezaakbelasting niet-woningen

Er is sprake van een positief resultaat van € 6,2 mln op onroerende zaken niet-woningen. De reden van deze hogere belastingopbrengsten is nieuwe inzichten in de waardering en investeringen van bedrijfspanden in Rotterdam. Deze inzichten waren bij de Tweede herziening 2025 nog niet beschikbaar

2. Aanmanings- en vervolgopbrengsten

De gemeente realiseerde in 2025 € 2,3 mln hogere aanmanings- en vervolgopbrengsten ten opzichte van de begroting. Dit heeft 2 oorzaken. De gemeente verstuurt meer betalingsherinneringen dan vorig jaar. En de tarieven van aanmaningen en dwangbevelen zijn gestegen. Het Rijk stelt de hoogte van dit tarief vast. De effecten hiervan zijn pas later in het jaar zichtbaar geworden.

3. Voorziening dubieuze debiteuren

Op basis van de laatste analyse wordt er € 2,2 mln extra gedoteerd aan de voorziening dubieuze debiteuren. Dit komt deels doordat het langer duurt voordat betalingen binnenkomen en deels doordat de gemeentelijke belastingtarieven zijn gestegen. Terwijl deze ontwikkeling in de begroting voor deze post nog niet volledig was verwerkt.

4. Bestemmingsreserve nieuw belastingsysteem

Sinds 2024 werkt de gemeente toe naar een nieuw belastingsysteem: De Nieuwe Hef. Sommige werkzaamheden zijn niet in 2025 gerealiseerd, maar worden doorgeschoven naar 2026. Hierdoor zijn de lasten lager en is er minder onttrokken aan de bestemmingsreserve: - € 3,2 mln.

5. Diverse afwijkingen

Dit is het saldo van diverse kleinere afwijkingen.

Programma en Rotterdamse taakvelden

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Saldo programma Belastingen/Rotterdamstaakveld	Oorspronkelijke Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Belastingen	**390.494**	**404.133**	**409.892**	**5.760**
0.61 - OZB woningen	76.418	76.506	76.419	-87
0.62 - OZB niet-woningen	282.777	296.710	302.875	6.166
0.64 - Belastingen overig	14.921	14.531	14.197	-335
3.4.b - Logiesbelasting	16.379	16.386	16.402	16

Realisatie bestemmingsreserves

Onder dit programma vallen de volgende reserves:

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie bestemmingsreserves Belastingen	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Belastingen	**14.854**	**0**	**2.270**	**0**	**12.584**
Bestemmingsreserve Nieuw Belastingsysteem	14.023	0,00	2.063	0,00	11.960

Realisatie bestemmingsreserves Belastingen	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Belastingen	**14.854**	**0**	**2.270**	**0**	**12.584**
Bestemmingsreserve Nieuw Belastingsysteem	14.023	0,00	2.063	0,00	11.960
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	14.023	0,00	2.063	0,00	11.960
Begroting 2025	14.023	0,00	5.278	0,00	8.745
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-3.214	0	3.214
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	2e Herziening 2023 (einddatum 31-12-2027)				
Doel Reserve:	De middelen in deze bestemmingsreserve dienen ter dekking van het implementatietraject van het nieuwe belastingsysteem (de voorbereiding, de implementatie en de nazorg).				
Toelichting Realisatie 2025:	De onttrekking is gebaseerd op de totale projectkosten van het project De Nieuwe Hef en op de kosten van het projectbureau binnen de afdeling Expertise & Belasting innen.				
Verschil Realisatie - Begroting	Sommige werkzaamheden zijn niet in 2025 gerealiseerd, maar worden doorgeschoven naar 2026. Hierdoor is er minder onttrokken aan de bestemmingsreserve: € 3,2 mln. In de apparaatslasten zijn middelen opgenomen voor de voorbereiding, implementatie en nazorg van De Nieuwe Hef. Door het doorschuiven van een deel van de werkzaamheden naar 2025, is er een onderbesteding van circa € 1,3 mln ontstaan. Dit werkt door in de programmalasten, waar een onderbesteding van € 1,9 mln is ontstaan.				

Bestemmingsreserve Toeslagenschandaal Belastingen	831	0,00	206	0,00	624

Realisatie bestemmingsreserves Belastingen	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Belastingen	**14.854**	**0**	**2.270**	**0**	**12.584**
Bestemmingsreserve Toeslagenschandaal Belastingen	831	0,00	206	0,00	624
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	831	0,00	206	0,00	624
Begroting 2025	831	0,00	206	0,00	624
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2021 (einddatum 31-12-2027)				
Doel Reserve:	Het dekken van uitvoeringskosten in 2022 ev.				
Toelichting Realisatie 2025:	De onttrekking is gebasseerd op de personeelslasten van medewerkers die werkzaamheden uitvoeren in het kader van de toeslagenschandaal.				

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verschil Realisatie - Begroting					De begrote onttrekking is volledig gerealiseerd in 2025
Totaal	**14.854**	**0**	**2.270**	**0**	**12.584**

Toelichting reserves

Bestemmingsreserve Nieuw Belastingsysteem
De gemeente bereidt zich voor op de vervanging van het verouderde belastingsysteem. De einddatum van dit project is voorlopig 31 december 2027. De onttrekking is geactualiseerd, van € 5,2 mln in 2025 tot € 2,5 mln in 2027. De onttrekking en de lasten worden beide bijgesteld, waardoor de bijstelling per saldo € 0 is.

Bestemmingsreserve Toeslagenschandaal Belastingen
Voor het dekken van de uitvoeringskosten van het toeslagenschandaal is een bestemmingsreserve gevormd. De einddatum van de reserve Toeslagenschandaal Belastingen is 31 december 2027.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Kaders en verbonden partijen

Kaders

- Wet en uitvoeringsbesluit waardering onroerende zaken (Wet Woz)
- Wet belastingen op milieugrondslag
- Uitvoeringsbesluit kostenverrekening en gegevensuitwisseling Wet waardering onroerende zaken
- Invorderingswet 1990 (Iw 1990)
- Regeling kwijtschelding Belastingen en mede-overheden
- Verordeningen onroerende-zaakbelastingen 2025 (jaarlijks)
- Verordeningen logiesbelasting 2025 (jaarlijks)
- Verordeningen kwijtschelding gemeentelijke belastingen Rotterdam 2025 (jaarlijks)
- Verordeningen belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten 2025 (jaarlijks)

Verbonden partijen

De volgende Verbonden partijen worden ingezet om het doel van het programma te realiseren:

- Er zijn geen Verbonden partijen die bijdragen aan het programma Belastingen.

Een uitgebreide toelichting is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verantwoordelijke collegeleden

Wethouder Simons

Wethouder Simons is verantwoordelijk voor de portefeuille Haven, Economie, Horeca, Bestuur (wijken en kleine kernen) en Financiën.

'Aan de slag in de wijk, dichtbij en samen met Rotterdammers.'

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Bestaande stad

Het doel van het programma Bestaande stad is een aantrekkelijke stad en prettige leefomgeving realiseren voor alle Rotterdammers. Met veerkrachtige wijken en een toekomstbestendige gebouwde omgeving. Het programma waakt over het cultureel erfgoed en beheert en ontwikkelt waar nodig gemeentelijk vastgoed. Het programma stuurt op de integrale ontwikkeling van de Bestaande stad vanuit de rol van marktmeester, rentmeester en huismeester.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Voortgang 2025

Het zorgen voor een toekomstbestendige gemeentelijke vastgoedportefeuille

Belangrijkste resultaten 2025

- Volkstuinen: alle 44 bij de voormalige Stichting Volkstuinen in Nederland (SViN) aangesloten volkstuinverenigingen hebben de huurovereenkomst getekend. Zes verenigingen hebben een 2-jarige huurovereenkomst getekend omdat ze nog niet voldoen aan de beleidsvoorwaarden voor bestuurlijke organisatie en financiën.
- Goede resultaten op de volgende onderdelen:
  - hoger verkoopresultaat Nieuwe Markt 1A (Erasmus University College)
  - hogere opbrengsten uit de veiling van brandstofverkooppunten
  - in korte tijd een goed werkend reserveringssysteem voor Riviercruises voor gebruikers en gemeente met een hogere opbrengst dan verwacht
- Na een brand in de winteropvang aan de Volkelstraat is samen met het programma ‘Zorg, welzijn en wijkteams’ binnen een halve week een nieuwe tijdelijke locatie gereed gemaakt aan de Alkemadehof.
- Tijdelijke invulling van de leegstaande school aan de Huismanstraat. Deze is geschikt gemaakt voor tijdelijk gebruik (3 jaar) door SKAR (kunstenaarsateliers).

Bouw- en woningtoezicht

Goed Huren en Verhuren

- Start uitvoering Wet betaalbare huur (Wbh) waardoor vanaf 1 juli 2025 al bijna € 9.000 huurverlaging is gerealiseerd.

Naleving (Toezicht en Handhaving)

- Eind 2025 is een communicatiecampagne gevoerd om Rotterdammers te informeren en bewustzijn te creëren over het voorkomen en verwijderen van schimmel in huis en de escalatiemogelijkheden als de schimmel blijft optreden in huis.
- Start Rotterdams Goed Wonen als multidisciplinaire werkwijze voor datagestuurde toezicht en handhaving bij woongerelateerde problemen in de meest kwetsbare wijken.

Financiële afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025

Bestaande stad	**€ 22.098**
Brandstofverkooppunten en reclameconcessies	€ 6.157
Lagere kapitaallasten	€ 6.682
Legesopbrengsten Omgevingswet	- € 2.045
Voorziening dubieuze debiteuren	€ 1.466
Wet kwaliteitsborging	€ 1.555
Vastgoed verkopen	- € 91
Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ)	€ 108
Afwaardering vastgoed	€ 915
Steigers op Zuid	- € 1.041
Goed Huren en Verhuren	€ 1.360
DCMR	- € 864

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Huurbaten	€ 7.187
Toezicht en handhaving	€ 1.463
Diverse afwijkingen	- € 755

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Instandhouden erfgoed

Wat willen we bereiken?

Onze Erfgoedagenda heeft als doel het gebouwde en aangelegde erfgoed in stand te houden, te koesteren, te laten inspireren en van betekenis te houden bij de ontwikkeling van de stad. De Erfgoedagenda Rotterdam is opgebouwd vanuit drie programmalijnen:

Beschermen en instandhouding
Dit gaat om de invulling van de wettelijke taken vanuit de landelijke en gemeentelijke regelgeving.

Kennisontwikkeling en onderzoek
Kennis van de stadsgeschiedenis en inzicht in de ruimtelijke, architectonische en (bouw)historische achtergronden van de bebouwing vormt een basis bij het ontwikkelen in de stad.

Kennisoverdracht en dialoog
Bijzondere gebouwen en gebieden zijn altijd verbonden met verhalen. Verhalen over het ontstaan, het gebruik en de manier van leven en werken in een bepaalde periode. Verhalen helpen bij het creëren van bewustwording en draagvlak voor het erfgoed in de stad. Het helpt ook bij het gesprek over de betekenis en waarde van gebouwen en plekken. Daarbij gaat het om de verhalen die van waarde zijn bij discussies over herontwikkeling of sloop.

Wat gaan we daarvoor doen?

Bescherming en instandhouding
We zetten in op behoud van het gebouwde erfgoed door dit te beschermen met een bijzondere (juridische) status. Rotterdam heeft op dit moment zo'n 1.200 beschermde monumenten.
We treden op als vergunningverlener en houden toezicht bij restauratie, renovatie herbestemming en vernieuwing van cultuurhistorisch erfgoed.

Er is extra aandacht en waardering voor de particuliere monumenteneigenaren. En voor de voorlichting en communicatie over nieuwe ontwikkelingen van onderhoud, restauratie en verduurzaming van monumenten. Het college van B&W heeft in 2025 het Rotterdams Restauratie Fonds (RRF) vernieuwd. Daardoor kunnen nu ook leningen voor verduurzaming van gemeentelijke monumenten mogelijk worden gemaakt. Daarnaast is er een subsidieregeling ontwikkeld voor eigenaren van gemeentelijke monumenten die zelf in hun pand wonen of werken.

Kennisontwikkeling en onderzoek
We bevorderen en bewerkstelligen specifiek onderzoek door Cultuurhistorische Verkenningen, Bouwhistorisch Onderzoek en Waardestellingen. Wij brengen de conclusies uit deze onderzoeken actief in bij alle planprocessen, transformaties en de ontwikkelingen in de stad, waar het gaat om beschermd erfgoed.

Wij doen in het kader van aanwijzingsprogramma's – waarin we vaststellen wat wij belangrijk vinden om aan gemeentelijke monumenten te behouden - ook gericht onderzoek naar voor Rotterdam kenmerkende gebouwtypen, perioden en stromingen. In deze collegeperiode vindt er naast specifiek gebiedsgericht onderzoek onder meer onderzoek plaats naar religieus erfgoed, scholen en naar de architectuur na 1965. In 2025 worden de eerste resultaten hiervan verwacht.

Kennisoverdracht en dialoog
Wij bevorderen actief de ontsluiting en verspreiding van cultuurhistorische kennis en de daarmee verbonden verhalen. Dat doen wij onder meer door het ontwikkelen en onderhouden van het erfgoednetwerk en de bevordering van de onderlinge samenwerking tussen cultuurhistorische partners in de stad. Zo is vanuit deze samenwerking en in aansluiting op de Canon van Nederland, in 2024 ook de Canon van Rotterdam tot stand gekomen. In het kader van thematisch onderzoek naar religieus erfgoed, scholen en de architectuur na 1965 wordt in deze collegeperiode actief ingezet op kennisdeling, onder meer via het stadsprogramma 'Heilige Huisjes Rotterdam' en het platform Post65. Ter verdieping van het thematisch uitgevoerde onderzoek worden er dialoogsessies opgestart met belanghebbenden en geïnteresseerden. In samenwerking met Beeldende Kunst & Openbare Ruimte (BKOR) en Sculpture International Rotterdam (SIR) is in 2025 de wandelroute 'Van metrostation Beurs naar Stadhuis' tot stand gekomen langs markante architectuur en kunst uit de periode 1965-1990.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

In 2025 zijn de ambities zoals gesteld in de Erfgoedagenda verder ingevuld. Daardoor is de zichtbaarheid van erfgoed verder toegenomen en het draagvlak versterkt.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

Het college van B en W heeft in 2025 het Rotterdams Restauratie Fonds (RRF) vernieuwd. Daardoor zijn nu ook leningen voor verduurzaming van gemeentelijke monumenten mogelijk. Daarnaast is er een subsidieregeling ontwikkeld voor eigenaren van gemeentelijke monumenten die zelf in hun pand wonen of werken. Het afgesproken bedrag voor deze subsidie is volledig verstrekt (13 gemeentelijke monumenten).

In 2025 zijn de regels voor de dubbelbestemming ‘waarde cultuurhistorie 2’ voor het opstellen van nieuwe omgevingsplannen opnieuw geformuleerd.

Naast specifiek gebiedsgericht onderzoek is in 2025 ook onderzoek gedaan naar religieus erfgoed en scholen. Ook begeleidt de gemeente de Cultuurhistorische Verkenning voor het MIRT-project Stadsbrug en OV.

Als onderdeel van het verdrag van FARO is samen met de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed een uitgebreid pilotproject uitgevoerd over het religieuze erfgoed.

Het initiatiefvoorstel ‘Post-65 voor ná ’65’ is in maart 2025 unaniem aangenomen door de gemeenteraad. Binnen het onderzoek naar Post-65-architectuur zijn in 2025 de eerste 5 onderzoeken opgeleverd. Daarmee is de eerste fase afgerond. De uitvoering van laatste fase van het onderzoek is gestart. In juni 2025 is er een Post-65-wandeling uitgebracht samen met BKOR (CBK).

De Rotterdamse erfgoedaanpak is in interne en externe bijeenkomsten toegelicht. Voor het derde opeenvolgende jaar is in 2025 de derde Monumentenmeeting georganiseerd. Een informatief evenement voor eigenaar-bewoners van monumenten in Rotterdam.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Doel: Verstedelijken en verbinden

Wat willen we bereiken?

Rotterdam werkt met vereende krachten aan de bouwopgave van de stad. Een belangrijk onderdeel daarvan is het verlenen van bouwvergunningen en het zo efficiënt mogelijk maken van het vergunningverleningsproces. Het verlenen van een vergunning heeft ook een raakvlak met het fysieke domein en dus vergunningen zoals die voor standplaatsen, de Algemene Plaatselijke Verordeningen (APV) en de woningvorming en -splitsing. Ook dragen wij zorg voor actuele kaders en voldoende participatie.

Daarmee faciliteren wij de bouwopgave, de ruimtelijke ordening en bewaken wij de ruimtelijke kwaliteit. Zo dragen wij bij aan:

- goede groei van de stad
- een toekomstbestendige stad
- leefbare wijken

Wat gaan we daarvoor doen?

Vergunningverlening
Het college blijft zich deze collegeperiode inspannen voor een hoge bouwproductie. Participatie bij de totstandkoming van plannen wordt gestimuleerd. Met als doel een zo groot mogelijk draagvlak onder de Rotterdammers te creëren en zo het aantal bezwaar- en beroepsprocedures te verminderen. Met de invoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) (beide per 1 januari 2024) zijn belangrijke wijzigingen ontstaan in de vergunningverlening. Het vergunningsproces is nu opgedeeld in een ruimtelijk deel en een technisch deel. De ruimtelijke kwaliteit van bouwplannen blijft middels de vergunningsplicht de beoordeling van het bevoegd gezag. De technische kwaliteit valt echter gedeeltelijk onder de Wkb. De Wkb is gericht op de privatisering van de controle en het toezicht op de technische bouwkwaliteit. In eerste instantie is de Wkb alleen van toepassing op eenvoudige bouwwerken. De gemeente blijft bij die projecten echter wel bestuurlijk verantwoordelijk voor het beoordelen, toezicht en ingrijpen wanneer dat nodig is.

Bewaken ruimtelijke kwaliteit
Hoe de stad eruitziet, vinden wij belangrijk. Om de ruimtelijke kwaliteit van de stad te bewaken, is er beleid in de vorm van de Welstandsnota Rotterdam en heeft de stad een commissie Omgevingskwaliteit en Cultureel Erfgoed. Die toetst de aanvragen aan de welstandsnota. Op dit moment, mede vanwege de invoering van de Omgevingswet, wordt de Welstandsnota Rotterdam geactualiseerd. Een voorstel hiervoor is door ons college op 10 december 2024 ter inzage gelegd. Daarna is het voorstel op 13 mei 2025 voor besluitvorming doorgeleid naar de gemeenteraad.

Verduurzaming van erfgoed is ook iets wat de ruimtelijke kwaliteit raakt. Om aan de wens van verduurzaming tegemoet te komen, hebben wij in 2024 de mogelijkheden tot het plaatsen van zonnepanelen op erfgoed verruimd. Deze regeling is opgenomen in het voorstel voor de geactualiseerde Welstandsnota Rotterdam. Daarin wordt ook aandacht besteed aan richtlijnen voor een goede inpassing van duurzaamheidsmaatregelen in en op nieuwe gebouwen en de bestaande gebouwde omgeving. Bij nieuwbouw hebben de richtlijnen tot doel duurzaamheid en circulariteit integraal onderdeel te maken van het ontwerp.

Faciliteren ruimtelijke ordening
Het huidige, tijdelijke, omgevingsplan vormt het planologisch-juridische kader van de stad. In de periode tot en met 2031 wordt dat omgevingsplan, dat vanwege de Omgevingswet is ontstaan, vervangen voor een nieuw omgevingsplan.

De systematiek onder de Omgevingswet vereist dat meer wordt samengewerkt aan één omgevingsplan. Om dit proces goed te kunnen vormgeven, zijn er 3 thema's:

1. plannen van procedures;
2. onderling afstemmen van procedures
3. regie hebben op de standaardregels van het omgevingsplan.

Door op deze thema's te richten, kan de gemeente beter grip houden op (de ontwikkeling van) het omgevingsplan en de verschillende procedures (parallel) in goede banen leiden.

Om de overgangsfase naar een volwaardig omgevingsplan - ook wel de transitiefase genoemd - behapbaar vorm te geven, is het Rotterdamse grondgebied opgedeeld in ongeveer 150 delen (voorheen bestemmingsplannen). Deze delen zijn samengevoegd tot 40 gebieden. Die gebieden worden per fase omgezet naar het nieuwe omgevingsplan. In de transitiefase gebeurt dit zoveel mogelijk beleidsneutraal. Voor deze fase is een planning gemaakt.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Om te leren van de nieuwe systematiek is ervoor gekozen om één deelgebied (dus van één van de 40 gebieden) los te knippen en in 2025 als ontwerp ter inzage te leggen. In de jaren tot en met 2031 worden verhoudingsgewijs steeds meer gebieden opgepakt.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Omzetten gemiddeld aantal gebieden per jaar naar omgevingsplannen	0	0	5	1	5	5	5	5

Toelichting indicatoren

Omzetten gemiddeld aantal gebieden per jaar naar omgevingsplannen

Het huidige tijdelijke omgevingsplan is het planologisch-juridische kader van Rotterdam. Dit tijdelijke omgevingsplan is ontstaan vanwege de invoering van de Omgevingswet (Ow). In de periode tot en met 2031 wordt dat vervangen voor een nieuw omgevingsplan. Om de overgangsfase naar een volwaardig omgevingsplan (transitiefase) behapbaar te houden is het grondgebied van Rotterdam opgedeeld in ongeveer 150 delen (voorheen bestemmingsplannen). Deze delen zijn samengevoegd tot 12 gebieden (de indeling in 39 gebieden is hiermee achterhaald). Die gebieden worden per fase omgezet naar het nieuwe omgevingsplan. In 2025 is het deelgebied Pendrecht omgezet naar het Omgevingsplan gemeente Rotterdam.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

Vergunningverlening

De gemeente heeft in 2025 leren werken met de Omgevingswet en de Wkb. De gemeente ondersteunt en begeleidt initiatiefnemers in het proces om Rotterdam zo verder te laten ontwikkelen. Daarin heeft de gemeente ook een belangrijke bijdrage geleverd in het behalen van het woningbouwproductie-target die het college gesteld had.

Bewaken ruimtelijke kwaliteit

De welstandsnota is unaniem door de gemeenteraad aangenomen en daarmee geactualiseerd.

Faciliteren ruimtelijke ordening

In 2025 is gekozen voor een nieuwe werkwijze om de 150 delen (bestemmingsplannen) om te zetten naar omgevingsplannen. Dit wordt uitgevoerd in 12 gebieden.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

Vergunningverlening

Op landelijk niveau is de gemeente een belangrijke klankbord-partner voor de doorontwikkeling en evaluatie van de Wkb. Samen met de betrokken partijen zorgt de gemeente ervoor dat dit nieuwe stelsel van private kwaliteitsborging tot verdere ontwikkeling komt.

Bewaken ruimtelijke kwaliteit

Op 2 oktober is de geactualiseerde Welstandsnota Rotterdam 2025 – Kwaliteit voor de toekomst unaniem vastgesteld door de gemeenteraad.

In de geactualiseerde Welstandsnota Rotterdam 2025 – Kwaliteit voor de toekomst zijn de beschermde stadsgezichten opgenomen die na 2012 zijn aangewezen door het Rijk. Ook is in de gehele nota duurzaam bouwen opgenomen, volgens eerder vastgesteld beleid voor duurzaam bouwen. Dit is onder andere met sneltoetscriteria voor veelvoorkomende aanvragen voor werkzaamheden. Zoals het plaatsen van windturbines op daken, het isoleren van gevels aan de buitenzijde en het vergroenen van bouwwerken.

Faciliteren ruimtelijke ordening

In 2025 is het deelgebied Pendrecht omgezet naar het Omgevingsplan gemeente Rotterdam.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Doel: Vitale wijken

Wat willen we bereiken?

Gezond wonen en een klimaatneutraal gebouwde omgeving zijn uitgangspunten voor een toekomstbestendige stad. De gemeente levert, als toezichthouder op de basiskwaliteit van de bestaande woningvoorraad, in toenemende mate een bijdrage aan de toekomstbestendige stad. Dat begint bij een goede fundering. Het Funderingsloket levert hier een belangrijke bijdrage.

Door de druk op de woningmarkt en de stijgende energielasten staat de betaalbaarheid van wonen onder druk. In de rol als marktmeester op de particuliere verhuurmarkt stuurt de gemeente op goed verhuurderschap.

Om een brede groep Rotterdammers een aantrekkelijke wooncarrière te kunnen bieden, is in sommige wijken een grotere differentiatie in de woningvoorraad noodzakelijk.

Om een basisniveau van fysieke veiligheid en leefbaarheid te behalen of vast te houden is toezicht op het naleven van omgevingsrecht noodzakelijk. Als veel mensen het omgevingsrecht naleven, draagt dat bij aan het realiseren van een aantrekkelijke woonstad. De wettelijke bevoegdheden van de gemeente en expertise op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving worden ingezet om dat gedrag vast te houden, te verhogen en desnoods af te dwingen. Waar mogelijk werken we hiervoor samen met veiligheidspartners.

Concreet willen we het volgende bereiken:

- Een woningvoorraad waarvan de basiskwaliteit op orde is.
- Een toekomstbestendige woningvoorraad doordat investeringen in onderhoud en verbeteringen worden gecombineerd met slim, stapsgewijs verduurzamen.
- Wijken met een gedifferentieerde woningvoorraad die aantrekkelijk is voor diverse doelgroepen.
- Wijken met een eerlijke en gezonde particuliere verhuurmarkt.
- Een goed gefundeerde woningvoorraad.
- Inzicht in de stapeling van opgaven en de eigendomssituatie in de bestaande particuliere woningvoorraad.
- Een veilige en leefbare stad door het naleven van wet- en regelgeving door bewoners, ondernemers en gebruikers van de stad op het gebied van omgevingsrecht.

Wat gaan we daarvoor doen?

Basiskwaliteit op orde

- Door middel van de Aanpak Basiskwaliteit worden eigenaren en VvE’s in de meest kwetsbare wijken in de stad gestimuleerd, (financieel) ondersteund en begeleid in het wegwerken van onderhoudsachterstanden. Daarbij worden de eerste verbeter- en verduurzamingsstappen van de woning gezet.
- Eigenaren worden ondersteund in het opstellen van een onderhoudsplan. Daarbij streven we naar een duurzaam meerjarenonderhoudsplan.
- Ieder jaar wordt een deel van het totale aantal woningen projectmatig opgenomen in de Aanpak Basiskwaliteit, zodat uiteindelijk per collegeperiode 3.000 woningen worden aangepakt. Gemiddeld zijn dit 750 woningen per jaar.

Toekomstbestendige woningvoorraad

- Door middel van het programma Bestaande Voorraad worden eigenaren – ook in VVE-verband – door middel van financiële ondersteuning en advies bijgestaan om de woning op een toekomstbestendig niveau te brengen. Dat wil zeggen: beter geïsoleerd, aardgasvrij, bouwkundig en constructief op orde, gezond en veilig.
- Het programma wordt uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma Particuliere Woningvoorraad. Zodat in de periode 2023-2027 1.000 tot 2.000 eenheden in het spoor grondige aanpak worden vergroot en/of verbeterd.

Woningen samenvoegen, vergroten en verbeteren

- Om een breder woningaanbod te creëren en een kwaliteitsslag te maken in de particuliere woningvoorraad in de focuswijken van Rotterdam-Zuid, ondersteunen we eigenaren (financieel) en begeleiden we hen in het samenvoegen en vergroten van de woning.
- De inzet om te komen tot een gedifferentieerd woningaanbod wordt geleverd in zeven focuswijken in Rotterdam-Zuid en de Landbouwbuurt in Vreewijk.
- Woningeigenaren kunnen € 35.000 subsidie krijgen voor het samenvoegen van woningen en € 20.000 subsidie voor het vergroten van hun woning.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Goed huren en verhuren

- Huurders worden op verschillende manieren ondersteund: door middel van bewustwordingscampagnes, advies en begeleiding. We voeren daarnaast 12 proactieve, integrale controles uit in de 6 focuswijken van Goed Huren en Verhuren.
- Bij huisbezoeken en uit data-analyses blijkt dat op een adres meerdere problemen en strijdigheden kunnen bestaan. Om woongerelateerde problematiek beter op te pakken en proactief in te zetten op duurzame, structurele oplossingen, is in 2025 Rotterdams Goed Wonen gestart. De bundeling van krachten binnen de gemeente en met samenwerkingspartners zorgt voor meer slagkracht en effectiviteit.

Aanpak funderingsproblematiek

- Het funderingsloket voert een actief meersporenbeleid uit dat bestaat uit het informeren, faciliteren en stimuleren van particuliere woningeigenaren met woningbezit in funderingsrisicogebieden.
- Naast de loketfunctie starten jaarlijks verschillende wijkgerichte en bloksgewijze projecten voor funderingsonderzoek- en herstel. Als het nodig is zet de gemeente hierbij handhaving in als sluitstuk.
- In het kader van een toekomstbestendige woningvoorraad werkt de gemeente intensief samen met onder andere het Rijk, kennisinstituten, belangenorganisaties en de financiële sector om de aanpak van funderingsproblemen en bodemdaling verder te ontwikkelen.

Kennisontwikkeling van de bestaande voorraad

Er wordt blijvend expertise opgebouwd om de uitdagingen binnen de bestaande woningvoorraad het hoofd te bieden. Zo wordt gewerkt aan de Motie ‘Wie gaat de 18 miljard betalen’.

Deze motie vraagt om een plan van aanpak voor een maatschappelijk debat over de herstelopgave en het toekomstbestendig maken van de Rotterdamse woningvoorraad, waarin alle mogelijkheden en scenario’s uiteen worden gezet en hierin ook verschillende financieringsmogelijkheden mee te nemen, en breed aantal experts te betrekken.

In het kader van de opgaven uit het vitaliteitsonderzoek wordt met marktpartijen en onderzoeksinstituten gewerkt aan kennisdeling, (financiële) instrumentontwikkeling en oplossingen om de particuliere woningvoorraad toekomstbestendig te maken. De afdoening van de motie wordt verwacht in het najaar van 2025.

De Bestuurlijke Top Toekomstbestendig Wonen, waaraan 45 bestuurders en directeuren van banken, woningcorporaties, kennisinstituten en overheden deelnamen, heeft geleid tot het ontwikkelen van leeraanpakken.

De leeraanpakken zijn gezamenlijke trajecten waarin de genoemde partijen handelingsperspectieven ontwikkelen voor de grote woningopgaven, zoals funderingsherstel, verduurzaming en financiering De gemeente faciliteert een tweede top in de tweede helft van 2025.

Toezicht en handhaving

Optimale dienstverlening: burgers en ondernemers kunnen telefonisch of digitaal meldingen doen en vragen stellen. Dan gaat het bijvoorbeeld over meldingen van bouwkundige gebreken, strijdigheden in gebruik, huisvestingsverordening en sociale problematiek. Na een intake door de inspecteur wordt een zaak in behandeling genomen.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Wijkgerichte aanpak funderingsproblematiek (aantal woningen)	17.900	22.300	25.700	27.500	30.500	29.500	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Bloksgewijze aanpak funderingsproblematiek (aantal woningen)	n.v.t.	n.v.t.	620	1000	1030	1500	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Basiskwaliteit woningen (aantal woningen)	778	751	270	1200	802	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Verstrekte subsidies woningvergroting	40	40	9	40	7	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.

Toelichting indicatoren

Wijkgerichte aanpak funderingsproblematiek (aantal woningen)

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Het gaat om het aantal woningen met een houten paalfundering. Het Funderingsloket benadert de eigenaren daarvan op wijk- of buurtniveau. Met als doel het creëren van bewustwording over de problematiek. De eigenaren worden ook gestimuleerd om funderingsonderzoek uit te voeren met inzet van subsidie.

De realisatie 2025 overschrijdt de begroting met 3.000 woningen. In overleg met de wijkraad Hillegersberg-Schiebroek is een extra project aanbesteed voor Schiebroek. Vanuit het project Bloemhof wordt een parallel spoor ingezet om ook de eigenaren van panden met een houten paalfundering te ondersteunen. Ook hiervoor is een extra project aanbesteed.

Bloksgewijze aanpak funderingsproblematiek (aantal woningen)

Het gaat om het aantal woningen met een houten paalfundering. Mede op basis van urgentie worden woningeigenaren met een vermoedelijk kwetsbare fundering begeleid bij het uitvoeren van funderingsonderzoek. Het gaat vooral om blokken die in het verleden onderdeel waren van een wijkgerichte aanpak waar uiteindelijk geen funderingsonderzoek is uitgevoerd. Ook gaat het om blokken waarbij het vermoeden bestaat dat de fundering (zeer) slecht is. Naast de geboden procesbegeleiding is het dringende advies aan deze eigenaren om funderingsonderzoek uit te voeren. Als het nodig blijkt, zet de gemeente hierbij handhaving in.

Basiskwaliteit woningen (aantal woningen)

Het programma Steigers op Zuid 1 is nagenoeg afgerond. Van de 3.000 eenheden zijn er 2.939 gereed. Het programma Steigers 2.0 bevindt zich in de uitvoeringsfase; van de 3.000 eenheden zijn er 1.122 gereed. In de eerste helft van 2025 zijn meer subsidieaanvragen ontvangen dan vooraf verwacht, waardoor het budget grotendeels is uitgenut. Om de activiteiten binnen het programma af te ronden, moet een beroep worden gedaan op het budget van de programma Basisaanpak. Het programma Basisaanpak bevindt zicht momenteel in de informatiefase. Van de beoogde 3.000 eenheden zijn 1.522 eenheden in aanpak genomen. Vanaf 2026 wordt gerapporteerd over de eenheden die gereed zijn.

Verstrekte subsidies woningvergroting

Dit subdoel gaat de afrondende fase in. De regeling is inmiddels beëindigd op 31 december 2025. In de jaren 2026 en 2027 worden de nog in behandeling zijnde aanvragen afgewikkeld. Er zijn 7 woningen vergroot. Het vinden van aannemers is de hoofdoorzaak van een lagere realisatie. Wijzigingen van persoonlijke omstandigheden geven ook aanleiding tot het niet of later uitvoeren van een vergroting.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

Basiskwaliteit woningen op orde

Door het uitvoeren van het basisonderhoud en het nemen van verduurzaamheidsmaatregelen is de onderhoudsstaat van de betrokken woningen weer op orde gebracht. De resultaten over 2025 zijn weergeven in de tabel ‘Hoe meten we dat’. In totaal zijn 802 woningen in kwaliteit verbeterd, waardoor het wooncomfort is toegenomen, achterstallig onderhoud is weggewerkt en de woningen beter voorbereid zijn op de toekomst. Disfunctionerende VvE-besturen, problemen bij het vinden van aannemers en financiële problemen zijn oorzaken van een lagere realisatie.

Toekomstbestendige woningvoorraad

In 2025 is gewerkt aan kennisontwikkeling en acties voor een toekomstbestendige woningvoorraad. Dit gebeurde via verschillende sporen waaronder het funderingsloket, leeraanpakken en inzet bij NPRZ.

Woningen samenvoegen, vergroten en verbeteren

In 2025 is verder gewerkt aan het programma Samenvoegen en Vergroten door een subsidie die de gemeente Rotterdam beschikbaar stelde. De regeling is inmiddels beëindigd op 31 december 2025 vanwege een nieuwe focus en herbezinning binnen NPRZ.

Goed Huren en Verhuren

- In 2025 zijn 667 meldingen ontvangen via het Meldpunt Ongewenst Verhuurgedrag waarvan 100% binnen de vastgelegde servicenorm is afgehandeld. Van het totaal aantal meldingen zijn er 535 afgehandeld en nog 132 in behandeling.
- 2025 was het jaar waarin de Wet betaalbare huur van kracht werd. Vanaf 1 juli 2025 kunnen gemeenten ook handhaven op te hoge huren in bestaande huurcontracten. Inmiddels zijn 120 zaken geregistreerd met een te hoge huur. Door handhaving is inmiddels voor € 8.800 aan huur verlaagd.
- Voor toezicht en handhaving op opkoopbescherming geldt dat de doelstelling van 100% analyse wordt behaald. In 2025 volgden tot nu toe 248 mogelijke strijdigheden. 42 zaken zijn in behandeling, 206 zijn inmiddels afgerond. In 5 dossiers is formele handhaving toegepast.
- In 2025 is in Carnisse gestart met straatacties in samenwerking met Woonbron en Woonstad Rotterdam. Op 679 adressen is aangebeld en met bijna 200 huurders gesproken. Geconstateerd is dat op 125 adressen een te hoge huur wordt betaald, gemiddeld € 315 per maand.

Aanpak funderingsproblematiek

Naast de uitvoering van de loketfunctie zijn er 3 omvangrijke wijkgerichte projecten in Hillegersberg, Schiebroek en Bloemhof gestart voor funderingsonderzoek. Dat gaat over in totaal 4800 woningen. Daarnaast zijn er stadsbreed diverse bloksgewijze projecten opgestart voor onderzoek naar nog eens 410 woningen.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Kennisontwikkeling van de bestaande voorraad

Er is gewerkt aan de leeraanpakken die voortkomen uit de bestuurlijke top. Deze leeraanpakken bieden hulpmiddelen zodat eigenaren hun woning (met stevige funderingsproblematiek) toekomstbestendig kunnen maken. Bloemhof is 1 van de 6 aanpakken binnen Nationale Aanpak Funderingsherstel waar onder andere met de financiële sector wordt gekeken naar hulpmiddelen.

Naleving

In 2025 heeft de gemeente haar wettelijke taken uitgevoerd door effectief toezicht te houden op de Rotterdamse woningvoorraad. Waar nodig is handhavend opgetreden. Maar in de meeste gevallen zijn via gesprekken met eigenaren problemen opgelost zonder verdere juridische stappen (minnelijk overleg). De uitvoering was niet alleen reageren op meldingen, maar ook proactief signaleren van illegale situaties. Zoals illegale bouw en onveilige bewoning en het snel nemen van acties om veiligheid en leefbaarheid in de stad te waarborgen.

Bij achterstallig onderhoud, zoals schimmel en vochtproblemen, is een bijdrage geleverd aan het tegengaan van bouwkundige problemen. Door te zorgen voor samenwerkingen met partners en het gebruik van voorlichting om eigenaren te helpen.

De doelstelling is om meldingen op tijd af te handelen. Daarbij ontving de gemeente 1831 meldingen in 2025, exclusief de BAG-meldingen en inspectieplichten. Het behalen van de doelstelling van 90% tijdige afhandeling was een belangrijke stap in het verbeteren van de dienstverlening en de reactiesnelheid naar bewoners en ondernemers.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

Basiskwaliteit op orde

De resultaten over 2025 zijn weergeven in de tabel ‘Hoe meten we dat’. Een nadere duiding van deze resultaten staat vermeld onder Toelichting op de indicatoren. In 2025 is basisonderhoud uitgevoerd om de technische staat op het gewenste niveau te brengen. Daarnaast zijn gerichte verduurzaamheidsmaatregelen toegepast, zoals het verbeteren van energieprestaties en het vervangen of optimaliseren van onderdelen die bijdragen aan een lager energieverbruik en een duurzamere woning. Met deze inzet is zowel de kwaliteit als de duurzaamheid van de woningvoorraad versterkt.

Toekomstbestendige woningvoorraad

Er is gewerkt aan de leeraanpakken die voorkomen uit de bestuurlijke top. Deze leeraanpakken bieden hulpmiddelen zodat eigenaren hun woning (met stevige funderingsproblematiek) toekomstbestendig kunnen maken. Bloemhof is 1 van de 6 aanpakken binnen Nationale Aanpak Funderingsherstel waar onder andere met de financiële sector wordt gekeken naar hulpmiddelen.

Woningen samenvoegen, vergroten en verbeteren

In 2025 zijn 7 subsidies verstrekt voor samenvoegen, vergroten en verbeteren. In totaal zijn nog 35 aanvragen in behandeling. In 2026 moet de helft daarvan gereed zijn en de andere helft in 2027. Het loket voor nieuwe aanvragen is gesloten vanaf 31 december 2025.

Goed Huren en Verhuren

Met de aanpak Goed Huren en Verhuren pakt de gemeente misstanden aan op de particuliere verhuurmarkt. Te hoge huren, intimidatie en onduidelijke huurcontracten raken huurders direct in het dagelijks leven. En de misstanden hebben effect op de leefbaarheid van wijken. Op basis van wetgeving op het gebied van goed verhuurderschap is het voor gemeenten mogelijk om misstanden op de particuliere verhuurmarkt aan te pakken. Huurders kunnen contact opnemen met de gemeente via het meldpunt Ongewenst Verhuurgedrag zodat de inspecteurs van Goed Huren en Verhuren een onderzoek kunnen starten.

Op deze wijze heeft de gemeente in 2025 667 meldingen ontvangen van huurders en via partners. In de praktijk blijkt dat huurders uit angst voor de consequenties door een verhuurder geen melding durven te maken van misstanden. De stedelijke campagne ‘weet wat je huurt’ verleidt huurders en informeert hen over de mogelijkheden. Tijdens de campagne bezochten ruim 54.000 huurders de website ‘weetwatjehuurt.nl’ en ruim 29.000 vulden de gemeentelijke Huurprijscalculator in.

2025 was het jaar dat de handhavingsplicht voor gemeenten op de Wet betaalbare huur (Wbh) van kracht werd. Op 1 juli 2025 gold die plicht ook voor ‘oude’ huurovereenkomsten. In de korte tijd dat deze wet van kracht is heeft de gemeente afgelopen jaar 120 meldingen van te hoge huren geregistreerd. Maar de gemeente is ook actief op zoek gegaan naar misstanden. Met de corporaties zijn in 6 acties in Carnisse bijna 700 adressen bezocht om in persoonlijke gesprekken met huurders hen te informeren en op weg te helpen naar de mogelijkheden om te hoge huren aan te pakken.

In die praktijk komt ook casuïstiek naar voren die op privaatrechtelijke weg is op te lossen. De weg naar de Huurcommissie staat – naast de bestuursrechtelijke mogelijkheden van de gemeente – open om verhuurders aan te sporen tot actie. Afgelopen jaar is daarom actief de samenwerking opgezocht met onder andere stichting Je Goed Recht, Sociaal Advocaten en Sociaal Raadslieden. Rotterdam vormt bij de Huurcommissie 11% van de totale werkvoorraad.

Aanpak funderingsproblematiek

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

In 2025 is uitvoering gegeven aan het runnen van het Funderingsloket, waarbij de dienstverlening aan zowel bewoners als de vastgoedmarkt centraal stond. Via het Funderingsloket is een actief meersporenbeleid gevoerd om particuliere woningeigenaren in funderingsrisicogebieden te informeren, te faciliteren en te stimuleren bij funderingsonderzoek- en herstel. Naast deze lokale programmatische aanpak is intensief samengewerkt met partners zoals het Rijk, kennisinstituten en de financiële sector. Deze samenwerking stond in het teken van de verdere ontwikkeling van een integrale aanpak voor funderingsproblemen en bodemdaling.

Kennisontwikkeling van de bestaande voorraad

Er is gewerkt aan de leeraanpakken die voortkomen uit de bestuurlijke top. Deze leeraanpakken bieden hulpmiddelen zodat eigenaren hun woning (met stevige funderingsproblematiek) toekomstbestendig kunnen maken. Bloemhof is 1 van de 6 aanpakken binnen Nationale Aanpak Funderingsherstel waar onder andere met de financiële sector wordt gekeken naar hulpmiddelen.

Naleving

In 2025 heeft de gemeente actief toezicht gehouden op de naleving van de wet en het handhaven van de basiskwaliteit van woningen en andere gebouwen zoals bedrijfspanden. De gemeente heeft inspecties uitgevoerd om overtredingen van de bouwregelgeving en onwenselijke gebruikssituaties op tijd te signaleren. Het werk was niet alleen reactief. In de NPRZ-wijken geldt een intensievere aanpak. De gemeente heeft actief toezicht gehouden om wettelijke normen te bewaken. De stedelijke inzet kreeg in 2025 een extra focus om risico’s zoals schimmel te voorkomen. In algemene zin geldt dat als gesprekken niet helpen, de gemeente handhavingsmaatregelen toepast.

Het werk is ook gericht op het toezicht op de naleving van de huisvestingsverordening. Waarbij onwenselijk gebruik van woningen en overtredingen van het Omgevingsplan zijn aangepakt. Dit gebeurde door wettelijke handhaving toe te passen in gevallen waar eigenaren hun verantwoordelijkheid niet namen.

Op aangeven van signalen uit de stad vormt de bescherming van cultureel erfgoed een belangrijke taak in de uitvoering van het werk. Zo is er meer inzet in bijvoorbeeld Blijdorp en Provenierswijk om cultureel waardevolle objecten te behouden.

In 2025 zijn 1.831 meldingen ontvangen, 456 Basisadministratie Gebouwen (BAG) dossiers behandeld en 724 lopende dossiers in het kader van inspectieplichten behandeld. Ruim 86% van de inkomende meldingen wordt binnen de geldende servicetermijnen behandeld.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Zorgen voor een toekomstbestendige gemeentelijke vastgoedportefeuille

Wat willen we bereiken?

We streven naar een doelmatige inzet en samenstelling van de vastgoedportefeuille voor maatschappelijke doelstellingen. De portefeuille sluit aan bij de behoeften van gebruikers en inwoners van Rotterdam.

Wat gaan we daarvoor doen?

Monitoren van de behoefte

Het maatschappelijk vastgoed sluit aan bij de behoefte aan voorzieningen. Prioriteit ligt bij onderwijs, cultuur, sport en recreatie, zorg, welzijn, parkeren en huisvesting van de gemeentelijke organisatie. De gemeente voert periodiek een huurderstevredenheidsonderzoek (HTO) uit. De resultaten worden gebruikt om de dienstverlening te verbeteren. In 2025 staat weer een HTO gepland.

Integrale huisvestingsplannen (IHP's) en verduurzaming

Vanuit de beleidsprogramma's wordt bepaald welke huisvesting nodig is en wordt voor financiering gezorgd. Via de IHP's draagt de gemeente zorg voor vervanging of grootschalige renovaties van maatschappelijke panden, die niet meer aan de gebruikers- en duurzaamheidseisen voldoen. In 2024 zijn er 19 projecten (nieuwbouw of renovatie) opgeleverd in de maatschappelijke portefeuille. In 2025 zullen er naar verwachting 15 projecten opgeleverd gaan worden. Daarnaast worden er 7 kunstgrasvelden vernieuwd. Met vervanging en grootschalige renovaties wordt de portefeuille duurzamer en toekomstbestendiger.

Het streven is om de kernportefeuille uiterlijk in 2027 te voorzien van geactualiseerde duurzame meerjarenonderhoudsplannen (DMJOP's). Het doel voor 2026 is 75%. De gemeente stuurt op verduurzaming van gemeentelijke bezittingen om zo bij te dragen aan de klimaatdoelstellingen van de gemeente. Dit doen we met maatregelen die passend zijn bij het object dat verduurzaamd moet worden, zoals bijvoorbeeld een circulaire aanpak, vergroening, zonnepanelen en aardgasvrij maken.

Verkoop van objecten

Als het gemeentelijke vastgoedbezit geen bijdrage meer levert aan de beleidsdoelstellingen, en niet van strategische waarde is, verkoopt de gemeente in principe dit object. Tot aan het verkoopmoment zoekt de gemeente naar mogelijkheden om de objecten zo goed mogelijk (tijdelijk) te verhuren. Hierbij wordt gekeken naar behoeften uit de wijk en mogelijkheden voor bijvoorbeeld placemaking. Is dit niet mogelijk? Dan komt er leegstandsbeheer in de panden.

Begin 2024 stonden er 100 objecten op de verkooplijst. In dat jaar zijn 13 objecten verkocht en geleverd, waardoor er begin 2025 nog 87 verkopen resteerden. Voor een deel hiervan zijn al koopovereenkomsten gesloten, maar de juridische levering volgt later. Dit wordt onder meer veroorzaakt door ontbindende voorwaarden zoals vergunningen, financiering of Bibob-screening. Voor enkele objecten wordt de levering in het derde kwartaal verwacht.

Voor drie woningen, gelegen op grote kavels, wordt de ontwikkelpotentie onderzocht. Zolang niet duidelijk is of en wanneer deze kavels met een ontwikkelopgave verkocht kunnen worden, wordt geen opbrengst begroot. Zodra hierover meer duidelijkheid bestaat, worden ze opnieuw aan de verkoopopgave toegevoegd. Dat is naar verwachting in 2026 of 2027.

Van de 84 resterende objecten is de planning dat 35 objecten in 2025 worden verkocht en 49 objecten in 2026 worden verkocht. Deze planning is bij de Tweede herziening 2025 aangepast om de begroting realistischer te maken. De realisatie van de verkoopopgave blijft echter altijd afhankelijk van externe factoren, zoals langere voorbereidingstijd door complexere dossiers en onzekerheid rondom financiering bij kopers. Gezien de marktomstandigheden is het daarom niet vanzelfsprekend dat voor elk object met een verkoopbestemming een bereidwillige koper wordt gevonden.

Bijdragen aan de CO2-ambities

Op 25 juni vond de uitreiking door TUV Nord plaats van het certificaat CO2 Prestatieladder Niveau 5. Dit is een onafhankelijk marktinitiatief, volledig gefinancierd door de betrokken bedrijven en overheden. Daarmee heeft de gemeente de hoogste trede bereikt. Om beter te monitoren waar de gemeente staat met de verduurzaming van de panden en haar bijdrage aan de CO2-ambities, is de afdeling Vastgoed begin 2025 gestart met het beter op orde brengen van de gegevens over duurzaamheid (energielabels, DMJOP's en zonnepanelen) in haar vastgoedsystemen. Ook wordt verkend of er een koppeling mogelijk is tussen het vastgoedsysteem en het monitoringsysteem voor het eigen energiegebruik van de gemeente. Zo kan het effect van duurzame maatregelen inzichtelijk worden gemaakt, een prognose worden gemaakt en gestuurd worden op maatregelen met het grootste effect.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Gebruikt voor identificatiedoeleinden

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Begroting 2025	Realisatie 2025
Aantal te verkopen objecten	35	25
Resultaat verkoop objecten (opbrengst minus boekwaarde)	€ 10,3 mln	€ 10,2 mln

Toelichting indicatoren

Verkoopopgave

Begin 2025 stonden 87 objecten op de verkooplijst. Voor drie woningen op ruime kavels wordt momenteel onderzocht of er ontwikkelpotentie is. Zolang nog niet duidelijk is of en wanneer deze locaties met een ontwikkelopgave kunnen worden verkocht, wordt hiervoor geen opbrengst geraamd. Na bestuurlijke besluitvorming is het perceel grond met opstal aan de Achterdijk 5 aan de verkooplijst toegevoegd, omdat dit niet langer nodig was voor de gemeentelijke doelstellingen. Hiermee komt de resterende verkoopopgave uit op 85 objecten.

Van de 85 objecten met een verkoopbestemming zijn in 2025 in totaal 25 objecten verkocht en geleverd, of intern overgedragen omdat deze alsnog nodig bleken voor gemeentelijke doelstellingen. Daarmee is de verkoopportefeuille met 25 objecten afgenomen en resteert een verkoopportefeuille van 60 objecten. Bij de eerstvolgende begrotingsronde wordt de verkoopplanning voor deze 60 resterende objecten opnieuw beoordeeld en uitgesplitst over begrotingsjaren 2026 en 2027.

Aan het begroten van verkoopopbrengsten uit gemeentelijk vastgoed zijn aanzienlijke onzekerheden verbonden. Het is niet vanzelfsprekend dat voor ieder object tijdig een geschikte en bereidwillige koper wordt gevonden. Daarnaast bestaat onzekerheid over het moment waarop een transactie daadwerkelijk wordt afgerond, de uiteindelijke koopsom en de voorwaarden waaronder verkoop plaatsvindt. Ook kunnen marktontwikkelingen, juridische complicaties, financieringsproblemen bij kopers en (politieke) besluitvorming invloed hebben op zowel de haalbaarheid als de timing van verkopen.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

In 2025 is de huisvesting van allerhande maatschappelijk gewenste voorzieningen, zoals sociale, culturele en economische activiteiten gefaciliteerd. Om te achterhalen of de huurders en gebruikers daarmee tevreden zijn, is er eind 2025 een huurderstevredenheidsonderzoek uitgevoerd. De huurders gaven de gemeente daarin een rapportcijfer 6,6 voor de dienstverlening.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

Onderhoudsplannen en projecten

Eind 2025 waren er 176 (D)MJOP’s gereed (eind 2024 waren dit er 99). Dit is 52% van het totale aantal (340 stuks in 2027) en 56% van de totale oppervlakte van de objecten waarvoor een (D)MJOP wordt opgesteld. Het gaat om het opstellen of actualiseren van (D)MJOP’s voor de objecten in de maatschappelijke portefeuille waarvoor de gemeente zelf verantwoordelijk is voor de uitvoering van het meerjarig onderhoud. Voor een ander (groot) deel van de maatschappelijke portefeuille is het meerjarig onderhoud de verantwoordelijkheid van het Sportbedrijf of het desbetreffende schoolbestuur. Naast het benodigde onderhoud zijn in de opgestelde (D)MJOP’s ook de energiebesparende maatregelen uit de Erkende maatregelenlijsten (EML) en andere verduurzamingskansen meegenomen.

Op 31 december 2025 lagen er in totaal 29.147 zonnepanelen op bezittingen van de gemeente Rotterdam.

Er zijn 20 projecten (nieuwbouw of renovatie) opgeleverd in de maatschappelijke portefeuille: 9 projecten onderwijshuisvesting, 8 projecten sport en recreatie en 3 andere projecten.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Gebruikt voor identificatiedoeleinden

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

Het programma Bestaande stad draagt bij aan Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen:

- 3. Goede gezondheid en welzijn
- 11. Duurzame steden en gemeenschappen
- 13. Klimaatactie.

Voor een uitgebreide toelichting zie de paragraaf Sustainable development goals.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Projecten

Hier staan de belangrijkste projecten toegelicht die bijdragen aan het realiseren van de doelen van het programma. Een totaal overzicht van alle investeringen is te vinden in de Paragraaf Investeringen.

Programma NPRZ-Wonen

De inzet van alle professionele partners in het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) is gericht op het vergroten van de kansen voor de Zuiderlingen. Binnen het NPRZ wordt daarom samen met bewoners invulling geven aan de drie hoofdpijlers: school, werk en wonen. Daarnaast zetten we ook in op veiligheid en cultuur.

Hoofdambitie van de pijler wonen is ervoor te zorgen dat de inwoners van Zuid op korte termijn het verschil merken in de mogelijkheden om de woonkwaliteit te verbeteren. Dat kan bijvoorbeeld doordat de eigen woning kwalitatief beter wordt, dat ze een stap in hun wooncarrière maken of omdat de woonomgeving verbetert (meer groen, meer speelgelegenheid, veilige routes, betere bereikbaarheid). Het samenleven in de wijk verbetert ook (meer verbinding, misstanden voorkomen op het gebied van leefbaarheid en veiligheid).

Pijler NPRZ-Wonen

In navolging van de brief van het college aan de gemeenteraad van 18 februari 2025 (Collegebrief over aanscherping inzet pijler Wonen NPRZ) over de aanscherping van de inzet op de pijler Wonen, is in 2025 de focus verschoven naar:

- Meer focus op handhaving op slecht verhuurderschap om de woonsituatie in de particuliere voorraad te verbeteren (onder meer via de Wet betaalbare huur).
- Meer focus op het ondersteunen van eigenaren om hun woning zelf toekomstbestendig te maken (aanpak fundering, verduurzaming, vergroten et cetera).
- Meer focus op grootschalige gebiedsaanpak uitgaande van sloop-nieuwbouw en verdichting (waardoor meer woningen én meer woningtypologieën én kwalitatief betere woningen. Hierin ligt ook de kans om te combineren met de markt voor middensegment en hoger).
- Minder focus op gemeentelijke aanpak, waarbij gemeente zelf aankoopt, verbetert en vergroot of samenvoegt en verkoopt.

De gemeente heeft in de Voorjaarsnota van 2025 nog eens € 10 mln extra beschikbaar gesteld voorde woonopgave NPRZ. Dit komt boven op de al in het coalitieakkoord Eén Stad beschikbaar gestelde € 80 mln voor de pijler Wonen.

In 2025 is de basis gelegd voor de aanscherping van de pijler Wonen. Tijdens de Dag van de Volkshuisvesting (8 december 2025) hebben het Rijk, corporaties, programmabureau NPRZ en gemeente zich verbonden aan de uitkomst van het adviesrapport van de commissie van Rijn.

Met de aanpak die de adviescommissie voorschrijft, kan de gemeente nog beter de NPRZ-ambities voor wonen waarmaken. Het creëren toekomstbestendige woningen, in leefbare wijken met een voldoende en gevarieerd woningaanbod. Zodat voor iedereen plek is op Zuid, specifiek voor sociale stijgers. Deze aanpak richt zich op de wijken waar de opgave het grootst en dringendst is: Carnisse, Bloemhof, Hillesluis, Tarwewijk en Lombardijen.

Het advies van de commissie van Rijn is gericht op drie uitvoeringslijnen:
1. Versnellen en opschaling Nieuwbouw.
2. Aanpak slechte woningvoorraad en verzakkings- en funderingsproblematiek Bloemhof.
3. Aanpak van grootschalig geconcentreerde problematische particuliere voorraad Carnisse.

Zo kan de gemeente in de pijler Wonen meer impact maken, met € 685 mln aan beoogde financiering. Bijstellingen in de uitgaven van de bestemmingsreserve NPRZ in lijn met aanscherping aanpak. Vooruitlopend op de verdere uitwerking van de gefaseerde, integrale gebiedsaanpak in Bloemhof is besloten om beschikbare gelden uit de Regiodeal 2019 en Volkshuisvestingsfonds (2^{e} tranche) alvast € 16 mln te reserveren als eerst stap voor de nu al in Bloemhof lopende blokondersteuning.

Tijdens het Bestuurlijk Overleg Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV) op 24 juni 2025 is voor het NPRZ een trekkingsrecht toegekend op middelen uit 3 regelingen vanuit het Rijk. Dit is gebeurd door gemaakte afspraken tijdens de Woontop van december 2024 met alle NPLV-gebieden. Het gaat om: realisatiestimulans woningbouw, opslag(en) openbare ruimte en collectief maatschappelijke voorzieningen (ORV) en ambtelijke capaciteit.

Voor de periode 2025–2029 is voor Rotterdam circa € 39,4 tot € 48,5 mln gereserveerd. Uitkering gebeurt na prestatielevering (zoals start bouw of gemaakte kosten). Maar de middelen blijven tot dat moment beschikbaar voor het NPRZ. Er geldt geen cofinancieringseis.

De middelen worden na het Adviesrapport Van Rijn administratief en inhoudelijk vertaald naar begrotingsonderdelen en gekoppeld aan concrete projecten binnen het NPRZ.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Prestatieafspraken

Eind 2025 zijn de prestatieafspraken 2026/2027 ondertekend. Hierin zijn ook afspraken opgenomen over de bijdrage van corporaties aan de NPRZ-doelstellingen op de pijler Wonen. Voor zover het om wijkspecifieke afspraken gaat, worden deze vaak meer gedetailleerd op wijkniveau vastgelegd. Bijvoorbeeld het gezamenlijk opgestelde Toekomstperspectief Lombardijen van gemeente en Havensteder en de daaraan gekoppelde afspraken.

Deelprogramma’s

De 2 deelprogramma's binnen de pijler Wonen zijn vastgesteld: het programma Grondige Aanpak Particuliere Voorraad en het programma Buitenruimte (inclusief mobiliteit). Beide programma's zijn kaderstellend voor de besteding van de deelbudgetten in de aanpak van respectievelijk de woningvoorraad en de buitenruimte (inclusief mobiliteit). Deze deelprogramma’s worden gefinancierd vanuit de hiervoor in het coalitieakkoord Eén Stad gereserveerde € 80 mln voor de pijler Wonen. Beide programma’s zijn in de uitvoerende fase. In de Grondige Aanpak heeft de gemeente besloten tot afbouw van de grondige aanpak. De gemeente start geen nieuwe projecten meer in deze aanpakgericht op samenvoegen/vergroten en verbeteren. En koopt ook geen nieuwe woningen meer aan in de lopende projecten. Alle aandacht binnen de lopende aanpak is op de panden die in gemeentelijk bezit zijn. Deze worden zo goed, toekomstbestendig en snel mogelijk ontwikkeld met oog voor de buurt om deze projecten met impact af te ronden.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Financiën

Overzicht baten en lasten

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overzicht van baten en lasten Bestaande stad	Oorspr. Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Baten exclusief reserves	**148.407**	**117.963**	**155.607**	**37.644**
Bijdragen rijk en medeoverheden	404	494	7.740	7.247
Financieringsbaten	0	0	453	453
Overige baten	156	36	15.337	15.301
Overige opbrengsten derden	147.847	117.434	132.076	14.642
Lasten exclusief reserves	**177.143**	**169.685**	**178.134**	**8.449**
Apparaatslasten	**55.341**	**50.665**	**50.177**	**-489**
Inhuur	5.911	1.116	7.454	6.338
Overige apparaatslasten	943	941	973	33
Personeel	48.487	48.608	41.749	-6.859
Overige verrekeningen	**-147.173**	**-145.863**	**-146.397**	**-534**
Overige verrekeningen	-147.173	-145.863	-146.397	-534
Programmalasten	**268.975**	**264.883**	**274.355**	**9.472**
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	122.668	141.049	138.219	-2.829
Kapitaallasten	119.075	98.433	107.521	9.088
Overige programmalasten	18.594	22.469	20.634	-1.836
Subsidies en inkomensoverdrachten	8.639	2.932	7.981	5.049
Saldo voor vpb en reserveringen	**-28.736**	**-51.722**	**-22.527**	**29.195**
Vennootschapsbelasting	3.151	3.151	3.754	603
Saldo voor reserveringen	**-31.887**	**-54.872**	**-26.280**	**28.592**
Reserves	**18.249**	**29.632**	**23.138**	**-6.494**
Onttrekking reserves	**21.949**	**27.963**	**21.469**	**-6.494**
Bestemmingsreserve groot onderhoud (MJOP)	0	4.235	2.884	-1.351
Bestemmingsreserve Funderingen	300	300	300	0
Bestemmingsreserve Kwaliteitsborging	0	256	245	-11
Bestemmingsreserve Nationaal Programma Rotterdam Zuid	14.928	19.549	14.938	-4.611
Bestemmingsreserve Rivierahal Blijdorp	4.960	900	891	-9
Concernfinancien RIM	830	1.746	1.166	-580
Duurzaamheidsbudget	332	377	446	69
WABO-leges	600	600	600	0
Toevoeging reserves	**-3.700**	**-14.966**	**-14.966**	**0**
Bestemmingsreserve Egalisatiereserve Bouwleges	0	-1.266	-1.266	0
Bestemmingsreserve Nationaal Programma Rotterdam Zuid	-2.800	-12.800	-12.800	0

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Concernfinancien RIM	-900	-900	-900	0
Vrijval reserves	**0**	**16.635**	**16.635**	**0**
Bestemmingsreserve Egalisatiereserve Bouwleges	0	1.266	1.266	0
Bestemmingsreserve Energietransitie	0	300	300	0
Bestemmingsreserve Nationaal Programma Rotterdam Zuid	0	15.069	15.069	0
Saldo	**-13.638**	**-25.241**	**-3.143**	**22.098**

Afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting

Overzicht afwijkingen programma	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Brandstofverkooppunten en reclame-concessies	7.016	859	0	6.157
2. Lagere kapitaallasten	0	-6.682	0	6.682
3. Legesopbrengsten Omgevingswet	-4.935	-2.889	0	-2.045
4. Voorziening dubieuze debiteuren	0	-1.466	0	1.466
5. Wet kwaliteitsborging	0	-1.555	0	1.555
6. Bestemmingsreserve groot onderhoud Vastgoed	0	-1.351	-1.351	0
7. Vastgoed verkopen	8.246	8.337	0	-91
8. Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ)	6.410	2.775	-3.528	108
9. Afwaardering vastgoed	0	-915	0	915
10. Steigers op Zuid	24	197	-868	-1.041
11. Goed Huren en Verhuren	0	-1.360	0	1.360
12. DCMR	-138	726	0	-864
13. Huurbaten	7.187	0	0	7.187
14. Toezicht en handhaving	1.381	-82	0	1.463
15. Diverse afwijkingen	12.452	12.460	-747	-755
Totaal afwijkingen	**37.644**	**9.052**	**-6.494**	**22.098**

N.B. In de hierboven getoonde afwijkingen betekent een negatief bedrag lagere baten, lagere lasten of een lagere onttrekking. Een positief bedrag hogere baten, hogere lasten of een hogere onttrekking. In de kolom afwijkingen saldo betekent een positief bedrag dat de baten hoger of de lasten lager zijn. Een negatief bedrag betekent dat de baten lager of de lasten hoger zijn.

Toelichting afwijkingen

Het saldo van het programma bedraagt € 22,1 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Brandstofverkooppunten en reclameconcessies

De veiling van 3 brandstofverkooppunten aan Bosdreef (12 en 14) en Molenvliet heeft € 6,6 mln meer opgeleverd dan begroot. De opbrengst per verkooppunt is lastig te voorspellen (dit jaar waren de opbrengsten fors meer dan begroot). Er is € 3,2 mln begroot en de realisatie bedraagt € 9,8 mln. Er is geen inzicht in de bedrijfseconomische overwegingen van een marktpartij om veel of weinig voor een bepaalde locatie te bieden. Dit betekent dat afwijkingen kunnen optreden en ook fors kunnen zijn.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Door de hogere veilingopbrengsten is de af te dragen vennootschapsbelasting (VPB) over 2025 € 1,4 mln hoger uitgevallen. De afrekening VPB 2024 kwam € 807.000 lager uit. Per saldo is dat een € 603.000 hogere realisatie.

Voor het overige zijn op de lasten en baten kleinere verschillen ontstaan waaronder de reclameopbrengsten, die € 50.000 hoger uitkomen dan begroot.

2. Lagere kapitaallasten

Door planningsoptimisme van de vastgoedontwikkelingsprojecten is een onderbesteding op de oorspronkelijk begrote kapitaallasten ontstaan. Dit betekent dat de in de begroting opgenomen kapitaallasten deels vrijvallen omdat niet alle investeringen die zijn begroot ook daadwerkelijk zijn gedaan. Deze investeringen schuiven door naar volgende jaren.

3. Legesopbrengsten Omgevingswet

Het aantal gerealiseerde grote bouwplannen en projecten waarvoor hogere leges gelden, is lager dan verwacht. Daardoor zijn de inkomsten uit leges lager dan begroot.

Tegenover deze lagere inkomsten staan ook lagere kosten. Omdat er minder aanvragen zijn ingediend, was er minder inzet van personeel nodig om deze te behandelen. Hierdoor zijn de uitgaven binnen het programma lager uitgevallen.

Daarnaast heeft een systeemwijziging in 2025 tijdelijk invloed gehad op de uitvoering. Ook dit heeft bijgedragen aan de lagere kosten.

4. Voorziening dubieuze debiteuren (verhuur vastgoed)

Het actieve beleid om alle uitgestuurde facturen ook daadwerkelijk betaald te krijgen, heeft dit jaar vruchten afgeworpen: de openstaande vorderingen zijn alsnog betaald. In de begroting was een toename van € 1,1 mln opgenomen, maar de dubieuze debiteuren zijn met € 386.000 afgenomen. Dit levert een financieel voordeel van €1,5 mln op.

5. Wet kwaliteitsborging

Door de invoering van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) is voor bepaalde bouwwerken geen vergunning meer nodig voor het bouwtechnische deel. In plaats daarvan geldt een meldingsplicht. In 2025 gold dit alleen voor nieuwbouw bij bouwwerken met de minste risico’s, de zogenaamde bouwwerken in gevolgklasse 1. Verbouw bij gevolgklasse 1 is in 2025 nog niet onder het nieuwe stelsel gebracht.

Het aantal meldingen en de hiervoor vanuit de gemeente benodigde inzet in 2025 is lager dan bij de begroting was verwacht. Dit hangt samen met meerdere factoren, zoals het nog niet ingaan van verbouw in 2025. Daarnaast blijkt in de praktijk dat meldingen niet altijd worden ingediend of niet volledig zijn. Ook komt het voor dat projecten net niet passen binnen gevolgklasse 1 nieuwbouw en alsnog onder de reguliere vergunningplicht vallen.

6. Bestemmingsreserve groot onderhoud Vastgoed

De bestemmingsreserve groot onderhoud (MJOP) kende een lagere onttrekking van € 1,4 mln. De oorzaak hiervan is dat er minder onderhoud is uitgevoerd dan gepland was. Hiervan heeft € 929.000 betrekking op project de Doelen.

7. Vastgoed verkopen

De realisatie van de verkoopopgave blijft altijd afhankelijk van externe factoren, zoals langere voorbereidingstijd door complexere (politieke) dossiers en onzekerheid rondom financiering bij kopers. Gezien de marktomstandigheden is het daarom niet vanzelfsprekend dat voor elk object met een verkoopbestemming een bereidwillige koper wordt gevonden. Een aantal verkopen wordt daarom in een later verkoopjaar gerealiseerd. Ook zijn er enkele objecten naar voren gehaald van verkoopjaar 2026 naar 2025 waardoor het financieel resultaat behaald is.

Het resultaat op verkopen bestaat daarom uit hogere verkoopbaten (€ 8,2 mln) met daar tegenover het afboeken van een hogere boekwaarde (- € 8,3 mln) en is per saldo nagenoeg volgens de begroting.

De grootste verkoop in 2025 was de Nieuwemarkt 1a voor € 16,0 mln met een boekwaarde van € 11,7 mln. Deze stond begroot voor 2026 en is de belangrijkste verklaring voor de hogere baten (verkopen) en de hogere lasten (afboeken boekwaarde) in 2025. Kortom, hoewel minder objecten zijn verkocht dan oorspronkelijk begroot, is het verkoopresultaat (verkoopopbrengst minus boekwaarde) voor 2025 wel behaald. Dit komt grotendeels doordat de gerealiseerde koopsom van de Nieuwemarkt 1a hoger was dan de begrote verkoopopbrengst.

8. Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ)
De NPRZ projecten worden gedekt uit NPRZ-gelden en zijn gericht op het verbeteren van de woningvoorraad en de leefbaarheid in Rotterdam Zuid. Binnen de projecten voor de verwerving van woningen is sprake van een positief verschil van € 108.000, doordat de gerealiseerde lasten lager zijn uitgevallen dan de baten.

- Hogere baten: Rijksbaten voor de projecten Beijerlandselaan/ Groene Hilledijk en Oud-Carnisse waren niet begroot (€ 4,8 mln). Om die reden hoefde er minder onttrokken te worden aan de NPRZ-reserves voor deze projecten.
- Hogere baten: Boekresultaat grondexploitatie (€ 870.000)
- Hogere onttrekking aan overige NPRZ-reserves; onder andere grondige aanpak Pijler Veilig Rotterdam Zuid (€ 1,3 mln)

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

9. Afwaardering vastgoed

Ieder jaar wordt een deel van de commerciële vastgoedportefeuille gewaardeerd. Als de marktwaarde lager is dan de boekwaarde moet er worden afgewaardeerd tot de marktwaarde. Dit jaar moest de Prins Alexanderlaan 37 (voormalig Club Blu) worden afgewaardeerd met € 630.000.

In 2024 is geconcludeerd dat de 2 objecten aan de Coolsingel 191-201 (Fairplay Casino en Citylens) en Coolsingel 207-231 (McDonald's) een hogere boekwaarde hadden dan de marktwaarde. Geadviseerd en besloten werd om voor deze objecten een voorziening te treffen. Er heeft in 2025 waardeherstel plaatsgevonden, voornamelijk veroorzaakt door een gunstige financieringsrente en de daarmee gepaarde toenemende marktvraag voor dergelijke objecten. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 1,5 mln.

Per saldo zijn de lasten hierdoor € 915.000 lager.

10. Steigers op Zuid

De hogere uitgaven (€ 1,1 mln) worden veroorzaakt door het grote aantal Steigers op Zuid subsidieaanvragen van Verenigingen van Eigenaren (VvE's) vooral voor woningonderhoud en verduurzaming. Er zijn meer aanvragen ingediend dan vooraf was verwacht.

Daarnaast hebben minder bewoners binnen de aangewezen gebieden, zoals opgenomen in het aanwijzingsbesluit (25b0006393), een aanvraag ingediend ten behoeve van de Basisaanpak particuliere voorraad. Hierdoor zijn minder subsidies verstrekt; onderbesteding lasten van € 868.000. Voor ditzelfde bedrag is er ook minder geld uit de bestemmingsreserve gehaald.

11. Goed Huren en Verhuren

Een deel van de geplande activiteiten is niet of in beperktere mate uitgevoerd waardoor de besteding van materieel budget lager is uitgevallen dan geraamd. Daarnaast was sprake van openstaande vacatures die later konden worden ingevuld dan gepland. Hierdoor is € 1,4 mln minder uitgegeven dan begroot.

12. DCMR

De DCMR heeft meer werkzaamheden uitgevoerd dan vooraf was begroot. Dit komt doordat er meer handhavingsdossiers van asbest gerelateerde sloopmeldingen en aanschrijvingen zijn binnengekomen dan verwacht. Daarnaast waren de dossiers complexer, waardoor per dossier meer tijd en inzet nodig was. Hierdoor heeft de DCMR uiteindelijk meer capaciteit moeten inzetten dan waarmee in de begroting rekening was gehouden.

13. Huurbaten

De huurbaten zijn per saldo € 7,2 mln hoger dan begroot. Dit heeft een aantal oorzaken zoals onder meer:

- Afwijking van € 5,4 mln waarvan hogere dan begrote huurbaten van € 4,3 mln door bijvoorbeeld indexering en niet begrote huurbaten van € 1,1 mln)
- Omzetgerelateerde huurbaten zoals de Markthal (€ 800.000)
- Positief resultaat grondportefeuille (€ 450.000)

14. Toezicht en Handhaving

Voor werkzaamheden in het kader van het aardgasvrij maken van woningen is € 1,1 mln uitgegeven. Hiervoor is een bijdrage van het Rijk ontvangen. Zowel de uitgaven als de bijbehorende rijksbijdrage waren niet in de begroting opgenomen.

Binnen het programma Toezicht en Handhaving (Bouw- en woningtoezicht) is per saldo een onderschrijding van € 1,3 mln gerealiseerd. Dit komt vooral doordat vacatures niet of later dan gepland zijn ingevuld.

15. Diverse afwijkingen

Het saldo van diverse afwijkingen is € 1,3 mln nadelig.

- Lagere lasten: In de jaarrekening 2024 is een voorziening (achterstallig onderhoud) van € 2,1 mln voor achterstallig onderhoud voor de afwikkeling van de zaken die spelen rondom de infrastructuur van het recreatieoord Hoek van Holland. Hiervan is in 2025 € 947.000 gerealiseerd. In 2026 is nog € 889.000 nodig, vooral voor werkzaamheden aan riolering en elektra. Het verschil tussen het beschikbare bedrag (€ 2,1 mln) en wat werkelijk nodig is (€ 1,8 mln) valt uit de voorziening vrij (€ 265.000)
  Het in de reguliere begroting opgenomen budget is niet nodig gebleken. Hierdoor is een onderbesteding van € 1,3 mln ontstaan.
- Hogere lasten en hogere baten: Voor € 12 mln worden hogere lasten gecompenseerd door hogere baten. Oorzaken hiervoor zijn: afwijking tussen begrote en gerealiseerde prijsstijgingen en het lastig kunnen inschatten van belastingen (onroerende zaakbelasting en rioolheffing) en hogere lasten (zoals onderhoud, verzekeringspremies en energiekosten) aan panden als Ahoy, Las Palmas en de Cruiseterminal. De hogere lasten worden doorberekend en dat levert de hogere baten op.
- Hogere baten: Bij een aantal specifieke panden waren de baten te laag in de begroting opgenomen. Dit was deels lastig in te schatten (bijvoorbeeld bij de riviercruises) en deels een omissie zoals bij Nieuwstraat 15 (scholen/kindcentrum) en Willemskade 25 (Wereldmuseum). Dit verklaart € 2 mln.
- Lagere lasten en lagere onttrekking reserve: Een lagere onttrekking voor de subsidieregeling samenvoegen van woningen (€ 300.000)

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- Lagere lasten en lagere onttrekking reserve: Een lagere onttrekking aan de bestemmingsreserve renovatie Museum Boijmans van Beuningen (€ 350.000)
- Lagere lasten en lagere onttrekking reserve: Een lagere onttrekking van € 100.000 op drie overige reserves (Fonds Vitale Kerngebieden, Katoenveem leegstandsbeheer en aanpak circulair vastgoed).

Programma en Rotterdamse taakvelden

Saldo programma Bestaande stad/Rotterdamstaakveld	Oorspronkelijke Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Bestaande stad	**-13.638**	**-25.241**	**-3.143**	**22.098**
0.3.a - Beheer overige gebouwen en gronden	4.344	5.084	29.847	24.763
5.5.b - Cultureel erfgoed - Monumenten	-1.693	-1.408	-1.593	-184
8.3.c - Wonen en bouwen	-16.744	-29.372	-31.422	-2.050
2.1.f - Verkeer en vervoer - Ontwikkeling	456	456	25	-431

Realisatie bestemmingsreserves

Onder dit programma vallen de volgende reserves:

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie bestemmingsreserves Bestaande stad	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Bestaande stad	**189.320**	**29.466**	**22.666**	**16.335**	**179.785**
Bestemmingsreserve Nationaal Programma Rotterdam Zuid	164.430	28.200	17.747	15.069	159.815

Realisatie bestemmingsreserves Bestaande stad	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Bestaande stad	**189.320**	**29.466**	**22.666**	**16.335**	**179.785**
Bestemmingsreserve Nationaal Programma Rotterdam Zuid	164.430	28.200	17.747	15.069	159.815
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	164.430	28.200	17.747	15.069	159.815
Begroting 2025	164.430	28.200	24.837	15.069	152.725
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-7.091	0	7.091
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 2012 (doorlopend)
Doel Reserve:					De vorming van de bestemmingsreserve Nationaal Programma Rotterdam Zuid heeft plaatsgevonden ter dekking van de lasten Nationaal Programma Rotterdam Zuid.
Toelichting Realisatie 2025:					In 2025 is er vanuit de bestemmingsreserve NPRZ pijler wonen € 17,7 mln aangewend. De hoogste uitgaven hebben betrekking op Gebiedsaanpak Bloemhof, Beijerlandselaan/ Groene Hilledijk, Basisaanpak particuliere voorraad, Grondige aanpak PV Rotterdam Zuid, Swiego fase 1 en Fazantstraat, Capaciteit programma NPRZ-wonen en een aantal kleinere projecten.
Verschil Realisatie - Begroting					In 2025 is € 7 mln minder onttrokken dan begroot door vertraging/verschuiving van werkzaamheden van projecten (onder andere Tweesbosbuurt, deel Beijerlandselaan/Groene Hilledijk, Swiego fase 1 en 2, Steenvlinder) naar 2026. Ook was er financiering vanuit andere bronnen zoals Rijksmiddelen.

Bestemmingsreserve groot onderhoud (MJOP)	4.431	0,00	2.884	0,00	1.547

Realisatie bestemmingsreserves Bestaande stad	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Bestaande stad	**189.320**	**29.466**	**22.666**	**16.335**	**179.785**
Bestemmingsreserve groot onderhoud (MJOP)	4.431	0,00	2.884	0,00	1.547
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	4.431	0,00	2.884	0,00	1.547
Begroting 2025	4.431	0,00	4.235	0,00	196
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-1.351	0	1.351
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 2020 (einddatum 31-12-2047)
Doel Reserve:					Met het vormen van deze reserve wordt getracht om toekomstige pieken in onderhoud op te vangen. De afdeling Vastgoed gaat in de kostendekkende huur per object uit van een gemiddelde onderhoudsbehoefte

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	over een periode van vijftig jaar;
Toelichting Realisatie 2025:	Deze reserve wordt gebruikt voor dekking onderhoud dat in 2025 gepland en begroot was, waarvoor destijds een financiële verplichting is aangegaan.
Verschil Realisatie - Begroting	De hoofdoorzaak van een lagere onttrekking is een veranderdeplanning van het project De Doelen. Hierdoor schuift een deel van de kosten, inclusief dekking uit deze bestemmingsreserve, door naar 2026.

Bestemmingsreserve Funderingen	1.048	0,00	300	0,00	748

Realisatie bestemmingsreserves Bestaande stad	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Bestaande stad	**189.320**	**29.466**	**22.666**	**16.335**	**179.785**
Bestemmingsreserve Funderingen	1.048	0,00	300	0,00	748
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	1.048	0,00	300	0,00	748
Begroting 2025	1.048	0,00	300	0,00	748
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 2017 (doorlopend)
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd om de continuïteit van de funderingsaanpak in Rotterdam te waarborgen. Het betreft meerjarige wijkgerichte participatieprojecten in het kader van gesubsidieerd funderingsonderzoek en urgent bloksgewijs funderingsherstel.				
Toelichting Realisatie 2025:					De realisatie is conform de begroting.
Verschil Realisatie - Begroting					Niet van toepassing

Bestemmingsreserve WABO-leges	600	0,00	600	0,00	0

Realisatie bestemmingsreserves Bestaande stad	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Bestaande stad	**189.320**	**29.466**	**22.666**	**16.335**	**179.785**
Bestemmingsreserve WABO-leges	600	0,00	600	0,00	0
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	600	0,00	600	0,00	0
Begroting 2025	600	0,00	600	0,00	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 2020 (einddatum 31-12-2025)
Doel Reserve:	Dekking van de kosten voor extra benodigde capaciteit en behandelkosten in 2021 voor de in 2020 in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht ingediende plannen in de hoogste categorie.				
Toelichting Realisatie 2025:					De realisatie is conform de begroting.
Verschil Realisatie - Begroting					Niet van toepassing

Bestemmingsreserve Kwaliteitsborging	810	0,00	245	0,00	565

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie bestemmingsreserves Bestaande stad	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Bestaande stad	**189.320**	**29.466**	**22.666**	**16.335**	**179.785**
Bestemmingsreserve Kwaliteitsborging	810	0,00	245	0,00	565
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	810	0,00	245	0,00	565
Begroting 2025	810	0,00	256	0,00	554
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-11	0	11
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2021 (einddatum 31-12-2026)				
Doel Reserve:	Dekking voor kosten voor de voorbereiding op de invoering Wet Kwalitetsborging.				
Toelichting Realisatie 2025:	De realisatie betreft kosten voor invoering van de Wet kwalitietsborging.				
Verschil Realisatie - Begroting	De realisatie is lager dan begroot door lagere kosten.				
Bestemmingsreserve Rivierahal Blijdorp	18.000	0,00	891	0,00	17.109

Realisatie bestemmingsreserves Bestaande stad	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Bestaande stad	**189.320**	**29.466**	**22.666**	**16.335**	**179.785**
Bestemmingsreserve Rivierahal Blijdorp	18.000	0,00	891	0,00	17.109
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	18.000	0,00	891	0,00	17.109
Begroting 2025	18.000	0,00	900	0,00	17.100
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-9	0	9
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	2e herziening 2022 (einddatum t/m nader te bepalen)				
Doel Reserve:	Restauratie van de Rivierahal Blijdorp				
Toelichting Realisatie 2025:	De subsidieverlening heeft plaatsgevonden.				
Verschil Realisatie - Begroting	De subsidieverlening en onttrekking hebben plaatsgevonden. Het verschil is minimaal en verschuift naar 2026.				
Bestemmingsreserve Egalisatiereserve Bouwleges	0,00	1.266	0,00	1.266	0

Realisatie bestemmingsreserves Bestaande stad	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Bestaande stad	**189.320**	**29.466**	**22.666**	**16.335**	**179.785**
Bestemmingsreserve Egalisatiereserve Bouwleges	0,00	1.266	0,00	1.266	0
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	0,00	1.266	0,00	1.266	0
Begroting 2025	0,00	1.266	0,00	1.266	0

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 2023 (einddatum doorlopend)
Doel Reserve:					De egalisatiereserve leidt ertoe dat voor- en nadelen (als gevolg van afwijkingen van de begrote baten uit de leges omgevingsvergunningen) in belangrijke mate worden geëgaliseerd. Mee- en tegenvallers komen via het rekeningresultaat niet meer volledig ten gunste of laste van de algemene reserve.
Toelichting Realisatie 2025:					De realisatie is conform de begroting.
Verschil Realisatie - Begroting					Niet van toepassing
Totaal	**189.320**	**29.466**	**22.666**	**16.335**	**179.785**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Kaders en verbonden partijen

Kaders

- Omgevingsvisie Rotterdam 2040
- Woonvisie 2030
- Beleidsplan Naleving Omgevingsrecht 2021-2025
- Meerjarenplan Bouw- en Woningtoezicht 2022-2026
- NPRZ Uitvoeringsplannen (waaronder 2023-2027)
- Programma Funderingsaanpak
- Actieplan goed huren en verhuren
- Woning verhuren | rotterdam.nl
- Rotterdam Architectuurstad
- Vuistregels voor het bouwen (Binnenstad, Stadswijken, Uitbreidingswijken)
- Welstand | Rotterdam.nl
- Monumenten | Rotterdam.nl
- Erfgoedagenda Rotterdam en uitvoeringsagenda 2023-2027
- Kadernota Vastgoed
- Markt-, Grond- en Vastgoedrapportage Rotterdam 2025
- Grondprijsbeleid
- De afzonderlijke Integrale huisvestingsplannen van de beleidsdiensten (zie punt 19)

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen zetten we in om het doel van het programma te realiseren:

- VRR
- DCMR
- Havenbedrijf Rotterdam
- RET NV
- Sportbedrijf
- Bibliotheek

Een uitgebreide toelichting is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verantwoordelijke collegeleden

Wethouder Kasmi

Wethouder Kasmi is verantwoordelijk voor de portefeuille Onderwijs, Cultuur en Evenementen. Onderdeel hiervan is het in stand houden van erfgoed.

Wethouder Zeegers

Wethouder Zeegers is verantwoordelijk voor de portefeuille Klimaat, Bouwen en Wonen.

‘Met oog voor de Rotterdammers bouwen we de komende jaren samen met alle partners aan een aantrekkelijke en duurzame stad’

Wethouder Simons

Wethouder Simons is verantwoordelijk voor de portefeuille Haven, Economie, Horeca, Bestuur (wijken en kleine kernen) en Financiën. Onderdeel hiervan is ook het vastgoed van de gemeente.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bestuur

Het programma Bestuur bevat de lasten en baten van de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders (college van B en W) griffie, de Rotterdamse Rekenkamer en de gemeentelijke Ombudsman.

De gemeente Rotterdam wil een transparante, democratische overheid zijn, met oog voor verleden, heden en toekomst. De gemeenteraad is de democratisch gekozen volksvertegenwoordiging. De gemeenteraad stelt kaders en controleert het college van B en W. De griffie is de ambtelijke ondersteuning van de gemeenteraad.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Voortgang 2025

College

Het college van Leefbaar Rotterdam, VVD, D66 en DENK stuurt in 2025 op de uitvoering van het laatste jaar van het coalitieprogramma ‘Eén Stad’.

De gemeenteraad en de griffie

De gemeenteraad is het hoogste bestuursorgaan van de gemeente Rotterdam. De leden zijn gekozen door de stemgerechtigde inwoners van Rotterdam. De gemeenteraad bestaat in totaal uit 45 leden. Voorzitter is de burgemeester.

De griffie is de ambtelijke ondersteuning van de gemeenteraad. De medewerkers van de griffie bieden ondersteuning in brede zin, van advies tot het regelen van facilitaire zaken, en van communicatie tot het voorbereiden van vergaderingen. De griffiemedewerkers staan onder leiding van de raadsgriffier.

De gemeenteraad heeft voor de raadsperiode 2022-2026 6 commissies en 2 subcommissies ingesteld:

- Commissie Bestuur, Organisatie, Financiën en Veiligheid (BOFV)
- Commissie Zorg, Welzijn, Cultuur en Sport (ZWCS)
- Commissie Werk en Inkomen, Onderwijs, Samenleven Schuldhulpverlening, Armoedebestrijding en Nationaal Programma Rotterdam Zuid (WIOSSAN) + Subcommissie Bestuur Openbaar Onderwijs Rotterdam (BOOR)
- Commissie Bouwen, Wonen en Buitenruimte (BWB) + Subcommissie Bestemmingsplannen
- Commissie Mobiliteit, Haven, Economie en Klimaat (MHEK)
- Commissie tot Onderzoek van de Rekening (COR)

Naast de ambtelijke ondersteuning door de griffie krijgen raadsleden politiek-inhoudelijke ondersteuning door hun fractieorganisatie. Raadsfracties ontvangen voor het organiseren van de ondersteuning in het raadswerk een vergoeding zoals omschreven in de verordening fractieondersteuning.

Audiovisuele middelen

In het zomerreces van 2025 zijn de audiovisuele middelen (in de Suze Groeneweg zaal vervangen. Om de beveiliging op het gewenste niveau te krijgen, wordt gelijktijdig de inrichting gewijzigd. Daarmee is het project afgerond.

Verkiezingen

In 2026 vindt de verkiezing voor een nieuwe gemeenteraad plaats. Hiervoor zijn in de loop van 2025 voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd. Een deel van de kosten is in 2025 verantwoord, het grootste deel van de uitgaven van de verkiezingen en de bestuurswissel vallen in 2026. Hiervoor is een bestemmingsreserve beschikbaar.

Financiële afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025

Bestuur	**- € 4.289**
Dotatie voorziening pensioenen (oud-) bestuurders	- € 6.790
Vrijval voorzienining pensioenen (oud-) bestuurders	€ 1.443
Mutatie reserves	- € 211
Diverse afwijkingen	€ 1.270

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

Het programma Bestuur draagt bij aan de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen:

- 16. Vrede, justitie en sterke publieke diensten
- 17. Partnerschap om doelstellingen te bereiken.

Een uitgebreide toelichting staat in de paragraaf Sustainable development goals.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Financiën

Overzicht baten en lasten

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overzicht van baten en lasten Bestuur	Oorspr. Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Baten exclusief reserves	**1.830**	**3.972**	**5.729**	**1.758**
Bijdragen rijk en medeoverheden	13	47	100	53
Overige baten	1.349	3.316	4.759	1.443
Overige opbrengsten derden	468	608	871	263
Lasten exclusief reserves	**24.284**	**24.686**	**30.521**	**5.836**
Apparaatslasten	**13.264**	**13.951**	**12.950**	**-1.000**
Inhuur	116	424	532	108
Overige apparaatslasten	664	778	741	-37
Personeel	12.483	12.748	11.678	-1.071
Overige verrekeningen	**804**	**1.304**	**1.305**	**1**
Overige verrekeningen	804	1.304	1.305	1
Programmalasten	**10.216**	**9.431**	**16.266**	**6.835**
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	3.026	2.246	2.323	77
Overige programmalasten	2.041	2.036	8.838	6.802
Subsidies en inkomensoverdrachten	5.149	5.149	5.105	-44
Saldo voor vpb en reserveringen	**-22.454**	**-20.714**	**-24.792**	**-4.078**
Saldo voor reserveringen	**-22.454**	**-20.714**	**-24.792**	**-4.078**
Reserves	**-110**	**232**	**21**	**-211**
Onttrekking reserves	**20**	**185**	**28**	**-157**
Bestemmingsreserve B&W Fonds	20	20	20	0
Bestemmingsreserve Commissiereizen	0	15	8	-7
Bestemmingsreserve Voorlichting / Communicatie verkiezingen	0	150	0	-150
Toevoeging reserves	**-130**	**-75**	**-129**	**-54**
Bestemmingsreserve Commissiereizen	-55	0	0	0
Bestemmingsreserve Voorlichting / Communicatie verkiezingen	-75	-75	-75	0
Egalisatiereserve Raad/Griffie	0	0	-54	-54
Vrijval reserves	**0**	**122**	**122**	**0**
Bestemmingsreserve Commissiereizen	0	122	122	0
Saldo	**-22.564**	**-20.482**	**-24.771**	**-4.289**

Afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overzicht afwijkingen programma	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Dotatie voorziening pensioenen (oud-)bestuurders	0	6.790	0	-6.790
2. Vrijval voorziening pensioenen (oud-)bestuurders	1.443	0	0	1.443
3. Mutatie reserves	0	0	-211	-211
4. Overige afwijkingen	316	-954	0	1.270
Totaal afwijkingen	**1.759**	**5.836**	**-211**	**-4.289**

N.B. In de hierboven getoonde afwijkingen betekent een negatief bedrag lagere baten, lagere lasten of een lagere onttrekking. Een positief bedrag hogere baten, hogere lasten of een hogere onttrekking. In de kolom afwijkingen saldo betekent een positief bedrag dat de baten hoger of de lasten lager zijn. Een negatief bedrag betekent dat de baten lager of de lasten hoger zijn.

Toelichting afwijkingen

Het saldo van programma Bestuur bedraagt € 4,3 mln nadelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

Dotatie voorziening pensioenen (oud-)bestuurders

Voor de Wet toekomst pensioenen (Wtp) draagt de gemeente de pensioenen van de (oud-)bestuurders per 1 januari 2028 over aan het ABP. Dit betekent dat de gemeente de APPA-voorziening per december 2027 overhevelt naar het ABP.

Het ministerie van BZK heeft in 2025 laten onderzoeken wat de financiële consequenties zijn voor decentrale overheden van deze overgang. Het ABP gebruikt namelijk andere waarderingsgrondslagen dan de BBV. De commissie BBV heeft in december 2025 de stellige uitspraak gedaan dat gemeenten de uitkomsten van dit onderzoek moeten verwerken in hun jaarrekening in de stand van de voorziening per 31 december 2025. Voor de gemeente Rotterdam betekent dit een toevoeging aan de voorziening van € 6,8 mln.

Vrijval voorziening pensioenen (oud-)bestuurders

Jaarlijks actualiseert de gemeente de benodigde omvang van de voorziening pensioenen (oud-)bestuurders op basis van een berekening die de huidige waarde van de toekomstige pensioenuitkeringen bepaalt, rekening houdend met risico's zoals renteontwikkeling, levensverwachting en inflatie. Afhankelijk van de renteontwikkeling kan de voorziening dan deels vrijvallen of er moet extra toegevoegd worden. Door de gestegen rekenrente is de benodigde omvang van de voorziening in 2025 met ruim € 3,7 mln gedaald. Hiervan is € 2,3 mln verwerkt bij de Tweede herziening 2025 en het restant van € 1,4 mln valt vrij bij de jaarrekening.

Mutatie reserves

De bestemmingsreserves binnen het programma Bestuur laten in 2025 een afwijking zien van € 211.000. De oorzaken hiervan staan toegelicht onder de tabel realisatie bestemmingsreserves.

Diverse afwijkingen

De diverse afwijkingen bestaan vooral uit lagere personeelslasten, een lagere definitieve vaststelling van de afrekening fractievergoedingen 2024 en de rijksbijdragen zijn per saldo beperkt hoger dan begroot.

Programma en Rotterdamse taakvelden

Saldo programma Bestuur/Rotterdams taakveld	Oorspronkelijke Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Bestuur	**-22.564**	**-20.482**	**-24.771**	**-4.289**
0.1.a - Bestuur - Raad, Griffie, Rekenkamer en Ombudsman	-18.329	-18.214	-17.287	928
0.1.b - Bestuur - College	-4.235	-2.268	-7.484	-5.217

Realisatie bestemmingsreserves

Onder dit programma vallen de volgende reserves:

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie bestemmingsreserves Bestuur	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Bestuur	**1.257**	**129**	**28**	**122**	**1.236**
Egalisatiereserve Rekenkamer	150	0,00	0,00	0,00	150

Realisatie bestemmingsreserves Bestuur	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Bestuur	**1.257**	**129**	**28**	**122**	**1.236**
Egalisatiereserve Rekenkamer	150	0,00	0,00	0,00	150
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	150	0,00	0,00	0,00	150
Begroting 2025	150	0,00	0,00	0,00	150
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 1999 (doorlopend)
Doel Reserve:					Dit is een egalisatiereserve met als doel de onderzoeken van de Rekenkamer Rotterdam te waarborgen.
Toelichting Realisatie 2025:					Niet van toepassing
Verschil Realisatie - Begroting					Niet van toepassing

Egalisatiereserve Ombudsman	250	0,00	0,00	0,00	250

Realisatie bestemmingsreserves Bestuur	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Bestuur	**1.257**	**129**	**28**	**122**	**1.236**
Egalisatiereserve Ombudsman	250	0,00	0,00	0,00	250
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	250	0,00	0,00	0,00	250
Begroting 2025	250	0,00	0,00	0,00	250
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 2014 (doorlopend)
Doel Reserve:					Dit betreft een egalisatiereserve met als doel de werkzaamheden van de Ombudsman Rotterdam te waarborgen.
Toelichting Realisatie 2025:					Niet van toepassing
Verschil Realisatie - Begroting					Niet van toepassing

Bestemmingsreserve Gemeentelijke klokkenluidersregeling	34	0,00	0,00	0,00	34

Realisatie bestemmingsreserves Bestuur	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Bestuur	**1.257**	**129**	**28**	**122**	**1.236**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bestemmingsreserve Gemeentelijke klokkenluidersregeling	34	0,00	0,00	0,00	34
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	34	0,00	0,00	0,00	34
Begroting 2025	34	0,00	0,00	0,00	34
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Besluit van College van B&W d.d. 2-10-2007 (doorlopend)				
Doel Reserve:	Deze bestemmingsreserve dient voor het dekken van eventuele juridische kosten benodigd om de klokkenluider te ondersteunen.				
Toelichting Realisatie 2025:	Er zijn geen onttrekkingen aan deze bestemmingsreserve begroot omdat er geen meldingen zijn ontvangen.				
Verschil Realisatie - Begroting	Realisatie is afhankelijk van de ontvangen meldingen en in 2025 zijn er geen meldingen ontvangen.				
Bestemmingsreserve B&W Fonds	140	0,00	20	0,00	120

Realisatie bestemmingsreserves Bestuur	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Bestuur	**1.257**	**129**	**28**	**122**	**1.236**
Bestemmingsreserve B&W Fonds	140	0,00	20	0,00	120
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	140	0,00	20	0,00	120
Begroting 2025	140	0,00	20	0,00	120
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Begroting 2019 (doorlopend)				
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd voor het doen van relatief kleine uitgaven voor doeleinden met een ideëel of charitatief karakter. Het budget is afkomstig uit vrijval van de gelijknamige voorziening.				
Toelichting Realisatie 2025:	Realisatie onttrekking is volgens begroting. Dit betrof vooral een donatie aan het Rode kruis als gevolg van de natuurramp in Kaapverdië.				
Verschil Realisatie - Begroting	Realisatie is conform begroting.				
Bestemmingsreserve Commissiereizen	192	0,00	8	122	61

Realisatie bestemmingsreserves Bestuur	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Bestuur	**1.257**	**129**	**28**	**122**	**1.236**
Bestemmingsreserve Commissiereizen	192	0,00	8	122	61
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	192	0,00	8	122	61
Begroting 2025	192	0	15	122	55

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-7	0	7
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	10m bestuursrapportage 2018 (doorlopend)				
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd ter dekking van de kosten inzake commissiereizen over de gehele raadsperiode.				
Toelichting Realisatie 2025:	De realisatie heeft betrekking op twee mutaties. De onttrekking commissiereis Antwerpen en een vrijval ten behoeve van de financiering van het Nationaal Vuurwerk.				
Verschil Realisatie - Begroting	Het verschil in realisatie en begroting is ontstaan doordat de onttrekking commissireizen lager is uitgevallen dan verwacht.				

Bestemmingsreserve Voorlichting / communicatie verkiezingen	295	75	0,00	0,00	370

Realisatie bestemmingsreserves Bestuur	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Bestuur	**1.257**	**129**	**28**	**122**	**1.236**
Bestemmingsreserve Voorlichting / communicatie verkiezingen	295	75	0,00	0,00	370
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	295	75	0,00	0,00	370
Begroting 2025	295	75	150	0,00	220
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-150	0	150
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	10m bestuursrapportage 2018 (doorlopend)				
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd ter dekking van de kosten voor voorlichting, communicatie en promotie t.b.v. de gemeenteraadsverkiezingen.				
Toelichting Realisatie 2025:	Het resultaat is het gevolg van de begrote dotatie aan de bestemmingsreserve.				
Verschil Realisatie - Begroting	Het verschil in realisatie en begroting is ontstaan doordat er geen onttrekking heeft plaatsgevonden. De kosten ter voorbereiding van de verkiezingen 2026 vielen lager uit als verwacht, hierdoor besloten om geen onttrekking in 2025 te doen. Daarbij zullen grotendeels van de kosten in 2026 gemaakt worden en onttrokken worden aan de bestemmingsreserve.				

Egalisatiereserve Raad/Griffie	196	54	0,00	0,00	250

Realisatie bestemmingsreserves Bestuur	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Bestuur	**1.257**	**129**	**28**	**122**	**1.236**
Egalisatiereserve Raad/Griffie	196	54	0,00	0,00	250
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	196	54	0,00	0,00	250
Begroting 2025	196	0,00	0,00	0,00	196
Verschil Realisatie - Begroting	0	54	0	0	54
Toelichting Reserve					

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Raadsbesluit:	10 M raadsbesluit 2021 (doorlopend)				
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve dient om eventuele positieve jaarresultaten beschikbaar te houden voor mogelijk toekomstige Raads opdrachten/onderzoeken.				
Toelichting Realisatie 2025:	Als gevolg van een positief exploitatieresultaat heeft er volgens interne regelgeving een maximum toevoeging aan de reserve plaats gevonden van € 54.000.				
Verschil Realisatie - Begroting	De dotatie is het gevolg van een positief resultaat en had vooraf niet begroot kunnen worden.				
Totaal	**1.257**	**129**	**28**	**122**	**1.236**

Toelichting reserves

De gemeenteraad bepaalt jaarlijks of een bedrag wordt toegevoegd of onttrokken aan de diverse bestemmingsreserves. De huidige bestemmingsreserves zijn: Gemeentelijke klokkenluidersregeling, B&W Fonds, Commissiereizen en Voorlichting/communicatie verkiezingen. De Raad / Griffie, Rekenkamer Rotterdam en Ombudsman Rotterdam-Rijnmond hebben hiernaast een eigen egalisatiereserve.

De reserves laat een afwijking zien van € 211.000. De mutaties op reserve is als volgt te verklaren:

Bestemmingsreserve Voorlichtingen/communicatie verkiezingen
Aangezien de voorbereidingskosten voor de gemeenteraadsverkiezingen nog beperkt waren, heeft er geen onttrekking uit deze reserve plaatsgevonden. Wel heeft er een toevoeging plaatsgevonden van € 75.000. De afwijking van de bestemmingsreserve voorlichtingen/communicatie verkiezingen laat een lagere onttrekking zien van € 150.000.

Egalisatiereserve Raad / Griffie
Als gevolg van een positief exploitatieresultaat heeft er volgens interne regelgeving een maximum toevoeging aan de reserve plaats gevonden van € 54.456.

Bestemmingsreserve Commissiereizen
In 2026 heeft de laatste commissiereis uit de bestuursperiode 2022 – 2026 plaatsgevonden. De kosten hiervan waren € 8.356 en deze zijn onttrokken aan de reserve. De gerealiseerde onttrekking bedraagt € 7.000 lager dan begroot. Ten slotte is conform raadsbesluit bij de eindejaarsbrief besloten een bedrag van € 122.000 uit deze reserve te laten vrijvallen ten behoeve van de financiering van het Nationaal Vuurwerk.

Bestemmingsreserve B&W Fonds
In 2025 is volgens begroting € 20.000 onttrokken aan het B&W Fonds. Dit betrof vooral een donatie aan het Rode Kruis als gevolg van de natuurramp in Kaapverdië.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Kaders en verbonden partijen

Kaders

- Gemeentewet
- Reglement van orde gemeenteraad
- Verordening fractieondersteuning
- Verordening rechtspositie Raads- en Commissieleden Rotterdam 2019
- Mandaatbesluit presidium en griffier

Verbonden partijen

De gemeente zet de volgende verbonden partijen in om het doel van het programma Bestuur te realiseren:

- Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)

Een uitgebreide toelichting hierop staat in de paragraaf Verbonden partijen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verantwoordelijke collegeleden

Wethouder Simons

Wethouder Simons is verantwoordelijk voor de portefeuille Haven, Economie, Horeca, Bestuur (wijken en kleine kernen) en Financiën.

'Aan de slag in de wijk, dichtbij en samen met Rotterdammers.'

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Cultuur

Met het cultuurbeleid willen wij een sterk en dynamisch cultureel klimaat realiseren dat past bij de internationale, innovatieve en diverse stad die Rotterdam is. We streven naar een cultureel aanbod dat alle Rotterdammers bereikt en verrijkt, ook dicht bij de mensen in de wijken en meer cultuuronderwijs op de Rotterdamse scholen. Daarnaast is het beleid erop gericht om de kracht van kunst en cultuur in te zetten bij de opgaves die er leven in de stad.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Voortgang 2025

Cultuur voor alle Rotterdammers

Verhuizing bieb naar tijdelijke vestiging Librijesteeg

De Centrale Bibliotheek verhuisde eind 2025 naar de tijdelijke locatie aan de Librijesteeg. Dit pand is 19 januari 2026 geopend, na de nodige bouwkundige en technische aanpassingen om het pand geschikt te maken als bibliotheek en om veel bezoekers te kunnen ontvangen. De verbouwing van de oude bibliotheek aan de Hoogstraat wordt aanbesteed. Daarna start de aannemer met de verbouwing.

Opening Cultuur & Campus

De gemeente werkt de komende 7 jaar samen met onderwijsinstellingen en bewoners aan de verdere ontwikkeling van Cultuur & Campus Putselaan die 13 november 2025 is geopend. Cultuur & Campus Putselaan is een samenwerking tussen de Hogeschool Rotterdam, Willem de Kooning Academie, Codarts, de gemeente en de Erasmus Universiteit. Het gerenoveerde en verduurzaamde pand wordt een ‘third place’. Dit is een informele, openbare ontmoetingsplek, waar cultuur, onderwijs en de lokale gemeenschap samenkomen, als onderdeel van het New European Bauhaus-project. De New European Bauhaus (NEB) is een subsidieregeling van de Europese Unie, onderdeel van het bredere Horizon Europe-programma.

Stadsmuseum/Steigerkerk

Met het besluit van de gemeenteraad in december 2025 om de Steigerkerk te verwerven, zet de gemeente een belangrijke stap in de realisatie van een nieuw stadsmuseum.
Stichting Museum Rotterdam is van plan om dit gebouw door middel van een ingroei-model in gebruik te nemen. Om dit mogelijk te maken is er eerst een kleine verbouwing, zodat het museum er al snel kan starten met de programmering. Hiervoor heeft de gemeenteraad in december 2025 een investeringskrediet ter beschikking gesteld. Tegelijkertijd start de gemeente een vastgoedontwikkelingstraject om het gebouw in zijn geheel geschikt te maken als eigentijds stadsmuseum.

Een evenwichtig cultureel ecosysteem

Transitie Cultuur

Gedreven door signalen uit de stad, advies van onder meer de International Advisory Board (IABx) en versneld door de opheffing van de Rotterdamse Raad voor Kunst & Cultuur, leverde kwartiermaker Heleen Ririassa in 2025 een eindadvies op dat inzet op rechtvaardigheid, relevantie en representatie voor de Transitie Cultuur. Dit leidt allereerst tot de komst van de Cultuurhaven Rotterdam in het voorjaar van 2026 (raadsbesluit 18 december 2025). Dit is een onafhankelijk, meerstemmig en participatief adviesorgaan dat gevraagd en ongevraagd adviseert over cultuurbeleid aan raad en college.
De Transitie Cultuur markeert een fundamentele koerswijziging. Hierin is cultuur niet langer een afzonderlijk beleidsdomein, maar vormt het fundament onder stedelijk beleid, maatschappelijke opgaven en gebiedsontwikkeling.

Collectie Centrum Rotterdam

Het college van B en W en de gemeenteraad hebben (op 2 oktober 2025) besloten het ontwerptraject te starten voor een nieuw collectiecentrum. Het collectiecentrum komt op de Nieuwemeer in Zevenkamp. Het gebouw is niet alleen bedoeld om de collectie te bewaren, maar krijgt ook voorzieningen om met de collectie te werken en deze voor educatieve doelen te gebruiken. De aanbesteding van het ontwerpteam is naar verwachting in augustus 2026 afgerond.
De gemeente bezit een omvangrijke erfgoedcollectie, bekend als Collectie Rotterdam. Verschillende instellingen beheren deze collectie, zowel in eigen depots als sinds 1979 in het gemeentelijk erfgoeddepot Metaalhof. Metaalhof, inmiddels ruim 45 jaar oud, nadert het einde van zijn levensduur wat een nieuw collectiecentrum nodig maakt.

Aantrekkelijke en veerkrachtige stad

Evenementen

De gemeente zette in 2025 onverminderd in op Rotterdam als evenementen- en festivalstad. Met als resultaat de toekenning van de titel IFEA World Festival & Event City 2025. Met de toekenning van deze titel staat Rotterdam internationaal in de schijnwerpers als voorbeeldstad voor innovatieve festivals en events.

Nachtelijk openbaar vervoer

De pilot Zomernachtbus bood afgelopen zomer een alternatief voor het weggevallen nachtvervoer en maakte een nieuwe generatie bekend met veilig nachtvervoer. Vanaf september rijdt RET weer met een nachtnet van 13 lijnen, met aansluiting op NS nachttreinen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Financiële afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025

Cultuur	**€ 758**
Bibliotheek	€ 968
Diverse afwijkingen	- € 210

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Cultuur voor alle Rotterdammers

Wat willen we bereiken?

- De stad beschikt over een breed en aantrekkelijk cultureel aanbod voor een divers publiek.
- Cultuur is voor alle Rotterdammers bereikbaar en toegankelijk. Alle Rotterdammers kunnen iets van hun gading vinden en kunnen meedoen.
- Voldoende en kwalitatief goede voorzieningen en passend (laagdrempelig) aanbod in Rotterdamse wijken en een evenwichtige relatie tussen de wijkgerichte en stedelijke voorzieningen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We willen bevorderen dat iedere Rotterdammer kunst en cultuur kan ervaren, beoefenen en beleven en daarmee cultuurparticipatie verhogen. Het is van belang dat cultuur toegankelijk is voor iedereen.

- Dit doen we door een breder cultureel aanbod te creëren. De gemeente voert regelingen uit voor het ondersteunen van creatieve en culturele projecten van makers, platforms, organisaties en andere initiatiefnemers in de stad, zoals de projectsubsidieregeling. De daarmee ondersteunde projecten dragen bij aan de nabijheid van cultuur in de gebieden en aan innovatie en ontwikkeling in de culturele en creatieve sector.
- In het kader van Rotterdam Onbeperkt en inclusieve cultuur werken we met culturele instellingen aan de toegankelijkheid van het cultuuraanbod voor mensen met een cognitieve, fysieke en/of mentale beperking. O.a. Cultuurplan instellingen zoals Misiconi en Theater Babel werken in hun producties volledig inclusief. Alle Rotterdamse musea werken binnen het project ‘Toegankelijk Museum’ gezamenlijk aan toegankelijkheid voor alle bewoners en bezoekers, evenals Rotterdam Festivals.
- We stimuleren het toetreden van nieuwkomers die met hun aanbod een aanvulling zijn op het huidige culturele aanbod. Dit doen we zowel door meer ruimte te bieden voor nieuwkomers in het Cultuurplan 2025-2028, als door toepassing van de Impulsregeling, bedoeld om relatief nieuwe kunst- en cultuurorganisaties te stimuleren.
- Aan de structureel gesubsidieerde instellingen is een aanpak gevraagd op de 4 p's: programma, publiek, personeel en partners, genoemd in de Code Diversiteit & Inclusie. Voor de Cultuurplanperiode 2025 tot 2028 is de toepassing van de Code Diversiteit & Inclusie en de 4 p’s een basisvoorwaarde voor toelating. De plannen worden intensief gemonitord in accountgesprekken.
- Makers en culturele organisaties ondersteunen we ook door inzet van andere financiering, namelijk de Rotterdamse Cultuurlening en Crowdfunding. Dit laatste doen we door tot 25% bij te dragen aan geselecteerde Rotterdamse projecten via Voordekunst. We geven ruimte aan nieuwe vormen van cultuur door CityLab010.
- Elke Rotterdammer moet iets van zijn gading kunnen vinden in een aantrekkelijk aanbod. We werken daarom met het culturele doelgroepenmodel. Dit model brengt in kaart welke doelgroepen de culturele instellingen bereiken. We zetten in op een verbreding van deze doelgroepen en specifiek op hoofdgroep Licht; de doelgroep die weinig tot geen cultuur bezoekt.
- Het is belangrijk dat cultuur bereikbaar en toegankelijk is. Daarom is de Ruimtelijke Visie Cultuur 2028 ontwikkeld en vastgesteld in juni 2024. In deze visie is letterlijk in kaart gebracht waar de kansen en opgaven liggen voor cultuur. De regeling Lokale Culturele Programmering draagt ook in 2026 bij aan een toegankelijk cultuuraanbod. Het doel van de regeling Lokale Culturele Programmering blijft ook in de periode 2025-02028 hetzelfde: in alle delen van Rotterdam meer actieve en receptieve cultuurdeelname voor en door bewoners realiseren. Dit krijgt gestalte door een vraaggericht en voor iedereen toegankelijk aanbod van kunst en cultuur in heel Rotterdam te realiseren met oog voor het karakter van iedere wijk. Daarbij wordt extra ingezet op wijken die prioriteit hebben (‘prioritaire wijken’), zoals omschreven in de Ruimtelijke Visie. Dit zijn 18 wijken waar:
  - De cultuurdeelname laag is.
  - Er geen culturele voorzieningen in de nabije omgeving zijn.
  - De culturele infrastructuur (m2) minder is dan gemiddeld in de stad;
  - De doelgroep Licht oververtegenwoordigd is.
  - De komende 10 jaar meer dan 500 woningen worden gebouwd.
- Met het plusprogramma ‘Maak mee in je Wijk’ is tot en met 2024 in de praktijk onderzocht welke activiteiten succesvol zijn in het bereiken van de hoofdgroep Licht. Op basis van de evaluatie van de Plusprogramma’s is een aantal projecten vervolgd. Ook wordt er samengewerkt in twee Allianties: Cultuur en Veilig en Kunst in Zorg/ Arts in Health. Hierbij wordt ook een koppeling met de Kenniswerkplaats gemaakt.
- In juni 2025 is Manchester bezocht voor een uitwisseling Arts and Health. Hierbij zijn initiatieven die zorgkosten verlagen en weerbaarheid verhogen door middel van cultuur. Voor een duurzaam vervolg is een netwerk of programma nodig om de brug tussen gezondheid, welzijn en cultuur te slaan. Hiervoor is voor 2026 extra budget op de begroting gereserveerd. Dit programmabudget kan een impuls geven aan domeinoverstijgend samenwerken. Vanuit dit budget wordt een programma mogelijk gemaakt waarbij Cultuur&Campus Putselaan samen met lokale partners een programma ontwikkelt voor thuiszitters van 11–15 jaar. Dit richt zich op hernieuwde betrokkenheid bij onderwijs, met aandacht voor inclusie en sociale vaardigheden. Daarnaast stimuleert Cultuur&Campus de doorstroom van lokaal talent naar hoger

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

kunstvakonderwijs en wetenschappelijk onderwijs, vanuit mbo en voortgezet onderwijs. In een vrije leeromgeving krijgt iedereen de kans om mee te doen en te groeien.

- Kansengelijkheid: beleid op cultuuronderwijs moet bevorderen dat alle leerlingen in Rotterdam de kans krijgen zich creatief en cultureel te ontwikkelen, ongeacht het schooltype. Cultuuronderwijs draagt bij aan de benodigde 21e-eeuwse vaardigheden om te kunnen deelnemen aan de samenleving. We zetten daarom in op cultuuronderwijs dat structureel verankerd is in de schooldag, waaronder de Dagprogrammering, en dat een brug slaat naar cultuurbeoefening in de vrije tijd. Dit gebeurt door duurzame samenwerkingsverbanden tussen de cultuur- en onderwijssector mogelijk te maken, door te sturen op kwalitatief en relevant aanbod, en door prestatieafspraken te maken met instellingen in het Cultuurplan die cultuuronderwijs als kerntaak hebben. Voorbeelden hiervan zijn de cultuurcoachregeling waarbij lesbevoegde kunstvakdocenten in dienst van een culturele instelling structureel lesgeven in het onderwijs, en het vierjarige programma Cultuureducatie met Kwaliteit waarbij gestuurd wordt op de ontwikkeling van voor de scholen relevant en kwalitatief hoogwaardig aanbod. Beide regelingen zijn overigens matchingsregelingen met het Rijk.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
% Rotterdammers dat een bezoek brengt aan Rotterdamse cultuur	86%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.				

Toelichting indicatoren

% Rotterdammers dat een bezoek brengt aan Rotterdamse cultuur

De bron hiervoor is de Cultuurmonitor Rotterdam 2022. De meting vindt eens in de 4 jaar plaats. De volgende meting vindt plaats in 2026.

Andere metingen

- Bezoek aan cultuur in 2022, in % van Rotterdammers. De bron hiervoor is de Cultuurmonitor Rotterdam 2022. In 2022 bracht 86% van de Rotterdammers een bezoek aan cultuur. 72% van Rotterdam bezocht gesubsidieerd cultuuraanbod.
- Voor het begrotingsprogramma Cultuur wordt gewerkt met kwalitatieve doelstellingen die elke vier jaar worden geëvalueerd. Deze evaluatie speelt zich halverwege de beleidsperiode af. In de Evaluatie cultuurbeleid Rotterdam 2021-2022 worden kwalitatieve analyses van de meerjarenbeleids- en jaarplannen van de culturele instellingen gemaakt op onder andere de 4 p's (programma, publiek, personeel en partners). Daarnaast worden er kwantitatieve data gebruikt om inzicht te geven in de stand van zaken van de doelstellingen. De volgende evaluatie over de jaren 2025 en 2026 wordt halverwege de nieuwe beleidsperiode gedaan in 2027.
- Daarnaast zijn er enkele afzonderlijke evaluaties en rapportages:
  - De Ruimtelijke Visie Cultuur (vastgesteld juni 2024). Deze visie dient als nulmeting voor onder andere cultuurparticipatie per wijk en fysieke afstandvan culturele voorzieningen.
  - Lokale Culturele Programmering is in 2024 geëvalueerd. Uit de evaluatie bleek dat er een hoge mate van tevredenheid is over de LCP-regeling bij alle betrokkenen. Enkele aanbevelingen om de regeling verder te optimaliseren zijn verwerkt in de nieuwe LCP-regeling. De uitvoering hiervan gaat in op 1 januari 2025.
  - Publieksbereik van de cultuurplaninstellingen aan de hand van het doelgroepenmodel van Rotterdam Festivals. Rapportage vindt elke twee jaar plaats. In 2025 volgt de meting over 2024.
  - Het Kenniscentrum Cultuuronderwijs Rotterdam (KCR) monitort vanaf 2025 het aantal scholen dat cultuuronderwijs duurzaam hebben geborgd en het aantal culturele instellingen die structureel samenwerken met een of meerdere scholen. Daarnaast hanteren steeds meer scholen EVI – een landelijk zelfevaluatieinstrument waarmee scholen in het primair en voortgezet onderwijs het cultuuronderwijs op school kunnen monitoren en evalueren.
  - Cultuuronderwijs vormt een van de interventies van de collegetarget Schil om de School. Deze interventie betreft één project: de inzet van kunstvakdocenten om het lerarentekort in het primair onderwijs tegen te gaan.
  - Voortgangsrapportage Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ)
  - Evaluatie evenementenbeleid 2019-2022.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

• In 2025 ging de cultuurplanperiode 2025-2028 van start. Het bereiken van publiek uit hoofdgroep Licht van het culturele doelgroepenmodel heeft meegewogen in het advies over de verdeling van de middelen. Dit heeft er mede toe geleid dat de beleidsperiode van start ging met 28 organisaties die in het kader van het cultuurplan 2025-2028 als nieuwkomers zijn gesubsidieerd. Dit draagt bij aan een cultureel aanbod voor een divers publiek.

• In 2025 zijn nog steeds alle gebieden van Rotterdam voorzien als het gaat om laagdrempelige gebiedsgerichte kunst- en culturele activiteiten en evenementen. Daarnaast werd er een extra impuls gegeven aan de wijken die zijn aangeduid als de wijkopgaven, zoals beschreven in de

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Ruimtelijke Visie Cultuur. Het gaat om 20% van de subsidie die is bedoeld voor specifieke wijken. Dit draagt bij aan het doel van een passend laagdrempeling aanbod in de wijken.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

In 2025 zijn er 277 projectsubsidies cultuur verleend. Veelal ging het om gedeeltelijke subsidies. Er zijn ruim 600 aanvragen ingediend.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Evenwichtig cultureel ecosysteem

Wat willen we bereiken?

- De stad beschikt over een compleet en evenwichtig cultureel ecosysteem dat elementen binnen de culturele sector met elkaar verbindt en een stevige meerwaarde heeft voor andere sectoren.
- Een veerkrachtige en weerbare culturele sector.
- Ruimte voor nieuwe makers, creatieven, kunstenaars en talenten uit de hele stad om zich optimaal te ontplooien.

Wat gaan we daarvoor doen?

Op basis van het advies van de het advies van de Denktank New Deal Cultuur heeft het culturele veld vijf concrete en samenhangende New Deals opgesteld. Deze deals versterken de samenwerking binnen de sector en versnellen de transitie. Actuele initiatieven zijn:

1. Culture Capital Fund – gericht op The Culture.
2. Pitchprogramma voor creatieven – voorbereiding op Engage, het event voor geëngageerde kunst in oktober 2025.
3. Conferentie in Melly – stadsbrede uitwisseling van kennis en ervaring rond digitale transformatie.

Deze initiatieven vormen samen een krachtig antwoord op de veranderende behoeften van de culturele sector en dragen bij aan de transitie.

De organisaties SKAR, het Kenniscentrum Cultuureducatie Rotterdam (KCR) en Cultuur Concreet, zijn benoemd als intermediair en geven uitvoering aan respectievelijk de volgende drie functies:

- Het ontwikkelen, beheren en verhuren van werkruimtes voor kunstenaars, ontwerpers, kunstenaarsinitiatieven en creatieve ondernemers (SKAR);
- Het adviseren, ondersteunen en faciliteren van scholen en culturele instellingen op het gebied van cultuuronderwijs (KCR);
- Het stimuleren en ondersteunen van kunst en cultuur in de wijken van Rotterdam (Cultuur Concreet).

De gemeente Rotterdam ontwikkelt kennisplatform ‘Kenniswerkplaats Cultuur’ in afstemming met Rotterdamse en landelijke instellingen en scholen, en in samenwerking met de lokale cultuursector. De drie intermediaire instellingen zijn hierbij betrokken. De Kenniswerkplaats is als platform geschikt om kennis over cultuur en het ecosysteem breed te ontsluiten en om stakeholders op het gebied van data- en kennisontwikkeling aan elkaar te verbinden. Voor de Kenniswerkplaats Cultuur geldt dat de gemeente de drie organisaties nadrukkelijk als partners in de ontwikkeling ervan beschouwt, vanuit hun eigen activiteiten op het gebied van verzamelen, benutten en toegankelijk maken van data en kennis van hun respectievelijke veld.

- Sociale netwerkanalyse: in september start een grootschalig onderzoek naar het culturele ecosysteem via de methode Sociale Netwerkanalyse (SNA). Dit brengt de structuur en samenhang van het netwerk in kaart, inclusief de verbindingen met andere domeinen zoals onderwijs en welzijn. Een integrale commissie bestaande uit beleidsadviseurs van Sport, Onderwijs, Cultuur, Welzijn en Economie kijkt mee met de opzet en analyse, om te zorgen voor een breed gedragen en bruikbaar resultaat. In 2027 worden de eerste resultaten verwacht.
- Samen met de Stichting Kunstaccommodaties Rotterdam (SKAR) werken we aan slim over de stad verspreide werk- en atelierruimten voor kunstenaars en creatieven. Dit gebeurt op basis van gemeentelijk atelier- en broedplaatsenbeleid. De nieuwe uitvoeringsnota ateliers en broedplaatsen 2030 is in september 2023 door het college vastgesteld.
- Voor 2026 is een bedrag van € 250.000 beschikbaar om de collectie van Museum Rotterdam weer zichtbaar te maken voor de Rotterdammer. Dit in aanloop naar de opening van een (mogelijk) nieuwe locatie van het museum. Denk aan bijvoorbeeld pop-up tentoonstellingen op verschillende plekken in de stad inclusief de kleine kernen. Dit sluit aan bij de museumvisie die eind 2025 verschijnt.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2030
Aantal m2 werk- en atelierruimte	67.500 m²	67.500 m²	76.600 m²	n.v.t.	79.171	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	100.000 m²

Toelichting indicatoren

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Aantal m² werk- en atelierruimte

Aantal m² werk- en atelierruimte. Gelet op de groei van de creatieve industrie en het aantal plekken in de stad dat verdwijnt, wordt ingezet op een uitbreiding van het huidig aantal vierkante meter van 67.500 m2 bvo naar 100.000 m2 bvo in 2030. Dit doel is gesteld in de Uitvoeringsnota ateliers en broedplaatsen 2030 (vastgesteld in 2023).

Andere metingen

- Voor het begrotingsprogramma Cultuur wordt gewerkt met kwalitatieve doelstellingen die elke vier jaar worden geëvalueerd. Deze evaluatie speelt zich halverwege de beleidsperiode af. In de Evaluatie cultuurbeleid Rotterdam 2021-2022 worden kwalitatieve analyses van de meerjarenbeleids- en jaarplannen van de culturele instellingen gemaakt op onder andere de 4 p's (programma, publiek, personeel en partners). Daarnaast worden er kwantitatieve data gebruikt om inzicht te geven in de stand van zaken van de doelstellingen. De volgende evaluatie over de jaren 2025 en 2026 wordt halverwege de nieuwe beleidsperiode gedaan in 2027.
- Nulmeting: Ruimtelijke Visie Cultuur is in 2024 opgeleverd en dient als nulmeting voor onder andere het aantal culturele voorzieningen.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

- Voor de realisatie van het nieuwe Stadsmuseum hebben college en gemeenteraad in oktober 2025 ingestemd met de verwerving van de Steigerkerk. De Steigerkerk is een uniek Rijksmonument uit de wederopbouw, gelegen bij de oudste haven van de stad en nabij de dam waar Rotterdam ooit is ontstaan. Museum Rotterdam gaat de Steigerkerk na een kleine verbouwing eerst programmeren als start-up, om ervaring op te doen met het gebouw en de plek. Daarna moet een grotere verbouwing worden uitgevoerd om van het gebouw een volwaardig museum te maken. De kaders en de financieringsbehoefte hiervoor worden tijdig voorgelegd aan college en raad. Voor de kleine verbouwing heeft de gemeenteraad in december 2025 investeringskrediet ter beschikking gesteld.

- In 2025 zijn conform de uitvoeringsnota Ateliers en Broedplaatsen 2030 de volgende atelierpanden in samenwerking met SKAR toegevoegd: Mauritsstraat 1.421 m2, Joubertstraat 1.150 m2.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

• In 2025 is binnen New Deals onder meer verder gebouwd aan duurzame structuren die het culturele weefsel in de stad versterken. De Makerscoalitie Rotterdam ontwikkelde zich tot een stabiel platform voor zakelijke professionaliteit, leiderschap en collectieve belangenbehartiging. Cultural Bridges ontwikkelde zich als platform voor culturele en creatieve grassroots-initiatieven. New Deals krijgt in 2025 ook vorm via Engage Rotterdam. Hierin staan collectieve creatie en samenwerking tussen makers, bewoners en maatschappelijke partners voor een periode van twee jaar centraal in Cool-Zuid. Ook draagt het Culture Capital Fund bij aan New Deals. Dit fonds draagt bij aan een inclusievere en sterkere culturele sector door investeringen en ondernemerschap te stimuleren met een intensief begeleidingsprogramma. Rabobank is matchingspartner. Samen versterken deze initiatieven de veerkracht van het Rotterdamse culturele ecosysteem en de duurzame positionering van makers.

Er zijn in 2025 in het kader van de plusprogramma's verschillende activiteiten uitgevoerd die meerdere domeinen met elkaar verbinden.
• Cultuur/Dienstverlening/circulaire economie: de Cultural Currency Conference 2025 van The Niteshop stond in het teken van The Culture en de democratisering van cultuur en hackathon. Het programma en voortraject kwam tot stand samen met de UNESCO, VSB, Boekmanstichting en de gemeente. Het was een tweedaagse conferentie met bijdragen van Johan Kolsteeg (RUG), Kim Dankoor en anderen.
• Cultuur/onderwijs/digitalisering: De kunst van het plezier maken: een gezamenlijk educatief meerjarig project (2025-2027) van cultuur en onderwijs in Rotterdam samen met de gemeenten Utrecht en Amsterdam. Waar leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs getraind worden in mediatechniek voor co-creatie met technieken zoals Virtual Reality, Artificial Intelligence (AI) en Immersive om een meeslepende, interactieve omgeving te creëren.
• Cultuur/Stedelijke ontwikkeling: Stichting YOU – Young Optimistic Urbanists ging in het project METRO O1O het gesprek aan met jongeren over de stad. Dit internationale project is geworteld in Rotterdam en ontwikkelde een WERKBOEK met jongeren middels Swipocratie. Dit werd gepresenteerd tijdens het Stadmakerscongres.
• Cultuur/wetenschap/debat: Fair P(l)ay – Ontwerpend onderzoek naar een rechtvaardige cultuursector (publicatie) met dr. Yosha Wijngaarden (Erasmus Universiteit) op basis van 25 diepte-interviews met makers uitgevoerd met 25 masterstudenten met als resultaat: 5 podcasts, een symposium in Arminius: ±75 deelnemers en bijdragen van Cye Wong-Loi-Sing, RasheidaAdrianus, Rubiah Balsem, Rajae El Mouhandiz, Richard Geukem. Verslag door Lotfi El Hamid.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Aantrekkelijke en veerkrachtige stad

Wat willen we bereiken?

- Dat de stad levendig én leefbaar blijft. Dit vraagt om een goede verankering van cultuur in beleidsdomeinen die een relatie hebben met de fysieke groei van de stad, zoals gebieds- en vastgoedontwikkeling.
- Een stad die aantrekkelijk is voor bewoners, bedrijven en bezoekers, zodat Rotterdam nu en op de lange termijn zowel nationaal als internationaal interessant is als werk-, woon- en verblijfplaats, en als toeristische trekpleister.
- Zichtbaarheid van Rotterdam nationaal en internationaal.

Wat gaan we daarvoor doen?

- De gemeente voert het evenementenbeleid uit voor een aantrekkelijk aanbod voor alle Rotterdammers, een goede balans tussen levendig en leefbaar en een sterker nationaal en internationaal profiel van de stad. De gemeente doet dit samen met onder meer Rotterdam Festivals.
- De impuls op Nachtcultuur van 2025 heeft geleid tot concrete ontwikkelingen op de drie kansrijke locaties uit het Nachtplan: Boompjeskade, Prins Alexander 37 en De Koepels in het Mallegatpark. Zo krijgen De Koepels een horecabestemming binnen het nieuwe omgevingsplan. Dankzij de aanvullende middelen uit de Voorjaarsnota 2025 is gestart met de aanpassing van deze locatie op het gebied van productie-infrastructuur, akoestiek en basisvoorzieningen. Het doel is een gecombineerde (nacht)culturele en horecafunctie. Voor de andere twee locaties wordt onderzocht welke ingrepen nodig zijn om het gemeentelijk vastgoed geschikt te maken voor (nacht)cultuur en horeca.
  De ambitie is dat alle drie de locaties in de loop van 2026 in gebruik worden genomen. Daarmee wordt een belangrijke stap gezet naar het ontwikkelen van bestaande, potentiële locaties voor nachtcultuur in Rotterdam.
- Door architectuuractiviteiten uit te voeren en ondersteunen, gericht op alle Rotterdammers én professionals, ontstaat samenhang tussen stedelijke en maatschappelijke ontwikkeling. Aansprekende voorbeeld is het gebedshuizenfestival Heilige Huisjes, En voor jonge stadmakers zijn er programma's over klimaatadaptatie en stedelijke ontwikkeling.
- Met het uitvoeren van het film- en mediabeleid investeert de gemeente in talentvolle makers en bindt ze producenten aan de stad. Samen met de gemeente Den Haag heeft de gemeente Rotterdam het voortouw genomen voor een provinciale talentenhub: een gezamenlijke inspanning om talentontwikkeling en samenwerking in de film- en mediasector te versterken. Dit is een aanvulling op andere samenwerkingen met diverse partners, zoals de lokale omroep.
- De RFMO spant zich in om (film-)opnamen in de stad te faciliteren. In samenspraak met zowel de productie als de diensten en (veiligheids)partners is RFMO in staat om producties servicegericht van dienst te kunnen zijn bij het verkrijgen van toestemming.
- We zien veel dwarsverbanden tussen cultuur en andere domeinen. Kunstenaars, ontwerpers en makers vormen veelal het vliegwiel voor economische groei. Daarom is er specifiek beleid op Creatieve Industrie en investeren we in deze zzp'ers, zoals door uitvoering van New Deals. Daarnaast maken we ons hard voor betaalbare werkruimte en vragen we werkgevers om eerlijke beloningen te bieden. De Makerscoalitie Rotterdam (voorheen Creatieve Coalitie Rotterdam) is hierin onze gesprekspartner.
- Specifiek op het gebied van mode en textiel en op het gebied van beeldcultuur zijn twee programma's ontwikkeld. De afdeling Cultuur werkt domeinoverstijgend met het programma Rotterdam Circulair en de afdeling Economie. Voor mode en textiel betekent dit een programma gericht op inclusiviteit, innovatie en de relatie met duurzaamheid. De centrale activiteit is de Sustainable Fashion Week, waar innovatie, onderwijs, samenwerking en duurzaamheid samenkomen. Dankzij Europese cofinanciering wordt ook een netwerk onderhouden tussen de verschillende partijen. Op het gebied van beeldcultuur is een programma opgezet gericht op videogames, AI, immersive tech, digital fashion en streamingsplatform Twitch.

Hoe meten we dat?

- Voor het begrotingsprogramma Cultuur wordt gewerkt met kwalitatieve doelstellingen die elke vier jaar worden geëvalueerd. Deze evaluatie speelt zich halverwege de beleidsperiode af. In de Evaluatie cultuurbeleid Rotterdam 2021-2022 worden kwalitatieve analyses van de meerjarenbeleids- en jaarplannen van de culturele instellingen gemaakt op onder andere de 4 p's (programma, publiek, personeel en partners). Daarnaast worden er kwantitatieve data gebruikt om inzicht te geven in de stand van zaken van de doelstellingen. De volgende evaluatie over de jaren 2025 en 2026 wordt halverwege de nieuwe beleidsperiode gedaan in 2027
- Evaluatie evenementenbeleid.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Wat hebben we in 2025 bereikt?

Samen met de sector hebben de gemeenten Den Haag en Rotterdam het voortouw genomen om de provinciale talentenhub Scope te ontwikkelen. Scope spant zich in om talentontwikkeling en samenwerking in de film- en mediasector te versterken. Scope is onderdeel van het nationale programma Screen Talent NL, dat wordt ondersteund door het Nederlands Filmfonds. Screen Talent NL heeft als doel talent- en productiehubs op het gebied van film- en av-sector in heel Nederland te verbinden en versterken.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

Het Nachtplan versterkt de culturele waarde van de nacht en stimuleert innovatie, expressie en ontmoeting. In 2025 zijn er mooie stappen gezet waarbij direct resultaat te zien was in de stad:
o Nachtdienst
De publiekscampagne voor de Nachtdienst heeft geleid tot meer contact met initiatiefnemers. De Nachtdienst fungeert als integraal loket voor conceptontwikkeling, vergunningen, subsidies en locaties, in samenwerking met N8W8 R'dam.
o Nachtraad en nachtburgemeester
N8W8 R'dam blijft een belangrijke gesprekspartner en vertegenwoordiger van de nachtcultuur. De benoeming van Thys Boer tot nachtburgemeester tijdens Festival Downtown is hierin een belangrijke stap. De nachtraad organiseert jaarlijks bijeenkomsten voor programmeurs en initiatiefnemers.
o Financiële en fysieke ruimte
Boompjeskade: In 2025 programmeerde Left of the Dial hier een podium. Ondanks technische beperkingen wordt gewerkt aan tijdelijke herbestemming en evenementgerichte verhuur.
De Koepels: met gereserveerd budget worden voorzieningen verbeterd om (nacht)programmering mogelijk te maken.
Varkenoordseviaduct: een haalbaarheidsonderzoek loopt naar de ontwikkeling van betaalbare creatieve werkruimte gecombineerd met horeca en nachtcultuur.

- In 2025 is de Duurzame Deal op evenementen afgerond. De resultaten zijn gepresenteerd bij de opening van festival Motel Mozaique. Rotterdam Festivals blijft duurzaamheid vastpakken als thema in hun ondersteuning van organisatoren.
- Ook in 2025 zijn er mooie producties in Rotterdam opgenomen. Naast de langlopende tv-serie Flikken Rotterdam zijn ook andere tv-series geheel in Rotterdam gedraaid. Zoals de comedyserie Mocros en de dramaserie Narcostad. We zien dat deze producties niet alleen gebruikmaken van Rotterdam als decor, maar ook geschreven en bedacht zijn in onze stad. Waardoor er meer Rotterdamse makers bij de productie betrokken zijn. Dat zien we ook terug bij de internationale speelfilms die zijn opgenomen zoals de filmproducties Verloren Zoon en Get Up Stand Up.
- De gemeente heeft in 2025 meerdere architectuuractiviteiten ondersteund en uitgevoerd gericht op alle Rotterdammers. Tijdens de Rotterdam Architectuur Maand was er bijvoorbeeld de vierde editie van Heilige Huisjes. Dit gebedshuizenfestival verlaagt de drempel voor inwoners van de stad om hun religieus erfgoed te beleven. Daarnaast ondersteunde de gemeente de programma's over klimaatadaptatie en stedelijke ontwikkeling van Archiklas en AIR.
- In 2025 is het programma Duurzame Mode en Textiel uitgevoerd. Tijdens de Sustainable Fashion Week, de centrale activiteit, waren er workshops en andere publieksactiviteiten, een verdiepend onderwijsprogramma en een internationale expertmeeting. Verder is de gemeente partner in twee Europese projecten gericht op duurzame mode. In 2025 vonden expertmeetings plaats en zijn ontwikkeltrajecten ondersteund en gestart.
- De gemeente organiseerde voor games en digital fashion een aantal expertmeetings. Hier werd het Rotterdamse netwerk gekoppeld aan het Europese project 'Ekip'. Verder kreeg Stichting Levels ondersteuning voor het festival dat begin december werd gehouden. Op het gebied van immersive media heeft de gemeente actief haar netwerk uitgebreid en verdiept. Bijvoorbeeld tijdens twee expertmeetings, eveneens gekoppeld aan het Europese project 'Ekip'.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

Het programma Cultuur draagt bij aan Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen:

- 3. Goede gezondheid en welzijn
- 8. Eerlijk werk en economische groei
- 10. Ongelijkheid verminderen.

Een uitgebreide toelichting staat in de paragraaf Sustainable development goals.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Projecten

Hier staan de belangrijkste projecten toegelicht die bijdragen aan het realiseren van de doelen van het programma. Een totaal overzicht van alle investeringen is te vinden in de Paragraaf Investeringen.

Museum Boijmans van Beuningen

Het museum wordt grootschalig vernieuwd en naar verwachting in 2030 weer geopend voor publiek. Eind 2025 is het Definitief Ontwerp door de gemeenteraad vastgesteld en het benodigde investeringskrediet beschikbaar gesteld. In 2026 vindt de aanbesteding van de aannemer plaats, waardoor de realisatie van het ontwerp kan beginnen.

Museum Boijmans van Beuningen

x € 1.000

Gevoteerd	Realisatie t/m 2024	Realisatie 2025	Raming 2025	Afwijking Realisatie 2025 - Raming 2025	Restant krediet
34.800	16.973	10.177	11.300	-1.123	7.650

Vernieuwing Centrale bibliotheek

Voor de vernieuwing van de Centrale Bibliotheek aan de Hoogstraat 110 was het definitieve ontwerp klaar in 2024. De aanbesteding van de aannemer is in 2025 gestart en wordt naar verwachting in februari 2026 afgerond. De dan geselecteerd aannemer start met de uitvoering in de loop van 2026. Ter voorbereiding hierop is de Hoogstraat eind 2025 gesloten en is de tijdelijke huisvesting aan de Librijesteeg in januari 2026 geopend. De voortgang van dit project is onderdeel van de Monitor Grote Projecten.

Vernieuwing Centrale Bibliotheek Rotterdam (excl. gebouw)

x € 1.000

Gevoteerd	Realisatie t/m 2024	Realisatie 2025	Raming 2025	Afwijking Realisatie 2025 - Raming 2025	Restant krediet
36.910	2.391	6.363	7.676	-1.314	28.156

Integraal Huisvestingsplan (IHP) Cultuur

Het Integraal Huisvestingsplan Cultuur (IHP) is een investeringsagenda voor de vervanging en renovatie van bestaande gemeentelijke cultuurvoorzieningen. Het geeft een doorkijk op de ontwikkelingen en investeringen in het culturele vastgoed van de gemeente voor de komende 10 jaar. Welke gebouwen zijn aan vervanging toe, zijn niet meer functioneel in het gebruik, moeten onderhouden of verduurzaamd
De investeringen in de periode 2024 t/m 2033 worden geraamd op € 582 mln. (prijspeil einde werk). Dat zijn investeringen waartoe al eerder besloten is en aanvullende investeringen
Het IHP geeft een indicatieve planning en investeringsopgave en geeft richting aan het cultuurbeleid door de investeringsopgave te prioriteren. Het IHP is in 2024 herijkt en heeft een looptijd van 4 jaar (2024 tot en met 2027) met een doorkijk naar 10 jaar.

De projecten die opgenomen zijn:

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Portefeuilles	Fase
Musea 40 jaar	
Maritiem Museum	Haalbaarheidsfase
Boijmans Van Beuningen	Definitiefase
Collectie Centrum Rotterdam	Definitiefase
Natuurhistorisch Museum	Haalbaarheidsfase
Villa Zebra	Haalbaarheidsfase
Ateliers en broedplaatsen 40 jaar	
HBS	Haalbaarheidsfase
Ateliers en broedplaatsen 20 jaar	
18 atelierpanden verspreid over de stad	Haalbaarheidsfase
Theaters en podia 40 jaar	
Centrale Bibliotheek Rotterdam	Voorbereiding
Romeynshof	Definitiefase
Baroeg	Definitiefase
Theaters en podia 20 jaar	
Schouwburg	Haalbaarheidsfase

Haalbaarheidsfase
In deze fase wordt een haalbaarheidsstudie uitgevoerd om de besluitvorming te ondersteunen. Dit gebeurt door de sterke en zwakke punten en de kansen en risico's voor een vastgoedontwikkeling in kaart te brengen. Hierbij wordt ook aangegeven welke middelen nodig zijn om het project uit te voeren.

Definitiefase
De definitiefase bevat verschillende elementen. Het definitief vastgesteld Programma van Eisen (PvE), eventueel een Schetsontwerp (SO), Voorontwerp of Voorlopig Ontwerp (VO) en Definitief Ontwerp (DO). Ook worden de budgetten voor de voorbereiding beschikbaar gesteld (Bouwvoorbereidingskrediet). De definitiefase eindigt met goedkeuring van de bestuurlijk opdrachtgever voor het definitieve bouwplan. Indien nodig stelt de gemeenteraad krediet beschikbaar om de werkzaamheden op basis van de raming uit te voeren.

Voorbereiding
Na het besluit dat de definitiefase afsluit, volgt er in fases daarna in principe geen bestuurlijke besluitvorming meer. In de voorbereidingsfase wordt het bestek gemaakt. Dat is een contractstuk voor de aannemer.

Integraal Huisvestingsplan (IHP) Cultuur

x € 1.000

Gevoteerd	Realisatie t/m 2024	Realisatie 2025	Raming 2025	Afwijking Realisatie 2025 - Raming 2025	Restant krediet
375.300	17.715	6.462	11.669	-5.207	351.123

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Financiën

Overzicht baten en lasten

Overzicht van baten en lasten Cultuur	Oorspr. Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Baten exclusief reserves	**947**	**3.707**	**3.263**	**-445**
Bijdragen rijk en medeoverheden	591	1.606	1.570	-36
Overige baten	0	45	45	0
Overige opbrengsten derden	357	2.057	1.648	-409
Lasten exclusief reserves	**171.932**	**179.595**	**177.863**	**-1.732**
Apparaatslasten	**4.853**	**4.953**	**5.140**	**187**
Inhuur	189	183	116	-67
Overige apparaatslasten	89	100	153	53
Personeel	4.575	4.670	4.871	202
Overige verrekeningen	**555**	**5.155**	**5.340**	**185**
Overige verrekeningen	555	5.155	5.340	185
Programmalasten	**166.523**	**169.487**	**167.383**	**-2.105**
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	-1.614	864	1.875	1.011
Overige programmalasten	107	107	1.700	1.593
Subsidies en inkomensoverdrachten	168.030	168.516	163.807	-4.709
Saldo voor vpb en reserveringen	**-170.985**	**-175.888**	**-174.600**	**1.288**
Saldo voor reserveringen	**-170.985**	**-175.888**	**-174.600**	**1.288**
Reserves	**0**	**4.375**	**3.845**	**-530**
Onttrekking reserves	**0**	**3.150**	**2.620**	**-530**
Bestemmingsreserve Noodfonds	0	250	0	-250
Bestemmingsreserve Regiodeal cultuur	0	100	100	0
Concernfinancien RIM	0	2.800	2.520	-280
Vrijval reserves	**0**	**1.225**	**1.225**	**0**
Bestemmingsreserve Evenementenfonds	0	1.225	1.225	0
Saldo	**-170.985**	**-171.513**	**-170.755**	**758**

Afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overzicht afwijkingen programma	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Bibliotheek	0	-968	.0	968
2. Bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor	0	-280	-280	0
3. Bestemmingsreserve Noodfonds	0	-250	-250	0
4. Diverse afwijkingen	- 445	-235	0	-210
Totaal afwijkingen	**- 445**	**- 1733**	**- 530**	**758**

N.B. In de hierboven getoonde afwijkingen betekent een negatief bedrag lagere baten, lagere lasten of een lagere onttrekking. Een positief bedrag hogere baten, hogere lasten of een hogere onttrekking. In de kolom afwijkingen saldo betekent een positief bedrag dat de baten hoger of de lasten lager zijn. Een negatief bedrag betekent dat de baten lager of de lasten hoger zijn.

Toelichting afwijkingen

Het saldo van het programma bedraagt € 758.000 voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Bibliotheek
De bibliotheek heeft middelen ontvangen om het lokale bibliotheekstelsel in de aanloop naar de wettelijke zorgplicht te versterken. De gemeente ontvangt via het gemeentefonds een bijdrage om deze taak uit te voeren. Het gaat om een bedrag van € 2 mln in 2025. Hiervan is € 968.000 niet besteed. Dit komt doordat de toegekende decentralisatie-uitkering voor het versterken van bibliotheken pas bij de Eerste herziening 2025 is toegekend. Niet alle toegekende middelen zijn in 2025 uitgegeven, omdat pas gedurende 2025 nieuwe vestigingen zijn geopend en gedurende het jaar een start is gemaakt aan de invoering van de wettelijke zorgplicht.

2. Bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor
De gemeente en Bibliotheek Rotterdam vernieuwen de komende jaren de Centrale Bibliotheek aan de Hoogstraat 110. Om bibliotheekdiensten voor Rotterdammers beschikbaar te houden, is in de Librijesteeg een tijdelijke Centrale Bibliotheek gerealiseerd. In 2021 en 2022 vond besluitvorming plaats over de dekking voor aanvullende exploitatielasten en kostendekkende huur (KDH) die beschikbaar gesteld wordt om de tijdelijke huisvesting mogelijk te maken.

Hiervoor was in 2025 € 2,8 mln begroot. Er is minder aan de RIM onttrokken, omdat een deel van de kosten in 2026 valt, waaronder verhuiskosten van € 182.000. De resterende middelen worden in 2026 onttrokken aan de bestemmingsreserve.

3. Bestemmingsreserve Noodfonds
Als onderdeel van de coronamaatregelen verleende de gemeente subsidies aan culturele organisaties voor noodsteun, waaronder de New Deals. Hiervoor nam de gemeente een onttrekking aan de bestemmingsreserve Noodfonds op in de begroting van 2025. Uiteindelijk zijn er minder subsidies verleend en is een deel van de bestedingen uitgesteld naar 2026.

4. Diverse afwijkingen
Dit betreft het saldo van diverse kleinere afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Programma en Rotterdamse taakvelden

Saldo programma Cultuur/Rotterdams taakveld	Oorspronkelijke Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Cultuur	**-170.985**	**-171.513**	**-170.755**	**758**
5.4.b - Musea - Cultuur	-42.475	-37.958	-38.597	-639
5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-103.330	-106.008	-105.302	706
5.6 - Media	-25.179	-27.547	-26.857	691

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie bestemmingsreserves

Onder dit programma vallen de volgende reserves:

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie bestemmingsreserves Cultuur	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Cultuur	**1.654**	**0**	**100**	**1.225**	**329**
Bestemmingsreserve Evenementenfonds	1.225	0,00	0,00	1.225	0

Realisatie bestemmingsreserves Cultuur	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Cultuur	**1.654**	**0**	**100**	**1.225**	**329**
Bestemmingsreserve Evenementenfonds	1.225	0,00	0,00	1.225	0
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	1.225	0,00	0,00	1.225	0
Begroting 2025	1.225	0,00	0,00	1.225	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2012 (einddatum t/m niet van toepassing)				
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve Evenementenfonds is gevormd voor het financieren van toekomstige evenementen.				
Toelichting Realisatie 2025:	De bestemmingsreserve Evenementenfonds is vrijgevallen. Een deel € 825.000 is overgeheveld naar de 'Bestemmingsreserve (Top)Sportevenementen'.				
Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing				
Bestemmingsreserve Regiodeal cultuur	102	0,00	100	0,00	2

Realisatie bestemmingsreserves Cultuur	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Cultuur	**1.654**	**0**	**100**	**1.225**	**329**
Bestemmingsreserve Regiodeal cultuur	102	0,00	100	0,00	2
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	102	0,00	100	0,00	2
Begroting 2025	102	0,00	100	0,00	2
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	2e herziening 2019 (einddatum 31-12-2025)				
Doel Reserve:	De Regio Deal bevat een samenhangende aanpak van Rijk en regio om de verschillende opgaven in Rotterdam Zuid aan te pakken. Met de Regio Deal Rotterdam Zuid vindt continuering en versnelling op diverse thema's in het kader van het NPRZ plaats. De reserve is nodig om de specifieke middelen voor het thema 'Cultuur' inzichtelijk te houden.				
Toelichting Realisatie 2025:	Ingezet voor de verbouwing Foyer Lantarenvenster.				
Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing				

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bestemmingsreserve Noodfonds	327	0,00	0,00	0,00	327

Realisatie bestemmingsreserves Cultuur	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Cultuur	**1.654**	**0**	**100**	**1.225**	**329**
Bestemmingsreserve Noodfonds	327	0,00	0,00	0,00	327
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	327	0,00	0,00	0,00	327
Begroting 2025	327	0,00	250	0,00	77
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-250	0	250
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Resultaatbestemming 2019 (einddatum 31-12-2026)
Doel Reserve:					De bestemmingsreserve is gevormd als noodfonds.
Toelichting Realisatie 2025:					Geen realisatie in 2025
Verschil Realisatie - Begroting					In 2026 worden de laatste subsidies beschikt en het resterende bedrag onttrokken .
Totaal	**1.654**	**0**	**100**	**1.225**	**329**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Kaders en verbonden partijen

Kaders

- Stad in transitie, cultuur in verandering; Uitgangspuntennota voor het Rotterdamse cultuurbeleid 2021-2024
- Stad in transitie, cultuur in verandering; Cultuurplan 2021-2024
- Van onschatbare waarde. Uitgangspuntennota voor het cultuurbeleid 2025-2028
- Cultuurmonitor Rotterdam 2022: Een onderzoek naar Cultuurdeelname
- Visie Cultuur op Zuid
- Cultuureducatiebeleid
- Beleidskader Evenementen 2019
- Advies Denktank New Deal Cultuur 2021
- Film- en mediavisie 2019-2022
- Beleidsvisie Creatieve Industrie
- Architectuurbeleid
- Beleidsvisie Pop
- Projectsubsidies Cultuur | Rotterdam.nl
- CityLab010 | Rotterdam.nl
- Subsidie jaarlijks amateurverenigingen | Rotterdam.nl
- Subsidie Lokale Culturele Programmering | Rotterdam.nl
- Evaluatie Atelier- en broedplaatsenbeleid

Verbonden partijen

De volgende Verbonden partijen worden ingezet om het doel van het programma te realiseren:

- Stadsherstel
- Bibliotheek

Een uitgebreide toelichting staat in de paragraaf Verbonden partijen.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verantwoordelijke collegeleden

Wethouder Kasmi

Wethouder Kasmi is verantwoordelijk voor de portefeuille Onderwijs, Cultuur en Evenementen.

'Ook de komende jaren zet ik mij met onverminderde energie in voor het behoud van een sterke en weerbare cultuursector. Met een divers cultuuraanbod, dicht bij de mensen in de wijken en meer cultuuronderwijs op onze Rotterdamse scholen.'

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Dienstverlening

De gemeente levert passende, eigentijdse en betrouwbare dienstverlening, met oog voor de menselijke maat. De manier van werken draagt bij aan herstel van het vertrouwen in de overheid. De overheidsinformatie vanuit het Stadsarchief is toegankelijk, bruikbaar en op orde. Dat levert een bijdrage aan een goed werkende democratie.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Voortgang 2025

Wijk aan Zet

Collegetarget Wijk aan Zet: het college realiseert in deze collegeperiode naar het oordeel van de wijk- en dorpsraden 75% van de acties die opgenomen zijn in de wijkplannen.
Realisatie 2024: **74%**

Mijlpaal 2025: 75%
Realisatie 2025: 81%
Realisatie 2025: *90%, daarmee is de target behaald

In 2025 beoordeelden de leden van de 39 wijk- en dorpsraden in totaal 1.308 acties. Zij deden dit aan de hand van een stoplichtmodel. De gemeente voerde 1.063 acties (81%) naar tevredenheid van de wijkraad uit.

* Bij de berekening van 2023 en 2024 telden de acties die nog openstonden niet mee voor de collegetarget. Dit omdat de target alleen over unieke afgeronde acties wordt berekend. Openstaande acties uit 2023 en 2024 schoven daarom door naar de volgende jaren. Omdat de meeste van de openstaand acties uiteindelijk zijn afgerond valt het percentage van de target hoger uit dan voorgaande jaren.

Wijkhubs

Realisatie 2024: **39 (de mijlpaal is gerealiseerd)**
Realisatie 2025: **39 (37 fysieke locaties en in 2 wijken een mobiele wijkhub)**

In twee wijken gaat het om een mobiele wijkhub.

Meedenken, meedoen en meebeslissen

De Rotterdamse spelregels voor participatie, het uitdaagrecht en maatschappelijke initiatieven staan in de inspraakverordening. De gemeente legde de conceptverordening voor aan de wijkraden en de ombudsman. Het college biedt de verordening in het eerste kwartaal van 2026 aan de gemeenteraad aan.

Bewonersinitiatieven
In 2025 zijn 2.093 aanvragen ingediend, 102 meer dan in 2024. De gemeente kende hiervan 1.706 aanvragen toe. Het gaat om een uitgekeerd bedrag van € 4,53 mln. Dit is bijna € 146.000,- meer dan vorig jaar.

CityLab010
In 2025 is een ronde CityLab010 afgerond. Hierbij is € 1 mln aan startbudget verleend aan 26 verschillende initiatieven. Deze groep is in de zomer van start gegaan. 10 september startte de nieuwe ronde van CityLab010. In het najaar vond het ondersteuningsprogramma plaats. Hierin zijn deelnemers geholpen bij het uitwerken van hun initiatief. Tot sluiting van het subsidieloket kwamen ruim 130 aanvragen binnen. Een externe Stadsjury beoordeelt deze aanvragen in de eerste maanden van 2026. Volgens planning wordt in april de uitkomst met advies besproken in het college. Daarna weten de initiatiefnemers of hun aanvraag wordt gehonoreerd.

Right to Challenge

- Eind 2025 keurde de gemeente de challenge van de Zakkenvullers van Bloemhof goed. Deze challenge gaat over het schoonhouden van de singel en omgeving.
- De gemeente is in gesprek over twee nieuwe challenges. De een gaat over groenonderhoud in Speeltuin Oudedijk en de ander over het schoonhouden van het water van de Aelbrechtskolk.
- De challenge Warm Rotterdam is een netwerkorganisatie die zich met ervaringsdeskundigen en partners inzet om het aantal Rotterdammers met armoede terug te dringen. Zij hebben hun challenge verder ontwikkeld. Dit heeft geleid tot een nieuwe overeenkomst met de gemeente.

Stadsarchief

In de tweede helft van 2025 heeft het stadsarchief Rotterdam 30 archieven van onder andere ondernemingen, verenigingen, stichtingen en families toegankelijk gemaakt, materieel verzorgd en gepubliceerd op zijn website. Ook beschreef het stadsarchief bijna 14.000 foto’s en affiches en

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

publiceerde ze in de beeldbank.

Verkiezingen

Op 29 oktober 2025 was de vervroegde Tweede Kamerverkiezing. Op 18 maart 2026 zijn de verkiezingen van de gemeenteraad en wijk- en dorpsraden. De voorbereidingen hiervan zijn in 2025 opgestart.

Programma Kleine kernen

- De derde tranche aan projecten van het programma kleine Kernen is in de Voorjaarsnota van 2025 toegekend voor € 11,7 mln.
- Voor 2026 staan in de meerjarenbegroting van Programma Kleine Kernen nog belangrijke projecten ter financiering op de plank voor een bedrag van € 6,32 mln.
- Het Ambitiedocument Doorpakken in de Kleine Kernen, gemaakt met en voor de dorpsraden is begin juli 2025 aan de gemeenteraad overhandigd. Dit was zoals gepland. Op 10 november stuurde de wethouder een brief aan de gemeenteraad met meer uitleg over de status van het ambitiedocument en een overzicht van de investeringen die de laatste jaren in het kader van het Programma Kleine Kernen zijn gedaan.

Tevredenheid concerndienstverlening

Collegetarget tevredenheid concerndienstverlening: we willen dat aan het eind van de collegeperiode 2023-2026 minder Rotterdammers ontevreden (≤6) zijn over hun contact met de gemeente Rotterdam. In 2025 is het percentage Rotterdammers dat ontevreden is over hun contact met de gemeente met 30% gedaald ten opzichte van 2021.

Realisatie 2024: -**15 %**

Mijlpaal 2025: -30 %

Realisatie januari t/m december 2025: **-24 %, de collegetarget is niet gehaald**

In 2025 is het percentage ontevreden Rotterdammers over het contact met de gemeente met circa 24% gedaald ten opzichte van 2020. Hiermee is 80% van de collegetarget gehaald. De dienstverlening verbeterde aantoonbaar, met name op vriendelijkheid en duidelijkheid (+37%). Tegelijkertijd werd zichtbaar dat tijdigheid een blijvend aandachtspunt is. ICT-storingen brengen regelmatig de tijdigheid van de dienstverlening in gevaar.

Financiële afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025

Dienstverlening	**€ 508**
Diverse afwijkingen	€ 508

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Doel: Betrokken overheid

Wat willen we bereiken?

De gemeente zet zich in om een betrouwbare en betrokken overheid te verwezenlijken voor alle Rotterdammers.

- Grotere betrokkenheid van burgers, ondernemers en instellingen bij het bepalen van het gemeentelijke beleid.
- Betere aansluiting van het gemeentelijke beleid en de gemeentelijke activiteiten bij de opgaven in de wijken door bij de totstandkoming van beleid al rekening te houden met de betrokkenheid en wensen van onze inwoners.
- Zorgvuldige, betrouwbare en toegankelijke verkiezingen en referenda.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Uitvoering geven aan Wijk aan Zet
- Uitvoering van de Verordening Wijkraden, met het onderdeel 'wijkakkoorden'.
- Het organiseren van een inclusief en laagdrempelig, stadsbreed participatieaanbod.
- Regie voeren op een integrale aanpak in de wijken.
- Toegankelijke en betrouwbare verkiezingen organiseren.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Collegetarget wijk aan Zet: Het college realiseert (in deze collegeperiode) naar het oordeel van de wijkraad 75% van de acties die opgenomen zijn in de wijkplannen.		62%	74%	75%	81%				
Groei aantal actieve Rotterdammers: • Bezoekers MijnRotterdam.nl • Bewoners die een initiatief indienen • Aantal reacties op Mijn Rotterdam		• 77.317 • 440 • 18.243	• 39.669 • 1.991 • 19.135	Score 2024+5% groei	• 80.103 • 2.093 • 20.158	Score 2025+5% groei			
Meer Rotterdammers hebben vertrouwen in de wijkraden (voorheen deelgemeenten en bestuurscommissies) o.b.v. het Wijkprofiel eens in de twee jaar	48%	nvt	45%	nvt	nvt.	50%			
% Toegankelijkheid stembureaus	97%	99%	98%	96%	98%	96%			

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Aantal wijkhubs	19	39	39	39	39	39			

Toelichting indicatoren

Collegetarget Wijk aan zet
De realisatie in 2025 is 81%.
De collegetarget is met *90% behaald

*Bij de berekening van 2023 en 2024 telden de acties die nog openstonden niet mee voor de collegetarget. Dit omdat de target alleen over unieke afgeronde acties wordt berekend. Nog openstaande acties uit 2023 en 2024 zijn daarom doorgeschoven naar de volgende jaren. Omdat de meeste nog openstaande acties uiteindelijk zijn afgerond, valt het percentage hoger uit dan in voorgaande jaren.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

- De collegetarget Wijk aan Zet is behaald.
- Het bestuurlijk stelsel Wijk aan Zet is samen met de wijkraden geëvalueerd. Uit de evaluatie kwamen verschillende aanbevelingen die door de raad zijn aangenomen. In de volgende bestuursperiode worden deze vernieuwingen doorgevoerd.
- De participatieverordening is ingediend bij de raad. Dit draagt bij aan meer transparantie en duidelijkheid voor Rotterdammers en de gemeente.
- De organisatie van de verkiezing voor de Tweede Kamer is goed verlopen.
- Het ambitiedocument Doorpakken in de Kleine Kernen is aan de gemeenteraad overhandigd.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

Wijk aan Zet
De jaaractieplannen voor 2025 zijn afgerond. Afgesproken is dat wijkraden maximaal drie acties die nog niet klaar zijn kunnen selecteren waarvan zij vinden dat die in 2026 moeten worden afgerond.

Naar aanleiding van onder meer de evaluatie van het bestuurlijk stelsel door het gemeentelijk onderzoeksbureau en de wijkradenconferentie in april 2025 is de gemeente aan de slag gegaan met aanbevelingen in aanloop naar de volgende bestuursperiode en wijkraadverkiezingen in maart 2026. Bijvoorbeeld met een verbeterd inwerkprogramma en ondersteuning van de wijk- en dorpsraden. Ook wordt het proces rond de wijkakkoorden doorontwikkeld, inclusief de ontwikkeling van de WaZ-app om samenwerking tussen wijkraden en gemeente te versterken. Deze app zal Digiwap gaan vervangen.

Wijkhubs
Er zijn 39 wijkhubs gerealiseerd. In twee wijken wordt de mobiele wijkhub ingezet. De gemeente gaat onverminderd verder met het verstevigen van de wijkhub als samenwerklocatie en onderdeel in het (gemeentelijke) dienstverleningsnetwerk.

Meedenken, meedoen en meebeslissen
Sinds 1 januari 2025 geldt de Wet versterking participatie op decentraal niveau. De landelijke overheid wil dat gemeenten duidelijke spelregels vastleggen over hoe inwoners betrokken worden bij beleid. Dit geldt ook voor regels over het uitdaagrecht (Right2Challenge). Het vastleggen van deze spelregels in een verordening past in de bestaande ontwikkelingen in Rotterdam rond participatie. Dit draagt bij aan meer transparantie en duidelijkheid. Daarom leggen we de Rotterdamse spelregels voor participatie, het uitdaagrecht en maatschappelijke initiatieven vast in de inspraakverordening. De conceptverordening is voor consultatie aan de wijkraden en ombudsman voorgelegd. En wordt in februari 2026 in de raad besproken.

Verkiezingen
Op 3 juni 2025 viel het kabinet. De vervroegde verkiezing voor de Tweede Kamer was op 29 oktober. Deze verkiezing is goed verlopen. Er waren op 29 oktober 360 locaties ingericht als stembureau. Er waren 5.482 vrijwilligers actief op verkiezingsdag en tijdens de Centrale Stemopneming in Ahoy een dag later. De definitieve uitslag is op 7 november gepresenteerd. De opkomst in Rotterdam was 63,34 %.

Tegelijkertijd zijn de voorbereidingen voor de verkiezingen voor de gemeenteraad en de 39 wijk- en dorpsraden in volle gang. Op 1 december ging de campagne voor aanmelding als wijkraadslid van start.

Op 18 maart is de verkiezingsdag. Op 19 en 20 maart is de Centrale Stemopneming in Ahoy. Op 26 maart stelt het Centraal Stembureau de uitslag van de verkiezingen vast.

Programma Kleine Kernen
De derde tranche aan projecten is in de voorjaarsnota 2025 aangevraagd en voor een bedrag van €11.7 mln toegekend. Deze tranche bevat noodzakelijke extra financiering van bestaande projecten, vanwege toegenomen materiaal- en uitvoeringskosten. Het gaat om: dorpscentrum Hoek van Holland, Strandboulevard Hoek van Holland, Oranjebonnen Hoek van Holland en Pothof Rozenburg. Daarnaast heeft de gemeente budget toegekend voor metroplein Hoek van Holland-strand, voorbereiding Voorduin, buitenruimte winkelcentrum in Rozenburg en Pernisserpark in

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Pernis.

Voor 2026 liggen vanuit de meerjarenbegroting Programma Kleine Kernen nog de volgende belangrijke projecten ter financiering op de plank. Het gaat om een bedrag van minimaal € 6,3 mln. Deze projecten zijn: herontwikkeling Zuidpunt Heijplaat, Voorduin en omgeving (onder andere militair erfgoed) en Toegangspoort (Nationaal Park Hollandse Duinen informatiecentrum) Hoek van Holland en een onderzoek naar en oplossing voor het verminderen van de zichtbaarheid van de Shell opslagtanks in Pernis.

Het Ambitiedocument Doorpakken in de Kleine Kernen, gemaakt met en voor de dorpsraden is zoals gepland begin juli 2025 aan de gemeenteraad overhandigd. Dit document, de Havenvisie, de Gebiedsvisie Rozenburg, de Hoekse onderzoeken naar militair erfgoed en voorbereidende werk aan de Toegangspoort die nu aan de gang zijn, zullen samen met wijkakkoorden de basis vormen voor een nieuwe lijst van (zo liefst mogelijk integrale) projecten per kern voor de volgende jaren tot 2030. Het is aan het volgend college om hier invulling aan te geven.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Betrouwbaar Stadsarchief

Wat willen we bereiken?

- Bijdragen aan een transparante en democratische overheid, met oog voor verleden, heden en toekomst van Rotterdam en de regio.
- Het historisch besef bevorderen door actief de Rotterdamse geschiedenis onder de aandacht te brengen.
- Openbaarheid en toegankelijkheid van overheidsinformatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Via verschillende kanalen beschikbaar blijven stellen van bronnen, met voorrang voor het maatschappelijk debat.
- Wegwerken van achterstanden in de toegankelijkheid van archieven en collecties.
- Grootschalige digitaliseringsprojecten, zoals de digitalisering van de bouwtekeningen 1945-1995.
- Actieve verwerving van archieven en collecties die de huidige diverse Rotterdamse samenleving representeren.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Bezoekerswaardering, norm 8, onderzoek 2-jaarlijks	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	8	7,5	N.v.t.			
Aantal bezoeken website Stadsarchief	441.957	707.246	383.548	575.000	658.858	600.000			
Aantal bezoeken studiezaal	3.161	5.896	3.594	6.500	6.606	6.325			
Aantal scans via digitaliseren op verzoek	290.599	562.943	221.000	500.000	420.534	500.000			
Aantal bereikte leerlingen en volwassenen door educatie	1.374	12.298	10.142	13.174	10.807	14.491			

Toelichting indicatoren

In 2025 bleek uit de tweejaarlijkse kwaliteitsmonitor van de Koninklijke Vereniging van Archivarissen in Nederland dat de dienstverlening van het stadsarchief over het geheel werd gewaardeerd met een 7,5. De vriendelijkheid, deskundigheid en dienstverlening van de medewerkers kregen een 9. De vindbaarheid, aanvraagprocedure en wachttijd tot de archieven werden gewaardeerd met een 8,5. De service ‘digitaliseren op verzoek’ kreeg een 8,4; de gebruiksvriendelijkheid van de website een 7,7.
Noot: in 2022 is de monitor herzien en om die reden is van dat jaar geen cijfer beschikbaar.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

- Archieven van ondernemingen, verenigingen, stichtingen en families zijn toegankelijk gemaakt en op de website geplaatst.
- Foto's en affiches werden beschreven en in de beeldbank gepubliceerd.
- Bijgedragen aan het 'Jaar van de Vrouw' met een fototentoonstelling 'Rotterdamse Vrouwen die het hebben gemaakt', in samenwerking met museum Rotterdam. Ook is een convenant ondertekend om ons in de toekomst in te blijven zetten voor het verzamelen van vrouwenerfgoed.
- Een aantal bijzondere aanwinsten in ontvangst genomen zoals het archief van het Holland Pop festival in Kralingen (1970), het archief van de Steigerkerk en films en podcasts van Rotterdammers met roots in onder andere Kaapverdië, Suriname, Curaçao en Brazilië.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

In de tweede helft van 2025 heeft het stadsarchief Rotterdam 30 archieven van onder andere ondernemingen, verenigingen, stichtingen en families toegankelijk gemaakt, materieel verzorgd en gepubliceerd op zijn website. Ook werden bijna 14.000 foto's en affiches beschreven en in de beeldbank gepubliceerd. Op 15 oktober nam burgemeester Schouten het eerste exemplaar van het boek 'Joods Rotterdam, vervolging, ontrechting, terugkeer en rechtsherstel' in ontvangst van historica Marleen van den Berg. Van den Berg deed hiervoor onder andere onderzoek bij het stadsarchief. Rond tachtig jaar bevrijding werd de tentoonstelling 'Getekend: Rotterdam! Mijn stad, onze vrijheid' geopend, waarin drie stadstekenaars hun persoonlijke blik op vrijheid toonden. Deze tentoonstelling was een samenwerking met CBK Rotterdam en de Kunsthal.

In november was het stadsarchief in het nieuws bij RTV Rijnmond, nadat het had geholpen met onderzoek om de geschiedenis van een vergeten stukje grond in Feijenoord te ontrafelen. Een weduwe had dit in de vorige eeuw nagelaten aan inmiddels tientallen onwetende erfgenamen. Tijdens het Treasures Festival in november kreeg het stadsarchief films en podcasts overhandigd. Daarmee zijn verhalen van Rotterdammers met roots in onder andere Kaapverdië, Suriname, Curaçao en Brazilië duurzaam vastgelegd.

Het Rotterdamse Jaar van de Vrouw liep als een rode draad door 2025, met verhalen over Rotterdamse vrouwen op de website en social media, een oproep voor vrouwenerfgoed die leidde tot nieuwe aanwinsten, een gezamenlijke erfgoedbijeenkomst in De Doelen en de ondertekening van een convenant waarin betrokken erfgoedinstellingen afspreken zich ook in de toekomst in te zetten voor het verzamelen van vrouwenerfgoed.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Goed klantcontact

Wat willen we bereiken?

- Aan het eind van de collegeperiode 2023-2026 zijn minder Rotterdammers ontevreden over hun contact met de gemeente Rotterdam. In 2025 is het percentage Rotterdammers dat ontevreden is over hun contact met de gemeente met 30% gedaald ten opzichte van 2020. ‘Ontevreden’ is iedereen die het contact met de gemeente beoordeelt met een rapportcijfers 6 of lager.
- Rotterdammers zijn juist en volledig ingeschreven in de Basisregistratie Personen (BRP).

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoering van de opgave 'de Rotterdamse Dienstverlening', met onder andere de volgende projecten:

- De communicatie naar de Rotterdammer moet overzichtelijker en begrijpelijker.
- De gemeente blijft werken aan eenvoudige formulieren.
- De gemeente werkt aan een logische één-loketgedachte.
- De gemeente werkt gedurende deze bestuursperiode aan één gemeentelijke dienstverleningsapp.
- Voor 2025 zijn er minder én duidelijkere gemeentelijke websites.
- Op de publiekslocaties verbeteren we de samenwerking tussen beveiliging, gastonthaal en de consulenten aan de balie
- We handelen zoveel mogelijk klantvragen in één keer op een goede manier af (first time fix), door het doorlopend trainen van de medewerkers in het KCC.
- We optimaliseren de samenwerking tussen de eerste-, tweede- en derde lijn (zoals terugbelnotities) voor een correcte en vlotte afhandeling van klantvragen
- Er is frequent contact met de gemeentelijke Ombudsman (ORR) om een actueel beeld te hebben van de meest actuele en grootste hoeveelheid negatieve klantsignalen van Rotterdammers. Samen sturen we er op om deze duurzaam op te lossen.
- De kennisbank van 14010 (RoWiki) wordt ruimer beschikbaar gesteld voor medewerkers met klantcontact zodat ambtenaren directer een correct antwoord kunnen geven op een vraag van een burger of ondernemer.

Verbetering van processen en beheersing van risico's Basisregistratie Personen:

- Aan de hand van jaarlijkse en maandelijkse controles werken aan verbeteringen voor de BRP (basisregistratie personen).

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Collegetarget tevredenheid concerndienstverlening: We willen dat aan het eind van de collegeperiode 2023-2026 minder Rotterdammers ontevreden (kleiner of gelijk aan 6) zijn over hun contact met de gemeente Rotterdam. In 2025 is het percentage Rotterdammers dat ontevreden is over hun contact met de gemeente 30% gedaald ten opzichte van 2021									
Norm Δ Ontevredenheid	-4%	-7%	-20%	-30%		-30%			
Realisatie Δ Ontevredenheid	+2%	-5%	-15%		-24%				

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Algemene tevredenheid (ontevredenheid)	84,6% (15,4%)	85,6% (14,4%)	87,2% (12,8%)	89,4% (10,6%)	88,8% (11,2%)				
De Basisregistratie Personen voldoet aan de wettelijke normen (technische controle)	99,9%	99,9%	99,9%	99,6%	99,9%				
% Van de gegevens in de 100-persoonslijst dat correct is (inhoudelijke controle)	69%	69%	70%	80%	71%				

Toelichting indicatoren

De gemeente meet voortdurend de tevredenheid van burgers, ondernemers en bezoekers. Dan gaat het om: algemene tevredenheid, tijdigheid, duidelijkheid en vriendelijkheid. De meting van de tevredenheid van Rotterdammers gebeurt met de methode Netto Promotor Score (NPS). Dat is een wereldwijd gebruikte onderzoeksmethode voor klanttevredenheid. De gemeente meet de klanttevredenheid op de volgende eerstelijns contactopties: chat, telefoon, digitale balie en de publiekslocaties voor burgerzakenproducten. Door een geconstateerde omissie in de berekening van de oorspronkelijke 0-meting is er een ander peiljaar (2020) gekozen dan het oorspronkelijke peiljaar: 2021. Met deze keuze blijft de ambitie van het college onveranderd. De Rekenkamer kan zich vinden in het nieuwe peiljaar en de onderbouwing daarvan.

Rotterdammers zijn minder ontevreden over hun contact met de gemeente
Aan het eind van de collegeperiode 2023-2026 zijn minder Rotterdammers ontevreden over hun contact met de gemeente Rotterdam. Richtpunt: een daling van 30% van het percentage ontevreden (rapportcijfer 6 of lager) Rotterdammers in 2025 ten opzichte van 2020. Basisdienstverlening op orde versterkt het vertrouwen van burgers in de overheid.

Zelfevaluaties BRP

Iedere gemeente is verplicht om zelfevaluaties uit te voeren op de BRP (Basisregistratie Personen). Dit onderzoek kent onder meer een technisch onderdeel. In 2025 was de score 99,9%. Hiermee scoort de gemeente boven de norm van 99,6%.

Inhoudelijke controle BRP

Ook kent het onderzoek een inhoudelijke controle. Dit onderzoek bestaat uit een vragenlijst over de kwaliteit van de processen en de controle op de kwaliteit van de gegevens. Hierbij worden 100 persoonslijsten gecontroleerd. Dat is circa 0,02% van het totaal aantal persoonslijsten. Hoewel er geen wettelijke norm geldt voor deze indicator, stelt de gemeente zichzelf als doel dat 80% van de gegevens in deze 100-persoonslijsten goed moet zijn. De score op de inhoudelijke controle was in 2025 71%. Dat komt vooral door kleine vormfouten, bijvoorbeeld dat de datum van de mutatie per ongeluk onjuist is overgenomen uit het brondocument. Dit betekent dus niet dat er een verkeerd adres in iemands persoonslijst zit. Er zijn verbeteracties gestart om ook de vormfouten weg te werken.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

Zie hiervoor de indicatoren onder het kopje Hoe meten we dat.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

De opgave de Rotterdamse Dienstverlening heeft bijgedragen aan een betere klantbeleving en een meer datagedreven en gerichte verbetering van klantprocessen.

De ‘First time Fix’ van het Klantcontactcentrum, het percentage van telefonisch gestelde vragen dat direct in één keer afgehandeld wordt, is gestegen van 65% (2020) naar 84% (2025).

Er zijn verbeteracties gestart om de kwaliteit van de registraties in de BRP te verbeteren, zoals het invoeren van een vier-ogen-principe bij de verwerking van aktes, trainingen voor medewerkers en inhoudelijke controles bij de publiekslocatie Centrum.

Een aantal projecten schuift door naar 2026: zoals het breder beschikbaar stellen van de kennisbank van 14010 (RoWiki) voor medewerkers met klantcontact en het toewerken naar één gemeentelijke dienstverleningsapp.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

Het programma Dienstverlening draagt bij aan Duurzame ontwikkelingsdoelstelling: 16. Vrede, justitie en sterke publieke diensten.

Voor een uitgebreide toelichting zie de paragraaf Sustainable development goals.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Financiën

Overzicht baten en lasten

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overzicht van baten en lasten Dienstverlening	Oorspr. Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Baten exclusief reserves	**19.116**	**20.221**	**20.360**	**138**
Bijdragen rijk en medeoverheden	800	1.148	1.143	-5
Dividenden	0	21	21	0
Overige opbrengsten derden	18.316	19.052	19.195	143
Lasten exclusief reserves	**101.518**	**105.623**	**103.617**	**-2.006**
Apparaatslasten	**76.079**	**71.444**	**71.611**	**167**
Inhuur	579	695	3.736	3.041
Overige apparaatslasten	1.386	1.284	1.380	95
Personeel	74.114	69.465	66.496	-2.969
Overige verrekeningen	**1.346**	**3.226**	**5.288**	**2.062**
Overige verrekeningen	1.346	3.226	5.288	2.062
Programmalasten	**24.093**	**30.953**	**26.718**	**-4.234**
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	16.161	23.513	18.913	-4.600
Kapitaallasten	2.273	2.349	2.351	2
Overige programmalasten	0	0	91	91
Subsidies en inkomensoverdrachten	5.659	5.090	5.363	273
Saldo voor vpb en reserveringen	**-82.402**	**-85.402**	**-83.258**	**2.144**
Saldo voor reserveringen	**-82.402**	**-85.402**	**-83.258**	**2.144**
Reserves	**534**	**1.895**	**260**	**-1.636**
Onttrekking reserves	**1.699**	**2.414**	**778**	**-1.636**
Bestemmingsreserve Autoluw fonds	0	50	58	8
Bestemmingsreserve Citylab	253	258	258	0
Bestemmingsreserve Kiezen voor Rotterdam	0	243	44	-199
Bestemmingsreserve Menselijke Maat	0	417	417	0
Bestemmingsreserve Verkiezingen	1.446	1.446	0	-1.446
Toevoeging reserves	**-1.477**	**-1.477**	**-1.477**	**0**
Bestemmingsreserve Citylab	-31	-31	-31	0
Bestemmingsreserve Verkiezingen	-1.446	-1.446	-1.446	0
Vrijval reserves	**313**	**959**	**959**	**0**
Bestemmingsreserve Menselijke Maat	313	313	313	0
Bestemmingsreserve Participatiebudget wijken	0	646	646	0
Saldo	**-81.868**	**-83.506**	**-82.998**	**508**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting

Overzicht afwijkingen programma	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Lagere reserve onttrekkingen		-1.636	-1.636	0
2. Diverse afwijkingen	138	-370	0	508
Totaal afwijkingen	**138**	**-2.006**	**-1.636**	**508**

N.B. In de hierboven getoonde afwijkingen betekent een negatief bedrag lagere baten, lagere lasten of een lagere onttrekking. Een positief bedrag hogere baten, hogere lasten of een hogere onttrekking. In de kolom afwijkingen saldo betekent een positief bedrag dat de baten hoger of de lasten lager zijn. Een negatief bedrag betekent dat de baten lager of de lasten hoger zijn.

Toelichting afwijkingen

Het saldo van het programma bedraagt € 508.000 voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Lagere reserve onttrekkingen

Bestemmingsreserve Verkiezingen

De programmakosten voor de vervroegde Tweede Kamer verkiezingen 2025 (die gedekt zijn uit onderbestedingen binnen het programma Dienstverlening) zijn lager uitgevallen dan begroot. De begrote onttrekking aan de Bestemmingsreserve Verkiezingen van € 1,4 mln was hierdoor niet nodig.

Bestemmingsreserve Kiezen voor Rotterdam

De kosten voor de pilot Conversational Analytics en aanschaf van een tool bij het gemeentelijk klantcontactcentrum zijn lager uitgevallen dan vooraf gedacht. Er is intern personeel ingezet en door de snelle ontwikkelingen op het gebied van A.I. zijn de licentiekosten lager uitgevallen. Dit heeft geleid tot een lagere onttrekking van € 200.000 aan de bestemmingsreserve Kiezen voor Rotterdam.

2. Diverse afwijkingen

Dit is het saldo van diverse kleinere afwijkingen: het wijkbudget van de wijkraden is niet volledig besteed. De onderbesteding bestaat uit lagere uitgaven voor representatie- en communicatiemiddelen. Er is juist meer uitgegeven dan begroot aan bewonersinitiatieven en aan handgeld van de wijkmanagers. Hiermee is gehoor gegeven aan het verzoek vanuit de gemeenteraad om flexibeler om te gaan met de wijkraadbudgetten en hiermee de budgetten maximaal in te zetten voor en binnen de wijken.

Programma en Rotterdamse taakvelden

Saldo programma Dienstverlening/Rotterdamstaakveld	Oorspronkelijke Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Dienstverlening	**-81.868**	**-83.506**	**-82.998**	**508**
0.1.c - Bestuur - Gebieden, inspraak en participatie	-30.482	-29.940	-30.296	-356
0.2 - Burgerzaken	-43.432	-46.773	-46.591	183
5.4.a - Musea - Stadsarchief	-7.954	-6.793	-6.112	681

Realisatie bestemmingsreserves

Onder dit programma vallen de volgende reserves:

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie bestemmingsreserves Dienstverlening	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Dienstverlening	**4.573**	**1.477**	**675**	**959**	**4.417**
Bestemmingsreserve Verkiezingen	1.212	1.446	0,00	0,00	2.658

Realisatie bestemmingsreserves Dienstverlening	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Dienstverlening	**4.573**	**1.477**	**675**	**959**	**4.417**
Bestemmingsreserve Verkiezingen	1.212	1.446	0,00	0,00	2.658
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	1.212	1.446	0,00	0,00	2.658
Begroting 2025	1.212	1.446	1.446	0,00	1.212
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-1.446	0	1.446
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 2013 (einddatum n.v.t.)
Doel Reserve:					De bestemmingsreserve is gevormd voor het opvangen van fluctuaties in de jaarrekening door kosten Verkiezingen.
Toelichting Realisatie 2025:					De toevoeging is conform begroting.
Verschil Realisatie - Begroting					In 2025 heeft geen onttrekking plaats gevonden als gevolg van lagere lasten Tweede Kamer verkiezingen en extra bijdragen vanuit andere directies.

Bestemmingsreserve Citylab	1.754	31	258	0,00	1.527

Realisatie bestemmingsreserves Dienstverlening	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Dienstverlening	**4.573**	**1.477**	**675**	**959**	**4.417**
Bestemmingsreserve Citylab	1.754	31	258	0,00	1.527
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	1.754	31	258	0,00	1.527
Begroting 2025	1.754	31	258	0,00	1.527
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 2015 (einddatum 31-12-2029)
Doel Reserve:					De bestemmingsreserve is gevormd als dekking voor juridische verplichtingen projecten Citylab.
Toelichting Realisatie 2025:					De toevoegingen en onttrekkingen zijn conform begroting. Geen verdere bijzonderheden.
Verschil Realisatie - Begroting					Niet van toepassing

Bestemmingsreserve Menselijke Maat	730	0,00	417	313	0

Realisatie bestemmingsreserves Dienstverlening	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Dienstverlening	**4.573**	**1.477**	**675**	**959**	**4.417**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bestemmingsreserve Menselijke Maat	730	0,00	417	313	0
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	730	0,00	417	313	0
Begroting 2025	730	0,00	417	313	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 2021 (einddatum 31-12-2026)
Doel Reserve:					Het versterken van de gemeentelijke dienstverlening
Toelichting Realisatie 2025:					De toevoegingen en onttrekkingen zijn conform begroting. Geen verdere bijzonderheden. De bestemmingsreserve Menselijke Maat is gevormd bij de jaarrekening 2021 na toekenning van POK middelen voor 2021 in de decembercirculaire 2021. De afgelopen drie jaar is het niet gelukt om voor Systeemleren monitoring NPRZ ad € 312.500 een concrete bestemming te vinden. Hierdoor hebben er nog geen onttrekkingen plaatsgevonden. De financiële spelregels zijn dat wanneer er drie jaar aansluitend geen onttrekking wordt gedaan, de middelen vrijvallen ten gunste van de algemene middelen. Daarom wordt er nu een vrijval begroot.
Verschil Realisatie - Begroting					Niet van toepassing

Bestemmingsreserve BoTu CLLD	106	0,00	0,00	0,00	106

Realisatie bestemmingsreserves Dienstverlening	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Dienstverlening	**4.573**	**1.477**	**675**	**959**	**4.417**
Bestemmingsreserve BoTu CLLD	106	0,00	0,00	0,00	106
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	106	0,00	0,00	0,00	106
Begroting 2025	106	0,00	0,00	0,00	106
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 2023 (einddatum 31-12-2029)
Doel Reserve:					Cofinanciering van verplichtingen die reeds zijn aangegaan in het kader van het programma BoTu CLLD.
Toelichting Realisatie 2025:					Niet van toepassing
Verschil Realisatie - Begroting					In 2025 zijn er geen geplande mutaties derhalve geen afwijkingen.

Bestemmingsreserve Participatiebudget wijken	646	0,00	0,00	646	0

Realisatie bestemmingsreserves Dienstverlening	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Dienstverlening	**4.573**	**1.477**	**675**	**959**	**4.417**
Bestemmingsreserve Participatiebudget wijken	646	0,00	0,00	646	0
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	646	0,00	0,00	646	0
Begroting 2025	646	0,00	0,00	646	0

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					nog te bepalen
Doel Reserve:	Overgebleven budget wijken behouden ten behoeve van inzet in het daaropvolgend jaar.				
Toelichting Realisatie 2025:	De toevoegingen en onttrekkingen zijn conform begroting. Geen verdere bijzonderheden.				
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting					Niet van toepassing

Bestemmingsreserve Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA)	126	0,00	0,00	0,00	126

Realisatie bestemmingsreserves Dienstverlening	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Dienstverlening	**4.573**	**1.477**	**675**	**959**	**4.417**
Bestemmingsreserve Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA)	126	0,00	0,00	0,00	126
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	126	0,00	0,00	0,00	126
Begroting 2025	126	0,00	0,00	0,00	126
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 2024 (einddatum 31-12-2027)
Doel Reserve:	Het doel van de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) is om de kwaliteit van de adresgegevens in de Basisregistratie Personen (BRP) en andere overheidsregisters te verbeteren. Dit draagt bij aan een juiste en rechtmatige toekenning van voorzieningen en het voorkomen van fraude, misbruik of andere problemen die voortkomen uit onjuiste adresregistraties.				
Toelichting Realisatie 2025:					Het project wordt in 2026 verder opgepakt, realisatie is 0
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting					Er is geen verschil tussen begroting-realisatie

Totaal	**4.573**	**1.477**	**675**	**959**	**4.417**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Kaders en verbonden partijen

Kaders

- De Rotterdamse Dienstverlening
- Raadsbesluit Wijk aan Zet
- Implementatieplan Wijk aan Zet
- Verordening op de Wijkraden
- Archiefwet
- Kieswet

Verbonden partijen

De volgende Verbonden partijen worden ingezet om het doel van het programma te realiseren:

- Dimpact

Een uitgebreide toelichting is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verantwoordelijke collegeleden

Wethouder Buijt

Wethouder Buijt is verantwoordelijk voor de portefeuille Zorg, Ouderen en Jeugdzorg, Organisatie en Dienstverlening.

Wethouder Simons

Wethouder Simons is verantwoordelijk voor de portefeuille Haven, Economie, Horeca, Bestuur (wijken en kleine kernen) en Financiën.

'Aan de slag in de wijk, dichtbij en samen met Rotterdammers.'

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Economische ontwikkeling

Het programma richt zich op het versterken van het verdienvermogen van Rotterdam. Door te zorgen voor de juiste omstandigheden voor het bedrijfsleven komen banen beschikbaar voor Rotterdammers en regiobewoners. Het gaat daarbij om versterking van het ondernemersklimaat, een uitstekende gemeentelijke dienstverlening aan bedrijven en ruimte voor ondernemerschap. De gemeente Rotterdam steunt de ontwikkelingen in het mkb naar toekomstbestendig en innovatief ondernemerschap. Zo draagt het programma bij aan een sterk economisch vestigingsklimaat.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Voortgang 2025

Economische ontwikkeling

In 2025 ontwikkelde de economie van Rijnmond zich rond het Nederlands gemiddelde van 1,9% (Bron: CBS, 2025). Het bruto regionaal product (brp) van de economie van Rijnmond groeit in 2026 naar verwachting tussen de 0 en 1%. Dat is vergelijkbaar met de groei van de Nederlandse economie, maar loopt achter ten opzichte van snelgroeiende regio's zoals Groot-Amsterdam en regio Eindhoven. Die groeien met ongeveer 2,5 tot 3% (Bron: Rabobank 2025). De werkloosheid blijft relatief laag.
Op de korte termijn is er gematigde groei voor de Rijnmondse economie, maar er zijn diverse ontwikkelingen en uitdagingen die de concurrentiekracht en het vestigingsklimaat kunnen aantasten. De economische groei staat onder grote druk (met name in de haven) door internationale concurrentie, lage productiviteitsgroei, netcongestie, hoge energieprijzen, krapte in aanbod van moderne bedrijfsruimte, arbeidsmarktkrapte, inflatie en geopolitieke spanningen. Door deze druk worden de vestigingsmogelijkheden van nieuwe bedrijven beperkt, kunnen bestaande bedrijven zich moeilijker ontwikkelen, overwegen bedrijven soms zelfs te vertrekken of sluiten vestigingen. Deze sense of urgency is ook benadrukt in het advies van de Denktank Rotterdamse Economie 2040 en ook in de Economische Verkenningen Rotterdam (EVR) 2025.

De inzet van de gemeente is erop gericht de negatieve effecten zo veel mogelijk af te zwakken, ondernemerschap te stimuleren, banen te behouden en kansen te pakken. Zo voert de gemeente een aanpak netcongestie uit in Rotterdam, is er het actieplan bedrijfsruimte, geeft de gemeente uitvoering aan de Havenvisie en lobbyt de gemeente samen met partners voor het verbeteren van het vestigingsklimaat in de haven. Deze economische ontwikkeling versterkt de noodzaak om samen met partners te werken aan verbreding en vernieuwing van de Rotterdamse economie. Zoals het versterken van het vestigingsklimaat van het Life Sciences & Health cluster in Rotterdam en het ondersteunen van de digitalisering van het mkb. Ook zet de gemeente in op het faciliteren van de grondstof- energietransitie van het Havenindustrieel Complex zoals de ambitie om de haven te ontwikkelen tot waterstofhub.

De belangrijkste gebeurtenissen in 2025 zijn:
- Naar aanleiding van een aangenomen motie heeft de Denktank Rotterdamse Economie op 7 juli zijn advies ‘Rotterdam 2040. Cruciale keuzes voor economisch succes’ gepresenteerd. De presentatie was aan de gemeente en stakeholders in de stad en regio. Het ging over de Rotterdamse economie 2040 en welke acties op korte termijn ondernomen kunnen worden. De Denktank adviseert om in te zetten op de condities voor de Life Science & Healthcluster, Maakindustrie en Haven met de innovatiekracht van AI/digitalisering en cleantech waaronder circulair. En daarnaast om te investeren in de randvoorwaarden voor talent, innovatie en ondernemerschap. Bij de behandeling in de gemeenteraad was er waardering en raadsbrede steun voor het advies. Op basis van het advies voert het college diverse nieuwe acties uit in 2026. Zoals het opstellen van een visie en aanpak voor de Maakindustrie en Life Sciences & Health cluster. En het college zet de activiteiten voort die het advies ondersteunen, zoals de mkb-toets, het actieplan bedrijfsruimte en de aanpak vitale kerngebieden.

- Veel inspanning is geleverd om een lobby richting het Rijk en in mindere mate Europa van de grond te krijgen, samen met met Havenbedrijf, Deltalinqs en provincie Zuid-Holland. Met als doelde noden van het investeringsklimaat in de haven op de agenda te krijgen. Voor een intensieve afstemming is het Bestuurlijk Overleg Wereldhaven opgericht. In februari is een brandbrief naar het Kabinet verstuurd. Het resultaat is tot nu toe vooral dat het op de kaart staat in Den Haag. De eerste resultaten zijn zichtbaar. Dit speelt rond CO2-heffingen, plasticheffing, raffinageroute, Aramis en Delta Rhine Corridor. Er is zeker nog meer nodig voor deze dossiers en anderen zoals stikstof.

- De nieuwe Havenvisie 2050 is in december aan de gemeenteraad voorgelegd en vastgesteld. Deze is in korte tijd met de partners Havenbedrijf, Deltalinqs, provincie Zuid-Holland en het Rijk tot stand gekomen. Met veel participatie van partijen die betrokken zijn bij de haven van de toekomst. Er is hard gewerkt om dit zo snel te realiseren. En velen hebben bijgedragen, ook binnen de gemeente. Deze havenvisie schetst de toekomst van de haven in 2050 langs 5 centrale thema's: industrie (verduurzaming daarvan), logistiek, arbeidsmarkt, leefomgeving en weerbaarheid van de haven.

- Internationale erkenning Rotterdam als innovatieve stad. In december kwam Rotterdam vaak internationaal onder de aandacht als innovatieve stad. Zo werd Rotterdam onderscheiden met een Startup Ecosystem Star door de Internationale Handelskamer voor de publiek-private samenwerking binnen Up!Rotterdam om veelbelovende startups verder te helpen. Daarnaast werd Rotterdam runner-up tijdens de finale van de iCapital Awards voor de Europese innovatiehoofdstad, georganiseerd door de European Innovation Council. Rotterdam werd geprezen voor haar gedurfde aanpak van stedelijke ontwikkeling, haar sterke community van startups en scale-ups. En voor haar samenwerkingsinitiatieven die overheid, bedrijven en burgers samenbrengen om gezamenlijk oplossingen te creëren voor wereldwijde uitdagingen.

- In maart is de Rotterdam City Card gelanceerd, een digitale app met tips en kortingen tijdens het bezoek aan Rotterdam, inclusief gebruik van openbaar vervoer. Als gemeente hebben we de ontwikkeling hiervan mede mogelijk gemaakt. Het bijzondere aan deze kaart is dat hiermee ook wordt bijgedragen aan sociale impact. Dankzij deelnemende partijen doneert Rotterdam Partners, voor verkochte Rotterdam City Cards, tickets voor uitjes. Deze tickets komen via de stichtingen Sam& voor alle kinderen en Rotterdamse Uitdaging terecht bij Rotterdammers voor wie een uitje geen vanzelfsprekendheid is, zodat ook zij kunnen genieten van een dagje uit in eigen stad.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verhogen van de bezettingsgraad van de marktkramen op de warenmarkten naar minimaal 80%
Realisatie 2025: 78 %

Deze indicator wordt jaarlijks gemonitord. Ook in 2025 is de bezettingsgraad gestegen en per eind 2025 uitgekomen op 78%. Het streven van 80 % is bijna gehaald en de komende periode gaat de inzet om de inname van de marktplaatsen te stimuleren onverminderd verder.

Financiële afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025

Economische ontwikkeling	**€ 304**
Diverse afwijkingen	€ 304

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Ondersteuning van het mkb naar toekomstbestendig en innovatief ondernemerschap

Ondernemers zijn van grote waarde voor Rotterdam. Ze dragen bij aan een duurzame en aantrekkelijke stad en haven, en zorgen voor banen voor de inwoners van Rotterdam en de regio. Het moet voor alle bedrijven en ondernemers - groot en klein, nieuw en bestaand - mogelijk zijn om zich succesvol voor te bereiden op de toekomst. Daarom laat het programma Economische ontwikkeling het brede mkb zich meebewegen naar een schoon, innovatief en circulair ondernemerschap.

Wat wil de gemeente bereiken?

- Ondernemers ervaren optimale gemeentelijke dienstverlening.
- Bestaande mkb’ers krijgen ondersteuning bij het invoeren van toekomstgerichte bedrijfsvoering en productieprocessen.
- De gemeente faciliteert innovatieve startende en groeiende ondernemers in het mkb zodat ze zich sterk kunnen ontwikkelen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Aansluitend op de aangenomen motie Ondernemend Rotterdam krijgen zowel het bestaande midden- en kleinbedrijf (mkb) als startende en groeiende bedrijven ondersteuning om zich voor te bereiden op de toekomst. Daarvoor is begin 2023 in samenwerking met het Rotterdamse bedrijfsleven het Mkb Actieprogramma opgeleverd, waarmee we ondernemers helpen hun bedrijfsvoering te vernieuwen zodat zij (ook) in de toekomst succesvol kunnen ondernemen.

Ondernemers ervaren optimale gemeentelijke dienstverlening

- We leveren met de Ondernemersbalie een ingang voor alle vragen van ondernemers en (pré-) starters via fysiek contact, telefoon en email. Persoonlijk maatwerk is daarbij het keyword.
- De gemeente verbetert de dienstverlening door verdere ontwikkeling van het platform Ondernemen010 (website Ondernemen010.nl, nieuwsbrief en social media-kanalen).
- We versterken de samenwerking in winkelstraten en bedrijventerreinen door inzet van bedrijfscontactfunctionarissen en in diverse sectoren met behulp van accountmanagers. De gemeente verbetert de informatievoorziening, lost knelpunten op en organiseert netwerkbijeenkomsten.
- Bij onze netwerkactiviteiten en relatiebeheer zetten we in op diversiteit en het bereiken van alle ondernemers in de stad.
- De gemeente zet in op minder (gemeentelijke) regels en bureaucratie en een ‘ja, mits-houding’. Het succesvolle coronaloket heeft een nieuwe vorm gekregen waarbij een multidisciplinair gemeentelijk expertteam snel handelt, integraal afweegt in de geest van regelgeving, en maatwerk levert in de facilitering van ondernemers. Dit zetten we door.
- Gemeentelijke plannen (nieuwe beleid en regelgeving) worden in de conceptfase via de MKB-toets nader onderzocht op impact op het ondernemersklimaat en waar nodig bijgesteld.
- We pakken regeldruk voor ondernemers aan door oa zoveel mogelijk mkb-proof te vergunnen en processen te vereenvoudigen.
- De gemeente versterkt de wijkeconomie door goede aansluiting bij de gebiedsgerichte vragen, kansen en mogelijkheden. En we intensiveren de samenwerking met de gebiedsorganisatie op het gebied van de wijkeconomie. Dit krijgt vorm door structureel contact tussen de bedrijfscontactfunctionarissen en wijkmanagers en -netwerkers, monitoring van de voortgang op managementniveau en inzet van integrale gebiedsteams die regie houden op de uitvoering door de gemeente.

Bestaande mkb’ers krijgen ondersteuning bij de invoering van toekomstgerichte bedrijfsvoering en productieprocessen in het mkb

- De gemeente ondersteunt bedrijven om toekomstbestendig te ondernemen, zodat ze bijdragen aan een schone, innovatieve, digitale en circulaire economie. Dit gebeurt door de organisatie van activiteiten voor en door ondernemers met als doel ondernemers te informeren, inspireren en activeren.
- De gemeente zet de subsidie voor initiatieven van ondernemerscollectieven op bedrijfsterreinen en in winkelgebieden voort.

De gemeente faciliteert innovatieve startende en groeiende ondernemers in het mkb zodat ze zich sterk kunnen ontwikkelen

- De gemeente ondersteunt innovatieve, startende en groeiende bedrijven bij de financiering, het vinden van talent en aanboren van nieuwe markten. Dit gebeurt met verschillende partners en netwerken in de stad.
- De gemeente investeert in fondsen, zoals IQCapital, UNIIQ, het Energietransitiefonds Rotterdam (uitvoering door InnovationQuarter) en ICOS Cleantech Fund. Bedrijven kunnen bij deze fondsen financiering aanvragen voor de ontwikkeling van vernieuwende producten en diensten die werkgelegenheid voor Rotterdammers creëren.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Ondertekend voor identificatiedoeleinden

- De gemeente helpt ondernemers – waaronder uit het mkb - om gebruik te maken van Europese fondsen voor vernieuwing, digitalisering en verduurzaming, met als voorbeelden Kansen voor West (ca. 30 miljoen) en het Just Transition Fund (ca. 60 miljoen). Voor Kansen voor West zijn wij ook de managementautoriteit.
- De gemeente voert gesprekken met regiopartners en het Rijk om het mkb te betrekken bij projecten van het Nationaal Groeifonds. Hoewel het Nationaal Groeifonds wordt uitgefaseerd en nieuwe rondes zijn vervallen, blijft de gemeente inzetten op betrokkenheid van het mkb bij lopende projecten uit de eerste drie rondes, zoals het initiatief van CIIIC (Creative Industries Immersive Impact Coalition).
- Kansen benutten van de digitale economie door koplopers te faciliteren en het mkb te helpen mee te komen in de toenemende digitalisering. Ook biedt de gemeente ondersteuning bij de aanleg van een excellente digitale infrastructuur door operationele samenwerkingsafspraken te maken met aanbieders voor de aanleg van glasvezel, bewoners en bedrijven te informeren en lobbyactiviteiten uit te voeren ten aanzien van wet- en regelgeving.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
10.000 keer mkb-ondernemers in 4 jaar van advies of informatie voorzien	2.434	5.662	7.788	7.500	10.254	10.000			

Toelichting indicatoren

10.000 keer MKB ondernemers in 4 jaar van advies of informatie voorzien

Realisatie 2025: 10.254 mkb-ers bereikt. Hiermee komt het totaal uit op 26.138 mkb-ers in deze collegeperiode.

De doelstelling van deze target is ruimschoots behaald.
Ondernemers zijn onder andere bereikt via workshops, bijeenkomsten en netwerkevenementen van de gemeente en haar partners, die hen informeren, inspireren en met elkaar verbinden. Voorbeelden hiervan zijn de workshop social mediacontent, de maandelijkse MKB Specials en de Ondernemersontbijten. Met deze activiteiten wil de gemeente Rotterdam ondernemers ondersteunen in het toekomstbestendig maken van hun bedrijf, met aandacht voor digitalisering, duurzaamheid en de circulaire economie.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

MKB actieprogramma

Dienstverlening aan ondernemers. In 2025 heeft de gemeente 10.254 mkb'ers bereikt. Hiermee komt het totaal uit op 26.138 mkb'ers in deze collegeperiode. Ondernemers zijn onder andere bereikt via workshops, bijeenkomsten en netwerkevenementen van de gemeente en haar partners, die hen informeren, inspireren en met elkaar verbinden. Voorbeelden zijn de workshop social mediacontent, de maandelijkse MKB Specials en de Ondernemersontbijten. Met deze activiteiten wil de gemeente Rotterdam ondernemers ondersteunen in het toekomstbestendig maken van hun bedrijf, met aandacht voor digitalisering, duurzaamheid en de circulaire economie.

MKB-toetsen
Bij de MKB-toets worden ondermens in een vroeg stadium betrokken bij gepland lokaal beleid of regelgeving. Dit jaar zijn 8 MKB-toetsen uitgevoerd. Hiermee komt het totaal aantal MKB-toetsen uit op 38 sinds de start van dit college. Zo zijn ondernemers betrokken bij de nieuwe duurzaamheidsvoucher. Hierbij ligt de nadruk niet langer alleen op advies, zoals in de eerste versie maar vooral op kwalitatieve begeleiding en realisatie. Door ondernemers intensiever te ondersteunen en te ontzorgen, wordt de kans groter dat zij concrete stappen zetten in hun verduurzaming en daarmee toekomstbestendiger worden.

Startup handelsmissies
In samenwerking met Up!Rotterdam heeft de gemeente meerdere handelsmissies voor startups mogelijk gemaakt. Het ging om missies naar de technologiebeurs CES Las Vegas, in samenwerking met Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), de deeptech beurs Hello Tomorrow in Parijs, samen met TNO en Techleap, en de beurs Slush in Helsinki. Met deze missies werden in totaal 48 bedrijven uit Zuid-Holland begeleid, waarvan 14 uit Rotterdam. Deze beurzen zijn voor Rotterdamse bedrijven waardevol om potentiële nieuwe klanten en investeerders te ontmoeten en bestaande internationale relaties te onderhouden. Up!Rotterdam organiseert hiervoor verschillende side events tijdens de beurzen.

De gemeente biedt tools en programma's, zoals Digiwerkplaats Rijnmond en MKB Digitaal om ondernemers te helpen de digitale sprong te maken. In een podcastserie, gelanceerd tijdens de Maand van de Digitale Economie, deelde wethouder Simons inzichten van lokale digitale koplopers. Bovendien kwamen in mei diverse toonaangevende evenementen samen, zoals XR Creators Connect, Agency at Night, Indigo, TwitchCon en Upstream, waar ondernemers kennis konden uitwisselen en waardevolle samenwerkingen aangaan.

South Holland Immersive Tech Netwerk (SHINE)
De gemeente ondersteunt SHINE, een publiek-privaat netwerk met als doel een toonaangevende regio voor immersieve technologie (zoals Virtual Reality, Augmented Reality en Extended Reality) te worden. Dit doet het netwerk door het versterken van de sector via samenwerking, kennisdeling en internationale zichtbaarheid. In de tweede helft van 2025 lag de focus op het versterken en verduurzamen van het South Holland Immersive Tech Netwerk (SHINE). Meerdere subsidies zijn toegekend, waaronder een provinciale subsidie voor regionale innovatienetwerken en een MRDH-subsidie voor de ontwikkeling van een regionale Immersive Tech Hub. Daarnaast is gewerkt aan consortiumvorming voor een landelijke subsidie gericht op een Immersive Experiences Lab in Rotterdam. Kennisdeling en community-vorming kregen vorm via een netwerkbijeenkomst op 2 oktober. In december werd met VRDays en SHINE een kick-off event georganiseerd voor Immersive Tech Week 2026. Ook was Rotterdam met enkele ondernemers aanwezig bij United XR Europe, een evenement gericht op innovatie en opschaling van immersieve technologie in Europa.

Onderzoeken digitale economie
In 2025 zijn onderzoeken uitgevoerd naar de ontwikkeling van de digitale economie richting 2030 en naar een aantal focusgebieden van de huidige inzet. Doel was inzicht te krijgen in de economische betekenis van digitale sectoren voor Rotterdam. De uitkomsten ondersteunen de verdere profilering van Rotterdam binnen meerdere focusgebieden van de digitale economie en de rol van de gemeente daarin.

Programma's voor circulaire start-ups en mkb
Ondernemers die bij (willen gaan) dragen aan de grondstoftransitie faciliteert de gemeente op verschillende manieren. De gemeente ondersteunt de programmering van BlueCity die met hun laboratorium, evenementen, werkruime, netwerk en innovatiebegeleiders een belangrijke (inter)nationale circulaire hotspot is. Daarnaast levert de gemeente een bijdrage aan ketenprojecten (CIRCO-tracks). Circulaire start-ups zijn via het Circulair Kompas Programma (een samenwerking met Noorderwind) geholpen met hun positionering, ketenaanpakken opzetten en hier subsidie voor aanvragen. Het platform COSH gaf in opdracht Rotterdamse duurzame en circulaire kledingwinkels aandacht met een social-media-campagne in samenwerking met influencers. En de gemeente werkt voor de horeca met andere afdelingen samen aan het ‘Nieuwe Nassen’.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

Upstream en ondersteuning marktinitiatief
In mei werd voor de 6e keer het festival Upstream voor startups en scale ups georganiseerd. Dit keer trok het event meer dan 3.000 bezoekers. Het event was in Annabel en op verschillende side events in de stad. Op het festival werden ondernemers gekoppeld aan investeerders en andere innovatieve partners, met als doel om hun onderneming te laten groeien. Er hebben ongeveer 456 speeddates plaatsgevonden tussen startups en investeerders. Het festival, dat een initiatief is van de gemeente, voorziet duidelijk in een behoefte van het bedrijfsleven. Dit heeft in 2025 het resultaat dat private partijen dit festival gaan voortzetten en de gemeente ondersteunt in een vernieuwde invulling in de komende jaren.

Voortzetting partnernetwerk MKB010Next
Met ondersteuning van een subsidie van de MRDH wordt het partnernetwerk MKb010Next voortgezet. Partners zijn onder andere MKB Rotterdam Rijnmond, BlueCity, Rabobank, iTanks en IT Campus. De subsidie biedt de mogelijkheid om met de partners nieuwe projecten op te zetten die zich richten op het ondersteunen van mkb-ondernemers bij toekomstbestendig ondernemen, met focus op verduurzaming, digitalisering en inzet van lokaal talent.

Presentatie Staat van het Rotterdamse MKB 2024
In het kader van het MKB Actieprogramma hebben Erasmus Centre for Entrepreneurship en Hogeschool Rotterdam onderzoek gedaan naar de toekomstbestendigheid van het mkb. Dit onderzoek geeft meer inzicht over de bedrijfssamenstelling, groeitrajecten en strategische prioriteiten, zodat de inzet binnen het mkb actieprogramma duidelijker kan worden gericht op zorgen en behoeften van mkb-ondernemers. Het onderzoek laat zien dat groei van het mkb vertraagt. Rotterdamse bedrijven spelen een steeds grotere rol in de energietransitie, met meer dan 250 mkb-bedrijven actief in duurzame technologieën.

Rotterdamse delegatie technologiebeurs Laval Virtual
Gemeente Rotterdam nam in april 2025 samen met 9 andere Rotterdamse bedrijven en kennisinstellingen deel aan de internationale technologiebeurs Laval Virtual, gericht op immersieve technologieën zoals XR, AR en VR. Deze deelname was onderdeel van een bredere inspanning om de positie van Rotterdam op het gebied van digitale innovatie en internationale samenwerking te versterken. Het Rotterdamse bedrijf SenseGlove, onderdeel van de delegatie, won een Laval Award in de categorie ’XR Devices and Interaction Products’.

Maand van de Digitale Economie
De digitale economie in Rotterdam is groter dan ooit en groeit exponentieel. Dankzij innovatieve bedrijven die wereldwijd opereren met digitale producten en diensten. In mei 2025 zette de gemeente Rotterdam deze dynamische sector centraal met de Maand van de Digitale Economie, met als doel ondernemers te inspireren, kennis te delen en hen te ondersteunen in de digitale transformatie.

Evenementen rond robotica, quantum, AI, immersieve technologie en cyberveiligheid
De gemeente organiseerde en ondersteunde diverse evenementen rond robotisering, quantumtechnologie en AI: Het Grote Quantumgesprek, QuantumTech, DroneHorizon, Robodam Netwerkbijeenkomst en AI010. Deze activiteiten boden ondernemers en partners toegang tot kennis, netwerken en actuele technologische ontwikkelingen. In totaal bereikten deze bijeenkomsten gezamenlijk meer dan 1.500 deelnemers, grotendeels mkb, en droegen ze bij aan bewustwording, samenwerking en innovatie binnen het Rotterdamse digitale ecosysteem.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Excellent ondernemersklimaat

Doel: Ontwikkeling van een excellent ondernemers- en investeringsklimaat

Rotterdam richt zich op de onderdelen van de economie waarin Rotterdam (internationaal en nationaal) een onderscheidende positie heeft of kan innemen en die bijdragen aan de verandering van de economie. Het gaat om de verandering naar een klimaatneutraal en circulair haven-industrieel complex, invoering van de waterstofeconomie, een sterk Life Sciences & Health cluster en de circulaire economie.

Daarnaast is de inzet gericht op het aantrekken van bedrijven, investeerders, congressen, zakelijke en toeristische bezoekers en talent om het investerings- en ondernemersklimaat in de stad te versterken.

Wat willen we bereiken?

- Een sterk ondernemersklimaat bevorderen door de inzet op de economische ontwikkeling van kansrijke sectoren.
- Versterken en spreiden van toerisme, horeca en hotels in de stad.
- Versterken van het investeringsklimaat door het aantrekken van bedrijven, congressen en talent.
- Faciliteren circulaire economie en energietransitie in stad en haven.

Wat gaan we daarvoor doen?

Een sterk ondernemersklimaat bevorderen door de inzet op de economische ontwikkeling van kansrijke sectoren

- We faciliteerden het proces van de denktank van Rotterdamse ondernemers om tot te komen tot een advies aan het college en de raad over de Rotterdamse economie in 2040 en welke acties op korte termijn ondernomen kunnen worden om dit te bereiken. Dit advies van de denktank is 7 juli 2025 gepresenteerd en aangeboden aan het college en de gemeenteraad. De gemeente zet in op een internationaal concurrerende en toekomstbestendige haven en maritieme economie die welvaart biedt voor de stad. De gemeente ondersteunt maritieme bedrijven om innovatiever, digitaler, circulairder en duurzamer te werken om voorbereid te zijn op de energie- en grondstoffentransitie.
- We leveren samen met partners een nieuwe havenvisie op waarin de Rotterdamse haven van de toekomst en de weg daar naartoe beschreven worden.
- Om het vergunningenproces bij het voor elkaar krijgen van de energietransitie te verspoelen, is een vergunningenloods actief. Hierin werken Deltalinqs, DCMR, HbR, Provincie en de gemeente samen.
- We ondersteunen belangrijke innovatieve projecten voor de ontwikkeling van waterstofeconomie bijvoorbeeld in de Merwevierhavens en op Rotterdam The Hague Airport.
- Aangezien de haven en de maritieme economie niet stoppen bij de gemeentegrenzen werken we regionaal samen aan de profilering onder de vlag van Rotterdam Maritime Capital of Europe en om de regionale maritieme maakindustrie te versterken.
- De gemeente versterkt het Life Sciences & Health (LS&H) innovatie- en vestigingsklimaat door de fysieke ontwikkeling van de Erasmus MC health tech campus te ondersteunen. Verder draagt de gemeente in ieder geval tot en met 2027 met subsidie bij aan de stichting Rotterdam Square dat als verbindende netwerk- en campusorganisatie het LS&H-ecosysteem in de stad verder versterkt en uitbouwt. Door haar activiteiten zal de Erasmus MC health tech campus aangevuld worden met ondernemerschap.

Versterken en spreiden van toerisme, hotels en horeca in de stad

- De gemeente geeft waar mogelijk meer ruimte aan de horecasector in de vorm van o.a. uitbreiding van terrassen, verkenning van nieuwe locaties voor nachthoreca en een goede mix van horeca en woningen. Daartoe is begin 2023 een Uitvoeringsplan Horeca vastgesteld en zijn in juli 2024 de 15 horecagebiedsplannen geactualiseerd. Met de nieuwe horecagebiedsplannen wordt op 15 locaties ruimte geboden aan de ontwikkeling van 24-uurshoreca.
- De gemeente stimuleert het spreiden van bezoekers door samen met ondernemers en bewoners verder te bouwen aan de identiteit en het aanbod van de stad. Die identiteit en dat aanbod brengt de gemeente samen met Rotterdam Partners voor het voetlicht. Daarnaast zetten we in op een spreiding van hotels, zodat de stad in zijn geheel aantrekkelijker wordt voor Rotterdammers, bezoekers en ondernemers.
- De gemeente geeft mede richting aan marketingcampagnes, zoals die van Rotterdam Partners, om specifieke bezoekersdoelgroepen aan te trekken, in lijn met de visie Toerisme. Op het onderdeel Gastvrijheid is de Visie Toerisme (2025-2030) geactualiseerd.
- De gemeente faciliteert toeristische marktinitiatieven die bijdragen aan vernieuwing –en de aantrekkingskracht van de stad en de ontwikkeling van aantrekkelijke gebieden en wijken. De gemeente werkt aan een toeristische sector die klaar is voor de toekomst. Dat doen we door bezoekers bewust te maken van de mogelijkheden van duurzaam vervoer, zoals trein en ander openbaar vervoer, deelfietsen en zo meer. Ook is door de sector, partners en gemeente aan onder meer een verduurzamingstraject voor de hotelsector gewerkt onder de noemer Hotel Neutraal. Met Rotterdam Partners is in maart 2025 de Rotterdam City Card gelanceerd. Een digitale app die na aanschaf korting geeft op onder andere attracties, musea en horeca en toegang tot openbaar vervoer.

Versterking van het investeringsklimaat door het aantrekken van bedrijven, congressen en talent

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- De gemeente zet zich in om buitenlandse bedrijven naar Rotterdam te halen die bijdragen aan de verandering naar een digitale, schone, innovatieve en circulaire economie. Dat gebeurt door samen met Rotterdam Partners, InnovationQuarter en het Havenbedrijf Rotterdam de vestiging van deze bedrijven actief te ondersteunen.
- We versterkende internationale positie van Rotterdam op het gebied van beurzen en congressen. Dit gebeurt door zakelijke evenementen aan te trekken die aansluiten bij de ambities van de stad. Hiertoe werkt de gemeente samen met de branche en Rotterdam Partners.
- Samen met bedrijven, onderwijsinstellingen – waaronder de IT Campus - en andere partijen in de stad versterkt de gemeente lopende uitvoeringsprojecten die zijn gericht op talentontwikkeling en het aantrekken van talent. Dit is een bijdrage aan de oplossing van het tekort op de arbeidsmarkt.
- We ondersteunen Rotterdam Partners om de (financiële) betrokkenheid van het bedrijfsleven bij de activiteiten van Rotterdam Partners te vergroten.

Faciliteren van de circulaire economie en energietransitie in stad en haven

- Met het programma Energietransitie Haven-Industrieel Complex brengt de gemeente focus aan op zes thema's: ondersteunen van de ontwikkeling van Rotterdam tot Europe's Hydrogen Hub (met daarbij een speciale focus op innovatie, waterstofmaakindustrie en handel), ondersteunen van projecten op het gebied van energiebesparing in de industrie, versnelling vergunningverlening (binnen het Versnellingshuis), werken aan om- en bijscholing van technisch personeel, ondersteuning van initiatieven voor versnelling van de grondstoffentransitie, ondersteuning van broodnodige circulaire projecten, en tenslotte sturen op de ontwikkeling van infrastructuur om de transitie mogelijk te maken zoals een waterstofnetwerk en de Delta Rhine Corridor.
- De gemeente zet in op activiteiten die nieuwe en bestaande ondernemers ondersteunen in de transitie naar de circulaire economie. Het zwaartepunt ligt hierbij op de chemische maakindustrie in de haven en op maakbedrijven en consumentendiensten in de stad. We zetten in op dienstverlening aan bedrijven met onder meer het circulair loket en het netwerkactiviteiten die bedrijven informeren en activeren. Bedrijven en andere partners die op circulair gebied vernieuwende producten en diensten ontwikkelen - en zo daarmee ook werkgelegenheid voor Rotterdammers kunnen creëren –, ondersteunen we naast kennis en advies ook mogelijk met maatwerksubsidies. Vanaf 2025 is er een subsidieregeling Circulaire Innovatie om ondersteuning te bieden. In 2025 is aan 6 (startende) mkb-bedrijven een subsidie verleend. In 2026 stelt de gemeente een nieuwe regeling open.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Uitlokken van € 1 miljard investeringen in Rotterdamse bedrijven en nieuwe vestigers, die 2.000 banen opleveren in 4 jaar	€ 2,62 miljard en 1.986 banen	€ 2,88 miljard en 2.664 banen	€ 0,25 miljard en 500 banen	€ 2,93 miljard en 3.266 banen	€ 0,25 miljard en 500 banen			

Toelichting indicatoren

Uitlokken van € 1 miljard investeringen in Rotterdamse bedrijven en nieuwe vestigers, die 2.000 banen opleveren in 4 jaar

De doelstelling van deze indicator is behaald.

In deze indicator neemt de gemeente de investeringen mee van bedrijven die zich in Rotterdam vestigen met met begeleiding door InnovationQuarter of Rotterdam Partners.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

In februari heeft de gemeenteraad ingestemd met het Masterplan Erasmus MC Campus. Met dit plan groeit het Erasmus MC van 480.000m2 naar maximaal 720.000m2, waarbij de groei voornamelijk ten goede komt aan ruimte voor start-ups en scale-ups in medtech. Met de vestiging van ondernemers groeit het complex uit tot een volwaardige campus waar zorg, onderzoek en innovatie samenkomen in nieuw ondernemerschap. Aan het masterplan Erasmus MC Campus heeft de gemeente bijgedragen om de economische potentie te vergroten en te koppelen aan stedelijke opgaven. Ter inspiratie is een deel van de commissie MHEK, samen met wethouder Simons en vertegenwoordigers van Erasmus MC en Rotterdam Square op bezoek geweest in Leuven. Daar is al een sterk bestaand Life Sciences and Health cluster dat een voorbeeld is voor Rotterdam.

Rotterdam Square is de campusorganisatie voor Life Sciences and Health en ontvangt subsidie van de gemeente en Erasmus MC. Rotterdam Square heeft dit jaar 5 bedrijven aangetrokken voor Rotterdam, waaronder een investeringsfonds. Dat is een belangrijke ontwikkeling voor Life Sciences and Health, waarmee de levensvatbaarheid van veel startups potentieel omhoog gaat.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Healthy Funding is in april georganiseerd door Rotterdam Square. Bij dit evenement worden startups uit de Life Sciences and Health gekoppeld aan investeerders. Een belangrijk onderwerp omdat startups in deze sector lastig aan investeringen kunnen komen.

Walstroom cruiseterminal
Op 31 maart 2025 is de walstroominstallatie voor cruiseschepen aan de Wilhelminakade officieel in gebruik genomen. Dit was een vereiste om zee-cruiseschepen in Rotterdam te houden en de gemeente heeft mee geïnvesteerd.

DTB waterstofinnovaties
De subsidieregeling vanuit het Duurzaamheidstransitiebudget (DTB) voor waterstofinnovaties is open gegaan op 10 maart en stond tot en met 6 mei 2025 open voor aanvragen. Er zijn meerdere aanvragen geweest. De subsidie kan worden aangevraagd voor haalbaarheidsstudies naar waterstofinnovatie en voor experimentele ontwikkelingen op het gebied van productie, import en gebruik van waterstof als grondstof, brandstof of opslag. Hoewel de focus ligt op het mkb, kunnen ook grotere bedrijven subsidie aanvragen, op voorwaarde dat hun project bijdraagt aan samenwerking met innovatieve mkb'ers. Ook ondernemers buiten Rotterdam kunnen in aanmerking komen, op voorwaarde dat hun project impact heeft binnen Rotterdam.

DTB circulaire innovaties
6 innovatieve bedrijven die bijdragen aan de grondstoftransitie hebben een subsidie ontvangen voor het versnellen van hun ontwikkeling. Deze hebben de potentie om (inter)nationaal op te schalen. Zoals het hergebruik van afgeschreven windmolenwieken, de productie van biobased schuim voor onder andere isolatie en de productie van chemische basisproducten op basis van groene methanol. Voor de subsidieregeling bestond grote interesse, maar liefst 27 ondernemers deden een aanvraag.

Ondernemersbalie
In 2025 had de Ondernemersbalie 2.770 klantcontacten.

Ondernemersplein
In 2025 zijn 7 inloopdagen Ondernemersplein georganiseerd. (Startende) ondernemers krijgen de mogelijkheid om met ervaren adviseurs van de 9 partners op het plein in gesprek te gaan en advies te krijgen.

Starterstraject
Het Rotterdams Starterspakket is een compleet begeleidingspakket voor startende ondernemers in Rotterdam. Het pakket is ontwikkeld door een unieke samenwerking tussen stichting Ondernemersklankbord, MKB Rotterdam-Rijnmond en de gemeente Rotterdam. Gedurende 18 maanden worden starters optimaal begeleid richting succesvolle zelfstandigheid en continuïteit van hun bedrijf.

Subsidie winkelgebieden en bedrijventerreinen
In 2025 zijn 59 subsidies (€ 861.000) verleend aan activiteiten die bijdragen aan het versterken van de verblijfservaring in winkelstraten. Dankzij deze subsidieregeling op basis van cofinanciering wordt vrijwel het dubbele in Rotterdam geïnvesteerd. Hiermee wordt de binding tussen bewoners en winkeliers versterkt en de organisatiegraad van de winkeliersverenigingen en Bedrijfsinvesteringszones (BIZ).

Uitlokken van 1 miljard investeringen in Rotterdamse bedrijven en nieuwe vestigers met realisatie van meer dan 2000 banen. De doelstelling van deze indicator is behaald. Realisatie cumulatief 2022- 2025: € 2,93 miljard en 3.266 banen

In deze indicator neemt de gemeente de investeringen mee van bedrijven die zich in Rotterdam vestigen met begeleiding door InnovationQuarter of Rotterdam Partners.

Bezoekerseconomie (toerisme, hotels, horeca, congressen)
De gemeente heeft bijgedragen aan het aantrekkelijker maken van gebieden in Rotterdam. Een voorbeeld is het Rondje Bruggen, door het donkere tunneltje onder de Willembrug te transformeren naar de 'Tunnel of Spark' met licht en beeldprojecties. Verder is er een start gemaakt met de transformatie van ClubBlu van voormalig discotheek naar multifunctionele culturele broedplaats met plek voor horeca, podium voor talent en muziekstudio's. En de renovatie van de voormalige Gaskoepels in Mallegatpark in de wijk Feijenoord. De Koepels worden ontwikkeld tot Street Culture Campus.

In de zomer van 2025 was de verkiezing van het Mooiste Terras van Rotterdam in samenwerking met De Buik van Rotterdam en KHN Rotterdam. In totaal waren er meer dan 2.000 nominaties. ByAmi op de Kop van Zuid heeft de prijs gewonnen en er is met de verkiezing veel positieve aandacht gegenereerd voor de Rotterdamse horeca en terrassen. Daarnaast was in november de eerste editie van de Rotterdamse Kroegenparade om de Rotterdamse bruine kroeg extra onder de aandacht te brengen. Maar liefst 40 bruine kroegen deden mee. 10 bruine kroegen hebben ook de erkenning van 'Echt Rotterdams Erfgoed' gekregen. Tijdens een tweede Kennis- en Netwerksessie in Comedyclub Haug hebben meer dan 80 ondernemers met elkaar nagedacht hoe zij kunnen samenwerken om Rotterdam als horecastad verder te versterken.

Hotel Neutraal is afgerond. Dit is een samenwerking van 20 hotels, Rotterdam Partners, Green Leisure Group en Gemeente Rotterdam gericht op de verduurzaming van de hotelsector. De waardevolle opbrengst van de samenwerking is vastgelegd in een online magazine, waarmee ook niet-deelnemers hun voordeel kunnen doen.

Congressen/MICE: Door de inspanningen van Rotterdam Partners, gemeente en verschillende partners hebben in de eerste helft van 2025 11 congressen voor Rotterdam gekozen. Goed voor een economische spin-off van € 25,5 miljoen (uitgaven bij hotels, musea, attracties, horeca, vervoer).

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Kansen voor West
Binnen het EFRO-programma Kansen voor West III (2021–2027) is in Rotterdam substantieel geïnvesteerd in innovatie, klimaat en duurzame stedelijke ontwikkeling. De beschikbare middelen zijn verdeeld over onder meer innovatie (circa € 8,4 mln), klimaat (circa € 3,6 mln) en duurzame stedelijke ontwikkeling (circa € 8,1 mln), inclusief het stedelijk klimaatluik. Vrijwel het volledige beschikbare budget is inmiddels gereserveerd voor specifieke uitgaven.

Er is nadrukkelijk ingezet op projecten die circulariteit, arbeidsmarkt en sociale innovatie verbinden aan economische ontwikkeling. Zo wordt met de pilot productielijn biobased circulair modulair bankstel (Meysters B.V. en Planq B.V.) gewerkt aan circulaire productieketens in de maakindustrie.

Een belangrijk aanvullend instrument binnen Kansen voor West III is UNIIQ, dat voorziet in vroegfasefinanciering voor innovatieve startups en scale-ups. Sinds de start van Kansen voor West III is via UNIIQ geïnvesteerd in 4 Rotterdamse bedrijven: Passionfruit, Mimotica, Clear2Cure en Chatlicense. Deze investeringen versterken het Rotterdamse innovatie-ecosysteem dragen bij aan economische groei en werkgelegenheid.

Just Transition Fund
Sinds de start in 2023 zijn 3 tranches beschikbaar gekomen voor projecten. Inmiddels zijn 37 projecten goedgekeurd, waarmee ruim € 41 mln van de beschikbare middelen is toegekend. De derde en laatste tranche is geopend in oktober 2025 en stelt € 20 mln beschikbaar, waarvoor de eerste projecten in het eerste kwartaal van 2026 worden goedgekeurd.

Concreet heeft het JTF-programma in Rotterdam en de regio ervoor gezorgd dat ruim 6.800 mensen worden opgeleid, omgeschoold of bijgeschoold voor een baan in de energietransitie en dat 26 bedrijven toonaangevende innovaties op de markt brengen. Dat is niet alleen goed voor de stad maar ook voor het verduurzamen van de regio en Europa.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

Lobby Wereldhavenstad
Veel inspanning is geleverd om een lobby richting het Rijk en in mindere mate Europa van de grond te krijgen, samen met Havenbedrijf, Deltalinqs en provincie Zuid-Holland. Met als doel om de noden van het investeringsklimaat in de haven op de agenda te krijgen. Het resultaat is tot nu toe vooral dat het op de kaart staat in Den Haag en dat er gremia opgezet zijn, zoals het Bestuurlijk Overleg Wereldhaven. De echte inhoudelijke resultaten blijven nog uit, maar beweging op het dossier energieprijzen lijkt aanstaande. Belangrijkste punten zijn: CO2-heffing voor de industrie, energietarieven (voor de industrie), netcongestie, plastic taks, stikstof, Delta-Rhine Corridor, arbeidsmarkt en blauwe waterstof.

Ondersteuning internationale bestuurlijke reizen
De gemeente heeft samen met Rotterdam Partners verschillende internationale werkbezoeken en handelsmissies georganiseerd, met deelname van de burgemeester en wethouder. Zo gingen er reizen naar onder andere Japan, Singapore, Noorwegen, Oman en de Verenigde Arabische Emiraten. Tijdens deze reizen werden verschillende internationale bedrijven bezocht en waren er ontmoetingen voor Rotterdamse bedrijven. Om de focusgebieden voor de internationale activiteiten van de gemeente te bepalen is in 2025 ook een nieuw Beleidskader Internationaal opgesteld, dat richting geeft voor toekomstige reizen.

Onderhouden van relaties met internationale bedrijven
In het kader van het Investor Relations-programma hebben de burgemeester en wethouder Haven, Economie, Horeca en Bestuur samen met Rotterdam Partners verschillende internationale bedrijven bezocht. In 2025 waren dit onder andere Robeco, ABB, CGI, Unilever, ECT/Hutchinson Port Group, Hanseatic Global. Deze bezoeken zijn bedoeld om de contacten te onderhouden en signalen over het vestigingsklimaat op te halen.

Pilot Swill
Op de Middellandstraat is in 2025 in samenwerking MKB Rotterdam-Rijnmond een pilot gestart met het inzamelen van Swill (organisch afval) bij ongeveer 20 ondernemers. Deze pilot wordt in 2026 geëvalueerd. Bij een positieve uitkomst wordt gekeken naar de mogelijkheden om dit uit te rollen naar andere gebieden.

Aanpak Schiedamseweg
Op de Schiedamseweg vond eind 2025 de kick-off voor de Alliantie Schiedamseweg plaats. Deze alliantie is een samenwerking tussen pandeigenaren, ondernemers, bewoners en gemeente (conform eerdere allianties zoals op de West Kruiskade). Deze alliantie richt zich op 4 pijlers: branchering economie, marketing en imago, openbare ruimte en ondermijning.

Het Rotterdams Ondernemersontbijt (initiatief van gemeente Rotterdam, MKB RR, VNO-NCW West en Stichting Ondernemersbelangen)
Tijdens het ondernemersontbijt op 19 maart 2025 in Bluecity is aan wethouder Robert Simons en zo'n 150 ondernemers het rapport De staat van het Rotterdamse MKB gepresenteerd. Dit ontbijt was tijdens de Week van de Circulariteit.
Op 8 juli was er op het ss Rotterdam een ontbijt met het thema jong talent, stageplekken en de verbinding tussen onderwijs en ondernemers en de rol die de gemeente hierin speelt. Zo'n 100 ondernemers waren aanwezig en wethouder Tim Versnel werd over het thema geïnterviewd.

Het thema aanpak schulden en armoede bij werkgevers was op 8 oktober het onderwerp van het ontbijt in Theater Zuidplein. Wethouder Abigail Norville deelde de gemeentelijke aanpak aan zo'n 100 ondernemers.

ABN-AMRO Tennis Open
Tijdens het ABN-AMRO tennistoernooi (3-9 februari 2025) zijn tijdens verschillende sessies 75 ondernemers ontvangen voor netwerk en kennismomenten in de lounge van de gemeente Rotterdam.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

North Sea Jazz
Tijdens North Sea Jazz (11-13 juli 2025) zijn 75 relaties ontvangen in de lounge van de gemeente Rotterdam.

Aanpak schulden en armoede bij personeel van grote Rotterdamse werkgevers
Grote werkgevers zijn gestart met de aanpak van schulden en armoede bij hun personeel en klanten. Zo heeft een grote supermarktketen 3.000 uur schermtijd in de winkels gereserveerd om aandacht te besteden aan dit onderwerp. Ook zijn er 1.500 flyers over dit onderwerp verspreid onder haar klanten.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Meer ruimte voor economie en vernieuwend ondernemerschap in een stad die aantrekkelijker wordt

Met een groeiend aantal inwoners en de economische opgaven waar we voor staan, neemt de ruimtebehoefte van economische functies toe. Tegelijkertijd is er ruimte nodig voor woningbouw, energietransitie, voorzieningen en natuur. Dit zorgt voor conflicterende ruimteclaims.

De opgave is het behouden en creëren van ruimte voor werk en ondernemingen, en van werklocaties die klaar zijn voor de toekomst. Werklocaties moeten passen bij de eisen van de economie van de toekomst en aansluiten bij de principes van goede groei. Ook moet er een goede combinatie zijn van de ruimte voor bedrijven, voor woningbouw én voor voorzieningen zoals winkelgebieden. Een goede combinatie draagt bij aan een aantrekkelijke stad voor ondernemers, inwoners en bezoekers.

Wat willen we bereiken?

- Aantrekkelijke winkelgebieden
- Innovatieve werkgebieden
- Toekomstbestendige werklocaties

Wat gaan we daarvoor doen?

Aantrekkelijke winkelgebieden

- De gemeente zet in op de transformatie van winkelstraten naar aantrekkelijker ontmoetings- en verblijfsgebieden. Hiervoor is het Fonds vitale kerngebieden beschikbaar. We werken samen met vastgoedeigenaren, winkeliers, wijkraden en klanten. Het gaat om een brede aanpak per gemeente waar per winkelgebied maatwerk wordt toegepast.
- Ook heeft de gemeente al vele jaren een subsidie voor ondernemerscollectieven in winkelstraten (en bedrijfsterreinen) voor gezamenlijke acties en gebiedspromotie. Hier wordt veel gebruik van gemaakt en dit zet de gemeente door.
- We voeren daarnaast gesprekken met de grote verhuurders van winkelpanden om leegstand te voorkomen die het gevolg is van hoge huren.
- De gemeente realiseert aantrekkelijke Rotterdamse warenmarkten voor bezoekers en marktkooplieden. Hiervoor wordt ingezet op een gevarieerd aanbod van producten die op de markt te koop zijn, op aantrekkelijke marktterreinen en wordt er gestreefd naar een goede bezetting van de marktkramen.

Innovatieve werkgebieden

- De gemeente subsidieert de organisatie Erasmus MC Campus (Stichting Rotterdam Square). Deze stichting is de nieuwe spil die innovaties, wetenschap en bedrijven met elkaar verbindt en zo werkt aan een optimaal health tech-vestigingsklimaat in Rotterdam.
- De gemeente geeft invulling aan de ambitie om M4H te ontwikkelen tot innovatiemilieu voor de innovatieve maakindustrie met een mix aan functies zoals werken, wonen, horeca, cultuur en sport. Samen met het Havenbedrijf Rotterdam zorgt de gemeente voor de juiste ruimtelijke randvoorwaarden.
- De gemeente stimuleert het aanbod aan betaalbare werkruimtes voor innovatieve bedrijven in verschillende werkgebieden in de stad. Hiervoor ontwikkelt de gemeente in samenwerking met andere overheden sturingsinstrumenten.

Toekomstbestendige werklocaties

- De gemeente vernieuwt bedrijventerreinen om ruimte te bieden aan economische vernieuwing en groei. Dit doen wij onder andere door verplaatsing van bedrijven naar bedrijventerreinen mogelijk te maken en bedrijven te weren die niet op deze bedrijventerreinen zijn aangewezen. Wij onderzoeken in dit kader op de Spaanse Polder -samen met de bedrijvenraad- de mogelijkheden om het industriepark beter te benutten en in M4H werken wij aan een innovatief woon-werkmilieu met ruimte voor de innovatieve maakindustrie.
- We stellen ook integrale kaders voor werklocaties en voorzieningen op in samenhang met andere opgaven zoals wonen. Het doel is een evenwichtige ontwikkeling van werkruimtes in relatie tot de groei van het aantal woningen.
- De gemeente voert de subsidieregeling Bedrijfsruimte Maakindustrie 'Ruimte voor de maakindustrie' uit. Hiermee biedt de gemeente nieuwe bedrijven uit de maakindustrie de mogelijkheid zich te vestigen in Rotterdam en bestaande bedrijven uit de maakindustrie te groeien. In 2024 is deze regeling verruimd van alleen focus op Spaanse Polder en M4H naar alle bedrijventerreinen in de hele stad. De stand van zaken eind 2025 is 17 toegekende aanvragen van in totaal bijna € 1,5 mln en 8 aanvragen zijn in behandeling.
- Inzet van transformatiemanagers die helpen bij de transformatie van leegstaande winkelpanden naar bedrijfsruimten.
- De gemeente onderzoekt de inzet van meer sturingsinstrumenten om de beschikbaarheid van bedrijfsruimte te garanderen. Sturingselementen zijn bijvoorbeeld inzet van wet- en regelgeving en van subsidies.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- Inzet van de subsidieregeling ‘Energievouchers’ om ondernemers te ondersteunen die de duurzaamheid van hun bedrijfspand op bedrijventerreinen willen verbeteren.
- We hebben als doelstelling om de omvang m² bvo bedrijfsruimte in de komende vier jaar gelijk aan het huidige niveau te laten blijven én met het actieplan Bedrijfsruimte zetten we in op sturing op het juiste bedrijf op de juiste plek.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Collegetarget bedrijfsruimte: De doelstelling voor deze collegeperiode is voldoende bedrijfsruimte door te zorgen dat de omvang m² bedrijfsruimte gelijk blijft aan het huidige niveau	**Nulmeting: 4.264.471 m²** **Realisatie 31-12-2022: 4.276.330 m2**	**Realisatie 31-12-2023: 4.272.299 m2**	**Realisatie 31-12-2024: 4.355.665 m2**	**4.264.471 m²**	**Realisatie 31 december 2025: 4.333.889 m2**	**4.264.471 m²**			
Aanpak 25 winkelstraten om deze in deze collegeperiode de winkelgebieden toekomstbestendiger en economisch vitaal te maken door ze om te vormen naar aantrekkelijker ontmoetings- en verblijfsgebieden	5	24 (cumulatief)	Realisatie 2024 (cumulatief): 31		Realisatie t/m dec. 2025 (cumulatief): 37				
Verhogen van de bezettingsgraad van de marktkramen op de warenmarkten naar minimaal 80%	68%	71%	75%	80%	78%	80%			

Toelichting indicatoren

Collegetarget bedrijfsruimte: De doelstelling voor deze collegeperiode is behoud van voldoende bedrijfsruimte door te zorgen dat de omvang m² bedrijfsruimte blijft op het niveau van 1 januari 2022

Het collegetarget (eindmeting 31 oktober 2025) is behaald. Dankzij het target en het actieplan bedrijfsruimte worden meer dan voorheen transformaties van bedrijfspanden naar woningen tegengehouden. Daarnaast is in lopende projecten nieuwbouw en uitbreiding gestimuleerd, o.a. met subsidie voor maakbedrijven.

Op 14 februari 2025 heeft het college de gemeenteraad geïnformeerd over de nieuwe strategie voor het Fonds SOFIE en het toevoegen van extra kapitaal voor het behouden en toevoegen van bedrijfsruimte. In mei is het fonds met de nieuwe strategie gestart. Er hebben zich inmiddels meerdere geïnteresseerde ondernemers gemeld. Met enkele wordt gesproken over een mogelijke financiering. Er zijn op basis van de nieuwe strategie nog geen financieringen verstrekt.
Het college heeft besloten 10.000 à 15.000 m2 BVO bedrijfsruimte toe te voegen bij de luchthaven RTHA.

Aanpak 25 winkelstraten om deze in deze collegeperiode de winkelgebieden toekomstbestendiger en economisch vitaal te maken door ze om te vormen naar aantrekkelijker ontmoetings- en verblijfsgebieden

De doelstelling van deze indicator is behaald.
Meting en monitoring gebeurt binnen het programma vitale kerngebieden op basis van de gebiedsgerichte aanpakken en subsidieaanvragen aanpak Vitale Kerngebieden. Met het vaststellen van de subsidieregeling Aanpak Vitale Kerngebieden stelt de gemeente winkelgebieden in heel Rotterdam in staat om de komende jaren aan hun opgave(n) te werken.
Als start hanteert de gemeente meestal een afspraak met collectieve ondernemers en vastgoedeigenaren om een gezamenlijk document op te

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

stellen. In zo'n document staan de ambitie en de strategie voor de straat. Die komen tot stand door gesprekken met vertegenwoordigers en belanghebbers in het gebied. De gemeente zet hiervoor kwartiermakers en bedrijfscontactfunctionarissen in.

Verhogen van de bezettingsgraad van de marktkramen op de warenmarkten naar minimaal 80%

Deze indicator wordt jaarlijks gemonitord. Ook in 2025 is de bezettingsgraad gestegen en per eind 2025 uitgekomen op 78%. Het streven van 80 % is bijna gehaald en de komende periode gaat de inzet om de inname van de marktplaatsen te stimuleren onverminderd verder.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

Collegetarget bedrijfsruimte
Collegetarget: voorraad bedrijfsruimte buiten het havengebied minimaal op peil van 1- juli 2022 (te weten: 4.264.471 m2 BVO).
Realisatie 31 december 2025: 4.333.889 m2 BVO.

Het volume is het afgelopen jaar per saldo met circa 70.000 m2 gestegen. De collegetarget (eindmeting oktober '25) is behaald. Naast 340.000 m2 toevoegingen is 270.000 m2 onttrokken, vooral door functiewijziging en de start van herontwikkelingen. Herontwikkelingen kunnen overigens later uiteindelijk nog leiden tot toevoeging van nieuwe bedrijfsruimte. Op gebiedsniveau gaat de trend voort dat binnenstedelijk bedrijfsruimte afneemt en dat toevoeging bijna alleen plaatsvindt aan de randen van de stad.

De toevoeging van bedrijfsruimte wordt nu in elk gebieds/projectambitiedocument uitvoerig beschreven. En per locatie bekijkt de gemeente in hoeverre er bedrijfsruimte op een passende manier is te behouden of toe te voegen. Dit leidt ertoe dat de gemeente het thema bedrijfsruimte met iedere initiatiefnemer bespreekt.

Aanpak 25 winkelstraten om in deze collegeperiode de winkelgebieden toekomstbestendiger en economisch vitaal te maken door ze om te vormen naar aantrekkelijkere ontmoetings- en verblijfsgebieden
Realisatie t/m 2025 (cumulatief): 37 De doelstelling van deze indicator is behaald.
Meting en monitoring gebeurt binnen het programma vitale kerngebieden op basis van de gebiedsgerichte aanpakken en subsidieaanvragen aanpak Vitale Kerngebieden. Met het vaststellen van de subsidieregeling Aanpak Vitale Kerngebieden stelt de gemeente winkelgebieden in heel Rotterdam in staat om de komende jaren aan hun opgave(n) te werken.
Als start hanteert de gemeente meestal een afspraak met collectieve ondernemers en vastgoedeigenaren om een gezamenlijk document op te stellen. In zo'n document staan de ambitie en de strategie voor de straat. Die komen tot stand door gesprekken met vertegenwoordigers en belanghebbers in het gebied. De gemeente zet hiervoor kwartiermakers en bedrijfscontactfunctionarissen in.

Het voormalig Hunter Douglas terrein is verkocht onder de voorwaarde dat er alleen wordt meegewerkt aan herontwikkeling wanneer voldaan wordt aan de eis van minimaal 15.000 m2 bedrijfsruimte in categorie 1 en 2 en 18.000m2 in categorie 3.1. Dit is een kentering in de ontwikkelingen in Feijenoord, waar inmiddels meerdere fabrieken de poorten hebben gesloten. De verkoop van Hunter Douglas is gedaan aan een consortium met woningbouwontwikkelaars. Deze partijen staan voor een uitdagende opgave om een substantieel programma met wonen en werken te realiseren.

Subsidieregeling ruimte voor de Maakindustrie
In 2025 zijn 5 subsidieaanvragen toegekend, voor een totaalbedrag van € 296.390. Ook zijn er in 2025 nog 5 subsidieaanvraag binnengekomen die nog in behandeling zijn. Tot slot zijn er in 2025 3 subsidieprojecten afgerond en naar tevredenheid vastgesteld.

Scenariostudie ruimtegebrek voor duurzame transitie in het Haven Industrieel Complex (HIC).
In opdracht van de gemeente Rotterdam en provincie Zuid-Holland is een scenariostudie opgeleverd naar betekenis van de grondstoffentransitie in de haven met het huidige gebrek aan ruimte. De studie laat zien dat de verduurzaming van de raffinage- en chemische industrie om strategische keuzes en vroegtijdige actie vraagt. Voor de overstap van fossiele naar hernieuwbare grondstoffen in de raffinage- en krakerindustrie is naar verwachting 1,4 keer de huidige ruimte nodig. Uit een eerste analyse blijkt dat de brandstofvraag afneemt, onder andere door de opkomst van elektrisch rijden. Daardoor komt er meer ruimte vrij, maar de uitdaging blijft dus groot.

De studie laat ook zien dat er een dilemma ontstaat wanneer de transitie binnen de bestaande ruimte moet plaatsvinden. Hoewel dit technisch mogelijk is, leidt dit tot hogere kosten, vertragingen en een verminderde strategische autonomie door een afname in eigen productie.

Vitale Kerngebieden
Toolbox Vitale Kerngebieden
In maart heeft de gemeente de Toolbox Vitale Kerngebieden gelanceerd. Dit online platform biedt winkelverenigingen en Bedrijfsinvesteringzones(BIZ)-besturen praktische handvatten, inspirerende voorbeelden en concrete hulpmiddelen om winkelgebieden verder te versterken. In samenwerking met MKB Rotterdam Rijnmond en de denkkracht van 6 BIZ'en, wil de gemeente digitale innovatie inzetten om de winkelgebieden toekomstbestendig te maken.

Fonds Vitale Kerngebieden
Met het Fonds Vitale Kerngebieden zijn er in 2025 2 panden aangekocht en zijn de 5 eerder aangekochte panden verbouwd en verhuurd. Het fonds maakt het mogelijk om op strategische locaties vastgoed aan te kopen, tijdelijk aan te houden, te renoveren of te transformeren en vervolgens weer te verkopen aan een koper met de gewenste branchering.
De panden zijn aangekocht in Hoek van Holland, Slinge, Oud-Mathenesse, Nieuwe Binnenweg, Rozenburg, en recent op de Schiedamseweg en de Crooswijkseweg.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Eind september was bijvoorbeeld de opening van het Leerstation in Oud-Mathenesse, een voormalig overlastgevend café dat is getransformeerd tot een sociale onderneming die Rotterdammers een plek biedt waar persoonlijke groei, werkgelegenheid en een ontmoetingsplek samenkomen.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

Op 14 februari 2025 heeft het college de gemeenteraad geïnformeerd over de nieuwe strategie voor het Fonds SOFIE en het toevoegen van extra kapitaal voor het behouden en toevoegen van bedrijfsruimte. In mei is het fonds met de nieuwe strategie gestart. Er hebben zich inmiddels meerdere geïnteresseerde ondernemers gemeld. Met enkele wordt gesproken over een mogelijke financiering. Er zijn op basis van de nieuwe strategie nog geen financieringen verstrekt.

In onderzoek van adviesbureau Buck naar mogelijkheden voor het ontwikkelen van campussen / innovatiedistricten is eerder de monofunctionele kantorenlocatie Brainpark I als mogelijk kansrijke locatie benoemd. De ontwikkeling van de woningbouw verloopt hier relatief goed, maar het blijkt lastig een werkmilieu te ontwikkelen omdat de marktvraag op korte termijn beperkt lijkt. De gemeente spreekt met verschillende stakeholders in het gebied om te peilen of er voldoende animo is om gezamenlijk toe te werken naar een innovatiedistrict.

Webinar serie in samenwerking met Mare Forum
Onder de regionale vlag van Rotterdam Maritime Capital of Europe organiseerde Mare Forum in samenwerking met de gemeente Rotterdam een serie van 12 webinars over actuele onderwerpen in de maritieme sector. Deze vonden plaats in het najaar 2024 t/m 2025.

Handelsmissie Singapore
Wethouder Simons heeft eind maart een bezoek gebracht aan Singapore als missieleider van een maritieme handelsmissie van Rotterdam Partners, gericht op smart & sustainable shipping. Het doel van de reis is het bevorderen van de handel van Rotterdamse bedrijven met Singapore, het aantrekken en behouden van Singaporese investeerders en het versterken van de kennisuitwisseling en samenwerking tussen beide steden, onder andere over het verduurzamen van de maritieme sector. Dit biedt kansen voor de innovatieve oplossingen van Rotterdamse ondernemers en voor het versterken van de kennispositie van de gemeente. Onderdeel van dit bezoek was het bijwonen van de Singapore Maritime Week. Tijdens de Singapore Maritime Week hebben Maritime and Port Authority of Singapore (MPA) en het Havenbedrijf Rotterdam een samenwerkingsovereenkomst getekend om hun inspanningen voor de Rotterdam-Singapore Green & Digital Shipping Corridor verder te versterken.

Werkoffensief Vitale Kerngebieden
In 2025 is ook het Werkoffensief Vitale Kerngebieden opgeschaald. Deze integrale aanpak is erop gericht om ondernemers in vitale kerngebieden te ondersteunen bij het vervullen van hun personeelsbehoefte, en tegelijkertijd werkzoekenden duurzaam aan werk in de wijk te helpen. Gelet op de positieve ervaringen in de pilot Hoogkwartier, is besloten de samenwerking tussen Werk en Inkomen, Stedelijke ontwikkeling en MKB Rotterdam Rijnmond te intensiveren en de aanpak uit te breiden naar Rotterdam Centrum en winkelgebied Slinge. In deze gebieden is sprake van een brede vertegenwoordiging van sectoren, wat kansen biedt voor diverse grepen werkzoekenden, Van horeca en retail tot zorg en zakelijke dienstverlening.

Daarnaast heeft het programma dit jaar 3 win-winsessies georganiseerd. Dit zijn bijeenkomsten in winkelgebieden waar successen en uitdagingen tussen ondernemers, vastgoedeigenaren en besturen met elkaar worden gedeeld. In totaal waren er in de afgelopen jaren 8 win-winsessies in Zalmplaat Hoogvliet, Nieuwe Binnenweg Delfshaven, Zwaanshals, Rotterdam Centrum, Bergse Dorpsstraat, Zuidplein, Rozenburg en de Middellandstraat.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

Het programma Economische ontwikkeling draagt bij aan Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen 8. Eerlijk werk en economische groei en 9. Industrie, innovatie en infrastructuur.

Voor een uitgebreide toelichting zie de paragraaf Sustainable development goals.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Financiën

Overzicht baten en lasten

Overzicht van baten en lasten Economischeontwikkeling	Oorspr. Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Baten exclusief reserves	**4.841**	**5.387**	**5.897**	**509**
Bijdragen rijk en medeoverheden	2.350	2.895	3.396	501
Overige opbrengsten derden	2.492	2.492	2.501	9
Lasten exclusief reserves	**39.487**	**41.207**	**40.575**	**-632**
Apparaatslasten	**11.992**	**11.955**	**11.666**	**-289**
Inhuur	515	590	290	-300
Overige apparaatslasten	224	225	236	11
Personeel	11.254	11.140	11.140	0
Overige verrekeningen	**6.636**	**4.877**	**5.986**	**1.109**
Overige verrekeningen	6.636	4.877	5.986	1.109
Programmalasten	**20.859**	**24.375**	**22.923**	**-1.452**
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	8.413	11.105	9.808	-1.297
Kapitaallasten	433	429	429	0
Overige programmalasten	85	85	71	-14
Subsidies en inkomensoverdrachten	11.929	12.756	12.615	-141
Saldo voor vpb en reserveringen	**-34.646**	**-35.820**	**-34.678**	**1.142**
Saldo voor reserveringen	**-34.646**	**-35.820**	**-34.678**	**1.142**
Reserves	**3.600**	**3.662**	**2.824**	**-838**
Onttrekking reserves	**3.600**	**3.649**	**2.811**	**-838**
Bestemmingsreserve Cofinanciering Europese subsidies	116	116	116	0
Bestemmingsreserve Economiesubsidies	450	450	317	-133
Bestemmingsreserve Nationaal Programma Rotterdam Zuid	0	164	148	-16
Concernfinancien RIM	72	72	219	147
Duurzaamheidsbudget	2.962	2.847	2.011	-836
Vrijval reserves	**0**	**14**	**14**	**0**
Bestemmingsreserve Cofinanciering Europese subsidies	0	14	14	0
Saldo	**-31.046**	**-32.157**	**-31.854**	**304**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting

Overzicht afwijkingen programma	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Bestemmingsreserve EconomieSubsidies	€ 0	-€ 133	-€ 133	€ 0
2. Bestemmingsreserve Nationaal Programma op Zuid (NPRZ)	€ 0	-€ 16	-€ 16	€ 0
3. Bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor (RIM)	€ 0	€ 147	€ 147	€ 0
4. Duurzaamheidsbudget	€ 0	-€ 836	-€ 836	€ 0
5. Diverse afwijkingen	€ 509	€ 205	€ 0	€ 304
Totaal afwijkingen	**€ 509**	**-€ 632**	**-€ 838**	**€ 304**

N.B. In de hierboven getoonde afwijkingen betekent een negatief bedrag lagere baten, lagere lasten of een lagere onttrekking. Een positief bedrag hogere baten, hogere lasten of een hogere onttrekking. In de kolom afwijkingen saldo betekent een positief bedrag dat de baten hoger of de lasten lager zijn. Een negatief bedrag betekent dat de baten lager of de lasten hoger zijn.

Toelichting afwijkingen

Het saldo van het programma bedraagt € 290.000 voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Bestemmingsreserve EconomieSubsidies
In 2025 is € 133.000 minder onttrokken aan de bestemmingsreserve EconomieSubsidies voor Rotterdam Square. Dit komt doordat de uitvoering van de subsidie deels in 2026 plaatsvindt en door een lagere vaststelling van een subsidie uit 2023, het jaar waarin Rotterdam Square startte en het team moest worden opgebouwd.

2. Bestemmingsreserve Nationaal Programma op Zuid
In 2025 is € 16.000 minder onttrokken uit de bestemmingsreserve Nationaal Programma op Zuid dan begroot.

3. Bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor
In 2025 is € 147.000 meer onttrokken uit de bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor. Dit komt doordat werkzaamheden voor Uniiq naar voren zijn gehaald.

4. Duurzaamheidsbudget
In 2025 is € 2,8 mln begroot op de bestemmingsreserve Duurzaamheidsbudget, waaraan € 838.000 minder is onttrokken. De lasten op het Waterstofbudget en Circulair zijn lager uitgevallen, omdat de uitvoering van de projecten deels in 2026 plaatsvindt.

5. Diverse afwijkingen
Dit betreft diverse kleinere afwijkingen.

Programma en Rotterdamse taakvelden

Saldo programma Economischeontwikkeling/Rotterdams taakveld	Oorspronkelijke Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Economische ontwikkeling	**-31.046**	**-32.157**	**-31.854**	**304**
3.3.b - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen- Markten	-1.608	-2.101	-2.109	-8
3.1 - Economische ontwikkeling	-12.347	-11.722	-11.418	304
3.3.a - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen- Economie	-4.532	-4.210	-3.924	286
8.3.b - Wonen en bouwen	-1.188	-2.249	-2.215	34
3.4.a - Economische promotie	-11.371	-11.876	-12.188	-312

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie bestemmingsreserves

Onder dit programma vallen de volgende reserves:

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie bestemmingsreserves Economische ontwikkeling	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Economische ontwikkeling	**1.775**	**0**	**433**	**14**	**1.329**
Bestemmingsreserve Cofinanciering Europese subsidies	965	0,00	116	14	836

Realisatie bestemmingsreserves Economische ontwikkeling	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Economische ontwikkeling	**1.775**	**0**	**433**	**14**	**1.329**
Bestemmingsreserve Cofinanciering Europese subsidies	965	0,00	116	14	836
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	965	0,00	116	14	836
Begroting 2025	965	0,00	116	14	836
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	10m bestuursrapportage 2016 (einddatum 31-12-2027)				
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve Cofinanciering Europse subsidies is gevormd voor de cofinanciering van projecten in samenwerking met andere internationale partijen voor economische projecten in de gemeente Rotterdam. Een project wat hiervoor in aanmerking komt is het project "BRIDGE".				
Toelichting Realisatie 2025:	De onttrekking aan de reserve is ingezet op project Brave en is conform begroting.				
Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing				

Bestemmingsreserve Economiesubsidies	810	0,00	317	0,00	493

Realisatie bestemmingsreserves Economische ontwikkeling	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Economische ontwikkeling	**1.775**	**0**	**433**	**14**	**1.329**
Bestemmingsreserve Economiesubsidies	810	0,00	317	0,00	493
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	810	0,00	317	0,00	493
Begroting 2025	810	0,00	450	0,00	360
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-133	0	133
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2021 (einddatum 31-12-2027)				
Doel Reserve:	Deze bestemmingsreserve is ter dekking van reeds aangegane verplichtingen voor subsidies die jaar overstijgend zijn.				
Toelichting Realisatie 2025:	De onttrekking aan deze reserve is ingezet op project Campusontwikkeling EMS.				
Verschil Realisatie - Begroting	In 2025 is € 133.000 minder onttrokken voor Rotterdam Square, doordat de uitvoering van de subsidie deels in 2026 plaatsvindt en door een lagere vaststelling van een subsidie uit 2023.				

Totaal	**1.775**	**0**	**433**	**14**	**1.329**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Kaders en verbonden partijen

Kaders

- Omgevingsvisie Rotterdam
- Herstel- en vernieuwingsagenda Rotterdamse economie
- Havenvisie 2030
- Gebiedskoersen…..
- Meerjarenperspectief en uitvoeringsprogramma Warenmarkten
- Visie Toerisme
- Hotelbeleid
- Acquisitiestrategie
- Visie en strategie Rotterdam Makers District
- REO Navigator Werklocaties Rotterdam 2015-2025
- Detailhandelsnota Rotterdam (2017)
- Nota Kantoorruimte (2019)
- Nota bedrijfsruimte (2019)

Verbonden partijen

De volgende Verbonden partijen worden ingezet om het doel van het programma te realiseren:

- Glazen Maas Exploitatie B.V.
- Glazen Maas Infrastructuur B.V.
- ICOS Capital Fund 3 C.V.
- ICOS Cleantech Earlystage fund II B.V.
- Innovation Quarter B.V.
- StadshavensOntwikkelingsFonds voor Innovatie & Economie C.V.
- Havenbedrijf Rotterdam N.V.
- Swanbridge Capital B.V.
- Regionale ontwikkelingsmaatschappij Drechtsteden

Een uitgebreide toelichting is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verantwoordelijke collegeleden

Wethouder Simons

Wethouder Simons is verantwoordelijk voor de portefeuille Haven, Economie, Horeca, Bestuur (wijken en kleine kernen) en Financiën.

'Een schone, vernieuwende economie en haven en ondernemerschap maximaal de ruimte geven.'

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Energietransitie

Rotterdam maakt werk van de energietransitie. We werken toe naar een klimaatneutraal en fossielvrij Rotterdam in en na 2050. Rotterdam draagt bij aan de landelijke reductienorm van 55% in 2030 en zet voor het stedelijk gebied in op minimaal 25% CO2-reductie in 2025 ten opzichte van 1990. Rotterdam houdt nauwgezet de voortgang en omvang bij van de plannen richting 2030. Ook meten we de jaarlijkse uitstoot op het gehele Rotterdamse grondgebied. Voor de haven ondersteunen we met allerlei innovaties de ambities van het Rijk voor reductie in 2030. We versnellen procedures daar waar mogelijk met het Versnellingshuis. Per 2040 moet het stedelijk verkeer in Rotterdam vrij zijn van uitstoot van schadelijke stoffen. Al deze doelen haalt Rotterdam alleen in samenwerking met de partners in de stad en de nationale inspanningen vanuit het Rijk.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Voortgang 2025

CO2 breed

Collegetarget CO2-reductie: we zetten in op minimaal 25% CO2-reductie voor het stedelijk gebied ten opzichte van 1990.

Realisatie 2024: -30%

Mijlpaal 2025: -25%

Realisatie 2025: **inschatting -35%**

In 2024 was de CO2-uitstoot voor het stedelijke gebied 2,4 Mton, berekende de Milieudienst Rijnmond (DCMR) afgelopen september. Dit is een daling van 30% ten opzichte van 1990. De inschatting van de DCMR is dat in 2025 de uitstoot nog verder is gedaald naar 2,25 Mton, wat een daling is van -35% ten opzichte van 1990. De verwachting is dus dat de Rotterdamse collegetarget van -25% in 2025 is overtroffen. In het najaar van 2026 berekent de DCMR definitief wat de uitstoot in 2025 was.

De gemeente Rotterdam heeft aan de collegetarget gewerkt met de uitvoering van het Klimaat Actieplan Rotterdam (KAR). De daling komt vooral door een groener energiegebruik en ook doordat het aanbod van schonere bronnen stijgt, waaronder de Rotterdamse wind- en zonprojecten. Ook gebruiken Rotterdammers minder aardgas. Isolerende maatregelen en aardgasvrij-projecten zorgen verder voor een gestage toename van de verduurzaming van de gebouwde omgeving. De invoering van de Zero-emissiezone voor bestel- en vrachtauto's op 1 januari 2025, zorgt voor een verdere afname van de CO2-uitstoot door mobiliteit die ook de komende jaren doorzet. Daarnaast zijn ook externe factoren van invloed op de CO2-uitstoot. Denk aan economische ontwikkelingen zoals hogere energieprijzen door de oorlog in Oekraïne.

Over de al dan niet al afgeronde plannen van het KAR staat meer informatie op de website.

De uitgebreide CO2-rapportages staan op de website van de DCMR.

Financiële afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025

Energietransitie	**€ 3.012**
Goederenvervoer/stadsdistributie	€ 896
Diverse afwijkingen	€ 2.117

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Duurzaam energiesysteem

Wat willen we bereiken?

In 2026 is 3,2 km2 zonnepanelen gerealiseerd

- Hiervan staat in 2026 ongeveer 2 km2 aan panelen op daken. Ongeveer 0,4 km2 staat in 2026 langs infrastructuur, en de rest in zonneparken, zoals het drijvende zonnepark de Slufter en zonnepark Oranjebonnen De gemeente geeft het goede voorbeeld en heeft zonnepanelen geplaatst op haar eigen gebouwen, of heeft ze ter beschikking gesteld aan coöperaties.

In 2025 is 350 MW windenergie gerealiseerd, waarvan 300 MW in de haven

- De gemeente houdt zich aan bestaande afspraken over vijf te realiseren windparken op Rotterdams grondgebied.

Rotterdam werkt aan alternatieve warmte - en koudeoplossingen

- De gemeente zet in op duurzame warmte- en koudebronnen voor ruimteverwarming en koeling in de gebouwde omgeving.

We werken aan een robuust, adaptief en slim energiesysteem van transport, opslag en distributie

- We werken aan een duurzaam, robuust, flexibel maar ook rechtvaardig energiesysteem. In de komende jaren ligt de focus met name op het elektriciteitsnet, waar ontwikkelingen zoals elektrificatie van vervoer, de warmtevraag maar ook industriële processen resulteren in capaciteitstekort op het net, ofwel netcongestie. Daarvoor hebben we de Rotterdamse Aanpak Netcongestie opgesteld. We werken samen met verschillende stakeholders, waaronder netbeheerder Stedin, om er enerzijds voor te zorgen dat we het elektriciteitsnetwerk ingepast krijgen in een steeds dichterbebouwde stad en anderzijds om samen slimme oplossingen te realiseren om de bestaande capaciteit van het net optimaal te gebruiken. De gemeente zorgt ervoor dat we de juiste informatie op tijd bij Stedin krijgen om tijdig het net uit te breiden, zoekt samen met stakeholders naar slimme oplossingen en faciliteert en stimuleert waar nodig om deze te realiseren. Daarnaast stimuleert de gemeente innovaties in het energiesysteem, bijvoorbeeld door vanuit Smart Energy Systems subsidies te verstrekken.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2026 is 3,2 km2 zonnepanelen gerealiseerd

- Stimuleren Zon op daken (bedrijven, scholen, instellingen, energie coöperaties, vve's). We maakten een leidraad Zon op daken voor daken die vallen onder het Besluit Risico Zware Ongevallen (BRZO). Deze was in het tweede kwartaal 2024 gereed.
- Stimuleren Zon op en langs infrastructuur, voor (snelwegen, gemeentelijke infrastructuur en parkeerplaatsen;
- Uitvoering van de zonneparken Slufter en Oranjepolder;
- Voor de daken van het gemeentelijk vastgoed met grotere oppervlakte dan 250 m2 komt er bouwtechnisch onderzoek naar de geschiktheid voor zonnepanelen. Voor kleinere daken brengen meerjarenonderhoudsplannen de maatregelen in beeld, waarna uitvoering volgt.
- De gemeente stimuleert plaatsing van zonnepanelen op daken van monumenten en gebouwen in beschermde stadsgezichten als de karakteristieke waarden van een monument dat toelaten. Ook het programma Bestaande Stad draagt hier aan bij.
- We stimuleren innovatieve technieken voor de opwek, opslag en distributie van zonne-energie.

In 2025 is 350 MW windenergie gerealiseerd, waarvan 300 MW in de haven

- De gemeente ontwikkelt de vanuit de Visie Ruimte en Mobiliteit aangewezen locaties voor windparken
- Zoals in het coalitieakkoord is afgesproken, is de gemeente in gesprek geweest met de provincie over de vraag of er een andere locatie mogelijk is voor de geplande windmolens op de Landtong en het Beneluxplein. De provincie heeft geen ruimte gegeven andere locaties te onderzoeken.
- Er komt een kader voor windparken, met duidelijke uitgangspunten, zoals afstandsnormen en financiële participatie van bewoners via onder andere energiecoöperaties. Hierbij gelden de landelijke richtlijnen als uitgangspunt, tenzij Rotterdam die kan verbeteren.

We werken aan alternatieve warmte - en koude oplossingen

- De gemeente werkt aan een strategie voor warmte(en koude)systeem Daarmee gaat de gemeente o.a. na of restwarmte, geothermie en aquathermie goede alternatieven zijn voor het gebruik van fossiele brandstoffen en waar er in dit kader kansen liggen. Onderdeel van de uitwerking is ook de verlaging van de temperatuur van het warmtenet van hoogtemperatuur naar middentemperatuur. Dat maakt het mogelijk dat naast restwarmte uit de haven andere duurzame bronnen met een lagere temperatuur kunnen worden gebruikt, zoals geothermie en aquathermie. Verlaging van de temperatuur zorgt voor een betere capaciteit en beperking van het warmteverlies van het warmtenet. In

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

samenhang hiermee wordt ook meegenomen hoe het stedelijke warmtesysteem zich idealiter verder ontwikkelt en welke technieken/alternatieven hiervan onderdeel uitmaken.
- De WAT-kaart dit is de kaart die onderdeel uitmaakt van de vastgestelde transitievisie warmte. Deze kaart laat per buurt het beste alternatief zien voor aardgas. De gemeente werkt aan een geüpdatete versie van deze kaart die onder andere als basis dient voor de analyse over hoe de stedelijke warmtesysteem zich idealiter verder ontwikkelt en voor het Warmteprogramma 2026.

We werken aan een robuust, adaptief en slim energiesysteem van transport, opslag en distributie

- We werken aan de acties die benoemd zijn in de Rotterdamse Aanpak Netcongestie. We zijn continue in gesprek met Stedin en andere betrokken organisaties om het bestaande elektriciteitsnet slimmer en efficiënter te benutten. Door nieuwe praktijkvoorbeelden samen vast te pakken leren we hoe we beleidsmatig de juiste keuzes maken om de ruimtelijk en financiële impact van de energietransitie op het netwerk kunnen beperken.
- Samen met Stedin werken we aan het opzetten van een data uitwisseling platform, om ervoor te zorgen dat we Stedin tijdig en slimmer kan investeren in de energie-infrastructuur, maar ook om ervoor te zorgen dat Rotterdam het energiesysteem meeneemt als belangrijke voorwaarde in haar stadsontwikkeling.
- Bedrijven en ontwikkelingen die door netcongestie vastlopen, helpt de gemeente met een Flex Scan te onderzoeken hoe zij de ambities, ondanks netcongestie, toch kunnen realiseren.
- Smart Energy Systems koppelt innovaties in het energiesysteem aan economische kansen voor Rotterdam.
- Rotterdam werkt samen met het Rijk in de nationale verkenning naar de verkenning van kernenergie, omdat onderzoek naar alternatieve energiebronnen hoort bij de energietransitie.
- We nemen deel aan de RES-regio Rotterdam-Den Haag met de uitvoeringsagenda en RES 2.0.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Collegetarget: We zetten in op minimaal 25% CO2-reductie in 2025 voor het stedelijk gebied, gemeten ten opzichte van 1990	Stedelijke CO2-uitstoot -18% t.o.v. 1990 (2,82 Mton)	Stedelijke CO2-uitstoot -28% t.o.v. 1990 (2,47 Mton)	Stedelijke CO2-uitstoot -30% t.o.v. 1990 (2,40 Mton)	Stedelijke CO2-uitstoot minimaal -25% t.o.v. 1990 (2,75 Mton)	Inschatting stedelijke CO2-uitstoot -35% t.o.v. 1990 (2,25 Mton)	Stedelijke CO2-uitstoot minimaal -25% t.o.v. 1990: (2,58 Mton)			
In 2026 is 3,2 km2 zonnepanelen gerealiseerd	0,7km2	1,1 km2 t/m maart 2023	1,97 km2 t/m april 2024		2,2 km2 t/m maart 2025	3,2 km2			
In 2025 is 350 MW windenergie gerealiseerd, waarvan 300 MW in de haven.		340,9 megawatt	323,9MW, waarvan 308,2 MW in haven	350 MW, waarvan 328 MW in haven	328,9 MW, waarvan 308,2 MW in de haven				

Toelichting indicatoren

Target CO2

De cijfers over de CO2-uitstoot (uit de CO2-monitor van de DCMR) van het meest recente jaar worden een jaar later aangepast en zo nodig ook voor eerdere jaren bijgesteld. Dit komt doordat databronnen worden geactualiseerd of datamodellen verbeterd worden.

Om aan te sluiten bij het nationale beleid voor terugdringing van de CO2-uitstoot stelt Rotterdam als doel om voor het stedelijk gebied minimaal 25% CO2-reductie te realiseren in 2025, gemeten ten opzichte van 1990.

Voor de haven steunt Rotterdam met innovaties de rijksambities voor reductie in 2030. Er komt een monitoring van de voortgang en omvang van de realisatie. Er komt ook een jaarlijkse berekening van de uitstoot van het gehele Rotterdamse grondgebied. Rotterdam is overigens voor het behalen van de doelen mede afhankelijk van inzet van het Rijk en de EU.

Zonnepanelen

Meting gebeurt met luchtfoto's. Dat is alleen in maart mogelijk, omdat er dan nog geen bladeren aan de bomen hangen. Na analyse van de foto's volgen de cijfers in de zomer. Daarom is het pas in de zomer van 2026 mogelijk over de indicator 2025 conclusies te trekken.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Wat hebben we in 2025 bereikt?

In 2026 is 3,2 km2 zonnepanelen gerealiseerd

- Op basis van de jaarlijkse luchtfoto blijkt dat er in maart 2025 2,2km2 aan zonnepanelen in Rotterdam is gerealiseerd. Het financieel voordeel van zonne-energie is het afgelopen jaar kleiner geworden. Daardoor is de groei van het aantal zonnepanelen sinds maart 2024 minder hard gegaan dan in het jaar ervoor.
- Op 14 mei is Zonnepark Schiebroek geopend. Het zonnepark is 0,01 km2 groot en kan ongeveer 2,25 MWh opbrengen.
- Inclusief 2026 zijn tot nu toe ruim 250 ondernemers geadviseerd over de mogelijkheden van zonne-energie.
- De subsidieregeling solar carports is online. Een solar carport is een overkapping boven een parkeerplaats. Dankzij de subsidieregeling is een aantal initiatiefnemers bezig met de verkenning om een solar carport te laten plaatsen op hun parkeerterrein. Maar er zijn nog geen aanvragen binnen.
- Om het laten plaatsen van duurzaam geproduceerde zonnepanelen te stimuleren is een subsidieregeling in het leven geroepen.

In 2025 is 350 MW windenergie gerealiseerd, waarvan 300 MW in de haven

- Het totaal opgesteld vermogen was in juli 2025 328,9 MW, waarvan 308,2 MW in de haven. Dit is dezelfde hoeveelheid als eind 2024.
- Het Project Ambitie Document voor locatie Beneluxplein is vastgesteld door de gemeenteraad. De onderzoeksfase voor dit project is afgerond, de planfase is eind 2025 gestart.

Rotterdam werkt aan alternatieve warmte - en koudeoplossingen

- In 2025 zijn de bestaande concessie-afspraken met Eneco en Vattenfall hernieuwd, zodat er weer afspraken zijn waarmee voortgang in de warmtetransitie is te maken.

We werken aan een robuust, adaptief en slim energiesysteem van transport, opslag en distributie

- Eind 2024 werd duidelijk dat heel Rotterdam te maken kreeg met netcongestie. In maart 2025 werd de Netcongestiescan samen met de herziening van de Rotterdamse Aanpak Netcongestie naar de gemeenteraad gestuurd. In korte tijd is duidelijk gemaakt wat de gevolgen van netcongestie zijn voor Rotterdamse ontwikkelingen.
- Om de congestie in Rotterdam-Zuid op te lossen moet er in het gebied waar de gemeenten Ridderkerk, Barendrecht en Rotterdam samenkomen een nieuw hoogspanningsstation gebouwd worden. Om de realisatie van dit station te versnellen is er een Energy Board opgericht met de betrokken gemeenten, TenneT en Stedin. Eind 2025 is gemeente Ridderkerk in samenwerking met TenneT en Stedin tot een locatiekeuze gekomen. Hiermee is het beoogde doel van de mini-Energy Board behaald en is deze beëindigd.
- In juni 2025 heeft het college een besluit genomen over een nieuw te bouwen hoofdverdeelstation van Stedin in Feijenoord. Het bouwen van het nieuwe station rond het gebied Feijenoord is een van de noodzakelijke opgaves om het gebied in de toekomst van voldoende vermogen te voorzien.
- In 2025 is een interne Flex Scan ontwikkeld voor maatschappelijke vastgoedprojecten.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

In 2026 is 3,2 km2 zonnepanelen gerealiseerd

- Voor het drijvend zonnepark op de slufter die bijna 0,5 km2 aan zonnepanelen gaat opleveren, heeft het Havenbedrijf een tender uitgevoerd. De planning voor realisatie is verschoven naar 2027.
- Via de opdracht van de gemeente zijn bij 20 scholen de mogelijkheden voor zonne-energie verkend. Op 7 locaties is overgegaan tot projectvoorbereiding en -realisatie.
- Circa 25 VvE’s zijn en worden begeleid met aanleggen van zonnepanelen.
- Ondersteuning energiecoöperaties: er is een pilot gestart (nu nog in ontwerpfase) op het Noordereiland in samenwerking met stichting Iedereen aan Boord en Energie van Rotterdam om te onderzoeken hoe energiecoöperaties VvE-daken kunnen gebruiken. Daarnaast onderzoekt de gemeente of energiecoöperaties ook zonnepanelen kunnen plaatsen op gemeentelijke vastgoedlocaties.
- In samenwerking met Rotterdams Weerwoord is de verkenning gestart naar een project met de winkeliersvereniging Rotterdam Centrum om alle daken aan de (Korte) Lijnbaan te voorzien van groen en zonnepanelen.
- Op verzoek van de wijkraad Delfshaven-Schiemond is een vervolg gegeven aan een energie-pilot in het Lloydkwartier. Opgaveteams kijken naar hoe de VvE’s in de wijk zonne-energie kunnen opwekken, verbruiken, opslaan en met elkaar (of derden) kunnen delen.
- Alle voorbereidingen om het zonnepark Oranjeheuvel te tenderen, inclusief het openen van de GREX, zijn uitgevoerd. In 2026 kan de tender plaatsvinden.

In 2025 is 350 MW windenergie gerealiseerd, waarvan 300 MW in de haven

- Windlocatie Charloisse Poort is in onderzoek. De verwachting is dat dit onderzoek in de eerste helft van 2026 wordt afgerond.
- In de haven wordt op 3 locaties aan de ontwikkeling van windenergie gewerkt.

Rotterdam werkt aan alternatieve warmte - en koudeoplossingen

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- In 2025 is het Wat-model verder doorontwikkeld. Op basis van het WAT-model en de effecten uit het Omgevingseffectrapport (OER) wordt er een nieuwe WAT-kaart gemaakt voor het Warmteprogramma 2026.
- De gemeente heeft actief gelobbyd voor nieuwe warmtewetgeving, zoals de Wet collectieve warmte. Hiermee is bereikt dat lopende aanbestedingen van warmtesystemen een betere plek hebben gekregen in het overgangsrecht.
- In 2025 is de Wet collectieve Warmte (Wcw) aangenomen. Hierin krijgt de gemeente een belangrijke regierol met daarbij behorende taken en bevoegdheden. Ook wordt de warmtemarkt publiek georganiseerd. Er is daarom een start gemaakt met de implementatie van deze wetgeving en een verkennend onderzoek gedaan naar 3 scenario's voor de invulling van een publiek warmtebedrijf voor Rotterdam.

We werken aan een robuust, adaptief en slim energiesysteem van transport, opslag en distributie

- Netcongestie brengt bedrijven en ontwikkelingen in de problemen. Eind 2025 hadden zo'n 75 bedrijven een Flex Scan aangevraagd. Zij kunnen kiezen uit een groep van 18 gekwalificeerde adviesbureaus.
- Op 16 mei 2025 is de conceptnotitie Reikwijdte en Detailniveau (c-NRD) Nieuwbouw Kerncentrales gepubliceerd door het Bureau Energieprojecten van het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG). De gemeente Rotterdam heeft hierop met een zienswijze gereageerd.
- Vanuit de subsidieregeling Smart Energy Systems hebben 14 projecten subsidie ontvangen voor de verdere ontwikkeling van innovaties in het energiesysteem.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Energietransitie gebouwde omgeving

Wat willen we bereiken?

Energiebesparing en verduurzaming van de woningvoorraad en andere gebouwen

- Bestaande woningen: eigenaar-bewoners en vve's nemen duurzame energiebesparende maatregelen om hun woningen toekomstbestendig te maken. Het streven is dat er in 2028 geen corporatiewoningen en geen bezit van particuliere verhuurders een energielabel E, F en G heeft. Rotterdammers met krappe financiële mogelijkheden nemen kleine duurzame energiebesparende maatregelen met hulp van energieklussers.
- Nieuwbouw: Rotterdam heeft een ambitieus nieuwbouwprogramma met flinke duurzame ambities. Met Duurzaamheid in Gebiedsontwikkeling (DGO) helpen we planteams en ontwikkelaars om Rotterdamse duurzaamheidsambities concreet in hun projectplannen op te nemen. Door duurzaamheid vanaf het begin in elk proces mee te laten nemen, blijft er bovendien tempo in de bouwopgave en wordt vertraging verderop in het proces voorkomen. De ontwikkelde Quickscan Duurzaamheid helpt hierbij.
- Mkb-ruimtes, horecagelegenheden en andere gebouwen: 95% van de kantoren voldoet in 2025 aan de energie label C-verplichting. We ondersteunen het mkb met energiebesparende maatregelen.

Betaalbaarheid van de energietransitie en tegengaan energie armoede

- De energietransitie moet betaalbaar zijn voor alle Rotterdammers. Alle Rotterdammers moeten kunnen meedoen. Daarom ontzien we kwetsbare Rotterdammers bij maatregelen waarvoor bewoners moeten betalen. In het programma armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving staat meer informatie hierover.

Geen fossiele energie in woningvoorraad in 2050

- In 2026 heeft Rotterdam minder aardgasaansluitingen dan in 2022. We voeren de Rotterdamse Transitievisie Warmte (RTvW) uit. Voorwaarde hiervoor is dat er externe financiële middelen beschikbaar komen.

Faciliteren concernbrede en stadsbrede verduurzaming

- Er komt een organisatiebrede en stadsbrede verduurzaming. Het doel is dat binnen heel Rotterdam, zowel in de stad als in de ambtelijke organisatie, alle duurzaamheidsambities als vanzelf meegaan in de normale werkzaamheden. Dit gebeurt nu al bij bijvoorbeeld gebiedsontwikkeling en inkoop van gemeente Rotterdam.

Wat gaan we daarvoor doen?

Energiebesparing en verduurzaming van de woningvoorraad en andere gebouwen

Bestaande woningen

- Hulp aan actieve Rotterdammers die met duurzaamheid aan de slag willen gaan. De behoeftes zijn divers. Daarom komt er waar mogelijk maatwerk en vindt aansluiting plaats bij de ontwikkeling van Wijk aan Zet.
- De gemeente promoot rijksregelingen en het Rotterdamse Energietransitiefonds. We blijven energietransitieleningen beschikbaar stellen voor Rotterdammers, vve's, ondernemers, scholen en sportverenigingen die hun pand willen verduurzamen. We maken dit zo toegankelijk mogelijk.
- De gemeente maakt in 2023 inzichtelijk in welke buurten/wijken isoleren het leidende principe is en tot welk niveau, hiervoor voegen we 'isolatiewaarden' toe aan de bestaande WAT-kaart. We zijn in 2024 gestart aan het Warmteprogramma 2026, waarvan de WAT-Kaart onderdeel is. Ook de WANNEER-kaart is hier onderdeel van, daar is in 2025 mee gestart. De planning is om begin 2026 het ontwerp Warmteprogramma af te ronden.
- Vaststelling van de Rotterdamse norm voor energiebesparing. Deze norm zet de Standaard- & Streefwaarden om naar de Rotterdamse situatie.
- We werken aan wijkgerichte aanpakken voor isolatie en onderhoud, met geld uit het Duurzaamheidstransitiebudget (DTB) en van het Rijk. Eengezinswoningen, boven- of benedenwoningen en vve's in slechte energetische staat krijgen gratis maatwerkadvies, hulp bij subsidieaanvragen en begeleiding bij de stap naar daadwerkelijk isoleren.
- Voortzetting van VVE-010 als hét adviesloket voor vve's die aan de slag willen met het onderhoud en verduurzaming van hun gebouw.
- De gemeente maakt in 2025 prestatieafspraken met woningcorporaties voor 2026-2027. Hierin is duurzaamheid een belangrijk onderdeel.

Nieuwbouw

- Concreet duurzaamheidsadvies helpt bij de verduurzaming van nieuwbouw, vanaf het eerste begin van de gebiedsontwikkelingen. Projectteams en ontwikkelaars krijgen instrumenten om zelf met duurzaamheid aan de slag te gaan.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- De gemeente heeft een Quickscan gelanceerd waarmee iemand in 5 minuten en 4 stappen een duurzaam advies op hoofdlijnen krijgt voor een bouwproject.
- Om de materiaalgebonden CO2-uitstoot van nieuwbouwwoningen te reduceren, stelt de gemeente een 2e ronde van subsidie duurzame sociale bouw woningcorporaties beschikbaar.

Mkb-ruimtes, horecagelegenheden en andere gebouwen

- Sinds 1 januari 2023 moeten kantoorpanden minimaal energie label C hebben. In 2022 en 2023 is vooral ingezet op informatievoorziening en ondersteuning van vastgoedeigenaren. In 2025 en 2026 werkt de gemeente vooral aan handhaving.
- We bieden energiescans aan alle ondernemers in het midden- en kleinbedrijf (mkb) in de stad, inclusief de horeca. Deze scans geven inzicht in de meest effectieve aanpassingen om de energierekening te verlagen, inzicht in praktische hulp bij kleine maatregelen en inzicht in subsidies die helpen de verduurzaming van gebouwen en bedrijventerrein te realiseren. Ook in 2026 zijn Duurzaamheidsvouchers voor de mkb-ondernemers weer beschikbaar. Specifiek voor de detailhandel loopt het Klus & Coach- traject in 2025 en 2026 in de winkelgebieden.
- Ondernemersverenigingen krijgen hulp met een aanpak op bedrijventerreinen om collectieve energiemaatregelen te kunnen uitvoeren. Het gaat om praktische kennis en hulp bij het benutten van subsidies van provincie, Rijk en regio.

Betaalbaarheid van de energietransitie en tegengaan energiearmoede

- Bij hulp om de woning energiezuiniger te maken, biedt de gemeente praktische, gratis hulp aan Rotterdammers die financieel krap zitten. Het gaat om energiebesparende producten en hulp bij de installatie hiervan, door de inzet van energieklussers. Daaronder zijn mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- We trekken samen op met woningcorporaties, aangezien 70% van de Rotterdammers met energiearmoede een woning huurt bij een van de corporaties.
- We bieden extra subsidie aan vve's met appartementen met een lage Waardering Onroerende Zaken (WOZ-waarde)

Geen fossiele energie in de woningvoorraad in 2050

- Bestaande pilots voor aardgasvrije gebieden maakt de gemeente af, waarbij we doorgaan met de acties om lokale banen te creëren volgens het leerwerkakkoord. Er komen gesprekken met het Rijk en met 'Europa' over een betaalbaar aanbod.
- 17.500 Rotterdammers zijn op het warmtenet aangesloten, maar koken nog op gas. Hierdoor betalen zij dubbel vastrecht. Zij krijgen informatie over elektrisch koken. We reserveren ruimte voor een toekomstig warmtenet bij projecten waar een start met aardgasvrij maken nog niet mogelijk is.
- De gemeente maakt voor Rotterdammers helder wanneer ze wat ze moeten doen om hun woning goed te isoleren en aardgasvrij te maken. Dit doen we via de Rotterdamse Transitievisie Warmte. De komende jaren gaat de gemeente aan de slag met de invoering van de Wet gemeentelijk instrumentarium warmtetransitie en de Wet collectieve warmte. De inwerkingtreding van deze wetten is voorzien op 1 jan 2026.
- We starten nieuwe gebiedsaanpakken als er voldoende extern geld beschikbaar is om een betaalbaar aanbod aan gebouweigenaren te kunnen doen. Zo moeten alle bewoners kunnen profiteren van duurzame warmte.

Faciliteren concernbrede en stadsbrede verduurzaming

- We jagen organisatiebreed verduurzamingsinitiatieven aan. Inhoudelijk leggen we hiervoor verantwoording af via de paragraaf klimaat.
- We zetten extra in op effectieve lobby, om de kans op het verkrijgen van rijks- of EU-subsidies voor duurzaamheidsprojecten nog verder te vergroten.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Begroting 2026
Drie gebiedsgerichte aanpakken isolatie gestart in 2023		6	6 aanpakken gestart	8 aanpakken lopen door	9 aanpakken gestart	
Per jaar traject advies & ondersteuning verduurzaming voor 30 grote VvE's en 20 kleine VvE's	Groot: 23 gestart Klein: 38 gestart	Groot: 35 gestart Klein: 17 gestart	Groot: 1 Klein: 75 gestart	Groot: 30 gestart Klein: 20 gestart	Groot: 16 gestart Klein: 76 gestart	Groot: 30 gestart Klein: 20 gestart
Energielabel van 8.358 corporatiewoningen		Geen gegevens	~2.000 E, F, en G labels weggewerkt	Prestatie-afspraken: 1.800 E, F en G labels	Prestatieafspraken: Ruim 1.700 E, F en G labels	

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

met E, F, of G-label verbeterd in 2028			in 2024	weggewerkt in 2024-2025	weggewerkt in 2025	
Aantal huis-aan-huis bezoeken van energieklussers		8.000	12.000	7.000	10.333	n.t.b.
Afname aantal aardgasaansluitingen en aantal WEQ dat aardgasvrij is gemaakt (gebruikt geen aardgas meer voor koken, verwarming en bereiding van warm tapwater)	Nulmeting		1.151	2.100 minder aardgasaansluitingen binnen de gebiedsaanpakken & initiatieven	1537	2.800 minder aardgasaansluitingen binnen de gebiedsaanpakken & initiatieven
Afname aardgasgebruik stad in m3	12% t.o.v. 2021	20% t.o.v. 2021	15% t.o.v. 2021	-20% t.o.v. 2021	23,9% afname t.o.v. 2021	-25% t.o.v. 2021

Toelichting indicatoren

Traject advies & ondersteuning verduurzaming voor vve's

In 2025 is de instroom van vve's en de toewijzing van vve's aan adviesbureaus weer gestart. Vanwege een nieuwe Europese aanbesteding en de afronding ervan in de loop van 2024, konden in 2024 beperkt grote vve's starten met het traject.

Afname aantal aardgasaansluitingen en aantal WEQ dat aardgasvrij is gemaakt

De koppeling met het aantal woningequivalenten (WEQ) kan nog niet worden gemaakt. Daarvoor moeten partijen data delen. Daarover is de gemeente nog in overleg met Stedin. Voor de raming voor 2025 en verder geldt dat de streefwaarden afhankelijk zijn van het beschikbare geld voor de gebiedsaanpakken.

Afname aardgasgebruik stad in M3

De afname van het aardgasverbruik in Rotterdam is gebaseerd op het standaardjaarverbruik van alle groot- en kleinverbruikers in Rotterdam.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

Energiebesparing en verduurzaming van de woningvoorraad en andere gebouwen

Bestaande woningen

- 339 eigenaar-bewoners en 60 vve's met in totaal meer dan 836 appartementen hebben in 2025 gebruik gemaakt van de subsidie van de gemeente voor isolatiemaatregelen.
- 16 grote en 76 kleine vve's zijn in 2025 gestart met een advies- en ondersteuningstraject verduurzaming.

Mkb ruimtes, horecagelegenheden

In de afgelopen 4 jaar hebben we bijna 15% van alle Rotterdamse MKB-ers weten te bereiken met energie-advies en bij het nemen van energiebesparende maatregelen.

Nieuwbouw

In 2025 heeft Rotterdam duurzame nieuwbouw verder verankerd in de dagelijkse bouwpraktijk.

- Duurzaamheid standaard onderdeel van nieuwbouw: Duurzaamheidsadviseurs hebben bij circa 100 grote en middelgrote gebieds- en projectontwikkelingen geholpen om Rotterdamse duurzaamheidsambities vanaf de start mee te nemen. Dit zorgt voor betere plannen en voorkomt vertraging later in het proces.
- Paris Proof bouwen concreet gemaakt: Met de uitvoering van Duurzaam Doorbouwen is de Rekenhandleiding Paris Proof gebouwen opgeleverd. Daarnaast zijn 20 gebouwen doorgerekend en vergeleken in een gezamenlijk dashboard. Voor Schiehaven Noord is een gebiedsambitiedocument vastgesteld met de ambitie Paris Proof, tenzij.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- Meer kennis en bewustwording in de stad: Via de Klimaatacademie is kennis over duurzaam bouwen gedeeld, onder andere tijdens de Rotterdam Architectuur Maand en het Nationale Klimaatexamen in De Doelen.
- Biobased sociale woningbouw gestart: Met vier woningcorporaties is een convenant gesloten voor de bouw van 122 biobased sociale huurwoningen, ondersteund met gemeentelijke subsidie.

Betaalbaarheid van de energietransitie en tegengaan energiearmoede

- Meer dan 10.000 nieuwe Rotterdamse huishoudens zijn bereikt via de energieklussers.
- Via het convenant met de woningcorporaties zijn ruim 1500 woningen energiezuiniger gemaakt.
- 338 appartementen hebben gebruik gemaakt van de VvE subsidieregeling.
- Tijdens evenementen en groepsbijeenkomsten zijn 2359 Rotterdammers bereikt met energiecoaching.

Geen fossiele energie in de woningvoorraad in 2050

- In de lopende gebiedsaanpakken afgelopen zijn jaar 501 woningen aardgasvrij gemaakt door ze aan te sluiten op een warmtenet.
- Daarnaast ondersteunen de gemeente twee marktinitiatieven voor de aanleg en/of uitbreiding van een warmtenet, daarbinnen zijn het afgelopen jaar nog eens 160 woningen aardgasvrij gemaakt.
- Via de prestatieafspraken met de woningcorporaties hebben zijn aanvullend hierop ook nog woningen aardgasvrij gemaakt.

Faciliteren concernbrede en stadsbrede verduurzaming

- De gemeentelijke organisatie ontving in 2025 als eerste G4 gemeente het CO2-bewust certificaat niveau 5 op de CO2-Prestatieladder.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

Energiebesparing en verduurzaming van de woningvoorraad en andere gebouwen

Bestaande woningen

- In 2025 is gewerkt aan 9 wijkgerichte aanpakken voor isolatie en onderhoud.
- Eengezinswoningen, boven- of benedenwoningen en vve's in slechte energetische staat hebben hulp gekregen in de vorm van gratis maatwerkadvies, hulp bij subsidieaanvragen en begeleiding bij de stap naar daadwerkelijk isoleren.
- In 2025 is gewerkt aan nieuwe afspraken met de corporaties over het verbeteren van woningen met een E, F of G energielabel. Dit is opgeschreven in de prestatieafspraken 2026-2027.
- Voortzetting van VVE-010 als hét adviesloket voor vve's die aan de slag willen met het onderhoud en verduurzaming van hun gebouw.

Mkb ruimtes, horecagelegenheden

Vanwege het succes van de Klus en Coach aanpak voor de detailhandel is in 2025 een nieuwe ronde aanbesteed. Deze is in de zomer gestart en daarmee zijn weer 350 ondernemers geholpen met energie-advies en het nemen van energiebesparende maatregelen. Ook voor de Duurzaamheidsvouchers is een nieuwe aanbesteding gestart waardoor de regeling in 2026 kan doorlopen.

Nieuwbouw

- Concreet duurzaamheidsadvies gegeven: projectteams en ontwikkelaars zijn actief ondersteund met praktisch en vroegtijdig advies.
- Samenwerking met de bouwsector versterkt: In samenwerking met XPLOR is gewerkt aan toepasbare rekenmethodes en praktijkinzichten voor Paris Proof nieuwbouw.
- Praktische hulpmiddelen ingezet: De Quickscan Duurzaamheid is gebruikt om initiatiefnemers snel en laagdrempelig inzicht te geven in de duurzaamheidskansen van hun bouwproject.
- Duurzame keuzes gestimuleerd met subsidies: De gemeente heeft ingezet op subsidies om de materiaalgebonden CO_2-uitstoot van nieuwbouwwoningen te verlagen, met speciale aandacht voor de sociale huursector.

Betaalbaarheid van de energietransitie en tegengaan energiearmoede

- De Groenbank is gestart, een project waarbij de gemeente eigenaar-bewoners die energietoeslag hebben ontvangen ondersteunt. Zij ontvangen een gratis advies én een kosteloze isolatiemaatregel.
- Via Fons Bijzondere Noden Rotterdam is er duurzaam witgoed verstrekt aan Rotterdammers.
- Via de Energieklussers worden nu ook isolerende gordijnen opgemeten en opgehangen, gemaakt in het atelier van Rotterdam Inclusief.

Geen fossiele energie in de woningvoorraad in 2050

- De gemeente heeft gewerkt aan de lopende gebiedsaanpakken aardgasvrij die in uitvoering zijn in Bospolder-Tussendijken, Groot-IJsselmonde (Heindijk en Reyeroord) en Pendrecht.
- De gebiedsaanpak in Prinsenland – Het Lage Land is in aangepaste vorm weer opgestart nadat deze aanpak tijdelijk stillag. De lopende aanbesteding met Eneco is hiervoor beëindigd. De aanpak in Rozenburg wordt naar verwachting begin 2026 weer opgestart.
- Daarnaast ondersteunen de gemeente twee marktinitiatieven in Schiebroek/110-Morgen en Ommoord-Middengebied, waarvan de laatste ook in uitvoering is.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- Ook ondersteunt de gemeente bewonersinitiatieven voor warmte. In Kralingen-Oost hebben de gemeente een bewonersinitiatief een subsidie toegekend om een verkennend onderzoek mee te financieren. In Prinsenland ondersteunen de gemeente het buurtwarmte initiatief van Alex-Energie
- Om toekomstige knelpunten in het warmtenet te voorkomen heeft de gemeente Eneco een revolverende investeringssubsidie toegekend om een hoofdleiding onder het Hofplein toekomstbestendig (dat wil zeggen verzwaard) te verleggen in het kader van het nieuwe Hofplein. Hierdoor ligt er nu voldoende leidingcapaciteit om het achterliggende warmtenet de komende jaren uit te kunnen breiden en hoeft het nieuwe Hofplein daarvoor dan niet opengebroken te worden. Op het moment dat van die capaciteit gebruik wordt gemaakt revolveert de subsidie.
- Er zijn verdere stappen gezet in het Warmteprogramma 2026 (WP2026) om deze in 2026 gereed te hebben. Het WP2026 geeft aan welke stappen we de komende 10 jaar zetten op weg naar een aardgasvrij Rotterdam in 2050. Er is een notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het Warmteprogramma 2026 opgesteld en een participatiestrategie opgesteld. Ook zijn er twee participatieve waarde-evaluaties gedaan over Betaalbaarheid van de overstap naar aardgasvrij en de Volgorde van wijken. Na de zomer is er gestart met het Omgevingseffectrapport (OER).

Faciliteren concernbrede en stadsbrede verduurzaming

- Met de CO2-Prestatieladder monitort de gemeente de voortgang op de uitstoot- en energiereductie van de eigen bedrijfsvoering. De gemeente wordt hierop jaarlijks getoetst door een onafhankelijke certificerende instelling.
- In 2025 daalde de uitstoot van het eigen wagenpark met ruim 6% ten opzichte van vorig jaar. Er zijn ook 32 elektrische vrachtauto's besteld.
- Bij kantoren en uitvoeringslocaties wordt de reductie vooral gerealiseerd door vernieuwing van de portefeuille. In het vastgoed dat niet direct wordt vernieuwd, is ingezet op de uitvoering van maatregelen van de Erkende Maatregelenlijst energiebesparing (EML) met een terugverdientijd van 5 jaar of minder. Voor 10 objecten met grootverbruik is de stand van zaken in kaart gebracht.
- Het elektriciteitsverbruik van openbare verlichting is in 2025 opnieuw gedaald (3%) door LED en toepassing van dimbare systemen.
- In 2025 is gemaal Schurmannstraat opgeleverd na grondige renovatie. Hier zijn veel duurzame maatregelen genomen zoals HR-pompen, RIO-thermie en ledverlichting.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Energietransitie in mobiliteit

Wat willen we bereiken?

- Per 2040 stoten het stedelijk verkeer en mobiele werktuigen geen schadelijke stoffen meer uit. Voor 2026 is de inzet: 20% schone passages binnen de ring Rotterdam.
- In de collegeperiode 2022 tot 2026 spant de gemeente zich in voor de invoering van de zero-emissiezone voor stadslogistiek binnen de ring Rotterdam per 2025. Voor een aantal voertuigcategorieën geldt een overgangsregeling tot 2030.
- We verbeteren de laadpaalinfrastructuur en breiden deze uit. We komen met een aanpak voor de komende 10 jaar. Daarin staat aangegeven waar de laadpalen komen en hoe het energienetwerk dit aankan. We kijken naar betere technieken en waar mogelijk dubbel gebruik met andere auto's, andere soorten voertuigen of schepen (walstroom).
- Er komen stappen in de richting van emissievrij personenvervoer in 2040. Hieronder vallen taxi's, doelgroepenvervoer, openbaar vervoer en deelmobiliteit. Daarnaast wordt doelgroepgericht ingezet op verduurzaming, bijvoorbeeld via werkgevers en een nog op te zetten bewonersaanpak.
- Verduurzaming van mobiele werktuigen.
- Het gemeentelijke wagenpark is emissievrij in 2030. Over de voortgang komt twee keer per jaar een rapportage in het Klimaatactieplan Rotterdam.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Rotterdam spant zich in om 1 januari 2025 een zero-emissiezone voor alle zakelijke bestel- en vrachtauto's in te voeren. Deze inspanningsverplichting heeft het college in 2020 in het Convenant ZES vastgesteld. Invoering van de zone gebeurt in samenspraak met de logistieke sector en de partners uit het Convenant ZES. Bijkomende acties, zoals persoonlijk advies en subsidieregelingen, zorgen ervoor dat de zero emissiezone voor iedere ondernemer haalbaar is, van zzp'er tot multinational. Huidige milieuzones worden voortgezet, uitgezonderd de milieuzone stad die vervalt met de invoering van de zero-emissiezone.
- De gemeente stimuleert de versnelling van de aanleg van laadinfrastructuur zodat iedereen in Rotterdam makkelijk kan laden waar en wanneer dat nodig is. Dit betekent meer openbare laadpalen en laadpleinen, snelladers voor logistiek en taxi, en ondersteuning van bedrijven, vve's en huurders. Uitbreiding van het laadnetwerk gebeurt in nauwe samenwerking met de netbeheerder en sluit aan bij de energiesysteemvisie van de stad. Invoering van 'slim laden' op alle publieke laadpunten.
- Inzet op minder reizen, meer fietsen en lopen, en emissievrije gemotoriseerde voertuigen. De gemeente benadert alle werkgevers in Rotterdam voor de overgang naar duurzame mobiliteit. Kennisdeling en goede voorbeelden versnellen de mobiliteitstransitie in werk gerelateerd verkeer. De gemeente onderzoekt hierbij ook hoe we beter met partijen als Rijkswaterstaat en Havenbedrijf Rotterdam (HbR) op kunnen trekken in onze gezamenlijke ambities.
- Er komt een aanpak voor de verduurzaming van mobiele werktuigen. In het convenant Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB), ondertekend door in totaal 66 partijen, zijn hierover afspraken gemaakt.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Schone passages binnen de ring	10,6%	12,4%	15,7%	20%	19,4%				

Toelichting indicatoren

Schone passages binnen de ring

Deze indicator gaat over de voortgang van elektrificatie, ook wel 'verschoning' genoemd. Gemeten wordt het percentage passages van schone motorvoertuigen (auto, bus, bestel- en vrachtwagen) binnen de ring Rotterdam: elektrisch, op waterstof en hybride. Het gaat niet om unieke voertuigen. In de praktijk kan een voertuig meerdere keren geregistreerd worden. De cijfers van elk jaar zijn in het eerste kwartaal van het volgende jaar bekend.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- Het college heeft de nieuwe laadstrategie en het laadkader vastgesteld. Het aantal openbare laadpunten is in 2025 uitgebreid van 7.203 naar 8.020. De aanbesteding voor de nieuwe concessie laadinfrastructuur is in voorbereiding. Marktconsultaties zijn uitgevoerd en de aanbesteding is gepubliceerd.
- Op 1 januari 2025 heeft gemeente Rotterdam samen met 13 andere gemeenten een zero-emissiezone voor bestel- en vrachtauto’s ingevoerd. De meest vervuilende voertuigen zijn sinds 1 januari niet meer welkom. Veel ondernemers stappen daarom over op schonere voertuigen of zetten stappen in de elektrificatie van hun wagenpark. De gemeente biedt actief advies aan. Sinds 1 juli handhaaft de gemeente op overtredingen. Inmiddels is 9% van de bestelbusjes en 15% van de vrachtwagens binnen de zone uitstootvrij.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

- De subsidieregeling voor zero-emissie-taxi’s is in 2024 opengesteld. In 2025 heeft de gemeente 83 aanvragen ontvangen, waarvan inmiddels 80 zijn toegekend. Daarmee zet de gemeente een belangrijke stap richting schoner taxivervoer in Rotterdam.
- 61% van het eigen wagenpark van de gemeente is emissieloos. Daarmee wordt ruim 22% van de CO2 uitstoot vermeden ten opzichte van 2019. In 2025 zijn er 32 elektrische vuilniswagens besteld, die verspreid over 2026 in gebruik worden genomen.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Duurzame haven en industrie

Wat willen we bereiken?

Versnellen walstroom en stimuleren verduurzaming scheepvaart

- Versnelde invoering van walstroom en stimulering van verduurzaming in de scheepvaart. Kades in stedelijk gebied, voor binnenvaart en zeescheepvaart, krijgen deze coalitieperiode walstroom. Voor de binnenvaart is walstroom al goed beschikbaar; hier gaat het om walstroomvoorziening op locaties die nog ontbreken zoals voor de riviercruise. Voor de zeescheepvaart gaat het om de Parkkade, Lloydkade en Wilhelminakade.
- Doelstellingen die de gemeente nastreeft voor 2030: 90% van de roll-on roll-of passagiers, offshore, ferry's, en 100% van de cruiseschepen gebruikt walstroom voor hotel load langs de kade. Dat geldt ook voor 90% van de grootste containerschepen. Als de EU de ambities omhoog bijstelt, doet Rotterdam dat ook.
- De wens is om op iedere locatie met een walstroom aansluiting een generatorverbod in te stellen: 'Walstroom aan? Generator uit!'
- Ondersteuning van innovatie in het varen op elektriciteit voor de binnenvaart en het gebruik van waterstof en andere groene brandstoffen.

Elektrificatie, aanlanding Wind op zee en energiebesparing industrie

- Energiebesparing in de grote industrie in de haven aanjagen en opvolgen.
- Infrastructuur en innovatie voor elektriciteit en stoom bevorderen.
- Verdere inzet op aanlanding en landinfrastructuur bevorderen van grootschalige wind op zee voor de elektrificatie van het haven-industrieel complex (HIC) en de lokale productie van groene waterstof.
- Infrastructuur en opslagcapaciteit op orde brengen van zowel elektriciteit als waterstofinfrastructuur.

Wat gaan we daarvoor doen?

Versnellen walstroom en stimuleren verduurzaming scheepvaart

- Samen met het Havenbedrijf Rotterdam werken aan walstroomprojecten. De gemeente is aanjager voor de kades in stedelijk gebied. Oplossing van knelpunten, zowel in de ruimtelijke inrichting als financieel. Voor de kades in het havengebied is het Havenbedrijf Rotterdam de voortrekker en helpt de gemeente daarbij
- Stimuleren van vergroening van de binnenvaart
- We zorgen dat de grondstoffentransitie en de energietransitie in de haven zoveel mogelijk elkaar versterken.

Elektrificatie en energiebesparing industrie

- Rotterdam is onderdeel van het Groei door Reductie-project. Daarin krijgen bedrijven ambitieuze energiescans en monitoring van de voortgang die ze maken.
- Samenwerking met DCMR en Deltalinqs voor kennisdeling op het gebied van energiebesparing.
- De gemeente gaat in gesprek met Stedin, Havenbedrijf en Deltalinqs voor uitbreiding van de infrastructuur voor elektriciteit en stoom en waar nodig faciliteren we aanlanding van windparken op zee in de haven en op de tweede Maasvlakte.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Nulmeting 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Begroting 2026
Walstroom 1	Geen walstroom aan de Park- Lloyd- en Wilhelminakade	Geen	Geen Zal in 2025 volgen door vertraging.	Cruiseterminal, Parkkade en Lloydkade gerealiseerd	Cruiseterminal gerealiseerd Parkkade in aanbouw Lloydkade heeft een vertraging opgelopen	Verwachte realisatie Lloydkade.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Walstroom 2	0 van de 8	2/8: 2 ligplaatsen offshore opgeleverd	5/8: 2 ligplaatsen offshore opgeleverd en 3 ferry locaties voorzien.	7 van de 8	6/8: Cruiseterminal gerealiseerd	8 van de 8
Walstroom 3	0% van de plannen	Voucherregeling gestart, 1 maatwerksubsidie verleend Instelling van generatorverboden.	Subsidieregeling voor aanleg opgetuigd. Uitgifte van vouchers voor quickscans.	100% van de plannen Walstroomstrategie 2025-2035 Walstroomprogramma 2027-2030	Haalbaarheidsstudie Riviercruise Aanleg subsidies toegekend. Herijking van walstroom strategie. Walstroomprogramma 2027-2030 1e aanzet.	Voorbereidingen riviercruise t.b.v. uitvoering - FID Einde voucherregeling.

Toelichting indicatoren

Specifieke versnelling van de aanleg van drie types walstroom, waarbij ook de inzet van Havenbedrijf Rotterdam en partijen in de haven essentieel is:

Walstroom 1

Eind 2030 zijn er aan stedelijke kades walstroomvoorzieningen voor binnenvaartschepen gerealiseerd: de riviercruise, de vaste liggers (rondvaart) en de algemene binnenvaartschepen.

Walstroom 2

Eind 2026 zijn er walstroomvoorzieningen gerealiseerd voor de grootste zeeschepen: drie ligplaatsen voor ferry's en twee ligplaatsen voor offshore-schepen en één voor cruiseschepen. Alle container- en ferryterminals zijn vanuit de EU verplicht om voor 2030 walstroomfaciliteiten hebben.
De doelstellingen zijn, ook gezien netcongestie, ambitieus.

Walstroom 3

Naast de doelstellingen van Walstroom 1 en 2 komt er in 2026 voor alle ligplaatsen in de Rotterdamse haven een plan van aanpak voor de versnelling van walstroom voor 2025 tot 2030. Rotterdam stimuleert versnelling van de aanleg op verschillende manieren:

- beleid: in 2025 hebben we de Walstroomstrategie van 2020 herijkt. Met de Walstroomstrategie 2025-2035 kijken we 10 jaar vooruit. Hieruit volgt een voorstel om dit beleid uit te voeren.
- partijen die walstroom willen ontwikkelen, krijgen extra advies en ondersteuning bij het complexe vergunningentraject.
- inventarisatie en analyse van alle ligplaatsen in de haven.
- selectie van ligplaatsen voor het eerste uitvoeringsplan.
- en vervolgens uitgifte van vouchers voor quickscans, instellen van generatorverboden en nieuwe maatwerksubsidies.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

- Op 31 maart 2025 is de walstroominstallatie van Cruise Port Shore Power aan de Holland Amerikakade officieel in gebruik genomen.
- De investeringssubsidies aanleg walstroominstallaties van in totaal bijna € 2 mln, zijn toegekend aan J.A. Balck, Matrans Rotterdam Terminal, Broekman Project Services en VT Group.
- Op 28 oktober 2025 is de Walstroomstrategie 2025-2035 vastgesteld in het college.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

- De gemeente blijft met haalbaarheidsstudies de realisatie van walstroom stimuleren. De gemeente betaalt 80% van de onderzoekskosten met een maximum van € 20.000 per onderzoek.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- Grote elektrificatieprojecten in de haven zijn niet mogelijk door netcongestie. De gemeente voert een haven-lobby om de urgentie duidelijk te maken richting Den Haag.
- Gemeente Rotterdam was medeorganisator van een groot energiebesparingscongres voor de industrie in Ahoy in maart 2025.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

Het programma Energietransitie draagt bij aan:

- SDG 1 Geen Armoede
- SDG 3 Goede gezondheid en welzijn
- SDG 7 Betaalbare en duurzame energie
- SDG 8 Waardig werk en economische groei
- SDG 9 Industrie, innovatie en infrastructuur
- SDG 11 Duurzame steden en gemeenschappen
- SDG 12 Verantwoorde consumptie en productie
- SDG 13 Klimaatactie
- SDG 14 Leven in het water
- SDG 15 Leven op het land
- SDG 17 Partnerschap om doelstellingen te bereiken

Voor een uitgebreide toelichting zie de paragraaf Sustainable development goals.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Projecten

Hier staan de belangrijkste projecten toegelicht die bijdragen aan het realiseren van de doelen van het programma. Een totaal overzicht van alle investeringen is te vinden in de paragraaf Investeringen.

Voorbereidings- en investeringskosten Gebiedsaanpakken aardgasvrij

Herallocering middelen aardgasvrije wijken (€ 52,9 mln)

Afspraak in het coalitieakkoord is dat de lopende gebiedsaanpakken worden afgemaakt. Dit doet de gemeente voor een groene en schone stad, comfortabelere en veiligere woningen met een betaalbare energierekening voor alle Rotterdammers. Hiervoor is in 2023 € 52,9 mln uit de Rotterdamse Investeringsmotor (RIM) gereserveerd. Voor € 5,1 mln daarvan (personeelskosten) zijn inmiddels andere dekkingsbronnen gevonden, waardoor het investeringskrediet nu op € 47,8 mln staat. Door onzekerheid over wetgeving en flankerend beleid vanuit het Rijk, is een investeringsbesluit in een aantal gebieden nog niet genomen. Daarom zijn andere manieren gevonden om nu meters te blijven maken naar de aardgasvrijdoelstellingen en bredere klimaatambities.

- **Inbreiding Eneco (€ 1 mln)**

De gemeente verkent samen met Eneco één of meerdere mogelijkheden voor inbreiding nabij bestaande warmtenetten om zo op logische plekken extra (aardgasvrij)aansluitingen te realiseren.

- **Merwehaven Warmte-Koude oplossing (€ 4 mln)**

Bijdrage aan de investering in een collectief integraal warmte-koude-systeem in de Merwehaven (M4H) om het risicoprofiel voor marktpartijen (uitvoerder en exploitant) te reduceren. De bijdrage bestaat naar verwachting uit een garantstelling om het vollooprisico te helpen afdekken.

- **Netcongestie frictiebudget (€ 5 mln)**

Netcongestie vormt een bedreiging voor de (tijdige) realisatie van bijvoorbeeld gebiedsontwikkelingen, (gemengde) woningbouwontwikkeling, verduurzaming bedrijven, mobiliteitstransitie en eigen (maatschappelijke) vastgoedontwikkelingen. Met het frictiebudget worden aanvullende maatregelen mogelijk gemaakt om prioritaire projecten toch tijdig te realiseren. Zoals juridische afspraken en contracten, onderzoeken, en ook om materiële investeringen zoals een batterij of een geavanceerd energiemanagementsysteem.

Voorbereidings- en investeringskosten Gebiedsaanpakaardgasvrij

x € 1.000

Gevoteerd	Realisatie t/m 2024	Realisatie 2025	Raming 2025	Afwijking Realisatie 2025 - Raming 2025	Restant krediet
47.800	0	0	11.847	-11.847	47.800

Financiën

Overzicht baten en lasten

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overzicht van baten en lasten Energietransitie	Oorspr. Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Baten exclusief reserves	**32.437**	**34.219**	**30.320**	**-3.899**
Bijdragen rijk en medeoverheden	32.310	34.102	28.095	-6.007
Financieringsbaten	127	117	225	109
Overige opbrengsten derden	0	0	1.999	1.999
Lasten exclusief reserves	**59.681**	**69.243**	**52.937**	**-16.306**
Apparaatslasten	**13.334**	**11.305**	**12.079**	**774**
Inhuur	859	-1.180	222	1.403
Overige apparaatslasten	170	171	253	82
Personeel	12.305	12.314	11.603	-711
Overige verrekeningen	**11.313**	**9.314**	**10.716**	**1.402**
Overige verrekeningen	11.313	9.314	10.716	1.402
Programmalasten	**35.033**	**48.623**	**30.142**	**-18.482**
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	20.985	32.394	18.809	-13.585
Kapitaallasten	1.820	2.297	2.322	25
Overige programmalasten	0	0	245	245
Subsidies en inkomensoverdrachten	12.229	13.932	8.766	-5.166
Saldo voor vpb en reserveringen	**-27.244**	**-35.024**	**-22.617**	**12.407**
Saldo voor reserveringen	**-27.244**	**-35.024**	**-22.617**	**12.407**
Reserves	**4.498**	**11.653**	**2.258**	**-9.395**
Onttrekking reserves	**16.498**	**22.307**	**12.912**	**-9.395**
Bestemmingsreserve Autoluw fonds	0	1.369	929	-439
Bestemmingsreserve Duurzaam	200	250	7	-243
Bestemmingsreserve Energietransitie	600	1.088	57	-1.030
Bestemmingsreserve Taakmutaties Gemeentefonds	0	2.950	205	-2.745
Concernfinancien RIM	2.205	2.799	523	-2.276
Duurzaamheidsbudget	13.493	13.851	11.190	-2.661
Toevoeging reserves	**-12.000**	**-12.000**	**-12.000**	**0**
Duurzaamheidsbudget	-12.000	-12.000	-12.000	0
Vrijval reserves	**0**	**1.346**	**1.346**	**0**
Bestemmingsreserve Duurzaam	0	769	769	0
Bestemmingsreserve Energietransitie	0	85	85	0
Duurzaamheidsbudget	0	492	492	0
Saldo	**-22.745**	**-23.371**	**-20.359**	**3.012**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting

Overzicht afwijkingen programma	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Bestemmingsreserve Autoluw fonds	€ 0	-€ 439	-€ 439	€ 0
2. Bestemmingsreserve Duurzaam	€ 0	-€ 243	-€ 243	€ 0
3. Bestemmingsreserve Duurzaamheidsbudget	€ 0	-€ 2.661	-€ 2.661	€ 0
4. Bestemmingsreserve Energietransitie	€ 0	-€ 1.030	-€ 1.030	€ 0
5. Bestemmingsreserve RIM - Gebiedsaanpakken aardgasvrij Pendrecht en Reyeroord	€ 0	-€ 524	-€ 524	€ 0
6. Bestemmingsreserve RIM - Aardgasvrije wijken	€ 0	-€ 1.752	-€ 1.752	€ 0
7. Bestemmingsreserve TG - Aardgasvrije wijken	€ 0	-€ 2.745	-€ 2.745	€ 0
8. Goederenvervoer / Stadsdistributie	-€ 387	-€ 1.283	€ 0	€ 896
9. Diverse afwijkingen	-€3.512	-€ 5.629	€ 0	€ 2.117
Totaal afwijkingen	**-€ 3.899**	**-€ 16.306**	**-€ 9.395**	**€ 3.012**

N.B. In de hierboven getoonde afwijkingen betekent een negatief bedrag lagere baten, lagere lasten of een lagere onttrekking. Een positief bedrag hogere baten, hogere lasten of een hogere onttrekking. In de kolom afwijkingen saldo betekent een positief bedrag dat de baten hoger of de lasten lager zijn. Een negatief bedrag betekent dat de baten lager of de lasten hoger zijn.

Toelichting afwijkingen

Het saldo van het programma bedraagt € 3,0 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Bestemmingsreserve Autoluw fonds
Voor het project Gezonde Wijken was er onvoldoende capaciteit om aan het project te werken. Hierdoor zijn de kosten in 2025 lager en ook de onttrekking aan de bestemmingsreserve.

2. Bestemmingsreserve Duurzaam
De projecten Solar Carports en Circulaire Zonnepanelen hebben vertraging opgelopen. Als gevolg van deze vertraging worden de bijbehorende kosten in 2026 gemaakt.

3. Bestemmingsreserve Duurzaamheidsbudget (DTB)
Bij Duurzaam Doorbouwen heeft het college in 2025 ingestemd met het langer vastzetten van € 1,8 mln aan DTB-middelen voor 'stenengeld' in Schiehaven Noord. Deze middelen worden ingezet voor Paris Proof-maatregelen binnen de nog te openen grondexploitatie (GREX). Omdat de GREX pas eind 2026 of begin 2027 kan worden geopend, is de besteding doorgeschoven naar 2027. Dit verklaart de lagere uitgaven en onttrekking ten opzichte van de begroting.

Het project Energievouchers MKB heeft circa een half jaar vertraging opgelopen in de aanbesteding. Deze is inmiddels gestart en de uitvoering begint naar verwachting in maart 2026. Uitstel is verleend, waardoor het project kan doorlopen tot en met 2027 en de doelen worden behaald.

Voor het project Laadinfra en CRM Logistiek 010 is er in totaal € 500.000 minder onttrokken dan begroot, doordat er minder kosten waren gemaakt. Voor het project Laadinfra is dit omdat de bedrijfsterrein benadering in 2025 is afgeschaald en (voor-)investeringen in stroomaansluitingen bij bedrijven niet gepast bleken. Voor CRM Logistiek 010 was er onvoldoende capaciteit beschikbaar om aan het project te werken, waardoor er minder kosten zijn gemaakt dan begroot.

4. Bestemmingsreserve Energietransitie
Het project Programma Walstroom heeft vertraging opgelopen door uiteenlopende redenen. De technische oplevering vindt naar verwachting in 2026 plaats. Hierdoor zijn de kosten € 750.000 en is minder onttrokken dan begroot.

Voor het project LabZes zijn de kosten en bijbehorende subsidieregelingen voor betalingen die in 2025 zijn gedaan, al verwerkt in het resultaat van voorgaande jaren. Hierdoor is per saldo € 200.000 minder onttrokken dan begroot.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

5. Bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor (RIM) - Gebiedsaanpakken aardgasvrij Pendrecht en Reyeroord
De betreffende projecten hebben vertraging opgelopen, maar zijn inmiddels wel in gang gezet. Als gevolg van deze vertraging komen de bijbehorende kosten in 2026 tot realisatie in plaats van in 2025. De uitvoering vindt plaats binnen een aangepast tijdpad, zonder dat dit afbreuk doet aan de inhoudelijke voortgang van de projecten.

6. Bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor (RIM) - Aardgasvrije wijken
De onttrekking uit de bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor Aardgasvrije wijken en de taakmutaties Gemeentefonds Aardgasvrije wijken voor het warmtenetproject valt in 2025 respectievelijk € 1,8 mln en € 2,7 mln lager uit dan begroot (in totaal € 4,5 mln). Bij het opstellen van de begroting is ervan uitgegaan dat in 2025 zou worden voldaan aan de contractueel vastgelegde aansluitnorm van 30%. Deze norm is bepalend voor het vaststellen van de prestatie en daarmee voor de rechtmatige verwerking van de kosten en de bijbehorende onttrekking. Bij de jaarafsluiting 2025 blijkt dat in één wijk de 30%-aansluitnorm nog niet aantoonbaar is behaald. Hierdoor kan de prestatie formeel nog niet als geleverd worden beschouwd. Volgens het BBV mogen kosten en onttrekkingen pas worden verwerkt op het moment dat de prestatie is geleverd. Daarom heeft de begrote onttrekking in 2025 niet plaatsgevonden. De verwachting is dat in 2026 alsnog aan de norm wordt voldaan en dat de onttrekking uit de bestemmingsreserves alsnog zal plaatsvinden.

7. Bestemmingsreserve Taakmutaties Gemeentefonds (TG) - Aardgasvrije wijken
Zie toelichting hierboven.

8. Goederenvervoer/stadsdistributie
De realisatie voor de kosten van uitbestede werkzaamheden zijn € 1,3 mln lager dan begroot. Tegelijkertijd is de realisatie voor de ontvangen subsidies/bijdragen € 387.000 ook lager dan begroot. In de begroting voor 2025 was rekening gehouden met de kosten en opbrengsten voor de vervanging van de borden voor de zero-emissiezone en milieuzone. De landelijke wetswijziging die aan deze vervanging ten grondslag ligt, is vertraagd en pas per 1 januari 2026 in werking getreden. Daarom zijn ook de werkzaamheden vertraagd. In 2026 worden de borden alsnog vervangen.

9. Diverse afwijkingen
De kosten voor Energievouchers MKB DTB liggen € 400.000 lager dan begroot door een vertraging van een half jaar. De uitvoering start naar verwachting in maart 2026. Bij Duurzaam Doorbouwen Schiehaven Noord verschuift €1,8 mln aan Paris Proof-middelen naar 2027 vanwege de late opening van de grondexploitatie. Hierdoor is de realisatie € 450.000 lager dan begroot. Bij warmtesysteem, wetgeving en contracten is de realisatie circa €800.000 lager dan begroot door vertragingen, beperkte externe capaciteit en lopende onderzoeksfasen. Deze middelen verschuiven grotendeels naar 2026, waar uitvoering wordt geïntensiveerd. De overige onderbesteding van € 467.000 heeft betrekking op diverse kleinere projecten.

Programma en Rotterdamse taakvelden

Saldo programma Energietransitie/Rotterdamstaakveld	Oorspronkelijke Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Energietransitie	**-22.745**	**-23.371**	**-20.359**	**3.012**
7.4.b - Milieubeheer - Duurzaam, bodem, geluid en handhaving	-19.961	-20.587	-18.637	1.950
2.1.e - Verkeer en vervoer - Ontwikkeling	-2.784	-2.784	-1.722	1.062

Realisatie bestemmingsreserves

Onder dit programma vallen de volgende reserves:

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie bestemmingsreserves Energietransitie	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Energietransitie	**43.390**	**12.000**	**21.507**	**12.601**	**21.282**
Bestemmingsreserve Duurzaam	1.423	0,00	7	769	646

Realisatie bestemmingsreserves Energietransitie	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Energietransitie	**43.390**	**12.000**	**21.507**	**12.601**	**21.282**
Bestemmingsreserve Duurzaam	1.423	0,00	7	769	646
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	1.423	0,00	7	769	646
Begroting 2025	1.423	0,00	250	769	403
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-243	0	243
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2008 (einddatum 31-12-2027)				
Doel Reserve:	De vorming van reserve Duurzaam heeft plaatsgevonden ter dekking van de lasten voor de uitvoering van activiteiten ten behoeve van het programma Duurzaam.				
Toelichting Realisatie 2025:	De middelen in deze reserve zijn bestemd voor project Solar Carports € 150.000 en project Circulaire Zonnepanelen € 100.000. De realisatie 2025 € 6.700 is zeer beperkt t.o.v. de begroting en heeft sec. betrekking op het project Solar Carports.				
Verschil Realisatie - Begroting	Als gevolg van vertraging m.b.t. projecten Solar Carports en Circulaire Zonnepanelen is er minder onttrokken dan begroot. Naar verwachting vindt de realisatie met betrekking tot project Solar Carports, Circulaire Zonnepanelen en Stoomintegratie Botlek hoofdzakelijk plaats in 2026.				

Bestemmingsreserve Energietransitie	6.215	0	2.206	385	3.624

Realisatie bestemmingsreserves Energietransitie	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Energietransitie	**43.390**	**12.000**	**21.507**	**12.601**	**21.282**
Bestemmingsreserve Energietransitie	6.215	0	2.206	385	3.624
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	6.215	0,00	2.206	385	3.624
Begroting 2025	6.215	0,00	3.234	385	2.597
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-1.028	0	1.028
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	2e herziening 2019 (einddatum 30-12-2026)				
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd om de continuïteit van de Energietransitie te waarborgen. Jaarlijks wordt een bestedingsvoorstel voorgelegd aan de Raad. Een deel van de bestemmingsreserve wordt in eerste instantie gevuld vanuit een lening uit het IFR vooruitlopend op de verkoop van ENECO.				
Toelichting Realisatie 2025:	De realisatie 2025 bedraagt €2,2 mln. De gerealiseerde kosten 2025 hebben hoofdzakelijk betrekking op het project met betrekking tot ombouw openbare verlichting naar LED.				

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verschil Realisatie - Begroting	Het project Programma Walstroom heeft vertraging opgelopen, hierdoor is voor € 750K minder onttrokken dan begroot. Voor het project LabZES zijn de kosten verwerkt in het resultaat van voorgaande jaren. Deze vertraging komt door de volgende redenen:• Vertraging vergunning voor de benodigde stalen vloerbalken t.b.v. installaties in de kelder;• Vertraging van de levering van de stalen balken;• De levering van de walkasten aan de kade vertraagd;• Na technisch opleveren is testen essentieel en daar is ook tijd voor benodigd. • De aannemer gaf eerst 19 december als technisch oplevering te hebben. Dat is door bovenstaande punten 20 maart geworden.

Duurzaamheidsbudget	35.752	12.000	19.295	11.447	17.011

Realisatie bestemmingsreserves Energietransitie	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Energietransitie	**43.390**	**12.000**	**21.507**	**12.601**	**21.282**
Duurzaamheidsbudget	35.752	12.000	19.295	11.447	17.011
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	35.752	12.000	19.295	11.447	17.011
Begroting 2025	35.752	12.000	23.940	11.447	12.365
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-4.646	0	4.646
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					2e herziening 2022 (einddatum 31-12-2027)
Doel Reserve:					We vormen een Duurzaamheidstransitiebudget € 100 mln om de juiste innovaties in de regio te versnellen en zo het verdienvermogen voor de stad en de werkgelegenheid voor Rotterdammers te bevorderen. Het fonds wordt ingezet voor de vergroening van de leefomgeving, duurzame opwek en opslag van zonne- en windenergie, waterstofproductie, de transitie naar een circulaire economie en het reduceren van energiegebruik.
Toelichting Realisatie 2025:					De realisatie bedraagt €19,3 mln. De gerealiseerde kosten 2025 zijn onttrokken voor diverse projecten.
Verschil Realisatie - Begroting					Van het project Ledverlichting sportvelden is het aantal aanvragen veel lager. In het kader van Laadinfrastructuur is deels andere (externe) financiering gevonden. Van een aantal projecten ligt de realisatie van werkzaamheden/ prestaties in de komende jaren onder andere het Waterstofbudget.

Totaal	**43.390**	**12.000**	**21.507**	**12.601**	**21.282**

Toelichting reserves

Bestemmingsreserve Duurzaam
Door lagere kosten voor het World Energy Congress (WEC) en extra planfinanciering voor windenergie vanuit het Rijk valt voor het programma Energietransitie € 770.000 vrij vanuit de bestemmingsreserve Duurzaamheid.

Bestemmingsreserve Energietransitie
Een vrijval aan de bestemmingsreserve Energietransitie van € 300.000 is toegevoegd aan de RIM ter dekking van de investering in de Maaskoeling Nieuwe Luxor. Het resterende bedrag van € 85.000 is vrijgevallen ten gunste van een taakstelling in het kader van Kiezen van Rotterdam.

Bestemmingsreserve Duurzaamheidsbudget
Vanuit het Duurzaamheidstransitiebudget zijn middelen beschikbaar gesteld voor de gemeentelijke doelstellingen voor van het verduurzamen van het gemeentelijk wagenpark. De voertuigen die hiervoor worden aangeschaft zijn investeringen die meerjarig worden afgeschreven. De bestemmingsreserve Duurzaamheidstransitie wordt voor dit deel (€ 11,0 mln in 2025) overgeheveld naar de bestemmingsreserve RIM (Rotterdamse Investeringsmotor) zo kunnen de meerjarige kapitaallasten gedekt worden. Het resterende bedrag van € 492.000 is vrijgevallen ten gunste van een taakstelling in het kader van Kiezen van Rotterdam.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Kaders en verbonden partijen

Beleidskaders, monitoren en regelgeving

- Aanpak Nul emissie mobiliteit
- Actieplan isolatie woningen en toekomstbestendige VvE's
- Bodemenergieplan Centrumgebied Rotterdam
- Convenant ZES - Zero Emissie Stadslogistiek Rotterdam
- DCMR CO2-Monitor en CO2-doorrekening
- Gemeentelijke visie waterstof
- Gemeentelijke visie duurzame biomassa
- Havenvisie
- Hoogbouwvisie 2019
- Kader Stedelijke Ontwikkeling
- Klimaat Actieplan Rotterdam
- Leidraad werkwijze gebiedsaanpakken aardgasvrij
- Leidraad Windenergie
- Meerjarenplan Bouw- en Woningtoezicht 2022-2026
- Nieuwe energie voor Rotterdam (Drift rapport)
- Omgevingsvisie
- Raadsakkoord Energietransitie
- RES 1.0 | RES Rotterdam Den Haag
- Programmaplan Rotterdam Circulair | Rotterdam Circulair
- Rotterdam gaat voor groen: de groen agenda 2023-2026
- Rotterdamse Energiesysteemvisie
- Rotterdam aardgasvrij - De Rotterdamse Transitievisie Warmte (duurzaam010.nl)
- Resilient Rotterdam
- Stappenplan ZES: Stappen richting Zero Emissie Stadslogistiek (ZES) in Rotterdam in 2025 (logistiek010.nl)
- Strategie Walstroom Rotterdamse Haven
- Uitvoeringsagenda-Biodiversiteit-2023-2027-1.pdf (duurzaam010.nl)
- Verordening Bodemenergiesystemen Rotterdam
- WANNEER-kaart aardgasvrij
- WAT-kaart 2021 (arcgis.com)
- Vuistregels-voor-bouwen-in-Rotterdam-032024.pdf (woneninrotterdam.nl)
- Plan van Aanpak Duurzaam Doorbouwen (woneninrotterdam.nl)

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- P+R-terreinen | Rotterdam.nl
- Collegebrief over Rotterdamse P+R-strategie 2024-2030 RotterdamRaad - iBabs Publieksportaal
- www.rotterdam.nl/30km

Verbonden partijen

De volgende Verbonden partijen worden ingezet om het doel van het programma te realiseren:

- Energie Transitie Fonds
- Stedin Groep N.V.
- Warmtebedrijf Holding B.V.
- Havenbedrijf Rotterdam N.V.

Een uitgebreide toelichting is te vinden in de paragraaf verbonden partijen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verantwoordelijke collegeleden

Wethouder Simons

Wethouder Simons is verantwoordelijk voor de portefeuille Haven, Economie, Horeca, Bestuur (wijken en kleine kernen) en Financiën.

'Een schone en vernieuwende economie met een haven die vooroploopt als waterstofcentrum en energie-hotspot stelt toekomstige werkgelegenheid voor Rotterdammers zeker.'

Wethouder Zeegers

Wethouder Zeegers is verantwoordelijk voor de portefeuille Klimaat, Bouwen en Wonen.

'Klimaat is de grootste uitdaging waar we concreet mee aan de slag gaan. Daarom zetten we in op stevige versnelling van verduurzaming en helpen we Rotterdammers en Rotterdamse bedrijven bij de uitvoering daarvan.'

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Onderwijs

Binnen het programma Onderwijs voert de gemeente wettelijke taken uit, zoals leerlingenvervoer, voorschoolse educatie (ve), voortijdig schoolverlaten en onderwijshuisvesting. Daarnaast voert de gemeente stedelijk onderwijsbeleid uit waarvoor zowel gemeentelijke als rijksmiddelen worden ingezet.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Voortgang 2025

Gratis naar de voorschoolse educatie

In 2025 is een belangrijke stap gezet om financiële drempels voor voorschoolse educatie weg te nemen. Het college heeft via de Voorjaarsnota 2025 extra middelen beschikbaar gesteld. Hiermee wordt voorschoolse educatie in heel Rotterdam gratis voor peuters met een indicatie, uit gezinnen met een inkomen tot 110% van het wettelijk sociaal minimum (wsm). Met het realiseren van de financiële dekking en de subsidieregeling in 2025 is een stevige basis gelegd. Naar verwachting zorgt deze maatregel ervoor dat meer kinderen gebruik gaan maken van het ve-programma.

Uitbreiding Veiligheid in en om het onderwijs

Via het convenant Veiligheid werkt de gemeente samen met scholen en veiligheidspartners om de veiligheid in en rond scholen te versterken. Na een succesvolle samenwerking met het voortgezet (speciaal) onderwijs en het mbo, is sinds juli 2025 ook het primair onderwijs aangesloten. Daarmee wordt al vanaf de basisschool gewerkt aan weerbaarheid, het vroegtijdig signaleren van problemen en het voorkomen van betrokkenheid bij criminaliteit. Scholen krijgen hierbij steun van veiligheidspartners en regisseurs schoolveiligheid, terwijl de overgang van leerlingen met problemen naar het voortgezet onderwijs beter wordt begeleid.

Inclusief onderwijs

We werken in Rotterdam op verschillende manieren aan inclusief onderwijs, met investeringen in plekken en voorzieningen die aansluiten bij de ondersteuningsbehoeften van kinderen en jongeren. In 2025 is het nieuwe onderwijs- en revalidatiecentrum ROeR officieel geopend, waar Mytylschool De Brug, Tyltylschool Rotterdam en Rijndam Revalidatie samen dagelijks ruim 350 kinderen met een lichamelijke of meervoudige beperking, onderwijs en behandeling bieden. Met 13.000 m² is ROeR het grootste onderwijs- en revalidatiecentrum van Nederland en een toegankelijke en duurzame voorziening waarin onderwijs, zorg en revalidatie elkaar versterken.
Daarnaast is het dekkend netwerk verder versterkt. De Taskforce Dekkend Netwerk heeft de samenwerking tussen gemeente, samenwerkingsverbanden, schoolbesturen en jeugdhulp versterkt, wat in 2025 resulteerde in 7 nieuwe innovatieklassen.
Deze schoolklassen bieden intensieve ondersteuning en gepersonaliseerd onderwijs aan kinderen en jongeren die dat nodig hebben. De samenwerking tussen onderwijs, preventie en welzijn kreeg ook een impuls door de grote belangstelling voor de subsidieregeling ‘Samenwerking onderwijs, preventie en jeugdhulp’. Dankzij de budgetverhoging van €150.000 naar €1,4 miljoen kunnen meer waardevolle initiatieven worden ondersteund. Hiermee zorgen we ervoor dat kinderen die ondersteuning nodig hebben op hun eigen school kunnen blijven en dragen we bij aan het voorkomen van thuiszitters.

Schil om de school

Collegetarget Schil om de school: In het schooljaar 2025/2026 hebben 100 basisscholen en voortgezet onderwijs scholen, met een achterstandsscore hoger dan 0, een schil om de school waarin minimaal 1 van onderstaande interventies is opgenomen:

- **Tutoren**
- **Mentoren**
- **Schoolzorgteams**
- **Preventief jongerenwerk op school**
- **Slim organiseren met kunstvakdocenten**
- **Expeditie Digitaal**

Realisatie 2024: 117

Begroting 2025: 100

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie 2025: 121

Inmiddels doen 121 scholen mee aan de Schil om de school en is het collegetarget dus ruim gehaald. Er is vooral een groot aantal deelnemende scholen bij de schoolzorgteams en het jongerenwerk. Behalve de kwantitatieve resultaten is ook geïnvesteerd in het verder verbeteren van de kwaliteit van de ingezette interventies. Bij de schoolzorgteams worden de resultaten gevolgd met de effectenladder van onderzoeksbureau Oberon. Dit geeft beter inzicht in wat werkt en waar bijsturing nodig is. Voor Tutoren is aanvullend onderzoek gedaan naar manieren om de High Dosage Tutoring-methode verder te versterken. De inzichten uit dit onderzoek worden niet alleen in Rotterdam gebruikt, maar ook landelijk gedeeld via de HBO-kennisbank. Zodat andere scholen en gemeenten hiervan kunnen profiteren.

Financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting 2025

Onderwijs	**€ 2.589**
Onderwijsbeleid	€ 723
Leerlingenvervoer	€ 1.000
Aansluiting Onderwijs - Jeugdhulp	€ 865

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Vergroten doelgroep bereik

Wat willen we bereiken?

Het vergroten van het aantal doelgroepkinderen dat gebruikt maakt van het aanbod voorschoolse educatie. Dit doel weerspiegelt ons streven naar een inclusieve educatieve omgeving, waarin elk kind, ongeacht achtergrond, gelijke toegang heeft tot kwalitatief onderwijs en de bijbehorende kansen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Om het doel te bereiken, zetten we in op de volgende maatregelen:

Een wijkgerichte aanpak voor het vergroten van het bereik
Om het bereik van doelgroeppeuters te vergroten, ontwikkelen en voeren we een wijkgerichte aanpak in. Deze aanpak richt zich op nauwe samenwerking met lokale gemeenschappen, scholen en ouders, zodat voorschoolse educatie zo toegankelijk mogelijk wordt gemaakt. Door in te spelen op de specifieke behoeften en uitdagingen van elke wijk, vergroten we de kans dat meer kinderen deelnemen aan het VE-programma.

Toegankelijke voorschoolse educatie
Financiële drempels kunnen de toegang tot voorschoolse educatie beperken. Daarom zetten we in op het gratis aanbieden van voorschoolse educatie aan peuters uit gezinnen tot een bepaalde inkomensgrens. Door voor deze gezinnen de financiële drempel weg te nemen, verwachten we meer deelname van kinderen aan voorschoolse educatie.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Realisatie 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
% Doelgroeppeuters met de indicatie Extra spelen en leren maken gebruik van het aanbod voorschoolse educatie (VE)	69	64		5% meer dan de 0-meting		

Toelichting indicatoren

Meer doelgroeppeuters met de indicatie ‘Extra spelen en leren’ maken gebruik van het aanbod voorschoolse educatie

In 2027 maakt 5% meer doelgroeppeuters met de indicatie 'Extra spelen en leren' gebruik van de voorschoolse educatie dan in 2024. Monitoring gebeurt 1 keer per jaar via de voorschoolse-educatiemonitor (ve-monitor).

Het bereik in 2025 is 64%. Dit is helaas een daling van 5% ten opzichte van 2024. Er zijn geen eenduidige onderliggende oorzaken aan te duiden voor de daling. Er is wel een stijging te zien van peuters die gebruik hebben gemaakt van de regeling Gelijke kansen (gratis voorschoolse educatie voor ouders met schulden).

Wat hebben we in 2025 bereikt?

Zie de toelichting bij indicatoren.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

Wijkgerichte aanpak
In 2025 is in de gebieden Prins Alexander, Feijenoord en Hoogvliet de wijkaanpak voortgezet. En eind 2025 zijn de voorbereidingen gestart om de wijkaanpak uit te breiden naar Charlois, IJsselmonde en Delfshaven. Uit de tussenevaluatie van de wijkaanpak blijkt dat de samenwerking tussen partijen in de wijk sterk is verbeterd. Daardoor zijn ouders makkelijker te bereiken. En is het voor hen makkelijker om aan te sluiten bij bestaande

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

laagdrempelige wijkactiviteiten of om die zelf te organiseren. Sinds het derde kwartaal van 2025 is de subsidieregeling ‘Vergroten Bereik’ van start gegaan om initiatieven voor laagdrempelige ouderactiviteiten verder te ondersteunen.

Toegankelijke voorschoolse educatie
In 2025 is een belangrijke stap gezet om financiële drempels voor voorschoolse educatie weg te nemen. Het college heeft via de voorjaarsnota extra middelen beschikbaar gesteld. Hiermee wordt voorschoolse educatie in heel Rotterdam gratis voor peuters met een indicatie, uit gezinnen met een inkomen tot 110% van het wettelijk sociaal minimum (wsm). Met het realiseren van de financiële dekking en de subsidieregeling in 2025 is een stevige basis gelegd. Naar verwachting zorgt deze maatregel ervoor dat meer kinderen gebruik gaan maken van voorschoolse educatie. In het NPRZ-gebied is voorschoolse educatie al gratis voor peuters met een indicatie uit gezinnen met een inkomen tot 130% van het wsm, dankzij middelen van het Rijk. Uit de eerste meting van oktober 2025 blijkt dat 1.140 kinderen in NPRZ-gebied hier gebruik van hebben gemaakt. We zien dat deze regeling voor veel ouders in NPRZ-gebied een (financiële) uitkomst biedt.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Doel: Aanpak personeelstekort

Wat willen we bereiken?

Een aantrekkelijkere werkstad creëren voor onderwijsprofessionals. Rotterdam is een stad die onderwijsprofessionals uit diverse sectoren aanspreekt en uitnodigt om er te werken en te wonen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Om het doel te bereiken, zetten we in op de volgende maatregelen:

- **Bevorderen van zij-instroom**
  We stimuleren medewerkers uit andere sectoren naar het onderwijs over te stappen en een zij-instroomtraject te volgen. Dit gebeurt onder andere via voorlichtingsbijeenkomsten en door subsidies beschikbaar te stellen voor onderwijsinstellingen.

- **Stimuleren anders organiseren**
  De gemeente stimuleert initiatieven om het onderwijs anders te organiseren om daarmee de duurzame inzetbaarheid van onderwijzend personeel te vergroten. Hiervoor is onder meer subsidie beschikbaar voor de onderwijsinstellingen.

- **Uitbreiding van lerarenbeurzen en Rotterdampas**
  De gemeente zet zich in voor de uitbreiding van lerarenbeurzen en het beschikbaar stellen van de Rotterdampas voor onderwijsprofessionals in alle sectoren.

- **Verbetering van parkeren en beschikbare woningen voor leraren**
  Een vierde maatregel is het verbeteren van de parkeervoorzieningen en het vergroten van de beschikbaarheid van huurwoningen voor onderwijsprofessionals.

De maatregelen dragen bij aan het creëren van een omgeving waarin onderwijsprofessionals zich gewaardeerd, ondersteund en gemotiveerd voelen om hun cruciale rol in het onderwijs uit te voeren.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Realisatie 2026	Realisatie 2027	Realisatie 2028	Realisatie 2029
% Lerarentekort in Rotterdam op basis van openstaande en verborgen vacatures in het primair onderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs	11,8	16,5	16,0	15,1				

Toelichting indicatoren

% Lerarentekort

Het onderzoeksinstituut Centerdata meet 1 keer per jaar het lerarentekort. De landelijke rapportage van Centerdata is eind 2024 gepubliceerd. Het percentage lerarentekort in het primair onderwijs is gedaald van 16% naar 15,1%. Dit is in lijn met de landelijke verwachting van een lichte daling richting 2028.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

In 2025 is de aantrekkelijkheid van Rotterdam als werk- en woonstad voor onderwijsprofessionals versterkt doordat de gemeente het onderwijs heeft ondersteund bij het aantrekken en behouden van personeel met de hieronder beschreven maatregelen. Het lerarentekort in het primair

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

onderwijs is bovendien gedaald. Zie de toelichting bij de indicatoren.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

Bevorderen van de zij-instroom
In 2025 zijn opnieuw 3 informatiebijeenkomsten georganiseerd voor potentiële zij-instromers in het onderwijs (po, vo en mbo) en de kinderopvang. Met circa 200 bezoekers per bijeenkomst, blijkt dat er veel interesse is om in het onderwijs aan de slag te gaan. In 2024-2025 zijn 81 mensen met een traject gestart. Daarnaast zijn in het voortgezet onderwijs talentscouts die leerlingen enthousiast maken voor een loopbaan in het onderwijs of de kinderopvang. Het Opgroeipad, de route van uitkering naar werk in de kinderopvang, heeft goede resultaten opgeleverd en wordt daarom in 2026 voortgezet.

Stimuleren anders organiseren
De gemeente ondersteunt initiatieven die het onderwijs slimmer organiseren, de werkdruk verlagen en daarmee de kwaliteit van het onderwijs verbeteren. Voor het schooljaar 2025-2026 is hiervoor opnieuw subsidie beschikbaar gesteld. Daarmee worden 48 initiatieven ondersteund. Daarnaast wordt het project voortgezet waarin (kunst)vakdocenten via gerichte opleidingen breder inzetbaar worden gemaakt. Behalve SKVR sluiten nu ook Rotterdam Vakmanstad en het Hofpleintheater bij dit project aan.

Uitbereiding lerarenbeurzen en Rotterdampas
In 2025 zijn er meer lerarenbeurzen (675) en Rotterdampassen (13.511) verstrekt. Door het grote animo is het subsidiebudget voor de leraren- en schoolleidersbeurs ook verhoogd.

Verbeteren van parkeren en beschikbare woningen voor leraren
Sinds 2024 kunnen scholen en kinderopvangorganisaties meer parkeervergunningen aanvragen. In 2026 wordt deze maatwerkregeling geëvalueerd. Daarnaast heeft het college in de nieuwe huisvestingsverordening mogelijk gemaakt dat corporaties sinds de zomer van 2025 bij zowel sociale huur én midden huur voorrang kunnen verlenen aan leraren en pedagogisch medewerkers.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Aansluiting onderwijs jeugdhulp

Wat willen we bereiken?

Het realiseren van een beter en passender ondersteuningsaanbod voor kinderen en jongeren die dat nodig hebben. We streven naar een onderwijslandschap waarin elk kind en elke jongere, ongeacht hun specifieke behoeften, de juiste ondersteuning ontvangt om deel te kunnen nemen aan onderwijs en zich te kunnen ontwikkelen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Om het doel te bereiken, zetten we in op de volgende maatregelen:

- **Project Thuiszitters**
  Het Project Thuiszitters richt zich op vermindering van het aantal thuiszitters. Samenwerking met scholen, hulpverleners en ouders moet leiden tot beter begrip van de oorzaken van thuiszitten en tot effectieve oplossingen. Met gepersonaliseerde plannen, intensieve begeleiding en samenwerking met lokale instanties, streven we ernaar om thuiszitters terug te leiden naar passend onderwijs.

- **Taskforce dekkend netwerk**
  Daar waar vanuit de taskforce thuiszitters blijkt dat het aanbod niet toereikend is voor de vraag, komt de ‘taskforce dekkend netwerk’ in actie om dit aanbod te realiseren. De taskforce dekkend netwerk richt zich op het in beeld brengen van knelpunten in de toeleiding en het aanbod en het vinden van oplossingen om de wachtlijsten voor gespecialiseerd onderwijs te verminderen.

- **Stimuleren samenwerking onderwijs, welzijn en preventie**
  We versterken de samenwerking tussen scholen, hulpverleners en ouders, en organiseren gerichte oplossingen zodat kinderen en jongeren op school beter worden ondersteund.

Met deze maatregelen zetten we in op een fundamentele verbetering van het ondersteuningsaanbod voor kinderen en jongeren met een ondersteuningsbehoefte.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Realisatie 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Plekken in de stad waar sprake is van een samenwerking tussen het regulier en gespecialiseerd onderwijs rondom expertise uitwisseling	8	13		> 8		
Plekken in de stad waar sprake is van een innovatieklas	4	11		> 4		

Toelichting indicatoren

Samenwerking regulier en gespecialiseerd onderwijs rondom expertise uitwisseling
In 2027 zijn er meer samenwerkingsafspraken gemaakt tussen scholen in het regulier en het gespecialiseerd onderwijs rond expertise-uitwisseling dan in 2024.

Per 1 november 2025 was er op 13 plekken in Rotterdam een samenwerking tussen het regulier en gespecialiseerd onderwijs rond expertise-uitwisseling.

Innovatieklassen
In 2027 zijn er meer innovatieklassen dan in 2024.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Sinds 1 november 2024 zijn er op 11 plekken in de stad innovatieklassen. De verwachting voor 2026 is een verdere groei: op 3 plekken is er een innovatieklas in ontwikkeling.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

Zie de toelichting bij indicatoren.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

Project Thuiszitters

Het Project Thuiszitters richt zich op vermindering van het aantal thuiszitters. De focus ligt op het verbeteren van registratie en monitoring. Dat moet leiden tot een snellere inzet van en doorstroom naar het juiste traject van onderwijs en/of zorg. In het schooljaar 2024-2025 was het aantal thuiszitters aan het eind van het schooljaar 207 leerlingen. Samen met scholen, hulpverleners, ouders en de preventieve inzet van schoolzorgteams werkt de gemeente aan effectieve oplossingen om deze kinderen terug te leiden naar passend onderwijs.

Taskforce dekkend netwerk

Op basis van het actieplan van de Taskforce Dekkend Netwerk zijn er diverse maatregelen uitgevoerd. Zo is de samenwerking tussen gemeente, samenwerkingsverbanden, schoolbesturen en jeugdhulporganisaties door de Taskforce verder versterkt. Dit heeft in 2025 geleid tot 7 nieuwe innovatieklassen. Deze schoolklassen bieden intensieve ondersteuning en gepersonaliseerd onderwijs aan kinderen en jongeren die dat nodig hebben.

Stimuleren samenwerking onderwijs, welzijn en preventie

De samenwerking tussen onderwijs, preventie en welzijn is in 2025 verder versterkt. Begin 2025 bleek er veel animo in Rotterdam voor de subsidieregeling ‘Samenwerking onderwijs, preventie en jeugdhulp’. Scholen, wijkpartners en jeugdhulpaanbieders wilden zichtbaar meer samen optrekken om kinderen en gezinnen beter te ondersteunen. Omdat de behoefte in Rotterdam groot is, is het budget in de nieuwe regeling verhoogd van € 150.000 naar € 1,4 mln, zodat meer waardevolle samenwerkingen kunnen worden ondersteund. Zo zorgt de gemeente ervoor dat meer kinderen en gezinnen tijdig de ondersteuning krijgen die echt het verschil maakt.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Verbeteren onderwijskwaliteit

Wat willen we bereiken?

Een betere en meer doelgerichte ondersteuning van scholen met interventies om de kwaliteit van het onderwijs te bevorderen. Onze focus ligt op het versterken van scholen en het creëren van een omgeving waarin leerlingen optimaal kunnen leren en groeien, zowel binnen als buiten de klaslokalen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Om het doel te bereiken, zetten we in op de volgende maatregelen:

- **Verhogen onderwijskwaliteit**
  Scholen kunnen subsidie krijgen om de kwaliteit van het taal-, lees- en rekenonderwijs te bevorderen. Door voor deze specifieke onderwijsgebieden geld beschikbaar te stellen, kunnen scholen gerichter en effectiever werken aan de kennis en vaardigheden van hun leerlingen.

- **Stimuleren educatief partnerschap**
  Er is subsidie beschikbaar voor het verstevigen van educatief partnerschap om de samenwerking en betrokkenheid tussen scholen en ouders en verzorgers te versterken. Bevordering van educatieve partnerschappen en het actief betrekken van ouders bij het onderwijsproces leidt tot een gezamenlijke inspanning om het leren van leerlingen te ondersteunen en te versterken.

- **MBO-werkagenda uitvoeren**
  We geven uitvoering aan de werkagenda voor het middelbaar beroepsonderwijs (mbo). De agenda moet de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt verbeteren en de samenwerking versterken tussen de gemeente, mbo-scholen en het bedrijfsleven.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Collegetarget schil om school:								
In het schooljaar 2025/2026 hebben 100 basisscholen en voortgezet onderwijs scholen, met een achterstandsscore hoger dan 0 een schil om de school waarin minimaal 1 van onderstaande interventies is opgenomen: • **Tutoren** • **Mentoren** • **Schoolzorgteams** • **Preventief Jongerenwerk op school** • **Slim organiseren met Kunstvakdocenten** • **Expeditie Digitaal**	**94**	**117**	**100**	**121**	**100**			

Toelichting indicatoren

We zetten in op een betere en gerichtere ondersteuning van scholen met interventies ter bevordering van de kwaliteit van onderwijs.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Collegetarget Schil om de school

Inmiddels doen 121 scholen mee aan de Schil om de school en is het collegetarget dus ruim gehaald. Er is vooral een groot aantal deelnemende scholen bij de schoolzorgteams en het jongerenwerk. Naast de kwantitatieve resultaten is er ook geïnvesteerd in het verder verbeteren van de kwaliteit van de ingezette interventies. Bij de schoolzorgteams worden de resultaten gevolgd met de effectenladder van onderzoeksbureau Oberon. Dat levert beter inzicht in wat werkt en waar bijsturing nodig is. Voor Tutoren is aanvullend onderzoek uitgevoerd naar manieren om de High Dosage Tutoring-methode verder te versterken. De inzichten uit dit onderzoek worden niet alleen binnen Rotterdam gebruikt, maar ook landelijk gedeeld via de HBO-kennisbank, zodat andere scholen en gemeenten hiervan kunnen profiteren.

Streefniveaus taal, lezen en rekenen

De gemeente monitort ook de percentages van basisschoolleerlingen in Rotterdam die de gestelde doelen (streefniveaus 2f) en minimumniveaus (fundamentele niveaus 1f) halen voor taal, lezen en rekenen. In het primair onderwijs is te zien dat in het schooljaar 2024-2025 het aantal leerlingen dat minimaal het fundamentele niveau 1f haalt is gestegen. Dit betekent dat meer leerlingen het hogere niveau behalen.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

Zie toelichting bij indicatoren.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

Verhogen onderwijskwaliteit
Scholen kunnen subsidie aanvragen om de kwaliteit van het taal-, lees- en rekenonderwijs te verbeteren. Deze financiële ondersteuning biedt scholen de mogelijkheid gericht te investeren in de basisvaardigheden van leerlingen. Daarbij maken scholen gebruik van evidence-based of evidence-informed interventies die aantoonbaar bijdragen aan betere taal-, lees- en rekenprestaties. Alle scholen maken gebruik van de gemeentelijke subsidie om de onderwijskwaliteit te verbeteren. Voor het schooljaar 2025-2026 is er € 16,7 mln aan subsidie beschikbaar gesteld, waarmee 725 initiatieven zijn ondersteund. Het grootste deel van de aanvragen zijn bekende interventies: leesbevordering, leertijduitbreiding en de inzet van specialisten ter bevordering van de basisvaardigheden.

Stimuleren educatief partnerschap
Scholen maken gebruik van de subsidie Educatief Partnerschap om de samenwerking en betrokkenheid tussen scholen en ouders en verzorgers te versterken. Scholen zetten deze subsidie in om ouders meer te betrekken bij school en de ontwikkeling van het kind. Maatschappelijke problemen, zoals laaggeletterheid en armoede, zorgen vaak voor een moeilijke verbinding met ouders. De toegekende 361 subsidies (€ 6 mln) bieden scholen ruimte om hierop gericht in te zetten.

MBO-werkagenda uitvoeren
Afgelopen jaar heeft de gemeente met mbo-instellingen gewerkt aan een betere doorstroom van het vo naar het mbo en een sterkere koppeling met de arbeidsmarkt. Met € 1mln zijn 54 initiatieven gehonoreerd. Het programma Rotterdam studentenstad heeft daarnaast ingezet op het warm welkom heten van alle nieuwe studenten, zowel mbo, hbo als wo. Het programma heeft als doel om de positie van studenten in Rotterdam te versterken en hun betrokkenheid bij stedelijke initiatieven te vergroten. Een belangrijke stap daarin is de oprichting van een brede studentenraad dit voorjaar. Daarin zijn studenten uit verschillende onderwijssectoren vertegenwoordigd om actief bij te dragen aan de ontwikkelingen van Rotterdam.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

Het programma Onderwijs draagt bij aan Duurzame ontwikkelingsdoelstelling 4. Kwaliteitsonderwijs.

Voor een uitgebreide toelichting zie de paragraaf Sustainable development goals.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Projecten

Hier staan de belangrijkste projecten toegelicht die bijdragen aan het realiseren van de doelen van het programma. Een totaaloverzicht van alle investeringen is te vinden in de Paragraaf Investeringen.

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs

Samen met de Rotterdamse onderwijsinstellingen stelt de gemeente elke 4 jaar een Integraal Huisvestingsplan (IHP) op. Hierin staat hoe Rotterdamse scholen vervangen of gerenoveerd worden. In 2024 is het Integraal Huisvestingsplan voor de periode 2024-2027 vastgesteld. In samenspraak met de schoolbesturen is een lijst opgesteld van 34 panden, die in deze periode starten met vervanging of renovatie.

Er zijn bijna 90 projecten in uitvoering die voortkomen uit de diverse IHP's (IHP 2015-2019, 2020-2023 en 2024-2027). In 2025 zijn 9 projecten opgeleverd. Waaronder de Prinses Margrietschool en de Nicolaasschool. De nieuwe schoolgebouwen dragen bij aan de ambities voor duurzaamheid, inclusiviteit en toekomstbestendigheid. Ze zijn onderhoudsarm, energiezuinig en flexibel ontworpen, zodat zij ook in de toekomst optimaal kunnen worden gebruikt.

Investeringskredieten Onderwijshuisvesting, Onderwijshuisvesting regiodeal en Huisvesting voor- en vroegschoolse educatie in scholen (onder elkaar)

x € 1.000

Gevoteerd	Realisatie t/m 2024	Realisatie 2025	Raming 2025	Afwijking Realisatie 2025 - Raming 2025	Restant krediet
1.156.946	488.237	91.363	105.575	-14.212	577.346
44.400	326	0	30.000	-30.000	44.074
10.000	0	1	56	-55	9.999

In het IHP zijn de vervangingsopgaven voor de komende jaren inzichtelijk gemaakt. Dit leidt tot een investeringsopgave en investeringskredieten met daaruit voortvloeiend kapitaallasten. Bovenstaande tabel is een weergave van de beschikbare investeringskredieten om de vervangingsopgaven vanuit het IHP te kunnen realiseren. Om alle in voorbereiding zijnde projecten uit te kunnen voeren is het krediet voor onderwijshuisvesting aangevuld. De aanvulling omvat alle lopende projecten waarvoor een positief besluit is afgegeven.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Financiën

Overzicht baten en lasten

Overzicht van baten en lasten Onderwijs	Oorspr. Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Baten exclusief reserves	**87.506**	**92.511**	**88.199**	**-4.313**
Bijdragen rijk en medeoverheden	85.900	90.697	87.742	-2.954
Overige opbrengsten derden	1.607	1.814	456	-1.358
Lasten exclusief reserves	**236.968**	**250.900**	**243.999**	**-6.901**
Apparaatslasten	**22.479**	**24.982**	**24.724**	**-257**
Inhuur	263	339	680	341
Overige apparaatslasten	560	610	484	-126
Personeel	21.656	24.032	23.561	-472
Overige verrekeningen	**66.034**	**66.593**	**66.984**	**391**
Overige verrekeningen	66.034	66.593	66.984	391
Programmalasten	**148.455**	**159.326**	**152.291**	**-7.035**
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	3.015	12.331	21.362	9.031
Overige programmalasten	0	0	207	207
Sociale uitkeringen	16.398	16.398	8.796	-7.602
Subsidies en inkomensoverdrachten	129.042	130.598	121.926	-8.671
Saldo voor vpb en reserveringen	**-149.462**	**-158.389**	**-155.800**	**2.589**
Saldo voor reserveringen	**-149.462**	**-158.389**	**-155.800**	**2.589**
Toevoeging reserves	**0**	**-14.000**	**-14.000**	**0**
Concernfinancien RIM	0	-14.000	-14.000	0
Vrijval reserves	**0**	**14.000**	**14.000**	**0**
Bestemmingsreserve Regio deal onderwijs	0	14.000	14.000	0
Saldo	**-149.462**	**-158.389**	**-155.800**	**2.589**

Afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting

Overzicht afwijkingen programma	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Onderwijsbeleid	-3.047	-3.770	0	723

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

2. Voorschoolse educatie	-1.266	-1.266	0	0
3. Leerlingenvervoer	0	-1.000	0	1.000
4. Aansluiting Onderwijs–Jeugdhulp	0	-865	0	865
Totaal afwijkingen	**-4.313**	**-6.901**	**0**	**2.589**

N.B. In de hierboven getoonde afwijkingen betekent een negatief bedrag lagere baten, lagere lasten of een lagere onttrekking. Een positief bedrag hogere baten, hogere lasten of een hogere onttrekking. In de kolom afwijkingen saldo betekent een positief bedrag dat de baten hoger of de lasten lager zijn. Een negatief bedrag betekent dat de baten lager of de lasten hoger zijn.

Toelichting afwijkingen

Het saldo van het programma bedraagt € 2,7 mln positief. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Onderwijsbeleid

De onderbesteding komt door een langere doorlooptijd voor het vaststellen van nieuwe of aangepaste subsidieregelingen, vanwege afstemming met onderwijsinstellingen en juridische procedures. Doordat er minder kosten zijn gemaakt is er ook minder rijksgeld ingezet.

Het gaat hierbij om:

- een intensivering van de lerarenaanpak
- de subsidieregeling voor kwaliteit en bereik van voorschoolse educatie
- de subsidieregeling voor samenspeelgroepen

2. Voorschoolse educatie

De subsidievaststellingen over 2024 zijn lager dan de eerder verleende beschikkingen en de ouderbijdragen voor de peuteropvang waren hoger dan verwacht. Doordat er minder kosten zijn gemaakt is er ook minder rijksgeld ingezet.

3. Leerlingenvervoer

De lagere kosten ontstaan door het nieuwe contract met de vervoerder. De gemeente betaalt nu op basis van daadwerkelijk gereden ritten. Daarnaast maken er minder kinderen gebruik van het leerlingenvervoer, dat geldt voor zowel eigen vervoer als taxivervoer.

4. Aansluiting Onderwijs en jeugdhulp

Vanwege gesprekken met instellingen over de plannen en invulling, zijn enkele subsidies doorgeschoven naar 2026. Daardoor zijn ook de bijhorende uitgaven naar 2026 verschoven.

Programma en Rotterdamse taakvelden

Saldo programma Onderwijs/Rotterdams taakveld	Oorspronkelijke Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Onderwijs	**-149.462**	**-158.389**	**-155.800**	**2.589**
4.2 - Onderwijshuisvesting	-81.915	-90.968	-91.052	-84
4.3.a - Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-67.547	-67.421	-64.748	2.673

Realisatie bestemmingsreserves

Onder dit programma vallen de volgende reserves:

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie bestemmingsreserves Onderwijs	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Onderwijs	**14.000**	**0**	**0**	**14.000**	**0**
Bestemmingsreserve Regio deal onderwijs	14.000	0,00	0,00	14.000	0

Realisatie bestemmingsreserves Onderwijs	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Onderwijs	**14.000**	**0**	**0**	**14.000**	**0**
Bestemmingsreserve Regio deal onderwijs	14.000	0,00	0,00	14.000	0
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	14.000	0,00	0,00	14.000	0
Begroting 2025	14.000	0,00	0,00	14.000	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2018 (einddatum 31-12-2026)				
Doel Reserve:	De Regio Deal bevat een samenhangende aanpak van Rijk en regio om de verschillende opgaven in Rotterdam Zuid aan te pakken. Met de Regio Deal Rotterdam Zuid vindt continuering en versnelling van diverse thema's in het kader van het NPRZ plaats. De reserve is bestemd voor de herstructurering van het onderwijsaanbod voor huidige en toekomstige leerlingen op Rotterdam Zuid.				
Toelichting Realisatie 2025:	De Bestemmingsreserve Regio deal onderwijs is overgeheveld naar de Bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor ter dekking van de toekomstige kapitaallasten.				
Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing				

Totaal	14.000	0,00	0,00	14.000	0

Toelichting reserves

Bestemmingsreserve Regio deal onderwijs
De bestemmingsreserve is bedoeld voor het dekken van een deel van de kapitaallasten van de middelbare scholen in het Stadionpark en de Onderwijs locatie Laan op Zuid (OWL-LOZ voorheen Plot Z). Deze bestemmingsreserve is overgeheveld naar de bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor (RIM).

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Kaders en verbonden partijen

Kaders

- Nieuw Rotterdams Onderwijsbeleid (NROB)
- Subsidieregeling Nieuw Rotterdams Onderwijsbeleid 2024-2025
- Aanpak voortijdige schoolverlating: VSV-aanpak 2020-2024
- Wet op het primair onderwijs (WPO)
- Wet op het voortgezet onderwijs (WVO)
- Wet op de expertisecentra (WEC)
- Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB)
- Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHO)
- Leerplichtwet
- Jeugdwet
- Thuiszittersaanpak, in G4-verband (samenwerking van de vier grote steden)
- Integraal huisvestingsplan
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Rotterdam

Verbonden partijen

De volgende Verbonden partijen worden ingezet om het doel van het programma te realiseren:

- Bestuur Openbaar Onderwijs Rotterdam (BOOR)

Een uitgebreide toelichting is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verantwoordelijke collegeleden

Wethouder Kasmi

Wethouder Kasmi is verantwoordelijk voor de portefeuille Onderwijs, Cultuur en Evenementen.

'Iedereen verdient een goede toekomst. Daarom maak ik mij hard voor gelijke kansen, talentontwikkeling en goed onderwijs voor elk kind in Rotterdam.'

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Overhead

De uitvoering van de gemeentelijke kerntaken en basisactiviteiten - de ‘primaire processen’ - krijgen centrale ondersteuning. Deze ondersteuning bestaat uit een variatie aan taken, zoals de ambtelijke voorbereiding van de bestuurlijke besluitvorming, financiën en inkoop, juridische advisering, communicatie, HR, ICT, facilitaire zaken, onderzoek en innovatie, auditing en control.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Voortgang 2025

Hier is de voortgang 2025 opgenomen. Voor meer toelichting zie de paragraaf Bedrijfsvoering.

HR

Formatie & bezetting

Bezetting 31 december 2024: 14.342 fte
Formatie begroting Tweede herziening 2025: 14.561 fte
Bezetting 31 december 2025: 14.398 fte

Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting is de formatie gedurende 2025 met 199 fte toegenomen. De bezetting is ten opzichte van eind 2024 met 56 fte gegroeid. Er is meer balans tussen formatie en ambtelijke bezetting met een verschil van 163 fte formatieplaatsen zonder bezetting.

Arbeidskosten

Realisatie 2024: € 1.432 mln
Begroting 2025: € 1.495 mln
Realisatie 2025: € 1.488 mln

Arbeidskosten bestaan uit loonkosten (medewerkers in dienst van de gemeente Rotterdam) en de kosten van ingehuurde medewerkers.

De wijzigingen op arbeidskosten hebben betrekking op meerdere programma's. De toelichting van deze wijzigingen is opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering.

Financiële beheersing arbeidskosten

Percentage afwijking realisatie ten opzichte van begroting.

Loonkosten
Realisatie 2024: -3,9%
Realisatie 2025: -4,3%

Inhuur
Realisatie 2024: 23,2%
Realisatie 2025: 55,9%

De toelichting voor zowel loonkosten als inhuur is opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering.

Percentage inhuur

Realisatie 2024: 9,5%
Begroting 2025: 6,0%
Realisatie 2025: 10,1%

De toelichting op percentage inhuur is opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering.

Gemiddelde loonsom per fte

Realisatie 2024: € 90.606
Realisatie 2025: € 93.571

Formatie per 1.000 inwoners

Realisatie 2024: 22,0
Realisatie 2025: 21,6

Verzuim

Realisatie 2024: 7,4%
Streefwaarde 2025: 5,9%

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie 2025: 8,3%

Het verzuim in onze gemeente is hoog en stijgend, eind 2025 was dit 8,3%. Deze stijging van 0,9% betreft vrijwel uitsluitend het langdurig verzuim. Alleen het langdurig verzuim is gestegen van 5,8% eind 2024 naar 6,7% eind 2025.

Stages

Realisatie 2024: 688 stagiairs (waarvan 30% mbo-niveau)
Streefwaarde 2025: 600 stagiairs (waarvan 25% mbo-niveau)
Realisatie 2025: 677 stagiairs (waarvan 29% mbo-niveau)

De bijgestelde ambitie uit het coalitieakkoord is om 600 stageplaatsen te realiseren. In 2025 zijn er in totaal 677 stagiairs gestart. Hiermee is de ambitie gerealiseerd. In het coalitieakkoord is ook aandacht voor mbo-stages, waarbij de ambitie is om 25% van de stages te realiseren voor dit opleidingsniveau. Ook dit onderdeel van de ambitie is ruimschoots gerealiseerd: van het aantal gestarte stagiars in 2025 komt 29% uit het (v)mbo.

Financiën

Percentage tijdig betaalde facturen
Realisatie 2024: 92%
Realisatie 2025: 88%

Aantal facturen betaald
Realisatie 2024: 242.992 facturen
Realisatie 2025: 222.086 facturen

Het percentage tijdig betaalde facturen is met 88% lager uitgekomen dan het percentage in 2024. Dit is veroorzaakt door de livegang van een nieuw financieel administratiesysteem begin 2025. De gemeente stuurt nadrukkelijk aan op het tijdig betalen van haar leveranciers en streeft naar een tijdige betaling van facturen binnen 30 dagen.

Concernhuisvesting

Aantal werkplekken per fte totale organisatie

Realisatie 2024: 0,5
Realisatie 2025: 0,5

ICT Dienstverlening

aantal accounts per 31-12-2024: 18.886
aantal accounts per 31-12-2025: 19.221

Beschikbaarheid ICT 2024: 99,6% (norm 99,5%)
Beschikbaarheid ICT 2025: 99,5% (norm 99,5%)

ICT-middelen per 31-12-2024: 15.006 smartphones, 13.697 laptops, 5.983 tablets
ICT-middelen per 31-12-2025: 13.688 smartphones, 14.638 laptops, 5.336 tablets

ICT Kosten

Realisatie 2024: € 191 mln
Begroting 2025: € 207 mln
Realisatie 2025: € 203 mln

De concernbrede ICT-kosten bedragen 203 mln. Dit is inclusief € 6,6 mln geactiveerde arbeidskosten. Ten opzichte van de begroting is dit een afwijking van 1,7%, wat neerkomt op een onderschrijding van € 3,6 mln. Deze onderschrijding kent verschillende oorzaken, zoals € 1,6 mln lagere kosten voor project Rotterdamse Digitale Infrastructuur (RDI) en € 0,8 mln lagere arbeidskosten door moeilijk vervulbare vacatures. De overige € 1,2 mln is het saldo van diverse kleine onder- en overschrijdingen.

Privacy en AVG

Aantal datalekken
Realisatie 2024: 279, waarvan 41 gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie 2025: 281, waarvan 64 gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens

Het aantal meldingen bij de Autoriteit Persoonsgegevens is gestegen. De aandacht voor het onderwerp datalekken is in 2025 vergroot. De verschillende campagnes dragen bij aan de bewustwording, maar ook de noodzaak tot melden. De gemeente evalueert datalekken met alle betrokkenen, zodat de organisatie daarvan leert en de juiste maatregelen kan nemen. Ook het aantal datalekken met gevoeligheid heeft geleid tot een stijging in het melden bij de AP. Binnen de organisatie mag dat als positief worden gezien. Medewerkers maken betere afwegingen in het melden van datalekken.

Recht van betrokkenen
Realisatie 2024: 111 verzoeken, afhandeling binnen de wettelijke termijn: 73%
Realisatie 2025: 169 verzoeken, afhandeling binnen de wettelijke termijn: 38%

De Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) biedt burgers de mogelijkheid tot inzage in de eigen persoonsgegevens. We zien een trend waarbij burgers brede RVB verzoeken indienen. Die zijn niet zozeer gericht op een specifiek cluster of een duidelijke connectie met de burger inzake ondersteuning of dienstverlening vanuit de gemeente. In de verzoeken wordt gevraagd om inzage in alle systemen van de gemeente. Die verzoeken zijn ingewikkeld en vragen meer afhandelingstijd. Bij deze verzoeken wordt uitstel (opschorten/verdagen) aangevraagd volgens de juridische procedure en daarmee is de wettelijke afhandelingstermijn meerdere keren overschreden.

Afhandeling Woo-verzoeken
Realisatie 2024: 339 Woo-verzoeken, afhandeling binnen de wettelijke termijn: 37%
Realisatie 2025: 635 Woo-verzoeken, afhandeling binnen de wettelijke termijn: 51%

Er zijn op dit moment nog 225 Woo-verzoeken in behandeling. De afgelopen jaren is er sprake van een structurele stijging in het aantal Woo-verzoeken. In vergelijking met 2024 is het aantal ingediende verzoeken gestegen met ruim 87%. Ondanks deze hogere instroom is het aandeel verzoeken die binnen de wettelijke termijn is afgehandeld gestegen.

Financiële afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025

Overhead	**€ 153**
Baten	€ 2.405
Huisvesting	- € 7.318
ICT	€ 3.278
Arbeidskosten inclusief dekking	€ 1.340
Diverse afwijkingen	€ 448

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

Het programma Overhead draagt bij aan Duurzame ontwikkelingsdoelstelling 16. Vrede, justitie en sterke publieke diensten.

Voor een uitgebreide toelichting zie de paragraaf Sustainable development goals.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Projecten

Hier staan de belangrijkste projecten toegelicht die bijdragen aan het realiseren van de doelen van het programma. Een totaal overzicht van alle investeringen is te vinden in de paragraaf Investeringen.

Integraal Huisvestingsplan (IHP) Concernhuisvesting

Het Integraal Huisvestingsplan voor Concernhuisvesting (IHP CHV) geeft inzicht in de huisvestingsopgaven van de gemeentelijke organisatie. Zowel vanuit de rol van de gemeente als eigenaar-verhuurder als huurder- gebruiker. Op basis van dit plan maakt de gemeente een planning voor de nodige vervangings- en uitbreidingsinvesteringen. Het huisvestingsplan is geactualiseerd voor de periode 2024-2027 met een doorkijk tot 2034.

1. **IHP Concernhuisvesting divers panden**
2. **Gebiedsontwikkeling Nieuw Kralingen**
3. **Integraal Huisvestingsplan CHV (Vastgoed) 20 jrs aanpak**
4. **Integraal Huisvestingsplan CHV Uitbreiding (SO-VG)**
5. **Vervangingsinvesteringen inrichting IHP-CHV**
6. **Integraal Huisvestingsplan CHV (BCO-CHV) 2021/2027/Uitbreiding (BCO-CHV)**

x € 1.000

Gevoteerd	Realisatie t/m 2024	Realisatie 2025	Raming 2025	Afwijking Realisatie 2025 - Raming 2025	Restant krediet
70.602	613	9.787	2.930	6.857	60.202
60.919	22.226	21.023	23.081	-2.058	17.670
30.169	0	17	377	-360	30.152
11.501	0	0	144	-144	11.501
63.754	11.086	5.277	7.855	-2.578	47.391
2.510	0	199	400	-201	2.311

Vervanging ICT

Jaarlijks stelt de gemeente een meerjarig investeringsplan (MJIP) op. Met daarin de vervanging in de ICT-infrastructuur, werkplekapparatuur, mobiele devices en organisatiebrede systemen.

Vervangingsinvesteringen ICT infrastructuur 2022, ICT Infrastructuur 2023, ICT 2024 en ICT 2025 achtereenvolgens onder elkaar

x € 1.000

Gevoteerd	Realisatie t/m 2024	Realisatie 2025	Raming 2025	Afwijking Realisatie 2025 - Raming 2025	Restant krediet
15.437	15.437	0	0	0	0
7.712	7.541	171	171	0	0

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

16.261	13.177	3.130	3.083	47	-46
13.159	0	12.141	11.230	911	1.018

RAVE

De gemeente Rotterdam gebruikt momenteel de e-Suite als zaaksysteem voor zaakgerichte processen, zoals aanvragen, meldingen en vergunningen. Dit systeem is omvangrijk en veelzijdig, maar ook complex en verouderd. Daarom wordt het vervangen.

Het programma Rotterdamse Aanpak Vervanging e-Suite (RAVE) heeft als doel een nieuw zaakplatform te realiseren voor de gemeente. Dit nieuwe platform wordt ingericht volgens de Common Ground-aanpak. Common Ground is een manier om gemeentelijke IT en data anders te organiseren: gegevens worden op één centrale plek opgeslagen en systemen maken via gestandaardiseerde koppelingen gebruik van deze gegevens.

Met deze aanpak kan de gemeente sneller inspelen op veranderingen en technologische ontwikkelingen en wordt de afhankelijkheid van leveranciers verminderd. Het project draagt bij aan de uitvoering van de Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS) en is opgenomen in de Monitor ICT-projecten.

Rotterdamse Digitale Infrastructuur (RDI)

De gemeente Rotterdam staat voor grote digitale opgaven. Om de digitale ambities te kunnen verwezenlijken, is een toekomstvaste en schaalbare IT-infrastructuur nodig. De ambitie is dat medewerkers, bewoners en ondernemers flexibel, digitaal en met de juiste competenties kunnen samenwerken en informatie met elkaar kunnen delen. Om dit mogelijk te maken, werkt de gemeente binnen het programma de Rotterdamse Digitale Infrastructuur aan 4 projectsporen:

1. toegang tot systemen,
2. digitale werkomgeving,
3. integratie van data en werkomgevingen,
4. IT- en data-infrastructuur.

Dit project maakt onderdeel uit van de Monitor ICT Projecten. In 2024 is hier voor informatiebeveiliging een vijfde projectspoor aan toegevoegd: ter voorbereiding en implementatie van de Netwerk en Information Security (NIS2) richtlijn.

GREAT

GREAT staat voor Gebruiksvriendelijk Rotterdams Efficiënt Administratiesysteem van de Toekomst. Het project is opgezet voor de invoering van een toekomstbestendig en gebruiksvriendelijk standaardsysteem in de cloud voor de concernadministratie, de ondersteunende financiële processen en inkoopprocessen. Vanaf het boekjaar 2025 is, na een periode van voorbereiding, Oracle Cloud in gebruik genomen. Dit project maakt onderdeel uit van de Monitor ICT Projecten. Na oplevering van de laatste onderdelen is het project halverwege 2025 beëindigd.

Eindafrekening project GREAT

Via het project GREAT is gedurende 2022-2025 gewerkt aan de invoering van Oracle Fusion* als systeem ter ondersteuning van de concernadministratie, de financiële- en inkoopprocessen en een aantal primaire processen zoals subsidies en grondexploitaties. Op 16 juli 2025 is aan het project GREAT decharge verleent. In 2025 zijn dan ook de laatste kosten genomen in het project. Vervolgkosten voor doorontwikkeling worden verantwoord onder een nieuw project. Hieronder volgt een overzicht van de exploitatie- en investeringslasten over de periode 2022 tot en met 2025 voor het project GREAT.

*) In het verleden is gesproken over de invoering van Oracle Cloud. Omdat Oracle Cloud een breder pakket behelst dan alleen het financiële en inkoopsysteem spreken we vanaf nu over Oracle Fusion.

1. Systematiek met betrekking tot dekking van het project GREAT

Voordat de financiële eindafrekening gepresenteerd en toegelicht wordt volgt eerst een uiteenzetting van de dekking van het project GREAT. Met het project GREAT is de gemeente overgegaan naar een SaaS (Software as a Service) die via een clouddienst geleverd wordt. Het systeem wordt dan ook niet volledig eigendom van de gemeente. Alleen het maatwerk dat specifiek voor de gemeente Rotterdam is gebouwd wordt eigendom van de gemeente. Doordat het systeem slechts gedeeltelijk eigendom wordt vindt de verantwoording van de kosten en de dekking – volgens de geldende financiële richtlijnen - op twee manieren plaats. De projectkosten die gemaakt worden voor afname van de clouddienst worden verantwoord als exploitatielasten (verantwoording lasten in jaar van realisatie), de projectkosten die gemaakt worden voor het specifieke maatwerk worden verantwoord als investeringslasten (lasten worden verdeeld over formele gebruiksduur).

Exploitatielasten: Exploitatielasten zijn kosten die jaarlijks terugkomen om de gemeente draaiende te houden en worden betaald uit de jaarlijkse inkomsten (belastingen, uitkeringen van het Rijk, heffingen). In de begroting is de afgelopen jaren dan ook jaarlijks een budget geraamd in het

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

programma Overhead voor het project GREAT. Dekking van deze exploitatielasten vindt plaats via de beschikbare budgetten van het programma Overhead, inclusief beschikbare middelen uit de reserve Cloudkosten. Hieraan wordt jaarlijks een bedrag onttrokken. De reserve is gevormd vanwege het niet meer mogen activeren van cloudkosten (BBV) en is gevormd door middel van een kasschuif van de kapitaallasten.

Investeringslasten: Een investering is een grote uitgave die langer meegaat dan één jaar. De gemeente betaalt zo'n investering niet in één keer in de begroting, maar schrijft de kosten af over de jaren dat het object wordt gebruikt. Voor het project GREAT geldt dat een deel van de kosten wordt besteed aan eigen gebouwd maatwerk in Oracle Fusion. Dit maatwerk wordt gezien als eigen bezit van de gemeente. Bij deze kosten is het verplicht om binnen een krediet te blijven waarvoor de raad toestemming geeft. De investering wordt na ingebruikname in 10 jaar afgeschreven. Daarvoor worden kapitaallasten (bestaande uit afschrijving en rente) in de begroting opgenomen.

2. Eindafrekening project GREAT

De volgende tabel geeft inzicht in de totale gerealiseerde projectkosten van € 44,5 mln, met onderscheid naar exploitatie en investering en naar jaarschijf. De kosten vallen binnen de laatst afgegeven prognose vanuit het project van € 44,6 mln. Alle bedragen zijn in miljoenen euro's.

	Exploitatie	Investering	Totaal
2022	6,8	1,2	8,0
2023	11,6	5,0	16,6
2024	9,8	8,7	18,5
2025	0,9	0,5	1,4
Cumulatief 2025	**29,1**	**15,4**	**44,5**

De volgende tabel geeft inzicht in de totale gerealiseerde projectkosten naar aard van de kosten. Onderscheid wordt gemaakt tussen externe kosten voor de implementatiepartner Deloitte en interne kosten (uren van eigen of ingehuurd personeel).

	Exploitatie	Investering	Totaal
Externe kosten Deloitte	15,1	10,1	25,2
Interne uren Rotterdam	13,8	5,1	18,9
Onvoorzien en overig kosten	0,2	0,2	0,4
	29,1	**15,4**	**44,5**

Toelichting investeringen

De investeringen van het project GREAT waren onderdeel van het hoofdkrediet Vervangingsinvesteringen ICT. Omdat het project GREAT een vervanging van het eerder gebruikte Oracle EBS betrof past dit project binnen het doel van het krediet voor de vervangingsinvesteringen. Alleen in november 2024 is een apart krediet aangevraagd voor het project GREAT omdat er toen geen ruimte was binnen het krediet voor de vervangingsinvesteringen. De volgende tabel geeft weer met welk raadsbesluit welk bedrag is toegekend aan project GREAT.

	Datum	Bedrag voor project GREAT
Vaststelling 1e herziening 2022, als onderdeel van hoofdkrediet 'Vervangingsinvesteringen ICT 2022' á € 16,1 mln.	7-7-2022	5,5
Vaststelling 2e herziening 2022 en begroting 2023, als onderdeel van hoofdkrediet 'Vervangingsinvesteringen ICT 2023' á € 7,8 mln.	10-11-2022	2,5

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Vaststelling 2e herziening 2023 en begroting 2024, als onderdeel van hoofdkrediet ‘Vervangingsinvesteringen ICT 2024 á € 16,3 mln.	9-11-2023	4,1
Vaststelling 2e herziening 2024 en begroting 2025, als specifiek krediet ‘Great 2024-2025’ á € 3,3 mln.	12-11-2024	3,3

Alle investeringsbesluiten tellen op tot een gezamenlijk toegestane investering van € 15,4 mln, wat past binnen de door de raad beschikbaar gestelde kredieten.

Toelichting exploitatie

In de volgende tabel is per jaarschijf weergegeven welk bedrag is verantwoord in de exploitatie. Per jaarschijf is een korte toelichting opgenomen met verwijzing naar de begrotings- en verantwoordingsdocumenten.

Jaar	Bedrag	Toelichting
2022	6,8	In de begroting 2022 zijn voor het eerst middelen vrijgemaakt, onder andere door inzet van incidentele meevallers en onderbestedingen. In de jaarrekening 2022 wordt verantwoording afgelegd over de kosten in 2022. Gedurende het jaar is de raad op de hoogte gehouden via o.a. de MIP-rapportages (Monitor ICT Projecten).
2023	11,6	In de begroting 2023 is een raming opgenomen van de projectkosten voor dat jaar. Gedurende het jaar is de raad ook via de MIP op de hoogte gehouden van het project. In de eerste MIP is gerapporteerd over toename van interne uren en extra kosten voor verandermanagement en vanuit testen. In de tweede MIP wordt gesproken over de uitloop van het project wat gaat zorgen voor hogere kosten. Hierbij was de financiële consequentie van de uitloop nog niet bekend. Naar aanleiding van de vertraging heeft het college op 5 december 2023 een apart raadsbericht verstuurd over de ontstane situatie in het project GREAT. Hierbij is onder andere gemeld dat de gemeente in overleg gaat met de implementatiepartner over de verdeling van de extra kosten door de vertraging. In de Jaarstukken 2023 is verantwoording afgelegd over de totale realisatie en de overschrijding op het programma Overhead. In de jaarstukken is toegelicht dat de hogere kosten vooral zijn veroorzaakt door extra maatwerk en doordat de livegang is uitgesteld naar 1 januari 2025 (in plaats van 1 januari 2024).
2024	9,8	Begin 2024 is gewerkt aan het scherpstellen van de financiële impact van de vertraging van het project GREAT. De raad is meegenomen in deze impact via raadsberichten op 23 januari en 2 april. Ook is de commissie tot Onderzoek van de Rekening (COR) in een besloten deel van de vergadering van 30 januari 2024 bijgepraat. Ook is de raad via de MIP rapportages gedurende het jaar geïnformeerd over de voortgang. Gedurende het jaar blijkt dat er verschuiving is van exploitatiekosten naar investeringskosten. In het raadsvoorstel bij de Begroting 2025 (incl. tweede herziening 2024) is daarvoor een extra investeringskrediet ter beschikking gesteld. In de Jaarstukken 2024 is verantwoording afgelegd over de gerealiseerde lasten. De exploitatiekosten vallen uiteindelijk iets lager uit dan geraamd, omdat de livegang van enkele modules is doorgeschoven naar 2025. Ook is

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

		verhoudingsgewijs een groter deel van de kosten geactiveerd dan begroot.
2025	0,9	In de jaarstukken 2025 is in de exploitatie een bedrag van € 0,9 mln gerealiseerd als laatste kosten voor het project GREAT. Deze kosten hadden met name betrekking op de ingebruikname van de laatste modules (Grondexploitatie en Begrotingsmodule).

3. Kosten voor doorontwikkeling

In het bericht aan de raad van 22 april 2025 is gemeld dat het grootste gedeelte van de projectwerkzaamheden zijn afgerond en dat de beheerfase is gestart. De coördinatie van het beheer van Oracle Fusion (zoals het opvolgen van issues en doorontwikkeling) valt onder de verantwoordelijkheid van de lijnorganisatie, niet langer onder verantwoordelijkheid van de projectorganisatie. De volgende tabel geeft inzicht in de gerealiseerde kosten voor doorontwikkeling tot en met jaarschijf 2025.

	Exploitatie	**Investering**	**Totaal**
2025	2,7	4,0	6,7

Toelichting investeringen

De investeringen voor de doorontwikkeling waren onderdeel van het hoofdkrediet Vervangingsinvesteringen ICT. De volgende tabel geeft weer met welk raadsbesluit welk bedrag is toegekend.

	Datum	**Bedrag**
Vaststelling 2e herziening 2023 en begroting 2024	9-11-2023	2,0
Vaststelling 2e herziening 2024 en begroting 2025	12-11-2024	2,0

Toelichting exploitatie

Jaar	**Bedrag**	**Toelichting**
2025	2,7	In de Eindejaarsbrief is de raad geïnformeerd dat – na de projectfase – de focus ligt op doorontwikkeling van het systeem en van versterking van de beheerorganisatie. De verwachting was toen dat dit zou zorgen voor een knelpunt. Bij de Eindejaarsbrief heeft de raad ingestemd met een aanpassing van € 3,8 mln vanuit de programma's. Uiteindelijk is in 2025 voor de doorontwikkeling in de exploitatie een bedrag van € 2,7 mln verantwoord.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Financiën

Overzicht baten en lasten

Overzicht van baten en lasten Overhead	Oorspr. Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Baten exclusief reserves	**7.448**	**9.219**	**11.625**	**2.405**
Bijdragen rijk en medeoverheden	1.933	2.722	3.867	1.145
Dividenden	0	0	28	28
Overige baten	0	712	443	-269
Overige opbrengsten derden	5.515	5.786	7.287	1.501
Lasten exclusief reserves	**473.124**	**471.862**	**471.540**	**-322**
Apparaatslasten	**335.759**	**349.292**	**349.009**	**-282**
Inhuur	34.442	45.320	59.038	13.718
Overige apparaatslasten	6.996	6.965	6.510	-455
Personeel	294.321	297.007	283.462	-13.545
Overige verrekeningen	**-16.707**	**-14.998**	**-17.777**	**-2.779**
Overige verrekeningen	-16.707	-14.998	-17.777	-2.779
Programmalasten	**154.072**	**137.568**	**140.308**	**2.740**
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	115.956	106.808	107.114	306
Kapitaallasten	28.199	26.625	27.047	422
Overige programmalasten	562	2.537	3.793	1.257
Subsidies en inkomensoverdrachten	9.355	1.598	2.353	755
Saldo voor vpb en reserveringen	**-465.677**	**-462.642**	**-459.915**	**2.727**
Saldo voor reserveringen	**-465.677**	**-462.642**	**-459.915**	**2.727**
Reserves	**4.861**	**4.308**	**1.734**	**-2.574**
Onttrekking reserves	**5.411**	**8.121**	**5.374**	**-2.747**
Bestemmingsreserve Cloudkosten	5.411	7.434	5.011	-2.423
Bestemmingsreserve Kiezen voor Rotterdam	0	687	363	-324
Toevoeging reserves	**-550**	**-5.343**	**-5.343**	**0**
Bestemmingsreserve Cloudkosten	-550	-5.343	-5.343	0
Vrijval reserves	**0**	**1.530**	**1.703**	**173**
Bestemmingsreserve CHV Huurdersonderhoud	0	0	173	173
Bestemmingsreserve Kiezen voor Rotterdam	0	1.530	1.530	0
Saldo	**-460.816**	**-458.335**	**-458.182**	**153**

Afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting

Overzicht afwijkingen programma	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Baten	2.405	0	0	2.405
2. Huisvesting	0	7.491	173	-7.318
3. Cloudkosten	0	-2.423	-2.423	0
4. Overig ICT	0	-3.278	0	3.278
5. Arbeidskosten inclusief dekking	0	-1.340	0	1.340
6. Diverse afwijkingen	0	-772	-324	448
Totaal afwijkingen	**2.405**	**-322**	**-2.574**	**153**

N.B. In de hierboven getoonde afwijkingen betekent een negatief bedrag lagere baten, lagere lasten of een lagere onttrekking. Een positief bedrag hogere baten, hogere lasten of een hogere onttrekking. In de kolom afwijkingen saldo betekent een positief bedrag dat de baten hoger of de lasten lager zijn. Een negatief bedrag betekent dat de baten lager of de lasten hoger zijn.

Toelichting afwijkingen

Het saldo van het programma bedraagt € 153.000 voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Baten

Ten opzichte van de begroting is er sprake van hogere baten, zoals vergoedingen vanuit het UWV voor zwangerschappen, verzuim en WIA, vergoedingen voor detachering van personeel bij derden en vergoedingen voor externe dienstverlening.

2. Huisvesting

De hogere kosten voor huisvesting zijn vooral ontstaan door hogere kosten voor beveiliging en een ingeboekte bezuiniging vanwege de vermindering van het aanbod kantoorwerkplekken. Door langlopende contracten kent de structurele invulling een groeipad. Met diverse maatregelen, incidentele besparingen en meevallers is een deel van de bezuiniging ingevuld. Het restant van de opgave is opgevangen binnen het programma overhead.
De resterende middelen in de bestemmingsreserve CHV Huurdersonderhoud ad € 173.000 zijn niet meer nodig en vallen daarom vrij ten gunste van het resultaat.

3. Cloudkosten

Dit gaat vooral over het project Rotterdamse Digitale Infrastructuur (RDI). Binnen dit programma schuift een deel van de activiteiten en bijbehorende kosten door naar 2026. Dit is per saldo financieel neutraal, omdat de onttrekking aan de bestemmingsreserve Cloudkosten evenredig lager is.

4. Overig ICT

Bij overige ICT vallen met name diverse contractkosten lager uit.

5. Arbeidskosten inclusief dekking

De arbeidskosten (inclusief dekking) zijn per saldo € 1,3 mln lager dan begroot. De personele lasten zijn bijna € 14 mln lager dan begroot. Dit komt door niet of later ingevulde vacatures, door een combinatie van krapte op de arbeidsmarkt en vacaturemanagement om voor te sorteren op de lagere formatie in 2026 als gevolg van Kiezen voor Rotterdam. Daar tegenover staat bijna € 14 mln aan hogere inhuurlasten om vacatures tijdelijk in te vullen en ook voor de opvang van verzuim en specifieke vraag vanuit de organisatie en projecten. De hogere inhuur wordt deels gecompenseerd door extra dekking uit tijdschrijven.

6. Diverse afwijkingen

Dit gaat over het saldo van diverse afwijkingen tussen de realisatie en de begroting, waaronder minder frictiekosten voor het programma Kiezen voor Rotterdam. Daardoor is er ook minder onttrokken aan de bestemmingsreserve Kiezen voor Rotterdam.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Programma en Rotterdamse taakvelden

Saldo programma Overhead/Rotterdams taakveld	Oorspronkelijke Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Overhead	**-460.816**	**-458.335**	**-458.182**	**153**
0.4.a - Overhead - Concernondersteuning	-438.399	-437.268	-437.568	-299
0.4.b - Overhead - Audit & Control	-21.398	-20.978	-20.013	965
0.4.e - Verzekeringen	-1.019	-88	-600	-513

Realisatie bestemmingsreserves

Onder dit programma vallen de volgende reserves:

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie bestemmingsreserves Overhead	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Overhead	**11.928**	**5.343**	**5.418**	**1.703**	**10.150**
Bestemmingsreserve Cloudkosten	8.698	5.343	5.011	0,00	9.030

Realisatie bestemmingsreserves Overhead	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Overhead	**11.928**	**5.343**	**5.418**	**1.703**	**10.150**
Bestemmingsreserve Cloudkosten	8.698	5.343	5.011	0,00	9.030
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	8.698	5.343	5.011	0,00	9.030
Begroting 2025	8.698	5.343	7.434	0,00	6.607
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-2.423	0	2.423
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	2e Herziening 2020 (einddatum niet van toepassing)				
Doel Reserve:	De reserve is bestemd voor het dekken van implementatie- en inrichtingskosten voor vervanging van on-premise applicaties naar Cloud. Om het tempoverschil in het verantwoorden van kosten op te vangen is in 2020 de bestemmingsreserve Cloud gevormd				
Toelichting Realisatie 2025:	De toevoegingen aan de reserve van € 5,3 mln. zijn bestemd voor diverse Cloudprojecten. Met betrekking tot project GREAT is € 1,2 mln. onttrokken voor de doorontwikkeling van Oracle Fusion. Voor de overige Cloudprojecten (Rotterdamse Digitale Infrastructuur) is € 3,8 mln. onttrokken.				
Verschil Realisatie - Begroting	Voor Great is € 0,8 mln minder onttrokken. Dit komt doordat er meer uren zijn geschreven op activiteiten die gekoppeld zijn aan maatwerk. Hierdoor zijn meer kosten in aanmerking gekomen voor activering. Voor de RDI projecten is € 1,6 mln minder onttrokken wegens lager uitgevallen kosten omdat de projectuitgaven doorschuiven naar opvolgende jaren.				

Bestemmingsreserve CHV Huurdersonderhoud	173	0,00	0,00	173	0

Realisatie bestemmingsreserves Overhead	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Overhead	**11.928**	**5.343**	**5.418**	**1.703**	**10.150**
Bestemmingsreserve CHV Huurdersonderhoud	173	0,00	0,00	173	0
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	173	0,00	0,00	173	0
Begroting 2025	173	0,00	0,00	0,00	173
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	173	-173
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2021 (einddatum 31-12-2024)				
Doel Reserve:	Aangegane juridische verplichtingen				
Toelichting Realisatie 2025:	Realisatie Careson viel lager uit dan begroot.				

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verschil Realisatie - Begroting	Vrijval doordat niet de volledige reserve nodig was. Realisatie viel lager uit van de huurdersonderhoud Careson.				
Bestemmingsreserve Kiezen voor Rotterdam	3.057	0,00	407	1.530	1.120

Realisatie bestemmingsreserves Overhead	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Overhead	**11.928**	**5.343**	**5.418**	**1.703**	**10.150**
Bestemmingsreserve Kiezen voor Rotterdam	3.057	0,00	407	1.530	1.120
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	3.057	0,00	407	1.530	1.120
Begroting 2025	3.057	0,00	930	1.530	598
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-522	0	522
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Voorjaarsnota 2024 (einddatum 31-12-2026)				
Doel Reserve:	Programma- en frictiekosten voor het programma Kiezen voor Rotterdam				
Toelichting Realisatie 2025:	De kosten mbt organisatieontwikkeling viel lager uit dan begroot. Halverwege 2025 is te ruim ingeschat wat de kosten zouden worden van de organisatieontwikkeling.				
Verschil Realisatie - Begroting	Minder onttrokken omdat de begrote onttrekking te ruim was ingeschat. Uiteindelijk zijn minder kosten gemaakt, tbv organisatieontwikkeling, en dus ook minder onttrokken.				

Totaal	**11.928**	**5.343**	**5.418**	**1.703**	**10.150**

Toelichting reserves

Bestemmingsreserve Cloudkosten
Deze reserve is gevormd vanwege het niet meer mogen activeren van cloudkosten (BBV). Binnen het programma Rotterdamse Digitale Infrastructuur (RDI) schuift een deel van de activiteiten en bijbehorende kosten door naar 2026, waardoor er minder is onttrokken dan begroot.

Bestemmingsreserve CHV Huurdersonderhoud
Deze reserve is gevormd voor de dekking van onderhoudskosten die overlopen vanuit een vorig boekjaar. De resterende middelen ad € 173.000 zijn niet meer nodig en vallen daarom vrij ten gunste van het resultaat.

Bestemmingsreserve Kiezen voor Rotterdam
Deze reserve is bedoeld voor de dekking van programma- en frictiekosten in verband met Kiezen voor Rotterdam. Dit kan ook andere programma's raken. Voor de Voorjaarsnota 2025 is gezocht naar oplossingen om het financiële beeld sluitend te krijgen. Eén van de oplossingen is gevonden in het gedeeltelijk laten vrijvallen van deze reserve. In 2025 zijn middelen aan deze reserve onttrokken voor de dekking van gemaakte kosten voor de organisatie-opgave, zoals de inzet van het programmateam Kiezen voor Rotterdam en de inzet van de Concernteams. De resterende middelen in de reserve blijven beschikbaar voor frictiekosten in 2026.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Kaders en verbonden partijen

Kaders

Beleidskader

Visie open data

Beleidsmonitor

Vensters voor Bedrijfsvoering

Monitor ICT Projecten (MIP)

Wet- en regelgeving

Gebruiksvergunning

ARBO wet

BHV

Milieuvergunning

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Verbonden partijen

De volgende Verbonden partijen worden ingezet om het doel van het programma te realiseren:

- Er zijn geen Verbonden partijen die bijdragen aan het programma Overhead.

Een uitgebreide toelichting is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verantwoordelijke collegeleden

Wethouder Buijt

Wethouder Buijt is verantwoordelijk voor de portefeuille Zorg, Ouderen en Jeugdzorg, Organisatie en Dienstverlening.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Sport en recreatie

Veel ruimte voor sporten, spelen en bewegen staat centraal in het programma Sport en recreatie. De gemeente stimuleert zoveel mogelijk Rotterdammers om te gaan en te blijven sporten en bewegen. Dit draagt bij aan een prettig woon- en verblijfsklimaat voor Rotterdammers en bezoekers van Rotterdam. Dit brengt ook diverse Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) dichterbij. Rotterdam bereikt deze doelen mede door een hoogwaardig aanbod voor sport, spel en bewegen. De gemeente besteedt ook aandacht aan natuureducatie en -beleving en vitale volkstuinverenigingen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Voortgang 2025

Collegetarget toename sportdeelname

De gemeente realiseert van 2022 tot en met 2026 een groei van 10% in de sportdeelname, inclusief urban sports.

Mijlpaal seizoen 2023-2024: 64%
Realisatie 2024: 66%
Target seizoen 2024-2025: 68%
Realisatie seizoen 2024-2025: 67%

In het sportseizoen 2024-2025 was gemiddelde wekelijkse sportdeelname onder Rotterdammers van 5 tot 80 jaar 67%. Dit is een stijging met 8% ten opzichte van de 62% in 2021-2022. Daarmee is de stijging van 10% in de wekelijkse sportdeelname naar 68% net niet gehaald. De gemeente bracht in 4 jaar wel een stijgende lijn in de sportdeelname. Onder andere door zich ervoor in te spannen dat mensen die al sporten ook blijven sporten. Ook wilde de gemeente mensen die tijdens de coronapandemie gestopt waren met sporten weer terugkrijgen. Verder is een belangrijke doelgroep de mensen die nog niet sporten; de gemeente zette zich ervoor in hen aan het sporten te krijgen. Deze inspanningen lijken effect te hebben. Het aandeel niet-sporters nam in deze collegeperiode af van 31% naar 27%.

De gemeente startte in 2025, samen met verschillende voetbalverenigingen en Rotterdam Sportsupport, officieel de pilot weekendvoetbal. Hiermee zijn de eerste jeugdwedstrijden naar de zondag verplaatst. Hierdoor is er meer ruimte gekomen voor de jeugd om te sporten.

In 2025 organiseerde Rotterdam het EK honkbal voor mannen en het WK handbal voor vrouwen (inclusief Sportief Verbinden). De gemeente maakte ook bekend dat Rotterdam, samen met Den Haag, Amsterdam en Apeldoorn, het WK beachvolleybal in 2027 organiseert.

24 Voetbalverenigingen ondertekenden het convenant van de Rotterdamse Aanpak Veilig Voetballen. Deze aanpak helpt voetbalverenigingen bij meer sportiviteit, respect en plezier op en rond de voetbalvelden. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de voetbalverenigingen en de KNVB.

Om voldoende ruimte voor sport te behouden, zowel nu als in de toekomst, werkte de gemeente het Capaciteitsplan Sportvoorzieningen bij. Dit plan geeft inzicht in de benodigde voorzieningen en wat ervoor nodig is dit op het goede niveau te houden. In 2025 is een onderzoek naar de huidige bezetting afgerond.

Met cofinanciering van de app Expeditie Blijdorp worden digitale kanalen ingezet voor natuur- en milieueducatie. In een wereld die steeds verder digitaliseert, speelt een goed geïntegreerde digitale omgeving een belangrijke rol in het aantrekken, informeren en binden van verschillende doelgroepen: van dagbezoekers tot loyale abonnementhouders. Sinds februari 2025 zijn meer dan 45.000 gebruikersprofielen aangemaakt. Ook zijn 42.167 uren voor digitale natuur- en milieueducatie gerealiseerd.

Financiële afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025

Sport en recreatie	**€ 1.216**
Programma volkstuinen en investeringssubsidie sportaccommodaties	€ 352
Personeel	€ 771
Applicatie Expeditie Blijdorp	- € 420
Lekker Fit	€ 438
Diverse afwijkingen	€ 75

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Doel: Stimuleren sport en bewegen

Wat willen we bereiken?

Alle Rotterdammers hun leven lang met plezier aan het sporten krijgen en in beweging houden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Onderzoek en kennisdeling

2 keer per jaar meet de gemeente de sportdeelname van de Rotterdammer. De resultaten staan in de Sportdeelname Index (SDI). Op basis daarvan worden groepen geïdentificeerd die achterblijven in sporten en bewegen. Op deze groepen wordt actief ingezet om de sportdeelname te verhogen.

Het onderzoek voor de ambitie dat alle kinderen verenigd sporten, spelen en scouten. Dit onderzoek brengt de behoefte van wijkbewoners naast het aanbod aan sport en beweging in kaart.

Middels wijkprofielen sport wordt de vraag en aanbod in een wijk in kaart gebracht. Deze informatie wordt gebruikt om gericht vraag en aanbod in de wijken op elkaar af te stemmen (sportregie, Sportbedrijf).

Stimuleren, programmeren en toeleiden

De gemeente stimuleert sportdeelname en begeleidt mensen naar structureel sporten bij een sportaanbieder. Dit gebeurt in samenwerking met sportpartners en partners uit andere domeinen (bijvoorbeeld schoolsportverenigingen, programmering op Cruijff Courts en Krajicek Playgrounds en Swapgym).

Rotterdammers die deelnemen aan gezondheidsinterventies zoals de aanpak valpreventie, welzijn op recept en de Gecombineerde Leefstijl Interventie (GLI) worden gestimuleerd en gemotiveerd om te blijven sporten en bewegen.

Op basis van de Sportnota 2021+ en de motie 'Wedstrijdje Global Active City Label halen' streeft Rotterdam ernaar begin 2026 het Global Active City (GAC)-label te behalen. Met dit label in het vooruitzicht nodigt Rotterdam organisaties in de stad uit om sport en bewegen in te zetten voor het behalen van hun doelen. Dit label vergroot het netwerk en bereik van Rotterdam als actieve sportstad.

Het onderzoek voor de bestuurlijke ambitie ‘Alle kinderen verenigd sporten, spelen en scouten’ is gericht op meer inzicht in waarom kinderen en jongeren nog niet meedoen aan verenigd sporten, spelen of scouten. Na dit onderzoek in 2025 start de gemeente in 2026 pilots om bestaand aanbod in deze wijken aan te passen. Het doel is om kinderen die nu nog onvoldoende of niet sporten en bewegen dit wel te laten doen. Als de pilot succesvol blijkt, bekijkt de gemeente hoe deze aanpak in heel Rotterdam toe te passen is.

De impact van sport, Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

Binnen het landelijke Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) werkt Rotterdam samen met verschillende partijen uit verschillende domeinen. De gemeente zet hiervoor de specifieke uitkering (SPUK) Sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026 (BredeSPUK) in.
Voor sport gaat dit specifiek om de Brede Regeling Combinatiefunctionarissen (BRC) en Lokaal sportakkoord. Enkele voorbeelden zijn:

- Jeugd kennis laten maken met sport en door laten stromen. Zoals via Schoolsport010 en schoolsportverenigingen.
- De gemeente koppelt combinatiefunctionarissen aan de aanpakken valpreventie, Gecombineerde Leefstijl Interventie (GLI) voor volwassenen, de aanpak overgewicht en obesitas bij kinderen en welzijn op recept. Begeleiding van statushouders naar sport en bewegen.
- Ondersteuning van stichtingen en commerciële sportaanbieders. Zo sluit het sport- en beweegaanbod per wijk aan op de vraag en behoefte.
- Vanuit het Gezond en Actief leven akkoord werkt de gemeente van 2023 tot en met 2026 onder andere met een ‘living lab’ gericht op mensen met een licht verstandelijke beperking. Dit is een groep die achterblijft in sportdeelname. Het doel van het living lab is uitzoeken welke ondersteuning en stimulans een positief effect hebben op sporten en bewegen voor mensen met een licht verstandelijke beperking. De gemeente werkt samen met betrokken organisaties, zoals de BredeRaad 010, Pameijer, Special Heroes, Erasmus MC en verschillende sportaanbieders. De eerste projecten starten in 2024 en lopen tot en met 2026.
- Toekomstbestendige en vitale verenigingen door inzet verenigingsconsulenten via Sportsupport.

Inzet op Rotterdammers die niet genoeg bewegen

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jeugd en jongeren leren via ‘Op jouw plein’ sport kennen op diverse Cruijff Courts en Krajicek Playgrounds in Rotterdam. Er zijn extra naschoolse beweegmomenten. Ook nemen meer scholen deel aan Swapgym.

Rotterdam en de uitvoeringspartners zetten zich in om sporten en bewegen toegankelijker te maken voor mensen met een beperking. Dit gebeurt via het actieplan Rotterdam Sport Onbeperkt. Ze werken aan de informatietoegankelijkheid, sociale toegankelijkheid en fysieke toegankelijkheid. Ouderen worden via de aanpak voor valpreventie doorverwezen naar regulier sport- en beweegaanbod.

De gemeente stimuleert meiden en vrouwen extra om te sporten en te bewegen. Uit de sportdeelname-index bleek dat deze doelgroep daarin achterblijft. Ter bevordering is de motie zwemvouchers en vrouwensport aangenomen.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie seizoen '21-'22	Realisatie seizoen '22-'23	Realisatie kalenderjaar 2024	Target seizoen '24-'25	Realisatie seizoen '24-'25	Target seizoen '25-'26	Target seizoen '26-'27	Target seizoen '27-'28
Collegetarget toename sportdeelname: We realiseren in de periode 2022-2026 een 10% relatieve toename in de wekelijkse sportdeelname inclusief urban sports. De wekelijkse sportdeelname zal toenemen van 62% in 2022 naar 68% in 2026								
Wekelijkse sporters	**62%**	**63%**	**66%**	**68%**	**67%**	**68%**	**68%**	

Toelichting indicatoren

In het sportseizoen 2024-2025 was gemiddelde wekelijkse sportdeelname onder Rotterdammers van 5 tot 80 jaar 67%. Dit is een stijging met 8% ten opzichte van de 62% in 2021-2022. Daarmee is de stijging van 10% in de wekelijkse sportdeelname naar 68% net niet gehaald. De gemeente bracht in 4 jaar wel een stijgende lijn in de sportdeelname. Onder andere door zich ervoor in te spannen dat mensen die al sporten ook blijven sporten. Ook wilde de gemeente mensen die tijdens de coronapandemie gestopt waren met sporten weer terugkrijgen. Verder is een belangrijke doelgroep de mensen die nog niet sporten; de gemeente zette zich ervoor in hen aan het sporten te krijgen. Deze inspanningen lijken effect te hebben. Het aandeel niet-sporters nam in deze collegeperiode af van 31% naar 27%.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

Het doel is om alle Rotterdammer aan het sporten en bewegen te krijgen. Zoals de meting laat zien is het aantal wekelijks sporters toegenomen.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

In 2025 voerde de gemeente het eerste auditgesprek met het Active Well-being Initiative om het internationale Global Active City-label te verkrijgen. Het gesprek ging over wat Rotterdam doet om de actieve leefstijl van inwoners centraal te stellen.

De gemeente vraagt op Wereldgezondheidsdag aandacht voor het belang van gezonde beweeg- en leefstijl. De gemeente organiseert hiervoor allerlei gratis activiteiten in de hele stad. Dit doet zij samen met diverse partners. De gemeenteraad nam hiervoor in 2024 de motie ‘Alle Rotterdammers fit’ aan. De gemeente zet de campagne in 2026 voort.

In juli opende de gemeente de beweegroute QR-Fit in IJsselmonde. QR-Fit is een innovatief en laagdrempelig beweegconcept. Het is uniek omdat het gebruik maakt van wandel- en hardlooproutes. Op deze routes staan bordjes met QR-codes. Via deze bordjes kunnen mensen extra sport- en beweegoefeningen doen. De oefeningen zijn afgestemd op het eigen niveau van de sporter. Een app ondersteunt QR-Fit. De gemeente ontwikkelt de app continu verder.

Tijdens de Rotterdamse Warme Winterweken was er iedere vrijdagavond urban sports-programmering in het centrum.

De gemeente bood in 2025 weer activiteiten aan voor kinderen en jongeren. Bijvoorbeeld Jeugdvakantieland en Zomer op Zuid. De kinderen en jongeren kunnen meedoen aan verschillende activiteiten. Denk aan sport, spel en creatieve projecten. De gemeente werkt samen met

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

verschillende partners om dit mogelijk te maken.

Op 24 juni 2025 namen 15 scholen voor speciaal onderwijs deel aan de Special Finals. Dit evenement is voor kinderen in het gespecialiseerd onderwijs. Zij maken kennis met verschillende sporten. In 2025 waren 550 kinderen met een beperking aanwezig. Zij kwamen van 13 verschillende scholen uit heel Rotterdam. Dit vindt plaats naast het grote event voor alle basisscholen in Rotterdam: The Finals. Hier waren zo'n 170 scholen en bijna 9000 kinderen aanwezig.

In de zwembaden van Sportbedrijf, Optisport en Sportfondsen vinden wekelijks zwemlessen plaats voor ouderen. Zij bereiden zich voor op hun zwemdiploma A. Sommigen gaan zelfs voor B of C. Dit initiatief is genomen na de motie zwemvouchers voor ouderen in 2024. De gemeente verlengde de motie in 2025 via een amendement.

In 2025 kwamen er 58 nieuwe mogelijkheden om onbeperkt te sporten bij. Daarvan zijn er 38 op Zuid en 20 op Noord.

De Rotterdam Sport Onbeperkt-dag vond plaats op 12 oktober 2025 tijdens de week van de toegankelijkheid. De gemeente wil beter laten zien welke mogelijkheden er zijn om te sporten in Rotterdam als je een beperking hebt. De dag is georganiseerd samen met Sportbedrijf, Sportsupport, Topsport en SportMEE. Er waren 200 bezoekers in de leeftijd van 5 tot 80 jaar aanwezig. En 5 sportaanbieders ontvingen nieuwe aanmeldingen na deze dag.

SV Ommoord startte begin 2025 met blindenvoetbal. De club heeft nu het grootste blindenvoetbalteam van Nederland. Het doel is om mee te doen aan officiële wedstrijden. Daarvoor moet het veld voldoen aan officiële eisen. Een van deze eisen is een speciale boarding. Rotterdam heeft deze boarding in 2025 gefinancierd.

In 2025 waren parasporten onderdeel van reguliere (top)sportevenementen. Bijvoorbeeld: 3x3 Basketbal Women's Series Qualifier met 3x3 on wheels (rolstoelbasketbal), CHIO met paradressuur, NK Zwemmen sprint, NK Paratriathlon, NK Triathlon. En bij (top)sportevenementen is er extra aandacht voor de toegankelijkheid voor deelnemers en bezoekers. De gemeente bespreekt de toegankelijkheid van een (top)sportevenement standaard met de organisatoren. De evenementenlocaties regelen dit vaak zelf al. De gemeente geeft samen met Rotterdam Onbeperkt adviezen aan de organisatoren om hun evenementen toegankelijker te maken. Bijvoorbeeld bij het ABN AMRO Open en de Rotterdam Marathon.

Toegankelijkheid is ook een thema in het Integraal Huisvestingsplan Sport en Recreatie (2024-2034). Het plan zorgt voor toegankelijkheid van nieuw te bouwen en te renoveren sportaccommodaties. Sportbedrijf Rotterdam maakte in 2025 23 bestaande sportaccommodaties toegankelijker. Bijvoorbeeld zwembad IJsselmonde, Sportcentrum de Wilgenring en verschillende gymzalen.

De gemeente helpt mensen met een beperking bij het vinden van passend sport- en beweegaanbod via SportMEE. In 2025 hielp SportMEE 974 mensen met een beperking bij het vinden van een passende sport.

Via de campagne Buiten bewegen opende de gemeente 10 buitensportcomplexen voor omwonenden die willen sporten. Dit gebeurt dan op momenten dat verenigingen de velden niet gebruiken. Op de complexen zijn ook sportvoorzieningen toegevoegd, zoals een pumptrack in Pendrecht, een beweegpark op het sportcomplex van XerxesDZB en openbare beweegtoestellen bij de Rijnmond Actief Groep. In 2025 voegde de gemeente onder meer programmering toe om de aantrekkingskracht van de openstelling te vergroten.

Samen met urban sporters en aanbieders voert de gemeente acties uit van de Urban Sports Agenda. De gemeente kende onder andere 11 subsidies toe vanuit de Subsidieregeling Urban Sports. Dit geld is onder andere bestemd voor programmering voor pannavoetbal, 3x3 basketbal en skate-evenementen.

De gemeente organiseerde de Wednesday Night Skate met zo'n 2.500 deelnemers per week en het NK BMX vond plaats in Skateland.

Het Straatfonds startte eind 2025. Dit is een fonds waar iedereen in Rotterdam een bijdrage kan aanvragen voor initiatieven rond cultuur, hiphop of stadssporten.

Op basis van de behoeften van sportaanbieders zette het Sportbedrijf (Sportregie) nieuwe trainingen op voor sportaanbieders in de hele stad. Hiermee helpen ze sportaanbieders verder, samen met Rotterdamse experts uit diverse vakgebieden. Zoals voor DoeRakkers/Dreumes met PlayFit en voor LVB/beperkingen Hydrozwemmen via partner SportMEE.

De Regisseur Bewegen en Gezondheid ontwikkelde met beweegaanbieders de activiteit Stoelfit. Deze houdt ouderen in beweging na deelname aan een Val Niet-training. Van de 410 uitgedeelde strippenkaarten bij Val Niet-trainingen zijn er 227 gebruikt. Daarvan is 75% lid geworden van een vereniging of beweegaanbieder.

Met het programma Gezond inburgeren bieden 3 taalaanbieders van het verplichte inburgeringstraject extra lessen en activiteiten aan. Deze hadden 391 deelnemers in 2025. De lessen en activiteiten zijn gericht op positieve gezondheid. In deze tijd wordt er met de deelnemers gezocht naar een passende sportclub of beweegloket. Dit wordt waar nodig ondersteund met sportspullen, extra begeleiding of financiën (VGZ of RSV).

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Inspirerende topsport

Wat willen we bereiken?

De sterke topsportpositie van Rotterdam verzilveren voor de stad op sportief, economisch, toeristisch en maatschappelijk vlak.

Wat gaan we daarvoor doen?

Naast de boksbond zijn de karate-, taekwondo-, aikido-, sambo- en judobond betrokken bij het Nationaal Vechtsportcentrum. De gemeente bespreekt met deze bonden hoe zij het beste gehuisvest kunnen worden in het Nationaal Vechtsportcentrum.

Rotterdam wil topsportprogramma's omdat de gehele sport (zowel top- als breedtesport) hiervan profiteert. De komende periode huisvest Rotterdam de TeamNL programma's turnen, waterpolo, boksen en kanosprint. Rotterdam werkt hierbij samen met de TeamNL Metropool. Rotterdam zorgt ervoor dat top- en breedtesport elkaar versterken.

De gemeente Rotterdam geeft opdracht aan Rotterdam Topsport om sportevenementen te ondersteunen. Dat gebeurt financieel en met hulp en advies. Het gaat om kleine evenementen zoals NK's. Maar ook om grote evenementen zoals het WK handbal (vrouwen) en het EK honkbal (mannen) in 2025. Bij grote evenementen zijn de activiteiten en side-events voorafgaand aan het evenement van groot belang om ook de (potentiële) maatschappelijke waarde te verzilveren. Bijvoorbeeld door Rotterdammers kennis te laten maken met de sport. En ze te enthousiasmeren om (meer) te gaan bewegen. Sportbedrijf Rotterdam organiseert deze side events. Dit doet het in samenwerking met de gemeente.

Hoe meten we dat?

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Acquireren en faciliteren van minstens 1 eenmalig internationaal topsportevenement per jaar	WK Volleybal dames	European Para Championships	WK Shorttrack Tour de France Femmes	WK Handbal (vrouwen) EK Honkbal (mannen)	WK Turnen	WK Beachvolleybal

Wat hebben we in 2025 bereikt?

Rotterdam heeft in 2025 2 internationale topsportevenementen georganiseerd. Met daarbij veel aandacht voor randprogrammering en maatschappelijke waarde voor de stad en de Rotterdammer.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

In 2025 voerde de gemeente verschillende gesprekken met de KNVB over de huisvesting van hun campus. In december werd bekend dat de KNVB niet verder met Rotterdam in gesprek gaat.

De gemeente ondersteunde de eerste Rotterdam Chase Off financieel. Dit is een Chase Tag-evenement op wereldniveau. Chase Tag is een professionele, snelgroeiende sport. Het combineert tikkertje met freerunnen op een speciaal parcours.

De gemeenteraad stemde in met een voorbereidingskrediet voor de ontwikkeling van een Nationaal Vechtsportcentrum. In 2025 onderzocht de gemeente de haalbaarheid van nieuwbouw. De gemeente zet dit onderzoek voort in 2026.

In aanloop naar het EK honkbal en het WK handbal in 2025 organiseerde de gemeente samen met de nationale sportbonden en Rotterdamse sportverenigingen programma's met honkbal- en handbalactiviteiten. Deze werden gehouden op scholen, bij schoolsportfinales en bij evenementen, zoals Jeugdvakantieland en Zomer op Zuid.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

In januari 2025 reikte de gemeente de jaarlijkse Sport Awards uit in Theater Zuidplein. Een mooie samenwerking tussen de gemeente, Sportbedrijf Rotterdam, Rotterdam Sportsupport en Rotterdam Topsport.

Bij de side-events vooraf en tijdens grote evenementen is extra aandacht voor deelname door kinderen en mensen met een beperking. Bijvoorbeeld bij de ABN AMRO Open, CHIO, Rotterdam Marathon, WK Handbal en EK Honkbal.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Toekomstbestendige verenigingen

Wat willen we bereiken?

Vitale, toekomstbestendige en toegankelijke speeltuin-, scouting- en sportverenigingen vervullen een maatschappelijke rol in de wijk. Deze verenigingen zijn verspreid over de stad. In 2025 startte de gemeente met de verkenning van een ondersteuningsstructuur voor vitale en toekomstbestendige volkstuinverenigingen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Rotterdam helpt sport-, speel- en scoutingverenigingen vitaal en toekomstbestendig te blijven. Verenigingsconsulenten en specialisten van Rotterdam Sportsupport, die een landelijk voorbeeld zijn in verenigingsondersteuning, helpen sport- en scoutingverenigingen op alle gebieden: vrijwilligers, accommodaties, veilig sportklimaat, financiën, leden en organisatie. Door deze hulp hebben en houden Rotterdammers de mogelijkheid om bij een vereniging te sporten en bewegen. De gemeente werkt hierbij samen met regionale en landelijke partners.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Target 2025	Realisatie 2025	Target 2026	Target 2027	Target 2028	Target 2029
Percentage van de sport-, scouting- en speeltuinverenigingen dat zichzelf als vitaal ziet (zelfreflectie uit de Vitaliteitsmonitor)	89%	87%	86%	85-90%	84%	85-90%	85-90%	85-90%	

Toelichting indicatoren

Het percentage sport-, scouting- en speeltuinverenigingen dat zichzelf als vitaal ziet, daalt licht. Dit blijkt uit zelfrapportage in de Vitaliteitsmonitor. De kleinere verenigingen zien zichzelf als minder vitaal. Meerdere thema's laten een daling laten zien ten opzichte van vorig jaar, zoals financiën, accommodatie, leden, vrijwilligers. Maar het thema 'vrijwilligers' is het sterkst gedaald: verenigingen hebben moeite om voldoende vrijwilligers te vinden.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

Verenigingsconsulenten en specialisten van Rotterdam Sportsupport bieden verenigingsondersteuning aan om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk Rotterdammers de mogelijkheid hebben en houden om bij een vereniging te sporten en bewegen. In 2025 is de gemeente gestart met de verkenning van een ondersteuningsstructuur voor volkstuinverenigingen.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

De gemeente ontwikkelde een vernieuwde aanpak voor georganiseerde speeltuinen 'Samen spelen, samen groeien'. De aanpak is gebaseerd op brede participatie van kinderen, speeltuinorganisaties, vrijwilligers en ouders. Met deze aanpak zet Rotterdam in op het versterken van speeltuinorganisaties. Deze organisaties spelen een belangrijke rol in de wijk. Vooruitlopend op de nieuwe aanpak bood Rotterdam Sportsupport in 2025 ondersteuning aan speeltuinorganisaties. De nieuwe aanpak is in het vierde kwartaal van 2025 vastgesteld.

In 2025 startte de gemeente een verkenning voor een structuur om volkstuinen te ondersteunen. Doel is de volkstuinen vitaal en toekomstbestendig te maken en houden. Vanaf 1 januari 2026 ondersteunt Rotterdam Sportsupport de volkstuinverenigingen ook.

Rotterdam Sportsupport heeft in opdracht van de gemeente extra ingezet op ondersteuning van verenigingen. Voorbeelden van deze extra inzet zijn: financiële APK's van sportverenigingen, relatiebeheer met penningmeesters en lancering van een nieuwe zoektool voor fondsen en subsidies. Deze tool helpt Rotterdamse sportverenigingen en scoutinggroepen om de juiste subsidies te vinden. Deze inzet levert extra financiële gegevens

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

van verenigingen op. Deze gegevens gebruikt de gemeente om de benchmark (over vitale verenigingen) verder aan te vullen. Dit geeft meer inzicht in de opbouw en ontwikkeling van de financiële situatie van de Rotterdamse sportverenigingen.

De ondersteuning van georganiseerde speeltuinen is versterkt. Dit helpt bij uitdagingen zoals vrijwilligerswerving en financiële continuïteit. Naast Stichting Buurt- en Speeltuinwerk (BSW) ondersteunt Rotterdam Sportsupport nu ook speeltuinorganisaties. Rotterdam Sportsupport heeft specifieke expertise op het gebied van organisatieontwikkeling, vrijwilligersbeleid en bestuursondersteuning. Door deze samenwerking wordt het bestaande ondersteuningsaanbod verbreed. Er ontstaat een toekomstbestendige basis voor sterke, lokaal gewortelde speeltuinorganisaties.

Pilots uit 2024-2025, die bij 5 volkstuinverenigingen plaatsvonden, zijn samen met de Rotterdamse volkstuinders geëvalueerd. De evaluatie is in december in een bijeenkomst met de volkstuinverenigingen breed gedeeld. In 2026 kijkt de gemeente, in samenspraak met de volkstuinen, naar verdere realisatie en invulling van de visie Rotterdamse Volkstuinen.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Goede sportaccommodaties

Wat willen we bereiken?

Kwalitatief hoogwaardige, duurzame en goed toegankelijke sportvoorzieningen, met aandacht voor mensen met een beperking.

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan Sport en Recreatie (2024-2034). Dit plan zet meer in op toegankelijkheid, duurzaamheid en functiemenging. De gemeente wil het plan uitbreiden naar andere productgroepen. Bijvoorbeeld speeltuinen, scouting en kinderboerderijen. De gemeente onderzoekt ook of volkstuinen bij het plan horen. Meer informatie staat bij Projecten.

De gemeente stimuleert Rotterdamse breedtesport-, scouting- en speeltuinverenigingen om hun eigendommen op een goed kwaliteitsniveau te houden of te brengen. Dit zorgt ervoor dat vitale verenigingen behouden blijven. De investeringen gaan over functionaliteit, duurzaamheid, toegankelijkheid of het renoveren of vervangen van een verenigingsgebouw.

Sportbedrijf Rotterdam verhoogt het gebruik van buitensportterreinen. Op de uren dat deze niet gebruikt worden door de hoofdgebruiker (vereniging), worden ze in overleg beschikbaar gesteld aan derden. Bijvoorbeeld via ‘Claim je veld’ of openbaarmaking.

De gemeente speelt in op de behoeften van kansrijke doelgroepen. Bijvoorbeeld bootcamps, crossfit, buitensportverenigingen, yoga, informele vriendengroepen, studenten, expats en commerciële gebruikers. Denk aan fysiotherapeuten, BSO’s en kinderdagverblijven. Dit gebeurt in de gymzalen met de laagste bezetting. De gemeente stemt dit af op de behoeften in de wijk.

Het sportcomplex aan de Folkert Elsingastraat wordt herontwikkeld. Dit project toont hoe allerlei ontwikkelingen rond het ‘sportcomplex van de toekomst’ samenkomen. Het complex wordt opengesteld voor de omgeving. Er komen urban sports-voorzieningen. De gemeente werkt hiervoor samen met aanbieders en omwonenden. De realisatie van het sportcomplex hangt af van de naastgelegen woningbouwontwikkeling.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Target 2025	Realisatie 2025	Target 2026	Target 2027	Target 2028	Target 2029
Aantal verleende subsidies aan verenigingen in het kader van de investeringssubsidie	...	19	26	25	27	25	25	15	

Toelichting indicatoren

In 2025 zijn 27 subsidies verleend binnen de regeling investeringssubsidie breedtesport-, scouting- en speeltuinverenigingen. Deze subsidies zijn vooral gekoppeld aan verduurzaming en renovatie van clubgebouwen.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

De gemeente werkt aan het behoud van kwalitatief goede en toegankelijke voorzieningen in de stad. Het Internationaal Huisvestingsplan en de investeringssubsidie breedtesport-, scouting- en speeltuinverenigingen zijn manieren om verenigingen te ondersteunen de voorzieningen op het gewenste niveau te krijgen en houden.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

In januari 2025 stelde de gemeenteraad het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Sport en Recreatie vast. In dit IHP kijkt de gemeente naast sport ook naar de productgroepen speeltuinen, scouting, stadsboerderijen/NME en tennisbanen. En stelt de gemeente de thema’s toegankelijkheid en duurzaamheid beter vast.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De gemeente werkte aan 18 projecten van het Integraal Huisvestingsplan. Deze zijn in verschillende fases: initiatief-, voorbereidings-, ontwerp- en uitvoeringsfase. De gemeente realiseerde een duurzaam sportcomplex aan het Erasmuspad in Schiebroek (vv Steeds Hooger).

Er zijn 5 natuurgrasvelden omgezet naar kunstgras. Nu heeft Rotterdam 65% kunstgrasvoetbalvelden.

Excelsior Rotterdam startte met de aanleg van een nieuwe trainingsaccommodatie. Deze komt op het voormalige complex van de Windhondenrenvereniging Rotterdam aan de Hazelaarweg in Schiebroek. Deze trainingsaccommodatie krijgt een vergrote maatschappelijke toegevoegde waarde in het gebied.

De gemeente zorgt voor voldoende ruimte voor sport. In de herijking van de referentiewaarden staan waarden voor buitensport, binnensport en zwembaden. Hieruit blijkt dat bestaande sportvoorzieningen intensief en efficiënt gebruikt worden.

Meer sport- en beweegplekken in de openbare ruimte, waar Rotterdammers gratis kunnen sporten. In 2025 opende verschillende sportplekken. Zoals een plek voor calisthenics in het Nassauhavenpark, skatepark Het Block (Delftsehof) en skateobjecten op Plein 1940.

De gemeente betrekt gebruikers bij het maken van inrichtingsplannen voor openbare sportplekken. Een voorbeeld is het toekomstige Nelson Mandelapark.

Er zijn 10 buitensportcomplexen opengesteld voor sporters uit de omgeving. Dit gebeurt op momenten dat verenigingen er geen gebruik van maken. In 2025 voegde de gemeente openbare voorzieningen en programmering toe om de aantrekkingskracht van de openstelling te vergroten.

In 2025 werd het verhuurmodel op sportcomplex Olympia geëvalueerd. Het doel van dit onderzoek is het functioneren van dit specifieke model voor Olympia te bekijken. In het eerste kwartaal van 2026 wordt duidelijk hoe het model eventueel wordt aangepast.

De gemeente rondde in juni 2025 het haalbaarheidsonderzoek 1e fase voor een toekomstige Street Culture Campus af. De gemeente werkt met alle betrokkenen aan de realisatie van een maatschappelijke voorziening voor zowel de wijk als heel Rotterdam. Daarin komen sport, ontmoeten en cultuur samen, zowel binnen als buiten, rond het thema Street Culture.

Er is gestart met het ik kaart brengen de staat van het onderhoud per speeltuin, scoutinglocatie en stadsboerderij in Rotterdam. Het doel is om per vereniging een factsheet te maken, met daarin een totaaloverzicht van de vitaliteit, financiën, staat van onderhoud en gebiedsontwikkelingen in de wijk. Het plan van aanpak is klaar in het eerste kwartaal van 2026.

Voor het project Pak die buitenkans! Lombardijen - de herinrichting van een speelplek aan de Maeterlinckweg - is het definitieve ontwerp klaar. De gemeente doorliep een uitgebreid participatietraject met kinderen, bewoners en de wijkraad. De opening van deze speelplek staat gepland in het eerste kwartaal van 2026.

In 2025 werkte de gemeente bij speeltuin 110-Morgen - als modelspeeltuin - aan de ontwikkeling van een inclusieve speeltuin. De gemeente zette belangrijke stappen op fysiek vlak met toegankelijke speeltoestellen. Ook op sociaal vlak doet de gemeente dit door kinderen met een beperking en hun ouders actief naar de speeltuin te leiden. De gemeente richtte ook vaste speelmomenten in, specifiek bedoeld voor kinderen met een beperking. In lijn met de nieuwe aanpak voor georganiseerde speeltuinen past de gemeente deze werkwijze de komende jaren op meer plekken in de stad toe. De gemeente doet dit door meerdere modelspeeltuinen voor inclusief en samen spelen te realiseren.

Samenwerking binnen en buiten de gemeente is nodig om een openbare ruimte te maken die uitnodigt tot bewegen. De gemeente is hiervoor een samenwerking met verschillende partners in de stad gestart rond de thema's groen, gezond en bewegen.

De toegankelijkheid van 27 bestaande sportaccommodaties is in kaart gebracht. De gemeente begint met het verbeteren van de toegankelijkheid van deze accommodaties. In 2025 maakte de gemeente 23 bestaande sportaccommodaties toegankelijker. Dit zijn onder andere zwembad IJsselmonde, Sportcentrum de Wilgenring en verschillende gymzalen.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Laagdrempelige natuureducatie

Wat willen we bereiken?

Een financieel en fysiek bereikbaar aanbod op het gebied van Natuur- en Milieueducatie (NME).

Wat gaan we daarvoor doen?

De uitvoeringsagenda Natuur- en Milieueducatie 2024-2026 is vastgesteld door het college. De pijlers in deze agenda richten zich op het bevorderen van leeractiviteiten over natuur, milieu en duurzaamheid. De gemeente bereidt pilots voor. De pilots zijn voor uitbreiding van belevenisplekken voor natuur- en milieueducatie op scouting- en speeltuinverenigingen.

Op het product educatie van Natuurstad voert het college een structurele bezuiniging door van € 900.000 per 2027. Deze bezuiniging wordt vanaf 2025 stapsgewijs opgebouwd. Natuurstad werkt aan een plan voor de organisatie van natuur- en milieueducatie na schooljaar 2024-2025.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Target 2025	Realisatie 2025	Target 2026	Target 2027	Target 2028	Target 2029
Stabilisatie van het aantal en percentage Rotterdamse basisscholen dat NME-lessen volgt					beschikbaar in tweede kwartaal 2026				
Aantal	204	201	205	170		100	80	60	
Percentage	98%	96%	98%	80-85%		50%	40%	30%	

Toelichting indicatoren

De cijfers van Natuurstad zijn in het tweede kwartaal van 2026 beschikbaar.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

In 2025 heeft Natuurstad gewerkt aan een nieuw plan voor aanbod van natuur- en milieueducatie in de komende jaren. Daarbij wordt zoveel mogelijk vastgehouden aan de pijlers van de uitvoeringsagenda.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

In januari 2025 vond de opening van het dierenopvangcentrum Rotterdam plaats. De eerste resultaten deelde de gemeente in januari 2026 met de raad.

In 2025 inventariseerde 010Toegankelijk 5 stadsboerderijen van Natuurstad. Het doel was inzicht te krijgen in het verbeteren van de fysieke en visuele toegankelijkheid voor mensen met een beperking. De 8 stadsboerderijen in totaal kregen in 2025 bijna 750.000 bezoekers.

Natuurstad heeft in 2025 bijna 1300 natuur- en duurzaamheidslessen gegeven.

Natuurstad zet alle middelen in om het schooltuinieren voor scholen kosteloos voort te zetten. In 2025 hebben 124 groepen deel genomen aan het schooltuinprogramma. Natuurstad versterkt de maatschappelijke impact ervan. Tegelijk vernieuwt Natuurstad haar werkwijze. Met mobiele educatievoertuigen biedt Natuurstad lessen op locatie aan. Ook op versteende of groenloze plekken in de stad. Met stadsboerderijen is de stap is gezet naar een wijkgerichte aanpak en een breder publieksbereik.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Ook werkt Natuurstad steeds meer samen met maatschappelijke partners. Zo is in samenwerking met Stichting Gro-Up op Stadsboerderij de Kooi een buitenpeuteropvang gestart. Hier ontdekken jonge kinderen spelenderwijs de stadsnatuur. Via verschillende pilots met welzijnspartners bouwt Stadsnatuur verder aan een breder netwerk van natuur, educatie en welzijn in de wijk.

De 14 educatieve tuinen in Rotterdam kregen in 2025 bijna 180.000 bezoekers.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

Het programma Sport en recreatie draagt bij aan Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen:

- 1. Geen armoede
- 3. Goede gezondheid en welzijn
- 4. Kwaliteitsonderwijs
- 8. Eerlijk werk en economische groei
- 10. Ongelijkheid verminderen
- 16. Sterke publieke diensten.

Voor een uitgebreide toelichting zie de paragraaf Sustainable development goals.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Projecten

Integraal Huisvestingsplan (IHP) Sport

In januari 2025 heeft de gemeenteraad het Integraal Huisvestingsplan Sport en Recreatie 2024-2025 vastgesteld. Dit plan vervangt van het IHP Sport 2020-2030 (IHP Sport) en richt zich onder andere op vervanging en renovatie van accommodaties en gebouwen van sport-, speeltuin- en scoutingverenigingen. Toegankelijkheid, duurzaamheid en functiemenging krijgen hierbij extra aandacht.

De eerste 7 projecten van het IHP zijn afgerond. Sporthal Stadionpark is bijna gereed. De oplevering is in maart 2026. Sporthal Schuttersveld zit in de ontwerpfase en voor sportcentrum Overschie – een zwembad plus sporthal – bereidt de gemeente een architectenselectie voor. Voor een aantal accommodaties bereidt de gemeente renovatie/vernieuwbouw voor. Het gaat om De Enk, de Alexanderhal, Oostervant, Zevenkampsering en Boomgaardshoek. En er lopen verkenningen voor nieuwbouw in combinatie met andere maatschappelijke functies. Dit geldt voor de Wielewaal, de Persoonsdam en de Hoekstee.

Daarnaast zijn diverse projecten voor veldsportcomplexen in voorbereiding, waaronder de complexen aan de Boszoom-Zuid en de Taludhoeve van FCB-HWD. De nieuwbouw van complex Steeds Hooger aan het Erasmuspad is in 2025 opgeleverd.

In het kader van 'goede groei van de stad' is ook in 2025 een aantal natuurgrasvelden omgezet naar kunstgrasvelden. Onder meer aan de Boszoom-Zuid en op het complex van Steeds Hooger aan het Erasmuspad. Op het zomersportcomplex van Punjab Cricket is een voormalig honkbalveld omgezet naar een cricketveld. Hiermee wordt de capaciteit op buitensportcomplexen verhoogd.

Met de stadsboerderijen, scouting, speeltuinen en volkstuinen is de gemeente in verkennende fase. Hiervoor volgt een plan van aanpak in 2026.

Integraal Huisvestingsplan (IHP) Sport

x € 1.000

Gevoteerd	Realisatie t/m 2024	Realisatie 2025	Raming 2025	Afwijking Realisatie 2025 - Raming 2025	Restant krediet
286.348	7.462	9.201	24.201	-15.000	269.685

Financiën

Overzicht baten en lasten

Overzicht van baten en lasten Sport en recreatie	Oorspr. Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Baten exclusief reserves	**4.303**	**2.429**	**1.698**	**-731**
Bijdragen rijk en medeoverheden	3.640	1.765	1.263	-502
Overige opbrengsten derden	664	664	434	-229
Lasten exclusief reserves	**106.431**	**105.180**	**102.553**	**-2.628**
Apparaatslasten	**9.323**	**8.659**	**7.900**	**-759**
Inhuur	47	47	104	57
Overige apparaatslasten	321	225	180	-46
Personeel	8.955	8.387	7.616	-771
Overige verrekeningen	**4.276**	**5.925**	**6.337**	**412**
Overige verrekeningen	4.276	5.925	6.337	412
Programmalasten	**92.832**	**90.596**	**88.315**	**-2.281**
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	10.314	6.612	5.344	-1.268
Kapitaallasten	120	85	85	0
Overige programmalasten	771	705	1.003	298
Subsidies en inkomensoverdrachten	81.628	83.194	81.884	-1.311
Saldo voor vpb en reserveringen	**-102.128**	**-102.752**	**-100.855**	**1.897**
Saldo voor reserveringen	**-102.128**	**-102.752**	**-100.855**	**1.897**
Reserves	**606**	**-401**	**-1.082**	**-681**
Onttrekking reserves	**606**	**1.249**	**568**	**-681**
Bestemmingsreserve Afbouw SSC Flex (suppletieregelingen)	401	364	199	-165
Concernfinancien RIM	160	160	160	0
Duurzaamheidsbudget	45	725	209	-516
Toevoeging reserves	**0**	**-1.825**	**-1.825**	**0**
Bestemmingsreserve (Top)Sportevenementen	0	-1.825	-1.825	0
Vrijval reserves	**0**	**175**	**175**	**0**
Bestemmingsreserve Afbouw SSC Flex (suppletieregelingen)	0	175	175	0
Saldo	**-101.521**	**-103.153**	**-101.937**	**1.216**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting

Overzicht afwijkingen programma	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. 010 Fit 'R'	-562	-562	0	0
2. Programma volkstuinen en investeringssubsidie sportaccommodaties	0	-352	0	352
3. Subsidie ledverlichting	0	-500	-500	0
4. Personeel	0	-771	0	771
5. Applicatie Expeditie Blijdorp	0	420	0	-420
6. Lekker Fit	0	-438	0	438
7. Diverse afwijkingen	-169	-425	-181	75
Totaal afwijkingen	**-731**	**-2.628**	**-681**	**1.216**

N.B. In de hierboven getoonde afwijkingen betekent een negatief bedrag lagere baten, lagere lasten of een lagere onttrekking. Een positief bedrag hogere baten, hogere lasten of een hogere onttrekking. In de kolom afwijkingen saldo betekent een positief bedrag dat de baten hoger of de lasten lager zijn. Een negatief bedrag betekent dat de baten lager of de lasten hoger zijn.

Toelichting afwijkingen

Het saldo van het programma bedraagt € 983.000 voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. 010 Fit 'R'
In 2025 startte de gemeente het programma 010 Fit 'R'. Dit programma begeleidt kinderen met overgewicht en hun ouders bij sport, beweging en een gezonde leefstijl. Vanwege de opstartfase zijn er minder lasten. Het programma wordt gefinancierd uit rijksgeld, door de lagere lasten zijn er ook minder baten ontvangen van het rijk.

2. Programma volkstuinen en Investeringssubsidie sportaccommodaties
Het programma Volkstuinen is in 2025 gestart. Vanwege de opstartfase is er in 2025 € 132.000 minder aan lasten. Door amendement 'Geef verenigingen de financiële ruimte die nodig is' is ervoor gezorgd dat er voor breedtesport, scouting en speeltuinverenigingen voldoende geld beschikbaar was om hun plek of gebouw te verbeteren. Er is voor € 220.000 minder aan aanvragen gedaan.

3. Subsidie ledverlichting
In 2025 dienden sportverenigingen geen subsidieaanvragen in voor de installatie van ledverlichting op sportvelden. Dit komt doordat in eerdere jaren al aanvragen zijn gedaan. Ook moeten verenigingen over voldoende eigen middelen beschikken om ongeveer twee derde van de investeringskosten zelf te financieren. Het geld was beschikbaar vanuit de Bestemmingsreserve Duurzaamheidstransitiebudget.

4. Personeel
De onderbesteding op personeelslasten is het gevolg van het voorsorteren op de besparingen van Kiezen voor Rotterdam, en doordat tijdelijk niet alle vacatures zijn ingevuld.

5. Applicatie Expeditie Blijdorp
Het gaat om de cofinanciering van de applicatie Expeditie Blijdorp, die natuur- en milieueducatie bevordert. Het doel is om Blijdorp een impuls te geven vanuit de reguliere taken van het programma.

6. Lekker Fit
In 2024 stopte de oude subsidieregeling Rotterdam Lekker Fit. Hierdoor zijn in 2024 minder activiteiten uitgevoerd. Deze lagere vaststelling leidt in 2025 tot een terugstorting.

7. Diverse afwijkingen
Dit betreft het saldo van diverse kleinere afwijkingen ten opzichte van de begroting. Eén van deze posten is de lagere onttrekking uit de Bestemmingsreserve Afbouw SSC Flex.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Programma en Rotterdamse taakvelden

Saldo programma Sport en recreatie/Rotterdamstaakveld	Oorspronkelijke Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Sport en recreatie	**-101.521**	**-103.153**	**-101.937**	**1.216**
5.1 - Sportbeleid en activering	-19.825	-19.024	-18.134	890
5.2 - Sportaccommodaties	-63.779	-66.211	-65.559	653
5.7.a - Openbaar groen en (openlucht) recreatie -NME	-17.918	-17.918	-18.244	-326

Realisatie bestemmingsreserves

Onder dit programma vallen de volgende reserves:

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie bestemmingsreserves Sport en recreatie	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Sport en recreatie	**2.333**	**1.825**	**199**	**175**	**3.784**
Bestemmingsreserve Frictiekosten op afstand zetten LCC's	1.094	0,00	0,00	0,00	1.094

Realisatie bestemmingsreserves Sport en recreatie	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Sport en recreatie	**2.333**	**1.825**	**199**	**175**	**3.784**
Bestemmingsreserve Frictiekosten op afstand zetten LCC's	1.094	0,00	0,00	0,00	1.094
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	1.094	0,00	0,00	0,00	1.094
Begroting 2025	1.094	0,00	0,00	0,00	1.094
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Begroting 2018 (einddatum 31-12-2028)
Doel Reserve:					De bestemmingsreserve is gevormd ter dekking van de personele frictiekosten die voortkomen als gevolg van het afstoten van LCC 't Romeynshof en de frictiekosten die de vervanging en renovatie van de Romeynshof met zich meebrengt.
Toelichting Realisatie 2025:					Het op afstand zetten van de LCC's heeft niet plaatsgevonden in 2025
Verschil Realisatie - Begroting					Niet van toepassing

Realisatie bestemmingsreserves Sport en recreatie	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Bestemmingsreserve Afbouw SSC Flex (suppletieregelingen)	539	0,00	199	175	165

Realisatie bestemmingsreserves Sport en recreatie	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Sport en recreatie	**2.333**	**1.825**	**199**	**175**	**3.784**
Bestemmingsreserve Afbouw SSC Flex (suppletieregelingen)	539	0,00	199	175	165
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	539	0,00	199	175	165
Begroting 2025	539	0,00	364	175	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-165	0	165
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 2021 (einddatum 31-12-2025)
Doel Reserve:					Inzet frictiekosten
Toelichting Realisatie 2025:					Oud SSC flexmedewerkers krijgen een vergoeding vanuit deze regeling.
Verschil Realisatie - Begroting					Er maken minder medewerkers gebruik van de regeling dan was ingeschat.

Bestemmingsreserve Folkert Elzingastraat	700	0,00	0,00	0,00	700

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie bestemmingsreserves Sport en recreatie	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Sport en recreatie	**2.333**	**1.825**	**199**	**175**	**3.784**
Bestemmingsreserve Folkert Elzingastraat	700	0,00	0,00	0,00	700
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	700	0,00	0,00	0,00	700
Begroting 2025	700	0,00	0,00	0,00	700
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2023 (einddatum 31-12-2026)				
Doel Reserve:	Het sportterrein van een kwaliteitsimpuls voorzien, waarin georganiseerde- en ongeorganiseerde sport samengaan en waar zowel diverse sportaanbieders als omwonenden gebruik van kunnen maken. In het collegeakkoord 2022 – 2026 heeft het college € 700.000 hiervoor gereserveerd.				
Toelichting Realisatie 2025:	Niet van toepassing				
Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing				

Bestemmingsreserve (Top)Sportevenementen	0,00	1.825	0,00	0,00	1.825

Realisatie bestemmingsreserves Sport en recreatie	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Sport en recreatie	**2.333**	**1.825**	**199**	**175**	**3.784**
Bestemmingsreserve (Top)Sportevenementen	0,00	1.825	0,00	0,00	1.825
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	0,00	1.825	0,00	0,00	1.825
Begroting 2025	0,00	1.825	0,00	0,00	1.825
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	1e Herziening 2025 (einddatum t/m nader te bepalen)				
Doel Reserve:	Het doel is Inzet is om een van de komende jaren een topsportevement met grote internationale allure naar Rotterdam te halen.				
Toelichting Realisatie 2025:	€ 825.000 is overgeheveld van Bestemmingsreserve Evenementenfonds, € 1,0 mln is vanuit het programma toegevoegd.				
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing				

Totaal	**2.333**	**1.825**	**199**	**175**	**3.784**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Kaders en verbonden partijen

Kaders

- Aanpak georganiseerde speeltuinen 2025 en daarna: Samen spelen, samen groeien!
- Uitvoeringsagenda Natuur- en Milieueducatie 2024-2026
- Sportnota 2021+ Rotterdam, wereldse sportstad
- Integraal Huisvestingsplan Sport 2020-2030
- Beleidskader zwemmen
- Urban Sports agenda 2024-2027

Verbonden partijen

De volgende Verbonden partijen worden ingezet om het doel van het programma te realiseren:

- Sportbedrijf Rotterdam BV;
- Stichting Natuurstad Rotterdam.

Een uitgebreide toelichting is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verantwoordelijke collegeleden

Wethouder Achbar

Wethouder Achbar is verantwoordelijk voor de portefeuille Welzijn, Samenleven, Sport en Digitale Inclusie.

'Een lang en gezond leven is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Samen met partners in de stad werken we aan sporten en bewegen voor jong en oud en een gezonder en vitaler Rotterdam.'

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stedelijke ontwikkeling

Wie in Rotterdam woont, of de stad regelmatig bezoekt, ziet het gebeuren: Rotterdam verandert snel. Het aantal Rotterdammers stijgt en de stad groeit. Belangrijk is dat iedereen hier fijn kan leven, wonen, werken, leren, bewegen en recreëren. Het programma Stedelijke Ontwikkeling wil dit alles in goede banen leiden.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Voortgang 2025

Openbaar groen

Collegetarget meer groen: In deze collegeperiode komt er 20 hectare groen bij, of de planvorming hiervoor wordt afgerond zodat de uitvoering ervan uiterlijk in 2026 start.

Realisatie 2024: 17,4 hectare , waarvan 6,3 hectare als groene daken

Mijlpaal 2025: 18,5 ha

Realisatie 2025: 26,9 ha, waarvan 8,3 ha als groene daken

Het actieplan De groenagenda 2023-2026: Rotterdam gaat voor groen is eerder door het college vastgelegd. De inspanningen hebben geleid tot een zeer positief resultaat: met 26,9 hectare is de target meer dan behaald.

Groenagenda en klimaatadaptief

Met de groenagenda werkte de gemeente niet alleen aan 20 ha extra groen. Ook de andere doelstellingen van de groenagenda liggen op schema:

- 31 klimaatadaptieve projecten zijn gereed en 19 worden uitgevoerd in 2026.
- 8 pleinen zijn gereed, 2 in uitvoering en 5 volgen in 2026.
- 620 straten zijn gezamenlijk actief met groen in 2025 via Opzoomer Mee.
- Meer dan 40 hectare bijenlandschap is aangelegd.
- 58 groenblauwe schoolpleinen heeft Rotterdam in totaal, 13 pleinen zijn in voorbereiding.

Mobiliteit

Rotterdamse Verkeeraso Aanpak 2.0
Eind 2025 heeft het college het programma ‘Rotterdamse Verkeersaso Aanpak 2.0 (RVA 2.0) voor de periode 2025-2030 behandeld, en besloten het actieplan voor 2026 uit te voeren. Een stedelijke visie en omvangrijk pakket aan maatregelen moeten op basis van signalen uit gebieden, en in samenwerking met gebiedsorganisaties, wijkraden en andere partners, leiden tot maatwerk. Het programma RVA2.0 is bedoeld om structurele maatregelen te realiseren in 3 fasen:1. hoe we op termijn de stad doordacht ingericht willen hebben (Verkeersveiligheid by design, meer handhaving), met oog voor de Rotterdammers én de overlastgevers (3 E's), 2. hoe we kunnen doorpakken door bestaande maatregelen slimmer en efficiënter te maken en 3. hoe we vooralsnog op de korte termijn ook aso-brandjes zullen blijven blussen. In 2025 hebben we, samen met de politie, handhavingsacties en verkeerscontroles uitgevoerd. Op een aantal plekken is de fysieke inrichting aangepast met als hoogtepunt de goed ontvangen pilot met de Groene Oase op de Meent. EUR/Big’R heeft onderzoek gedaan naar het gedrag van de overlastgevers en aanbevelingen gedaan voor een vervolg. Ondertussen wordt er hard gewerkt aan de mogelijkheden om een geluidscamera toe te passen.

Verkeerscirculatieplan Rotterdam
Op 20 mei 2025 is het Verkeerscirculatieplan (VCP) Rotterdam vastgesteld door het college van B&W. Met een pakket van 25 circulatiemaatregelen wordt efficiënt gebruik gemaakt van het bestaande wegennet in de binnenstad en omliggende wijken. Doorgaand verkeer dat nu dwars door de stad reist wordt met deze maatregelen gestimuleerd om te kiezen voor de hoofd- en randwegen. Hiermee wordt ruimte gecreëerd voor verkeer dat een bestemming heeft in de stad. Er wordt gewerkt aan het tot stand brengen van een uitvoeringsteam zodat alle VCP-maatregelen de komende jaren ook daadwerkelijk kunnen worden uitgevoerd.

Zelfrijdende bus
Sinds het najaar van 2025 rijden twee zelfrijdende bussen op het traject tussen Rotterdam The Hague Airport en metrostation Meijersplein. Dit was een primeur in Nederland. Op dit moment rijden de bussen (buslijn 533) volgens dienstregeling, nog wel met een safety driver achter het stuur. Dam Shuttles, de exploitant van deze buslijn, is samen met MRDH en RET in gesprek met RDW en Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat om toestemming te krijgen om ook zonder safety driver op de openbare weg te mogen gaan rijden. Vanuit de huidige praktijkervaringen hebben we er vertrouwen in dat dit op een veilige en verantwoorde wijze kan. Vanuit onze rol als wegbeheerder volgen we dit proces nauwkeurig, en zorgen we onder andere voor afstemming met nood- en hulpdiensten en de omgeving.

Aanpak 30 km/u
Rotterdam voert gefaseerd een maximumsnelheid van 30 km/u in op 115 straten. De uitvoering startte in juni 2025 in Hillegersberg-Schiebroek, Overschie en Rozenburg. In het najaar zijn een groot deel van de straten in Hoek van Holland, Charlois, Feijenoord, Centrum en Delfshaven uitgevoerd. Vanwege slecht weer zullen in Q1 2026 met name in Charlois, Delfshaven en centrum de fysieke maatregelen nog uitgevoerd moeten

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

worden. Vanaf begin 2026 is er gestart met de uitvoering van de straten in Kralingen-Crooswijk, Noord en Prins-Alexander (na heraanbesteding) en in de straten van de stad met hoge OV-impact, in overleg met RET en MRDH. De laatste stand van de uitvoering is als volgt: op 42% van de straatdelen is de snelheid aangepast naar 30 km/u, op 26% zijn de borden geplaatst, maar moeten de fysieke maatregelen nog worden uitgevoerd en bij 32% van de straten moet de uitvoering nog starten.

Voorbeelden
Op verschillende locaties in de stad wordt gewerkt aan het verbeteren van de verkeersveiligheid en de fietsinfrastructuur. Enkele voorbeelden:

Vasteland-Erasmusbrug (Centrum)
In augustus 2025 is gestart met de 1e fase van werkzaamheden aan de kruising Vasteland-Erasmusbrug. Deze plek is al tijdelijk voorzien van betonblokken. In het coalitieakkoord Eén Stad is afgesproken deze tijdelijke situatie om te vormen naar een permanente situatie.

Aveling (Hoogvliet)
In maart 2025 is gestart met groot onderhoud aan de Aveling in Hoogvliet. Tegelijkertijd worden vijf rotondes vergroot en verkeersveiliger gemaakt. Twee van de rotondes zijn onderdeel van de collegetarget verkeersveiligheid: Aveling-Lengweg en Aveling-Groene Kruisweg.

Hoogvlietsekerkweg (Hoogvliet)
Samen met de gemeente Albrandswaard is de Hoogvlietsekerkweg in Hoogvliet verbeterd door het aanbrengen van fietssuggestiestroken. Hiermee is een comfortabele, vlotte en veilige fietsverbinding gerealiseerd tussen de gemeenten Albrandswaard en Rotterdam.

Collegetarget Verkeersveiligheid: We verbeteren de verkeersveiligheid in Rotterdam door effectieve maatregelen te treffen op 30 meest van de meest verkeersonveilige locaties in de stad.

Realisatie 2024: 4

Begroting 2025: 10

Realisatie 2025: 2

Tot en met 2025 zijn totaal 8 locaties opgeleverd. In 2025 zijn er 2 locaties gereedgekomen. Net over de jaarwisseling zijn nog twee extra targetlocaties opgeleverd. Zoals eerder gerapporteerd zal de doelstelling van dertig locaties naar verwachting pas eind 2026 worden gehaald. Dit betekent dat het target niet op tijd (eind 2025) wordt behaald met alleen de locaties die voldoen aan de definitie van de collegetarget. Dit komt doordat het collegetarget ambitieus is door de invoering van een nieuwe, integrale methode om verkeersonveiligheid te bepalen op basis van slachtoffers, modelrisico en beleving. Hiermee is de focus verschoven van curatief naar preventief beleid, inclusief nieuwe effectmeting en evaluatie. De selectiefase duurde langer door dataverzameling en nieuwe werkwijzen, waardoor de aanpak van locaties later startte, terwijl de oude aanpak doorging. Door de vele werkzaamheden in de buitenruimte en een doorlooptijd van circa twee jaar voor projecten, is verdere opschaling niet overwogen en zou dit vanaf 2024 ook weinig effect meer hebben gehad.

Ondertussen worden deze bestuursperiode per jaar veel méér verkeersonveilige locaties aangepakt. Deze voldoen echter niet allemaal aan de criteria van de target. Het gaat bijvoorbeeld om blackspots of locaties waar Rotterdammers zich onveilig voelen. Totaal zijn deze collegeperiode 26 onveilige locaties verbeterd (10 collegetargetlocaties en 16 overige locaties). Eind van deze collegeperiode zullen daarmee wel meer dan 30 locaties verkeersveiliger zijn gemaakt.

Woningbouwproductie

Collegetarget woningbouwproductie: Het college start in de komende drie en een half jaar met de bouw van 12.500 tot 14.500 nieuwe woningen. Van deze woningen (uitgezonderd tijdelijke woningen) behoort 20% tot het sociale segment en 35% tot het middensegment.

Mijlpaal cumulatief tot en met 2025: 12.500-14.500

Realisatie cumulatief 1 juli 2022 t/m 2024: 8.392

Realisatie cumulatief 1 jul 2022 t/m 2025: 12.538

Waarvan 26% in het sociale segment, 34% in het middensegment, 23% in het hogere segment en 13% in het topsegment. Van de laatste 3% is de prijscategorie onbekend. Daarnaast is er binnen het totaal aantal van 12.538 woningen gestart met de bouw van 441 tijdelijke woningen. Het collegetarget is bijna behaald, waarbij alleen het aandeel middensegment net niet is gehaald.

Wonen en bouwen

De gemeente heeft gewerkt aan het garanderen van een planvoorraad van nieuwe woningbouwprojecten voor de middellange termijn, door voortgang te houden in de lopende gebiedsontwikkelingen zoals M4H, Brainpark en Stadionpark.
Er vindt voorbereidend werk plaats voor nieuwe ontwikkelingen. Onder meer de gebiedsuitwerking De Van Nelleknoop en het opstellen van een gebiedsambitiedocument voor De Esch. In de gebieden komen de opgaves rond wonen, werken en verblijven samen.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Omgevingswet

De gemeente werkt aan de Uitvoeringsstrategie Omgevingsvisie. Het college heeft deze begin juli als concept vastgesteld. Definitieve vaststelling volgt begin 2026.

Voor het NOVEX-gebied Rotterdamse haven hebben het Rijk, de provincie, het Havenbedrijf Rotterdam en de gemeente Rotterdam eind maart 2025 een eerste versie van een Uitvoeringsagenda opgesteld. Hierin staat een aantal sleutelafspraken. Een van de sleutelafspraken is de start van een verkenning ruimtegebrek haven en impuls leefomgeving. Hiervoor is begin 2026 de startbeslissing genomen in het Bestuurlijk Overleg MIRT.

In 2024 is het ontwikkelperspectief NOVEX Zuidelijke Randstad vastgesteld. In 2025 heeft Bestuurlijk Overleg Leefomgeving met de Uitvoeringsagenda 2.0 ingestemd. Samenwerkingspartners van de Zuidelijke Randstad hebben als doel de uitvoeringsagenda door te ontwikkelen naar een regionale investeringsagenda (RIA).

De afspraken in de NOVEX Zuidelijke Randstad en NOVEX Rotterdamse haven beïnvloeden het nationale ruimtelijk beleid dat wordt vastgelegd in de Nota Ruimte.

Financiële afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025

Stedelijke ontwikkeling	**- € 17.737**
Grondexploitaties en gebiedsexploitatie	- € 15.113
Parkeren	- € 2.133
Tijdelijke regeling realisatiestimulans	€ 12.235
Niet doorbelaste apparaatslasten naar projecten	- € 9.524
Vrijval voorziening dubieuze debiteuren	€ 2.034
Voorziening Schiehaven Noord	- € 580
Diverse afwijkingen	- € 4.656

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Integraal ontwikkelen van de stad

Wat willen we bereiken?

Werken met de Omgevingswet en uitvoering geven aan de doelen van de Omgevingsvisie

- In de Omgevingsvisie Rotterdam staan opgaven voor de stad beschreven. De koers en hoofdkeuzes geven richting aan hoe de gemeente op deze opgaven inspeelt. Uitwerking van deze doelen gebeurt in samenspraak met bewoners, ondernemers en gebruikers van de stad. Hierbij hoort ook het contact met de hogere overheden, met verbanden als de G4 en met de Verstedelijkingsalliantie.
- Vanuit Europa, Rijk en provincie komt er veel nieuwe regelgeving en omgevingsbeleid. In de twee uitwerkingen van de Nota Ruimte van het Rijk voor deze regio, de NOVEX-haven en NOVEX Zuidelijke Randstad, komen diverse Rijksprogramma's en Rijksbeleid samen. Beide uitwerkingen bundelen losse sectorale ambities tot een samenhangend, geïntegreerd geheel dat richting geeft aan verdere ontwikkelingen. Beide NOVEX-uitwerkingen hebben verder een directe relatie met toegekend geld van het Rijk voor de MIRT-verkenning Oude Lijn en de nieuwe Stadsbrug.

Een zo gunstig mogelijke balans vinden tussen maatschappelijke opbrengsten en financieel resultaat

- De gemeente krijgt geld door bijvoorbeeld grond te verkopen, erfpacht om te zetten of een bestemmings- of omgevingsplan aan te passen. Dit geld kan de gemeente gebruiken voor nieuwe plannen. Soms neemt de gemeente met lagere opbrengsten genoegen, als dat een maatschappelijk doel dient, zoals het bouwen van meer betaalbare woningen.

Voorbereiding en uitvoering geven aan gebiedsontwikkelingen

- Plannen maken voor elk gebied en wijk en waar nodig nieuwe ontwikkelingen in gang zetten en voorbereiden. Dit gebeurt samen met bedrijven en andere organisaties volgens de stappen in het Besluitvormingsmodel Ruimtelijke Ontwikkeling. In de wijken komen de opgaven rond wonen, werken en verblijven samen. De uitvoering gebeurt in samenspraak met de stad.

Wat gaan we daarvoor doen?

Omgevingswet

- Werken vanuit de Omgevingswet met de vastgestelde Omgevingsvisie Rotterdam en het maken van een Uitvoeringsstrategie Omgevingsvisie, gekoppeld aan meerjarige investeringen. Medefinanciering zoeken bij andere partners en overheden.
- De Omgevingsvisie Rotterdam actualiseren of herzien. Dat is voor de eerste keer gebeurd in 2023. Daarbij trekt de gemeente waar nodig samen op met anderen.
- De gemeente werkt een kader uit voor monitoring en evaluatie van de Omgevingsvisie Rotterdam. Dit kader helpt om overzicht en regie te houden op de groei van de stad. De gemeenteraad stelt het kader vast.

Balans maatschappelijke opbrengsten en financieel resultaat

- Starten van ruimtelijke ontwikkelingen zoals Merwehaven en Parkhaven en daarop sturen door gemeentelijk grondbeleid. Afhankelijk van de situatie is dit verwerving, Wet voorkeursrecht gemeente (Wvg), onteigening, verkoop, sanering, bouwrijp maken en inrichten van gronden. Passief sturen door contractbeheer en de markt uitdagen om nieuwe ontwikkelingen te realiseren en te financieren die passen bij de gemeentelijke prioriteiten.
- Vertalen van gemeentelijke ambities naar grondexploitaties (onder andere Merwehaven en Parkhaven). De sturing geschiedt via de eigen grondexploitaties op Goede Groei. Veel ontwikkelingen vinden plaats op grond die niet in eigendom is van de gemeente, zoals in Brainpark en Stadsdriehoek. Daarom stroomlijnt de gemeente deze initiatieven. Samen vormen de gemeentelijke en particuliere ontwikkelingen de verstedelijkingsopgave.
- De gemeenteraad krijgt hierover verschillende rapportages, zoals de Monitor Grondexploitaties.
- De gemeente draagt bij aan goede groei en evenwichtige toedeling van schaarse ruimte door professioneel beheer van circa 45.000 erfpacht- en eigendomscontracten. Inclusief ontheffingen voor wijzigingen van bouw- en gebruiksbepalingen. Vanaf april 2026 start een meerjarig project waarin circa 26.000 erfpachters met tijdelijke rechten informatie ontvangen over hun situatie. Daarnaast implementeert de gemeente een nieuw contractbeheersysteem met geautomatiseerde signaleringen voor het monitoren van contractafspraken en beheerverplichtingen. Daarmee kan de gemeente actief sturen op wederzijdse verplichtingen zoals vastgelegd in de akten.

Voorbereiding en uitvoering geven aan gebiedsontwikkelingen

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- Met project- en gebiedsontwikkelingen wil de gemeente de gemeentelijke doelen in het ruimtelijke domein realiseren. Het in juni 2024 vastgestelde ruimtelijk besluitvormingsmodel zorgt voor een goede afweging van diverse mogelijkheden voor een goede groei van Rotterdam. Die afwegingen maakt de gemeente met Rotterdammers, Rotterdamse bedrijven en andere stakeholders.
- De Uitvoeringsstrategie van de Omgevingsvisie zorgt dat de gemeente gestructureerd werkt aan goede groei. En geeft richting aan op de middellange termijn in de strategische gebiedsontwikkelingen en wijkontwikkelingen die hieraan bijdragen. Ook biedt het een basis voor een meerjaren-investeringsagenda om deze gebiedsontwikkelingen uit te voeren.
- In samenhang met de woningbouw werken aan voldoende werklocaties (programma Economische Ontwikkeling) en groen- en maatschappelijke voorzieningen (programma Maatschappelijke Ontwikkeling) om ‘goede groei’ mogelijk te maken, bijvoorbeeld door een groennorm op te nemen bij de eisen voor nieuwbouw.
- De gemeente werkt aan grote en kleine project- en gebiedsontwikkelingen. Grote projecten zijn de Kop van Zuid, Katendrecht, Rotterdam Central District XL, de Kleine Kernen, Nieuw Kralingen, ZoHo (Zomerhofkwartier), Schiehaven Noord, Spaanse Polder, Motorstraatgebied, Rijnhaven, Merwe-Vierhavens (M4H) en Van Nelle Knoop. Aan de Oostflank gaat het om Alexanderknoop en Brainpark en verder om Feyenoord City en Hart van Zuid. Daarnaast lopen marktinitiatieven als de Kaai en Rise en veel kleine projecten om bestaande buurten en wijken te versterken. Tot slot werkt de gemeente aan de stadsprojecten.
- Voor de realisatie van veel gemeentelijke doelstellingen is ruimte nodig. De ruimte in de stad wordt schaarser en dat geldt ook voor het beschikbare geld en de beschikbare capaciteit. Nutsvoorzieningen, zoals stroomleverantie, staan onder druk door netcongestie. Tegelijk wordt Rotterdam aantrekkelijker voor investeerders. Er is een stroom aan nieuwe initiatieven uit het bedrijfsleven en voor nieuwe woningen. Goede groei van Rotterdam vraagt dus om het maken van keuzes. Daarvoor is een stevige ruimtelijke regierol voor de gemeente Rotterdam noodzakelijk.
- Samenwerking is essentieel in het realiseren van goede groei. De gemeente werkt samen met Rotterdammers, bedrijven en andere betrokkenen. Met ondernemers aan de Piekstraat is bijvoorbeeld een ontwikkelvisie opgesteld. Met bewoners en de Cruise Terminal is gewerkt aan walstroom voor cruiseschepen en aan een vlotte afhandeling van toeristen. Bij het bouwakkoord 2024 waren veel belanghebbenden betrokken, met de wooncorporaties zijn prestatieafspraken gemaakt en in 2024 is het plan van aanpak voor duurzaam doorbouwen uitgewerkt met wooncorporaties, adviseurs en verschillende bedrijven.
- Ontwikkeling van een campus voor de Technische Universiteit Delft (Campus Rotterdam). De TU Delft heeft aangekondigd nieuwe transitie-opleidingen en onderzoeksprogramma’s te willen ontwikkelen in Rotterdam. In 2024 is hiervoor een intentieovereenkomst met de gemeente getekend. De ontwikkeling vindt geleidelijk, in fasen plaats, omdat deze afhankelijk is van de beschikbaarheid van financiering door het Rijk. In de eerste fase betrekt de TU Delft bestaand vastgoed, goed bereikbaar en in de nabijheid van partners. De TU werkt inmiddels samen met het ErasmusMC om daar te kunnen starten met een nieuwe opleiding Health & Tech. Daarnaast worden in 2025 en 2026 ook stappen gezet voor de vestiging van een programmabureau en ‘placemaking’ op Zuid. De gemeente ondersteunt hierbij en maakt middelen vrij om de eerste stappen te kunnen zetten.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2022	Realisatie cumulatief t/m 2023	Realisatie cumulatief t/m 2024	Begroting cumulatief t/m 2025	Realisatie cumulatief t/m 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Collegetarget woningbouwproductie: Het college start in de komende drie en een half jaar met de bouw van 12.500 – 14.500 nieuwe woningen. Van deze woningen (uitgezonderd tijdelijke woningen) behoort 20% tot het sociale segment en 35% tot het middensegment.	1.506 (17% sociaal - 35% midden)	4.640 (24% sociaal - 28% midden)	8.392 (28% sociaal - 30% midden)	12.500-14.500 (20% sociaal - 35% midden)	12.538 (27% sociaal - 31% midden)	Circa 3.500 per jaar (25% sociaal – 40% midden)	Circa 3.500 per jaar (25% sociaal – 40% midden)	Circa 3.500 per jaar (25% sociaal – 40% midden)	
400 studentenkamers	0	394	1.007	1.600	1.322				

Toelichting indicatoren

Nieuwe woningen

Tussen juli 2022 en 31 december 2025 is gestart met de bouw van 12.538 woningen.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Dit aantal is als volgt opgebouwd:

- Sociaal segment: 26,3% (3.185 woningen)
- Middensegment: 34,5% (4.164 woningen)
- Hoger segment: 23,3% (2.820 woningen)
- Topsegment: 13,3% (1.612 woningen)
- Onbekend segment: 2,6% (316 woningen)
- Tijdelijk wonen: 441 woningen.

Hoewel de bouwtarget van het college bijna is gehaald, was en is de tegenwind in de bouw nog niet op alle punten voorbij.

Alhoewel er voldoende planvoorraad was bij de start van collegeperiode, was bijsturing op prijssegmenten nodig. Hiervoor zijn verschillende maatregelen genomen:

- Benutten van interne en externe financiële middelen, zoals de ophoging van het Doorbouwfonds tot € 57 mln, Startbouwregeling Rotterdam, Startbouwimpuls en Woningbouwimpuls vanuit het Rijk (€ 26 mln) en Rijksbijdragen voor studenten (Regeling Huisvesting Aandachtsgroepen).
- Bieden van flexibiliteit en inzet op innovatie: flexibiliteit koop/huur, stimuleren optoppen en bouw flexwonen, standaardisatie procedures via besluitvormingsmodel Rotterdam.
- Afspraken met partijen: Doorbouwakkoord.

Eind 2024 RAUW-aanpak gericht op sneller bouwen, door minder regels en heldere keuzes: met digitale gebiedsontwikkeling, versoepelen Kwaliteitsbeleid wonen. Meldpunt regels, samenwerking via parallel plannen.

Uitdagingen op de realisatie van de toekomstige bouwopgave zijn:

- Een blijvend verlaagde investeringsbereidheid van (buitenlandse) beleggers en onder druk staande investeringsruimte bij corporaties.
- De blijvend stijgende bouwkosten en de lange procedures bij bezwaar en beroep.
- Het schaarse arbeidspotentieel en de netcongestie.

Via de Rotterdamse versnellingstafel houdt de gemeente deze en andere kritische succesfactoren nauwlettend in de gaten, samen met marktpartijen en corporaties. Daarnaast is een nieuwe vulling van het Doorbouwfonds nodig.

Studentenkamers

Tot eind 2025 is gestart met de bouw van 1.322 studentenwoningen, waarvan 1.058 zelfstandige en 264 onzelfstandige woningen.

In 2025 is gestart met de bouw van 315 studentenwoningen onder andere via project Hoofdweg 250.

De bouw van het aantal studentenwoningen ligt nog op schema. Er zit voor circa 600 studentenwoningen in de planvoorraad met beoogde startbouw voor juli 2026. Dit is voldoende om de target te behalen.
De huidige planvoorraad voor de periode vanaf 2026 bestaat onder andere nog uit projecten op Zuid (ABN-AMRO-locatie, Veemtoren), De Hoge Wiek, waar in 2025 de sloop al is gestart, en op de campus van de Erasmus Universiteit (Abram van Rijckevorselweg).

Wat hebben we in 2025 bereikt?

Omgevingswet

Het college heeft in juli de uitvoeringsstrategie Omgevingsvisie in concept vastgesteld. Door deze strategie heeft de gemeente beter inzicht wanneer ruimteclaims vanuit diverse sectoren op Rotterdam afkomen. Nieuwe grote toekomstige ruimteclaims zijn onder meer: een nieuwe of uitgebreide afvalwaterzuivering en grote transformatorstations voor de benodigde versterking van het elektriciteitsnetwerk.
Bij een aantal gebiedsontwikkelingen moeten functies worden verplaatst, zodat er ruimte ontstaat voor nieuwe ontwikkelingen zoals woningbouw.

De procesvereisten vanuit de Omgevingswet vragen om implementatie in de onderliggende producten van het Besluitvormingsmodel Ruimtelijke Ontwikkeling Rotterdam (BRO). In 2025 is een Handboek besluitvormingsmodel ruimtelijke ontwikkelingen opgesteld waarin het gebruik van het model en de verantwoordelijkheden zijn uitgewerkt.

Balans maatschappelijke opbrengsten en financieel resultaat

Op 18 december 2025 heeft de gemeenteraad nieuw erfpachtbeleid vastgesteld. Daarnaast is de aanbesteding voor een nieuw contractbeheersysteem bijna afgerond. Dit leidt tot betere registratie en monitoring van contractafspraken bij erfpacht- en eigendomscontracten.

Voor de uitvoering van het Rotterdams Grondbeleid zijn in 2025:

- de grondexploitaties Schoterboshof, Lemairepark, Romeynshof en Pannekoekstraat geopend;
- de grondexploitaties Tweebosbuurt, Maasranden, Parkstad en Nieuw-Kralingen herzien;
- de voorbereiding van de grondexploitaties Kop van Homerus, Van Meekerengebied en Van Eversdijckstraat van start gegaan.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bij het bepalen en vaststellen van de grondwaarde gaat de gemeente uit van de principes en richtlijnen die zijn gesteld in de grondprijzenbrief. De gemeente vraagt deze grondwaarde bij de uitgifte van (bouwrijp gemaakte) gronden. Voor 3 grondexploitaties geldt dat de minimale grondprijs uit de grondprijzenbrief niet kan worden verwerkt. De vastgestelde programma's voor deze 3 grondexploitaties zijn niet meer te realiseren met de door de gemeenteraad vastgestelde uitgangspunten. Het gaat om de grondexploitaties Merwehaven, Rijnhaven en Sportcampus. Wel zijn voor deze grondexploitaties de (vaste) sociale grondprijs en de (vaste) grondprijs voor maatschappelijke voorzieningen toegepast.

Voorbereiding en uitvoering geven aan gebiedsontwikkelingen

De gemeente werkt mee aan de Rijksprogramma's voor een goede ruimtelijke ordening, in aanloop naar de nieuwe Nota Ruimte van het Rijk. Onderdeel van de Rijksprogramma's zijn de uitwerking van het NOVEX-gebied Zuidelijke Randstad en het NOVEX-gebied Haven.

Eind 2023 is het Ontwikkelperspectief voor het Novex-gebied Rotterdamse haven vastgesteld door het Rijk, provincie Zuid-Holland, Havenbedrijf Rotterdam en gemeente Rotterdam. Voor de uitwerking van het Novex-gebied Rotterdamse haven is na het vaststellen van het Ontwikkelperspectief begin april een Uitvoeringsagenda naar de Tweede Kamer gestuurd. Daarin werken het Rijk, provincie Zuid-Holland, gemeente Rotterdam en het bedrijfsleven samen om de afgesproken ambities te realiseren.

Hierin staan sleutelafspraken die gericht zijn op 3 doelen:
1. Transitie haven
2. Sterke metropoolregio
3. Balans leefomgeving.

Eind 2025 is de Havenvisie vastgesteld door de gemeenteraad. De Havenvisie verwijst vanzelfsprekend ook naar NOVEX.

In 2024 is het ontwikkelperspectief NOVEX Zuidelijke Randstad vastgesteld. In 2025 heeft Bestuurlijk Overleg Leefomgeving met de Uitvoeringsagenda 2.0 ingestemd. Deze benoemt 3 programmalijnen die richtinggevend zijn voor de komende periode:

1. Gezonde, klimaatadaptieve delta.
2. Toekomstbestendige verstedelijking.
3. Toekomstbestendige economie.

Samenwerkingspartners van de Zuidelijke Randstad hebben als doel de uitvoeringsagenda door te ontwikkelen naar een regionale investeringsagenda (RIA). Met de RIA willen de gemeente en de andere partners in de NOVEX Zuidelijke Randstad invulling geven aan de samenwerking tussen overheden, maatschappelijke partners en ontwikkelende partners. Naar verwachting gaat het proces om tot een RIA te komen in 2026 van start.

In 2025 heeft het college het Gebiedsambitiedocument De Esch aan de gemeenteraad gestuurd. Vaststelling is beoogd in februari 2026.

Wat hebben we gedaan?

Omgevingswet

Op basis van de in concept vastgestelde uitvoeringsstrategie van de Omgevingsvisie werkt de gemeente toe naar de definitieve versie. Vaststelling door het (huidige) college is verwacht in 2026.
De gemeente werkt verder aan nieuwe grote toekomstige ruimteclaims. Zoals een nieuwe of uitgebreide afvalwaterzuivering en een aantal grote transformatorstations voor de benodigde versterking van het elektriciteitsnetwerk.

Bij een aantal gebiedsontwikkelingen moeten functies worden verplaatst, zodat er ruimte ontstaat voor nieuwe ontwikkelingen, zoals woningbouw. Door de afgekondigde netcongestie is het verplaatsen van functies naar alternatieve locaties lastiger, want er is niet op elke locatie vanzelfsprekend de mogelijkheid voor de benodigde elektriciteit. Dit kan tot vertraging leiden. Door de netcongestie werkt Stedin met een wachtlijst. Niet alle functies komen even snel in aanmerking voor aansluiting op het net. Ook dit kan consequenties hebben voor de planning van gebiedsontwikkelingen. De gemeente en Stedin onderzoeken dit samen.

Erfpachtbeleid

Voor het bereiken van de ruimtelijke doelstellingen voert de gemeente het Rotterdams Grondbeleid uit.

De gemeente heeft gewerkt aan de uitwerking van nieuw erfpachtbeleid, inclusief de analyse van consequenties en impact hiervan. Daardoor kunnen bewuste afwegingen worden gemaakt tussen financiële opbrengsten en maatschappelijke opgaven. Zoals betaalbare woningbouw en gewenste ruimtelijke ontwikkelingen.

Voorbereiding en uitvoering geven aan gebiedsontwikkelingen

Een van de sleutelafspraken van de Uitvoeringsagenda NOVEX-gebied Rotterdamse haven is de start van een verkenning ruimtegebrek haven en impuls leefomgeving. Dit betekent onder andere onderzoek naar het nut en de noodzaak van een zeewaartse uitbreiding. Hiervoor gebruikt de gemeente de spelregels van het MIRT.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Dankzij positieve besluitvorming hierover in het Bestuurlijk Overleg MIRT (BO MIRT) van januari 2026 is deze verkenning gestart. De verkenning leidt tot investeringsbesluiten van het Rijk met als doel het oplossen van het ruimtegebrek en een impuls geven aan de leefomgeving.
De transitie van de Rotterdamse haven is cruciaal voor de transitie van Nederland. De komende jaar werken de partners aan een investeringsagenda. En de overheden werken het ontwikkelperspectief uit in hun eigen omgevingsbeleid, zoals de provinciale en Rotterdamse Omgevingsvisie.

In 2025 is in de Rotterdamse regio (oud-Stadsregiogemeenten) bestuurlijk gestart met regionale samenwerking voor NOVEX Zuidelijke Randstad. Rotterdam en Lansingerland vertegenwoordigen de hele regio in het Bestuurlijk Overleg NOVEX Zuidelijke Randstad en stemmen dit af met de gemeenten in de regio.

Samenwerkingspartners van de Zuidelijke Randstad hebben als doel de uitvoeringsagenda door te ontwikkelen naar een regionale investeringsagenda (RIA). Met de RIA willen de gemeente en de andere partners in de NOVEX Zuidelijke Randstad invulling geven aan de samenwerking tussen overheden, maatschappelijke partners en ontwikkelende partners. Naar verwachting gaat het proces om tot een RIA te komen in 2026 van start.

Voor de Van Nelle-knoop is gestart met het opstellen van een gebiedsambitiedocument. Er zijn participatierondes gedaan met belanghebbenden in het gebied.

Netcongestie

De gemeente heeft een impactscan opgesteld over de gevolgen van afkondiging van netcongestie. Dit treft ook de planning en programmering van de diverse gebiedsontwikkelingen in voorbereiding.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Doel: Fijn leven en verblijven in de delta

Wat willen we bereiken?

Het realiseren van groene en blauwe verbindingen en het verlevendigen van de rivieroevers

- In een steeds drukkere stad is een prettige buitenruimte belangrijk. Daarom richten we ons op betere routes langs de rivieren, verlevendiging van de oevers door er functies aan toe te voegen, verbetering en vergroening van verbindingen tussen wijken en door wijken heen, zodat er aantrekkelijke routes ontstaan voor beweging, ontmoeting en recreatie. Deze collegeperiode ligt de focus vooral op de volgende groenblauwe verbindingen: Heemraadssingel – Van Aerssenlaan, Rotterdamse Rotte, Steilrand en Rondje bruggen Nieuwe Maas. Daarnaast wordt gewerkt aan een toekomstperspectief als visie op het duurzaam en robuust vergroenen van de stad in de toekomst. Dit perspectief zal mede een antwoord geven of- en zo ja welke kwantitatieve sturing kansrijk is voor Rotterdam.

Ruim baan voor fietsers en voetgangers

- In de hele stad, in het bijzonder in de binnenstad en bij ov-knooppunten, komt er meer ruimte voor voetgangers, fietsers en het ov. Dit zorgt voor een veliger gevoel en ruimte voor ondernemers in de buitenruimte, zoals voor horeca. Daarnaast zorgt dit voor mogelijkheden de stad te verdichten, terwijl de gezondheid verbetert en de wijken prettig leefbaar blijven. Waar nodig en mogelijk hanteren we een maximumsnelheid van 30 kilometer per uur als norm. De ruimte die vrijkomt bij de mobiliteitstransitie kunnen we gebruiken voor kwaliteitsverbetering en vergroening. Dit draagt bij aan biodiversiteit en klimaatadaptatie.

Het groener en meer klimaatadaptief maken van parken, straten, plein en boulevards

- Om fijn te kunnen leven in Rotterdam, maakt de gemeente de stad meer biodivers en groener. De ambities van programma Biodiversiteit en het Weerwoord zijn mede richtinggevend voor de invulling van projecten in de Groenagenda. In ‘stenige’ stadswijken verbetert en vergroent de gemeente de openbare ruimte. Verder zorgt zij voor betere pleinen met meer groen en groeiruimte voor bomen, betere wateropvang en nieuwe groene locaties in de wijken. Dit zorgt voor koelere buitenruimte in de zomer, een gezondere leefomgeving en minder kans op wateroverlast bij hevige regenbuien. Tegelijkertijd biedt het meer leefruimte en verbindingen voor plant en dier.

Verbetering van de milieukwaliteit van de leefomgeving

- De overheid heeft de plicht om de milieukwaliteit op orde te brengen of te houden. Rotterdam doet dit door geluidsoverlast, luchtvervuiling en bodemverontreiniging terug te dringen en de kans te beperken op en het effect van milieu-incidenten bij het werken met en vervoeren van gevaarlijke stoffen. Dit is essentieel voor een gezonde fysieke leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

Het realiseren van groene en blauwe verbindingen en het verlevendigen van de rivieroever

- Nieuwe Maas versterken als centraal park met focus op het gebied tussen de stadsbruggen (Rondje Bruggen). De mogelijkheden voor meer levendige functies, zoals horeca en recreatief gebruik van plekken langs de rivier worden verkend. Hiertoe is medio 2024 de Wateratlas Nieuwe Maas opgeleverd.
- Het Rotterdamse deel van Landschapspark De Rotte versterken, van de dam tot de Zevenhuizerplas. De gemeente richt zich daarbij vooral op levendigheid en waterrecreatie op en langs de Rotte. Zo wordt de Poort van Noord verkend als ontwerpopgave. Samen met het recreatieschap Rottemeren draagt de gemeente bij aan de ontwikkeling van het Landschapspark ten noorden van Rotterdam.
- Groene verbindingen versterken, bijvoorbeeld langs singels en dijken. De groenblauwe verbindingen als de Rotterdamse Rotte en Heemraadssingel-Van Aerssenlaan worden verbeterd. Dat is goed voor recreatie, biodiversiteit en biedt bescherming tegen wateroverlast. Hierover staat meer informatie in het begrotingsprogramma Beheer van de stad.
- De drie stadsprojecten Nelson Mandelapark, Rijnhavenpark en getijdenpark Feijenoord verder ontwikkelen. Deze projecten dragen bij aan levendige rivieroevers.

Ruim baan voor fietsers en voetgangers

- Stimulering van actieve mobiliteit voor alle doelgroepen door het aanleggen van fiets- en wandelpaden. Extra aandacht is er voor scholen en ov-knooppunten.
- Verkeerscirculatieplan voor de hele stad en uitvoeringsstrategie voor een autoluwere binnenstad en het Oude Westen, Nieuwe Westen, Middelland en Oude Noorden.
- Jaarlijks de aanpak van de tien meest verkeersonveilige plekken. Opsporing van asociaal rijgedrag en aanpakken van de daders.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- Invoeren van 30 km per uur als maximumsnelheid in 115 straten in Rotterdam.

Het groener en meer klimaatadaptief maken van parken, straten, plein en boulevards

- Vergroenen door 20 hectare extra groen aan te leggen. Waar mogelijk worden de werkzaamheden hiervoor gekoppeld aan rioolvervanging en andere opgaven in de ondergrond en de herinrichting van de openbare ruimte (begrotingsprogramma Beheer van de stad).
- Meer en meer divers groen aanleggen om de groenstructuur van Rotterdam te versterken. Uitgangspunten: aanpassing aan klimaatverandering en meer biodiversiteit. Zo wordt bijdragen aan verkoeling en wordt overlast bij neerslag en droogte tegengegaan.
- Uitvoeren 50 klimaatadaptieve, groene projecten en 15 groenblauwe pleinen.
- Groenblauwe schoolpleinen realiseren.
- Stadsprojecten voorbereiden en realiseren: Hofplein en Alexanderplein zijn inmiddels in uitvoering.
- Het ontwikkelkader Oostflank verder uitbouwen. Dit ontwikkelkader zet in op het versterken van het groene raamwerk, waarbij kwaliteit en verbindingen in de stad en met het ommeland verbeteren. Concreet op te lossen grote schakels: Rivieroeverpark, Bos-as Prinsenlaan.

Verbetering van de milieukwaliteit van de leefomgeving

- Per gebied bekijken wat nodig is om geluidsoverlast te verminderen en te voorkomen. Dat kan bijvoorbeeld door betere isolatie, stil asfalt of een slimme inrichting van het gebied (waarbij bijvoorbeeld kantoren dienen als geluidsschild voor woningen). Deze maatregelen zijn in lijn met de in 2023 vastgestelde Koersnota Geluid en zijn geconcretiseerd in het Actieplan Geluid 2025-2029, dat in de tweede helft van 2025 ter vaststelling wordt voorgelegd.
- Verbeteren van de luchtkwaliteit. Rotterdam voldoet aan de huidige wettelijke normen. Europa heeft in oktober 2024 de normen aangescherpt en het Rijk is verplicht dit uiterlijk oktober 2026 om te zetten in wetgeving. In 2030 moet de gemeente Rotterdam voldoen aan de nieuwe normen. De huidige maatregelen, gericht op het terugdringen van de uitstoot van het wegverkeer, de scheepvaart en de industrie, worden doorgezet. Samen met andere overheden wordt nagedacht over toekomstige maatregelen. Maatregelen ter verbetering van de luchtkwaliteit hangen sterk samen met verduurzaming van mobiliteit, vergroening, klimaatbeleid en de energietransitie. Zie ook het begrotingsprogramma Energietransitie.
- Risico's beperken bij het vervoer van gevaarlijke stoffen en bedrijven die werken met gevaarlijke stoffen. Er wordt bijvoorbeeld bij vergunningverlening, toezicht en handhaving geprioriteerd op basis van de risico's van de activiteiten. Daarbij wordt bijzondere aandacht besteed aan de veiligheid van nieuwe, zich snel ontwikkelende technologieën en ontwikkelingen op het gebied van de energietransitie.
- De bodemkwaliteit in de stad verbeteren waar dat mogelijk is, gericht op het voorkomen van mogelijk contact met verontreinigde grond (met bijvoorbeeld lood of andere zorgwekkende stoffen). Ook wordt de verspreiding van verontreinigingen in het havengebied tegengegaan met een gebiedsgerichte aanpak, in samenwerking met o.a. de provincie en het Havenbedrijf Rotterdam.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Collegetarget: In deze collegeperiode wordt 20 ha groen erbij gerealiseerd of wordt de planvorming afgerond en start de uitvoering ervan uiterlijk in 2026	Realisatie is meegenomen in resultaat 2023. Vanaf 1 juli zijn cijfers meegenomen, tot 1 juli is meegeteld bij vorige collegetarget	8,1 ha	17,4 ha	15 ha	26,9 ha	20 ha			
Collegetarget: We verbeteren de verkeersveiligheid in Rotterdam door effectieve maatregelen te treffen op dertig van de meest verkeersonveilige locaties in de stad.	0	2	4	10	2	Eindwaarde: 30	10		

Toelichting indicatoren

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Collegetarget Groen

De inspanning om de openbare ruimte te vergroenen is deze collegeperiode voortgezet en geïntensiveerd om deze collegetarget van 20 hectare extra groen te kunnen realiseren.

Bij alle inrichtingsplannen die de gemeente maakt, geldt standaard de opgave om extra groen te realiseren. Bij rioolvernieuwingsprojecten, onderhoud van wegen, groeiplaatsverbetering voor bomen en onderhoud van speelplaatsen bekijkt de gemeente expliciet gekeken of er groen in een project is toe te voegen. Daar zijn ook financiën beschikbaar voor.

Verder stimuleert de gemeente de aanleg van groene daken, onder andere met een klimaatsubsidieregeling. Het college heeft dit vastgelegd in het actieplan De groenagenda: Rotterdam gaat voor groen 2023-2026. Al deze inspanningen hebben geleid tot een zeer positief resultaat: met 26,9 hectare is de target meer dan behaald.

Collegetarget verkeersveiligheid

In de zomer van 2023 is voor de aanpak van verkeersonveilige locaties overgestapt van de black spot-werkwijze naar de werkwijze volgens de definitie van de collegetarget. In totaal zijn er in 2023 2 locaties opgeleverd en in 2024 4 locaties. In 2025 zijn er 2 locaties gereedgekomen. Net over de jaarwisseling zijn nog twee extra targetlocaties opgeleverd. Zoals eerder gerapporteerd zal de doelstelling van dertig locaties naar verwachting pas eind 2026 worden gehaald. Dit betekent dat het target niet op tijd (eind 2025) wordt behaald met alleen de locaties die voldoen aan de definitie van de collegetarget.

Dit komt doordat het collegetarget ambitieus is door de invoering van een nieuwe, integrale methode om verkeersonveiligheid te bepalen op basis van slachtoffers, modelrisico en beleving. Hiermee is de focus verschoven van curatief naar preventief beleid, inclusief nieuwe effectmeting en evaluatie. De selectiefase duurde langer door dataverzameling en nieuwe werkwijzen, waardoor de aanpak van locaties later startte, terwijl de oude aanpak doorging. Door de vele werkzaamheden in de buitenruimte en een doorlooptijd van circa twee jaar voor projecten, is verdere opschaling niet overwogen en zou dit vanaf 2024 ook weinig effect meer hebben gehad.

Ondertussen worden deze bestuursperiode per jaar veel méér verkeersonveilige locaties aangepakt. Deze voldoen echter niet allemaal aan de criteria van de target. Het gaat bijvoorbeeld om blackspots of locaties waar Rotterdammers zich onveilig voelen. Totaal zijn deze collegeperiode 26 onveilige locaties verbeterd (10 collegetargetlocaties en 16 overige locaties). Eind van deze collegeperiode zullen daarmee wel meer dan 30 locaties verkeersveiliger zijn gemaakt.

NB de realisatie 2022 maakt nog geen deel uit van de collegetarget, maar is voor de volledigheid opgenomen.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

Het realiseren van groene en blauwe verbindingen en het verlevendigen van de rivieroevers

Bij de Rotte is het inrichtingsplan voor de Rottekade tussen Noorderbrug en Meent de basis voor de uitvoering van de Linker Rottekade. Dit is in 2025 voorbereid en gaat in 2026 in uitvoering. De Wateratlas Rotte is afgerond en wordt begin 2026 bestuurlijk vastgesteld.

Het inrichtingsplan voor de Van Aerssenlaan is gereed. De uitvoering start in 2027 omdat de tram als omleidingsroute voor het Hofplein gebruik maakt van deze straat.

In combinatie met de vernieuwing van de voetpaden langs de Heemraadssingel vinden ook andere verbeteringen aan het groen en de bomen plaats, vanaf begin 2026.

Bij Rondje Bruggen is in 2025 gewerkt aan het herinrichtingsplanplan voor de Stieltjessstraat.

Bij de Steilrand zijn 3 vlonders aan de Strekkade aangelegd, waar mensen kunnen verblijven met uitzicht op de plas. Daarnaast is samen met de volkstuinvereniging in het gebied een kinderontdekroute aangelegd.

Groenagenda: Groener en klimaatadaptief/ Het groener en meer klimaatadaptief maken van parken, straten, pleinen en boulevards

Met de groenagenda werkt de gemeente niet alleen aan 20 ha extra groen. Ook de andere doelstellingen van de groenagenda liggen eind 2025 op schema:

- 31 klimaatadaptieve projecten zijn gereed en 19 worden uitgevoerd in 2026.
- 8 pleinen zijn gereed, 2 in uitvoering en 5 volgen in 2026. In 2025 zijn de Persoonsdam en het Assendelftplein opgeleverd. Het Taandersplein en het Mullerpierplein zijn in uitvoering.
- 620 straten zijn gezamenlijk actief met groen in 2025 via Opzoomer Mee.
- 125 bewonersprojecten met groen zijn uitgevoerd met budget van de wijkraden.
- Meer dan 40 hectare bijenlandschap is aangelegd.
- 58 groenblauwe schoolpleinen heeft Rotterdam in totaal, 13 pleinen zijn in voorbereiding.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verbetering van de (milieu)kwaliteit van de leefomgeving

Bij de totstandkoming van ruimtelijke plannen krijgen de thema's luchtkwaliteit, geluid, bodem en omgevingsveiligheid een steeds belangrijkere plaats. Ook in 2025 heeft dit bijgedragen aan een verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

Het realiseren van groene en blauwe verbindingen en het verlevendigen van de rivieroevers

In 2025 is gewerkt aan de 4 groenblauwe verbindingen en daarmee gaat de gemeente in 2026 verder.

Groenagenda: Groener en klimaatadaptief/ Het groener en meer klimaatadaptief maken van parken, straten, pleinen en boulevards

Er is aan vele projecten meegewerkt, met extra inzet of extra financiën zodat de collegetarget van 20 hectare extra groen ruim is gehaald. Ook hebben 6 scholen subsidie gekregen voor een groenblauw schoolplein. En is gewerkt aan veel klimaatadaptieve projecten, zodat er inmiddels 31 gereed zijn en in 2026 nog eens 19 volgen.

Verbetering van de (milieu)kwaliteit van de leefomgeving

Eind 2025 heeft het college in een verkenning de procedure voor een Rotterdams programma luchtkwaliteit geschetst. De verkenning biedt inzicht in noodzakelijke maatregelen om in 2030 te voldoen aan de aangescherpte Europese normen. Met het programma vermindert de gemeente de risico's op vertraging van de bouwopgave.

In december 2025 heeft het college het Actieplan Geluid 2025-2029 vastgesteld. Het actieplan is een Europese verplichting en een verplicht programma onder de Omgevingswet. Het is gericht op het aanpakken van geluidhinder.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Doel: Goede groei en verbinding

Wat willen we bereiken?

De stad groeit binnenstedelijk en versterkt daarbij bestaande plekken

- Binnenstedelijke groei ontziet de buitengebieden en geeft meer draagvlak voor bestaande voorzieningen in de stad. Dit biedt tegelijk kansen voor betere verbindingen tussen bestaande wijken en de kleine kernen: ‘één stad gevoel’. Een gevolg van binnenstedelijk bouwen is toenemende druk op voorzieningen in de stad en de buitengebieden. Daarom vinden er investeringen plaats in bestaande en nieuwe groengebieden in en om de stad en in voldoende maatschappelijke voorzieningen. Rotterdam bouwt bij voorkeur bij bestaande en nieuwe ov-haltes. Behoud en versterking van de karakteristieken van een plek of gebied vormen het uitgangspunt voor nieuwe ontwikkelingen.

Er is hoogwaardig ov op stedelijke en regionale schaal beschikbaar

- Opwaardering bestaande netwerk en aanleg van nieuwe verbindingen lost knelpunten op en geeft ruimte voor ontwikkelingen. Een modal shift naar ov en het creëren van snellere, directere verbindingen verbetert de stedelijke leefkwaliteit en vergroot de kansen op werk, onderwijs en sociale interactie. Met een nieuwe oeververbinding tussen Kralingen en Feijenoord/IJsselmonde, inclusief hoogwaardig openbaar vervoer en een nieuw treinstation bij Stadionpark verbeteren de beschikbaarheid van het ov. Toegankelijkheid van het ov bevorderen we door ov gratis te maken voor specifieke doelgroepen.

Gebieden zijn goed bereikbaar en de doorstroming blijft op peil, met gebruikmaking van nieuwe mobiliteitstechnologie

- Evenwichtige programmering, verdeeld over de verschillende stedelijke centra, om goede groei van de stad mogelijk te maken. Voorkomen of terugdringen van verwachte verkeershinder door werkzaamheden door het optimaal benutten van beschikbare infrastructuur, mede door koppeling van netwerken en spreiding over verkeerssoorten (fiets, voetganger, auto, ov etc.), met slimme services en informatie. Daarbij is bereikbaarheid een regionale opgave. Daarom intensieve samenwerking met andere overheden in de regio en het bedrijfsleven.

Ruimte verdelen we verstandig, met oog voor minder winstgevende functies en door mobiliteit (inclusief parkeren) anders te organiseren

- De urgentie om de ruimte goed te verdelen is hoog. Dat komt doordat Rotterdam aan verschillende transities tegelijk werkt, zoals de mobiliteitstransitie, de energietransitie en de klimaatopgaven. Deze komen allemaal samen in gebiedsontwikkelingen als M4H. De gemeente wil voorkomen dat sommige functies uit de stad verdwijnen. Denk aan werklocaties of maatschappelijke voorzieningen. Daarom zorgt zij voor efficiënt (dubbel)gebruik van de schaarse ruimte. Met zogenoemde ‘mengmilieus’ blijven de bestaande schaarse functies in de stad en worden parkeervoorzieningen dubbel gebruikt. Daarnaast zorgt de gemeente voor een gastvrij betaald parkeersysteem binnen de Ring Rotterdam en voor goede P+R-voorzieningen. Dit alles draagt bij aan een optimale verdeling van ruimte voor mobiliteit over alle Rotterdammers en bezoekers.

Betaalbare woningen voor verschillende doelgroepen

- Nieuwe bouwprojecten in de wijken dragen bij aan wijken voor iedereen. Nieuwbouwwoningen in het sociale segment en het middensegment worden vooral voor studenten, jongeren, ouderen en sociale stijgers gebouwd.
- De gemeente zorgt voor voldoende woningen voor alle Rotterdammers, ongeacht hun financiële situatie. Het streven is wijken te creëren die deze diversiteit weerspiegelen, zodat iedereen er een thuis kan vinden en binnen dezelfde wijk kan doorstromen.
- De gemeente daagt zichzelf en de markt uit om met nieuwe woonconcepten te komen die inspelen op de veranderende bevolking met meer alleenstaanden en meer ouderen.
- Er wordt gekeken naar nieuwe instrumenten die het goed functioneren van de woningmarkt bevorderen, zoals het uitsluiten van discriminatie en het betalen van redelijke huurprijzen.
- Bij nieuwbouw is altijd aandacht voor duurzaamheid, voorzieningen in de buurt, een aantrekkelijke openbare ruimte, voldoende groen, mobiliteit/parkeren, werkgelegenheid en sociale cohesie. Hoogwaardige architectuur en stedenbouw dragen bij aan de kwaliteit van de stad.

Wat gaan we daarvoor doen?

Binnenstedelijke groei

- Plannen ontwikkelen om een aantrekkelijke omgeving te zijn voor woningen, werklocaties, voorzieningen en groen. De gemeente plant de grootste groei in de Binnenstad op twee oevers, in de Oostflank, op Zuid en in M4H.
- Een toekomstige planvoorraad met woningen voor de langere termijn ontwikkelen. Daarvan maken ook de maatschappelijke, culturele, landschappelijke en economische functies deel uit. Onder andere met de voortgang in de Verkenning Van Nelle Knoop en de gedeeltelijke

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

herziening van de omgevingsvisie voor de Oostflank wil de gemeente een planvoorraad van nieuwe woningbouwprojecten garanderen voor de middellange termijn.
- Met partners verkent de gemeente wat er nodig is om de vitale systemen van de stad op peil te houden. Vitale systemen zijn onder meer het energienetwerk, watersysteem, mobiliteitssysteem, de riolering en het drinkwatersysteem. Deze systemen zijn onontbeerlijk voor het functioneren van de stad en om verder te kunnen groeien. Daarnaast kunnen aanpassingen van deze systemen nodig zijn om transities te kunnen realiseren.

Hoogwaardig openbaar vervoer

- Gratis openbaar vervoer voor ouderen en voor kinderen tot 12 jaar. Kleinere barrièrewerking van de rivier door deze te benutten voor personenvervoer over water. Onderzoek naar kansen van verbetering van ov naar Rozenburg en andere kleine kernen.
- Werken aan een nieuwe stadsbrug tussen Kralingen en Feijenoord/IJsselmonde inclusief hoogwaardig openbaar vervoer (tramkwaliteit) tussen Kralingse Zoom en Zuidplein en een nieuw treinstation bij Stadionpark. Het voorkeursalternatief wordt vastgelegd in een partiële herziening van de Rotterdamse Omgevingsvisie.
- Uitbreiding van capaciteit en frequentie van het bestaande Rotterdamse metronetwerk. Samen met RET en MRDH werken aan hogere kwaliteit van tramlijnen. Daarbij oog houden voor het herstel van de reizigersopbrengsten na de coronapandemie en de ontwikkeling van de personeelssituatie bij de RET.
- Opwaardering van de spoorlijn Leiden-Dordrecht, inclusief nieuwe treinstations bij Van Nelle en Stadionpark, met het Rijk en de regio.
- Inspanning om een snelle, hoogwaardige en vrij liggende busverbinding tussen Zuidplein en Rotterdam Centraal door de Maastunnel te realiseren.
- Hoogwaardig openbaar vervoer (hov) draagt bij aan de bereikbaarheid van bestaande woon-, werk-, onderwijs- en voorzieningenlocaties en een flink aantal nieuwe gebiedsontwikkelingen, zoals Feyenoord City, EMC Campus, Cultuur&Campus, Kralingse Zoom en de Van Nelleknoop.

Goede bereikbaarheid en doorstroming

- Verkeerslichtinstallaties en verkeersmonitoring up-to-date houden. Gebruikmaken van smart-mobility-technologie. Innovatie, bijvoorbeeld door verkeerslichten intelligent te maken en ze te laten communiceren.
- Uitstekende benutting van beschikbare netwerken om de dagelijkse bereikbaarheid en doorstroming optimaal te houden. Bij incidenten wordt verkeer over alternatieve routes gestuurd en informatie aan de reiziger verstrekt via diverse kanalen. Afspraken binnen de provincie over beperking van verkeershinder. Bij werkzaamheden bevordering van de overstap op de fiets, het ov of deelmobiliteit.
- Bevordering van smart mobility, bijvoorbeeld onderling communicerende voertuigen en op termijn door zelfrijdende voertuigen. Samenwerking met bedrijven en netwerken draagt bij aan een internationaal imago van Rotterdam als innovatieve stad.
- Verkeersmodellering, inwinning van gegevens en databeheer als basis voor regeling van het verkeer en vorming van beleid.

Ruimte verstandig verdelen

- Gebruikmaking van referentiewaarden maatschappelijke voorzieningen bij nieuwe ontwikkelingen. Dit zorgt voor een goede mix van functies en voorkomt dat functies uit de stad verdwijnen die minder winstgevend, maar wel hard nodig zijn.
- Verdeling van de ruimte voor mobiliteit met oog voor natuurvriendelijk bouwen op redelijke afstand van routes voor hoogwaardig openbaar vervoer en verstandige ordening van de ruimte in de ondergrond.
- Parkeerregelgeving en facilitering van parkeerproducten die doel- en klantgericht zijn o.a. met maatwerkproducten. Invoering van betaald parkeren binnen de Ring Rotterdam. Groter betaal- en gebruiksgemak van betaald parkeren door innovatie, zoals digitalisering. Bevordering van parkeren in garages en P+R's in plaats van op straat. Verwijzen van deelmobiliteit naar aangewezen plekken. Onderzoek naar plekken voor mobiliteitshubs, eventueel in combinatie met inpandig parkeren.
- Doorgaan met het faciliteren van fietsparkeren bij ov-haltes en publiekstrekkende bestemmingen. Deze voorzieningen komen op logische plekken en passen in de openbare ruimte.
- Ontwikkeling van Merwe-vierhavens (M4H) met meer ruimte voor groen door gebruik te maken van andere mobiliteitsvormen en het parkeren in collectieve bovengrondse mobiliteitshubs. Waardoor de bereikbaarheid is geborgd en de omliggende wijken minder worden belast.
- Per wijk nagaan welke behoeften en belemmeringen er zijn om zich te verplaatsen naar werk, onderwijs, zorg of sociale activiteiten. Op basis daarvan terugdringing vervoersarmoede en ervoor zorgen dat iedereen zich prettig en veilig kan verplaatsen.
- Zorgen voor balans tussen de verschillende vervoersstromen (ov, auto, fiets, voetganger) in de ontwikkelstrategie Oostflank.

Betaalbare woningen voor verschillende doelgroepen.

- Elk jaar start de bouw van 3.500 tot 4.000 woningen. Het gaat om zowel nieuwbouw als om tijdelijke woningen. Gebouweigenaren worden uitgedaagd om in de bestaande voorraad meer woonruimte te maken door optoppen en woningdelen. Bij nieuwbouw wordt gestuurd op 55% in het segment 'betaalbaar (20% sociaal segment en 35% middensegment) en vanaf 2026 65% betaalbaar (25% sociaal en 40% middensegment).
- Voor studenten worden 400 woningen per jaar gebouwd. Voor ouderen is de ambitie in de periode 2022-2026 tien woon-zorgconcepten te starten in nieuwbouw.
- De gemeente neemt maatregelen voor meer woningen in het middensegment en stelt daarvoor geld beschikbaar, zoals het Doorbouwfonds.
- Er is aandacht voor de snelheid van bouwen van betaalbare woningen. In mei 2025 is de Rotterdamse Aanpak Uitvoering Woningbouw (RAUW) vastgesteld, die zorgt voor het vereenvoudigen en/of flexibiliteit brengen in regels en het versimpelen van bouwprocedures. Het doel

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

is om sneller betaalbare woningen te bouwen, zonder in te leveren op kwaliteit of duurzaamheid.
- Het Kwaliteitsbeleid Wonen is geactualiseerd. Dit plan richt zich op hoge kwaliteit van nieuwbouw. Het biedt tegelijkertijd meer flexibiliteit doordat in een aantal gebieden de regels voor minimale woonoppervlakte zijn verlaagd.
- De gemeente heeft gewerkt aan een nieuwe huisvestingsverordening die op 1 juli 2025 in werking is getreden. Op basis van nieuwe regels is de verordening uitgebreid met onder andere voorrang voor maatschappelijke beroepsgroepen en voor sociale stijgers bij sociale nieuwbouwkoopwoningen.
- De nieuwe Verordening samenstelling woningvoorraad is vastgesteld. Hierin zijn de mogelijkheden voor woningsplitsen versoepeld. Dat kan leiden tot meer betaalbare woningen voor Rotterdammers.
- De gemeente past de Wet betaalbare huur toe. Sinds 1 januari 2025 kan de gemeente op basis van deze wet handhaven op te hoge huren in het sociale en middenhuursegment. De gemeente wil discriminatie op de woningmarkt voorkomen, onder andere door het gebruik van objectieve aanbodsystemen en keurmerken door verhuurders te stimuleren.
- Er wordt gezorgd voor een zo eerlijk mogelijke verdeling van de beschikbare sociale voorraad, met de verdeling 45% voor reguliere woningzoekenden, 25% voor kwetsbare Rotterdammers met urgentie en 30% voor andere aandachtsgroepen met urgentie.
- In het landelijke wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting staat dat een regionaal afgestemde woonzorgvisie onderdeel moet worden van het volkshuisvestingsprogramma. Vooruitlopend op deze wet stelt Rotterdam alvast een eigen visie op. Deze visie richt zich op twee belangrijke doelgroepen: ouderen en kwetsbare Rotterdammers. De Rotterdamse visie wordt later ingebracht bij het opstellen van de regionale woonzorgvisie.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Relatieve aandeel actieve en duurzame verplaatsingen	63,8%	67,8%	68,7%	66,2%		66,8%			
Betalingsgraad bij betaald parkeren	90%	90%	91%	91%	91%	92%			
Bezettingsgraad gemeentelijke garages en P+R-voorzieningen	30%	32%	35%	36%	36%	38%			

Toelichting indicatoren

Relatieve aandeel actieve en duurzame verplaatsingen

Over deze indicator wordt alleen over het volledige jaar gerapporteerd omdat seizoensinvloeden anders een vertekend beeld zouden geven.

Het aandeel actieve en duurzame verplaatsingen van en naar de binnenstad is over het jaar 2024 verder doorgegroeid naar 68,7%. Daarmee is de indicator in vergelijking 2023 met 0,91 %-punt gestegen en nu bijna 6,5 %-punt hoger dan het startpunt van de metingen in 2017. De groei in 2024 is vooral afkomstig de verdere verschoning van het wagenpark en het doorzetten van het herstel in het openbaar vervoer sinds het dal in de Covidjaren. De definitieve cijfers van 2025 zullen in maart 2026 beschikbaar zijn.

Betalingsgraad bij betaald parkeren

De realisatie in 2025 is 91% en ligt op koers.

Bezettingsgraad gemeentelijke garages en P+R-voorzieningen

De realisatie in 2025 is 36% en ligt op koers. De bezettingsgraad is daarmee licht gestegen ten opzichte van 2024 (toen 35%).

Wat hebben we in 2025 bereikt?

De stad groeit binnenstedelijk en versterkt daarbij bestaande plekken

De gemeente heeft gewerkt aan het garanderen van een planvoorraad van nieuwe woningbouwprojecten voor de middellange termijn, door voortgang te houden in de lopende gebiedsontwikkelingen zoals M4H, Brainpark en Stadionpark.

Voor de Van Nelle knoop is gewerkt aan het opstellen van een ambitiedocument. Er zijn hiervoor meerdere participatierondes gedaan met belanghebbenden in het gebied. Belangrijk voor het gebied is de beslissing in het MIRT-traject over de Oude Lijn en de komst van het station. Er is bereikt dat het gehele project Oude Lijn is doorgezet naar dit jaar om te komen tot het MIRT-voorkeursbesluit eind 2026. Dat betekent dat er

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

dit jaar verder wordt gewerkt aan het mogelijk maken van de komst van station Van Nelle. Eind 2026 valt de beslissing. Dat is het moment waarop er ook een ambitiedocument met daarin een ontwikkelstrategie wordt voorgelegd.

Ruimte verstandig verdelen

Het college heeft in juli de uitvoeringsstrategie Omgevingsvisie in concept vastgesteld. Door deze strategie heeft de gemeente beter inzicht wanneer ruimteclaims vanuit diverse sectoren op Rotterdam afkomen. Nieuwe grote toekomstige ruimteclaims zijn onder meer: een nieuwe of uitgebreide afvalwaterzuivering en een aantal grote transformatorstations voor de benodigde versterking van het elektriciteitsnetwerk.

Bij een aantal gebiedsontwikkelingen moeten functies worden verplaatst, zodat er ruimte ontstaat voor nieuwe ontwikkelingen, zoals woningbouw.

Door de afgekondigde netcongestie is het verplaatsen van functies naar alternatieve locaties moeilijker. Want er is niet op elke locatie vanzelfsprekend de mogelijkheid voor de benodigde elektriciteit. Dit kan tot vertraging leiden. Door de netcongestie werkt Stedin met een wachtlijst. Niet alle functies komen even snel in aanmerking voor aansluiting op het net. Ook dit kan consequenties hebben voor de planning van gebiedsontwikkelingen. Hiernaar doet de gemeente onderzoek samen met Stedin.

Betaalbare woningen voor verschillende doelgroepen woningen

In december 2025 is de gebiedsgerichte vertaling van de Woonvisie vastgesteld, waarmee inzicht wordt gegeven in hoe de stedelijke opgaven moeten landen in de 14 gebieden in Rotterdam. De gebiedsgerichte vertaling geeft richting en mogelijkheid tot sturing bij het tot uitvoering krijgen van stedelijke woonopgaven naar gebieden. Opgaven die onder andere zijn vertaald zijn: aantal woningen, betaalbaarheid, opgaven voor verschillende doelgroepen zoals ouderen, studenten, collectieve woonvormen en woonwagens.

Om de start bouw van betaalbare woningen en studentenwoningen te bevorderen, zijn verschillende middelen bij het Rijk aangevraagd en toegekend. De gemeente heeft bijvoorbeeld voor het project Romeynshof een bijdrage ontvangen vanuit de Woningbouwimpuls. En voor studentenhuisvesting zijn middelen toegekend voor de projecten Hoofdweg 256-269 en Rush.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

De stad groeit binnenstedelijk en versterkt daarbij bestaande plekken

De gemeente heeft gewerkt aan het garanderen van een planvoorraad van nieuwe woningbouwprojecten voor de middellange termijn door voortgang te houden in de lopende gebiedsontwikkelingen zoals M4H, Brainpark en Stadionpark.

Voor de Van Nelle knoop is gewerkt aan het opstellen van een ambitiedocument. Er zijn hiervoor meerdere participatierondes gedaan met belanghebbenden in het gebied. Van belang voor het gebied is de beslissing in het MIRT-traject over de Oude Lijn en de komst van het station. Er is bereikt dat het gehele project Oude Lijn doorgezet wordt naar het MIRT-voorkeursbesluit eind 2026. Dat is het moment waarop er ook een ambitiedocument met daarin een ontwikkelstrategie wordt voorgelegd.

Ruimte verstandig verdelen

Het college heeft in juli de uitvoeringsstrategie Omgevingsvisie in concept vastgesteld. Door deze strategie heeft de gemeente beter inzicht wanneer ruimteclaims vanuit diverse sectoren op de stad afkomen. Nieuwe grote toekomstige ruimteclaims zijn onder meer: een nieuwe of uitgebreide afvalwaterzuivering en een aantal grote transformatorstations voor de benodigde versterking van het elektriciteitsnetwerk.
Bij een aantal gebiedsontwikkelingen moeten functies worden verplaatst, zodat er ruimte ontstaat voor nieuwe ontwikkelingen, zoals woningbouw.

Door de afgekondigde netcongestie is het verplaatsen van functies naar alternatieve locaties moeilijker. Want er is niet op elke locatie vanzelfsprekend de mogelijkheid voor de benodigde elektriciteit. Dit kan tot vertraging leiden. Door de netcongestie werkt Stedin met een wachtlijst. Niet alle functies komen even snel in aanmerking voor aansluiting op het net. Ook dit kan consequenties hebben voor de planning van gebiedsontwikkelingen. Hiernaar doet de gemeente onderzoek samen met Stedin.

Betaalbare woningen voor verschillende doelgroepen woningen

- In mei 2025 is de Rotterdamse Aanpak Uitvoering Woningbouw (RAUW) vastgesteld. Die zorgt voor het vereenvoudigen en/of flexibiliteit brengen in regels en het versimpelen van bouwprocedures.
- Het Rotterdams Kwaliteitsbeleid Wonen is in mei 2025 geactualiseerd en biedt handvatten voor het bouwen van nieuwbouwwoningen en transformeren van gebouwen naar een woonfunctie. De actualisatie zorgt onder andere voor het vereenvoudigen en versoepelen van oppervlakte-normen, betere aansluiting bij de demografische ontwikkelingen en duidelijkheid en flexibiliteit aan marktpartijen.
- Het college wil deze collegeperiode 10 nieuwbouwprojecten voor ouderen starten. Inmiddels is de bouw van 9 projecten gestart. Van 1 project is de voortgang onzeker. Om de collegetarget van 10 nieuwbouwprojecten voor ouderen te kunnen halen wordt actief gezocht naar een alternatief om dit aantal alsnog te behalen.
- Tot eind 2025 is de bouw van ruim 1.300 woningen voor studenten gestart (80% zelfstandig, 20% onzelfstandig) waaronder de projecten Brainpark - Canvas Living, Westblaak 182-232 en New Benthem. En er zit voor circa 600 studentenwoningen in de planvoorraad met beoogde startbouw voor juli 2026. Dit is voldoende om de target te behalen.
- Op 1 juli 2025 is de nieuwe huisvestingsverordening in werking getreden. Op basis van nieuwe regels is de verordening uitgebreid met onder andere voorrang voor maatschappelijke beroepsgroepen en voor sociale stijgers bij sociale nieuwbouwkoopwoningen.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- De nieuwe Verordening samenstelling woningvoorraad is vastgesteld. Hierin zijn de mogelijkheden voor woningsplitsen versoepeld, wat kan leiden tot meer betaalbare woningen voor Rotterdammers.
- In december 2025 heeft het college de Rotterdamse Woonzorgvisie vastgesteld. Deze visie richt zich op 2 belangrijke doelgroepen: ouderen en kwetsbare Rotterdammers. De Rotterdamse visie wordt later ingebracht bij het opstellen van de regionale woonzorgvisie. Met deze visie zet de gemeente in op een toekomstbestendige stad waarin iedereen mee kan doen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

Het programma Stedelijke Ontwikkeling draagt bij aan Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen:

- 9. Industrie, innovatie
- 11. Duurzame steden en gemeenschappen
- 15. Leven op het land.

Voor een uitgebreide toelichting zie de paragraaf Sustainable development goals.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Projecten

Hier staan de belangrijkste projecten toegelicht die bijdragen aan het realiseren van de doelen van het programma. Een totaal overzicht van alle investeringen is te vinden in de Paragraaf Investeringen.

Diverse Gebiedsuitwerkingen in de Omgevingsvisie

Oostflank

De gemeente werkt de gebiedskeuzes uit, inclusief de inpassing van hoogwaardig openbaar vervoer, het station en de stadsbrug. Dit heeft geleid tot gedeeltelijke herziening van de Omgevingsvisie voor de Oostflank. Deze is in december 2023 vastgesteld.

In het eerste kwartaal van 2025 heeft het college de eerste voortgangsrapportage voor de Oostflank opgeleverd en aan de gemeenteraad aangeboden. Hierin is de voortgang voor het programma Oostflank meer in detail beschreven. Er is in diverse deelgebieden voortgang geboekt op het toevoegen van woningen, het slechten van (infrastructurele) barrières en zorgen voor een kwalitatieve groene buitenruimte.

De uitwerking van de stadsbrug, nieuwe tramlijn tussen Kralingse Zoom en Zuidplein en station Stadionpark is echt op stoom gekomen. Er wordt volop gewerkt aan de inhoudelijke uitwerking van deze drie deelprojecten en de eerste inhoudelijke onderzoeken zijn opgeleverd. Concreet resultaat in 2025 is de vaststelling van de ambities en uitgangspunten en het schetsontwerp voor het nieuwe station Stadionpark.

Daarnaast heeft het rijk besloten om een bijdrage van €158 miljoen toe te kennen voor de verplaatsing van een groot deel van het goederenemplacement IJsselmonde. Dit is een belangrijke stap voor het verbinden van de wijk Hillesluis met het nieuwe gebied Stadionpark en voor het realiseren van een aantrekkelijk en goed functionerend station.

Binnenstad op twee oevers

In 2025 is uitvoering gegeven aan de ambities van de Koers Binnenstad. Er is specifiek gewerkt aan de voortgang van 6 focusgebieden waar veel opgaven samenkomen, zoals het RCD XL, Beurs en het Rijnhavenkwartier. Hier wordt gewerkt aan de doorwerking van de Koers Binnenstad in de lopende projecten en programma's, zoals bouwprojecten als RISE, het Rondje Bruggen, de Groenagenda en programma luchtkwaliteit.

Koers op Zuid

In 2025 is uitvoering gegeven aan de ambities van Koers op Zuid 2040. Koers op Zuid is het kader voor ruimtelijke plannen op Zuid. De Uitvoeringsagenda Koers op Zuid is geüpdatet en biedt overzicht in prioriteiten. Daarmee hebben we gestuurd op samenhang tussen gebiedsontwikkelingen en wijkaanpakken uit het NPRZ. De prioriteiten voor Zuid zijn opgenomen in de stedelijke Uitvoeringsstrategie Omgevingsvisie. De wijkraden hebben hierover mee kunnen denken. Hieronder staan belangrijke resultaten benoemd:

- Het ondersteunen van wijkinitiatieven en diverse NPRZ-projecten zoals de doorbraak Carnissepoort.
- Er zijn eerste stappen gezet bij de aanpak van verzakt gebied Bloemhof.
- Er is verder gewerkt aan planvorming en uitvoering van Stadionpark en stadsbrug/station Stadionpark (besluit verplaatsing emplacement).
- De gebiedsontwikkelingen in Hart van Zuid en Rijnhaven zijn een stap verder gebracht.
- Er is een studie gestart naar de stads-as Rijn-Maashaven.
- Diverse andere mobiliteitsstudies zijn gestart zoals in Kop van Feijenoord.
- In de tuinsteden is een toekomstperspectief voor Lombardijen opgesteld en is gewerkt aan het optoppen van woningen.

Gebiedsontwikkelingen deels in of richting uitvoering

Merwe-Vierhavens (M4H)

De gebiedsontwikkeling M4H beoogt een bruisend stadsdeel met woningen, bedrijvigheid, horeca, evenementen, onderwijs en cultuur. In november 2024 heeft de gemeenteraad het Ontwerpbestemmingsplan M4H vastgesteld. Op dit moment loopt de periode van bezwaar en beroep. Parallel daaraan loopt de voorbereiding van de eerste clusters nieuwbouwwoningen in de Merwehaven. Start van de bouw is gepland in 2026, met in 2028 de eerste oplevering.

Volgens het Ruimtelijk Raamwerk, vastgesteld in 2019, vinden aanpassingen plaats aan de hoofdinfrastructuur, met als doel bedrijfs- en woonverkeer zoveel mogelijk te scheiden. Voor het Marconi- en Keilekwartier zijn in 2025 gebiedsambitiedocumenten opgesteld. Deze worden in het eerste kwartaal 2026 ter besluitvorming aan de gemeenteraad aangeboden.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Het Havenbedrijf Rotterdam ontwikkelt het deelgebied Galileipark, samen met innovatieve partijen die onder andere actief zijn in de waterstofketen. Stedin ontwikkelt in dit deelgebied een bedrijfsschool. In het Keilekwartier opende de Hogeschool Rotterdam in 2024 een tijdelijke satellietlocatie, naast het nieuw gerealiseerde getijdenpark. Parkeren vindt plaats in hubs met deelmobiliteit en andere diensten. De gemeente realiseert deze hubs. Het vastgestelde warmteplan en het bodemenergieplan zorgen voor sturing in de richting van het best mogelijke warmte-koudesysteem voor M4H.

Stadionpark/Rotterdams Tij

De gemeenteraad stelde in juni 2024 de nieuwe plannen vast voor Stadionpark en Feyenoord City 2.0. Het gaat om de herziene gebiedsvisie Stadionpark, het masterplan Feyenoord City 2.0, Ambitiedocument Waterkant en de grondexploitatie voor deelgebied 1, nu genaamd Rotterdams Tij. De eerste paal voor de Colosseumplot (Atlas) is geslagen. Voor Waterkant is in december 2025 het stedenbouwkundig plan vastgesteld en het omgevingsplan ter inzage gelegd. Tevens is in 2025 bekend geworden dat het duurzaamheidsicoon Shift voor de Waterkant als locatie heeft gekozen. Voor de Stadiondriehoek is gewerkt aan het ambitiedocument, waarvoor eind 2025 een participatiemoment heeft plaatsgevonden en wat in 2026 aan de raad zal worden voorgelegd. Voor de stationsomgeving zijn belangrijke mijlpalen de besluitvorming over het verwijderen van het emplacement en de vastgelegde ambities en uitgangspunten voor het station Stadionpark, waarmee de daadwerkelijke planvorming voor de gebiedsontwikkeling kan starten.

Brainpark

De transformatie van Brainpark gaat in een gestaag tempo door, hoewel er ook risico's zijn opgetreden. In 2025 is gebouwd aan Canvas Living van Greystar aan de K.P. van der Mandelelaan 130 (614 woningen). Dit project wordt volgens planning in het tweede kwartaal van 2026 opgeleverd. In het vierde kwartaal van 2024 was al gestart met het plaatsen van damwanden voor Max Euwe Kwartier (MEK) Fase 1 van Bakkers Hommen (741 woningen). Maar eind 2025 bleek dat voor een deel van de woningen een andere belegger moet worden gezocht. Hierdoor loopt de bouw vermoedelijk vertraging op. Voor MEK fase 2a is de sloop afgerond, maar duurt het sluiten van een koopovereenkomst langer dan gedacht. Naast deze projecten zijn andere projecten in Brainpark in voorbereiding waaronder Rush. Het economisch programma blijft aandacht vragen, als gevolg van de beperkte marktvraag naar kantoorruimte.

Rijnhaven

De Rijnhaven is een samenhangende gebiedsontwikkeling die bestaat uit een verstedelijkingsprogramma en de aanleg van het Rijnhavenpark. Nadat het bestemmingsplan onherroepelijk is geworden door de uitspraak van de Raad van State, is de tweede fase van de demping gestart. Voor het eerste bouwblok werd een Nota van Uitgangspunten vastgesteld door het college, waarna de aanbestedingsprocedure van start is gegaan. Uit alle inschrijvingen werden 3 partijen geselecteerd die in dialoog gaan met de gemeente en hun schetsontwerp voor het gebouw verder uitwerken. Naar verwachting wordt medio 2026 een winnende partij geselecteerd. Het college heeft tussentijdse ontwerpen vastgesteld voor de drijvende parken en het ontwerp voor het landpark definitief gemaakt. Voor 2026 wordt verwacht dat het definitief ontwerp voor het Drijvend Park Noord (zijde Wilhelminapier) kan worden vastgesteld en een bouwer kan worden geselecteerd. Voor het Drijvend Park Zuid (zijde Katendrecht) wordt een ontwerper gezocht die het ontwerp verder uitwerkt. Ondertussen is een deel van het Drijvend Park Noord al in gebruik: afgelopen jaar was dit in de zomermaanden een populaire zwemlocatie.

Het Rijnhavenpark, als onderdeel van de gebiedsontwikkeling Rijnhaven, is opgenomen in de Monitor Grote Projecten. Zie voor de meest recente rapportage: Monitor Grote Projecten.

Hart van Zuid

Hart van Zuid is goed op weg om de ambitie 'het centrum voor Zuid' te worden, waar te maken. De al gerealiseerde voorzieningen zijn onder andere een nieuw zwembad, theater, hotel, nieuwe woonwijk en uitbreiding winkelcentrum Zuidplein. Na de toekenning van het investeringskrediet is gestart met de bouw van de stationshal en fietsenstalling in november 2025. De feestelijke 1e paal was op 17 december tijdens het jaarlijkse winterfeest Hart van Zuid. De oplevering is naar verwachting eind 2026.

Met de impuls van de komst van de stationshal wordt gewerkt aan diverse woningbouwprojecten, zoals de herontwikkeling van het oude ABN AMRO-gebouw, Twentestraat en Parnassia. In totaal zo'n 1.000 woningen.

Hart van Zuid

x € 1.000

Gevoteerd	Realisatie t/m 2024	Realisatie 2025	Raming 2025	Afwijking Realisatie 2025 - Raming 2025	Restant krediet
161.070	145.487	1.045	4.011	-2.966	14.538

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Grote opgaven die randvoorwaardelijk zijn voor grote gebiedsontwikkelingen

P+R Meijersplein en P+R Kralingse Zoom

In 2025 is het definitieve ontwerp voor de P+R Kralingse Zoom afgerond. En is gestart met de uitwerking van het Technisch Ontwerp voor de aanbesteding voor realisatie in 2026. Daarnaast is de aanvraag voor de omgevingsvergunning ingediend. Bij de Tweede herziening 2025 is het uitvoeringskrediet voor de realisatie aangevraagd.

In 2025 is het definitieve ontwerp voor de P+R Meijersplein afgerond en is gestart met de uitwerking van het technisch ontwerp voor de aanbesteding voor realisatie in 2026. Bij de Tweede herziening 2025 is het uitvoeringskrediet voor de realisatie aangevraagd.

Projectwebsites zijn:

Uitbreiding P+R Kralingse Zoom | rotterdam.nl

Nieuwbouw parkeergarage P+R Meijersplein | rotterdam.nl

Roseknoop

De eindafrekening is opgesteld. Inmiddels is er ook een besluit genomen over de nadeelcompensatie voor de RET. De afrekening hiervan wordt samen met de RET afgehandeld. Na uitbetaling kan het project financieel gered gemeld worden.

De Roseknoop valt onder de Monitor Grote Projecten. Zie voor de meest recente rapportage: Monitor Grote Projecten.

A16 Rotterdam

Met de aanleg van de “A16 Rotterdam” heeft Rijkswaterstaat aan de noordrand van Rotterdam een nieuwe snelwegverbinding gerealiseerd tussen de A16 bij het Terbregseplein en de A13 bij de Doenkade.

In het voorjaar van 2025 is de herinrichting van het Lage Bergse Bos boven de tunnel gereedgekomen, zodat het park weer volledig voor recreatief gebruik beschikbaar kwam. Dit feit werd op 14 juni in het bijzijn van wethouder Lansink-Bastemeijer feestelijk gevierd.

Onder de grond waren tegelijkertijd alle testen van de tunnelinstallaties geslaagd, zodat het college van Lansingerland de veiligheidsvergunning op 15 juli kon afgeven.

Boven de Hoofdweg is het nieuwe viaduct in de A16 gereed gekomen en in september volledig opengesteld voor verkeer, inclusief de op- en afritten. Begin 2026 worden hier de laatste afbouwwerkzaamheden uitgevoerd.

In oktober 2025 is de nieuwe snelweg in 2 fasen succesvol in gebruik genomen, voorafgegaan door zowel een feestelijke publieksdag als een bestuurlijke handeling door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. De nieuwe verbinding heeft in de eerste periode al merkbaar geleid tot een betere doorstroming en bereikbaarheid van stad en regio. Monitoring van het verkeer wordt in 2026 voortgezet.

Diverse onderdelen van de lokale infrastructuur zijn door Rijkswaterstaat weer aan het beheer van de gemeente terug geleverd. De laatste opleveringen vinden in 2026 plaats.

Zeven stadsprojecten

De Stadsprojecten zijn investeringen in de buitenruimte met een veel breder effect dan alleen een aantrekkelijke buitenruimte. Ze dragen bij aan de mobiliteitstransitie en klimaatadaptatie, aan de economie van de stad en aan werkgelegenheid. Voor de meeste Stadsprojecten is inmiddels een Definitief Ontwerp (DO) vastgesteld.

In 2025 is de schop in de grond gegaan bij de Stadsprojecten: Hofplein, Nelson Mandelapark en Alexanderplein. Er is geld aangevraagd voor de projecten waarvan de verwachting is om dit jaar een definitief ontwerp vast te stellen. De hoogte van het aangevraagde krediet is daarom elk jaar anders.

De projecten Hofbogenpark, Hofplein, Nelson Mandelapark, Getijdenpark Feyenoord en Rijnhavenpark vallen onder de Monitor Grote Projecten. Zie voor de meest recente rapportage: Monitor Grote Projecten.

Stadsbrug

De uitwerking van de stadsbrug, nieuwe tramlijn tussen Kralingse Zoom en Zuidplein en station Stadionpark is echt op stoom gekomen. Er wordt volop gewerkt aan de inhoudelijke uitwerking van deze drie deelprojecten en de eerste inhoudelijke onderzoeken zijn opgeleverd. Concreet resultaat in 2025 is de vaststelling van de ambities en uitgangspunten en het schetsontwerp voor het nieuwe station Stadionpark.
Daarnaast heeft het rijk besloten om een bijdrage van €158 miljoen toe te kennen voor de verplaatsing van een groot deel van het goederenemplacement IJsselmonde. Dit is een belangrijke stap voor het verbinden van de wijk Hillesluis met het nieuwe gebied Stadionpark en voor het realiseren van een aantrekkelijk en goed functionerend station.

Zeven stadsprojecten

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

x € 1.000

Gevoteerd	Realisatie t/m 2024	Realisatie 2025	Raming 2025	Afwijking Realisatie 2025 - Raming 2025	Restant krediet
264.018	35.182	17.987	22.627	-4.640	210.849

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Financiën

Overzicht baten en lasten

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overzicht van baten en lasten Stedelijkeontwikkeling	Oorspr. Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Baten exclusief reserves	**396.836**	**381.032**	**352.538**	**-28.494**
Bijdragen rijk en medeoverheden	16.948	20.085	25.940	5.855
Overige baten	-1.968	24.305	17.061	-7.244
Overige opbrengsten derden	381.856	336.642	309.537	-27.105
Lasten exclusief reserves	**360.131**	**377.345**	**338.426**	**-38.919**
Apparaatslasten	**230.212**	**220.594**	**218.185**	**-2.409**
Inhuur	22.441	9.294	29.045	19.751
Overige apparaatslasten	4.032	4.184	3.737	-447
Personeel	203.740	207.116	185.403	-21.713
Overige verrekeningen	**-55.625**	**-54.702**	**-63.634**	**-8.933**
Overige verrekeningen	-55.625	-54.702	-63.634	-8.933
Programmalasten	**185.544**	**211.453**	**183.876**	**-27.577**
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	127.481	142.311	106.215	-36.096
Kapitaallasten	23.018	22.594	26.395	3.800
Overige programmalasten	4.082	12.882	18.855	5.972
Subsidies en inkomensoverdrachten	30.963	33.664	32.412	-1.253
Saldo voor vpb en reserveringen	**36.705**	**3.687**	**14.112**	**10.425**
Saldo voor reserveringen	**36.705**	**3.687**	**14.112**	**10.425**
Reserves	**29.243**	**54.105**	**25.943**	**-28.162**
Onttrekking reserves	**35.853**	**64.671**	**36.510**	**-28.162**
Bestemmingsreserve Autoluw fonds	6.000	7.026	4.314	-2.712
Bestemmingsreserve Bodem	6.270	320	320	0
Bestemmingsreserve Doorbouwfonds	0	8.048	4.769	-3.279
Bestemmingsreserve Energietransitie	0	0	2	2
Bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling	2.791	4.242	2.218	-2.024
Bestemmingsreserve mitigerende maatregelen geluidskwestie Stadhuisplein	1.400	1.971	405	-1.566
Bestemmingsreserve Nationaal Programma Rotterdam Zuid	1.596	5.125	2.615	-2.510
Bestemmingsreserve NOVEX, Haven, Geluid en Stikstof	0	900	502	-398
Bestemmingsreserve Stadsinitiatief	0	453	453	0
Bestemmingsreserve Taakmutaties Gemeentefonds	1.113	2.914	434	-2.479
Bestemmingsreserve Verschoning Lucht	0	315	267	-48
Concernfinancien RIM	15.034	31.009	19.329	-11.680
Duurzaamheidsbudget	550	1.150	692	-458
Toegankelijkheid Rotterdam onbeperkt	699	699	191	-509

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verevening kostenverhaal	400	500	0	-500
Toevoeging reserves	**-6.610**	**-16.534**	**-16.534**	**0**
Bestemmingsreserve Doorbouwfonds	0	-830	-830	0
Bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling	-2.700	-10.800	-10.800	0
Bestemmingsreserve herinrichting Van Meekerenplein	-3.500	-3.500	-3.500	0
Bestemmingsreserve NOVEX, Haven, Geluid en Stikstof	0	-994	-994	0
Concernfinancien RIM	-410	-410	-410	0
Vrijval reserves	**0**	**5.968**	**5.968**	**0**
Bestemmingsreserve Autoluw fonds	0	103	103	0
Bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling	0	1.971	1.971	0
Bestemmingsreserve Taakmutaties Gemeentefonds	0	400	400	0
Bestemmingsreserve Verkeerscirculatieplan (VCP)	0	815	815	0
Toegankelijkheid Rotterdam onbeperkt	0	179	179	0
Verevening kostenverhaal	0	2.500	2.500	0
Saldo	**65.948**	**57.792**	**40.056**	**-17.737**

Afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting

Overzicht afwijkingen programma	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Grondexploitaties	-29.864	-16.435	-1.684	-15.113
2. Parkeren	-1.826	307	0	-2.133
3. Tijdelijke regeling realisatiestimulans	12.235	0	0	12.235
4. Niet doorbelaste apparaatslasten naar projecten	0	9.524	0	-9.524
5. Vrijval dubieuze debiteuren voorziening	0	-2.034	0	2.034
6. Voorziening Schiehaven Noord	0	580	0	-580
7. Bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor	0	-11.680	-11.680	0
8. Bestemmingsreserve Doorbouwfonds	0	-1.595	-1.595	0
9. Bestemmingsreserve Autoluwfonds	0	-2.712	-2.712	0
10. Bestemmingsreserve Nationaal Programma Rotterdam Zuid	0	-2.510	-2.510	0
11. Taakmutaties Gemeentefonds	0	-2.479	-2.479	0
12. Bestemmingsreserve GO fonds	0	-2.024	-2.024	0
13. Bestemmingsreserve mitigerende maatregelen Stadhuisplein	0	-1.566	-1.566	0
14. Bestemmingsreserve Toegankelijkheid Rotterdam onbeperkt	0	-509	-509	0

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

15. Verevening kostenverhaal	0	-500	-500	0
16. Bestemmingsreserve Duurzaamheidsbudget	0	-458	-458	0
17. Bestemmingsreserve NOVEX, Haven, Geluid en Stikstof	0	-398	-398	0
18. Bestemmingsreserve Verschoning Lucht	0	-48	-48	0
19. Anterieure overeenkomsten	-4.400	-4.400	0	0
20. Verschuiving interne/externe werkzaamheden ingenieursbureau	-5.300	-5.300	0	0
21. Diverse afwijkingen	661	5.318	2	-4.656
Totaal afwijkingen	**- 28.494**	**-38.919**	**-28.162**	**- 17.737**

N.B. In de hierboven getoonde afwijkingen betekent een negatief bedrag lagere baten, lagere lasten of een lagere onttrekking. Een positief bedrag hogere baten, hogere lasten of een hogere onttrekking. In de kolom afwijkingen saldo betekent een positief bedrag dat de baten hoger of de lasten lager zijn. Een negatief bedrag betekent dat de baten lager of de lasten hoger zijn.

Programma en Rotterdamse taakvelden

Saldo programma Stedelijkeontwikkeling/Rotterdams taakveld	Oorspronkelijke Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Stedelijke ontwikkeling	**65.948**	**57.792**	**40.056**	**-17.737**
0.3.b - Beheer overige gebouwen en gronden	24.223	5.971	6.467	496
0.63 - Parkeerbelasting	163.793	166.556	168.677	2.121
2.1.b - Verkeer en vervoer - Ontwikkeling	-20.392	-20.648	-24.132	-3.483
2.1.c - Verkeer en vervoer - Ontwikkeling	-32	85	-186	-270
2.2 - Parkeren	-19.162	-15.388	-19.675	-4.287
2.5 - Openbaar vervoer	-12.586	-12.091	-7.458	4.633
7.4.c - Milieubeheer - Duurzaam, bodem, geluid en handhaving	-31.750	-31.235	-27.994	3.241
8.1.b - Ruimtelijke Ordening - Ontwikkeling	8.588	6.574	-685	-7.259
8.2 - Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	6.689	768	-18.224	-18.992
8.3.a - Wonen en bouwen	-33.455	-21.856	-17.691	4.164
5.7.c - Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Landschap	-12.380	-12.133	-10.003	2.130
2.1.d - Verkeer en vervoer - Bereikbaarheid	-7.588	-8.812	-9.041	-230

Toelichting afwijkingen

Het saldo van het programma bedraagt € 17,7 mln nadelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Grondexploitaties

Resultaatneming

Het resultaat op de grondexploitaties in 2025 bedraagt € 0,1 mln negatief. Bij de Tweede Herziening 2025 is het resultaat op de grondexploitaties met € 15 miljoen positief bijgesteld, waarbij is benoemd dat dit verwachte resultaat met aanzienlijke onzekerheden is omgeven. Enerzijds omdat de ontwikkeling van het resultaat op de grondexploitatieportefeuille in grote mate afhankelijk is van marktontwikkelingen die zich lastig laten voorspellen en anderzijds door het ontbreken van een volledig en nauwkeurig financieel overzicht van en inzicht in de grondexploitaties, veroorzaakt door de (late) ingebruikname van de grondexploitatiemodule in Oracle Fusion begin september 2025. Het resultaat op de

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

grondexploitaties komt daarmee € 15,1 mln lager uit dan begroot. Zie ook de paragraaf Grondbeleid voor een toelichting op de resultaatnemingen grondexploitaties.

Mutaties grondexploitatie
De gerealiseerde baten en lasten op de grondexploitaties zijn lager dan begroot. De oorzaak hiervan is drieledig.
Ten eerste is het een keuze om in de grondexploitatieportefeuille rekening te houden met overprogrammering om te zorgen dat er voldoende planaanbod is om in een jaar aan de vraag te kunnen voldoen. Deze overprogrammering (hogere raming) vertaalt zich in een verhoudingsgewijze even grote verhoging van de investeringen (lasten) als van de desinvesteringen (baten). Voor het resultaat op het product is deze afwijking ten opzichte van de begroting saldoneutraal, omdat de niet gerealiseerde baten en lasten doorschuiven naar de daaropvolgende jaren. Op portefeuilleniveau wordt getracht deze budgetovermaat binnen de grondexploitaties te beperken, maar de overmaat is nooit helemaal te voorkomen.
Een tweede oorzaak ligt in de wijze waarop in de begroting keuzes rondom budgetsturing zijn gemaakt. De werkwijze van budgetsturing vereist dat voor een aangegane verplichting (bijv. een aanbesteding) het volledige budget beschikbaar is, ook als de besteding over meerdere jaren is verspreid. De last moet dan dus feitelijk in het lopende boekjaar worden begroot terwijl de realisatie (deels) pas in latere jaren plaatsvindt.
Ten derde worden de interne en overige verrekeningen volledig onder de lasten gepresenteerd. Ook als de verrekening een baat betreft. Omdat in de grondexploitaties deze verrekeningen als baten worden gezien, levert de afwijking tussen begroting en realisatie een hoger verschil aan zowel de baten- als aan de lastenkant op.

2. Parkeren
Het parkeerresultaat is € 2,1 mln lager dan begroot, bestaande uit € 1,8 mln lagere parkeerbaten en € 0,3 mln hogere lasten. Bij de Tweede Herziening 2025 is de begroting van de parkeeropbrengsten met € 5,0 mln verhoogd. De parkeeropbrengsten zijn lastig exact te voorspellen en fluctueren door de dynamiek in bezoekers parkeren en parkeernaheffingen. De realisatie was 0,8% lager dan begroot. De hogere lasten zijn onder andere het gevolg van een te laag begrote toeslag voor onregelmatige dienst, die door recente cao-afspraken hoger is uitgevallen.

3. Tijdelijke regeling realisatiestimulans
Er is een specifieke uitkering van het Rijk ontvangen van € 12,2 mln voor de stimulering van de bouw van betaalbare woningen (Tijdelijke regeling realisatiestimulans). Deze was niet begroot omdat de regeling pas in november 2025 is gepubliceerd in de Staatscourant. Er is een bestemmingsvoorstel om de middelen op te nemen in een nieuw te vormen bestemmingsreserve.

4. Niet doorbelaste apparaatslasten naar projecten
Het nadelige saldo van € 9,5 mln wordt veroorzaakt door verschillende ontwikkelingen binnen de inzet van personeel en externe inhuur.
Van het totaalbedrag is € 7,2 mln het gevolg van lagere doorbelasting van personeels- en inhuurkosten aan projecten dan was begroot. Dit komt onder andere door een hoger ziekteverzuim en een te optimistische inschatting van de productiviteit. Om de geplande werkzaamheden toch uit te voeren, was extra externe inhuur nodig. Deze inhuur is duurder dan vast personeel. Gevolg hiervan is dat de personeelskosten en hogere inhuurkosten niet volledig zijn doorbelast naar de projecten en daardoor de dekkingsbronnen voor deze kosten niet konden worden ingezet.
Daarnaast is er meer tijd besteed aan projectondersteunende werkzaamheden dan begroot. Dit heeft een aanvullend nadelig effect van € 2,3 mln.
Samen leiden deze ontwikkelingen tot het totale nadelige saldo van € 9,5 mln.

5. Vrijval dubieuze debiteuren voorziening
In 2022 is een voorziening voor dubieuze debiteuren opgenomen van € 2,0 mln voor een openstaande vordering op de RET omtrent de afrekening van de Randstadrail, vanwege onzekerheid over de inbaarheid hiervan. Inmiddels is deze onzekerheid weggenomen. Daarom valt de voorziening vrij. Dit resulteert in een voordelig effect van € 2,0 mln.

6. Voorziening Schiehaven Noord
Het vormen van een voorziening Schiehaven Noord (€ 580.000) in verband met het te verwachten afboeken van de voorbereidingskosten grondexploitatie. Het vormen van de voorziening is nodig omdat de voorbereiding langer loopt dan de geldende termijn van 5 jaar die volgens regelgeving voor het activeren van voorbereidingskosten grondexploitaties geldt. Deze post was niet begroot.

7. Bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor (RIM)
In totaal € 11,7 mln minder onttrokken, door meerdere activiteiten waarvan onderstaand de grootste zijn:
a. Lagere onttrekking bij de A16 (€ 3,8 mln), omdat er ruim is begroot bij de Tweede Herziening 2025. Dit vanwege (1) er nog geen 100% zekerheid was over de kosten, en (2) een situatie dat niet alle kosten zouden kunnen worden onttrokken door een te lage begroting zou worden voorkomen (zoals in 2024 het geval was).
b. Hogere onttrekking bij de Hoekse Lijn (€ 4,4 mln), omdat er een te lage begroting voor 2025 is ingevoerd. Dit omdat er een verkeerde tijdsinschatting is gemaakt wanneer kosten zouden worden gemaakt. In afstemming met de RIM, en de resterende middelen gereserveerd voor de Hoekse Lijn, konden alle kosten in 2025 alsnog onttrokken worden.
c. Lagere onttrekking door verschuiving van werkzaamheden naar 2026 en verder voor onder andere de projecten Codrico, Stadionpark en Verkenningen Oostflank (€ 5,7 mln).
d. Voor het programma Hart van Zuid is € 1,9 mln minder onttrokken dan begroot doordat een beoogde grondverkoop eerder heeft plaatsgevonden dan gepland. Hierdoor zijn de middelen uit de bestemmingsreserve in 2025 niet nodig. Deze middelen worden in 2026 ingezet.
e. Voor de Woningbouwontwikkeling Noordrand Zuiderpark is € 2,0 mln minder onttrokken dan begroot. Dit komt doordat er enige vertraging is ontstaan in de voorbereiding van deze woningbouwontwikkeling. De middelen in de reserve worden wel ingezet, afhankelijk van de voortgang van deze ontwikkeling.
f. Bij de Algeracorridor is een lagere onttrekking van € 2,3 mln dan begroot. In de begroting is rekening gehouden met € 2,3 mln aan kosten die

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

zouden worden gedekt uit de bestemmingsreserve RIM. In 2025 is deze bijdrage echter boekhoudkundig als vooruitbetaald bedrag verwerkt, waardoor deze bijdrage pas in kosten zal resulteren op het moment dat de werkzaamheden worden uitgevoerd. Hierdoor waren de kosten in 2025 lager dan geraamd en was er geen onttrekking uit de bestemmingsreserve nodig.

8. Bestemmingsreserve Doorbouwfonds
In totaal is er € 3,3* mln minder onttrokken dan begroot. De lagere onttrekking komt enerzijds doordat prestaties met betrekking tot verstrekte subsidies nog niet zijn geleverd cq vastgesteld (ca € 600.000). Het gaat onder andere om de projecten Odeon en Zuidercarre. Anderzijds zijn werkzaamheden vertraagd en schuiven door naar 2026 en verder (€ 2,5 mln). Het gaat onder andere om de projecten Flexwonen, Studenten Hoge Wiek, Tweebosbuurt en Zomerhofstraat optoppen.
**In de tabel staat een afwijking van € 1,6 mln, omdat een afwijking van € 1,7 mln al is opgenomen in de afwijking op de reserves van de grondexploitaties. In deze toelichting wordt het gehele bedrag dat betrekking heeft op de bestemmingsreserve Doorbouwfonds vermeld.*

9. Bestemmingsreserve Autoluwfonds
In totaal is € 2,7 mln minder onttrokken, voornamelijk door vertraagde of vervallen projecten binnen de activiteiten (1) Deelmobiliteit (€ 867.000), (2) Fietsen en lopen (€ 818.000), en (3) Verkeersveiligheid (€ 644.000). Binnen Deelmobiliteit start het project P+R Blijdorp later dan verwacht en gaat het project Zorgboulevard garage niet meer door. Binnen Fietsen en lopen waren er onvoldoende mensen beschikbaar om te werken aan het project Fietsstimulering en het project Lopen, terwijl het project Nieuwe fietsinfrastructuur is vervallen. Binnen Verkeersveiligheid is er uitloop op de planning van het project Aanpak 30km/h en was er voor het project Rotterdamse Verkeersaso Aanpak ruim begroot om voldoende financiële slagkracht te hebben.

10. Bestemmingsreserve Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ)
In totaal is er € 2,5 mln minder onttrokken als gevolg van verschuiving werkzaamheden naar 2026 en verder voor onder andere de projecten Gebiedsaanpak Bloemhof, Kindercampus Bloemhof en Tweebosbuurt.

11. Taakmutaties Gemeentefonds
Omgevingswet
Op de bestemmingsreserve taakmutaties gemeentefonds is € 1,3 mln minder onttrokken doordat het materieel budget aan de Begroting 2025 is toegevoegd in plaats van aan de bestemmingsreserve.
Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit
Door vertraging in de uitvoering van verkeerskundige aanpassingen voor de maatregel experimenten Rotterdams Mobiliteits Aanpak uit het programma luchtkwaliteit is € 1,2 mln minder onttrokken uit de bestemmingsreserve Taakmutaties Gemeentefonds.

12. Bestemmingsreserve GO fonds
In totaal is er € 2,0 mln minder onttrokken door verschuiving van werkzaamheden naar 2026 en verder voor onder andere de projecten Museumparkgarage en Cooltoren.

13. Bestemmingsreserve mitigerende maatregelen Stadhuisplein
In totaal is er € 1,5 mln minder onttrokken door vertraging als gevolg van de opnieuw opgestelde geluidsmeting die de DCMR beoordeelt.

14. Bestemmingsreserve Toegankelijkheid Rotterdam onbeperkt
Door onvoldoende capaciteit voor het project Toegankelijkheid RWM is € 509.000 minder onttrokken uit de bestemmingsreserve toegankelijkheid Rotterdam onbeperkt.

15. Verevening kostenverhaal
In 2025 is € 2,5 mln vrijgevallen voor het oplossen van het knelpunt kostenverhaal. De onttrekking van € 500.000 die ook hiervoor begroot is in 2025 is niet ingezet, omdat dit nog niet nodig was.

16. Bestemmingsreserve Duurzaamheidsbudget
Aan de bestemmingsreserve Duurzaamheidsbudget is € 458.000 minder onttrokken, voornamelijk doordat bijdragen aan investeringsprojecten en grondexploitaties voor verduurzaming mobiele werktuigen zijn vertraagd.

17. Bestemmingsreserve NOVEX, Haven, Geluid en Stikstof
Door een later startbesluit in januari 2026 van de Verkenning Ruimtegebrek en Impuls Leefomgevingskwaliteit, als onderdeel van NOVEX Haven, is € 398.000 minder onttrokken uit de bestemmingsreserve NOVEX, haven, geluid en stikstof.

18. Bestemmingsreserve Verschoning Lucht
Aan de bestemmingsreserve verschoning lucht is € 48.000 minder onttrokken door lagere inzet voor de uitvoering van een subsidieregeling voor brommers en communicatie over het dossier luchtkwaliteit.

19. Anterieure overeenkomsten
Zowel de lasten als de baten op de anterieure overeenkomsten (publiekrechtelijke activiteiten van de gemeente die voortkomen uit niet-gemeentelijke projecten en waarvan de kosten verhaald worden op de initiatiefnemer) zijn € 4,4 mln lager dan in de begroting. Er zijn minder contracten gesloten dan verwacht (en dus ook minder kosten gemaakt) en door verminderde beschikbaarheid van capaciteit dan wel externe factoren is de voortgang op de lopende projecten achtergebleven bij de prognose.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

20. Verschuiving interne/externe werkzaamheden ingenieursbureau
In 2025 heeft het ingenieursbureau minder werkzaamheden uitgevoerd voor externe opdrachtgevers en in de plaats daarvan meer werk verricht voor interne opdrachtgevers binnen de gemeente. Bij uitvoeringen van interne werkzaamheden worden de kosten doorbelast naar de desbetreffende opdrachtgever. Daardoor zijn door deze verschuiving van werkzaamheden de lasten en baten € 5,3 mln lager dan in de begroting.

21. Diverse afwijkingen
Op diverse budgetten zijn afwijkingen die per saldo een nadeel opleveren van € 4,7 mln. Dit komt mede door begrote besparing die niet volledig gerealiseerd konden worden, omdat de benodigde maatregelen meer voorbereidingstijd vroegen dan vooraf voorzien en niet konden worden uitgevoerd zonder gevolgen voor de continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening. Bijvoorbeeld op gemeenschappelijke tuinen en algemene sturingsopgave op het programma stedelijke ontwikkeling.

Realisatie bestemmingsreserves

Onder dit programma vallen de volgende reserves:

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie bestemmingsreserves Stedelijke ontwikkeling	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Stedelijke ontwikkeling	**121.092**	**16.124**	**14.420**	**7.226**	**115.570**
Bestemmingsreserve Verkeerscirculatieplan (VCP)	844	0,00	0,00	815	29

Realisatie bestemmingsreserves Stedelijke ontwikkeling	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Stedelijke ontwikkeling	**121.092**	**16.124**	**14.420**	**7.226**	**115.570**
Bestemmingsreserve Verkeerscirculatieplan (VCP)	844	0,00	0,00	815	29
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	844	0,00	0,00	815	29
Begroting 2025	844	0,00	0,00	815	29
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	2e herziening 2022 (einddatum 31-12-2025)				
Doel Reserve:	Er wordt een verkeerscirculatieplan opgesteld om de doorstroming in de hele stad te bevorderen voor fiets, openbaar vervoer en deelvervoer.				
Toelichting Realisatie 2025:	De realisatie van de vrijval van €800.000 is naar de algemene middelen tijdens de 1e Herziening, omdat de kosten die nog gemaakt zouden worden gedekt kunnen worden uit Autoluwfonds. €15.000 vrijval ter dekking van Kiezen voor Rotterdam.				
Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing.				

Bestemmingsreserve Stadsinitiatief	453	0,00	453	0,00	0

Realisatie bestemmingsreserves Stedelijke ontwikkeling	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Stedelijke ontwikkeling	**121.092**	**16.124**	**14.420**	**7.226**	**115.570**
Bestemmingsreserve Stadsinitiatief	453	0,00	453	0,00	0
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	453	0,00	453	0,00	0
Begroting 2025	453	0,00	453	0,00	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2016 (einddatum 31-12-2025)				
Doel Reserve:	Deze bestemmingsreserve is ter dekking van reeds aangegane verplichtingen omtrent RIF010.				
Toelichting Realisatie 2025:	De subsidie voor het project Stadsinitiatief is vastgesteld en de uitgaven zijn conform begroting onttrokken aan de reserve.				
Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing.				

Bestemmingsreserve Bodem	27.641	0	320	0	27.321

Realisatie bestemmingsreserves Stedelijke ontwikkeling	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stedelijke ontwikkeling	**121.092**	**16.124**	**14.420**	**7.226**	**115.570**
Bestemmingsreserve Bodem	27.641	0	320	0	27.321
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	27.641	0,00	320	0,00	27.321
Begroting 2025	27.641	0,00	320	0,00	27.321
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	2e Herziening 2019 (einddatum t/m nader te bepalen)				
Doel Reserve:	"De bestemmingsreserve wordt gevoed met rijksmiddelen voor bodemsanering. Aan deze reserve worden gelden onttrokken ten behoeve van meerjarige uitgaven voor bodemsanering."				
Toelichting Realisatie 2025:	De realisatie is conform de begroting				
Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing				

Bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling	16.997	10.800	2.200	3.629	21.968

Realisatie bestemmingsreserves Stedelijke ontwikkeling	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Stedelijke ontwikkeling	**121.092**	**16.124**	**14.420**	**7.226**	**115.570**
Bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling	16.997	10.800	2.200	3.629	21.968
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	16.997	10.800	2.200	3.629	21.968
Begroting 2025	16.997	10.800	4.242	3.629	19.926
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-2.042	0	2.042
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2016 (einddatum t/m nader te bepalen)len)				
Doel Reserve:	De middelen in deze bestemmingsreserve dienen ter dekking van de materiële lasten van buitenruimteprojecten. Het betreft zowel projecten gekoppeld aan de gebiedsontwikkeling als projecten gekoppeld aan vergroening.				
Toelichting Realisatie 2025:	In 2025 zijn er werkzaamheden uitgevoerd aan onder andere de projecten IP Toermalijn, Dak museumparkgarage Hart van Zuid, lokale groenprojecten en extra vergroening. Daarnaast heeft overheveling plaatsgevonden van middelen van de reserve GO fonds naar de Rotterdamse Investeringsmotor met betrekking tot uitgevoerde investeringsprojecten, waarvan de dekking plaatsvindt vanuit de Rotterdamse Investeringsmotor.				
Verschil Realisatie - Begroting	De lagere realisatie van circa 2 mln is met name het gevolg van het verschuiven van werkzaamheden naar 2026 en verder op de projecten uitvoeringsprogramma rivieroevers, dak museumparkgarage en KPSV Bodemsanering.				

Verevening kostenverhaal	4.600	0,00	0,00	2.500	2.100

Realisatie bestemmingsreserves Stedelijke ontwikkeling	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Stedelijke ontwikkeling	**121.092**	**16.124**	**14.420**	**7.226**	**115.570**
Verevening kostenverhaal	4.600	0,00	0,00	2.500	2.100
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie 2025	4.600	0,00	0,00	2.500	2.100
Begroting 2025	4.600	0,00	500	2.500	1.600
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-500	0	500
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Begroting 2023 (einddatum 31-12-2026)
Doel Reserve:					Verwacht begrotingssaldo 2023 agv maatregelen bestuursopdracht wordt ingezet om onzekere effecten maatregelen kostenverhaal (ingeschat op 5 mln per jaar ingaande 2024) te kunnen te kunnen opvangen.
Toelichting Realisatie 2025:					In 2025 is € 2,5 mln vrijgevallen ten behoeve van het oplossen van het knelpunt kostenverhaal. De onttrekking die ook hiervoor was begroot is in 2025 niet ingezet, omdat dit nog niet nodig was.
Verschil Realisatie - Begroting					De reserve is in 2025 niet ingezet.

Bestemmingsreserve Autoluw fonds	13.918	0,00	5.314	103	8.501

Realisatie bestemmingsreserves Stedelijke ontwikkeling	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Stedelijke ontwikkeling	**121.092**	**16.124**	**14.420**	**7.226**	**115.570**
Bestemmingsreserve Autoluw fonds	13.918	0,00	5.314	103	8.501
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	13.918	0,00	5.314	103	8.501
Begroting 2025	13.918	0,00	8.444	103	5.370
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-3.130	0	3.130
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					2e herziening 2022 (einddatum t/m nader te bepalen)
Doel Reserve:					Het doel van de reserve is om het centrum en de wijken Oude Westen, Nieuwe Westen, Middelland en Oude Noorden zoveel mogelijk autoluwer te maken.
Toelichting Realisatie 2025:					Deze bestemmingsreserve wordt als dekkingsbron gebruikt voor 10-20 kleinere projecten om de stad autoluwer te maken.
Verschil Realisatie - Begroting					Op het programma Stedelijke Ontwikkeling is in totaal € 2,8 mln minder onttrokken, voornamelijk door vertraagde of vervallen projecten binnen de activiteiten (1) Deelmobiliteit € 800.000, (2) Fietsen en lopen € 800.000, en (3) Verkeersveiligheid € 600.000. Op het programma Energietransitie is in totaal € 400K minder onttrokken, doordat het project Gezonde Wijken is vertraagd.

Bestemmingsreserve Doorbouwfonds	46.386	830	4.769	0	42.446

Realisatie bestemmingsreserves Stedelijke ontwikkeling	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Stedelijke ontwikkeling	**121.092**	**16.124**	**14.420**	**7.226**	**115.570**
Bestemmingsreserve Doorbouwfonds	46.386	830	4.769	0	42.446
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	46.386	830	4.769	0,00	42.446
Begroting 2025	46.386	830	8.048	0,00	39.167

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-3.279	0	3.279
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	1e Herziening 2023 (einddatum t/m nader te bepalen)				
Doel Reserve:	In deze Voorjaarsnota wordt ter ondersteuning van de Rotterdamse bouwopgave het Doorbouwfonds Rotterdam ingesteld. Hiermee wordt invulling gegeven aan de met het Rijk afgesproken woondeal. In het coalitieakkoord is met de bestemmingsreserve Segmentering het gewenste doel van de woningbouwproductie zoals vastgelegd in het coalitieakkoord tot 2026 te kunnen realiseren.				
Toelichting Realisatie 2025:	De realisatie is ingezet voor diverse projecten gefinancierd uit de Doorbouwfonds. Onder andere Cargill/Provimi, Programma Optoppen, Vlietpark fase 2, Ruivendwarsstraat/Soetendaalseweg, Tweebosbuurt, Lemairepark en De rozet.				
Verschil Realisatie - Begroting	In 2025 is € 830.000 toegevoegd aan de reserve doorbouwfonds met betrekking tot coöperatieve woonvormen. De onttrekkingen zijn lager uitgevallen, aangezien een deel betrekking heeft op verstrekte subsidies waarvoor de prestaties in 2025 nog niet geleverd zijn en nog niet vastgesteld circa € 600.000. Daarnaast zijn op projecten de werkzaamheden vertraagd en schuiven door naar 2026 en verder (onder andere Flexwonen, Studenten Hoge Wiek. Odeon, Tweebosbuurt en Zomerhofstraat opttoppen) circa € 2,5 mln.				

Bestemmingsreserve NOVEX, Haven, Geluid en Stikstof	300	994	502	0,00	792

Realisatie bestemmingsreserves Stedelijke ontwikkeling	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Stedelijke ontwikkeling	**121.092**	**16.124**	**14.420**	**7.226**	**115.570**
Bestemmingsreserve NOVEX, Haven, Geluid en Stikstof	300	994	502	0,00	792
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	300	994	502	0,00	792
Begroting 2025	300	994	900	0,00	394
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-398	0	398
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2024 (einddatum 31-12-2025)				
Doel Reserve:	Met het vormen van deze reserve worden de lasten opgevangen in het kader van NOVEX, Haven, Geluid en Stikstof.				
Toelichting Realisatie 2025:	Dit budget is enkele jaren terug toegekend door het college gezien de toenemende milieuopgave gekoppeld aan de transitie van haven, de groei van de stad en de toenemende wet- en regelgeving op dit gebied die voortvloeit uit Europese regelgeving en de invoering van de Omgevingswet				
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	Met dit budget wordt uitwerking gegeven aan NOVEX Haven, Gebiedsaanpak Stikstof en Regionale Koers voor het Havengeluid inclusief vertaling naar geluidsproductieplafonds (gpp's) onder de Omgevingswet. Het zijn langjarige processen, waarin het tempo in de dynamiek van het rijk, de provincie en regiogemeenten wordt bepaald. Dat maakt begroten op jaarbasis lastig. Voorzien was de verkenning Ruimtegebrek en impuls Leefomgevingskwaliteit - als onderdeel van NOVEX Haven - in 2025 zou starten met bijkomende kosten voor het oprichten van een programmaorganisatie. Het startbesluit is in januari 2026 genomen, waarbij ook de kosten doorschuiven.				

Bestemmingsreserve ICT	250	0,00	0,00	0,00	250

Realisatie bestemmingsreserves Stedelijke ontwikkeling	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stedelijke ontwikkeling	**121.092**	**16.124**	**14.420**	**7.226**	**115.570**
Bestemmingsreserve ICT	250	0,00	0,00	0,00	250
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	250	0,00	0,00	0,00	250
Begroting 2025	250	0,00	0,00	0,00	250
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 2023 (einddatum 31-12-2025)
Doel Reserve:					Invoering vergunnings-controle-service (VCS) voor de behandeling van bouwaanvragen in het kader van de nieuwe Omgevingswet die behandeld gaan worden in een korte procedure.
Toelichting Realisatie 2025:					De verwachting is dat deze reserve zal vrijvallen.
Verschil Realisatie - Begroting					Niet van toepassing.
Bestemmingsreserve mitigerende maatregelen geluidskwestie Stadhuisplein	2.371	0,00	405	0,00	1.966

Realisatie bestemmingsreserves Stedelijke ontwikkeling	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Stedelijke ontwikkeling	**121.092**	**16.124**	**14.420**	**7.226**	**115.570**
Bestemmingsreserve mitigerende maatregelen geluidskwestie Stadhuisplein	2.371	0,00	405	0,00	1.966
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	2.371	0,00	405	0,00	1.966
Begroting 2025	2.371	0,00	1.971	0,00	400
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-1.566	0	1.566
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Voorjaarsnota 2024 (einddatum 31-01-2027)
Doel Reserve:					Financieren mitigerende maatregelen geluidskwestie Stadhuisplein
Toelichting Realisatie 2025:	Na realisatie van de nieuwe puien in 2025 bleek uit eerste metingen dat de geluidisolerende werking niet conform de daaraan gestelde eisen was. De eigenaren hebben intussen verbeteringen aangebracht aan de puien en een nieuwe geluidsmeting uitgevoerd. De op grond van deze geluidsmeting opgestelde rapportage wordt nu beoordeeld door DCMR. De hiermee opgetreden vertraging zorgt ervoor dat de toegezegde bijdrage van de gemeente niet in 2025 is uitgekeerd. De verwachting is dat met de aangebrachte verbeteringen de puien nu wel voldoen aan de gestelde eisen op grond waarvan in 2026 de bijdrage zal worden uitgekeerd.				
Verschil Realisatie - Begroting	Na realisatie van de nieuwe puien in 2025 bleek uit eerste metingen dat de geluidisolerende werking niet conform de daaraan gestelde eisen was. De eigenaren hebben intussen verbeteringen aangebracht aan de puien en een nieuwe geluidsmeting uitgevoerd. De op grond van deze geluidsmeting opgestelde rapportage wordt nu beoordeeld door DCMR. De hiermee opgetreden vertraging zorgt ervoor dat de toegezegde bijdrage van de gemeente niet in 2025 is uitgekeerd. De verwachting is dat met de aangebrachte verbeteringen de puien nu wel voldoen aan de gestelde eisen op grond waarvan in 2026 de bijdrage zal worden uitgekeerd.				

Toegankelijkheid Rotterdam onbeperkt	1.421	0,00	191	179	1.051

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie bestemmingsreserves Stedelijke ontwikkeling	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Stedelijke ontwikkeling	**121.092**	**16.124**	**14.420**	**7.226**	**115.570**
Toegankelijkheid Rotterdam onbeperkt	1.421	0,00	191	179	1.051
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	1.421	0,00	191	179	1.051
Begroting 2025	1.421	0,00	699	179	543
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-509	0	509
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	2e herziening 2024 (einddatum 31-12-2027)				
Doel Reserve:	Deze reserve is nodig om uitvoering te geven aan de Motie Maak Bedrijven Toegankelijk. Doel is om financiële middelen beschikbaar te stellen om zoveel mogelijk te organiseren om Rotterdamse bedrijven te ondersteunen en faciliteren om hun gebouwen fysiek toegankelijk te maken.				
Toelichting Realisatie 2025:	De onttrekking aan deze reserve heeft betrekking op het project Toegankelijkheid RWM				
Verschil Realisatie - Begroting	Vanwege onvoldoende capaciteit is dit project niet tot uitvoering gekomen. Het budget wordt doorgeschoven naar 2026				

Bestemmingsreserve Verschoning Lucht	315	0,00	267	0,00	48

Realisatie bestemmingsreserves Stedelijke ontwikkeling	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Stedelijke ontwikkeling	**121.092**	**16.124**	**14.420**	**7.226**	**115.570**
Bestemmingsreserve Verschoning Lucht	315	0,00	267	0,00	48
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	315	0,00	267	0,00	48
Begroting 2025	315	0,00	315	0,00	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-48	0	48
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2024 (einddatum 31-12-2025)				
Doel Reserve:	Met het vormen van deze reserve worden de lasten en gemeentelijke cofinanciering opgevangen in het kader van de opgave Verschoning Lucht.				
Toelichting Realisatie 2025:	De onttrekking aan deze reserve heeft betrekking op het project Verschoning luchtkwaliteit				
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	Er is minder besteed dan begroot, doordat er geen inzet nodig was voor de uitvoering van een subsidieregeling voor brommers en er minder inzet is geweest op communicatie van het dossier luchtkwaliteit. Het resterende budget wordt doorgeschoven naar 2026 en is noodzakelijk voor het uitwerken van het verplichte programma luchtkwaliteit.				

Bestemmingsreserve herinrichting Van Meekerenplein	0,00	3.500	0,00	0,00	3.500

Realisatie bestemmingsreserves Stedelijke ontwikkeling	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stedelijke ontwikkeling	**121.092**	**16.124**	**14.420**	**7.226**	**115.570**
Bestemmingsreserve herinrichting Van Meekerenplein	0,00	3.500	0,00	0,00	3.500
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	0,00	3.500	0,00	0,00	3.500
Begroting 2025	0,00	3.500	0,00	0,00	3.500
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	2e herziening 2024 (einddatum 31-12-2030)				
Doel Reserve:	Het perspectief voor de Crooswijker in Oud-Crooswijk te verbeteren.				
Toelichting Realisatie 2025:	De reserve wordt pas ingezet in 2026 en verder				
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing.				
Bestemmingsreserve Spaanse Polder	5.597	0,00	0,00	0,00	5.597

Realisatie bestemmingsreserves Stedelijke ontwikkeling	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Stedelijke ontwikkeling	**121.092**	**16.124**	**14.420**	**7.226**	**115.570**
Bestemmingsreserve Spaanse Polder	5.597	0,00	0,00	0,00	5.597
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	5.597	0,00	0,00	0,00	5.597
Begroting 2025	5.597	0,00	0,00	0,00	5.597
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	2e herziening 2024 (einddatum 31-12-2027)				
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd ter ondersteuning van het realiseren van het uitvoeringsprogramma Spaanse Polder om zo de Spaanse Polder verder toekomstbestendig te maken. Het uitvoeringprogramma wordt gerealiseerd via grondexploitatie(s) en investeringsprojecten. De bestemmingsreserve wordt ingezet ter dekking van een (eventueel) tekort op de grondexploitatie(s) en/of de kapitaallasten die voortvloeien uit de investeringen.Indien nodig kan de reserve ook worden ingezet voor het dekken van de kosten op exploitatieprojecten.				
Toelichting Realisatie 2025:	Er worden pas activiteiten uitgevoerd nadat de Grexfase 3 is geopend. Door capaciteitsproblemen en wisselingen op projectmanagement Spaanse Polder was het niet mogelijk GREX fase 3 in 2025 te openen. De reserve is in 2025 daardoor niet ingezet.				
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing.				

Totaal	**121.092**	**16.124**	**14.420**	**7.226**	**115.570**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Kaders en verbonden partijen

Kaders

Actieagenda Goud voor Oud

Actieplan Bedrijfsruimte 2022-2026

Actieplan Geluid 2025-2029

Archeologische waarden- en beleidskaart Rotterdam

Architectuurnota

Beleidskader Groepsrisico

Beleidsnota betaald parkeren Rotterdam 2019

Beleidsregeling Parkeernormen 2018

Bodemenergieplan Centrumgebied Rotterdam

Bodemenergieplan Merwe-Vierhavens

Coalitieakkoord 2022 – 2026: Eén Stad

Fietskoers 2025

Gebiedsgerichte vertaling doelen Woonvisie

Gebiedsvisie Hoboken 2030

Gebiedsvisie Nieuw Kralingen

Gebiedsvisie Rotterdam Central District

Gebiedsvisie Stadionpark

Gebiedsuitwerking Van Nelle knoop

Gezonder010 - Gezond010

De Groene Waterstad 2050: Rotterdam gaat voor groen

Herziening omgevingsvisie Oostflank en dekkingsvoorstel stadsbrug

Handboek Rotterdamse Stijl

Havenvisie 2025

Hoogbouwvisie 2019

Ik ga voor groen

Klimaatopgaven in kaart

Koers op Zuid

Koersnota Bodemkwaliteit 2021

Koersnota Geluid

Koersnota Schone Lucht 2019-2022

Kwaliteitsbeleid Studentenhuisvesting

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Langer Thuis-akkoord

Milieuzone kaart

Natuurkaart Rotterdam

Beleidsplan Kwaliteitsbeleid Wonen (2025)

Nota Actief Bodem- en Baggerbeheer 2013

Ontwikkelperspectief NOVEX Rotterdams havengebied

Ontwikkelperspectief NOVEX Zuidelijke Randstad

Ontwikkelplan Landschapspark De Rotte

OV-Visie Rotterdam 2018-2040

Programmaplan Rotterdam Circulair 2023-2026

Programma Rivier als getijdenpark

Programma Rivieroevers

Programmakader WeerWoord 2030 - Rotterdams Weerwoord

Recreatiekader Rottemeren

Referentiewaarden maatschappelijke voorzieningen 2021

Regionale Energiestrategie regio Rotterdam Den Haag

Resilient Rotterdam

Rotterdam gaat voor groen

Rotterdam gaat voor groen 2018-2022

Rotterdam gaat voor groen: de groenagenda 2023-2026

Rotterdam Loopt 2025

Rotterdam Veilig Vooruit

Rotterdammers over Mobiliteit 2020

Rotterdamse Aanpak Uitvoering Woningbouw

Rotterdamse Adaptatiestrategie

Rotterdamse agenda regionale landschap

Rotterdamse Mobiliteitsaanpak

Rotterdamse Omgevingsvisie (De Veranderstad: werken aan een wereldstad voor iedereen)

Rotterdamse Welstandsnota

Rotterdamse Woonvisie

Stadsprojecten

Stappenplan Zero Emissie Stadslogistiek 2025

Stedelijk verkeersplan

Sportnota 2021+ Rotterdam, Wereldse Sportstad

Toekomstperspectief binnenstedelijke Nieuwe Maas

Uitvoeringsagenda 2023-2026: concrete acties tegen extremer klimaat - Rotterdams Weerwoord

Uitvoeringsagenda Biodiversiteit

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Uitvoeringsagenda Biodiversiteit (raadsinformatie.nl)

Uitvoeringsagenda NOVEX Rotterdamse Haven

Uitvoeringsplan Studentenhuisvesting 2022-2026

Uitvoeringsprogramma Mobiliteit

Urgentiedocument Rotterdams WeerWoord

Verordening Bodemenergiesystemen Rotterdam

Verordening samenstelling Woningvoorraad 2025

Verordening woonruimtebemiddeling regio Rotterdam 2025

Visie Openbare Ruimte 2020-2030

Voorkeursstrategie Rijnmond Drechtsteden (Deltaprogramma)

Vuistregels Bouwen

Warmteplan Merwe-Vierhavens | Lokale wet- en regelgeving

Wateratlas Binnenstedelijke Nieuwe Maas

Verbonden partijen

De volgende Verbonden partijen worden ingezet om het doel van het programma te realiseren:

- RET Infrastructuur B.V.
- RET N.V.
- Stedin Groep N.V.
- Stadion Feijenoord
- Stichting Zuid Holland Bereikbaar
- Grondbank RZG Zuidplas
- Nieuw-Reijerwaard
- DCMR Milieudienst Rijnmond
- Metropoolregio Rotterdam - Den Haag
- Recreatieschap Rottemeren

Een uitgebreide toelichting is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verantwoordelijke collegeleden

Wethouder Lansink-Bastemeijer

Wethouder Lansink-Bastemeijer is verantwoordelijk voor de portefeuille Handhaving, Buitenruimte en Mobiliteit. Binnen het programma Stedelijke ontwikkeling is wethouder Lansink-Bastemeijer verantwoordelijk voor het onderdeel mobiliteit.

Wethouder Zeegers

Wethouder Zeegers is verantwoordelijk voor de portefeuille Klimaat, Bouwen en Wonen.

'Ik heb Rotterdam zien veranderen van grauw en grijs naar aantrekkelijk, divers en groen. Ik kijk ernaar uit om samen met Rotterdammers verder te bouwen aan de stad.'

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Veilig

Wij werken aan een veilige stad waar iedereen zich thuis en welkom voelt. Samen met partners, bewoners en ondernemers werkt het college aan het minimaal handhaven van het huidige veiligheidsniveau en versterking daarvan waar dat nodig is.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Voortgang 2025

Veiligheidsindex

De Veiligheidsindex (VI) binnen het Wijkprofiel heeft in 2026 een gemiddelde score die gelijk of hoger is dan de gemiddelde score op de VI in 2022 (110).

De 5 laagst scorende wijken *) op de VI van 2022 (Carnisse, Hillesluis, Tussendijken, Tarwewijk, Lombardijen) laten in 2026 een stijging van ten minste 5 punten zien ten opzichte van 2022.

De meest recente meting van de collegetarget is uit 2026. Ondanks stevige inzet in 2025 is de collegetarget niet behaald. De target voor de veiligheidsindex bestaat uit 2 onderdelen. De eerste is dat de gemiddelde score van Rotterdam in 2026 gelijk is aan of hoger ligt dan de score in 2022 (110). Deze target wordt met 104 niet gehaald. De tweede betreft de 5 laagst scorende (focus)wijken in 2022, die in 2026 een stijging van ten minste 5 punten moeten laten zien. 3 van de 5 wijken voldoen aan de target, 2 wijken niet.

Uit de meest recente wijkprofielen blijkt dat Rotterdammers zich minder veilig voelen in hun stad dan in voorgaande jaren. Deze ontwikkeling hangt samen met verschillende factoren die elkaar versterken. Allereerst is sprake van een toename in de subjectieve beleving van geweld en bedreiging. Bewoners geven vaker aan dat zij geweldsincidenten signaleren of zich hierover zorgen maken in hun omgeving. Hoewel feitelijke politiecijfers niet altijd een vergelijkbare stijging tonen, dragen (sociale) media, zichtbare incidenten en persoonlijke ervaringen sterk bij aan een verslechterd veiligheidsgevoel. Daarnaast is er meer ervaren overlast van groepen jongeren, wat bijdraagt aan gevoelens van onveiligheid in de publieke ruimte. Een stijging van ervaren overlast door drugsgebruik en straatintimidatie versterkt dit verder. Deze vormen van overlast hebben een directe invloed op de leefbaarheid en de veiligheidsbeleving van bewoners. Tot slot wordt diefstal vaker als probleem ervaren. In samenhang betekenen deze ontwikkelingen dat ondanks alle inspanningen de ervaren veiligheid in Rotterdam achterblijft bij het gestelde stedelijke doel.

Focuswijken Hillesluis, Tussendijken en Lombardijen laten de benodigde stijging zien. Lombardijen is opvallend, met een score die boven het stedelijk gemiddelde ligt. Carnisse en Tarwewijk halen de target niet, al laat Carnisse wel een lichte verbetering zien. Per saldo is de veiligheidsindex in alle 5 de focuswijken in 2026 hoger dan in 2022, terwijl Rotterdam als geheel juist een daling laat zien. In de 5 focuswijken wordt vanuit centrale regie op alle 3 de domeinen (fysiek, sociaal en veilig) met aanvullende (financiële) middelen geïnvesteerd. Het wijkprofiel bevestigt daarmee dat de inzet bijdraagt aan het vergroten van veiligheid. In het bijzonder de initiatieven die samen met bewoners en maatschappelijke partners worden opgepakt (meedoen en meetellen). Zie ook de collegebrief over de uitkomsten van het wijkprofiel 2026.

Toezicht en handhaving

Prioriteringsagenda

De prioriteringsagenda is begin juli vastgesteld door het college en begin 2026 besproken in de gemeenteraad. De prioriteringsagenda heeft als doel de beschikbare handhavingscapaciteit strategisch en doelgericht in te zetten op leefbaarheids- en veiligheidsvraagstukken die de meeste maatschappelijke waarde opleveren. Dit gebeurt door duidelijke keuzes te maken in waar meer en waar minder inzet nodig is, op basis van bestuurlijke prioriteiten en gebiedsgerichte opgaven. In het najaar is de gemeente begonnen om de prioriteringsagenda te vertalen naar de dagelijkse uitvoering. Daarbij wordt rekening gehouden met de beschikbare capaciteit en wordt de uitvoering periodiek gevolgd en waar nodig bijgestuurd.

Wijkhandhavers

In 2025 heeft iedere wijk een eigen wijkhandhaver. Ook wordt bij de werving en selectie van handhavers extra aandacht besteed aan hun rol als vast aanspreekpunt en herkenbaar gezicht in de wijk. Om bewoners beter te betrekken, zijn inloopspreekuren georganiseerd in de wijkhubs. Dit maakt het makkelijker om vragen te stellen en problemen te melden.

Rotterdamse verkeersaso-aanpak

In 2025 hebben handhavers 175 boetes uitgedeeld en 29 waarschuwingen gegeven. Daarnaast zijn 30 lasten onder dwangsom op naam opgelegd voor asociaal rijgedrag. Als de overtreder nogmaals in de fout gaat, wordt een boete van € 500 opgelegd. Dit bedrag kan bij herhaling oplopen tot € 3.000.

Taxihandhaving

In 2025 heeft de intensivering van de taxihandhaving in Rotterdam geleid tot een afname van overtredingen. Mede door samenwerking met instanties, zoals Inspectie Leefomgeving Transport en de verkeerspolitie. Sinds de intensivering zijn 10.190 taxi’s gecontroleerd, waarvan 10 RTX-vergunningen (in 2024 was dit 1 RTX-vergunning) zijn ingetrokken. De toename van het aantal ingetrokken vergunningen komt ook doordat

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

handhavers meer kennis hebben door een opnieuw gevolgde training. Daarnaast zijn in 2025 meer controles uitgevoerd. Boetes en lasten onder dwangsom worden ingezet tegen overtredingen en overige misstanden.

Zelfstandig arrestantenvervoer

Op basis van de positieve resultaten van de proef arrestantenvervoer heeft de gemeente het arrestantenvervoer in 2025 uitgebreid naar alle handhavingsclusters. De proef liet zien dat handhavers op een veilige en verantwoorde manier zelfstandig meewerkende overlastgevers kunnen vervoeren. In 2026 leidt de gemeente een nieuwe groep handhavers op, worden de arrestantenvoertuigen uitgebreid (naar 3 voertuigen) en verbeterd (bijvoorbeeld met glaswanden en betere bekleding). Deze aanpak zorgt ervoor dat handhavers sneller en veilig kunnen doorpakken bij aanhoudingen.

Seksuele straatintimidatie

Rotterdam blijft een voortrekkersrol spelen in de landelijke pilot voor de handhaving van het wetsartikel 429ter van het wetboek van strafrecht. Een belangrijk resultaat in 2025 is dat de pilot in juli 2025 met een jaar is verlengd. Sinds 1 juli 2025 zijn 21 boa's bevoegd om op dit wetsartikel te handhaven. Er worden maandelijks gerichte acties uitgevoerd in hotspots om seksuele straatintimidatie actief tegen te gaan. Daarnaast deelt gemeente Rotterdam actief kennis en ervaringen met andere gemeenten. Gemeente Rotterdam heeft trainingen verzorgd aan handhavers uit Alkmaar, Almere, Arnhem, Amsterdam, Breda, Dordrecht, Heerlen, Leiden, Tilburg en Utrecht.

Gemeente Rotterdam is actief binnen de landelijke werkgroep samen met andere gemeenten, het ministerie van Justitie en Veiligheid, het OM en de politie om een uniforme werkwijze te ontwikkelen.

Lachgas

In de periode van april tot en met november 2025 zijn binnen het actieplan lachgas 26 handhavingsacties uitgevoerd. Daarbij zijn 58 overtredingen van lachgasgebruik en -overlast vastgesteld. In 30 gevallen is een boete opgelegd en 28 keer is een waarschuwing gegeven. Daarnaast zijn in dezelfde periode 55 integrale controles bij opslaglocaties uitgevoerd.

In 2025 is ook de gemiddelde afhandelingstermijn van meldingen van gedumpte cilinders teruggebracht van gemiddeld 28 dagen naar 2,5 dag. Tot en met oktober 2025 zijn bijna 32.000 lachgascilinders uit de openbare ruimte verwijderd. Voor illegale dumping zijn geen boetes opgelegd omdat dit alleen kan bij heterdaad.

Fietshandhaving

Om de overlast van verwaarloosde en foutgeparkeerde tweewielers terug te dringen, heeft de gemeente extra ingezet op verwijdering van overlastgevende tweewielers. Het doel was om 26.000 overlastgevende tweewielers te verwijderen, 30% meer dan het gemiddelde van 19.000 in de periode 2021–2024. Op peildatum 31 december zijn ongeveer 30.680 overlastgevende tweewielers verwijderd. Het inzetten van extra capaciteit heeft aantoonbaar effect gehad.

Financiële afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025

Veilig	**€ 2.145**
Plustaken Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond (VRR)	€ 481
RET subsidie OV-surveillanten	€ 561
Programma EU-arbeidsmigranten	€ 167
Inhaalafschrijving TASZ	- € 355
Leges horeca en evenementen	€ 157
Personeel handhaving	€ 1.165
Diverse afwijkingen	- € 31

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Doel: Veilige stad

Wat hebben we in 2025 bereikt en gedaan?

Wijkveiligheid

De wijkraden hadden 127 acties opgesteld. Hiervan is 93,7% naar tevredenheid van die wijkraden afgerond. De resterende acties worden in 2026 afgerond. De focus lag op het aanpakken van zichtbare overlast en onveiligheid en de beleving van veiligheid. Dit doen accounthouders veilig, veiligheidsregisseurs en stadsmariniers op basis van data. En op basis van informatie van bewoners, ondernemers en ons professionele wijknetwerk, zoals de wijkraad, Buurt Bestuurt, scholen, welzijnspartijen, boa's en de politie. De aanpakken richten zich voornamelijk op het stoppen van overlast van jeugd en volwassen mannen in groepsverband, gebruikers, dealers, buitenslapers, personen met onbegrepen gedrag en verkeersasocialen.

Hieronder volgt een niet-limitatief overzicht van voorbeelden:

- In vrijwel elke wijk zijn er een aantal keer per jaar veiligheidsbijeenkomsten georganiseerd voor de wijkraad en andere bewoners. Politie en boa's sloten hierbij ook aan. Hierdoor was er sprake van zichtbaarheid van de veiligheidspartners en was laagdrempelig contact mogelijk. Het actuele veiligheidsbeeld werd ook besproken en bewoners konden zorgen uitspreken. In 2025 hebben er in 24 wijken één of meerdere veiligheidsbijeenkomsten plaatsgevonden.
- In de verschillende Buurt Bestuurt Comités wordt samengewerkt met bewoners en ook gewerkt aan het laagdrempelige contact. De buurt bestuurt comités en de Buurt Preventiegroepen werden ondersteunt doordat ambtenaren bijvoorbeeld aanwezig waren bij overleggen of participeerde in de groepsappen.
- Na veiligheidsincidenten werd er vaak een mobiele toezichtspost geplaatst. Hierdoor was het mogelijk voor bewoners om met de veiligheidspartners het gesprek aan te gaan of informatie te ontvangen. Ook wordt er na een incident binnen twee dagen een bewonersbrief in de straat bezorgd. In deze brief staat vermeld hoe bewoners anoniem kunnen melden.
- In de gebieden Beverwaard, Pendrecht, Lombardijen, Bloemhof en de dorpen Hoek van Holland en Rozenburg werden samen met bewoners aanbevelingen uit de veiligheidsbelevingsonderzoeken opgevolgd. In Hoogvliet, Pernis en aanvullend in Hoek van Holland werd onderzoek naar de veiligheidsbeleving gedaan.
- Extra inzet in de Agniesebuurt om de overlast te stoppen en er zijn een aantal bewonersbijeenkomsten georganiseerd. In Lombardijen heeft er een schouw met bewoners plaatsgevonden. Op de Esch en het Noordereiland is een aanpak ontwikkeld gericht tegen het verkeersasociaal gedrag. Op de Lijnbaan is in samenwerking met ondernemers, politie en boa's de overlast van jongeren aangepakt. In het Oude Westen is een aanpak gestart tegen de problematiek van daklozen en gebruikers. Er zijn pleinbijeenkomsten met bewoners en professionals georganiseerd in Crooswijk. Hierdoor was het mogelijk het gesprek met elkaar aan te gaan, zorgen te delen en informatie te verstrekken, ook over het belang van melden en hoe dit het beste kan.

Toezicht & handhaving

Prioriteringsagenda
De prioriteringsagenda is begin juli vastgesteld door het college en begin 2026 besproken in de gemeenteraad. De prioriteringsagenda heeft als doel de beschikbare handhavingscapaciteit strategisch en doelgericht in te zetten op leefbaarheids- en veiligheidsvraagstukken die de meeste maatschappelijke waarde opleveren. Dit gebeurt door duidelijke keuzes te maken in waar meer en waar minder inzet nodig is, op basis van bestuurlijke prioriteiten en gebiedsgerichte opgaven. In het najaar is de gemeente begonnen om de prioriteringsagenda te vertalen naar de dagelijkse uitvoering. Daarbij wordt rekening gehouden met de beschikbare capaciteit en wordt de uitvoering periodiek gevolgd en waar nodig bijgestuurd.

Wijkhandhavers

In 2025 heeft iedere wijk een eigen wijkhandhaver. Ook wordt bij de werving en selectie van handhavers extra aandacht besteed aan hun rol als vast aanspreekpunt en herkenbaar gezicht in de wijk. Om bewoners beter te betrekken, zijn inloopspreekuren georganiseerd in de wijkhubs. Dit maakt het makkelijker om vragen te stellen en problemen te melden.

Cameratoezicht

In 2025 zijn alle toezichtcamera's geëvalueerd. De evaluatie is in de driehoek (bestaande uit de burgemeester, politiechef en hoofdofficier van justitie) vastgesteld en vervolgens aan de gemeenteraad aangeboden. In deze evaluatie zijn ter uitvoering van de motie 'Doelen duidelijk in beeld' outputdoelen per cameragebied opgenomen. Een van de uitkomsten uit de evaluatie was om zeven camera's te verplaatsen en twee camera's te verwijderen. Enkele verplaatsingen worden nog in de eerste helft van 2026 uitgevoerd. Op verschillende plekken zijn extra camera's geplaatst, zoals in de Oude Haven en de Vijverhofstraat, Daarnaast is er op bepaalde plekken ook tijdelijk mobiel cameratoezicht geplaatst, onder ander in IJsselmonde en de Esch.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Preventief fouilleren

- In 2024 zagen we dat preventieve fouilleeracties zo worden gepland, dat diverse politieambtenaren tegelijk een groot aantal personen kunnen fouilleren en een groot aantal voertuigen kunnen controleren. Tijdens een geplande actie worden regelmatig meerdere locaties achter elkaar gekozen aan de hand van het informatiebeeld (zogeheten hottimes en hotplaces). Het beeld van 2025 verschijnt medio 2026.
- Op 22 juli 2025 maakte de burgemeester gebruik van de bevoegdheid om op basis van artikel 174b van de Gemeentewet met spoed een veiligheidsrisicogebied in Nesselande aan te wijzen. Dit in verband met de oproep om daar een (niet vergund) evenement te houden. Hierbij was de verwachting dat er grote groepen jongeren op af zouden komen, waaronder rivaliserende jeugdgroepen die eerder wapens hadden gebruikt.
- In 2025 zijn opnieuw veiligheidsrisicogebieden aangewezen in de gebieden Charlois, Feijenoord, IJsselmonde, Kralingen-Crooswijk, Noord, Centrum en Delfshaven. De Spaanse Polder, Eemhaven en Waalhaven zijn niet meer aangewezen als veiligheidsrisicogebied.

Excessief geweld

In geheel 2025 hebben zich binnen het geografisch gebied van de gemeente Rotterdam 225 incidenten excessief geweld voorgedaan, waarvan 168 explosies en 57 schietincidenten. Het totaal aantal incidenten is ten opzichte van 2024 enigszins stabiel gebleven. Het aantal schietincidenten is in vergelijking afgenomen; het aantal explosies kent een kleine toename.

De inzet op de aanpak van dit fenomeen blijft onverminderd hoog. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met regiogemeenten en op landelijk niveau, via het Offensief Tegen Explosies. Uw raad is recentelijk geïnformeerd over alle gemeentelijke inzet rondom excessief geweld op de volgende thema's: bestuurlijke maatregelen, preventie, nazorg en onderzoek.

Ondermijning in de haven en de stad

- Ondermijning in de haven: Ook in 2025 hebben de partners van de Port Alliance Rotterdam (PAR) zich ingezet om drugscriminaliteit in de haven aan te pakken. De gemeente heeft onder andere Rotterdammers weerbaar gemaakt, waaronder jongeren en (toekomstige) havenmedewerkers, om te voorkomen dat zij zich (al dan niet bewust) laten lenen voor drugscriminelen bijvoorbeeld voor het uithalen van containers. Daarnaast heeft de burgemeester in november 2025, samen met de burgemeesters van Antwerpen en Hamburg een bezoek gebracht aan de eurocommissaris van DG Home. Over de uitkomsten van dit gesprek en andere resultaten van de aanpak van drugscriminaliteit via de havens, wordt de gemeenteraad uitgebreid geïnformeerd met het Jaarverslag Drugscriminaliteit in de haven, dat in het voorjaar van 2026 wordt gepubliceerd.
- Ondermijning in de stad: In het kader van de winkelstratenaanpak is in 2025 de Winkelboulevard Zuid (Beijerlandselaan en Groene Hilledijk) toegevoegd. Hoewel de inzet zich focust op de Winkelboulevard Zuid, worden andere ondernemingen in het gebied Feijenoord waar signalen van ondermijning bestaan, niet buiten beschouwing gelaten. In het gebied Feijenoord zijn er in totaal 14 multidisciplinaire controles uitgevoerd. Verder is het afgelopen jaar binnen het RIEC-samenwerkingsverband, waaraan Rotterdam actief deelneemt, een handhavingsknelpunt rondom seksuele uitbuiting aangewezen. Ook in 2025 werd de escapetruck van stichting Reshape, ontwikkeld door de politie, ingezet op verschillende scholen voor training en voorlichting. Daarnaast is in samenwerking met het ESSM (Expertisecentrum Seksualiteit Sekswerk en Mensenhandel) trainingen verzorgd voor gemeentelijke toezichthouders van de teams Ondermijning, Drank & Horeca, en Wonen. Over alle inzet in de aanpak ondermijning wordt u in het voorjaar van 2026 geïnformeerd met het jaarverslag Ondermijning.

Controleren drugslabs/ cocaïnewasserijen in woningen

Na de explosie aan de Schammenkamp verkent de gemeente in nauw overleg met de driehoekpartners en experts van de DCMR en Veiligheidsregio of drugslabs en cocaïnewasserijen eerder zijn te traceren. Het handhaven van de opiumwet is de verantwoordelijkheid van het OM en politie. Deze handhaving is onderdeel van een integrale aanpak op drugslabs en cocaïnewasserijen, waarin ook de gemeente een rol heeft. De gemeente is aanjager, verbinder en ondersteuner in de integrale aanpak. Uitgangspunt hierin is het weghalen van het gevaar van de drugslabs en cocaïnewasserijen – het brand-, explosie-, gewelds- en gezondheidsgevaar voor omwonenden door de aanwezige chemicaliën en de criminele productieprocessen. De aanpak is erop gericht de bevoegdheden zo goed mogelijk op elkaar te laten aansluiten waardoor zowel de informatiepositie als de aanpak zelf verbetert. De gemeente test op dit moment in samenwerking met de politie een zognaamde e-nose (snel traceren van chemicaliën in de lucht). Deze pilot bevindt zich in een afrondende fase. Verder zet de gemeente in op de kennis van de Rotterdammer over dit onderwerp, zodat ook bewoners en ondernemers weten welke signalen ze moeten herkennen en waar ze dat kunnen melden. En tot slot worden gemeentelijke medewerkers jaarlijks getraind op signaalherkenning drugsproductie.

Derde fase campagne drugsgebruik

In juni 2025 is de publiekscampagne "denormaliseren drugsgebruik" voortgezet. Bij wijze van aftrap waren in de stad zogenoemde "outlines" te zien. Ook heeft het college in de media-aandacht gekregen voor het bestuurlijk statement. Via de outlines konden geïnteresseerden de website bezoeken en daar "de reis van de je lijntje" of "de reis van je pil". Tijdens de zomer is er met geotargetting geïnvesteerd op de bewustwording onder bezoekers van uitgaansgebieden en festivals. In het najaar waren het straatbeeld en op sociale media-uitingen te zien waarin de drugsgebruiker gewezen op de dubbele moraal die kleeft aan drugsgebruik (wel prioriteit geven aan gezondheid of milieu, maar in het weekeinde……). Ook dit jaar is het effect van de campagne in kaart gebracht. Hierover is de gemeenteraad separaat geïnformeerd, maar op hoofdlijnen kan worden gezegd dat ook dit jaar de campagne goed gewaardeerd is (rapportcijfer 7,2), de doelgroep bereikt heeft en de doelgroep aan het denken heeft gezet. De campagne wordt in 2026 voortgezet.

Maatschappelijke dreigingen

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

In 2025 zijn de gestelde doelstellingen gerealiseerd op basis van inzichten vanuit evaluaties en de wetenschap. Als gevolg van die inzichten heeft de gemeente zich gericht op het vergroten van de weerbaarheid van Rotterdammers tegen radicalisering, vergroten van kennis en adviseren van professionals over radicalisering en polarisatie, en het blijven inrichten van de persoonsgerichte aanpak radicalisering. Op deze manier heeft de gemeente effectief en binnen de eigen invloedssfeer bijgedragen aan het tegengaan van radicalisering en omgaan met polarisatie en maatschappelijke spanningen.

Enkele belangrijke resultaten zijn: Ruim 400 professionals getraind om signalen van radicalisering te herkennen en te weten wat te doen bij vragen of zorgen hierover. Hieronder valt een deel van de wijkagenten die we in 2024 zijn begonnen met trainen, wat maakt dat eind 2025 alle wijkagenten in de regio zijn getraind; Meer dan 400 professionals getraind in het omgaan met polarisatie, waaronder twee groepen wijkagenten en vrijwel alle jongerenwerkers van stichting JOZ; 118 jongeren getraind in identiteitsvorming om de weerbaarheid tegen onder andere radicale denkbeelden te vergroten; Verschillende keren professionals en bestuurders van advies voorzien om maatschappelijke spanningen in de stad te verminderen, bijvoorbeeld rond studentenprotesten op de EUR en de organisatie van het EK Honkbal.

Digitale criminaliteit

Begin 2025 is de regionale aanpak met de politie, het Openbaar Ministerie en de Veiligheidsalliantie Rotterdam vernieuwd en uitgebreid. Het nieuwe uitvoeringsprogramma Digitale Veiligheid (2025-2027) is goedgekeurd door het RVO.

Gedurende 4 jaar wordt vanuit het EU-onderzoeksproject Agile onderzoek gedaan naar crises met een lage waarschijnlijkheid maar een enorm grote impact. De gemeente Rotterdam doet in samenwerking met de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond mee met een cybercrisis-casus. In 2025 zijn twee stresstesten met een verscheidenheid aan stakeholders georganiseerd. Hiermee is getest hoe de regionale crisisstructuur bestand is tegen complexe crises ten gevolge van cyberaanvallen en zo meer inzicht te krijgen in de cascade-effecten in de ketens. Op dit moment worden de uitkomsten geanalyseerd vanuit het onderzoeksproject. Het doel van het project is om in 2026 een methode en tools te ontwikkelen om dit soort crises te begrijpen, te managen en erop te anticiperen. Naast deze stresstesten is deelgenomen aan een cybercrisisoefening van Stichting Rotterdamse Ziekenhuizen (SRZ). Ook heeft een cyberoefening op bestuurlijk niveau in de driehoek plaatsgevonden.

High Impact Crimes

Het aantal overvallen, straatroven en woninginbraken schommelt de afgelopen jaren rond een historisch laag niveau en is nog altijd veel lager dan in de jaren voor de coronapandemie (2019). Tijdens het Zomeroffensief en Donkere Dagen Offensief is ingezet op het voorkomen van deze HIC-delicten met preventieacties en voorlichtingscampagnes, zowel in de wijken als online. Deze acties werden gericht op wijken of doelgroepen die extra aandacht vroegen. Zo is er nieuw voorlichtingsmateriaal ontwikkeld ter voorkoming van babbeltrucs en is de Houd Boeven Buiten-campagne hierop aangepast, met daarin ook speciale aandacht voor senioren. Slachtoffers van HIC-delicten kregen van de gemeente in samenwerking met Slachtofferhulp Nederland en Platform Veilig Ondernemen de nodige nazorg om hun gevoel van veiligheid te herstellen of schade te herstellen. Ook de integrale persoonsgerichte aanpak van HIC-daders is de afgelopen jaren gecontinueerd in het Zorg- en Veiligheidshuis Rotterdam.

Jeugdoverlast en -criminaliteit

Het convenant Veiligheid in en om het Onderwijs is in 2025 uitgebreid met partners uit het primair onderwijs (PO). Via uiteenlopende preventieve interventies zijn jongeren op scholen en via het grenzenstellend jongerenwerk voorgelicht, bewust en weerbaar gemaakt over verschillende criminaliteitsfenomenen. Zo zijn er vanuit Geweldig Rotterdam tien bijeenkomsten georganiseerd waarin jongeren ideeën om de leefbaarheid en veiligheid in hun wijk te vergroten, konden pitchen. De winnende ideeën zijn in samenwerking met Stichting JOZ en de gebiedsorganisatie uitgevoerd. Naar aanleiding van ernstige geweldsincidenten onder rivaliserende jeugdgroepen uit Rotterdam en Schiedam is samen met OM, politie en gemeente Schiedam een nieuwe werkwijze gestart. Deze aanpak richt zich op het stoppen van he geweld, doorbreken van de negatieve groepscultuur en het voorkomen van nieuwe aanwas. De inzet van Pleinstewards is een waardevolle toevoeging aan het toezicht in de wijken en ontlasten van andere professionals, blijkt uit een evaluatie. Pleinstewards slagen erin de-escalerend op te treden, mede door hun laagdrempelige manier van contact leggen, en zetten breed in op uiteenlopende vormen van overlast. In 2025 zijn nieuwe uitgangspunten en doelen voor de aanpak van jeugdcriminaliteit geformuleerd, die in 2026 verder worden uitgewerkt, zowel binnen de gemeente als met partners.

Veilig Openbaar Vervoer

Het herijkte handhavingsarrangement Openbaar Vervoer 2025-2028 is in december 2025 bekrachtigd door de Driehoek. In dit arrangement zijn (nieuwe) afspraken omtrent samenwerking en handhaving met politie opgenomen. Ook is de financiering van de volledig risicogestuurde inzet van ov-surveillanten in de metro op woensdag, donderdag, vrijdag en zaterdag van 17.30 uur tot einde dienst in 2025 gecontinueerd. In opdracht van de gemeenteraad investeert het college de komende jaren extra in sociale veiligheid in OV, door uitvoering te geven aan motie Coenradie ‘impuls handhaving OV’ t.b.v. het versterken en intensiveren van handhaving met name in de avond/begin nacht; bijvoorbeeld door de inzet van een mobiel fietsteam, dat risicogestuurd kan werken. Hier zijn in 2025 plannen voor uitgewerkt.

Woonoverlast

In het voorjaar van 2025 is het nieuwe uitvoeringsplan woonoverlast in werking getreden, ondertekend door de netwerkpartners en wethouder Lansink-Bastemeijer, waarmee het Actieplan Woonoverlast 2024-2028 concreet wordt uitgevoerd. In datzelfde jaar is een nieuwe enquête gestart om te meten of het vertrouwen in de aanpak toeneemt en om waar nodig de communicatie bij te stellen; de resultaten worden jaarlijks geëvalueerd. Daarnaast is onderzocht of het stoplichtmodel, naast de toepassing in Kralingen, ook in andere buurten kan worden ingezet, maar vanwege de eisen van de Algemene Verordening Gegevensverwerking bleek geen andere locatie geschikt; bij een nieuwe passende locatie wordt uitbreiding opnieuw bekeken. Tot slot is de invoering van het nieuwe zaaksysteem vertraagd, maar in het eerste kwartaal van 2026 wordt overgestapt, waardoor meer datagedreven kan worden gewerkt en sneller op trends in woonoverlast kan worden ingespeeld.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Levendige stad

Het college zet in op een veilige, levendige en leefbare stad, met bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen. Zo zijn de horecastewards, die op uitgaansnachten aanwezig zijn, vanaf eind 2025 tijdelijk ook overdag op vrijdag en zaterdag ingezet om overlastgevende personen aan te spreken in horecastraten. Daarnaast is, om inzicht te krijgen in de geluidsoverlast die bewoners ervaren, in de Oude Haven de pilot geluidsmonitoring uitgevoerd. Vanaf medio april 2025 is het project uitgebreid met nudging, waarbij uitgaanspubliek d.m.v. het projecteren van boodschappen op het wegdek wordt aangespoord om minder geluid te maken. In 2026 worden de resultaten geëvalueerd. Tot slot is er eind augustus tot medio oktober 2025 als pilot een tweede locatie van de Safe'R spot geopend. In samenwerking met de exploitant van WORM is middels een pop-up Safe'R spot in de Boomgaardsstraat getracht de (sociale) veiligheid in het Witte de Withkwartier te verbeteren. Aangezien er weinig gebruik werd gemaakt van deze locatie, is de pilot niet verlengd.

Demonstraties en manifestaties

Tijdens het evenementenseizoen 2025 hebben er 43 B- en C-evenementen plaatsgevonden. Er hebben ruim 800 0-evenementen, 520 A-evenementen, 40 A+ evenementen plaatsgevonden in de stad. Het aantal bezwaar- en beroepsprocedures bij evenementen is licht gestegen van 11 (2024) naar 13 bezwaarzaken en 2 voorlopige voorziening (enkele bezwaren bestonden meerdere bezwaarmakers, deze zijn in één keer behandeld door de commissie). Er hebben ruim 600 aangemelde demonstraties/evangelisaties (Manifestaties WOM) plaatsgevonden. Los van de aangemelde demonstraties/evangelisaties, vinden er ook onaangekondigde demonstraties plaats. Hier is geen concreet aantal van bekend.

Actieprogramma EU-arbeidsmigranten

In het coalitieakkoord 'Eén stad' is afgesproken om 'malafide uitzendbureaus die arbeidsmigranten uitbuiten, ook door overbewoning van panden, aan te pakken. In afwachting van landelijke regelgeving onderzoekt Rotterdam maatregelen gericht op het beperken van negatieve effecten van malafide uitzendbureaus'. Met het actieprogramma 'Meer grip op arbeidsmigratie' (medio 2023 - medio 2026) zet Rotterdam onverminderd in om uitbuiting en overlast tegen te gaan en registratie en zelfredzaamheid te bevorderen. De gemeente versterkt met dit programma de inzet in vestigingswijken, heeft inmiddels een Coalitie Goed werkgeverschap met werkgevers en uitzendbureaus opgezet, en zet druk op het Rijk om wetgeving te realiseren (3 W's). Mede door de Rotterdamse lobby is expliciet aandacht voor arbeidsmigratie in het Coalitieakkoord 2026-2030. Ook is de Wet Toelating Terbeschikkingstelling van Arbeidskrachten (WTTA) aangenomen. De WTTA zorgt voor een certificeringsstelsel van de uitzendbranche waarmee malafide uitzendbureaus geweerd worden. Ook is de Wet Modernisering Strafbaarstelling Mensenhandel door de Tweede Kamer. Deze wet breidt de mogelijkheid op strafbaarheid van mensenhandel uit naar ondermaatse huisvesting en ernstige benadeling van werknemers. Voor gemeenten betekent dit dat zij beter kunnen optreden tegen uitbuiting via slechte woon- en werkomstandigheden en slachtoffers sneller misstanden kunnen signaleren en hier mogelijke strafrechtelijke vervolging van de malafide partijen bij komt kijken.

Arbeidsmigratie raakt aan diverse portefeuilles: leefbaarheid en veiligheid, onderwijs, welzijn, taal, zorg, werkgeverschap, huisvesting, economie, dienstverlening en dakloosheid. De voortgangsrapportage over 2025 wordt in het tweede kwartaal van 2026 aan de gemeenteraad aangeboden.

Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC) Rotterdam

Het RIEC Rotterdam is een samenwerkingsverband van 23 gemeenten en landelijke partners. Zij werken samen bij de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit. Het RIEC Rotterdam verbindt informatie, expertise en krachten van de verschillende overheidsinstanties.

Ten behoeve van het integrale samenwerkingsverband ontvangt het RIEC Rotterdam voornamelijk vanuit het ministerie van Justitie & Veiligheid bijdragen voor de bestrijding van de ondermijnende criminaliteit. De gemeente Rotterdam faciliteert als beheergemeente het RIEC Rotterdam met onder andere de financiële administratie en inkoop. De middelen worden ingezet voor het gehele samenwerkingsverband. Derhalve geschiedt (inhoudelijke) verantwoording middels de stuurgroep RIEC als onderdeel van de separate governance structuur van het samenwerkingsverband.

Hoe meten we de dat?

Indicatoren	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Collegetarget Veilig: De Veiligheidsindex (VI) binnen het Wijkprofiel heeft in 2026 een gemiddelde score die gelijk of hoger is dan de gemiddelde score op de VI in 2022 (110)									
	110	Mijlpaal: 110 of hoger Realisatie: 105	n.v.t.		Realisatie: 104	n.v.t.			
Collegetarget Veilig: De 5 laagst scorende wijken op de VI van 2022 (Carnisse, Hillesluis, Tussendijken, Tarweijk, Lombardijen) laten in 2026 een stijging van tenminste 5 punten zien t.o.v. 2022									

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Carnisse	85	Mijlpaal: 87 Realisatie: 93	n.v.t.	90	**87**	n.v.t.			
Hillesluis	88	Mijlpaal: 90 Realisatie: 94	n.v.t.	93	**98**	n.v.t.			
Tussendijken	89	Mijlpaal: 91 Realisatie: 98	n.v.t.	94	**101**	n.v.t.			
Tarwewijk	89	Mijlpaal: 91 Realisatie: 87	n.v.t.	94	**90**	n.v.t.			
Lombardijen	90	Mijlpaal: 92 Realisatie: 94	n.v.t.	95	**107**	n.v.t.			
Handhaving									
Totaal aantal handhavers	399,9 fte	429,1 fte	449 fte d.d. 20 augustus 2024	454 fte	490 fte	461 fte			
HIC-delicten									
Woninginbraken	1.150	1.270	963	n.v.t.	916				
Straatroven	304	297	384	n.v.t.	300				
Overvallen	86	54	45	n.v.t.	53				
Sociale Veiligheid Openbaar Vervoer (metro):									
Metro veiligheid algemeen	7,5	7,4	7,2	n.v.t	7,2				
Metro veiligheid rit	7,9	7,9	7,8	n.v.t	7,8				
Metro veiligheid instaphalte	7,5	7,4	7,4	n.v.t	7,4				

Toelichting indicatoren

Veiligheidsindex

Over de target veiligheid, veiligheid in de stad en ontwikkelingen die wij in de stad zien, presenteert het college eens per twee jaar aan de raad het wijkprofiel. Het wijkprofiel wordt iedere twee jaar samengesteld op basis van data van het voorgaande jaar.

Collegetargets Veiligheid:

De voor heel Rotterdam geformuleerde target was om minstens de score van 2022 vast te houden, dus een VI van 110 of hoger. Dat is niet gelukt. Daarbij wordt opgemerkt dat de score op de VI in 2022 (ten tijde van de Corona-pandemie) de hoogste score (110) sinds 2014 was.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Voor de vijf laagst scorende wijken van 2022 moest de score voor de uiteindelijke target 5 punten omhoog. In al deze wijken is de veiligheidsindex nu hoger dan in 2022. In drie van de vijf wijken voldoet de stijging aan de target en bij twee niet, daar is de stijging te beperkt.

- Voor Carnisse steeg de VI bij de mijlpaal tot ruim boven de streefwaarde (van 85 in 2022 naar 93 in 2024), maar daalde de VI uiteindelijk tot onder de target naar een waarde van 87. Dit is nog wel iets hoger dan de beginwaarde.
- Tarwewijk liet bij de tussentijdse mijlpaal een daling zien van 89 (in 2022) naar 87 (in 2024). Bij de huidige eindmeting is de VI gestegen naar 90 (2026), maar dit is niet genoeg om de target te halen (nu wel licht boven de beginwaarde).
- Zowel Hillesluis als Tussendijken hebben de target behaald en hebben in de eindmeting VI scores van respectievelijk 98 (was 88 in 2022) en 101 (was 89 in 2022).
- Lombardijen is de meest succesvolle van de vijf wijken in de huidige eindmeting. De target wordt met een VI score van 107 ruim gehaald en scoort als enige van de vijf targetwijken boven het stedelijk gemiddelde.

De uitkomsten benadrukken het belang van blijvende aandacht voor jeugd, drugscriminaliteit en geweldsdelicten. Dit zijn herkenbare thema's waarop het college voortvarend heeft ingezet met de aanpak wapengeweld, straatoverlast en ondermijnende criminaliteit. Daarnaast stelt het college vast dat in alle vijf de focuswijken de Veiligheidsindex is gestegen ten opzichte van 2022, terwijl de stad als geheel een daling laat zien. Dit bevestigt dat duurzame verbetering van veiligheid vraagt om blijvende investeringen in een integrale aanpak, waarin het versterken van sociale samenhang, participatie en leefbaarheid onlosmakelijk verbonden is met een groter veiligheidsgevoel. In de wijken waar het college deze langdurige en samenhangende aanpak heeft ingezet, zijn de positieve effecten zichtbaar. Het is daarom van belang deze koers vast te houden en verder te versterken.

Totaal aantal handhavers

Bij de gemeente Rotterdam werken eind december 2025 490 handhavers (fte). Het doel (454fte) is hiermee ruimschoots behaald. Dat zijn boa´s, wijkbeheerders of handhavers met taakonderdelen als Jeugd, Wonen, Drank & horeca, Bike, Motor, Gevaarlijke en Hinderlijke honden, Markten, Ondermijning, Schoon en Milieu.

Aantal HIC-delicten

- Woninginbraken: 916, een daling van 5% vergeleken met 2024
- Straatroven: 300, een daling van 22% vergeleken met 2024
- Overvallen: 53, een stijging van 20% t.o.v. 2024

In vergelijking met 2024 is het aantal woninginbraken en straatroven in 2025 opnieuw gedaald. Het aantal overvallen is gestegen. Deze stijging is grotendeels toe te schrijven aan een lichte piek in de laatste maanden van het Donkere Dagen Offensief (jan.-mrt '25). Hierin werden 18 overvallen geregistreerd (overwegend bedrijfsovervallen). De gemeente heeft samen met het Platform Veilig Ondernemen aan alle getroffen ondernemers een preventieaanbod gedaan. Daarnaast is aan alle slachtoffers nazorg aangeboden door Slachtofferhulp Nederland. Ten opzichte van 2019 (pré-corona) is het totaal aantal HIC-delicten in Rotterdam nog altijd sterk dalend van 2464 naar 1269 (-48,5%).

Veiligheid Openbaar Vervoer

De cijfers Sociale Veiligheid Openbaar Vervoer zijn afkomstig uit de OV-klantenbarometer. Dit is het landelijk onderzoek naar de mening van reizigers in onder andere het stads- en streekvervoer. Dit heeft voor wat betreft 2024 tot de volgende cijfers geleid;

Bus
- Algemeen veiligheidsgevoel: 7,8
- Veiligheidsgevoel op station: 7,8
- Veiligheidsgevoel in voertuig: 8,3

Tram
- Algemeen veiligheidsgevoel: 7,6
- Veiligheidsgevoel op station: 7,7
- Veiligheidsgevoel in voertuig: 8,0

Metro
- Algemeen veiligheidsgevoel: 7,2
- Veiligheidsgevoel op station: 7,4
- Veiligheidsgevoel in voertuig: 7,8

Bovenstaande cijfers zijn nagenoeg gelijk aan de cijfers van 2023 en blijven ruimschoots binnen de door de MRDH gestelde normen. De RET zet blijvend in om de (sociale) veiligheid in het openbaar vervoer te waarborgen en te verbeteren.

De cijfers sociale veiligheid over 2025 komen in het voorjaar 2026 beschikbaar en worden zoals te doen gebruikelijk vermeld in de voorjaarsrapportage.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Crisisbeheersing en brandweer

Wat willen we bereiken?

Gemeenten zijn op basis van art. 9 van de Wet Veiligheidsregio's verplicht gemeenschappelijke regelingen te treffen om de taken die in deze artikelen staan uit te voeren.

In de Veiligheidsregio Rijnmond (VRR) werken de Regionale Brandweer, Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR), Ambulancezorg en de Gemeenschappelijke Meldkamer van politie, brandweer en ambulancedienst intensief samen. Zij bieden professionele hulp bij en bescherming tegen mogelijke risico's en bedreigingen.

De gezamenlijke brandweer is een samenwerkingsverband tussen bedrijven in het haven- en industriegebied en de gemeente Rotterdam. De organisatie verzorgt in dit gebied de brandbestrijding en hulpverlening. Ook heeft de organisatie de wettelijke verplichting overgenomen om een bedrijfsbrandweer van de aangesloten bedrijven in stand te houden.

Er zijn geen prestatie- of effectindicatoren.

VRR en GB stellen ieder jaar een begroting op voor de uitvoering van hun taken brandweerzorg en regionale crisisbeheersing. In 2026 bezuinigt de VRR in opdracht van het Algemeen Bestuur 4% op de begroting. De brandweertaken worden niet geraakt door de bezuiniging.

Wat hebben we in 2025 bereikt en gedaan?

Vanuit de Wet veiligheidsregio's is invulling gegeven aan de gemeenschappelijke regelingen voor de veiligheid van de regio.

- Diverse regelingen (evenementen/manifestaties/voetbalwedstrijden waarbij er meer inzet nodig is dan gebruikelijk) zijn uitgevoerd, zoals de jaarwisseling en evenementen.
- Er waren 12 GRIP situaties. GRIP staat voor Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure en is een gestructureerde werkwijze voor hulpdiensten om multidisciplinair samen te werken tijdens (grote) incidenten of rampen. Daarnaast is 10 keer opgeschaald naar grote brand en 7 keer naar zeer grote brand.
- Het proces bevolkingszorg is facilitair verbeterd en piketmedewerkers zijn getraind. Het proces bevolkingszorg omvat alle gemeentelijke maatregelen tijdens een ramp of crisis om inwoners te beschermen, op te vangen en te informeren. Het richt zich op publieke zorg, crisiscommunicatie en nazorg, met name voor kwetsbare groepen, om de maatschappelijke gevolgen te beperken en de terugkeer naar normaal te versnellen
- Voor bevolkingszorg verzorgde gemeente Rotterdam elders in het land verschillende presentaties.
- Het team Bevolkingszorg is verstevigd.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

Het programma Veilig draagt bij aan Duurzame ontwikkelingsdoelstellingl 16. Vrede, justitie en sterke publieke diensten.

Voor een uitgebreide toelichting zie de paragraaf Sustainable development goals.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Financiën

Overzicht baten en lasten

Overzicht van baten en lasten Veilig	Oorspr. Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Baten exclusief reserves	**21.956**	**23.872**	**23.879**	**7**
Bijdragen rijk en medeoverheden	16.106	17.553	17.475	-78
Overige opbrengsten derden	5.851	6.319	6.404	85
Lasten exclusief reserves	**223.332**	**226.460**	**224.122**	**-2.338**
Apparaatslasten	**102.956**	**106.396**	**105.298**	**-1.098**
Inhuur	371	758	1.785	1.027
Overige apparaatslasten	2.811	2.882	2.937	55
Personeel	99.774	102.755	100.576	-2.179
Overige verrekeningen	**1.515**	**3.210**	**5.597**	**2.387**
Overige verrekeningen	1.515	3.210	5.597	2.387
Programmalasten	**118.860**	**116.854**	**113.227**	**-3.627**
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	31.698	32.090	28.495	-3.595
Kapitaallasten	329	189	543	355
Overige programmalasten	138	138	1.060	922
Subsidies en inkomensoverdrachten	86.695	84.437	83.128	-1.309
Saldo voor vpb en reserveringen	**-201.375**	**-202.588**	**-200.243**	**2.345**
Saldo voor reserveringen	**-201.375**	**-202.588**	**-200.243**	**2.345**
Reserves	**328**	**578**	**378**	**-200**
Onttrekking reserves	**328**	**578**	**378**	**-200**
Bestemmingsreserve Winkelstratenaanpak	0	50	50	0
Bestemmingsreserve Work in NL	0	200	0	-200
Bestemmingsreserve ZVHRR versterken dv personen met verward gedrag	328	328	328	0
Saldo	**-201.048**	**-202.010**	**-199.866**	**2.145**

Afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting

Overzicht afwijkingen programma	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

1. Plustaken VRR	0	-481	0	481
2. RET subsidie OV-surveillanten	0	-561	0.	561
3. Programma EU-arbeidsmigranten	0	-367	-200	167
4. Inhaalafschrijving TASZ	0	355	0	-355
5. Leges horeca en evenementen	157	0	0	157
6. Programma Haven	-648	-648	0	0
7. Personeel handhaving	0	-1.165	0	1.165
8. Diverse afwijkingen	498	529	0	-31
Totaal afwijkingen	**7**	**-2.338**	**-200**	**2.145**

N.B. In de hierboven getoonde afwijkingen betekent een negatief bedrag lagere baten, lagere lasten of een lagere onttrekking. Een positief bedrag hogere baten, hogere lasten of een hogere onttrekking. In de kolom afwijkingen saldo betekent een positief bedrag dat de baten hoger of de lasten lager zijn. Een negatief bedrag betekent dat de baten lager of de lasten hoger zijn.

Toelichting afwijkingen

Het saldo van het programma bedraagt ruim € 2,1 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Plustaken VRR (Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond)
Bij VRR is een onderschrijding gerealiseerd van € 481.000 door lagere doorberekende kosten voor plustaken in de afrekening van 2024 en van 2025, die beide in 2025 zijn vrijgevallen.

2. RET-subsidie OV-surveillanten
Er is een meevaller gerealiseerd op de RET subsidie van € 561.000 door een door de RET niet volledig aangevraagde subsidie. De RET houdt al jaren over op deze subsidies, omdat zij onvoldoende personeel kunnen vinden om de opdracht uit te voeren. Ook in 2024 is niet elke subsidie aangevraagd.

3. Programma EU-arbeidsmigranten
Er is een meevaller gerealiseerd op programma EU-arbeidsmigranten van per saldo € 167.000. Voor een deel zijn activiteiten verschoven naar 2026 en daardoor is ook de bijbehorende reserve van € 200.000 in 2025 nog niet onttrokken.

4. Inhaalafschrijving vergunningensysteem TASZ
Voor het verlenen van horeca- en evenementenvergunningen werd gewerkt met het vergunningensysteem TASZ. Vanaf 2026 wordt hiervoor een nieuw systeem in gebruik genomen. De resterende boekwaarde van het oude vergunningensysteem moest hierdoor in 1 keer worden afgeschreven. De kapitaallasten zijn hierdoor eenmalig € 355.000 hoger uitgevallen dan was begroot.

5. Leges horeca en evenementen
Er zijn € 157.000 meer leges inkomsten gerealiseerd doordat er meer horecavergunningen zijn verstrekt dan was begroot.

6. Programma Haven
Bij programma Haven zijn minder baten en lasten gerealiseerd dan was begroot (beide -€ 648.000) doordat er activiteiten zijn verschoven in de tijd.

7. Personeel handhaving
De lagere personeelslasten handhaving (voordeel € 1,2 mln) worden voornamelijk veroorzaakt doordat trainees starten in een aanloopschaal. Daarnaast bevinden enkele medewerkers zich nog in een lagere periodiek binnen hun functieschaal. Door deze onderbesteding in de loonkosten konden de hogere kosten voor de toeslagen onregelmatige diensten worden opgevangen. Deze waren te laag begroot en vielen door recente cao-afspraken hoger uit.

8. Diverse afwijkingen
Er zijn diverse afwijkingen en verschuivingen, zowel in de baten als de lasten, waaronder hogere lasten voor bedrijfskleding en portofoons door prijsstijgingen (nadeel € 31.000).

Programma en Rotterdamse taakvelden

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Saldo programma Veilig/Rotterdams taakveld	Oorspronkelijke Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Veilig	**-201.048**	**-202.010**	**-199.866**	**2.145**
1.1 - Crisisbeheersing en Brandweer – Regionale veiligheidsact.	-82.152	-82.152	-81.731	421
1.2.a - Openbare orde en veiligheid - Handhaving en toezicht	-70.682	-72.320	-71.355	965
1.2.b - Openbare orde en veiligheid - Veiligheid	-48.214	-47.538	-46.779	759

Realisatie bestemmingsreserves

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie bestemmingsreserves Veilig	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Veilig	**578**	**0**	**378**	**0**	**200**
Bestemmingsreserve Work in NL	200	0,00	0,00	0,00	200

Realisatie bestemmingsreserves Veilig	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Veilig	**578**	**0**	**378**	**0**	**200**
Bestemmingsreserve Work in NL	200	0,00	0,00	0,00	200
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	200	0,00	0,00	0,00	200
Begroting 2025	200	0,00	200	0,00	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-200	0	200
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2024 (einddatum 31-12-2025)				
Doel Reserve:	Herinrichten van goede informatievoorziening, hulp en dienstverlening aan EU-arbeidsmigranten.				
Toelichting Realisatie 2025:	De bestemmingsreserve Work in NL zal volledig worden besteed in 2026, in 2025 zijn hiervoor geen kosten gerealiseerd.				
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	De bestemmingsreserve Work in NL zal volledig worden besteed in 2026, in 2025 zijn hiervoor geen kosten gerealiseerd.				

Bestemmingsreserve ZVHRR versterken dv personen met verward gedrag	328	0,00	328	0,00	0

Realisatie bestemmingsreserves Veilig	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Veilig	**578**	**0**	**378**	**0**	**200**
Bestemmingsreserve ZVHRR versterken dv personen met verward gedrag	328	0,00	328	0,00	0
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	328	0,00	328	0,00	0
Begroting 2025	328	0,00	328	0,00	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2021 (einddatum 31-12-2025)				
Doel Reserve:	Versterken dienstverlening gemeenten: personen met verward gedrag (DU)				
Toelichting Realisatie 2025:	Het saldo in de bestemmingsreserve ZVHRR versterken dv personen met verward gedrag is in 2025 volledig besteed, conform begroting 2025.				
Verschil Realisatie - Begroting	N.v.t.				

Bestemmingsreserve Winkelstratenaanpak	50	0,00	50	0,00	0

Realisatie bestemmingsreserves Veilig	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Veilig	**578**	**0**	**378**	**0**	**200**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bestemmingsreserve Winkelstratenaanpak	50	0,00	50	0,00	0
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	50	0,00	50	0,00	0
Begroting 2025	50	0,00	50	0,00	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 2023 (einddatum 31-12-2025)
Doel Reserve:					Cofinanciering regiodeal Rotterdam Zuid II - gedeelte Veilig
Toelichting Realisatie 2025:					Het saldo in de bestemmingsreserve Winkelstratenaanpak is in 2025 volledig besteed, conform begroting 2025.
Verschil Realisatie - Begroting					N.v.t.
Totaal	**578**	**0**	**378**	**0**	**200**

Toelichting reserves

Zowel de bestemmingreserve Winkelstratenaanpak (saldo € 50.000) als de Bestemmingsreserve Zorg- en Veiligheidshuis Rotterdam Rijnmond (ZVHRR): versterken dienstverlening personen met verward gedrag (saldo € 328.000) zijn in 2025 volledig onttrokken. Bij de tweede herziening is verder de reserve Work in NL toegevoegd aan dit programma, die grotendeels in 2025 zou worden besteed, maar de besteding en onttrekking is uiteindelijk doorgeschoven naar 2026.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Kaders en verbonden partijen

Kaders

- Jaarverslag ondermijnende criminaliteit 2024
- Jaarverslag Haven 2024
- Jaarverslag Bestuurlijke Maatregelen 2024
- Voortgang aanpak High Impact Crime | HIC-jaarrapportage 2024
- Evaluatie cameratoezicht 2025
- Jaarverslag preventief fouilleren 2024
- Actieprogramma Meer grip op arbeidsmigratie – Voortgangsrapportage over het jaar 2024
- Actieplan woonoverlast: voorkomen, melden en aanpakken 2024-2028
- Coffeeshopbeleid
- Wijziging coffeeshopbeleid
- Beleidsregel ‘Wet aanpak woonoverlast in Rotterdam’
- Bibob beleid
- Veiligheidskoers 2023-2027
- Hoofdlijnen Veiligheidskoers 2023-2027
- Uitvoeringsplan Horeca
- Begroting 2025 (incl. 2e begrotingswijzing 2024) VRR
- Algemene plaatselijke verordening Rotterdam
- Afvalstoffenverordening Rotterdam 2009
- Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Wet ‘Mulder’)
- Visie Stadswachten Vertrouwd op Straat
- Programma In de bak. Naastplaatsingen 2019-2022
- Schoon Genoeg! Rotterdams offensief tegen zwerfvuil
- Algemene wet bestuursrecht
- Beleidsregels boa’s
- Domeinlijst boa’s
- Verordening parkeerregulering en parkeerbelastingen
- Taxiverordening Rotterdam 2013
- Beleidsplan Naleving Omgevingsrecht 2021-2025
- Fietskoers 2025
- Fietsparkeerstrategie binnenstad

Verbonden partijen

De gemeente zet als Verbonden partijen in:

- Havenbedrijf Rotterdam
- Gezamenlijke brandweer voor het haven- en industriegebied van Rotterdam
- Openbaar lichaam Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond

Een uitgebreide toelichting is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verantwoordelijke collegeleden

Burgemeester Schouten

Burgemeester Schouten is verantwoordelijk voor de portefeuille Openbare Orde en Veiligheid.

Wethouder Lansink-Bastemeijer

Wethouder Lansink-Bastemeijer is verantwoordelijk voor de portefeuille Handhaving, Buitenruimte en Mobiliteit.

Wethouder Versnel

Wethouder Versnel is verantwoordelijk voor de portefeuille Werk & inkomen, Nationaal Programma Rotterdam Zuid en EU-arbeidsmigranten.

‘Ook al zijn ze hier vaak tijdelijk, EU-arbeidsmigranten horen er ook gewoon bij. We willen dat ook zij een goed leven kunnen hebben in onze stad. Malafide uitzendbureaus die hen uitbuiten, pakken we aan.’

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Volksgezondheid

Het programma Volksgezondheid beschermt, bewaakt en ondersteunt gezond leven. Dit doen we door een gezonde leefstijl en een gezonde leefomgeving te bevorderen en de gezondheid te beschermen tegen schadelijke invloeden en infectieziekten. Dit gebeurt o.a. door vroege signalering van risico's en verbetering van de preventie-infrastructuur, zodat gezondheidsverschillen en ziektelast kan afnemen. De gemeente stelt hulp en ondersteuning beschikbaar om gezond of gezonder te kunnen leven en faciliteert inwoners bijvoorbeeld met bewegen, gezonde mobiliteit en rookvrije plekken. Ook stimuleert en ondersteunt de gemeente weerbaarheid tegen de verleidingen van drugs- en risico's van alcoholgebruik.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Voortgang 2025

Preventieve gezondheidsaanpak

Gezonder010

Op 30 mei 2024 stelde de gemeenteraad de gezondheidsaanpak ‘Gezonder 010’ voor de komende jaren vast. Het doel is het verkleinen van gezondheidsverschillen in de stad en het verbeteren van de ervaren gezondheid door inwoners.
In 2024 startte de gemeente met de activiteiten uit de uitvoeringsagenda. Op 9 juli 2025 zijn de resultaten tot en met 2024 besproken met de commissie Zorg, Welzijn, Cultuur en Sport (ZWCS). Document RotterdamRaad - [25bb002256] Bijlage 1 behorende bij 25bb002255 over Voortgangsrapportage Gezonder010 2024 - iBabs Publieksportaal.

Toezicht op de kwaliteit van de kinderopvangvoorzieningen

In 2025 heeft de GGD alle geplande jaarlijkse onderzoeken (dat wil zeggen bij elke locatie voor kinderdagopvang, peuteropvang, BSO en een gastouderbureau) uitgevoerd en 50% van de gastouders geïnspecteerd. Bij gastouders die opvangen in een woning van vóór 1960 hebben de toezichthouders specifiek aandacht besteed aan het risico van loden leidingen.

Door middel van een rapport heeft de GGD aan de gemeente van iedere inspectie verslag uitgebracht en geadviseerd om al dan niet te handhaven in verband met overtredingen van de wet Kinderopvang.

De GGD heeft verder nadere onderzoeken uitgevoerd in het geval dat de gemeente heeft besloten om een handhavingstraject te starten, om na te gaan of de geconstateerde overtredingen zijn opgelost. Verder heeft de GGD onderzoeken uitgevoerd voordat de gemeente in 2025 een nieuwe voorziening in het Landelijk Register Kinderopvang (LRK) opnam en binnen 3 maanden nadat die voorziening in het LRK is geregistreerd.

Meer kwantitatieve gegevens over toezicht op en handhaving van de kwaliteit van de kinderopvang zullen te vinden zijn in de jaarverantwoording aan de Inspectie van het Onderwijs die vóór 1 juli door het college moet worden ingediend.

Jeugdgezondheidszorg

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) voert sinds 2010 in regionaal verband de wettelijke taak van de jeugdgezondheidszorg uit voor de gemeente Rotterdam. In 2025 startte in opdracht van de Raad voor het Publiek belang (met daarin de regiowethouders) een traject om te evalueren of de gemeenten met de jeugdgezondheidszorg nog steeds de goede dingen doen en of die dingen goed worden gedaan. Hierbij kijkt de Raad naar de dienstverlening, het zogenaamde basispakket en naar de organisatie en afstemming van de jeugdgezondheidszorg, de zogenaamde governance. Het onderzoek is in het eerste kwartaal van 2026 afgerond. De adviezen op basis van dit onderzoek worden na de verkiezingen meegegeven aan de nieuwe wethouders.

Financiële afwijkingen ten opzichte van de Begroting 2025

Volksgezondheid	**€ 1.821**
Gezonder 010	€ 445
Covid-19 vaccinatie campagne	€ 427
Integrale gezondheidsmonitor	€ 275
Diverse afwijkingen	€ 674

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Gezonde stad

Wat willen we bereiken?

Rotterdammers van jong tot oud, ongeacht hun achtergrond, buurt of sociaaleconomische status kunnen een gezond en actief leven leiden. In 2040 zijn de gezondheidsachterstanden verkleind en hebben alle Rotterdammers meer levensjaren in goede gezondheid en ervaren hun gezondheid positiever dan in 2024.

Wat gaan we daarvoor doen?

Samen met partners werkt de gemeente en GGD Rotterdam-Rijnmond aan gezondheid door verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving en leefstijl. Dit gebeurt o.a. door het stimuleren van lopen, wandelen, het nemen van maatregelen tegen hitte en UV- straling door voorlichting en door het beschikbaar stellen van bijvoorbeeld zonnebrand, schaduwdoeken etc. We voorkomen gehoorschade door voorlichting en beschikbaar stellen van oordoppen. We werken in de Citydeal Gezonde en duurzame voedselomgeving aan een gezonder, toegankelijk en betaalbaar voedselaanbod. We breiden het aantal rookvrije plekken uit. Na de CJG's en tramhaltes in het centrum, worden alle speelplekken rookvrij gemaakt. Ook werken we aan de verbetering van de gezondheidsvaardigheden van inwoners door in de wijken waar de pilot Gezonde buurtaanpak loopt laagdrempelige informatie, advies en kennis over gezondheid dicht bij de inwoners beschikbaar te stellen. We bieden tevens laagdrempelige trainingen aan voor sleutelfiguren/vrijwilligers voor het vergroten van hun kennis en vaardigheden over mentale gezondheid.

In 2024 en 2025 is de aanpak 'vroeg signalering problematisch alcoholgebruik' geïntensiveerd met de extra middelen die vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord beschikbaar zijn.

Met het volwassensportfonds zijn inwoners met een beperking en/of in een kwetsbare financiële situatie ondersteund bij het sporten. In 2025 gebeurt dit i.s.m. de Rotterdampas.

De nieuwe sportregisseurs bewegen en gezondheid zorgen voor een betere doorstroom van mensen naar het sport- en beweegaanbod vanuit de Gecombineerde Leefstijlinterventies en de Val niet training en werken aan een passend sport- en beweegaanbod voor deze groep.

Hoe meten we dat?

De GGD monitort de activiteiten uit het gezondheidsplan. De GGD verzamelt data over bereik, impact en waardering.

Daarnaast verzamelt de GGD algemene gezondheidsgegevens. Eén keer in de 4 jaar verschijnt de GGD Gezondheidsmonitor. Medio juni 2025 zijn de meest recente cijfers gepubliceerd. Publicaties | Buurtmonitor gezondheidsmonitor Rotterdam

Jaarlijks rapporteert de gemeente over de voortgang van de acties uit de Gezondheidsaanpak aan de gemeenteraad. Afdoeningsvoorstel moties en toezegging over voortgangsrapportage lokale nota gezondheidsbeleid Gezonder010 RotterdamRaad - iBabs Publieksportaal

Wat hebben we in 2025 gedaan?

Om de ervaren gezondheid te verbeteren en langer leven in goede gezondheid te ondersteunen is:

- De Rotterdamse alliantie gezondheidsvaardigheden opgericht. Deze zet zich in voor het verkleinen van gezondheidsverschillen. De aangesloten organisaties ontwikkelen en implementeren strategieën om cliënten met beperkte basis- en gezondheidsvaardigheden te ondersteunen. De leden zijn CJG Rotterdam Rijnmond, GGD Rotterdam Rijnmond, Rijnmond dokters, Rijnmond Apothekers, Huisartsenpost Rijnmond Voor Spoed, Samergo, Welzijn, Fonds Achterstanden, Sportbedrijf, Zilveren Kruis, VGZ en de gemeente Rotterdam.

- Zijn er 3 regisseurs Bewegen en Gezondheid gestart. Zij werken aan voldoende passend beweegaanbod voor ouderen en toeleiding naar dit aanbod. Dat gebeurt onder andere via de Val Niet-trainingen. In 2025 zijn tijdens de Val Niet-trainingen 1.208 clinics gehouden.
  Ook waren er 339 proeflessen op locatie van de sportaanbieder. Er zijn 8 groepen van totaal 74 deelnemers met bewegen doorgegaan. Tot slot zijn 1.439 beweegredenentesten afgenomen om deelnemers naar een passend beweegaanbod te kunnen begeleiden.

- In 2025 in samenwerking met Shareaty 226.000 kilo voedsel gered waarmee 452.000 (gezonde) maaltijden zijn bereid door diverse sociale (voedsel)initiatieven.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Wat hebben we in 2025 bereikt?

Uit de gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen 2024 blijkt dat Rotterdammers hun gezondheid positiever ervaren dan bij de vorige meting in 2022. In Rotterdam is het aandeel met een (zeer) goede gezondheid bij 18- tot en met 64-jarigen en 65+’ers licht toegenomen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: GGD voert haar taken gedegen uit

Wat willen we bereiken?

De GGD Rotterdam-Rijnmond bevordert, beschermt en bewaakt de gezondheid van alle mensen in de regio Rotterdam-Rijnmond, met speciale aandacht voor mensen in kwetsbare situaties. We blijven alert op wat de samenleving van ons vraagt en bieden betrouwbare dienstverlening. In normale tijden en in tijden van crisis.

Wat gaan we daarvoor doen?

De GGD Rotterdam-Rijnmond gaat voor een regio waarin iedereen zich gezond voelt. De GGD geeft speciale aandacht aan mensen in kwetsbare situaties, om hen dezelfde kans te geven de gezondheidsdoelen te behalen. De GGD is een toegankelijke organisatie met laagdrempelige dienstverlening. Daarbij blijft de dienst de expertise en vaardigheden aanscherpen, mede door data- en kennisgedreven te werken. Samen met inwoners en partners zet de GGD zich in voor het makkelijker maken van gezonde keuzes, het verkleinen van de gezondheidskloof en het realiseren van een gezonde leefomgeving. Zo kan de GGD goede preventieve en medische zorg, gezondheidsadvies en toezicht voor de inwoners leveren.

Hoe meten we dat?

Eens in de vier jaar verschijnt de GGD-gezondheidsmonitor die inzicht geeft in de gezondheid, het welzijn en de leefstijl van de inwoners van Rotterdam-Rijnmond. Met extra middelen vanuit het ministerie van VWS voor gezondheidsonderzoek na rampen, zoals de coronapandemie, vinden bij verschillende leeftijdsgroepen extra metingen van de gezondheid plaats. Medio juni 2025 zijn de meest recente cijfers gepubliceerd. Publicaties | Buurtmonitor gezondheidsmonitor Rotterdam

Via surveillance monitort de GGD verder continu de ontwikkeling van infectieziekten, inclusief tuberculose en seksueel overdraagbare aandoeningen.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

Infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid

Mazelenuitbraak

In de regio Rotterdam-Rijnmond was er in de eerste helft van 2025 een mazelenuitbraak. Ook in andere GGD-regio's zoals Haaglanden, Amsterdam en Brabant-Zuidoost waren mazelenuitbraken. Landelijk waren er in 2025 539 mazelenbesmettingen gemeld. Ruim een derde van deze meldingen kwam uit de regio Rotterdam-Rijnmond. In 2025 zijn er voor Rotterdam 154 bevestigde mazelengevallen gemeld bij de GGD. Er zijn 28 patiënten (16,9%) uit de regio opgenomen geweest in het ziekenhuis. Dit waren met name ongevaccineerde kinderen onder de 10 jaar.

Inzet op verhogen vaccinatiegraad

De vaccinatiegraad is in veel wijken van Rotterdam laag. Dit heeft infectieziekten zoals kinkhoest en uitbraken van mazelen tot gevolg. Reguliere, grootschalige aanpak blijkt onvoldoende effectief om alle doelgroepen te bereiken met het Rijksvaccinatieprogramma (RVP). Maatwerk en een wijkgerichte aanpak zijn dus essentieel. GGD Rotterdam-Rijnmond en CJG Rijnmond startten in 2025 met de ontwikkeling van een Rotterdamse wijkgerichte aanpak RVP kindervaccinaties. Dit is een pilot om praktijkervaring op te doen en daarover te rapporteren. Deze pilot wordt gefinancierd met een eenmalige uitkering van het ministerie van VWS in reactie op de dalende vaccinatiegraad. Door de beperkte middelen en de korte periode voor besteding in 2026 is gekozen voor de wijken Feijenoord en Delfshaven. Met deze aanpak wil de gemeente extra mensen bereiken via gezondheidsvoorlichting en kindervaccinaties, samen met partners en sleutelpersonen in de wijken. Deze aanpak borduurt voort op de ervaring en opgebouwde contacten uit de Covid-19 periode en de Buurtaanpakken. Tegelijkertijd is het een lerende aanpak. Het resultaat voor eind 2026 is praktijkervaring en geleerde lessen. Ook moet de pilot onderbouwing leveren voor benodigde landelijke structurele middelen voor verbreding en verdieping van de wijkgerichte aanpak RVP kindervaccinaties.

Najaarscampagne coronavaccinatie

In opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) voerde de GGD in september opnieuw een vaccinatiecampagne corona uit voor 60-plussers en een aantal andere specifieke doelgroepen. Het belangrijkste doel van de najaarscampagne is ernstige ziekte te voorkomen. In 2025 was de coronaprik op advies van de Gezondheidsraad beschikbaar voor:

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- Mensen van 60 jaar en ouder
- Volwassenen en kinderen uit de medisch-hoog risicogroepen
- Mensen van 50 tot en met 59 jaar die jaarlijks de griepprik aangeboden krijgen
- Medewerkers in de gezondheidszorg die direct contact hebben met kwetsbare patiënten.

Een belangrijke verandering ten opzichte van 2024 is dat mensen van 18 tot en met 49 jaar die jaarlijks de griepprik krijgen aangeboden, in 2025 niet meer in aanmerking kwamen voor de coronaprik. Deze groep blijkt een laag risico te hebben op ernstige ziekte door corona.

Tussen 15 september en 19 december 2025 vaccineerde de GGD in totaal 135.392 inwoners van Rotterdam. Dit is 96% van de door VWS gestelde opgave (140.950). Van deze gevaccineerden had 94% een leeftijd van 60 jaar of ouder. Landelijk werd door de grotere GGD-en ongeveer 100% van de opgave gerealiseerd. Door extra fijnmazigheid, gerichte acties en aangepaste perioden van beschikbaarheid van locaties wordt bekeken hoe voor de campagne in het najaar van 2026 toegewerkt kan worden naar een hogere opkomst.

Inwoners die een vaccinatie hebben gehaald waren zeer tevreden en beoordeelden het hele proces met een 8,5.

Toezicht op de kwaliteit van de kinderopvangvoorzieningen
In 2025 voerde de GGD alle geplande jaarlijkse onderzoeken uit. Dat wil zeggen: de GGD onderzocht elke locatie voor kinderdagopvang, peuteropvang, BSO en een gastouderbureau. Ook inspecteerde de GGD 50% van de gastouders. Bij gastouders die kinderen opvangen in een woning van vóór 1960 besteedden de toezichthouders specifiek aandacht aan het risico van de aanwezigheid van loden waterleidingen.

In een rapport bracht de GGD van iedere inspectie verslag uit aan de gemeente. Daarin adviseerde de GGD ook om al dan niet te handhaven in verband met overtredingen van de wet Kinderopvang.

In die gevallen dat de gemeente besloten had tot een handhavingstraject, voerde de GGD vervolgonderzoeken uit. Die waren bedoeld om na te gaan of de geconstateerde overtredingen zijn opgelost. Verder voerde de GGD een inspectie uit voor opname van een nieuwe kinderopvangvoorziening in het Landelijk Register Kinderopvang (LRK) in 2025. Een tweede inspectie volgde binnen 3 maanden na registratie van die voorziening in het LRK.

Kwantitatieve gegevens over de aantallen uitgevoerde onderzoeken, aan de gemeente gegeven handhavingsadviezen
en ingezette handhavingstrajecten zijn in 2026 te lezen in de jaarverantwoording aan de Inspectie van het Onderwijs. Het college moet deze vóór 1 juli indienen.

Gemeentelijke advisering gezonde leefomgeving
Met de uitvoering van de plustaak ‘gemeentelijke advisering gezonde leefomgeving’ zorgt de de gemeente er via de GGD voor dat gezondheid in een zo vroeg mogelijk stadium wordt ingebracht in de ruimtelijke opgaven en het ruimtelijk beleid. Zoals de Omgevingswet dit vereist. Door gezondheid expliciet mee te nemen in de stedelijke planvorming werkt de gemeente aan het versterken van een gezonde en fysieke leefomgeving voor alle Rotterdammers. De advisering door de GGD gebeurt op diverse niveaus binnen de gemeentelijke organisatie en in uiteenlopende programma’s. Enkele resultaten van deze integrale inzet in 2025 zijn:

Aanpak hitte (samen met klimaatadaptatieprogramma Rotterdams Weerwoord):

- Ontwikkeling Rotterdams Hitteplan, inclusief een Handreiking Wijkhitteplan. Inmiddels hebben 2 wijken een actueel plan.
- Uitvoering van Heat Action Day op 2 juni. Hierop komt een vervolg
- Start van het HitteLab Rotterdam
- Samenwerking binnen het Rotterdams Hittenetwerk met zorg en welzijn, maatschappelijke organisaties en woningcorporaties

Inhoudelijke inbreng:

- Bijdragen aan bodembeleid (inclusief PFAS-protocol), programma Luchtkwaliteit, de Groenagenda richting 2050, de publiekscampagne Blij van Schimmelvrij, en deelname aan overleg over de overkoepelende ruimtelijke opgaven binnen het domein van maatschappelijke ontwikkeling.

Advisering:

- Gezondheidskundig advies over openwaterzwemmen en waterkwaliteit, nieuwe waterbergingsconcepten, richtlijnen voor spelen met water, en advisering bij ruimtelijke ontwikkelingen conform het Besluitvormingsmodel Ruimtelijke Ontwikkelingen Rotterdam.

Centrum Seksueel Geweld
Het Centrum Seksueel Geweld (CSG) biedt professionele hulp aan iedereen die seksueel geweld heeft meegemaakt. Het centrum biedt medische en psychologische zorg en forensisch onderzoek. Het CSG is een samenwerkingsverband van ziekenhuizen, GGD, GGZ, politie en Slachtofferhulp Nederland. Rotterdam is centrumgemeente en ontvangt hiervoor onder andere geld vanuit de Decentralisatie-uitkering.

Vrouwenopvang (DU VO)
Aanmeldingen en adviesvragen van cliënten van 16 jaar en ouder (CSG volwassenen).
In 2025 kwamen er 176 acute meldingen binnen. Acuut betekent dat het incident minder dan 7 dagen geleden plaatsvond. Ook waren er 127 niet-acute meldingen. Deze cijfers zijn vergelijkbaar met 2024. Daarnaast waren er 622 adviesvragen van en consulten aan slachtoffers, naasten en professionals. Dit was iets lager dan vorig jaar (649).

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Nu Niet Zwanger (NNZ)
Deze bewezen effectieve methodiek is onderdeel van het programma Stevige Start in Rotterdam. Diverse hulpverleners helpen ouders of potentiële ouders in kwetsbare omstandigheden een geïnformeerde keuze te maken over hun kinderwens, seksualiteit en het voorkomen van onbedoelde zwangerschappen.

Publieke Gezondheid Asielzoekers en Vluchtelingen (PGA)

Infectieziektebestrijding, technische hygiënezorg, tuberculosebestrijding en seksuele gezondheid.

De GGD voert taken uit voor het landelijke programma Publieke Gezondheid Asielzoekers (PGA). PGA beschermt en bevordert de gezondheid van asielzoekers en statushouders, hoofdzakelijk in opvanglocaties van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA). De GGD Rotterdam-Rijnmond voert taken en voorlichting uit op de volgende terreinen:

In 2025 werkte de GGD op vijf COA-opvanglocaties in Rotterdam, te weten de Ms Adante en Cezanne (Schiehaven), Ms Dutch Harmony (Aelbrechtskade), Ms Thurgau Casanova (Parkhaven), locatie Walenburgerweg voor opvang van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV) en de Ms Silja Europa (Marconistraat).

Team Technische Hygiënezorg (THZ) van de GGD verzorgt de inspecties op opvanglocaties wanneer deze openen. En houdt elk jaar een inspectie op elke opvanglocatie. Op de Ms Silja Europa is in 2025 extra ingezet. Met het COA en GGD GHOR Nederland is afgesproken dat deze locatie vanwege de grootte afwijkt van de norm en 2 keer per jaar bezocht wordt. In 2025 waren er in totaal 12 inspecties op COA-opvanglocaties in Rotterdam.

In 2025 stelde de GGD voor het eerst met 2 Rotterdamse opvanglocaties jaarplannen op voor gezondheidsvoorlichting. Door de langere openstelling (langer dan 2 jaar opvang op dezelfde plek) kwamen de locaties Walenburgerweg en de Ms Silja Europa in aanmerking voor gezondheidsvoorlichting voor bewoners. In samenspraak met locatiemanagers van beide locaties is 65 keer voorlichting gegeven. Onderwerpen waren onder andere: opgroeien in Nederland, (persoonlijke) hygiëne, seksuele- en reproductieve gezondheid, mentale gezondheid en gezondheidszorg in Nederland.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

De GGD Rotterdam-Rijnmond heeft in opdracht van de gemeente de wettelijke taken uitgevoerd om de gezondheid van alle mensen in de regio Rotterdam-Rijnmond te bevorderen, beschermen en bewaken, met speciale aandacht voor mensen in kwetsbare situaties. Deze taken worden verantwoord in de jaarrapportage voor het Algemeen Bestuur.

Waarborgen van de kwaliteit van de kinderopvangvoorzieningen
De GGD heeft in opdracht van de gemeente de wettelijke taak uitgevoerd om toezicht te houden op de kwaliteit van de kinderopvangvoorzieningen in Rotterdam.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

Het programma Volksgezondheid draagt bij aan Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen:

- 3. Goede gezondheid en welzijn
- 11. Duurzame steden en gemeenschappen.

Voor een uitgebreide toelichting zie de paragraaf Sustainable development goals.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Financiën

Overzicht baten en lasten

Overzicht van baten en lasten Volksgezondheid	Oorspr. Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Baten exclusief reserves	**22.702**	**33.326**	**33.968**	**642**
Bijdragen rijk en medeoverheden	17.514	27.729	28.413	684
Overige opbrengsten derden	5.188	5.597	5.554	-43
Lasten exclusief reserves	**59.610**	**72.293**	**71.114**	**-1.179**
Apparaatslasten	**26.945**	**33.863**	**34.095**	**232**
Inhuur	259	3.232	2.602	-630
Overige apparaatslasten	736	838	759	-79
Personeel	25.950	29.793	30.734	941
Overige verrekeningen	**191**	**209**	**920**	**711**
Overige verrekeningen	191	209	920	711
Programmalasten	**32.474**	**38.221**	**36.099**	**-2.122**
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	4.565	9.444	12.718	3.274
Overige programmalasten	0	0	248	248
Subsidies en inkomensoverdrachten	27.909	28.776	23.133	-5.644
Saldo voor vpb en reserveringen	**-36.908**	**-38.967**	**-37.146**	**1.821**
Saldo voor reserveringen	**-36.908**	**-38.967**	**-37.146**	**1.821**
Saldo	**-36.908**	**-38.967**	**-37.146**	**1.821**

Afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting

Overzicht afwijkingen programma	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Gezonder 010	16	-429	0	445
2. Covid-19 Vaccinatiecampagne	-155	-582	0	427
3. Integrale Gezondheidsmonitor	0	-275	0	275
4. Diverse afwijkingen	781	107	0	674
Totaal afwijkingen	**642**	**-1.179**	0	**1.821**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

N.B. In de hierboven getoonde afwijkingen betekent een negatief bedrag lagere baten, lagere lasten of een lagere onttrekking. Een positief bedrag hogere baten, hogere lasten of een hogere onttrekking. In de kolom afwijkingen saldo betekent een positief bedrag dat de baten hoger of de lasten lager zijn. Een negatief bedrag betekent dat de baten lager of de lasten hoger zijn.

Toelichting afwijkingen

Het saldo van het programma bedraagt € 1,8 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Gezonder 010
De subsidies in het kader van deze regeling zijn voor twee jaar verleend. Doordat de uitvoering in 2025 een kortere looptijd kent dan in 2026, is het beschikbare budget in 2025 niet volledig benut en ontstond een onderschrijding van € 445.000.

2. Covid-19 Vaccinatiecampagne
De Covid-19 vaccinatiecampagne vindt plaats in het najaar waardoor het tijdspad om de middelen te besteden beperkt is. Diverse kosten zijn ten laste gegaan van het regulier budget en niet toegerekend aan de vaccinatiecampagne waardoor een onderbesteding van € 427.000 op het budget is ontstaan.

3. Integrale Gezondheidsmonitor
Dit jaar is een lichte variant uitgevoerd van de gezondheidsmonitor en dat zorgt ervoor dat er een onderbesteding is van € 275.000 op het budget.

4. Diverse Afwijkingen
Op diverse projecten zijn er kleine over- en onderschrijdingen. Per saldo leidt dit tot een onderschrijding van € 674.000.

Programma en Rotterdamse taakvelden

Saldo programma Volksgezondheid/Rotterdamstaakveld	Oorspronkelijke Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Volksgezondheid	**-36.908**	**-38.967**	**-37.146**	**1.821**
7.1 - Volksgezondheid	-36.908	-38.967	-37.146	1.821

Realisatie bestemmingsreserves

Niet van toepassing voor het programma Volksgezondheid.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Kaders en verbonden partijen

Kaders

- De GGD voert wettelijke taken uit voortvloeiend uit de Wet Publieke gezondheid en de Wet Kinderopvang wetten.nl - Regeling - Wet kinderopvang - BWBR0017017 (overheid.nl).
- Gezonder 010 is de lokale nota gezondheidsbeleid voor de periode 2024 e.v.

Op 28 januari 2025 heeft het college de nieuwe nalevingsstrategie kwaliteit kinderopvang vastgesteld (zie Nalevingsstrategie kwaliteit kinderopvang 2025).

Verbonden partijen

De volgende Verbonden partijen worden ingezet om het doel van het programma te realiseren:

GGD Rotterdam-Rijnmond

- CJG Rijnmond

Een uitgebreide toelichting is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verantwoordelijke collegeleden

Wethouder Achbar

Wethouder Achbar is verantwoordelijk voor de portefeuille Welzijn, Samenleven, Sport en Digitale Inclusie.

'Een lang en gezond leven is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Samen met de partners in de stad werken we aan een gezonder en vitaler Rotterdam.'

Wethouder Buijt

Wethouder Buijt is verantwoordelijk voor de portefeuille Zorg, Ouderen en Jeugdzorg, Organisatie en Dienstverlening.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Werk en inkomen

Rotterdammers die niet zelfstandig in een inkomen kunnen voorzien, krijgen een bijstandsuitkering. Deze uitkering geeft de noodzakelijke zekerheid en rust om stappen te zetten in de mens- en arbeidsontwikkeling. Daarbij krijgen deze Rotterdammers steun van de gemeente om hun economische zelfstandigheid naar vermogen te vergroten.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Voortgang 2025

Ontwikkeling bijstandsvolume

Collegetarget minder Rotterdammers in de bijstand: In deze collegeperiode (eind 2025) daalt het aantal bijstandsuitkeringen in Rotterdam naar 30.000

Realisatie 2024: 31.982

Mijlpaal 2025: 30.000

Realisatie 31 december 2025: 31.794

De daling van het aantal bijstandsuitkeringen zet, na een lichte stijging aan het begin van het jaar, sinds het 2e tertaal 2025 verder door. Het bijstandsvolume komt op 31 december 2025 uit op 31.794 uitkeringen.

Het bijstandsvolume daalt. Steeds meer Rotterdammers vinden de weg naar werk. In het derde tertaal 2025 stroomden minder mensen in de bijstand. De uitstroom nam juist toe: 1.079 Rotterdammers stroomden uit naar werk of ondernemerschap. Over heel 2025 werden 3.157 uitkeringen beëindigd vanwege de uitstroom naar werk of ondernemerschap. We zijn daarmee koploper van Nederland: landelijk doen we het nog steeds beter dan andere gemeenten.

Rechtmatigheid

Over heel 2025 zijn er 685 bestuursrechtelijke onderzoeken afgerond. Hiermee is de initiële jaardoelstelling van 850 afgeronde onderzoeken niet gehaald. Dit is onder meer gelegen in het feit dat begin 2025 is gestart met een vrijwel geheel nieuwe werkvoorraad, omdat eind 2024 vrijwel alle lopende onderzoeken waren afgerond. Tegelijkertijd zijn er relatief veel onderzoeken naar meldingen van collega's verricht. Die onderzoeken zijn over het algemeen arbeidsintensiever, omdat ze vaker leiden tot een volledig onderzoek. Over de gehele linie zijn er dit jaar procentueel dan ook meer onrechtmatigheden aan het licht gekomen. Het aantal beëindigingen, aanpassingen en terugvorderingen opgeteld is in aantallen nagenoeg gelijk gebleven. Tegelijk is het totaal aan teruggevorderde bedragen gehalveerd.

Inzet loonkostensubsidie

Op 31 december 2025 telde het aantal banen met LKS 1.813. Ondanks dat dit aantal minder is dan de ambitieuze streefwaarde van 1.903 banen met LKS, zijn we er in 2025 opnieuw in geslaagd om meer Rotterdammers met dit instrument aan het werk te helpen.

In de afgelopen collegeperiode zijn duidelijke stappen gezet in het intensiveren van de inzet van LKS. Dankzij onze interne aanpak van het ketenmanagement is de focus binnen de organisatie op LKS merkbaar toegenomen. Deze verbeteringen hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan de stijgende aantallen en bieden veel potentie voor verdere groei.

Het aantal LKS- banen groeide, van 928 LKS-banen op 1 januari 2022 tot 1813 banen met LKS op 31-12-2025. Daarmee realiseren we een netto groei van 885 banen met LKS, (stijging van 95%). Deze groei ligt tot en met eind 2024 boven het landelijk gemiddelde en ook boven de ontwikkelingen binnen de G4. Dit resultaat onderstreept dat onze gezamenlijk inzet effect heeft en dat Rotterdam zich hierin positief onderscheidt.

Monitor derde tertaal 2025 Werk en Inkomen

Voor meer specifieke informatie over de voortgang in het programma Werk en Inkomen wordt verwezen naar de derde tertaalmonitor 2025.

Financiële afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025

Werk en inkomen	**€ 3.040**
Voorzienining dubieuze debiteuren bijstandsgerechtigden	- € 3.500
Compensatie kwijtschelding schulden Toeslagenschandaal	€ 797
Tijdelijke Ondersteuning Zelfstandige Ondernemers (TOZO)	- € 559

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Onderbesteding Werk	€ 2.975
Omzet Rotterdam Inclusief	- € 462
Salarislasten Gemeentelijke Garantiebanen (incl. HPK) en Sociale werkvoorziening	- € 963
Herstelprogramma Functiewaardering Sociale Werkvoorziening	€ 3.641
Onderbesteding Rotterdam Inclusief	€ 1.460
Onderzoeken en juridische advisering	- € 871
Implementatie Thomas DUP	- € 692
Ontvangen bijdrage UWV personeelslasten	€ 864
Opvang Vluchtelingen Oekrainers	€ 9
Jongerenloket	€ 703
Diverse afwijkingen	- € 362

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Inkomenszekerheid en rechtmatigheid

Wat willen we bereiken?

We verstevigen de basis voor bestaanszekerheid door rechtmatige, tijdige en voorspelbare uitkeringsverstrekking.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Bieden van toegankelijke dienstverlening met de menselijke maat;
- Actief informeren over rechten en plichten;
- Opsporen van onrechtmatigheden en fraude door middel van een verbeterde ketenaanpak.

De gemeente zet digitale instrumenten in om het aanvragen van een bijstandsuitkering zo duidelijk en toegankelijk mogelijk te maken. Rotterdammers die digitaal minder vaardig zijn of niet beschikken over de juiste middelen kunnen langskomen op een van onze locaties. De aanvraag wordt zo snel mogelijk afgehandeld, zodat er snel duidelijkheid is over het inkomen. Elke Rotterdamse bijstandsgerechtigde heeft een eigen contactpersoon. Deze medewerker geeft bij vragen over de uitkering direct zelf antwoord of gaat op zoek naar het juiste antwoord. Het gaat altijd om de balans tussen rechtvaardigheid en rechtmatigheid, en het zo mogelijk leveren van maatwerk.

Bij het ontvangen van een bijstandsuitkering horen rechten en plichten. Zo moeten bijstandsgerechtigden, op basis van de inlichtingenplicht, wijzigingen doorgeven die van belang zijn voor het bepalen van het recht op en de hoogte van de uitkering. Op basis daarvan wordt de uitkering aangepast aan de nieuwe situatie.

Een afname van niet-verwijtbare onrechtmatigheden begint bij goede en duidelijke communicatie. De gemeente informeert alle Rotterdammers met een bijstandsuitkering over de rechten en plichten die horen bij de Participatiewet. Dat gebeurt digitaal, telefonisch en via persoonlijk contact.

Soms geeft een iemand met een uitkering wijzigingen of andere informatie bewust niet of foutief door. Rotterdam wil onrechtmatigheden en fraude zoveel mogelijk terugdringen. Op drie manieren vindt onderzoek plaats naar mogelijk misbruik: heronderzoek, fraudeonderzoek en de ketenaanpak toezicht inkomen. Een heronderzoek richt zich op de rechtmatigheid van de bijstandsuitkering zonder dat er een signaal is dat er iets niet klopt. Een fraudeonderzoek vindt plaats als er signalen van fraude zijn. De gemeente verhoogt het aantal uitgevoerde heronderzoeken en fraudeonderzoeken. Daarom komen er meer sociaal rechercheurs. Zij werken samen met collega's binnen de gemeentelijke organisatie, zoals de directie Veiligheid, en met het Openbaar Ministerie en de politie. De handhavingsteams gaan dichter op de uitvoering opereren. Dit betekent dat de fraudeteams meer in een keten georganiseerd worden.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
% Rechtmatige verstrekking van bijstand	98,41%	99,96%	99,98%	> 97%	Bekend voorjaar 2026				
% Besluiten bijstandsaanvraag (levensonderhoud) binnen wettelijke termijn	94%	91%	88%	> 90%	85%				
Aantal afgeronde fraudeonderzoeken	267	874	873	850	685				
Aantal ingediende klachten over bejegening	59	61	51	< 60	86				

Toelichting indicatoren

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Voor een nadere toelichting over de voortgang van deze indicatoren wordt verwezen naar de Monitor Werk & Inkomen 3e tertaal 2025.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

Samen met de inwoners van Rotterdam blijven we zoeken naar wat werkt. We staan open voor elk goed idee. We willen immers koploper zijn en blijven. In ons beleid en in de uitvoering daarvan. Een mooi voorbeeld hiervan is dat we in de 3e tertaal van 2025 zijn gestart met het meten van klanttevredenheid rondom de uitvoering van de heronderzoeken. Met dit onderzoek wordt onderzocht hoe de Rotterdammer de dienstverlening heeft ervaren (o.a. klantbeleving, duidelijkheid en communicatie, bejegening door medewerkers en de kwaliteit van het proces (snelheid en duidelijkheid). De uitkomsten van het klanttevredenheidsonderzoek laten mooie resultaten zien (zie 3e tertaalmonitor W&I 2025).

Wat hebben we in 2025 gedaan?

Meer Rotterdammers aan het werk. Dat is ons doel. Daarom blijven we altijd kijken naar wat werkt. We zijn voortdurend op zoek naar die methode, die werkwijze, die ons helpt om onze doelstellingen te halen. Dat betekent dat we verbeteren wat nodig is, maar ook dat we loslaten wat niet werkt. We willen altijd die stap extra zetten. Vernieuwende, waar nodig onorthodoxe maatregelen gaan we daarbij niet uit de weg. enkele voorbeelden zijn de Herijking Dienstverlening en de ingebruikname van Thomas DUP (Duurzame Uitstroom & Participatie).

Herijking dienstverlening
Gedreven vanuit de ambitie om het aantal bijstandsgerechtigden verder te doen dalen én te voorkomen dat mensen langdurig in de bijstand terechtkomen, maken we scherpe keuzes. We kiezen voor de meest effectieve dienstverlening en leggen nu de focus op de meest kansrijke werkzoekenden. Het resultaat is een flexibel dienstverleningsmodel met intensieve begeleiding naar werk of onderwijs voor deze werkzoekenden.

Per 1 oktober werken we volledig volgens het nieuwe dienstverleningsmodel. Dit is een lang en complex proces geweest, waarin we een organisatorische kanteling tot stand hebben gebracht. Twee jaar geleden zijn we gestart met de uitwerking van het nieuwe dienstverleningsconcept. Al snel zijn we in de geest van het concept gaan werken om ondertussen de organisatie hierop aan te passen. Dat is dus nu voltooid. Medewerkers worden getraind om de meest effectieve dienstverlening te bieden. Door de lagere caseloads zijn er meer contactmomenten met kansrijke werkzoekenden. Dat gaat over (fysieke) gesprekken, maar bijvoorbeeld ook over groepssessies met werkzoekenden uit verschillende sporen. Andere voorbeelden zijn dat er voor jongeren banenmarkten worden georganiseerd waar jongeren samen met hun consulent naar toe gaan. Ook namen jongerenconsulenten deel aan markten om CV's met werkgevers te matchen. We intensiveerden het contact met team Garantiebanen om meer jongeren op een passende werkplek te krijgen. Het zijn slechts enkele voorbeelden van veranderingen op de werkvloer. We blijven leren, aanpassen en bijsturen in de praktijk. Uiteindelijk gaan we zien dat met dit dienstverleningsmodel het bijstandsvolume verder daalt en meer mensen aan de slag gaan.

Thomas DUP (Duurzame Uitstroom & Participatie)
Vanaf december 2025 werken we met Thomas DUP. Na een intensieve ontwikkelperiode hebben we met Thomas DUP een gloednieuw IT-systeem en burgerportaal voor Werk & Inkomen en Maatschappelijke Ontwikkeling. Het systeem gaat een grote verbetering zijn in de manier waarop wij Rotterdammers ondersteunen op weg naar werk, participatie en/of inburgering. Thomas DUP staat voor een modernere, efficiëntere en klantgerichtere aanpak die zowel Rotterdammers als onze medewerkers ten goede komt.
De Rotterdammer krijgt meer eigenaarschap over en inzicht in de voortgang van zijn eigen traject en de stappen die nodig zijn (op weg) naar werk. In het dossier kan werkzoekende precies volgen welke afspraken zijn gemaakt en wat er van hem of haar wordt verwacht. Zowel burgers als bedrijven kunnen communiceren met de gemeente op een moment dat het hen uitkomt. Voor niet-digitaal-vaardige burgers is er de mogelijkheid om een medewerker van de gemeente of een geautoriseerde zaakwaarnemer namens hen handelingen te laten uitvoeren. Door betere monitoring en opvolging ondersteunt het programma de medewerkers zoveel mogelijk bij het begeleiden van Rotterdammers naar duurzaam werk.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Iedereen vooruit richting werk!

Wat willen we bereiken?

- Het aantal Rotterdamse huishoudens met een bijstandsuitkering laten dalen naar 30.000 eind 2025;
- Zoveel mogelijk Rotterdammers doen mee naar vermogen en stromen uiteindelijk uit naar duurzaam werk;
- Meer mensen met een arbeidsbeperking aan de slag, passend bij hun vermogen, ontwikkeling en talenten.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Werkzoekenden ondersteunen bij de uitstroom naar duurzaam werk;
- Werkgevers – essentiële partners bij het realiseren van duurzame uitstroom – ondersteunen om gezamenlijk de personeelstekorten te verminderen;
- Rotterdammers stappen laten zetten richting werk door hen te helpen bij de praktische belemmeringen die zijn ervaren;
- Rotterdammers in een kwetsbare situatie specifieke ondersteuning bieden bij hun ontwikkeling;
- Via het gemeentelijk sociaal ontwikkelbedrijf Rotterdam Inclusief (RI) werk bieden aan Rotterdammers met een arbeidsbeperking en Rotterdammers die langdurig werkloos zijn;
- Loonkostensubsidie (LKS) inzetten om de drempel voor werkgevers te verlagen om kwetsbare Rotterdammers met een verminderde loonwaarde in dienst te nemen;
- Reguliere bedrijven, ondernemers en werkgevers stimuleren meer aangepast werk te creëren voor onze doelgroepen;
- Regionaal intensief samen te werken met partners uit het bedrijfsleven, het onderwijs en regiogemeenten;

We ondersteunen Rotterdammers die aan het einde van hun WW-periode in hun zoektocht naar werk. Inzet is een baan te vinden voor de WW-uitkering eindigt. Dit voorkomt dat zij in de bijstand terechtkomen. Werkzoekende Rotterdammers die een uitkering aanvragen, worden zo snel mogelijk benaderd door een werkcoach. Die maakt afspraken over de weg naar werk. Het gaat om duurzame uitstroom naar werk; de inzet is dat zo weinig mogelijk mensen terugkeren in een uitkeringssituatie. Zodra een werkzoekende uitstroom, stopt onze dienstverlening niet. We bieden werkzoekenden met betaald werk en inkomsten boven de bijstandsnorm maximaal zes maanden begeleiding die is gericht op werkbehoud.

Deeltijdwerk kan een belangrijke opstap zijn naar een volledige baan. Tegelijkertijd brengt deeltijdwerk vanuit een uitkering (financiële) onzekerheden met zich mee. We experimenteren met mogelijkheden om de stap naar deeltijdwerk te vergemakkelijken door deze onzekerheden te minimaliseren.

Via het WerkgeversServicepunt Rijnmond (WSPR) ondersteunt de gemeente zowel het mkb als grotere ondernemingen bij personele vraagstukken. Momenteel zijn er meer vacatures dan beschikbaar personeel. De gemeente stimuleert daarom werkgevers om op een pragmatische manier personeel te werven, bijvoorbeeld door meer te kijken naar competenties dan formele kwalificaties. Daarnaast brengt de gemeente werkgevers en werkzoekenden op diverse manieren bij elkaar en maakt informatie over elkaar inzichtelijk. De focus ligt daarbij op maatschappelijk cruciale beroepen en de drie grote transities waar onze regio momenteel mee te maken heeft: digitalisering, energietransitie en de overgang naar een circulaire economie.

Rotterdammers die praktische belemmeringen ervaren om stappen te zetten gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid, participatie en het vinden van werk, kunnen rekenen op hulp van de gemeente. Dat gebeurt bij voorkeur in combinatie met op werk en leren gerichte activiteiten. Maar ook is er inzet op de beheersing van de Nederlandse taal, op het voorkomen van schulden en op beschikbare kinderopvang.

Zo nodig krijgen Rotterdammers in een kwetsbare situatie specifieke ondersteuning bij hun ontwikkeling. Het gaat bijvoorbeeld over werkzoekenden met een specifieke belemmering, werkzoekenden uit bepaalde leeftijdscategorieën of met een bepaalde verblijfsstatus. Het gaat om: Rotterdammers met fysieke en/of psychische problematiek, jongeren, Rotterdammers met een licht verstandelijke beperking, ouderen, langdurig werklozen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie, statushouders en niet-uitkeringsgerechtigden.

Om Rotterdammers met een arbeidsbeperking en/of langdurig werklozen aan het werk te helpen, zet Rotterdam Inclusief onder andere in op detachering van medewerkers met een SW- of Nieuw Beschut-indicatie bij reguliere werkgevers. Rotterdam Inclusief biedt hen zo nodig jobcoaching. Werknemers die door een arbeidsbeperking niet bij een reguliere werkgever aan de slag kunnen, biedt Rotterdam Inclusief werk in een beschutte omgeving. Ook is er inzet op simpel switchen, supported employment en zichtbare aanwezigheid op Zuid.

Om meer Rotterdammers te laten werken, intensiveert de gemeente de inzet van loonkostensubsidie, het aanbieden van aanvullende voorzieningen als jobcoaching, werkplekaanpassingen en vervoer, en het realiseren van - al dan niet gemeentelijke - garantiebanen.

We stimuleren werkgevers om meer aangepast werk te creëren voor onze doelgroep. Dat doen we door middel van het stimuleren van de beweging richting de impacteconomie, de Rotterdamse werkgelegenheidsparagraaf en social return. De kans op passende matches tussen

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

werkzoekenden en werkgevers wordt verrgroot door instrumenten als jobcarving, jobcreatie en open hiring. Het WSPR adviseert werkgevers hoe zij deze instrumenten kunnen toepassen.

In regionale samenwerking zijn al meerdere geslaagde programma's en projecten opgezet. Alle partners hebben de ambitie uitgesproken om de komende jaren meer mensen uit de regio te helpen om ontwikkelstappen te zetten en duurzaam werk te vinden en te behouden. Om dat te kunnen doen, starten we met het Rijnmonds Arbeidsmarktperspectieffonds, komt er een Regionaal Werkcentrum en neemt de gemeente Rotterdam deel aan andere samenwerkingsinitiatieven.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Collegetarget minder Rotterdammers in de bijstand: In deze collegeperiode (eind 2025) daalt het aantal bijstandsuitkeringen in Rotterdam naar 30.000 *	**32.975**	**32.649**	**31.982**	**30.000**	**31.794**				
Instroom in de bijstand	5.223	6.655	6.271		6.688				
Uitstroom - naar werk - overig	2.684 3.497	3.385 3.596	3.351 3.587		2.903 3.973				
Aantal Rotterdammers aan het werk met loonkostensubsidie (LKS)	1.179	1.404	1.603	1.903	1.813				
Aantal gerealiseerde gemeentelijke garantiebanen	509	551	589	600	649				
Aantal gerealiseerde banen Nieuw Beschut	237	311	351	400	395				
Werkzoekenden P010 die actieve dienstverlening ontvangt, heeft een geregistreerde tegenprestatie***	76%	75%	82%	75%	75%				
Werkzoekenden P010 die actieve dienstverlening ontvangt, zet een stap in de persoonlijke ontwikkeling	33%	50%	69%	70%	55%				

* Startpunt (0-meting Rekenkamer) voor deze collegetarget is de stand van 1 juli 2022, namelijk 34.028 bijstandsuitkeringen.

** Dit zijn ramingen die jaarlijks worden bijgesteld. Leidend hierin is de collegetarget om eind 2025 het aantal bijstandsuitkeringen te laten dalen tot 30.000.

Toelichting indicatoren

Voor een nadere toelichting over de voortgang van deze indicatoren wordt verwezen naar de Monitor Werk & Inkomen 3e tertaal 2025.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Wat hebben we in 2025 bereikt?

Na een korte terugval in de daling van het bijstandsvolume, zijn we sinds het 2e tertaal 2025 weer op de goede weg. Het bijstandsvolume daalt. Steeds meer Rotterdammers vinden de weg naar werk. Over heel 2025 werden 3.157 uitkeringen beëindigd vanwege de uitstroom naar werk of ondernemerschap. We zijn daarmee koploper van Nederland: landelijk doen we het nog steeds beter dan andere gemeenten.
We hebben veel acties en maatregelen genomen om deze daling te realiseren. Naast de maatregelen en acties met effect op de korte en middellange termijn, hebben we deze collegeperiode ook structurele veranderingen in gang gezet die meer tijd nodig hebben om hun volledige effect te sorteren. Onze target van 30.000 uitkeringen gaan we halen, maar pas in de loop van de volgende bestuursperiode.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

Meer Rotterdammers aan het werk. Dat is ons doel. Daarom blijven we altijd kijken naar wat werkt. We zijn voortdurend op zoek naar die methode, die werkwijze, die ons helpt om onze doelstellingen te halen. Dat betekent dat we verbeteren wat nodig is, maar ook dat we loslaten wat niet werkt. We willen altijd die stap extra zetten. Vernieuwende, waar nodig onorthodoxe maatregelen gaan we daarbij niet uit de weg. Eén voorbeeld is het Werkstation op Zuid (zie ook de W&I-monitor over het 2e tertaal 2025; 25bb007456).

Werkstation op Zuid
Februari 2023 begon het Werkstation op Zuid als experiment. Inmiddels heeft het werkstation zich ontwikkeld tot een effectieve, integrale werkwijze met als doel om iedereen die een uitkering aanvraagt binnen vier weken aan het werk te helpen of te laten starten met een arbeidsontwikkeltraject. Het liefst nog voor de uitkeringsaanvraag is afgerond. De integraliteit die wij realiseren in de zogenaamde Poort is succesvol gebleken: ontvangst, intake en begeleiding naar werk worden gecombineerd en waar nodig aangevuld met ondersteuning op andere leefgebieden zoals schulden en zorg. Gaandeweg hebben we veel geleerd en aangepast in het concept. We geloven in de aanpak van het Poort-proces, die vooral een preventieve werking heeft. Het voorkomt instroom in de uitkering. Het voorkomt dat mensen dieper in de schulden raken. En het zorgt ervoor dat zij sneller toegang krijgen tot schuldhulpverlening of andere (financiële) ondersteuning. We onderzoeken hoe deze manier van werken bestendigd en uitgebreid kan worden over de stad.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

Het programma Werk en inkomen draagt bij aan Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen 8. Eerlijk werk en economische groei.

Voor een uitgebreide toelichting zie de paragraaf Sustainable development goals.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Projecten

Hier staan de belangrijkste projecten toegelicht die bijdragen aan het realiseren van de doelen van het programma. Een totaal overzicht van alle investeringen is te vinden in de Paragraaf Investeringen.

Adidas

In 2020 is besloten de G4 samenwerking ten behoeve van de IT-dienstverlening voor onder meer de domeinen Werk en Klantinteractie te stoppen. Voor beide domeinen is binnen Rotterdam besloten de IT-dienstverlening te vervangen door een applicatie genaamd Thomas. Thomas is de digitale basisoplossing voor de kwetsbare Rotterdammer en de professional. Met Thomas stellen we onder meer de applicaties Edison en RMW (Re-integratie Module Werk) buiten gebruik en bouwen we een modern burger- en professional portaal. Dit is een complexe en omvangrijke opgave met een innovatief karakter, waarbij we als stad vooroplopen in deze ontwikkeling.

Vanaf december 2025 werken we met Thomas DUP. Na een intensieve ontwikkelperiode hebben we met Thomas DUP een gloednieuw IT-systeem en burgerportaal voor Werk & Inkomen en Maatschappelijke Ontwikkeling. Het systeem gaat een grote verbetering zijn in de manier waarop wij Rotterdammers ondersteunen op weg naar werk, participatie en/of inburgering. Thomas DUP staat voor een modernere, efficiëntere en klantgerichtere aanpak die zowel Rotterdammers als onze medewerkers ten goede komt.
De Rotterdammer krijgt meer eigenaarschap over en inzicht in de voortgang van zijn eigen traject en de stappen die nodig zijn (op weg) naar werk. In het dossier kan werkzoekende precies volgen welke afspraken zijn gemaakt en wat er van hem of haar wordt verwacht. Zowel burgers als bedrijven kunnen communiceren met de gemeente op een moment dat het hen uitkomt. Voor niet-digitaal-vaardige burgers is er de mogelijkheid om een medewerker van de gemeente of een geautoriseerde zaakwaarnemer namens hen handelingen te laten uitvoeren. Door betere monitoring en opvolging ondersteunt het programma de medewerkers zoveel mogelijk bij het begeleiden van Rotterdammers naar duurzaam werk.

De voortgang van het project Adidas is opgenomen in de Monitor ICT Projecten.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Financiën

Overzicht baten en lasten

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overzicht van baten en lasten Werk en inkomen	Oorspr. Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Baten exclusief reserves	**584.841**	**646.006**	**644.051**	**-1.955**
Bijdragen rijk en medeoverheden	570.881	633.479	629.671	-3.808
Overige baten	0	0	3.639	3.639
Overige opbrengsten derden	13.961	12.527	10.741	-1.786
Lasten exclusief reserves	**845.093**	**928.480**	**920.728**	**-7.752**
Apparaatslasten	**183.896**	**189.515**	**187.428**	**-2.087**
Inhuur	1.697	3.848	5.549	1.701
Overige apparaatslasten	4.674	3.943	3.867	-76
Personeel	177.526	181.724	178.012	-3.712
Overige verrekeningen	**-2.587**	**-4.955**	**-3.981**	**974**
Overige verrekeningen	-2.587	-4.955	-3.981	974
Programmalasten	**663.784**	**743.919**	**737.281**	**-6.638**
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	40.230	37.370	22.775	-14.595
Kapitaallasten	0	25	38	13
Overige programmalasten	116	7.133	4.587	-2.546
Salariskosten WSW en WIW	58.150	60.375	62.202	1.827
Sociale uitkeringen	546.276	621.726	623.170	1.444
Subsidies en inkomensoverdrachten	19.013	17.290	24.508	7.218
Saldo voor vpb en reserveringen	**-260.252**	**-282.474**	**-276.677**	**5.797**
Saldo voor reserveringen	**-260.252**	**-282.474**	**-276.677**	**5.797**
Reserves	**4.543**	**21.803**	**19.046**	**-2.757**
Onttrekking reserves	**14.526**	**32.257**	**29.501**	**-2.757**
Bestemmingsreserve Bijzondere bijstand, studenten	1.000	1.000	1.000	0
Bestemmingsreserve Breed Offensief	0	122	82	-40
Bestemmingsreserve BUIG (uitkeringen Participatiewet e.d.)	12.183	26.222	25.438	-784
Bestemmingsreserve Dichterbij dan je denkt	0	233	0	-233
Bestemmingsreserve Doorlopende werkzaamheden Tozo-regeling	751	751	399	-352
Bestemmingsreserve RAP fonds	0	300	300	0
Bestemmingsreserve Taakmutaties Gemeentefonds	592	3.449	2.162	-1.287
Bestemmingsreserve Uitvoeringskosten kwijtschelding-Toeslagenschandaal	0	180	119	-60
Toevoeging reserves	**-12.183**	**-20.472**	**-20.472**	**0**
Bestemmingsreserve BUIG (uitkeringen Participatiewet e.d.)	-12.183	-19.006	-19.006	0
Bestemmingsreserve Taakmutaties Gemeentefonds	0	-1.466	-1.466	0

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Vrijval reserves	**2.200**	**10.017**	**10.017**	**0**
Bestemmingsreserve Doorlopende werkzaamheden Tozo-regeling	700	700	700	0
Bestemmingsreserve Herstelprogramma Functiewaardering SW	0	7.017	7.017	0
Bestemmingsreserve Taakmutaties Gemeentefonds	1.500	2.300	2.300	0
Saldo	**-255.709**	**-260.671**	**-257.631**	**3.040**

Afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting

Overzicht afwijkingen programma	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. BUIG-saldo 2025	9	-775	-784	0
2. Voorziening debiteuren bijstandsgerechtigden	0	3.500	0	-3.500
3. Compensatie kwijtschelding schulden Toeslagenschandaal	857	0	-60	797
4. Tijdelijke Ondersteuning Zelfstandige Ondernemers	-1.819	-1.612	-352	-559
5. Onderbesteding Werk	-346	-4.644	-1.323	2.975
6. Omzet Rotterdam Inclusief	-4.016	-3.554	0	-462
7. Salarislasten Gemeentelijke Garantiebanen (incl HPK) en Sociale Werkvoorziening	0	963	0	-963
8. Herstelprogramma Functiewaardering Sociale Werk-voorziening	3.641	0	0	3.641
9. Onderbesteding Rotterdam Inclusief	0	-1.500	-40	1.460
10. Onderzoeken en juridische advisering	0	871	0	-871
11. Implementatie applicatie Thomas DUP	0	692	0	-692
12. Ontvangen bijdrage UWV personeelslasten	864	0	0	864
13. Opvang Vluchtelingen Oekrainers	-529	-546	0	17
14. Jongerenloket	-725	-1.626	-198	703
15. Diverse afwijkingen	117	479	0	-362
Totaal afwijkingen	**-1.947**	**-7.752**	**-2.757**	**3.048**

Toelichting afwijkingen

Het saldo van het programma bedraagt € 3,0 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. BUIG-saldo 2025

Het definitieve budget voor Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG) 2025 voor Rotterdam bedraagt € 611,3 mln. De totale uitkeringslasten inclusief loonkostensubsidie (LKS) bedragen € 633,4 mln. Het BUIG-tekort inclusief loonkostensubsidie bedraagt daarmee € 22,1 mln. Door het lagere BUIG-tekort is er € 0,8 mln minder aan de reserve BUIG te worden onttrokken.

2. Voorziening debiteuren bijstandsgerechtigden

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Om het risico van het niet volledig innen van vorderingen op bijstandsgerechtigden op te kunnen vangen, wordt er jaarlijks door de gemeente een voorziening getroffen. Op basis van het betaalgedrag van het afgelopen jaar blijkt dat de terugbetalingen achterblijven ten opzichte van het gemiddelde in de afgelopen jaren. In de Eindejaarsbrief 2025 is als risico gemeld dat er mogelijk een dotatie aan deze voorziening nodig is.

Bij de jaarrekening is opnieuw de omvang van de benodigde voorziening bepaald. In 2025 is een dotatie aan de voorziening van € 3,5 mln nodig door een lager terugbetalingsniveau dan verwacht.

3. Compensatie kwijtschelding schulden Toeslagenschandaal

Over 2025 is een vordering van € 857.000 op het Rijk ontstaan. Dit zijn gemeentelijke schulden die zijn kwijt gescholden voor slachtoffers van de Toeslagenschandaal. Door lagere kosten in de uitvoering van de kwijtschelding toeslagenschandaal is € 60.000 minder onttrokken.

4. Tijdelijke Ondersteuning Zelfstandige Ondernemers

De regeling Tijdelijke Overbrugging Zelfstandige Ondernemers (Tozo) is in 2020 tot stand gekomen als een tijdelijke regeling voor zelfstandig ondernemers, waaronder zzp'ers. De regeling is bedoeld voor ondernemers die door de coronacrisis financieel in de problemen kwamen en niet in hun levensonderhoud konden voorzien. In 2025 is voor een totaal van € 1,9 mln meer ontvangen dan begroot aan vorderingen op levensonderhoud, bedrijfskredieten en voorschotten Tozo. Dit leidde tot een terugbetaling aan het Rijk waarbij ook enkele verrekeningen zijn gedaan vanuit voorgaande jaren.

De uitvoeringslasten zijn lager dan begroot. Daardoor hoeft € 352.000 minder te worden onttrokken vanuit een hiervoor gevormde Bestemmingsreserve Doorlopende werkzaamheden Tozo-regeling.

5. Onderbesteding Werk

Het grootste deel van de onderbesteding wordt veroorzaakt door het Werkgevers-servicepunt (WSPR) van € 2,2 mln. De onderbesteding bestaat uit onderbestedingen bij het Regionaal Bureau Zelfstandigen (RBZ), het Werkcentrum Rijnmond (WCR) en overige uitvoeringskosten WSPR.

Bij Regionaal Bureau Zelfstandigen (RBZ) lag de focus vooral op schuldhulpdienstverlening aan ondernemers en minder op ondersteuning aan startende ondernemers. De kosten voor schuldhulp-dienstverlening komen terecht bij het programma Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving. RBZ kreeg in 2025 minder aanvragen voor ondersteuning van starters dan was ingeschat. Hierdoor zijn de uitgaven € 350.000 lager dan begroot; tegelijkertijd zijn de baten van regiogemeenten € 440.000 hoger uitgevallen dan begroot.

Het totale budget van het Werkcentrum Rijnmond (WCR) is later in het jaar pas beschikbaar gekomen waardoor de initiatieven hiervoor later zijn opgestart en budgetten niet volledig benut zijn. Hierdoor is een bedrag van € 791.000 minder kosten gemaakt. Dit budget bestaat uit regionale middelen waarvoor de gemeente de functie als centrumgemeente kassier uitvoert. Derhalve wordt hiervoor een bestemmingsvoorstel ingediend.

De overige uitvoeringskosten van WSPR is € 619.000 lager dan begroot. Verschillende projecten in de arbeidsmarktregio die gefinancierd worden uit de reserves hebben niet even snel doorgang gevonden als van tevoren is ingeschat. Hierdoor zijn minder lasten gemaakt en is € 1,3 mln minder uit de reserve onttrokken. Daarnaast zijn er verschillende relatief kleine afwijkingen van zowel de baten als lasten voor een bedrag van € 800.000.

6. Omzet Rotterdam Inclusief

Over 2025 is de gerealiseerde omzet € 23,8 mln. Dit is € 462.000 lager dan begroot. Hiermee is de doelstelling bijna behaald. Er is wel een verschuiving van het behalen van omzet bij externe klanten naar het behalen van omzet binnen de gemeente.

7. Salarislasten Gemeentelijke Garantiebanen (incl HPK) en Sociale Werkvoorziening

De uitgaven op gemeentelijke garantiebanen met een ambtelijke aanstelling en herplaatsingskandidaten (HPK) zijn € 1,9 mln lager dan begroot. Er zijn minder gemeentelijk garantiebanen met een ambtelijk aanstelling dan begroot en het aantal HPK-ers daalt. De gemeente voldoet wel aan het quotum voor de Wet banenafspraak. Dit komt omdat meerdere doelgroepen (zoals springplankbanen) meetellen voor het quotum.

De salarislasten Sociale Werkvoorziening zijn € 2,9 mln hoger dan begroot. Dit komt door het herwaarderen van functies, een verhoging van het wettelijk minimumloon en een extra uitkering aan werknemers in de cao Aan de Slag. Voor de extra uitkering zijn middelen ontvangen. Deze zijn toegevoegd aan het programma Algemene middelen.

8. Herstelprogramma Functiewaardering Sociale Werkvoorziening (FUWA)

Sinds 2024 loopt het project 'Herstelprogramma Functiewaardering Sociale Werkvoorziening'. De herwaardering van de functies vindt plaats met terugwerkende kracht. Hiervoor is een voorziening gevormd voor een totaalbedrag van € 7,0 mln. In 2025 is een bedrag van € 2,5 mln uitbetaald. In 2026 verwacht de gemeente een bedrag van € 0,9 mln aan nabetalingen. Er zijn steeds meer functies gewaardeerd waardoor een betere inschatting is gemaakt. Het restant van € 3,6 mln in de voorziening valt daarmee vrij.

9. Onderbesteding Rotterdam Inclusief

Er zijn diverse afwijkingen binnen inkopen en overige kosten. Per saldo is er een onderbesteding van € 1,5 mln. Dit is grotendeels veroorzaakt door een onderbesteding van € 1,3 mln op het meerjarig Impulsbudget. Deze middelen zijn bestemd om het Werk-ontwikkelbedrijf

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

toekomstbestendig te maken. Ondanks de inspanningen is het niet gelukt om dit in 2025 volledig te realiseren. De communicatiekosten voor Breed Offensief waren lager dan begroot, waardoor er € 40.000 minder uit de Bestemmingsreserve Breed Offensief nodig is.

10. Onderzoeken en juridische advisering

Het gaat hier om kosten voor onderzoeken en juridische advisering in verschillende langlopende integriteitstrajecten. Deze kosten waren niet begroot, en leidden in 2025 tot een overschrijding van in totaal € 871.000.

11. Implementatie applicatie Thomas DUP

Oorspronkelijk was de planning dat medio 2025 de applicatie Thomas DUP in productie zou worden genomen. Uiteindelijk is de applicatie in december opgeleverd. Door deze vertraging zijn de kosten € 700.000 hoger dan begroot.

12. Ontvangen bijdrage UWV personeelslasten

Vanuit het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) is € 0,9 mln meer ontvangen dan begroot voor een financiële bijdrage bij ziekte, zwangerschapsverlof en ouderschapsverlof.

13. Opvang Vluchtelingen Oekraïners

Voor een bedrag van € 3,3 mln zijn leefgelden voor de gemeentelijke opvang begroot. Het gaat hier om leefgelden voor zowel de gemeentelijke als particuliere opvang. De werkelijke uitgaven in 2025 (en daarmee ook de baten) bedragen € 2,8 mln en zijn dus bijna € 0,5 mln lager dan begroot.

14. Jongerenloket

De lasten van het Jongerenloket is € 0,7 mln lager dan begroot. Dit wordt verklaard doordat minder jongeren hebben deelgenomen aan de trajecten die zijn ingekocht voor de programma's Vroege Start en Steun Tijd Aandacht Richting en Toekomst (START). Hierdoor vallen de baten en lasten lager uit dan begroot. Daardoor is € 198.000 minder onttrokken vanuit de Bestemmingsreserve Bijzondere bijstand, studenten.

15. Diverse afwijkingen

Het gaat hier om een saldo van verschillende kleinere lasten en baten afwijkingen.

Programma en Rotterdamse taakvelden

Saldo programma Werk en inkomen/Rotterdamstaakveld	Oorspronkelijke Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Werk en inkomen	**-255.709**	**-260.671**	**-257.631**	**3.040**
6.3.a - Inkomensregelingen - Inkomen	-58.661	-63.353	-66.739	-3.387
6.4 - Begeleide participatie	-110.319	-107.975	-106.058	1.917
6.5.a - Arbeidsparticipatie - Werk	-65.646	-73.883	-69.258	4.625
6.5.b - Arbeidsparticipatie - Maatschappelijk	-21.083	-15.460	-15.576	-115

Realisatie bestemmingsreserves

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie bestemmingsreserves Werk en inkomen	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Werk en inkomen	**42.183**	**19.006**	**26.339**	**7.717**	**27.133**
Bestemmingsreserve BUIG (uitkeringen Participatiewet e.d.)	29.217	19.006	25.438	0,00	22.785

Realisatie bestemmingsreserves Werk en inkomen	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Werk en inkomen	**42.183**	**19.006**	**26.339**	**7.717**	**27.133**
Bestemmingsreserve BUIG (uitkeringen Participatiewet e.d.)	29.217	19.006	25.438	0,00	22.785
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	29.217	19.006	25.438	0,00	22.785
Begroting 2025	29.217	19.006	26.222	0,00	22.000
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-784	0	784
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Eerste bestuursrapportage 2015 (einddatum niet van toepassing)				
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd om een eventueel toekomstig tekort te dekken op de WWB-inkomensdeel en de (verlaagde) rijksuitkering.				
Toelichting Realisatie 2025:	Het definitieve BUIG-budget (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten) 2024 voor Rotterdam bedraagt € 611,3 mln. De totale uitkeringslasten (inclusief loonkostensubsidie) in 2025 bedragen € 633,4 mln. Het BUIG-tekort 2025 is daarmee € 22,1 mln. Door deze meevaller wordt € 0,8 mln minder uit de bestemmingsreserve BUIG onttrokken.				
Verschil Realisatie - Begroting	Het definitieve BUIG-budget (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten) 2024 voor Rotterdam bedraagt € 611,3 mln. De totale uitkeringslasten (inclusief loonkostensubsidie) in 2025 bedragen € 633,4 mln. Het BUIG-tekort 2025 is daarmee € 22,1 mln. Door deze meevaller wordt € 0,8 mln minder uit de bestemmingsreserve BUIG onttrokken.				

Bestemmingsreserve Doorlopende werkzaamheden Tozo-regeling	2.602	0,00	399	700	1.502

Realisatie bestemmingsreserves Werk en inkomen	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Werk en inkomen	**42.183**	**19.006**	**26.339**	**7.717**	**27.133**
Bestemmingsreserve Doorlopende werkzaamheden Tozo-regeling	2.602	0,00	399	700	1.502
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	2.602	0,00	399	700	1.502
Begroting 2025	2.602	0,00	751	700	1.151
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-352	0	352
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2020 (einddatum 31-12-2026)				
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve Doorlopende werkzaamheden Tozo-regeling is bestemd voor het dekken van de uitvoeringskosten van doorlopende werkzaamheden die gestart zijn in 2020 en nog doorlopen in volgende				

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	jaren.
Toelichting Realisatie 2025:	Betreft uitvoeringskosten voor de afhandeling doorlopende werkzaamheden voor de Tozo-regeling.
Verschil Realisatie - Begroting	Lagere uitvoeringskosten dan oorspronkelijk begroot.

Bestemmingsreserve Breed Offensief	122	0,00	82	0,00	40

Realisatie bestemmingsreserves Werk en inkomen	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Werk en inkomen	**42.183**	**19.006**	**26.339**	**7.717**	**27.133**
Bestemmingsreserve Breed Offensief	122	0,00	82	0,00	40
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	122	0,00	82	0,00	40
Begroting 2025	122	0,00	122	0,00	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-40	0	40
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2021 (einddatum 31-12-2025)				
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd om de kosten voor Breed Offensief uit te dekken. Hiervoor zijn specifieke Rijksgelden voor ontvangen.				
Toelichting Realisatie 2025:	Het bedrag van € 122.000 was een restant budget. De kosten zijn € 40.000 lager uitgevallen. Het verschil tussen de realisatie en begroting valt vrij te gunste van de algemene middelen.				
Verschil Realisatie - Begroting	Het bedrag van € 122.000 was een restant budget. De kosten zijn € 40.000 lager uitgevallen. Het verschil tussen de realisatie en begroting valt vrij te gunste van de algemene middelen.				

Bestemmingsreserve Dichterbij dan je denkt	433	0,00	0,00	0,00	433

Realisatie bestemmingsreserves Werk en inkomen	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Werk en inkomen	**42.183**	**19.006**	**26.339**	**7.717**	**27.133**
Bestemmingsreserve Dichterbij dan je denkt	433	0,00	0,00	0,00	433
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	433	0,00	0,00	0,00	433
Begroting 2025	433	0,00	233	0,00	200
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-233	0	233
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2022 (einddatum 31-12-2026)				
Doel Reserve:	Het gaat hier dus om middelen bedoeld voor de arbeidsregio (en dus niet alleen voor Rotterdam). De besteding van deze middelen wordt onder regie van de centrumgemeente (Rotterdam) afgestemd binnen de arbeidsmarktregio.				
Toelichting Realisatie 2025:	De kosten voor Dichterbij dan je denkt zijn niet in 2025 gerealiseerd door vertragingen. De kosten zullen in 2026 volgen.				
Verschil Realisatie - Begroting	De kosten voor Dichterbij dan je denkt zijn niet in 2025 gerealiseerd door diverse vertragingen. De kosten				

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

					zullen in 2026 volgen.
Bestemmingsreserve Herstelprogramma Functiewaardering SW	7.017	0,00	0,00	7.017	0

Realisatie bestemmingsreserves Werk en inkomen	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Werk en inkomen	**42.183**	**19.006**	**26.339**	**7.717**	**27.133**
Bestemmingsreserve Herstelprogramma Functiewaardering SW	7.017	0,00	0,00	7.017	0
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	7.017	0,00	0,00	7.017	0
Begroting 2025	7.017	0,00	0	7.017	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 2023 (einddatum 31-12-2026)
Doel Reserve:					Herstelprogramma Functiewaardering SW
Toelichting Realisatie 2025:					Op advies van de accountant is de bestemmingsreseve FUWA omgezet naar een voorziening
Verschil Realisatie - Begroting					Op advies van de accountant is de bestemmingsreseve FUWA omgezet naar een voorziening

Bestemmingsreserve RAP fonds	2.463	0,00	300	0,00	2.163

Realisatie bestemmingsreserves Werk en inkomen	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Werk en inkomen	**42.183**	**19.006**	**26.339**	**7.717**	**27.133**
Bestemmingsreserve RAP fonds	2.463	0,00	300	0,00	2.163
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	2.463	0,00	300	0,00	2.163
Begroting 2025	2.463	0,00	300	0,00	2.163
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					2e herziening 2024 (einddatum 31-12-2028)
Doel Reserve:					Met het Rijnmonds Arbeidsmarkt Perspectief (RAP) fonds worden subsidies verstrekt aan partijen in de regio. De uitbetalingen van de subsidies lopen over de jaargrens heen.
Toelichting Realisatie 2025:					In 2025 is € 300.000 onttrokken aan de bestemmingsreserve RAP010 ter dekking van de subsidielasten. Deze reserve is in 2024 gevormd omdat de subsidiekosten toen zijn gecorrigeerd en toegerekend aan de looptijd.
Verschil Realisatie - Begroting					Geen verschil

Bestemmingsreserve Uitvoeringskosten kwijtschelding-Toeslagenschandaal	328	0,00	119	0,00	209

Realisatie bestemmingsreserves Werk en	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

inkomen					2025
Werk en inkomen	**42.183**	**19.006**	**26.339**	**7.717**	**27.133**
Bestemmingsreserve Uitvoeringskosten kwijtschelding-Toeslagenschandaal	328	0,00	119	0,00	209
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	328	0,00	119	0,00	209
Begroting 2025	328	0,00	180	0,00	149
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-60	0	60
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 2021 (einddatum 31-12-2026)
Doel Reserve:					Het dekken van uitvoeringskosten in 2022 ev.
Toelichting Realisatie 2025:					Dit betreft de afhandeling van het toeslagenschandaal. In 2025 is € 119.000 onttrokken wat € 60.000 lager is dan begroot.
Verschil Realisatie - Begroting					Dit betreft de afhandeling van het toeslagenschandaal. In 2025 is € 119.000 onttrokken wat € 60.000 lager is dan begroot.
Totaal	**42.183**	**19.006**	**26.339**	**7.717**	**27.133**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Kaders en verbonden partijen

Kaders

- Beleidskader Participatie 2023-2026

Verbonden partijen

De volgende Verbonden partijen zetten zich in om het doel van het programma te realiseren:

- Wigo4it C.V.
- Coöperatie Social Impact Fonds Rotterdam (SIFR)

Een uitgebreide toelichting is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verantwoordelijke collegeleden

Wethouder Versnel

Wethouder Versnel is verantwoordelijk voor de portefeuille Werk & Inkomen, Nationaal Programma Rotterdam Zuid en EU-arbeidsmigranten.

‘We willen zoveel mogelijk Rotterdammers aan het werk en uit de bijstand helpen. En met de grote hoeveelheid vacatures is dit HET moment om daarin flinke stappen vooruit te zetten. We hebben iedereen nodig in onze stad.’

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Zorg, welzijn en wijkteams

Met het programma Zorg, welzijn en wijkteams beschermt en bevordert de gemeente de gezondheid van Rotterdammers. Het programma richt zich er ook op dat Rotterdammers zich op alle levensterreinen zelfstandig kunnen redden, zo nodig met een beroep op familie, vrienden en buren. De gemeente zorgt voor passende ondersteuning en hulp voor Rotterdammers die dat nodig hebben. Verder bevordert de gemeente dat kinderen en jongeren kansrijk, veilig en gezond kunnen opgroeien.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Voortgang 2025

Jeugdpreventie

Collegetarget Jeugdpreventie: vanaf 2023 ronden jaarlijks gemiddeld 5.000 kinderen en jongeren (en/of hun ouders/verzorgers) een goed onderbouwde of bewezen effectieve preventieve jeugdinterventie af.

Realisatie 2024: 8.375

Mijlpaal 2025: 5.000

Realisatie 2025 (geëxtrapoleerd): 9.138

Het collegetarget jeugdpreventie heeft tot doel om jaarlijks gemiddeld 5.000 jeugdigen en/of hun ouders te laten deelnemen aan trainingen en cursussen. Bijvoorbeeld om hun sociaal-emotionele vaardigheden of opvoedvaardigheden te verbeteren. Deze cursussen moeten succesvol afgerond worden en goed onderbouwd of bewezen effectief zijn. Volgens de afspraken die in het definitieboekje collegetarget staan, is het aantal deelnemers in 2025 geschat op basis van de gegevens uit voorgaande jaren (2023 en 2024) en de tussentijdse rapportage van 2025.

Het aantal succesvol afgeronde preventieve jeugdinterventies stijgt. In 2024 werd het gewenste aantal van 5.000 deelnemers ruim overschreden: dat jaar werden 8.375 trajecten afgerond. Voor 2025 zet deze stijging door naar 9.138 deelnemers. Dit succes is te verklaren doordat er binnen de bestaande budgetten meer goed onderbouwde en bewezen effectieve interventies zijn aangevraagd door de uitvoerende partijen bij de gemeente.

Schoolmaatschappelijk werk, Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en Schoolzorgteams

Het schoolmaatschappelijk werk en CJG verwijzen naar het preventieve aanbod. Daarmee dragen ze bij aan het bereik van de preventieve interventies. Het schoolmaatschappelijk werk heeft een rol in schoolzorgteams en heeft korte lijnen met het CJG. Daardoor zijn signalen en zorgen van ouders en het schoolteam over kinderen normaler. Zo regelt het schoolmaatschappelijk werk (SMW) dat het preventieve wijknetwerk signalen oppakt, waarvoor geen jeugdzorg nodig is.

In 2025 was op 123 schoollocaties een schoolzorgteam actief. Zo'n team bestaat uit: een wijkteammedewerker, de schoolcontactpersoon van het samenwerkingsverband, het schoolmaatschappelijk werk en de intern begeleider van de school.
In de sectorkamer van juni 2025 is besloten dat de aanvullende uren SMW voor de schoolzorgteams vanaf 2026 onderdeel zijn van de reguliere subsidie SMW voor het primair onderwijs. En dat de schoolbesturen primair onderwijs (PO) in 2026 en 2027 op de totale kosten voor de aangevraagde uren SMW een eigen bijdrage van 19% zullen inbrengen. Eind 2026 wordt de nieuwe integrale subsidieregeling schoolmaatschappelijk werk en de eigen bijdrage van de schoolbesturen geëvalueerd. Deze evaluatie vindt plaats in het kader van de monitor schoolzorgteams. Op basis van de resultaten van deze evaluatie maakt de gemeente vanaf 2028 financiële vervolgafspraken met de schoolbesturen.

Het CJG ontving ook in 2025 subsidie om de samenwerking met de andere zorgprofessionals in de school te versterken, zoals de intern begeleider, de schoolmaatschappelijk werker en de medewerker van het Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs. Per school wordt gekeken welke inzet wenselijk en passend is om de aansluiting tussen CJG en het zorgnetwerk rond de school te versterken. Hulp aan kinderen kan zo sneller en passender worden geregeld. In 2025 is dit verder uitgebreid naar 26 scholen.

Bestuursopdrachten in het Zorgdomein

Bestuursopdracht Zorg (BOZ)

We blijven aandacht houden voor de houdbaarheid, uitvoerbaarheid en betaalbaarheid van de zorg. De bestuursopdracht Zorg (BOZ) startte bij aanvang van de collegeperiode. Doel was de groeiende vraag en de oplopende gemeentelijke zorguitgaven te remmen en zo de zorg voor de Rotterdammers toekomstbestendig te houden. De BOZ werd uitgevoerd als apart programma; 2025 was het laatste jaar van de BOZ. De uitkomsten van de BOZ worden onderdeel van het reguliere beleid en de reguliere aansturing van het programma Zorg, Welzijn en Wijkteams.

In 2025 is de uitvoering van de laatste maatregelen gestart. Alle maatregelen zijn uitgevoerd of zitten in de invoeringsfase. De maatregelen blijven ook na de BOZ van kracht en zijn onderdeel van het reguliere beleid en werkwijze. Per maatregel is een eigenaar benoemd. De eigenaar is moet er toezicht op houden dat de maatregel conform afspraak uitgevoerd blijft worden. De voortgang van de BOZ-maatregelen kunt u vinden onder Bestuursopdrachten in Zorgdomein.

De lobby bij het Rijk voor extra aanvullende middelen is succesvol gebleken. Het Rijk kende bij de meicirculaire 2025 aanvullende middelen voor de hervormingsagenda Jeugd toe. De toegekende structurele middelen door de deskundigencommissie Van Ark zijn ingezet als dekking voor de

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

lobbyreeks.

De aanpak bestaanszekerheid breidt begin 2026 uit naar Tarwewijk, Hillesluis, Zevenkamp en Hoogvliet-Zuid. Op de noordoever start het Oude Noorden als vijfde wijk; daar start de aanpak halverwege 2026. De aanpak startte in 2024 in Bloemhof en Schiebroek. De aanpak wordt in 2026 ingevoerd in de nieuwe wijken en stevig verankerd in Bloemhof en Schiebroek. De aanpak laat positieve resultaten zien op de besparing van zorgkosten, andere manieren van (samen)werken door professionals en betere dienstverlening voor inwoners. In december 2025 publiceerde OBI een onderzoek naar de aanpak bestaanszekerheid. Dit brengt onder andere in kaart hoe de aanpak bijdraagt aan het ontstaan van verbindingen tussen formele en informele partijen in Schiebroek en Bloemhof.

Binnen de gemeente is het project ‘Samen Zuinig op Zorg’ verder uitgevoerd. Hierbij zijn er trainingen aangeboden aan medewerkers in de uitvoering, onder andere op het gebied van bestuurlijke sensitiviteit en het versterken van de organisatie in vaardigheden om veranderingen goed in te voeren. Met een campagne vroeg de gemeente begin 2025 aandacht voor veranderingen in de zorg. Onder meer met een uitzending van een debat op RTV Rijnmond (50.000 kijkers), een animatievideo op wachtkamerschermen bij 353 huisartsen en een special van Gers!Magazine over zorg met als thema ‘omkijken naar elkaar’. Daarnaast is in 2025 is de campagne ‘Praat vandaag over morgen 010’ herhaald om Rotterdammers aan te sporen nu al na te denken en te praten over hoe ze later in hun leven de zorg willen organiseren.

Regionale Bestuursopdracht Kostenbeheersing (RBOK)

De aanleiding voor de opdracht RBOK is de financiële overschrijding op de specialistische jeugdzorg in 2023. Bestuurders besloten om een regionale bestuursopdracht kostenbeheersing (RBOK) op te stellen. Deze opdracht is gestart in 2024 en moet leiden tot een besparing van uiteindelijk € 54 mln voor de gemeente Rotterdam in 2028. Voor gemeente Rotterdam is dit onvoldoende om binnen de financiële kaders te blijven en daarom is de taakstelling uitgebreid met een extra Rotterdamse ambitie.

De RBOK wordt in regionaal verband uitgevoerd en op totaalniveau gemonitord. Binnen de RBOK wordt uitvoering gegeven aan ruim 20 maatregelen geformuleerd die zich richten op de clusters arrangementensystematiek, passend zorgaanbod, passende zorgvraag en randvoorwaarden. In de regionale opdracht wordt minimaal tweemaandelijks gemonitord hoe de kosten zich ontwikkelen ten opzichte van de begroting. En of de maatregelen daarmee het gewenste impact hebben. De financiële effecten van de RBOK moeten tot uiting komen in neerwaartse druk op de voortdurende uitgavenstijging van de regionaal ingekochte jeugdhulp. Als dit in de realisatiecijfers tot uiting komt, werkt het ook positief door in de begrotingsadviezen die de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (GRJR) aan Rotterdam geeft. Ten opzichte van de adviesbegroting 2025 van de GRJR zijn de uitgaven circa € 8 mln lager dan verwacht. Daarmee is de RBOK vooralsnog in lijn met de verwachting. Duidelijk blijkt dat de ambitie om de kosten om te buigen groot is. Daarom start de gemeente in 2026 met de opdracht Jeugdoffensief om op zo’n manier te blijven werken dat het Rotterdamse Jeugdstelsel duurzaam wordt en blijft.

Ouderen

Collegetarget woon(zorg)concepten

In de collegeperiode 2022-2026 realiseert de gemeente minimaal 14 Thuisplusflats voor ouderen en start met de bouw van nieuwe woon(zorg)complexen voor ouderen, zodat in totaal 24 voorzieningen beschikbaar komen.

Realisatie 2024: 19

Begroting 2025: 24

Realisatie 2025: 23

Het college wil dat Rotterdammers zo prettig mogelijk oud worden. De collegetarget bestaat uit twee onderdelen: uitbreiding van het aantal Thuisplusflats en bouw van nieuwe woon-(zorg)complexen. Om de collegetarget als geheel te halen, moeten beide onderdelen van de collegetarget worden behaald.

Nieuwbouw

In 2025 startte de bouw van het Hofje van Weltevreden, woongebouw Apollo, woonhof Violier/Rozemarijn, en woongebouw Atlas/Colosseumweg. Het tiende project in stadshart Hoogvliet zou in het 1e kwartaal starten. Hier heeft de financier zich teruggetrokken en komt er geen woonzorgconcept. Wel komen er woningen geschikt voor ouderen. Het college heeft echter op meer projecten ingezet. De verwachting is dat de bouw van het project Brainpark (fase 2b) en het project Gebbeweg wel dit jaar zullen starten.

Thuisplusflats

Om het aantal Thuisplusflats uit te breiden naar 20 heeft de gemeente in 2024 contracten afgesloten. De contracten zijn ingegaan op 1 juli 2024. Dit onderdeel van het collegetarget woon(zorg)complexen is daarmee behaald. De commissie Zorg, Wonen, Welzijn en Sport is hierover geïnformeerd.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Digitale Inclusie

In 2025 zijn diverse stappen gezet om de doelen uit het Programma Digitale Inclusie te realiseren. Hieronder leest u per doel over de resultaten en ontwikkelingen.

1. Vergroten van het bereik van initiatieven voor digitale inclusie:

Het netwerk van samenwerkingspartners op het gebied van digitale inclusie is in 2025 gegroeid. Zo volgden circa 3.000 Rotterdammers een basiscursus digitale vaardigheden in hun eigen buurt via Slim op de Laptop. Ook kregen 350 bewoners les in het omgaan met een smartphone bij de Bibliotheek Rotterdam. In totaal 2.400 kinderen en jongeren werkten met nieuwe digitale technieken bij Dream Space Feyenoord en leerden spelenderwijs over online veiligheid tijdens digitale (muziek)lessen van de SKVR. In totaal deden ruim 6.900 Rotterdammers, van jong tot oud, via verschillende projecten kennis op over de digitale wereld.

2. (Helpen) zorgen voor veilig werkende apparaten en internettoegang:

In 2025 is het aantal publiekslocaties met gratis en veilig internet uitgebreid naar bijna 250. Deze wifipunten bevinden zich in bibliotheken, sportlocaties, Huizen van de Wijk en wijkhubs. Daarnaast zijn er ruim 3.000 refurbished laptops verstrekt aan Rotterdammers die anders geen toegang zouden hebben tot veilig werkende apparaten. Aan het verkrijgen van een laptop is het volgen van een (verplichte) basiscursus verbonden. Na afloop is een online leerplatform beschikbaar. Tot slot is in 2025 gewerkt aan het vergroten van cyberweerbaarheid van Rotterdammers, onder meer via het samenwerkingsverband Rotterdam.Protected. Dit netwerk organiseert workshops en interactieve activiteiten over online gevaren en kansen tijdens evenementen. Hieraan namen ruim 1.500 Rotterdammers uit alle leeftijdscategorieën deel.

3. Sociaal AI Lab Rotterdam:

Na de opstartfase is het Sociaal AI Lab Rotterdam in november 2025 feestelijk geopend, met een drukbezocht symposium over verantwoord AI-gebruik. Het AI Lab is een samenwerking tussen de gemeente, Hogeschool Rotterdam, de Erasmus Universiteit en het Techniek College. Activiteiten in het AI Lab betrekken Rotterdammers actief bij het ontwikkelen en beoordelen van AI-toepassingen die hun dagelijks leven beïnvloeden. Er vinden onder meer AI-vaardigheidstrainingen plaats en theatervoorstellingen over AI voor kinderen.

Subsidieregeling

Naast bovengenoemde resultaten zijn via de subsidieregeling ‘Digitale vaardigheden en digitale weerbaarheid Rotterdam 2025’ 16 verschillende projecten mogelijk gemaakt, die in de wijken hebben bijgedragen aan digitale inclusie in Rotterdam. Deze variëren van vaardigheidscursussen voor specifieke doelgroepen en een train-de-trainer programma voor senioren tot een buurtevenement over cyberweerbaarheid.

Financiële afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025

Zorg, welzijn en wijkteams	**€ 30.192**
Zorg	€ 16.900
Wijkteams en Wmo-loketten	€ 11.300
Welzijn en preventie	- € 739
Diverse afwijkingen	€ 2.731

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Jongeren zonder achterstand

Wat willen we bereiken?

De jeugd heeft een kansrijk toekomstperspectief

- De jeugd is ondersteund in zijn schoolsucces
- De jeugd is ondersteund in zijn sociaal-emotionele vaardigheden
- De jeugd groeit op in een positief pedagogisch opvoedklimaat
- De jeugd wordt preventief ondersteund in het voorkomen van middelengebruik

De jeugd groeit veilig op

- De jeugd heeft een veilige omgeving met opvoedvaardige ouder(s)/verzorger(s)

De jeugd is mentaal gezond

- De jeugd wordt vroegtijdig, preventief en effectief ondersteund bij mentale problemen
- De jeugd krijgt die ondersteuning zoveel mogelijk in zijn eigen leefomgeving
- De jeugd krijgt ondersteuning passend bij de vraag

Wat gaan we daarvoor doen?

De jeugd heeft een kansrijk toekomstperspectief

- We versterken de sociaalemotionele vaardigheden van kinderen en jongeren en de opvoedvaardigheden van ouders met goed onderbouwde en effectieve preventieve interventies. Dit gebeurt in alle gebieden en online via het Subsidiekader Jeugdpreventie: ‘Versterken en Voorkomen’
- In 2024 is een nieuwe subsidieregeling beschikbaar gesteld voor informele leerondersteuning voor twee schooljaren. Het gaat om subsidies aan organisaties die huiswerkbegeleiding, examentraining en bijlessen verzorgen voor jonge Rotterdammers die niet van huis uit deze ondersteuning kunnen ontvangen. De subsidies zijn verleend tot einde schooljaar 2025-2026.

De Jeugd groeit veilig op

- Sinds 2018 kunnen Rotterdammers die dat nodig hebben Wmo-maatwerkondersteuning ontvangen, waarin ook een Wmo-gezinsarrangement is inbegrepen. Dit gezinsarrangement is bedoeld om kwetsbare ouders te ondersteunen bij hun taak als opvoeder van hun kinderen. Boven op de uren vanuit de Wmo is aanvullende zorg mogelijk om naast de Wmo ondersteuning ook lichte, laagfrequente, opvoedingsondersteuning te geven.
- Met de nieuwe inkoop Wmo zijn de bestaande gezinsarrangementen (opvoedondersteuning) uitgebreid met kindergerichte ondersteuning. Daarnaast is het mogelijk een gezinsarrangement in te zetten voor Rotterdammers die te maken hebben met huiselijk geweld. Dit gebeurt volgens dezelfde systematiek: Wmo-ondersteuning + gezinsondersteuning.
- Met de aanduiding ‘uitbreiding’ bij gezinsarrangementen wordt gedoeld op een hogere intensiteit van de bestaande gezinsarrangementen en uitbreiding met de doelgroep huiselijk geweld (aanbieders Wmo).

De jeugd is mentaal gezond

- We organiseren passende preventieve interventies en ondersteuning, toegankelijk en bewezen effectief. Versterken sociaal emotionele vaardigheden en voorkomen psychosociale problematiek bij kinderen en jongeren. Dit doen we onder andere met inzet van het Schoolmaatschappelijk werk, CJG, Kinder- en jongerenwerk en het Subsidiekader Jeugdpreventie: ‘Versterken en Voorkomen’
- We bevorderen toegankelijke jeugdhulp, passend bij de vraag, en van goede kwaliteit
- We zorgen voor capabele, efficiënte hulpverleners.
- We investeren in Schoolzorgteams zodat kinderen en hun ouders/gezinnen middels een goede signalering en zorgcoördinatie op de school - eerder en meer nabij – de ondersteuning en hulp kunnen krijgen die ze nodig hebben en die passend is bij hun ondersteuningsbehoefte.

Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming

- Het doel van het Toekomstscenario is één samenhangend systeem en een mensgerichte keten, voor hulp en ondersteuning aan gezinnen en huishoudens waarin sprake is van onveiligheid of huiselijk geweld. Een wijkteam biedt hulp en ondersteuning aan kinderen, volwassenen, huishoudens en gezinnen. Zo nodig ondersteunt een regionaal veiligheidsteam het wijkteam.
- Vanuit het landelijk programmaplan werken Rijk, VNG, gecertificeerde instellingen, Veilig Thuis-organisaties, Raad voor de Kinderbescherming en cliëntvertegenwoordigers samen het Toekomstscenario uit. In de miljoenennota 2026 zijn geen middelen gereserveerd voor deze transitie.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toch houden de opdrachtgevers – de ministeries van VWS en J&V en de VNG – de koers richting het Toekomstscenario vast. Het uitblijven van transitiemiddelen en de val van het kabinet heeft de landelijk besluitvorming wel vertraagd.

- Op regionaal niveau is een governancestructuur ingericht, met aandacht voor een goede verbinding met de Hervormingsagenda Jeugd. Vanuit een meerjarig ontwikkel- en invoeringsproces worden door gemeenten, VTRR, de GI's en RvdK uitwerkingsvraagstukken opgepakt. De gemeente Rotterdam is nauw betrokken op alle niveaus en werkt actief mee aan regionaal beproeven ('proeftuin'): ervaringen uit de praktijk worden gebruikt voor verdere ontwikkeling, uitwerking en versteviging van beleid en uitvoering binnen de kind- en gezinsbeschermingsketen op zowel lokaal, regionaal als landelijk niveau.
- Voor het regionale traject waren vanuit het Rijk middelen beschikbaar tot eind 2025. Bij de meicirculaire wordt bekend of er middelen komen voor 2026 en volgende jaren.Op lokaal niveau wordt in samenhang met landelijke en regionale ontwikkelingen onderzocht wat nodig is om volgens de uitgangspunten van het Toekomstscenario te gaan werken.

Gecertificeerde instellingen

Een gecertificeerde instelling houdt zich bezig met jeugdbescherming en jeugdreclassering. Voor de drie Gecertificeerde Instellingen (GI's) blijft het werven en behouden van personeel een uitdaging. JBRR (Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond) werkt in 2025 vanuit een nieuwe organisatiestructuur voor betere bedrijfsvoering, vitaliteitsbeleid, personeelswerving en versterkte sturing op KPI's. Door toenemende personeelsverloop en ziekteverzuim zijn de KPI's opnieuw gedaald en jeugdigen die een beschermingsmaatregel krijgen moeten langer wachten op een vaste jeugdbeschermer. Voor 2026 zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld voor JBRR om opnieuw met een verbeterplan aan de slag te gaan om personeel te werven/behouden en wachttijden te verkorten. Hiervoor is een bestuurlijke regionale stuurgroep opgericht die zicht op de voortgang van het verbeterplan. De verdeling van zaken is wat anders/beter verdeeld om JBRR te ontlasten; de William Schrikker Jeugdbescherming en Jeugdreclassering (WSS) pakken hierdoor meer zaken op dan voorgaande jaren. De drie GI's binnen de regio werken intensief samen o.a. op verdeling van zaken en het toewerken naar uniforme rapportages.

Jeugdbescherming

De dalende trend in het aantal kinderbeschermingsmaatregelen in de jeugdbescherming stabiliseert in 2025. De GI's richten zich op het bieden van tijdige en passende hulp aan gezinnen. Wijkteams zetten in op vroege signalering en tijdige inzet van (specialistische) hulp en intensieve ondersteuning. Met als doel het voorkomen van jeugdbeschermingsmaatregelen. GI's bieden als dat gewenst is consultatie en advies aan wijkteams ter ondersteuning van deze casuïstiek. De GI's richten zich voor 2026 niet alleen op het voorkomen van maatregelen, maar ook op tijdige samenwerking met wijkteams om als dat mogelijk is, jeugdbeschermingsmaatregelen eerder af te sluiten door overdracht aan het wijkteam.

Bij JBRR zorgt personeelskrapte door hoger ziekteverzuim (tav landelijke beeld), hoge personeelsuitstroom, het inwerktraject van nieuw personeel en een reorganisatie van JBRR ervoor dat nog niet alle jeugdigen een vaste jeugdbeschermer hebben. Zij blijven zich inzetten voor de jeugdigen met een maatregel om met minimale inzet te blijven voldoen aan de wettelijke KPI's. De complexe en vaak zware casuïstiek in de regio legt een grote druk op de jeugdbeschermers.

Jeugdreclassering

In 2025 is er een toename van het aantal opgelegde maatregelen binnen de jeugdreclassering (JR) maar de stijging is vanaf de tweede helft van het jaar afgenomen en stabiliseert. De jeugdreclassering richt zich op ondersteuning van de jeugdige samen met het betrokken gezin en netwerk. Gericht op het verminderen van risico's op delinquent gedrag, duurzame gedragsverandering en stabiliseren van de opvoedingssituatie. Met als doel goed herstel en het voorkomen van recidive. Bij nieuwe JR-zaken worden de de wettelijke basistaken uitgevoerd: opstarten dossier, aanvangsgesprekken, veiligheidsinschatting en eerste plan van aanpak. Zo wordt voorkomen dat zaken door de hoge instroom te lang blijven liggen. De arbeidsmarktkrapte, het inwerken van nieuw personeel en de zwaarte van de problematiek spelen ook bij JR een rol. Ook hier hebben de drie GI's de samenwerking geïntensiveerd en verdelen zij onderling casuïstiek.

Preventief wordt binnen het programma Preventie met Gezag en de proeftuin toekomstscenario kind- en gezinsbescherming de module Kansrijk ingezet om te voorkomen dat jongeren met politie in aanraking komen en er een jeugdreclasseringsmaatregel wordt ingezet.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Collegetarget jeugdpreventie: Vanaf 2023 ronden jaarlijks gemiddeld 5.000 kinderen en jongeren (en/of hun ouders/verzorgers) een goed onderbouwde of bewezen effectieve preventieve jeugdinterventie af.	**Nog niet te meten**	**5.602**	**8.375**	**5.000**	**9.138**	**5.000**			
27 Jongerenhubs gericht op talentontwikkeling	16	9	29	33		34			

Toelichting indicatoren

Target Jeugdpreventie

De gemeente rapporteert volgens het definitieboekje voor de collegetargets. Voor 2025 geldt dat er een raming van het aantal deelnemers is gemaakt op grond van de aantallen in 2023, 2024 en de eerste helft van 2025. In 2025 hebben 9.138 deelnemers een goed onderbouwde of bewezen effectieve interventie succesvol afgerond (raming)

Het gaat bijvoorbeeld om interventies die de jeugd en/of hun ouders ondersteunen in het ontwikkelen van sociaal-emotionele vaardigheden en opvoedvaardigheden.

Jongerenhubs

In de afgelopen 3 jaar zijn 31 jongerenhubs geopend. Dit zijn plekken voor en door jongeren, voor ontmoeting, talentontwikkeling en participatie.

In 2026 worden nog 3 geopend, waarvan 2 in het eerste half jaar en de laatste zo snel als de vergunningen rond zijn.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

Er zijn 2 jongerenhubs geopend en er is geïnvesteerd in talentontwikkeling, in samenwerking met Productiehuis Flow, Who am I en digital Childrights.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

Jongerenhubs

In 2025 is participatief onderzoek uitgevoerd in de jongerenhubs. Doel was om inzicht te krijgen in de werkzame elementen en hoe deze versterkt kunnen worden. Voorbeelden van werkzame elementen zijn fysieke toegankelijkheid, bekende gezichten, midden in de wijk, ruimte voor meedoen door jongeren, gezien worden en een veilige omgeving. De gemeente toetst alle hubs op deze elementen.

Preventieve ondersteuning jeugd

De uitvoering van het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol en andere drugs 2023-2027 is onderdeel van het subsidiekader Jeugdpreventie en ligt op schema. De voortgangsbrief [K(1)] over het programma Alcohol en drugs is in december 2025 naar de raad gestuurd. Daarin staat onder andere de gerealiseerde inzet tot en met half 2025. De raad krijgt na de zomer 2026 opnieuw een brief met daarin de bereikte resultaten tot en met half 2026. De resultaten in het eerste halfjaar van 2025 zijn in lijn met de gestelde bereikdoelstellingen voor 2025. In het kort:

- Op alle instellingen voor speciaal voortgezet onderwijs, praktijkonderwijs en alle mbo-scholen met niveau 1 en 2 werken gezondheidscoaches. Doel voor 2025 was dat 184 jongeren een traject volgden. In het eerste halfjaar volgden 97 jongeren een individueel traject en kregen daarmee hulp bij hun problematische gebruik.
- Het doel voor 2025 was dat er 8 ouderbijeenkomsten werden georganiseerd. Hiervan hebben er al 7 plaatsgevonden. Hierbij zijn 175 ouders ondersteund bij het bespreekbaar maken van middelengebruik met hun kinderen.
- Het doel voor 2025 was dat 165 professionals binnen de jeugdhulp, bij de wijkteams en binnen het jeugd- en jongerenwerk werden getraind in het vroegtijdig signaleren van mogelijk problematisch gebruik. In het eerste halfjaar zijn 83 professionals getraind. Hierdoor is er aandacht voor mogelijke alcohol- en/of drugsproblematiek in de 1.245 huishoudens waarmee deze professionals contact hebben.
- De drugstestservice was in het eerste halfjaar 24 keer op donderdagavonden open: 14 keer met een enkele bezetting en 10 keer met een dubbele bezetting. 553 bezoekers lieten hun drugs testen. 65% van de aangeboden samples was MDMA/XTC. Daarnaast werden samples aangeboden waarvan 10% 3-MMC (ook wel ‘miauw’ genoemd), 5% 2c-b, 4% cocaïne, 3% amfetamine/speed en 13% ‘overige-middelen’ bleken te zijn.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Doel: Kwetsbaren doen mee

Wat willen we bereiken?

- Kwetsbare Rotterdammers wonen zoveel mogelijk zelfstandig met ondersteuning in de wijk of thuis.
- Directe en duurzame veiligheid slachtoffers van huiselijk geweld (bij geweld eerst werken aan directe veiligheid van het slachtoffer en daarna aan onderliggende risicofactoren zodat het geweld niet terugkeert).
- Verminderen van het aantal daklozen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ondanks alle inspanningen blijft het aantal dak- en thuisloze mensen in Rotterdam onverminderd hoog. Dat geldt ook voor het aantal mensen dat buiten slaapt. De overlast die dat oplevert, is in verschillende gebieden ook een uitdaging. De wet en de voorzieningen voor zorgmijders die niet in aanmerking komen voor gedwongen zorg, zijn ontoereikend. In november presenteerde de gemeente een aanpak (25bb008536) om die overlast tegen te gaan, die naar inschatting door zo'n 70 personen wordt veroorzaakt. Het gaat om een integrale aanpak die gerichte zorg gecombineerd met repressie. Het betreft een stadsbrede inzet om verplaatsing binnen de stad tegen te gaan. Waar mogelijk worden repressieve trajecten – zoals verplichte terugkeer, gebiedsverboden of juridische maatregelen – gekoppeld aan begeleiding, zorg en casusregie om tot een doorbraak te komen. Vanuit samenwerking en een afgewogen plan van aanpak, waarbij de ene interventie de andere interventie kan versterken. We zetten onder andere in op eenpersoons-opvangplekken, een tweede locatie van Skaeve Huse, tiny houses en de inzet van een straatteam met extra veldwerkers. Belangrijk hierbij is dat de pilot van de opvang niet-rechthebbende dakloze EU-migranten gericht op terugkeer naar werk of naar het thuisland is verlengd tot eind 2026.

Een andere belangrijke ontwikkeling in 2025 is de omslag van opvang naar Wonen Eerst. Het doel is de hoge druk op de maatschappelijke opvang te verlichten, maar vooral ook om dakloze Rotterdammers een veel perspectiefrijker traject aan te bieden. De gemeente ontwikkelde Wonen Eerst in nauwe samenwerking met de woningcorporaties en zorgaanbieders. De aanpak volgt op de veelbelovende resultaten van twee Wonen Eerst initiatieven, te weten Housing First en Project010. Op 1 juli 2025 is gestart met het maken van een algehele omslag van opvang naar Wonen Eerst. Dit is een fundamenteel andere aanpak van dakloosheid. Dakloze Rotterdammers wordt vrijwel direct een eigen thuis aangeboden, gecombineerd met een ondersteunend netwerk en financiële basis. Dit is niet alleen voor de dakloze Rotterdammer wenselijk, het scheelt ook maatschappelijke kosten.

In het kader van preventie investeren we de komende 15 jaar extra in bankslapers.

De gemeente zet in om meer tijdelijke woonoplossingen te creëren. Daarbij is vooral aandacht voor gezinnen vanwege de kwetsbaarheid van de betrokken kinderen.

Kwetsbare Rotterdammers wonen zoveel mogelijk zelfstandig met ondersteuning in de wijk of thuis

Huiselijk geweld

De gemeente werkt samen met de partners in het veld aan het voorkomen en stoppen van huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld. Uitgangspunt daarbij is het beleidskader Samen naar een toekomst zonder geweld (2024-2027) Om beter te sturen op kwaliteit van interventies en op inzet van budget stelde de gemeente in juli 2024 het nieuwe subsidiekader preventie Huiselijke Geweld en Kindermishandeling vast. De subsidies voor 2025 zijn volgens de systematiek van dit kader verleend.

Sinds januari 2025 kan het nieuwe Wmo-arrangement voor slachtoffers van huiselijk geweld worden afgegeven. Hierin zijn specifieke ondersteuningsdoelen opgenomen gericht op veiligheid, herstel en relatiedynamiek. Op basis van eerdere ervaringen is de inschatting dat er jaarlijks in totaal ongeveer 500 cliënten extramurale ondersteuning en 80 cliënten intramurale ondersteuning bij huiselijk geweld zullen krijgen.

Het kostprijsonderzoek dat in 2024 is uitgevoerd voor de crisisopvang, heeft geresulteerd in reële tarieven. Vanuit een ontwikkelagenda werkt de gemeente samen met de opvangorganisaties aan oplossingen voor knelpunten in de crisisopvang (met name voor door- en uitstroom).

In 2025 is een kostprijsonderzoek uitgevoerd om te komen tot reële tarieven voor Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond.

Rotterdam ziet mogelijkheden om de effectiviteit van het tijdelijk huisverbod te vergroten. Daarom werkt de gemeente in G4-verband en met het ministerie en partners aan verbeteringen in de wet Tijdelijk huisverbod.

Samen met veiligheids- en zorgpartners werkt de gemeente aan het vergroten van de aangiftebereidheid door onder andere betere ondersteuning van slachtoffers.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

In Via225 werken het centrum seksueel geweld (CSG), Filomena (centrum huiselijk geweld en kindermishandeling) en het Erasmus MC gezamenlijk aan de aanpak van ernstig huiselijk geweld en seksueel geweld.

Samenvattend onderneemt de gemeente de volgende stappen:

Kwetsbare Rotterdammers wonen zoveel mogelijk zelfstandig met ondersteuning in de wijk of thuis

- De gemeente en partners bieden samenhangende professionele ondersteuning door verlenen van basishulp en casusregie.
- De gemeente werkt samen met de regio voor het aanbod beschermd wonen inclusief spreiding
- De gemeente gaat meer verschillende vormen van woonzorg aanbieden, onder andere door semimurale arrangementen in te kopen.
- De gemeente creëert goede randvoorwaarden voor zelfstandig wonen mét ondersteuning.

Directe en duurzame veiligheid slachtoffers van huiselijk geweld

- De gemeente zorgt voor meer kennis in de stad over alle vormen van huiselijk geweld (waaronder femicide), kindermishandeling en seksueel geweld en over de route naar hulp.
- De gemeente organiseert passende hulp voor slachtoffers en plegers van huiselijk geweld door sterke wijkteams, de mogelijkheid van een arrangement huiselijk geweld, een vorm van directe toegang tot de crisisopvang en inzet van ambulante hulpverlening.
- De gemeente werkt aan het oplossen van knelpunten in de crisisopvang vanuit een ontwikkelagenda. Knelpunten zijn er vooral in de doorstroom en uitstroom vanuit de crisisopvang.
- De gemeente zorgt voor het meer effectief inzetten van het tijdelijk huisverbod door kennis te vergroten en een ruimere toepassing te verkennen.
- De gemeente draagt zorg voor een sterk centrum huiselijk geweld en kindermishandeling (Filomena). De fysieke locatie Via 225 zorgt voor betere verbinding met het centrum seksueel geweld en het ErasmusMC.

Verminderen van het aantal daklozen

- Verminderen van instroom in opvang en beschermd wonen, onder andere via inzet op preventie.
- Maximaal benutten van de voorraad aan sociale huurwoningen voor uitstroom uit opvang en woonzorgvoorzieningen en uitrol Wonen Eerst.
- Verblijfsduur in de opvang verkorten.
- Het doel is dat per 2026 de maximale verblijfsduur voor volwassenen 3 maanden is.
- Werktrajecten zoals Individuele Plaatsing en Steun (IPS) uitbreiden. Het streven was om in de periode tot 2026 minimaal 50 mensen aan betaald werk te helpen via IPS of een soortgelijk traject. Tot en met april 2025 zijn al 80 mensen geholpen.

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Toename van aantal meldingen waarbij duur van huiselijk geweld bij melding korter is dan 1 jaar	86%	87%	90,1%		90%	90%			
Nieuw: Daling van het aantal hermeldingen bij Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond		40,4%	38,9% (CBS)		38%	37,5%			
Voorkomen instroom opvang en BW	1.031 (toelatingen opvang)	1.149 (toelatingen opvang)	1.198 (Toelating opvang)		444 (toelating en opvang tot mei)				

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	402	398	408 (instroom BW)		99 (instroom BW tot mei)				
Benutting sociale huurwoningen	21%	22%	23%		24,9% (tot juli)				
Verkorten verblijfsduur in de opvang	50% van de slapers verbleef langer dan 90 dagen	47,25% van de slapers verbleef langer dan 90 dagen in de opvang	48,38% van de slapers verbleef langer dan 3 maanden		46,6% verbleef tot mei langer dan 3 maanden	< 3 maanden			
Werktrajecten IPS		tot en met 2023 59 IPS trajecten	68 IPS trajecten		80 IPS trajecten tot mei				

Toelichting indicatoren

Toename van aantal meldingen waarbij duur van huiselijk geweld bij melding korter is dan 1 jaar:

De cijfers worden sinds 2017 geregistreerd in het systeem van Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond (VTRR). De registratie wordt steeds nauwkeuriger en vollediger. Voor de indicator ‘duur geweld’ registreert VTRR de duur van het geweld vóór de eerste melding. Cliënten kunnen dit echter niet altijd aangeven. Het percentage is berekend over het aantal casussen waarvan de duur wél bekend is. De cijfers zijn één keer per jaar beschikbaar, na afloop van het jaar.

Daling van het aantal hermeldingen bij Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond:

Het CBS verzamelt sinds 2023 cijfers over het aantal hermeldingen bij Veilig Thuis. Dit cijfer is een indicatie voor het bereiken van duurzame veiligheid. Bij duurzame veiligheid keert het geweld niet terug.

Voorkomen instroom en beschermd wonen

De gemeente wil voorkomen dat mensen instromen in de opvang en beschermd wonen. Daartoe wil de gemeente meer inzetten op preventie. Bijvoorbeeld door de ondersteuning van de bankslapers en de groep nazorg ex-gedetineerden te verbeteren en door huisuitzettingen te voorkomen. Ook de inzet van ambulante ondersteuning draagt hieraan bij. Op basis van deze indicatoren wordt het aantal toelatingen voor de maatschappelijke opvang en Beschermd Wonen gekwantificeerd

Benutting sociale huurwoningen

De gemeente wil bereiken dat de doelgroep zo passend en zelfstandig mogelijk gaat wonen. Dit gebeurt door de sociale huurvoorraad maximaal te benutten voor uitstroom uit voorzieningen en door initiatieven als Wonen Eerst. Het gaat voor deze doelgroep jaarlijks om maximaal 25% van het totale aantal vrijkomende sociale huurwoningen. Dit loopt via urgenties.

Verkorten verblijfduur in de opvang

Aansluitend bij de ambitie om de doelgroep sneller passend te laten wonen, verkort de gemeente de verblijfsduur in de opvang.

Werktrajecten Individuele Plaatsing en Steun (IPS)

De opgave is om de betrokkenheid van inwoners te bevorderen. Focus voor de komende tijd ligt op activering naar betaald werk. Er zijn verschillende instrumenten om dit uit te voeren. Deze instrumenten wil de gemeente beter benutten. De gemeente wil bereiken dat tussen nu en 2026 tenminste 50 personen aan betaald werk geholpen zijn met de methode Individuele Plaatsing en Steun (IPS) of een soortgelijk instrument.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

Ondanks de hogere instroom heeft de gemeente iedereen die daarvoor in aanmerking kwam een plek kunnen bieden in de maatschappelijke opvang zonder het aantal plekken uit te breiden. Wat daarbij hielp was de start per 1 juli van een verdere uitrol van Wonen Eerst, waarbij in 2025 131 deelnemers zijn toegelaten. Daarbij was de afspraak dat de woningcorporaties hiervoor tijdelijk extra woningen inzetten. Voor bankslapers waren er 102 flexplekken beschikbaar en investeert de gemeente de komende jaren extra in bankslapers om meer tijdelijke woonoplossingen te creëren. Daarbij is vooral aandacht voor gezinnen door de kwetsbaarheid van de betrokken kinderen. De pilot van de opvang niet-rechthebbende dakloze EU-migranten gericht op terugkeer naar werk of naar het thuisland is verlengd tot eind 2026.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Per 1 januari 2025 is semimurale ondersteuning geïntroduceerd als onderdeel van Beschermd Wonen (BW) Regio Rotterdam in de Wmo-contracten. Aanleiding hiervoor was onder andere dat enkel de mogelijkheid voor intramurale en extramurale ondersteuning onvoldoende recht doet aan de behoefte van kwetsbare inwoners. Niet iedereen heeft intramuraal verblijf met toezicht nodig. En voor sommigen is extramurale ondersteuning, waarbij de ondersteuning op afspraak plaatsvindt, op dat moment weer een stap te ver. Met semimurale ondersteuning kunnen kwetsbare inwoners relatief zelfstandig wonen. Ze betalen zelf de huur of woonbijdrage, maar de ondersteuning van de cliënt is wel nabij. In 2025 is te zien dat de instroom in beschermd wonen lager lag dan in 2024 en dat dit is opgevangen door de instroom in semimuraal.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

Veilig Thuis

Om te komen tot actuele reële tarieven voor Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond (VTRR) is in 2025 in opdracht van de GRJR (Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond) een kostprijsonderzoek uitgevoerd. De onderzoeksrapportage is in het najaar 2025 opgeleverd. In december heeft het AB van de GRJR besloten om voor de subsidieverlening 2026 de nieuwe tarieven te hanteren voor de diensten van VTRR. In 2026 wordt verdiepingsonderzoek uitgevoerd. In de subsidieverlening 2026 is rekening gehouden met de trendmatige groei van de instroom bij VTRR van 4%. In opdracht van de centrumgemeenten wordt onderzoek uitgevoerd naar de toenemende instroom bij VTRR.

Dakloosheid

Per 1 juli 2025 is de uitvoering begonnen van Wonen Eerst, samen met de woningcorporaties en zorgaanbieders. De wens is om in ongeveer 3 jaar iedereen die in aanmerking komt voor Wonen Eerst ook zo'n traject te kunnen aanbieden. Dat zijn ongeveer 800 dakloze Rotterdammers. Dat betekent ook een uitbreiding van het aantal plekken Room First. Want het duurt een aantal maanden voordat de woning kan worden aangeboden. En met Room First blijft de verblijfsduur in de opvang zo beperkt mogelijk. Voor een passend woonzorglandschap met voldoende woonzorgplekken onderzoekt de gemeente onder andere de mogelijkheid voor een 2e plek voor Skaeve Huse.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Doel: Ouderen gezond en vitaal

Wat willen we bereiken?

Oudere Rotterdammers zijn zo lang mogelijk vitaal

- Ouderen kunnen langer zelfstandig blijven wonen.
- Ouderen krijgen passende zorg en ondersteuning.
- Rotterdam is een dementievriendelijke stad.

Meer ouderen omarmen een gezonde leefstijl

Minder ouderen zijn eenzaam

Wat gaan we daarvoor doen?

Oudere Rotterdammers zijn zo lang mogelijk vitaal

- Inzet op valpreventie, door inzet van de interventies Thuis Onbezorgd Mobiel en Minder vallen Meer bewegen.
- Ouderen sporten en bewegen meer, door het zorgen voor (meer) passend en laagdrempelig aanbod zoals ‘walking sports’ na valpreventie door Sportbedrijf en Sportsupport, zodat ouderen na de interventie blijven bewegen.
- We zetten in op de huisbezoeken 75+’ers en verwijzen naar voorzieningen in de wijk
- Activiteiten rondom zingeving en rouwverwerking, zoals Ouderdom komt met vragen, Rouw en verlies, Zin in Leven en maatjesprojecten.

Oudere Rotterdammers wonen zo lang mogelijk zelfstandig

- Ontwikkeling van woon(zorg)concepten voor ouderen. Dit gebeurt zowel in nieuwbouw als in bestaande seniorencomplexen. We breiden het aantal Thuisplusflats uit. Wijkgerichte samenwerking en een dementievriendelijke stad.
- Organisatie van niet-geïndiceerde dagbesteding en het stimuleren van projecten als bijvoorbeeld DemenTalent en voetbalherinneringen.
- Brede uitvraag naar welke ondersteuning passend is om zelfstandig te kunnen blijven wonen.

De gemeente werkt samen met de partners aan de uitvoering van de actieagenda Goud voor Oud. Daaronder vallen de collegeprioriteiten zorg- en wijkrestaurants, huismeesters, Thuisplusflats en een dementievriendelijke stad.
Deze collegeperiode is ruim € 2 mln beschikbaar voor de subsidieregeling om de komst van nieuwe zorg- en wijkrestaurants te ondersteunen. Ook stimuleert de gemeente bestaande restaurants om hun bedrijfsvoering te verduurzamen. Voor 2026 krijgen 13 restaurants subsidie, waaronder twee nieuw te openen restaurants Wijkkeuken Pompgebouw in De Esch en Stadskeuken in Groot IJsselmonde.

Een ander onderdeel van de actieagenda is de inzet van sociale huismeesters in seniorencomplexen. Dit gebeurt in samenwerking met de wooncorporaties. Eind 2024 verleende de gemeentesubsidies aan 5 woningbouwcorporaties om sociale huismeesters in te zetten in 15 complexen. Dit gebeurt op basis van cofinanciering. Inmiddels zijn in deze 15 complexen sociale huismeesters gestart.

In 2025 zijn 33 trainingen gegeven in het signaleren en bejegenen van mensen met dementie. Hierin zijn 438 ambtenaren, medewerkers van welzijns- en zorgaanbieders, woningcorporaties, winkeliers, mantelzorgers, vrijwilligers en betrokken buurgenoten getraind. In 8 gebieden zijn alzheimerscafés en er is een jongdementiecafé in Hoogvliet. In alle gebieden waren extra activiteiten voor mensen met dementie en hun mantelzorgers, vaak rond Wereld Alzheimerdag op 21 september. Welzijns- en zorgorganisaties en Mantelfoon bereiken mensen met dementie en hun mantelzorgers met ondersteuning op maat en mantelzorgondersteuning. Er zijn dagactiviteiten, vrijwilligerswerk (DemenTalent), wandelmaatjes, de Sociale Benadering Dementie en psycho-educatie via het programma ‘Beter Thuis met Dementie’.

De invoering van de ketenaanpak valpreventie is sinds januari 2024 in volle gang. Dit maakt de Val Niet-trainingen, Thuis Onbezorgd Mobiel en Minder vallen Meer Bewegen beter beschikbaar voor oudere Rotterdammers. In 2025 zette de gemeente in op uitbreiding van het aantal Val Niet-trainingen en daarmee op het verder vergroten van het bereik. In 2025 zijn 1874 ouderen met de Val Niet-trainingen bereikt. Daarnaast stonden de kwaliteit van de trainingen en de samenwerking met zorgpartners in 2025 centraal. Zorgprofessionals kunnen een grote rol spelen bij opsporen van ouderen met een verhoogd valrisico.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Hoe meten we dat?

Indicatoren	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Collegetarget woon(zorg)concepten: In de collegeperiode 2022-2026 realiseren we minimaal 14 Thuisplusflats voor ouderen en starten met de bouw van nieuwe woon(zorg)complexen voor ouderen, zodat in totaal 24 voorzieningen beschikbaar komen	1	3	19		23	24			
Aantal deelnemers valpreventietrainingen	300	700	1300		1874	608			
Aantal bezochte ouderen en doorverwijzingen naar voorzieningen in de wijk	1.992 525	4.606 697	3.702 1377		4.000 1.180	2.500 625			
Aantal organisaties in Rotterdam dat het predicaat dementievriendelijk heeft	0	1	2	4	1	6			

Toelichting indicatoren

Collegetarget woonzorgconcepten

Het college wil dat Rotterdammers zo prettig mogelijk oud worden. De target bestaat uit twee onderdelen: uitbreiding van het aantal Thuisplusflats en de bouw van nieuwe woon(zorg)complexen voor ouderen. Zoals onder het kopje woon(zorg)concepten beschreven is de bouw van inmiddels 9 nieuwe woon(zorg)concepten gestart en start een 10e project later dit jaar.

Op 1 juli 2024 zijn de contracten ingegaan voor 20 Thuisplusflats. Het gaat om 14 nieuwe Thuisplusflats en de voortgang van 6 bestaande Thuisplusflats onder de nieuwe contractvoorwaarden.

Aantal deelnemers valpreventietrainingen

In opdracht van de gemeente zijn Val Niet-trainingen, Thuis Onbezorgd Mobiel (TOM) en Minder vallen Meer bewegen gehouden. Het aantal deelnemers is de indicator. Het gaat om absolute aantallen per jaar, niet optellend. Met het geld uit GALA is de aanpak sinds 2024 geïntensiveerd en verbreed. In 2025 namen 1.874 mensen deel aan Val Niet-trainingen. De gemeente blijft in gesprek met partners over de aanpak en ambities. Naast de Val Niet Trainingen worden in Rotterdam in opdracht van de gemeente ook voorlichtingsbijeenkomsten over valpreventie gegeven en worden valrisicotesten uitgevoerd om ouderen met een verhoogd valrisico op te sporen.

Aantal bezochte ouderen en doorverwijzingen naar voorzieningen in de wijk

Het gaat om de reguliere huisbezoeken. Hierbij krijgt een 75+'er bezoek van een getrainde vrijwilliger of een bezoek aan de voordeur. Bij de doorverwijzing naar voorzieningen gaat het om verwijzingen naar wijkteam, wijknetwerk, Vraagwijzer of welzijnsaanbod. De cijfers zijn gebaseerd op de conceptrapportages. De definitieve cijfers zijn nog niet beschikbaar.

Ook worden veel ouderen bereikt met de 75+-huisbezoeken. Dit helpt om met ouderen in gesprek te gaan over de mogelijkheden tot preventie of laagdrempelige ondersteuning en vroegsignalering van vragen. Dit draagt eraan bij dat ouderen langer zelfstandig thuis wonen en dat de gemeente passende zorg of ondersteuning kan realiseren. Meer dan 46.000 ouderen kregen een uitnodigingsbrief met informatie. Hiervan hebben 4.000 ouderen gebruik gemaakt. Zij kregen die brief naar aanleiding van het bereiken van de leeftijd van 75 jaar of een life-event (bijvoorbeeld het overlijden van een partner). Een huisbezoek is preventief en bedoeld om informatie te delen. Gelukkig gaat het in veel gevallen goed met 75+-ers. We zien wel dat een kwart van de bezochte ouderen wordt doorverwezen.

Aantal organisaties in Rotterdam met het predicaat dementievriendelijk

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Op 29 mei 2024 is het certificaat Dementievriendelijke Stad verlengd. Havensteder, SOR, het Natuurhistorisch Museum Rotterdam en Rotterdam in Koor hebben het certificaat ontvangen. Daarnaast heeft Dock het toegekend gekregen voor Huis van de Wijk de Zevensprong. Aafje heeft de huishoudelijk medewerkers van locatie Slingendael getraind en alle vrijwilligers van locatie Meerweide. Voor deze onderdelen heeft Aafje het certificaat ontvangen. Dat houdt in dat het personeel en de vrijwilligers kunnen omgaan met mensen met dementie. En dat er informatiemateriaal is voor bezoekers van deze locaties.

Het landelijk bureau Samendementievriendelijk.nl heeft doorgegeven dat 13 Rotterdamse organisaties bezig zijn hun personeel en vrijwilligers te trainen. In de subsidievoorwaarden voor 2025 en 2026 van een aantal organisaties staat dat zij het certificaat moeten halen. In juli 2025 is een brief verstuurd om organisaties van welzijn, zorg en/of huisvesting in Rotterdam te informeren over het aanvragen en behalen van het certificaat. Op 28 januari 2026 hebben weer zes Rotterdamse partnerorganisaties het certificaat ontvangen.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

Vanuit de actieagenda Goud voor Oud is ingezet op voldoende geschikte woningen, langer thuis wonen en innovatieve woon(zorg)concepten voor ouderen. De bouw van 9 nieuwe woon(zorg)concepten is gestart en het aantal Thuisplusflats is uitgebreid van 6 naar 20. In 15 complexen waar veel ouderen wonen zijn inmiddels sociale huismeesmeesters gestart. Verder hebben 1874 ouderen meegedaan aan een Val Niet-training, Thuis Onbezorgd Mobiel of Minder vallen Meer bewegen. De inzet is om ouderen na de Val Niet-training toe te leiden naar een passend beweegaanbod. Hiervoor ondersteunen de Regisseurs Bewegen en Gezondheid (3fte) de Val Niet-trainingsgroepen. Ook zijn in 2025 5 bestaande activiteiten passend gemaakt voor ouderen en 70 nieuwe activiteiten of groepen opgestart. In 2025 zijn 33 trainingen signaleren en bejegenen van mensen met dementie gegeven. Daaraan namen 438 deelnemers deel.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

Naast de bij de bereikte resultaten opgenomen inzet is ook ingezet op de bewezen effectieve interventie DemenTalent. Hierbij worden mensen met dementie gekoppeld aan vrijwilligerswerk. Daarnaast zijn er dagactiviteiten, wandelmaatjes, de Sociale Benadering Dementie en psycho-educatie via het programma ‘Beter Thuis met Dementie’. Vanuit de welzijnsopdracht wordt ingezet op niet-geïndiceerde dagbesteding in alle gebieden. Er is gedurende het jaar afstemming tussen zorg- en welzijnsaanbieders over de meest passende ondersteuning voor ouderen, bijvoorbeeld als het gaat om doorstroom vanuit niet-geïndiceerde naar geïndiceerde dagbesteding. Het Centrum voor Levensvragen heeft ook in 2025 ingezet op zingeving en rouwverwerking. Daarbij heeft het gebruik gemaakt van zowel individuele als groepsinterventies. Hierbij is ook de interventie Het Betekenisvol Gesprek ingezet.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Doel: Gezonde Rotterdammers

Wat willen we bereiken?

- Rotterdammers ontmoeten elkaar in de Huizen van de Wijk en doen samen activiteiten.
- Rotterdammers ondersteunen elkaar zoveel mogelijk via vrijwilligerswerk.
- Rotterdammers weten de weg naar passende ondersteuning.
- Rotterdammers ontvangen indien nodig passende ondersteuning.
- Rotterdamse mantelzorgers blijven vitaal en voelen zich ondersteund in hun zorgtaak.
- Rotterdammers zijn digitaal vaardig en maken gebruik van e-health.
- Rotterdammers worden ondersteund in hun ‘right to cooperate.
- Rotterdamse jongeren en ouderen gebruiken minder alcohol en/of drugs.
- Professionals die werken in Rotterdam signaleren vroegtijdig en verwijzen door bij mogelijke alcohol- en/of drugsproblematiek.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We zorgen een passend activiteitenaanbod in de Huizen van de Wijk. Dit gebeurt ook regelmatiger in de avonduren en weekenden. Verenigingen en organisaties kunnen buiten de openingstijden ook gebruik maken van de Huizen van de Wijk. We zorgen ervoor dat Welzijn in ieder gebied gebruikt maakt van Zorgzaam 010 en zowel bewoners als organisaties hiernaar verwijst.
- We zorgen voor een mantelzorgondersteuner in ieder gebied.
- We bieden passende en integrale ondersteuning door verlenen van basishulp en casusregie.
- We gaan door met het ontwikkelen van algemene en flexibele vormen van respijtzorg.
- We versterken de digitale vaardigheden van Rotterdammers door passend aanbod en meer zichtbaarheid.
- We stimuleren het gebruik van e health door zichtbaar aanbod, passend bij de specifieke hulpvraag. Voor digitale vaardigheid (of beperking) in relatie tot het digitale zorg - en welzijnsaanbod bieden zorgaanbieders, welzijnspartijen en de bibliotheek verschillende vormen van ondersteuning aan om digitaal vaardig te worden.
- We wijzen Rotterdammers de weg in het ondersteuningslandschap (bijvoorbeeld in de wijk/Wijkteam/zorgaanbieder).
- We bieden brede en passende ondersteuning aan Rotterdammers bij alcohol- en/of drugsproblematiek. Tevens zorgen we dat informatie over de schadelijke effecten van alcohol- en/of drugsgebruik, en waar ondersteuning/hulp verkregen kan worden voor Rotterdammers, beschikbaar is.
- We zorgen dat professionals worden getraind in tijdig signaleren van alcohol- en/of drugsproblematiek.

Naar behoefte passende (langdurige) ondersteuning Wmo-arrangementen

In 2025 gold nog steeds het inkomensonafhankelijke abonnementstarief voor de eigen bijdragen in de Wmo. Daardoor konden ook mensen met een hoger inkomen tegen een vaste lage eigen bijdrage gebruikmaken van schaarse Wmo-voorzieningen. Dit is niet gunstig voor de houdbaarheid van de ondersteuning. Het wetsvoorstel voor een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage (IVB) Wmo is aan de Tweede Kamer aangeboden. Deze wet treedt later in werking dan voorzien. De kosten voor gemeenten blijven navenant langer hoog. Met de val van het kabinet-Schoof is de beoogde invoeringsdatum van 2027 onzeker geworden. De Tweede Kamer heeft dit wetsvoorstel controversieel verklaard. De resultaten van het Houdbaarheidsonderzoek Wmo zijn in november 2025 aan de Tweede Kamer aangeboden. In het Houdbaarheidsonderzoek Wmo hebben het ministerie van VWS en de VNG gekeken naar de personele, financiële en maatschappelijke houdbaarheid van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015). Er zijn verschillende analyses uitgevoerd over het functioneren van de Wmo 2015. In de eindrapportage staat waar reële mogelijkheden liggen om bij te dragen aan de houdbaarheid van de Wmo 2015. Het benutten van die mogelijkheden vraagt om duidelijke en strakke keuzes, die in de komende tijd worden uitgewerkt. Het nemen van beslissingen op basis van de resultaten is aan een volgend kabinet.

Inkoop Wmo

De nieuwe contracten voor de Wmo zijn 1 januari 2025 ingegaan. Het gaat om maatwerkvoorzieningen zoals huishoudelijke ondersteuning of dagbesteding. De aanbesteding is gebaseerd op de ambities uit het beleidsplan Heel de Stad. Dit beleidsplan is opgevolgd door het integrale beleidsplan Passende zorg voor Heel de Stad. Ook is rekening gehouden met de doelstellingen over uitvoerbaarheid en financierbaarheid van zorg uit de Bestuursopdracht Zorg. De implementatieperiode is in het eerste kwartaal van 2025 afgerond.

De aanbesteding Wmo Woningaanpassingen en Trapliften is begin augustus 2025 afgerond. De ingangsdatum van het nieuwe contract is 1 januari 2026. Woningaanpassingen zijn bedoeld om de zelfredzaamheid te vergroten en Rotterdammers te ondersteunen om langer zelfstandig thuis te wonen. Het gaat om voorzieningen zoals trapliften of een helling bij de voordeur.

In juni 2025 is de aanbesteding Wmo Hulpmiddelen gepubliceerd. Hulpmiddelen moeten de zelfredzaamheid vergroten en Rotterdammers in staat stellen zo lang mogelijk mee te doen. Wmo-hulpmiddelen variëren van rolstoelen, woonhulpmiddelen (bijvoorbeeld een tillift) tot vervoersvoorzieningen (bijvoorbeeld scootmobiel).

Zorg voor elkaar | rotterdam.nl

Vind uw zorgaanbieder | rotterdam.nl

Inkoop doelgroepenvervoer

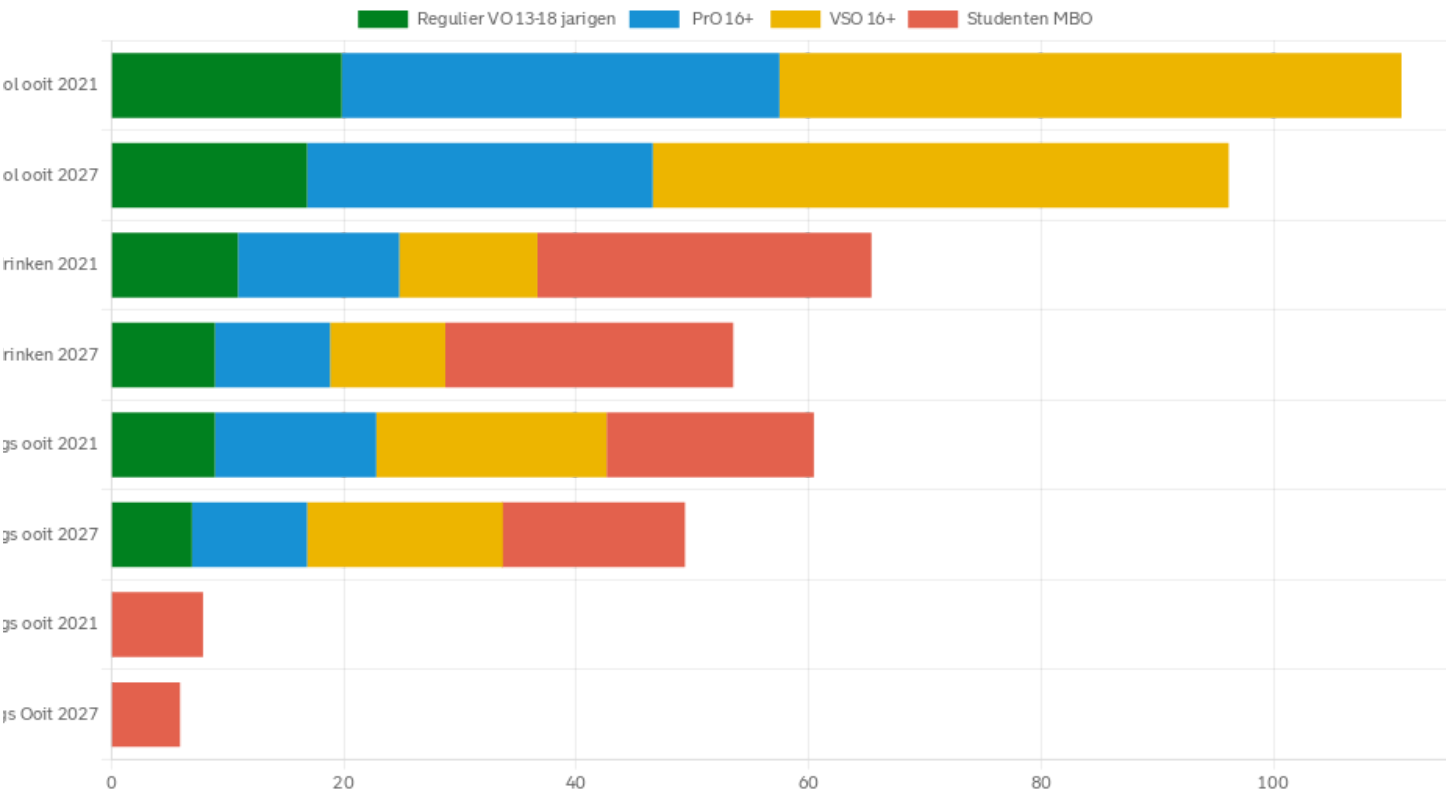
pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bij de inkoop doelgroepenvervoer voor de nieuwe contractperiode waren er de afgelopen maanden complicaties. Kort voor het indienen van de inschrijvingen (eind november 2024) spande de huidige vervoerder een kort geding aan tegen het ontwerp van de aanbesteding. In de voorbereiding op het kort geding heeft de gemeente een aantal eisen aangepast, zonder wezenlijk in te leveren op het doel en de strategie van de aanbesteding. Dit resulteerde half januari 2025 in een doorstart. Daarna trok de huidige vervoerder uiteindelijk zijn kort geding in. Ondanks de intrekking van het kort geding, leidde de opschorting door het juridische traject ertoe dat dat de beoogde ingangsdatum van 21 juli 2025 niet meer haalbaar was, rekening houdend met voldoende tijd voor de invoering. Om de continuïteit van het vervoer veilig te stellen moest het college een overbruggingscontract van maximaal 1 jaar afsluiten. Dat is met de huidige vervoerder afgesloten tot 20 juli 2026. De aanbesteding leidde in juni 2025 alsnog tot een voorlopig gunningsbesluit. Een van de inschrijvers spande een kort geding aan tegen het voorlopige gunningsbesluit. De rechter deed half oktober uitspraak en stelde gemeente in het gelijk. De gemeente heeft de overeenkomst definitief gegund aan een nieuwe vervoerder. Direct daarna zijn de voorbereidingen voor de invoering samen met de nieuwe vervoerder in gang gezet. De planning is dat de nieuwe overeenkomst ingaat na 20 juli 2026. Ondertussen is een hoger beroep ingesteld tegen het vonnis van de voorzieningenrechter. De zitting van het hoger beroep is nog niet bekend, maar wordt half 2026 verwacht.

Programma Alcohol en andere drugs

In het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol en andere drugs 2023-2027 zijn voor de jeugd en (jong)volwassenen interventies beschreven. Het programma is bedoeld om het gebruik van alcohol en drugs te voorkomen of terug te dringen. Om dit doel te behalen zijn er vooral interventies op het reguliere voortgezet onderwijs. Een voorbeeld daarvan is Helder op school, van het Trimbosinstituut. Daarnaast leveren gezondheidscoaches hiervoor inzet op het mbo, voortgezet speciaal onderwijs en praktijkonderwijs. Deze coaches trainen het onderwijspersoneel, zodat zij tijdig problemen kunnen signaleren en kunnen doorverwijzen. De gezondheidscoaches voeren gesprekken met leerlingen en studenten en houden preventiebijeenkomsten. Ook bespreken ze met de scholen hoe die hun middelenbeleid kunnen aanscherpen. Vanzelfsprekend krijgen jongeren zelf informatie en krijgen ouders ondersteuning in de vorm van ouderbijeenkomsten. De gemeenteraad heeft in januari 2024 unaniem met het Preventie- en handhavingsprogramma alcohol en andere drugs 2023-2027 ingestemd.

Doelen	Alcohol ooit 2021	Alcohol ooit 2027	Binge drinken 2021	Binge drinken 2027	Soft drugs ooit 2021	Soft drugs ooit 2027	Hard drugs ooit 2021	Hard drugs Ooit 2027
Regulier VO 13-18 jarigen	20%	17%	11%	9%	9%	7%		
PrO 16+	38%	30%	14%	10%	14%	10%		
VSO 16+	54%	50%	12%	10%	20%	17%		
Studenten MBO			29%	25%	18%	16%	8%	6%

Hoe meten we dat?

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Zoals elke vier jaar monitort de gemeente in het voorjaar van 2026 of de gestelde doelen bij de genoemde doelgroepen zijn behaald. Dit wordt met vragenlijsten op de deelnemende onderwijsinstellingen in kaart gebracht. Zodra OBI de ingevulde vragenlijsten heeft verwerkt en de resultaten in rapporten beschikbaar heeft, worden deze gedeeld met de raad (en natuurlijk daarna met de onderwijsinstellingen). De opbrengst geeft weer input voor het nieuwe vierjarige programmaplan Alcohol en andere drugs.

Indicatoren	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2029
Aantal cliënten met een maatwerkvoorziening/arrangement Wmo (BBV indicator) Rotterdam Nederland	82 69	81 69	83 70	n.v.t.	75 65					
% Van alle jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp (BBV indicator) Rotterdam Nederland	9,4% 13,5%	10,1% 13,9%	10,3% 13,7%	N.v.t.	N.n.b.					
Aantal Rotterdammers dat voor ondersteuning gebruik maakt van de wijkteams	10.071	10.145	9.905	n.v.t.	10.394					
Aantal vragen van Mantelzorgers en partners dat bij de Mantelfoon binnenkomt	1.020	1.218	1.006	1.300	946	1.400				

Toelichting indicatoren

Aantal cliënten met een maatwerkvoorziening/arrangement Wmo (BBV-indicator)

Deze indicator geeft een inschatting van het aantal Rotterdammers dat gebruik maakt van een Wmo-maatwerkvoorziening. Dit kan gaan om een Wmo-arrangement, een woningaanpassing of vervoer op maat. Het gaat om alle vormen van ondersteuning die de gemeente geeft op grond van de Wmo en waarvoor in Rotterdam een beschikking vereist is. De indicator toont het aantal cliënten met een Wmo-maatwerkvoorziening per 1.000 inwoners. Cijfers en beschrijving zijn gebaseerd op definiëring en dashboard van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

De realisatiecijfers 2025 gaan over de eerste helft van 2025. De cijfers voor heel 2025 zijn nog niet bekend.

De indicator heeft geen streefwaarden maar laat de ontwikkeling zien. Daarom zijn de kolommen begroting en raming blanco.

% Van alle jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp (BBV-indicator)

Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals bedoeld en beschreven in de Jeugdwet (2014). Het gaat om hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere of opvoedingsproblemen van de ouders. Cijfers en beschrijving zijn gebaseerd op definiëring en dashboard CBS.

De realisatiecijfers 2024 zijn op basis van de meest recente cijfers in de Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein aangepast en wijken daardoor af van eerder gerapporteerde cijfers.

De realisatiecijfers voor 2025 zijn nog niet bekend.

De indicator heeft geen streefwaarde maar laat de ontwikkeling zien. Daarom zijn de kolommen begroting en raming blanco.

Aantal Rotterdammers dat voor ondersteuning gebruik maakt van de wijkteams

Deze indicator geeft het gemiddeld aantal actieve casussen weer: het aantal Rotterdammers dat in een bepaalde periode gebruik maakt van ondersteuning door de wijkteams. De indicator heeft geen streefwaarden maar laat de ontwikkeling zien. Daarom zijn de ramingen over de jaren 2026 en verder blanco. Het aantal actieve casussen voor de realisatie 2025 gaat over de periode 1 januari 2025 tot en met 31 december 2025. Het totaal aantal actieve casussen is al langere tijd redelijk stabiel. De lichte stijging in 2025 wordt veroorzaakt door een tijdelijke inzet van het wijkteam op de taak oppakken meldingen van het Meldpunt Preventie Huisuitzettingen. Per 2026 wordt deze taak weer anders georganiseerd (via Geldplein) waardoor het aantal cases in het wijkteam naar verwachting weer iets zal gaan dalen in 2026.

Het aantal vragen van mantelzorgers en partners dat bij de Mantelfoon binnenkomt

Mantelfoon is naast een 24/7 bereikbare telefonische hulpdienst voor mantelzorgers ook kenniscentrum voor mantelzorg. De hulpdienst werkt bij de ondersteuning van mantelzorgers samen met partners in de stad. In 2025 heeft Mantelfoon in totaal 946 mantelzorgvragen ontvangen. Naast de telefoongesprekken ontving

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Mantelfoon mantelzorgvragen via andere kanalen: 116 per e-mail, 133 via de chat, 37 via direct contact met de backoffice of via het telefoonnummer voor professionals. Het aantal vragen is iets lager dan in 2024 (1006 vragen). Wel valt het op dat de gestelde vragen zwaarder van inhoud worden. Minder vragen over het aanvragen van het mantelzorgcadeau en meer over de zorg voor de ander of zichzelf.

Wat hebben we in 2025 bereikt?

De toelichting aan laten sluiten op de tekstblokken “Wat willen we bereiken?” en “Wat gaan we daarvoor doen?” deze blijven ongewijzigd t.o.v. de Tweede Herziening. Onder “Hoe meten we dat?” de realisatie 2025 invullen. Als de realisatie nog niet bekend is aangeven wanneer die bekend wordt.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

In 2025 is Mantelfoon opnieuw aanbesteed. De opdracht is gegund aan de huidige aanbieder wmo radar. Het nieuwe contract gaat in op 1 mei 2026 en kan tot maximaal 8 jaar worden verlengd. De gemeente en Mantelfoon blijven inzetten op het vergroten van de bekendheid en het bereik van Mantelfoon bij mantelzorgers en partners. Communicatie en opbouw van een netwerk voor mantelzorgondersteuning zijn belangrijke onderdelen van de nieuwe opdracht.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

Het programma Zorg, welzijn en wijkteams draagt bij aan Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen:

- 3. Goede gezondheid en welzijn
- 10. Ongelijkheid verminderen.

Voor een uitgebreide toelichting zie de paragraaf Sustainable development goals.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Projecten

Hier staan de belangrijkste projecten toegelicht die bijdragen aan het realiseren van de doelen van het programma. Een totaal overzicht van alle investeringen is te vinden in de Paragraaf Investeringen.

Integraal Huisvestingsplan (IHP) Zorg

Het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Zorg: Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang is een programma voor renovatie en vervanging van gemeentelijk vastgoed, inclusief de daarvoor benodigde middelen en dekking. Hiermee zorgen we ervoor dat de kwaliteit van onze panden op orde blijft en dat ze gebruikt kunnen worden voor het doel waarvoor ze dienen, het opvangen en huisvesten van kwetsbare Rotterdammers. Een klein deel van deze voorzieningen voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang – 18 panden - is in eigendom van de gemeente. Bezit van dat vastgoed is geen doel, maar een middel om onze beleidsdoelstellingen te realiseren. Het IHP zorgt ervoor dat de accommodaties blijven voldoen aan de gebruikers en duurzaamheidseisen en dat ze aan het einde van hun levensduur kunnen worden gerenoveerd of vervangen. Ook zorgt het IHP ervoor dat de benodigde middelen voor de uitvoering van dit programma in de meerjarenraming van de gemeentebegroting worden opgenomen.

Het meest recente IHP Zorg, vastgesteld in januari 2025 is hier te vinden. Document RotterdamRaad - [24bb006848] Bijlage 5 behorende bij 24bb006841 - Concept Integrale Huisvestingsplan Zorg - iBabs Publieksportaal

Grofweg zijn de panden onder te verdelen in 3 categorieën:

1. Vervangingsinvesteringen/renovatie IHP 2024-2027.

2. Renovatie 20-jaar-aanpak: in de 20-jaar-aanpak gaat het om het toekomstbestendig maken van de panden voor de komende 20 jaar, volgens bouwbesluit bestaande bouw. Het gaat om verduurzamen en toegankelijk maken van de bestaande panden en zorgen dat ze voldoen aan de eisen van de huidige tijd.

3. Nieuw toe te voegen panden: deze panden zijn of komen in ontwikkeling en worden nieuw toegevoegd aan de portefeuille.

Onderstaande planning is indicatief.

Vervanging/Renovatie IHP 2024-2034 (vanuit krediet IHP Zorg)

- Heer Vrankestraat: de uitvoering van de verbouwing is vertraagd, het pand wordt in 2027 gerenoveerd om het weer langdurig geschikt te maken voor nachtopvang of in later stadium volledig om te bouwen naar een doorstroomvoorziening.
- Noorderkanaalweg: de gemeente onderzoekt mogelijkheden tot renovatie of vervanging met ombouw naar vierpersoonskamers.
- Volkelstraat: het pand voor winterkouderegeling aan de Volkelstraat verkeerde in matige staat, was slecht geïsoleerd en voldeed niet aan de eisen van de DCMR. In 2024 is dit pand verbouwd en langdurig geschikt gemaakt voor opvang.
- Aan de Overwolde in Hoogvliet wordt gewerkt aan een beschermde woonvorm voor Antes Parnassia. Dit gaat om vervanging van de voormalige locatie van Antes aan de Nassaukade. De oplevering staat gepland eind 2027.
- Slinge 5: Er wordt onderzoek gedaan naar maximale verlenging van het gebruik van de locatie Slinge 5. Daar kan ook uitkomen dat verlenging na 31 december 2026 niet haalbaar is. Op termijn zal een nieuwe locatie gevonden moeten worden, omdat permanent gebruik definitief niet haalbaar is, vanwege de ontwikkelpotentie van de naastliggende locatie van Stedin.
- Kapershoekseweg 24: onderzoek naar verbouwing/vervanging van de doorstroomvoorziening van de NAS.
- Boszoom: vervanging dagbestedingslocatie van REAKT (Parnassia).

Renovatie 20-jaar-aanpak (vanuit krediet IHP Zorg)

Onderstaande panden worden toekomstbestendig gemaakt en verduurzaamd voor de komende 20 jaar:

- Bredestraat
- Lange Hilleweg 256
- Snelfilterweg 270
- Petristraat 245
- Wollefoppenweg 41
- Pastoriestraat 26

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Nieuwe panden (hoofdzakelijk vanuit krediet Meerjaren programma gemeentelijk vastgoed MO/BW 2024-2028)

- Kralingse Plaslaan 108: de opvang voor jongeren gaat van meerdere locaties naar 1 locatie. Deze nieuwe locatie brengt een kwaliteitsverbetering met zich mee en verbetert de efficiëntie. Aanbesteding voor de bouw en het selectieproces van de zorgaanbieder zijn in volle gang en de locatie gaat naar verwachting begin 2027 open.
- De huidige locatie aan de Capelsebrug is verouderd. In 2026 moet een tijdelijke vervangende locatie worden opgeleverd.
- De haalbaarheidsstudie naar een nieuwe definitieve multifunctionele opvanglocatie aan de Capelsebrug wordt dit jaar afgerond.
- Roer en Meerpaal: aan de Carnissesingel bevindt zich een verouderde opvanglocatie van het Leger des Heils. De gemeente onderzoekt de mogelijkheden tot sloop/nieuwbouw voor deze panden.
- Vijverhofstraat: de NAS komt na de sloop terug met een nieuwe locatie in het nieuwe ZOHO. Verwachting oplevering rond 2032.

Voor diverse percelen en panden lopen haalbaarheidsstudies waarover nog geen concrete informatie is. Zo wordt onder andere gewerkt aan de zoektocht naar een locatie voor een tweede Skaeve Huse.

Integraal Huisvestingsplan (IHP) Zorg

x € 1.000

Gevoteerd	Realisatie t/m 2024	Realisatie 2025	Raming 2025	Afwijking Realisatie 2025 - Raming 2025	Restant krediet
21.874	2.539	1.364	6.011	-4.648	17.970

Integraal Huisvestingsplan (IHP) Welzijn - Voortgang lopende projecten

Het IHP Huizen van de Wijk Welzijn is in oktober 2024 herijkt, net als de andere IHP's.

Vanuit het huidige IHP Welzijn zijn 6 panden aangemerkt ter vervanging of renovatie. Dit zijn meerjarige trajecten. Onderstaand de panden op volgorde van uitvoering op basis van de gegevens eind 2025. De eerste renovatie (de Banier) is volgens huidige planning eind 2027 gereed.

1. Huis van de Wijk Banier
2. Huis van de Wijk Oud-Mathenesse
3. Huis van de Wijk Schiebroek-Zuid
4. Huis van de Wijk Hoekstee
5. Huis van de Wijk Riederkwartier
6. Huis van de Wijk Irene

Onderstaande panden worden toekomstbestendig gemaakt en verduurzaamd voor de komende 20 jaar

- Huis van de Wijk Rendierhof, Kralingse Veer, 660 m²
- Huis van de Wijk Het Middelpunt, Pendrecht, 1.406 m²
- Huis van de Wijk De Focus, Beverwaard, 1.550 m²

Integraal Huisvestingsplan (IHP) Welzijn

x € 1.000

Gevoteerd	Realisatie t/m 2024	Realisatie 2025	Raming 2025	Afwijking Realisatie 2025 - Raming 2025	Restant krediet
27.549	429	323	3.555	-3.232	26.797

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Financiën

Overzicht baten en lasten

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overzicht van baten en lasten Zorg, welzijn enwijkteams	Oorspr. Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Baten exclusief reserves	**115.257**	**196.654**	**134.133**	**-62.521**
Bijdragen rijk en medeoverheden	107.783	188.866	138.253	-50.614
Overige baten	0	0	-961	-961
Overige opbrengsten derden	7.474	7.788	-3.159	-10.946
Lasten exclusief reserves	**1.132.799**	**1.281.140**	**1.183.739**	**-97.401**
Apparaatslasten	**130.101**	**143.012**	**145.183**	**2.171**
Inhuur	1.575	8.487	8.370	-117
Overige apparaatslasten	3.228	3.110	2.938	-172
Personeel	125.297	131.415	133.875	2.460
Overige verrekeningen	**225**	**293**	**11.676**	**11.382**
Overige verrekeningen	225	293	11.676	11.382
Programmalasten	**1.002.473**	**1.137.835**	**1.026.880**	**-110.954**
Financieringslasten	0	0	-961	-961
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	180.733	235.593	210.846	-24.747
Overige programmalasten	-77	0	375	375
Sociale uitkeringen	437.420	469.976	376.196	-93.780
Subsidies en inkomensoverdrachten	384.398	432.265	440.424	8.159
Saldo voor vpb en reserveringen	**-1.017.541**	**-1.084.486**	**-1.049.606**	**34.880**
Saldo voor reserveringen	**-1.017.541**	**-1.084.486**	**-1.049.606**	**34.880**
Reserves	**1.021**	**-1.812**	**-6.501**	**-4.689**
Onttrekking reserves	**11.021**	**1.771**	**683**	**-1.089**
Bestemmingsreserve Bestrijding eenzaamheid ouderen	1.021	1.021	683	-339
Bestemmingsreserve Blokhuismiddelen	0	750	0	-750
Bestemmingsreserve tweedelijns WMO en Jeugdhulp	10.000	0	0	0
Toevoeging reserves	**-10.000**	**-5.084**	**-8.684**	**-3.600**
Bestemmingsreserve Aanpak overlastgevers	0	0	-3.600	-3.600
Bestemmingsreserve tweedelijns WMO en Jeugdhulp	-10.000	0	0	0
Locatieontwikkelingen kwetsbare doelgroepen	0	-5.084	-5.084	0
Vrijval reserves	**0**	**1.500**	**1.500**	**0**
Bestemmingsreserve Blokhuismiddelen	0	1.500	1.500	0
Saldo	**-1.016.520**	**-1.086.299**	**-1.056.107**	**30.192**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting

Overzicht afwijkingen programma	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Zorg	-73.200	-94.450	-4.350	16.900
2. Wijkteams en Wmo-loketten	2.700	-8.600	0	11.300
3. Welzijn & Preventie	2.100	2.500	-339	-739
4. Diverse afwijkingen	5.879	3.148	0	2.731
Totaal afwijkingen	**-62.521**	**-97.402**	**-4.689**	**30.192**

NB In de hierboven getoonde afwijkingen betekent een negatief bedrag lagere baten, lagere lasten of een lagere onttrekking. Een positief bedrag hogere baten, hogere lasten of een hogere onttrekking. In de kolom afwijkingen saldo betekent een positief bedrag dat de baten hoger of de lasten lager zijn. Een negatief bedrag betekent dat de baten lager of de lasten hoger zijn.

Toelichting afwijkingen

Het saldo van het programma bedraagt € 30,2 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Zorg

Jeugdhulp lokaal (€ 8,3 mln nadeel)
Er is een verschuiving van regionale jeugdzorgkosten naar lokale jeugdhulp. Dit leidt tot een toename van het aantal jeugdigen in dagprogramma's. Daarnaast is vanuit de nieuwe inkoop 2023 gestart met de opbouw van vernieuwende jeugdhulpinzet door middel van de knooppunten Jeugdhulp. De Knooppunten Jeugdhulp zijn een methode om actief te bevorderen dat cliënten gebruik gaan maken van alternatieve vormen van (lichtere) hulp. Dit doen de Knooppunten door scherper te screenen en de samenwerking tussen preventie, welzijn en het wijkteam hierin op te zoeken (gemeenschappelijk matchingsoverleg).
Na de ontwikkeljaren 2023 en 2024 is zichtbaar dat sinds half 2025 de knooppunten operationeel én vindbaar zijn voor de verwijzer. Dit zien we ook terug in het oplopen van de kosten: de kosten voor de lichte treden bij de regionale opdracht E Ambulant zijn overgezet naar het lokale contract. Deze oplopende kosten waren voorzien bij de nieuwe inkoop Jeugd lokaal in 2023.

Jeugdhulp regionaal (€ 4,1 mln nadeel)
We zien een stijging van de kosten op jeugdhulp met verblijf, door een toename in de intensiteit van zorg. Deze toename is mede als gevolg van de om- en afbouw van gesloten Jeugdhulp. Hierdoor neemt de druk op andere vormen van jeugdhulp toe.
In 2025 is er een toename te zien in de instroom bij Veilig Thuis met wachtlijsten als gevolg. Voor capaciteitsuitbreiding en het wegwerken van deze wachtlijsten is de subsidie voor Veilig Thuis opgehoogd.

Wmo-arrangementen (€ 17,9 mln voordeel)
De nieuwe contracten Wmo-maatwerkondersteuning zijn ingegaan vanaf 1 januari 2025. Dit is het eerste jaar van de nieuwe contracten en tevens een overgangsjaar in het kader van de zorgcontinuïteit van de oude contracten. De realisatiecijfers laten voor dit eerste jaar een onderbesteding zien van € 17,9 mln. De inkoop 2025 en de wijzigingen in het arrangementenmodel hebben daarmee vooralsnog geen kostenverhogend effect gehad. In de genoemde afwijking is de voorlopige productieverantwoording 2025 van de gecontracteerde Wmo-aanbieders verwerkt. De onderbesteding is een gevolg van een ruim 2% lagere verzilveringsgraad (percentage dat aangeeft hoeveel van de geïndiceerde zorg daadwerkelijk is geleverd en gedeclareerd) voor de Wmo-arrangementen dan in 2024. Het voordeel van € 17,9 mln betreft ongeveer 6% van de totale begroting voor Wmo-arrangementen.

Hulpmiddelen (€ 2,5 mln nadeel)
Omdat bij de jaarrekening 2025 voor het eerst rekening is gehouden met verwachte nakomende kosten is er sprake van een overschrijding van de begroting.

Persoonsgebonden budget (Pgb) (€ 4,8 mln voordeel)
Een aantal aanbieders dat voorheen Pgb-zorg leverde, is in de nieuwe Wmo-inkoop gecontracteerd als aanbieder van Zorg in Natura (ZiN). Hierdoor heeft een verschuiving plaatsgevonden van Pgb naar ZiN. Daarnaast zijn cliënten overgestapt van Pgb naar ZiN doordat de cliënt niet door een aangescherpte Pgb-toetsing is gekomen, of doordat de Pgb-aanbieder niet voldeed aan de kwaliteitstoets waar in 2025 hard aan is

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

gewerkt. Het beroep op Pgb voor jeugdigen neemt toe vanwege de grote vraag naar ontwikkelingsgerichte dagprogramma's en de oplopende wachtlijsten bij ZiN.

Rijkssubsidies (€ 25,7 mln lagere baten, € 25,7 mln lagere lasten, per saldo € 0)
Er zijn € 25,7 mln lagere uitgaven op de Rijkssubsidies (SPUK-regeling) gerealiseerd in 2025. Dit heeft geleid tot € 25,7 mln lagere baten als lasten ten opzichte van de begroting. Per saldo is dit neutraal.
Dit komt doordat de beschikbaar gestelde Rijkssubsidies dit jaar niet geheel benut zijn. Vanwege vertraging wordt de benutting van de subsidies doorgeschoven naar 2026. Het gaat onder andere om de Rijkssubsidies Vastgoed Jeugd (€ 8,3 mln) en Frictiekosten transformatie gesloten jeugdhulp (€ 17,4 mln).

Hervormingsagenda en Lobby (€ 39,8 mln lagere baten, € 39,8 mln lagere lasten, per saldo € 0)
Het Rijk heeft bij de meicirculaire 2025 aanvullende middelen voor de Hervormingsagenda Jeugd toegekend. De toegekende middelen deskundigencommissie Van Ark zijn voor 2025 gebruikt voor de Lobbyreeks Wmo. In de begroting zijn de bedragen afzonderlijk verwerkt. Daardoor ontstaat nu zowel op de baten als lasten een afwijking die per saldo neutraal is.

Zorg en veiligheid (€ 2,5 mln voordelig)
Dit betreft diverse kleinere afwijkingen op de dossiers nazorg na detentie en De Nieuwe Kans. Op het gebied van huiselijk geweld werd in 2025 een verwachte korting van Rijksmiddelen gecompenseerd, deze middelen zijn niet geheel uitgegeven. Daarnaast zijn incidentele baten (waaronder terugvorderingsresultaten) niet volledig uitgegeven. In 2025 is er ook een onderbesteding op het dossier Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming, dit proces is vertraagd door de val van het kabinet waardoor niet alle middelen zijn besteed.

Maatschappelijke opvang (€ 6,6 mln voordelig)
Er is in 2025 voor € 3,3 mln aan voorgenomen bouwkundige onderhoudswerkzaanheden verschoven naar 2026 en latere jaren.

Er is een terugvorderingsresultaat op verleende subsidie van € 2,8 mln voordelig, omdat de activiteiten door de subsidieontvangers tegen lagere kosten zijn uitgevoerd. Dit is hoger dan de in de in de Voorjaarsnota 2025 ingeboekte taakstelling hiervan, dit levert een voordeel op van € 0,8 mln.

De vertraging in de opstart van Wonen Eerst en lagere kosten van Project010 levert een voordeel op van € 1,4 mln. De ontwikkelingen rond Landelijke Vreemdelingenvoorzieningen (LVV) leiden tot lagere kosten van € 1,1 mln.

De vertraging van een aantal projecten gericht op procesregie en Room First leiden tot een voordeel van € 0,9 mln.

Lopende 2025 werd duidelijk dat er ruimte was voor een aanvullende investering in overlastgevers in de buitenruimte. Bij de Eindejaarsbrief 2025 is besloten om de benodigde kosten voor 2026 te dekken vanuit onderbesteding in 2025 binnen programma ZWW. Hiertoe is de bestemmingsreserve Aanpak overlastgevers gevormd waarin het bedrag apart is gezet. Dit resulteert in een nadeel van € 3,6 mln.

De middelen die in de reserve blokhuismiddelen gereserveerd waren voor de uitvoering van de intensivering van onze aanpak om bankslapen tegen te gaan zijn in 2025 niet onttrokken voornamelijk vanwege de latere beschikbaarheid van bruikbare panden. In 2026 zullen deze middelen wel uitgegeven worden voor de realisatie van flexwonen, het financieren van een passantenhotel en de subsidiering van Basisberaad.

2. Wijkteams en Wmo-loketten

Wijkteams (€ 8,5 mln voordeel)
Bij de wijkteams heeft de afrekening met aanbieders over de jaren 2022 tot en met 2025 een eenmalig voordeel opgeleverd. De voornaamste reden voor de positieve afrekening is het feit dat aanbieders niet alle gevraagde uren hebben kunnen leveren door de krappe arbeidsmarkt.

Wmo-loketten (€ 2,8 mln voordeel)
Bij de Wmo-loketten is voor de personele kosten van onder meer Toeslagen010 en Preventie met Gezag dekking uit extra rijksmiddelen gevonden. Tevens is een extra UWV-vergoeding ontvangen. Tot slot zijn minder kosten gemaakt voor Sociaal-medische advisering (SMA) en Sociaal Medische Indicatie (SMI) zonder dat dit ten koste is gegaan van het te behalen aantal adviezen.

3. Welzijn & Preventie

Preventie en welzijn (€ 1,5 mln nadelig)
Door compensatie van diverse dagelijkse kosten zoals energie en huur voor de Huizen van de Wijk voor het welzijn van de Rotterdammers en de vergoeding voor het overnemen van een pand in de vastgoedportefeuille voor een welzijnsbestemming, is in 2025 meer uitgegeven dan de begroting (€ 900.000). Daarnaast zijn verschillende extra activiteiten voor kinderen en jongeren uitgevoerd (€ 300.000).
Door krapte op de arbeidsmarkt zijn de sociale huismeesters en de doorstroommakelaar later gestart. Daarnaast zijn de rijksmiddelen vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (Sociale Basis) benut, waardoor er in 2025 € 339.000 minder aan de reserve onttrokken is (dan oorspronkelijk was begroot.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Wonen kwetsbare personen (€ 0,8 mln voordelig)
De onderbesteding van € 0,8 mln is het gevolg van lagere energiekosten.

4. Diverse afwijkingen
Op diverse posten is sprake van kleinere verschillen optellend tot een voordeel van € 2,7 mln. Dit bestaat onder andere hogere kosten Bestuurlijke opdracht Zorg, die gedekt worden door rijksmiddelen en hogere UWV-bijdragen.

Programma en Rotterdamse taakvelden

Saldo programma Zorg, welzijn enwijkteams/Rotterdams taakveld	Oorspronkelijke Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Zorg, welzijn en wijkteams	**-1.016.520**	**-1.086.299**	**-1.056.107**	**30.192**
6.1.a - Samenkracht en burgerparticipatie	-118.543	-121.209	-121.249	-40
6.2 - Wijkteams en Wmo-loketten	-165.751	-161.902	-151.300	10.602
6.6 - Maatwerkvoorziening (Wmo)	-18.323	-18.323	-20.704	-2.381
6.71b - Begeleiding (WMO)	-258.892	-149.103	-128.425	20.677
6.71d.a - Overige maatwerkarrangementen (WMO)	8.763	-18.015	-30.511	-12.497
6.72a - Jeugdhulp begeleiding	-6.456	-7.441	-4.602	2.838
6.72b - Jeugdhulp behandeling	-32.554	-50.849	-55.479	-4.630
6.72c - Jeugdhulp dagbesteding	-3.813	-4.271	-4.997	-726
6.72d - Jeugdhulp zonder verblijf overig	-272	-24.957	-7.895	17.062
6.73b - Gezinsgericht	-4.499	-4.499	-86	4.412
6.73c - Jeugdhulp met verblijf overig	-162.236	-177.952	-136.897	41.055
6.74a - Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-14.678	-13.937	-20.978	-7.041
6.81a - Beschermd wonen (WMO)	-75.118	-168.923	-172.261	-3.338
6.81b - Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-106.088	-116.284	-105.559	10.725
6.82a - Jeugdbescherming	-58.063	-48.635	-95.164	-46.528

Realisatie bestemmingsreserves

Onder dit programma vallen de volgende reserves:

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie bestemmingsreserves Zorg, welzijn en wijkteams	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Zorg, welzijn en wijkteams	**12.110**	**8.684**	**683**	**1.500**	**18.611**
Bestemmingsreserve Blokhuismiddelen	6.450	0,00	0,00	1.500	4.950

Realisatie bestemmingsreserves Zorg, welzijn en wijkteams	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Zorg, welzijn en wijkteams	**12.110**	**8.684**	**683**	**1.500**	**18.611**
Bestemmingsreserve Blokhuismiddelen	6.450	0,00	0,00	1.500	4.950
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	6.450	0,00	0,00	1.500	4.950
Begroting 2025	6.450	0,00	750	1.500	4.200
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-750	0	750
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2020 (einddatum 31-12-2026)				
Doel Reserve:	De gemeente Rotterdam heeft een aanvraag ingediend voor extra middelen in het kader van de brede aanpak van dak- en thuisloosheid.				
Toelichting Realisatie 2025:	Vrijval conform begroting.				
Verschil Realisatie - Begroting	De middelen die in de reserve blokhuismiddelen € 750K gereserveerd waren voor de uitvoering van de intensivering van onze aanpak om bankslapen tegen te gaan zijn in 2025 niet onttrokken voornamelijk vanwege de latere beschikbaarheid van bruikbare panden. In 2026 zullen deze middelen wel uitgegeven worden voor de realisatie van flexwonen, het financieren van een passantenhotel en de subsidiering van Basisberaad.				

Bestemmingsreserve Bestrijding eenzaamheid ouderen	2.360	0,00	683	0,00	1.678

Realisatie bestemmingsreserves Zorg, welzijn en wijkteams	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Zorg, welzijn en wijkteams	**12.110**	**8.684**	**683**	**1.500**	**18.611**
Bestemmingsreserve Bestrijding eenzaamheid ouderen	2.360	0,00	683	0,00	1.678
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	2.360	0,00	683	0,00	1.678
Begroting 2025	2.360	0,00	1.021	0,00	1.339
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-339	0	339
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2021 (einddatum 31-12-2026)				
Doel Reserve:	Bestrijding eenzaamheid ouderen				
Toelichting Realisatie 2025:	Ingezet voor de sociale huismeesters en de doorstroommakelaar.				

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verschil Realisatie - Begroting	Onder andere door krapte op de arbeidsmarkt zijn de sociale huismeesters en de doorstroommakelaar later gestart. Daarnaast zijn de rijksmiddelen vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (Sociale Basis) benut, waardoor er in 2025 € 338K minder aan de reserve onttrokken is dan oorspronkelijk was begroot.

Bestemmingsreserve Aanpak overlastgevers	0,00	3.600	0,00	0,00	3.600

Realisatie bestemmingsreserves Zorg, welzijn en wijkteams	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Zorg, welzijn en wijkteams	**12.110**	**8.684**	**683**	**1.500**	**18.611**
Bestemmingsreserve Aanpak overlastgevers	0,00	3.600	0,00	0,00	3.600
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	0,00	3.600	0,00	0,00	3.600
Begroting 2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	3.600	0	0	3.600
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Eindejaarsbrief 2025 (einddatum 31-12-2027)				
Doel Reserve:	Extra inzetten in de stad om de overlast van mensen die op straat verblijven een halt toe te roepen.				
Toelichting Realisatie 2025:	Voor de Aanpak overlastgevers op straat is bij de Eindejaarsbrief 2025 besloten om de benodigde kosten voor 2026 te dekken uit het rekeningresultaat 2025.				
Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing				

Locatieontwikkelingen kwetsbare doelgroepen	3.300	5.084	0,00	0	8.384

Realisatie bestemmingsreserves Zorg, welzijn en wijkteams	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Zorg, welzijn en wijkteams	**12.110**	**8.684**	**683**	**1.500**	**18.611**
Locatieontwikkelingen kwetsbare doelgroepen	3.300	5.084	0,00	0	8.384
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	3.300	5.084	0,00	0	8.384
Begroting 2025	3.300	5.084	0	0,00	8.384
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	2e herziening 2024 (doorlopend)				
Doel Reserve:	Het egaliseren van schommelingen in de lasten voor het realiseren van opvangvoorzieningen kwetsbare Rotterdammers.				
Toelichting Realisatie 2025:	Toevoeging conform begroting.				
Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing				

Totaal	**12.110**	**8.684**	**683**	**1.500**	**18.611**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Kaders en verbonden partijen

Kaders

Beleidskaders

- Heel de Stad - Beleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp 2021-2026
- Passende Zorg Heel de Stad
- Samen naar een toekomst zonder geweld
- Regiovisie Jeugdhulp regio Rijnmond ‘Nabij en Passend’

Beleidsmonitors

- Raadsmonitor Welzijn, Zorg en Jeugdhulp
- Wijkprofiel
- Regionaal Beleidsplan 2018-2020 Beschermd Wonen

Wet- en regelgeving

- Verordening maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp Rotterdam 2018
- Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp Rotterdam 2018
- Nadere regels maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp Rotterdam 2018
- Wmo 2015
- Jeugdwet
- Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling
- Wet tijdelijk huisverbod

Verbonden partijen

De volgende Verbonden partijen worden ingezet om het doel van het programma te realiseren:

- Jeugdhulp Rijnmond: een uitgebreide toelichting is te vinden op de website van de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (GRJR): Jeugdhulp Rijnmond - Samen voor goede jeugdhulp! .
- IZA - Gezond naar morgen - Gezond naar morgen

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verantwoordelijke collegeleden

Wethouder Achbar

Wethouder Achbar is verantwoordelijk voor de portefeuille Welzijn, Samenleven, Sport en Digitale Inclusie.

'Ik zet me in voor één Rotterdam, voor een stad waarin iedere Rotterdammer dezelfde kansen heeft.'

Wethouder Buijt

Wethouder Buijt is verantwoordelijk voor de portefeuille Zorg, Ouderen en Jeugdzorg, Organisatie en Dienstverlening.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Bestuursopdracht Zorg

Wat willen we bereiken?

Bestuursopdracht Zorg (BOZ)

Rotterdammers hebben steeds vaker een hulpvraag. De druk op zorgmedewerkers groeit door de stijgende hulpvraag. Zorgorganisaties en gemeente krijgen de zorg steeds moeilijker georganiseerd, terwijl het personeelstekort al groot is. Daarnaast zijn de zorguitgaven van de gemeente de afgelopen jaren fors gestegen. Het budget van het Rijk groeit nog onvoldoende mee. Kortom, de zorg wordt voor de gemeente onbetaalbaar en voor de zorgorganisaties onuitvoerbaar. Maatregelen zijn nodig om ook voor de volgende generatie Rotterdammers de zorg houdbaar, uitvoerbaar en betaalbaar te houden. Het uitwerken en implementeren van maatregelen vindt plaats vanuit de Bestuursopdracht Zorg.

Regionale Bestuursopdracht Kostenbeersing (RBOK)

Het doel is om het Rotterdamse Jeugdstelsel financieel houdbaar te houden zodat de kinderen die de zorg hard nodig hebben dit kunnen blijven krijgen. Daarnaast blijven de bijdragen vanuit het Rijk achter op de groei van jeugdzorgkosten die wij als gemeente doormaken. Sinds 2023 zijn de kosten op zeer specialistische jeugdhulp bijzonder hard gegroeid en zijn maatregelen nodig om deze te remmen. Vanuit de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rotterdam (GRJR) heeft het bestuur opdracht gegeven om regionaal ombuigingsmaatregelen uit te werken. Ook is een bestuurlijke opdracht gegeven tot invulling van een extra ambitie om de kosten te remmen.

Hoe meten we dat?

Tabel: inschatting financieel effect van de maatregelen in mln euro's

Uitgangspunten Bestuursopdracht Zorg	Begroting 2025	Inschatting Realisatie 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Normaliseren van zorgvragen/welzijn gerichter inzetten	3,7	4,8	4,6	4,7	4,7
Prioriteren van zorg	29,5	22,3	36,1	44,7	47,5
Efficiënter en effectiever werken	20,3	17,3	22,3	26,6	27,5
Niet elke hulpvraag is een zorgvraag	3,1	3	6,0	8,1	8,1
Totaal	**56,6**	**47,4**	**69,1**	**84,1**	**87,8**
Taakstellende financiële reeks opgenomen in coalitieakkoord	47,0	47,0	62,0	62,0	62,0

Het is niet mogelijk om een 1-op-1 relatie te leggen tussen de BOZ maatregelenreeks uit de begroting en de realisatiecijfers in de jaarrekening. De maatregelenreeks is opgenomen in de begroting als een verlaging van de lasten: de vastgestelde begroting houdt dus al rekening met een daling in de groei van de zorguitgaven. Daarnaast zijn er veel externe en interne factoren die het gebruik van zorg en zorguitgaven beïnvloeden. Daarin is het niet mogelijk om precies te bepalen welke effecten de BOZ precies 1-op-1 heeft op de zorguitgaven.

We hebben een inschatting gemaakt (zie bovenstaand tabel) van de resultaten van de maatregelen. De inschatting is dat de maatregelen in 2025 voldoende hebben opgeleverd voor de gehele invulling van de financiële reeks Als we kijken naar de begroting vs. realisatie blijkt dat we voor Wmo arrangementen binnen de begroting zijn gebleven. Ook bij Jeugd regionaal zijn we binnen begroting gebleven. Bij Jeugd lokaal is er een overschrijding van de begroting. Deze tendens zien we ook terug bij de maatregelen. Binnen de Wmo worden maatregelen consequent toegepast. Bij Jeugd worden de maatregelen conform afspraak toegepast door de wijkteams en gemeentelijke indicatiestellers. De indicaties die verlopen via de huisartsen of Gecertificeerde instellingen wijken vaak nog af van de maatregelen.

Toelichting indicatoren

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bestuursopdracht Zorg (BOZ)

De volgende maatregelen dragen bij aan het uitgangspunt ‘Normaliseren van zorgvragen/ welzijn gerichter inzetten’:

Wmo

- Rotterdammers met een lichte en/of zeer kortdurende hulpvraag doorgeleiden naar het aanbod van welzijns- en wijknetwerkpartners.
- Beter gebruik van het voorliggend veld door het doorgeleiden van Rotterdammers naar niet-geïndiceerde dagbesteding.
- Welzijn op recept.
- Het doorverwijzen naar het voorliggend veld of wijkteam bij lichte ondersteuningsvraag.
- Sneller uitstromen uit dagbesteding naar leren en werk.

De volgende maatregelen dragen bij aan het uitgangspunt ‘Prioriteren van zorg’:

Jeugd

- Scherper herindiceren: voldoende is goed genoeg.
- Terugdringen hoge weekbedragen Jeugd.
- Het beperken van de inzet van opvoedondersteuning voor ouders en omgeving bij 18+.

Wmo

- Voorkomen van onnodige/onuitvoerbare zorgstapeling door te sturen op minder intensieve indicaties.
- In geval van re-integratieverplichtingen conform uitkering wordt er geen dagbesteding vanuit de Wmo geïndiceerd.
- Sturen op lagere vervolg- en herindicaties.
- Streven naar maximaal 3 jaars indicatie voor extramurale ondersteuning.
- Van beschermd wonen naar beschermd thuis wonen GGZ.
- Van beschermd wonen naar beschermd thuis wonen Verstandelijk Beperkt (VB).
- Kleding wordt niet meer gestreken.
- Zorgaanbieders kijken bij huidige cliënten welke huishoudelijke ondersteuning niet meer nodig is.
- Binnen de ondersteuning vanuit de Wmo wordt een maximaal weekbedrag ingevoerd.

De volgende maatregelen dragen bij aan het uitgangspunt ‘Efficiënter en effectiever werken’:

Jeugd

- Behandeling 18+ niet indiceren door gemeente, maar verwijzen naar zorgverzekering waar deze thuishoort.
- Ondersteuning 18+ niet indiceren bij Jeugd, maar bij Wmo waar deze thuishoort.
- Het ontwikkelen van een concreet afwegingskader voor arrangementen met een hoog weekbedrag.
- Beperken aantal arrangeurs.
- Invoeren van flexibel op- en afschalen.
- Verwijzen via Jeugd GGZ knooppunt en niet meer direct.
- Duur verlengde jeugdhulp terugbrengen.
- Actief zorgen dat jeugdigen naar WLZ doorstromen als zij daar thuishoren.
- Extra administratiekosten bij onderaannemerschap schrappen.

Wmo

- Invoeren van flexibel op- en afschalen in de variant van deeldeclareren.
- Hanteren van een ingroeipad op geïndiceerde dagbesteding.
- Vergroten van kostenbewustzijn door te werken met (virtuele) deelbudgetten of budgetplafonds per toegangspunt.
- GGZ-cliënten meer begeleiden in groepsverband ipv individueel.
- Optimaliseren proces in-, door- en uitstroom bij GGZ.

Algemeen

- Controles PGB proces + verbeteren proces toezicht rechtmatigheid.
- Controles op niet geleverde zorg.
- Sturingseffect.

De volgende maatregelen dragen bij aan het uitgangspunt ‘Niet elke hulpvraag is een zorgvraag’:

Jeugd

- Verminderen uithuisplaatsingen door brede hulp op alle leefgebieden.
- Inzetten van preventieve maatregelen of welzijnsaanbod in plaats van zorg.

Wmo

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- Inzet van reablement bij ouderen.

Algemeen

- Pilots om bestaanszekerheid te vergroten.

Regionale Bestuursopdracht Kostenbeheersing (RBOK)

Het is niet mogelijk om een 1-op-1 relatie te leggen tussen de RBOK-maatregelenreeks vanuit de begroting en de realisatiecijfers in de jaarrekening van de gemeente. Zoals eerder is toegelicht wordt de RBOK op regionaal niveau beoordeeld. Op basis van deze analyse kunnen kan de conclusie worden getrokken dat de kosten van regionale jeugdzorg lager liggen dan door de GRJR begroot voor 2024. Voor de gemeente Rotterdam geldt dit niet: de kosten voor regionale jeugdzorg zijn in de jaarrekening € 5 mln hoger dan begroot. Bij de Tweede Herziening 2024 en bij de Eindejaarsbrief 2024 heeft echter geen bijstelling van de begroting plaatsgevonden, omdat er nog onvoldoende zekerheid was over de juistheid van de toen beschikbare eindejaarsprognose op dit onderdeel. De gemeente Rotterdam heeft daarvoor in de plaats een financieel risico van € 25 mln opgenomen in de risicoparagraaf bij de Tweede Herziening 2024.

Daarnaast heeft de gemeente boven op de RBOK een extra ambitie geformuleerd die ingevuld moet worden met Rotterdamse maatregelen. In 2024 was hier nog geen financiële doelstelling aan gekoppeld. Inmiddels zijn hiervoor maatregelen bedacht en uitgewerkt. In 2025 zijn veel van de maatregelen ingevoerd. In 2026 wordt verder gewerkt aan maatregelen en wordt geëvalueerd of de maatregelen het gewenste resultaat (gaan) hebben.

Wat hebben we in 2025 bereikt en gedaan?

Bestuursopdracht Zorg (BOZ)

In totaal zijn er 36 maatregelen gepresenteerd. In 2025 is gestart met de implementatie van de volgende maatregelen (de laatste maatregelen voor implementatie) :

- De Jeugdmaatregel ‘Actief zorgen dat jeugdigen naar Wet langdurige zorg doorstromen als zij daar thuishoren’. Deze maatregel is tevens een RBOK-maatregel en wordt dus vanuit de regionale context uitgewerkt binnen de GRJR. De afstemming met de andere gemeenten binnen de GRJR kostte meer tijd dan voorzien. Inmiddels is er vanuit de RBOK een projectleider aangetrokken die aan de slag is gegaan met dit vraagstuk.
- De Wmo-maatregel ‘Inzet van reablement bij ouderen - ergotherapeut en beweegprogramma’s’. In oktober 2025 is gestart met een pilot. Om de pilot een aansprekende naam te geven is gekozen voor Hoek (Huishouden op eigen Kracht). Gedurende de pilot wordt aan Rotterdammers die zich melden voor huishoudelijke ondersteuning – in de gebieden Prins Alexander, IJsselmonde en Feijenoord – gevraagd of zij geïnteresseerd zijn om deel te nemen aan een reablement programma. Zij krijgen dan vanuit ergotherapeuten, fysiotherapeuten en diëtisten adviezen, passend bij hun specifieke hulpvraag op het gebied van huishouden. Deelname is op vrijwillige basis. Het doel van deze persoonsgerichte aanpak is dat het Rotterdammers helpt hun zelfredzaamheid en autonomie te herwinnen en te behouden, zodat ze zo lang mogelijk zelfstandig en met regie over hun eigen leven kunnen functioneren, door te focussen op wat iemand zelf wil kunnen in plaats van structureel over te nemen wat men niet meer kan. Voor de uitvoering van de pilot werkt de gemeente samen met RP Zorg, het regionale paramedische netwerk van Rotterdam-Rijnmond. RP Zorg is de gekozen partner, omdat zij expert zijn op het gebied van de paramedische zorg en er een bestaande samenwerking was met deze partij bij de aanpak Valpreventie. De effectiviteit van de pilot wordt geëvalueerd en op basis van de resultaten wordt besloten over verdere voortgang/uitbreiding.
- De Wmo-maatregel ‘Zorgaanbieders kijken bij huidige cliënten welke huishoudelijke ondersteuning niet meer nodig is’. Deze maatregel bestaat uit diverse onderdelen die met de nieuwe inkoop Wmo per 1 januari 2025 zijn ingaan.
- De Wmo-maatregel ‘Virtuele deelbudgetten’. Er is een handmatig voorstel ontwikkeld waarbij Wmo budgetten per toegangspunt en per team zijn opgesteld. Momenteel wordt gewerkt aan de doorontwikkeling van managementdashboards. De wensen voor financiële monitoring worden hierin meegenomen.
- We hebben in het verleden bij indicaties voor huishoudelijke ondersteuning een ophoging gegeven van een indicatie wanneer er binnen het huishouden sprake was van kinderen onder de 12 jaar. Deze ophoging is niet opgenomen in ons huidige beleid en in de contracten met de zorgaanbieders. Omdat er geen grondslag is voor deze ophoging, is besloten om hiermee te stoppen bij nieuwe cliënten en uit te faseren bij bestaande cliënten.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

BBV-indicatoren

Voor de vergelijkbaarheid tussen gemeenten wordt door het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) een verplichte set aan indicatoren voorgeschreven. De verplichte indicatoren over de laatste 4 jaar en het lopende jaar zijn hier opgenomen. Op de website www.waarstaatjegemeente.nl vindt u een overzicht van de verplichte indicatoren van alle gemeenten, waarbij ook een vergelijking wordt gemaakt met het gemiddelde over heel Nederland. De realisatiecijfers zijn niet voor alle jaren ingevuld. De realisatiecijfers kennen verschillende bronnen, bij deze bronnen zijn de realisatiecijfers dan (nog) niet beschikbaar.

BBV-indicatoren per taakveld	Definitie	Bron	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025
0. Bestuur en ondersteuning							
1. Formatie	FTE per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	18,8	19,3	19,9	22,0	21,6
2. Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	20,3	21,2	21,1	21,2	21,3
3. Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen gegevens	1.934	2.008	2.066	2.183	2.255
4. Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + kosten inhuur externen	Eigen gegevens	18,1	15,7	11,1	9,5	10,6
5. Overhead *)	% van totale lasten	Eigen gegevens	11,4	11,8	12,3	12,1	12,1
1. Veiligheid							
6. Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	Bureau Halt	8	10	10	10	10
7. Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	3,0	3,9	4,1	3,2	3,3
8. Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	8,9	9,3	9,4	8,7	9,7
9. Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	1,6	1,8	2,1	1,4	1,4
10. Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	8,8	8,5	8,9	9,3	9,3
3. Economie							
11. Functiemenging	%	LISA	55,6	56,2	56,7	57,0	
12. Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	153,3	165,3	178,4	192,5	
4. Onderwijs							

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

13. Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	2,6	2,5	4,8	4,5	
14. Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	46	53	62	66	
15. Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv'ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	Ingrado	2,7	3,4	3,2	2,9	
5. Sport, cultuur en recreatie							
16. Niet-sporters	%	Gezondheids-enquete (CBS, RIVM)		47,8		45,0	
6. Sociaal domein							
17. Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	LISA	888,8	905,6	917,3	926,2	
18. Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	2	2	2		
19. Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	14	13	12	12	
20.Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	65,9	68,2	69,4	69,3	68,6
21. Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	2	2	2		
22. Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	814,6	722,2	678,0	659,8	652,9
23. Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 - 64 jaar	CBS	157,3	171,1	212,4	261,9	
24. Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	8,8	9,4	10,1	10,6	
25. Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	1,5	1,5	1,4	1,4	
26. Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	0,8	0,7	0,7	0,8	
27. Cliënten met een maatwerkarrangementen Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	860	840	830	840	750
7. Volksgezondheid en Milieu							
28. Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS	286	262	279	289	
29. Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	12,2	13,5			
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing							

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

30. Gemiddelde WOZ-waarde	Duizend euro	CBS	245	275	319	334	342
31. Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	3,4	6,6	10,0	8,9	
32. Demografische druk	%	CBS	57,7	57,5	57,2	56,9	57,1
33. Gemeentelijke woonlasten eenpersoons huishouden	In Euro's	COELO	707	792	830	923	971
34. Gemeentelijke woonlasten meerpersoons huishouden	In Euro's	COELO	793	880	918	1.023	1.080

*) De definitie Overhead is conform BBV. Dit bekent inclusief clusteroverhead. Dit staat ook toegelicht in de Leeswijzer onder: **Baten en lasten conform BBV en/of op Rotterdamse wijze?**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bedrijfsvoering

De paragraaf Bedrijfsvoering is een verplichte paragraaf uit het Besluit Besturen en Verantwoorden (BBV). De paragraaf geeft informatie over de bedrijfsvoering van de gemeente.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Organisatieontwikkeling: Kiezen voor Rotterdam

Met het programma Kiezen voor Rotterdam werkt de gemeente aan een organisatie die klaar is voor de toekomst. De gemeente wil tegelijkertijd tussen 2024 en 2027 in totaal € 150 mln besparen op de organisatiekosten. Het werk moet met minder mensen, maar met dezelfde of betere kwaliteit. Groeien is niet altijd de juiste richting. Het moet ook financieel houdbaar zijn.

De organisatievisie richt zich vanaf 2024 op:

- Het centraal stellen van de leefwereld van de Rotterdammer.
- Het zo goed mogelijk gebruiken van het talent van medewerkers en ontwikkelen van die talenten waar nodig.
- Het werken als één organisatie. Eén concern dat intern en extern, als één geheel samenwerkt aan de doelen van de stad.

Bezuinigen betekent ook keuzes maken. Het programma Kiezen voor Rotterdam werkt op vier manieren aan een betere en goedkopere organisatie:

1. Dynamiek 'Staf-ondersteuning' versus lijn
De grootste opgave is het verkleinen van bedrijfsvoeringsketens. Dit zijn de functies die het dagelijkse werk van de gemeente mogelijk maken, zoals HR, ICT, financiën, inkoop, facilitaire diensten en communicatie. De gemeente heeft inhoudelijke keuzes gemaakt over taken die (deels) niet meer worden gedaan en stuurt erop dat taken niet groter worden dan nodig zijn.

2. Gemeentelijke dienstverleningsstrategie & wijkgericht werken
Goede dienstverlening aan inwoners en ondernemers van de stad is het allerbelangrijkst. De gemeente is dit werk slimmer en beter gaan organiseren. Zo bespaart de gemeente geld zonder dat de kwaliteit van de hulp achteruitgaat.

3. Strategie, beleid en onderzoek
De gemeente werkt meer vanuit één centrale gedachte. Hierdoor worden onderzoek en beleid uitsluitend ontwikkeld op basis van het coalitieakkoord en de langetermijndoelen van Rotterdam. Daardoor sluit het werk van de gemeente beter aan bij de opgaven waar Rotterdam voor staat.

4. Topstructuur en sturingsfilosofie
Sinds 2025 werkt de gemeente Rotterdam met een compactere concerndirectie, bestaande uit vier in plaats van zes concerndirecteuren. Deze wijziging heeft geleid tot een herverdeling van de aansturing binnen de organisatie. De concerndirectie richt zich nu primair op strategische opgaven, terwijl de dagelijkse operationele verantwoordelijkheid is belegd bij de lijndirecteuren. Daarnaast zijn concernteams ingericht. De concernteams richten zich op de sturing van de overhead. Het belangrijkste doel van de concernteams is het afstemmen van de vraag naar en het aanbod van de dienstverlening op het gebied van bedrijfsvoering. Ze nemen voorgenomen besluiten over welke dienstverleningsactiviteiten nodig zijn. Daarbij maken ze keuzes of het gaat om standaard diensten of maatwerk én of de uitvoering centraal of decentraal moet plaatsvinden. Daarnaast monitoren de concernteams de uitvoering van de dienstverlening. Als dat nodig is, sturen ze bij binnen de afgesproken kaders. De formele besluitvorming ligt bij de concerndirectie.

Financiële verwerking en resultaat 2025
Alle besluiten rondom de krimpopgaven binnen het programma Kiezen voor Rotterdam zijn afgelopen jaar in de meerjarenbegroting en het meerjarig formatief kader verwerkt. Op basis van de jaarcijfers voor de apparaatslasten 2025 kan worden gesteld dat de materiële doelstelling voor de overige apparaatslasten is behaald. Deze kosten waren begroot op € 35,5 mln en hebben een realisatie van € 33,2 mln (- 6,5%).

Informatie over de mate van realisatie van de mobiliteitsopgave en de eventuele effecten op de dienstverlening en de organisatie, staan in de Monitor organisatieopgave. Deze monitor is meegeleverd met de jaarstukken 2025.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

HRO

HRO Beleid

In 2025 is de organisatiebrede HRO-strategie opgesteld. Het uitgangspunt van de strategie 2025-2030 is dat de gemeente toewerkt naar een werkomgeving waarin leidinggevenden en medewerkers veranderingen omarmen. De concernbrede HRO-strategie draait daarom om het vergroten van het verandervermogen van de organisatie.

De gemeente geeft daarbij de prioriteit aan de volgende onderwerpen:

- Flexibele Organisatie & Mobiliteit: inzicht in toekomstige in-, door- en uitstroom en het matchen van talent met functies waar ze het hardst nodig zijn.
- Inzetbaarheid & Verzuim: preventief inspelen op signalen, verzuim voorkomen en inzetbaarheid versterken. Gezond, gemotiveerd en met plezier aan het werk blijven.
- Talentontwikkeling: zorgen voor de juiste persoon op de juiste plek, met oog voor toekomstige taken en vaardigheden.

Een belangrijk uitgangspunt is helderheid over de verantwoordelijkheden. De strategie maakt duidelijk wat van leidinggevenden en medewerkers wordt verwacht en welke ondersteuning daarbij hoort. Het resultaat is een organisatie waarin medewerkers zich ontwikkelen, werkplezier ervaren en bijdragen aan een stad in beweging. Zo blijft de gemeente een aantrekkelijke werkgever. Ook zorgt de gemeente zo voor een toekomstbestendige bezetting die de stad vooruithelpt.

Verzuim

Het verzuim in de gemeente is hoog en stijgend. Eind 2025 was dit 8,3%. Bij deze stijging gaat het vrijwel alleen om langdurig verzuim. Dit stijgt van 5,8% eind 2024 naar 6,7% eind 2025, een stijging met 0,9%.

Uit deze cijfers blijkt dat de aanpak van verzuim niet meer aansluit op wat nodig is om medewerkers zo snel mogelijk weer aan het werk te krijgen. Er is meer en andere aandacht nodig. In 2025 startte de gemeente daarom met het treffen van gerichte maatregelen:

- Doorbraken organiseren op langdurige verzuimdossiers:

Trainingen voor re-integratieadviseurs. Zij leren op een andere manier dossiers te analyseren en adviseren op basis daarvan een meer succesvolle aanpak. Het doel is het aantal langdurige verzuimgevallen terug te brengen.

- Ontwikkeling van vakmanschap en bewustwording:

We versterken de kennis en het handelingsvermogen van zowel leidinggevenden, en medewerkers als HRO-professionals. Het gaat daarbij om het goed kunnen handelen bij verzuim. Maar ook om het bespreekbaar maken en aanpakken van onderwerpen die aanleiding kunnen geven tot verminderd werkplezier en inzetbaarheid. Verzuim kan daarvan het gevolg zijn.

Daarnaast is eind 2025 gestart met het formuleren van een vervolgaanpak. Deze krijgt vorm in 2026:

- Clusterspecifieke aanpak:

We gebruiken beschikbare data om afdelingen en teams te identificeren waar het verzuim hoog is en de inzetbaarheid onder druk staat. Deze informatie verrijken we met kennis over cultuur, leiderschap en context. Zo ontwikkelen we gerichte verbeteracties die we vervolgens actief kunnen inzetten.

- Medewerkers zijn onderdeel van de aanpak:

De gemeente verwacht dat medewerkers zelf regie nemen over hun inzetbaarheid en verzuim. We brengen dit onderwerp actief onder de aandacht. Er komt een communicatieplan voor alle medewerkers over de activiteiten rond inzetbaarheid en verzuim. Daarnaast verwerken we de visie en aanpak in het onboardingprogramma voor nieuwe medewerkers en leidinggevenden.

- Structureel leren en verbeteren:

De gemeente benut inzichten en ervaringen uit de aanpak om processen, werkwijzen en beleid continu te verbeteren. Dat betekent onder andere datagedreven en kwalitatieve duiding en voorspelling van werkomstandigheden verder versterken. Ook verwachten we van HRO-professionals dat zij signalen oppakken en effectief escaleren wanneer noodzakelijke veranderingen uitblijven.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Het is belangrijk dat al deze inspanningen onderdeel worden van de manier van werken. Verzuim mag niet langer iets zijn wat de organisatie overkomt en waar de gemeente geen regie op voert. We gaan preventief het gesprek aan met medewerkers en teams, met duidelijke verantwoordelijkheden voor iedereen. Wanneer collega's toch ziek worden, zet de gemeente alles op alles om te voorkomen dat kort verzuim uitgroeit tot langdurig verzuim.

Bemensing en arbeidskosten

Bezetting – Instroom en uitstroom

Er zijn in 2025 1.152 nieuwe collega's gestart; 1.117 medewerkers hebben de organisatie verlaten. De instroom en de uitstroom zijn lager dan vorig jaar, respectievelijk met 186 en 88 medewerkers. De meeste nieuwe collega's zijn jonger dan 35 jaar. De meeste medewerkers die de organisatie verlaten zijn 55 jaar of ouder.

Bezetting - Stages

De bijgestelde ambitie uit het coalitieakkoord is om 600 stageplaatsen per jaar te aan te bieden. In 2025 zijn er 677 stagiairs gestart. Hiermee is de ambitie gerealiseerd. Het coalitieakkoord geeft ook aandacht aan mbo-stages. De gemeente wil dat 25% van de stages op mbo niveau wordt aangeboden. Ook dit onderdeel van de ambitie is ruimschoots gerealiseerd. Van het aantal gestarte stagiairs in 2025 komt 29% uit het (v)mbo.

Arbeidskosten 2025

De totale afwijking tussen de begroting en de realisatie in 2025 voor arbeidskosten is - € 7,3 mln. De oorzaken van de verschillen tussen begroting en realisatie zijn terug te vinden binnen de verschillende programma's. De belangrijkste afwijkingen zijn hieronder op hoofdlijnen toegelicht zowel op loonkosten als externe inhuur.

- Programma Zorg, Welzijn en Wijkteams (totale afwijking van + € 2,3 mln, waarvan + € 2,4 mln loonkosten en - € 0,1 mln inhuur). De afwijking binnen het cluster Maatschappelijke Ontwikkeling is te verklaren door de vorming van de nieuwe afdeling CMO waar nog niet alle budgetten goed staan. Er was niet voldoende dekking voor de formatie vanuit één van de afdelingen. Dit is een structureel knelpunt waarbij verwacht wordt dat dit in 2026 opgelost wordt.
- Programma Werk en Inkomen (totale afwijking van - € 2,1 mln, waarvan - € 3,7 mln loonkosten en + € 1,6 mln inhuur). Binnen het cluster Werk & Inkomen zijn er lagere personeelslasten als gevolg van financiële ruimte in het loonkostenbegrotingsmodel en -in mindere mate- formatie zonder bezetting.
- Programma Stedelijke Ontwikkeling (totale afwijking van - € 1,9 mln, waarvan - € 21,7 mln loonkosten en + € 19,8 mln inhuur). In het cluster Stadsontwikkeling is vacatureruimte grotendeels ingevuld met externe inhuur om aan de capaciteitsvraag te kunnen voldoen. Bij het cluster Stadsbeheer is door het vergroten van het gebied betaald parkeren de formatie verhoogd. Een deel van deze formatie is nog niet ingevuld en de werving hiervan loopt om deze formatie ambtelijk in te vullen.
- Programma Beheer van de Stad (totale afwijking van - € 1,2 mln, waarvan - € 2,5 mln loonkosten en + € 1,3 mln inhuur). Bij het cluster Stadsbeheer is er sprake van formatie zonder ambtelijke bezetting. Dit concentreert zich bij de afdeling Uitvoering Werken, een afdeling met technische vacatures die moeilijk in te vullen zijn. Op een deel van deze vacatures wordt ingehuurd, dat heeft geleid tot een overschrijding van het inhuurbudget.
- Programma Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving (totale afwijking van - €1,2 mln, waarvan - € 3,7 mln loonkosten en + € 2,5 mln inhuur). Binnen het cluster Maatschappelijke Ontwikkeling zijn er met door het tijdelijke karakter van het programma Vluchtelingen formatieplaatsen tijdelijk ingevuld met externe inhuur. Ook vallen de lasten voor Opvang Oekraïners lager uit dan begroot.
- Programma Veilig (totale afwijking van - € 1,2 mln, waarvan - € 2,2 mln loonkosten en + € 1,0 mln inhuur). Ondanks een hogere formatieve bezetting is er bij het cluster Stadsbeheer sprake van een onderschrijding op de personeelslasten. Dit wordt veroorzaakt doordat er BBL-leerlingen (Beroepsbegeleidende leerweg) zijn aangetrokken. Door vroegtijdig te starten met het opleiden van nieuwe medewerkers wordt voorkomen dat er later een situatie van onderbezetting ontstaat.
- Programma Bestuur (totale afwijking van - € 0,9 mln, waarvan - € 1,0 mln loonkosten en + €0,1 mln inhuur). De onderbesteding bij Bestuur is ontstaan door personeelsverloop waardoor vacatures relatief lang hebben opengestaan.
- Programma Belastingen (totale afwijking van - € 0,9 mln loonkosten). De personele lasten bij het cluster Dienstverlening zijn lager uitgevallen dan begroot en dat is grotendeels het gevolg van het doorschuiven van werkzaamheden naar 2026 voor de voorbereiding, implementatie en nazorg van de nieuwe belastingapplicatie.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Huisvesting en facilitair

Vanaf 2025 bezuinigt de gemeente op de eigen huisvesting. Het aantal werkplekken gaat omlaag door de huur van sommige gebouwen op te zeggen en de resterende werkplekken beter te gebruiken. Dit is mogelijk doordat een deel van de medewerkers flexibel blijft werken en door de krimp van de organisatie. De gemeente stelt het in 2025 opgestelde strategisch huisvestingsplan (SHP) begin 2026 vast. In dit plan staat hoeveel huisvesting de gemeente de komende jaren nodig heeft. Hierbij wordt rekening gehouden met de taken van en ontwikkelingen binnen de gemeente. Vanaf 2026 wordt dit plan gefaseerd uitgevoerd.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Privacy en AVG

Aantal datalekken

Het aantal datalekken en het aantal meldingen bij de Autoriteit Persoonsgegevens zijn toegenomen. In 2025 zijn 281 datalekken gemeld waarvan 64 bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Ook groeide de aandacht voor datalekken in 2025. De verschillende campagnes dragen bij aan een grotere bewustwording en stimuleren de noodzaak om te melden. De gemeente evalueert elke datalek met alle betrokkenen. Op basis van deze evaluaties leert de organisatie en kan ze de juiste maatregelen nemen om herhaling te voorkomen.

Recht van betrokkenen

De Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) geeft burgers de mogelijkheid om inzage te krijgen in hun eigen persoonsgegevens. In 2025 maakten 169 Rotterdammers gebruik van dit recht. Van deze inzageverzoeken is 38% binnen de wettelijke termijn afgehandeld.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Informatievoorziening en IT

Digitalisering

Technologie ondersteunt en verandert hoe Rotterdammers werken, leren, wonen en leven. De gemeente speelt hierop in met betrouwbare ICT, flexibele systemen en met oog voor de rol van de overheid in een digitale samenleving.

De ‘Opgave digitale transformatie’ bundelt de belangrijkste acties. Met initiatieven uit de hele organisatie maakt de gemeente de dienstverlening sneller, eenvoudiger en beter afgestemd op de behoeften van Rotterdammers. Medewerkers krijgen training om goed met nieuwe technologieën te werken.

De behoefte aan meer digitale autonomie groeit. Samen met de G4, VNG en het Rijk wordt gewerkt aan strategische keuzes en mogelijkheden. Rotterdam volgt daarbij de koers van de Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS), die op 4 juli 2025 is gepubliceerd waarbij de gemeente zelf het ambitieniveau en tempo van de uitvoering bepaalt.

Rotterdamse Digitaliseringsstrategie

De gemeente werkt aan een Rotterdamse Digitaliseringsstrategie die past bij onze missie: samen verkennen en meebewegen met de hybride samenleving. Onze visie sluit aan bij het streven naar digitale zelfbeschikking in Nederland en Europa. Deze strategie volgt de Europese koers en sluit aan bij de Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS).

Rotterdam is actief betrokken bij de landelijke ontwikkelingen op alle zes de onderling verbonden prioriteiten: Cloud, Data, AI, Burgers en Ondernemers, Digitale weerbaarheid (autonomie) en Digitaal vakmanschap. In de algemene ledenvergadering van de VNG van 28 november 2025 is ingestemd met de resolutie met collectiviseringsvoorstellen voor een gezamenlijke aanpak van AI, Cloud en Digitale Veiligheid. Dit gebeurt stapsgewijs, met voorstellen die een uitwerking van een (gezamenlijke) implementatie bevatten en een bijpassende veranderstrategie.

(Het college rapporteert via de P&C cyclus over de NDS, conform de toezegging van de wethouder Organisatie aan de raad.)

Speerpunten

- Algoritmes en AI zijn niet meer weg te denken uit de gemeentelijke processen. De sturing op de bewuste inzet en het gebruik van de toepassingen groeit. In december 2025 is de algoritme governance geactualiseerd. Hierin is het Rotterdams politiek-bestuurlijk waardenkader geïntegreerd. Daarmee wordt invulling gegeven aan de AI-verordening en de aanbevelingen van de Rekenkamer.
- Op het gebied van (open) data kijkt de gemeente welke maatschappelijke opgaven spelen en hoe data kan helpen deze opgaven te realiseren. Binnen de Rotterdamse datastrategie staan daarbij de FAIR-principes centraal: (open) data wordt vindbaar, toegankelijk, interoperabel en herbruikbaar aangeboden. Recent is hierover een whitepaper gepubliceerd: ‘Verantwoord (her)gebruik van data met het Rotterdams Federatief Datastelsel’. De ontwikkelingen van het Rotterdams Federatief Datastelsel zijn actief afgestemd met het meerjarige BZK-programma ‘Interbestuurlijke Datastrategie’. Dit programma geeft invulling aan ‘prioriteit Data’ van de NDS.
- Er is sprake van organisatiebrede inzet bij Europese subsidieprojecten voor digitalisering. Rotterdam werkt hierbij samen met Europese partners. De gemeente houdt daarbij rekening met de zich continu ontwikkelende Europese wet- en regelgeving op het gebied van digitalisering. Rotterdam versterkt zijn positie in Europa door de ontwikkeling van het Digital Office Europe en de actieve rol in het Digital Forum van Eurocities (grotestedennetwerk). Rotterdam was van 2023 tot zomer 2025 voorzitter van dit forum.
- Rotterdam voldoet aan landelijke eisen zoals de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en het verantwoordingsproces over informatieveiligheid bij gemeenten, de ’Eenduidige Normatiek Single Information Audit’ (ENSIA). De bewustwordingscampagne ‘Blijf Alert’ houdt medewerkers bewust van de dagelijkse digitale risico’s. Tegelijk werkt de gemeente aan verdere professionalisering van de hele informatiebeveiligingsketen. De Europese NIS2-richtlijn is sinds 17 oktober 2024 van kracht. De Nederlandse vertaling van de Europese NIS2-directive is de Cyberbeveiligingswet (CBW). De CBW stelt strengere eisen aan de cyberbeveiliging van organisaties die vitale of essentiële diensten leveren, waaronder gemeenten. De gemeente Rotterdam treft voorbereidingen op de invoering van de CBW.
- Met het programma Rotterdamse Digitale Infrastructuur (RDI) werkt de gemeente met VNG en marktpartijen aan veilige toegang tot systemen, een moderne digitale werkomgeving en betere integratie van data. Deze vernieuwing is nodig om te voldoen aan de Wet digitale overheid (WDO). De WDO garandeert veilige en betrouwbare digitale dienstverlening. De gemeente doet ervaring op met digitale identiteitswallets (ID010) en een datakluis die Rotterdammers kan helpen bij levensgebeurtenissen. RDI is onderdeel van de Monitor ICT-Projecten.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lokale economie en MKB

Een van de Rotterdamse ambities is het versterken van de regionale en stedelijke economie. De gemeente heeft oog voor de lokale economie en wil een MKB-vriendelijke inrichting van offerte-aanvragen. Dit mag natuurlijk niet leiden tot discriminatie van ondernemers.

Zo nodigt de gemeente bij een meervoudig onderhandse offerteaanvraag ook minimaal twee Rotterdamse partijen uit. Belangrijke voorwaarden zijn dat deze partijen zowel geschikt als beschikbaar zijn. Het moet passen binnen de kaders van geldende wet- en regelgeving en de belangen van de gemeente Rotterdam moeten ermee gediend zijn.

De gemeente zorgt er voortdurend voor dat Europese aanbestedingen geen onnodige barrières bevatten voor kleinere bedrijven. Zo krijgen ook die meer kans om een opdracht te winnen, bijvoorbeeld door een aanbesteding op te delen in percelen. Of door ervaringseisen te stellen waaraan ook MKB-bedrijven kunnen voldoen.

In samenwerking met MKB-Rotterdam Rijnmond organiseert de gemeente regelmatig branchegerichte bijeenkomsten. Hier ontmoeten MKB-ondernemers en medewerkers van de gemeente elkaar. De gemeente wil hiermee enerzijds bereiken dat ondernemers inzicht krijgen in wat de gemeente nodig heeft op hun vakgebied en hoe de inkoop is geregeld. Anderzijds krijgt de gemeente beter inzicht in de lokale markt in die branche.

De gemeente blijft de aanbestedingskalender updaten. Zo kan het MKB laagdrempelig en vroegtijdig op www.Rotterdam.nl inzien wat de gemeente allemaal aanbesteedt.

Door deze aanpak hebben we het volgende resultaat bereikt:

- Het aandeel in geld van het inkoopvolume dat naar Rotterdamse MKB-ondernemers binnen de Stadsregio gaat, is 51%. (2024: 49%)
- Het aandeel in geld van het inkoopvolume dat naar MKB-ondernemingen gaat is 89%. (2024: 86%)
- Het aandeel in geld van het inkoopvolume dat naar ondernemingen gaat binnen de Stadsregio is 56%. (2024: 56%) (Dit is exclusief de inzet van lokale onderaannemers bij grote opdrachten die gegund zijn aan niet-Rotterdamse bedrijven.)

Onderstaande grafiek geeft de verhoudingen weer zoals hierboven uitgeschreven op basis van uitgaven (€)*.

*) Voor Rotterdam zijn de postcodereeksen 3000-3089, 3150, 3151, 3180, 3181 en 3190-3199 gebruikt.

Voor de regio Rotterdam zijn de volgende postcodes gebruikt: 3000-3089, 2650-2652, 2660-2662,2665,2690,2900-2909,2920-2926,2980,2981,2983-2994,3100-3102,3111-3119,3121-3125,3130-3137,3141-3146,3151,3161,3162,3165,3171,3180,3181,3190-3197,3199-3208,3220-3225,3231,3232,3237.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Juridisch

In 2025 heeft de gemeente Rotterdam 11.734 bezwaren ontvangen (exclusief bezwaren belastingen). Dat zijn er 400 meer dan het jaar daarvoor. Deze stijging komt vooral door meer bezwaren bij de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en bij omgevingsrecht.

Een belangrijke doelstelling is om bezwaarmakers zo snel mogelijk een praktische oplossing te bieden. Daarmee zijn zij vaak beter geholpen dan met lange, ingewikkelde juridische procedures. De gemeente houdt bij hoe succesvol deze oplossingsgerichte aanpak is. In 2025 was dit het geval bij 35% van de bezwaren, 6% lager dan het jaar ervoor. In 2024 waren er veel bezwaren tegen de energietoeslag. Dit type bezwaren leende zich beter voor deze manier van oplossingsgericht afhandelen dan bijvoorbeeld bezwaren op het gebied van Wmo en omgevingsrecht.

De klantwaardering is in 2025 gedaald ten opzichte van 2024 van een 6,6 naar 6,0. Dit hangt samen met de toename van bezwaren en de afname van het aantal medewerkers dat bezwaren af kon handelen. Het aantal bezwaren dat binnen de wettelijke termijn is afgedaan, was 3% lager dan het jaar ervoor en kwam over 2025 uit op 86%.

Beroepsbehandeling
In 2025 werden iets meer dan 1.500 procedures bij de rechter ontvangen. Dat zijn er evenveel als in het jaar ervoor. Van alle uitspraken in beroep bleef zo'n 88% van de zaken in stand. Dat is 8% meer dan in 2024. In de beroepsbehandeling blijft de menselijke maat de trend. De rechtbank draagt meer dan voorheen op om tot een schikking te komen.

Kwaliteit
Voor het verbeteren van processen om de druk op medewerkers te verminderen, gebruikte de gemeente in 2025 voor het eerst procesmining. Dit is een datagestuurde methode om bedrijfsprocessen objectief te analyseren. Deze methode kijkt onder meer naar efficiency en helpt om processen continu te verbeteren.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Communicatie

De gemeente heeft in 2025 het project 'opschonen websites' afgesloten. Dit project had als doel alle externe gemeentelijke websites in kaart te brengen, het aantal te verminderen en zo te komen tot beter vindbare, actuele en gebundelde informatie. Ook zijn de uitgaven voor websites verlaagd.

De websites zijn geanalyseerd op toegankelijkheid, archivering en privacy en veiligheid. Het project bracht het aantal van ruim 400 externe gemeentelijke websites en domeinen terug naar 73 websites in december 2025. Dit gaat om puur gemeentelijke websites (38) en sites in samenwerking met partners (35). De projectfase is afgesloten, maar het einde van de reductie is nog niet in zicht. Er wordt nog gewerkt aan de overgang van enkele sites naar de corporate website www.rotterdam.nl.

Door het sterk verlagen van het aantal gemeentelijke websites en de informatie centraal aan te bieden via Rotterdam.nl, is de digitale dienstverlening en informatie beter bereikbaar en vindbaar. Nieuwe afspraken voor het ontwikkelen van nieuwe websites bij vaste leveranciers via de afdeling communicatie houden de kwaliteit en kwantiteit in de hand. Een website gaat altijd live met een toegankelijkheidsverklaring.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Audits en control

Auditprogramma

Concern Auditing voert in opdracht van het college en de concerndirectie audits uit. Het geeft gevraagd en ongevraagd advies. De gemeentewet (art 213a) schrijft voor dat het college van B en W periodiek de doelmatigheid en doeltreffendheid van het eigen bestuur onderzoekt. De onderzoeksrapporten uit de lopende collegeperiode worden later toegevoegd aan de website Onderzoek010 van de gemeente Rotterdam. Op deze website publiceert de gemeente ook de nieuwe onderzoeksrapporten.

In 2023 heeft de gemeente in samenspraak met de organisatie de meerjarige auditagenda 2024-2026 bepaald. Deze agenda bevat drie vaste onderzoeksthema's:

- sturen op doelen uit het coalitieakkoord en omgaan met risico's;
- de lerende organisatie;
- doeltreffendheid en doelmatigheid.

Deze thema's worden jaarlijks concreet gemaakt in specifieke opdrachten. Concern Auditing gebruikt daarbij de input uit de organisatie en risicosignalen uit de omgeving. Bij de keuze voor onderwerpen houdt de gemeente rekening met het belang voor stad en concern, actualiteit en de onderzoeksplannen van andere partijen zoals OBI (BCO) en Rekenkamer Rotterdam. In 2025 verschenen rapporten over de informatiesystemen Sorga en Diva BB, werken in Concernteams, Cybersecurity, het programma EU-arbeidsmigranten en Wijk aan Zet. Verder voerde Concern Auditing enkele doelmatigheidsscans uit, een leeronderzoek Leren van grote projecten en audits in het kader van Ensia. Naast audits levert Concern Auditing op verzoek advies en ondersteuning in het kader van de drie vaste thema's.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting rechtmatigheidsverantwoording

Sinds verslagjaar 2023 neemt het college van Burgemeester en Wethouders een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. Hiermee legt het college verantwoording af over de naleving van de financiële rechtmatigheid door de gemeente.

Financiële rechtmatigheid heeft betrekking op het voldoen aan wet- en regelgeving bij het uitvoeren van financiële beheershandelingen. Een beheershandeling is een handeling of beslissing die wordt uitgevoerd met de bedoeling om de bestaande situatie te beheren of te onderhouden. Financiële beheershandelingen van gemeenten zijn bijvoorbeeld het innen van belastingen, inkopen en aanbesteden en het verstrekken van subsidies. Het college van burgemeester en wethouders van een gemeente is verantwoordelijk voor de rechtmatigheid van deze handelingen.

Doordat verantwoording wordt afgelegd over de rechtmatigheid van het handelen door de gemeente en afwijkingen worden toegelicht wordt het inzicht in het handelen en de zekerheid (in andere woorden de transparantie en de integriteit) over het handelen van de overheid versterkt.

Voor de rechtmatigheidsverantwoording wordt getoetst aan drie criteria:

- ***Begrotingscriterium***

  Dit criterium ziet toe op de vraag of het college opereert binnen de door de raad beschikbaar gestelde budgetten. Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de door de raad geautoriseerde begroting. Als blijkt dat de gerealiseerde bedragen per programma hoger zijn dan de begrote bedragen is er sprake van een onrechtmatigheid. Dit omdat de overschrijding een inbreuk vormt op het budgetrecht van de gemeenteraad (Gemeentewet art. 189).

  Uitgangspunt zijn de door de raad geautoriseerde budgetten per programma en de cumulatieve investeringskredieten per programma. De realisatie wordt vergeleken met de laatste stand van de geautoriseerde begroting. Dit zijn de 2e herziening en de eindejaarsbrief.

- ***Voorwaardencriterium***

  Dit criterium ziet toe op de vraag of de financiële handelingen plaatsvinden binnen de geldende wet- en regelgeving. Hierbij wordt getoetst aan diverse wet- en regelgeving, waaronder de Europese aanbestedingsregelgeving. Ook de overdracht van subsidies en uitkeringen zijn aan bepaalde voorwaarden verbonden. De voorwaarden waaraan moet worden getoetst hebben betrekking op aspecten zoals: doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur. Het niet in acht nemen van deze voorwaarden kan leiden tot een onrechtmatigheid.

- ***Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium***

  Dit criterium ziet toe op de vraag of er door mensen of organisaties misbruik gemaakt wordt van voorzieningen of overheidsgelden en of er voldoende maatregelen zijn getroffen om dit te voorkomen. Geconstateerd misbruik waarbij het M&O beleid (kaders voor de preventie, toezicht en naleving) is toegepast en die heeft geleid tot bijvoorbeeld terugvorderingen en het opleggen van sancties hoeft niet te worden vermeld. De financiële effecten van het misbruik zijn dan teniet gedaan en de jaarrekening geeft een getrouw beeld.

  Onder misbruik wordt verstaan: het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen, of met het doel om een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Ter voorkoming worden beheersmaatregelen toegepast zoals fraudepreventie, handhaving, fraudeopsporing en sancties. Fraude door eigen medewerkers valt niet onder de definitie van misbruik en wordt niet in de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen. Dergelijke meldingen worden vermeld bij Frauderisicomanagement.

  Onder oneigenlijk gebruik wordt verstaan: het door het aangaan van rechtshandelingen verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan (de ‘geest van de wet’). De beheersmaatregelen die daarbij passen zijn: handhaving, voorlichting, analyse toepassing en actualisering wet- en regelgeving.

Geconstateerde afwijkingen voor één van deze drie criteria worden meegenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

Toelichting op geconstateerde afwijkingen

Het college heeft in de rechtmatigheidsverantwoording aangegeven of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties wel rechtmatig tot stand zijn gekomen. De verantwoordingsgrens die de raad hiervoor heeft gesteld is 2%, dat wil zeggen dat indien de omvang van de rechtmatigheidsafwijkingen onder de 2% blijft het college zich positief kan uitspreken over rechtmatigheid. Deze grens is vastgelegd in het Verantwoordingskader accountantscontrole en rechtmatigheidsverantwoording rekening 2025. In euro’s bedraagt deze grens in 2025 € 96,9 mln.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven op de geconstateerde rechtmatigheidsfouten en -onduidelijkheden. Hierbij wordt de door de raad vastgestelde rapportagegrens gehanteerd van 0,05% van het totaal van de lasten, exclusief toevoegingen aan de reserves. Deze rapportagegrens bedraagt € 2,4 mln. De afspraken voor de toelichting op onrechtmatigheden en welke onrechtmatigheden zijn geaccepteerd zijn vastgelegd in het Verantwoordingskader accountantscontrole en rechtmatigheidsverantwoording rekening 2025 en in de Verordening Financiën Rotterdam 2021.

- Onrechtmatigheden die door de raad zijn geaccepteerd worden niet toegelicht. In 2025 bedragen de geaccepteerde onrechtmatigheden € 19,2 mln.
- In 2025 komen de niet acceptabele fouten in rechtmatigheid boven de rapportagegrens uit op € 27,5 mln en de onduidelijkheden op € 14,1 mln. Deze afwijkingen worden toegelicht.

De toelichting op de onrechtmatigheden bestaat uit de volgende onderdelen:

a. Een beschrijving van de geconstateerde afwijking;
b. Een toelichting op het ontstaan van de afwijking;
c. De maatregelen die worden ondernomen om afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

In 2025 zijn de volgende rechtmatigheidsfouten en -onduidelijkheden boven de rapportagegrens vastgesteld (bedragen in € miljoen):

Rechtmatigheidsfouten en onduidelijkheden (boven de rapportagegrens)		**Fouten**	**Onduidelijkheden**
1.	Proces Aanbesteden: geconstateerde rechtmatigheidsfouten vanuit de procescontroles	9,4	
2.	Proces Aanbesteden: onrechtmatige aanbesteding doelgroepenvervoer 2025	18,1	
3.	Proces Verstrekte subsidies en bijdragen: geconstateerde rechtmatigheidsafwijkingen vanuit de procescontroles		10,9
4.	Proces Maatschappelijke ondersteuning: onduidelijkheid in de omvang van de productieverantwoording WMO		3,2

De fouten en onduidelijkheden worden hieronder toegelicht.

Onrechtmatigheden op basis van het Begrotingscriterium

De geconstateerde bevindingen vanuit het begrotingscriterium zijn gericht op de vraag of het college opereert binnen de door de raad beschikbaar gestelde budgetten. Financiële beheershandelingen moeten tot stand komen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting.

- Als de gerealiseerde lasten op programmaniveau hoger zijn dan de door de raad vastgestelde begroting is er sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.

- Als de gerealiseerde lasten op programmaniveau lager zijn dan de door de raad vastgestelde begroting of als de gerealiseerde baten afwijken van de door de raad vastgestelde begroting kan er sprake zijn van een begrotingsonrechtmatigheid. Deze afwijkingen zijn onrechtmatig indien deze niet tijdig aan de raad is gemeld.

Met de raad is afgesproken welke afwijkingen weliswaar onrechtmatig zijn, maar passen binnen de met de raad gemaakte afspraken. Dit is bijvoorbeeld het geval als een afwijking bekend was maar niet meer aan de raad kon worden gemeld. Er zijn in 2025 voor € 19,2 mln aan acceptabele begrotingsonrechtmatigheden geconstateerd. Deze afwijkingen van de begroting zijn toegelicht bij de programma's. Er zijn geen niet acceptabele begrotingsonrechtmatigheden geconstateerd.

Onrechtmatigheden op basis van het Voorwaardencriterium

Bevindingen vanuit het voorwaardencriterium hebben betrekking op het niet juist naleven van de regels en wetgeving bij het uitvoeren van een proces.

Indien het niet mogelijk is de gehele populatie van een proces te controleren vindt de controle op de naleving vaak plaats middels een steekproef controle. Hierbij worden controlewerkzaamheden verricht op minder dan 100% van de elementen binnen de populatie, op zodanige wijze dat alle steekproefeenheden geselecteerd kunnen worden en de accountant een redelijke basis krijgt voor conclusies over de populatie als geheel. Bevindingen die in een steekproef controle zijn geconstateerd worden geëxtrapoleerd naar de gehele populatie, omdat statistisch kan wordt onderbouwd dat deze fouten ook in het niet gecontroleerde deel van de populatie voorkomen.

1. Proces Aanbesteden: financiële fouten in rechtmatigheid 2025

In het proces Aanbesteden zijn vanuit de reguliere en systeemgerichte controle voor € 9,4 mln aan fouten geconstateerd.

a. Beschrijving van de geconstateerde afwijking

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Uit de controle van het proces Aanbesteden is gebleken dat 32 overeenkomsten niet in overeenstemming met de aanbestedingswetgeving tot stand zijn gekomen. Dit betreffen merendeels overeenkomsten die voor 1 januari 2025 tot stand zijn gekomen.

Bij de systeemgerichte controle betreft het 1 overeenkomst en bij de gegevensgerichte controle 31 overeenkomsten, die deels worden geëxtrapoleerd. De bestedingen in 2025 bedragen € 9,4 mln en zijn als onrechtmatig aangemerkt.

b. Toelichting op het ontstaan van de afwijking

De voornaamste oorzaak van de fout voor de nieuwe dossiers is voornamelijk veroorzaakt door een overschrijding van de EU-drempel zonder EU-aanbesteding. Het betreft een dossier waarvoor een overbruggingsovereenkomst is opgesteld € 2,3 miljoen.

Voor een aantal dossiers loopt de fout door vanuit 2024 zonder dat daarvoor Europese aanbestedingen plaatsvinden. Voor een groot aantal dossiers geldt dat het om een gering bedrag gaat en het niet proportioneel is om Europees aan te besteden. De onrechtmatigheid bij een dossier voor het project De Doelen (€ 0,9 mln) is tot stand gekomen door een uitbreiding op een bestaande opdracht die in beginsel rechtmatig tot stand was gekomen.

c. Maatregelen ter voorkoming in de toekomst

Verbeterpunt bij opdrachten die (uiteindelijk) de drempel voor Europees aanbesteden overschrijden is het beter ramen van opdrachten en daar de juiste aanbestedingsprocedure voor toepassen zodat onrechtmatigheid wordt voorkomen. Ook wordt er ingezet op het minder afsluiten van overbruggingsovereenkomsten. Het tijdig starten van aanbestedingen en het voorkomen van onrechtmatigheid blijft de inzet maar als het eenmaal is ontstaan dan zal er, waar mogelijk, opnieuw worden aanbesteed. De Concerndirectie wordt maandelijks op de hoogte gehouden van de geconstateerde onrechtmatige posten voor verdere sturing. Dit gaat in goed overleg tussen de clusters en de Inkooporganisatie.

De pilot Categoriemanagement bij cluster Bestuurs- en Concernondersteuning heeft geen vervolg gekregen. Of dit op later moment concernbreed wordt uitgerold is onzeker. Wel wordt er vanaf 2026 gestuurd op disproportionele inkopen, deze zijn vaak het voorstadium van een onrechtmatigheid. Zo moeten directeuren akkoord geven op het aangaan van een disproportionele aankoop. Indien er geen akkoord wordt gegeven, dan wordt er geen inkooporder verzonden. Ook wordt door middel van spend analyses gecontroleerd of kleinere uitgaven niet samen optellen tot een disproportionele- of zelfs onrechtmatige aankoop. Na constatering wordt actie ondernomen om een aanbesteding te starten.

2. Proces Aanbesteden: onrechtmatigheidsfout doelgroepenvervoer 2025

a. Beschrijving van de geconstateerde afwijking

De overbruggingsovereenkomst doelgroepenvervoer met de huidige vervoerder is niet in overeenstemming met de aanbestedingswetgeving tot stand gekomen. De overeenkomst is op 21 juli 2025 gestart en kent een looptijd van maximaal 1 jaar. De overeenkomst heeft een geraamde waarde van € 40,1 mln. De bestedingen in 2025 bedragen € 18,1 mln en zijn als onrechtmatig aangemerkt.

b. Toelichting op het ontstaan van de afwijking

Tijdens de aanbesteding van het doelgroepenvervoer is er eind 2024 vertraging in de aanbestedingsprocedure ontstaan door een kort geding dat uiteindelijk weer is ingetrokken door een van de inschrijvers. De planning van de aanbesteding moest hierdoor worden verlengd en de ingangsdatum van de nieuwe overeenkomst moest met een jaar worden opgeschoven naar 20 juli 2026. De reden dat de ingangsdatum van de nieuwe overeenkomst met een heel jaar is opgeschoven, heeft er mee te maken dat een overgangsmoment naar een eventuele nieuwe vervoerder bij voorkeur plaats vindt in de zomervakantie. In die periode kunnen continuïteitsrisico's van een overgang het beste worden beheerst (denk aan het inplannen van nieuwe routes voor het leerlingenvervoer). Ook wil de gemeente een ruime implementatieperiode van minimaal 6 maanden inrichten voorafgaand aan de overgang.

Het op dat moment lopende contract met de vervoerder liep echter al af per 20 juli 2025. Er waren geen verlengingsopties meer.
Om de gebruikers in de tussenliggende periode (tussen 20 juli 2025 t/m 20 juli 2026) wel te kunnen blijven voorzien van vervoer, is onderzocht op welke manier de continuïteit kon worden geborgd. De enige reële optie was om een zogenaamde 'overbruggingsovereenkomst' te sluiten met de (op dat moment) huidige vervoerder.

Vanuit aanbestedingsrechtelijk perspectief is het onrechtmatig om een contract van deze omvang af te sluiten zonder dat er een Europese aanbesteding aan vooraf gaat.

Bij de totstandkoming van de overbruggingsovereenkomst heeft er een zorgvuldige afweging plaatsgevonden vanuit het cluster Maatschappelijke Ondersteuning en heeft er afstemming plaats gevonden met de Wethouder.

De aanbesteding doelgroepenvervoer is inmiddels doorlopen en succesvol afgerond, zodat er per 20 juli 2026 weer een reguliere, rechtmatige overeenkomst voor het doelgroepenvervoer is. De geconstateerde onrechtmatigheid blijft hiermee beperkt tot deze periode.

c. Maatregelen ter voorkoming in de toekomst

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

In de nieuwe overeenkomst is een flexibelere bepaling opgenomen die bij een volgende aanbesteding de gemeente meer ruimte geeft om de lopende overeenkomst te kunnen verlengen, mochten er zich onvoorziene omstandigheden voordoen in de aanbestedingsfase. Daarnaast zal in de planning van de aanbestedingsfase meer rekening worden gehouden met mogelijke vertragingen door rechtszaken. Hiermee wordt herhaling van deze onrechtmatigheid in de toekomst zo veel mogelijk voorkomen.

3. Proces Verstrekte subsidies en bijdragen: financiële onduidelijkheden in rechtmatigheid 2025

In het proces Verstrekte subsidies en bijdragen is voor een bedrag van € 10,9 mln aan onduidelijkheden in de rechtmatigheid geconstateerd. De onduidelijkheden bij twee verschillende subsidiedossiers leiden samen tot een geëxtrapoleerde onduidelijkheid van € 9,9 mln. De onduidelijkheden bij deze 2 dossiers liggen boven de rapportagegrens en worden hieronder toegelicht. Het restantbedrag ad € 1,0 mln heeft betrekking op diverse overige verschillen en wordt niet verder toegelicht.

a. Beschrijving van de geconstateerde afwijking

Vanuit de procescontroles zijn bij 2 subsidiedossiers afwijkingen geconstateerd. Eén subsidie is vastgesteld zonder dat de vereiste zekerheid is verkregen over de realisatie van de prestaties. Het vereiste assurance rapport van de controlerend accountant is niet aanwezig en er heeft geen aanvullende eigen controle plaatsgevonden. Het assurance rapport is opgevraagd maar nog niet aangeleverd. Hierdoor is een bedrag van €174.664 is aangemerkt als een financiële onduidelijkheid

Ook bij een tweede dossier is geen zekerheid verkregen over de gerealiseerde prestaties door het ontbreken van het assurance rapport. De subsidie is onverkort vastgesteld, waardoor een bedrag van €75.000 is aangemerkt als een financiële onduidelijkheid.

Op basis van extrapolatie van deze 2 controleverschillen over de steekproefmassa bedraagt de geëxtrapoleerde financiële onduidelijkheid € 9,9 mln.

b. Toelichting op het ontstaan van de afwijking

Bij de vastgestelde subsidies ontbreekt het vereiste Assurance rapport in het subsidiedossier. Dit is niet geconstateerd bij het uitvoeren van de formele toets, evenmin tijdens het inhoudelijk beoordelen van subsidievaststelling en ook later tijdens het goedkeuren van de vaststellingsbeschikking door de kwaliteitscontroleur is dit niet opgevallen.

c. Maatregelen ter voorkoming in de toekomst

Het subsidieproces van de gemeente Rotterdam is complex en veelomvattend te noemen en de voorwaarden kunnen per subsidieaanvrager sterk uiteenlopen. Beheersmaatregelen, trainingen en kenniscafés moeten het niveau van de betrokken medewerkers in dit proces op peil houden. In de Kwaliteitsgroep Subsidies en bij het teamoverleg van de subsidieadministratie is de controle op de aanwezigheid van het assurance rapport extra onder de aandacht gebracht. Daarnaast zijn er cursussen/kenniscafés gehouden waar dit onderdeel extra is aangestipt. Bij de subsidieadministratie is een aparte themabijeenkomst georganiseerd specifiek gericht op het uitvoeren van de formele toets, oftewel de toets op volledigheid. Tijdens deze sessie zijn verschillende casussen besproken.

De nieuwe subsidiemodule in Oracle Fusion biedt aanvullende mogelijkheden voor het beheren van het subsidieproces. Het betreft ingebouwde systeemcontroles en (op onderdelen) de invoer van geautomatiseerde controles. Een maatregel die we gaan opnemen is het inzetten van Guided Learning / Cloud Coach binnen Oracle Fusion. Hierbij kan bij iedere controle een pop-up verschijnen met een vraag in de trant van: “Zijn de vereiste assurance rapporten aanwezig?” Deze functionaliteit komt naar verwachting binnenkort beschikbaar in het systeem.

4. Proces Maatschappelijke ondersteuning (WMO): financiële onduidelijkheid in rechtmatigheid 2025

a. Beschrijving van de geconstateerde afwijking

In het proces WMO blijkt op basis van de productieverantwoording dat er voor € 3,2 mln aan productie is geleverd waarvoor (nog) geen indicatie door de gemeente was afgegeven. Dit wordt aangemerkt als een financiële onduidelijkheid in rechtmatigheid.

b. Toelichting op het ontstaan van de afwijking

De onduidelijkheid is ontstaan doordat er achterstanden zijn bij het afgeven van indicaties binnen de gemeente. Vanwege deze achterstanden zijn er in 2023 afspraken met zorgaanbieders gemaakt. Hierin is afgesproken dat zorg zonder geldige indicatie doorgeleverd mag worden als aan specifieke voorwaarden is voldaan en wordt door de gemeente met terugwerkende kracht een indicatie afgegeven als aan deze voorwaarden wordt voldaan. Deze afspraken gelden nog steeds voor Wmo-zorg.

c. Maatregelen ter voorkoming in de toekomst

Er zijn diverse maatregelen doorgevoerd die bijdragen aan het verder terugdringen van de achterstanden bij de gemeente, onder meer het vrijmaken van meer capaciteit. Daarnaast wordt op basis van sturingsinformatie continu bijgestuurd om het oplopen van de achterstanden te

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

voorkomen. Het doel is om de achterstanden volledig weg te werken; dit is echter door onvoorziene omstandigheden niet altijd op korte termijn realistisch. Om te borgen dat cliënten desondanks de benodigde zorg blijven ontvangen, is de genoemde afspraak gemaakt.

Onrechtmatigheden op basis van het Misbruik & Oneigenlijk gebruik criterium

Er zijn geen onrechtmatigheden boven de rapportagegrens op basis van het M&O criterium.

Niet financiële onrechtmatigheden

Er zijn geen niet-financiële onrechtmatigheden. De naleving van de bepalingen vanuit de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) en bijbehorende regelingen, zoals het voldoen aan de wettelijke normen inzake schatkistbankieren, de kasgeldlimiet en de renterisiconorm zijn toegelicht in de paragraaf Financiering.

De stand van de interne beheersing van rechtmatigheid

Het college steunt voor de naleving van de rechtmatigheid op de interne beheersingsstructuur van de ambtelijke organisatie en de verantwoordelijkheden zoals staan beschreven in de nota sturen en verantwoorden.

De organisatie heeft de verantwoordelijkheid om de doelstellingen van het gemeentebestuur te realiseren. Bij het realiseren van deze doelstellingen moeten de voorwaarden die de wetgever, het gemeentebestuur en de concerndirectie hieraan hebben gesteld, in acht worden genomen. Het management is integraal verantwoordelijk voor de inrichting en uitvoering van haar eigen processen en legt hier verantwoording over af.

Voor het invullen van deze verantwoordelijkheid worden de managers vanuit expertise ondersteund op de gebieden financiën, inkoop, HR, ICT, facilitaire zaken, huisvesting, privacy, security, informatiehuishouding, fiscaal, juridisch en communicatie. Deze ondersteuning bestaat uit dienstverlening in de vorm van uitvoeren, adviseren, bewaken, signaleren en regisseren op het gebied van de bedrijfsvoering.

De directie middelen en control adviseert het lijnmanagement kritisch met betrekking tot het proces van onder andere besturen en monitoren en bewaakt mee of de doelstellingen op een beheerste en verantwoorde (doelmatige en rechtmatige) wijze kunnen worden bereikt. De directie middelen en control kan onafhankelijk escaleren in de richting van de hoogste ambtelijke leiding of bestuur.

Het college en het management hebben diverse sturing- en beheersingsinstrumenten tot hun beschikking om de rechtmatigheid te monitoren. Ze ontvangen periodiek beheersingsinformatie via dashboards, controlerapportages en P&C-rapportages en het college heeft de mogelijkheid om op rechtmatigheid en andere aspecten te sturen bijvoorbeeld via staf-meetings en de sturingsgesprekken.

Periodiek worden sturings- en verantwoordingsgesprekken gevoerd. Beheersingsinformatie wordt per object van sturing en verantwoording gestructureerd en periodiek gebundeld in rapportages voor sturings- en verantwoordingsgesprekken. Hierin komt ook rechtmatigheid aan de orde. Het doel van de gesprekken is om de voortgang in de realisatie van de gestelde doelen te bespreken, risico’s en kansen te identificeren en om benodigde beheersmaatregelen te bepalen.

De afdelingen Concern Auditing en Financial Audit hebben als taak om vanuit een onafhankelijke positie vast te stellen of de doelstellingen zijn gerealiseerd, of er doelmatig en rechtmatig is gehandeld en of er betrouwbaar wordt gerapporteerd. Financial Audit rapporteert meerdere keren per jaar aan de directie, het college en aan de Commissie tot Onderzoek van de Rekening (COR) over de gevonden getrouwheids- en rechtmatigheidsafwijkingen.

De rapportage van Financial audit met de gedurende het jaar geconstateerde rechtmatigheidsfouten en -onduidelijkheden vormt het uitgangspunt voor de Rechtmatigheidsverantwoording door het college.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Frauderisicomanagement

De gemeente Rotterdam heeft gedragscodes en integriteitscodes ontwikkeld om fraude tegen te gaan. Voor de materieel financieel kritieke processen is per proces een frauderisico-analyse opgesteld. In deze analyse staan risico's vanuit het perspectief druk, gelegenheid en rationalisatie uitgelegd en zijn beheersmaatregelen in kaart gebracht.

Om fraude te voorkomen en op tijd te ontdekken, zet de gemeente in op bewustwording en preventie. Dit zijn vaste onderdelen in de 5 pijlers van integriteitsbeleid. Daarbij laten aangetoonde schendingen na onderzoek weer de kwetsbaarheden zien. Dat geldt ook voor actief zoeken, steekproeven en gegevensanalyse. Om bewustwording te vergroten zijn er binnen de gemeente projecten en activiteiten, zoals: trainingen, leiderschapsprogramma's met onderdeel Ethisch Leiderschap, intervisiebijeenkomsten, rondetafelgesprekken, het introductieprogramma voor nieuwe medewerkers, het afleggen van de ambtseed, vragen bij het medewerkersonderzoek en een e-learning integriteit. Naast de hierboven genoemde hard & soft controls, vormt coördinatie & toetsing een pijler van het integriteitsbeleid: toezien op de juiste toepassing van de regelgeving. De gemeente heeft hiervoor onder meer een meldregeling en een onderzoeksprotocol.

Afgelopen jaren is projectmatig veel bereikt in het vergroten van het bewustzijn van frauderisico's, het per cluster beschrijven en monitoren van een top 3 aan fraude-risicovolle processen, en het op basis daarvan invoeren van passende maatregelen. Clusters hebben de significante risico's beoordeeld: een top 3. En concernbreed: de 15 kritische processen. Enkele voorbeelden van door clusters benoemde risicovolle processen zijn:

- bestuurlijke gevoelige en bedrijfsvertrouwelijke informatie
- interactie met deelnemingen en leningnemers

De focus ligt op 'het onderwerp op de agenda houden' en om de aanpak verder te verstevigen actualiseren:

- Actualisatie van risico-analyses inclusief beheersmaatregelen.
- Registreren van nevenfuncties.
- Sturing op aanwezigheid en het verhogen van de kwaliteit van de prestatieverklaringen.
- Plan van aanpak frauderisicomanagement bij het cluster maatschappelijke ontwikkeling; met dit plan van aanpak wordt de fraudebestendigheid binnen het cluster verhoogd. Onderdeel van het plan van aanpak is het identificeren van frauderisico's, het treffen van (aanvullende) maatregelen en het opzetten van een voorstel voor een meer integrale borging van het frauderisicomanagement.
- Workshops streetwise en andere kennissessies; door middel van deze workshops zijn bewustwording, kennis en vaardigheden op het gebied van frauderisicomanagement verhoogd.
- Screening; op basis van informatie van Justis zijn screeningscriteria opgesteld. Functies zijn op basis van die criteria ingedeeld naar niveaus van screening.

De Rekenkamer Rotterdam heeft in november 2023 een rapport uitgebracht over Ambtelijke integriteit, een onderzoek naar detecteren, oppakken en onderzoeken, afhandelen en leren. Vanuit dit onderzoek zijn een zestal aanbevelingen uitgebracht. Deze aanbevelingen zijn:

1. Richt 1 procedure in voor alle vermoedelijke integriteitsmeldingen (ongewenst gedrag, misstanden, schendingen).
2. Heroverweeg de rol en verantwoordelijkheden van de vertrouwenspersonen.
3. Bereid leidinggevenden beter voor op hun rol in het integriteitsproces.
4. Zorg voor effectievere communicatie naar alle betrokkenen.
5. Vergroot uniformiteit, voorspelbaarheid en transparantie en kwaliteit en uitvoering van integriteitsonderzoeken.
6. Bevorder het lerend vermogen van de gemeente en maak ruimte voor reflectie.

Het rapport is in februari 2024 in de raad behandeld en alle aanbevelingen zijn omarmd. De organisatie is hard aan de slag om deze te realiseren, met het besef dat sommige aanbevelingen langdurige en consistente aandacht vereisen. De stand van zaken op dit moment is als volgt:

> Ad 1: Afgerond. Op 31 maart 2025 is een centraal Meldpunt Integriteit opgericht, waar medewerkers alle vormen van niet-integer gedrag kunnen melden. Of dat nou gaat over fraude, vriendjespolitiek, pesten, seksuele intimidatie, diefstal, etc. Achter het meldpunt maken professionals een onderscheid in zakelijke of sociale integriteit met passende opvolging.
>
> Ad 2. Afgerond: de vertrouwenspersonen zijn er alleen als gesprekspartner en adviseur van de medewerkers. Niet om te handelen of opvolging te geven aan signalen. Daarvoor zijn andere mechanismen (zoals melden bij je leidinggevende of het meldpunt)
>
> Ad 3. Dit is een grote opgave met 800 leidinggevenden. Hier is veel aandacht voor in trainingen en leiderschapsprogramma's. Samen met het DIG Office is een Inclusief & Ethisch leiderschapsprogramma ontwikkeld, dat komend jaar wordt uitgerold. Daarnaast is samen met het Meldpunt Integriteit een Portaal Integriteit opgezet, met specifieke informatie voor leidinggevenden.
>
> Ad 4. Afgerond. Er is een Portaal Integriteit opgezet met veel informatie voor melders, beschuldigden en leidinggevenden. Er is een informatieflyer voor leidinggevenden ontwikkeld om hen ondersteuning te bieden in nazorg, maar ook tijdens het gehele proces van melden en eventueel onderzoek.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Ad 5. Afgerond. Deze is gerealiseerd door de meldingstoets in een 8-tal transparante stappen vast te leggen in het registratiesysteem, evenals het verbod voor leidinggevenden om zelf onderzoek te doen.

Ad 6. Dit is een grote en complexe opgave, die onze aandacht heeft en veel tijd vraagt, waar we actief mee bezig zijn.

Het aantal ontvangen meldingen en de aard van de vermoedens van integriteitsschendingen en misstanden staan in onderstaande tabel.

Indien de uitkomsten van de onderzoeken daar aanleiding toe geven zijn aanpassingen in de bedrijfsvoering doorgevoerd. Voor de nog in behandeling zijnde meldingen is op basis van de huidige informatie beoordeeld of er een risico op een materiële afwijking voor de jaarrekening bestaat. Op dit moment is daarvoor geen indicatie.

Categorie	Meldingen
Fraude en corruptie	35
Diefstal en verduistering	15
Geweld en intimidatie	16
Belangenverstrengeling	45
Verspilling en misbruik van gemeentelijke eigendommen	22
Misdragingen binnen en buitenwerktijd	45
Misbruik en manipulatie van informatie	60
Ongeoorloofde afwezigheid	5
Geen integriteit (na meldingstoets)	34
Geen integriteit maar ongewenste omgangsvormen	36
Totaal	**313**

Toelichting op enkele lopende onderzoeken

Onderzoek naar mogelijke fraude bij gebruik van de Spend Cloudpas
In 2025 is door ambtelijke oplettendheid geconstateerd dat er sprake is van mogelijke fraude in het boekjaar 2024, bij het gebruik van zogeheten Spend Cloudpassen door een voormalig uitzendkracht van de gemeente. De Spend Cloudpas wordt bij de Brede Ondersteuning van slachtoffers van het Toeslagenschandaal gebruikt om materiele verstrekkingen te betalen wanneer de gedupeerde inwoner niet zelf over de mogelijkheid beschikt een bankrekening te gebruiken (vanwege bewind of anderszins). Op deze wijze kunnen wijkcoaches gedupeerde inwoners snel en adequaat helpen. Het vermoeden is dat met de Spend Cloudpassen goederen zijn betaald, die niet bij de gedupeerden zijn terecht gekomen. Maatregelen zijn getroffen om herhaling te voorkomen, zoals een lagere limitering van de Spend Cloudpassen. Het onderzoek naar de mogelijke fraude door de voormalig medewerker, alsmede het onderzoek naar de brede inzet van de Spend Cloudpassen worden uitgevoerd door de Centrale Onderzoekseenheid. Beide onderzoeken zijn nog gaande en de exacte omvang van de mogelijke fraude is bij het uitbrengen van de jaarstukken 2025 nog niet vastgesteld. De totale omvang van de bestedingen door de Spend Cloudpassen bedraagt in 2025 € 6,0 mln en is als maximale onzekerheid opgenomen in de jaarrekening 2025. Vooralsnog is uit de lopende onderzoeken niet gebleken dat gedupeerden benadeeld of betrokken zijn geweest.

Onderzoek naar mogelijke fraude en corruptie bij Stadsontwikkeling

Aanleiding voor extern onderzoek
Eind 2023 verschenen berichten in de media over vermeende fraude door een gemeenteambtenaar van het cluster Stadsontwikkeling. Desbetreffende ambtenaar zou volgens de berichtgeving als projectmanager nauw betrokken zijn geweest bij de inschakeling van aannemers en

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

installatiebedrijven in opdracht van de gemeente Rotterdam bij een aantal projecten waaronder de renovaties van het Wereldmuseum, de Doelen en Boijmans Van Beuningen. Met een van deze bedrijven – een installatiebedrijf – zou betrokkene privé (buiten de gemeente om) nauwe banden onderhouden. Betrokkene zou met zijn bedrijf gelieerd zijn aan een aantal bedrijven waarin het installatiebedrijf een financieel belang zou hebben. De gemeente Rotterdam heeft naar aanleiding van de signalen in de media besloten een extern onderzoek te laten uitvoeren door een onafhankelijk bureau gespecialiseerd in forensisch onderzoek. Ook het Openbaar Ministerie (OM) is een onderzoek gestart.

Onderzoeksopdracht
Het college heeft de raad op 17 januari 2024 (Opdrachtverstrekking forensisch onderzoek, kenmerk 24bb000226) op de hoogte gebracht van het onderzoek en de onderzoeksvragen van het externe onderzoek door het onafhankelijke bureau. Het onderzoek was opgesplitst in een persoonsgericht onderzoek en een breder onderzoek. Het persoonsgerichte onderzoek richtte zich op mogelijke integriteitsschendingen door betrokkene in relatie tot leveranciers, teneinde passende juridische en organisatorische maatregelen te kunnen nemen. In het brede onderzoek werd onderzocht of het ambtelijk apparaat onder leiding van het college adequaat gehandeld heeft naar aanleiding van de binnengekomen signalen. Dit brede onderzoek betrof zowel het handelen binnen de clusters (deel A) als binnen de integriteitsketen (deel B).

Status van het onderzoek
De gemeenteraad is op 4 februari 2025 via een raadsinformatiebrief (kenmerk 25bb000792) over de uitkomsten van het brede onderzoek en de voorlopige uitkomsten van het persoonsgerichte onderzoek geïnformeerd. In deze raadsinformatiebrief heeft het college van B&W haar reflectie op de bevindingen opgenomen. Vooralsnog is niet aangetoond dat de gemeente financieel is benadeeld in de onderzochte projecten. In het brede onderzoek zijn wel aandachtspunten ten aanzien van de interne beheersing geconstateerd. In het persoonsgerichte onderzoek is vooralsnog geconstateerd dat er bij betrokken ambtenaar sprake was van belangenverstrengeling. Daarnaast is van belang te melden dat het onderzoek dat wordt uitgevoerd door het OM nog niet is afgerond. Na afronding van dit onderzoek door het OM zal het college bepalen of vervolgonderzoek nodig is en of eventuele (civielrechtelijke) vervolgacties opportuun zijn.

Omdat het onderzoek van het OM nog niet is afgerond, is in kaart gebracht wat de omvang is van de bestedingen van de gemeente in 2025 bij de bedrijven die als object van onderzoek betrokken zijn. Er zijn financiële transacties aangegaan op de contracten die in de onderzoeksperiode zijn overeengekomen. Dit zijn aanvullende opdrachten betreffende meer-minderwerk op de bestaande contracten. Dit is gebeurd uit doelmatigheidsoverwegingen. Aangezien het onderzoek door de rijksrecherche nog loopt wordt het meer-minderwerk op deze contracten in 2025, welke een omvang hebben van € 2,3 mln, als risico aangemerkt.

Lopende acties
Het brede onderzoek, deel A en B, kan niet los gezien worden van eerder verschenen onderzoeken van Strated Consulting (“Onderzoek naar de kwaliteit van de Rotterdamse ambtelijke integriteitsketen” uit 2021) en de Rekenkamer Rotterdam (“Ambtelijke integriteit, onderzoek naar detecteren, oppakken en onderzoeken, afhandelen en leren” uit 2023). Vooruitlopend op de uitkomsten van het lopende externe onderzoek was de gemeente Rotterdam al gestart met het opvolging geven aan de aanbevelingen uit deze twee eerder verschenen onderzoeken. De aanbevelingen uit het onderzoek door Strated Consulting zijn omgezet in actiepunten die geland zijn in het eerste actieplan integriteit. De actiepunten uit dit actieplan zijn grotendeels afgerond. De actiepunten die nog niet zijn afgerond, zijn, samen met de acties uit de aanbevelingen van het rekenkameronderzoek, opgenomen in het tweede actieplan integriteit. De acties zijn gericht op relevante regelgeving (voldoen aan wet- en regelgeving), bewustwording (trainingen en communicatie), coördinatie en toetsing (toezien op de juiste toepassing van integriteitsregelgeving) en het structureel en blijvend reflecteren op de werkwijze rond integriteit. Een deel van de acties is afgerond, een deel onderhanden. De Rekenkamer Rotterdam heeft op verzoek van de gemeenteraad een analyse uitgevoerd naar de opvolging van de aanbevelingen en geconstateerd dat “de gemeente voortvarend aan de slag is gegaan met de aanbevelingen” (zie 26bb002498 Brief van de Rekenkamer over motie onderzoek integriteit d.d. 30 maart 2026).

Daarnaast is er na afronding van het externe onderzoek een notitie (opvolgplan) opgesteld met aanvullende acties ter verbetering van de interne beheersing. Hierin zijn de aandachtspunten en daaraan gekoppeld reeds lopende acties en de acties waar het concern nog mee ging starten, opgenomen. Te denken valt daarbij aan aandachtspunten en acties ten aanzien van prestatieverklaringen, juridisch escalatieoverleg-procedures, nevenwerkzaamheden, aanbesteden en integriteit. Aan de acties zijn rollen en verantwoordelijken gekoppeld. Deze notitie is in 2025 ter vaststelling aan de Concerndirectie voorgelegd. Tevens heeft de Concerndirectie toen een (gedelegeerd) ambtelijk opdrachtgever benoemd die zich bezighoudt met het sturen op en monitoren van de acties. Een deel van de acties is reeds afgerond, een deel is onderhanden en een klein deel staat gepland voor 2026. De acties zullen in het vervolg daar in de organisatie worden opgepakt waar de verantwoordelijkheid ligt en niet meer los worden gemonitord.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Financiële kengetallen

Beleid

De basis voor houdbare gemeentefinanciën is gelegen in een meerjarenbegroting die structureel en reëel in evenwicht is. Houdbare gemeentefinanciën vergen echter meer dan dat. Zo wil de gemeente in geval van financiële tegenslag voldoende mogelijkheden hebben om de eerste klappen op te vangen.

De houdbaarheid van de gemeentefinanciën kent twee aspecten:

- Voldoende weerbaarheid. Het betreft de mogelijkheden om op korte termijn financiële klappen te kunnen incasseren zonder direct in de begroting en daarmee in de beleidsambities te hoeven ingrijpen.
- Voldoende wendbaarheid van de begroting. Het betreft de snelheid waarmee de lasten kunnen worden verlaagd en de baten kunnen worden verhoogd. De wendbaarheid van de begroting wordt beperkt door verplichtingen die voor meerdere jaren zijn of worden aangegaan. Het gaat dan om bijvoorbeeld verplichtingen als gevolg van schulden (rente en aflossing van opgenomen geldleningen), kapitaallasten van investeringen, apparaatslasten, beheer- en onderhoudslasten.

Voor de houdbaarheid van de gemeentefinanciën zijn weerbaarheid en wendbaarheid dus belangrijke termen. Wenselijk is dat de gemeenteraad een integraal beeld krijgt van de consequenties van beslissingen voor de houdbaarheid van de begroting. Kengetallen kunnen de gemeenteraad ondersteunen bij het maken van afwegingen. Onderstaande tabel geeft weer welke kengetallen hiervoor worden gebruikt. Met uitzondering van de kapitaallastenratio zijn alle kengetallen wettelijk voorgeschreven. Behoudens de kasgeldlimiet en de renterisiconorm zijn de wettelijk voorgeschreven kengetallen niet van een wettelijke norm voorzien. Wel heeft de provincie Zuid-Holland, in zijn rol van financieel toezichthouder, zogeheten 'signaalwaarden' geïntroduceerd.

Kengetallen houdbare Rotterdamse gemeentefinanciën	
Weerbaarheid	• Weerstandsvermogen* • Netto schuldquote* • Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen* • Kengetal grondexploitaties* • Solvabiliteitsratio*
Wendbaarheid	• Reguliere exploitatiesaldo* • Structurele exploitatiesaldo* • Belastingcapaciteit* • Kasgeldlimiet* • Renterisiconorm* • EMU-saldo* • Kapitaallastenratio
* Deze kengetallen zijn wettelijk voorgeschreven	

Financiële kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting en de balans. Ze helpen bij de beoordeling van de financiële positie.

Het is niet wenselijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen moeten altijd in samenhang worden bezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld geven van de financiële positie. Centraal in de beoordeling staan naar het oordeel van het college het exploitatiesaldo (regulier en structureel) en het weerstandsvermogen. De andere kengetallen zijn zinvolle zijlichten.

Regulier exploitatiesaldo

Het reguliere exploitatiesaldo is het verschil tussen de baten en de lasten. In 2025 is een positief exploitatiesaldo van € 101 mln gerealiseerd. In de begroting werd - zoals te doen gebruikelijk - uitgegaan van een exploitatiesaldo van € 0.

Regulier exploitatiesaldo (bedragen x € 1 mln)	**Rekening 2023**	**Rekening 2024**	**Begroting 2025**	**Rekening 2025**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Baten	4.410	4.711	4.898	4.944
Lasten	4.573	4.745	4.994	4.843
Onttrekkingen en vrijval reserves	477	473	443	390
Toevoegingen aan reserves	356	375	347	390
Regulier exploitatiesaldo	**-41**	**64**	**0**	**101**
Norm BBV: 0				

Structureel exploitatiesaldo

Het structurele exploitatiesaldo geeft inzicht in de mate waarin de structurele lasten, inclusief de structurele toevoegingen aan reserves, gedekt zijn door structurele baten, inclusief de structurele onttrekkingen aan reserves. Het saldo wordt nominaal weergegeven en als percentage van de totale baten (excl. de onttrekkingen reserves). Er is een positief structureel exploitatiesaldo in 2025.

Een uiteenzetting van de structurele en incidentele baten en lasten is te vinden bij het Overzicht Incidentele Baten en Lasten.

Structureel exploitatiesaldo (bedragen x € 1 mln)	**Rekening 2023**	**Rekening 2024**	**Begroting 2025**	**Rekening 2025**
Structurele baten	4.007	4.397	4.702	4.762
Structurele lasten	4.040	4.504	4.760	4.633
Structurele onttrekkingen aan reserves	14	24	22	17
Structurele toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Structureel exploitatiesaldo	**-19**	**-83**	**-36**	**146**
Totale baten (exclusief mutatie reserves)	4.410	4.711	4.898	4.944
Structureel exploitatiesaldo (%)	**-0,4%**	**-1,8%**	**-0,7%**	**3,0%**
Signaleringswaarde: > 0% is minst risicovol, 0% is neutraal, < 0% is meest risicovol				

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft een indicatie van de mate waarin de gemeente in staat is om niet begrote financiële tegenvallers op te vangen, zonder de noodzaak om direct te bezuinigen. De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald op basis van een inventarisatie en analyse van de risico's die de gemeente loopt. In het Coalitieakkoord Eén Stad 2022-2026 is opgenomen dat wordt gestreefd naar een weerstandsvermogen van minimaal 1,0.

De beschikbare weerstandscapaciteit is iets lager uitgevallen dan begroot. De beschikbare weerstandscapaciteit was hoger dan de benodigde weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen lag ultimo 2025 dus boven de 1,0.

Voor een nadere toelichting verwijzen we naar paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Weerstandsvermogen **(bedragen x € 1 mln, balansstanden 31 december)**	**Rekening 2023**	**Rekening 2024**	**Begroting 2025**	**Rekening 2025**
Beschikbare weerstandscapaciteit	114	145	94	82

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Benodigde weerstandscapaciteit	182	88	77	77
Weerstandsvermogen	**0,63**	**1,65**	**1,23**	**1,07**
Norm gemeente Rotterdam Coalitieakkoord 2022-2026: minimaal 1,0				

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Het wordt berekend door het eigen vermogen af te zetten tegen het totale vermogen (i.c. het balanstotaal). Het eigen vermogen is opgebouwd uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het (reguliere) exploitatiesaldo. De solvabiliteitsratio ligt boven de signaalwaarde die door Provincie Zuid-Holland als minst risicovol wordt beschouwd.

Solvabiliteitsratio **(in % bedragen x € 1 mln, balansstanden 31 december)**	**Rekening 2023**	**Rekening 2024**	**Begroting 2025**	**Rekening 2025**
Eigen vermogen	2.652	2.618	2.522	2.719
Balanstotaal	4.588	4.885	5.358	5.296
Solvabiliteitsratio	**57,8%**	**53,6%**	**47,1%**	**51,3%**
Signaleringswaarde opgesteld door Provincie Zuid-Holland: > 50% is minst risicovol, 20 - 50% is neutraal, < 20% is meest risicovol				

Belastingcapaciteit

Onderstaande tabel geeft een beeld van de ontwikkeling van de belastingcapaciteit. De belastingcapaciteit laat zien hoe de lokale lastendruk in de gemeente Rotterdam zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. Dit geeft een indicatie van de ruimte om extra inkomsten uit belastingen te genereren.

De onderlinge vergelijking van de hoogte van gemeentelijke tarieven verdient een aantal nuanceringen. Gemeenten kunnen namelijk binnen dezelfde kaders van wet- en regelgeving verschillende keuzes en afwegingen maken, bijvoorbeeld rond het voorzieningenniveau voor de inwoners en rond de opgaven voor gemeenten vanwege de eigen fysieke en sociaaleconomische situatie en de kosten die zij daarvoor willen maken. Het gaat bij dat laatste bijvoorbeeld om welke kosten gemeenten toerekenen aan een tarief, een keuze voor een alternatieve dekking van kosten en om de bepaling welk percentage van kostendekkendheid de tarieven moeten hebben.

In voorgaande jaren is de belastingcapaciteit berekend door de huidige woonlasten van de gemeente te vergelijken met de gemiddelde woonlasten van alle gemeenten van het voorgaande jaar (t-1). Sinds 2025 wordt de vergelijking ook gemaakt met het huidige jaar (t), waardoor de berekening een actueler beeld geeft van hoe de gemeente zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde.

In de onderstaande tabel zijn de uitkomsten van beide methodieken weergegeven. Voor 2025 komt de eerdere methodiek op basis van realisatie uit op 108 en heeft deze betrekking op de ontwikkeling van de woonlasten ten opzichte van het voorgaande jaar (t-1). De herziene methodiek komt uit op 102 en geeft de verhouding tot het landelijk gemiddelde in hetzelfde jaar (t) weer.

Belastingcapaciteit **(bedragen x € 1 mln) oude methodiek**	**Rekening 2023**	**Rekening 2024**	**Begroting 2025**	**Rekening 2025**
OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	274	301	304	302
Afvalstoffenheffing voor een gezin	384	437	474	474
Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	259	287	302	302
Eventuele heffingskorting	0	0	0	0

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	**917**	**1.025**	**1.080**	**1.078**
Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin in t-1	904	944	994	994
Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde t-1	**101%**	**109%**	**109%**	**108%**

Belastingcapaciteit **(bedragen x € 1 mln) nieuwe methodiek**	**Rekening 2023**	**Rekening 2024**	**Begroting 2025**	**Rekening 2025**
OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	274	301	304	302
Afvalstoffenheffing voor een gezin	384	437	474	474
Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	259	287	302	302
Eventuele heffingskorting	0	0	0	0
Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	**917**	**1.025**	**1.080**	**1.078**
Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin in t	944	994	1053	1053
Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde t	**97%**	**103%**	**103%**	**102%**

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft daarmee een indicatie van de mate waarin de rente en de aflossingen op de exploitatie drukken.

De netto schuldquote is in 2025 gestegen ten opzichte van 2024. In 2025 is de gemeente voor de financiering meer afhankelijk geworden van externe financieringsbronnen. De netto schuldquote past in de categorie minst risicovol.

Netto schuldquote (bedragen x € 1 mln, balansstanden 31 december)	**Rekening 2023**	**Rekening 2024**	**Begroting 2025**	**Rekening 2025**
Vaste schulden	668	942	1.570	1.051
Netto vlottende schuld	288	292	413	379
Overlopende passiva	835	902	721	1.003
Financiële activa excl. verstrekte leningen	0	0	0	0
Uitzettingen < 1 jaar	-422	-405	-405	-437
Liquide middelen	-52	-17	0	-17
Overlopende activa	-329	-346	-346	-419
Saldo	**986**	**1.369**	**1.953**	**1.560**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Baten	4.410	4.711	4.898	4.944
Netto schuldquote (saldo / baten)	**22,4%**	**29,1%**	**39,9%**	**31,6%**
Signaleringswaarden Provincie Zuid-Holland: < 90% is minst risicovol, 90-130% is neutraal, > 130% is meest risicovol				

Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

De netto schuldquote wordt zowel in- als exclusief doorgeleende gelden gepresenteerd. Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de door de gemeente verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldpositie.

Het kengetal wordt op dezelfde wijze berekend als de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden betrokken. Een aanzienlijk deel van de opgenomen gelden is doorgeleend aan woningcorporaties en deelnemingen. Dit bedrag neemt de komende jaren wel gestaag af.

De netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen is, net als de netto schuldquote, lager dan in de begroting voorzien. Ook deze past in de categorie minst risicovol.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor leningen (bedragen x € 1 mln, balansstanden 31 december)	**Rekening 2023**	**Rekening 2024**	**Begroting 2025**	**Rekening 2025**
Vaste schulden	668	942	1.570	1.051
Netto vlottende schuld	288	292	413	379
Overlopende passiva	835	902	721	1.003
Financiële activa incl. verstrekte leningen en excl. kapitaalverstrekking	-98	-89	-76	-84
Uitzettingen < 1 jaar	-422	-405	-405	-437
Liquide middelen	-52	-17	0	-17
Overlopende activa	-329	-346	-346	-419
Saldo	**888**	**1.280**	**1.877**	**1.476**
Baten	4.410	4.711	4.898	4.944
Netto schuldquote gecorrigeerd voor leningen (saldo / baten)	**20,1%**	**27,2%**	**38,3%**	**29,9%**
Signaleringswaarden Provincie Zuid-Holland: < 90% is minst risicovol, 90-130% is neutraal, > 130% is meest risicovol				

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet betreft een plafond voor de kortlopende schuld van de gemeente, met als doel een te grote gevoeligheid voor rentefluctuaties op de kortlopende schuld te voorkomen. De kasgeldlimiet is wettelijk bepaald op 8,5% van het begrotingstotaal.

Indien de kortlopende schuld van een gemeente voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet overschrijdt, dient de gemeente haar toezichthouder hiervan op de hoogte te stellen en een plan voor te leggen om het daaropvolgende kwartaal weer aan de kasgeldlimiet te voldoen.

In 2025 werd in alle kwartalen voldaan aan de limiet.

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1 mln)	**2024 Q1**	**2024 Q2**	**2024 Q3**	**2024 Q4**	**2025 Q1**	**2025 Q2**	**2025 Q3**	**2025 Q4**
Grondslag voor norm: omvang oorspronkelijke begroting	4.562	4.562	4.562	4.562	4.963	4.963	4.963	4.963

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Kasgeldlimiet o.g.v. wet Fido: 8,5% van grondslag	388	388	388	388	422	422	422	422
Gemiddelde korte schuld	192	188	83	126	178	152	160	171
Gemiddelde korte middelen	-61	-42	-104	-42	-67	-44	-80	-62
Gemiddelde netto korte schuld	131	146	-21	84	111	108	81	109
In % begroting	2,9%	3,2%	-0,5%	1,8%	2,2%	2,2%	1,6%	2,2%
Ruimte (+) / overschrijding (-)	**257**	**242**	**408**	**304**	**311**	**314**	**341**	**313**

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft als doel om toekomstige renterisico's op de kortlopende schuld te beperken. De renterisico's worden berekend als de som van de aflossingen en de renteherzieningen op de bestaande langlopende schuld.

Er geldt een wettelijke norm. Het totale jaarlijkse renterisicobedrag mag niet groter zijn dan 20% van het begrotingstotaal. De renterisiconorm dwingt daarmee tot spreiding van de aflossingen en renteherzieningen. In 2025 is aan het renterisiconorm voldaan.

Renterisiconorm (bedragen x € 1 mln)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Grondslag voor norm: omvang oorspronkelijke begroting	4.354	4.562	4.963	5.106	5.106	5.106	5.106
Renterisiconorm o.g.v. wet Fido: 20% van grondslag	871	912	993	1.021	1.021	1.021	1.021
Renteherzieningen	0	0	0	0	50	0	0
Aflossingen	105	185	100	101	87	86	171
Risicobedrag	105	185	100	101	137	86	171
In % begroting	2%	4%	2%	2%	3%	2%	3%
Ruimte (+) / overschrijding (-)	**766**	**727**	**892**	**921**	**884**	**935**	**850**

EMU-saldo

EU-lidstaten mogen een EMU-tekort realiseren van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (bbp). In dit maximale tekort mogen, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel hebben. Een individuele EMU-referentiewaarde is geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft.

De begroting van gemeenten wordt opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten. Het EMU-saldo wordt echter niet berekend op basis van baten en lasten, maar op basis van ontvangsten en uitgaven. Anders dan in het stelsel van baten en lasten drukken investeringsuitgaven en aan- en verkopen in het jaar waarin de transactie wordt gedaan volledig op het EMU-saldo. Er wordt geen rekening gehouden met afschrijvingen, noch met toevoegingen aan reserves en voorzieningen. De afwijkende berekening van het EMU-saldo kan ertoe leiden dat een gemeente bij een sluitende begroting een EMU-tekort realiseert.

In 2025 is een lager EMU-tekort gerealiseerd dan begroot als gevolg van onder andere planningsoptimisme bij investeringen.

EMU-saldo (bedragen x € 1 mln)	**Rekening 2023**	**Rekening 2024**	**Begroting 2025**	**Rekening 2025**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

1. Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-162	-34	-96	101
2. Mutaties (im)materiele vaste activa	-241	-260	-508	-286
3. Mutatie voorzieningen	26	-16	3	14
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-24	-59	18	-6
5. Boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiele vaste activa	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	**-401**	**-368**	**-583**	**-178**

Kapitaallastenratio

De kapitaallastenratio wordt berekend door het totaal van rente- en afschrijvingslasten (met betrekking tot schulden en investeringen) af te zetten tegen de totale baten (excl. onttrekkingen aan reserves). Niet alleen het aangaan van schuld leidt tot lasten die de flexibiliteit van de begroting negatief beïnvloeden, hetzelfde geldt voor investeringen. Investeringen leiden tot kapitaallasten, die gedurende de afschrijvingstermijn van de investering als last op de begroting drukken, waardoor de flexibiliteit van de begroting afneemt. Er geldt geen wettelijke of andere norm voor deze ratio. Er is op dit moment geen zinvolle signaleringswaarde voor dit kengetal te bepalen op basis van literatuur of de praktijk van andere gemeenten. Voor de beoordeling moet vooral naar de ontwikkeling in de tijd worden gekeken. De ratio is in 2025 gelijk als de ratio in 2023 en 2024.

Kapitaallastenratio (bedragen x € 1 mln)	**Rekening 2023**	**Rekening 2024**	**Begroting 2025**	**Rekening 2025**
Rentelasten	15	23	43	28
Afschrijvingen	143	146	153	152
Saldo	158	169	196	180
Baten	4.410	4.711	4.898	4.944
Kapitaallastenratio	**3,6%**	**3,6%**	**4,0%**	**3,6%**

Kengetal grondexploitaties

Het kengetal grondexploitaties geeft een indicatie van het financiële risico dat de gemeente loopt in verband met zijn grondportefeuille. Het kengetal wordt berekend door de boekwaarde van de grondexploitaties af te zetten tegen de totale baten van de gemeente (excl. onttrekkingen aan reserves). De boekwaarde van de grondexploitaties is negatief, doordat de gemeente in het verleden verliezen heeft genomen op de grondexploitaties.

De ratio is bedoeld om het risicoprofiel te schetsen met betrekking tot het terugverdienen van de investeringen in de grondexploitaties in verhouding tot de totale baten van de gemeente (excl. onttrekkingen aan reserves). Deze is gericht op de grondexploitatieportefeuille als onderdeel van de totale financiële huishouding van de gemeente. Het kengetal grondexploitatie zegt niets over de risico's in de grondexploitatieportefeuille zelf.

Grondexploitaties (bedragen x € 1 mln, balansstanden 31 december)	**Rekening 2023**	**Rekening 2024**	**Begroting 2025**	**Rekening 2025**
Bouwgronden in exploitatie	-131	-79	-94	-73
Totale baten (exclusief mutatie reserves)	4.410	4.711	4.898	4.944

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Ratio grondexploitaties	**-3,0%**	**-1,7%**	**-1,9%**	**-1,5%**

Signaleringswaarden Provincie Zuid-Holland: < 20% is minst risicovol, 20-35% is neutraal, > 35% is meest risicovol

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Financiering

De treasuryfunctie gaat over het geldbeheer van de gemeente. De gemeente moet altijd genoeg geld hebben om haar verplichtingen op tijd te betalen, zoals uitkeringen, subsidies, salarissen en facturen. Als er tijdelijk extra geld nodig is, kan de gemeente kortlopende leningen afsluiten. Deze kortlopende leningen moeten binnen een jaar worden terugbetaald. Voor investeringen in de stad kan de gemeente langlopende leningen afsluiten. De langlopende leningen hebben meestal looptijden van 5 tot 25 jaar. Het financieringsbeleid zorgt ervoor dat de rente op de leningen zo laag mogelijk blijft en dat financiële risico's worden beperkt. De treasuryfunctie omvat ook het verstrekken van leningen aan en het geven van garanties voor organisaties die voor de gemeente een publieke taak uitvoeren.

Beleid

Financiering

De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) bepaalt de regels voor het geldbeheer van gemeenten en andere overheden. Belangrijk is dat elke gemeente voorzichtig omgaat met publiek geld. Daarom moeten gemeenten letten op risico's van renteontwikkelingen en zich houden aan regels zoals de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Ook schrijft de wet voor dat gemeenten alleen zaken mogen doen met betrouwbare partijen en gebruik maken van veilige financieringsinstrumenten.

Soms heeft de gemeente tijdelijk meer geld dan nodig op de bank. Als het boven een bepaalde grens komt, moet dit geld bij het ministerie van Financiën gestald worden. Dit heet 'verplicht schatkistbankieren'.

Artikel 212 van de Gemeentewet verplicht de gemeente de gemeentelijke regelgeving voor de financieringsfunctie vast te leggen. Dit heeft de gemeente gedaan in de Verordening financiën Rotterdam 2021. De regels zijn verder uitgewerkt in het Treasurystatuut Rotterdam 2021.

De gemeente betaalt haar investeringen in eerste instantie met eigen geld, dat ze al gespaard heeft in reserves en voorzieningen. Dit wordt interne financiering genoemd. Als er extra geld nodig is, leent de gemeente geld van buitenaf. Door eigen geld te gebruiken in plaats van te lenen, bespaart de gemeente op rente. In plaats van rente te betalen, rekent de gemeente een fictieve rente over het gespaarde geld, de 'bespaarde rente'. Deze rente wordt toegevoegd aan de speciale spaarpot voor investeringen, de bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor (RIM). Dit zorgt voor het behoud van de koopkracht van deze reserve, zodat de gemeente in de toekomst nieuwe investeringen kan blijven doen.

De totale financieringskosten van de gemeente bestaan uit de rente over de leningen en de bespaarde rente over het eigen geld. De gemeente werkt met een omslagrentemethodiek. De financieringskosten worden van het programma Algemene Middelen doorgerekend aan de overige gemeentelijke programma's. Dit gebeurt via de omslagrente, die wordt berekend op basis van de boekwaarde van de investeringen op de balans.

De percentages van de omslagrente en de bespaarde rente worden elk jaar vastgesteld volgens de regels van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In 2025 waren de percentages voor zowel de omslagrente als de bespaarde rente gelijk aan 2,5%. Daarnaast zijn er regels voor de rente op de Voorziening pensioenen bestuurders. Dit percentage was voor 2025 vastgesteld op 2,325%.

Leningverstrekking en garantieverlening

Gemeenten mogen volgens de Wet fido alleen leningen verstrekken en garanties geven als het gaat om een publieke taak. De gemeenteraad bepaalt of er sprake is van zo'n taak en of overheidssteun nodig is. Dit is het geval als een externe partij de financiering voor deze taak niet zelf kan regelen. De gemeenteraad kijkt of de te ondersteunen activiteiten belangrijk zijn voor de inwoners van de gemeente en of de gemeente de juiste partij is om te helpen. De gemeente is terughoudend en gebruikt het "nee, tenzij" principe. De regels voor het geven van leningen en garanties aan organisaties zijn vastgelegd in de Verordening leningverstrekking en garantieverlening Rotterdam 2014.

In sommige gevallen, zoals bij sportverenigingen, kan onder de Subsidieregeling investeringssubsidies breedtesport-, scouting- en speeltuinverenigingen 2024 naast een subsidie ook een lening worden verstrekt. Bij het verstrekken van leningen en garanties let de gemeente goed op de risico's en probeert deze zoveel mogelijk te beperken.

Ontwikkeling financiering

De onderstaande tabel laat zien hoe de waarde van de gemeentelijke langlopende bezittingen zich ontwikkelt. Dit gaat over de investeringen in immateriële, materiële en financiële vaste activa. Immateriële vaste activa zijn bijvoorbeeld bijdragen aan projecten van derden, zoals Hart van Zuid (zwembad en kunstenpand) en voorbereidingskosten voor projecten die nog niet gestart zijn. Materiële vaste activa zijn bijvoorbeeld de terreinen, gebouwen en voertuigen van de gemeente. Financiële vaste activa bestaan voornamelijk uit aandelen in deelnemingen van de gemeente en leningen die de gemeente aan anderen heeft verstrekt.

De bezittingen worden gefinancierd met zowel intern als extern geld. Interne financieringsmiddelen komen uit de gespaarde gelden in reserves en voorzieningen. Ook het werkkapitaal telt mee als intern financieringsmiddel. Het werkkapitaal in de onderstaande tabel wordt berekend als het verschil tussen de kortlopende bezittingen en de kortlopende schulden, zonder de bankrekeningen en de korte leningen. De kortlopende bezittingen zijn de voorraden (zoals grondexploitaties), debiteuren, vooruitbetaalde en nog te ontvangen bedragen. De kortlopende schulden bestaan uit de crediteuren, de vooruitontvangen en de nog te betalen bedragen. Omdat deze kortlopende schulden hoger zijn dan de kortlopende bezittingen, is het werkkapitaal een intern financieringsmiddel.

Er zijn in 2025 veel minder geldleningen aangetrokken dan verwacht. De lagere financieringsbehoefte had een aantal oorzaken:

- De boekwaarde van de (im)materiële en financiële vaste activa kwam door planningsoptimisme van investeringen € 209 mln lager uit dan begroot. Meer informatie over de investeringen staat in de paragraaf Investeringen.
- De boekwaarde van het eigen vermogen, inclusief het gerealiseerde resultaat, is eind 2025 € 197 mln hoger dan begroot. Dit kwam door een positief rekeningresultaat en door lager dan geraamde onttrekkingen aan diverse bestemmingsreserves, zoals de bestemmingsreserves Rotterdamse Investeringsmotor, Taakmutaties Gemeentefonds en NPRZ. Zie voor de ontwikkelingen van de reserves de balanspagina Reserves. De voorzieningen zijn € 11 mln hoger dan begroot. Voor meer informatie over voorzieningen, zie de balanspagina Voorzieningen.
- De post met van andere overheden ontvangen geld met een specifiek bestedingsdoel (zie balanspagina overlopende passiva) kwam hoger uit dan verwacht. Dit is een belangrijk onderdeel van het netto werkkapitaal, dat hierdoor € 142 mln hoger uitkwam dan begroot.

Financieringsbalans (standen ultimo jaar)	Rekening 2022	Rekening 2023	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Vaste activa					
Immateriële vaste activa	47.493	44.166	41.274	43.329	39.103
Materiële vaste activa	2.974.312	3.218.307	3.480.856	3.986.926	3.769.449
Financiële vaste activa	545.004	561.291	575.473	576.383	588.993
Totaal vaste activa	**3.566.809**	**3.823.765**	**4.097.603**	**4.606.638**	**4.397.545**
Financieringsmiddelen					
Reserves	2.814.556	2.652.115	2.618.089	2.521.768	2.718.780
Voorzieningen	120.291	146.202	130.410	133.347	143.942
Werkkapitaal	-103.864	270.217	244.939	81.551	223.063
Interne financieringsmiddelen	***2.830.983***	***3.068.533***	***2.993.437***	***2.736.667***	***3.085.785***
Externe financieringsmiddelen	735.826	755.232	1.104.165	1.869.971	1.311.760
Totaal financieringsmiddelen	**3.566.809**	**3.823.765**	**4.097.603**	**4.606.638**	**4.397.545**

Externe financieringsmiddelen

De bovenstaande ontwikkelingen leidden tot een afname van de schuldpositie ten opzichte van de raming met € 544 mln. Vergeleken met de stand per ultimo 2024 is de schuld gestegen met € 209 mln.

De solvabiliteit en de netto schuldquote zijn verbeterd ten opzichte van de begroting. Voor meer informatie over deze kengetallen, zie de paragraaf Financiële kengetallen.

Externe financieringsmiddelen (standen ultimo jaar)	Rekening 2022	Rekening 2023	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Huidige langlopende leningen	638.658	628.922	903.847	888.570	1.013.570
Overige langlopende schuld	38.326	38.823	37.989	36.885	37.410
Financieringstekort	0	0	0	644.516	0
Vaste schuld	***676.983***	***667.744***	***941.837***	***1.569.971***	***1.050.980***

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Externe financieringsmiddelen (standen ultimo jaar)	Rekening 2022	Rekening 2023	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Kortlopende leningen	60.000	125.000	175.000	300.000	275.000
Liquide middelen en banksaldi	-1.157	-37.513	-12.671	0	-14.220
Totaal externe financieringsmiddelen	**735.826**	**755.232**	**1.104.165**	**1.869.971**	**1.311.760**

Overzicht kasstromen

Het onderstaande overzicht laat de kasstromen zien. Dat zijn de ontvangsten en betalingen van de gemeente. Het resultaat hiervan is de mutatie van de liquide middelen en banksaldi.

De kasstroom uit operationele activiteiten is het verschil tussen de inkomsten en uitgaven, waarbij rekening wordt gehouden met de afschrijvingen en veranderingen in voorzieningen. Deze worden erbij opgeteld, omdat ze geen daadwerkelijke uitgaven zijn (afschrijvingen en toevoegingen aan voorzieningen) of niet in de inkomsten en uitgaven worden meegenomen (onttrekkingen uit voorzieningen). Ook de veranderingen in het werkkapitaal worden meegeteld. Dit zijn bijvoorbeeld ontvangsten die al eerder zijn ontvangen van andere overheden, maar pas later worden uitgegeven door de gemeente. Dit heeft een negatief effect op de kasstromen. Als er meer bouwgrond wordt verkocht dan aangekocht, heeft dit een positief effect op de kasstromen. Dit zijn belangrijke redenen voor veranderingen in het werkkapitaal.

De grootste invloed op de kasstromen komt van de investeringen. Nieuwe investeringen kosten geld, terwijl de verkoop van bestaande investeringen geld oplevert. Over het algemeen hebben investeringen een negatief effect op de kasstromen.

De kasstroom uit financieringsactiviteiten heeft te maken met de leningen die de gemeente heeft afgesloten. In 2025 waren de ontvangsten uit kortlopende leningen en langlopende leningen groter dan de betalingen voor het aflossen van bestaande leningen.

Overzicht kasstromen	Begroting 2025	Rekening 2025
Operationele activiteiten		
Saldo van baten en lasten voor reserveringen	***-96.320***	***100.691***
Aanpassing voor:		
Afschrijvingen en waardeverminderingen (im)materiële vaste activa	153.349	153.296
Mutatie voorzieningen	2.937	13.532
Subtotaal aanpassing	***156.287***	***166.829***
Mutatie werkkapitaal	***-163.387***	***-21.876***
Kasstroom uit operationele activiteiten	**-103.421**	**245.644**
Investeringsactiviteiten		
Investeringen (im)materiële vaste activa	-735.539	-461.400
Desinvesteringen (im)materiële vaste activa en bijdragen derden	74.064	21.682
Mutatie (im)materiële vaste activa	***-661.475***	***-439.719***
Mutatie verstrekte leningen	***13.609***	***5.125***
Mutatie kapitaalverstrekkingen	***-14.519***	***-18.645***
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	**-662.385**	**-453.239**
Financieringsactiviteiten		
Mutatie kortlopende geldleningen (excl. liquide middelen en banksaldi)	125.000	100.000
Aangetrokken langlopende leningen	729.516	210.000

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overzicht kasstromen	Begroting 2025	Rekening 2025
Aflossingen langlopende leningen	-100.277	-100.277
Mutatie overige langlopende schuld	-1.104	-580
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	**753.135**	**209.144**
Totale kasstroom	**-12.671**	**1.549**

Rente

De Europese Centrale Bank (ECB) heeft in 2025 de beleidsrente in drie stappen verlaagd van 3,0% naar 2,0%. Door geopolitieke en economische ontwikkelingen blijft er echter veel onzekerheid bestaan. Hierdoor is de lange rente in 2025 gestegen, ondanks de renteverlagingen door de ECB.

Renteresultaat

Het onderstaande renteschema geeft inzicht in de rentelasten en -baten, het renteresultaat en de toerekening aan de gemeentelijke programma's. In de begroting is rekening gehouden met het planningsoptimisme door een correctie toe te passen op zowel de externe rentelasten als de toegerekende omslagrente.

In 2025 bedroeg het percentage dat aan bespaarde rente is toegerekend aan de reserves en voorzieningen 2,5%. Het percentage van de omslagrente, waarmee de financieringskosten intern zijn toegerekend aan de gemeentelijke programma's, was ook 2,5%.

Een lagere schuldpositie met daarbij horende lagere externe rentelasten heeft geleid tot een voordeel van € 10,9 mln ten opzichte van de begroting. De rentebaten op verstrekte leningen kwamen iets hoger uit dan begroot. Hieronder valt ook de ontvangen rentevergoeding over het geld dat was gestald bij de schatkist. De totaal toe te rekenen financieringskosten waren € 11,3 mln lager dan geraamd. De realisatie van de nieuwe investeringen bleef achter bij de verwachtingen waardoor € 1,4 mln minder omslagrente kon worden toegerekend. Het renteresultaat kwam € 9,8 mln hoger uit dan begroot.

Renteschema	Rekening 2022	Rekening 2023	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Rentelasten kortlopende en langlopende leningen	-13.868	-15.375	-22.966	-38.704	-27.803
Rentebaten verstrekte leningen	2.592	5.161	4.372	3.018	3.378
Totaal externe rente	***-11.276***	***-10.214***	***-18.594***	***-35.687***	***-24.425***
Bespaarde rente over reserves	-34.966	-42.218	-53.042	-65.452	-65.452
Bespaarde rente over voorzieningen	-148	-141	-97	-212	-212
Rentetoevoeging aan pensioenvoorziening	-286	-1.060	-1.260	-1.026	-1.026
Totaal interne rente	***-35.400***	***-43.420***	***-54.399***	***-66.690***	***-66.690***
Totaal toe te rekenen rente	**-46.675**	**-53.634**	**-72.993**	**-102.377**	**-91.116**
Toegerekende omslagrente	49.221	51.269	72.830	100.090	98.670
Renteresultaat	**2.546**	**-2.364**	**-163**	**-2.287**	**7.554**

Wettelijke normen

In de Wet Fido staan drie belangrijke regels waar de gemeente aan moet voldoen. Ten eerste moeten banksaldi boven een bepaald bedrag worden gestald in de schatkist bij het Rijk. Ten tweede mag bij het aantrekken van kortlopende leningen (leningen met een looptijd van maximaal één jaar) het gemiddelde saldo aan kortlopende financieringsmiddelen de kasgeldlimiet niet langdurig overschrijden. Ten derde mag het totaal van de rente en aflossingen op bestaande lange leningen (leningen met een looptijd van één jaar of langer) niet hoger zijn dan de renterisiconorm.

Drempel schatkistbankieren

De gemeente mag een klein positief saldo op de bankrekeningen hebben, maar dit saldo mag niet te hoog zijn. Gemiddeld per kwartaal mag het banksaldo niet boven een bepaald bedrag uitkomen. Dit bedrag hangt af van de grootte van de begroting: 2% van de eerste € 500 miljoen en 0,2% van het meerdere daarboven. In 2025 was dit drempelbedrag voor de gemeente Rotterdam € 18,9 miljoen. Dagelijks is het saldo op de

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

verschillende bankrekeningen bepaald. Een substantieel positief saldo werd gestald bij de schatkist. De gemiddelde banksaldi bleven ruim onder de drempel. Daarmee is geheel 2025 voldaan aan deze norm.

Drempelbedrag schatkistbankieren	2023	2024	2025	2025 Q1	2025 Q2	2025 Q3	2025 Q4
Grondslag voor norm: omvang oorspronkelijke begroting	4.354.412	4.561.733	4.963.136	4.963.136	4.963.136	4.963.136	4.963.136
Drempelbedrag o.g.v. Wet fido	**17.709**	**18.123**	**18.926**	**18.926**	**18.926**	**18.926**	**18.926**
Gemiddelde banksaldi	**5.003**	**7.731**	**8.474**	**12.037**	**8.470**	**5.530**	**7.860**
Ruimte (+) / overschrijding (-)	**12.706**	**10.392**	**10.452**	**6.889**	**10.456**	**13.396**	**11.067**

Kasgeldlimiet

De gemeente mag haar activiteiten niet onbeperkt met kort geld financieren. Daarom is er in de Wet fido de kasgeldlimiet opgenomen, die een maximum stelt aan de netto kortlopende schuld. Deze limiet is 8,5% van de oorspronkelijke begroting van 2025 en bedroeg € 421,9 mln. De kasgeldlimiet mag niet langer dan drie kwartalen achter elkaar worden overschreden. Als er een risico is dat de limiet structureel wordt overschreden, zal de gemeente nieuwe langlopende leningen moeten aantrekken om dit te voorkomen. Gedurende het jaar heeft de gemeente regelmatig kortlopende leningen aangetrokken op de geldmarkt. In 2025 is voldaan aan de vereisten uit de Wet fido met betrekking tot de kasgeldlimiet. Geen enkel kwartaal is de kasgeldlimiet overschreden.

Kasgeldlimiet	2024 Q1	2024 Q2	2024 Q3	2024 Q4	2025 Q1	2025 Q2	2025 Q3	2025 Q4
Grondslag voor norm: omvang oorspronkelijke begroting	4.561.733	4.561.733	4.561.733	4.561.733	4.963.136	4.963.136	4.963.136	4.963.136
Kasgeldlimiet o.g.v. wet Fido: 8,5% van grondslag	**387.747**	**387.747**	**387.747**	**387.747**	**421.867**	**421.867**	**421.867**	**421.867**
Gemiddelde vlottende schulden	191.756	187.944	82.895	125.878	178.375	152.021	160.112	170.841
Gemiddelde vlottende middelen	-61.025	-42.123	-103.607	-41.950	-67.472	-43.770	-79.509	-61.722
Gemiddelde netto vlottende schulden	**130.731**	**145.821**	**-20.712**	**83.928**	**110.904**	**108.251**	**80.603**	**109.120**
In % begroting	2,9%	3,2%	-0,5%	1,8%	2,2%	2,2%	1,6%	2,2%
Ruimte (+) / overschrijding (-)	**257.017**	**241.927**	**408.459**	**303.819**	**310.963**	**313.616**	**341.264**	**312.747**

Renterisiconorm

Bij het beheren van de langlopende schulden moet de gemeente rekening houden met de renterisiconorm. Deze norm is bedoeld om het risico van hoge rente in de toekomst te beperken door de aflossingen en renteherzieningen goed over de jaren te verdelen. Het is belangrijk te voorkomen dat er in één jaar te veel aflossingen en renteherzieningen op langlopende leningen plaatsvinden. Het renterisicobedrag wordt volgens de Wet fido berekend door de renteherzieningen en aflossingen bij elkaar op te tellen. Dit bedrag mag niet hoger zijn dan 20% van de begroting. Het renterisicobedrag op de langlopende schuld kwam in 2025 uit op € 100,3 mln en bleef daarmee ruim onder de gestelde norm van € 992,6 mln. Nieuw afgesloten leningen zijn zo gestructureerd dat de renterisiconorm ook in de komende jaren niet wordt overschreden.

Renterisiconorm	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Grondslag voor norm: omvang oorspronkelijke begroting	4.354.412	4.561.733	4.963.136	5.106.027	5.106.027	5.106.027	5.106.027
Renterisiconorm o.g.v. wet Fido: 20% van grondslag	**870.882**	**912.347**	**992.627**	**1.021.205**	**1.021.205**	**1.021.205**	**1.021.205**
Renteherzieningen	0	0	0	0	50.000	0	0
Aflossingen	104.736	185.075	100.277	100.587	86.998	86.261	171.315
Risicobedrag	**104.736**	**185.075**	**100.277**	**100.587**	**136.998**	**86.261**	**171.315**
In % begroting	2,4%	4,1%	2,0%	2,0%	2,7%	1,7%	3,4%
Ruimte (+) / overschrijding (-)	**766.146**	**727.272**	**892.350**	**920.619**	**884.207**	**934.944**	**849.890**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Renterisicobeheer

Bij het afsluiten van nieuwe leningen loopt de gemeente een renterisico. Dit betekent dat als de rente stijgt, de rentelasten hoger zullen worden. Dit risico bestaat ook wanneer de rente van een lopende lening opnieuw wordt vastgesteld. Om dit risico te beheersen, maakt de gemeente op beperkte schaal gebruik van renteswaps.

Renteswaps zijn financiële producten waarmee de gemeente de lange rente kan vastleggen. In 2009 en 2010 heeft de gemeente renteswaps afgesloten om toekomstige renterisico's te beperken. Hiermee werden de renterisico's van € 185 miljoen aan leningen afgedekt. Om het risico van verlies bij de renteswaps te verkleinen, zijn deze alleen afgesloten bij de BNG Bank, die de hoogst mogelijke kredietwaardigheid (AAA-rating) heeft. De gemeente hoeft geen onderpand te leveren voor deze swaps. Als de rente daalt, heeft de gemeente geen verplichting om geld te storten. Zie voor meer informatie over de renteswaps de balanspagina Niet uit de balans blijkende verplichtingen.

Leningverstrekking

De bestaande portefeuille met verstrekte geldleningen heeft voor het grootste deel een aflopend karakter. Tot 1994 verstrekte de gemeente leningen aan woningbouwcorporaties. In dat jaar is de gemeente een overeenkomst aangegaan met het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Hierdoor worden de leningen aan woningbouwcorporaties vanaf dat moment gewaarborgd door het WSW. Sindsdien trekken woningbouwcorporaties hun leningen zelf aan op de kapitaalmarkt en niet meer bij de gemeente. De komende jaren zal het aantal leningen aan woningcorporaties verder afnemen.

Daarnaast was de gemeente voorheen ook de financier van RET Infrastructuur BV en RET Railgebonden Voertuigen BV. In 2016 is besloten dat de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) deze rol overneemt van de gemeente. Een klein aantal leningen bleef echter achter bij de gemeente. Deze leningen lopen tot 2026 en zullen door de RET opnieuw gefinancierd worden bij de MRDH.

De overige financiële activa bestaan uit leningen aan sportverenigingen en leningen voor de economische ontwikkeling. Ook leningen via de Kredietbank Rotterdam, het Nationaal Restauratiefonds (NRF) en het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVN) vallen onder deze categorie.

Verstrekte leningen (standen ultimo jaar)	Rekening 2022	Rekening 2023	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Woningcorporaties	35.141	27.143	22.240	17.065	17.065
Deelnemingen	34.000	25.500	17.000	8.500	8.500
Totaal leningen	**69.141**	**52.643**	**39.240**	**25.565**	**25.565**
Sportverenigingen	3.878	3.905	3.958	3.775	3.719
Economische ontwikkeling	10.025	10.426	10.832	11.273	11.273
Overig	17.545	23.164	27.494	27.302	34.967
Totaal overige financiële activa	**31.448**	**37.495**	**42.284**	**42.350**	**49.959**
Totaal verstrekte leningen	**100.588**	**90.138**	**81.524**	**67.915**	**75.524**

Achtervang waarborgfondsen

De gemeente fungeert als achtervanger voor twee verschillende waarborgfondsen: de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) en de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Als achtervanger is de gemeente verplicht om renteloze leningen te verstrekken aan deze fondsen als zij in financiële problemen komen en hun vermogen te laag is.

- **Achtervang WEW:**
  Het WEW biedt via de Nationale Hypotheek Garantie (NHG) zekerheid aan geldverstrekkers voor het geval een huiseigenaar zijn hypotheek niet kan betalen. Als een woning gedwongen verkocht moet worden, kan de geldverstrekker het WEW aanspreken voor de restschuld. De gemeente is alleen achtervanger voor hypotheken die vóór 1 januari 2011 zijn afgesloten. Voor latere hypotheken is het Rijk volledig verantwoordelijk. Hierdoor neemt de achtervangpositie van de gemeente bij WEW elk jaar verder af. Door de ontwikkeling van de huizenprijzen sinds 2011 is het risico op aanspraak door het WEW zeer klein.
- **Achtervang WSW:**
  Het WSW heeft als doel woningcorporaties te helpen toegang te krijgen tot de kapitaalmarkt door zekerheid te bieden aan geldverstrekkers over rente- en aflossingsverplichtingen van leningen. Als het WSW in financiële problemen komt, kan het beroep doen op de gemeente en het Rijk voor hulp. In 2018 is het WSW een programma gestart om de borgstellingen te versterken, wat heeft geleid tot verbeterde afspraken met gemeenten. Sinds 2021 zijn er nieuwe afspraken, waaronder de invoering van een obligolening die het WSW direct kan opvragen bij

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

woningcorporaties. Door de opzet van het WSW, het gevoerde risicobeheer en de verhouding tussen de marktwaarde van het onderpand en de geborgde financiering bij woningcorporaties is het risico voor gemeenten zeer beperkt.

Onderstaande tabel toont de bedragen van de borgstellingen die de waarborgfondsen hebben afgegeven voor leningen op Rotterdams grondgebied. Dit is niet het daadwerkelijke risicobedrag voor de gemeente, maar het bedrag dat wordt gebruikt om te berekenen hoe het risico verdeeld wordt bij een mogelijke aanspraak op de achtervangers.

Borgstellingen door waarborgfondsen (standen ultimo jaar in mln)	Rekening 2022	Rekening 2023	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
WEW	2.273.000	2.049.000	1.930.000	1.730.000	1.765.000
WSW	7.576.507	6.961.380	7.121.463	7.121.463	7.288.940
Totaal borgstellingen door waarborgfondsen	**9.849.507**	**9.010.380**	**9.051.463**	**8.851.463**	**9.053.940**

Garantieverlening

Bij de gemeentelijke garantieverlening wordt onderscheid gemaakt tussen de garanties voor particulieren en garanties voor rechtspersonen.

Garanties voor particulieren

De garanties in de volkshuisvesting voor particulieren hadden vooral te maken met een regeling die tot 1995 van kracht was. Volgens deze regeling gaf de gemeente garanties voor hypothecaire leningen van particulieren. Als er verliezen waren door deze regeling, betaalde het Rijk 50% van het verlies. Deze regeling werd stopgezet toen de Nationale Hypotheek Garantie (NHG) in 1995 werd ingevoerd. Daarnaast heeft de gemeente ook garanties verleend voor leningen die zijn verstrekt door het Nationaal Restauratiefonds (NRF).

Garanties t.b.v. volkshuisvesting (standen ultimo jaar)	Rekening 2022	Rekening 2023	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Hypotheekgaranties	24.510	21.787	19.063	16.340	16.340
Garantie NRF-leningen	2.329	2.079	1.344	1.144	1.215
Totaal garanties t.b.v. volkshuisvesting particulieren	**26.839**	**23.866**	**20.407**	**17.484**	**17.555**

Garanties voor rechtspersonen

In het verleden heeft de gemeente op verschillende beleidsgebieden garanties gegeven aan rechtspersonen. Bij het beoordelen van de risico's van deze garanties wordt er een onderscheid gemaakt tussen verschillende categorieën, waarbij elke categorie zijn eigen kenmerken heeft.

Garanties t.b.v. rechtspersonen (standen ultimo jaar)	Rekening 2022	Rekening 2023	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Zorg	5.272	3.157	2.109	1.660	1.660
Sport en recreatie	827	365	0	0	0
Kunst en cultuur	556	269	264	259	259
Overig	601	575	550	525	525
Totaal garanties t.b.v. rechtspersonen	**7.257**	**4.366**	**2.923**	**2.443**	**2.443**

Kredietrisicobeheer

Bij het verstrekken van leningen en het verlenen van garanties loopt de gemeente het risico dat de partijen waaraan leningen zijn verstrekt of garanties zijn gegeven, niet aan hun financiële verplichtingen kunnen voldoen. Om dit risico te beperken, neemt de gemeente verschillende maatregelen en voert zij een actief kredietrisicobeheer. De gemeente berekent het risico op wanbetaling van de geldnemers. Dit wordt het kredietrisico genoemd.

In 2012 is de kredietrisicoreserve ingesteld om deze risico’s te dekken. Bij het verstrekken van een lening of het geven van een garantie moet er een eenmalige bijdrage worden gestort om dit risico af te dekken. Daarnaast betaalt de geldnemer een renteopslag of een garantiepremie, die

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

wordt gebruikt om de kredietrisicoreserve verder aan te vullen. In de onderstaande tabel staan de bedragen per eind 2025 die betrekking hebben op de uitstaande bedragen en de omvang van het kredietrisico.

Voor de garanties in de volkshuisvesting voor particulieren baseert de gemeente zich bij het berekenen van het kredietrisico op de richtlijnen van banken. Met behulp van een kredietrisicomodel zijn de bedragen berekend die minimaal nodig zijn om de risico's van leningverstrekking en garantieverlening voor rechtspersonen op te vangen. De kredietrisicoreserve is voldoende om het berekende kredietrisico te dekken.

Kredietrisicoberekening	**Uitstaand bedrag**	**Kredietrisico**
Verstrekte leningen	75.524	3.454
Garanties t.b.v. volkshuisvesting particulieren	17.555	492
Garanties t.b.v. rechtspersonen	2.443	704
Totaal	**95.523**	**4.650**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Grondbeleid

Beleid

Rotterdam werkt aan een aantrekkelijke woonstad met een sterke economie, zoals vastgelegd in de Omgevingsvisie Rotterdam, en zoals verwoord in het coalitieakkoord ‘Eén Stad’. De uitwerking van fijn wonen en leven in een wereldstad richt zich erop dat mensen in allerlei levensfasen en met verschillende inkomens en woonwensen fijn kunnen wonen, werken en verblijven in Rotterdam. Vandaag, morgen en overmorgen.

De ambities voor de toekomst zijn aangescherpt in de Omgevingsvisie Rotterdam: “De Veranderstad, werken aan een wereldstad voor iedereen”. Daarin staat dat Rotterdam kiest voor goede groei. Groei die bijdraagt aan het welzijn van de inwoners, aan een duurzame samenleving en aan economische vooruitgang. Om richting te bepalen bij goede groei wordt gebruik gemaakt van het kompas met de perspectieven: compact, gezond, inclusief, duurzaam en productief. En om goede groei te concretiseren, worden in deze omgevingsvisie vijf hoofdkeuzes gemaakt. Belangrijke hoofdkeuzen voor het grondbeleid zijn daarbij: Verstedelijken & verbinden, Prettig leven in de delta en Schouders onder de energie- en grondstoffentransitie.

Bouwen en ontwikkelen in Rotterdam moet voor nu en voor de lange termijn. Het verlichten van de druk op de woningmarkt blijft daarbij de belangrijkste opgave, met name voor middeninkomens, studenten en ouderen.

De komende jaren wordt ingezet op het jaarlijks starten met de bouw van 3.500 tot 4.000 woningen, zowel vanuit een actieve als een faciliterende rol. Het thema betaalbaarheid is nadrukkelijk een belangrijk aandachtspunt in deze bouwopgave. Zo zet het college zich met het Doorbouwakkoord maximaal in op de realisatie van betaalbare woningen conform de collegedoelstelling. Daarnaast spelen duurzaamheid en energiezuinig een grote rol. Dit te realiseren, vraagt om flinke keuzes, maatregelen en investeringen.

De gemeente zet zich in om nieuw investerend en organiserend vermogen voor Rotterdam aan te trekken. Zodoende wil de gemeente innovatieve initiatieven stimuleren en optimaal ruimte bieden.

Externe ontwikkelingen

Ontwikkelingen woningbouw

In 2025 stond de woningbouw in Rotterdam in het teken van een voorzichtig herstel, binnen een nog steeds krappe woningmarkt en onder invloed van zowel landelijke beleidsontwikkelingen als economische omstandigheden. Het rijksbeleid van het kabinet-Schoof, gericht op het realiseren van jaarlijks 100.000 woningen, is in 2025 ongewijzigd voortgezet. De beschikbare rijksmiddelen, waaronder de woningbouwimpuls en middelen voor betaalbare woningbouw, bleven daarmee een belangrijk kader voor de lokale woningbouwopgave. Het kabinet stelt tot en met 2030 circa € 5 miljard beschikbaar voor woningbouw.

Economisch gezien kenmerkte 2025 zich door een stabilisatie van de (hypotheek)rente en een verdere afname van de inflatie ten opzichte van de voorgaande jaren. Dit had een licht positief effect op het consumentenvertrouwen en de financierbaarheid van woningbouwprojecten. Tegelijkertijd bleef de woningbouwsector kwetsbaar door aanhoudende arbeidsmarktkrapte, stikstofbeperkingen en onzekerheden in de vroege planfase van met name complexe binnenstedelijke ontwikkelingen.

De Wet betaalbare huur, die medio 2024 in werking is getreden, had in 2025 merkbare effecten op de investeringsbereidheid in het middenhuursegment. Met name particuliere en buitenlandse beleggers bleven terughoudend, terwijl Nederlandse institutionele beleggers en woningcorporaties geleidelijk weer actiever werden. In Rotterdam leidde dit tot aanpassingen in de projectprogrammering en een sterkere nadruk op samenwerking met woningcorporaties en alternatieve ontwikkelmodellen, zoals collectief en coöperatief wonen.

De bouwsector herstelt voorzichtig, maar blijft kwetsbaar door stikstofregels, problemen met het elektriciteitsnet en tekorten aan personeel. Deze problemen zorgen voor vertraging, vooral bij complexe projecten in de stad.

De woningmarkt bleef in 2025 krap. Zowel landelijk als lokaal stegen de woningprijzen in de bestaande voorraad, al was de prijsontwikkeling in Rotterdam gematigder dan het landelijke gemiddelde. Het tekort aan betaalbare woningen bleef daarmee een belangrijk aandachtspunt. Appartementen vormden, mede door de focus op binnenstedelijke verdichting en betaalbaarheid, opnieuw het grootste aandeel van de nieuwbouwproductie. In het vierde kwartaal 2025 was volgens het CBS de gemiddelde verkoopprijs van een bestaande woning in Nederland € 485.500, in Rotterdam was dat € 418.500.

In 2025 is in Rotterdam de bouw gestart van 4.160 woningen, waarvan 354 flexwoningen en 65% (22% sociaal & 43% midden) in het betaalbare segment. Daarmee is invulling gegeven aan de gemeentelijke ambities op het gebied van betaalbaarheid, ondanks de blijvende marktdruk en uitvoeringsrisico’s.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Voor een nadere toelichting op de woningbouwproductie wordt verwezen naar het programma Stedelijke Ontwikkeling.

Ontwikkelingen werklocaties

Uit de Economische Verkenning Rotterdam 2025 (EVR 2025) blijkt dat de Rotterdamse economie in 2025 een gematigd groeipad kende, maar de kracht miste om écht voorop te lopen in Nederland. Ondanks aanhoudende economische groei en stijgende werkgelegenheid, blijven structurele uitdagingen zoals een mismatch op de arbeidsmarkt, een minder snel groeiende economische centrumfunctie en geopolitieke onzekerheden knellen. Het bruto regionaal product (BRP) in Rijnmond groeide in 2025 met 1,3% (vergelijkbaar met de landelijke trend). De werkgelegenheid groeide met 0,7%. De regio kampt met aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt. De participatiegraad stijgt, maar vooral in sectoren met flexibele, laagbetaalde banen.

Kantorenmarkt

In 2025 kwam de opname voor geheel Nederland uit op 910.400 m² (-10% t.o.v. 2024). Opvallend is dat het aantal kantoorpanden in aanbod sterker stijgt dan de oppervlakte. Dit wijst erop dat vooral kleinere kantoorruimten in aanbod zijn gekomen. Makelaars van NVM geven aan dat het tekort aan kwalitatief goede kantoren de belangrijkste trend is op de kantorenmarkt. Zij zien vaak dat er in hun werkgebied te weinig moderne kantoren op toplocaties beschikbaar zijn. De huurprijzen aan de bovenkant van de markt stijgen door het tekort aan kwalitatief goed aanbod. Tegelijkertijd neemt de hoeveelheid beschikbare kantoorruimte in Nederland toe. Deze tegengestelde ontwikkeling laat zien dat de verschillen tussen toplocaties en overige locaties groter worden. Dit geldt ook voor Rotterdam waar de ontwikkeling van nieuw aanbod zich concentreert in Central Business District en tophuren tot € 360 per m2 worden geregistreerd.

Bedrijfsruimtemarkt

In het vierde kwartaal 2025 is het meeste vierkante meter bedrijfsruimte opgenomen sinds het vierde kwartaal 2021. Hiermee komt het totale opnamecijfer in 2025 uit op 4,77 miljoen m², wat ongeveer gelijk is aan 2024. Het aanbod van bedrijfsruimte stijgt eind 2025 voor het vijfde kwartaal op rij. In een jaar tijd is het aanbod van bedrijfsruimte met 23% gestegen. Toch is de markt nog krap met 4,7% aanbod. Dat was 4,2% een jaar geleden. De verruiming is niet aan de orde in de Randstad. In de Rotterdamse regio heeft de schaarste tot grote huurverhogingen geleid. In Rotterdam ging het om een toename van 60 tot 70% in 10 jaar, waardoor Rotterdam van een gemiddeld prijsniveau doorschoot naar de positie van duurste bedrijfsruimteaanbieder. Volgens ABN AMRO lag de productie in december lager, waardoor de groei afzwakte. Zowel de productie als nieuwe exportorders namen licht af. Daar tegenover staat de opschaling van de Nederlandse Defensie. Defensie is een zekere huurder en daarom hebben vastgoedpartijen al meer inzet op de bedrijfsruimtemarkt aangekondigd.

Winkelmarkt

De opname van winkelruimte stijgt voor het derde jaar op rij. In het vierde kwartaal was de opname 33% hoger dan het derde kwartaal en 18% hoger dan het vierde kwartaal van 2024. Dit bevestigt het herstel van de winkelmarkt: in heel 2025 ligt de winkelopname 4% hoger dan een jaar eerder, het derde jaar op rij met groei. Vooral grotere winkelruimten springen eruit: het segment vanaf 1.000 m² noteerde het hoogste opnamevolume in jaren. De grote steden deden het minder goed in 2025, waarschijnlijk doordat er dit jaar veel minder panden beschikbaar kwamen door het lagere aantal faillissementen. Ook de huurprijzen laten in 2025 een voorzichtig herstel zien op de toplocaties in de grote winkelsteden. Op overige locaties is de vraag beperkt en staan de vastgoedprijzen onder neerwaartse druk. In het vierde kwartaal steeg het aantal vierkante meters winkelruimte in aanbod met 1% tot een totaal van 1,27 miljoen m² en dit wijst op een afvlakkende groei.

Horeca

De sector horeca & recreatie telt ongeveer 80.000 bedrijven en biedt werk aan ongeveer 800.000 mensen. Veel mensen doen graag activiteiten buitenshuis in hun vrije tijd. Volgens ABN-AMRO zijn eet- en drinkgelegenheden zoals restaurants en cafés in 2025 in iets rustiger vaarwater terecht gekomen. Uitdagingen blijven echter op de korte en lange termijn. Zo stijgen voedselprijzen en houdt het personeelstekort aan. Echter de groei van de koopkracht zorgt voor hogere consumentenbestedingen. In de eerste drie kwartalen van 2025 steeg de omzet bij eet- en drinkgelegenheden met 5% en het productievolume met 1,3% ten opzichte van dezelfde kwartalen in 2024.Uit de data van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) blijkt verder dat het aantal faillissementen in 2025 hoog lag, maar wel licht daalde ten opzichte van het jaar ervoor. De financiële situatie in de horeca is echter nog steeds heel lastig. Uit de Conjunctuurenquête van het CBS blijkt dat ondernemers van met name kleine horecabedrijven hun schulden als problematisch ervaren. Van de horecaondernemers met tussen de 5 en 50 medewerkers geeft bijna een kwart aan dat zij hun schulden als problematisch zien. Voor alle horecaondernemers bedraagt dit 20%, dat is een sterke stijging ten opzichte van november 2023 toen het aandeel slechts 12,2% was. Uit dezelfde Conjunctuurenquête blijkt dat 8% van de horecaondernemers met vijf tot vijftig werknemers vreest niet langer dan een jaar te kunnen blijven draaien. De moeilijke financiële situatie is terug te zien aan het aantal opheffingen: dit staat op het hoogste niveau in tien jaar.

Hotels
De vrijetijdssector bevindt zich in een omgeving met positieve ontwikkelingen van de vraag aan de ene kant en structurele uitdagingen aan de andere. De uitgangspositie lijkt gunstig: het toerisme vanuit binnen- en buitenland groeit en de koopkracht is toegenomen. Deze factoren vormen een solide basis voor verdere expansie. Tegelijkertijd wil een grote groep ondernemers binnen tien jaar stoppen met hun bedrijf, terwijl opvolgers schaarser worden en modernisering om kapitaal vraagt.

Beleggingsmarkt

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Het beleggingsvolume is in de laatste drie maanden van 2025 flink aangetrokken. Met name in de bedrijfsruimtemarkt nam het volume sterk toe met enkele opvallend grote deals. In totaal is in 2025 € 11,3 miljard belegd in vastgoed, een plus van 12% vergeleken met 2024. Veel beleggers zijn echter nog terughoudend en dit remt de omloopsnelheid. Beleggers zijn kritischer geworden en eisen meer rendement. Door de druk op woningbeleggingen verschuift de interesse van veel box 3-beleggers naar bedrijfsruimten. Kleinschalige beleggingen van circa € 500.000 tot € 2.500.000 zijn in trek, vooral bij family offices en particuliere beleggers. Desondanks noemt de NVM vooral de hoge vraagprijzen en het beperkte aanbod van kwalitatieve beleggingsobjecten als de grootste uitdaging in de beleggingsmarkt.

Wijze van uitvoering grondbeleid

De gemeente hanteert de ‘normatief residuele methode’ voor het tot stand komen van grondprijzen. Hierbij wordt op basis van kengetallen bepaald welk aandeel (grondquote) de grond heeft in de stichtingskosten van het te realiseren vastgoed. Daarnaast zet de gemeente zich in voor de marktbenadering en het aantrekken van investerend vermogen.

Specifieke beleidsdoelstellingen vragen om een gerichte aanpak in programma’s. Om versnelling in de woningbouwopgave mogelijk te maken wordt het grondbeleidsinstrumentarium voortdurend vernieuwd en waar mogelijk verruimd of aangescherpt. In februari 2024 heeft de raad de nota Grondbeleid vastgesteld. De belangrijkste doelstelling van dit grondbeleid is: "De gemeente zet zich in om binnen de gestelde kaders en met inzet van de ter beschikking staande instrumenten en financiële middelen, door middel van grondbeleid gemeentelijke doelstellingen en ambities te realiseren in samenwerking met derden". In oktober 2025 is de raad geïnformeerd over de door het college vastgestelde grondprijzenbrief 2026. Deze grondprijzenbrief behandelt de belangrijkste principes en richtlijnen die worden toegepast bij het bepalen en vaststellen van de grondwaarde die de gemeente vraagt bij de verkoop in eigendom of uitgifte in erfpacht van grond. Voor drie grondexploitaties geldt dat de minimale grondprijs uit de grondprijzenbrief niet kon worden verwerkt. Dit komt doordat voor deze grondexploitaties vastgestelde programma's met door de gemeenteraad vastgestelde uitgangspunten dan niet meer zijn te realiseren. Het gaat om de grondexploitaties Merwehaven, Rijnhaven en Sportcampus. Wel zijn voor deze grondexploitaties de (vaste) sociale grondprijs en de (vaste) grondprijs voor maatschappelijke voorzieningen toegepast.

Het ruimtelijk economisch perspectief, de gemeentelijke rolopvatting en de gewenste sturing op gebiedsontwikkelingen met behulp van het grondinstrumentarium, hebben gevolgen voor de wijze waarop en het tempo waarin gebiedsontwikkelingen tot uitvoering komen. Gebiedsontwikkelingen zijn steeds complexer. Dat komt onder andere door de betrokkenheid van meerdere partijen en het bouwen in de bestaande leefomgeving. De complexiteit van gebiedsontwikkelingen dwingt de gemeente scherp te zijn op de wijze waarop zij haar schaarse mensen en middelen inzet. De inzet van actief grondbeleid (grondexploitaties) biedt de meeste mogelijkheden om te sturen op de gebiedsontwikkeling. Daarnaast heeft de gemeente via in het verleden gesloten privaatrechtelijk grondcontracten de mogelijkheid om, behalve via publiekrechtelijke weg, ook privaatrechtelijk op het grondgebruik te sturen. Een andere mogelijkheid is samenwerking met partners aan te gaan, maar er zijn ook veel situaties waarin de gemeente een ontwikkeling alleen faciliteert.

Op basis van actuele marktanalyses en van gemeentelijke ambities, bijvoorbeeld om een aantrekkelijke doelgroep in de gemeente te kunnen huisvesten, stelt de gemeente de eigen lopende grondexploitaties bij op project- en portefeuilleniveau. Voor het ondervangen van projectspecifieke risico’s bevatten de meeste grondexploitaties een post 'onvoorzien’ als onderdeel van de reguliere kosten- en opbrengstsoorten. Projectoverstijgende risico's, zoals macro-economische effecten en marktontwikkelingen, hebben hun weerslag op het benodigde weerstandsvermogen voor de gemeentelijke begroting.

Voor het inzicht op portefeuilleniveau wordt de gemeenteraad jaarlijks de Markt-, Grond- en Vastgoedrapportage Rotterdam (MGVR) aangeboden. Voor de MGVR onderzoekt de gemeente de trends en marktontwikkelingen bij woningbouw, werklocaties en maatschappelijke voorzieningen. De analyse van deze ontwikkelingen leidt tot een uiteenzetting van risico’s en kansen voor het planaanbod in Rotterdam en een raming van het benodigde weerstandsvermogen.

Resultaten grondexploitatieportefeuille

Overzicht grondexploitatieportefeuille

Grondexploitaties worden in principe alleen naar uitvoering gebracht als deze minimaal financieel neutraal kunnen worden uitgevoerd. Wel kan daarvoor een bijdrage uit gemeentelijke middelen nodig zijn, zoals een bijdrage uit een bestemmingsreserve.

In 2025 is gestart met de uitvoering van de grondexploitaties Schoterboshof, Lemairepark, Romeynshof en Pannekoekstraat. Er zijn geen grondexploitaties gereedgemeld in 2025. Het aantal actieve grondexploitaties komt daarmee uit op 86 (ultimo 2024 waren dat er 82).

De grondexploitatieportefeuille bevat in totaal (afgerond) 15.400 nog te realiseren woningen, 169.000 m2 bvo (bruto vloeroppervlak) kantoren, 139.000 m2 bedrijven en 900 m2 bvo winkels in de periode 2026 tot het einde van de looptijd van de onderhanden grondexploitaties.

Financieel resultaat

De projectadministratie van de grondexploitaties bevat enerzijds de gerealiseerde kosten en opbrengsten en anderzijds de begroting van de nog te maken kosten en voorziene opbrengsten. De gemeente maakt alle posten contant. Gesaldeerd ontstaat daardoor de netto contante waarde (NCW) van het project.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Voor een betrouwbare inschatting van de waardeontwikkeling van de grondexploitatieportefeuille zijn verschillende externe factoren van invloed. Door de economische ontwikkelingen kan sprake zijn van prijsdalingen of -stijgingen. In de grondexploitaties rekent de gemeente daarom met langjarige gemiddelde parameters voor kosten- en opbrengststijgingen en voor renteontwikkelingen. Een verandering van de langjarige parameters kan grote invloed hebben op de uitkomst van de NCW-berekening.

De lange-termijn parameters die worden gehanteerd voor de periode 2026 t/m 2035 zijn:

Parameter	%
Rente	2,5%
Disconteringsvoet	2%
Opbrengststijging	1% (2026: 3%, 2027: 2%)
Kostenstijging	2% (2026: 3%)

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft de berekeningswijze voor voor het aan de grondexploitaties toe te rekenen rentepercentage. M.i.v. 2025 wordt de omslagrente gehanteerd. Langjarig bedraagt de omslagrente voor Rotterdam 2,5%.

De BBV schrijft ook de disconteringsvoet voor. Deze wordt bepaald op 2% zijnde het maximale meerjarige streefpercentage van de Europese Centrale Bank (ECB) voor inflatie binnen de Eurozone.

Daarnaast voert de gemeente jaarlijks een analyse uit om te bepalen of een aanpassing nodig is van de lange-termijn parameters. Op basis van de analyse komt het percentage van de opbrengststijging meerjarig op 1% uit (met uitzondering van een stijging van 3% in 2026 en 2% in 2027). Vanaf 2036 staat de opbrengststijging op 0%. Dit is een beheersmaatregel die voortkomt uit het BBV in relatie tot de 10-jaars termijn van de grondexploitaties. Hiermee is duidelijk dat de opbrengstparameter voor de korte termijn meebeweegt met de marktontwikkelingen en voor de lange termijn geleidelijk richting de vastgestelde 0% gaat. Het percentage voor de kostenstijging komt meerjarig uit op 2% (met uitzondering van een stijging van 3% in 2026).

Raming nog te maken kosten en opbrengsten

De ramingen van de nog te maken kosten en nog te realiseren opbrengsten in de grondexploitaties zijn gebaseerd op de inzichten ultimo 2025 en de daarbij behorende inschatting van de uitgangspunten, de parameters (indices) en de risico's. Uiteraard is deze inschatting omgeven door onzekerheden en wordt deze periodiek herzien, waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief kan uitvallen.

Afhankelijk van de marktomstandigheden zijn er onzekerheden voor de geraamde afzetmogelijkheden voor woning- en werklocaties en voor de mogelijke uitkomsten daarvan.

De nog te maken kosten en nog te realiseren opbrengsten zijn in onderstaande tabel weergegeven. Ter indicatie is tevens de boekwaarde ultimo 2025 van de onderhanden grondexploitaties opgenomen. Deze boekwaarde is inclusief de aan de grondexploitaties toegerekende rente.

Toekomstige kosten en opbrengsten (nominaal)	Ultimo 2024 (mln)	Ultimo 2025 (mln)	Boekwaarde ultimo 2025 (mln)
Apparaatskosten	69	68	252
Verwervingen	42	64	591
Bouw- en woonrijpmaken	480	500	1.357
Overige kosten	112	90	408
Totaal kosten	**703**	**722**	**2.608**
Gronduitgiften	607	605	1.678
Subsidies	21	18	549
Overige opbrengsten	82	90	293
Totaal opbrengsten	**710**	**713**	**2.520**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De mutaties in de toekomstige kosten en opbrengsten worden met name veroorzaakt door de grondexploitaties die in 2025 in uitvoering zijn gegaan (Schoterboshof, Lemairepark, Romeynshof en Pannekoekstraat) en de herzieningen die in 2025 hebben plaatsgevonden (Parkstad, Tweebosbuurt, Nieuw Kralingen en Maasranden).

Voor projectspecifieke risico's die zich in een grondexploitatie kunnen voordoen wordt in de grondexploitatiebegroting een bedrag 'onzekerheidsreserve' opgenomen. Het totaal van de in de individuele grondexploitaties opgenomen onzekerheidsreserves (als onderdeel van de overige kosten) bedraagt nominaal ultimo 2025 € 55,5 mln (ultimo 2024: € 61,0 mln). Dit bedrag komt voort uit een simulatie van voor ieder individueel project geïnventariseerde kansen en risico's die gedurende de looptijd van het betreffende project kunnen voor komen. Als geen rekening gehouden zou worden met kansen, zou dit bedrag hoger worden.

Het verwachte eindresultaat op NCW van alle projecten (positieve en negatieve resultaten) bedraagt - € 91,0 mln (ultimo 2024: - € 68,5 mln). Het verwachte eindresultaat op eindwaarde (EW) van alle projecten (positieve en negatieve resultaten) bedraagt - € 98,5 mln (ultimo 2024: - € 74,3 mln).

Resultaatneming

De resultaatnemingen op de grondexploitatieportefeuille bestaan uit drie onderdelen, te weten:

1. Winstnemingen
    1. Tussentijdse winstneming
    2. Terugdraaien van in eerdere jaren genomen winsten
    3. Winstnemingen bij het afsluiten van een grondexploitatie
2. Mutaties op de voorzieningen
3. Verliesnemingen

Ad 1 Winstnemingen

De berekeningswijze voor tussentijdse winstnemingen wordt voorgeschreven door het BBV en is gebaseerd op de financiële voortgang van het project in relatie tot het verwachte (positieve) resultaat. In overleg met de accountant is een berekeningswijze tot stand gekomen die voldoet aan de BBV-vereisten en die tevens recht doet aan het onzekere karakter van de grondexploitaties. Naarmate de resterende looptijd van een grondexploitatie langer is, worden de onzekerheden groter. De voorziene grondopbrengsten kunnen in de toekomst bijvoorbeeld fors tegenvallen. Conform de gehanteerde systematiek zijn de project-specifieke risico's verwerkt in de onzekerheidsreserves met als gevolg een drukkend effect op de tussentijdse winstnemingen. Zoals voorgeschreven in de BBV wordt geen winst genomen op grondexploitaties met een positieve eindwaarde (EW) en een looptijd langer dan 10 jaar.

Reeds gerealiseerde winsten worden teruggenomen als de totale winst op basis van de huidige inzichten kleiner is dan de reeds gerealiseerde winst. In de systematiek wordt hier rekening mee gehouden. De basis voor de winstberekening is de eindwaarde.

Bij het afsluiten van een grondexploitatie met een positief saldo wordt het volledige saldo als resultaat genomen.

In 2025 is op de grondexploitaties per saldo € 9,6 mln winst genomen.

Ad 2 Voorziening verliesgevende grondexploitaties

In geval van een negatief NCW-saldo gedurende de looptijd van een project treft de gemeente bij de jaarafsluiting een (verlies)voorziening ter grootte van het negatieve saldo.

Het saldo van een project kan fluctueren gedurende de looptijd. Bij de jaarafsluiting wordt per project bepaald of de benodigde voorziening hoger of lager is dan de bij de vorige jaarrekening getroffen voorziening. Als de benodigde voorziening hoger is, vindt een toevoeging aan de voorziening plaats ter grootte van het verschil. Als de benodigde voorziening lager is, vindt een vrijval plaats ter grootte van het verschil.

De verliesvoorziening ultimo 2025 bedraagt € 216,1 mln op contante waarde (ultimo 2024: € 201,2 mln). Op eindwaarde bedraagt de verliesvoorziening € 248,5 mln (ultimo 2024: € 232,7 mln). Per saldo is de verliesvoorziening toegenomen met € 14,9 mln. Deze mutatie komt voor € 8,1 mln ten laste van de algemene middelen, € 5,0 mln wordt gedekt vanuit de toegerekende rente en € 1,8 mln wordt gedekt vanuit bestemmingsreserves.

Ad 3 Verliesnemingen

Verliesnemingen boekt de gemeente bij het afsluiten van een grondexploitatie met een negatief saldo.

In 2025 is op de grondexploitaties € 1,6 mln verlies genomen. Het gaat hier met name om het afboeken van kosten die voortkomen uit de grondexploitatieactiviteiten maar niet (eenduidig) zijn toe te rekenen aan specifieke grondexploitaties.

Het saldo van de resultaatnemingen komt daarmee op - € 0,1 mln (nadelig). Dit resultaat op de grondexploitatieportefeuille brengt de gemeente ten laste van de algemene middelen.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verdienvermogen

Het verdienvermogen van de grondexploitatieportefeuille bedraagt ultimo 2025 € 125,3 mln (ultimo 2024: € 132,8 mln). Dit is de som van de saldi van de positieve grondexploitaties (voor de projecten met een negatief saldo wordt een verliesvoorziening getroffen).

Verloop verdienvermogen	Bedragen (mln)
Verdienvermogen ultimo 2024	132,8
Wijzigingen grondexploitaties gedurende 2025	2,1
Winstnemingen 2025	-9,6
Verdienvermogen 2025	**125,3**

Het verdienvermogen van de grondexploitaties in uitvoering is ten opzichte van 2024 afgenomen met € 7,5 mln. Deze toename (per saldo) komt door:

- Een verbetering van € 2,1 mln door aanpassingen in de grondexploitaties met een positief saldo. Dit als gevolg van het herzien van grondexploitaties, het in uitvoering nemen van grondexploitaties en aanpassingen van parameters, opbrengstenramingen en kostenramingen.
- Een verslechtering door winstnemingen van per saldo € 9,6 mln in 2025. In 2025 zijn op de grondexploitaties conform de spelregels tussentijdse winstnemingen geboekt (€ 11,9 mln) en zijn in het verleden genomen winsten teruggedraaid (- € 2,3 mln).

Het totaal van het verdienvermogen wordt voor 38% bepaald door de (verwachte) resultaten van de uitbreidingslocaties Park Zestienhoven en Nesselande. De binnenstedelijke locaties dragen beperkt bij aan het verdienvermogen van de grondexploitatieportefeuille. Uitzonderingen hierop zijn de ontwikkelingen Nieuw Kralingen, Kop van Zuid, Katendrecht en Parkstad (onder andere door in het verleden genomen verliezen). Binnenstedelijke (her)ontwikkeling is complexer en risicovoller dan de ontwikkeling van uitleggebieden. De kosten voor verwerving zijn bijvoorbeeld hoger en vaak is de grond vervuild. Hoewel dergelijke projecten voor de ruimtelijke ontwikkeling wenselijk zijn, zijn ze zonder de inzet van eigen middelen doorgaans financieel niet haalbaar als ze traditioneel worden ontwikkeld. Daarom zoekt de gemeente naar andere manieren van ontwikkelen, met als kenmerk meer samenwerking met eindgebruikers en investeerders. Omdat er nauwelijks grondexploitaties met een (groot) positief saldo aan de portefeuille worden toegevoegd en het aantal grondexploitaties vrij stabiel is, zal het verdienvermogen de komende jaren meer onder druk komen te staan.

Het verdienvermogen tegen eindwaarde bedraagt € 150,2 mln (ultimo 2024: € 158,4 mln).

Reserves grondzaken

Voor de projectspecifieke risico's wordt in de grondexploitaties een onzekerheidsreserve ingerekend (zie hierboven). Daarnaast wordt voor de project overstijgende risico's de benodigde weerstandscapaciteit voor de grondexploitatieportefeuille berekend. De weerstandscapaciteit is onderdeel van het weerstandsvermogen van de gemeente Rotterdam. Dit is in lijn met de beleidsnota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing zoals die door de gemeenteraad is vastgesteld op 10 november 2022.

Voor de bepaling van de weerstandscapaciteit wordt, in aansluiting op bovengenoemd beleid, met een risicoanalyse voor verschillende scenario's het financieel effect bepaald van risico's die volgen uit de marktanalyse van woon- en werklocaties en van de algemene prijsontwikkelingen. Hierbij zijn de omgevingsrisico's vertaald in verschillende scenario's.

Het resultaat op de grondexploitaties over 2025 bedroeg € 0,1 mln negatief. In de laatste begroting (2e herziening 2025) stond dit op € 15,0 mln positief.

De ontwikkeling van het resultaat op de grondexploitatieportefeuille is in grote mate afhankelijk van de marktontwikkelingen. De resultaatnemingen zijn onder andere afhankelijk van macro-economische ontwikkelingen zoals fluctuaties in de bouwkosten, rentetarieven en de residueel bepaalde verkoopprijs van bouwgrond (opbrengst van de bouwgrond minus de kosten van de bouwgrond).

Zie de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing voor de benodigde weerstandscapaciteit voor de grondexploitatieportefeuille ultimo 2025. Ultimo 2024 bedroeg de benodigde weerstandscapaciteit € 35 mln.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Investeringen

In deze paragraaf wordt een overzicht van de lopende en afgeronde investeringen gepresenteerd. De raad geeft met het voteren van kredieten het college toestemming meerjarige investeringsuitgaven te doen en/of verplichtingen aan te gaan. Het college bewaakt de voortgang en afsluiting van het gevoteerde krediet.

Beleid

Rotterdam groeit, verandert en veroudert. Om hierop in te spelen moet de gemeente investeren. Om te kunnen investeren, moet de gemeente over investerend vermogen beschikken. Het beleid is erop gericht om dit investerend vermogen te borgen. Er worden drie investeringsruimten onderscheiden:

1. Investeringsruimte voor vervanging, renovatie of restauratie van huidige bezittingen;
2. Reguliere investeringsruimte voor investeringen die leiden tot nieuwe bezittingen;
3. Extra investeringsruimte voor investeringen die leiden tot nieuwe bezittingen, die is ontstaan uit de verkoop van aandelen Eneco (2020) en de eeuwigdurende afkoop van erfpacht door enkele woningcorporaties (2022-2023).

Met verstandig investeringsbeleid willen we zekerstellen dat deze investeringsruimten nu en in de toekomst voldoende omvang hebben, passend bij de verwachte groei van de stad, de maatschappelijke opgaven waarvoor de stad staat en bij het huidige voorzieningenniveau. Daarnaast willen we bevorderen dat de schaarse investeringsruimten weloverwogen en transparant worden ingezet.

De gemeente Rotterdam staat er gelukkig niet alleen voor. We trekken samen op met inwoners, ondernemers, woningcorporaties, waterschappen, de provincie Zuid-Holland, de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH), het Rijk, de Europese Unie en ander partijen. Daarbij geldt: hoe meer investerend vermogen van andere partijen wordt aangetrokken, hoe beter dat is voor Rotterdam en voor de Rotterdammers. Het eigen investerend vermogen fungeert daarbij als hefboom voor het aantrekken van extern investerend vermogen. Onderstaande afbeelding illustreert dit.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	**44.000**	**23.988**	**3.342**	**13.000**	**-9.658**	**16.670**
Opvang locaties en tijdelijke huisvesting voor Oekrainers	44.000	23.988	3.342	13.000	-9.658	16.670

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	**44.000**	**23.988**	**3.342**	**13.000**	**-9.658**	**16.670**
Opvang locaties en tijdelijke huisvesting voor Oekrainers	44.000	23.988	3.342	13.000	-9.658	16.670
Bijdragen van derden	37.414	17.402	3.342	13.000	9.658	16.670
Netto investering (Rotterdams geld)	6.586	6.586	0	0	0	0
Doel krediet: Ombouwen van panden naar opvangplekkenvoor Ontheemden uit Oekraïne.						
De realisatie blijft achter bij de raming. De uitvoering vanprojecten is vertraagd door bezwaren tegen deomgevingsvergunningen van twee locaties. Daarnaastbleek één andere locatie uiteindelijk niet aan devoorwaarden van de omgevingsvergunning te kunnenvoldoen, waardoor dit project niet is doorgegaan. Voor eenandere locatie is gebleken dat de financiële haalbaarheidmomenteel onvoldoende is, wat heeft geleid tot hetuitstellen van de uitvoering.						
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**
Assetgroep Wegen, vervanging 2023-2026	126.182	59.282	38.647	33.501	5.146	28.253

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**
Assetgroep Wegen, vervanging 2023-2026	126.182	59.282	38.647	33.501	5.146	28.253
Bijdragen van derden	16	374	123	0	123	513
Netto investering (Rotterdams geld)	126.166	58.908	38.524	33.501	5.023	27.740
Doel krediet: Dit krediet is bestemd voor de vervangingsinvesteringen van de assetgroep Wegen in de periode 2023 tot en met 2026.						
De hogere realisatie wordt verklaard door een combinatie van factoren: De vervangingsinvesteringen wegen komen voor binnen een groot aantal projecten						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

met voornamelijk meerjarige doorlooptijden. Dit maakt een exacte verdeling van het krediet over afzonderlijke jaarschijven vooraf complex. Daar waar de jaarraming een gemiddelde betreft is het uitvoeringstempo afwijkend. Verder is er binnen de wegenbouwsector sprake geweest van significante prijsontwikkelingen terwijl het investeringskrediet niet is geïndexeerd. In 2026 zal een ophogingsvoorstel worden voorgesteld om de investeringen 2026 volledig te kunnen financieren.						
Aanleg 4 groenblauwe verbindingen	27.200	2.211	4.092	7.798	-3.706	20.897

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie -Raming2025**	**Restantkrediet**
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**
Aanleg 4 groenblauwe verbindingen	27.200	2.211	4.092	7.798	-3.706	20.897
Bijdragen van derden	0	0	-4	0	-4	4
Netto investering (Rotterdams geld)	27.200	2.211	4.088	7.798	-3.710	20.901
Doel krediet: Met dit krediet wordt de aanleg van 4 Groene/blauwe verbindingen gerealiseerd: Heemraadsingel, Steilrand, Rondje Bruggen en Landschapspark de Rotte. Daarnaast wordt een deel van het krediet besteed aan Groen dichtbij huis. Ook wordt het krediet hiermee opgehoogd met € 12,8 mln. Het totale krediet bedraagt hierdoor € 22,4 mln. Met de ophoging van € 4,8 mln wordt het krediet opgehoogd van € 22,4 naar € 27,2 mln. het betreft het vervolg van de realisatie van de vier groene routes langs het water, te weten Heemraadssingel-Van Aerssenlaan, Rondje ruggen, De Steilrand en de Rotte voor 4,5 miljoen en 3 ton voor uitvoering bewonersprojecten en openbare schoolpleinen. Deze bijdrage is conform afspraken in het coalitieakkoord.						
Op dit krediet is € 3,7 mln. minder uitgegeven dan verwacht. De voorbereidingswerkzaamheden zijn bij sommige projecten enkele maanden vertraagd, waardoor de kosten in 2025 lager uitvallen. Deze werkzaamheden vinden pas in 2026 plaats.						
Assetgroep Beeldende kunst en monumenten, vervanging 2023-2026	1.170	418	209	450	-241	543

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**
Assetgroep Beeldende kunst en monumenten, vervanging 2023-2026	1.170	418	209	450	-241	543
Netto investering (Rotterdams geld)	1.170	418	209	450	-241	543
Doel krediet: Dit krediet is bestemd voor de vervangingsinvesteringen van de assetgroep Beeldende kunst en monumenten in de periode 2023 tot en met 2026.						
Assetgroep Civiele kunstwerken, vervanging 2023-2026	9.450	2.960	1.374	2.640	-1.266	5.116

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**
Assetgroep Civiele kunstwerken, vervanging 2023-2026	9.450	2.960	1.374	2.640	-1.266	5.116
Netto investering (Rotterdams geld)	9.450	2.960	1.374	2.640	-1.266	5.116
Doel krediet: Dit krediet is bestemd voor de vervangingsinvesteringen van de assetgroep Civiele kunstwerken in de periode 2023 tot en met 2026.						
Een langere voorbereidingstijd van een tweetal projecten resulteert erin dat een deze projecten doorschuiven naar 2026. De niet bestede middelen in 2025 worden in 2026 aangewend om deze projecten te financieren.						
Assetgroep Groen en bomen, vervanging 2023-2026	38.800	22.993	13.361	12.500	861	2.446

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**
Assetgroep Groen en bomen, vervanging 2023-2026	38.800	22.993	13.361	12.500	861	2.446
Bijdragen van derden	2	82	76	0	76	236
Netto investering (Rotterdams geld)	38.798	22.911	13.285	12.500	785	2.210
Doel krediet: Dit krediet is bestemd voor de vervangingsinvesteringen van de assetgroep Groen en bomen in de periode 2023 tot en met 2026.						
De overschrijding van de jaarraming 2025 hangt samen met het feit dat investeringen in groen lastig exact te ramen zijn. Niet elk stukje groen en elke boom wordt meerdere keren per jaar geïnspecteerd. Groen leeft, waardoor						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

de staat van het areaal verandert, terwijl de omvang gelijk blijft. Naast geplande investeringen spelen ook de weersomstandigheden en de actuele staat van het areaal een rol.						
Assetgroep Openbare verlichting, vervanging 2023-2026	17.430	8.457	7.382	4.486	2.896	1.591

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**
Assetgroep Openbare verlichting, vervanging 2023-2026	17.430	8.457	7.382	4.486	2.896	1.591
Bijdragen van derden	2	11	2	0	2	10
Netto investering (Rotterdams geld)	17.428	8.446	7.380	4.486	2.894	1.588
Doel krediet: Dit krediet is bestemd voor de vervangingsinvesteringen van de assetgroep Openbare verlichting in de periode 2023 tot en met 2026.						
Tijdens lichtmastvervangingen is astbest, chroom 6 en lood aangetroffen. Dit resulteert in werzaamheden die de prijs opdrijven. In 2026 wordt het lichtmastenprogramma voortgezet. Gezien de gestegen kosten zal het investeringsbudget in 2026 worden bijgesteld.						

Assetgroep Oppervlaktewater, vervanging 2023-2026	16.215	5.493	4.385	6.000	-1.615	6.337

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**
Assetgroep Oppervlaktewater, vervanging 2023-2026	16.215	5.493	4.385	6.000	-1.615	6.337
Bijdragen van derden	0	25	28	0	-28	53
Netto investering (Rotterdams geld)	16.215	5.468	4.357	6.000	-1.587	6.284
Doel krediet: Dit krediet is bestemd voor de vervangingsinvesteringen van de assetgroep Oppervlaktewater in de periode 2023 tot en met 2026.						
De onderbesteding van dit krediet wordt voornamelijk verklaard door een onderbesteding op het gebied van het vervangen van beschoeiingen. Nieuw uitgevoerde inspecties waren benodigd om de scope van de vervanging beter in beeld te krijgen. Daarnaast is het vervangingscontract van beschoeiingen in Q4 2025 aanbesteed wat er ook in heeft geresulteerd dat er minder						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

vervangingsinvesteringen hebben plaatsgevonden. De werkzaamheden worden in 2026 voortgezet.						
Assetgroep Spelen, vervanging 2023-2026	23.200	9.845	6.029	7.000	-971	7.326

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**
Assetgroep Spelen, vervanging 2023-2026	23.200	9.845	6.029	7.000	-971	7.326
Bijdragen van derden	0	25	5	0	5	-29
Netto investering (Rotterdams geld)	23.200	9.821	6.024	7.000	-976	7.355
Doel krediet: Dit krediet is bestemd voor de vervangingsinvesteringen van de assetgroep Spelen in de periode 2023 tot en met 2026.						
Investeringen speel vinden vaak aan het eind van integrale projecten plaats. Wanneer deze projecten over de jaargrens doorlopen, is er sprake van overloop naar het nieuwe boekjaar. In 2026 zal de nieuwe raming worden geactualiseerd.						
Begraven en cremeren, vervanging 2023-2026	4.225	1.603	861	1.000	-139	1.762

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**
Begraven en cremeren, vervanging 2023-2026	4.225	1.603	861	1.000	-139	1.762
Netto investering (Rotterdams geld)	4.225	1.603	861	1.000	-139	1.762
Doel krediet: Dit krediet is bestemd voor de vervangingsinvesteringen van de begraafplaatsen en crematorium in de periode 2023 tot en met 2026.						
CO2-reductie door versnelde ombouw straatverlichting naar LED	51.000	38.952	990	2.300	-1.310	11.058

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**
CO2-reductie door versnelde ombouw straatverlichting naar LED	51.000	38.952	990	2.300	-1.310	11.058
Netto investering (Rotterdams geld)	51.000	38.952	990	2.300	-1.310	11.058
Doel krediet: In 6 jaar een versnelde ombouw van de armaturen (lampen) in led realiseren zodat een reductie van ca. 4,4 kton CO2 uitstoot per jaar wordt						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

gerealiseerd en ca. 30% energie wordt bespaard ten opzichte van het huidige verbruik.						
Tot op heden is circa 91% van de armaturen in Rotterdam voorzien van ledverlichting. Het restant betreft voornamelijk speciale armaturen zoals tunnelverlichting, grondspots, Oud Rotterdam etc. Om deze specifieke armaturen ook te vervangen is er per object een beschrijving nodig die vervolgens ook aanbesteed moet worden. Dit resulteert in 2025 in een onderbesteding. In 2026 worden de werkzaamheden voortgezet om de specials ook te voorzien van ledverlichting.						
Conservering grote stalen en betonnen bruggen	15.500	385	1.450	1.115	335	13.666

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**
Conservering grote stalen en betonnen bruggen	15.500	385	1.450	1.115	335	13.666
Netto investering (Rotterdams geld)	15.500	385	1.450	1.115	335	13.666
Doel krediet: Inspectie en monitoring heeft aangetoond dat bij een aantal bruggen levensduurverlengende maatregelen getroffen moeten worden. Met deze maatregelen wordt de achteruitgang van de constructieve kwaliteit voorkomen (roestvorming, schade, materiaalreductie).						
Digitaliseren Onderhoud Management Systeem	342	298	0	0	0	44

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**
Digitaliseren Onderhoud Management Systeem	342	298	0	0	0	44
Netto investering (Rotterdams geld)	342	298	0	0	0	44
Doel krediet: Software om het onderhoudsproces te kunnen ondersteunen.						
Eiland van Brienenoord, vervanging brug Zuiddiepje	5.231	4.689	210	100	110	332

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Eiland van Brienenoord, vervanging brug Zuiddiepje	5.231	4.689	210	100	110	332
Netto investering (Rotterdams geld)	5.231	4.689	210	100	110	332
Doel krediet: Met dit krediet wordt de brug Zuiddiepje vervangen. Dit maakt onderdeel uit van de uitvoering van het project Getijdenpark Eiland van Brienenoord.						
Forza - MOR (Meldingen Openbare Ruimte)	2.953	2.953	21	0	21	-21

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**
Forza - MOR (Meldingen Openbare Ruimte)	2.953	2.953	21	0	21	-21
Netto investering (Rotterdams geld)	2.953	2.953	21	0	21	-21
Doel krediet: Het programma Forza - MOR heeft tot doel de dienstverleningsketen Meldingen Openbare Ruimte te verbeteren.						
De implementatie van dit systeem heeft meer tijd gevergd dan bij aanvang was voorzien. De langere doorlooptijd heeft geleid tot aanvullende kosten. Met de realisatie en ingebruikname van het ecosysteem is het beoogde resultaat van het investeringskrediet bereikt. Daarmee kan het beschikbaar gestelde investeringskrediet worden afgesloten.						
Gemeentelijk Rioleringsplan, vervanging 2021-2025	133.352	68.305	32.992	37.000	-4.008	32.055

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**
Gemeentelijk Rioleringsplan, vervanging 2021-2025	133.352	68.305	32.992	37.000	-4.008	32.055
Bijdragen van derden	7.209	555	5.112	3.327	1.785	1.542
Netto investering (Rotterdams geld)	126.143	67.750	27.880	33.673	-5.793	30.513
Doel krediet: Dit krediet betreft de vervanging van kapitaalgoederen vanuit het Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2025 als gevolg van economische veroudering of slijtage.						
Het verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door het project aan het Heemraadsplein. Gezien de omvang en de complexiteit van dit grote project was het initiele uitvoeringstempo niet goed in jaren te ramen. Het project is						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

eind 2025 aangevangen en loopt meerjarig door. Nu de uitvoering is opgestart wordt de begroting in 2026 geactualiseerd op basis van een geactualiseerde planning.						
Integraal Huisvestingsplan (IHP) Parkeren	14.430	0	0	600	-600	14.430

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**
Integraal Huisvestingsplan (IHP) Parkeren	14.430	0	0	600	-600	14.430
Netto investering (Rotterdams geld)	14.430	0	0	600	-600	14.430
Doel krediet: Het IHP Parkeren is een krediet ter dekking van vervangingsinvesteringen die nodig zijn voor kostenefficiënte (toekomstgerichte) instandhouding van de vastgoed(sub)portefeuille Parkeren.						
Het project ten behoeve van de brandveiligheid voor parkeergarage Erasmusbrug heeft vertraging opgelopen doordat tijdens de uitvoering aangescherpte brandveiligheidseisen van toepassing zijn geworden. Deze aanvullende eisen hebben geleid tot een noodzakelijk uitbreidingspakket van de werkzaamheden om aan de actuele regelgeving en veiligheidsnormen te kunnen voldoen.De facturatie vindt pas plaats nadat het volledige werkzaamhedenpakket is afgerond, inclusief de aanvullingen die voortvloeien uit de nieuwe brandveiligheidsvereisten.						
Investeringskrediet Wegen 2019 - 2022	113.461	112.550	1.019	571	448	-108

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**
Investeringskrediet Wegen 2019 - 2022	113.461	112.550	1.019	571	448	-108
Bijdragen van derden	1.380	1.643	0	0	0	-264
Netto investering (Rotterdams geld)	112.081	110.907	1.019	571	448	155
Doel krediet: Het investeringskrediet Wegen 2019 - 2022 is bedoeld voor alle te activeren investeringsuitgaven die in de periode 2019 - 2022 voor de asset ‘Wegen’ worden gedaan.						
Minimale overschrijding in verhouding tot het krediet, werkzaamheden zijn						

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

overlapt met het krediet Assetgroep Wegen, vervanging 2023-2026. Beiden kredieten hebben hetzelfde doel.						
Inzamelmiddelen 2023-2026	58.190	22.727	14.539	17.200	-2.661	20.924

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**
Inzamelmiddelen 2023-2026	58.190	22.727	14.539	17.200	-2.661	20.924
Bijdragen van derden	0	0	116	0	116	-116
Netto investering (Rotterdams geld)	58.190	22.727	14.424	17.200	-2.776	21.039
Doel krediet: Krediet wordt ingezet voor nieuwe containers en het vervangen van bestaande containers, afvalbakken, rolcontainers, containers milieuparken en containers voor containerservice.						
Het verschil is te verklaren door een capaciteitstekort bij het plaatsen van containers. Hierdoor is minder werk uitgevoerd en zijn ook minder kosten gemaakt. Als gevolg hiervan is de geplande vervangingsopgave voor 2025 niet volledig gerealiseerd.						
Inzamelmiddelen Containers 2018 t/m 2022	23.570	25.024	-1.445	-1.454	10	-10

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**
Inzamelmiddelen Containers 2018 t/m 2022	23.570	25.024	-1.445	-1.454	10	-10
Netto investering (Rotterdams geld)	23.570	25.024	-1.445	-1.454	10	-10
Doel krediet: Krediet wordt ingezet voor nieuwe containers en het vervangen van bestaande ondergrondse containers (binnenbakken), Rotterdambakken, containers milieuparken en containers voor containerservice.						
Minimale overschrijding in verhouding tot het krediet, dit wordt veroorzaakt door samenloop van verschillende aspecten.						
Kademuren, vervangingsinvestering	46.696	9.920	3.954	12.437	-8.483	32.822

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Kademuren, vervangingsinvestering	46.696	9.920	3.954	12.437	-8.483	32.822
Bijdragen van derden	0	0	114	0	114	-114
Netto investering (Rotterdams geld)	46.696	9.920	3.840	12.437	-8.597	32.936
Doel krediet: Doel krediet: Inspectie en Monitoring heeft aangetoond dat bij een aantal kademuren levensduurverlengende maatregelen getroffen moeten worden. Het betreft de kademuren Rijnhaven Oostzijde, Parkhaven Oostzijde, Hertekade en Kreeksehaven en remmingwerken kademuren.						
De onderbesteding van de jaarraming 2025 kent diverse oorzaken binnen diverse uitvoeringsprojecten: De werkzaamheden aan de damwand Rhijnspoorkade zijn in Q4 2025 aanbesteed en opgestart terwijl de raming uitging van uitvoering in 2025. Dit resulteert in 2025 in een onderbesteding van circa 6 mln. De werkzaamheden worden voornamelijk in 2026 uitgevoerd. In de begroting wordt uitgegaan van vervanging terwijl de damwand uiteindelijk wordt gerenoveerd. Dit in combinatie met een gunstige aanbesteding resulteert dit in een financiële meevaller. De werkzaamheden aan de Westerkade zijn in 2025 vanwege de wereldhavendagen iets later aangevangen dan initieel gepland wat eveneens bijdraagt aan onderbesteding in 2025 op dit investeringskrediet. De werkzaamheden aan deze kademuur lopen door in 2026. De werkzaamheden aan de kademuur Parkhaven Oostzijde zijn afgerond waarbij er sprake is van een onderbesteding van circa 0,6 mln. op dit project.						
Klimaatadaptatie: Vergroening buitenruimte	27.500	1.965	6.374	4.500	1.874	19.161

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie -Raming2025**	**Restantkrediet**
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**
Klimaatadaptatie: Vergroening buitenruimte	27.500	1.965	6.374	4.500	1.874	19.161
Bijdragen van derden	0	0	41	0	41	-41
Netto investering (Rotterdams geld)	27.500	1.965	6.333	4.500	1.833	19.202
Doel krediet: Het betreft verschillende activiteiten die bijdragen aan meerdere doelstellingen, zoals het vergroten van de biodiversiteit, meer groen in de stad						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

en het verbeteren van de klimaatadaptatie.						
Na een opstartfase worden er steeds meer kansengeindentificeerd en initiatieven genomen om extra tevergroenen. DIt resulteert in een overschrijding tov eeninitieel conservatieve raming.						
Leidingen Ingraafvergunning Systeem	2.736	1.986	917	750	167	-167

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**
Leidingen Ingraafvergunning Systeem	2.736	1.986	917	750	167	-167
Netto investering (Rotterdams geld)	2.736	1.986	917	750	167	-167
Doel krediet: Doel krediet: De vervanging van de huidige applicatie Leidingen Ingravingen Systeem (LIS).						
De vervanging LIS bevindt zich in de laatste fase. De verwachting is dat het nieuwe systeem in de zomer 2026 live gaat. In de laatste fase is er toch sprake van onverwachte kosten om het nieuwe systeem te integreren met bestaande systemen. Voor de laatste werkzaamheden wordt in 2026 een budgetophoging ingediend.						
Maastunnelrenovatie	204.741	193.876	317	10.865	-10.547	10.547

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**
Maastunnelrenovatie	204.741	193.876	317	10.865	-10.547	10.547
Bijdragen van derden	1.961	1.871	0	0	0	90
Netto investering (Rotterdams geld)	202.780	192.005	317	10.865	-10.547	10.457
Doel krediet: Dit krediet is bedoeld voor de voorbereidingsfase en de uitvoeringsfase van de renovatie van de Maastunnel.						
De raming van het Maastunnel krediet is abusievelijk niet over de jaren geraamd. Actualisatie vindt plaats in 2026.						
Modernisering Schiebruggen	30.437	12.802	2.407	7.000	-4.593	15.228

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**
Modernisering Schiebruggen	30.437	12.802	2.407	7.000	-4.593	15.228

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Netto investering (Rotterdams geld)	30.437	12.802	2.407	7.000	-4.593	15.228
Doel krediet: Modernisering en centralisering Schiebruggen, levensduurverlengend onderhoud aan de elektrotechnische installaties en ombouw naar afstandbediening van 17 bruggen en sluizen op en rond de Schie. Uitvoering verloopt in delen vanaf 2019 t/m 2023.						
De voorbereiding van de renovatieprojecten van de Erasmusbrug en de Koninginnebrug hebben meer tijd gevraagd.						
Renovatie Maastunnel toegangsgebouwen en bijbehoren	28.070	0	0	4.000	-4.000	28.070

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**
Renovatie Maastunnel toegangsgebouwen en bijbehoren	28.070	0	0	4.000	-4.000	28.070
Netto investering (Rotterdams geld)	28.070	0	0	4.000	-4.000	28.070
Doel krediet: Inspecties van interne en externe deskundigen tonen aan dat de Maastunnel toegangsgebouwen gerenoveerd moeten worden.						
De jaarramingen van dit investeringsbudget waren gebaseerd op een grove planning. De werkzaamheden aan de entreegebouwen zijn eind Q4 2025 opgestart en duren naar verwachting tot het eerste kwartaal 2028. De raming 2026 en verder wordt op basis van een geactualiseerdeuitvoeringsplanning aangepast.						
Rijksmonument begraafplaats Crooswijk, renovatie	882	846	0	36	-36	36

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**
Rijksmonument begraafplaats Crooswijk, renovatie	882	846	0	36	-36	36
Netto investering (Rotterdams geld)	882	846	0	36	-36	36
Doel krediet: Diverse restauratiewerkzaamheden aan het rijksmonument Crooswijk, zoals de restauratie van de gevels en het damestoilet van de kapel, de entree van de begraafplaats Crooswijk (aanpassen linker poortgebouw) en						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

diverse herstel en renovatie werkzaamheden aan de kapel.						
Sportcampus en Park De Twee Heuvels	61.800	28.497	870	1.721	-850	32.432

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**
Sportcampus en Park De Twee Heuvels	61.800	28.497	870	1.721	-850	32.432
Bijdragen van derden	1.442	13	696	385	311	733
Netto investering (Rotterdams geld)	60.358	28.485	174	1.336	-1.161	31.699
Doel krediet: Het sportcomplex Varkenoord wordt omgevormd naar een sportcampus. Dit stimuleert een grotere diversiteit aan sporten en het ongeorganiseerd sporten. Dit is bedoeld om de bewoners van Zuid meer aan het bewegen te krijgen. Door de omzetting naar sportcampus ontstaat ook ruimte voor een aanvullend vastgoedprogramma: onderwijs, retail en commerciële sportvoorzieningen. Rotterdammers maken nog te weinig gebruik van het Park de Twee Heuvels. Dit park kan een veel belangrijkere plek innemen in de recreatie van vooral de bewoners van IJsselmonde. Daartoe krijgt het Park de komende jaren een nieuwe inrichting, en een betere programmering.						
De planning was om in 2025 te starten met het ontwerp van de atletiekbaan en het atletiekgebouw Stadionpark. Echter als gevolg van de keuzes die gemaakt moesten worden in het ontwerp van het buitengebied, zoals de ontsluiting van het gebied en de parkeeroplossing, heeft de ontwerpfase van het project vertraging opgelopen. Voor het ontwerp van het gebied wordt eind 2026 een besluit verwacht.						
Verkeersdynamisch systeem Hoek van Holland	910	840	0	70	-70	70

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**
Verkeersdynamisch systeem Hoek van Holland	910	840	0	70	-70	70
Netto investering (Rotterdams geld)	910	840	0	70	-70	70
Doel krediet: Krediet dient ter voorbereiding van een dynamisch verkeersmanagementsysteem. Dit is nodig om de verkeerssituatie in Hoek						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

van Holland tijdens drukke stranddagen beter te kunnen sturen en te reguleren.						
Vervanging Prullenbakken	4.765	6.016	-1.258	-1.251	-8	8

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**
Vervanging Prullenbakken	4.765	6.016	-1.258	-1.251	-8	8
Netto investering (Rotterdams geld)	4.765	6.016	-1.258	-1.251	-8	8
Doel krediet: Krediet heeft als doel het aantal prullenbakken uit te breiden en waar nodig te vervangen.						
Vervanging vrijverval riolen 2021-2025	265.900	150.622	47.447	48.000	-553	67.831

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**
Vervanging vrijverval riolen 2021-2025	265.900	150.622	47.447	48.000	-553	67.831
Bijdragen van derden	62.656	102.154	44.227	37.252	6.975	-83.725
Netto investering (Rotterdams geld)	203.244	48.468	3.220	10.748	-7.528	151.556
Doel krediet: Dit krediet is bestemd voor het in stand houden van een robuust rioolstelsel. Hiervoor is het nodig delen van het rioolstelsel te vervangen volgens het Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP) 2021-2025. Hiermee voldoet het college aan doelstellingen en langetermijnvisie van Rotterdam om de stad duurzaam en klimaatbestendig in te richten, waterstromen te scheiden en de sponswerking van de buitenruimte te benutten.						
Er worden meerdere rioolvervangingsprojecten tegelijkertijd uitgevoerd. De voortgang van de projecten is verschillend en afhankelijk van meerdere factoren. Dat kan erin resulteren dat er op jaarbasis sprake is van afwijkingen tussen de jaarraming en de gerealiseerde kosten. In boekjaar 2025 is er sprake van een zeer geringe afwijking.						
Voertuigen/Werktuigen 2023 t/m 2026	109.300	44.141	16.335	16.000	335	48.824

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Voertuigen/Werktuigen 2023 t/m 2026	109.300	44.141	16.335	16.000	335	48.824
Netto investering (Rotterdams geld)	109.300	44.141	16.335	16.000	335	48.824
Doel krediet: Dit krediet is bestemd voor de jaarlijkse aanschaf van voertuigen en middelen van de onderhoudswerkplaats door de afdeling Vervoer & Materieel. De kapitaallasten die voortvloeien uit de jaarlijks terugkerende investering wordt terugverdiend vanuit de exploitatie van Vervoer & Materieel.						
Wastemanagementsysteem	2.038	1.915	0	0	0	123

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Beheer van de stad	**1.467.676**	**842.571**	**203.479**	**236.935**	**-33.454**	**421.626**
Wastemanagementsysteem	2.038	1.915	0	0	0	123
Netto investering (Rotterdams geld)	2.038	1.915	0	0	0	123
Doel krediet: Dit krediet is bedoeld voor de aanschaf en invoering van een ICT-systeem (Wastemanagement-systeem). Het doel is efficiënter en minder arbeidsintensief werken in het primaire proces en bij de administratieve ondersteuning van Inzameling & Hergebruik.						
Bestaande stad	**2.532.829**	**675.593**	**205.353**	**271.462**	**-66.110**	**1.651.881**
Bestaande stad opdrachtgever: Bestaande Stad	**21.808**	**9.526**	**229**	**698**	**-469**	**12.053**
Klimaatadaptief maken eigen vastgoed	385	0	0	1	-1	385

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Bestaande Stad	**21.808**	**9.526**	**229**	**698**	**-469**	**12.053**
Klimaatadaptief maken eigen vastgoed	385	0	0	1	-1	385
Netto investering (Rotterdams geld)	385	0	0	1	-1	385
Doel krediet: Bijdrage onderhoudsmaatregelen en -projecten aan de oplossing van de door het Programma Weerwoord gesignaleerde problemen als gevolg van klimaatverandering. Recent onderzoek laat zien dat een extreme bui in Rotterdam tot € 1,3 mld schade kan leiden als gevolg van wateroverlast. Bij bestaand vastgoed kan gedacht worden waterberging, groenblauwe daken e.d.						
Leuvehaven Paviljoen	6.100	5.945	0	0	0	155

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Bestaande Stad	**21.808**	**9.526**	**229**	**698**	**-469**	**12.053**
Leuvehaven Paviljoen	6.100	5.945	0	0	0	155
Netto investering (Rotterdams geld)	6.100	5.945	0	0	0	155
Doel krediet: In het Maritiem District wordt het Leuvehavenpaviljoen ontwikkeld. Het paviljoen biedt onderdak aan het Maritiem Museum, het HIP (Haveninformatiepunt) en horeca.						
Nieuw vastgoed -stimuleren adaptief bouwen	980	0	0	0	0	980

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Bestaande Stad	**21.808**	**9.526**	**229**	**698**	**-469**	**12.053**
Nieuw vastgoed -stimuleren adaptief bouwen	980	0	0	0	0	980
Netto investering (Rotterdams geld)	980	0	0	0	0	980
Doel krediet: Bijdrage in nieuwbouw of renovatieproject aan de oplossing van de door het Programma Weerwoord gesignaleerde problemen als gevolg van klimaatverandering. Recent onderzoek laat zien dat een extreme bui in Rotterdam tot € 1,3 mld schade kan leiden als gevolg van wateroverlast.						
Pilot aardgasvrij (gemeentelijk vastgoed)	6.300	178	5	260	-255	6.117

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Bestaande Stad	**21.808**	**9.526**	**229**	**698**	**-469**	**12.053**
Pilot aardgasvrij (gemeentelijk vastgoed)	6.300	178	5	260	-255	6.117
Netto investering (Rotterdams geld)	6.300	178	5	260	-255	6.117
Doel krediet: In het coalitieakkoord zijn vijf wijken aangewezen die ‘van het gas af’ gaan of daarop voorbereid worden: Prinsenland / Lage Land, Bospolder Tussendijken, Reyeroord (IJsselmonde), Rozenburg en Pendrecht. Het doel is om de vijf wijken voor 2030 geheel aangesloten te hebben op stadsverwarming of een ander aardgasvrij alternatief. In de vijf						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

wijken bevinden zich in totaal 98 maatschappelijke vastgoedobjecten.						
Rijnwaterstraat 7-23 Pompgebouw De Esch	605	0	0	8	-8	605

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Bestaande Stad	**21.808**	**9.526**	**229**	**698**	**-469**	**12.053**
Rijnwaterstraat 7-23 Pompgebouw De Esch	605	0	0	8	-8	605
Netto investering (Rotterdams geld)	605	0	0	8	-8	605
Doel krediet: Dit krediet wordt gebruikt voor een gedeeltelijke renovatie voor locatie Rijnwaterstraat 7-23						
Schiehaven 17 (huisvesting creatieve ondernemers)	688	0	0	200	-200	688

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Bestaande Stad	**21.808**	**9.526**	**229**	**698**	**-469**	**12.053**
Schiehaven 17 (huisvesting creatieve ondernemers)	688	0	0	200	-200	688
Netto investering (Rotterdams geld)	688	0	0	200	-200	688
Doel krediet: Herstelwerkzaamheden om het pand Schiehaven 17 te verhuren voor huisvesting creatieve ondernemers van de afgebrande Keilewerf 1 Vierhavenstraat/Keileweg M4H.						
Vastgoed 2021	3.000	671	224	29	195	2.105

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Bestaande Stad	**21.808**	**9.526**	**229**	**698**	**-469**	**12.053**
Vastgoed 2021	3.000	671	224	29	195	2.105
Netto investering (Rotterdams geld)	3.000	671	224	29	195	2.105
Doel krediet: Om kleine en onverwachte investeringen in gebouwen of voorzieningen te realiseren wordt jaarlijks een vast investeringskrediet aangevraagd. Deze investeringen kunnen worden gedekt uit de huur die de gemeente bij gebruikers in rekening brengt.						
Zonnepanelen vastgoed	3.750	2.732	0	200	-200	1.018

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Bestaande Stad	**21.808**	**9.526**	**229**	**698**	**-469**	**12.053**
Zonnepanelen vastgoed	3.750	2.732	0	200	-200	1.018
Netto investering (Rotterdams geld)	3.750	2.732	0	200	-200	1.018
Doel krediet: Dit krediet is bestemd voor het aanbrengen van circa 12.000 zonnepanelen op gemeentelijk vastgoed. De kapitaallasten worden gedekt uit de besparing op energiekosten en een toegekende subsidie vanuit de Rijksoverheid.						
Bestaande stad opdrachtgever: Cultuur	**469.016**	**44.540**	**28.974**	**39.998**	**-11.026**	**395.502**
Baroeg buitenruimte	0	0	0	0	0	0

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Cultuur	**469.016**	**44.540**	**28.974**	**39.998**	**-11.026**	**395.502**
Baroeg buitenruimte	0	0	0	0	0	0
Doel krediet: De buitenruimte wordt aangepast om het poppodium een zo aantrekkelijk mogelijke entree te bieden.						
Baroeg poppodium	5.000	931	3.128	3.500	-372	941

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Cultuur	**469.016**	**44.540**	**28.974**	**39.998**	**-11.026**	**395.502**
Baroeg poppodium	5.000	931	3.128	3.500	-372	941
Netto investering (Rotterdams geld)	5.000	931	3.128	3.500	-372	942
Doel krediet: Om Baroeg zijn nationale plek als poppodium te laten behouden is er een investering nodig. Hiermee kan Baroeg in de toekomst meer eigen inkomsten generen. Investeren in het backstage gedeelte, vergroting van de capaciteit en geluidsisolatie zijn hiervoor noodzakelijk. De raad van cultuur onderschrijft in het onlangs gepresenteerde cultuurplan advies de zorg over de huidige slechte kwaliteit van huisvesting. Het college is akkoord gegaan met het doen van de investering in Baroeg om het poppodium weer huisvesting te geven die het verdient.						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Collectiecentrum Rotterdam (uitbreiding)	2.850	0	125	36	89	2.725

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Cultuur	**469.016**	**44.540**	**28.974**	**39.998**	**-11.026**	**395.502**
Collectiecentrum Rotterdam (uitbreiding)	2.850	0	125	36	89	2.725
Netto investering (Rotterdams geld)	2.850	0	125	36	89	2.725
Doel krediet: Uitbreidingsdeel van het project Collectiecentrum Rotterdam. Op basis van aantal vierkante meters wordt de totale investering gedeeld in een vervangingsdeel (52%) en een uitbreidingsdeel (48%)						
Cultuurcampus Rotterdam	5.707	1.672	2.797	3.036	-239	1.238

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Cultuur	**469.016**	**44.540**	**28.974**	**39.998**	**-11.026**	**395.502**
Cultuurcampus Rotterdam	5.707	1.672	2.797	3.036	-239	1.238
Bijdragen van derden	0	200	1.575	0	1.575	-1.775
Netto investering (Rotterdams geld)	5.707	1.471	1.222	3.036	-1.814	3.013
Doel krediet: Binnen de Regiodeal Rotterdam Zuid 2019-2022 is de aanpak van de woonomgeving als onderdeel van het programma opgenomen. Daarom is binnen het werkprogramma NPRZ - Wonen 2019-2022 (uitwerking van de Regiodeal) een buitenruimte programma opgenomen. Het doel van het buitenruimte programma is om de komende jaren aantrekkelijke woonmilieus te creëren. Bij een aantrekkelijk woonmilieu hoort kwalitatieve buitenruimte. Een woonomgeving die aantrekkelijk en groen is. Buitenruimte die uitnodigt tot ontmoeten, bewegen, verblijven en verbinden.						
Energieplan de Doelen	3.040	2.918	1.020	122	897	-898

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Cultuur	**469.016**	**44.540**	**28.974**	**39.998**	**-11.026**	**395.502**
Energieplan de Doelen	3.040	2.918	1.020	122	897	-898
Netto investering (Rotterdams geld)	3.040	2.918	1.020	122	897	-897

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Doel krediet: Het verduurzamen van De Doelen door een functionele verbetering in het binnenklimaat met een warmte koude opslag (WKO).						
De aanleg van de bronnen is uitgevoerd zonder dat het krediet tussentijds is bijgesteld. Hierdoor ontstaat een overschrijding op zowel de realisatie als het krediet.						
Groen-blauw dak de Doelen	459	437	0	1	-1	22

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie - Raming2025**	**Restantkrediet**
Bestaande stad opdrachtgever: Cultuur	**469.016**	**44.540**	**28.974**	**39.998**	**-11.026**	**395.502**
Groen-blauw dak de Doelen	459	437	0	1	-1	22
Bijdragen van derden	215	268	0	0	0	-53
Netto investering (Rotterdams geld)	243	169	0	1	-1	74
Doel krediet: In het kader van de vergroening van de stad en het benutten van daken wordt een groenblauw dak op de Doelen aangelegd.						
Integraal Huisvestingplan (IHP) Cultuur	375.300	17.715	6.462	11.669	-5.207	351.123

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie -Raming2025**	**Restantkrediet**
Bestaande stad opdrachtgever: Cultuur	**469.016**	**44.540**	**28.974**	**39.998**	**-11.026**	**395.502**
Integraal Huisvestingplan (IHP) Cultuur	375.300	17.715	6.462	11.669	-5.207	351.123
Netto investering (Rotterdams geld)	375.300	17.715	6.462	11.669	-5.207	351.123
Doel krediet: Het IHP Cultuur is een krediet ter dekking van vervangingsinvesteringen die nodig zijn voor kostenefficiënte (toekomstgerichte) instandhouding van de vastgoed(sub)portefeuille Cultuur						
De besluitvorming over het nieuwe Collectiecentrum Rotterdam heeft circa een half jaar vertraging opgelopen, waardoor € 800.000 minder is uitgegeven dan geraamd. Door beperkte capaciteit zijn maatregelen uit de 20-jaarsaanpak later gestart, wat leidt tot € 3,1 mln onderbesteding in 2025. Het ontwerp wordt in 2026 uitgewerkt en de realisatie start naar verwachting in de tweede helft van 2026. Daarnaast is een factuur voor de Centrale Bibliotheek Rotterdam (€ 1,3 mln) later ontvangen dan verwacht.						

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Museum Boijmans Van Beuningen Voorbereiding	34.800	16.973	10.177	11.300	-1.123	7.650

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Cultuur	**469.016**	**44.540**	**28.974**	**39.998**	**-11.026**	**395.502**
Museum Boijmans Van Beuningen Voorbereiding	34.800	16.973	10.177	11.300	-1.123	7.650
Bijdragen van derden	-11	294	0	0	0	-305
Netto investering (Rotterdams geld)	34.811	16.679	10.177	11.300	-1.123	7.956
Doel krediet: In december 2017 heeft de gemeenteraad een voorbereidingskrediet vastgesteld van € 2,9 mln voor de renovatie van museum Boijmans van Beuningen. De kosten die gepaard gaan met de planvoorbereiding en planuitwerking van de renovatiemaatregelen, betaalt de gemeente uit het voorbereidingskrediet. Het gaat dan om kosten voor onder meer een verkennend onderzoek, een vervolgonderzoek, inschakeling van extra adviseurs en ambtelijke inzet vanuit de gemeente. In december 2018 heeft de gemeenteraad een aanvullend voorbereidingskrediet vastgesteld van € 23,9 mln (als onderdeel van het investeringsbudget) om te starten met de definitiefase waarin een Programma van Eisen, Voorlopig Ontwerp, Definitief Ontwerp en een Bestek worden opgesteld.						
Bij de raming van het uitgavenpatroon voor 2025 van het project renovatie MBVB is rekening gehouden met kosten die uiteindelijk niet in 2025 zijn doorbelast. Deze kosten schuiven door naar 2026 en leiden dan tot uitgaven. Door het lagere uitgavenpatroon is ook de aan het project toegerekende bouwrente in 2025 lager uitgevallen dan verwacht. Een mogelijke toekomstige stijging van het bouwrentepercentage blijft daarbij een financieel risico.						
Theater Rotterdam - trekkenwanden	850	0	0	425	-425	850

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Cultuur	**469.016**	**44.540**	**28.974**	**39.998**	**-11.026**	**395.502**
Theater Rotterdam - trekkenwanden	850	0	0	425	-425	850

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Netto investering (Rotterdams geld)	850	0	0	425	-425	850
Doel krediet: Vervangen trekkenwand in Theater Rotterdam						
Verbouwing Spinozaweg 300	500	1.268	-1.103	-768	-335	335

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Cultuur	**469.016**	**44.540**	**28.974**	**39.998**	**-11.026**	**395.502**
Verbouwing Spinozaweg 300	500	1.268	-1.103	-768	-335	335
Netto investering (Rotterdams geld)	500	1.268	-1.103	-768	-335	335
Doel krediet: Het pand aan de Spinozaweg 300 (IJsselmonde), waarin poppodium Baroeg is gevestigd, voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd. Op basis van een gezamenlijke verkenning tussen stichting poppodium Baroeg en de gemeente Rotterdam is gekozen voor een renovatie. De dekking van de bijbehorende kapitaalslasten is geborgd in de kostprijs dekkende huur.						
Vernieuwing Centrale Bibliotheek Rotterdam	36.910	2.391	6.363	7.676	-1.314	28.156

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Cultuur	**469.016**	**44.540**	**28.974**	**39.998**	**-11.026**	**395.502**
Vernieuwing Centrale Bibliotheek Rotterdam	36.910	2.391	6.363	7.676	-1.314	28.156
Bijdragen van derden	0	0	0	596	-596	0
Netto investering (Rotterdams geld)	36.910	2.391	6.363	7.080	-718	28.156
Doel krediet: Na vaststellen van het Voorlopig Ontwerp op 22 juni 2023 is voor de vernieuwing van de Centrale Bibliotheek Rotterdam een investeringskrediet verstrekt. Hierbij is het voorbereidingskrediet opgehoogd en is krediet beschikbaar voor de opvolgende fases tot einde werk. Dit krediet is bestemd voor de deelprojecten; Inrichting CBR, Fietsenstalling en de investering voor de tijdelijke huisvesting op de Librijesteeg. Tevens is hier een voorbereidingskrediet opgenomen voor de buitenruimte. Het krediet voor de vernieuwing van het gebouw op de Hoogstraat zelf valt onder het verzamelkrediet IHP.						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De aannemer heeft later dan verwacht termijnstaten ingediend. Hierdoor is in 2025 € 1,3 mln minder uitgegeven dan geraamd.						
Vervanging koelmachines nieuwe Luxor	600	235	0	1	-1	365

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Cultuur	**469.016**	**44.540**	**28.974**	**39.998**	**-11.026**	**395.502**
Vervanging koelmachines nieuwe Luxor	600	235	0	1	-1	365
Netto investering (Rotterdams geld)	600	235	0	1	-1	365
Doel krediet: Aansluiting van Nieuwe Luxor (gemeentelijk vastgoed) op maaskoeling door het koudenet van Eneco. Deze huidige koelmachines zijn in 2021 aan vervanging toe en dus is dit een natuurlijk vervangingsmoment en kans om te verduurzamen.						
Aankoop Huis van de Wijk Zevensprong (Hoogvliet)	3.000	0	5	3.000	-2.995	2.995

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Cultuur	**469.016**	**44.540**	**28.974**	**39.998**	**-11.026**	**395.502**
Aankoop Huis van de Wijk Zevensprong (Hoogvliet)	3.000	0	5	3.000	-2.995	2.995
Netto investering (Rotterdams geld)	3.000	0	5	3.000	-2.995	2.995
Doel krediet: Aankoop pand voor de functie Huis van de Wijk in Hoogvliet.						
De aankoop van dit pand is in 2025 niet bij de notaris gepasseerd, omdat de huidige eigenaar (onder andere om fiscale redenen) nog niet tot verkoop wilde overgaan. Hierdoor zijn de geraamde uitgaven in 2025 nog niet gerealiseerd.						
Bestaande stad opdrachtgever: Onderwijs	**1.274.429**	**502.443**	**120.880**	**148.995**	**-28.115**	**651.106**
Erasmus University College aanpassing pand Nieuwmarkt1a	20.300	13.068	0	327	-327	7.232

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Onderwijs	**1.274.429**	**502.443**	**120.880**	**148.995**	**-28.115**	**651.106**
Erasmus University College aanpassing pand Nieuwmarkt1a	20.300	13.068	0	327	-327	7.232

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bijdragen van derden	2.565	2.565	0	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	17.735	10.503	0	327	-327	7.232
Doel krediet: Dit krediet dient voor het verbouwen en geschikt maken van het pand aan Nieuwemarkt 1a voor de vestiging van het Erasmus University College.						
Huisvesting voor- en vroegschoolse educatie in scholen	10.000	0	1	56	-55	9.999

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Onderwijs	**1.274.429**	**502.443**	**120.880**	**148.995**	**-28.115**	**651.106**
Huisvesting voor- en vroegschoolse educatie in scholen	10.000	0	1	56	-55	9.999
Netto investering (Rotterdams geld)	10.000	0	1	56	-55	9.999
Doel krediet: Het uitbreiden van scholen in het basisonderwijs voor voor- en vroegschoolse educatie voor peuters, om zo de integratie tussen de voor- en vroegschoolse educatie en scholen te optimaliseren.						
Kinderopvang met Voorschoolse Educatie in nieuwbouwscholen	29.000	0	0	264	-264	29.000

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Onderwijs	**1.274.429**	**502.443**	**120.880**	**148.995**	**-28.115**	**651.106**
Kinderopvang met Voorschoolse Educatie in nieuwbouwscholen	29.000	0	0	264	-264	29.000
Netto investering (Rotterdams geld)	29.000	0	0	264	-264	29.000
Doel krediet: Uitvoering geven aan beleidsregel "Kinderopvang met VE in nieuwbouw scholen". Hiermee wordt uitvoering gegeven aan doelstellingen Nieuw Rotterdams Onderwijs Beleid en IHP Onderwijs.						
Nieuwbouw Argonautenweg - Sport en Zorg	465	0	0	267	-267	465

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Onderwijs	**1.274.429**	**502.443**	**120.880**	**148.995**	**-28.115**	**651.106**
Nieuwbouw Argonautenweg - Sport en Zorg	465	0	0	267	-267	465
Netto investering (Rotterdams geld)	465	0	0	267	-267	465

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Doel krediet: Dit krediet is bedoeld als investeringskrediet om in Rozenburg een multifunctioneel centrum te realiseren. In het Integraal Huisvestings Plan (IHP) is een nieuwbouwproject voor onderwijs in combinatie met sport en zorg opgenomen. In het IHP is budget beschikbaar voor het onderwijsdeel. Dit krediet betreft het deel van sport en zorg. Deze investering wordt gedekt via de huur die de gebruikers betalen.						
Nieuwbouw Hazelaarweg 50 - Rijndam oplevering 2020	13.318	812	12.506	12.506	0	0

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie -Raming2025**	**Restantkrediet**
Bestaande stad opdrachtgever: Onderwijs	**1.274.429**	**502.443**	**120.880**	**148.995**	**-28.115**	**651.106**
Nieuwbouw Hazelaarweg 50 - Rijndam oplevering 2020	13.318	812	12.506	12.506	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	13.318	812	12.506	12.506	0	0
Doel krediet: Dit krediet is bestemd voor investering in het Onderwijs en Revalidatiecentrum (ORC) op de locatie Hazelaarweg 50 voor Mytylschool De Brug, de Tyltylschool en Rijndam Revalidatie. Het betreft hier special onderwijs voor meervoudig gehandicapte kinderen. De investering in het Rijndamgedeelte wordt volledig gedekt door de inkomsten uit de toekomstige huursommen.						
Onderwijshuisvesting	1.156.946	488.237	108.373	105.575	2.798	560.336

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie -Raming2025**	**Restantkrediet**
Bestaande stad opdrachtgever: Onderwijs	**1.274.429**	**502.443**	**120.880**	**148.995**	**-28.115**	**651.106**
Onderwijshuisvesting	1.156.946	488.237	108.373	105.575	2.798	560.336
Bijdragen van derden	0	762	457	0	457	-1.219
Netto investering (Rotterdams geld)	1.156.946	487.475	107.916	105.575	2.341	561.555
Doel krediet: Dit krediet is bedoeld om te investeren in onderwijshuisvesting in Rotterdam. In het meerjarenplan Onderwijshuisvesting 2015-2019 staat de ambitie om de achterstanden in de onderwijshuisvesting aan te pakken.						
De overschrijding is € 2,8 mln . Evenals voorgaande jaren is er voor dit krediet geen sprake van planningsoptimisme. De realisatie is 2,5% meer dan verwacht. In de raming en realisatie						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

waren de projecten Laan op Zuid en OSC Stadionpark voor € 41,9 mln meegenomen. Deze projecten vallen onder het krediet Onderwijshuisvesting – Regiodeal.						
Onderwijshuisvesting - regiodeal	44.400	326	0	30.000	-30.000	44.074

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie -Raming2025**	**Restantkrediet**
Bestaande stad opdrachtgever: Onderwijs	**1.274.429**	**502.443**	**120.880**	**148.995**	**-28.115**	**651.106**
Onderwijshuisvesting - regiodeal	44.400	326	0	30.000	-30.000	44.074
Bijdragen van derden	0	0	0	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	44.400	326	0	30.000	-30.000	44.074
Doel krediet: Krediet is bedoeld voor onderwijshuisvesting waarmee uitvoering wordt gegeven aan de regio-deal Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NRPZ). Het Rijk draagt hier € 14 mln aan bij.						
De realisatie in 2025 is per abuis verwerkt op het krediet Onderwijshuisvesting. De uitgaven voor de projecten Laan op Zuid (€ 11,1 mln) en Stadionpark (€ 30,8 mln) worden bekostigd vanuit de Regiodeal. Beide projecten zijn in uitvoering en worden naar verwachting in 2026 opgeleverd.						
Bestaande stad opdrachtgever: Overhead	**174.046**	**23.158**	**30.827**	**26.539**	**4.288**	**120.060**
Gebiedsontwikkeling Nieuw Kralingen	60.919	22.226	21.023	23.081	-2.058	17.670

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie -Raming2025**	**Restantkrediet**
Bestaande stad opdrachtgever: Overhead	**174.046**	**23.158**	**30.827**	**26.539**	**4.288**	**120.060**
Gebiedsontwikkeling Nieuw Kralingen	60.919	22.226	21.023	23.081	-2.058	17.670
Netto investering (Rotterdams geld)	60.919	22.226	21.023	23.081	-2.058	17.670
Doel krediet: Het realiseren van milieuparken.						
Door bouwvertraging bij het voormalige milieupark aan de Melanchtonweg is in 2025 € 3,3 mln minder uitgegeven dan geraamd. Daarnaast zijn € 1,0 mln aan nagekomen uitgaven voor de HER (Soesterbergstraat) verwerkt die niet in de raming waren opgenomen.						
IHP Concernhuisvesting divers panden	70.602	613	9.787	2.930	6.857	60.201

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Overhead	**174.046**	**23.158**	**30.827**	**26.539**	**4.288**	**120.060**
IHP Concernhuisvesting divers panden	70.602	613	9.787	2.930	6.857	60.201
Netto investering (Rotterdams geld)	70.602	613	9.787	2.930	6.857	60.201
Doel krediet: Vervangingsinvesteringen voor inrichting van concernhuisvestingslocaties, die zijn opgenomen in het IHP-CHV 2021-2030 met startdatum 2021 en 2022.						
Door het doorschuiven van de aankoop van Lucie Vuylstekeweg 5 van 2024 naar 2025, ontstaat een overschrijding op de realisatie in 2025.						
Integraal Huisvestingsplan CHV (Vastgoed) 20jrs aanpak	30.169	0	17	377	-360	30.152

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Overhead	**174.046**	**23.158**	**30.827**	**26.539**	**4.288**	**120.060**
Integraal Huisvestingsplan CHV (Vastgoed) 20jrs aanpak	30.169	0	17	377	-360	30.152
Netto investering (Rotterdams geld)	30.169	0	17	377	-360	30.152
Doel krediet: Doel krediet: In een IHP worden vervangingsinvesteringen m.b.t. gemeentelijke vastgoedobjecten voor de komende 10 jaar (2021-2030) in beeld gebracht, die nodig zijn voor kosten efficiënte (toekomstgerichte) instandhouding van de vastgoedportefeuille.						
Integraal Huisvestingsplan CHV Uitbreiding (SO-VG)	11.501	0	0	144	-144	11.501

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Overhead	**174.046**	**23.158**	**30.827**	**26.539**	**4.288**	**120.060**
Integraal Huisvestingsplan CHV Uitbreiding (SO-VG)	11.501	0	0	144	-144	11.501
Netto investering (Rotterdams geld)	11.501	0	0	144	-144	11.501
Doel krediet: Uitbreidingsinvesteringen voor inrichting van CHV-locaties, die zijn opgenomen in het IHP-CHV 2021-2030.						
Kantoorpanden label C	855	319	0	7	-7	536

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Overhead	**174.046**	**23.158**	**30.827**	**26.539**	**4.288**	**120.060**
Kantoorpanden label C	855	319	0	7	-7	536
Netto investering (Rotterdams geld)	855	319	0	7	-7	536
Doel krediet: Conform wet- en regelgeving moeten alle kantoorpanden per 1-1-2023 beschikken over minimaal energielabel C en per 2030 over energielabel A. Door het doorvoeren van deze verplichting worden kantoorgebouwen energiezuiniger en daalt de CO2 uitstoot. Noodzakelijk is het investeren in 5 panden, waarbij het gaat om een totaal investeringsbedrag van € 0,8 mln. Voor locaties waarbij een sloop/nieuwbouw of herhuisvestingsvraagstuk speelt, volgen op een later moment aparte kredietaanvragen.						
Bestaande stad opdrachtgever: Sport	**354.367**	**60.706**	**17.213**	**32.164**	**-14.951**	**276.448**
Aanleg sportcomplex Sperwers	800	693	47	1	46	60

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Sport	**354.367**	**60.706**	**17.213**	**32.164**	**-14.951**	**276.448**
Aanleg sportcomplex Sperwers	800	693	47	1	46	60
Bijdragen van derden	0	0	1	0	1	-1
Netto investering (Rotterdams geld)	800	693	46	1	45	61
Doel krediet: Aanleg sportcomplex door realisatie kunstgrasveld, tennisbaan en jeu de boules baan en renovatie van bestaande opstal.						
Aanleg trainingsfaciliteiten BVO Excelsior (Hazelaarweg)	4.000	0	1.710	300	1.410	2.290

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Sport	**354.367**	**60.706**	**17.213**	**32.164**	**-14.951**	**276.448**
Aanleg trainingsfaciliteiten BVO Excelsior (Hazelaarweg)	4.000	0	1.710	300	1.410	2.290
Netto investering (Rotterdams geld)	4.000	0	1.710	300	1.410	2.290
Doel krediet: Aanleg twee natuurgrasvelden als permanente trainingsfaciliteit BVO Excelsior aan de Hazelaarweg						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De opdracht en uitvoering zijn sneller verlopen dan verwacht, waardoor termijnbetalingen aan het Sportbedrijf hoger zijn geweest dan geraamd. De oplevering is voorzien medio 2026 en blijft binnen het krediet van maximaal € 4 mln.						
DVT fundatievervanging kunstgrasveld vv Hillegersberg Duivenpad 11	520	219	253	301	-48	48

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Sport	**354.367**	**60.706**	**17.213**	**32.164**	**-14.951**	**276.448**
DVT fundatievervanging kunstgrasveld vv Hillegersberg Duivenpad 11	520	219	253	301	-48	48
Netto investering (Rotterdams geld)	520	219	253	301	-48	48
Doel krediet: Vervangen van de verzakte fundatielagen naar een grauwacke fundering, geschikt voor dit deel van de stad (veengrond)						
Huis op Zuid	33.200	28.781	4.291	4.419	-128	128

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Sport	**354.367**	**60.706**	**17.213**	**32.164**	**-14.951**	**276.448**
Huis op Zuid	33.200	28.781	4.291	4.419	-128	128
Bijdragen van derden	0	0	216	0	216	-216
Netto investering (Rotterdams geld)	33.200	28.781	4.074	4.419	-345	345
Doel krediet: Het Huis op Zuid bestaat uit ongeveer 24 appartementen in de vrije sector, een zwembad van 25 meter en een instructiebad, een sporthal met drie zaaldelen en sportgerelateerde horeca, en de basisschool ‘Nelson Mandela’. Dit geheel is gebouwd om het zwembad Afrikaanderwijk, de Afrikaanderhal en de huidige basisschool te vervangen. Het Huis op Zuid heeft een sleutelfunctie in het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ). Het verbindt de Afrikaanderwijk en de Kop van Zuid met elkaar.						
IHP Sport 2020 voorbereidingskrediet	18.079	16.137	1.180	1.942	-762	762

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Sport	**354.367**	**60.706**	**17.213**	**32.164**	**-14.951**	**276.448**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

IHP Sport 2020 voorbereidingskrediet	18.079	16.137	1.180	1.942	-762	762
Bijdragen van derden	0	0	10	0	10	-10
Netto investering (Rotterdams geld)	18.079	16.137	1.170	1.942	-772	772
Doel krediet: Op basis van de eerder vastgestelde IHP Sport, Onderwijs en Cultuur worden de investeringskredieten voor het Onderdeel Sport aangevraagd. Voor de voorbereidingskosten van vastgestelde urgente projecten waaronder de vervanging Zwembad Overschie en Sporthal Schuttersveld wordt krediet aangevraagd.						
Voorbereidingskrediet 2020 was voorloper van het huidige IHP sport krediet. De besteding en realisatie van project Sparta / Nieuw Terbregge loopt nog door in 2026. Hiermee was in de raming geen rekening gehouden.						
Integraal Huisvestingsplan (IHP) Sport	286.348	7.462	9.201	24.201	-15.000	269.685

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie -Raming2025**	**Restantkrediet**
Bestaande stad opdrachtgever: Sport	**354.367**	**60.706**	**17.213**	**32.164**	**-14.951**	**276.448**
Integraal Huisvestingsplan (IHP) Sport	286.348	7.462	9.201	24.201	-15.000	269.685
Netto investering (Rotterdams geld)	286.348	7.462	9.201	24.201	-15.000	269.685
Doel krediet: Het IHP Sport is een krediet ter dekking van vervangingsinvesteringen die nodig zijn voor kostenefficiënte (toekomstgerichte) instandhouding van de vastgoed(sub)portefeuille Sport.						
Projecten binnen het IHP-krediet lopen vertraging op, onder andere bij zwembad Overschie, accommodatie Schuttersveld, Oostervant en Zevenkampse Ring. De planning in de raming bleek te optimistisch.						
Realisatie dierenasiel	7.420	7.414	531	0	531	-525

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie -Raming2025**	**Restantkrediet**
Bestaande stad opdrachtgever: Sport	**354.367**	**60.706**	**17.213**	**32.164**	**-14.951**	**276.448**
Realisatie dierenasiel	7.420	7.414	531	0	531	-525
Netto investering (Rotterdams geld)	7.420	7.414	531	0	531	-525
Doel krediet: Het realiseren van een duurzaam en demontabel Dierenasiel in verband met toekomstige						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

herontwikkeling op de Abraham van Stolkweg 33.						
Het krediet had in 2025 moeten worden verhoogd, omdat het oorspronkelijk krediet niet voldoende is gebleken. Dit is niet gebeurd. De overschrijding heeft de volgende oorzaken: Het ontwerp is aangepast, de positie van het gebouw is verschoven en er zijn op verzoek van de gebruiker aanpassingen doorgevoerd. Door stagnatie heeft het project langer geduurd dan beoogd en zijn er meer organisatiekosten geboekt.						
Uitbreiding Topsportcentrum Rotterdam voorbereidingskrediet	4.000	0	0	1.000	-1.000	4.000

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Sport	**354.367**	**60.706**	**17.213**	**32.164**	**-14.951**	**276.448**
Uitbreiding Topsportcentrum Rotterdam voorbereidingskrediet	4.000	0	0	1.000	-1.000	4.000
Netto investering (Rotterdams geld)	4.000	0	0	1.000	-1.000	4.000
Doel krediet: Voorbereidingskrediet voor de uitbreiding van het Topsportcentrum Rotterdam.						
Op basis van de resultaten uit de dialoogfase is de haalbaarheid van de uitbreiding van het Topsportcentrum opnieuw beoordeeld. In overleg met de wethouder is besloten het programma aan te passen en alternatieve locaties te onderzoeken; het doorschuiven van de uitvoering was nog niet verwerkt in de raming.						
Bestaande stad opdrachtgever: Stedelijke Ontwikkeling	**118.350**	**25.810**	**4.168**	**6.032**	**-1.863**	**88.371**
Bewaakte fietsenstalling OV-knooppunt Kralingse Zoom	1.133	921	0	0	0	212

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Stedelijke Ontwikkeling	**118.350**	**25.810**	**4.168**	**6.032**	**-1.863**	**88.371**
Bewaakte fietsenstalling OV-knooppunt Kralingse Zoom	1.133	921	0	0	0	212
Bijdragen van derden	469	469	0	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	664	452		0	0	212
Doel krediet: De bouw en inrichting van een bewaakte openbare fietsenstalling bij P+R Kralingse Zoom.						

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Fietsenstalling Centrale Bibliotheek Rotterdam	0	0	0	0	0	0

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Stedelijke Ontwikkeling	**118.350**	**25.810**	**4.168**	**6.032**	**-1.863**	**88.371**
Fietsenstalling Centrale Bibliotheek Rotterdam	0	0	0	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	0	0	0	0	0	0
Doel krediet: Dekking voor een fietsenstalling als onderdeel van het project Vernieuwing Centrale Bibliotheek Rotterdam. De stalling is voor circa 1000 fietsen.						
Fietsenstalling Zuidplein (Hart van Zuid)	4.734	0	726	947	-221	4.008

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Stedelijke Ontwikkeling	**118.350**	**25.810**	**4.168**	**6.032**	**-1.863**	**88.371**
Fietsenstalling Zuidplein (Hart van Zuid)	4.734	0	726	947	-221	4.008
Bijdragen van derden	300					300
Netto investering (Rotterdams geld)	4.434		726	947	-221	3.708
Doel krediet: Het realiseren van een nieuwe fietsenstalling bij het het metrostation Hart van Zuid.						
Maassilo elevatoren	0	0	0	0	0	0

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Stedelijke Ontwikkeling	**118.350**	**25.810**	**4.168**	**6.032**	**-1.863**	**88.371**
Maassilo elevatoren	0	0	0	0	0	0
Doel krediet: Loskoppelen elevatoren van Maassilo en zelf in beheer nemen (ter bevordering van verkoop Maassilo).						
Parkeergarage Kiphof (brandveiligheid)	800	0	224	800	-576	576

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Stedelijke Ontwikkeling	**118.350**	**25.810**	**4.168**	**6.032**	**-1.863**	**88.371**
Parkeergarage Kiphof (brandveiligheid)	800	0	224	800	-576	576
Netto investering (Rotterdams geld)	800	0	224	800	-576	576

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Doel krediet: In een IHP worden vervangingsinvesteringen m.b.t. gemeentelijke vastgoedobjecten voor de komende 10 jaar (2021-2030) in beeld gebracht, die nodig zijn voor kosten efficiënte (toekomstgerichte) instandhouding van de vastgoedportefeuille.						
De uitvoering van de brandveiligheidsmaatregelen in de Kiphofgarage is vertraagd en schuift door naar 2026.						
Parkeergarage Museumpark kogelvrij glas	2.000	0	0	0	0	2.000

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Stedelijke Ontwikkeling	**118.350**	**25.810**	**4.168**	**6.032**	**-1.863**	**88.371**
Parkeergarage Museumpark kogelvrij glas	2.000	0	0	0	0	2.000
Netto investering (Rotterdams geld)	2.000	0	0	0	0	2.000
Doel krediet: Het aanbrengen van kogelvrij glas leidt tot een significante kwaliteitsverbetering. Het lost direct de uitdaging van de gevolgen van vandalisme - vervanging van glas - op.						
Rotterdams Weerwoord (gemeentelijk vastgoed)	10.928	10.751	280	177	103	-103

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Stedelijke Ontwikkeling	**118.350**	**25.810**	**4.168**	**6.032**	**-1.863**	**88.371**
Rotterdams Weerwoord (gemeentelijk vastgoed)	10.928	10.751	280	177	103	-103
Netto investering (Rotterdams geld)	10.928	10.751	280	177	103	-103
Doel krediet: De problemen bij panden met een hoog risico voor wateroverlast bij hevige regen worden aangepakt. Met de beoogde maatregelen worden zoveel mogelijk ook andere effecten van het veranderende klimaat aangepakt, zoals hitte en droogte.						
De overschrijding wordt veroorzaakt doordat uitvoeringsprojecten in de buitenruimte om wateroverlast in panden te voorkomen hoger zijn uitgevallen dan initieel geraamd. De kosten gemoeid met de monitoring van de voortgang van de collegetarget pakten eveneens hoger uit dan geraamd. Rotterdams WeerWoord heeft						

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

ook de uitvoering van een aantal openbare groenblauwe schoolpleinen overgenomen van Rotterdam gaat voor groen omdat deze een bijdrage leverden aan het behalen van ons collegetarget.						
Top 6 parkeergarages, verbeteren bouwkundige gebreken	17.676	12.835	1.222	250	972	3.618

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie -Raming2025**	**Restantkrediet**
Bestaande stad opdrachtgever: Stedelijke Ontwikkeling	**118.350**	**25.810**	**4.168**	**6.032**	**-1.863**	**88.371**
Top 6 parkeergarages, verbeteren bouwkundige gebreken	17.676	12.835	1.222	250	972	3.618
Bijdragen van derden	0	3.724	0	0	0	-3.724
Netto investering (Rotterdams geld)	17.676	9.111	1.222	250	972	7.342
Doel krediet: Op 21 juni 2016 heeft het college van B&W het Parkeerplan 2016-2018 'Parkeren in beweging' vastgesteld en aangeboden aan de gemeenteraad.Tegelijkertijd heeft het college een aantal besluiten genomen over de parkeeropdracht en is het college akkoord gegaan met de uitwerking van de bestuursopdracht parkeren. Er is geconstateerd dat bij zes parkeerobjecten (Veranda, Schouwburgplein, Museumpark, Sint Jacobsplaats, Beverwaard en Markthal) bouwkundige gebreken zijn. Deze zijn veroorzaakt door verkeerde detailleringsbeslissingen tijdens de ontwerp- en uitvoeringsfase. Dit krediet wordt ingezet om deze gebreken te verhelpen.						
De hogere realisatie hangt samen met een langere doorlooptijd van het project Museumparkgarage. Dit komt onder andere door vertraging in de uitvoering, een wisseling van aannemer en hogere kosten voor directievoering, begeleiding en materialen.						
Uitbreiding P+R Kralingse Zoom	34.130	533	977	1.000	-23	32.620

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie - Raming2025**	**Restantkrediet**
Bestaande stad opdrachtgever: Stedelijke Ontwikkeling	**118.350**	**25.810**	**4.168**	**6.032**	**-1.863**	**88.371**
Uitbreiding P+R Kralingse Zoom	34.130	533	977	1.000	-23	32.620
Netto investering (Rotterdams geld)	34.130	533	977	1.000	-23	32.620
Doel krediet: Uitbreiden P+R Kralingse Zoom met drie lagen,						

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

totaal 525 extra plaatsen.						
Uitbreiding P+R Meijersplein	37.435	356	739	1.000	-261	36.340

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Stedelijke Ontwikkeling	**118.350**	**25.810**	**4.168**	**6.032**	**-1.863**	**88.371**
Uitbreiding P+R Meijersplein	37.435	356	739	1.000	-261	36.340
Netto investering (Rotterdams geld)	37.435	356	739	1.000	-261	36.340
Doel krediet: Uitbreiding capaciteit P+R Meijersplein. Realiseren extra parkeerplaatsen op P+R Meijersplein met 500 plaatsen.						
Vloercoating parkeergarages	9.514	414	0	1.858	-1.857	9.100

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: Stedelijke Ontwikkeling	**118.350**	**25.810**	**4.168**	**6.032**	**-1.863**	**88.371**
Vloercoating parkeergarages	9.514	414	0	1.858	-1.857	9.100
Netto investering (Rotterdams geld)	9.514	414	0	1.858	-1.857	9.100
Doel krediet: Het voorzien van een antislip-beschermlaag in een viertal parkeergarages.						
De vloercoatings in de parkeergarages Meent, Boompjes en Oude Haven zijn al vóór 2025 uitgevoerd, terwijl hiervoor in 2025 nog € 1,1 mln was geraamd. Daarnaast is de uitvoering van de vloercoatings in de Kiphofgarage vertraagd naar 2026 (€ 700.000).						
Bestaande stad opdrachtgever: ZWW	**120.813**	**9.410**	**3.062**	**17.036**	**-13.974**	**108.341**
Aankoop pand Kralingse Plaslaan	7.740	2.458	153	267	-113	5.128

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: ZWW	**120.813**	**9.410**	**3.062**	**17.036**	**-13.974**	**108.341**
Aankoop pand Kralingse Plaslaan	7.740	2.458	153	267	-113	5.128
Netto investering (Rotterdams geld)	7.740	2.458	153	267	-113	5.128
Doel krediet: Aankoop en verbouwing van de Kralingse Plaslaan van tot een semi-murale opvang voorziening voor de doelgroep kwetsbare jongeren						
Huis van de Wijk t Steiger t.b.v planontwikkeling	135	118	0	0	0	17

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Schalm/Katendrecht						

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: ZWW	**120.813**	**9.410**	**3.062**	**17.036**	**-13.974**	**108.341**
Huis van de Wijk t Steiger t.b.v planontwikkeling Schalm/Katendrecht	135	118	0	0	0	17
Netto investering (Rotterdams geld)	135	118	0	0	0	17
Doel krediet: Voorbereidingskosten voor een welzijnsvastgoedontwikkeling als vervanging voor Het Steiger.						
Integraal Huisvestingsplan (IHP) Welzijn	27.549	429	323	3.555	-3.232	26.797

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: ZWW	**120.813**	**9.410**	**3.062**	**17.036**	**-13.974**	**108.341**
Integraal Huisvestingsplan (IHP) Welzijn	27.549	429	323	3.555	-3.232	26.797
Bijdragen van derden	0	0	52	0	52	-52
Netto investering (Rotterdams geld)	27.549	429	271	3.555	-3.284	26.849
Doel krediet: Het IHP Welzijn Cultuur is een krediet ter dekking van vervangingsinvesteringen die nodig zijn voor kostenefficiënte (toekomstgerichte) instandhouding van de vastgoed(sub)portefeuille Welzijn						
De raming voor uitvoering werkzaamheden aan de Banier was te optimistisch: € 2 mln schuift door naar 2026. De projecten "20 jaar focus" zijn vanwege capaciteitsgebrek nog niet in 2025 begonnen (€ 700.000) Realisatie Oud Mathenesse (De Put) is per abuis voor € 600.000 in de raming terecht gekomen.						
Integraal Huisvestingsplan (IHP) Zorg	21.874	2.539	1.364	6.011	-4.648	17.971

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: ZWW	**120.813**	**9.410**	**3.062**	**17.036**	**-13.974**	**108.341**
Integraal Huisvestingsplan (IHP) Zorg	21.874	2.539	1.364	6.011	-4.648	17.971
Netto investering (Rotterdams geld)	21.874	2.539	1.364	6.011	-4.648	17.971
Doel krediet: Het IHP Zorg is een krediet ter dekking van vervangingsinvesteringen die nodig zijn voor kostenefficiënte (toekomstgerichte)						

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

instandhouding van de vastgoed(sub)portefeuille Zorg.						
De werkzaamheden Renovatie Heer Vrankestraat 26 en Boszoom 60 hebben vertraging opgelopen; de opstartfase schuift door naar 2026 (€ 4 mln) De werkzaamheden Kralingse Plaslaan 108 is vertraagd, vanwege het kiezen voor een andere marktbenaderingsstrategie (€ 1 mln). Verder meerkosten aan de Volkelstraat van € 500.000 (renovatie van het bestaande pand en uitbreiding van de opvangplekken)						
Meerjaren programma gemeentelijke vastgoed MO/BW 2024-2028	58.693	0	1.184	7.180	-5.996	57.509

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: ZWW	**120.813**	**9.410**	**3.062**	**17.036**	**-13.974**	**108.341**
Meerjaren programma gemeentelijke vastgoed MO/BW 2024-2028	58.693	0	1.184	7.180	-5.996	57.509
Netto investering (Rotterdams geld)	58.693	0	1.184	7.180	-5.996	57.509
Doel krediet: Meerjaren programma gemeentelijk vastgoed MO/BW 2022/2028 als doel vervangende nieuwbouw en/ of uitgebreide renovatie van gemeentelijke posities ten behoeve van Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen.						
De werkzaamheden Kralingse Plaslaan 108 is vertraagd, vanwege het kiezen voor een andere marktbenaderingsstrategie (€ 3,5 mln). De realisatie van een grote nieuwbouwlocatie aan de Zomerhofstraat 47 heeft vertraging opgelopen (€ 2,5 mln).						
Multifunctionele opvanglocatie Capelsebrug (voorbereidingskrediet)	600	0	0	8	-8	600

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: ZWW	**120.813**	**9.410**	**3.062**	**17.036**	**-13.974**	**108.341**
Multifunctionele opvanglocatie Capelsebrug (voorbereidingskrediet)	600	0	0	8	-8	600
Netto investering (Rotterdams geld)	600	0	0	8	-8	600
Doel krediet: Voorbereidingskrediet voor de multifunctionele						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

opvanglocatie i.r.t. verbouwing/renovatie Capelsebrug.						
Verbouwing locatie Beverwaard voor opvang van doelgroep jongeren 18+	2.681	2.671	15	10	5	-5

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: ZWW	**120.813**	**9.410**	**3.062**	**17.036**	**-13.974**	**108.341**
Verbouwing locatie Beverwaard voor opvang van doelgroep jongeren 18+	2.681	2.671	15	10	5	-5
Bijdragen van derden	558	418	0	140	-140	140
Netto investering (Rotterdams geld)	2.123	2.253	15	-130	145	-145
Doel krediet: Verbouwing locatie Beverwaard voor de opvang van de doelgroep jongeren 18+						
Het project is in 2024 geactiveerd. Het krediet is zeer licht overschreden. Het heeft te maken met het in 2025 plaatsen van een hek naar de locatie dat niet was meegenomen in het krediet.						
Verhuizing Centr. Sexueel Geweld en Filomena naar Litlle C	1.541	1.195	23	5	18	324

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Bestaande stad opdrachtgever: ZWW	**120.813**	**9.410**	**3.062**	**17.036**	**-13.974**	**108.341**
Verhuizing Centr. Sexueel Geweld en Filomena naar Litlle C	1.541	1.195	23	5	18	324
Netto investering (Rotterdams geld)	1.541	1.195	23	5	18	324
Doel krediet: Het Centrum voor Seksueel Geweld en Filomena (het Centrum voor Huiselijk Geweld en Kindermishandeling, onderdeel van Stichting Veilig Thuis), nu gehuisvest bij de GGD op de Schiedamsdijk, gaan verhuizen naar Little C, de Karl Weisbardstraat 225.						
Dienstverlening	**10.305**	**2.883**	**2.281**	**2.822**	**-541**	**5.141**
Aanpak omzetten E-suite 2023	1.153	1.128	23	25	-2	2

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Dienstverlening	**10.305**	**2.883**	**2.281**	**2.822**	**-541**	**5.141**
Aanpak omzetten E-suite 2023	1.153	1.128	23	25	-2	2
Netto investering (Rotterdams geld)	1.153	1.128	23	25	-2	2

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Doel krediet: Het programma DA RAVE (omzetting E-Suit naar CommonGround) uit de Digitaliseringsagenda heeft een investeringscomponent.						
Aanpak vervanging E-suite	8.000	1.478	2.089	2.522	-433	4.433

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Dienstverlening	**10.305**	**2.883**	**2.281**	**2.822**	**-541**	**5.141**
Aanpak vervanging E-suite	8.000	1.478	2.089	2.522	-433	4.433
Bijdragen van derden	0	0	20	0	20	-20
Netto investering (Rotterdams geld)	8.000	1.478	2.069	2.522	-453	4.453
Doel krediet: Het programma RAVE (omzetting E-Suit naar CommonGround) uit de Digitaliseringsagenda heeft een investeringscomponent.						
Stadswinkel projecten	600	0	0	0	0	600

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Dienstverlening	**10.305**	**2.883**	**2.281**	**2.822**	**-541**	**5.141**
Stadswinkel projecten	600	0	0	0	0	600
Netto investering (Rotterdams geld)	600	0	0	0	0	600
Doel krediet: Stadswinkelprojecten 2022 omvat twee projecten, beide uitgevoerd door de afdeling Uitvoering Klantcontact van cluster dienstverlening. (1) Pasfotocontrole; Dit project heeft betrekking op de controle van de pasfoto en het reisdocument bij het aanvragen van reisdocumenten. (2) Controleren en digitaliseren van buitenlandse brondocumenten; Buitenlandse brondocumenten worden gescand en digitaal gelezen.						
Website Stadsarchief	552	277	169	275	-106	106

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Dienstverlening	**10.305**	**2.883**	**2.281**	**2.822**	**-541**	**5.141**
Website Stadsarchief	552	277	169	275	-106	106
Netto investering (Rotterdams geld)	552	277	169	275	-106	106
Doel krediet: Het contentmanagementsysteem (CMS) achter de website van Stadsarchief Rotterdam is vernieuwd. De huidige website draait nog op het oude CMS. De website wordt gebouwd in het CMS dat de gemeente Rotterdam ook						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

gebruikt voor de gemeentewebsite en de GGD.						
Economische ontwikkeling	**2.750**	**78**	**99**	**172**	**-73**	**2.573**
Stroomvoorziening Markten en Evenementen	250	78	99	172	-73	73

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie - Raming2025**	**Restantkrediet**
Economische ontwikkeling	**2.750**	**78**	**99**	**172**	**-73**	**2.573**
Stroomvoorziening Markten en Evenementen	250	78	99	172	-73	73
Netto investering (Rotterdams geld)	250	78	99	172	-73	73
Doel krediet: Moderniseren van stroomvoorziening voor markten en evenementen ter voorbereiding van slimme kasten.						
Uitvoeringsstrategie Spaanse Polder	2.500	0	0	0	0	2.500

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie - Raming2025**	**Restantkrediet**
Economische ontwikkeling	**2.750**	**78**	**99**	**172**	**-73**	**2.573**
Uitvoeringsstrategie Spaanse Polder	2.500	0	0	0	0	2.500
Bijdragen van derden	1.250	0	0	0	0	1.250
Netto investering (Rotterdams geld)	1.250	0	0	0	0	1.250
Doel krediet: Gebiedsaanpak Spaanse Polder draagt bij aan collegetarget behoud bedrijfsruimte.						
Energietransitie	**84.400**	**15.166**	**342**	**14.854**	**-14.512**	**68.892**
Gebiedsaanpak Aardgasvrij (correctie 2021)	2.200	0	0	0	0	2.200

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie - Raming2025**	**Restantkrediet**
Energietransitie	**84.400**	**15.166**	**342**	**14.854**	**-14.512**	**68.892**
Gebiedsaanpak Aardgasvrij (correctie 2021)	2.200	0	0	0	0	2.200
Netto investering (Rotterdams geld)	2.200	0	0	0	0	2.200
Doel krediet: Gebiedsaanpak Aardgasvrij						
Gebiedsaanpak aardgasvrij Bospolder Tussendijken II	2.800	0	0	0	0	2.800

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie - Raming2025**	**Restantkrediet**
Energietransitie	**84.400**	**15.166**	**342**	**14.854**	**-14.512**	**68.892**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Gebiedsaanpak aardgasvrij Bospolder Tussendijken II	2.800	0	0	0	0	2.800
Netto investering (Rotterdams geld)	2.800	0	0	0	0	2.800
Doel krediet: Dekking onrendabele top procesbeschrijving Gebiedsaanpak aardgasvrij Bospolder Tussendijken II.						
Rotterdam Climate Proof (RCP) Groene Daken	7.600	6.807	0	793	-793	793

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Energietransitie	**84.400**	**15.166**	**342**	**14.854**	**-14.512**	**68.892**
Rotterdam Climate Proof (RCP) Groene Daken	7.600	6.807	0	793	-793	793
Netto investering (Rotterdams geld)	7.600	6.807	0	793	-793	793
Doel krediet: Dit krediet is bedoeld voor de aanleg van groene daken om extra waterberging te creëren en tegelijkertijd bij te dragen aan een aantrekkelijkere stad.						
De raming was bedoeld om uitvoeringsruimte te borgen, maar is uiteindelijk niet tot realisatie gekomen door gewijzigde omstandigheden in de uitvoering.						
Rotterdam Climate Proof (RCP) Waterpleinen	10.500	8.359	342	1.125	-783	1.799

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Energietransitie	**84.400**	**15.166**	**342**	**14.854**	**-14.512**	**68.892**
Rotterdam Climate Proof (RCP) Waterpleinen	10.500	8.359	342	1.125	-783	1.799
Bijdragen van derden	0	480	0	0	0	-480
Netto investering (Rotterdams geld)	10.500	7.878	342	1.125	-783	2.280
Doel krediet: Dit krediet is bedoeld voor slimme ontwerpen van de buitenruimte. De slimme ontwerpen zijn bedoeld voor extra waterberging, in combinatie met extra kwaliteit van de buitenruimte.						
Op dit krediet is € 0,8 mln minder uitgegeven dan verwacht. Voor Hofplein zijn de werkzaamheden verschoven, waardoor de werkzaamheden aan UWB grotendeels verschuiven naar 2026 en 2027 Daarnaast is in 2025 gebruik gemaakt van een bijdrage vanuit een andere afdeling.						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stadsverwarming Pendrecht en Reyeroord	13.500	0	0	1.089	-1.089	13.500

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Energietransitie	**84.400**	**15.166**	**342**	**14.854**	**-14.512**	**68.892**
Stadsverwarming Pendrecht en Reyeroord	13.500	0	0	1.089	-1.089	13.500
Netto investering (Rotterdams geld)	13.500	0	0	1.089	-1.089	13.500
Doel krediet: Het realiseren van de stadsverwarming in Pendrecht en Reyeroord.						
De raming was bedoeld om uitvoeringsruimte te borgen, maar is uiteindelijk niet tot realisatie gekomen door gewijzigde omstandigheden in de uitvoering.						
Voorbereidings- en investeringskosten Gebiedsaanpakken aardgasvrij	47.800	0	0	11.847	-11.847	47.800

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Energietransitie	**84.400**	**15.166**	**342**	**14.854**	**-14.512**	**68.892**
Voorbereidings- en investeringskosten Gebiedsaanpakken aardgasvrij	47.800	0	0	11.847	-11.847	47.800
Netto investering (Rotterdams geld)	47.800	0	0	11.847	-11.847	47.800
Doel krediet: Voorbereidings- en investeringskosten voor Gebiedsaanpakken Reyeoord Oost PLF, Rozenburg, ONA en overige.						
De raming was bedoeld om uitvoeringsruimte te borgen, maar is uiteindelijk niet tot realisatie gekomen door gewijzigde omstandigheden in de uitvoering.						
Overhead	**136.344**	**52.111**	**21.541**	**23.504**	**-1.963**	**62.692**
Aanpassing Data Warehouse 2024/2025	3.300	3.300	0	0	0	0

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Overhead	**136.344**	**52.111**	**21.541**	**23.504**	**-1.963**	**62.692**
Aanpassing Data Warehouse 2024/2025	3.300	3.300	0	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	3.300	3.300	0	0	0	0
Doel krediet: Data Warehouse-aanpassingen in het kader van de						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

implementatie van een nieuw financiel systeem (project GREAT).						
Aanpassing Data Warehouse i.v.m. nieuw financieel systeem	1.200	1.043	157	157	0	0

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Overhead	**136.344**	**52.111**	**21.541**	**23.504**	**-1.963**	**62.692**
Aanpassing Data Warehouse i.v.m. nieuw financieel systeem	1.200	1.043	157	157	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	1.200	1.043	157	157	0	0
Doel krediet: Data Warehouse-aanpassingen in het kader van het project GREAT.						
FDV Meubilair 2026	714	0	0	0	0	714

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Overhead	**136.344**	**52.111**	**21.541**	**23.504**	**-1.963**	**62.692**
FDV Meubilair 2026	714	0	0	0	0	714
Netto investering (Rotterdams geld)	714	0	0	0	0	714
Doel krediet: De aanschaf van nieuw circulair meubilair en refurbish van bestaand meubilair.						
Als gevolg van de uitloop van de technische ontwerpfase, is de uitvoering van het project doorgeschoven van begin oktober naar half november, waardoor een groot deel van de geplande investeringen 2025 pas in 2026 worden gedaan.						
ICT-Infrastructuur 2022	15.437	15.437	0	0	0	0

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Overhead	**136.344**	**52.111**	**21.541**	**23.504**	**-1.963**	**62.692**
ICT-Infrastructuur 2022	15.437	15.437	0	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	15.437	15.437	0	0	0	0
Doel krediet: Jaarlijks wordt een deel van de ICT-infrastructuur, werkplekapparatuur en concernbrede systemen vervangen. Dit gebeurt vanwege de technische levensduur en functionele eisen. Voor de geraamde vervangingsinvesteringen 2022 gaat het om een krediet van € 13,45 mln. De dekking van de bijbehorende kapitaallasten zijn meerjarig begroot binnen de ICT-serviceorganisatie.						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

ICT-Infrastructuur 2023	7.712	7.541	171	171	0	0

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Overhead	**136.344**	**52.111**	**21.541**	**23.504**	**-1.963**	**62.692**
ICT-Infrastructuur 2023	7.712	7.541	171	171	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	7.712	7.541	171	171	0	0
Doel krediet: Jaarlijks wordt een deel van de ICT-infrastructuur, werkplekapparatuur en concernbrede systemen vervangen. Dit gebeurt vanwege de technische levensduur en functionele eisen.						
Integraal Huisvestingsplan CHV 2021/2027 Uitbreiding (BCO-CHV)	2.510	0	199	400	-201	2.311

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Overhead	**136.344**	**52.111**	**21.541**	**23.504**	**-1.963**	**62.692**
Integraal Huisvestingsplan CHV 2021/2027 Uitbreiding (BCO-CHV)	2.510	0	199	400	-201	2.311
Netto investering (Rotterdams geld)	2.510	0	199	400	-201	2.311
Doel krediet: Uitbreidingsinvesteringen voor inrichting van CHV-locaties, die zijn opgenomen in het IHP-CHV 2021-2030 met startdatum 2021 t/m 2027.						
Meldkamer fysieke beveiliging Concernhuisvesting	1.435	527	466	608	-142	442

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Overhead	**136.344**	**52.111**	**21.541**	**23.504**	**-1.963**	**62.692**
Meldkamer fysieke beveiliging Concernhuisvesting	1.435	527	466	608	-142	442
Netto investering (Rotterdams geld)	1.435	527	466	608	-142	442
Doel krediet: Inrichten van een centrale meldkamer (CMK) voor de fysieke beveiliging van gemeentelijke werklocaties. Betreft het 24/7 monitoren van locaties, openen en sluiten van objecten en verificatie van alarmen m.b.t. inbraak-, brand -en storingsmeldingen.						
Vervangingsinvesteringen ICT 2024	16.261	13.177	3.130	3.083	47	-47

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Overhead	**136.344**	**52.111**	**21.541**	**23.504**	**-1.963**	**62.692**
Vervangingsinvesteringen ICT 2024	16.261	13.177	3.130	3.083	47	-47

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Netto investering (Rotterdams geld)	16.261	13.177	3.130	3.083	47	-47
Doel krediet: Jaarlijks wordt een deel van de ICT-infrastructuur, werkplekapparatuur en concernbrede systemen vervangen. Dit gebeurt vanwege de technische levensduur en functionele eisen.						
Deze kosten zijn geboekt op een verkeerd krediet. Het had geboekt moeten worden op krediet 'Vervangingsinvesteringen ICT 2025', welke onder hetzelfde programma valt.						
Vervangingsinvesteringen ICT 2025	13.159	0	12.141	11.230	911	1.019

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Overhead	**136.344**	**52.111**	**21.541**	**23.504**	**-1.963**	**62.692**
Vervangingsinvesteringen ICT 2025	13.159	0	12.141	11.230	911	1.019
Netto investering (Rotterdams geld)	13.159	0	12.141	11.230	911	1.019
Doel krediet: Jaarlijks wordt een deel van de ICT-infrastructuur, werkplekapparatuur en concernbrede systemen vervangen. Dit gebeurt vanwege de technische levensduur en functionele eisen.						
Op dit krediet is Eur 910K meer gerealiseerd. De reden hiervoor zijn hogere doorontwikkelingskosten van het financiele systeem Oracle Fusion, die betrekking hebben op het maatwerk. Deze overschrijding kon worden opgevangen binnen de resterende ruimte van dit krediet.						
Vervangingsinvesteringen inrichting IHP-CHV	63.754	11.086	5.277	7.855	-2.578	47.391

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Overhead	**136.344**	**52.111**	**21.541**	**23.504**	**-1.963**	**62.692**
Vervangingsinvesteringen inrichting IHP-CHV	63.754	11.086	5.277	7.855	-2.578	47.391
Bijdragen van derden	1.106	0	0	0	0	1.106
Netto investering (Rotterdams geld)	62.648	11.086	5.277	7.855	-2.578	46.285
Doel krediet: Vervangingsinvesteringen voor inrichting van concernhuisvestingslocaties, die zijn opgenomen in het IHP-CHV 2021-2030 met startdatum 2021 en 2022.						
De realisatie is Eur 5,2mln ten opzichte van de raming van Eur 7,8mln. De						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

realisatie is lager dan verwacht, omdat een aantal projecten vertraging heeft opgelopen. De vertraging heeft diverse oorzaken: Coolsingel verbouwing is uitgesteld tot zomer-reces; laadvoorzieningen-investeringen zijn uitgesteld, door vertraagde leveringen van elektrische voertuigen. Deze projecten worden opgepakt in de komende jaren.						
Vervangingsinvesteringen ICT 2026	10.862	0	0	0	0	10.862

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Overhead	**136.344**	**52.111**	**21.541**	**23.504**	**-1.963**	**62.692**
Vervangingsinvesteringen ICT 2026	10.862	0	0	0	0	10.862
Netto investering (Rotterdams geld)	10.862					10.862
Doel krediet: Jaarlijks wordt een deel van de ICT-infrastructuur, werkplekapparatuur en concernbrede systemen vervangen. Dit gebeurt vanwege de technische levensduur en functionele eisen. De dekking van de bijbehorende kapitaallasten zijn meerjarig begroot binnen de ICT-serviceorganisatie.						
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
A16/A13 Rotterdamse maatregelen	31.625	3.434	979	1.031	-591	27.212

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
A16/A13 Rotterdamse maatregelen	31.625	3.434	979	1.031	-591	27.212
Netto investering (Rotterdams geld)	31.625	3.434	979	1.031	-591	27.212
Doel krediet: Het betreft de kosten voor de werkzaamheden in het kader van de nieuwe rijksweg tussen A13 en A16. Het betreft specifiek de realisatie van geluidsschermen, recreaduct, meerkosten landtunnel en de verplaatsing Tunnelmond Rotte.						
De werkzaamheden zijn in 2025 gereed gekomen, maar tussen RWS, PZH en de gemeente Rotterdam. Pas later in het jaar is overeengekomen dat de verrekening (betaling) in 2026 te laten plaats vinden. Daardoor is er onverwachts minder geld uitgegeven dan begroot.						
Aanschaf camera's met software voor kenteken herkenning	1.000	603	0	397	-397	397

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Aanschaf camera's met software voor kenteken herkenning	1.000	603	0	397	-397	397
Netto investering (Rotterdams geld)	1.000	603	0	397	-397	397
Doel krediet: Betreft aanschaf ANPR-systemen Mobiliteit. Deze systemen verzamelen met behulp van Automatic Number Plate Recognition-camera's langs de kant van de weg informatie van passerend verkeer.						
Aanschaf en plaatsing parkeerautomaten op straat	8.374	5.633	1.660	1.033	627	1.081

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Aanschaf en plaatsing parkeerautomaten op straat	8.374	5.633	1.660	1.033	627	1.081
Netto investering (Rotterdams geld)	8.374	5.633	1.660	1.033	627	1.081
Doel krediet: Het aanschaffen en plaatsen van parkeerautomaten en bijbehorende bebording vanwege uitbreidingen gebieden waar betaald parkeren wordt ingevoerd. Ook worden circa 550 parkeerautomaten vervangen.						
Voor de uitbreiding van betaald parkeren waren extra parkeerautomaten, bebording en aansluitingen nodig. Daardoor zijn de uitgaven in 2025 hoger uitgevallen. Deze blijven echter binnen het beschikbare krediet.						
Aanvullende maatregelen verkeersveiligheid 2025	500	0	0	0	0	500

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Aanvullende maatregelen verkeersveiligheid 2025	500	0	0	0	0	500
Netto investering (Rotterdams geld)	500	0	0	0	0	500
Doel krediet: Uitvoering collegetarget verkeersveiligheid (separaat aanvullend krediet vanwege dekking uit de RIM voor alleen dit bedrag). Met dit krediet worden investeringen gedaan om fysieke maatregelen te treffen aan wegen om de						

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

verkeersveiligheid of –doorstroming te verbeteren.						
Autoluw maken Centrum en wijken rondom Centrum	1.000	1.583	328	-583	911	-911

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Autoluw maken Centrum en wijken rondom Centrum	1.000	1.583	328	-583	911	-911
Netto investering (Rotterdams geld)	1.000	1.583	328	-583	911	-911
Doel krediet: Dit krediet is voor de financiering van het autoluw maken van het centrum en de wijken Oude Westen, Nieuwe Westen, Middelland en Oude Noorden. Het doel is daarbij om het veiliger te maken voor fietsers en voetgangers in het centrum en de oude stadswijken, niet om alle auto's uit de stad te weren.						
De verwachting was dat in 2025 het project was afgelopen en de middelen die te veel zijn uitgegeven te corrigeren. Er is onverwacht vertraging opgelopen in de afhandelingen van dit krediet. In 2026 zal dit gecorrigeerd worden.						
Beter Benutten - Bereikbaarheid	2.040	1.665	16	72	-56	359

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Beter Benutten - Bereikbaarheid	2.040	1.665	16	72	-56	359
Netto investering (Rotterdams geld)	2.040	1.665	16	72	-56	358
Doel krediet: In het coalitieakkoord 2014-2018 waren diverse intensiveringen opgenomen voor het programma Verkeer en Vervoer. Een deel van deze middelen wordt ingezet voor investeringen.						
Beter Benutten - Fietsbeleid	1.532	1.140	0	150	-150	392

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Beter Benutten - Fietsbeleid	1.532	1.140	0	150	-150	392
Bijdragen van derden	96	96	0	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	1.436	1.045	0	150	-150	392
Doel krediet: In het coalitieakkoord 2014-2018 zijn diverse						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

intensiveringen opgenomen voor het programma Verkeer en Vervoer. Een deel van deze middelen wordt ingezet voor investeringen.						
Bewegwijzering Parkeren	1.855	376	22	600	-578	1.457

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Bewegwijzering Parkeren	1.855	376	22	600	-578	1.457
Netto investering (Rotterdams geld)	1.855	376	22	600	-578	1.457
Doel krediet: Het investeringskrediet is bedoeld voor de realisatie bewegwijzering parkeren.						
De werkzaamheden hebben de nodige vertraging opgelopen.						
Bewegwijzering Rotterdamse stijl in parkeergarages	765	528	49	80	-31	188

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Bewegwijzering Rotterdamse stijl in parkeergarages	765	528	49	80	-31	188
Netto investering (Rotterdams geld)	765	528	49	80	-31	188
Doel krediet: Aanbrengen van bewegwijzering in de parkeergarages zodat bezoekers de uitgang, betaalruimte en/of liften eenvoudig kunnen vinden.						
Bijdrage aan de herinrichting van het Lage Bergse Bos	4.035	15	0	4.020	-4.020	4.020

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Bijdrage aan de herinrichting van het Lage Bergse Bos	4.035	15	0	4.020	-4.020	4.020
Netto investering (Rotterdams geld)	4.035	15	0	4.020	-4.020	4.020
Doel krediet: Bijdrage aan de Gemeenschappelijke Regeling Rottemeren voor de realisatie van de herinrichting van het Lage Bergse Bos tot een aantrekkelijk park. Het park ligt direct tegen Rotterdam aan en wordt veel gebruikt door Rotterdammers.						
Op dit krediet is € 4,0 mln minder uitgegeven dan verwacht, omdat bij aanvang van het project het krediet is						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

overgeheveld naar Staatsbosbeheer. Het project is nog in uitvoering en wordt in 2026/2027 financieel afgerond. Staatsbosbeheer beheert het budget gedurende de uitvoering en doet zowel ondersteuning van de taken als ondersteuning van het bestuur van de Gemeenschappelijke regeling van Lansingerland, Rotterdam en Zuidplas. Als na de realisatie geld overblijft, zijn afspraken gemaakt dat het resterende bedrag naar rato van inbreng wordt teruggestort naar de deelnemers						
Bonnie applicatie voor naheffingsaanslagen parkeren	1.687	162	273	300	-27	1.252

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Bonnie applicatie voor naheffingsaanslagen parkeren	1.687	162	273	300	-27	1.252
Netto investering (Rotterdams geld)	1.687	162	273	300	-27	1.252
Doel krediet: Dit betreft investering in de doorontwikkeling van de applicatie “Bonnie”. Dit is de applicatie waar de naheffingsaanslag wordt geregistreerd indien vaststaat dat een parkeerrecht ontbreekt. Voor efficiënte verwerking van naheffingsaanslagen is deze investering noodzakelijk.						
Brandmeldinstallatie/ CO-LPG detectie veiligheid in parkeergarages	3.172	1.875	202	500	-298	1.095

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Brandmeldinstallatie/ CO-LPG detectie veiligheid in parkeergarages	3.172	1.875	202	500	-298	1.095
Netto investering (Rotterdams geld)	3.172	1.875	202	500	-298	1.095
Doel krediet: De parkeergarages Schouwburgplein 1, Kralingse Zoom, Meent, Museumpark, Boompjes en Veranda laten voldoen aan de eisen van de veiligheidsregio en NEN-normeringen van het bouwbesluit. LIST bekabeling wordt aangebracht, sprinklerinstallaties vervangen en ventilatiesystemen worden aangepast. Daarnaast moet ook de gas-en LPG detectectiesysteem worden vervangen.						
Buitenruimte A16 Rotterdam	6.462	477	391	717	-327	5.594

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie	Restantkrediet

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

		2024			-Raming2025	
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Buitenruimte A16 Rotterdam	6.462	477	391	717	-327	5.594
Netto investering (Rotterdams geld)	6.462	477	391	717	-327	5.594
Doel krediet: Het betreft de kosten voor de werkzaamheden in het kader van de nieuwe rijksweg A16-A13. Het betreft werkzaamheden die tussen 2022 en 2025 zullen plaatsvinden zoals herinrichting gebied, vergroening parken, en fiets/wandelpaden in de buitenruimte in Terbregseveld en Schiebroeksepark.						
Buitenruimte Hoek van Holland Haven	8.018	7.393	0	625	-625	625

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie -Raming2025**	**Restantkrediet**
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Buitenruimte Hoek van Holland Haven	8.018	7.393	0	625	-625	625
Bijdragen van derden	3.092	3.092	0	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	4.926	4.301	0	625	-625	625
Doel krediet: Dit krediet wordt ingezet voor het project buitenruimte en infrastructuur ter hoogte van het station Hoek van Holland Haven. Voor de kapitaallsaten die ontstaan ontvangt de gemeente jaarlijkse bijdragen van externe partijen.						
De verwachting was dat de werkzaamheden dit jaar zouden worden afgesloten. Er zijn administratieve vertragingen opgelopen waardoor de verrekening niet in 2025 hebben plaatsgevonden en daardoor is er minder geld uitgegeven dan begroot. In 2026 is de verwachting dat verrekeningen kunnen plaatsvinden en het project kan worden afgesloten.						
Buitenruimte Leuvehaven	4.333	1.170	624	1.353	-730	2.540

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie - Raming2025**	**Restantkrediet**
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Buitenruimte Leuvehaven	4.333	1.170	624	1.353	-730	2.540
Netto investering (Rotterdams geld)	4.333	1.170	624	1.353	-730	2.540
Doel krediet: Herinrichting van de buitenruimte rondom het nieuw te bouwen Leuvehavenpaviljoen aan de Leuvehaven.						

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De aanbestedingsprocedure heeft langer geduurd dan gepland. De uitvoering is daarom later gestart, waardoor er minder kosten gemaakt zijn in 2025 dan geraamd.						
Bushaltetoegankelijkheid 2015	5.000	4.100	159	600	-441	741

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie - Raming2025**	**Restantkrediet**
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Bushaltetoegankelijkheid 2015	5.000	4.100	159	600	-441	741
Bijdragen van derden	343	343	0	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	4.657	3.757	159	600	-441	741
Doel krediet: Toegankelijk maken van zoveel mogelijk bushaltes, minimaal 62% conform landelijke wetgeving en afspraken met de Metropoolregio Rotterdam Den Haag.						
Buurtfietsenstalling Mauritsstraat	241	13	123	182	-59	105

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie - Raming2025**	**Restantkrediet**
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Buurtfietsenstalling Mauritsstraat	241	13	123	182	-59	105
Netto investering (Rotterdams geld)	241	13	123	182	-59	105
Doel krediet: Investering in buurtfietsenstalling Mauritsstraat						
Centrum Fiets As	3.532	2.841	861	690	171	-171

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie - Raming2025**	**Restantkrediet**
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Centrum Fiets As	3.532	2.841	861	690	171	-171
Bijdragen van derden	1.791	1.791	0	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	1.741	1.050	861	690	171	-171
Doel krediet: Het project Centrum Fiets As heeft als doel verbetering van de bestaande fysieke fietsinfrastructuur.						
Dit geld is ingezet voor de realisatie Vasteland-Erasmusbrug en heeft meerdere financieringsbronnen. In 2026 zal het te veel uitgegeven geld worden gecorrigeerd naar fietspaden 2020-2022.						
Coolsingel ombouw naar stadsboulevard	43.129	41.043	11	55	-44	2.076

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Coolsingel ombouw naar stadsboulevard	43.129	41.043	11	55	-44	2.076
Netto investering (Rotterdams geld)	43.129	41.043	11	55	-44	2.076
Doel krediet: De Coolsingel verandert van een drukke verkeersweg in een fraai vormgegeven stadsboulevard met allure, met meer ruimte voor voetganger en fietser.						
Doorbouwfondsprojecten	7.450	0	92	2.300	-2.208	7.358

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Doorbouwfondsprojecten	7.450	0	92	2.300	-2.208	7.358
Netto investering (Rotterdams geld)	7.450	0	92	2.300	-2.208	7.358
Doel krediet: Krediet ten behoeve van doorbouwfondsprojecten						
Ten aanzien van de tunnel, is in overleg met ontwikkelende partijen afgesproken dat de tunnel niet vooraf, maar parallel aan de uitvoering van de bouw wordt aangelegd, waardoor de benodigde kredietruimte later in de tijd zal worden aangewend. Het project Toepad is enkele maanden vertraagd als gevolg van een dispuut tussen Woonstad en de Joodse Begraafplaats over de grondhuur. Ook hier is in de technische uitwerking besloten om de weg pas aan te leggen na uitvoering van de bouwwerkzaamheden, waardoor het krediet later in de tijd zal worden aangewend.						
ISA Scansoftware parkeerhandhaving	2.564	507	353	400	-47	1.703

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
ISA Scansoftware parkeerhandhaving	2.564	507	353	400	-47	1.703
Netto investering (Rotterdams geld)	2.564	507	353	400	-47	1.703
Doel krediet: Dit betreft investering in doorontwikkeling van de scansoftware waar de scanauto's gebruik van maken voor handhaving op het betaald parkeren. Voor efficiënte handhaving met scanauto's is deze investering noodzakelijk.						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Doorontwikkeling Rotterdam Bezoekersparkeren app	2.532	776	825	800	25	931

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Doorontwikkeling Rotterdam Bezoekersparkeren app	2.532	776	825	800	25	931
Netto investering (Rotterdams geld)	2.532	776	825	800	25	931
Doel krediet: Dit betreft investering in de doorontwikkeling van de Bezoekersapp waarmee contracthouders bezoekers tegen gereduceerd tarief kunnen laten parkeren. Doel van deze investering is om de continuïteit (beschikbaarheid) van de applicatie verder te verbeteren.						

Efficiëntere parkeerhandhaving met Geo Parkeer Database	936	24	205	130	75	708

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Efficiëntere parkeerhandhaving met Geo Parkeer Database	936	24	205	130	75	708
Netto investering (Rotterdams geld)	936	24	205	130	75	708
Doel krediet: Dit betreft investering in doorontwikkeling van de Geo Parkeer Database waarin de parkeersituatie digitaal is vastgelegd. Voor efficiënte handhaving met scanauto's is deze investering noodzakelijk.						

Fietspaden	2.926	2.956	0	0	0	-31

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Fietspaden	2.926	2.956	0	0	0	-31
Bijdragen van derden	131	131	0	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	2.795	2.826	0	0	0	-31
Doel krediet: Het krediet wordt ingezet voor het aanleggen van circa 20 fietspaden, het aanbrengen van fietspadverlichting en verbeteringen in het recreatieve knooppunten netwerk.						
De te veel uitgegeven middelen van dit krediet hadden op het krediet Fietspaden 2020 - 2022 moeten komen. In 2026 is het voornemen om dit te corrigeren.						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Fietspaden 2018	1.030	1.023	0	0	0	7

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Fietspaden 2018	1.030	1.023	0	0	0	7
Bijdragen van derden	663	638	-25	0	-25	50
Netto investering (Rotterdams geld)	368	385	25	0	25	-43
Doel krediet: Het krediet is bedoeld voor het verlengen of verbeteren van vier fietspaden aan: het Terletpad (Rotterdam The Hague Airport), de Argonautenweg/Jasonweg, de Krabbendijkestraat en de Hoge Boezem.						
Fietspaden 2020 - 2022	18.800	12.015	2.320	3.888	-1.568	4.465

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Fietspaden 2020 - 2022	18.800	12.015	2.320	3.888	-1.568	4.465
Bijdragen van derden	9.053	1.452	226	319	-93	-7.375
Netto investering (Rotterdams geld)	9.747	10.563	2.094	3.569	-1.661	15.056
Doel krediet: Het krediet wordt ingezet voor het aanleggen van fietspaden, het aanbrengen van fietspadverlichting en verbeteringen in het recreatieve knooppunten netwerk.						
Oorzaken zijn divers zoals aanpaste planning ivm bereikbaarheid (Vasteland-Erasmusbrug) tot uitloop van ecologische onderzoeken (veiliger kruisingen voor fietsers op Pascalweg).						
Fietsstraten ventwegen Maastunnelcorridor	2.000	257	191	300	-109	1.552

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Fietsstraten ventwegen Maastunnelcorridor	2.000	257	191	300	-109	1.552
Netto investering (Rotterdams geld)	2.000	257	191	300	-109	1.552
Doel krediet: Dit krediet is voor financiering het inrichten van de ventwegen van de Maastunnelcorridor als fietsstraten 'auto te gast'. Het is een voorbereidingskrediet.						
Flexibele Huisvesting	1.200	686	307	514	-206	206

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Flexibele Huisvesting	1.200	686	307	514	-206	206
Bijdragen van derden	409	409	0	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	791	277	307	514	-206	206
Doel krediet: Tijdelijke huisvesting voor jongeren en kwetsbare doelgroepen.						
Flexwonen	2.772	0	116	339	-223	2.656

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Flexwonen	2.772	0	116	339	-223	2.656
Bijdragen van derden	2.772	0	88	339	-251	2.684
Netto investering (Rotterdams geld)	0	0	28	0	28	-28
Doel krediet: Om de reguliere sociale woningvoorraad te ontlasten wordt ingezet op uitbreiding via tijdelijke woningen.						
Fysieke Maatregel verkeersveiligheid 2023 tm 2026	7.200	5.410	2.691	1.790	901	-901

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Fysieke Maatregel verkeersveiligheid 2023 tm 2026	7.200	5.410	2.691	1.790	901	-901
Bijdragen van derden	1.034	579	850	455	394	-394
Netto investering (Rotterdams geld)	6.166	4.831	1.841	1.335	507	-507
Doel krediet: Met dit krediet worden investeringen gedaan om fysieke maatregelen te treffen aan wegen om de verkeersveiligheid of –doorstroming te verbeteren, waaronder de aanpak van tien black spots per jaar.						
De afwijking op dit krediet dient te samen worden gezien met het krediet Fysieke Maatregelen Verkeerveiligheid '20- '22. Gezamelijk is de afwijking minder dan €500K. Omdat het administratief nog niet goed is ingeregeld voor het krediet, is het voornemen om in 2026 de kosten op dit krediet te corrigeren naar het krediet Fysieke Maatregelen Verkeerveiligheid '20-'22. Daarnaast dienen er nog						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

bijdrages van andere clusters te worden gedaan op de projecten van dit krediet.						
Fysieke Maatregelen Verkeersveiligheid 2019	3.200	3.659	12	-459	471	-471

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Fysieke Maatregelen Verkeersveiligheid 2019	3.200	3.659	12	-459	471	-471
Bijdragen van derden	1.427	1.427	281	0	281	-281
Netto investering (Rotterdams geld)	1.773	2.232	-269	-459	190	-190
Doel krediet: Met dit krediet worden investeringen gedaan om fysieke maatregelen te treffen aan wegen om de verkeersveiligheid of –doorstroming te verbeteren, waaronder de aanpak van tien black spots per jaar.						
In het krediet worden kosten op projecten gemaakt, die eigenlijk onder het nieuwe krediet van fysieke maatregelen moeten vallen (zoals krediet Fysieke Maatregelen Verkeerveiligheid '20-'22 of Fysieke Maatregelen Verkeerveiligheid '23-'26). Dit is administratief nog niet goed ingeregeld en in 2026 is het voornemen om dit te corrigeren.						
Fysieke Maatregelen Verkeersveiligheid 2020 - 2022	11.600	10.593	-337	1.007	-1.344	1.344

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Fysieke Maatregelen Verkeersveiligheid 2020 - 2022	11.600	10.593	-337	1.007	-1.344	1.344
Bijdragen van derden	1.038	2.231	45	0	45	-1.238
Netto investering (Rotterdams geld)	10.562	8.362	-382	1.007	-1.389	2.582
Doel krediet: Met dit krediet worden investeringen gedaan om fysieke maatregelen te treffen aan wegen om de verkeersveiligheid of –doorstroming te verbeteren, waaronder de aanpak van 10 black spots per jaar.						
Door een bijdrage van cluster Stadsbeheer volledig gestort op dit krediet, is de netto realisatie lager dan begroot. Tegelijkertijd dient de afwijking op dit krediet te samen worden gezien met het krediet Fysieke Maatregelen						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verkeerveiligheid '23-'26. Gezamenlijk is de afwijking minder dan €500K.						
Gebiedontwikkeling Merwehaven	6.700	5.837	0	0	0	863

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Gebiedontwikkeling Merwehaven	6.700	5.837	0	0	0	863
Bijdragen van derden	60	1.183	0	0	0	-1.124
Netto investering (Rotterdams geld)	6.640	4.653	0	0	0	1.987
Doel krediet: Strategische verwerving gronden/panden Korte Vaarpier binnen de Merwehaven.						
Gebiedsontwikkelingsfonds toekenning juli 2022	5.000	2.262	1.815	750	1.065	923

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Gebiedsontwikkelingsfonds toekenning juli 2022	5.000	2.262	1.815	750	1.065	923
Bijdragen van derden	0	0	172	0	172	-172
Netto investering (Rotterdams geld)	5.000	2.262	1.643	750	893	1.094
Doel krediet: Toekenningen aan projecten in de openbare ruimte vanuit gebiedsontwikkelingsfonds						
Het krediet is gealloceerd naar projecten in de openbare ruimte. Onder dit krediet veroorzaakt het project Jonker Fransstraat een overschrijding van circa € 1.3 mln op het krediet. Deze uitgaven hadden ten laste van een ander krediet moeten komen en worden in 2026 gecorrigeerd. Daarnaast op diverse projecten kleine afwijkingen.						
Gebiedsontwikkelingsfonds toekenning nov 2022	5.079	1.408	1.552	1.739	-187	2.118

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Gebiedsontwikkelingsfonds toekenning nov 2022	5.079	1.408	1.552	1.739	-187	2.118
Netto investering (Rotterdams geld)	5.079	1.408	1.552	1.739	-187	2.118
Doel krediet: Toekenningen aan projecten in de openbare ruimte vanuit gebiedsontwikkelingsfonds						
Gebiedsontwikkelingsfonds toekenning vrijval 2021	1.325	608	46	97	-51	671

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Gebiedsontwikkelingsfonds toekenning vrijval 2021	1.325	608	46	97	-51	671
Netto investering (Rotterdams geld)	1.325	608	46	97	-51	671
Doel krediet: Toekenningen aan projecten in de openbare ruimte vanuit gebiedsontwikkelingsfonds						
Getijdenpark Keilehaven	514	514	0	0	0	0

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Getijdenpark Keilehaven	514	514	0	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	514	514	0	0	0	0
Doel krediet: Transformatie van de haven bekken van Keilehaven naar een Getijdenpark						
Haltevoorzieningen personenvervoer over water	718	310	0	68	-68	408

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Haltevoorzieningen personenvervoer over water	718	310	0	68	-68	408
Netto investering (Rotterdams geld)	718	310	0	68	-68	408
Doel krediet: Dit betreft de aankoop van haltes voor personenvervoer over water.						
Doorontwikkeling Fiscale Controle Parkeer applicatie (FISCA)	519	52	557	350	207	-91

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Doorontwikkeling Fiscale Controle Parkeer applicatie (FISCA)	519	52	557	350	207	-91
Netto investering (Rotterdams geld)	519	52	557	350	207	-91
Doel krediet: Er wordt geïnvesteerd in een nieuwe applicatie voor het handhaven op betaald parkeren door buitenlandse kentekens. Dit is ter vervanging van de huidige applicatie						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

die tegen het einde van zijn levensduur aanloopt.						
Tijdens de ontwikkeling van de applicatie zijn technische complexiteiten aan het licht gekomen die bij de laatste kredietraming niet voorzien waren. Deze hebben geleid tot aanvullende ontwikkelkosten. Voor 2026 wordt daarom een voorstel tot ophoging van het krediet voorbereid.						
Handhavingsapplicatie wielklemmen buitenlandse kentekens	361	32	367	329	38	-38

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie -Raming2025**	**Restantkrediet**
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Handhavingsapplicatie wielklemmen buitenlandse kentekens	361	32	367	329	38	-38
Netto investering (Rotterdams geld)	361	32	367	329	38	-38
Doel krediet: Er wordt geïnvesteerd in de doorontwikkeling van de handhavingsapplicatie “Klemmi” waarmee door handhavers wordt gecontroleerd of voertuigen met buitenlandse kentekens meeer dan 2 parkeernaheffingen open hebben staan waarna een wielklem wordt geplaatst.						
In 2025 zijn nieuwe inzichten ontstaan in het wielklemproces, waaruit bleek dat meer ontwikkelwerk nodig was dan in de oorspronkelijke kredietaanvraag was voorzien. Voor 2026 wordt daarom een voorstel tot ophoging van het krediet voorbereid.						
Hart van Zuid	161.070	145.487	1.045	4.011	-2.966	14.539

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie -Raming2025**	**Restantkrediet**
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Hart van Zuid	161.070	145.487	1.045	4.011	-2.966	14.539
Bijdragen van derden	13.583	13.583	3.268	0	3.268	-3.268
Netto investering (Rotterdams geld)	147.487	131.903	-2.223	4.011	-6.233	17.806
Doel krediet: Het project Hart van Zuid, het gebied rond Ahoy, Zuidplein en Vaanweg-Pleinweg en het Motorstraatgebied, vindt zijn oorsprong in de gemeentelijke Stadsvisie 2030 en in het Pact op Zuid. Met het Hart van Zuid zet de gemeente zich samen met externe partijen en andere overheden in voor een kwaliteitsimpuls om zo de sociale, culturele en economische						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

positie van het gebied binnen wijk, stad en regio te versterken.						
Het grootste deel van de basis investeringen binnen Hart van Zuid is gereed. In 2025 was een post van 2 mln. begroot voor mogelijke resterende investeringen in de buitenruimte. De focus in 2025 lag op de voorbereidingen voor de bouw van de stationshal. In 2026 zal worden bezien welke investeringen er nog nodig zijn, ook in relatie tot de bouw van de nieuwe stationshal.						
Herinrichting Brainpark I	3.600	591	302	300	2	2.707

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie - Raming2025**	**Restantkrediet**
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Herinrichting Brainpark I	3.600	591	302	300	2	2.707
Bijdragen van derden	0	0	164	0	164	-164
Netto investering (Rotterdams geld)	3.600	591	138	300	-162	2.871
Doel krediet: Aanleg/herinrichting van openbare ruimte, infrastructuur en geluidschermen gekoppeld aan de herontwikkeling van Brainpark I (van kantoorgebied naar woon-werkmilieu).						
Herinrichting Plein 't Landje	6.000	593	230	324	-94	5.177

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie - Raming2025**	**Restantkrediet**
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Herinrichting Plein 't Landje	6.000	593	230	324	-94	5.177
Netto investering (Rotterdams geld)	6.000	593	230	324	-94	5.177
Doel krediet: Herinrichting van Plein 't Landje inclusief wateropvang en vergroening en het ontwikkelen van voorzieningen voor de huidige en toekomstige bewoners.						
Herontwikkeling Tankstation 's Gravendijkwal	800	208	56	300	-244	536

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie - Raming2025**	**Restantkrediet**
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Herontwikkeling Tankstation 's Gravendijkwal	800	208	56	300	-244	536
Bijdragen van derden	0	0	400	0	400	-400
Netto investering (Rotterdams geld)	800	208	-344	300	-644	936
Doel krediet: Het Tankstation aan de 's Gravendijkwal(kant EMC) wordt						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

geamoveerd. Dit betekent dat er gesloopt, gesaneerd wordt waarna er kan worden heringericht.						
Impuls maatschappelijke voorzieningen	18.880	1.046	76	200	-124	17.758

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Impuls maatschappelijke voorzieningen	18.880	1.046	76	200	-124	17.758
Bijdragen van derden	0	0	1	0	1	-1
Netto investering (Rotterdams geld)	18.880	1.046	74	200	-126	17.760
Doel krediet: Het op niveau brengen van de maatschappelijke voorzieningen in de wijken en stedelijke voorzieningen.						
Inrichting fietsenstalling Beursgallery	2.029	1.850	107	75	32	72

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Inrichting fietsenstalling Beursgallery	2.029	1.850	107	75	32	72
Netto investering (Rotterdams geld)	2.029	1.850	107	75	32	72
Doel krediet: Realisatie fietsvoorziening aan de Hoogstraat.						
Integrale aanpak Slinge IAS fysieke pijler	2.000	270	420	703	-284	1.311

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Integrale aanpak Slinge IAS fysieke pijler	2.000	270	420	703	-284	1.311
Netto investering (Rotterdams geld)	2.000	270	420	703	-284	1.311
Doel krediet: Aanpak van basis op orde winkelgebied; aanpak panden (reglementen/beeldkwaliteitsplan) en buitenruimte.						
Merwe-Vierhavens (mobiliteitsfonds)	15.338	351	369	350	19	14.619

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Merwe-Vierhavens (mobiliteitsfonds)	15.338	351	369	350	19	14.619
Bijdragen van derden	6.730	0	358	136	222	6.372
Netto investering (Rotterdams geld)	8.608	351	10	214	-204	8.247
Doel krediet: Het realiseren van vier mobiliteitsingrepen (gebiedsontsluitingswegen, nieuwe entrees, last mile voorzieningen en verbinding dakpark).						
Mobiliteitsmaatregelen Feyenoord City	28.643	11.470	221	287	-66	16.953

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Mobiliteitsmaatregelen Feyenoord City	28.643	11.470	221	287	-66	16.953
Bijdragen van derden	1.395	0	0	0	0	1.395
Netto investering (Rotterdams geld)	27.248	11.470	221	287	-66	15.558
Doel krediet: Bij de raadsbesluitvorming Feyenoord City is het mobiliteitsplan Feyenoord City als basis voor de verdere uitwerking vastgesteld. Met dit krediet worden de te activeren investeringen gerealiseerd. In het krediet zijn geen projecten opgenomen die in opdracht van derden worden uitgevoerd en geen gemeentelijke investering zijn. Het krediet bevat wel de bijdragen van derden aan gemeentelijke projecten.						
Motie Winkelstraat om trots op te zijn	1.060	48	392	495	-103	620

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Motie Winkelstraat om trots op te zijn	1.060	48	392	495	-103	620
Netto investering (Rotterdams geld)	1.060	48	392	495	-103	620
Doel krediet: Het veilig(er) en aantrekkelijk(er) inrichten van de winkelstraten Wolphaertsbocht, Crooswijkseweg en Slinge zodat het een aantrekkelijke, uitnodigende en groenere publieke ontmoetingsruimte wordt met meer ruimte voor de voetganger, fietser en passende voorzieningen.						
Museumtuin Boijmans van Beuningen	3.000	431	590	660	-70	1.978

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Museumtuin Boijmans van Beuningen	3.000	431	590	660	-70	1.978
Netto investering (Rotterdams geld)	3.000	431	590	660	-70	1.978
Doel krediet: Als onderdeel van de renovatie van MBVBwordt de nieuwe halfverdiepte expeditietunnel ingepast ende tuin gerenoveerd.						
Bij de prognose voor 2025 is voor het project Renovatie MBVB een inschatting gemaakt die te hoog is gebleken: de kosten zijn in 2025 1,1 mln. lager uitgevallen. Deze onderbesteding wordt meegenomen naar 2026 en latere jaren. Het door de gemeenteraad vastgestelde krediet ad 312,4 mln. voor het gehele project blijft daarmee onveranderd.						
Noordrand Zuiderpark (NPRZ)	500	251	44	49	-6	206

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie - Raming2025**	**Restantkrediet**
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Noordrand Zuiderpark (NPRZ)	500	251	44	49	-6	206
Netto investering (Rotterdams geld)	500	251	44	49	-6	206
Doel krediet: Toekenningen aan projecten in de openbare ruimte vanuit gebiedsontwikkelingsfonds						
NPRZ - Verzamelkrediet Programma Buitenruimte	39.860	5.036	1.885	14.130	-12.245	32.939

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie -Raming2025**	**Restantkrediet**
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
NPRZ - Verzamelkrediet Programma Buitenruimte	39.860	5.036	1.885	14.130	-12.245	32.939
Bijdragen van derden	261	448	162	0	162	-350
Netto investering (Rotterdams geld)	39.599	4.587	1.723	14.130	-12.407	33.289
Doel krediet: Woningbouw in M4H levert een bijdrage aan het verminderen van het woningbouwtekort. Ten behoeve van de aanvraag 3e Tranche Woningbouwimpus M4H is cofinanciering door gemeente noodzakelijk.						
De projecten die voor een bijdrage van NPRZ in aanmerking komen hebben een lange aanlooptijd hebben en worden pas na realisatie worden verrekend. Er zit dus veel tijd tussen verlening en eindafrekening. Veel projecten die een bijdrage verleend						

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

hebben gekregen, zitten pas net in planvorming of gaan richting uitvoering. De allgemene tendens is dat ze veelal vertraging hebben, vandaar dat de realisatie achterblijft bij de voorgenomen bestedingen.						
NPRZ Wonen	154.204	116.621	-9.110	9.391	-18.501	46.693

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
NPRZ Wonen	154.204	116.621	-9.110	9.391	-18.501	46.693
Bijdragen van derden	0	11.405	5.705	0	5.705	-17.110
Netto investering (Rotterdams geld)	154.204	105.216	-14.815	9.391	-24.206	63.803
Doel krediet: Dit krediet is bedoeld om woningen te kunnen kopen voor projecten die in voorbereiding zijn. Vanuit het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) verwerft de gemeente particuliere woningen, waarvan de meeste daarna over gaan naar een project in uitvoering. Hierin worden ze ofwel ingezet ten behoeve van nieuwbouw ofwel aangepakt (vergroot / samengevoegd / verduurzaamd / verbeterd) en daarna verkocht.						
Dit krediet is bedoeld voor het strategisch verwerven van woningen in het kader van het Nationaal Programma Rotterdam Zuid. Jaarlijks wordt hier een globale raming voor opgenomen (in 2025 € 9,4 mln). De gecorrigeerde realisatie (€7,2 mln) is afhankelijk van het daadwerkelijk aantal verworven woningen en zal in de praktijk vaak afwijken van de raming. Daarnaast zijn aan dit krediet zijn ten onrechte projecten gekoppeld, waardoor de realisatie van -€ 9,3 mln een vertekend beeld geeft. De gecorrigeerde realisatie voor 2025 dient uit te komen op €7,2 mln. In 2026 zal een correctie op de betreffende projecten worden uitgevoerd.						
Openbare parkeergarage Zoomstraat wijzigen naar stallingsgarage	212	175	4	5	-1	33

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Openbare parkeergarage Zoomstraat wijzigen naar stallingsgarage	212	175	4	5	-1	33

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Netto investering (Rotterdams geld)	212	175	4	5	-1	33
Doel krediet: Doel krediet: Door realisatie van nieuwbouwappartementen in de nabije omgeving van parkeergarage Zoomstraat zijn meer parkeerplekken benodigd voor de toekomstige bewoners. Voor kortparkeerders is er hierdoor straks minder plek. De openbare parkeergarage wordt daarom geschikt gemaakt om als stallingsgarage te dienen.						
Oprit verlengde Willemsbrug	168	73	0	0	0	94

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie - Raming2025**	**Restantkrediet**
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Oprit verlengde Willemsbrug	168	73	0	0	0	94
Bijdragen van derden	27	27	0	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	141	46	0	0	0	94
Doel krediet: Het project Willemsbrug heeft als doel het verbeteren van de bestaande fysieke fietsinfrastructuur.						
Optimalisatie OV-tracés Maastunnel en Van Brienenoordbrug	6.000	4.850	425	1.150	-724	724

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie -Raming2025**	**Restantkrediet**
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Optimalisatie OV-tracés Maastunnel en Van Brienenoordbrug	6.000	4.850	425	1.150	-724	724
Bijdragen van derden	3.492	3.970	385	-478	863	-863
Netto investering (Rotterdams geld)	2.508	880	40	1.628	-1.587	1.587
Doel krediet: Verbetering van het OV tussen Zuid en Noord op de bestaande oeververbindingen via de Maastunnel (Zuidplein-Rotterdam Centraal) en Van Brienenoordbrugcorridor (Zuidplein-Stadionpark-Kralingse Zoom) door versterking kwaliteit, doorstroming, frequentie, betrouwbaarheid en aantrekkelijkheid van (deels) bestaande busverbindingen op deze routes.						
Er is een subsidie toegekend van €385K waarvan onzekerheid bestond of deze zou worden toegekend of niet in de begroting. Deze is uiteindelijk niet meegenomen in begroting en daardoor is de netto besteding lager is uitgekomen dan werd verwacht.						

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Optimalisatie parkeerbeheer: scan-, handhavings- en parkeersysteem	3.383	1.408	702	575	127	1.273

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Optimalisatie parkeerbeheer: scan-, handhavings- en parkeersysteem	3.383	1.408	702	575	127	1.273
Netto investering (Rotterdams geld)	3.383	1.408	702	575	127	1.273
Doel krediet: In het kader van nieuwe ontwikkelingen dienen de Integrale Scan Applicatie (ISA), het door de afdeling Fiscaal gebruikte Handhavingsadministratiesysteem (HAS) en het parkeer managementsysteem Parksaver geupgrade te worden.						
Ovonde Hoek van Holland	1.691	1.682	20	0	20	-12

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Ovonde Hoek van Holland	1.691	1.682	20	0	20	-12
Bijdragen van derden	643	746	0	0	0	-104
Netto investering (Rotterdams geld)	1.048	936	20	0	20	92
Doel krediet: De ovonde is een project in Hoek van Holland en is onderdeel van het investeringsproject Strandboulevard. De ovonde maakt een goede verkeersafwikkeling mogelijk tussen de strandboulevard, Badweg, Strandweg en Paviljoensweg.						
Extra werkzaamheden langs de parkeerplaats Strandweg en diverse ondergrondse onvoorziene werkzaamheden.Door een rechtszaak met de aannemer over een aantal geschillen en de uitspraak door de rechtbank heeft het langer geduurd om het project financieel af te sluiten.						
Pontons voor watertaxi's, waterbus, partyvaartuigen etc	3.025	2.175	825	850	-25	25

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Pontons voor watertaxi's, waterbus, partyvaartuigen etc	3.025	2.175	825	850	-25	25
Netto investering (Rotterdams geld)	3.025	2.175	825	850	-25	25

Doel krediet: Het betreft de overdracht van Pontons vanuit het havenbedrijf naar de gemeente Rotterdam. De pontons worden overgenomen voor een bedrag van 3 miljoen euro. Dit zijn pontons die worden gebruikt door bijvoorbeeld de Waterbus, Watertaxi en partyvaart.						
Programma kleine kernen aanpak	41.690	2.515	3.809	4.726	-918	35.366

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie - Raming2025**	**Restantkrediet**
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Programma kleine kernen aanpak	41.690	2.515	3.809	4.726	-918	35.366
Bijdragen van derden	0	0	96	0	96	-96
Netto investering (Rotterdams geld)	41.690	2.515	3.713	4.726	-1.014	35.462
Doel krediet: Activiteiten in het kader van het Toeristisch Recreatief Ontwikkelperspectief (TROP) in de kleine kernen Pernis, Hoek van Holland, Heijplaat en Rozenburg.						
De lagere uitgaven hebben te maken met vertraging in uitvoeringen op projecten zoals seizoensgebonden activiteiten en door het opnieuw moeten aanbesteden na terugtrekking leverancier op project Brinkplein.						
Programma Veilige en gezonde straten	15.253	0	1.086	9.966	-8.880	14.167

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie -Raming2025**	**Restantkrediet**
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Programma Veilige en gezonde straten	15.253	0	1.086	9.966	-8.880	14.167
Netto investering (Rotterdams geld)	15.253	0	1.086	9.966	-8.880	14.167
Doel krediet: Het college van B&W werkt in lijn met het coalitieakkoord 2022 – 2026 aan de invoering van meer 30 km/u wegen waar dat nodig en mogelijk is. Daarmee geeft het ook uitwerking aan het eind 2021 vastgestelde ambitiedocument (21bb14999) welke is opgesteld naar aanleiding van een door de gemeenteraad aangenomen motie ‘Veilige Straten’ (20bb17962). Een motie welke verzoekt om meer 30 km/u in te voeren in het belang van de verkeersveiligheid. Met deze aanvraag wordt investeringskrediet gevraagd voor het uitvoeren van het verlagen van de snelheid op 110 straten/straatdelen in						

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Rotterdam en daarmee de verkeersveiligheid te verbeteren.						
Minder geld uitgegeven dan begroot voor veilige en gezonde straten, vanwege verschuiven planning Aanpak 30 km/u. Oorzaak is meerledig: Wegens een mislukte aanbesteding moesten deze percelen opnieuw aanbesteed worden. Straten met hoge impact-OV worden na overleg met RET na de jaarwisseling in Q1 2026 uitgevoerd. Een aantal straten ligt in de invloedsfeer van andere werkzaamheden, waardoor het niet mogelijk is om een vergunning te krijgen om werkzaamheden uit te voeren, zoals in Hoogvliet wegens de werkzaamheden aan de Aveling.						
Roseknoop verkeersknooppunt	39.815	20.690	9.091	6.000	3.091	10.034

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Roseknoop verkeersknooppunt	39.815	20.690	9.091	6.000	3.091	10.034
Bijdragen van derden	336	2.781	0	0	0	-2.445
Netto investering (Rotterdams geld)	39.479	17.909	9.091	6.000	3.091	12.479
Doel krediet: Aanpakken verkeersknooppunt om kwalitatieve aansluiting op de (woningbouw)ontwikkelingen in Parkstad, Hillesluis en Feyenoord City te realiseren.						
Door de overgang naar het niewe administratieve systeem Oracle Fusion kon in de eerste helft van 2025 geen gedetailleerde goede inschatting gegeven worden over de raming 2025. Zodoende is deze alleen op hoofdlijnen geactualiseerd. Achteraf is gebleken dat deze afwijkt ten opzichte van later in het jaar aanwezige geactualiseerde inzichten. Hierdoor is de uitputting van het krediet in 2025 lager dan de inschatting op hoofdlijnen.						
Scanunits voor parkeerhandhaving met scanauto's	1.550	1.047	0	12	-12	503

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Scanunits voor parkeerhandhaving met scanauto's	1.550	1.047	0	12	-12	503
Netto investering (Rotterdams geld)	1.550	1.047	0	12	-12	503

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Doel krediet: Uitbreiding en vervanging van scanunits op de scanauto's voor parkeerhandhaving.						
Schieveen natuur en recreatiegebied (PMR)	9.700	7.655	1.335	1.283	52	710

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Schieveen natuur en recreatiegebied (PMR)	9.700	7.655	1.335	1.283	52	710
Bijdragen van derden	2.411	1.581	2	830	-827	827
Netto investering (Rotterdams geld)	7.289	6.074	1.333	453	880	-117
Doel krediet: Dit krediet is bestemd voor investeringen die worden gedaan in de polder Schieveen voor de inrichting als natuur- en recreatiegebied. De goedkeuring door de raad van investeringen voor het project Project Mainport Rotterdam (PMR) 150ha verliep tot en met 2017 via het jaarlijkse krediet voor de grondexploitatieportefeuille. Vanaf 2018 vindt dit voor de grondexploitaties plaats via de begroting. Dit project is door de aanpassing van de projectscope geen grondexploitatie dus is voor deze investeringen vanaf 2018 tot einde looptijd krediet nodig.						
Software voor gebieden met voertuigrestricties OVV/TVV	1.502	1.454	58	49	9	-9

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Software voor gebieden met voertuigrestricties OVV/TVV	1.502	1.454	58	49	9	-9
Netto investering (Rotterdams geld)	1.502	1.454	58	49	9	-9
Doel krediet: Betreft het vervangen van software die nodig is om voor Rotterdamse gebieden met voertuigrestricties (waaronder milieuzones) 1) een ontheffing aan te vragen en te beoordelen en 2) vast te stellen of een voertuig in overtreding is, afhankelijk van de voertuigrestricties in betreffend gebied.						
De kosten waren iets hoger dan verwacht. De beperkte overschrijding (9K) zal naar een ander krediet worden overgeboekt in 2026 met hetzelfde doel.						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stadsbrug (MIRT), HOV-lijn en Station Stadionpark	67.300	0	8.133	6.000	2.133	59.167

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Stadsbrug (MIRT), HOV-lijn en Station Stadionpark	67.300	0	8.133	6.000	2.133	59.167
Bijdragen van derden	46.235	0	4.907	4.122	785	41.328
Netto investering (Rotterdams geld)	21.065	0	3.227	1.878	1.349	17.838
Doel krediet: Realisatie van de derde Stadsbrug, de HOV-lijn en Station Stadionpark						
Stationsomgeving Hoek van Holland Strand	3.630	3.930	53	0	53	-353

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Stationsomgeving Hoek van Holland Strand	3.630	3.930	53	0	53	-353
Bijdragen van derden	1.794	2.013	0	0	0	-219
Netto investering (Rotterdams geld)	1.836	1.917	53	0	53	-134
Doel krediet: Uitvoering inrichtingsplan eindplein Hoek van Holland Strand.						
"extra werkzaamheden ivm uitbreiding van de werkgrens op de Badweg waarbij we de asfaltdeklaag vervangen hebben en voorzien van nieuwe wegmarkering. Na vele klachten over struikelen van bezoekers zijn de trottoirbanden verlaagd en door wateroverlast na hevige buien is er een waterberging aangelegd onder het Badplein aan de Zeekant. Bij elkaar opgeteld is dat ongeveer €352k aan extra werk. Doordat sommige werkzaamheden niet in het strandseizoen uitgevoerd mogen worden zijn deze uitgevoerd tussen oktober en april, waardoor het enige tijd geduurd heeft het technisch en financieel af te ronden."						
Strategisch verwerven Kop van Homerus	2.500	0	0	1.500	-1.500	2.500

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Strategisch verwerven Kop van Homerus	2.500	0	0	1.500	-1.500	2.500
Bijdragen van derden	2.500	0	0	1.500	-1.500	2.500
Netto investering (Rotterdams geld)	0	0	0	0	0	0
Doel krediet: Via strategisch verwerven van gronden en panden Kop van Homerus worden aankopen gedaan ten behoeve van de ontwikkeling Kop van Homerus. Ter dekking van strategische aankopen en vestiging van voorkeursrecht is het voorliggende krediet benodigd						
In 2025 hebben geen strategische verwervingen plaatsgevonden. Mogelijk is dit krediet niet meer nodig in 2026 als er een grondexploitatie wordt geopend.						
Uitbreiding betaald straatparkeren	1.143	1.143	16	0	16	-16

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Uitbreiding betaald straatparkeren	1.143	1.143	16	0	16	-16
Netto investering (Rotterdams geld)	1.143	1.143	16	0	16	-16
Doel krediet: Voor 2020 staat invoering van betaald parkeren in Feijenoord, Kleiwegkwartier, Oud Charlois en Vreewijk gepland.						
Door de toerekening van bouwrente is dit krediet met € 16.000 overschreden. Omdat in 2025 alle parkeerautomaten in gebruik zijn genomen, wordt er vanaf 2026 geen bouwrente meer toegerekend. Voor nieuwe automaten wordt een ander krediet gebruikt. Er worden daarom geen uitgaven meer verwacht en het huidige krediet wordt bij de eerstvolgende mogelijkheid afgesloten.						
Uitbreiding fietstrommels t/m 2025	1.504	1.326	208	142	66	-30

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Uitbreiding fietstrommels t/m 2025	1.504	1.326	208	142	66	-30
Netto investering (Rotterdams geld)	1.504	1.326	208	142	66	-30
Doel krediet: Het aantal fietstrommels dient deze collegeperiode jaarlijks uitgebreid te worden met 80 nieuwe fietstrommels.						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Er zijn meer fietstrommels geplaatst dan oorspronkelijk voor 2025 geraamd. Hierdoor is het krediet met € 30.000 overschreden. Voor 2026 en verder is er een nieuw krediet.						
Uitbreiding van laadinfrastructuur in Parkeergarages	4.693	3.617	66	200	-134	1.010

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Uitbreiding van laadinfrastructuur in Parkeergarages	4.693	3.617	66	200	-134	1.010
Netto investering (Rotterdams geld)	4.693	3.617	66	200	-134	1.010
Doel krediet: Het inrichten van 10% van alle parkeerplaatsen in parkeergarages voor het opladen van elektrische voertuigen.						
Uitbreidingen en vervanging camera's in parkeervoorzieningen	2.400	1.683	161	148	12	556

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Uitbreidingen en vervanging camera's in parkeervoorzieningen	2.400	1.683	161	148	12	556
Netto investering (Rotterdams geld)	2.400	1.683	161	148	12	556
Doel krediet: Uitbreidingen en moderniseren van bestaande camerasystemen behorende bij de parkeervoorzieningen van de gemeente Rotterdam.						
Urban Water Buffer (deel HvZ)	602	563	-484	39	-523	523

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Urban Water Buffer (deel HvZ)	602	563	-484	39	-523	523
Bijdragen van derden	0	429	0	0	0	-429
Netto investering (Rotterdams geld)	602	134	-484	39	-523	952
Doel krediet: Het plaatselijk beperken van de invloed van brak/zout water uit Nieuwe maas. Tegelijk invullen van wateropgave in dit deel van stad door het maken van een berging voor de opvang van hemelwater uit de omgeving. Het water in de berging wordt opgeslagen in een zoetwaterbel bij Ahoy en dat zoetwater wordt aangeboden aan Ahoy en Pathé als alternatief voor drinkwater. Daarnaast is						

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

er een optie dat het zoetwater kan worden benut voor het nabijgelegen zwembad bij het Zuidplein. De dekking is volledig geregeld door Realisatie						
De afwijking van de raming is het gevolg van een ontvangen bijdrage in 2025, waar geen rekening mee is gehouden bij het opgeven van de verwachte investeringen.						
Ventwegen Pleinweg en Goereesestraat	1.860	485	554	1.375	-821	821

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Ventwegen Pleinweg en Goereesestraat	1.860	485	554	1.375	-821	821
Netto investering (Rotterdams geld)	1.860	485	554	1.375	-821	821
Doel krediet: Het aanpassen van de ventwegen van de Pleinweg, extra waterberging, bereikbaarheid Hart van Zuid, de fietspadenstructuur, het park en het oorlogsmonument bij de Mijnsherenlaan.						
Door herijking van de projectbegroting en door het aanvragen van alternatieve financieringsbronnen is gebleken dat een deel van het voor 2025 geraamde krediet niet benodigd was. Het resterende krediet schuift door naar 2026 en wordt in fase 2 van het project verder ingezet om de doelstellingen te behalen.						
Verbeteren bereikbaarheid Metrostation Rijnhaven	4.000	35	111	43	68	3.854

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Verbeteren bereikbaarheid Metrostation Rijnhaven	4.000	35	111	43	68	3.854
Bijdragen van derden	0	17	49	0	49	-66
Netto investering (Rotterdams geld)	4.000	18	61	43	18	3.921
Doel krediet: Het realiseren van een betere bereikbaarheid van de metro en oversteekbaarheid Posthumalaan.						
Vergroeningsopgaaf Museumpark	13.400	13.462	441	-62	503	-503

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Vergroeningsopgaaf Museumpark	13.400	13.462	441	-62	503	-503
Bijdragen van derden	60	0	0	60	-60	60
Netto investering (Rotterdams geld)	13.340	13.462	441	-122	563	-563
Doel krediet: Realiseren van een betere verblijfskwaliteit en een groenere omgeving bij het Museumpark voor zowel bezoekers als bewoners. Ook wordt een betere aansluiting van het Museumpark op de omgeving beoogd.						
De kredieten vergroeningsopgaaf Museumpark straten, vijver en voorplein depotgebouw zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden vanwege o.a. aanpalende ligging en hebben betrekking op alle drie de kredieten. Het totaal van de kredieten geeft een onderschrijding op het project aan. Afronding van het project is afhankelijk van oplevering van project Evenementendek/dak, thans verwacht medio 2026.De kosten dienen ten laste van krediet voorplein deportgebouw gebracht te worden. Correctie volgt in 2026						
Vergroeningsopgave	3.591	2.872	237	719	-482	482

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie -Raming2025**	**Restantkrediet**
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Vergroeningsopgave	3.591	2.872	237	719	-482	482
Netto investering (Rotterdams geld)	3.591	2.872	237	719	-482	482
Doel krediet: Binnen de reserve Gebiedsontwikkeling is geld gereserveerd voor programma extra vergroening. Een deel van de bijdragen is bestemd voor projecten die al gestart waren voor 2021. Die kosten blijven in de exploitatie landen en worden gedekt vanuit de reserve.						
Verkeerscirculatieplan (VCP)	2.000	0	0	200	-200	2.000

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie -Raming2025**	**Restantkrediet**
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Verkeerscirculatieplan (VCP)	2.000	0	0	200	-200	2.000
Netto investering (Rotterdams geld)	2.000	0	0	200	-200	2.000
Doel krediet: Uitwerken van het verkeerscirculatieplan maatregelen in Rotterdam						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De overschrijding van de raming is het gevolg van meer personele inzet dan verwacht en de opname van de verplichting voor de voorbereidingskosten voor het Station Stadionpark. Vanwege de achterstand in tijdschrijven op het moment van de raming, was de personele inzet te laag ingeschat. Op het moment van de raming was geen rekening gehouden met de verplichting voor het Station Stadionpark. De verplichtng van het Rotterdamse deel voor het station kwam pas recentelijk ter sprake tussen de vier opdrachtgevers. Toen waren de afspraken gemaakt over het verrekenen van het Rotterdamse deel voor het station conform de Bestuursovereenkomst.						
Verkeersknooppunt Alexanderknoop	3.500	0	0	0	0	3.500

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Verkeersknooppunt Alexanderknoop	3.500	0	0	0	0	3.500
Netto investering (Rotterdams geld)	3.500	0	0	0	0	3.500
Doel krediet: Het realiseren van een mobiliteitshub in de Alexanderknoop (particuliere ontwikkeling met een publiek deel)						
Verkeersmanagementsystemen 2021	16.565	14.912	577	800	-223	1.076

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Verkeersmanagementsystemen 2021	16.565	14.912	577	800	-223	1.076
Netto investering (Rotterdams geld)	16.565	14.912	577	800	-223	1.076
Doel krediet: Dit krediet wordt ingezet voor het vervangen of verwijderen na einde levensduur van diverse verkeersmanagementsystemen in heel Rotterdam. Daaronder verstaan we verkeersregelinstallaties, verkeersgeleiding en ook de vervanging van benodigde software voor verkeersmanagement.						
Verkeersmanagementsystemen 2023 - 2026	28.400	7.149	8.059	6.000	2.059	13.192

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Verkeersmanagementsystemen 2023 - 2026	28.400	7.149	8.059	6.000	2.059	13.192
Bijdragen van derden	0	68	81	0	81	-149
Netto investering (Rotterdams geld)	28.400	7.081	7.978	6.000	1.978	13.341
Doel krediet: Dit krediet wordt ingezet voor het vervangen of verwijderen na einde levensduur van diverse verkeersmanagementsystemen in heel Rotterdam. Daaronder verstaan we verkeersregelinstallaties en verkeersgeleiding, en ook de vervanging van benodigde software voor verkeersmanagement.						
€ 2,0 mln meer uitgegeven dan verwacht, vanwege (1) de uitvoeringskosten voor projecten stijgen door meer en duurdere gestelde eisen (zoals bijna altijd tijdelijke verkeerslichten), (2) verkeersregelinstallatie (VRI) projecten voor Kralingseplein, Vondelingenweg en Hoofdweg vielen duurder uit door prijsverhogingen, en (3) er is voor het Hofplein-project een bijdrage geleverd voor 2 nog te vervangen VRIs. Bij de 8M werd een €1,0 mln hogere prognose afgegeven, maar in de laatste maanden zijn de bestedingen door bovengenoemde oorzaken alsnog hoger uitgevallen dan eerder werd verwacht.						
Verkeersveiligheidsaanpak Centrum en omgeving	4.500	2.111	442	1.173	-731	1.947

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie -Raming2025**	**Restantkrediet**
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Verkeersveiligheidsaanpak Centrum en omgeving	4.500	2.111	442	1.173	-731	1.947
Netto investering (Rotterdams geld)	4.500	2.111	442	1.173	-731	1.947
Doel krediet: Dit krediet is voor financiering van 18 straten 30km-zones en het programma veilige en gezonde straten (voorbereiding) binnen de ring (Centrum, Oude Westen, Nieuwe Westen, Middelland en Oude Noorden). Het doel is daarbij om het veiliger te maken voor fietsers en voetgangers in het centrum en de oude stadswijken, niet om alle auto's uit de stad te weren.						
Minder geld uitgegeven dan begroot in verband met opgeschoven planning van uitvoering van werkzaamheden op de Rodenrijsestraat/Bergselaan en						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Zaagmolenstraat. Bij de Rodenrijselaan/straat heeft het te maken met dat de uitvoeringsplanning is verschoven ivm bereikbaarheid en werkbaar weer. Voor de Zaagmolenstraat heeft de planvorming wat langer geduurd dan gedacht ivm afstemming met RET en de participatie met werkgroep die is opgesteld vanuit de wijkraad. Voor beide is uitvoering voorzien in 2026. Werkzaamheden zijn nu gepland in Q1 en Q2 van 2026.						
Vervanging fietstrommels	1.220	463	580	435	145	177

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie - Raming2025**	**Restantkrediet**
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Vervanging fietstrommels	1.220	463	580	435	145	177
Netto investering (Rotterdams geld)	1.220	463	580	435	145	177
Doel krediet: Het vervangen van verouderde fietstrommels.						
Vervanging noodverlichting Parkeervoorzieningen	750	0	0	100	-100	750

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie - Raming2025**	**Restantkrediet**
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Vervanging noodverlichting Parkeervoorzieningen	750	0	0	100	-100	750
Netto investering (Rotterdams geld)	750	0	0	100	-100	750
Doel krediet: Vervanging van de huidige nood- en vluchtwegverlichting voor het behoud van de veiligheid van de P&R locaties, gemeentelijke garages en fietsenstallingen.						
Vervanging parkeermanagement- en toegangscontrolesysteem	5.995	2.312	1.591	1.600	-9	2.093

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie -Raming2025**	**Restantkrediet**
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Vervanging parkeermanagement- en toegangscontrolesysteem	5.995	2.312	1.591	1.600	-9	2.093
Netto investering (Rotterdams geld)	5.995	2.312	1.591	1.600	-9	2.093
Doel krediet: Vervangen van de huidige parkeermanagementsystemen en toegangscontrolesystemen in garages en P+R terreinen.						
Vervanging Verkeersregelinstallaties 2020	6.000	5.995	0	5	-5	5

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Vervanging Verkeersregelinstallaties 2020	6.000	5.995	0	5	-5	5
Bijdragen van derden	4	4	0	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	5.996	5.991	0	5	-5	5
Doel krediet: Dit krediet wordt ingezet voor het vervangen of verwijderen na einde levensduur van diverse verkeersmanagementsystemen in heel Rotterdam. Daaronder verstaan we verkeersregelinstallaties en verkeersgeleiding, en ook de vervanging van benodigde software voor verkeersmanagement.						
Verzamelkrediet Gebiedsontwikkeling	10.000	5.349	1.223	1.876	-653	3.427

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Verzamelkrediet Gebiedsontwikkeling	10.000	5.349	1.223	1.876	-653	3.427
Bijdragen van derden	50	50	0	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	9.950	5.299	1.223	1.876	-653	3.427
Doel krediet: Het gebiedsontwikkelingsfonds is een investeringskrediet dat bedoeld is voor middelgrote investeringen in de openbare ruimte, al dan niet gekoppeld aan een gebiedsontwikkeling. Het doel van de bijdrage is dat daarmee de kwaliteit van de openbare ruimte						
Vanuit dit krediet worden veel projecten in de openbare ruimte gefinancierd. Meerder projecten wijken af van planning en leiden tot de onderbesteding, o.a. door verschuiving cq vertraging van werkzaamheden.. Onder ander IP Westewagenstraat € 465K en evenmentendak parkeergarage museumpark € 253K. Daarnaast op diverse projecten kleine afwijkingen. In de praktijk wordt gezien de hoeveelheid projecten een globale inschatting gemaakt die kan afwijken door vertraging en/of verschuiving van werkzaamheden naar de toekomst.						
Verzamelkrediet Gebiedsontwikkeling 2021	5.490	2.515	194	1.305	-1.111	2.781

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie	Restantkrediet

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

		2024			-Raming2025	
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Verzamelkrediet Gebiedsontwikkeling 2021	5.490	2.515	194	1.305	-1.111	2.781
Netto investering (Rotterdams geld)	5.490	2.515	194	1.305	-1.111	2.781
Doel krediet: Het gebiedsontwikkelingsfonds is een investeringskrediet dat bedoeld is voor middelgrote investeringen in de openbare ruimte, al dan niet gekoppeld aan een gebiedsontwikkeling. Het doel van de bijdrage is dat daarmee de kwaliteit van de openbare ruimte verbetert.						
Vanuit dit krediet worden veel projecten in de openbare ruimte gefinancierd. Meerder projecten wijken af van planning en leiden tot de onderbesteding, o.a. door verschuiving cq vertraging van werkzaamheden.Onder andere project Hart van Zuid van circa € 600K,het project Overschie Oost voor € 250K en het project Tamboerlocatie voor een bedrag van € 400K.Daarnaast op diverse projecten kleine afwijkingen. In de praktijk wordt gezien de hoeveelheid projecten een globale inschatting gemaakt die kan afwijken door vertraging en/of verschuiving van werkzaamheden naar de toekomst.						
Verzamelkrediet Gebiedsontwikkeling 2023	11.798	1.413	3.014	5.718	-2.704	7.370

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie -Raming2025**	**Restantkrediet**
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Verzamelkrediet Gebiedsontwikkeling 2023	11.798	1.413	3.014	5.718	-2.704	7.370
Bijdragen van derden	0	0	187	0	187	-187
Netto investering (Rotterdams geld)	11.798	1.413	2.828	5.718	-2.891	7.557
Doel krediet: Krediet ten behoeve van gebiedsontwikkelingsprojectenF01007 Aanpak Carnisse omgezet van exploitatie naar krediet samengevoegd met project I00751 Carnisselaan (zie verleningsbesluit). Dit leidt tot €1.317.584 verhoging bij 2e herziening 2025.						
Vanuit dit krediet worden veel projecten in de openbare ruimte gefinancierd. Meerder projecten wijken af van planning en leiden tot de						

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

onderbesteding, o.a. door verschuiving cq vertraging van werkzaamheden. Onder ander de projecten IP Zalmhaven, Herinrichting Carnisselaan Fase 2 en Herinrichting vitale kern/winkelcentrum Ambachtsplein met een onderschrijding van respectievelijk € 600K, € 1.mln en € 500K. Daarnaast op diverse projecten kleine afwijkingen. In de praktijk wordt gezien de hoeveelheid projecten een globale inschatting gemaakt die kan afwijken door vertraging en/of verschuiving van werkzaamheden naar de toekomst.						
Verzamelkrediet Gebiedsontwikkeling 2024	10.790	6	252	3.331	-3.079	10.532

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Verzamelkrediet Gebiedsontwikkeling 2024	10.790	6	252	3.331	-3.079	10.532
Netto investering (Rotterdams geld)	10.790	6	252	3.331	-3.079	10.532
Doel krediet: Het krediet ten behoeve van gebiedsontwikkelingsprojecten						
Vanuit dit krediet worden veel projecten in de openbare ruimte gefinancierd. Meerder projecten wijken af van planning en leiden tot de onderbesteding, o.a. door verschuiving cq vertraging van werkzaamheden. Onder andere de projecten IP Willem Buytewechstraat-West, RFC-Weg, IP Getijdepark Keilehaven en Vergroening Parkeerterrein Entrepot met een onderschrijding van respectievelijk € 600K, € 500K, € 500K en € 400K ten opzichte van de raming. Daarnaast op diverse projecten kleine afwijkingen. In de praktijk wordt gezien de hoeveelheid projecten een globale inschatting gemaakt die kan afwijken door vertraging en/of verschuiving van werkzaamheden naar de toekomst.						
Verzamelkrediet Gebiedsontwikkeling 2025	11.260	0	0	2.815	-2.815	11.260

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Verzamelkrediet Gebiedsontwikkeling 2025	11.260	0	0	2.815	-2.815	11.260
Netto investering (Rotterdams geld)	11.260	0	0	2.815	-2.815	11.260

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Doel krediet: Krediet ten behoeve van gebiedsontwikkelingsprojecten						
Dit krediet is nog maar recent in gebruik en projecten zijn nog niet of recent gekoppeld aan dit krediet.						
Vlinderstrik en Schiezone natuur en recreatiegebied (PMR)	19.700	14.092	1.686	1.615	71	3.922

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Vlinderstrik en Schiezone natuur en recreatiegebied (PMR)	19.700	14.092	1.686	1.615	71	3.922
Bijdragen van derden	4.564	4.252	625	312	313	-313
Netto investering (Rotterdams geld)	15.136	9.840	1.060	1.302	-242	4.236
Doel krediet: Dit krediet wordt aangevraagd voor investeringen die worden gedaan in de Zuid- en Schiebroekse polder (Vlinderstrik) en de Schiezone, beide voor de inrichting als natuur- en recreatiegebied. De goedkeuring door de raad van investeringen voor het Project Mainport Rotterdam (PMR) 150ha verliep tot en met 2017 via het jaarlijkse krediet voor de grondexploitatieportefeuille. Vanaf 2018 vindt dit voor de grondexploitaties plaats via de begroting. Het PMR 150ha is door de aanpassing van de projectscope geen grondexploitatie meer. Daarom wordt voor deze investeringen vanaf 2018 krediet nodig.						
Voorbereidingskosten Grondexploitatie 2022-2026	6.500	517	58	250	-192	5.925

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Voorbereidingskosten Grondexploitatie 2022-2026	6.500	517	58	250	-192	5.925
Bijdragen van derden	0	0	88	0	88	-88
Netto investering (Rotterdams geld)	6.500	517	-30	250	-280	6.013
Doel krediet: Het tijdelijk activeren van voorbereidingskosten voor grondexploitatie als immateriële vaste activa.						
In 2026 zal een voorstel worden ingediend om dit investeringskrediet voor de voorbereidingskosten grondexploitaties samen te voegen met het investeringskrediet						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

"Voorbereidingskrediet Grondexploitaties (IVA)".						
Voorbereidingskosten planvorming buitenruimte	12.820	4.179	3.943	4.300	-357	4.698

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Voorbereidingskosten planvorming buitenruimte	12.820	4.179	3.943	4.300	-357	4.698
Netto investering (Rotterdams geld)	12.820	4.179	3.943	4.300	-357	4.698
Doel krediet: Cluster Stadsontwikkeling gaat vanaf heden voorbereidingskosten voor planvorming buitenruimte activeren, als onderdeel van de totale investering. Voor 2023 wordt gewerkt met een verzamelkrediet. Naar de toekomst toe zullen de voorbereidingskosten per project geactiveerd worden.						
Voorbereidingskrediet Grondexploitaties (IVA)	20.000	17.775	3.003	2.225	777	-777

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Voorbereidingskrediet Grondexploitaties (IVA)	20.000	17.775	3.003	2.225	777	-777
Netto investering (Rotterdams geld)	20.000	17.775	3.003	2.225	777	-777
Doel krediet: Tijdelijk activeren van voorbereidinskosten voor grondexploitatie als materiele vaste activa.						
Voor een aantal voorbereidingsprojecten (IVA's) was de verwachting dat in het 4e kwartaal 2025 een grondexploitatie in uitvoering zou kunnen worden genomen. Het in uitvoering laten nemen vraagt echter meer tijd dan verwacht, waardoor de kosten 2025 nog niet kunnen worden ingebracht in de betreffende grondexploitaties maar ten laste van het krediet komen. Bij het in uitvoering nemen van de grondexploitaties in 2026 zal de volledige boekwaarde van de IVA's (alsnog) worden ingebracht in de grondexploitaties. Tevens zal in 2026 een voorstel worden ingediend om de twee investeringskredieten voor de voorbereidingskosten samen te voegen, zodat er op totaalniveau geen sprake meer is van een overschrijding.						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Voorplein Depotgebouw	5.765	5.179	16	586	-569	569

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Voorplein Depotgebouw	5.765	5.179	16	586	-569	569
Netto investering (Rotterdams geld)	5.765	5.179	16	586	-569	569
Doel krediet: Herinrichting van de directe omgeving (het Voorplein) van het Depotgebouw Boijmans Van Beuningen.						
De kredieten vergroeningsopgaaf Museumpark straten, vijver en voorplein depotgebouw zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden vanwege o.a. aanpalende ligging en hebben betrekking op alle drie de kredieten. Het totaal van de kredieten geeft een onderschrijding op het project aan. Afronding van het project is afhankelijk van oplevering van project Evenementendek/dak, thans verwacht medio 2026.De kosten van de kredieten Vergoeningsopgave museumpark dienen ten laste van krediet voorplein deportgebouw gebracht te worden. Correctie volgt in 2026						

Wegdekverharding gem. Lansingerland deel 1 (A16 R'dam)	7.687	1.107	-53	4.966	-5.019	6.634

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Wegdekverharding gem. Lansingerland deel 1 (A16 R'dam)	7.687	1.107	-53	4.966	-5.019	6.634
Netto investering (Rotterdams geld)	7.687	1.107	-53	4.966	-5.019	6.634
Doel krediet: Het betreft de kosten voor de werkzaamheden in het kader van de nieuwe rijkswerg tussen A13 en A16.Het betreft specifiek werkzaamheden die in 2022 en 2023 zullen plaatsvinden aan geluidschermen en wegdekverhardingen.						
Er hebben geen werkzaamheden plaatsgevonden met betrekking tot dit krediet.						

Zero emissie zone Rotterdam	2.697	1.393	790	1.304	-515	515

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Zero emissie zone Rotterdam	2.697	1.393	790	1.304	-515	515
Netto investering (Rotterdams geld)	2.697	1.393	790	1.304	-515	515
Doel krediet: Dit krediet is voor het leveren van camera's, installatie, verkeersmaatregelen, kwaliteitscontrole, bebording en meer voor het realiseren van de zero emissie zones.						
In de begroting voor 2025 was rekening gehouden met de kosten voor de vervanging van de borden voor de zero- emissiezone en de milieuzone. De landelijke wetswijziging die aan deze vervanging ten grondslag ligt, is vertraagd en pas per 1 januari 2026 in werking getreden. Daarom zijn ook de werkzaamheden vertraagd. In 2026 zullen de borden alsnog worden vervangen.						
Zeven Stadsprojecten	264.018	35.182	17.987	22.627	-4.640	210.848

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie -Raming2025**	**Restantkrediet**
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Zeven Stadsprojecten	264.018	35.182	17.987	22.627	-4.640	210.848
Bijdragen van derden	25.198	1.469	655	2.411	-1.756	23.074
Netto investering (Rotterdams geld)	238.820	33.713	17.333	20.216	-2.883	187.774
Doel krediet: Dit krediet wordt beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de zeven stadsprojecten (Hofbogenpark, Alexanderplein, Schouwburgplein, Groene Long (Hofplein en Westblaak), Rijnhavenpark, Getijdenpark Feyenoord City en Nelson Mandelapark). De stadsprojecten zijn integrale projecten die door middel van een investering in de buitenruimte een vliegwieleffect beogen op de woningbouw, werkgelegenheid, maatschappelijke voorzieningen, klimaatadaptatie, samen leven en het economisch herstel van Rotterdam na de coronacrisis.						
De afwijking op het programma Stadsprojecten is vrijwel volledig toe te schrijven aan Hofplein. De plankosten voor Hofplein vielen in 2025 hoger uit dan verwacht door de complexiteit rondom het informatiedossier, maar het totaal aan gerealiseerde kosten blijft ver onder de raming 2025. De herinrichting van het Hofplein loopt volgens verwachting. Fase 1 en 2 van het werk zijn volgens planning en naar tevredenheid afgerond. Het opgedragen						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

meerwerk en de kosten toezicht/directievoering lopen minder hard op dan verwacht, waardoor de hiervoor beschikbare buffers slechts in beperkte mate zijn aangesproken. Dit heeft als bijkomend effect dat de aan project toegerekende bouwrente gunstiger uitvalt. Binnen de projectbegroting wordt rekening gehouden met diverse verrekeningen met de RET. Deze zijn in 2025 niet doorbelast en schuiven door naar 2026. In fase 3, begin 2026 van start gegaan, blijkt vanwege de verkeersveiligheid een uitgebreide inzet van verkeersregelaars nodig te zijn om de fiets- en voetgangersstromen te begeleiden. De hieraan verbonden kosten zijn hoger dan bij de uitgangspunten aangenomen, maar kunnen binnen de projectbegroting worden opgevangen.						
Stationshal Hart van Zuid	26.155	0	2.416	7.428	-5.012	23.739

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Stationshal Hart van Zuid	26.155	0	2.416	7.428	-5.012	23.739
Bijdragen van derden	13.365	-0	-0	5.822	-5.822	13.365
Netto investering (Rotterdams geld)	12.790		2.416	1.606	810	10.374
Doel krediet: Het krediet is voor de investeringskosten voor een kwaliteitsimpuls bij metrostation Hart van Zuid.						
Toekomstbestendige meldkamer voor parkeerbeheer op afstand	660	0	0	50	-50	660

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**
Toekomstbestendige meldkamer voor parkeerbeheer op afstand	660	0	0	50	-50	660
Netto investering (Rotterdams geld)	660	0	0	50	-50	660
Doel krediet: Verhuizing, uitbreiding en modernisering van de meldkamer voor efficiënt en toekomstbestendig parkeerbeheer op afstand.						
Uitbreiding fietstrommels in 2026-2030	550	0	4	120	-116	546

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Stedelijke ontwikkeling	**1.365.142**	**601.722**	**86.070**	**162.988**	**-77.462**	**677.349**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Uitbreiding fietstrommels in 2026-2030	550	0	4	120	-116	546
Netto investering (Rotterdams geld)	550	0	4	120	-116	546
Doel krediet: Jaarlijkse uitbreiding met 20 fietstrommels in 2026-2030						
Veilig	**5.248**	**1.759**	**1.262**	**2.069**	**-808**	**2.228**
Control-room Bereikbaarheid en Veiligheid	723	0	0	723	-723	723

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie - Raming2025	Restantkrediet
Veilig	**5.248**	**1.759**	**1.262**	**2.069**	**-808**	**2.228**
Control-room Bereikbaarheid en Veiligheid	723	0	0	723	-723	723
Netto investering (Rotterdams geld)	723	0	0	723	-723	723
Doel krediet: Het verhuizen naar meer geschikte ruimtes en het moderniseren van de werkplekken van de control- rooms Bereikbaarheid en Veiligheid.						
Het project is vertraagd door uitloop van de Europese aanbesteding. Als er geen inschrijvingen zijn, wordt een alternatief onderzocht en wordt het krediet opnieuw beoordeeld en zo nodig aangepast.						
Crisisapplicatie Meldkamer	175	104	91	71	20	-20

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m 2024	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie -Raming2025	Restantkrediet
Veilig	**5.248**	**1.759**	**1.262**	**2.069**	**-808**	**2.228**
Crisisapplicatie Meldkamer	175	104	91	71	20	-20
Netto investering (Rotterdams geld)	175	104	91	71	20	-20
Doel krediet: De crisis applicatie die gebouwd wordt door het Mendix team zorgt voor een uniform platform waarbinnen alle applicaties kunnen communiceren met elkaar.						
Na de laatste begrotingsraming 2025 zijn extra kosten ontstaan bij de ontwikkeling van de meldkamer-app, die niet waren voorzien bij de kredietaanvraag. Deze extra kosten betreffen de hogere uurtarieven van degenen werkzaam binnen het project.						
Handhavingssysteem Redline	1.700	0	0	400	-400	1.700

Lopende investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatiet/m	Realisatie2025	Raming2025	AfwijkingRealisatie	Restantkrediet

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

		2024			-Raming2025	
Veilig	**5.248**	**1.759**	**1.262**	**2.069**	**-808**	**2.228**
Handhavingssysteem Redline	1.700	0	0	400	-400	1.700
Netto investering (Rotterdams geld)	1.700	0	0	400	-400	1.700
Doel krediet: Het implementeren van handhavingssysteem BRS voor strafrechtelijke handhaving en het handhavingssysteem voor bestuursrechtelijke handhaving.						
Door een wisseling van projectleider is het project vertraagd en zijn in 2025 nog geen investeringsuitgaven gedaan. In 2026 worden het project en het krediet geactualiseerd. Door interne ontwikkeling van delen van het systeem kan mogelijk een deel van het krediet vrijvallen.						
Ontwikkeling vakopleidingen Veiligheid	150	0	0	30	-30	150

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie - Raming2025**	**Restantkrediet**
Veilig	**5.248**	**1.759**	**1.262**	**2.069**	**-808**	**2.228**
Ontwikkeling vakopleidingen Veiligheid	150	0	0	30	-30	150
Netto investering (Rotterdams geld)	150	0	0	30	-30	150
Doel krediet: Ontwikkeling van vakopleidingen voor centralisten en gamificatie voor cameratoezicht.						
De start van het project is vertraagd doordat er geen projectleider beschikbaar was. Hierdoor zijn in 2025 nog geen uitgaven gedaan.						
Taakapplicatie Stadszaken	2.500	1.655	1.171	845	325	-325

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie - Raming2025**	**Restantkrediet**
Veilig	**5.248**	**1.759**	**1.262**	**2.069**	**-808**	**2.228**
Taakapplicatie Stadszaken	2.500	1.655	1.171	845	325	-325
Netto investering (Rotterdams geld)	2.500	1.655	1.171	845	325	-325
Doel krediet: Vervanging huidige applicatie VIS, voor afhandeling vergunningen horeca en evenementen, alsmede het registreren van dossiers voor Ondermijning en interventies.						
Het basissysteem is per 31-12-2025 opgeleverd. Voor de doorontwikkeling is in 2026 een ophoging aangevraagd						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

van € 800k. Hiervan is in 2025 al € 325k besteed.						
Werk en inkomen	**5.611**	**0**	**4.994**	**5.611**	**-617**	**617**
Software voor begeleiding naar duurzame uitstroom en inkomenszekerheid	5.611	0	4.994	5.611	-617	617

Lopende investeringen - programma	**Gevoteerd**	**Realisatiet/m 2024**	**Realisatie2025**	**Raming2025**	**AfwijkingRealisatie -Raming2025**	**Restantkrediet**
Werk en inkomen	**5.611**	**0**	**4.994**	**5.611**	**-617**	**617**
Software voor begeleiding naar duurzame uitstroom en inkomenszekerheid	5.611	0	4.994	5.611	-617	617
Netto investering (Rotterdams geld)	5.611	0	4.994	5.611	-617	617
Doel krediet: afronden software ontwikkeling t.b.v. het nieuwe diensverleningconcept voor het begeleiden van Rotterdammers naar duurzame uitstroom & participatie (Thomas DUP) en ontwikkeling nieuwe software waarmee we Rotterdammers inkomenszekerheid kunnen bieden, denk aan de aanvraag en adviesmodule (Thomas Inkomenszekerheid)						
De kosten voor de 2 applicaties die in december in productie zijn genomen vielen lager uit. De onderschrijding komt met name door minder inzet van software-ontwikkelaars en testers. Dit was ten tijde van de 2e herziening nog niet de verwachting.						
TOTAAL	**5.654.305**	**2.215.871**	**528.763**	**733.417**	**-205.198**	**2.909.669**

Afgeronde investeringen

Uit onderstaande tabel blijkt welke investeringen het afgelopen jaar zijn afgerond. Het gevoteerde krediet wordt afgesloten.

In de tabel is per krediet een beschrijving van het doel van het krediet, een verantwoording over de realisatie van het krediet en een overzicht met detailinformatie opgenomen. Per investering is aanvullende informatie beschikbaar via de berichtballon.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Afgesloten investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2024	Realisatie 2025	Raming 2025	Afwijking Realisatie – Raming 2025	Restant krediet
Beheer van de stad	**4.886**	**4.500**	**407**	**386**	**21**	**-22**
Maastunnelroltrappen 2.0	4.406	4.406	14	0	14	-15

Afgesloten investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2024	Realisatie 2025	Raming 2025	Afwijking Realisatie – Raming 2025	Restant krediet
Beheer van de stad	**4.886**	**4.500**	**407**	**386**	**21**	**-22**
Maastunnelroltrappen 2.0	4.406	4.406	14	0	14	-15
Netto investering (Rotterdams geld)	4.406	4.406	14	0	14	-15
Doel krediet: Doel krediet: In de afgelopen jaren heeft eeningrijpende renovatie/restauratie plaatsgevonden van vierroltrappen van het rijksmonument Maastunnel. Voor hetborgen van een continu vervoer van gebruikers van defiets- en voetgangerstunnel is het noodzakelijk dat, zowelaan de Noordzijde als aan de Zuidzijde, beschikt kanworden over drie goed functionerender roltrappen. Medio2021 start de renovatie/restauratie van nog twee roltrappen.De twee roltrappen die niet ingrijpend worden aangepakt,zullen esthetisch in overeenstemming worden gebracht metde overige roltrappen.						
De werkzaamheden aan de maastunnel roltrappen zijnafgerond en opgeleverd. Financieel is er sprake van eenzeer geringe afwijking. Conform de doelstelling van hetgevoteerde investeringskrediet zijn alle 8 historischeroltrappen gerestaureerd, inclusief nieuwe zwareaandrijfassen. Het werk is opgeleverd waardoor ditinvesteringskrediet wordt afgesloten.						

Upcycle Mall	480	94	393	386	7	-7

Afgesloten investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2024	Realisatie 2025	Raming 2025	Afwijking Realisatie – Raming 2025	Restant krediet
Beheer van de stad	**4.886**	**4.500**	**407**	**386**	**21**	**-22**
Upcycle Mall	480	94	393	386	7	-7
Netto investering (Rotterdams geld)	480	94	393	386	7	-7
Doel krediet: Inrichting van kantoor en meubilair voormilieupark De HER						
Het Milieupark De HER is later geopend dan verwacht endoor de prijsindexatie van producten zijn de kosten hogeruitgevallen dan aanvankelijk begroot.						

Bestaande stad	**0**	**0**	**-112**	**0**	**-112**	**-112**
Bestaande stad opdrachtgever: Bestaande Stad	**0**	**0**	**-112**	**0**	**-112**	**-112**
Digitalisering bouwdossier	0	0	0	0	0	0

Afgesloten investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2024	Realisatie 2025	Raming 2025	Afwijking Realisatie – Raming 2025	Restant krediet
Bestaande stad opdrachtgever: Bestaande Stad	**0**	**0**	**-112**	**0**	**-112**	**-112**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Digitalisering bouwdossier	0	0	0	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	0	0	0	0	0	0
Doel krediet: Het doel van het krediet is om de hard-ensoftware aan te schaffen (scanners etc.) voor dedigitalisering van de bouwdossiers.						
Vastgoed 2024	0	0	-112	0	-112	-112

Afgesloten investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2024	Realisatie 2025	Raming 2025	Afwijking Realisatie – Raming 2025	Restant krediet
Bestaande stad opdrachtgever: Bestaande Stad	**0**	**0**	**-112**	**0**	**-112**	**-112**
Vastgoed 2024	0	0	-112	0	-112	-112
Netto investering (Rotterdams geld)	0	0	-112	0	-112	112
Doel krediet: Om kleine en onverwachte investeringen ingebouwen of voorzieningen te realiseren wordt jaarlijks eenvast investeringskrediet aangevraagd. Deze investeringenkunnen worden gedekt uit de huur die de gemeente bijgebruikers in rekening brengt.						
De 112k is een administratieve vergissing die in 2026 wordtgeocrrigeerd. Dit krediet kan worden afgesloten.						
Overhead	**29.700**	**26.801**	**467**	**1.276**	**-809**	**2.433**
Businesscase Anders Werken	28.530	26.037	76	870	-794	2.418

Afgesloten investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2024	Realisatie 2025	Raming 2025	Afwijking Realisatie – Raming 2025	Restant krediet
Overhead	**29.700**	**26.801**	**467**	**1.276**	**-809**	**2.433**
Businesscase Anders Werken	28.530	26.037	76	870	-794	2.418
Netto investering (Rotterdams geld)	28.530	26.037	76	870	-794	2.418
Doel krediet: Anders werken in en met de stad.Investeringen in voorzieningen om flexibeler te kunnenwerken en meer te ontmoeten.						
Dit krediet had als doel om projecten te financieren ininvesteringen voor voorzieningen om flexibeler te kunnenwerken en om elkaar meer te kunnen ontmoeten. Deprojecten hiervan zijn afgerond en hierdoor is het kredietniet meer nodig. De kosten voor de projecten vielen lageruit en hierdoor is er een restant krediet van Eur 2.4mln. Hetkrediet wordt afgesloten.						
Roompanels vergaderzalen	0	0	0	0	0	0

Afgesloten investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2024	Realisatie 2025	Raming 2025	Afwijking Realisatie – Raming 2025	Restant krediet
Overhead	**29.700**	**26.801**	**467**	**1.276**	**-809**	**2.433**
Roompanels vergaderzalen	0	0	0	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	0	0	0	0	0	0

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Doel krediet: Roompanels vergaderzalen						
Terreinvoorziening Laadinfra voor KPP enLaagjes/Molenvliet	0	0	0	0	0	0

Afgesloten investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2024	Realisatie 2025	Raming 2025	Afwijking Realisatie – Raming 2025	Restant krediet
Overhead	**29.700**	**26.801**	**467**	**1.276**	**-809**	**2.433**
Terreinvoorziening Laadinfra voor KPP enLaagjes/Molenvliet	0	0	0	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	0	0	0	0	0	0
Doel krediet: Infrastuctuur voor de laadvoorzieningen KPPen Laagjes/Molenvliet.						
Vervanging audiovisuele apparatuur commissie-enraadszaal	1.170	764	391	406	-15	15

Afgesloten investeringen - programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2024	Realisatie 2025	Raming 2025	Afwijking Realisatie – Raming 2025	Restant krediet
Overhead	**29.700**	**26.801**	**467**	**1.276**	**-809**	**2.433**
Vervanging audiovisuele apparatuur commissie-enraadszaal	1.170	764	391	406	-15	15
Netto investering (Rotterdams geld)	1.170	764	391	406	-15	15
Doel krediet: Vervangingsinvesteringen voor AV inrichtingraadszaal en commissiezaal						
Project is volledig afgerond. Krediet kan worden afgesloten.						

TOTAAL	**34.586**	**31.301**	**762**	**1.662**	**-900**	**2.299**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Klimaat

De gemeente werkt aan zowel de energietransitie als aan de transitie naar een circulaire economie en tegelijkertijd creëren we een gezonde en klimaatbestendige leefomgeving. Deze vier ambities zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en versterken elkaar in de uitvoering. Zo werken we aan goede groei van de stad en creëren we een robuust pad naar een gezond, groen en schoon Rotterdam met een duurzame toekomst. In deze paragraaf verantwoorden we onze integrale inspanningen en transitiebudgetten voor duurzaamheid. In de begrotingsprogramma's verantwoorden we de inspanningen en targets.

Wat willen we bereiken?

Samenwerking met en stimuleren van de verduurzaming van de stad

Om onze klimaatdoelen te halen hebben we de inzet van de hele stad nodig. De afgelopen periode zijn veel initiatieven ontwikkeld, netwerken ontstaan en afspraken gemaakt. Nu is het van belang meer naar uitvoering en opschaling te gaan. Hier willen we samen met de partners en de Rotterdamse samenleving de schouders onder zetten.

- De focus komt te liggen op de uitvoering en opschaling.
- We trekken samen op in lobby richting het Rijk en de EU.
- We blijven stevig sturen op CO2-impact, waarbij DCMR jaarlijks monitort op effect (terugkijkend) en op doorrekenen van de targets: liggen er voldoende plannen en ambities om de lange termijn doelen te halen? Integratie met doelstellingen rondom ketenimpacts (scope 3) en daarmee de grondstoftransitie is noodzakelijk om klimaatdoelstellingen te halen.

We betrekken bewoners bij het verduurzamen van de stad

Rotterdammers weten wat zij zelf kunnen doen om een bijdrage te leveren aan het verduurzamen van hun leefomgeving en dus de stad. We ondersteunen effectieve bewonersinitiatieven waar nodig en mogelijk en laten hun stem meewegen in onze besluitvorming bijvoorbeeld via het Burgerberaad.

Stimuleren verduurzaming stad en haven door het Duurzaamheidstransitiebudget en het Energietransitiefonds

We willen de juiste innovaties in de regio versnellen en zo het verdienvermogen voor de stad en de werkgelegenheid voor Rotterdammers bevorderen. En het mogelijk maken dat VvE's, kleine bedrijven, maatschappelijke organisaties en woningeigenaren voldoende en juiste financieringsmogelijkheden hebben voor het verbeteren en verduurzamen van hun panden.

Het goede voorbeeld geven door een duurzame bedrijfsvoering

Rotterdam is een betrouwbare, geloofwaardige en inspirerende gemeente. Daarom geven we zelf het goede voorbeeld en zijn we transparant over wat we zelf doen op het gebied van duurzaamheid. Want goed voorbeeld doet goed volgen. We stellen prioriteiten en richten onze aandacht op onderdelen waar we het grootste verschil kunnen maken op het gebied van energiebesparing, CO2-reductie en grondstoffenreductie in onze bedrijfsvoering én in de keten. Daarnaast benutten we kansen voor synergie tussen verschillende initiatieven.

We maken jaarlijks ons energieverbruik en CO2-uitstoot openbaar, rapporteren over de maatregelen, communiceren intern en extern over ons interne verduurzamingsbeleid en nemen actief deel aan keteninitiatieven.

Wat gaan we daarvoor doen?

Samenwerking met en stimuleren van de verduurzaming van de stad

Voor elke sector uit het landelijke Klimaatakkoord zijn doelen geformuleerd. Per sector werken we samen met onze partners een aanpak uit om de CO2-reductiedoelstellingen te halen. Ook maken we afspraken over de uitvoering. De gemeente coördineert de voortgang van de uitvoering en monitort het effect op de doelstellingen.

- We betrekken de verschillende sectoren, zoals de Haven en Industrie, Bouw, Circulair, de gezondheidszorg bij de opgave.
- De gemeente maakt een concreet actieprogramma voor circulair en werken hierin nauw samen met de partners in de stad. De tafel richt zich vooral op voedselconsumptie, textiel, elektronica en verpakkingen.

We betrekken bewoners bij het verduurzamen van de stad

We organiseren een Rotterdams Burgerberaad voor het klimaat: een gelote groep Rotterdammers wordt gevraagd welke klimaatmaatregelen zij voorstellen om de klimaatdoelen voor 2030 te realiseren. In 2024 heeft het Burgerberaad haar adviezen voorgelegd aan de Raad. Deze zijn inmiddels aangenomen en worden tot uitvoering gebracht.

Stimuleren verduurzaming stad en haven door het Duurzaamheidstransitiebudget en het Energietransitiefonds

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

We vormen een Duurzaamheidstransitiebudget (DTB) van €100 mln. Het fonds wordt ingezet voor het versnellen van innovatie, het bevorderen van het verdienvermogen en werkgelegenheid, de vergroening van de Rotterdam, het verduurzamen van de energieopwekking en de transitie naar een circulaire economie voor Rotterdam. Daarnaast willen we ook het energiegebruik van bewoners en ondernemingen reduceren, als ook dat van de gemeente zelf. We investeren in projecten met de hoogste reductie van uitstoot van schadelijke stoffen per bestede euro en de grootste vermindering van de afhankelijkheid van fossiele bronnen.

We zetten het Energietransitiefonds (ETF) voort in samenwerking met Innovation Quarter en ondersteunen hiermee de financiering van innovatieve bedrijven en grote duurzame projecten die bijdragen aan de Rotterdamse energietransitie en circulaire economie. De middelen van het Energietransitiefonds worden revolverend ingezet, via leningen of aandelenkapitaal. We streven ernaar om ten minste drie deals per jaar af te sluiten, die nauw aansluiten bij onze doelen voor de energie- en grondstoffentransitie. Daarbij dienen deze projecten/investeringen bij te dragen aan nevendoelen, zoals werkgelegenheid en milieu. Daarnaast verstrekken we energietransitieleningen voor verduurzaming en verbetering van panden aan VvE's, kleine bedrijven, maatschappelijke organisaties en woningeigenaren. Dit doen wij samen met Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting.

Het goede voorbeeld geven door een duurzame bedrijfsvoering

We geven het goede voorbeeld als gemeentelijke organisatie. Daarbij richten we onze aandacht op processen binnen onze bedrijfsvoering waar we het grootste verschil kunnen maken. De verantwoording over de doelstellingen en afspraken vindt plaats via diverse programma's:

- We richten een stuurcyclus in op basis van het 'Plan, Do, Check, Act'-principe (PDCA-cyclus) volgens de CO2-Prestatieladder, zodat een systeem ontstaat waarbij sprake is van continue verbetering. We starten met het in kaart brengen van de CO2-voetafdruk van ons eigen energie- en brandstoffenverbruik en de zakelijke kilometers. Ook maken we jaarlijks een actieplan energiebesparing en CO2-reductie voor het gehele concern. Het plan en de voortgangsrapportage publiceren we op de gemeentelijke website. Het managementsysteem wordt jaarlijks getoetst door een externe audit.
- We verbreden onze scope naar ketenemissies van gemeentelijke opdrachten en projecten. Onze focus ligt op activiteiten met de grootste uitstoot én invloed van de gemeente om een reductieaanpak door te voeren.

Voortgang 2025

Prestatie-indicatoren

In 2025 werd de gemeente als eerste G4-gemeente gecertificeerd voor de CO2-prestatieladder Niveau 5.

Stadsbrede verduurzaming en het goede voorbeeld

In 2030 moet de uitstoot van de gemeentelijke bedrijfsvoering met 55% zijn verminderd ten opzichte van 2019. Met de CO2-Prestatieladder monitort de gemeente de voortgang. Deze wordt door een onafhankelijke partij getoetst. Het concern werd in 2025 extern geaudit en behaalde het hoogste niveau (niveau 5).

De uitstootreductie wordt met name gerealiseerd door verschoning van het wagenpark en vermindering van het gas- en warmteverbruik bij gemeentelijke locaties.

- De uitstoot van onze eigen voertuigen daalde tot nu toe met ruim 20%. Door de aanschaf van 32 emissievrije inzamelvoertuigen loopt de besparing de komende jaren op naar 50%. Er zijn ook forse stappen gezet om het elektriciteitsverbruik te verminderen.
- Bij openbare verlichting werd conventionele verlichting vervangen door LED. Gecombineerd met de invoering van dimbare systemen is het energieverbruik van de openbare verlichting sterk gedaald met 40% ten opzichte van 2019.
- Bij rioolgemalen zijn veel duurzame maatregelen genomen. Voorbeelden zijn de installatie van zuinige pompen, systemen om warmte terug te winnen uit rioolwater en zonnepanelen op gemaal gebouwen.
- In september 2025 is gemaal Schurmannstraat opgeleverd met nieuwe technieken. Hoewel het energieverbruik samenhangt met de weersomstandigheden laat dit gemaal, één van de grootste rioolgemalen in Nederland, nu al een reductie zien van 35% ten opzichte van de oude situatie.

Rotterdamse klimaataanjagers

De Rotterdamse Klimaataanjagers (RKA) hebben in deze bestuursperiode laten zien dat samenwerking tussen stad, markt en maatschappelijke partijen cruciaal is om de energie- en grondstoffentransitie in Rotterdam te versnellen. Hun onafhankelijke rol stelde hen in staat partijen in beweging te brengen, belemmeringen weg te nemen en ketensamenwerking te versterken. In Bouw, Haven & Industrie, Zorg en Circulair hebben zij aantoonbare impact gerealiseerd.

Zo heeft Rotterdam, mede dankzij bemiddeling van de aanjager Bouw, een prominente rol gespeeld in de totstandkoming van de Strategische Samenwerkingsagenda (SSA), een samenwerking van het Rijk, gemeenten en private partners zoals BAM, Heijmans, BPD en Building Balance. De ambitie voor een landelijke aanpak van duurzame gebiedsontwikkeling komt voort uit het Rotterdamse Plan van Aanpak Duurzaam Doorbouwen en versterkt de positie van de stad als voorbeeld in duurzame gebiedsontwikkeling.

De aanjager Zorg heeft zorgpartijen samengebracht, kennisnetwerken opgezet en pilots zoals medicijnafvalinzameling bij apotheken geïnitieerd, waardoor partijen elkaar inmiddels zelfstandig weten te vinden en verduurzaming structureel oppakken, van groot belang gezien de aanzienlijke bijdrage van de sector aan de stedelijke CO2-uitstoot.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

In Haven & Industrie heeft de aanjager bijgedragen aan het dichter bij elkaar brengen van stad en haven en ingezet op versnelling van de energietransitie, onder meer door bedrijven te mobiliseren rond zonne-energie en een actieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van het Servicepunt Zon.

Op circulair gebied heeft de aanjager het strategische belang van kritieke grondstoffen nadrukkelijk op de agenda gezet en partijen uit de stad en regio bijeengebracht om kansen en vervolgstappen inzichtelijk te maken. Daarnaast is met het MKB Duurzaamheidscongres een breed netwerk van ondernemers bereikt en geactiveerd rond circulaire en duurzame bedrijfsvoering.

Samen laten deze resultaten zien dat dankzij de inzet van de aanjagers initiatieven zijn opgeschaald en duurzaamheid beter is verankerd in systemen en samenwerking, wat indirect substantieel bijdraagt aan het stedelijk CO2-reductiedoel. De opgebouwde samenwerking en netwerken bieden hiermee een stevig fundament voor de toekomst.

Energietransitiefonds Rotterdam

De doelstelling voor 2025 was om met het ETF-R vier investeringen te realiseren met een gezamenlijke waarde van 10 miljoen euro. In het eerste kwartaal is een investering van 2 miljoen euro gedaan in DOPS Recycling Technologies. Dit bedrijf biedt met Direct Carbon Immobilisation een innovatieve methode om primaire grondstoffen uit afval terug te winnen, vrijwel zonder CO_2-uitstoot. Met deze investering heeft het ETF-R in zijn vijfde jaar inmiddels in totaal 50 miljoen euro geïnvesteerd in 15 verschillende innovatieve bedrijven.

Na de investering in DOPS zijn er geen investeringen meer gedaan in 2025. Wel zijn er 4 vervolginvesteringen uitgevoerd. De belangrijkste reden van het niet halen van de doelstelling van 4 investeringen is onvoldoende goed gekwalificeerde leads om investeringen te kunnen doen. Enerzijds zijn er door de economische- en geopolitieke situatie en het slechtere investeringsklimaat minder start-ups en projecten in vergelijking tot voorgaande jaren. Anderzijds heeft het investeringsteam zich volop ingezet voor de werkzaamheden voortvloeiend uit het Afsprakenkader uit begin 2025 naar aanleiding van de evaluatie van ETFR in 2024.

De afspraken uit het Afsprakenkader op het gebied van doelstellingen, governance, beheer en financiën zijn in 2025 dan ook volledig uitgewerkt. Daarmee is het fonds goed gepositioneerd om in de komende jaren nog meer impact te realiseren en innovatie in de regio te versnellen. De laatste wijzigingen aan het fonds worden vastgesteld in de AvA van Q4 2025, die verplaatst is naar Q1 van 2026.

Rotterdams burgerberaad klimaat

Na succesvolle afronding van het eerste Rotterdamse Burgerberaad heeft de gemeenteraad 9 van de 10 adviezen uit het adviesrapport één op één overgenomen en het tiende advies in aangepaste vorm aangenomen. Ook zijn er nog drie niet-aangenomen adviezen uit het rapport - adviezen die de zelfgekozen kiesdrempel van het burgerberaad nét niet haalden - aangenomen.

Voor deze 13 adviezen zijn ambtenaren van start gegaan met de uitvoering van de burgerberaadadviezen. Voor deze adviezen is de uitvoering opgestart binnen de bestaande programma's en lijnorganisatie, met verschillende doorlooptijden. Een deel van de adviezen loopt mee in lopend beleid; andere adviezen zijn in het tweede kwartaal gestart of voorbereid om in de loop van 2025 te starten. Gedurende het jaar zijn per advies de eerste stappen gezet, zoals het voorbereiden of starten van pilots, het opzetten van verkenningen en onderzoeken, het uitwerken van plannen van aanpak en het organiseren van communicatie- en bewonersgerichte acties (afhankelijk van het advies). Daarbij is de betrokkenheid van deelnemers geborgd via een monitorgroep van 24–25 (oud-)deelnemers, die de uitvoering kan volgen en kritisch kan spiegelen.

Duurzaamheidstransitiebudget

Het Duurzaamheidstransitiebudget (DTB) is in januari 2023 gestart en is de opvolger van het Energietransitiebudget (ETB). Voor de periode 2023 tot en met 2026 is vanuit het Coalitieakkoord € 100 miljoen beschikbaar gesteld voor het DTB. Van enkele ETB-projecten lopen er kosten door.

Het DTB is volledig toegekend en meerjarig geprogrammeerd. De focus ligt op de uitvoering en realisatie van de projecten. Enkele succesvolle projecten in 2025 zijn:

- Renovatie monument Putselaan 178. Dit is een belangrijk EU-project (European Bauhaus) en het resultaat is een toekomstbestendig gebouw dat bijdraagt aan de ontwikkeling van de Cultuur & Campus in Rotterdam-Zuid. Met het DTB is de verduurzaming van het gebouw aangepakt. Dit is gerealiseerd in 2025.
- Smart Energy Systems. Het innovatieprogramma dat versnelling in de energietransitie stimuleert, heeft al vele diverse projecten een impuls gegeven met subsidie, advies en een netwerk van ondernemers in de sector.
- Ontwikkeling aanpak Circulair afdeling Vastgoed. In juli 2025 heeft de raad een besluit genomen naar aanleiding van het uitgevoerde onderzoek binnen het DTB-project over de afschrijvingswijze van gemeentelijk vastgoed en om deze wijziging van de beleidslijn door te voeren. Dit is een belangrijke stap naar meer investeringsruimte voor circulaire gebouwen zonder dat de kapitaalslasten voor de gemeente stijgen.
- Toekomstbestendig MKB – Duurzaam ondernemen. Met het aanbieden van Energiescans voor alle MKB'ers worden ondernemers op praktische wijze ontzorgd met advies over energiebesparende maatregelen. Het gaat dan om het beter inregelen van installaties, het aanbrengen van isolatie of de aanschaf van zonnepanelen en de aanvraag van subsidies. Met de duurzaamheidsvouchers krijgen ondernemers hiernaast hulp bij energiebesparende maatregelen of advies van energiecoaches.

Fondsbeheer monitort structureel op de besteding van de DTB-projecten om strak te sturen op de financiën en resultaten. Over alle projecten wordt periodiek gerapporteerd over de voortgang op resultaten en realisatie. Hieruit komen ook projecten die minder nodig hebben van het DTB.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Dit komt door uiteenlopende redenen. Voorbeelden van enkele uitkomsten:

- Van het project LED-verlichting sportvelden is gebleken dat het aantal aanvragen veel lager ligt dan van tevoren gehoopt.
- In het kader van Laadinfrastructuur is deels andere (externe) financiering gevonden. Hierdoor is de aanspraak op het DTB lager.
- Voor een aantal projecten zijn de subsidie beschikkingen wel gemaakt maar ligt de realisatie van werkzaamheden/ prestaties in de komende jaren. Een voorbeeld hiervan is het Waterstofbudget.

Na 2026 is er nog geld nodig om bepaalde projecten (administratief) af te kunnen ronden. Binnen deze projecten is hiermee rekening gehouden.

Rotterdam Circulair

Een groot deel van de CO2-uitstoot in Rotterdam wordt veroorzaakt door het gebruik van grondstoffen en materialen. Daarom zoekt de gemeente manieren om slimmer en duurzamer met grondstoffen en materialen om te gaan.

Enkele voorbeelden van resultaten uit 2025:

- De adviezen van het Burgerberaad Klimaat zijn in uitvoering. Hiervoor is in het najaar een overeenkomst van stichting Samen Tegen Voedselverspilling ondertekend. Ook is in het kader van hergebruik toegankelijker maken, de circulaire wijkaanpak in twee nieuwe wijken gestart (Tarwewijk en het Nieuwe Westen).
- Gemeente Rotterdam heeft recent een nieuw cateringcontract met Vermaat afgesloten, waarbij lokale producten zijn opgenomen in het assortiment. Ook is het Manifest Lokaal & Natuurinclusief Inkopen ondertekend, waarmee de gemeente zich officieel bij Het Nieuwe Nassen Inkoperscollectief heeft aangesloten.
- Gemeente Rotterdam heeft, met verschillende overheidsinstanties, een ontwerpend onderzoek naar het voorkomen van (over)consumptie en gebruikmaken van lokale economie/ gemeenschap in de stad laten verrichten.
- Samen met een consortium van marktpartijen is een businesscase ontwikkeld voor een flexibel materialendepot in het M4H gebied (flexibel in tijd en type materialen).
- Provincie Zuid-Holland, Gemeente Rotterdam en Dutch Sustainable Fashion Week hebben de MKB-deal 'De Bewuste Winkelstraat' ondertekend. Voor de uitvoering hiervan worden verschillende partijen uit onder andere de textielindustrie en het onderwijs samengebracht om kennis uit te wisselen en experimenten uit te voeren rondom de levensduur verlenging van textiel. Hiermee wordt het textielnetwerk in Rotterdam versterkt en zien mkb-ondernemers hoe zij kunnen inspelen op de veranderende behoeften van hun consumenten rondom het thema duurzaamheid.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lokale heffingen

Beleid

Inwoners en ondernemers in Rotterdam betalen lokale heffingen. Hiermee dragen zij bij aan het welzijn, de leefbaarheid en voorzieningen in onze stad. Deze lokale heffingen zijn een belangrijk onderdeel van de inkomsten van de gemeente.

Belastingheffing is een ingrijpende bevoegdheid van overheden in relatie tot de belastingbetalers. Dat vraagt om helderheid over de besteding van het belastinggeld, maar evenzeer om een correcte benadering van de belastingbetaler. Voor de relatie overheid-belastingbetaler gelden de volgende uitgangspunten:

- Rechtmatigheid
- Rechtszekerheid
- Rechtsgelijkheid
- Doelmatigheid
- Doeltreffendheid

De Kadernota Lokale Lasten 2022-2026 bevat het Rotterdamse beleid op het gebied van lokale heffingen. Dit beleidskader geeft antwoord op vragen als: welke lokale lasten worden in Rotterdam geheven, op grond waarvan, wie betalen deze lasten, wat zijn de opbrengsten en welke beleidsuitgangspunten gelden hierbij? Daarmee stelt de gemeenteraad de kaders voor het door het college te voeren lokale lastenbeleid voor de komende jaren vast. Daarover legt het college periodiek verantwoording af richting raad. Het kan zijn dat, vanwege wijzigingen in wet- en regelgeving en beleid, de kadernota jaarlijks wordt herzien.

In de Kadernota Lokale Lasten 2022-2026 zijn de volgende uitgangspunten uit het coalitieakkoord ‘Eén Stad’ vertaald in beleid:

- Wij sturen op een gemiddelde lokale lastendruk (binnen G4-verband).
- De komende vier jaar verhogen we de OZB niet, met uitzondering van de gebruikelijke indexatie.
- Wij introduceren (met ingang van 2025) een cruisebelasting waarbij passagiers die in Rotterdam overnachten op een cruiseschip, net als bij hotels, logiesbelasting betalen.
- Wij behouden de kwijtschelding voor gemeentelijke afvalstoffenheffing op het huidige niveau.
- Op dit moment is de afvalstoffenheffing in Rotterdam niet kostendekkend. Om de financiële tekorten op de afvalinzameling gedeeltelijk op te lossen verhogen wij de afvalstoffenheffing met 1% boven op de indexatie
- Betaald parkeren gaat overal tot 23.00 uur gelden. Om bewoners tegemoet te komen verlagen wij de kosten voor een 1e bewonersvergunning met 20%. Het betaald parkeren geldt alleen voor wijkvreemde parkeerders die de parkeerdruk veroorzaken. Om een autoluwe binnenstad te stimuleren verhogen wij het tarief voor kort parkeren op straat in het centrumgebied.

Inkomsten

In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen van de baten van de belangrijkste belasting- en heffingssoorten. De tabel geeft de laatst bijgestelde begroting 2025, de realisatie en de daaruit voortvloeiende afwijkingen weer. De nadere toelichting op deze afwijkingen is opgenomen bij de betreffende programma’s.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Inkomsten lokale heffingen	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Onroerendezaakbelasting	374.372	380.605	6.233
Logiesbelasting	16.087	16.083	-3
Reclame- en precariobelasting	17.131	17.038	-93
Algemene parkeerbelasting	172.873	173.350	477
Leges omgevingsvergunningen	24.512	18.473	-6.039
Rioolheffing	114.762	114.844	82
Bedrijfsreinigingsrecht	5.921	6.699	779
Afvalstoffenheffing	129.576	128.891	-684
Totaal	**855.233**	**855.983**	**751**

Kostendekkendheid tarieven

Op grond van het Besluit Begroten en Verantwoorden provincies en gemeenten (BBV) stelt de raad de programma's vast exclusief de overhead. Daarnaast stelt de raad het bedrag aan overhead vast en de wijze van doorbelasting van deze overhead in die gevallen waarin een integrale kostprijs een rol blijft spelen ten aanzien van taken/activiteiten en samenhangende diensten waarvoor de gemeente maximaal kostendekkende tarieven mag hanteren. Het niet maximaal toerekenen van deze overheadkosten zou – ongewenst – een begrotingstekort veroorzaken. Het BBV schrijft geen methode van kostentoerekening voor; wel dat deze methode toegelicht, consistent toegepast en door de raad vastgesteld moet worden. Met het vaststellen van de Kadernota Lokale Lasten door de raad wordt deze methode vastgesteld. Daarmee wordt voor deze collegeperiode vastgesteld welke kostencomponenten aan welke tarieven toegerekend worden en welke niet.

In het BBV wordt bepaald dat uit de begroting moet blijken hoe de tarieven worden berekend en welke (beleids-)keuzes bij de berekening ervan worden gemaakt (artikel I, onderdeel G). Daarom wordt in de paragraaf Lokale Heffingen opgenomen hoe bij de berekening van tarieven voor leges en heffingen bewerkstelligd wordt dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten (inclusief overheadkosten) niet overschrijden en welke uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd. Deze BBV-bepaling geldt overigens alleen voor tarieven waarvoor uitsluitend maximaal kostendekkende tarieven mogen worden geheven (zoals riool- en afvalstoffenheffing, leges publiekszaken en lijkbezorgingsrechten) en niet voor algemene belastingen (waaronder OZB, precario- en reclamebelastingen en liggeld woonschepen).

De kostendekkendheid wordt berekend op basis van de methode die vastgesteld is in de Kadernota Lokale Lasten 2022-2026. De realisatiecijfers over heffingsjaar 2025 worden daarbij afgezet tegen de begrote cijfers uit de primaire begroting 2025 die de gemeenteraad in november 2024 heeft vastgesteld. Deze begrotingscijfers gelden namelijk als onderbouwing van de geraamde kostendekkendheid van de, bij primaire begroting, vastgestelde verordeningen 2025. Per verordening wordt de gerealiseerde kostendekkendheid toegelicht aan de hand van de totaal begrote en totaal gerealiseerde kosten en baten toegeschreven aan de tarieven 2025.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Naam verordening	Verordening 2025	Realisatie 2025
Algemene legesverordening	81%	65%

Naam verordening	Verordening 2025	Realisatie 2025
Algemene legesverordening	81%	65%
Berekening kostendekkendheid Algemene legesverordening		
Personeelskosten	7.249	7.861
Specifieke automatiseringskosten	189	112
Materiële kosten	2.610	2.958
Overhead (eigen cluster)	926	945
Overhead (concern)	2.808	3.005
Totale kosten	**13.782**	**14.882**
Opbrengst heffingen	**11.104**	**9.674**
Dekkingspercentage	**81%**	**65%**
Toelichting verschil begrote kosten 2025 en gerealiseerde kosten 2025:	De gerealiseerde totale kosten zijn hoger dan begroot. De personeelskosten vallen hoger uit door caoontwikkelingen, extra inzet van personeel en inhuur, en een groter aantal aanvragen binnen hoofdstuk 6 ‘Leges Gebruik van de Weg’. De specifieke automatiseringskosten zijn lager dan begroot dankzij de invoering van een nieuw systeem voor de hoofdstukken 3 ‘Horeca en evenementen’ en 4 ‘Alcoholwet’, waardoor kosten voor het oude systeem zijn vervallen. De materiële kosten zijn in meerdere hoofdstukken lager dan begroot, omdat de verwachte uitgaven zijn uitgebleven. In de hoofdstukken 7 ‘Verkeer en Vervoer’ en 9 ‘Leges Leidingen’ zijn de materiële kosten juist hoger door meer aanvragen en meer gemaakte kosten voor landmeten. De overheadkosten liggen hoger dan begroot door de ontwikkeling van de personeelskosten.	
Toelichting verschil begrote baten 2025 en gerealiseerde baten 2025:	De gerealiseerde opbrengsten zijn lager dan begroot. De daling komt vooral doordat er minder aanvragen zijn ingediend binnen hoofdstuk 9 ‘Leges Leidingen’ en hoofdstuk 10 ‘Overige activiteiten buitenruimte’.	

Afvalstoffenheffing	94%	94%

Naam verordening	Verordening 2025	Realisatie 2025
Afvalstoffenheffing	94%	94%
Berekening kostendekkendheid Afvalstoffenheffing		
Personeelskosten	30.059	32.514
Materiële kosten	101.977	98.434
Overhead (eigen cluster)	785	793
Overhead (concern)	4.346	4.809
Totale kosten	**137.167**	**136.550**
Opbrengst heffingen	**129.576**	**128.891**
Dekkingspercentage	**94%**	**94%**
Toelichting verschil begrote kosten 2025 en gerealiseerde kosten 2025:	De afwijking in personeelskosten heeft betrekking op het schoonoffensief (inhuur) en cao ontwikkelingen. Ook is er sprake geweest van hogere inschaling dan begroot. Bij de materiele kosten is sprake geweest van hogere Verpact opbrengsten en rijksmiddelen. Tevens zijn de kapitaallasten geactualiseerd, wat ook als gevolg heeft dat de materiele kosten zijn gedaald.	

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting verschil begrote baten 2025 en gerealiseerde baten 2025:	**n.v.t.**

Bedrijfsreinigingsrecht	97%	110%

Naam verordening	**Verordening 2025**	**Realisatie 2025**
Bedrijfsreinigingsrecht	97%	110%
Berekening kostendekkendheid Bedrijfsreinigingsrecht		
Personeelskosten	1.503	1.626
Materiële kosten	4.281	4.132
Overhead (eigen cluster)	50	51
Overhead (concern)	277	307
Totale kosten	**6.111**	**6.116**
Opbrengst heffingen	**5.921**	**6.699**
Dekkingspercentage	**97%**	**110%**
Toelichting verschil begrote kosten 2025 en gerealiseerde kosten 2025:	De gerealiseerde personeelskosten zijn hoger dan begroot. Deze worden met name veroorzaakt door hogere kosten voor inhuur, cao-ontwikkelingen en hogere inschaling.	
Toelichting verschil begrote baten 2025 en gerealiseerde baten 2025:	In 2025 is een achterstand in BRRbezwaren weggewerkt. Hierdoor konden de opbrengsten worden geactualiseerd, wat ertoe heeft geleid dat de opbrengsten voor heffingsjaar 2025 uitzonderlijk hoger uitvallen dan begroot.	

Rioolheffing	97%	99%

Naam verordening	**Verordening 2025**	**Realisatie 2025**
Rioolheffing	97%	99%
Berekening kostendekkendheid Rioolheffing		
Personeelskosten	21.623	20.747
Specifieke automatiseringskosten	775	346
Materiële kosten	81.943	83.642
Overhead (eigen cluster)	4.129	3.951
Overhead (concern)	8.214	7.881
Totale kosten	**116.684**	**116.568**
Opbrengst heffingen	**113.502**	**114.844**
Dekkingspercentage	**97%**	**99%**
Toelichting verschil begrote kosten 2025 en gerealiseerde kosten 2025:	2025 was een relatief droog jaar. Dit is zichtbaar in de lagere kosten voor beheer, onderhoud en energie. Minder neerslag leidt tot minder meldingen en storingen die moeten worden opgelost, en bovendien tot lagere energiekosten.	
Toelichting verschil begrote baten 2025 en gerealiseerde baten 2025:	Door de trend dat leegstaande kantoorpanden worden omgebouwd tot woningen, is in de begroting gerekend met een lager aantal niet-woningen dan voorheen. In werkelijkheid liggen de gerealiseerde aantallen echter op hetzelfde niveau als voorgaande jaren. Hierdoor vallen de opbrengsten hoger uit dan begroot.	

Rechten Markten	62%	52%

Naam verordening	**Verordening 2025**	**Realisatie 2025**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Rechten Markten	62%	52%

Berekening kostendekkendheid Rechten Markten		
Personeelskosten	1.564	1.629
Specifieke automatiseringskosten	25	0
Materiële kosten	1.554	1.957
Overhead (eigen cluster)	439	387
Overhead (concern)	465	506
Totale kosten	**4.047**	**4.478**
Opbrengst heffingen	**2.492**	**2.329**
Dekkingspercentage	**62%**	**52%**
Toelichting verschil begrote kosten 2025 en gerealiseerde kosten 2025:	De specifieke automatiseringskosten zijn lager dan begroot omdat de ontwikkeling en uitbreiding van het huidige systeem naar een nieuw systeem niet heeft plaatsgevonden.De materiële kosten zijn hoger dan begroot omdat de verouderde elektrische installaties op de markttereinen meer inspecties, verhelping van storingen, onderhoud en vervanging nodig hebben.De lagere overheadskosten (cluster) worden veroorzaakt doordat een vrijgekomen functie gedurende het jaar niet is ingevuld. De hogere concernoverheadskosten worden veroorzaakt door een verschuivingen tussen binnen- en buitenpersoneel.	
Toelichting verschil begrote baten 2025 en gerealiseerde baten 2025:	De gerealiseerde opbrengsten zijn lager dan begroot. De lagere baten worden veroorzaakt doordat er minder standplaatsen aan vaste standplaatshouders zijn uitgegeven dan geraamd. De bezettingsgraad is overigens in 2025 gestegen van 75% in 2024 naar 78%, waarmee het gewenste niveau van 80% bijna is bereikt.	

Retributieverordening Openbare Werken	58%	65%

Naam verordening	**Verordening 2025**	**Realisatie 2025**
Retributieverordening Openbare Werken	58%	65%

Berekening kostendekkendheid Retributieverordening Openbare Werken		
Personeelskosten	211	253
Materiële kosten	187	35
Overhead (eigen cluster)	41	50
Overhead (concern)	91	110
Totale kosten	**531**	**448**
Opbrengst heffingen	**309**	**291**
Dekkingspercentage	**58%**	**65%**
Toelichting verschil begrote kosten 2025 en gerealiseerde kosten 2025:	De personele kosten en de daaraan verbonden overhead vallen hoger uit dan begroot. De materiële kosten zijn juist lager, doordat zoveel mogelijk wordt ingezet op hergebruik van materialen en er minder aanvragen zijn ontvangen.	
Toelichting verschil begrote baten 2025 en gerealiseerde baten 2025:	De gerealiseerde opbrengsten zijn lager dan begroot, omdat het aantal aanvragen iets achterbleef bij de verwachting. Er was rekening gehouden met meer aanvragen door de uitbreiding van betaald parkeren op Zuid, maar dit bleef in de praktijk uit. Alle producten zijn minder afgenomen, waarbij vooral de gerealiseerde aanleg duidelijk lager ligt dan begroot.	

Lijkbezorgingsrechten	75%	67%

Naam verordening	**Verordening 2025**	**Realisatie 2025**
Lijkbezorgingsrechten	75%	67%

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Berekening kostendekkendheid Lijkbezorgingsrechten		
Personeelskosten	2.860	2.642
Specifieke automatiseringskosten	0	0
Materiële kosten	4.560	5.596
Omslagrente	260	235
Overhead (eigen cluster)	1.718	1.614
Overhead (concern)	935	913
Totale kosten	**10.334**	**10.999**
Opbrengst heffingen	**7.768**	**7.366**
Dekkingspercentage	**75%**	**67%**
Toelichting verschil begrote kosten 2025 en gerealiseerde kosten 2025:	De personeelskosten zijn door een iets lagere bezetting minder hoog uitgevallen dan begroot, dit komt o.a. door openstaande vacatures. De stijging van de materiële kosten komt vooral door hogere kosten voor groenonderhoud op de begraafplaatsen en door duurdere huur en onderhoud van voertuigen en materieel.	
Toelichting verschil begrote baten 2025 en gerealiseerde baten 2025:	De gerealiseerde opbrengsten zijn lager dan begroot, omdat er minder crematies hebben plaatsgevonden. Steeds meer crematoria in de regio nemen deze dienstverlening over.	

Leges Publiekszaken	85%	90%

Naam verordening	Verordening 2025	Realisatie 2025
Leges Publiekszaken	85%	90%

Berekening kostendekkendheid Leges Publiekszaken		
Personeelskosten	6.868	6.855
Materiële kosten	8.447	8.826
Overhead (eigen cluster)	1.365	1.289
Overhead (concern)	3.321	3.265
Totale kosten	**20.001**	**20.235**
Opbrengst heffingen	**17.048**	**18.182**
Dekkingspercentage	**85%**	**90%**
Toelichting verschil begrote kosten 2025 en gerealiseerde kosten 2025:	Bij de Eerste herziening 2025 is een bijstelling verwerkt waarbij de begrote baten en lasten zijn opgehoogd. De opgehoogde lasten (met name afdrachten leges) zijn in de praktijk beperkt gerealiseerd waardoor het totale dekkingspercentage hoger uitvalt. Voor overhead (eigen cluster) zijn de kosten lager uitgevallen dan begroot. Dit heeft vooral te maken met lagere bestedingen bij de clusterdirectie dan vooraf ingeschat.	
Toelichting verschil begrote baten 2025 en gerealiseerde baten 2025:	Er zijn meer opbrengsten gerealiseerd dan oorspronkelijk begroot. In de Eerste herziening 2025 is een bijstelling verwerkt waarbij de begrote baten en lasten zijn opgehoogd. De gerealiseerde baten wijken nauwelijks af van de bijgestelde Begroting 2025.	

Leges Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging 2025	98%	78%

Naam verordening	Verordening 2025	Realisatie 2025
Leges Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging 2025	98%	78%

Berekening kostendekkendheid Leges Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging 2025		
Personeelskosten	14.478	13.147

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Specifieke automatiseringskosten	797	1.188
Materiële kosten	6.806	4.448
Overhead (eigen cluster)	241	219
Overhead (concern)	5.282	4.694
Totale kosten	**27.604**	**23.695**
Opbrengst heffingen	**27.012**	**18.473**
Dekkingspercentage	**98%**	**78%**
Toelichting verschil begrote kosten 2025 en gerealiseerde kosten 2025:	De gerealiseerde kosten zijn lager dan begroot doordat er minder aanvragen zijn ingediend. Hierdoor zijn er lagere peroneels-, overhead-, btw- en materiële kosten gemaakt.De specifieke automatiseringskosten zijn hoger dan begroot doordat er in 2025 een overgang heeft plaatsgevonden van het vergunningen toezicht- en handhavingsysteem (VTH-systeem). Hierbij is ARI BOSO vervangen door PowerBrowser.	
Toelichting verschil begrote baten 2025 en gerealiseerde baten 2025:	De opbrengst van de leges Omgevingswet is in 2025 is bij de Tweede herziening 2025 neerwaarts bijgesteld met € 2,5 mln tot een bedrag van € 24,5 mln. De gerealiseerde baten zijn lager dan begroot omdat er in 2025 minder aanvragen zijn ingediend dan geraamd. Redenen voor minder aanvragen kunnen o.a. zijn:- Enkele vergunningaanvragen die zijn vertraagd, oorzaken hiervan liggen voornamelijk in lopende beroepsprocedures op gekoppelde planologische kaders en vertraging in de planvorming, voornamelijk als gevolg van gestegen bouwkosten en terughoudendheid vanuit de beleggersector.- Vanwege de knip tussen omgevingsplanactiviteit bouwwerken en bouwtechnische activiteit worden sinds 2024 grote plannen geknipt ingediend en ontstaat dus ook een knip in moment van opbrengsten.- Vanwege complexiteit van de nieuwe regelgeving en leren duurt het langer voordat plannen goed voorbereid tot een vergunningaanvraag leiden. Dit effect is als het goed is dit jaar voor het laatst aan de orde.	

Kostendekkendheid per hoofdstuk

De Algemene legesverordening bestaat uit hoofdstukken die de tarieven van een veelheid van uiteenlopende dienstverlening regelt. Per hoofdstuk bedragen de geraamde kosten, baten en daarmee het kostendekkendheidspercentage als volgt:

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Hoofdstuk Algemene Legesverordening 2025	Verordening 2025	Realisatie 2025
2. Diverse gebruiksvergunningen	98%	98%

Hoofdstuk Algemene Legesverordening 2025	Verordening 2025	Realisatie 2025
2. Diverse gebruiksvergunningen	98%	98%
Berekening kostendekkendheid hoofdstuk 2. Diverse gebruiksvergunningen		
Personeelskosten	220	270
Materiële kosten	4	5
Overhead (eigen cluster)	3	4
Overhead (concern)	97	134
Totale kosten	**324**	**413**
Opbrengst heffingen	**318**	**403**
Dekkingspercentage	**98%**	**98%**
Toelichting verschil begrote kosten 2025 en gerealiseerde kosten 2025:	De gerealiseerde personeelskosten en de daarmee samenhangende kosten voor overhead zijn hoger dan begroot. Reden hiervan is dat er meer aanvragen voor woningvorming en kamerverhuur zijn ingediend dan begroot, waardoor er meer inzet is gevraagd.	
Toelichting verschil begrote baten 2025 en gerealiseerde baten 2025:	De gerealiseerde opbrengsten zijn hoger dan begroot door o.a. de versoepeling in de verordening voor kamerbewoning. Hierdoor zijn de aanvragen exponentieel toegenomen. Daarnaast is per 1 juli 2025 de verordening samenstelling woningvoorraad een versoepeling doorgevoerd voor woningvorming. Dit heeft geresulteerd in een toename van aanvragen na 1 juli.	

Hoofdstuk Algemene Legesverordening 2025	Verordening 2025	Realisatie 2025
3. Horeca en evenementen	43%	42%

Hoofdstuk Algemene Legesverordening 2025	Verordening 2025	Realisatie 2025
3. Horeca en evenementen	43%	42%
Berekening kostendekkendheid hoofdstuk 3. Horeca en evenementen		
Personeelskosten	1.532	1.938
Specifieke automatiseringskosten	98	68
Materiële kosten	541	380
Overhead (eigen cluster)	23	23
Overhead (concern)	639	772
Totale kosten	**2.833**	**3.181**
Opbrengst heffingen	**1.222**	**1.349**
Dekkingspercentage	**43%**	**42%**
Toelichting verschil begrote kosten 2025 en gerealiseerde kosten 2025:	De personeelskosten zijn hoger dan begroot door cao-stijgingen en extra inzet van inhuur. De specifieke automatiseringskosten zijn lager dan begroot dankzij de invoering van een efficiënter nieuw systeem, waardoor kosten voor het oude systeem zijn vervallen. De teams horeca en evenementen zijn samengevoegd, waarbij een stijging van de materiële kosten werd verwacht; deze is echter uitgebleven.	
Toelichting verschil begrote baten 2025 en gerealiseerde baten 2025:	De baten laten zich vooraf moeilijk ramen. Een betrouwbare inschatting kan enkel worden gemaakt op basis van de realisatie van het voorgaande jaar. Dit jaar zijn er geen grote verschillen in het aantal aanvragen ten opzichte van vorig jaar.	

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

4. Alcoholwet	76%	61%

Hoofdstuk Algemene Legesverordening 2025	Verordening 2025	Realisatie 2025
4. Alcoholwet	76%	61%
Berekening kostendekkendheid hoofdstuk 4. Alcoholwet		
Personeelskosten	193	230
Specifieke automatiseringskosten	11	7
Materiële kosten	57	28
Overhead (eigen cluster)	4	4
Overhead (concern)	83	96
Totale kosten	**348**	**364**
Opbrengst heffingen	**264**	**223**
Dekkingspercentage	**76%**	**61%**
Toelichting verschil begrote kosten 2025 en gerealiseerde kosten 2025:	De personeelskosten zijn hoger dan begroot door cao-stijgingen en extra inzet van inhuur. De specifieke automatiseringskosten zijn lager dan begroot dankzij de invoering van een efficiënter nieuw systeem, waardoor kosten voor het oude systeem zijn vervallen. De teams horeca en evenementen zijn samengevoegd, waarbij een stijging van de materiële kosten werd verwacht; deze is echter uitgebleven.	
Toelichting verschil begrote baten 2025 en gerealiseerde baten 2025:	De baten laten zich vooraf moeilijk ramen. Een betrouwbare inschatting kan enkel worden gemaakt op basis van de realisatie van het voorgaande jaar. Dit jaar zijn er geen grote verschillen in het aantal aanvragen ten opzichte van vorig jaar.	

5. Wet op de Kansspelen	123%	125%

Hoofdstuk Algemene Legesverordening 2025	Verordening 2025	Realisatie 2025
5. Wet op de Kansspelen	123%	125%
Berekening kostendekkendheid hoofdstuk 5. Wet op de Kansspelen		
Personeelskosten	46	52
Specifieke automatiseringskosten	3	1
Materiële kosten	12	3
Overhead (eigen cluster)	1	1
Overhead (concern)	20	22
Totale kosten	**81**	**80**
Opbrengst heffingen	**100**	**100**
Dekkingspercentage	**123%**	**125%**
Toelichting verschil begrote kosten 2025 en gerealiseerde kosten 2025:	Betreft rijkstarieven waardoor kostendekkendheid afhankelijk is van het aantal aanvragen.	
Toelichting verschil begrote baten 2025 en gerealiseerde baten 2025:	n.v.t.	

6. Leges Gebruik van de Weg	81%	54%

Hoofdstuk Algemene Legesverordening 2025	Verordening 2025	Realisatie 2025

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

6. Leges Gebruik van de Weg	81%	54%

Berekening kostendekkendheid hoofdstuk 6. Leges Gebruik van de Weg		
Personeelskosten	656	1.348
Materiële kosten	199	92
Overhead (eigen cluster)	127	262
Overhead (concern)	249	512
Totale kosten	**1.231**	**2.214**
Opbrengst heffingen	**991**	**1.203**
Dekkingspercentage	**81%**	**54%**
Toelichting verschil begrote kosten 2025 en gerealiseerde kosten 2025:	In 2023 is gestart met het in rekening brengen van leges voor het gebruik van de weg. Vanwege het ontbreken van historische gegevens zijn hierbij een aantal aannames gedaan.De personeelskosten zijn hoger dan begroot, omdat er meer aanvragen zijn ingediend in de categorie <1 dag. Hier worden geen tarieven voor in rekening gebracht bij de aanvrager, terwijl er wel kosten voor worden gemaakt. Dit zorgt voor hogere personeelskosten dan begroot. Daarnaast is inmiddels bekend dat gemiddeld genomen voor verschillende vergunning categorieën meer inzet per aanvraag nodig is dan begroot. De gerealiseerde materiële kosten zijn lager dan begroot, omdat de begrote ontwikkelingskosten van een applicatie nog niet zijn gerealiseerd.	
Toelichting verschil begrote baten 2025 en gerealiseerde baten 2025:	Het aantal aangevraagde vergunningen in 2025 is hoger ten opzichte van de begroting wat resulteert in een hogere opbrengst. Dit komt doordat er meer werkzaamheden zijn verricht in de openbare ruimte.	

7. Verkeer en Vervoer	56%	54%

Hoofdstuk Algemene Legesverordening 2025	**Verordening 2025**	**Realisatie 2025**
7. Verkeer en Vervoer	56%	54%

Berekening kostendekkendheid hoofdstuk 7. Verkeer en Vervoer		
Personeelskosten	386	413
Specifieke automatiseringskosten	33	36
Materiële kosten	756	960
Overhead (eigen cluster)	18	19
Overhead (concern)	190	199
Totale kosten	**1383**	**1627**
Opbrengst heffingen	**772**	**873**
Dekkingspercentage	**56%**	**54%**
Toelichting verschil begrote kosten 2025 en gerealiseerde kosten 2025:	De gerealiseerde kosten zijn hoger dan begroot. De personele en materiële kosten zijn hoger door meer aanvragen voor langdurige ontheffingen en medische keuringen in het kader van de aanvraagprocedure GPK. De specifieke automatiseringskosten zijn hoger dan begroot omdat er niet voorziene werkzaamheden zijn uitgevoerd voor beheer en onderhoud van OVV.	
Toelichting verschil begrote baten 2025 en gerealiseerde baten 2025:	De gerealiseerde baten zijn hoger dan begroot. Er zijn meer ontheffingsaanvragen gedaan. Dat geldt vooral voor de langdurige ontheffingen. Eén van de vermoedelijke oorzaken is de komst van de zero-emissiezone in Rotterdam vanaf 1 januari 2025. Vrachtauto's emissieklasse 5 en lager zijn zonder ontheffing niet toegestaan in de ZE-zone, emissieklasse 6 over het algemeen wel. Vrachtauto's van emissieklasse 6 zijn wel toegestaan in de milieuzone Stad. Daarnaast zijn er ook meer aanvragen ontvangen voor medische keuringen in het kader van de aanvraagprocedure voor GPK.	

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

8. Dienstverlening Stadsarchief	98%	98%

Hoofdstuk Algemene Legesverordening 2025	Verordening 2025	Realisatie 2025
8. Dienstverlening Stadsarchief	98%	98%
Berekening kostendekkendheid hoofdstuk 8. Dienstverlening Stadsarchief		
Personeelskosten	247	268
Materiële kosten	197	195
Totale kosten	**444**	**463**
Opbrengst heffingen	**436**	**455**
Dekkingspercentage	**98%**	**98%**
Toelichting verschil begrote kosten 2025 en gerealiseerde kosten 2025:	De hogere kosten ten opzichte van de begroting worden veroorzaakt door een uitbreiding van een tweetal contracten bij legesoort "Opslag archief, inclusief dienstverlening". Het bijbehorend tarief bestaat grotendeels uit inzet personeel.	
Toelichting verschil begrote baten 2025 en gerealiseerde baten 2025:		n.v.t.

9. Leidingen	98%	77%

Hoofdstuk Algemene Legesverordening 2025	Verordening 2025	Realisatie 2025
9. Leidingen	98%	77%
Berekening kostendekkendheid hoofdstuk 9. Leidingen		
Personeelskosten	3.843	3.245
Materiële kosten	830	1.292
Overhead (eigen cluster)	748	632
Overhead (concern)	1.459	1.232
Totale kosten	**6.880**	**6.401**
Opbrengst heffingen	**6.748**	**4.931**
Dekkingspercentage	**98%**	**77%**
Toelichting verschil begrote kosten 2025 en gerealiseerde kosten 2025:	De materiële kosten zijn hoger dan begroot, omdat er sprake is van een uitruil tussen personele inzet en uitbesteed werk voor landmeten. Hierdoor zijn de personeelskosten lager en de materiële kosten hoger dan begroot.	
Toelichting verschil begrote baten 2025 en gerealiseerde baten 2025:	Het aantal aansluitingen voor glasvezel is lager dan begroot, omdat bijna heel Rotterdam al is voorzien van glasvezel en er nog weinig nieuwe aanleg is. De buurtaanpakken en de uitrol van warmtenetten zijn vertraagd, waardoor de baten ook lager zijn dan begroot.	

10. Overige activieiten buitenruimte	98%	98%

Hoofdstuk Algemene Legesverordening 2025	Verordening 2025	Realisatie 2025
10. Overige activieiten buitenruimte	98%	98%
Berekening kostendekkendheid hoofdstuk 10. Overige activiteiten buitenruimte		
Personeelskosten	168	97

Specifieke automatiseringskosten	0	0
Materiële kosten	14	3
Overhead (eigen cluster)	2	1
Overhead (concern)	70	38
Totale kosten	**254**	**139**
Opbrengst heffingen	**249**	**136**
Dekkingspercentage	**98%**	**98%**
Toelichting verschil begrote kosten 2025 en gerealiseerde kosten 2025:	De gerealiseerde kosten zijn lager dan begroot. Reden is dat er minder aanvragen zijn ingediend m.b.t. standplaatsen, promotievergunningen, inname openbare grond en straatartiesten, waardoor er minder inzet is gevraagd.	
Toelichting verschil begrote baten 2025 en gerealiseerde baten 2025:	De gerealiseerde baten zijn lager dan begroot, omdat er minder aanvragen zijn ingediend voor standplaatsen, promotievergunningen, inname openbare grond en straatartiesten. Daarnaast blijven de baten iets achter doordat er een achterstand is in de facturatie van de leges. Het nog te factureren bedrag is te laag om als recht op de balans op te nemen, waardoor deze baten en lasten niet in de cijfers zijn verwerkt. De facturatie vindt in 2026 plaats.	
11. Ligplaatsvergunning	98%	98%

Hoofdstuk Algemene Legesverordening 2025	**Verordening 2025**	**Realisatie 2025**
11. Ligplaatsvergunning	98%	98%
Berekening kostendekkendheid hoofdstuk 11. Ligplaatsvergunning		
Personeelskosten	3	1
Specifieke automatiseringskosten	0	0
Materiële kosten	0	0
Overhead (eigen cluster)	0	0
Overhead (concern)	1	0
Totale kosten	**4**	**1**
Opbrengst heffingen	**4**	**1**
Dekkingspercentage	**98%**	**98%**
Toelichting verschil begrote kosten 2025 en gerealiseerde kosten 2025:	De gerealiseerde kosten zijn lager dan begroot, omdat er minder woonboten zijn verkocht of in eigendom zijn overgedragen dan verwacht. In 2025 waren er slechts drie aanvragen. De begroting is gebaseerd op mutaties (trend) uit voorgaande jaren.	
Toelichting verschil begrote baten 2025 en gerealiseerde baten 2025:	In 2025 zijn er 3 aanvragen voor ligplaatsvergunningen binnengekomen. Het heffen van leges voor ligplaatsvergunning is overigens per 2024 ingegaan.	

Lokale lastendruk

De onroerendezaakbelasting, afvalstofheffing en rioolheffing die de gemeente aan Rotterdammers oplegt, vormen samen de gemeentelijke woonlasten. Voor een beeld van de lokale lastendruk volgt hierna een schets van de recente tarievenontwikkeling in de gemeente. Bedragen zijn in hele euro's tenzij anders vermeld.

Ontwikkeling woonlasten 2024-2026

In de tabel hieronder is een verdeling van de gemeentelijke woonlasten in Rotterdam voor een meerpersoonshuishouden naar jaar weergeven, uitgesplitst per belastingsoort. Het bedrag dat bij OZB is vermeld, betreft het gemiddelde aanslagbedrag voor koopwoningen.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Meerpersoonshuishouden	2024	2025	2026
OZB-aanslag	€ 301	€ 302	€ 315
RIO (basistarief)	€ 287	€ 302	€ 319
ASH - meerpersoons	€ 437	€ 474	€ 495
Totale woonlasten	**€ 1025**	**€ 1078**	**€ 1129**

Vergelijking G4-niveau

In de tabel hieronder zie je de vergelijking voor een meerpersoonshuishouden voor 2025. De bedragen die bij OZB zijn vermeld, betreffen de aanslagbedragen per gemeente bij een WOZ-waarde van € 451.000 (gemiddelde WOZ-waarde koopwoningen in Rotterdam voor 2025). Merk op: deze vergelijking met G4-gemeenten staat los van het gemiddelde aanslagbedrag in andere gemeenten aangezien de gemiddelde WOZ-waarde per koopwoning per gemeente verschilt.

Gemeenten	Onroerendezaakbelasting	Rioolheffing	Afvalstoffenheffing	Totaal
Amsterdam	€ 260	€ 185	€ 469	€ 914
Den Haag	€ 236	€ 191	€ 496	€ 923
Rotterdam	€ 302	€ 302	€ 474	€ 1080
Utrecht	€ 404	€ 254	€ 477	€ 1135

Kwijtscheldingsbeleid

Voor het heffingsjaar 2025 bedroeg het maximale kwijtscheldingspercentage 76,5% van de aanslag afvalstoffenheffing. In 2025 is in ongeveer 33.300 gevallen kwijtschelding verleend, waarvan in circa 24.500 gevallen sprake is van automatische kwijtschelding. Met de automatische kwijtschelding verleent de gemeente Rotterdammers die er recht op hebben direct kwijtschelding.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Nationaal Programma Rotterdam Zuid

In deze paragraaf treft u meer informatie aan over de activiteiten binnen de Regio Deal (2019-2022), Regio Deal (2023-2026) en de NPLV regeling Kansrijke Wijk van het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ).

In het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ), werken Rijk, de gemeente Rotterdam, corporaties, zorginstellingen, schoolbesturen, bedrijfsleven, bewoners, politie en Openbaar Ministerie aan het verbeteren van de kansen voor Rotterdammers op Zuid. Samen zorgen deze partners dat de kansen van Zuiderlingen worden vergroot zodat o.a. opleidingsniveau, arbeidsparticipatie en woonkwaliteit in 20 jaar stijgen naar het gemiddelde van de vier grote steden in Nederland. Naast maatregelen op het gebied van school, werk en wonen, moet intensieve inzet op veiligheid en thuisbasis op orde de kwaliteit van leven van Rotterdammers op Zuid verhogen. De gemeente Rotterdam is dus één van de partners binnen het NPRZ. De wethouder NPRZ is één van de bestuursleden van het NPRZ en legt aan de gemeenteraad verantwoording af over de gemeentelijke inzet binnen het programma.

Voor de periode 2018 tot en met 2022 is door de rijksoverheid € 130 mln beschikbaar gesteld: de gemeente Rotterdam heeft dit aangevuld met nogmaals € 130 mln. Deze cofinanciering is afgesproken met het Rijk in de Regiodeal Rotterdam Zuid I. Het grootste deel van deze middelen is uitgegeven in de periode 2018 t/m 2023. Alleen voor de pijler School en Wonen zijn de rijksmiddelen nog niet volledig uitgegeven en worden hiervoor in de komende jaren nog bestedingen gedaan.
Tijdens het Rijk Regio-overleg Rotterdam-Zuid (NPLV en Regio Deal) van 28 mei 2024 is het voorstel om de doorlooptijd Regiodeal Rotterdam Zuid I voor de pijler Wonen te verlengen t/m 2031 goedgekeurd.

Eind 2023 is een nieuwe Regio Deal (Regio Deal Rotterdam Zuid II) door het Rijk toegekend van in totaal € 30 mln voor de periode 2023-2026. Daarnaast is eind 2023 in het kader van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV) de regeling Kansrijke Wijk toegekend voor in totaal € 69,25 mln voor de periode 2023-2025. Voor de pijlers Thuisbasis op Orde, School, Werk en Veilig zijn er voldoende middelen beschikbaar tot en met ongeveer medio 2026 om de ambities uit het uitvoeringsplan te realiseren. Alleen voor de pijler Wonen zijn er nog aanvullende rijksmiddelen nodig.

De verantwoording in deze paragraaf is gebaseerd op de Regio Deal 2019-2022, de Regio Deal 2023-2026 en de regeling Kansrijke Wijk (2023-2025) en behandelt daarmee de pijlers Wonen, School, Thuisbasis op Orde, Werk en Veilig. Voor de pijlers Wonen en Veilig zijn er daarnaast Rijksbijdragen die specifiek voor die pijler zijn (zoals het Volkshuisvestingsfonds en Preventie met Gezag). Hier wordt niet over gerapporteerd in deze paragraaf; deze komen terug in de betreffende begrotingsprogramma's.

Onder de kop 'Wat willen we bereiken?' zijn de doelen per pijler benoemd en gedefinieerd. Hierop volgend wordt een inhoudelijke toelichting gegeven op de activiteiten onder 'Wat hebben we gedaan in 2025?' en de financiële tabellen en toelichting hierop onder 'Wat heeft het gekost in 2025?'.

Wat willen we bereiken?

Op basis van het Uitvoeringsplan NPRZ 2023 – 2027 is ingezet op een versnelling op vijf pijlers: Thuisbasis op Orde, Wonen, School, Werk en Veilig waarvoor een integrale aanpak wordt nagestreefd om tot het grootste maatschappelijk effect te komen. De pijler Wonen wordt niet in dit hoofdstuk behandeld omdat de middelen hiervoor niet via de Regio Deal en de regeling Kansrijke Wijk lopen. Daarnaast is een onderdeel economische structuurversterking toegevoegd onder de pijler Werk. De te behalen doelen van deze thema's zijn in het Uitvoeringsplan als volgt vastgesteld:

- Thuisbasis op Orde: het bieden van een stevige thuisbasis voor de bewoners op Zuid, om de kans op een succesvolle schoolcarrière voor kinderen en de kans op werk voor volwassen te vergroten.
- School: het aanpakken van onderwijsachterstanden, het vergroten van de ontwikkelkansen van kinderen en het toerusten van jongeren voor de arbeidsmarkt met name richting Techniek en Zorg via loopbaanoriëntatie en -begeleiding. Hiertoe wordt onder meer de verlengde schooltijd in Rotterdam Zuid uitgebreid naar andere wijken buiten de Children's Zone en investeren we in onderwijshuisvesting van het voortgezet onderwijs.
- Werk: het vergroten van de arbeidsparticipatie van bewoners van Rotterdam Zuid, waardoor het aantal mensen dat afhankelijk is van de bijstand structureel wordt verminderd.
- Wonen: ingrepen in de verouderde woningvoorraad van Rotterdam Zuid moeten ervoor zorgen dat gemengde woonmilieus gerealiseerd worden, zodat woonruimte beschikbaar komt voor sociale stijgers uit Zuid. Gelijktijdig zetten we in op het toekomstbestendig maken van de woningvoorraad en daarmee aantrekkelijke, leefbare en inclusieve woonmilieus
- Veilig: het effectiever signaleren, voorkomen en aanpakken van ondermijnende activiteiten.

Voor al deze pijlers zijn participatie en onderzoek een overkoepelende thema's. Het doel hiervan is om het eigenaarschap van bewoners over de belangrijkste uitdagingen waar Rotterdam Zuid voor staat te versterken. Dit doen we onder andere door regelmatig in gesprek te gaan met de

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

wijkraden in het NPRZ-gebied en door het organiseren van een burgerberaad NPRZ. Het doel van het thema onderzoek is om een betere onderbouwing te krijgen van de interventies in de regio.

Wat hebben we gedaan in 2025?

In de onderstaande paragrafen wordt toegelicht wat er binnen de verschillende pijlers is gedaan in 2025. Overkoepelend geldt dat met de aanpak Wijk aan Zet meer wordt aangesloten bij wat de wijk nodig heeft en Rotterdammers meer eigenaarschap wordt gegeven over hun directe omgeving. Onderdeel daarvan is een goede aansluiting bij de wijkraden en Wijk aan Zet. Ook dit jaar is NPRZ bij bijna alle wijkraden in het NPRZ-gebied twee keer op bezoek geweest. Daarbij is ingezoomd op wat NPRZ kan bijdragen aan de ontwikkeling van de wijk en hoe daar samen in opgetrokken kan worden. Ook is er bij een aantal wijkraden op verzoek van de wijkraad een special georganiseerd op de pijler Wonen van het NPRZ. Bij ongeveer de helft van de bezoeken waren ook bewoners aangesloten in de vorm van een openbare vergadering.

Naast de bezoeken aan de wijkraden is het burgerberaad op Zuid gestart. Samen met de wijkraden en bewoners is geïnventariseerd welk thema het meest leeft in hun wijk en geschikt is voor een burgerberaad. Het bestuur heeft in maart 2025 het thema vastgesteld: “hoe zorgen we samen voor werk waar je van kunt rondkomen.” Bijna 500 inwoners van Zuid hebben zich aangemeld voor het burgerberaad, waarna na loting 130 bewoners zijn geselecteerd. Samen vormen zij een

echt representatieve groep van Zuid, op o.a. wijk, leeftijdscategorie werksituatie en opleidingsniveau. In december heeft de eerste bijeenkomst plaatsgevonden. In totaal zijn er zes bijeenkomsten tussen december en april. De uitkomsten van het burgerberaad worden in mei overhandigd aan het bestuur van NPRZ. Zij hebben toegezegd met de ideeën aan de slag te gaan. De adviezen en ideeën worden meegenomen in de uitvoeringsprogramma’s van de partners van NPRZ.

We mogen dus stellen dat het burgerberaad een zeer aantrekkelijk instrument is om de Rotterdammers te betrekken bij gemeentelijke beleidsvorming.

Pijler Thuisbasis op orde

De Thuisbasis op Orde is als volwaardige pijler toegevoegd aan het uitvoeringsplan NPRZ 2023-2027. Hierop inzetten is van belang om de ambities van met name de pijlers School en Werk te verwezenlijken. Een stevige thuisbasis vergroot immers de kans op een succesvolle schoolcarrière voor kinderen en de kans op werk voor volwassen. Voor de pijler Thuisbasis op orde zijn extra (rijks)middelen beschikbaar voor bepaalde activiteiten. In 2024 zijn deze activiteiten opgestart; in 2025 is hier verder vervolg aan gegeven.

Wijkteams

In het uitvoeringsplan is het doel opgenomen dat er in het NPRZ-gebied geen wachtlijsten voor de wijkteams zijn. Dit houdt in dat Rotterdammers na aanmelding niet langer dan 14 dagen moeten wachten voor zij ondersteuning krijgen. Hierbij blijft het randvoorwaardelijk dat de capaciteit binnen de wijkteams zowel kwantitatief als kwalitatief op orde is. Hoewel er binnen de wijkteams nog steeds vacatures zijn en er ook relatief veel jong en onervaren personeel is lukt het toch om de wachtlijsten te verminderen. Dit doen we door het inzetten van kwaliteitscoaches die ondersteunen medewerkers, wordt de casuistiek gebieds-/rayonbreed verdeeld zodat clienten die lang moeten wachten eerder geholpen kunnen worden. Daarnaast wordt inhoudelijk goed naar de casuïstiek gekeken zodat ook volwassenmedewerkers waar mogelijk ondersteuning aan gezinnen met kinderen geven.

Children’s Zone

De Children’s Zone-werkwijze in de wijkteams is aanvullend op de stedelijke taak van de wijkteams. Ze zijn rechtstreeks door bewoners te benaderen en bv aanwezig op elke basisschool. Ze helpen laagdrempelig en preventief ook bij enkelvoudige problemen van ouders en hun kinderen. Ze coachen ouders op vaardigheden bijvoorbeeld op het gebied van geldzaken en administratie, het zoeken naar werk, de (taal)ontwikkeling van de kinderen en de gezondheid van het gezin. Door de vaardigheden van ouders te versterken, worden grotere problemen voorkomen en de ontwikkelingskansen van de kinderen in het gezin versterkt.

De aanpak is in 2024 uitgebreid naar alle wijkteams in het NPRZ-gebied. Sinds het derde kwartaal van 2024 is de CZ actief in alle 15 wijkteams van Charlois, Feijenoord en IJsselmonde. De herijkte methodiek en doorontwikkelde werkwijze is in 2025 goed geborgd.

Op de scholen worden door de wijkcoaches Children’s Zone themabijeenkomsten verzorgd voor ouders over onderwerpen als opvoeding, gezonde voeding, omgaan met geld en social media. Daarnaast wordt er in de wijk aangesloten bij activiteiten voor ouders of worden deze door de wijkcoaches zelf georganiseerd. Ook zijn er inloopspreekuren, waar ouders laagdrempelig terecht kunnen met vragen.

In 2025 heeft de Children’s Zone aan 20 studenten een stageplaats geboden.

Programmatische aanpak 0-4 jarigen

In 2025 geven we uitvoering aan de programmatische aanpak 0-4 jarigen zodat kinderen taalvaardig, motorisch goed ontwikkeld en mentaal gezond op de basisschool komen. De eind 2024 vastgestelde programmatische aanpak 0-4 aanpak voeren we samen met partners uit. Deze aanpak ziet op een aantal interventies, zoals opvoedondersteuning via programma’s voor in de thuissituatie als in de omgeving zoals kinderopvang, voorschoolse educatie (VE) (zie pijler school), ontmoetingsplekken in de wijk en het vergroten van het bereik van bestaande voorzieningen zoals het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). In 2025 zijn 2.300 kinderen bereikt met beweeglessen, 1.200 gezinnen hebben voorlichting over zindelijkheid ontvangen en 2.000 kinderen hebben meegedaan met muziek op de voorschool.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Pijler school

De pijler school bestaat uit twee onderdelen: het Nieuw Rotterdams Onderwijsbeleid (NROB) 2024-2027 en het uitvoeringsprogramma Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ). Het NROB vormt de basis voor het onderwijsbeleid in Rotterdam, terwijl het NPRZ-uitvoeringsprogramma dient als een aanvullende intensivering specifiek voor Rotterdam-Zuid. Het uitvoeringsprogramma omvat diverse onderdelen, zoals Dagprogrammering, voor- en vroegschoolse educatie (VE), loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB), en kwaliteitsverbetering van het onderwijs.

De gemeente heeft voor de verschillende onderdelen, waarvoor rijksmiddelen beschikbaar zijn gesteld, 50% cofinanciering geborgd. Dit biedt een extra impuls voor Rotterdam-Zuid boven op de reguliere stedelijke inzet vanuit het NROB.

Dagprogrammering
Om gelijke kansen te realiseren en de talenten van de kinderen beter te benutten werken wij in het Nationaal Programma Rotterdam-Zuid met de scholen en vele partners aan tien uur extra schooltijd: de Dagprogrammering. In deze uren bieden scholen extra activiteiten aan voor hun leerlingen op het gebied van taal, rekenen, sociaal-emotionele ontwikkeling, leren, sport en gezondheid, kunst en cultuur, wetenschap en techniek, ICT en media, natuur en milieu, burgerschap en loopbaanoriëntatie.

In schooljaar 2025-2026 bieden in totaal 44 scholen in Rotterdam-Zuid Dagprogrammering aan: 35 scholen in het primair onderwijs en 9 scholen in het voortgezet onderwijs. In het voortgezet onderwijs wordt niet tien uur maar zes uur extra leertijd voor 42% van de leerlingen aangeboden. Begin 2026 zijn twee nieuwe basisscholen gestart met Dagprogrammering.

Ook in schooljaar 2025-2026 zal net als in voorgaande jaren een outputmeting Dagprogrammering worden gedaan. Deze outputmetingen geven inzicht in het aantal Dagprogrammeringsuren die scholen realiseren en welk type activiteiten de scholen aanbieden binnen de Dagprogrammering. Jaarlijks vindt er een schouw Dagprogrammering plaats waarin wordt onderzocht wat goed gaat en wat beter kan en wat de Dagprogrammering oplevert voor leerlingen.

Voorschoolse educatie (ve)
Het Rijk heeft voor 2023 t/m 2025 extra middelen beschikbaar gesteld voor NPRZ in het kader van de specifieke uitkering Kansrijke wijken voor het thema Ontwikkeling Jonge Kind. In 2025 is de regeling voortgezet waarmee in NPRZ-gebied de voorschoolse educatie (ve) gratis is voor kinderen uit de doelgroep Extra Spelen en Leren waarvan het inkomen van de ouders maximaal 130% van het wettelijk sociaal minimum is. De cijfers van oktober 2025 laten zien dat (tot oktober) 1140 peuters in NPRZ- gebied hier gebruik van hebben gemaakt. Dit is een mooi resultaat dat toont dat deze regeling voor veel ouders een uitkomst biedt.

Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (lob)
We blijven investeren in het vergroten van gelijke kansen en arbeidsperspectief voor jongeren van Zuid via loopbaanoriëntatie- en begeleiding (lob). Alle scholen op Zuid stellen ieder schooljaar een lob-plan op met ondersteuning van het programma Gaan voor een Baan. De focus ligt hierbij op de (tekort)sectoren met hoge baankansen, namelijk de techniek, haven, logistiek, ICT en zorg. De profielkeuzes op het vmbo en de in- en uitstroom op het mbo worden jaarlijks gemonitord. De doelstelling is dat 38% van de jongeren van Zuid een mbo-diploma behaalt in de richting van techniek, haven en logistiek en 17% in de richting van zorg. In schooljaar 2022/2023 is de uitstroom in de richting van techniek, haven en logistiek 28,6 % en in de richting van zorg 15,2%. Voortdurende aandacht en actie is nodig om de doelstelling te realiseren.

AanDeBak-garanties voor jongeren
De AanDeBak-garantie is een belangrijk instrument binnen het ‘Gaan voor een Baan’ loopbaanoriëntatie- en begeleidingsprogramma en wordt dan ook gecontinueerd. Werkgevers(organisaties) stellen baangaranties beschikbaar voor jongeren van Zuid wanneer zij een door hen geselecteerde mbo-opleiding hebben afgerond. Momenteel zijn er 871 AanDeBak-garanties beschikbaar. In 2025 zijn een aantal convenanten hernieuwd, waarbij de huidige afspraken verstevigd worden, zodat meer jongeren de AanDeBak-garantie kunnen benutten. Ook is de AanDeBak-garantie landelijk verder uitgerold in andere NPLV-gebieden (Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid). De instroom op AanDeBak-opleidingen, de instroom bij werkgevers en de salarisperspectieven worden jaarlijks gemonitord.

Kwaliteit én aanpak leraren
In het uitvoeringsplan NPRZ wordt kwaliteit gedefinieerd als het inzetten van extra capaciteit om de schoolleiding te versterken, zodat zij de ruimte krijgen om zich te focussen op de kwaliteit van het onderwijs. Om de onderwijskwaliteit in het NPRZ-gebied te versterken, hebben wij in 2025 opnieuw subsidie verleend aan basisscholen om hun schoolleiding te versterken. Schoolleiders in zowel het primair als voortgezet onderwijs hebben in 2025 gebruik kunnen maken van de beurs om hun leidinggevende vaardigheden te versterken en zo bij te dragen aan de verbetering van de onderwijskwaliteit.

Om het personeelstekort in het onderwijs te verminderen, wordt binnen de lerarenaanpak extra aandacht besteed aan het verlagen van de werkdruk en het ondersteunen van starters en stagiairs. In het kader van het NROB is extra subsidie verleend aan schoolbesturen in NPRZ-gebied voor maatregelen en inzet om stagiairs en nieuwe leerkrachten te begeleiden, de werkdruk van het personeel te verminderen en uitstroom te beperken.

Pijler Werk
Het in 2019 ingerichte programma Samen voor Zuid is in 2025 gecontinueerd. Verhoudingsgewijs veel werkzoekenden op Zuid die afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering ervaren verschillende problemen bij het vinden van werk. Daarom zijn op Zuid extra consulenten en coaches ingezet.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Deze medewerkers besteden samen met de werkzoekende en met betrokken werkgevers gericht aandacht aan het matchen op werk enerzijds en aan de aanpak van de belemmeringen anderzijds, zodat de werkrelatie ook duurzaam wordt. Door de afgewogen inzet van taal, scholing, jobcoaching en indien nodig ook loonkostensubsidie, komt werk stap voor stap dichterbij. De diverse Leerpraktijkcentra in de wijk (LPC) spelen hierin een belangrijke drempelverlagende rol. Bij no-show bij afspraken volgt snel een huisbezoek.

Net als in 2024 is in 2025 extra aandacht besteed aan de inkomenszekerheid van mensen die vanuit de uitkering aan het werk gaan. Door middel van een rekentool kan de werkcoach tegenwoordig voor een werkzoekende direct de geldelijke voordelen van betaald werken ten opzichte van de bijstand uitrekenen, veranderingen in toeslagen en vrijstellingen worden hierin ook meegenomen. Uit een analyse van de Erasmus Universiteit is gebleken dat van de onderzochte mensen die voor uitstroom geen werk hadden 94% hogere inkomsten uit werk heeft.

In het pilotproject ‘Kind en Werkgeluk’ is met succes een werktraject ontwikkeld om circa 90 alleenstaande moeders in de bijstand te empoweren en met vertrouwen stap voor stap toe te laten werken naar het behalen van het einddoel: werk, educatie en/of competentieontwikkeling. De doelgroep van dit project bestond uit bijstandsafhankelijke alleenstaande moeders met een of meer kinderen van 0 tot 4 jaar, woonachtig in Charlois, Feyenoord en IJsselmonde. Centrale thema’s in de pilot zijn empowerment, het vergroten van het sociaal netwerk en bevorderen van economische zelfstandigheid. Toegang tot kinderopvang is een verbindend component in elke fase van het project. Het project wordt in 2026 gecontinueerd.

In 2025 is het Werkstation op Zuid verder ontwikkeld. Het Werkstation is erop gericht om Rotterdammers van Zuid die een uitkering aanvragen zo snel mogelijk aan het werk te helpen of te laten starten met een arbeidsontwikkelingstraject. Het liefst nog voor de uitkeringsaanvraag is afgerond, zodat bijstandsafhankelijkheid wordt voorkomen. Centraal in de dienstverlening staat de zogenoemde Poort, waarin ontvangst, intake en begeleiding naar werk worden gecombineerd, waar nodig aangevuld met ondersteuning op andere leefgebieden zoals schulden en zorg. Bij no-show bij afspraken volgt snel een huisbezoek.

Samen voor Zuid heeft zich ten doel gesteld om in 2031 maximaal 10.000 bijstandsgerechtigden in het NPRZ-gebied te hebben. Eind 2025 waren dit er 12.746. Om de doelstelling te halen worden de activiteiten uit Samen voor Zuid ieder jaar beoordeeld op doelgerichtheid en doeltreffendheid.

Er wordt uitgekeken naar de adviezen van het Burgerberaad, dat eind 2025 op verzoek van het NPRZ-bestuur aan de slag is gegaan rondom het thema ‘Werk en Bestaanszekerheid.’ Het Burgerberaad buigt zich over de vraag: ‘Hoe zorgen wij samen voor meer kansen op werk waarvan u rond kan komen als inwoner op Zuid?’ De adviezen worden in mei 2026 verwacht.

Economische structuurversterking
Onder de noemer Cultuur&Campus werken de kunstacademies (Codarts en Willem de Kooning Academie) samen met de Erasmus Universiteit en de gemeente Rotterdam aan een iconisch instituut op Zuid. Op dit moment is de stap naar de grote campus (C&C Doklaan) niet haalbaar. Inzet is om de realisatie van Cultuur&Campus op Zuid stapsgewijs te realiseren via organische groei. Met innovatieve samenwerking van onderzoek, onderwijs en cultuur en door het iconische en innovatieve karakter, zal Cultuur&Campus bezoekers van binnen en buiten Rotterdam trekken. Zo wordt Zuid niet alleen een gebied om te wonen, maar ook om naartoe te komen. Cultuur&Campus zal daarmee als economisch vliegwiel fungeren.

Als eerste stap wordt vol ingezet op C&C Putselaan. Deze stap is mogelijk door toekenning van Europese subsidie voor het vernieuwende concept Cultuur&Campus. De samenwerkende partijen leggen daar gezamenlijk, en met partners uit de buurt, het fundament voor verdere ontwikkeling.

De renovatie van de oude st. Louisschool aan de Putselaan is in september 2025 afgerond. Vanaf september 2025 is C&C Putselaan geopend voor onderwijsactiviteiten van de kunstacademies en de Erasmus Universiteit Rotterdam. De algehele opening en de eindconferentie van het EU NEB-subsidieproject is in november 2025. In C&C Putselaan wordt op kleine schaal de programmering voor het Cultuur&Campus concept opgestart en doorontwikkeld tot in ieder geval 2032.

In het kader van de economische structuurversterking via het NPRZ wordt de integrale aanpak van winkelstraten voortgezet. Na de succesvolle revitalisering van de Beijerlandselaan/Groene Hilledijk – waar veiligheid, een aantrekkelijk winkelaanbod en verbetering van de fysieke omgeving centraal stonden – is de aanpak in 2025 uitgebreid naar Pendrecht/Zuidwijk en Oud-Charlois. Dit betreft onder meer de Slinge, Wolphaertsbocht, Langenhorst en Dorpsweg.

De winkelstraten kampen met eenzijdige branchering, kwetsbare ondernemingen en risico’s rond naleving van wet- en regelgeving. Om verdere achteruitgang te voorkomen, wordt samengewerkt vanuit veiligheid, economie, buitenruimte en vastgoed. Zo worden de straten structureel versterkt en weer belangrijke economische dragers in de wijken.

Pijler Wonen
De middelen in de pijler van de Regiodeal dragen bij aan de fysieke doelstellingen van het NPRZ-programma. De projecten zijn concreet opgezet om invulling te geven aan de gemeentelijke opgave binnen het NPRZ of dienen ter ondersteuning en facilitering van de opgave van derden (zoals woningcorporaties).

Basisaanpak Particuliere voorraad:
Er zijn drie uitvoeringsplannen: Steigers op Zuid (2015-2018), Steigers op Zuid 2.0 (2019-2022) en Programma Basisaanpak PV (2023-2026). De regiodeal middelen worden ingezet voor het programma Steigers op Zuid 2.0 (2019-2022).

Alle rondes van Steigers op Zuid 2.0 (2019-2022) zijn in uitvoering. Dit project bevindt zich in de uitvoeringsfase. Van de 3000 eenheden zijn er 1122 gereed. Dit is 37% van het totaal. Door een succesvolle verlenging voor subsidiemogelijkheden van de 3e en 4e ronde zijn er meer subsidies

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

aangevraagd dan verwacht. Deze zijn inmiddels allemaal gehonoreerd, waardoor deze projecten in 2026 in uitvoering kunnen worden genomen. De totale projectdoelstelling wordt naar verwachting eind 2027 behaald.

Van de 3000 eenheden zijn er zijn momenteel 1.522 eenheden (51%) in aanpak genomen door het benaderen en begeleiden van de Vve's. De resterende eenheden worden in januari 2026 in aanpak genomen. Vanaf 2026 is de verwachting dat de eerste eenheden gereed gemeld gaan worden.

Toekomstperspectieven
In 2024 is gestart met de doorvertaling van het concept Toekomstperspectief (2022) naar het Handelingsperspectief (met opgavenkaart) en heeft een participatieronde met bewoners plaatsgevonden. In 2025 is besloten om in plaats van een handelingsperspectief de opgavekaart als onderdeel van de toekomstperspectief Tarwewijk bestuurlijk te laten vaststellen (eerste helft 2026).

Grondige aanpak particuliere voorraad: sloop- nieuwbouw
In 2025 heeft voor project Groningerstraat de definitieve gunning aan een ontwikkelende partij plaatsgehad en is een ontwikkelovereenkomst gesloten. Projectstart is in tweede helft van 2026. Het nieuwbouw programma bestaat uit een winkelplint met 1 of 2 bedrijfsruimten en 15 woningen in het middensegment koop.

Doel van het project Carnisse Poort is een betere verbinding tussen de voorzieningen in Hart van Zuid (OV-knoop, winkelcentrum, zwembad en Kunstenpand) met de woonwijk Carnisse. In 2024 is de doorgang definitief gerealiseerd en opengesteld voor gebruik. De realisatie van de nieuwe woningen zal waarschijnlijk in 2026 starten waarna de doorgang definitief ingericht kan worden.
Voor de projecten Texelsestraat-Noord, Robbenoordplein en Pleinweg-Goereesestraat heeft het college van BenW in 2023 een startbesluit genomen. Doel is om via sloop en nieuwbouw een nieuw, aanvullend woonprogramma toe te voegen in de wijk Carnisse. Voor de Texelsestraat is in 2025 het omgevingsplan vastgesteld. Alle woningen zijn verworven en de bewoners zijn verhuisd. In 2026 worden de panden gesloopt en start de nieuwbouw.
Voor het Robbenoordplein is het omgevingsplan in procedure. Alle woningen zijn verworven en de bewoners zijn verhuisd. In 2026 worden de panden gesloopt. Voor Pleinweg-Goereesestraat wordt de Projectambitie en het Omgevingsplan in 2026 aan de Raad gestuurd.

Grondige aanpak particuliere voorraad: transformatie bestaande voorraad
De gemeente richt zich in diverse focuswijken op het verbeteren, vergroten en samenvoegen van particuliere woningen. Het betreft technisch verouderde voorraad en een hoge concentratie particuliere verhuurders in Carnisse, Oud-Charlois, Tarwewijk en Hillesluis. Doel is het creëren van kwalitatieve, duurzame en toekomstbestendige woningen (eigen gemeentelijk als particulier bezit).

Sinds najaar 2025 worden geen nieuwe woningen meer aangekocht, maar ligt - in lijn met de afspraken uit de Woontop - de focus op het eerder verworven bezit. Woningen die niet kunnen worden samengevoegd, worden zelfstandig verbeterd.

Daarnaast zijn particuliere woningeigenaren actief benaderd door een gemeentelijke samenvoeg-adviseur over de Subsidieregeling Samenvoegen en Vergroten die per 1 januari 2026 is gesloten. Parallel aan de gemeentelijke inzet wordt nauw samengewerkt met marktpartijen zoals Stichting Wijkverbetering Rotterdam Zuid. Sinds 2024 geldt het principe verhuren, tenzij om leegstand in het gemeentelijk bezit te minimaliseren. Wanneer de technische staat van een woning tijdelijke verhuur onmogelijk maakt, of wanneer de aanpak op korte termijn start, wordt gekozen voor camerabewaking.

In project Swiego (Van Swietenlaan/Goereesestraat) worden de woningen door de gemeente Rotterdam vrij op de markt aangekocht en vervolgens aangeboden als samengevoegde klus- of turnkeywoningen, of met een samenvoeg- of vergrootverplichting. Eind 2025 zijn 78 woningen aangekocht waarvan nu 30 woningen zijn of op korte termijn worden samengevoegd. Er zijn 8 samengevoegde woningen verkocht of via woningruil overgedragen, 5 woningen zijn verkocht met een samenvoegverplichting. Woningen die niet spoedig worden aangepakt worden tijdelijk verhuurd.

In 2020 is de uitvoeringsovereenkomst met Stichting Wijkverbetering Rotterdam Zuid (SWRZ) ondertekend, waarna SWRZ 32 woningen van de gemeente heeft overgenomen en er één zelf heeft verworven. SWRZ gaat de aangekochte woningen grondig verbeteren en verduurzamen en in het middensegment verhuren. In 2025 is na gezamenlijke evaluatie de ambitie bijgesteld naar 51 woningen en is gestart met de voorbereiding van de uitvoering. Onderdeel hiervan is de bijna afgeronde transformatie van 10 wisselwoningen voor het faciliteren van tijdelijke huisvesting.

Voor project Fazantstraat fase 2 heeft de gemeenteraad in 2020 de combinatieaanpak afgewezen vanwege zorgen van de zittende bewoners over mogelijke sloop. In november 2023 stemde het college in met een nieuw plan voor het verbeteren, verduurzamen en waar mogelijk vergroten van de inmiddels 100 aangekochte woningen. Deze woningen worden uiteindelijk verkocht aan kopers met een zelfbewoningsplicht. De eerder gevestigde WvG is opgeheven en de aanpak van de woningen is in 2025 gestart. Voor particuliere woningen wordt onderhoud en verduurzaming gestimuleerd via de aanpak Basiskwaliteit, subsidies, VVE010 begeleiding en de gemeentelijke gevelaanpak.

Voor de gebiedsaanpak Bloemhof is in 2025 het gebiedsambitiedocument Bloemhof-Midden vastgesteld voor een toekomstbestendig Bloemhof in 2050. Doel is een robuust watersysteem wat van huiseigenaren stevige maatregelen aan hun woning vraagt (ondersteund door de gemeente).

In 2025 is een klankbordgroep opgericht van huiseigenaren van woningen zonder heipalen. Verder is meegewerkt aan het adviesrapport commissie Van Rijn (in het kader van de Woontop) en aan de leeraanpak voor extra instrumentarium voor particuliere eigenaren. Voor Bloemhof-Zuid is met name aandacht besteed aan de organisatie en samenwerking in de nieuwe fase van gezamenlijke ontwikkeling.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Vanwege de gestegen vastgoedprijzen en bouwkosten is de oorspronkelijke doelstelling van 1.400 woningen in de grondige aanpak t/m 2030 niet haalbaar gebleken. In 2022 is met het rijk afgesproken dat de target voor de grondige aanpak van de particuliere voorraad neerwaarts is bijgesteld naar 700 tot 900 aan te pakken woningen t/m 2030 met 700 woningen als absolute ondergrens. In 2025 is met het Rijk vastgelegd dat de looptijd van de grondige aanpak wordt verlengd naar 2031.

Verbetering woonmilieus en buitenruimte
Voor diverse buitenruimte projecten is in 2025 planvoorbereiding afgerond en start in 2026 de uitvoering (IP Carnisselaan, IP Goereesestraat, IP Persoonstraat en herinrichting buitenruimte van Tarwewijk oost). Voor andere projecten is in 2025 de planvorming gestart (Vogelbuurt en Verschoorplein). In 2025 afgeronde projecten zijn onder andere de vergroening Vorkstraat, de Persoonsdam en het IP Walravenbuurt. Daarnaast zijn enkele bewonersinitiatieven gehonoreerd. Zo is bijgedragen aan de herinrichting van het Hefpark en het nieuwe skatepark bij het Karel Stouteplein, is een parkeerstrategie voor Carnisse opgesteld en zijn muurschilderingen gemaakt bij De Horsten.

De buitenruimte in de Mijnkintbuurt wordt in twee fasen heringericht (inclusief vervanging riool). De uitvoering bij blok 1 en 2 (Mijnkintstraat, Spruytstraat en Polslandstraat) is medio 2025 afgerond. De uitvoering bij blok 3 (Boelstraat, Voetjesstraat en Bas Jungeriusstraat) is in het 4e kwartaal van 2025 gestart en zal naar verwachting in 2027 afgerond worden.

Op de Boulevard Zuid zette de Alliantie Hand in Hand zich in de periode 2019-2025 in voor een sterke lokale economie en een aantrekkelijke woonomgeving op de Beijerlandselaan en Groene Hilledijk. In de Alliantie Hand in Hand werken de gemeente Rotterdam, het NPRZ, ondernemers, vastgoedeigenaren, veiligheidspartners en andere belangrijke partijen in het gebied samen. De fysieke pijler van het voormalige programma Hand in Hand loopt ook na de doorstart van het programma door als project (zowel buitenruimte, gebiedsontwikkeling en vastgoedaanpak). De aanpak op straat zal ook doorlopen in lijn met de motie “Voor een (winkel)straat om trots op te zijn!”.

Het puien- en gevelherstel van de winkels op de Beijerlandselaan & Groene Hilledijk is nagenoeg afgerond. Door de gemeente zijn totaal 66 winkelpanden en 95 woningen aangekocht ten behoeve van het integraal verbeteren van de winkelstraat door branchering, transformatie en vernieuwbouw. Voor zowel winkels als woningen geldt dat die gedeeltelijk in verhuurde staat zijn en dit bepaalt in welke mate bouwplannen kunnen worden uitgevoerd. Er zijn momenteel 11 winkels gerenoveerd, 5 winkels hebben een ‘woongevel’ gekregen en worden in 2026 omgebouwd naar split-levelwoning. Tevens zijn 8 woningen gerenoveerd en worden momenteel verkoop klaar gemaakt.

In Charlois zet de gemeente in op verbetering van het winkelgebied aan de Katendrechtse Lagedijk en Wolphaertsbocht (Katwol). Sinds 2018 zijn ongeveer 100 verpauperde (winkel)panden en woningen getransformeerd tot woningen. Daarnaast is bij 25 winkelpanden conform welstandscriteria de fysieke uitstraling volledig opgeknapt, mede via een subsidieregeling. Dit project is in 2025 afgerond.

Eind 2024 jaar is het bestemmingsplan van het Nelson Mandelapark vastgesteld en is het definitief ontwerp voor het dempen van Maashaven oostelijke afgerond. In 2025 is het inrichtingsplan en een beheerplan vastgesteld en is gestart met het dempen en egaliseren van de bodem. In 2026 wordt gestart met het plaatsen van damwanden, stenen dammen en het verder dempen met zand en lichte ophoogmaterialen.

Sinds 2019 worden 4 wijkconciërges ingezet in de wijken Feijenoord, Afrikaanderwijk, Hillesluis en Bloemhof-Landbouwbuurt. De wijkconciërges zijn ook in 2025 ingezet op de onderdelen schoon heel en veilig (via signaleren, oplossen en voorkomen) Door de inzet van wijkconciërges ontstaat een duidelijke koppeling met de wijkregie van stadsbeheer (onder andere via inloopspreekuren).

Regionale spreiding
In 2021 heeft de gemeente Rotterdam (vanuit NPRZ-middelen) een bijdrage van € 1 mln. verleend als cofinanciering voor de provinciale subsidieregeling “Spreiding sociale woningbouw regio Rotterdam”. Zo wordt meebetaald aan een financiële prikkel voor een betere spreiding van de sociale woningvoorraad over de Rotterdamse regio. Tot 1 januari 2024 konden gemeenten aanvragen indienen voor in totaal 800 woningen.

In de periode 2020 t/m 2025 is er voor 800 woningen subsidie verleend aan 17 projecten in 7 randgemeenten. Eind 2025 zijn hiervan 15 projecten (775 woningen) gerealiseerd. De overige 2 projecten (25 woningen) zullen in 2027 worden opgeleverd, waarna de projectsubsidies worden vastgesteld en de NPRZ-bijdrage aan de provincie zal worden afgerekend.

Grip op Vastgoed
Eind 2023 is uit de Regio Deal Rotterdam Zuid II (2023-2028) voor de pijler Wonen onder actielijn/ pijler 5 – Grip op Vastgoed - een bedrag van in totaal € 5 mln. toegekend. Doel is een versterkte handhavingsaanpak door een proactieve, integrale aanpak die al lopende aanpakken (gericht op misstanden in de verhuur, ondermijning, woonoverlast etc.) bundelt. Er wordt nauw samengewerkt met als politie en woningcorporaties, alsmede het sociale domein. Begin 2025 is het uitvoeringsplan vastgesteld op basis waarvan met de integrale werkwijze wordt gestart in 5 wijken.

Pijler Veilig
Het Nationaal Programma Rotterdam-Zuid (NPRZ) werkt sinds 2011 aan het verbeteren van kansen voor bewoners van Rotterdam-Zuid op het gebied van school, werk en wonen. De midtermreview van het NPRZ laat zien dat hardnekkige problematiek rondom criminaliteit, ondermijning en onveiligheidsbeleving deze ontwikkelkansen belemmert en investeringen in de wijken onder druk zet. Daarom is sinds 2023 de pijler Veilig als volwaardig programmaonderdeel toegevoegd.

De pijler Veilig richt zich op het verkleinen van de aantrekkingskracht van criminaliteit door enerzijds normoverschrijdend gedrag tegen te gaan en anderzijds perspectief te bieden. Dit gebeurt via een integrale aanpak in samenhang met de pijlers School, Werk en Wonen. Preventie en repressie

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

versterken elkaar: jongeren kansen bieden via onderwijs of werk is minder effectief zonder aandacht voor de verleidingen van het ‘snelle geld’, terwijl ontmoediging van criminaliteit alleen kansrijk is wanneer er haalbare alternatieven zijn.

In 2025 is binnen de pijler Veilig van het Nationaal Programma Rotterdam-Zuid gewerkt aan het versterken van veiligheid en leefbaarheid, door onder andere de winkelstraten aanpak én (Be)Invloed, de toelichtingen als volgt:

Regiodeal 2023-2026
In het kader van economische structuurversterking wordt de integrale aanpak van winkelstraten voortgezet. Na de succesvolle revitalisering van de Beijerlandselaan/Groene Hilledijk is de aanpak in 2025 uitgebreid naar Pendrecht/Zuidwijk en Oud-Charlois (o.a. Slinge, Wolphaertsbocht, Langenhorst en Dorpsweg). In Bloemhof (Putsebocht, Dordtselaan en Strevelsweg) is in 2025 ingezet op het opbouwen van een integrale werkwijze. Partners op het gebied van veiligheid, toezicht en wijkontwikkeling hebben samengewerkt aan signalering, informatie-uitwisseling en het ontwikkelen van een gedeeld veiligheidsbeeld. Hiermee is de basis gelegd voor gerichte interventies.

Doel van deze inzet is het realiseren van een gezond en eerlijk ondernemersklimaat, waarin ondermijnende praktijken worden voorkomen. Dit betekent dat malafide ondernemingen zijn gesloten of vertrokken, of dat zij conform wet- en regelgeving exploiteren. Daarnaast is het doel dat nieuwe signalen en ontwikkelingen snel en adequaat worden opgepakt door het netwerk van veiligheidspartners.

(Be)Invloed
De middelen vanuit de regeling Kansrijke Wijk (voorheen veerkracht en Weerbaarheid) zijn in 2025 besteed aan de participatieve aanpak genaamd (Be)Invloed. De inzet projectleider VR brillen bleek niet haalbaar waardoor er gekozen is voor een andere invulling voor de middelen.

(Be)Invloed is een participatieve aanpak waarin jongeren, ouders en professionals hebben gewerkt aan mentale veerkracht, eigenaarschap en maatschappelijke betrokkenheid.

De aanpak bestond uit drie fases:

Fase I – Jongeren: documentaire, wijkvertoningen en workshops over weerbaarheid en keuzes, in samenwerking met o.a. Successoul en Lekker Geregeld. De film is gemaakt door jonge Rotterdamse makers, deels afkomstig uit Zuid.
Fase II – Professionals: documentaire over rolmodellen in de praktijk en ontwikkeling van een lesprogramma, momenteel in pilot op het Schreudercollege.
Fase III – Ouders (najaar 2025): videoproductie en dialoogbijeenkomsten waarin ouders als rolmodel en gesprekspartner centraal stonden.

Het traject is afgesloten met het Invloedgala, waarin alle fases samenkomen via vertoningen, optredens en interactieve onderdelen.

Wat heeft gekost in 2025?

In onderstaande tabel is op het niveau van de Regiodeal 2019-2022 het totaal van realisatie en begroting opgenomen. Er worden hier alleen nog kosten voor de pijler Wonen op verantwoord. Het openstaand bedrag voor de pijler School is uit de Regiodeal gehaald en in het gemeentefonds gestort. Dit wordt onderstaand verder toegelicht bij de pijler School.

Pijlers	Totale rijks bijdrage	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verplichtingen 2025	Afwijking begroting-realisatie 2025	Totale realisatie ultimo 2025	Totale cofinanciering ultimo 2025
School	44.000	0	0	0	0	29.100	30.500
Werk	24.000	0	0	0	0	24.000	24.900
Wonen	60.000	6.360	2.090	0	4.270	34.210	46.771
Cultuur	2.000	0	0	0	0	2.000	2.300
Totaal	**130.000**	**6.360**	**2.090**	**0**	**4.270**	**89.310**	**104.471**

Eind 2023 zijn nieuwe middelen toegekend voor het NPRZ met een nieuwe Regio Deal (2023-2026) en de regeling Kansrijke Wijk (2023-2025). Een deel van de middelen uit de laatste regeling is doorgeschuiven naar 2026. Enerzijds doordat er vanuit de regeling meer beschikbaar was in 2023-2025 dan nodig en anderzijds doordat kosten later gemaakt worden als gevolg van programma's die nog moesten opstarten. In onderstaande tabel is het totaal van begroting en realisatie opgenomen per pijler/activiteit. Voor alleen de Regio Deal is er met het Rijk een co-financieringsverplichting opgenomen.

Pijler	Totale rijksbijdrage	Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking begroting	Totale realisatie ultimo 2025	Totale cofinanciering ultimo 2025

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

				realisatie 2025		
Thuisbasis op orde	16.721	7.420	4.240	3.180	5.197	4.917
School	58.924	23.045	25.164	-2.119	46.713	4.792
Werk & economische structuurversterking	14.112	7.697	5.682	2.015	10.286	2.471
Wonen	5.000	2.500	140	2.360	140	5.558
Veilig	242	85	144	-59	214	0
Programmabureau, onderzoek & participatie	3.260	1.825	834	991	1.885	578
Totaal	**98.253 ***	**42.572**	**36.204**	**6.368**	**64.435**	**18.316**

* De totale rijksbijdrage is € 99,253 mln waarvan € 1 mln is gestort in het BTW compensatiefonds.

Pijler Thuisbasis op orde

Regiodeal 2023-2026
De regiodeal wordt binnen de pijler Thuisbasis op orde ingezet voor uitbreiding van de capaciteit van de Wijkteams, het vergroten van het bereik van de Childrens Zone door meer wijken te bedienen, het versterken van de gezinsaanpak en het vormgeven van de programmatische aanpak 0-4 jaar. De cofinanciering is gedekt binnen de Children's zone en de wijkteams.

Kansrijke Wijk (2023-2025)
Vanuit de SPUK Kansrijke wijk is er capaciteit vanuit het Geldplein op het Werkstation gerealiseerd, dit betreft een verdeling in SPUK en cofinanciering. Verder wordt de Programmatische aanpak 0-4 jarigen ook met de SPUK middelen versterkt.

Pijler School

Regiodeal 2019-2022
Het openstaand bedrag van deze regeling betreft het convenant 'herontwerp voortgezet onderwijs Rotterdam Zuid' wat in 2018 is afgesloten. Deze middelen zijn uit de Regiodeal gehaald en in het gemeentefonds opgenomen. De realisatie van het convenant volgt in 2026, omdat de kosten pas gerealiseerd worden bij oplevering van de nieuwe objecten Plot Z en het Stadionpark in 2026.

Regiodeal 2023-2026
De regiodeal wordt binnen de pijler school ingezet om uitvoering te geven aan de activiteiten in het kader van loopbaanoriëntatie, onderwijskwaliteit en de lerarenaanpak.

Kansrijke Wijk 2023-2025
Regeling Ontwikkeling Jonge Kind: De regeling wordt ingezet voor de bekostiging van gratis voorschoolse educatie voor kinderen uit de doelgroep Extra Spelen Leren, waarvan de ouders een inkomen hebben tot
130% van het wettelijk sociaal minimum.

Regeling School & Omgeving: De regeling wordt optimaal ingezet, in combinatie met gemeentelijke middelen, voor het subsidiëren van scholen om Dagprogrammering uit te voeren in het primair en voortgezet onderwijs.

Pijler Werk & economische structuurversterking

Werk
Het programma Samen voor Zuid is in 2025 € 5,47 mln besteed aan Rijksmiddelen (gezamenlijk Regiodeal en regeling Kansrijke Wijk). Het grootste deel daarvan (ca. € 3 miljoen) is besteed aan het thema Intensivering uitstroom naar Werk. Hieronder vallen onder andere interventies en voorzieningen zoals de inzet van jobhunters en het Werkstation op Zuid. Op het thema Met Inkomenszekerheid naar Werk is een bedrag van bijna € 1 miljoen uitgegeven. Tenslotte komt de besteding op het project Kind & Werkgeluk (thema Kinderopvang) en op het thema Handhaving (verzuimaanpak) respectievelijk uit op een bedrag van € 825.000 en € 650.000.

Economische structuurversterking
De beschikbare middelen uit de Regiodeal voor Cultuur en Campus zullen in 2025 en verder worden gebruikt voor programmering en daaraan ondersteunende personele inzet, diensten en communicatie. Deze middelen worden vanaf de opening van Cultuur & Campus Putselaan ingezet, oftewel vanaf september 2025.

Pijler Wonen

Regiodeal 2019-2022 (verlengd t/m 2031)
De regiodeal-middelen worden gebruikt als dekking voor projecten in de focuswijken, tuinsteden en tuindorpen in Rotterdam Zuid, die bijdragen

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

aan de fysieke doelstellingen van het NRPZ binnen de pijler Wonen. De projecten zijn opgezet om invulling te geven aan de gemeentelijke opgave binnen het NPRZ of dienen ter ondersteuning en facilitering van de opgave van derden (zoals woningcorporaties).

In tabel worden de middelen verantwoord die worden ingezet voor de drie thema's die zijn opgenomen in de regiodeal Rotterdam Zuid (2018-2025) voor de pijler Wonen. De opgenomen verplichtingen en bestedingen hebben betrekking op de rijksmiddelen uit de regiodeal en op de gemeentelijke cofinanciering. De term verplichting zoals die in bovenstaande tabel is gebruikt, betreft de binnen de projecten aangegane verplichtingen met derden, zoals die in de concernadministratie zijn opgenomen (financieel administratief verplicht, conform definitie Sisa). Deze term heeft hier dus geen betrekking op de intern aangegane verplichtingen die via formeel afgegeven verleningsbesluiten zijn verplicht.

Voor thema 1 (Grondige aanpak particuliere voorraad: sloop/nieuwbouw en samenvoegen) wordt een groot deel van de regiodeal middelen voor de pijler Wonen van het NPRZ ingezet voor de grondige aanpak van de bestaande particuliere woningvoorraad door sloop/nieuwbouw, transformatie en samenvoegen van woningen.

In 2025 is niets financieel administratief verplicht in de projecten (zoals nieuwe opdrachten verstrekt n.a.v. offertes). Wel zijn er binnen dit thema voor €5,5 mln. aan formele verleningsbesluiten afgegeven (juridisch verplicht) voor de projecten Beijerlandselaan/Groene Hilledijk, Gebiedsaanpak Bloemhof, Kop van Carnisse en Transformatie Seringbuurt/Boekweitstraat. In 2025 zijn vanuit de rijksmiddelen € 1,5 mln bestedingen gerealiseerd binnen thema 1 voor het project Beijerlandselaan/Groene Hilledijk; de overige gerealiseerde kosten (€ 9,2 mln.) zijn gedekt vanuit de gemeentelijke cofinanciering, en vooral ten behoeve van de projecten Basisaanpak Particuliere Voorraad, Gebiedsaanpak Bloemhof, Stichting Wijkverbetering Rotterdam-Zuid, Swiego fase 1 en Fazantstraat.

Sloop/nieuwbouw projecten worden binnen grondexploitaties uitgevoerd, met vaak een looptijd van 10 jaar. Binnen transformatie- en samenvoegprojecten vergt het aankopen van (aangrenzende) woningen een langjarige inspanning. Daarom heeft de gemeente Rotterdam voorgesteld om de looptijd van de specifieke uitkering regiodeal NPRZ (oorspronkelijk 2018 t/m 2025) voor de pijler Wonen te verlengen tot 15 jaar. Het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening heeft op 31 juli 2025 de verlening van de doorlooptijd naar 31 december 2031 bevestigd per brief en vastgelegd in een addendum op het convenant Regiodeal Rotterdam Zuid I.

Dat er voor de Grondige aanpak particuliere voorraad in 2025 minder middelen zijn besteed dan oorspronkelijk begroot wordt vooral veroorzaakt door vertraging op de planvorming vanwege onvoorziene omstandigheden (zoals technisch slechtere staat van de voorraad waardoor bijstelling plannen nodig bleek en vertraging als gevolg van VvE besluitvorming).

Voor thema 2 (woonmilieus: buitenruimte en winkelstraten) is in 2025 niets financieel administratief verplicht. Wel zijn er binnen dit thema voor € 0,45 mln. aan formele verleningsbesluiten afgegeven (juridisch verplicht) voor de buitenruimteprojecten Kokerstraat, Inrichtingsplan Oud Carnisse en Inrichtingsplan Carnisselaan en voor het project Transformatie winkelpanden en aanloopstraten.

In 2025 is vanuit de rijksmiddelen € 0,59 mln. aan bestedingen gerealiseerd bij vooral de buitenruimte-projecten Mijnkintbuurt blokken 1,2,3, en Eksterstraat. Daarnaast is er vanuit de gemeentelijke middelen € 0,66 mln. bestedingen gerealiseerd bij o.a. de projecten Simonsblokken, Katwol, Beijerlandselaan/Groene Hilledijk, Kokerstraat en de Kindercampus Bloemhof.

Dat er voor de Woonmilieus onderdelen minder middelen zijn besteed dan oorspronkelijk begroot wordt vooral veroorzaakt doordat de fysieke uitvoeringswerkzaamheden vertraagd zijn of in 2025 worden heroverwogen. Redenen hiervoor waren vooral de noodzakelijk geworden planwijzigingen als gevolg van gebleken funderings-problematiek (Bloemhof) dan wel de benodigde afstemming met de stakeholders (Carnisse-Goereesestraat).

Voor zowel Grondige aanpak particuliere voorraad (thema 1) als Woonmilieus onderdeel buitenruimte en winkelstraten (thema 2) bestond in 2025 de laatste mogelijkheid voor begrotingsaanpassing bij de 2e bestuursrapportage (juli 2025). Daardoor konden opdoemende projectvertragingen in de tweede helft 2025 niet meer worden vertaald in een neerwaartse bijstelling van de begroting.

Voor thema 3 (regionale spreiding sociale woningen) is in 2021 door de gemeente Rotterdam een bijdrage van € 1 mln. verleend als cofinanciering voor de door provincie Zuid-Holland vastgestelde subsidieregeling "Spreiding sociale woningbouw regio Rotterdam". Bij het afgeven van de verlening is een voorschot (50%) aan de provincie betaald. Eind 2025 zijn 15 projecten (775 woningen) opgeleverd en zullen de resterende 2 projecten (25 woningen) volgens de provincie in 2027 worden opgeleverd. Zodoende kan Rotterdam de NPRZ-bijdrage aan de provincie pas eind 2027 definitief vaststellen, waarna het laatste deel zal worden betaald.

Regiodeal 2023-2026

Het doel van actielijn/ pijler Grip op Vastgoed is het verbeteren van de kwaliteit van wonen en leven binnen het NPRZ op de korte en lange termijn:

- Op de korte termijn draagt een versterkte handhavingsaanpak bij aan de bescherming van huurders in een kwetsbare positie en de aanpak van misstanden in de woningvoorraad.
- Op lange termijn zien we een versterkte handhavingsaanpak als bouwsteen in een samenhangende aanpak gericht op normalisering van de woningmarkt, versterking van de sociale samenhang en verbetering van de woningkwaliteit.

Kenmerkend voor de versterkte handhavingsaanpak is de proactieve, integrale aanpak die al lopende aanpakken (gericht op misstanden in de verhuur, ondermijning, woonoverlast) bundelt. Er wordt nauw samengewerkt met politie, woningcorporaties alsmede het sociale domein. De aanpak start in vijf wijken.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De middelen uit de regiodeal zijn bedoeld voor personele inzet, maar ook kosten gerelateerd aan de benodigde automatisering en verbeterde informatiedeling.
In 2025 is vanuit de rijksmiddelen € 0,14 mln aan bestedingen gerealiseerd. De overige gerealiseerde kosten (€ 2,6 mln) zijn gedekt vanuit de gemeentelijke cofinanciering.

Pijler Veilig

Regiodeal 2023-2026
In het najaar van 2023 is de Regio Deal Rotterdam-Zuid II ondertekend. Deze bevindt zich inmiddels volop in de uitvoeringsfase. Ten opzichte van de eerste Regio Deal (tot 2022) zijn binnen het NPRZ twee nieuwe pijlers toegevoegd: Veilig en Thuisbasis op orde. Hiermee is veiligheid expliciet gepositioneerd als randvoorwaarde voor leefbaarheid, economische ontwikkeling en perspectief voor bewoners.

De begrote Regio Deal-middelen zijn in 2025 en worden ook 2026 ingezet voor het continueren van bestaande personele capaciteit en het verder realiseren van de doelen van de winkelstratenaanpak. Hiermee wordt geborgd dat de ingezette aanpak duurzaam wordt voortgezet en dat de bereikte resultaten kunnen worden bestendigd en verdiept. Deze inspanningen kosten tijd om de beoogde resultaten te behalen.

Samenvattend:
- In 2024 en 2025 is uitvoering gegeven aan de in de begroting opgenomen plannen, met nadruk op proces, samenwerking en gerichte interventies.
- De uitputting van middelen is lager dan begroot, voornamelijk door fasering, latere start van personele inzet en bewuste keuzes om kwaliteit en borging boven snelheid te stellen.
- Niet-benutte middelen worden doorgeschoven naar 2026 en blijven beschikbaar voor voortzetting en verdieping van de aanpak binnen de looptijd van de Regio Deal Rotterdam-Zuid II.

Kansrijke Wijk (2023-2025)
(Be)Invloed heeft vanuit drie sporen (jongeren, professionals en ouders/werk) gewerkt. Het ontwikkelen van het lesprogramma, workshopreeks en diverse wijk- en doelgroep bijeenkomsten. In totaal is er 215.000 euro van het gehele bedrag gebruikt.

(Be)Invloed wordt in deze nieuwe specifieke uitkering gepositioneerd als een programma dat maatschappelijke samenhang versterkt door persoonlijke verhalen zichtbaar te maken, ontmoeting te faciliteren en actieve participatie te stimuleren. Jongeren en hun omgeving worden erkend, gehoord en geactiveerd. Dit versterkt hun binding met de samenleving en draagt bij aan het tegengaan van uitsluiting, polarisatie en onverschilligheid. Er ontstaat verbinding tussen generaties, culturen, buren/mede-Zuidbewoners.

Programmabureau, onderzoek & participatie

Programmabureau
De middelen die beschikbaar zijn in de regeling Kansrijke Wijk voor de uitvoeringsorganisatie, zijn gebruikt om een deel van de personeelskosten van het programmabureau NPRZ te dekken

Onderzoek
Voor onderzoek, kennis en monitoring zijn door het Rijk via de Regio Deal Rotterdam Zuid 2023-2026 middelen beschikbaar gesteld. In totaal gaat het om 1,0 mln euro, de gemeente stelt hier 1,0 mln cofinanciering tegenover. Eind 2024 is de NPRZ Kennis- en Onderzoeksagenda vastgesteld door het NPRZ-bestuur. In 2025 is een stuurgroep NPRZ Onderzoek gevormd (met leden van de gemeente, Erasmus Universiteit, Hogeschool Rotterdam, TU Delft en Erasmus MC) die besluiten over de onderzoeksagenda. De besteding van middelen zal plaats vinden in de periode 2026-2028.

Vanuit de SPUK Kansrijke Wijk is daarnaast 0,3 mln beschikbaar voor voorbereidend onderzoek naar de Gezonde Leefomgeving. Deze middelen zijn t/m 2025 ingezet in samenwerking met de Erasmus Universiteit en woningcorporaties.

Participatie
In het vierde kwartaal 2025 is het Burgerberaad op Zuid gestart; het beraad loopt door tot mei 2026. De beschikbare middelen voor participatie in de Regiodeal zijn deels in 2025 besteed; de resterende middelen worden in 2026 besteed.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Onderhoud kapitaalgoederen

De gemeente is eigenaar en beheerder van de openbare ruimte. Een goed onderhouden openbare ruimte draagt in hoge mate bij aan een veilige en fijne woon- en leefomgeving. Rotterdam investeert jaarlijks veel geld in het onderhoud van haar openbare ruimte, om te zorgen dat die schoon, heel en veilig is. Het in stand en op orde houden van de openbare ruimte vraagt voortdurende aandacht, verantwoorde keuzes en investeringen. Het beleid hiervoor staat in de Nota Onderhoud Kapitaalgoederen 2023-2027, Nota Vervangingsinvesteringen Openbare Ruimte 2021-2071 en de Kadernota Vastgoed 2023.

Beleid

Nota Onderhoud Kapitaalgoederen 2023-2027

De assets in de openbare ruimte zijn kapitaalgoederen die van grote maatschappelijke waarde zijn en onderhoudskosten en vervangingsinvesteringen met zich meebrengen. Het onderhoud van deze kapitaalgoederen vormt een aanzienlijke post op de gemeentelijke begroting. Achterstallig onderhoud zorgt voor mogelijk onveilige situaties en meer kosten en inspanning dan bij tijdig onderhoud. In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is daarom bepaald dat in de gemeentelijke begroting en jaarstukken een verplichte paragraaf ‘Onderhoud Kapitaalgoederen’ wordt opgenomen. Basis daarvoor is een integrale Nota Onderhoud Kapitaalgoederen, die eens in de vier jaar door de gemeenteraad wordt vastgesteld. De Nota Onderhoud Kapitaalgoederen 2023 - 2027 beschrijft hoe de gemeente Rotterdam haar beschikbare middelen in wil zetten om de bestaande kapitaalgoederen in de openbare ruimte verantwoord te beheren en te onderhouden. Het doel is om verwaarlozing van de openbare ruimte te voorkomen, en daarmee verlies van waarde van investeringen die in het verleden in de stad zijn gedaan en de komende jaren nog gaan plaatsvinden. De financiële consequenties van de Nota Onderhoud Kapitaalgoederen 2023-2027 zijn per assetgroep structureel in de begroting verwerkt.

Nota Vervangingsinvesteringen Openbare Ruimte 2021-2071

De Nota Vervangingsinvesteringen Openbare Ruimte wordt om de vier jaar opgesteld. De eerste Nota Vervangingsinvesteringen dateert van 2021. Op basis van kengetallen is de investeringsbehoefte, en daarmee de kapitaallasten voor de vervangingsinvesteringen, voor vijftig jaar vooruit doorgerekend. Het is een theoretische, beleidsarme doorrekening, als onderdeel van de doorrekening van de vervangingsbehoefte van het gehele Rotterdamse bezit.

Kadernota Vastgoed 2023

De Kadernota Vastgoed bevat richtlijnen hoe om te gaan met gemeentelijk vastgoed en het vastgoed zowel financieel als functioneel optimaal te benutten voor de stad.

Financiële consequenties exploitatie

Assetgroep (x € 1 mln)	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil
Wegen	46,1	43,2	2,9
Groen en bomen	38,9	39,3	-0,4
Speelvoorzieningen	5,2	4,5	0,7
Civiele kunstwerken	22,8	22,5	0,3
Beeldende kunst en monumenten	2,1	2,8	-0,7
Begraafplaatsen	1,5	1,4	0,1
Oppervlaktewater	7,6	7,7	-0,1
Openbare verlichting	5,2	5,3	-0,1
Verkeersinstallaties	4,3	3,2	1,1
Parkeervoorzieningen	8,9	7,0	1,9
Afvalvoorzieningen	2,6	2,6	0,0

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Vastgoed	41,9	43,6	-1,7
Totaal	**187,1**	**183,1**	**4,0**

De totale exploitatiebegroting voor het beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen bedraagt circa € 187 mln. De gerealiseerde uitgaven komen uit op circa € 183 mln. Daarmee bedraagt de afwijking € 4 mln (circa 2% van het totaalbudget). De afwijking kan gelet op de omvang van alle kapitaalgoederen, als zeer beperkt worden beschouwd.

Het beheer en onderhoud van kapitaalgoederen is in het verslagjaar binnen de vastgestelde financiële kaders uitgevoerd. De realisatie laat zien dat de uitvoering goed is gepland en uitgevoerd.

Daarbij dient te worden onderkend dat onderhoudswerkzaamheden aan kapitaalgoederen zich kenmerken door enige mate van complexiteit. De uitvoering vraagt om een gedegen voorbereiding, afstemming en is ook afhankelijk van externe factoren zoals marktomstandigheden, beschikbaarheid van aannemers, prijsontwikkelingen en omgevingsinvloeden. Rekening houdend met deze omstandigheden kan geconcludeerd worden dat de beperkte afwijking van € 4 mln getuigt van een beheerste en adequate planning, voorbereiding en uitvoering. Het onderhoud is daarbij conform de vastgestelde beleidskaders gerealiseerd.

Financiële consequenties investeringen

Assetgroep (x € 1 mln)	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil
Wegen	34,1	39,9	-5,8
Groen en bomen	12,5	13,3	-0,8
Speelvoorzieningen	7,0	6,0	1,0
Civiele kunstwerken	34,2	9,6	24,6
Beeldende kunst en monumenten	0,5	0,2	0,3
Begraafplaatsen	1,0	0,9	0,1
Oppervlaktewater	6,0	4,4	1,6
Openbare verlichting	6,8	8,5	-1,7
Verkeersinstallaties	6,0	8,1	-2,1
Parkeervoorzieningen	4,2	4,4	-0,2
Afvalvoorzieningen	14,5	12,1	2,4
Vastgoed	273,2	173,3	99,9
Totaal	**400,0**	**280,7**	**119,3**

De totale investeringsbegroting 2025 bedraagt € 400 mln. De realisatie in dit verslagjaar komt uit op € 280,7 mln. Daarmee is sprake van een onderbesteding van € 119,3 mln.

De afwijking wordt grotendeels verklaard door de kapitaalgoederen civiele kunstwerken en vastgoed.

Civiele kunstwerken heeft een onderbesteding van € 24,5 mln welke hoofdzakelijk wordt verklaard door:

- Maastunnel (€ 10,5 mln): de raming is abusievelijk niet meerjarig gefaseerd. Actualisatie van de begrotingsfasering vindt plaats in 2026.
- Vervangings- en renovatieopgave bruggen (€ 4,5 mln): het uitvoeringsritme loopt niet geheel in pas met het begrotingsritme. Op basis van geactualiseerde planningen wordt de begroting in 2026 bijgesteld.
- Overige projecten (€ 8,6 mln): met name faseringseffecten bij de damwand Rhijnspoorkade (aanbesteding eind 2025, uitvoering grotendeels in 2026), latere start van de Westerkade en een lagere eindafrekening bij Parkhaven Oostzijde.

De afwijking is daarmee overwegend het gevolg van planningsactualisaties, fasering en aanbestedingsresultaten.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Vastgoed heeft een onderbesteding van € 99,9 mln.

Al een aantal jaren wordt geprobeerd het planningsoptimisme terug te dringen. Dit blijkt toch weerbarstiger dan gehoopt. Deels heeft dit te maken met niet beïnvloedbare factoren, zoals vertraging in de uitvoering van projecten of later dan verwachte facturering van aannemers, deels kan nog ‘winst’ worden behaald door meer aandacht voor een meer reële prognose.

Op onderwijshuisvesting was de realisatie € 14,2 mln lager door de al genoemde oorzaken. Daarnaast was er op onderwijshuisvesting een lagere realisatie van € 30 mln door het dubbel ramen (zowel bij onderwijshuisvesting als bij de Regiodeal) van de regiodeal projecten Laan op Zuid en Stadionpark. De realisatie van deze projecten stond in 2025 op het krediet van Onderwijshuisvesting verantwoord. Dit wordt in 2026 gecorrigeerd.

Het planningsoptimisme is nog steeds duidelijk zichtbaar op de Integrale Huisvestingsplannen (IHP’s); de realisatie was € 37 mln lager dan de raming. Gebiedsontwikkeling Nieuw Kralingen en het meerjaren programma gemeentelijke vastgoed hadden € 8 mln lagere realisatie ten opzichte van de begroting. Daarnaast is nog een aantal per saldo lagere realisaties ten opzichte van de prognose die optellen tot € 11 mln (waaronder een verwachte aankoop Huis van de Wijk De Zevensprong van € 3 mln, die niet in 2025 heeft plaatsgevonden).

Tot slot, toch zijn een paar kleinere projecten te laag geraamd. Daar werd de uitvoering voortvarender aangepakt dan geraamd. Dat was bijvoorbeeld het geval bij de aanleg van trainingsfaciliteiten Excelsior aan de Hazelaarweg in Schiebroek.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Openbaarheid

Informatiehuishouding en de Wet open overheid
De Wet open overheid (Woo) regelt welke overheidsinformatie openbaar is en hoe iemand die kan aanvragen. Overheidsinformatie is openbaar, tenzij er een reden is waarom dat niet kan. Overheidsorganisaties moeten informatie over wat zij doen en waarom zij dat doen uit zichzelf geven of als iemand er om vraagt. Zo kunnen burgers, maar ook journalisten en wetenschappers, de overheid controleren. Als de overheid haar informatie openbaar maakt, weten burgers waarom de overheid sommige keuzes maakt. Het helpt ook een samenleving te bereiken waarin iedereen mee kan doen.

De Woo is op 1 mei 2022 ingegaan en wordt gefaseerd ingevoerd. De wet benoemt voor gemeentes 11 informatiecategorieën die verplicht actief openbaar moeten worden gemaakt en te benaderen zijn via open.overheid.nl. Op 1 november 2024 ging de eerste Ministeriële regeling voor de eerste twee categorieën in, namelijk Wet- en regelgeving en de Organisatie- en Bereikbaarheidsgegevens. De overige categorieën volgen de komende jaren. Denk aan adviezen, onderzoeken, beschikkingen en klachten.

De gemeente publiceert zelf al veel. Op de gemeentelijke website staat een opsomming van welke openbare documenten al beschikbaar zijn. Om te voldoen aan alle aansluitvoorwaarden van de wet, ondersteunt het programma Rotterdam Transparant de invoering. Het ontwikkelt een generiek publicatieplatform. Daarnaast biedt het diverse middelen om de bewustwording binnen de organisatie te vergroten. Het programma werkt samen met de G4, de VNG en Dimpact.

Afhandeling van Woo verzoeken
Het aantal ingediende Woo-verzoeken laat de afgelopen jaren een structurele stijging zien. Ten opzichte van dezelfde periode in 2024 (339 verzoeken) steeg het aantal ingediende verzoeken in 2025 met 87,3%, tot 635 verzoeken. Ondanks dit hogere aantal steeg het aandeel verzoeken dat binnen de wettelijke termijn is afgehandeld van 37% naar 50,8%.

Naast de afhandeling van Woo-verzoeken besteedt het centrale Woo-team veel tijd aan werk dat daarmee samenhangt. Denk aan juridische procedures, adviesaanvragen en informatieverzoeken. Deze werkzaamheden vragen inhoudelijke beoordeling en vergroten de belasting op de beschikbare capaciteit. Vooral oudere en complexere verzoeken vergen langdurige inzet. Hierdoor staan doorlooptijden van lopende verzoeken onder druk.

Op dit moment zijn er 225 Woo-verzoeken in behandeling. Daarvan valt 36,9% nog binnen de wettelijke termijn. Door de verdubbeling van het aantal binnengekomen verzoeken en de beschikbare capaciteit, nam het aantal openstaande verzoeken toe. Het waarborgen van voldoende en stabiele capaciteit blijft dan ook een belangrijk aandachtspunt.

Acties ter verbetering
We verbeteren de processen en communicatie rondom de afhandeling van Woo verzoeken. Dat gebeurt zowel intern als met externe betrokkenen. De focus ligt de komende periode ook op het afronden van langlopende verzoeken uit 2023 en 2024.

Informatiehuishouding als randvoorwaarde
We werken continu aan een betere informatiehuishouding. Het gaat om de vindbaarheid en volledigheid van een grote hoeveelheid gegevens. De stroom aan digitale en deels nog papieren informatie is groot. Er is ook een rijke variatie aan verschijningsvormen: documenten, gegevensbestanden, e-mail, data, sms, audio- en videobeelden, en meer.

Een goede informatiehuishouding vraagt om professioneel beheer van alle informatie. Dit geldt voor alle vormen van informatie. Goed beheer vereist bovendien samenhang met openbaarheid, privacybescherming en informatiebeveiliging. De organisatie stimuleert bewustwording bij alle medewerkers: zij moeten zorgvuldig met gegevens en informatie omgaan en zorgen voor juiste dossiervorming. Dit alles leidt tot beschikbare en vindbare informatie, die de gemeente bovendien volledig en veilig bewaart.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Subsidies

Subsidies zijn financiële bijdragen aan burgers of organisaties voor activiteiten die bijdragen aan de realisatie van een door de gemeenteraad vastgesteld beleidsdoel.

Beleid

De gemeentelijke Subsidieverordening Rotterdam 2014 (SVR 2014) bevat de spelregels voor subsidieverlening. De verordening bepaalt dat er twee subsidievormen zijn: eenmalige subsidies en jaarlijkse subsidies. Een eenmalige subsidie verstrekt de gemeente voor één of meer prestaties of activiteiten die in beginsel van bepaalde duur zijn. Een jaarlijkse subsidie verstrekt de gemeente per kalender- of boekjaar. Hieronder zijn de relevante subsidieprogramma's nader toegelicht.

Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving
De gemeente Rotterdam heeft een subsidie voor het helpen van Rotterdammers met weinig geld of schulden. Met deze subsidie kunnen Rotterdammers deelnemen aan bijvoorbeeld sport en cultuur of andere sociale activiteiten.

Cultuur
Rotterdam wil een zo breed en divers mogelijk publiek bereiken met een cultuurbeleid dat inclusief en innovatief is en dat interconnectiviteit bevordert. Rotterdam heeft daarvoor onder andere diverse subsidieregelingen die kunst- en cultuurprojecten mogelijk maken en de artistieke ontwikkeling van makers bevorderen.

Economische ontwikkeling
Met deze subsidie stimuleert de gemeente initiatieven die het Rotterdamse vestigingsklimaat en/of de werkgelegenheid vergroten.

Onderwijs
De gemeente heeft de ambitie dat de kansengelijkheid in het onderwijs toeneemt. Samen met de onderwijsinstellingen, leraren en ouders zorgen we ervoor dan alle Rotterdamse scholieren het beste onderwijs krijgen. Met de subsidie Nieuw Rotterdams onderwijsbeleid voeren onderwijsinstellingen activiteiten uit die bijdragen aan gelijke kansen voor alle leerlingen en studenten in het Rotterdams onderwijs. Het doel is om elk kind een gelijke startpositie te geven in het onderwijs en hen tijdens hun onderwijsloopbaan de juiste ondersteuning te bieden om de doorstroom te bevorderen.

Maatschappelijke ondersteuning
De subsidies zijn bedoeld voor onder meer de gebieden integratie, samen leven, jeugd en taal.

Sport en recreatie
Rotterdam draagt graag bij aan het versterken van het imago van Rotterdam als sportstad. Denk hierbij aan het mogelijk maken van grote (top)sportevenementen en het ondersteunen van sportverenigingen.

Volksgezondheid
De gemeente vindt het belangrijk om met subsidies de gezondheid van Rotterdamse bewoners te stimuleren. Ondersteuning van de gezondheid is belangrijk voor de huidige en toekomstige Rotterdamse samenleving.

Werk en inkomen
Met deze subsidie wil de gemeente helpen om het tekort aan personeel in belangrijke maatschappelijke sectoren te verminderen.

Subsidielijst

In het onderstaande overzicht is per programma aangegeven hoeveel subsidie begroot is voor welke instelling. De werkelijke realisatie op basis van de subsidiebeschikkingen kan dus afwijken en aan de subsidiestaat in de begroting kunnen geen rechten worden ontleend.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Gesubsidieerde instelling	Realisatie 2025
Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	**11.088.039**
Dona Daria, Centrum voor Vrouwen en Emancipatie	-8.000
gro-up Kinderopvang B.V.	24.999
Het Nederlandse Rode Kruis	74.985
Indigo i-psy PsyQ Brijder B.V.	23.192
Interculturele Stichting Salaam	49.990
Kerk van de Nazarener Rotterdam	2.600
MBO Talent	33.150
Money Start	112.400
Morgen in kleur	120.550
NCB Opleidingen B.V.	-976
Nederlandse Vereniging tot Integratie van Homoseksualiteit COC Rotterdam	24.200
Nico Adriaans Stichting (NAS)	15.000
Rotterdam Gay Sportclub Ketelbinkie	19.200
samenwerkende bewonersorganisaties LEVEN in SCHIEBROEK	24.999
Sezer Consult B.V.	24.935
Sportvereniging "C.S.V. Zwarte Pijl"	6.725
Stichting &tree	10.450
Stichting .ZER10	45.775
Stichting Adelaida	45.000
Stichting Aflatoun International	75.000
Stichting Aktiegroep Het Oude Westen	10.500
Stichting All-in	20.710
Stichting Anders Rotterdam	79.700
Stichting Armoedefonds	54.975
Stichting Art is Home	17.038
Stichting Art Studio	16.472
Stichting Atlas Cultureel Centrum	45.000
Stichting Biculturele Burnout	49.900
Stichting Blijegift	24.999
Stichting BOOR	85.313
Stichting Brillante	49.900
Stichting Buddy Film Foundation	49.462
Stichting Buddy to Buddy Rotterdam	44.000

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stichting Buurtmaaltijden Carnisse	20.300
Stichting Colours of Impact	35.000
Stichting Cretopia Rotterdam	19.550
Stichting Cultuurwerkplaats IJsselmonde	3.765
Stichting Cultuurwerkplaats Tarwewijk	33.800
Stichting De Muren hebben Oren	40.000
Stichting DOCK Rotterdam	204.000
Stichting Dress for Success Rotterdam	90.000
Stichting Dromen in Kleur	47.060
Stichting EDUVO	199.236
Stichting een van de jongens	15.000
Stichting Empowerment Foundation	51.785
Stichting Facts	199.999
Stichting Female Force	20.000
Stichting Gaarkeuken van Rotterdam	50.000
Stichting GayRotterdam	43.590
Stichting Geloven in de Wijk	55.000
Stichting Giovanni van Bronckhorst Foundation	107.170
Stichting Goud van Noord	180.000
Stichting Herdenking 15 augustus 1945 regio Rotterdam	22.155
Stichting Het Fort	30.000
Stichting Het Kinderparadijs Meidoorn	9.600
Stichting House of Hope	102.300
Stichting iamprofiled	68.992
Stichting Ik Geef	12.580
Stichting IKBENWIJ	34.000
Stichting Inclusie	24.600
Stichting Interregionaal Onderwijs Zaanstad	21.000
Stichting Iyaaba	10.750
Stichting Jarige Job	93.730
Stichting Jeugdeducatiefonds	625.000
Stichting Jeugdfonds Sport & Cultuur Rotterdam	1.426.919
Stichting Jeugdvakantieland Rotterdam	180.000
Stichting Kledingbank Rotterdam	77.500
Stichting Kledingbank Rotterdam Zuid	11.777
Stichting Kloofdichters	43.400

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stichting Lunch op Zuid	32.950
Stichting MAIT (Mijn Administratie is Top)	150.000
Stichting Malumba Nu Theater/Breaking Barriers Building Bridges	34.730
Stichting Mano	264.058
Stichting Mara	6.118
Stichting Maritiem Museum Rotterdam	-5.000
Stichting Me & Society, Bureau voor Diversiteitmanagement	188.274
Stichting Meedoen in Rotterdam	1.529.928
Stichting MenAsWell	10.000
Stichting Methodelink.nl	49.531
Stichting Mutua Amicitia Intorno	28.000
Stichting Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting	132.050
Stichting Nederlands Instituut voor Vechtsport en Maatschappij	31.413
Stichting Netwerk Nieuw Rotterdam	65.300
Stichting Novum NL	31.200
Stichting Ondersteuning Kind En Huisdier Omgeving Rotterdam	40.000
Stichting Open Eyes Foundation	48.272
Stichting Open Rotterdam	20.000
Stichting Openhaard	4.514
Stichting Operator Radio	23.000
Stichting Platform Islamitische Organisaties Rijnmond (S.P.I.O.R.)	185.930
Stichting Present Rotterdam	73.200
Stichting Pride Photo Award	13.678
Stichting Queer Gym	29.096
Stichting Queer Rotterdam	34.065
Stichting Radar WMO diensten	134.500
Stichting Recht op Ontwikkeling	22.128
Stichting Respect Education Foundation	35.000
Stichting Rijnmond Multicultureel Centrum	38.578
Stichting Rotterdamse Stadsvrouwen	74.775
Stichting Rotterdamse Uitdaging	21.910
Stichting Rotterdamse Vereniging voor Katholiek Onderwijs	49.304
Stichting SABI	49.842
Stichting Samen Ambitieus Rotterdams Onderwijs	28.438
Stichting SAMEN010	24.999
Stichting Samenwerkende Kerken in Nederland-Rotterdam	71.840

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stichting SamSam Uitvaartcoaching	10.000
Stichting Sao Joao Baptista Rotterdam	46.152
Stichting Seinpost Slinge Maatschappelijk	16.667
Stichting Single SuperMom	19.253
Stichting Sirkaf	13.900
Stichting Sociaal Werk Rotterdam en Rijnmond	74.891
Stichting Socialdebt	195.000
Stichting Somali-Netherlands Cultural Association	39.018
Stichting Sosurwo Fonds	20.892
Stichting Sounds for freedom	10.478
Stichting Team Toekomst	56.118
Stichting Thuis in West	48.080
Stichting Ticketbank	24.950
Stichting Veelkleurige Religies Rotterdam	45.000
Stichting Vermaeck	75.000
Stichting Vitaal Pendrecht	95.797
Stichting VluchtelingenWerk Nederland	382.278
Stichting Voedselbanken Nederland, Regio Rotterdam	199.999
Stichting Voice of All Women	149.874
Stichting voor Protestants-Christelijk Basis en Orthopedagogisch Onderwijs	6.000
Stichting Voorlichters Gezondheid	28.825
Stichting Walking & Talking	10.515
Stichting Warm Rotterdam	24.999
Stichting Wereldmuseum Rotterdam	29.000
Stichting Werkshop	11.801
Stichting Wijkcultuur	15.000
Stichting Wijkgebouw De Bron	9.190
Stichting Wijkpastoraat Rotterdam West	24.500
Stichting Zorgvrijstaat	24.860
Tulp Training B.V.	88.342
Van Veldhuizen Stichting	200.000
Vereniging De Pupillen	24.900
You Talentontwikkeling	13.443
Beheer van de stad	**811.002**
Afrikaanderwijk Coöperatief U.A.	110.000
Antenne Rotterdam	113.391

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Cooperatie de Veldfabriek	5.000
EuroLoop B.V.	60.725
Intelligent Food Holding B.V.	5.000
MetroMining B.V.	-50.000
Platform Zero B.V.	68.280
RotterZwam B.V.	5.000
SPORO BV	5.000
Stichting Awaerness Kollektif	5.000
Stichting Clean Climber	-788
Stichting Havensteder	40.000
Stichting Mevrouw Robinson	5.000
Stichting Studenten Huisvesting	60.000
Stichting Woonbron	41.626
Stichting Zwerfkatten Rijnmond	50.000
TAUW b.v.	-10.000
Subsidieregeling klimaatadapt	297.768
Bestaande stad	**8.116.024**
Aveco De Bondt B.V.	18.503
bbci Frijwijk B.V.	9.255
BVL Bouwadvies B.V.	184.016
Dan VVE Beheer en administraties B.V.	9.000
De Funderingswinkel B.V.	6.258
erfgoedvereniging Bond Heemschut, vereniging tot bescherming en instandhouding van cultureel erfgoed in	5.000
Evangelische Broedergemeente Rotterdam Centrum	20.000
H Mokhtari Kaakchirug BV	5.754
iCOON beheer B.V.	12.000
Sandra Lobbe	13.567
Servisch-orthodoxe parochie van de Heilige Drie-eenheid	20.000
Stichting het Rotterdams-Joodse Hulpfonds	85.000
Stichting Koninklijke Rotterdamse Diergaarde	891.000
Stichting Maatschappelijk Gebruik Kerkgebouwen	20.000
Stichting Open Monumentendag Rotterdam	49.999
Stichting Platform Wederopbouw Rotterdam	8.000
Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten	2.290.915
Stichting VvE-010	702.507
Stichting Wijkverbetering Rotterdam Zuid	2.508.500

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Techniek & Methode B.V.	59.482
Van Amstel Nederveen B.V.	9.085
Vereniging Kralings Zwembad	14.843
Vereniging van Eigenaars Flat Katendrechtse Lagedijk nummers 425a/425b te Rotterdam	9.000
Vereniging van eigenaars gebouw Zuidhoek 108AB te Rotterdam	10.606
Vereniging van Eigenaars Hillevliet 52 A en 52 B te Rotterdam	8.288
Vereniging van Eigenaars Katendrechtse Lagedijk 57 en 59	22.205
Vereniging van Eigenaars Kortenaerstraat 59 en 61 te Rotterdam	20.000
Vereniging van Eigenaars Maaskade 110 B, 110 A 01 tot en met 04 te Rotterdam	20.000
Vereniging van Eigenaars Tweede Carnissestraat 27 a en b	3.615
Vereniging van Eigenaars Zuidhoek 116 te Rotterdam	6.871
Vereniging van Eigenaars Zuidhoek 182	6.000
Vereniging van Eigenaars Zuidhoek 244 te Rotterdam	5.820
Vereniging van Eigenaars Zuidhoek 262	9.000
Vereniging van Eigenaars Zwaluwstraat 18 te Rotterdam	3.000
Vereniging van Eigenaars Zwaluwstraat 5	6.848
Vereniging van Eigenaren Donkerslootstraat 20 ab	2.902
VvE 3e Carnissestraat 46 en 48 te Rotterdam	17.246
VvE Donkerslootstraat 22AB	3.886
VvE Donkerslootstraat 44 en 46	9.286
VvE flatgebouw Breeplein 7 Rotterdam	12.000
VvE Flatgebouw Zuidhoek 238 en 240 te Rotterdam	8.028
VvE gebouw aan de Slaghekstraat 196ab, 198ab en 200ab te Rotterdam	11.923
VvE gebouw Donkerslootstraat 60 ab Rotterdam	6.000
VvE Gebouw Ellewoutsdijkstraat 146 tot en met 204 (even) te Rotterdam	180.000
VvE gebouw Zuidhoek	10.054
VvE Maaskade 76	11.371
VVE Maaskade 77	11.371
VVE Nachtegaal 9A B	6.000
VvE Nachtegaalstraat 17ab te Rotterdam	7.390
VvE Nachtegaalstraat 19 te Rotterdam	4.814
VvE Nachtegaalstraat 5A/B	5.334
VvE Randweg 89 AB	9.085
VvE Statensingel 165A tot en met 171C (oneven) te Rotterdam	20.000
VvE Stoppelstraat 33AB	5.632
VvE Stoppelstraat 41	11.063

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

VVE Zuidhoek 106ab Rotterdam	7.160
VvE Zuidhoek 264AB	9.267
VvE Zwaluwstraat 20	2.549
VvE Zwaluwstraat 22 te Rotterdam	6.000
DBWT SUB Gemeentelijke Monumenten Rotterdam (SGMR)	59.549
DBWT STZ 2.0 Subsidies	79.911
DBWT SUBSIDIE Aardgasvrij	97.334
DBWT SUB sam voegenenvergroten	174.932
Technische Universiteit Delft	252.000
Cultuur	**163.922.793**
Afdeling Rotterdam en Omstreken van de Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst	7.000
Afrikaanderwijk Coöperatief U.A.	177.000
Alexander Kamerkoor	2.000
AVL-Werk B.V. / Atelier Van Lieshout	10.000
BigBand Enterprise	2.000
blush queer events	3.000
Calandkoor	1.500
Chabotgroep	1.000
Chapeau	1.500
Christelijk gemengd koor "Canticum Novum"	1.500
Christelijk Gemengd Koor Delfshaven	1.500
Christelijk Koor Joy	1.500
Christelijke Muziekvereniging "Door Eendracht Sterk"	2.000
Christelijke Oratoriumvereniging Sursum Corda	4.000
Clubmeister B.V.	5.000
Cooperatieve Vereniging HBS U.A.	30.622
Corps d' Esprit	2.000
Couleurs Vocales	1.500
De Kunstfabriek	45.000
Dockyard Mannenkoor	1.500
Eerste Hoekse Accordeonvereniging	1.000
Encore	1.500
Erasmus Universiteit Rotterdam	15.000
Erasmus University College Student Association	231
Fateme Muziek Academie	2.200
Folkhouse Matrix	10.000

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Gebiedscoöperatie Buijtenland van Rhoon U.A.	24.900
Gouwe Ouwe Koor Hoek van Holland	1.500
Henk, het Nieuwe Koor	2.000
Here2stay	6.000
HipHopHuis Holland	938.400
Hoekse Tranentrekkers	1.500
Hoogvliets Smartlappenkoor Tranen met Tuiten	1.500
IJswater Films B.V.	5.000
In-Soo Productions B.V.	7.000
Ir. W. van Tijen Stichting	5.000
Kaapse Koppen	1.500
Kamerkoor Rotterdam	2.000
Kamerkoor Voci Volanti	2.000
Kamerorkest Ars Musica	2.000
Kindercantorij Open Hof	1.500
Klein Rotterdams Toneel	1.000
Koffie & Ambacht	4.000
Koor Fortissimo	2.250
Koor Hemelsbreed	2.000
Koor Van de Rotterdamse Opera	1.500
M.M. VD VUURST DE VRIES	7.000
Mixed Voices	1.500
Musicalkoor Rotterdam	1.500
Muziekvereniging Rotterdam aan Zee	5.000
Namelok	4.500
OBK Gebouw	17.637
Oecumenisch Koor Together	1.500
Oudere- Jongerenkoor O. Jee	1.500
Ouderenkoor Pernis	1.154
POING CLUB	47.100
Popkoor Paper Moon	1.500
Popkoor Puur Zang Enzo	1.500
Prive personen	921.448
Rauwkost-Collective	11.500
Rib Art Space	60.600
Risk	1.000

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Rotterdam Yurttan Sesler Korosu (R.Y.S.K.)	5.000
Rotterdams Majoretten Peloton	1.000
Rotterdams Smartlappenkoor "Mag Geen Naam Hebben"	1.500
Rotterdams Symfonisch Blaasorkest	3.700
Rotterdamse Accordeonvereniging Progressio-Marinucci	1.000
Rotterdamse Akkordeonvereniging Scala	1.000
Rotterdamse Kring van Volksdansgroepen (R.K.V.)	1.500
Rotterdamse Mandoline Vereniging Aeoline	1.000
Rotterdamse Poppenspelers Coöperatieve Vereniging U.A.	26.800
Rozenburgs Dameskoor	1.500
Rozenburgse Harmonievereniging Uitspanning door Inspanning	3.000
Scapino Ballet Rotterdam	1.410.400
Seb Koudijzer	11.000
Semper Cantantes	1.500
Spatial Codes	4.000
Stichitng R.A.A.F. danst	24.900
Stichting Cultuur Concreet	3.345.619
Stichting "Conny Janssen Danst"	659.100
Stichting "Hans en Koor"	2.000
Stichting &tree	8.000
Stichting (A)WAKE	92.000
Stichting .ZER10	20.000
Stichting 4Seasons	5.000
Stichting A Tale of a Tub	110.500
Stichting ABAN / ABAN Foundation	7.500
Stichting Acteursgroep Wunderbaum	426.900
Stichting Adelaida	10.000
stichting Afrique Magique	20.000
Stichting Altstadt Rotterdam	50.600
Stichting Amenti MoveMeant	136.500
Stichting Aqueerius	13.000
Stichting Archiklas	59.990
Stichting Architectuur Filmfestival Rotterdam	24.200
Stichting Architectuur Instituut Rotterdam (AIR)	569.000
Stichting ARK - Connor Schumacher	155.250
Stichting Arminius	198.600

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stichting Art Studio	259.400
Stichting Artertainment	5.000
Stichting Azania	8.000
Stichting Bades Foundation	5.000
Stichting Ballon Rouge	6.000
Stichting Bibliotheek Rotterdam	26.107.126
Stichting BlackBirds	7.500
Stichting Boom Snap Clap	6.000
Stichting Brugwachtershuisjes	9.400
Stichting Brutus Art Space	209.600
Stichting Buitenplaats Brienenoord	128.800
Stichting C-010	-37
Stichting Caesar	6.000
Stichting Cafetheaterfestival	12.500
Stichting Capoeira Beto	1.500
Stichting Cecilia Moisio	80.900
Stichting Centrum Beeldende Kunst	4.063.800
Stichting Circus Rotjeknor	217.400
Stichting CLUB GEWALT	182.000
Stichting Concert- en congresgebouw De Doelen	6.047.100
Stichting Confro	16.500
Stichting Coops & Co	50.600
Stichting Cult North.	141.500
Stichting Culture Connection	8.600
Stichting Cultuur+Ondernemen	15.000
Stichting CultuurRijk Overschie	36.054
Stichting Cultuurwerkplaats IJsselmonde	856.922
Stichting Daguerre	10.000
Stichting Dansateliers	353.800
Stichting Darkmatter	10.000
Stichting de Bende / Hotel Modern	293.600
Stichting de Bühne	3.350
Stichting De Dependance	118.300
Stichting De Geheime Tuin	36.000
Stichting de Loodsen	7.500
Stichting De Nieuwe Lichting	212.100

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stichting De Ontbranding	4.000
Stichting De Rotterdamse Ploeg	10.000
Stichting De Veerkrachtige Gemeenschap	7.000
Stichting De Zolder	16.000
Stichting Designplatform	97.000
Stichting Digital Playground	393.000
Stichting Doelenensemble	232.800
Stichting Drijfzand	3.000
Stichting Dutch Dance League	126.400
Stichting Ellae Foundation	35.000
Stichting Epitome Entertainment	224.500
Stichting Extra Extra	217.900
Stichting F.U.N.	15.000
Stichting Film Platform Rotterdam	9.500
Stichting Frontaal Podium	67.800
Stichting Game Changers	5.697
Stichting Garage Rotterdam	66.600
Stichting Gesneden Koek	5.000
Stichting Gizmo	10.000
Stichting GloMAD	9.543
Stichting GoGoFilm	4.000
Stichting Grande Loge	80.900
Stichting Groenemorgen	40.000
Stichting Grote of Sint-Laurenskerk te Rotterdam	330.705
Stichting Halte Charlois	8.000
Stichting Hendrik Chabot	203.400
Stichting Het Markttheater	10.000
Stichting Het Nationale Vuurwerk	80.000
Stichting HIJS	157.016
Stichting HipSick	81.700
Stichting Historisch Charlois	3.000
Stichting Historisch Genootschap Hoek van Holland	1.191
Stichting Hogeschool Rotterdam	29.580
Stichting House of Knowledge	192.100
Stichting House of Urban Arts	200.800
Stichting iCOON HvH	5.000

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stichting IID Company	5.000
Stichting IMPACT-DIY	151.600
Stichting Independent School for the City	123.300
Stichting InSuNed	5.000
Stichting International Film Festival Rotterdam	44.900
Stichting INTERNATIONALE ARCHITECTUUR BIENNALE ROTTERDAM	187.200
Stichting Jazz International Rotterdam	35.000
Stichting Jazzpodium Rotterdam	389.300
Stichting Jeugdtheater Hofplein	2.627.614
Stichting Jewellery in Culture	5.000
Stichting Johann	2.500
Stichting John 106	8.000
Stichting Jongeren en Migranten Omroep Rotterdam	3.400
Stichting Ken Je Stad, Maak Je Stad	50.000
Stichting Kenniscentrum Cultuureducatie Rotterdam	2.141.015
Stichting Klassiek op Zuid	15.000
Stichting KLAUW Collective	4.000
Stichting Kongsi	12.000
Stichting Kult Function	32.000
Stichting Kunst=Zinnig	5.000
Stichting Kunstaccommodatie Rotterdam	731.000
Stichting Kunsthal Rotterdam	3.632.600
Stichting Kunstinstituut Melly	813.900
Stichting Kunstlab + Buren	3.000
Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam	9.822.565
Stichting LantarenVenster	1.938.100
Stichting Laurens	5.000
Stichting Laurens Vocaal Rotterdam.	303.300
Stichting Lazy Susan & Co	8.320
Stichting Le Grand Cru	6.875
Stichting Levels	63.000
Stichting Life From the Concrete	43.182
Stichting Live at Rotown	428.700
Stichting Lloydscompany	182.600
Stichting Luxor Theater Rotterdam	3.273.200
Stichting Maas theater en dans	2.201.200

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stichting Maasstedelijk Kamerkoor	2.000
Stichting Maasstedelijk Meisjeskoor	1.500
Stichting Maasstedelijk Senior Kamerkoor	2.000
Stichting Maatschappelijk Gebruik Kerkgebouwen	40.000
Stichting Malumba Nu Theater/Breaking Barriers Building Bridges	20.000
Stichting Maniacs Theaterproducties.	3.000
Stichting Marc Vlemmix Dance	18.500
Stichting Maritiem Museum Rotterdam	6.070.300
Stichting Media and Moving Art	342.400
Stichting Melopee	1.000
Stichting MENS	6.632
Stichting Miet Mi	3.500
Stichting MiMa	161.700
Stichting mint film office	9.500
Stichting Misiconi	136.500
Stichting Mobile Arts	25.000
Stichting Monki Business	16.000
Stichting Mooi Weer & Zo	151.600
Stichting Moois & Goeds	15.000
Stichting Moois Media	6.000
Stichting Murals Inc.	12.000
Stichting Museum Rotterdam	2.732.000
Stichting Music Matters	351.800
Stichting Mutua Amicitia Intorno	1.000
Stichting Muziektent Pernis	6.300
Stichting Muziektheater De Ontmoeting	5.000
Stichting N8w8 Rotterdam	106.850
Stichting NAi Uitgevers/Publishers	4.400
Stichting Namahskar	1.500
Stichting Nanoek	111.300
Stichting Natuurhistorisch Museum Rotterdam	1.076.800
Stichting Nederlands Fotomuseum	1.249.400
Stichting Nederlands Studenten Kamerkoor	2.500
Stichting New Music NOW	30.000
Stichting New Vision International Film Festival	5.000
Stichting No Mad Is Me	15.000

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stichting Oeverloos	10.000
Stichting Office for Metropolitan Information	152.000
Stichting Open Monumentendag Rotterdam	4.000
Stichting Open Rotterdam	987.955
Stichting Operator Radio	126.400
Stichting Orkest Intermezzo	2.800
Stichting OTREDAD	42.400
Stichting P1	45.000
Stichting Panah Studio	42.421
Stichting Passaros	30.000
Stichting Passion&Skillz	18.381
Stichting Passionate Bulkboek	319.800
Stichting Pluspunt Rotterdam	15.000
Stichting Poëet Club	11.000
Stichting Poeziebus	7.500
Stichting Poppodium Baroeg	535.900
Stichting Popunie	574.600
Stichting Popwaarts	10.000
Stichting Present Sound	900
Stichting Prinses Christina Concours	15.000
Stichting PrintRoom	50.600
Stichting Pro Experience	5.000
Stichting Punt 5	127.900
Stichting Recht op Ontwikkeling	69.000
Stichting Red Tulip	3.800
Stichting Reservefonds TOON Rotterdam	23.625
Stichting Reverb Rotterdam	15.000
Stichting RIDM	13.000
Stichting RoMeO	75.600
Stichting Roodkapje	342.200
Stichting Root Rotterdam	25.000
Stichting RotjeKoor	10.000
Stichting Rotown Magic	121.300
Stichting Rotterdam Festivals	12.082.271
Stichting Rotterdam Topsport	840.430
Stichting Rotterdams Jazz Orkest	-1.142

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stichting Rotterdams Jongenskoor	1.500
Stichting Rotterdams Orkest Voor Volwassen Amateurs	2.000
Stichting Rotterdams Philharmonisch Orkest	8.325.500
Stichting Rotterdams Volkstheater	187.700
Stichting Rotterdams Wijktheater	642.900
Stichting Rotterdamse Stadsvrouwen	75.000
Stichting Sahne	9.800
Stichting SANNE	1.500
Stichting SAZ	7.000
Stichting Shimmer	7.000
Stichting Silver Line	139.500
Stichting Sinfonia Rotterdam	141.667
Stichting Singphony	1.736
Stichting Sirkaf	5.100
Stichting Spatial Media Laboratories	2.000
Stichting SpraakuhlooS	253.800
Stichting Stadspodium Rotterdam	62.300
Stichting STEL	5.000
Stichting still still	10.000
Stichting STORE Schools & Projects	121.300
Stichting Streekarchief Eiland IJsselmonde	5.000
Stichting Studio Vacuüm	7.500
Stichting Taal en Theater Studio de Bakkerij	272.533
Stichting Tailors & Wearers	24.419
Stichting Take Notes	22.500
Stichting Tall Tales Company	177.900
Stichting The Writer's Guide (to the Galaxy)	160.800
Stichting Theater Babel Rotterdam	503.500
Stichting Theater Rotterdam	10.393.250
Stichting theater 't Kapelletje	75.200
Stichting Theater Zuidplein	4.391.400
Stichting Theatergroep Witte Raaf	101.100
Stichting Theaterwerkplaats voor Ouwe Rotten (TOR)	28.000
Stichting There Will Be Film	8.500
Stichting Thick Present	30.000
Stichting Tinsel Studio	3.000

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen Rotterdam	15.181.504
Stichting Trans Forum	1.500
Stichting Tropical Rhythm Connection Promotion	7.000
Stichting UAE	7.500
Stichting Urland	248.941
Stichting V2_, Instituut voor de instabiele media	495.453
Stichting Van Wanten Weten	28.000
Stichting Verhalenhuis Belvedere	335.400
Stichting Vessel 11	105.000
Stichting voordekunst	30.000
Stichting Vox Interna	2.400
Stichting Vrienden Koor Op Zuid	1.500
Stichting WAT WE DOEN	218.310
Stichting Watch That Sound	123.600
Stichting wedoWE	10.500
Stichting Wereldmuseum Rotterdam	6.077.850
Stichting WESTERKADEKUNST	3.000
Stichting Wi Na Wan Pipel	1.500
Stichting Wijkcollectie	161.900
Stichting Wijkpastoraat Rotterdam West	1.500
Stichting Wijktheater de Buurvrouw	81.500
Stichting Women Connected	99.250
Stichting Worldvisuals Film	8.500
Stichting Worm	970.100
Stichting Xclusiv	304.900
Stichting Yardbird	10.000
Stichting ZangExpress	70.490
Studio Adams B.V.	10.000
Studio inscape	4.000
Tamboer- & Trompetterkorps Euro-Band	2.500
That's It, koor voor lichte muziek	1.500
The Gents Mainport Barbershop Singers Rotterdam	1.500
The O	25.000
The Skyline Sisters	1.500
Theater Walhalla	620.700
Trichis Publishing B.V.	1.000

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

V.Z.O.D.	1.000
Valiz	4.500
Varia	4.940
Vereniging Drumfanfare Excelsior Rotterdam	1.000
Vereniging MultiCulti Koor Rotterdam Noord	1.500
Vereniging Ondersteboven	1.500
Vereniging Rotterdams Barok Ensemble	3.500
Vereniging Rotterdams Jeugd Symfonie Orkest	49.500
Vereniging Turks Klassieke Muziek Koor	2.000
Vereniging van Amateur Kamermusici in Rotterdam	2.000
Villa Zebra	810.507
Vocaal Ensemble Tiramisu	2.000
Vocalgroup-WE	1.500
Volya Films B.V.	9.000
Wandschappen Ivo van den Baar & Nicole Driessens	16.800
World music & Dance Centre	389.300
Zanggroep "AFTER EIGHT"	1.500
Dienstverlening	**5.064.846**
Actavius B.V.	-65.086
ArchiNatuur B.V.	49.999
Benyos B.V.	45.000
BioFashionTech B.V.	5.000
Blauwe Bagger	18.317
Buurman Groep B.V.	44.110
HarvestCare B.V.	43.200
Hollands Wol Collectief B.V.	45.000
Leafy	-23.555
MAAK INClusief B.V.	3.327
Outsiders Foraging B.V.	25.000
Rotterdamskrom	45.000
Setting Sails B.V.	5.000
Spider City NL B.V.	11.168
Stichting Bioto	45.000
Stichting Boost	45.000
Stichting BurgerPanel	53.000
Stichting de Speelfabriek	45.000

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stichting Gore Tengels	50.000
Stichting gro-up Buurtwerk	-30.000
Stichting Halte Charlois	50.000
Stichting KitchenSmart	45.000
Stichting Mano	50.000
Stichting OceansX	5.000
Stichting Opzoomer Mee Rotterdam	4.194.466
Stichting Sanderling	5.000
Stichting Techlabs Rotterdam	5.000
Stichting Wijkcollectie	5.000
Symbiomatter	42.750
Vereniging Groen010	5.000
Young UP B.V.	3.378
Citylab 010 - Stadsjury	192.451
Prive Personen	2.322
Economische ontwikkeling	**12.234.076**
Ahoy Rotterdam N.V.	120.000
arno de clercq	23.943
Battolyser B.V.	321.515
Biosphere Solar B.V.	10.000
Blue Circle Olefins B.V.	48.177
BlueCity010 B.V.	190.000
Byewaste B.V.	79.320
Cley Distillery B.V.	200.000
Coastruction B.V.	2.500
Concr3de B.V.	46.188
De Binnenweg	2.700
Deltalinqs	30.600
Euro Equipment Nederland B.V.	16.000
EuroLoop B.V.	121.450
Foamlab B.V.	80.172
Hicret Bakkerijgrondstoffen B.V.	175.192
Houtenladders.nl B.V.	-1.482
HyER Power B.V.	461.940
IDP TinTin B.V. (Power2X)	400.000
Intervlag B.V.	52.688

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

iTanks B.V.	-9.000
J. de Jonge Group B.V.	399.750
Kalpana Systems B.V.	36.065
Mana Engineering B.V.	170.775
MetroMining B.V.	-104.780
Monday Merch BV	7.545
Nature's Principles B.V.	20.000
NVT	-2.029.354
Ondernemersvereniging Beursplein Rotterdam	24.999
Ondernemersvereniging Hoek van Holland	12.348
Ondernemersvereniging Nesselande	24.999
Ondernemersvereniging Spaanse Polder	10.267
Ondernemersvereniging Spinoza Lombardijen	5.958
Ondernemersvereniging Zuidplein	24.999
Ondernemingsvereniging Kruiskade Rotterdam	9.573
Outlander B.V.	60.000
Paebbl B.V.	172.400
Parkmanagement Bedrijventerrein Charloise Poort	11.708
Plastilose	15.000
Re:first B.V.	100.000
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij InnovationQuarter B.V.	262.298
Rime B.V.	80.000
shipping & barging solutions	400.000
Socius Care B.V.	306
Spaak Circular Solutions	100.000
Stichting Albeda	235.000
Stichting Bedrijven Investeringszone gebruikers Mahokwartier	24.999
Stichting Bedrijven Investeringszone Lusthofstraat e.o.	22.852
Stichting Bedrijven Investeringszone Nieuwe Binnenweg	28.425
Stichting Bedrijven Investeringszone WittedeWithkwartier	24.028
Stichting BIZ Charlois West	16.719
Stichting BIZ Gebruikers en eigenaren Boulevard Kralingen e.o.	22.808
Stichting BIZ Gebruikers Winkelboulevard Zuid	24.999
Stichting BIZ Hart van Katendrecht	58.302
Stichting BIZ Hillergersberg	24.999
Stichting BIZ Hoek van Holland Centrum	24.999

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stichting BIZ Hoogkwartier	24.999
Stichting BIZ Hoogvliet Gadering	14.878
Stichting BIZ Kleiwegkwartier	24.688
Stichting BIZ Meent Rotterdam	52.673
Stichting BIZ Overschie Centrum	17.197
Stichting BIZ Pothof	15.973
Stichting BIZ Raadhuisplein/Molenweg Rozenburg	41.453
Stichting BIZ Rotterdam Centrum	24.999
Stichting BIZ Schiebroek	5.000
Stichting BIZ West-Kruiskade e.o.	24.999
Stichting BIZ Winkelcentrum Lageland	24.999
Stichting BIZ Winkelcentrum Schiebroek	24.999
Stichting BIZ Winkelgebied Plein '53	21.357
Stichting BIZ Zalmplaat	6.863
Stichting Erasmus MC Campus	388.159
Stichting iTanks	9.000
Stichting PortXL	49.999
Stichting Rotterdam Partners	7.711.669
Stichting Rotterdam The Hague Innovation Airport	452.478
Stichting Winkeliersvereniging Asterloplein	24.971
Stichting Ziezuid	-9
Stichting Zwaanshalskwartier	17.203
Studio RAP B.V.	5.077
Symbiomatter	75.000
Troost, A.M.	-43
Vereniging Centrum Promotie Alexandrium II	9.140
Vereniging van gebruikers Alexandrium III	48.000
Vereniging van Winkeliers in het Winkelcentrum Groot IJsselmonde	34.250
Vereniging Winkel Promenade Lijnbaan en omgeving	24.999
Vereniging Winkelcentrum Hoogvliet	24.999
Voyex B.V.	153.057
VSTEP B.V.	36.125
Winkelcentrum Prinsenland	19.374
Winkeliersvereniging De Binnenhof	18.017
Winkeliersvereniging Plaza Rotterdam	24.999
Winkeliersvereniging Shopping Beurs-WTC	24.999

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Winkeliersvereniging Zevenkamp	7.352
Datawerf	64.000
Aanpak Vitale Kernen	-8.702
Energietransitie	**13.698.716**
"Vereniging van Eigenaren flatgebouw Paltroklaan nummers 1 tot en met 47 (oneven nummers) te Rotterdam"	46.000
2Tokens BV	32.375
AMELA Process Optimization B.V.	12.803
BAM Industrie B.V.	50.000
Broekman Distriport B.V.	-80.000
Broekman Project Services B.V.	818.516
City Hub Rotterdam B.V.	-30.037
Cooperatie Blijstroom U.A.	9.414
Cruise Port Shore Power B.V.	875.000
Delft Offshore Turbine B.V.	19.680
Deltalinqs	300.000
Eneco Warmtenetten B.V.	342.214
Energie van Rotterdam B.V.	415.802
Energy Dock B.V.	-90.000
FLASC B.V.	46.800
Flying Fish Exploration B.V.	50.000
Harpo B.V.	100.000
Havenbedrijf Rotterdam N.V.	900.000
HyER Power B.V.	41.575
HyGro Energy B.V.	14.885
J.A. Balck B.V.	91.859
Kalpana Systems B.V.	50.000
Matrans Rotterdam Terminal B.V.	969.704
MetroMining B.V.	-50.000
NetVerder B.V.	140.000
NVT	-930.346
Pike Delivery B.V.	-48.954
Positive Energy Solutions BV	34.531
Power2Match	44.375
QuinteQ Energy B.V.	34.140
Rotterdamse Elektrische Tram N.V., afgekort R.E.T. N.V.	1.800.000
Snijders B.V.	30.000

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

SOL-R&D BV	95.800
Standard Fasel B.V.	24.975
Starke Energy B.V.	-15.250
Stichting Green Business Club Rotterdam Alexander	11.067
Stichting HABION	199.305
Stichting Havensteder	619.815
Stichting Hef Wonen	2.020.215
Stichting HubKlup	-60.913
Stichting Ouderenhuisvesting Rotterdam	320.000
Stichting Pauw	74.674
Stichting Studenten Huisvesting	316.885
Stichting VvE-010	675.041
Stichting Woonbron	51.387
Stichting Woonstad Rotterdam	26.607
Switch Energy B.V.	26.493
TechBinder B.V.	47.750
Tiler B.V.	87.087
V.v.E. Goereesestraat 43abc/45abcd	2.000
Vattenfall N.V.	384.000
Ver van Eigenaren Ave Concordia 40-42 te Rotterdam	12.000
Vereniging van Eigenaars Bergselaan 354 te Rotterdam	500
Vereniging van Eigenaars Boreelstraat 14 en 16 te Rotterdam	24.000
Vereniging van Eigenaars Dadeltuin e.o te Rotterdam	108.000
Vereniging van Eigenaars Doedesstraat 77 te Rotterdam	1.000
Vereniging van eigenaars Eerste Gijsingstraat 8 te Rotterdam	4.000
Vereniging van Eigenaars flatgebouw Bentincklaan 61 en 63 te Rotterdam	16.000
Vereniging van Eigenaars flatgebouw Bentincklaan 65 en 67 te Rotterdam	16.000
Vereniging van Eigenaars flatgebouw Pleinweg 223 abcd, 225 abcd 227 abcd en 229 abcd te Rotterdam	36.000
Vereniging van Eigenaars Flatgebouw Stoppelstraat 29 en 31 teRotterdam	2.000
Vereniging van Eigenaars Flatgebouw Van Swietenlaan 53 en 55 te Rotterdam	2.000
Vereniging van Eigenaars gebouw aan de Berkelselaan 87ab te Rotterdam	7.000
Vereniging van Eigenaars Gordelweg 202abcd-203abcd te Rotterdam	4.000
Vereniging van Eigenaars Katendrechtse Lagedijk 37 en 39	12.000
Vereniging van Eigenaars Kemperweg 102 t/m 106, 110 t/m 116, 120 t/m 138 en 142 t/m 180 (even nummers)	22.500
Vereniging van Eigenaars Ramlehweg 13 te Rotterdam	2.000
Vereniging van eigenaars Ramlehweg 15 te Rotterdam	2.000

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Vereniging van Eigenaars Statenweg 168 en 170 te Rotterdam	5.000
Vereniging van Eigenaars Van der Dussenstraat 10 te Rotterdam	2.000
Vereniging van Eigenaars van het gebouw Stoppelstraat 39 a/b te Rotterdam	1.000
Vereniging van Eigenaars Vlasakkerstraat 25 en 27 te Rotterdam	4.000
Vereniging van Eigenaars Wolphaertsstraat 29A tot en met 29C te Rotterdam	1.000
Vereniging van Eigenaars Woningen Krabbendijkehof te Rotterdam	30.000
Vereniging van Eigenaren Cornelis Trompstraat 6 te Rotterdam	2.000
Vereniging van Eigenaren flat Chabotlaan nommers 241 tot en met 279 te Rotterdam	6.000
Vereniging van Eigenaren Flat Goereesestraat 11abc/13abc	2.000
Vereniging van Eigenaren Flat Goereesestraat 23abc/25abc	4.000
Vereniging van Eigenaren Flat Goereesestraat 27abc/29abc	2.000
Vereniging van Eigenaren Flat Goereesestraat 31abc/33abc	2.000
Vereniging van Eigenaren Flat Goereesestraat 35abc/37abc	2.000
Vereniging van Eigenaren Flat Goereesestraat 39abc/41abc	2.000
Vereniging van Eigenaren Flat Goereesestraat19abc/21abc	2.000
Vereniging van Eigenaren Flat Noorderhavenkade 118abc/120abc te Rotterdam	2.000
Vereniging van Eigenaren Flat Talmastraat 96 te Rotterdam	2.000
Vereniging van Eigenaren flatgebouw Willem van Boelrestraat nummers 1 tot en met 27(oneven) te Rotterdam	16.000
Vereniging van eigenaren gebouw delfgaauwstraat 31 a.b.c. en 33 a.b.c.	4.000
Vereniging van Eigenaren Goereesestraat 15abc/17abc	2.000
Vereniging van Eigenaren Hoogstraat nummers 161/163, en het Grote Kerkplein nummers 40/42A/44A/B/46A/B en 48 te Rotterdam	15.000
Vereniging van Eigenaren Spuikreek te Rotterdam	52.495
Vereniging van Eigenaren van het appartementsgebouw aan de Centuurbaan 22 te Rotterdam	2.500
VT Onroerend Goed B.V.	59.625
VvE Augustinusstraat 11 tot en met 73	23.800
VVE BORGESIUSSTRAAT 17-19	2.000
VvE Buziaustraat/Pisuissestraat/DirkWittestraat/ Isaac Hubertstraat	114.000
VvE Cartesiustraat	42.000
vve Chabotlaan 191-229	16.000
VvE Den Hertigstraat 70AB	500
VvE Edmond Hellenraadstraat 1 - 136 te Rotterdam	273.600
VvE Essenburgsingel	6.000
VvE Felix	144.000
VVE Flat Galjootstraat 14 16 te Rotterdam	6.000
VvE flatgebouw Pleinweg 215abcd, 217abcd, 219abcd en 221abcd te Rotterdam	36.000

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

VvE flatgebouw Pleinweg 231 abcd, 233 abcd en Maastunnelplein 10 abcd, 12 abcd te Rotterdam	36.000
VvE Flatgebouw Sourystraat / Nobelstraat / Bisschopstraat te Rotterdam	27.000
VvE flatgebouw Verschoorstraat 103 abc, 105 abc, en 109 abc te Rotterdam	28.000
VvE Kleiweg 245	4.000
VvE Margrietstraat 20	1.000
VvE Noorderhavenkade 17	2.000
VvE Quadenoord nummers 1 tot en met 47 (oneven) te Rotterdam	54.000
VvE Quadenoord nummers 49 tot en met 95 (oneven) te Rotterdam	54.000
VvE Quadenoord nummers 97 tot en met 143 (oneven) te Rotterdam	54.000
VvE Randweg 89 AB	1.000
VvE Robert Kochplaats 15-333	240.000
VvE Schieweg 190	4.000
VVE Spangensekade 196/200/Matheness Mathenesserdijk 320 A	20.000
VvE Stadhoudersweg 7 tot en met 11, 15 tot en met 37(oneven nummers) en van Maanenstraat 12 en 14 te Rotterdam	62.000
VVE Strevelsweg 800 t/m 1054	-126.060
VvE Tak van Poortvlietstraat 37ab	1.000
VvE Warande 31 tot en met 105	44.000
VvE Willem de Buytewechstraat	500
VvE William Boothlaan 19	1.000
VvE woningen Slinge 602 tot en met 688 (even nummers) te Rotterdam	105.600
Woningbouwvereniging Hoek van Holland	400.000
kooksubsidie 2024	8.340
Subsidie Zonnepanelen 2025	6.700
DZ GAI_DTB_Subsidie	565.843
Onderwijs	**106.445.149**
Actief Ouderschap B.V.	1.000.000
Basker kinderopvang B.V.	85.991
Beregoed Opvang B.V.	97.728
BSO Kleinrijkje	546.395
De Kralingsche School	50.208
de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs	94.691
De Vereniging De Van Oldenbarneveltschool voor algemeen bijzonder onderwijs	88.923
Erasmus Universiteit Rotterdam	145.410
gro-up Kinderopvang B.V.	2.743.759
gro-up Peuteropvang B.V.	4.360.811
GSR - Vereniging voor Gereformeerd Voortgezet Onderwijs in de Randstad	97.432

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Het Randstadje Noord B.V.	38.981
Het Randstadje West B.V.	104.705
Het Talentencollege B.V.	305.258
Hiretime B.V.	78.650
Hoornbeeck College	41.282
Ikke-Omar B.V.	5.875
Jinc	700.000
Kiddoozz B.V.	362.491
Kiddoozz Rotterdam B.V.	343.114
Kindcentrum De Groene Tuin De Ooievaar B.V.	14.375
Kinder Service Hotels B.V.	226.664
Kindercentrum De Klaver-Heijplaat B.V.	510
Kindercentrum De Wonderwolk B.V.	50.179
Kindercentrum Emma B.V.	-110.209
Kinderdagverblijf & BSO De Groene Tuin Slinge B.V.	244.737
Kinderdagverblijf De Groene Tuin B.V.	154.947
Kinderdagverblijf De Maan Rotterdam B.V.	147.734
Kinderdagverblijf De Zeebaboe B.V.	187.917
Kinderdagverblijf in de Wolken	101.754
Kinderdagverblijf Satu	60.079
Kinderopvang KidzGlobe	113.189
Kinderopvang Smurfenland B.V.	53.945
Komkids Kinderopvang B.V.	205.402
KSH Buitenschoolse Opvang B.V.	290
KSH Kindercentra B.V.	18.936
LEV Scholengroep West-Nederland (LEV-WN)	79.559
Maritieme Bedrijfsschool Schiedam	21.000
Martinusstichting voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs	59.968
Mundo Kinderopvang B.V.	176.293
Next Century Kinderopvang B.V.	3.750
Norlandia Kinderopvang Rotterdam B.V.	231.391
Samenwerkingsverband Koers VO	797.095
Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Rotterdam	112.976
Seva Kinderopvang Rotterdam B.V.	37.161
Small Kidz Bredestraat B.V.	-4.835
Smallsteps B.V.	198.766

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stichting Albeda	898.255
Stichting Armoedefonds	35.825
Stichting BOOR	19.003.517
Stichting CJG Rijnmond	1.161.731
Stichting Educatief Informatie Centrum	169.866
Stichting Enderun Hisar Scholen Nederland	10.605
Stichting Grafisch Lyceum Rotterdam	131.794
Stichting Groot Rotterdam	21.265.913
Stichting gro-up Buurtwerk	125.500
Stichting Hindoe Onderwijs Nederland	114.976
Stichting Hogeschool Leiden	34.063
Stichting Hogeschool Rotterdam	376.593
Stichting Hout- en Meubileringscollege	97.416
Stichting Humankind	1.309.979
Stichting iHUB Onderwijs	407.380
Stichting Interregionaal Onderwijs Zaanstad	342.022
Stichting Islamitisch Primair Onderwijs Rijnmond (SIPOR)	3.033.406
Stichting IT Campus Rotterdam	450.849
Stichting Katholiek Voortgezet Onderwijs Rotterdam	88.469
Stichting Katholieke Peuteropvang Rotterdam en omstreken	6.057.566
Stichting Kenniscentrum Cultuureducatie Rotterdam	555.081
Stichting Kiddoozz Peuteropvang	654.873
Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam (stichting voor christelijk primair onderwijs)	-9.175
Stichting Kindercentrum Het Kompas	255.679
Stichting Kinderdagverzorging De Kasteeltuin	87.573
Stichting Kinderopvang De Rotterdamse Montessorischool	2.310
Stichting Kinderopvang Nissewaard	36.720
Stichting Kleine Momenten die Groot Verbinden	2.410
Stichting Koninklijke Visio, expertisecentrum voor slechtziende en blinde mensen	30.582
Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam	375.000
Stichting Mano	240.000
Stichting MEE Rotterdam Rijnmond	39.350
Stichting Onderwijs Koninklijke Auris Groep	240.941
Stichting Onderwijsgroep EduMare	117.948
Stichting Opwijs	341.302
Stichting Opwijs Opvang	719.914

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stichting Petje af Rotterdam-Noord	19.000
Stichting Prokino Kinderopvang	154.676
Stichting Rotterdamse Schoolvereniging	85.989
Stichting Rotterdamse Vereniging voor Katholiek Onderwijs	9.469.854
Stichting Samen Ambitieus Rotterdams Onderwijs	5.282.679
Stichting Samenwerkende Vrijescholen Zuid-Holland	130.860
Stichting Samenwerkingsverband Nieuwe Waterweg Noord V(S)O	85.462
Stichting Samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs Goeree-Overflakkee	22.990
Stichting Samenwerkingsverband VO Voorne-Putten-Rozenburg	89.151
Stichting Scholengemeenschap Montessori Lyceum Rotterdam	132.161
Stichting STC-Group	392.332
Stichting Studentmentoren Rotterdam	31.611
Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Reformatorische Grondslag Driestar-Wartburg	218.672
Stichting voor Educatie en Beroepsonderwijs Zadkine	519.437
Stichting voor Interconfessioneel Basisonderwijs te Rotterdam eo	275.679
Stichting voor Islamitisch Voortgezet Onderwijs in Rotterdam e.o.	741.984
Stichting voor Protestants-Christelijk Basis en Orthopedagogisch Onderwijs	11.865.573
Stichting voor Rooms-Katholiek Voorbereidend Hoger en Middelbaar Onderwijs voor Noordelijk Rotterdam	29.494
Stichting Vrijescholen Zuidwest Nederland	150.353
Stichting Wellant	12.500
Stichting Yulius Onderwijs	241.931
Super Family B.V.	12.000
Vereniging De Rotterdamse Montessorischool (VRM)	55.656
Vereniging Montessorischool Kralingen (MSK)	37.840
Vereniging tot het Verstrekken van Basisonderwijs op Reformatorische Grondslag te Kootwijkerbroek en Rotterdam	28.347
Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs te Rotterdam en omgeving	2.583.560
Vriendjeskring Kinderopvang	42.343
Van Veldhuizen Stichting	451.507
Overhead	**712.855**
Stichting Herdenking 14 mei 1940	37.955
Stichting LOKAAL Rotterdam	175.000
Stichting Rotterdams Comite ter Behartiging van Nationale Belangen	49.900
Stichting Urban Department Store Rotterdam	450.000
Sport en recreatie	**29.461.205**
"Stichting Scouting Schout bij Nacht Doorman - MOVO"	1.297
Abdel-Kwan Rotterdam	32.200

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Algemene Rotterdamse Studenten Roeivereniging Skadi	4.790
Algemene Sport Vereniging Indus '67	2.500
B.V. Recreatiecentrum Oostervant	643.580
Beachsportvereniging Beach Club Rotterdam	-16.000
Blue Marlins	35.827
Buurt- en Speeltuin Vereniging Kralingseveer	9.271
Buurt en Speeltuinver Terbregge	9.271
Buurt en Speeltuinvereniging "De Klimroos"	18.542
Buurt- en Speeltuinvereniging "De Vuurklip"	19.271
Buurt en Speeltuinvereniging "Het Lage Land"	15.452
Buurt- en Speeltuinvereniging Bodelo	18.541
Buurt- en Speeltuinvereniging Zalmplaat	9.271
Care XL Leefstijl BV	19.892
Coöperatie GroenGoed U.A.	27.385
De Code B.V.	20.000
De Kralingsche Troep groep X	2.270
Eros-Tediro-Combinatie	12.500
Exploitatie Topsportcentrum B.V.	354.812
Exploitatiemaatschappij Oostelijk Zwembad B.V.	561.928
Gameclub	4.336
Golfclub Kralingen	2.335
Hockey Club Feijenoord	18.106
Hockey Club Rotterdam	75.000
Hockeyvereniging Delfshaven	14.000
Honk- en Softbalvereniging Saints	100.000
Honkbalvereniging Portland Poema's	2.335
IBN Battuta	4.354
Kilimanjaro Management & Consulting BV (LeefstijlHUB)	89.748
Klaas Kittengroep	1.845
Koninklijke Roei- en Zeilvereeniging "De Maas"	100.000
Korfbalvereniging Nikantes	14.168
Lawn Tennis Vereniging Door Onderlinge Samenwerking Hoger	50.000
Lori events	2.500
Maasgroep 18	1.731
Natuurspeeltuin De Speeldernis	198.441
Omnivereniging De Pont	7.476

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Optisport Rotterdam B.V.	467.500
Parkinson sport vereniging rotterdam	1.564
Pony Club de Schieruiters en Landelijke Rijvereniging Schiebroek	10.000
Poortugaalse Badmintonclub Boomgaardshoek	1.708
Prive personen	116.819
R.K.C. W.I.O.N.	2.500
R.L.T.V. Deuce-Again	-911
Recreatiecentrum Zevenkampse Ring B.V.	981.811
Rijnmond Hoogvliet Sport	30.000
RIO - 010	42.500
RIS, Rotterdamse vereniging voor aangepast sporten	11.675
Rotterdam Atletiek	887
Rotterdam Basketbal	7.005
Rotterdam Marathon B.V.	463.152
Rotterdamse Atletiek Vereniging Pro Patria A.L.O. Combinatie	2.625
Rotterdamse Hockeyvereniging Leonidas	2.335
Rotterdamse Studenten Voetbalvereniging "Antibarbari"	14.945
Rotterdamse Voetbal- en Athletiek Vereniging Overmaas	2.500
Rotterdamse Voetbal Vereniging Blijdorp	2.500
Rotterdamse Voetbalvereniging Geestdrift leert Zegevieren Delfshaven	40.000
Rotterdamse Voetbalvereniging Transvalia	10.000
Scouting Albert Schweitzergroep	1.813
Scouting Brownseagroep 66	2.081
Scouting Charlois Rotterdam	1.658
Scouting De Spoorzoekers	1.978
Scouting Dorus Rijkers Nesselande	2.040
Scouting Hoogvliet	1.946
Scouting Impeesa Rotterdam	845
Scouting Olivier van Noort	2.132
Scouting Starrenburg Groep 38	1.895
Scoutinggroep Hillegersberg	2.351
Speeltuin en Ontspanningsvereniging Kralingen	9.271
Speeltuin Vereniging "Het Westen"	12.361
Speeltuin Vereniging Crooswijk	18.542
Speeltuin Vereniging Pernis	16.938
Speeltuinvereniging Afrikaanderplein	18.542

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Speeltuinvereniging "De Driehoek"	18.542
Speeltuinvereniging "Het Noorden"	12.361
Speeltuinvereniging "Hoek van Holland"	24.255
Speeltuinvereniging "Schiewijk"	9.271
Speeltuinvereniging Charlois	10.000
Speeltuinvereniging De Hoeve	9.271
Speeltuinvereniging de Torteltuin	15.452
Speeltuinvereniging De Waal	12.361
Speeltuinvereniging Hillesluis	18.542
Speeltuinvereniging Jeugdveld	20.689
Speeltuinvereniging Katendrecht	9.271
Speeltuinvereniging Meeuwenplaat	9.271
Speeltuinvereniging Millinx	14.861
Speeltuinvereniging Neeltje Jans	12.361
Speeltuinvereniging Ommoord	15.452
Speeltuinvereniging Vreewijk De Vaan	18.542
Sportbedrijf Rotterdam Holding B.V.	-1.318.624
Sportfondsen Rotterdam Noord N.V.	869.133
Stichting "Clubhuizen Albert Schweitzer Groep"	18.714
Stichting Ambition by Sport Foundation	80.000
Stichting Back to Basics Rotterdam	2.470
Stichting Bewonersorganisatie 110-Morgen	15.452
Stichting BikeParkRotterdam	2.500
Stichting BOOR	-306.563
Stichting Buurt- en Speeltuinwerk Rotterdam	1.779.729
Stichting Buurtlab	52.500
Stichting Calandtroep	15.661
Stichting Code Groen educatie	10.150
Stichting Concrete Lions Foundation	72.450
Stichting Confetti	12.361
Stichting De Betrokken Spartaan	20.000
Stichting de Botanische Tuin Afrikaanderwijk	22.200
Stichting De Zandtuin	12.361
Stichting Dreamteam Foundation	2.335
Stichting Excelsior4All	80.000
Stichting Feyenoord Foundation	148.025

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stichting Free to Move !!	75.798
Stichting Game Changers	50.000
Stichting Gehandicapten Tennis Alexanderstad	2.335
Stichting gro-up Buurtwerk	160.681
Stichting Het Kinderparadijs Meidoorn	18.542
Stichting House of Esports Gamen in de Maatschappij	40.000
Stichting Interregionaal Onderwijs Zaanstad	-30.350
Stichting Islamitisch Primair Onderwijs Rijnmond (SIPOR)	-22.058
Stichting JAN	2.100
Stichting Jeugd Aan Zet	2.500
Stichting Jongerenraad Bloemhof	2.500
Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam (stichting voor christelijk primair onderwijs)	-25.502
Stichting Kinderboerderij "De Heij"	12.000
Stichting Kinderboerderij De Laantjes	2.500
stichting kinderen in de speeltuinen van IJsselmonde	329.859
Stichting Koninklijke Rotterdamse Diergaarde	1.433.171
Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam	51.807
Stichting Lekker Groen	26.245
Stichting MEE Rotterdam Rijnmond	253.151
Stichting Natuurstad Rotterdam	10.807.017
Stichting Open Monumentendag Rotterdam	2.500
Stichting Plons	4.670
Stichting Plus-X-Creative	2.400
Stichting Queer Gym	20.000
Stichting Radar WMO diensten	2.500
Stichting RiF010	27.500
Stichting Roeiaccommodatie Crooswijksebocht	6.924
Stichting Roeivalidatie	3.736
Stichting Rotte Dam Loop	2.500
Stichting Rotterdam Sportsupport	5.627.193
Stichting Rotterdam Topsport	2.484.546
Stichting Rotterdams Milieucentrum (RMC)	21.731
Stichting Rotterdamse Munt	29.940
Stichting Rotterdamse Vereniging voor Katholiek Onderwijs	-53.165
Stichting Rozenburg Bloeit	155.201
Stichting Scouting De Argonauten	1.339

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stichting Skateland Rotterdam	190.000
Stichting Sociaal Werk Rotterdam en Rijnmond	1.530
Stichting Speelcentrum Weena	200.512
Stichting Speeltuin "Ali Baba"	12.361
Stichting Speeltuin De Feijenoordse Middenstip	28.542
Stichting Speeltuin Oude Dijk	12.361
Stichting Speeltuin Oudeland	9.271
Stichting Sportpark 16Hoven	657
Stichting Sportpark Noordrand	37.875
Stichting Steunfonds Kinderboerderij Hoek van Holland	7.500
Stichting ter behartiging van de belangen van de Prinses Irene Groep 45	1.586
Stichting tot Behartiging van de Belangen van de Groep 17 Oranje-Blauw/Theofilus	-908
Stichting tot behartiging van de belangen van de Prins Hendrikgroep	27.194
Stichting Trompenburg Tuinen & Arboretum	21.945
Stichting Urban Culture Lab	369.665
Stichting Vogelasiel De Houtsnip	10.000
Stichting Vogelklas Karel Schot	174.802
Stichting Vrienden van XerxesDZB	5.000
Stichting WIFFEL WAFFEL	18.542
Stichting Wijkbuddy	2.500
Stichting Zeeverkenners te Hillegersberg	11.493
Stichting Zwemgym	2.335
sv Charlois	-4.997
Tafeltennisvereniging "De Beer"	787
Tennisvereniging "Laatjes Kaai"	38.905
The Rangers Rotterdam	3.503
Vereniging Binnenste Buiten	12.361
Vereniging Cornelis Tromp Groep 14	1.606
Vereniging Scouting Sint Patrick groep	1.793
Voetbalvereniging Alexandria '66	4.835
Voetbalvereniging Capelsche Kralingscheveer Combinatie C.K.C.	10.000
Voetbalvereniging Pernis	2.500
Voetbalvereniging Rozenburg	28.916
Watersportvereniging Aegir	33.886
Watersportvereniging Blijdorp	10.000
Wijk- en Speeltuinvereniging Tarwewijk	22.361

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Zwemvereniging De Zeehond '73	2.335
Stedelijke ontwikkeling	**3.552.437**
Aanschaf Emissieloze Taxi	418.500
ABB Ontwikkeling BV	185.000
NVT	-65.670
Restaurant-Pizzeria Piccolino	-2.230
Stichting 10 tégen 1	10.000
Stichting BOOR	180.000
Stichting Buzz010	159.377
Stichting Havensteder	625.000
Stichting Muziektheater De Ontmoeting	10.000
Stichting RiF010	453.000
Stichting Rotterdamse Vereniging voor Katholiek Onderwijs	80.000
Stichting Samen Ambitieus Rotterdams Onderwijs	125.000
Stichting Samenwerkende Vrijescholen Zuid-Holland	45.000
Stichting Vivere Democratisch Onderwijs	40.000
Stichting voor Protestants-Christelijk Basis en Orthopedagogisch Onderwijs	70.000
Stichting Woonstad Rotterdam	665.000
Triple Living Nederland B.V.	80.502
Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland	466.458
We Promote Sports	7.500
Veilig	**4.134.892**
Erasmus Universiteit Rotterdam	16.667
Feyenoord Rotterdam N.V.	49.900
Luvenis Veldwerk en Consultancy B.V.	80.000
Rotterdamse Elektrische Tram N.V., afgekort R.E.T. N.V.	3.658.698
Stichting Buurt- en Speeltuinwerk Rotterdam	72.833
Stichting De Moeder is de Sleutel	42.906
Stichting Inclusia	145.145
Stichting Recht op Ontwikkeling	68.743
Volksgezondheid	**22.906.137**
Abdel-Kwan Rotterdam	5.133
Antes Zorg B.V.	-15.628
Avant sanare B.V.	47.511
Blue Marlins	16.701
Care XL Katendrecht B.V.	29.200

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Care XL Leefstijl BV	46.415
Gameclub	4.284
Indigo i-psy PsyQ Brijder B.V.	39.492
Kilimanjaro Management & Consulting BV (LeefstijlHUB)	209.412
Netwerk van Organisaties van Oudere Migranten	22.000
Prive personen	52.229
R.K.C. W.I.O.N.	11.525
R.L.T.V. Deuce-Again	32.040
Recreatiecentrum Zevenkampse Ring B.V.	5.966
Stichting CJG Rijnmond	21.542.021
Stichting DOCK Rotterdam	-115.356
Stichting Feyenoord Foundation	182.058
Stichting Free to Move !!	10.057
Stichting gro-up Buurtwerk	-88.802
Stichting Het Witte Bos	24.850
Stichting InMovement	702
Stichting MEE Rotterdam Rijnmond	430.078
Stichting Netwerk Nieuw Rotterdam	-8.065
Stichting Pameijer	-5.286
Stichting Rotterdam Sportsupport	277.539
Stichting Shareaty	186.000
Stichting SlimmerThuis	-2.202
Stichting SOL Samen Ondernemend Leren	-33.736
Werk en inkomen	**5.643.661**
Bright Sides Public B.V.	-11.422
BuurTalent B.V.	149.736
CityTec B.V.	124.138
CurrentStart B.V.	94.417
CurrentWerkt B.V.	306.945
ECHT Onderwijs	32.759
FlexxGroup Safety & Infra B.V.	201.600
Galileo Academy B.V.	105.871
Het Hof van Charlois B.V.	50.000
iHUB Zorg B.V.	-38.677
Katvanger Social Return Services B.V.	25.000
NLtraining B.V.	20.315

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

NouJij B.V.	52.500
Oxious Talent Factory B.V.	170.000
Particibaan B.V.	198.000
Perspective Opleidingen en Projecten BV	20.755
PortPlus B.V.	-9.000
Reakt B.V.	305.599
Rotterdamse Elektrische Tram N.V., afgekort R.E.T. N.V.	107.640
Stichting Albeda	117.286
Stichting Cedrah	21.861
Stichting Citysteward Rotterdam	127.595
Stichting De Heilige Boontjes	208.000
Stichting deRotterdamseZorg.nl	188.863
Stichting Excelsior4All	48.000
Stichting het Meesterwerk	70.000
Stichting Innovatiefonds PROVSO.WORKS	274.957
Stichting Jong Vermogen	29.172
Stichting LeerStation	150.000
Stichting Lentiz Onderwijsgroep, samenwerkingsstichting voor BVE en VO in Zuid West Nederland	151.300
Stichting Maaszicht	154.000
Stichting Queer Gym	14.300
Stichting Rotterdam Recruitment Agency	201.000
Stichting Rotterdamse Douwers	485.000
Stichting Samenwerking Onderwijs en Bedrijfsleven Hoeksche Waard	160.000
Stichting TechGrounds	115.188
Stichting VluchtelingenWerk Nederland	46.571
Stichting Voor Goed	554.245
Stichting Werkshop	211.300
Van Holland Consultancy (De Nieuwe Ingenieurs)	148.703
we support W B.V.	260.145
Zorg, welzijn en wijkteams	**162.961.846**
JAS	14.573
Abdel-Kwan Rotterdam	15.247
Academisch Ziekenhuis Leiden	644.411
Actief Ouderschap B.V.	82.000
Antes Zorg B.V.	6.101.942
Avant sanare B.V.	3.498.700

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Basker kinderopvang B.V.	38.376
Bewonersorganisatie vereniging Terbregge's Belang	5.600
Bewonersorganisatie Vreewijk	34.891
Bewonersvereniging Provenierswijk	18.990
Bouwvereniging Onze Woning	-9.905
BSO Kleinrijkje	4.228
BSO Kleurenpret	4.906
Bureau CAP	13.500
Buro Kruisbestuiving	8.000
Buurtbedrijf Schiebroek Hillegersberg	120.000
BZW Begeleiding in Zorg & Welzijn	25.913
Christelijke Jongeren Club Time Out	2.700
CompaNanny Kralingen B.V.	1.077
Coöperatie GroenGoed U.A.	116.898
Creative Resistance	12.375
Daily Eventz	11.250
Dansschool Footstepz	6.900
De Inloop Stichting Johanna	10.209
De Middellander B.V.	9.939
de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs	20.399
De Verbindingskamer	32.640
DebiCare Nederland B.V.	68.473
deTechHelden	21.000
Digi Surfer B.V.	24.945
DIVERSION Holding B.V.	78.358
DNA Storytellers	38.340
Dona Daria, Centrum voor Vrouwen en Emancipatie	15.936
Eazy Duz It	8.850
Educared Erkend Opleiden B.V.	74.000
Erasmus Universitair Medisch Centrum Rotterdam (Erasmus MC)	248.531
Erasmus Universiteit Rotterdam	77.561
F major 7	35.000
Fortysixbookings	15.205
Gameclub	20.673
GERSER MEDIA	10.733
gro-up Jeugdhulp B.V.	100.000

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

gro-up Kinderopvang B.V.	353.351
gro-up Peuteropvang B.V.	25.250
Het Randstadje Noord B.V.	36.757
Het Randstadje West B.V.	141.440
iHUB Service Centrum B.V.	47.000
iHUB Zorg B.V.	24.547.940
Ikke-Omar B.V.	17.572
Indigo i-psy PsyQ Brijder B.V.	2.241.403
Jeugdcentrum CJV Feijenoord	33.200
Jong Actief Rotterdam	139.025
Kansrijk Ondernemend Welzijn B.V.	4.875
KANU Experience B.V.	82.347
KDV/BSO De Maan B.V.	1.810
Kiddoozz B.V.	217.554
Kiddoozz Rotterdam B.V.	194.695
Kind & Carrière B.V.	30.871
Kindbewijs	49.392
Kindcentrum De Groene Tuin De Ooievaar B.V.	46.272
Kinder Service Hotels B.V.	23.952
Kindercentrum De Klaver-Heijplaat B.V.	11.641
Kindercentrum De Wonderwolk B.V.	10.170
Kindercentrum Emma B.V.	9.979
Kindercentrum Let's Shine B.V.	9.831
Kinderdagverblijf & BSO De Groene Tuin Slinge B.V.	45.515
Kinderdagverblijf De Groene Tuin B.V.	63.972
Kinderdagverblijf De Maan Rotterdam B.V.	70.667
Kinderdagverblijf De Zeebaboe B.V.	20.948
Kinderdagverblijf Hun Wereld B.V.	13.563
Kinderdagverblijf in de Wolken	10.566
Kinderdagverblijf Lila Holy B.V.	7.615
Kinderdagverblijf Njoy Rotterdam B.V.	17.118
Kinderdagverblijf Satu	25.634
KindeRdam Groep Holding B.V.	9.899
KindeRdam Kinderopvang B.V.	1.121.341
KindeRdam Service Bureau B.V.	856.357
Kinderopvang KidzGlobe	5.607

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Komkids Kinderopvang B.V.	1.760
KSH Buitenschoolse Opvang B.V.	27.459
KSH Kindercentra B.V.	4.466
Living Room	36.720
Lucertis	49.966
Mare Gastouderbureau B.V.	4.271
Mauricia IT consultancy en beheer	22.990
MplX Urban Sports B.V.	35.000
Mundo Kinderopvang B.V.	55.228
Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek TNO	49.980
Netwerk van Organisaties van Oudere Migranten	80.000
Nico Adriaans Stichting (NAS)	12.253.664
Norlandia Kinderopvang Rotterdam B.V.	40.251
NVT	-18.310
Orthopedagogische Praktijk Wendy Satimin	16.875
Outside Defense	20.577
P.I. Research B.V.	106.153
Parnassia Groep B.V.	-329.652
Partou B.V.	56.624
PIMM Solutions B.V.	-30
Praktijk4Kids Brielle	389.973
Prive personen	32.232
Productiehuis HHVA B.V.	34.900
R.K Sport	29.423
Reakt B.V.	1.116.242
Rekendam	36.615
ReTHNK B.V.	181.046
RIO - 010	178.872
Roetsj Kinderopvang B.V.	11.832
Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Rotterdam	114.000
Seva Kinderopvang Rotterdam B.V.	62.098
Sewradj Investments B.V.	35.000
Sezer Consult B.V.	33.610
Smallsteps B.V.	107.316
Sogen	12.480
SOL Sociaal BV	2.117.293

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stichting Aafje Thuiszorg Huizen Zorghotels	186.771
Stichting Adelaida	89.500
Stichting AGE	120.214
Stichting Aktiviteiten Na Schooltijd	6.187
Stichting Albeda	995.524
Stichting Archiklas	29.344
Stichting Atlas Feijenoord	1.918
Stichting B For You	49.999
Stichting Back to Basics Rotterdam	23.640
Stichting Barka	534.433
Stichting BedtimeStories	35.000
Stichting Beheer De Nieuwe Nachtegaal	209.499
Stichting Bewonersorganisatie 110-Morgen	30.610
Stichting Bewonersorganisatie Kleiwegkwartier (B.O.K.)	12.885
Stichting Bewonersorganisatie Ommoord	5.490
Stichting Big Friends Rotterdam	154.000
Stichting BLEND Bloemhof	14.250
Stichting Bona Dea	20.000
Stichting BOOR	101.994
Stichting Brede Raad Rotterdam	733.898
Stichting Brillante	21.430
Stichting Buurtgezinnen	110.856
Stichting Buurtlab	11.400
Stichting Cardea Jeugdzorg	50.692
Stichting Careyn	26.766
Stichting Centrum voor Levensvragen voor Rotterdam en Omstreken	505.052
Stichting Centrum voor Vrijwillige en Professionele Maatschappelijke Dienstverlening	12.414.326
Stichting Chance to Influence	34.750
Stichting Chris en Voorkom!	36.492
Stichting Citysteward Rotterdam	444.832
Stichting CJG Rijnmond	6.953.989
Stichting Confro	576.532
Stichting Corridor Dienstverlening	807.148
Stichting Cult North.	30.000
Stichting Cultur.@11	16.571
Stichting Cultuurwerkplaats Tarwewijk	24.000

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stichting Dames van Nu	33.225
Stichting De Betrokken Spartaan	25.035
Stichting De Buurt	35.000
Stichting De Buurtbron Ommoord-Zevenkamp	3.224
Stichting De Forensische Zorgspecialisten	821.700
Stichting De Haven	68.809
Stichting De Heilige Boontjes	43.750
Stichting de Huiskamer 2.0	34.970
Stichting De Roodkapjes	143.300
Stichting de Tijdmachine	31.166
Stichting De Veerkrachtige Gemeenschap	34.660
Stichting DemenTalent	150.760
Stichting Digital Child Rights	9.500
Stichting Digital Playground	19.479
Stichting DOCK Rotterdam	128.825
Stichting Dreamteam Foundation	36.684
Stichting Dromen in Kleur	66.747
Stichting Eerlijke Kansen	50.000
Stichting EEV.	2.056.537
Stichting Enver	4.572.400
Stichting Excelsior4All	85.100
Stichting Exodus Nederland	93.878
Stichting Eye-opener Foundation	3.550
Stichting Fairspace	101.590
Stichting Fier	3.211.181
Stichting Formaat, Werkplaats voor Participatief Drama	47.000
Stichting Free to Move !!	30.000
Stichting Funtazia International Child Care	9.067
Stichting Future the Crowd	33.622
Stichting Geloven in de Wijk	71.375
Stichting Giovanni van Bronckhorst Foundation	175.100
Stichting Groene Oase Carnissetuin	35.000
Stichting Groot Rotterdam	3.899
Stichting gro-up Buurtwerk	320.438
Stichting Hef Wonen	97.475
Stichting Het Anker Charlois	11.009

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stichting Het Kinderparadijs Meidoorn	431.216
Stichting HET LAB Rotterdam	22.640
Stichting Het Nozepandje	18.450
Stichting Hoger Beroepsonderwijs Haaglanden	137.832
Stichting Hogeschool Leiden	114.754
Stichting Hogeschool Rotterdam	31.238
Stichting Hospice De Liefde	6.000
Stichting Hospice Rotterdam	4.000
Stichting House of Hope	307.720
Stichting Hout- en Meubileringscollege	99.030
Stichting Huis op Zuid	50.000
Stichting Huiswerkklas Oude Westen	50.000
Stichting Humanitas	-615.253
Stichting Humankind	134.713
Stichting iHUB Onderwijs	12.336
Stichting IKBENWIJ	32.813
Stichting IMC Weekendschool	35.000
Stichting Inloophuis Rotterdam	140.000
Stichting Ipse de Bruggen	681.792
Stichting JAN	1.427
Stichting JESS	226.331
Stichting Jeugd Aan Zet	26.415
Stichting Jeugdactiviteiten Oud-Mathenesse	35.000
STICHTING JEUGDBESCHERMING ROTTERDAM RIJNMOND	231.224
Stichting Jeugdbescherming west Beleid en Bedrijfsvoering	150.000
Stichting Jeugdformaat	517.111
Stichting Jeugdteams Zuid-Holland Zuid	47.699
Stichting JIJ	21.316
Stichting Jong010	109.811
Stichting Jongerenrechtbanken Nederland	8.948
Stichting Joods Maatschappelijk Werk	40.507
Stichting JOZ	12.784
Stichting Kaapse Kringen	26.850
Stichting Katholieke Peuteropvang Rotterdam en omstreken	28.366
Stichting Kernkracht	37.330
Stichting KesslerPerspektief	4.366.370

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stichting Kinder- en Jongeren Rechtswinkel Rotterdam	2.000
Stichting Kindercentrum Het Kompas	3.315
Stichting Kinderdagverzorging De Kasteeltuin	9.999
Stichting Kinderopvang 2Samen	1.033
Stichting Kinderopvang De Rotterdamse Montessorischool	-2.391
Stichting Kinderopvang IJsselmonde	38.835
Stichting Kinderopvang Mundo	21.868
Stichting Kinderopvang Nissewaard	32.411
Stichting Kinderservice Hotels (KSH)	3.726
Stichting Kleine Helden Huis	21.650
Stichting KOCO Rotterdam	33.762
Stichting Kopp Op	36.918
Stichting Krachtvrouwen Oude Westen	5.500
Stichting Kringloopcentrum Hoek van Holland	12.092
Stichting Kroeldekens Vreewijk	13.726
Stichting Kunst en Vliegfabriek Charlois	35.000
Stichting Kunst=Zinnig	35.000
Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam	224.508
Stichting Kwadraad	269.907
Stichting L.E.S.	37.463
Stichting Laurens	99.399
Stichting Laureus Foundation the Netherlands	697.000
Stichting Leeszaal Vreewijk	35.000
Stichting Leger des Heils Jeugdbescherming & Reclassering	76.185
Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg	15.079.521
Stichting Lekker Groen	20.350
Stichting Lelie Zorggroep	80.420
Stichting Leontienhuis	40.760
Stichting Leren & Leven	6.982
Stichting Levels	16.650
Stichting Link2Work	65.000
Stichting Live Your Talents	28.684
Stichting LOKAAL Rotterdam	282.350
Stichting LOV	46.250
Stichting MaasWonen	9.125
Stichting Maaszicht	1.623

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stichting Maatschappelijke Dienstverlening Rijnmond Plus	976.944
Stichting MAEH	10.000
Stichting Mara	85.192
Stichting Me & Society, Bureau voor Diversiteitmanagement	49.909
Stichting MEE Rotterdam Rijnmond	881.514
Stichting MenAsWell	69.852
Stichting Mens Centraal	118.690
STICHTING MOV	25.725
Stichting Move - verzamel je kracht!	32.000
Stichting Netwerk Nieuw Rotterdam	146.207
Stichting NL Cares	10.570
Stichting Normal Difference Mind Health Project	33.000
Stichting Nouvelle GEN	24.999
Stichting Oeverloos	31.590
Stichting Ontmoeting	1.994.853
Stichting Ontmoetingscentrum Prinsenhof	213.914
Stichting Opa's en Oma's Passen Op Een Huisdier	16.000
Stichting Open Arms	20.194
Stichting Open Mind	12.802
Stichting Opwijs Opvang	8.863
Stichting Opzoomer Mee Rotterdam	3.484.351
Stichting Ouderenhuisvesting Rotterdam	107.999
Stichting Pameijer	4.039.400
Stichting Parenting Coordination Nederland	-24.217
Stichting Pastoraat Oude Wijken Rotterdam-Zuid	15.600
Stichting Pendrecht Vooruit	125.000
Stichting Peuter&Co	-1.584
Stichting Platform Islamitische Organisaties Rijnmond (S.P.I.O.R.)	1.295.040
Stichting Plezier Op Straat	19.763
Stichting Praat	4.500
Stichting Present Rotterdam	49.860
Stichting Project Fearless	35.000
Stichting Prokino Kinderopvang	164.411
Stichting Public Food	28.600
Stichting Radar WMO diensten	1.467.800
Stichting Rijnmond Multicultureel Centrum	49.335

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stichting Rise Rotterdam	15.000
Stichting Rotterdam in Koor	28.644
Stichting Rotterdams Handwerk	19.331
Stichting Rotterdamse Douwers	174.350
Stichting Rotterdamse Munt	35.000
Stichting Rubii GG	110.864
Stichting Ruwe Diamant	8.206
Stichting 's Heeren Loo Zorggroep	20.000
Stichting Samen Ambitieus Rotterdams Onderwijs	25.196
Stichting Samen Ondernemend Leren Jeugd	1.155.635
Stichting SAMEN010	141.246
Stichting Samenwerkende Kerken in Nederland-Rotterdam	44.600
Stichting Samenwerking Christelijke Maatschappelijke Activering te Rotterdam	883.094
Stichting Schiezicht.info	22.500
Stichting School Got Talent	24.465
Stichting School Maatschappelijk Werk Rijnmond (SMWR)	3.158.687
Stichting Schouders Eronder	129.848
Stichting SeniorenStudent	42.877
Stichting Silver Line	52.500
Stichting Slachtofferhulp Nederland	256.929
Stichting Sociaal Werk Rotterdam en Rijnmond	4.407.029
Stichting SOL Samen Ondernemend Leren	573.698
Stichting Somali-Netherlands Cultural Association	27.375
Stichting SOMNL	131.269
Stichting Speeltuin De Feijenoordse Middenstip	16.500
Stichting Spirit 55+	9.175
Stichting STC-Group	197.983
Stichting Steunpunt Ontmoeting Educatie en Recreatie	21.384
Stichting Straatzorg Rotterdam	41.600
Stichting Super-Actief	4.871
Stichting TaalKracht TaalenT010	13.698
Stichting Talent Aan Zet	42.000
Stichting Talentz Skool	18.725
Stichting Team Toekomst	240.000
Stichting Theater Babel Rotterdam	100.000
Stichting Theaterwerkplaats voor Ouwe Rotten (TOR)	6.000

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Stichting Thuis in West	54.838
Stichting Timon	189.298
Stichting Unie van Vrijwilligers	1.079.476
Stichting VanHarte	30.625
Stichting Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond	2.229.365
Stichting Villa Pinedo	29.675
Stichting Villa Vonk	-503
Stichting Vitaal Pendrecht	62.362
Stichting VluchtelingenWerk Nederland	-5.029
Stichting Voedseltuin Rotterdam	31.229
Stichting Voice of All Women	196.173
Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Reformatorische Grondslag Driestar-Wartburg	54.134
Stichting voor Educatie en Beroepsonderwijs Zadkine	757.097
Stichting voor Interconfessioneel Basisonderwijs te Rotterdam eo	113.039
Stichting voor Protestants-Christelijk Basis en Orthopedagogisch Onderwijs	1.739.715
Stichting voor Vernieuwing en Participatie	12.200
Stichting Voorlichters Gezondheid	16.540
Stichting Vrienden van het Klooster (VK)	467.575
Stichting Vrijwilligerswinkel	318.130
Stichting We Are Concerned	25.000
Stichting Welzijn Doven Rotterdam e.o.	35.406
Stichting Who Am I ?!	151.817
Stichting Wijkalliantie IJsselmonde (SWI)	9.341
Stichting Wijkbus Alexander	200.869
Stichting Wijkbus Charlois	68.816
Stichting Wijkbus Feijenoord	177.308
Stichting Wijkbus Hoogvliet/Pernis	44.808
Stichting Wijkpastoraat Rotterdam West	55.870
Stichting wijkrestaurant Sjaantje	-6.449
Stichting Wijkstation	23.121
Stichting Wijkvervoer Hillegersberg/Schiebroek	30.801
Stichting Woonbron	49.999
Stichting Woonstad Rotterdam	40.022
Stichting Zorgbelang Inclusief	1.028.322
Stichting Zorgvrijstaat	124.875
Stichting ZuiderLokaal	50.000

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Theater in Feite	106.030
Thuismakers Collectief	18.319
Universiteit Leiden	49.958
V.O.F. Sanna	35.000
Van Veldhuizen Stichting	1.566.846
Veilig Verbinden	33.750
Vereniging Bewonersorganisatie Overschie	4.615
Vereniging De Pupillen	111.275
Vereniging Het Buurtatelier, Zwaerdecroonstraat, Rotterdam	283.118
Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs te Rotterdam en omgeving	587.096
Vereniging Wijkbus Groot IJsselmonde	64.000
Vereniging YMCA-Nederland	15.500
VesperCare B.V.	189.111
VvE Zonappartementen te Rotterdam	-1.145
WERELD KIDS B.V.	11.164
William Schrikker Stichting Jeugdbescherming & Jeugdreclassering	151.375
Woningstichting Ressort Wonen	25.803
Yes! Kinderopvang Ridderkerk B.V.	1.008
You Talentontwikkeling	34.869
Zonta Club Rotterdam	10.482
Totaal	**550.753.679**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Sustainable development goals

De SDG's (Sustainable Development Goals of Duurzame Ontwikkelingsdoelen) zijn zeventien doelen om van de wereld een betere plek te maken in 2030. De SDG's zijn afgesproken door de landen die zijn aangesloten bij de Verenigde Naties (VN), waaronder Nederland. Ook Rotterdam heeft de SDG's omarmd en heeft zich aangesloten bij de VNG-campagne 'Gemeenten 4 Global Goals'. In beleid en plannen zoals het Rotterdams Weerwoord, 'Uit de Knoop', Gezond010 en Veilig@Rotterdam zijn doelen en indicatoren opgesteld die een duidelijke relatie hebben met de SDG's. Ook bedrijven en organisaties in Rotterdam waaronder de Erasmus Universiteit, Hogeschool Rotterdam, Havenbedrijf Rotterdam, Unilever en Verstegen spices hebben de SDG's doorgevoerd in hun bedrijfsvoering.

Crisissen op het gebied van wonen, energie, klimaat en verdeling van de samenleving leggen extra druk op het realiseren van de ambities van onze stad. Het brede welvaartsbegrip en de duurzame ontwikkelingsdoelen kunnen dienen als gemeenschappelijke stip op de horizon voor alle partijen, in Rotterdam maar ook regionaal en (inter)nationaal, en bieden een gedeelde taal en helpen de krachten van partijen te bundelen. Zo versterken we de samenwerking met onze partners én vergroten we de kansen van Rotterdam om meer Europese subsidies te verwerven om samen te bouwen aan de toekomst van de stad.

Daartoe is een Rotterdamse rapportage over de duurzame doelen (internationaal heet dat een 'Voluntary Local Review' (VLR)) verschenen: een overzicht dat laat zien hoe Rotterdam ervoor staat op elk van de zeventien duurzame ontwikkelingsdoelen, wat de aanpak is om de situatie verder te verbeteren en welke inspirerende praktijkvoorbeelden van werken met SDG's er in de stad te vinden zijn.

In de Staat van de Stad legt de gemeente Rotterdam een link naar het brede welvaartsbegrip en de duurzame doelen: we brengen niet alleen de welvaart van de stad in kaart, maar juist ook het welzijn, alles wat mensen van waarde vinden. En dat niet alleen nu en hier, maar ook 'elders' en 'later'. We willen de negatieve consequenties van onze keuzes niet afwentelen op latere generaties of op plekken elders in de wereld. Zo geven we richting aan beleid en uitvoering en vertalen we een abstract en mondiaal verhaal, naar een Rotterdams verhaal met concrete doelen voor de stad.

De paragraaf Sustainable development goals en het jaarverslag van de gemeente Rotterdam

In onderstaande dwarsdoorsnede van het jaarverslag treft u een rapportage aan over de realisatie van SDG's gebaseerd op de rapportage in de begrotingsprogramma's. Bij elke SDG wordt aangegeven in welk begrotingsprogramma het uitgevoerde beleid is beschreven en welke bestaande collegetargets relevant zijn.

SDG 1 en 2: Geen armoede (SDG 1) en geen honger (SDG 2)

SDG 1 richt zich op het beëindigen van armoede in alle vormen. Doel in Rotterdam is minder armoede en schulden:

- We helpen meer Rotterdammers uit de problematische schulden.
- We beperken de gevolgen van het leven met financiële problemen door het bieden van inkomensondersteunende regelingen. Indien nodig wordt ondersteund met aanvullende begeleiding. Aandachtpunt is het meer centraal toegankelijk maken van het gemeentelijk hulpaanbod. Hiermee vereenvoudigen wij processen en verlagen wij de drempel voor hulpvragen.
- We zorgen ervoor dat minder Rotterdammers – en dus ook minder kinderen – leven in armoede. Met effectief en preventief beleid doorbreken we de intergenerationele 'armoedecirkel', zodat kinderen en jongeren een beter perspectief krijgen om zich gezond, veilig en kansrijk te ontwikkelen.
- Verder moet de energietransitie betaalbaar zijn voor alle Rotterdammers. Daarom ontzien we kwetsbare Rotterdammers bij maatregelen waarvoor bewoners moeten betalen.

In het beleidskader Roterdam voor iedereen, samen sterk tegen armoede en schulden 2023-2026 staan 10 doelen met bijbehorende acties en beoogde resultaten. Resultaten die zijn bereikt zijn onder meer:

- Doel is een stijging van het aantal partijen dat zich aansluit bij het gemeentelijk convenant vroegsignalering van schulden. Het aantal convenantpartners is op 31 december 2025 448.De gemeente zet in op vroegsignalering van Rotterdammers met schulden en op een groter bereik van inkomensondersteunende voorzieningen. Dat gebeurt door contact te zoeken met Rotterdammers met een (eventueel dreigende) betalingsachterstand. Basis hiervoor zijn signalen over betalingsachterstanden van huur, energie, zorgverzekering en water.
- De gemeente streeft naar een daling van de mediane schuld van Rotterdammers die ondersteuning van de gemeente krijgen. De mediane schuld was in 2022 € 19.765 en is in 2025 gedaald naar € 18.409.
- Per 1 januari 2025 zijn de voormalige afdelingen Kredietbank Rotterdam en Grip op Geldzaken samengevoegd tot één afdeling: Geldplein. Geldplein werkt gebiedsgericht en zoekt daarmee actief de samenwerking met (in)formele partijen in de gebieden op.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De stand van zaken van alle acties staat ook in de jaarlijkse voortgangsrapportage van het beleidskader Armoede en Schulden. Deze voortgangsrapportage over 2025 wordt in het tweede kwartaal van 2026 met de gemeenteraad gedeeld.
Begrotingsprogramma's: Armoede, schuldhulpverlening, integratie en samenleving. Zie ook: Zorg, welzijn en wijkteams, Sport en recreatie, Energietransitie

Collegetargets: Collegetarget vergroten instroom schuldhulpverlening. Op 31-12-2025 hebben er over de gehele collegeperiode 15.420 intakes plaatsgevonden. Dit betekent dat de collegetarget op dit onderdeel voor 98% is gerealiseerd. De eindstand voor het aantal schuldregelingen is 6.282. Dit betekent dat 77% van de target is behaald.

SDG 3: Goede gezondheid en welzijn

Doel is een gezonde stad: Rotterdammers van jong tot oud, ongeacht hun achtergrond, buurt of sociaaleconomische status kunnen een gezond en actief leven leiden. In 2040 zijn de gezondheidsachterstanden verkleind en hebben alle Rotterdammers meer levensjaren in goede gezondheid en ervaren hun gezondheid positiever dan in 2024. Samen met partners werkt de gemeente en GGD Rotterdam-Rijnmond aan gezondheid door verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving en leefstijl. De GGD Rotterdam-Rijnmond bevordert, beschermt en bewaakt de gezondheid van alle mensen in de regio Rotterdam-Rijnmond, met speciale aandacht voor mensen in kwetsbare situaties.

Uit de gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen 2024 blijkt dat Rotterdammers hun gezondheid positiever ervaren dan bij de laatste meting in 2022. In Rotterdam is het aandeel met een (zeer) goede gezondheid bij 18- t/m 64-jarigen en 65+'ers licht toegenomen.

Om de ervaren gezondheid te verbeteren en langer leven in goede gezondheid te ondersteunen is:

- In het voorjaar 2025 gestart met de implementatie van de nieuwe werkwijze rond het Rotterdamse SportfondsVolwassenen. Inwoners met een laag inkomen die een gezondheidsinterventie hebben afgerond, kunnen nu via de Rotterdampas bij een sportaanbieder sporten.
- De Rotterdamse alliantie gezondheidsvaardigheden opgericht. Deze zet zich in voor het verkleinen van gezondheidsverschillen.
- Een drietal Regisseurs Bewegen en Gezondheid gestart. Het doel is voldoende passend beweegaanbod voor ouderen en toeleiding naar dit aanbod o.a. vanuit de Val Niet Trainingen. I
- In 2025 is in samenwerking met Shareaty 226.000 kilo voedsel gered waarmee 452.000 (gezonde) maaltijden zijn bereid door diverse sociale (voedsel)initiatieven.

Met het programma Zorg, welzijn en wijkteams beschermt en bevordert de gemeente de gezondheid van Rotterdammers. Het programma richt zich er ook op dat Rotterdammers zich op alle levensterreinen zelfstandig kunnen redden, zo nodig met een beroep op familie, vrienden en buren. De gemeente zorgt voor passende ondersteuning en hulp voor Rotterdammers die dat nodig hebben. Verder bevordert de gemeente dat kinderen en jongeren kansrijk, veilig en gezond kunnen opgroeien.

- Er zijn 2 jongerenhubs geopend en er is geïnvesteerd in talentontwikkeling, in samenwerking met Productiehuis Flow, Who am I en digital Childrights.
- In 2025 is participatief onderzoek uitgevoerd in de jongerenhubs om inzichtelijk te maken wat de werkzame elementen zijn en hoe deze versterkt kunnen worden. Fysieke toegankelijkheid, bekende gezichten, midden in de wijk, ruimte voor meedoen door jongeren, gezien worden en een veilige omgeving zijn voorbeelden van werkzame elementen.
- Vanuit de actieagenda Goud voor Oud is ingezet op voldoende geschikte woningen, langer thuis wonen en innovatieve woon(zorg)concepten voor ouderen. De bouw van 9 nieuwe woon(zorg)concepten is gestart, het aantal Thuisplusflats is uitgebreid van 6 naar 20 en er zijn inmiddels in 15 complexen waar veel ouderen wonen sociale huismeesmeesters gestart. Verder hebben 1874 ouderen meegedaan aan een Val Niet Training, Thuis Onbezorgd Mobiel of Minder vallen Meer bewegen.Ook is ingezet op de bewezen effectieve interventie DemenTalent, waarbij mensen met dementie gekoppeld worden aan vrijwilligerswerk. Daarnaast zijn er dagactiviteiten, wandelmaatjes, de Sociale Benadering Dementie en psycho-educatie via het programma 'Beter Thuis met Dementie'. Vanuit de welzijnsopdracht wordt ingezet op niet-geïndiceerde dagbesteding in alle gebieden. Het Centrum voor Levensvragen heeft ook in 2025 ingezet op zingeving en rouwverwerking en gebruik gemaakt van zowel individuele als groepsinterventies.

Doel is ook het stimuleren van sport en bewegen. De gemeente stimuleert tot sportdeelname en begeleidt naar structureel sporten bij een sportaanbieder. Het aantal wekelijks sporters toegenomen naar 68%. Daartoe zijn talrijke inspanningen geleverd die zijn beschreven in het programma sport en recreatie.

Binnen het landelijke Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) werkt Rotterdam samen met verschillende partijen uit verschillende domeinen. Op basis van de Sportnota 2021+ en de motie 'Wedstrijdje Global Active City Label halen' streeft Rotterdam ernaar begin 2026 het Global Active City (GAC)-label te behalen. Met dit label in het vooruitzicht nodigt Rotterdam organisaties in de stad uit om sport en bewegen in te zetten voor het behalen van hun doelen. Dit label vergroot het netwerk en bereik van Rotterdam als actieve sportstad.

Gezond wonen en een klimaatneutraal gebouwde omgeving zijn uitgangspunten voor een toekomstbestendige stad. De gemeente levert, als toezichthouder op de basiskwaliteit van de bestaande woningvoorraad, in toenemende mate een bijdrage aan de toekomstbestendige stad. In

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

2025 is gewerkt aan kennisontwikkeling en acties voor een toekomstbestendige woningvoorraad. Dit gebeurde via verschillende sporen waaronder het funderingsloket, leeraanpakken en inzet bij NPRZ.

Begrotingsprogramma's: Volksgezondheid, Zorg, welzijn en wijkteams, Sport en recreatie, Bestaande stad. Zie ook programma's Cultuur en Energietransitie

Collegetargets:

- Collegetarget toename sportdeelname: stijging met 8% ten opzichte van de 62% in 2021-2022
- Collegetarget realisatie woon(zorg)concepten: 23 concepten gerealiseerd
- Collegetarget jeugdpreventie: in 2025 is het beoogde aantal van 5.000 deelnemers aan trainingen en cursussen voor de jeugd en/of hun ouders om bijvoorbeeld sociaal-emotionele vaardigheden of opvoedvaardigheden te verbeteren ruim overschreden met een realisatie van 9.138 deelnemers.

SDG 4: Kwaliteitsonderwijs

De gemeente voert haar wettelijke taken uit, zoals onderwijshuisvesting, leerlingenvervoer, voorschoolse educatie en de aanpak van voortijdig schoolverlaten. Voor voldoende en kwalitatief goede onderwijshuisvesting investeert de gemeente in een sterk en gevarieerd aanbod aan scholen in de buurt, en in toekomstbestendige schoolgebouwen.

Doel is ten eerste het vergroten van de deelname aan voorschoolse educatie. De samenwerking tussen wijkpartners is in 2025 versterkt, waardoor ouders makkelijker worden bereikt en vaker deelnemen aan laagdrempelige activiteiten. In 2025 is een stevige basis gelegd voor het wegnemen van financiële drempels, waardoor vanaf 2026 meer kinderen naar verwachting gebruik kunnen maken van voorschoolse educatie. Het NPRZ-gebied laat dit effect reeds zien: 1.140 peuters maakten daar tot oktober 2025 gebruik van het gratis aanbod.

Tweede doel is de aanpak van het aanhoudende personeelskort. In 2025 is de aantrekkelijkheid van Rotterdam als werkstad voor onderwijsprofessionals verder versterkt. Door werving van zij-instromers, ondersteuning van initiatieven die werkdruk verlagen, het vergroten van ontwikkelmogelijkheden via beurzen, én het verbeteren van praktische randvoorwaarden zoals parkeren en woonruimte, wordt het onderwijs ondersteund om personeel aan te trekken, te behouden en duurzaam inzetbaar te houden.

Derde doel is een betere aansluiting tussen onderwijs en zorg. In 2025 is de ondersteuning voor kinderen en jongeren versterkt: thuiszitters worden beter in beeld gebracht en begeleid naar passend onderwijs, er zijn zeven nieuwe innovatieklassen ingericht voor leerlingen die intensieve ondersteuning nodig hebben, en de samenwerking tussen onderwijs, welzijn en jeugdhulp is uitgebreid waardoor meer kinderen en gezinnen tijdig passende hulp krijgen.

Vierde doel is het verbeteren van de onderwijskwaliteit. In 2025 is de onderwijskwaliteit versterkt doordat alle scholen investeerden in bewezen effectieve interventies voor betere taal-, lees- en rekenvaardigheden. Scholen met een achterstandsscore hebben daarnaast via het educatief partnerschap de betrokkenheid van ouders vergroot en gezinnen beter bereikt. In het mbo is de aansluiting tussen vo, mbo en arbeidsmarkt verbeterd door diverse gerichte initiatieven, én is de positie van studenten in de stad versterkt onder andere door de oprichting van een brede studentenraad.

Met beleid op Cultuuronderwijs bevorderen we dat alle leerlingen in Rotterdam de kans krijgen zich creatief en cultureel te ontwikkelen, ongeacht het schooltype. Cultuuronderwijs draagt bij aan de benodigde 21e-eeuwse vaardigheden om te kunnen deelnemen aan de samenleving.

De gemeente stimuleert sporten en bewegen, onder andere door jeugd kennis te laten maken met sport en door laten stromen met inzet van bijvoorbeeld schoolsport010 en schoolsportverenigingen.

Begrotingsprogramma's: Onderwijs, Sport en recreatie, Cultuur

Collegetargets: Collegetarget Een schil om de School. Inmiddels nemen 121 scholen deel aan de Schil om de school.

SDG 6: Schoon water en sanitair

Doel is een schone stad met een buitenruimte waarvan bewoners gebruik kunnen maken. Daartoe wordt eens per 4 jaar een nota vervangingsinvesteringen en een nota onderhoud kapitaalgoederen opgesteld.Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) biedt een overzicht van de ontwikkelingen in het stedelijk watersysteem van Rotterdam. Kortgezegd bestaat dit systeem uit een samenhangend geheel van het rioolstelsel, de buitenruimte en het oppervlaktewatersysteem.

- Begin 2024 is de nota onderhoud kapitaalgoederen (2023-2027) vastgesteld door de Raad (Document RotterdamRaad - [23bb008037] Bijlage behorende bij 23bb008013 over Nota Kapitaalgoederen - iBabs Publieksportaal).
- Op 20 februari 2025 heeft de raad besloten om de looptijd van het GRP met 1 jaar te verlengen tot en met 2026 (25bb00855) om het mogelijk te maken het GRP en het Rotterdams Weerwoord te integreren tot het Water- en Klimaatadaptatieprogramma (WKP).

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- Op 16 december 2025 heeft het college van B&W het Water- en Klimaatadaptatieprogramma (WKP) (25bb009476) vastgesteld. Collegebrief over Water- en klimaatadaptatieprogramma (WKP) 2027-2030 RotterdamRaad - iBabs Publieksportaal.
- In 2025 is binnen het programma Open/Dicht een inventarisatie gemaakt van alle beweegbare bruggen en sluizen. Opvolgend is een programmaplanning gemaakt voor de duur van 10 jaar waarin de gemeente alle beweegbare bruggen en sluizen aanpakt.
- Ook zijn in 2025 meerdere kademuren onderhanden genomen, met extra focus op duurzaamheid en circulariteit.

Begrotingsprogramma: Beheer van de stad

Collegetargets: Geen

SDG 7: Betaalbare en duurzame energie

Rotterdam maakt werk van de energietransitie: een duurzaam energiesysteem, energietransitie in de gebouwde omgeving en mobiliteit en een duurzame haven en industrie.

Voor een duurzaam energiesysteem is in 2026 3,2 km2 zonnepanelen gerealiseerd en is in 2025 350 MW windenergie gerealiseerd, waarvan 300 MW in de haven. Verder is gewerkt aan alternatieve warmte - en koudeoplossingen en een robuust, adaptief en slim energiesysteem van transport, opslag en distributie

In de bebouwde omgeving is gewerkt aan energiebesparing en verduurzaming van de woningvoorraad en andere gebouwen. In 2025 heeft Rotterdam duurzame nieuwbouw verder verankerd in de dagelijkse bouwpraktijk. Doel is bovendien geen fossiele energie in de woningvoorraad per 2050. Daarbij is concernbrede en stadsbrede verduurzaming gefaciliteerd.

De energietransitie in mobiliteit wordt bereikt door beperking van de uitstoot van schadelijke stoffen met voor 2026 als inzet 20% schone passages binnen de ring. realisatie 2025 is 19,4%. In 2025 is het aantal openbare laadpunten is in 2025 uitgebreid van 7.203 naar 8.020. Op 1 januari 2025 heeft gemeente Rotterdam samen met 13 andere gemeenten een zero-emissiezone voor bestel- en vrachtauto’s ingevoerd. Sinds 1 juli handhaaft de gemeente op overtredingen. Inmiddels is 9% van de bestelbusjes en 15% van de vrachtwagens binnen de zone uitstootvrij. Verder is 61% van het eigen wagenpark van de gemeente is emissieloos. Daarmee wordt ruim 22% van de CO2 uitstoot vermeden ten opzichte van 2019. In 2025 zijn er 32 elektrische vuilniswagens besteld, die verspreid over 2026 in gebruik worden genomen.

Voor een duurzame haven en industrie versnellen we walstroom en stimuleren de verduurzaming van scheepvaart. Zo is op 31 maart 2025 is de walstroominstallatie van Cruise Port Shore Power aan de Holland Amerikakade officieel in gebruik genomen. Ook wordt gewerkt aan elektrificatie en energiebesparing van de industrie, maar zijn grote elektrificatieprojecten in de haven niet mogelijk door netcongestie. De gemeente voert een haven-lobby om de urgentie duidelijk te maken richting Den Haag.

Begrotingsprogramma: Energietransitie

Collegetargets: Geen

SDG 8: Eerlijk werk en economische groei

De gemeente Rotterdam richt zich op het versterken van het verdienvermogen van Rotterdam. Door te zorgen voor de juiste omstandigheden voor het bedrijfsleven komen banen beschikbaar voor Rotterdammers en regiobewoners. Het gaat daarbij om versterking van het ondernemersklimaat, een uitstekende gemeentelijke dienstverlening aan bedrijven en ruimte voor ondernemerschap. De gemeente Rotterdam steunt de ontwikkelingen in het mkb naar toekomstbestendig en innovatief ondernemerschap. Zo draagt het programma bij aan een sterk economisch vestigingsklimaat. In 2025 is € 2,93 miljard aan investeringen uitgelokt, wat 3.266 banen heeft opgeleverd. Hierbij neemt de gemeente de investeringen mee van bedrijven die zich in Rotterdam vestigen met met begeleiding door InnovationQuarter of Rotterdam Partners.

Voor een sterk ondernemersklimaat werkt de gemeente aan het bevorderen we de economische ontwikkeling van kansrijke sectoren, het versterken en spreiden van toerisme, horeca en hotels in de stad, het versterken van het investeringsklimaat door het aantrekken van bedrijven, congressen en talent en het faciliteren van een circulaire economie en energietransitie in stad en haven.

Met een groeiend aantal inwoners en de economische opgaven waar we voor staan, neemt de ruimtebehoefte van economische functies toe. Tegelijkertijd is er ruimte nodig voor woningbouw, energietransitie, voorzieningen en natuur. De gemeente zet in op aantrekkelijke winkelgebieden, innovatieve werkgebieden en toekomstbestendige werklocaties. In de collegeperiode 2022-2026 is behoud van de omvang m² bedrijfsruimte op het niveau van 1 januari 2022 gebleven. Dankzij deze target en het actieplan bedrijfsruimte worden meer dan voorheen transformaties van bedrijfspanden naar woningen tegengehouden. Daarnaast is in lopende projecten nieuwbouw en uitbreiding gestimuleerd, o.a. met subsidie voor maakbedrijven.

De sterke topsportpositie van Rotterdam willen we verzilveren voor de stad op sportief, economisch, toeristisch en maatschappelijk vlak. Rotterdam heeft in 2025 2 internationale topsportevenementen georganiseerd. Met daarbij veel aandacht voor randprogrammering en

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

maatschappelijke waarde voor de stad en de Rotterdammer. Met het cultuurbeleid willen wij een sterk en dynamisch cultureel klimaat realiseren zodat Rotterdam aantrekkelijk is voor bewoners, bedrijven en bezoekers. Zo is Rotterdam nu en op de lange termijn zowel nationaal als internationaal interessant als werk-, woon- en verblijfplaats, en als toeristische trekpleister.

Via het WerkgeversServicepunt Rijnmond (WSPR) ondersteunt de gemeente zowel het mkb als grotere ondernemingen bij personele vraagstukken. Momenteel zijn er meer vacatures dan beschikbaar personeel. De gemeente stimuleert daarom werkgevers om op een pragmatische manier personeel te werven, bijvoorbeeld door meer te kijken naar competenties dan formele kwalificaties. Daarnaast brengt de gemeente werkgevers en werkzoekenden op diverse manieren bij elkaar en maakt informatie over elkaar inzichtelijk. De focus ligt daarbij op maatschappelijk cruciale beroepen en de drie grote transities waar onze regio momenteel mee te maken heeft: digitalisering, energietransitie en de overgang naar een circulaire economie.

Rotterdammers die praktische belemmeringen ervaren om stappen te zetten gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid, participatie en het vinden van werk, kunnen rekenen op hulp van de gemeente. Dat gebeurt bij voorkeur in combinatie met op werk en leren gerichte activiteiten.

Rotterdammers in een kwetsbare situatie krijgen specifieke ondersteuning bij hun ontwikkeling. Het gaat om Rotterdammers met fysieke en/of psychische problematiek, jongeren, Rotterdammers met een licht verstandelijke beperking, ouderen, langdurig werklozen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie, statushouders en niet-uitkeringsgerechtigden. Om Rotterdammers met een arbeidsbeperking en/of langdurig werklozen aan het werk te helpen, zet Rotterdam Inclusief onder andere in op detachering van medewerkers met een SW- of Nieuw Beschut-indicatie bij reguliere werkgevers. We stimuleren werkgevers om meer aangepast werk te creëren voor onze doelgroep. Dat doen we door middel van het stimuleren van de beweging richting de impacteconomie, de Rotterdamse werkgelegenheidsparagraaf en social return.

Begrotingsprogramma's: Werk en inkomen, Economische Ontwikkeling, Energietransitie, Sport en recreatie, Cultuur

Collegetargets:

- Collegetarget naar 30.000 bijstandsuitkeringen: realisatie 2025 is 31.794
- Collegetarget handhaven bedrijfsruimte: in de collegeperiode 2022-2026 is de omvang m² bedrijfsruimte op het niveau van 1 januari 2022 gebleven.

SDG 9: Innovatie en duurzame infrastructuur

Rotterdam richt zich op de onderdelen van de economie waarin Rotterdam (internationaal en nationaal) een onderscheidende positie heeft of kan innemen en die bijdragen aan de verandering van de economie. Het gaat om de verandering naar een klimaatneutraal en circulair haven-industrieel complex, invoering van de waterstofeconomie, een sterk Life Sciences & Health cluster en de circulaire economie.

We werken aan een duurzaam, robuust, flexibel maar ook rechtvaardig energiesysteem. In de komende jaren ligt de focus met name op het elektriciteitsnet, waar ontwikkelingen zoals elektrificatie van vervoer, de warmtevraag maar ook industriële processen resulteren in capaciteitstekort op het net, ofwel netcongestie. Eind 2024 werd duidelijk dat heel Rotterdam te maken kreeg met netcongestie. In maart 2025 werd de Netcongestiescan samen met de herziening van de Rotterdamse Aanpak Netcongestie naar de gemeenteraad gestuurd. In korte tijd is duidelijk gemaakt wat de gevolgen van netcongestie zijn voor Rotterdamse ontwikkelingen. We werken samen met verschillende stakeholders, waaronder netbeheerder Stedin, om er enerzijds voor te zorgen dat we het elektriciteitsnetwerk ingepast krijgen in een steeds dichterbebouwde stad en anderzijds om samen slimme oplossingen te realiseren om de bestaande capaciteit van het net optimaal te gebruiken.

In de Omgevingsvisie Rotterdam staan opgaven voor de stad beschreven. De koers en hoofdkeuzes geven richting aan hoe de gemeente op deze opgaven inspeelt. Op basis van de in concept vastgestelde uitvoeringsstrategie van de Omgevingsvisie werkt de gemeente toe naar de definitieve versie. Vaststelling door het (huidige) college is verwacht in 2026. Wij werken verder aan nieuwe grote toekomstige ruimteclaims zoals een nieuwe of uitgebreide afvalwaterzuivering en een aantal grote transformatorstations voor de benodigde versterking van het elektriciteitsnetwerk.

Rotterdam werkt mee aan de Rijksprogramma's voor een goede ruimtelijke ordening, in aanloop naar de nieuwe Nota Ruimte van het Rijk. Onderdeel van de Rijksprogramma's zijn de uitwerking van het NOVEX-gebied Zuidelijke Randstad en het NOVEX-gebied Haven. Beide NOVEX-uitwerkingen hebben verder een directe relatie met toegekend geld van het Rijk voor de MIRT-verkenning Oude Lijn en de nieuwe Stadsbrug. Eind 2025 is de Havenvisie vastgesteld door de gemeenteraad. De Havenvisie verwijst vanzelfsprekend ook naar NOVEX.

Voor mobiliteit is ten eerste het doel dat een hoogwaardig ov op stedelijke en regionale schaal beschikbaar is. Opwaardering bestaande netwerk en aanleg van nieuwe verbindingen lost knelpunten op en geeft ruimte voor ontwikkelingen. Een modal shift naar ov en het creëren van snellere, directere verbindingen verbetert de stedelijke leefkwaliteit en vergroot de kansen op werk, onderwijs en sociale interactie. Met een nieuwe oeververbinding tussen Kralingen en Feijenoord/IJsselmonde, inclusief hoogwaardig openbaar vervoer en een nieuw treinstation bij Stadionpark verbeteren de beschikbaarheid van het ov. Toegankelijkheid van het ov bevorderen we door ov gratis te maken voor specifieke doelgroepen. Doel is ook goed bereikbare gebieden met een doorstroming die op peil blijft met gebruikmaking van nieuwe mobiliteitstechnologie. Dat gebeurt door een evenwichtige programmering, verdeeld over de verschillende stedelijke centra en het voorkomen of terugdringen van verwachte verkeershinder door werkzaamheden.

Voor wat betreft de bestaande infrastructuur wordt (vervangings-)onderhoud op tijd uitgevoerd op basis van de vastgestelde nota's en het Gemeentelijk Rioleringsplan. Hierbij nemen we de thema's circulair, duurzaamheid, biodiversiteit, klimaatadaptatie en participatie zoveel mogelijk

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

mee.

Begrotingsprogramma's: Stedelijke ontwikkeling, Economische ontwikkeling, Beheer van de stad, Energietransitie

Collegetargets: Geen

SDG 10 en 5: Ongelijkheid verminderen (SDG 10) en gendergelijkheid (SDG 5)

We willen discriminatie zoveel mogelijk voorkomen (acceptatie, kansengelijkheid) en de gevolgen ervan bestrijden (mentaal welzijn, emancipatie, empowerment). Rotterdammers zien dat de gemeente een bondgenoot is in de strijd tegen discriminatie. Rotterdamse inburgeraars participeren maximaal in de samenleving en beheersen zo snel mogelijk de Nederlandse taal.

In 2025 is het actieplan Samenleven in één stad 2024-2027 van papier naar praktijk gegaan, met concrete activiteiten rond inclusie, ontmoeting en discriminatiebestrijding. We hebben grote stedelijke initiatieven georganiseerd of ondersteund, zoals Faces of Rotterdam, Pride, het Jaar van de Vrouw en de herdenkingen van 50 jaar onafhankelijkheid van Suriname en Kaapverdië. Er zijn circa 100 stadsgesprekken georganiseerd met ruim 800 Rotterdammers, waarbij groepen die normaal weinig met elkaar spreken met elkaar in contact zijn gebracht. Op het thema woningmarktdiscriminatie is verdiepend onderzoek gedaan en zijn verhuurders aangesproken op hun verantwoordelijkheid, met vervolgacties richting naleving en handhaving. Daarnaast is structureel geïnvesteerd in contact met gemeenschappen bij spanningen in de stad, waardoor vertrouwen, dialoog en veiligheid beter zijn ondersteund.

De gemeente richt zich er ook op dat Rotterdammers zich op alle levensterreinen zelfstandig kunnen redden, zo nodig met een beroep op familie, vrienden en buren. De gemeente zorgt voor passende ondersteuning en hulp voor Rotterdammers die dat nodig hebben. Verder bevordert de gemeente dat kinderen en jongeren kansrijk, veilig en gezond kunnen opgroeien.

Verder zetten we erop in dat zoveel mogelijk Rotterdammers gaan en blijven sporten en bewegen en willen we bevorderen dat iedere Rotterdammer kunst en cultuur kan ervaren, beoefenen en beleven en daarmee cultuurparticipatie verhogen. Het is van belang dat cultuur toegankelijk is voor iedereen.

Begrotingsprogramma's: Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving, Zorg, welzijn en wijkteams, Sport en recreatie, Cultuur

Collegetargets: Geen

SDG 11: Duurzame steden en gemeenschappen

Het doel is een aantrekkelijke stad en prettige leefomgeving realiseren voor alle Rotterdammers. Met veerkrachtige wijken en een toekomstbestendige gebouwde omgeving.

Gezond wonen en een klimaatneutraal gebouwde omgeving zijn uitgangspunten voor een toekomstbestendige stad. De gemeente levert, als toezichthouder op de basiskwaliteit van de bestaande woningvoorraad, in toenemende mate een bijdrage aan de toekomstbestendige stad. Zo zijn in 2025 in totaal 802 woningen in kwaliteit verbeterd, waardoor het wooncomfort is toegenomen, achterstallig onderhoud is weggewerkt en de woningen beter voorbereid zijn op de toekomst. Met de aanpak Goed Huren en verhuren pakt de gemeente Rotterdam misstanden op de particuliere verhuurmarkt aan. 2025 was het jaar dat de handhavingsplicht voor gemeenten op de Wet betaalbare huur (Wbh) van kracht werd. Op 1 juli 2025 gold die plicht ook voor ‘oude’ huurovereenkomsten. In de korte tijd dat deze wet van kracht is hebben we afgelopen jaar 120 meldingen van te hoge huren geregistreerd.

Binnenstedelijke groei ontziet de buitengebieden en geeft meer draagvlak voor bestaande voorzieningen in de stad. Dit biedt tegelijk kansen voor betere verbindingen tussen bestaande wijken en de kleine kernen: ‘één stad gevoel’. Een gevolg van binnenstedelijk bouwen is toenemende druk op voorzieningen in de stad en de buitengebieden. De gemeente heeft gewerkt aan het garanderen van een planvoorraad van nieuwe woningbouwprojecten voor de middellange termijn, door voortgang te houden in de lopende gebiedsontwikkelingen zoals M4H, Brainpark en Stadionpark. Voor de Van Nelle knoop is gewerkt aan het opstellen van een ambitiedocument. Er zijn hiervoor meerdere participatierondes gedaan met belanghebbenden in het gebied. Van belang voor het gebied is de beslissing in het MIRT traject over de Oude Lijn en de komst van het station.

Rotterdam werkt met vereende krachten aan de bouwopgave van de stad. Een belangrijk onderdeel daarvan is het verlenen van bouwvergunningen en het zo efficiënt mogelijk maken van het vergunningverleningsproces. Hoe de stad eruitziet, vinden wij belangrijk. Om de ruimtelijke kwaliteit van de stad te bewaken, is er beleid in de vorm van de Welstandsnota Rotterdam en heeft de stad een commissie Omgevingskwaliteit en Cultureel Erfgoed.

Om fijn te kunnen leven in Rotterdam, maakt de gemeente de stad meer biodivers en groener. De ambities van programma Biodiversiteit en het Weerwoord zijn mede richtinggevend voor de invulling van projecten in de Groenagenda. In ‘stenige’ stadswijken verbetert en vergroent de gemeente de openbare ruimte. Verder zorgt zij voor betere pleinen met meer groen en groeiruimte voor bomen, betere wateropvang en nieuwe groene locaties in de wijken. We werken ook aan betere routes langs de rivieren, verlevendiging van de oevers door er functies aan toe te voegen,

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

verbetering en vergroening van verbindingen tussen wijken en door wijken heen, zodat er aantrekkelijke routes ontstaan voor beweging, ontmoeting en recreatie.

Voor het beheren en onderhouden van de openbare ruimte voert de gemeente het dagelijks beheer uit van de publieke (buiten-)ruimte en doet periodieke inspecties.De gemeente heeft ook in 2025 inspanningen geleverd op diverse vlakken met als doel het verminderen van zwerfafval en naastplaatsingen. Dat gebeurde o.a. door het plaatsen van 31 statiegeldbakken als pilot, het testen van vulgraadsensoren in afvalbakken en het leggen van de focus op de aanpak van peuken door een campagne in te zetten in meerdere wijken.

Verbetering van de (milieu)kwaliteit van de leefomgeving gebeurt door geluidsoverlast, luchtvervuiling en bodemverontreiniging terug te dringen en de kans te beperken op en het effect van milieu-incidenten bij het werken met en vervoeren van gevaarlijke stoffen. Eind 2025 heeft het college in een verkenning de procedure voor een Rotterdams programma luchtkwaliteit geschetst. De verkenning biedt inzicht in noodzakelijke maatregelen om in 2030 te voldoen aan de aangescherpte Europese normen. Met het programma verminderen we de risico's op vertraging van de bouwopgave. In december 2025 heeft het college het Actieplan Geluid 2025-2029 vastgesteld, gericht op het aanpakken van geluidhinder.

Begrotingsprogramma's: Bestaande stad, Beheer van de stad, Stedelijke ontwikkeling en Volksgezondheid

Collegetargets:

- Collegetarget woningbouw: tussen juli 2022 en 31 december 2025 is gestart met de bouw van 12.538 woningen.
- Collegetarget verminderen naastplaatsingen en zwerfafval: gemiddelde score op naatsplaatsingen en afval voor de 30 slechts scorende wijken niveau B of hoger. De realisatie eind 2025 is 82,79 % (79,77% in 2022).
- Collegetarget verbeteren verkeersveiligheid: 8 locaties verbeterd.

SDG 12: Verantwoorde consumptie en productie

In 2050 wil Rotterdam een afvalvrije en grondstoffenrijke stad zijn. Om dat te bereiken informeert, stimuleert en faciliteert de gemeente haar inwoners om grondstoffen zo goed mogelijk te scheiden. De gemeente maakt stapsgewijs de omschakeling van een lineaire naar een circulaire economie. Rotterdam Circulair draagt bij aan de transitie naar een groener, duurzamer, economisch veerkrachtiger, gezonder en schoner Rotterdam. Voor een overzicht van behaalde resultaten door Circulair kan het Voortgangsbeeld Rotterdam Circulair [25bb003657] of de Klimaatparagraaf worden geraadpleegd.

Vanuit het programma Economische ontwikkeling laten we het brede mkb meebewegen naar een schoon, innovatief en circulair ondernemerschap. Zowel het bestaande midden- en kleinbedrijf (mkb) als startende en groeiende bedrijven krijgt ondersteuning om zich voor te bereiden op de toekomst. Dit gebeurt door de organisatie van activiteiten voor en door ondernemers met als doel ondernemers te informeren, inspireren en activeren.

Begrotingsprogramma's: Beheer van de stad, Economische ontwikkeling, Energietransitie

Collegetargets: Geen

SDG 13: Klimaatactie

Rotterdam maakt werk van de energietransitie. We werken toe naar een klimaatneutraal en fossielvrij Rotterdam in en na 2050. Zo heeft Rotterdam in 2026 minder aardgasaansluitingen dan in 2022. In de lopende gebiedsaanpakken afgelopen zijn jaar 501 woningen aardgasvrij gemaakt door ze aan te sluiten op een warmtenet. Daarnaast ondersteunen de gemeente twee marktinitiatieven voor de aanleg en/of uitbreiding van een warmtenet, daarbinnen zijn het afgelopen jaar nog eens 160 woningen aardgasvrij gemaakt.

Rotterdam draagt bij aan de landelijke reductienorm van 55% in 2030 en zet voor het stedelijk gebied in op minimaal 25% CO2-reductie in 2025 ten opzichte van 1990. Rotterdam houdt nauwgezet de voortgang en omvang bij van de plannen richting 2030. Ook meten we de jaarlijkse uitstoot op het gehele Rotterdamse grondgebied. Voor de haven ondersteunen we met allerlei innovaties de ambities van het Rijk voor reductie in 2030. We versnellen procedures daar waar mogelijk met het Versnellingshuis. Per 2040 moet het stedelijk verkeer in Rotterdam vrij zijn van uitstoot van schadelijke stoffen. Al deze doelen haalt Rotterdam alleen in samenwerking met de partners in de stad en de nationale inspanningen vanuit het Rijk.

Er komt een organisatiebrede en stadsbrede verduurzaming. Het doel is dat binnen heel Rotterdam, zowel in de stad als in de ambtelijke organisatie, alle duurzaamheidsambities als vanzelf meegaan in de normale werkzaamheden. Dit gebeurt nu al bij bijvoorbeeld gebiedsontwikkeling en inkoop van gemeente Rotterdam. De gemeentelijke organisatie ontving in 2025 als eerste G4 gemeente het CO2-bewust certificaat niveau 5 op de CO2-Prestatieladder. Het gemeentelijke wagenpark is emissievrij in 2030. In 2025 daalde de uitstoot van het eigen wagenpark met ruim 6% ten opzichte van vorig jaar. 61% Van het eigen wagenpark van de gemeente is emissieloos. Daarmee wordt ruim 22% van de CO2 uitstoot vermeden ten opzichte van 2019. In 2025 zijn er 32 elektrische vuilniswagens besteld, die verspreid over 2026 in gebruik worden

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

genomen. De gemeente stuurt op verduurzaming van gemeentelijke bezittingen om zo bij te dragen aan de klimaatdoelstellingen van de gemeente. Dit doen we met maatregelen die passend zijn bij het object dat verduurzaamd moet worden, zoals bijvoorbeeld een circulaire aanpak, vergroening, zonnepanelen en aardgasvrij maken. Zo lagen er op 31 december 2025 in totaal 29.147 zonnepanelen op bezittingen van de gemeente Rotterdam.

Begrotingsprogramma's: Energietransitie, Bestaande stad en Beheer van de stad

Collegetargets: Collegetarget CO2 reductie. In 2024 was de CO2-uitstoot voor het stedelijke gebied 2,4 Mton, berekende de Milieudienst Rijnmond (DCMR) afgelopen september. Dit is een daling van 30% ten opzichte van 1990. De inschatting van de DCMR is dat in 2025 de uitstoot nog verder daalt naar 2,25 Mton, wat een daling van -35% ten opzichte van 1990 is.

SDG 14 en 15: Leven op het land (SDG 14) en leven in het water (SDG 15)

In een steeds drukkere stad is een prettige buitenruimte belangrijk. Daarom richten we ons op betere routes langs de rivieren, verlevendiging van de oevers door er functies aan toe te voegen, verbetering en vergroening van verbindingen tussen wijken en door wijken heen, zodat er aantrekkelijke routes ontstaan voor beweging, ontmoeting en recreatie.

Om fijn te kunnen leven in Rotterdam, maakt de gemeente de stad meer biodivers en groener. De ambities van programma Biodiversiteit en het Weerwoord zijn mede richtinggevend voor de invulling van projecten in de Groenagenda. In 'stenige' stadswijken verbetert en vergroent de gemeente de openbare ruimte. Verder zorgt zij voor betere pleinen met meer groen en groeiruimte voor bomen, betere wateropvang en nieuwe groene locaties in de wijken. Dit zorgt voor koelere buitenruimte in de zomer, een gezondere leefomgeving en minder kans op wateroverlast bij hevige regenbuien. Tegelijkertijd biedt het meer leefruimte en verbindingen voor plant en dier.

Met de groenagenda werkten we niet alleen aan 20 ha extra groen, ook met de andere doelstellingen van de groenagenda liggen we eind 2025 op schema, zoals:

- 31 klimaatadaptieve projecten gereed en 19 worden uitgevoerd in 2026;
- 620 straten gezamenlijk actief met groen in 2025 via Opzoomer Mee;
- 125 bewonersprojecten met groen uitgevoerd met budget van de wijkraden;
- Meer dan 40 hectare bijenlandschap aangelegd;
- 58 groenblauwe schoolpleinen heeft de stad in totaal en 13 pleinen zijn in voorbereiding.

Begrotingsprogramma's: Stedelijke ontwikkeling, Energietransitie en Beheer van de stad

Collegetargets: Collegetarget 20 ha meer groen, 26,9 hectare is gerealiseerd.

SDG 16: Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten

Veilig:

Wij werken aan een veilige stad waar iedereen zich thuis en welkom voelt. Samen met partners, bewoners en ondernemers werkt het college aan het minimaal handhaven van het huidige veiligheidsniveau en versterking daarvan waar dat nodig is.

Wijkveiligheid: de wijkraden hadden 127 acties opgesteld. Hiervan is 93.7% naar tevredenheid van die wijkraden afgerond. De focus lag op het aanpakken van zichtbare overlast en onveiligheid en de beleving van veiligheid. Dat gebeurt met de huisbezoeken aan overlastgevers en ouders, pleinenaanpak, de groepsaanpak, de aanpak woonoverlast, de Rotterdamse aanpak van verkeersasocialen, de inzet van mosquito's en cameratoezicht en het opleggen van bestuurlijke maatregelen. Dit gebeurde met de hulp van bewoners binnen Buurtpreventie, Buurt bestuurt en de wijkraad en met professionals van welzijns- en zorgpartijen, jongerenwerkers, stewards, boa's en politie. In 2025 heeft elke wijk een eigen wijkhandhaver. Ook wordt bij de werving en selectie van handhavers extra aandacht besteed aan hun rol als vast aanspreekpunt en herkenbaar gezicht in de wijk. Om bewoners beter te betrekken, zijn inloopspreekuren georganiseerd in de wijkhubs. Dit maakt het makkelijker om vragen te stellen en problemen te melden.

In geheel 2025 hebben zich binnen het geografisch gebied van de gemeente Rotterdam 225 incidenten excessief geweld voorgedaan, waarvan 168 explosies en 57 schietincidenten. Het totaal aantal incidenten is ten opzichte van 2024 enigszins stabiel gebleven. Het aantal schietincidenten is in vergelijking afgenomen; het aantal explosies kent een kleine toename. De inzet op de aanpak van dit fenomeen blijft onverminderd hoog. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met regiogemeenten en op landelijk niveau, via het Offensief Tegen Explosies. In 2025 is gemeentelijke inzet geleverd onder de thema's: bestuurlijke maatregelen, preventie, nazorg en onderzoek.

Ook in 2025 hebben de partners van de Port Alliance Rotterdam (PAR) zich ingezet om drugscriminaliteit in de haven aan te pakken. De gemeente heeft onder andere een rol in het weerbaar maken van Rotterdammers, waaronder jongeren en (toekomstige) havenmedewerkers, om te voorkomen dat zij zich (al dan niet bewust) laten lenen voor drugscriminelen bijvoorbeeld voor het uithalen van containers

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Maatschappelijke dreigingen: in 2025 heeft de gemeente zich gericht op het vergroten van de weerbaarheid van Rotterdammers tegen radicalisering, vergroten van kennis en adviseren van professionals over radicalisering en polarisatie, en het blijven inrichten van de persoonsgerichte aanpak radicalisering.

Begin 2025 is de regionale aanpak van digitale criminaliteit met de politie, het Openbaar Ministerie en de Veiligheidsalliantie Rotterdam vernieuwd en uitgebreid. Het nieuwe uitvoeringsprogramma Digitale Veiligheid (2025-2027) is goedgekeurd door het RVO.

Het aantal overvallen, straatroven en woninginbraken schommelt de afgelopen jaren rond een historisch laag niveau en is nog altijd veel lager dan in de jaren voor de coronapandemie (2019).

Dienstverlening:

De gemeente levert passende, eigentijdse en betrouwbare dienstverlening, met oog voor de menselijke maat. De manier van werken draagt bij aan herstel van het vertrouwen in de overheid. De overheidsinformatie vanuit het Stadsarchief is toegankelijk, bruikbaar en op orde. Dat levert een bijdrage aan een goed werkende democratie.

De gemeente zet zich in voor een betrouwbare en betrokken overheid voor alle Rotterdammers. Dit doet zij door de betrokkenheid van burgers, ondernemers en instellingen te vergroten bij het bepalen van het gemeentelijke beleid. Onder andere door uitvoering te geven aan Wijk aan Zet en het organiseren van een inclusief en laagdrempelig, stadsbreed participatieaanbod sluiten het beleid en de gemeentelijke activiteiten sluiten beter aan op de opgaven in de wijken. Daarnaast streeft de gemeente naar zorgvuldige, betrouwbare en toegankelijke verkiezingen.

Begrotingsprogramma's: Veiligheid, Dienstverlening, Bestuur, Overhead en Belastingen

Collegetargets:

- Collegetarget veilig: de voor heel Rotterdam geformuleerde target was om minstens de score van 2022 vast te houden, dus een VI van 110 of hoger. Dat is niet gelukt. Daarbij wordt opgemerkt dat de score op de VI in 2022 (ten tijde van de Corona-pandemie) de hoogste score (110) sinds 2014 was. Voor de vijf laagst scorende wijken van 2022 moest de score voor de uiteindelijke target 5 punten omhoog. In al deze wijken is de veiligheidsindex nu hoger dan in 2022. In drie van de vijf wijken voldoet de stijging aan de target en bij twee niet, daar is de stijging te beperkt.
- Collegetarget tevredenheid concerndienstverlening. Aan het eind van de collegeperiode 2023-2026 zijn minder Rotterdammers ontevreden over hun contact met de gemeente Rotterdam. Richtpunt: een daling van 30% van het percentage ontevreden (rapportcijfer 6 of lager) Rotterdammers in 2025 ten opzichte van 2020. Realisatie is een daling van 24%.
- Collegetarget wijk aan Zet: naar het oordeel van de wijkraad wordt 75% van de acties die opgenomen zijn in de wijkplannen gerealiseerd. De realisatie in 2025 is 81%.

SDG 17: Partnerschappen om de doelen te bereiken

Samenwerken gebeurt al sinds vele tientallen jaren in diverse nationale en internationale samenwerkingsverbanden op de in voorgaande hoofdstukken aan de orde gekomen beleidsterreinen. Rotterdam is geen eiland: samenwerking is onmisbaar om de beleidsdoelstellingen en doorbraken te realiseren. Daarom wordt beleid gezamenlijk of in samenspraak met veel verschillende bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere overheden gemaakt. Ook de uitvoering vindt vaak samen plaats.

Zo wordt binnen het Nationaal Programma Rotterdam Zuid ingezet op verdere verbetering van het onderwijs, het ondersteunen van werkzoekenden en het verminderen van het aantal mensen in de bijstand, voor meer cultuuraanbod en het verbeteren van de woningvoorraad, zodat sociale stijgers ook op Zuid blijven wonen.

Op regionaal niveau wordt o.a. samengewerkt op milieugebied (DCMR), werkgelegenheid (de Arbeidsmarktregio), Veiligheid (VRR, Zorg- en veiligheidshuis), openbaar vervoer en economisch vestigingsklimaat (Metropoolregio Rotterdam Den Haag), groene ruimte (recreatiegebieden), jeugd, (jeugdhulp Rotterdam Rijnmond) en gezondheid (GGD Rotterdam Rijnmond).

Op hoger schaalniveau vindt de samenwerking plaats o.a. in G4 verband en als lid van de VNG en de VZHG (Vereniging Zuid-Hollandse gemeenten). Internationale samenwerking zit in de genen van onze havenstad. Rotterdam heeft al jaren een actief internationaal programma en onderhoudt wereldwijd contacten en relaties en behartigt daarbij onze belangen. Onder andere bij de Europese Unie. Verder werken we samen met zuster- en partnersteden, in netwerken als Eurocities (ontstaan in 1986 in Rotterdam), het Comité van de Regio's, ICLEI, Global Resilient Cities, C40, U20 , EFUS (veiligheid) en TDA (transport decarbonisation alliance). Naast bestuurlijke inzet is Rotterdam ook op ambtelijk niveau (internationaal) actief en wordt Rotterdam als koploper op tal van terreinen gezien en gewaardeerd.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verbonden partijen

De paragraaf Verbonden Partijen geeft inzicht in de belangrijkste beleidsvoornemens en ontwikkelingen van rechtspersonen waarin de gemeente Rotterdam een financieel én bestuurlijk belang heeft. Deze rechtspersonen worden ook wel de ‘verbonden partijen’ genoemd. De beleidsvoornemens gaan over gemeentelijke deelname in nieuwe verbonden partijen, over het beheer en over de beëindiging van gemeentelijke deelname in bestaande verbonden partijen door liquidatie, afstoting of verkoop van een verbonden partij. Daarnaast biedt de paragraaf inzicht in de belangrijkste beleidsmatige ontwikkelingen, waaronder die te maken hebben met de borging van het Rotterdamse publieke belang en de belangrijkste risico’s. Tot slot geeft de paragraaf de ontwikkelingen weer van de vermogensposities en de nettoresultaten van alle verbonden partijen, en per beleidsprogramma staat aangegeven welk verbonden partij bijdraagt aan het programma.

Opbouw paragraaf Verbonden Partijen

Voor de Jaarrekening 2025 is de paragraaf Verbonden Partijen als volgt opgebouwd, waarbij waar nodig onderscheid gemaakt wordt qua type verbonden partij:

1. **Beleid en kaders**; geeft inzicht in de definiëring van verbonden partijen, de kaders vanuit het BBV en de beleidsuitgangspunten ten aanzien van enkele verbonden partijen die prominent voor de Rotterdamse publieke belangen zijn.;
2. **Lijst van verbonden partijen**, waar de kwalitatieve en kwantitatieve kerngegevens voor de jaarrekening 2025 per verbonden partijen worden weergegeven.
   Daarna wordt nader ingegaan op de verschillende type verbonden partijen die de gemeente Rotterdam kent.
   1. *vennootschappen*: overzicht van de nieuwe, te continueren en te beëindigen vennootschappen en de verwachte dividendstromen richting de gemeente Rotterdam;
   2. *stichtingen*: overzicht van de nieuwe, te continueren en te beëindigen stichtingen;
   3. *verenigingen*: overzicht van de nieuwe, te continueren en te beëindigen verenigingen;
   4. *gemeenschappelijke regelingen*: overzicht van de nieuwe, te continueren en te beëindigen gemeenschappelijke regelingen.

Beleid

Wettelijk kader - BBV

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is het college van burgemeester en wethouders verplicht om de gemeenteraad inzicht te geven in de relaties met rechtspersonen. Dit biedt de gemeenteraad de mogelijkheid om haar toezichthoudende rol te vervullen. Gemeentelijke deelname aan rechtspersonen is een manier om het publiek belang te dienen of een bepaalde publieke taak uit te voeren.

Als de gemeente zowel een *bestuurlijk* als een *financieel* belang heeft bij een bepaalde privaatrechtelijke of publiekrechtelijke rechtspersoon, dan is sprake van een verbonden partij. Daarnaast kan ook het college van burgemeester en wethouders besluiten een publiek of privaatrechtelijke organisatie als verbonden partij aan te merken. Bij privaatrechtelijke personen gaat het om deelnemingen, zoals een vennootschap, en bij publiekrechtelijke personen gaat het bijvoorbeeld om gemeenschappelijke regelingen.

Het BBV (in artikel 1, lid 1c en 1d) specificeert de begrippen bestuurlijk en financieel belang als volgt:

- *bestuurlijk belang*: zeggenschap door vertegenwoordiging van de gemeente in het bestuur van een organisatie, bijvoorbeeld in directie, Algemeen Bestuur, Dagelijks Bestuur of Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Het kan ook gaan om zeggenschap in de vorm van stemrecht;
- *financieel belang*: bij het financiële belang van de gemeente gaat het meestal om een gestort aandelenkapitaal, bijdragen aan bijvoorbeeld een fonds, verstrekte leningen of verleende garanties. De gemeente loopt financieel risico als ze zo’n beschikbaar gesteld bedrag niet terugkrijgt, bijvoorbeeld als de verbonden partij failliet gaat en daardoor niet aan haar verplichtingen kan voldoen. Als het financieel belang uitsluitend bestaat uit een subsidierelatie, dan is die rechtspersoon geen verbonden partij, maar een gesubsidieerde instelling.

De gemeente Rotterdam kent in totaal 37 verbonden partijen aan het eind van boekjaar 2025. Het gaat hierbij om 21 vennootschappen, 4 stichtingen, 3 verenigingen en 9 gemeenschappelijke regelingen. Per type verbonden partij wordt, later in deze paragraaf, nader toegelicht welke relaties worden aangegaan of verbroken.

Het BBV als kader voor de paragraaf

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Voor het opstellen van de paragraaf hanteert de gemeente het BBV als kader voor de te presenteren informatie over de verbonden partijen. Conform artikel 15 van het BBV is de gemeente verplicht inzage te bieden in:

1

a. de visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
b. de lijst van verbonden partijen, die wordt onderverdeeld in:

- verbonden partijen;
- stichtingen en verenigingen;
- gemeenschappelijke regelingen;
- vennootschappen en coöperaties;

2

In de lijst van verbonden partijen wordt tenminste de volgende informatie opgenomen:

a. de wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het publiek belang dat ermee gediend wordt;
b. het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
c. de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
d. de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
e. de eventuele risico’s, van de verbonden partij voor de financiële positie van de provincie onderscheidenlijk gemeente.

Lijst van verbonden partijen

Vennootschappen

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verbonden partijen - Vennootschappen	Taakveld	Soort	Status
Bank Nederlandse Gemeenten N.V.	Treasury	Vennootschap	Te continueren

Verbonden partijen - Vennootschappen	Taakveld	Soort	Status
Bank Nederlandse Gemeenten N.V.	Treasury	Vennootschap	Te continueren

Algemene gegevens	
Vestigingsplaats:	Den Haag
Publiek belang:	BNG Bank is opgericht (1914) om de kredietwaardigheid van gemeenten te versterken. De BNG kan gezien worden als een inkoopcombinatie van geld namens de gemeenten.
Bestuurlijk belang:	Door vertegenwoordiging van het college van B en W in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang:	Rotterdam heeft een belang van 0,58% in BNG Bank, bestaande uit 321.555 aandelen met een nominale waarde van 2,50 euro. BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Het solide risicoprofiel draagt zorgt voor relatief lage fundingkosten voor de bank, waardoor BNG lage tarieven kan bieden aan de klanten. De bank draagt daardoor duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen die het maatschappelijk belang dienen. De bank heeft toegang tot financieringsmiddelen tegen relatief scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Hier kleven weinig risico's aan. BNG Bank is een van 's werelds meest kredietwaardige banken, met de hoogst mogelijke credit ratings.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	In het halfjaarbericht van 2025 rapporteert BNG Bank een nettowinst van EUR 142 mln (1H24: EUR 158 mln).

Financiële gegevens	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
Boekwaarde	97	97	97
Netto resultaat:	294	254	172
Eigen vermogen per 31/12:	4.777	4.615	4.863
Vreemd vermogen per 31/12:	123.164	107.459	110.701

Energietransitiefonds Rotterdam	Milieubeheer - Duurzaam, bodem, geluid en handhaving	Vennootschap	Te continueren

Verbonden partijen - Vennootschappen	Taakveld	Soort	Status
Energietransitiefonds Rotterdam	Milieubeheer - Duurzaam, bodem, geluid en handhaving	Vennootschap	Te continueren

Algemene gegevens	
Vestigingsplaats:	Rotterdam
Publiek belang:	Verduurzaming van de productie, infrastructuur en gebruik van energie en het versterken van decirculaire economie in Rotterdam
Bestuurlijk belang:	Het college is vertegenwoordigd in de Algemene vergadering van Aandeelhouders
Financieel belang:	De gemeente heeft 100 mln. aan kapitaal toegezegd.
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	Het risico op afwaardering staat voor alle investeringsfondsen op ‘licht verhoogd’ vanwege de aard van de activiteiten (het verstrekken van leningen, garanties en/of risicodragend participeren) van dit specifieke type

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	deelnemingen. In de investeringsstrategie zijn de kaders vastgelegd waarbinnen het fondsmanagement investeringen mag verrichten
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	In 2025 heeft het energietransitiefonds meerdere investeringen gedaan en is het fonds inmiddels uit haar 'kinderjaren' (oprichting begin 2021). Om te zorgen dat het ETFR niet te snel haa middelen investeert, is bewust gekozen om in 2025 scherper om te gaan in de keuze om wel/niet te investeren, zodat de middelen temporeel verspreid worden en het ETFR kan blijven door investeren totdat er middelen terugvloeien naar ETFR wanneer ze haar participaties in de eerste investeringen verkoopt.

Financiële gegevens *Vast gestelde Jaarrekening nog niet beschikbaar, betreft concept cijfers	**Jaarrekening 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarrekening 2025***
Boekwaarde	51.741	52.515	52.515
Netto resultaat:	-3.499	617	-7.522
Eigen vermogen per 31/12:	35.205	55.123	29.183
Vreemd vermogen per 31/12:	79	243	39

Gemeenschappelijk Bezit Evides (GBE)	Treasury	Vennootschap	Te continueren

Verbonden partijen - Vennootschappen	**Taakveld**	**Soort**	**Status**
Gemeenschappelijk Bezit Evides (GBE)	Treasury	Vennootschap	Te continueren

Algemene gegevens	
Vestigingsplaats:	Rotterdam
Publiek belang:	De deelneming is voortgekomen uit het Drinkwaterleidingbedrijf Rotterdam (1874). Evides wint, zuivert en levert veilig en schoon drink- en industriewater aan 2,5 miljoen consumenten en bedrijven in Zuid-Holland-Zuid, Zeeland en op de Brabantse Wal.
Bestuurlijk belang:	Het college van B en W is vertegenwoordigd in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De waterkwaliteit is landelijk geregeld.
Financieel belang:	De gemeente Rotterdam bezit 936.398 aandelen tegen een nominale waarde van 0,05 euro.
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	GBE BV is houder van 50% aandelen in Evides NV. Onze gemeente heeft een belang van 50,6% in GBE. Het eigen vermogen van de onderneming is fors hoger dan de gemeentelijke boekwaarde; en de onderneming mag van de toezichthouder haar kosten doorberekenen in het tarief van de eindgebruiker. Het risico op een afwaardering is daarmee beperkt. Wel heeft Evides de komewnde jaren een forse investeringsopgave die solvalibiliteit onder druk zet, en dividenduitkeringen vanuit het drinkwaterbedrijf voorlopig niet mogelijk maakt. De dividenduitkering uit de Industriewateractiviteiten wordt vooralsnog doorgezet.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	Door woningbouw, klimaatverandering en vervuiling van onze bronnen, moet Evides steeds meer moeite doen om voldoende en goed drinkwaterte leveren . Zo investeert Evides nu al in de uitbreiding van het leidingnet om een mogelijkdrinkwatertekort in Midden-Zeeland rond 2030 te voorkomen. Daarnaast moet Evides in 2025 de afschrijvingstermijnen aanpassen en heeft de onderneming te maken met sterk gestegenprijzen van leveranciers. Bij elkaar leidt dit tot een tariefstijging in 2025 van € 3,11 per maand voor een huishouden met een verbruik van 100 m2 per jaar.

Financiële gegevens	**Jaarrekening 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarrekening 2025**
Boekwaarde	848	848	848
Netto resultaat:	53.300	60.300	nnb
Eigen vermogen per 31/12:	631.500	673.200	nnb

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Vreemd vermogen per 31/12:	878.600	915.000	nnb

Glazen Maas Exploitatie B.V.	Economische ontwikkeling	Vennootschap	Te beëindigen

Verbonden partijen - Vennootschappen	Taakveld	Soort	Status
Glazen Maas Exploitatie B.V.	Economische ontwikkeling	Vennootschap	Te beëindigen

Algemene gegevens	
Vestigingsplaats:	Rotterdam
Publiek belang:	Verdere stimulering van de open breedband markt in Rotterdam en daaraan gerelateerde bedrijvigheid in Rotterdam. Inmiddels heeft het college van B en W besloten dat ter borging van dit publieke belang, gemeentelijke betrokkenheid via het aandeelhouderschap niet langer noodzakelijk is.
Bestuurlijk belang:	Omdat de gemeente aandelen heeft, vertegenwoordigt het college van B en W de gemeente in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Eind 2024 is de (ambtelijke) bestuurder vervangen door een externe bestuurder.
Financieel belang:	Kapitaalstorting van 25.000 euro bij oprichting van de vennootschap.
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	De boekwaarde van Glazen Maas Exploitatie B.V. is beperkt en de aansprakelijkheid van de gemeente als aandeelhouder strekt nier verder dan dit bedrag. Het risico voor de gemeente is daarmee laag.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	In voorgaande jaren is besloten om de deelnemingen Glazen Maas Exploitatie en Glazen Maas Infrastructuur te beëindigen. Er heeft een onderzoek plaats gevonden wat van het Glazen Maas netwerk binnen de gemeente moet blijven en wat verkocht kan worden. In 2025 is door het college van B&W besloten om Glazen Maas Exploitatie BV en Glazen Maas Infrastructuur BV als geheel ter verkoop aan te bieden. In 2026 zal dit verkooptraject starten

Financiële gegevens	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
Boekwaarde	25	25	25
Netto resultaat:	32	nnb	nnb
Eigen vermogen per 31/12:	108	nnb	nnb
Vreemd vermogen per 31/12:	81	nnb	nnb

Glazen Maas Infrastructuur B.V.	Economische ontwikkeling	Vennootschap	Te beëindigen

Verbonden partijen - Vennootschappen	Taakveld	Soort	Status
Glazen Maas Infrastructuur B.V.	Economische ontwikkeling	Vennootschap	Te beëindigen

Algemene gegevens	
Vestigingsplaats:	Rotterdam
Publiek belang:	Verdere stimulering van de open breedband markt in en daaraan gerelateerde bedrijvigheid in Rotterdam. Inmiddels heeft het college van B en W besloten dat ter borging van dit publieke belang, gemeentelijke betrokkenheid via het aandeelhouderschap niet langer noodzakelijk is.
Bestuurlijk belang:	Omdat de gemeente aandelen heeft, vertegenwoordigt het college van B en W de gemeente in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Eind 2024 is de (ambtelijke) bestuurder vervangen door een externe bestuurder.
Financieel belang:	Omvang van de gedane kapitaalstorting van 395.000 euro bij oprichting van de vennootschap.
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	De boekwaarde van Glazen Maas Infrastructuur B.V. is beperkt en de aansprakelijkheid van de gemeente als aandeelhouder strekt nier verder dan dit bedrag. Het risico voor de gemeente is daarmee laag.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	In voorgaande jaren is besloten om de deelnemingen Glazen Maas Exploitatie en Glazen Maas Infrastructuur te beëindigen. Er heeft een onderzoek plaats gevonden wat van het Glazen Maas netwerk binnen de gemeente moet blijven en wat verkocht kan worden. In 2025 is door het college van B&W besloten om Glazen Maas Exploitatie BV en Glazen Maas Infrastructuur BV als geheel ter verkoop aan te bieden. In 2026 zal dit verkooptraject starten

Financiële gegevens	**Jaarrekening 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarrekening 2025**
Boekwaarde	125	125	125
Netto resultaat:	-7	nnb	nnb
Eigen vermogen per 31/12:	383	nnb	nnb
Vreemd vermogen per 31/12:	15	nnb	nnb

Havenbedrijf Rotterdam N.V.	Treasury	Vennootschap	Te continueren

Verbonden partijen - Vennootschappen	**Taakveld**	**Soort**	**Status**
Havenbedrijf Rotterdam N.V.	Treasury	Vennootschap	Te continueren

Algemene gegevens	
Vestigingsplaats:	Rotterdam
Publiek belang:	Borgen van de continuïteit en kwaliteit van de havenvoorzieningen en invloed op de ontwikkeling van het havenindustriële complex.
Bestuurlijk belang:	Vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en benoeming van de leden van de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen.
Financieel belang:	De boekwaarde van de uitgezette middelen (gestort agio en aandelenkapitaal) ter waarde van 327.144.000 euro.
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	Havenbedrijf Rotterdam N.V. is een financieel robuust bedrijf met een stabiele kasstroom.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	Het Havenbedrijf Rotterdam zag in 2025 een afname in de totale goederenoverslag, gedreven door dalingen in droge en natte bulk (zoals ijzererts, kolen, ruwe olie) door wereldwijde volatiliteit en importheffingen, terwijl containeroverslag in aantallen TEU groeide. Het bedrijfsresultaat van het Havenbedrijf zelf bleef stabiel, ondanks hogere personeels- en exploitatielasten, maar het nettoresultaat daalde licht. Investeringen liepen achter door onzekerheid bij bedrijven en het ontbreken van de juiste randvoorwaarden, wat leidde tot een lagere winst- en groeiverwachting voor het jaar.

Financiële gegevens	**Jaarrekening 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarrekening 2025**
Boekwaarde	4.058	6.450	6.450
Netto resultaat:	273.700	269.100	265.977
Eigen vermogen per 31/12:	4.694.500	4.822.400	4.804.793
Vreemd vermogen per 31/12:	1.567.613	1.615.400	1.383.418

ICOS Capital Fund 3 C.V.	Economische ontwikkeling	Vennootschap	Te continueren

Verbonden partijen - Vennootschappen	**Taakveld**	**Soort**	**Status**
ICOS Capital Fund 3 C.V.	Economische ontwikkeling	Vennootschap	Te continueren

Algemene gegevens

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Vestigingsplaats:	Hoofddorp
Publiek belang:	Voorzien in de regionale behoefte aan een innovatiefonds met ruime investeringscapaciteit voor bestaande bedrijven met groeipotentie om zo bij te dragen aan de doorontwikkeling van kansrijke cleantech ontwikkelingen in Rotterdam.
Bestuurlijk belang:	Op dit moment is de gemeente nog stille vennoot. De gemeente is voornemens in 2021 als stille vennoot (limited partner) toe te treden tot de commanditaire vennootschap en zal daarmee vertegenwoordigd zijn in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang:	Het financieel belang van de gemeente Rotterdam is 4.000.000,-. Het bedrag wordt per investering in delen opgevraagd en de kosten van het fonds worden per kwartaal opgevraagd.
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	Het risico op afwaardering staat voor alle investeringsfondsen op ‘licht verhoogd’ vanwege de aard van de activiteiten (het verstrekken van leningen, garanties en/of risicodragend participeren) van dit specifieke type deelnemingen.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	ICOS CF 3 heeft medio 2025 circa 18mln. aan investeringen uitstaan. Gedurende 2025 heeft ICOS meerdere investeringen gedaan.

Financiële gegevens *Jaarrekening nog niet beschikbaar	**Jaarrekening 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarrekening 2025***
Boekwaarde	4.000	4.000	4.000
Netto resultaat:	-5607	-5607	nnb
Eigen vermogen per 31/12:	16016	16016	nnb
Vreemd vermogen per 31/12:	1671	1671	nnb

ICOS Cleantech Earlystage fund II B.V.	Economische ontwikkeling	Vennootschap	Te continueren

Verbonden partijen - Vennootschappen	**Taakveld**	**Soort**	**Status**
ICOS Cleantech Earlystage fund II B.V.	Economische ontwikkeling	Vennootschap	Te continueren

Algemene gegevens

Vestigingsplaats:	Badhoevedorp
Publiek belang:	Ontwikkeling en stimulering van cleantechbedrijven (aanbieden van technologische oplossingen die gericht zijn op een schonere en veilige leefomgeving en daarmee een transitie faciliteren naar een duurzame economiesector) in het Clean Tech Delta-gebied (Rijnmond en Drechtsteden).
Bestuurlijk belang:	Vertegenwoordiging van het college van B en W in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang:	Deze deelneming vertegenwoordigd een boekwaarde van circa 2,2 mln. op de gemeentelijke balans.
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	Het risico op afwaardering staat voor alle investeringsfondsen op ‘licht verhoogd’ vanwege de aard van de activiteiten (het verstrekken van leningen, garanties en/of risicodragend participeren) van dit specifieke type deelnemingen.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	De investeringsperiode is geëindigd en de ondernemingen moeten voldoende groeien om verkocht te kunnen worden. Verwacht wordt dat het fonds in de komende jaren zal sluiten.

Financiële gegevens *Jaarrekening nog niet beschikbaar	**Jaarrekening 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarrekening 2025***
Boekwaarde	1.888	1.888	1.888
Netto resultaat:	-10	-10	nnb
Eigen vermogen per 31/12:	895	895	nnb

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Vreemd vermogen per 31/12:	3.713	3.713	nnb

InnovationQuarter B.V.	Economische ontwikkeling	Vennootschap	Te continueren

Verbonden partijen - Vennootschappen	**Taakveld**	**Soort**	**Status**
InnovationQuarter B.V.	Economische ontwikkeling	Vennootschap	Te continueren

Algemene gegevens	
Vestigingsplaats:	Den Haag
Publiek belang:	De gemeente Rotterdam wil op deze wijze de regionale economie stimuleren, in het bijzonder op het gebied van innovatie.
Bestuurlijk belang:	De gemeente heeft aandelen en zodoende vertegenwoordigt het college van B en W de gemeente Rotterdam in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang:	Kapitaalstorting van 3 mln euro en een jaarlijkse exploitatiebijdrage van 660.000 euro en 165.000 euro voor de (nog) niet in de exploitatiebijdrage geïntegreerde bijdrage Zuid-Hollands Investeringsplatform (ZIP). De gemeente heeft een extra kapitaalstorting toegezegd van 7,68 mln. vanuit de Eneco-middelen; deze kapitaalstorting is in 2023 uitgevoerd.
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	Het risico op afwaardering staat voor alle investeringsfondsen op ‘licht verhoogd’ vanwege de aard van de activiteiten (het verstrekken van leningen, garanties en/of risicodragend participeren) van dit specifieke type deelnemingen.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	InnovationQuarter (IQ) heeft in 2025 ingezet op een verscherpte strategie om in te spelen op de veranderende wereldmarkt en welke rol de regio Zuid-Holland hierin kan spelen qua kennis en kunde. Daartoe is een investeringsklimaat nodig die het mogelijk maakt voor ondernemers om hun technologieën te ontwikkelen.

Financiële gegevens *Cijfers van JR24 gehanteert.	**Jaarrekening 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarrekening 2025**
Boekwaarde	10.633	10.633	10.633
Netto resultaat:	-2.845	-1.148	nnb
Eigen vermogen per 31/12:	114.785	114785*	nnb
Vreemd vermogen per 31/12:	42.073	42073*	nnb

Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Drechtsteden Beheer N.V.	Treasury	Vennootschap	Te beëindigen

Verbonden partijen - Vennootschappen	**Taakveld**	**Soort**	**Status**
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Drechtsteden Beheer N.V.	Treasury	Vennootschap	Te beëindigen

Algemene gegevens	
Vestigingsplaats:	Dordrecht
Publiek belang:	De ROM-D Beheer N.V. is uitsluitend opgericht voor het beheer van andere vennootschappen, waaronder Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Drechtsteden C.V. Kil III.
Bestuurlijk belang:	Het college van B en W vertegenwoordigt de gemeente Rotterdam in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang:	Kapitaalstorting van 5.681 euro.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	ROM-D Beheer loopt geen commerciële risico's, waardoor het risico voor de gemeente beperkt is. De gemeente ontvangt geen dividend vanuit de vennootschap dus er is geen risico op missende dividendbaten. Voort is de boekwaarde met EUR6.000 beperkt te noemen en wordt er op basis van de huidge inzichten geen afboeking verwacht.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	De resultaten van ROM-D Beheer worden bepaald door de ontwikkelingen binnen de twee in beheer zijnde vennootschappen, waaronder Kil III C.V. Zie toelichting aldaar.

Financiële gegevens	**Jaarrekening 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarrekening 2025**
Boekwaarde	6	6	6
Netto resultaat:	nnb	nnb	nnb
Eigen vermogen per 31/12:	nnb	nnb	nnb
Vreemd vermogen per 31/12:	nnb	nnb	nnb

Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Drechtsteden Dordtse Kil III C.V.	Treasury	Vennootschap	Te beëindigen

Verbonden partijen - Vennootschappen	**Taakveld**	**Soort**	**Status**
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Drechtsteden Dordtse Kil III C.V.	Treasury	Vennootschap	Te beëindigen

Algemene gegevens

Vestigingsplaats:	Dordrecht
Publiek belang:	Ontwikkeling van de bedrijfsterreinen optimaal op elkaar af te stemmen en de betrokkenheid van de aanpalende regio bij de plannen te vergroten.
Bestuurlijk belang:	De directie van ROM-D C.V. wordt gevormd door ROM-D Beheer N.V. College van B en W wordt vertegenwoordigd bij de vergadering van vennoten.
Financieel belang:	Kapitaalstortingvan 561.155 euro.
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	Het financiële risico voor de gemeente Rotterdam is gering en beperkt tot de boekwaarde van EUR 0,5 miljoen. Op dit moment zijn er geen indicatoren waartoe tot afboeking van deze boekwaarde zou moeten worden besloten. Naar verwachting kan de gemeente Rotterdam in 2025 uittreden met een kleine positief resultaat.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	De belangrijkste doelstelling van de ROM-D is het meewerken aan het behoud en de creatie van werkgelegenheid, door via gebiedsontwikkeling werklocaties te ontwikkelen in de regio van Dordrecht. Dit betreffen veelal ontwikkelingen en herontwikkelingen van bedrijfsterreinen. De verwachting is dat in 2025 alle kavels zullen zijn uitgegeven. De gemeente wenst daarna uit te treden.

Financiële gegevens	**Jaarrekening 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarrekening 2025**
Boekwaarde	561	561	561
Netto resultaat:	nnb	nnb	nnb
Eigen vermogen per 31/12:	nnb	nnb	nnb
Vreemd vermogen per 31/12:	nnb	nnb	nnb

RET Infrastructuur B.V.	Treasury	Vennootschap	Te continueren

Verbonden partijen - Vennootschappen	**Taakveld**	**Soort**	**Status**
RET Infrastructuur B.V.	Treasury	Vennootschap	Te continueren

Algemene gegevens

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Vestigingsplaats:	Rotterdam
Publiek belang:	Verzelfstandiging van de RET werd bij wet gevorderd (Wp2000 in relatie tot openbare aanbesteding vervoersconcessies). Daarbij is het economisch eigendom in een aparte vennootschap ondergebracht, vanwege het publieke belang van de OV-infrastructuur en aan deze infrastructuur verbonden metro- en tramvoertuigen..
Bestuurlijk belang:	Het college van B en W heeft aandeelhoudersbevoegdheden, waaronder benoeming en ontslag van de directeur van RET Infrastructuur B.V.
Financieel belang:	Inbrengwaarde (boekwaarde) railinfrastructuur en strategische activa (metrostations).
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	De vennootschap werkt met een nulresutlaat, waarbij de kosten van beheer en onderhoud worden gedekt door een separate concessievergoeding van MRDH. Na de overdracht van de gemeentelijke leningportefeuille blijft het risico beperkt tot het ingebrachte eigen vermogen.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	De investeringen in beheer en onderhoud van de OV-infrastructuur en de railvoertuigen zijn volgens de voorwaarden van MRDH uitgevoerd.

Financiële gegevens	**Jaarrekening 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarrekening 2025**
Boekwaarde	0	0	0
Netto resultaat:	0	0	nnb
Eigen vermogen per 31/12:	14	14	nnb
Vreemd vermogen per 31/12:	597.295	550.000	nbb

RET N.V.	Treasury	Vennootschap	Te continueren

Verbonden partijen - Vennootschappen	**Taakveld**	**Soort**	**Status**
RET N.V.	Treasury	Vennootschap	Te continueren

Algemene gegevens

Vestigingsplaats:	Rotterdam
Publiek belang:	Verzelfstandiging van de RET werd bij wet gevorderd (Wp2000 in relatie tot openbare aanbesteding vervoersconcessies). Het publieke belang betreft een betrouwbaar, veilig en optimaal uitgevoerd (bereikbaar, tijdig) openbaar vervoer met een hoge kwaliteitsbeoordeling door de reiziger.
Bestuurlijk belang:	De gemeente Rotterdam is vertegenwoordigd in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang:	De gemeente heeft 99,2% van het geplaatste aandelenkapitaal tegen een totale waarde van 7,5 mln. euro.
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	RET geeft in opdracht van de MRDH uitvoering aan de Rail- en busconcessie Rotterdam e.o. De exploitatie van de vervoersconcessies wordt periodiek herijkt volgens de concessievoorwaarden. Voor onze gemeente blijft het financieel risico beperkt tot de inbreng bij de verzelfstandiging.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	De RET resultaten voor 2025 omvatten operationele wijzigingen zoals een vernieuwd tramnetwerk vanaf januari, nieuwe, langere metro's (90 meter) voor een betere reiservaring, hogere tarieven per 1 januari voor een sluitende business case en grote tramwerkzaamheden op het Hofplein; op financieel gebied zijn er nieuwe cao-afspraken met loonsverhogingen voor personeel, terwijl het bedrijf ook investeert in technologie (OVpay) en duurzaamheid, met aandacht voor mogelijke toekomstige bezuinigingen door het kabinet en de afgesproken bezuinigingen voor de sluitende business case doorvoert .

Financiële gegevens	**Jaarrekening 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarrekening 2025**
Boekwaarde	7.500	22.500	22.500
Netto resultaat:	3.728	-3.654	2.432

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Eigen vermogen per 31/12:	139.727	144.244	156.784
Vreemd vermogen per 31/12:	245.676	239.326	256.416

Royal Schiphol Group NV	Treasury	Vennootschap	Te continueren

Verbonden partijen - Vennootschappen	**Taakveld**	**Soort**	**Status**
Royal Schiphol Group NV	Treasury	Vennootschap	Te continueren

Algemene gegevens	
Vestigingsplaats:	Schiphol, Haarlemmermeer
Publiek belang:	Als nationale (Schiphol) en regionale (Rotterdam The Hague Airport) luchthaven Nederlandse en Rotterdamse burgers optimaal en duurzaam blijven verbinden met de rest van de wereld en op een verantwoorde wijze (rekening houdend met stakeholders, omwonenden en natuur) een bijdrage te leveren aan de welvaart en welzijn van Nederland en Rotterdam.
Bestuurlijk belang:	Het college van B&W is vertegenwoordigd in de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang:	4.099 aandelen A tegen een nominale waarde van 454 euro.
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	De boekwaarde van Royal Schiphol Group (RSG) op de financiële balans van de gemeente is € 1,2 mln. Het risico op waardevermindering (afboeking) van de gemeentelijke boekwaarde is nihil. Reden hiertoe is dat de reële marktwaarde van RSG hoger is dan de gemeentelijke boekwaarde. Daarnaast kent RSG een gezonde kredietwaardigheid (credit rating Short term S&P van A-) met een degelijke financiële- en vermogenspositie, hetgeen een afboeking niet waarschijnlijk maakt. Een punt van aandacht is de tariefstijging en de hoge capex kosten op de financiële positie. RSG zit nu in een fase waarin ze haar financiële positie tracht te versterken. Om die reden is tot eind 2024 gesproken over het dividendbeleid over 2025. Voorlopig staat het dividend nog op 0 geraamd in de begroting van 2025.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	De Royal Schiphol Group rapporteerde een groei in zowel het aantal reizigers als de financiele prestaties.Qua winstontwikkeling verwacht Schiphol de winst bijna te verdubbelen.De goede financiele prestaties leidde in 2025 tot een kredietwaardigheid van A+ en het besluit om na Covid weer een dividendpercentage uit te keren. Dit keer van 30% ipv 60% door de grootschalige investeringen van ca. €10 miljard de komende jaren om de infrastructuur te verbeteren en de capaciteitsknelpunten weg te nemen.

Financiële gegevens	**Jaarrekening 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarrekening 2025**
Boekwaarde	1.164	1.164	1.164
Netto resultaat:	280.800	245.000	539.000
Eigen vermogen per 31/12:	3.900.000	3.447.000	4.420.000
Vreemd vermogen per 31/12:	5.247.000	4.900.000	4.792.000

Sportbedrijf Rotterdam B.V.	Treasury	Vennootschap	Te continueren

Verbonden partijen - Vennootschappen	**Taakveld**	**Soort**	**Status**
Sportbedrijf Rotterdam B.V.	Treasury	Vennootschap	Te continueren

Algemene gegevens	
Vestigingsplaats:	Rotterdam
Publiek belang:	Uitvoering van de taken op het gebied van sportvoorzieningen en van sport- en recreatieve programmering (hoofdlijnenbesluit College).

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bestuurlijk belang:	De gemeente Rotterdam is enig (100%) aandeelhouder. College van B&W is vertegenwoordigd in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang:	Kapitaalstorting van de gemeente Rotterdam ter waarde van 6.551.000 euro.
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	Nadat in 2022 en 2023 de resultaten onder druk stonden, met name als gevolg van hoge energiekosten, is in 2024 (en naar verwachting 2025) met winst afgesloten. Het Sportbedrijf heeft de afgelopen jaren fors geinvesteerd in energiebesparende maatregelen om de energielasten te drukken en de CO2 uitstoot te verminderen. Een groot deel van de basisbegroting (ca. 80% wordt gedekt door de afgesproken prestatievergoeding vanuit de gemeente. Het behalen van de prestatiecriteria en de opdrachtverstrekking zijn de grootste risico's voor de organisatie. Er is een aanzienlijk aandeel in omzet derden, daartegenover staan kosten voor huur en personeel. Projecten BV komt in 2025 uit op een bescheiden winst.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	In 2025 is het Sportbedrijf bezig geweest met de overname van het Topsportcentrum Rotterdam, per 1 januari neemt het sportbedrijf de exploitatie hiervan op zich. Er loopt een programma om de ICT op orde te krijgen, de verouderde systemen zijn in sommige gevallen niet koppelbaar en worden herzien. Vanwege wetgeving op het gebied van waterkwaliteit en duurzaamheidsmaatregelen moest het verouderde zwembad Overschie niet ultimo 2025 sluiten, er loopt een onderzoek naar de mogelijkheden om dit zwembad alsnog te openen in om de periode tot de nieuwbouw van het nieuwe zwembad in Overschie te overbruggen.

Financiële gegevens *Niet beschikbaar, daartoe JR24 gebruikt	**Jaarrekening 2024**	**Begroting 2025***	**Jaarrekening 2025**
Boekwaarde	6.551	6.551	6.551
Netto resultaat:	888	888	143
Eigen vermogen per 31/12:	11.354	11.354	11.247
Vreemd vermogen per 31/12:	23.159	23.159	19.936

Stadsherstel Historisch Rotterdam N.V.	Treasury	Vennootschap	Te continueren

Verbonden partijen - Vennootschappen	**Taakveld**	**Soort**	**Status**
Stadsherstel Historisch Rotterdam N.V.	Treasury	Vennootschap	Te continueren

Algemene gegevens

Vestigingsplaats:	Rotterdam
Publiek belang:	Stadsherstel Historisch Rotterdam NV heeft tot doel het op een maatschappelijk en economisch verantwoorde wijze aankopen, renoveren, en exploiteren van monumentale en beeldbepalende gebouwen in Rotterdam.
Bestuurlijk belang:	Het college van B en W is vertegenwoordigd in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en heeft het benoemingsrecht voor een van de zes commissarissen.
Financieel belang:	15.470 aandelen van elk nominaal 100 euro.
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	Stadsherstel laat al jaren een stabiel positief financieel resultaat zien. Ten opzichte van de doelstelling van de vennootschap en in relatie tot de activiteiten, is de risicobeheersing met name gericht op de bezettingsgraden van het onroerend goed, solvabiliteit, kwaliteit van restauratieprojecten en regelgeving. De directie is van mening dat genoemde risico’s in voldoende mate worden beheerst. Deze risico’s worden ook elk kwartaal door de raad van commissarissen gemonitord.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	Stadsherstel heeft in 2025 een aanvraag gedaan bij de commissie aanwending verkoopopbrengst Eneco voor de aankoop en restauratie van drie monumenten.

Financiële gegevens	**Jaarrekening 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarrekening 2025**
Boekwaarde	1.747	2.347	nnb

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Netto resultaat:	507	nnb	nnb
Eigen vermogen per 31/12:	20.353	nnb	nnb
Vreemd vermogen per 31/12:	12.583	nnb	nnb

Stedin Holding N.V.	Treasury	Vennootschap	Te continueren

Verbonden partijen - Vennootschappen	**Taakveld**	**Soort**	**Status**
Stedin Holding N.V.	Treasury	Vennootschap	Te continueren

Algemene gegevens	
Vestigingsplaats:	Rotterdam
Publiek belang:	Het bezit is voortgekomen uit de fusie van het voormalig Rotterdamse Gemeentelijk Energie Bedrijf (GEB, opgericht 1879). met energie- en netwerkbedrijven van andere (omliggende) gemeenten en verzelfstandiging van het bedrijf.Het publiek belang is dat Stedin zorg draagt voor het aanleggen, beheren en onderhouden van de energienetten. Ook minimaliseert Stedin de uitval of onderbreking van de energievoorziening.
Bestuurlijk belang:	Vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en voorzitterschap van de Aandeelhouderscommissie van Stedin
Financieel belang:	De gemeente Rotterdam bezit 1.575.145 aandelen met elk een nominale waarde van 100 euro. Daarnaast heeft de gemeente Rotterdam 131.852 cumulatief preferente aandelen met elk een nominale waarde van 100 euro. Het aandeelhoudersbelang van de gemeente Rotterdam bedroeg op per ultimo 2025 27,7%.
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	Stedin kent een negatieve vrije kasstroom. Dit komt door de grote investeringen die worden gedaan. Op termijn zal de sterke investeringsbehoefte ertoe leiden dat de credit rating van Stedin, en de ondergrens van A-, onder druk komt te staan. Daarmee zal op termijn een nieuwe kapitaalbehoefte ontstaan. Naar verwachting zal deze situatie zich in 2029 voordoen.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	Stedin investeert sterk in het elektriciteitsnet. Daarmee gaat een forse opschaling in personeel gepaard. Het elektriciteitsnet wordt zwaar belast ('netcongestie'), en met toenemende druk op uitbreidingsinvesteringen moeten soms lastige keuzes gemaakt worden omdat niet alle gewenste investeringen tijdig kunnen plaatsvinden. Dit vanwege schaarste aan technisch geschoold persooneel, ruimte en soms ook materialen. Door het bijbouwen van het net neemt het aantal assets dat moet worden beheerd neemt ook toe. In 2024 is een aanpassing op de strategie goedgekeurd waardoor Stedin meer kan inzetten op Warmte, door middel van dochteronderneming NetVerder. Door de inzet van warmtenetten in het totale energiesysteem kan de belasting van het elektriciteitsnet worden verminderd en netcongestie worden beperkt.

Financiële gegevens	**Jaarrekening 2024**	**Begroting 2025***	**Jaarrekening 2025**
Boekwaarde	63.916	63.916	63.916
Netto resultaat:	158.000	242.000	nnb
Eigen vermogen per 31/12:	3.370.000	3.502.000	nnb
Vreemd vermogen per 31/12:	5.704.000	6.462.000	nnb

Stadion Feijenoord		Vennootschap	Te continueren

Verbonden partijen - Vennootschappen	**Taakveld**	**Soort**	**Status**
Stadion Feijenoord		Vennootschap	Te continueren

Algemene gegevens	
Vestigingsplaats:	Rotterdam

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Publiek belang:	Het aandeelhouderschap is ontstaan vanuit de conversie van een achtergestelde lening uit 1994 ten behoeve van de renovatie van De Kuip. Het (nieuwe) stadion speelt een belangrijke rol in de voorgenomen gebiedsontwikkeling in Feyenoord. Daarnaast is het voor Rotterdam belangrijk om een multifunctionele evenementenlocatie in de stad te hebben.
Bestuurlijk belang:	De gemeente heeft als houder van één aandeel in beperkte mate zeggenschap in de aandeelhoudersvergadering (0,02%).
Financieel belang:	Aan het preferente aandeel van de gemeente is een agioreserve van 7,9 mln. euro verbonden.
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	Er is de afgelopen jaren fors geinvesteerd in de plannen voor een nieuw stadion, en corona heeft een zeer forse impact gehad op de inkomsten. Uiteindelijk is besloten voor geen nieuw stadion, maar een verbouwing/vernieuwing van het huidige.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	Het minimale resultaat en negatieve eigen vermogen heeft geen directe impact op de boekwaarde van het preferente aandeel. De gemeente is in gesprek met de directie van Stadion omtrent het gemeentelijke aandeelhouderschap in Stadion Feijenoord en de toekomst hiervan.

Financiële gegevens* Cijfers gebaseerd op het jaarverslag 2024-2025 (Stadion Feijenoord werkt met een gebroken boekjaar)	**Jaarrekening 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarrekening 2025**
Boekwaarde	7.941	7.941	7.941
Netto resultaat:	4.448	nnb	9.559
Eigen vermogen per 31/12:	-10.703	nnb	-1.143
Vreemd vermogen per 31/12:	34.697	nnb	19.117

Swanbridge Capital B.V.	Treasury	Vennootschap	Te continueren

Verbonden partijen - Vennootschappen	**Taakveld**	**Soort**	**Status**
Swanbridge Capital B.V.	Treasury	Vennootschap	Te continueren

Algemene gegevens	
Vestigingsplaats:	Rotterdam
Publiek belang:	De gemeente hecht aan het innovatieklimaat in de stad, in het bijzonder rond de medische zorg. De gemeente ondersteunt de Life Science- sector door voldoende investeringskapitaal beschikbaar te stellen voor start-ups in een vroege fase van productontwikkeling, via Swanbridge Capital levert de gemeente hier zijn bijdrage aan.
Bestuurlijk belang:	Vertegenwoordiging van het college van B en W in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en het benoemingsrecht van één lid van de Investor Board.
Financieel belang:	Het totale gemeentelijke commitment bedraagt 1 mln euro; met dit bedrag bezit de gemeente 24,69% van de aandelen.
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	Het risico op afwaardering is voor alle investeringsfondsen ‘licht verhoogd’ vanwege de aard van de activiteiten (het verstrekken van leningen, garanties en/of risicodragend participeren) van dit specifieke type deelnemingen. Het meest recente kwartaalrapport geeft geen aanleiding tot afwaardering.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	Swanbridge Capital zit in de afrondede fase als investeringsfonds; ze investeert niet meer in nieuwe activiteiten, maar beheert enkel nog haar lopende portefeuille. Daarbij kijkt het fonds naar kopers voor de huidige investerings, om zo richting de exit-fase te gaan van het fonds als geheel.

Financiële gegevens * Jr25 nog niet beschikbaar	**Jaarrekening 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarrekening 2025***
Boekwaarde	475	536	475
Netto resultaat:	-120	nnb	nnb

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Eigen vermogen per 31/12:	952	nnb	nnb
Vreemd vermogen per 31/12:	1845	nnb	nnb

Erasmus MC Biomedical Fund BV	Treasury	Vereniging	Te beeindigen

Verbonden partijen - Vennootschappen	**Taakveld**	**Soort**	**Status**
Erasmus MC Biomedical Fund BV	Treasury	Vereniging	Te beeindigen

Algemene gegevens

Vestigingsplaats:	Rotterdam
Publiek belang:	Erasmus MC Biomedical Fund BV is op 8 februari 2007 oppgericht en heeft een levensduur van 8 jaar en een ivnesteringsperiode van 4 jaar. In de aandeelhoudersvergadering te 15 februari 2017 is besloten tot afbouw van de activiteiten van het fonds - het fonds wordt zo spoedig mogelijk, zij het op een gecontroleerde wijze, geliquideerd, om de aandeelhouders optimaal rendement te bezorgen.Het fonds had als doelstelling om innovatieve medische investeringen te faciliteren middels durf kapitaal te faciliteren.
Bestuurlijk belang:	Gemeente Rotterdam bezit 34,2% van de aandelen.
Financieel belang:	Er resteert geen boekwaarde op de gemeentelijke balans.
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	Er is geen boekwaarde meer. Mocht er uit dit fonds nog een opbrengst komen dan is dat een meevaller voor de gemeente.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	In 2026 zal het fondsmanagement zich verder inspannen om het fonds tot een (positief) einde te brengen - dit zit met name op het verkopen van de laatste investering in de portfolio en eventuele opbrengsten te verdelen tussen de aandeelhouders.

Financiële gegevens *JR25 nog niet beschikbaar	**Jaarrekening 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarrekening 2025***
Boekwaarde	0	0	0
Netto resultaat:	1	nnb	nnb
Eigen vermogen per 31/12:	298	nnb	nnb
Vreemd vermogen per 31/12:	2	nnb	nnb

StadshavensOntwikkelingsFonds voor Innovatie & Economie C.V.	Economische ontwikkeling	Vennootschap	Te continueren

Verbonden partijen - Vennootschappen	**Taakveld**	**Soort**	**Status**
StadshavensOntwikkelingsFonds voor Innovatie & Economie C.V.	Economische ontwikkeling	Vennootschap	Te continueren

Algemene gegevens

Vestigingsplaats:	Rotterdam
Publiek belang:	Bijdragen aan vastgoed voor ondernemers met een maatschappelijke impact, een aantrekkelijker en gedifferentieerd woonmilieu, en het borgen van voldoende bedrijfsruimte in Rotterdam.
Bestuurlijk belang:	De gemeente heeft zeggenschap binnen de Commanditaire Vennootschap uit hoofde van de gesloten samenwerkingsovereenkomst en heeft zeggenschap door zittingname in het toezichthoudende Investeringscomité.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Financieel belang:	Het fonds is tot op heden gevoed met subsidiemiddelen. De gemeente heeft in 2025 een kapitaalstorting van € 7,1 miljoen toegezegd voor het investeringsdoel 'bedrijfsruimte'.
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	Omdat het fondsvermogen is gevoed met Europese subsidiemiddelen i.p.v. kapitaalstortingen is de gemeentelijke boekwaarde tot op heden nihil. Negatieve fondsresultaten raken de gemeentelijke financiën daarmee niet.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	Eind 2024 is de nieuwe investeringsstrategie vastgesteld - deze nieuwe strategie brengt meer focus op de hele stad Rotterdam en ruimte / Vastgoed. 2026 staat in het teken van het verder uitvoeren van deze strategie, om zo bij te dragen aan de doelen omtrent i) vastgoed voor ondernemers met maatschappelijke impact, ii) toekomstbestendig en gedifferentieerde woningvoorraad en iii) borgen van voldoende bedrijfsruimte aanbod in Rotterdam. Fondsbeheerder SVn is in nauw contact met de gemeente over de voortgang op deze doelen.

Financiële gegevens *JR25 nog niet beschikbaar	**Jaarrekening 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarrekening 2025***
Boekwaarde	0	0	0
Netto resultaat:	142	-235	nnb
Eigen vermogen per 31/12:	15.146	14.769	nnb
Vreemd vermogen per 31/12:	126	0	nnb

Vennootschappen kennen verschillende vormen: een besloten, naamloze of commanditaire vennootschap. Als de gemeente aandelen in een vennootschap heeft, neemt de gemeente op die manier deel in het aandelenkapitaal. Een dergelijk financieel belang met een derde rechtspersoon is pas een verbonden partij als de gemeente tevens een bestuurlijk belang heeft. Dit kan door een vertegenwoordiging in het bestuur of de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, het hebben van stemrecht en zo meer.

In de tabel hierboven wordt nadere informatie gegeven voor de vennootschappen waarin de gemeente Rotterdam een aandeelhouderschap kent. De tabel biedt per vennootschap inzicht in de naam, vestigingsplaats, en in de publieke, bestuurlijke en financiële belangen. Conform artikel 15 van het BBV biedt de tabel daarnaast inzicht in de ontwikkeling van de boekwaarden, het eigen en vreemd vermogen en het nettoresultaat.

Hieronder wordt een korte uiteenzetting gegeven over de:

1. Te continueren gemeentelijke deelname in vennootschappen, inclusief indicatieve dividend raming;
2. Gemeentelijke deelname in nieuw op te richten vennootschappen of nieuwe deelname in bestaande vennootschappen;
3. Te beëindigen gemeentelijke deelname in vennootschappen.

Te continueren gemeentelijke deelname in vennootschappen, inclusief indicatieve dividend raming

De gemeente was aan het eind van boekjaar 2025 aandeelhouder in 21 vennootschappen, waarbij de intentie is om haar deelname in 15 vennootschappen te continueren en in 6 vennootschappen te beëindigen (zie de paragraaf over de te beëindigen vennootschappen).

De vennootschappen Bank Nederlandse Gemeenten Bank NV (BNG Bank), Gemeenschappelijk Bezit Evides BV, Havenbedrijf Rotterdam NV, Stedin Groep NV en de Royal Schiphol Group NV zijn de verbonden partijen die bij een positief nettoresultaat een deel van de winst als dividend uitkeren aan de gemeente als aandeelhouder. Dat deel hangt af van de pay-outratio: de procentueel aan aandeelhouders uitgekeerde winst. In boekjaar 2025 heeft de gemeente xx aan dividend ontvangen, het merendeel vanuit het aandeelhouderschap in Havenbedrijf Rotterdam.

Te beëindigen gemeentelijke deelname in vennootschappen

De gemeente heeft besloten om de deelname in 6 vennootschappen te beëindigen door als aandeelhouder uit te treden, de verbonden partij te verkopen of te liquideren. Dat zijn: Glazen Maas Exploitatie B.V. & Glazen Maas Infrastructuur B.V., Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Drechtsteden Beheer N.V., Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Drechtsteden Dordtse Kil III C.V., Erasmus Biomedical Fund B.V. en Stadion Feijenoord N.V.

Relevant om te vermelden is dat de gemeente, bij een beëindiging, afhankelijk is van derden, waaronder de desbetreffende deelneming, debiteuren en crediteuren, of de belastingdienst. In de lijst van verbonden partijen van deze paragraaf is een nadere toelichting opgenomen over de status van de beëindiging van de gemeentelijke deelname in voornoemde verbonden partijen.

Beleidsuitgangspunten en kaders

Beleidsuitgangspunten

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De algemene beleidsdoelstelling van verbonden partijen is de behartiging van het publiek belang van de gemeente Rotterdam door een organisatie met een private of publieke rechtsvorm. De gemeente verbindt zich daaraan door bijvoorbeeld kapitaal te storten of zeggenschap te krijgen. Bij verbonden partijen gelden de volgende voorwaarden:

- de financiële en beleidsmatige risico's die de gemeente loopt, staan in redelijke verhouding tot het publiek belang;
- de deelneming is het efficiëntste en effectiefste instrument om het beoogde beleidsdoel te bereiken;
- het publiek belang en het toezicht daarop is niet al op een andere manier volledig geborgd.

Kaders

Deze voorwaarden zijn afgeleid van bepalingen in het gemeentelijke Beleidskader Verbonden Partijen. Daarnaast is ook de Leidraad Governance opgenomen in het beleidskader. De kern van de leidraad is het gebruik van een gemeente breed *relatie-classificatiemodel*. In dit model worden organisaties op basis van criteria ingedeeld en wordt per categorie uitgewerkt op welke wijze de invulling van het toezicht vanuit de gemeente concreet vorm krijgt. Daarnaast is uitgewerkt op welke wijze dit instrument behulpzaam kan zijn bij de wijze waarop accounthouders binnen de gemeente Rotterdam invulling geven aan hun toezichthoudende rol.

Samen met het Burgerlijk Wetboek Boek 2 en de Code Corporate Governance vormen voornoemde bepalingen de belangrijkste richtlijnen voor het beleid ten aanzien van verbonden partijen - zo wordt er in het Beleidskader ingegaan op de relatie tussen & bevoegdheden voor de Raad vis-a-vis de Verbonden Partijen.. De uitvoering van de algemene beleidsdoelstelling is onder te verdelen in:

- de gemeentelijke deelname in nieuwe verbonden partijen;
- het beheer en de evaluatie van gemeentelijke deelname in bestaande verbonden partijen;
- de wijziging en beëindiging van gemeentelijke deelname in bestaande verbonden partijen.

Bij het aangaan van een nieuwe verbonden partij heeft de gemeenteraad op basis van de Gemeentewet het recht om wensen en bedenkingen te uiten. Dit betekent dat het college pas kan besluiten tot het oprichten of participeren in een nieuwe verbonden partij nadat de gemeenteraad in de positie is geweest om haar wensen en bedenkingen te uiten.

Voor het beheer en afstoten bepaalt de Gemeentewet dat in principe het college verantwoordelijk is voor de uitvoering en besluitvorming rondom verbonden partijen en dat de gemeenteraad wordt geïnformeerd. In de praktijk blijkt echter dat wanneer er sprake is van grote belangen voor de gemeente zoals de strategie van het Havenbedrijf de gemeenteraad juist voorafgaand aan de besluitvorming wordt betrokken.

Als het gaat om het beheer van een verbonden partij dan betekent dit dat de gemeente als aandeelhouder van een vennootschap of lid van een vereniging of gemeenschappelijke regeling gedurende het jaar onder andere betrokken is bij het opstellen en vaststellen van begrotingen en jaarrekeningen, de strategie of jaarplan, majeure investeringsbeslissingen en benoemingen van bestuurders, toezichthouders alsmede commissarissen van een verbonden partij. De basis hiervoor zijn vaak de statuten, overeenkomsten of wetgeving afhankelijk van het type verbonden partij.

Daarnaast informeert het college en de gemeenteraad bij een voornemen een verbonden partij te verzelfstandigen. Eenzelfde rol vervult het college bij uittreding en beëindiging van de gemeentelijke deelname of het liquideren van bestaande verbonden partijen.

Koppeling met Coalitieakkoord Rotterdam 2022-2026: Eén Stad

In het Coalitieakkoord staan de beleidsvoornemens om de uitdagingen die Rotterdam kent het hoofd te bieden en van Rotterdam een nog betere stad te maken. Ook de gemeentelijke verbonden partijen spelen hierbij een rol. Zo zijn onder andere het Havenbedrijf, Stedin en het Energietransitiefonds Rotterdam (ETFR), waarvan de gemeente Rotterdam aandeelhouder is, belangrijke partners voor de gemeente in de energietransitie, maar ook in kwesties van arbeidsgelegenheid. Zo wordt er bijvoorbeeld met bedrijven in de Rotterdamse haven samengewerkt aan de om- en bijscholing van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt of oudere werkzoekenden.

Belangrijkste beleidsvoornemens & beleid voor verbonden partijen met "verhoogd risico"

De beleidsvoornemens voor de verbonden partijen worden opgenomen in de paragraaf Verbonden Partijen van de begroting. Aan het einde van het boekjaar legt het college vervolgens verantwoording af over dit gevoerde beleid in de gelijknamige paragraaf van de jaarstukken.

Ook wordt jaarlijks door het college het Beheerverslag Deelnemingen aan de gemeenteraad aangeboden. Doel van het Beheerverslag is om de gemeenteraad van Rotterdam grondiger te informeren over de ontwikkelingen binnen deelnemingenportefeuille en de individuele deelnemingen, gelet op de grote publieke en financiële belangen die zijn gemoeid met deze deelnemingen.

Daarnaast zijn met betrekking tot de verbonden partijen voor 2026 enkele belangrijke beleidsvoornemens en ontwikkelingen te benoemen voor de meest omvangrijke deelnemingen wanneer wordt gekeken naar de impact op de publieke (verduurzaming, energievoorziening, betaalbaarheid en mobiliteit) en financiële (dividend en gestort kapitaal) belangen voor de gemeente.

1. Havenbedrijf

In 2026 werkt het Havenbedrijf Rotterdam (HbR) verder aan de uitvoering van de nieuwe Ondernemingsstrategie 2025-2029 en de nieuwe Havenvisie. De eerste tussentijdse resultaten van de belangrijkste speerpunten en doelstellingen van de strategie worden in de tweede helft van 2026 verwacht.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De industrie in de Rotterdamse haven ondervindt, ondanks gunstige maatregelen zoals de afschaffing van de plastictaks, nog steeds veel hinder van de stikstofproblematiek, netcongestie en hoge energiekosten in vergelijking met omringende landen. De gemeente en HbR blijven met het Rijk in gesprek over oplossingen, aangezien deze industrie cruciaal is voor de strategische autonomie, het verdienvermogen en (hoogwaardige) werkgelegenheid in de regio.

In 2025 werd duidelijk dat geopolitieke spanningen, conflicten in het Midden-Oosten en de oorlog in Oekraïne, evenals mondiale handelstarieven en de spanningen tussen de VS en China, de onzekerheid over goederenstromen vergroten. De gemeente en de Staat worden als aandeelhouder periodiek geïnformeerd over deze ontwikkelingen en de eventuele impact. Vooralsnog voorziet HbR op de langere termijn op totaalniveau nog altijd een opgaande trend in de overslag.

Tot slot verwacht HbR in 2026 ruim €300 miljoen te investeren in infrastructuur en verdere verduurzaming van de haven, waaronder walstroom, energyhubs, het CO_2-afvangproject Porthos en de verbreding van het Yangtzekanaal op de Maasvlakte 2

2. Stedin

Het oplossen van netcongestie, ofwel de file op het stroomnet, is het belangrijkste thema voor het bedrijf. De financiële randvoorwaarden om de benodigde investeringen te kunnen doen zijn voorlopig ingevuld, maar er zijn ook andere beperkingen. Bijvoorbeeld schaarse beschikbaarheid aan medewerkers die ook opgeleid moeten worden, de beschikbaarheid van materialen en soms zijn de processen rond ruimtelijke ordening en dergelijke heel ingewikkeld. De verzwaring van het elektriciteitsnet is daarmee een proces van jaren. Daarom wordt ook ingezet op intensievere benutting van het bestaande net, bijvoorbeeld in de daluren, zodat het net tijdens de piekuren minder belast hoeft te worden.

Om de overgang naar schonere energie mogelijk te maken en ruimte te bieden voor het aansluiten van woningen en bedrijven worden miljarden geïnvesteerd in de energienetten. Als aandeelhouder is voor Rotterdam, in het kader van publieke belangen, de overgang naar schonere energie, naast de betaalbaarheid, ook van belang. Rotterdam en de andere aandeelhouders hebben daarom extra eigen vermogen ingebracht en hebben een deel van de winst niet laten uitkeren. Ook zijn nieuwe aandeelhouders toegetreden. Door deze maatregelen is het vermogen met honderden miljoenen versterkt. Tot 2027 is de kapitaalbehoefte van Stedin hiermee voldoende ingevuld. In 2026 wordt bekeken of er daarna nog een kapitaalbehoefte zal zijn, en hoe hoog die dan is. Dit gebeurt mede aan de hand van de nieuwe (tarieven)regulering van de ACM en de verwachtingen die er dan zijn over de nog benodigde investeringen.

3. RET

2026 staat voor RET in het teken om de reizigersgroei verder te ontwikkelen en het realiseren van enkele grote investeringen om deze reizigers ook te accommoderen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de bestelling van circa 40 metrotoestellen die de nieuwe generatie van metro-vervoer zal inluiden in het Rotterdamse netwerk. Bij deze nieuwe toestellen is ook nagedacht over het eventueel (deels) autonoom rijden van de metro; daarmee speelt de RET in op de laatste ontwikkelingen in het OV-landschap. Daarnaast wordt in 2026 de bouw van de nieuwe busremise te Beverwaard gestart; hiermee zal een nieuwe generatie *zero-emissie* bussen bediend kunnen worden, waarmee de RET bijdraagt aan de verduurzaming van de stad.

Op landelijk niveau is het afwachten op wat het beleid gaat zijn qua OV - de eerdere bezuinigingen op het OV zijn uitgesteld maar nog niet van tafel. Gedurende 2026 wordt meer duidelijk wat het beoogde kabinet voorstelt op dit vlak en wat dit inhoudt voor de RET.

4. Evides

In de afgelopen jaren is door de droge zomers en verontreiniging van oppervlaktewater duidelijk geworden dat de beschikbaarheid van toegankelijkheid en kwalitatief goed drinkwater niet zonder meer vanzelfsprekend is. Daarom heeft het rijk in januari 2025 het Actieprogramma Beschikbaarheid Drinkwaterbronnen 2023 -2030 gepubliceerd. Bescherming van de waterkwaliteit en het makkelijker maken om drinkwaterbronnen aan te wijzen zijn voor Evides twee belangrijke pijlers uit dit plan. Evides heeft voor de komende jaren een investeringsprogramma opgesteld om er voor te zorgen dat de drinkwatervoorziening op orde is en blijft. Ook duurzaamheid en inclusiviteit blijven beleidsdoelen van Evides. De organisatie heeft de doelstelling om in 2025 energieneutraal te zijn.

Stichtingen

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verbonden partijen - Stichtingen	Taakveld	Soort	Status
Stichting Bestuur openbaar onderwijs Rotterdam	Onderwijs en leerlingzaken	Stichting	Te continueren

Verbonden partijen - Stichtingen	Taakveld	Soort	Status
Stichting Bestuur openbaar onderwijs Rotterdam	Onderwijs en leerlingzaken	Stichting	Te continueren

Algemene gegevens	
Vestigingsplaats:	Rotterdam
Publiek belang:	Goede uitvoering en spreiding van het openbaar onderwijs in Rotterdam.
Bestuurlijk belang:	De gemeenteraad is toezichthouder van de stichting BOOR. De gemeenteraad keurt de strategische beleidskoers, de begroting en de jaarrekening goed. Daarnaast benoemt zij de leden van het college van bestuur, waarvan specifiek de voorzitter in functie.
Financieel belang:	n.v.t.
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	n.v.t.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	n.v.t.

Financiële gegevens	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
Netto resultaat:	-8.814	-5.089	-487
Eigen vermogen per 31/12:	46.026	40.937	45.539
Vreemd vermogen per 31/12:	133.876	146.326	133.190

Stichting Bibliotheek Rotterdam	Media	Stichting	Te continueren

Verbonden partijen - Stichtingen	Taakveld	Soort	Status
Stichting Bibliotheek Rotterdam	Media	Stichting	Te continueren

Algemene gegevens	
Vestigingsplaats:	Rotterdam
Publiek belang:	Gezien de verantwoordelijkheid van de gemeente voor de openbare bibliotheek, en de nauwe verwevenheid tussen bibliotheekwerk en democratie, is gekozen voor een constructie als verbonden partij.
Bestuurlijk belang:	Statutaire bevoegdheden als aangesloten instelling.
Financieel belang:	De inbrengwaarde van de activa (collectie, inventaris).
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	Bibliotheek Rotterdam kampt niet met actuele risico's. Voor de langere termijn zijn er risico’s in de vorm van een teruglopend aantal betalende leden en de mogelijkheid van een lager subsidieniveau. Naast een terugloop van eigen inkomsten is de terugloop van subsidie een risico voor Bibliotheek Rotterdam. Het grootste deel van de inkomsten van de bibliotheek is afkomstig van subsidies. Zowel een terugloop in subsidieniveau als een ontoereikende indexatie leidt tot een risico in het op niveau houden van de aanwezigheid in de stad en de kwaliteit van de dienstverlening. Vooral de ongunstige economische ontwikkelingen zoals de hoge CPI en rentestijgingen, maken dit risico extra prangend. Omdat Bibliotheek Rotterdam nu en in de toekomst in toenemende mate afhankelijk is van de samenwerkingen met diverse partners in de stad, geldt een terugloop in subsidie en een toenemende kostendruk bij partners ook als risico, die het behalen van de doelstellingen van

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	Bibliotheek Rotterdam kunnen belemmeren.Ten aanzien van de Centrale Bibliotheek aan de Hoogstraat, heeft de gemeenteraad op 26 november 2020 besloten het traject tot een Voorlopig Ontwerp voort te zetten. Dit heeft ertoe geleid dat in 2023 het voorlopig ontwerp voor de vernieuwde Centrale Bibliotheek en voor de tijdelijke huisvesting aan de Librijesteeg is vastgesteld. In 2024 is voor zowel voor de tijdelijke huisvesting als de hoogstraat een Definitief Ontwerp vastgesteld. De verbouwing van de tijdelijke huisvesting is in 2025 uitgevoerd. De Centrale Bibliotheek aan de Hoogstraat is op 28 november 2025 gesloten. De tijdelijke huisvesting aan de Librijesteeg opent op 19 januari 2026. De aanbesteding van de vernieuwing van het gebouw aan de Hoogstraat is in 2025 gestart. In 2026 wordt de uitkomst van de aanbesteding voor de uitvoering verwacht en start de aannemer.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	Bibliotheek Rotterdam helpt Rotterdammers bewust, kritisch en actief deel te nemen aan de samenleving. Dit doet de bibliotheek door enerzijds een uitgebreide programmering aan te bieden waarin Rotterdammers kennis en vaardigheden aangereikt krijgen om mee te kunnen doen. Anderzijds doet de bibliotheek dit door het aanbod laagdrempelig en in de nabijheid van Rotterdammers aan te bieden.Bibliotheek Rotterdam biedt een laagdrempelig en toegankelijk netwerk aan bibliotheekvestigingen, met een aanbod dat is afgestemd op de samenstelling en behoeften van het gebied. De bibliotheek vormt een hoeksteen in het oplossen van sociaal-maatschappelijke problemen waar Rotterdam mee kampt. In het bijzonder het terugdringen van laaggeletterdheid, het ontwikkelen van (digitale) basisvaardigheden en het voorkomen van eenzaamheid (in het bijzonder onder ouderen). De programmering van de bibliotheek is afgestemd op deze uitdagingen. In 2025 is volop ingezet om achterstanden in lezen, schrijven en digitale vaardigheden te verkleinen: door o.a. twee nieuwe vestigingen te openen, het programma-aanbod op nagenoeg alle vestigingen hierop af te stemmen en in samenwerking met partners die hier een bijdrage aan leveren.

Financiële gegevens *Betreft concept cijfers	**Jaarrekening 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarrekening 2025***
Netto resultaat:	640	5	92
Eigen vermogen per 31/12:	11.180	10.556	11.272
Vreemd vermogen per 31/12:	6.359	5.222	5.156

Stichting Natuurstad	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Stichting	Te continueren

Verbonden partijen - Stichtingen	**Taakveld**	**Soort**	**Status**
Stichting Natuurstad	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Stichting	Te continueren

Algemene gegevens	
Vestigingsplaats:	Rotterdam
Publiek belang:	Het bevorderen van kennis en waardering voor natuur en milieu in Rotterdam onder meer door de exploitatie van kinderboerderijen en educatieve tuinen en het aanbieden van lesprogramma's over natuur, milieu en duurzaamheid.
Bestuurlijk belang:	Benoeming van alle leden van de raad van toezicht, benoemingsrecht voor de directeur, informatierecht voor alle benodidgde informatie
Financieel belang:	Kapitaalstorting van 340.000 euro en jaarlijkse subsidie van 9.384.027 euro.
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	Stichting Natuustad functioneert bestuurlijk en financieel naar behoren. In de Voorjaarsnota van de gemeente Rotterdam is opgenomen dat er bezuinigd gaat worden op NME-lessen en deze deels anders invult met belevingsgerichte activiteiten. De groene locaties blijven hiervoor beschikbaar. Dit resulteert in een geleidelijke bezuiniging van totaal € 900.000 op de subsidie aan Natuurstad per 2027, oplopend vanaf 2025.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	Verwachting is dat de afgesproken subsidieprestaties 2024 zijn gehaald (volgens achtmaandsrapportage 2024 geen afwijkingen, jaarverslag moet dit bevestigen). Om het bereik van Natuurstad in de wijken te vergroten zijn er 3 mobiele units en 3 bakfietsen aangeschaft in 2024. Voorgenomen bezuinigingen zijn in 2024 bekend gemaakt en uitvoerig doorgesproken met Natuurstad.

Financiële gegevens	**Jaarrekening 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarrekening 2025**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Netto resultaat:	55	-587	nnb
Eigen vermogen per 31/12:	1.241	991	nnb
Vreemd vermogen per 31/12:	2.607	2.623	nnb

Stichting Zuid-Holland bereikbaar	Mobiliteit	Stichting	Te continueren

Verbonden partijen - Stichtingen	**Taakveld**	**Soort**	**Status**
Stichting Zuid-Holland bereikbaar	Mobiliteit	Stichting	Te continueren

Algemene gegevens

Vestigingsplaats:	Rotterdam
Publiek belang:	Het publiek belang is gelegen in het kunnen uitvoeren van een gezamenlijk programma van mobiliteitsmaatregelen ter verbetering van de bereikbaarheid en ter bevordering van duurzame gedragsverandering in de regio op de korte termijn. In dit programma worden deel- en gezamenlijk belangen van de moederorganisaties geïntegreerd. Via de stichting kunnen aanbestedingen worden gedaan ter uitvoering van dit programma.
Bestuurlijk belang:	De wethouder Handhaving, Buitenruimte en Mobiliteit is lid van de stuurgroep, die de jaarplannen, met daarin de strategische doelen, en de begroting vaststelt. De stichting kent een Raad van Toezicht, de leden waarvan door de stuurgroep zijn benoemd.
Financieel belang:	De gemeente betaalt een vaste jaarlijkse exploitatiebijdrage van € 272.000. Daarnaast kan de gemeente werkbudgetten, aanbestedingen en projecten mede-bekostigen op basis van het jaarplan.
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	Door de directe aansturing vanuit de stuurgroep heeft de stichtingsbestuurder een strikt mandaat, dat met waarborgen is omkleed, zodat er geen bijzondere financiële risico's voor de moedersorganisaties zijn. Omdat de stichting met veel zzp'ers werkt, worden de hiermee samenhangende risico's op dit moment onderzocht. Dit jaar zal besloten worden hoe om te gaan met dit risico.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	In 2022, het startjaar van de stichting, heeft Zuid-Holland Bereikbaar de organisatie opgezet waarin acht partijen samenwerken en een gezamenlijk programma vormgeven en uitwerken, gericht op bereikbaarheid en duurzame gedragsverandering. De samenwerkingsovereenkomst is aangegaan voor onbepaalde tijd, waarbij elke partij de mogelijkheid heeft om schriftelijk op te zeggen met een opzegtermijn van drie jaar. Het gezamenlijk belang wordt jaarlijks uitgewerkt in een gedragen jaarplan. Inhoudelijke pijlers zijn in 2023 verder ontwikkeld op het gebied van planning en programmering van hinder-gevende infrastructurele projecten alsook evenementen en op het gebied van verkeersmanagement, mobiliteitsmanagement, communicatie en ontwikkeling. Daarnaast is een gebiedsgerichte aanpak gestart met het vormen van vier gebiedsteams en bijbehorende gebiedstafels in Zuid-Holland. Hieronder valt gebiedsaanpak Rotterdam en omgeving, waar tevens omliggende gemeenten aan deelnemen. In deze gebiedstafel zijn hoofdlijnen van een ambities, doelstellingen en een meerjarige gebiedsagenda geformuleerd. De gebiedstafel heeft in 2023 al gebleken een goed platform te bieden voor gebiedsgerichte kwesties ten aanzien van hinder en duurzame mobiliteitsverandering die de gemeentelijke grenzen en beheersobjecten overstijgen. In 2024 zijn de eerste maatregelen volgend uit de gebiedsagenda uitgevoerd en zijn maatregelen voor de periode van 2025-2027 benoemd. Hiervoor is aanvullend budget nodig. Vooralsnog is de financiële dekking voor deze maatregelen niet rond. Vanaf 2024 is het onderdeel ontwikkeling uit het programma geschrapt. Tot slot voert Zuid-Holland Bereikbaar diverse projecten uit omtrent mobiliteitsmaatregelen ter verbetering van de bereikbaarheid en ter bevordering van duurzame gedragsverandering. Voor Rotterdam betreft dit onder andere de werkgeversaanpak Duurzame Mobiliteit, de logistieke aanpak Ecostars en mobiliteitsmaatregelen bij werkzaamheden.

Financiële gegevens *Betreft concept cijfers vanuit de begroting 2026	**Jaarrekening 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarrekening 2025***
Netto resultaat:	224.000	-350	-399.000

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Eigen vermogen per 31/12:	2.677.000	2.350	2.078.000
Vreemd vermogen per 31/12:	2.723.000	2.500	2.737.000

Een verbonden partij kan een stichting zijn. Stichtingen waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft, of waartoe het College expliciet besloten vallen onder de term verbonden partij. Dit geldt alleen als er geen sprake is van een subsidierelatie. Als de gemeente een stichting in overwegende mate subsidie geeft, valt die stichting onder ‘gesubsidieerde instellingen’ en is het geen verbonden partij. Medio 2025 kent de gemeente Rotterdam vier stichtingen die zich classificeren als verbonden partij. Al deze stichtingen worden in 2026 gecontinueerd.

Gemeentelijke deelname in nieuw op te richten stichtingen of nieuwe gemeentelijke deelname in bestaande stichtingen

Geen.

Te beëindigen gemeentelijke deelname in stichtingen

Geen.

Verenigingen

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verbonden partijen - Verenigingen	Taakveld	Soort	Status
Wigo4It C.V.	Inkomensregelingen	Vereniging	Te continueren

Verbonden partijen - Verenigingen	Taakveld	Soort	Status
Wigo4It C.V.	Inkomensregelingen	Vereniging	Te continueren

Algemene gegevens	
Vestigingsplaats:	Den Haag
Publiek belang:	Zonder winstoogmerk de ICT-functie ten behoeve van het Inkomensdomein (aanvragen en verstrekken uitkering) voor de sociale diensten van de G4 te verzorgen
Bestuurlijk belang:	De coöperatie heeft een onafhankelijke directie en hiërarchisch daarboven geplaatste raad van commissarissen die door de G4 worden benoemd. Vertegenwoordiging door het college van B en W (vakwethouder) is in de algemene leden vergadering. De gebruikersraad heeft een adviesrol richting de directie over de kwaliteit en doelmatigheid van de dienstverlening, de functionaliteit van de producten en de roadmap voor de productontwikkeling.
Financieel belang:	In het deelnemersconvenant staat dat elke deelnemer 25.000 euro in het eigen vermogen van de Coöperatie Wigo4it U.A. stort. Daarnaast is er een jaarlijkse bijdrage. De reguliere deelnemersbijdrage van de gemeente Rotterdam is in 2024 6,4M euro.
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	In de begroting 2025 gaat de reguliere bijdrage van Rotterdam omlaag met 0,4M euro (6M euro). De reden van deze verlaging is het vrijvallen van een bestemmingsreserve waarmee de reguliere bijdrage 2025 van Rotterdam eenmalig is verlaagd. Zodra het RMW systeem voor Rotterdam uitgezet kan worden zullen kosten voor beheer, onderhoud wegvallen.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	Er wordt op verzoek van de steden ingezet op het besparen met het IKV-product binnen het inkomensdomein. Met de uitwerking van het jaarplan en begroting 2025 wordt aangesloten bij deze behoefte. De cijfers van 2025 zijn voorlopig. Definitieve cijfers volgen pas op z'n vroegst in april.

Financiële gegevens	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
Netto resultaat:	1002	500	1.155
Eigen vermogen per 31/12:	3.633	3.002	3.657
Vreemd vermogen per 31/12:	11.163	10.000	11.825

Dimpact	Inkomensregelingen	Vereniging	Te continueren

Verbonden partijen - Verenigingen	Taakveld	Soort	Status
Dimpact	Inkomensregelingen	Vereniging	Te continueren

Algemene gegevens	
Vestigingsplaats:	Enschede
Publiek belang:	Volgens artikel 2 van de statuten fungeert de coöperatie fungeert als een katalysator voor gestandaardiseerde, integrale gemeentelijke informatievoorziening ten behoeve van de (digitale) dienstverlening en bedrijfsvoering.
Bestuurlijk belang:	Stemrecht over onder meer besluiten over de jaarlijkse lidmaatschapsbijdrage, de benoeming van de raad van commissarissen, de begroting en jaarrekening en wijziging van de statuten van de coöperatie.
Financieel belang:	Een jaarlijkse lidmaatschapsbijdrage (gering)
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	Geen gegevens beschikbaar.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	Geen gegevens beschikbaar.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Financiële gegevens	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
Netto resultaat:	-2.289	156	nnb
Eigen vermogen per 31/12:	703	944	nnb
Vreemd vermogen per 31/12:	7.567	-	nnb

Coöperatie Social Impact Fonds Rotterdam (SIFR)	Inkomensregelingen	Vereniging	Te continueren

Verbonden partijen - Verenigingen	Taakveld	Soort	Status
Coöperatie Social Impact Fonds Rotterdam (SIFR)	Inkomensregelingen	Vereniging	Te continueren

Algemene gegevens	
Vestigingsplaats:	Rotterdam
Publiek belang:	Het SIF-R is een extern investeringsfonds met een focus op drie grote impactthema's: 1. Werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt 2. Creëren van kansengelijkheid en armoedebestrijding 3. Creëren van inclusieve (energie)transitiesHiermee sluit SIF-R aan op de doelstellingen van de gemeente Rotterdam. Het college van B&W van Rotterdam liet bij het genomen besluit tot investeren weten dat een privaat-publiek impact investeringsfonds SIF-R dat kan investeren in impact ondernemingen een actieve bijdrage kan leveren aan het oplossen van grote maatschappelijke uitdagingen van de stad.
Bestuurlijk belang:	Eind 2023 is de gemeente Rotterdam als lid toegetreden tot de coöperatie SIF-R. Met het toegezegde kapitaal heeft de gemeente een belang van 33% van het totaal toegezegde vermogen door alle kapitaal verstrekkende partijen. De gemeente heeft hiermee als investeerder stemrecht in de ledenvergadering naar rato van haar inbreng (2,5mln. ten opzichte van een totaal investeringsbedrag van 7,5mln.).
Financieel belang:	De gemeente heeft een bedrag van EUR 2,5mln toegezegd aan SIF-R. Dit wordt over meerdere jaren, naar behoefte vanuit SIF-R, gestort.Het SIF-R is in november 2019 opgericht en heeft een looptijd van 10 jaar, van november 2019 tot november 2029. De looptijd mag twee met een jaar verlengd worden. De totale looptijd valt uiteen in twee fasen. In de eerste fase, die de eerste vijf jaar beslaat, worden de beschikbare financiële middelen geïnvesteerd in impact ondernemingen. Na afloop van de investeringsperiode begint de inleg terug te vloeien in het fonds en het eventueel behaalde resultaat terug naar de investeerders. Het fonds heeft daarmee een strategie waarbij de investeringen binnen de looptijd worden geliquideerd en in de vorm van gelden weer beschikbaar komen voor de leden.
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	Het risico op afwaardering staat voor alle investeringsfondsen op 'licht verhoogd' vanwege de aard van de activiteiten (het verstrekken van leningen, garanties en/of risicodragend participeren) van dit specifieke type deelnemingen.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	SIF-R heeft in 2025 meerdere investeringen gepleegd. SIFR zal in 2026 verder investeren conform de 3 impactthema's; daarbij is de verwachting dat SIFR een beroep zal doen op de gemeente Rotterdam, zowel als de andere kapitaalverstrekkers, om haar kapitaal wellicht verder uit te breiden gegeven de grote vraag naar SIFR vanuit de stad.Omdat de gemeente tussentijds is toegetreden is afgesproken dat nadat de gemeente 82% van de 2,5mln. heeft gestort de andere investeerders weer pro-rata hun commitment gaan meebetalen in de kapitaalstortingen.

Financiële gegevens *JR25 nog niet beschikbaar	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025*
Boekwaarde	1.000	1.500	1.500
Netto resultaat:	-209	-497	nnb
Eigen vermogen per 31/12:	2.344	1.553	nnb
Vreemd vermogen	1.795	1.212	nnb

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

per 31/12:			

Ook een (coöperatieve) vereniging kan een verbonden partij zijn. Een coöperatieve vereniging heeft als doel in bepaalde materiële behoeften van de leden te voorzien. In tegenstelling tot een gewone vereniging kan een coöperatieve vereniging de aansprakelijkheid van de leden beperken of helemaal uitsluiten. Zo is de gemeente Rotterdam bijvoorbeeld lid van de vereniging "Wigo4it". Dit is een coöperatie die in dienst van én samen met de 4 grote gemeenten (Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en Den Haag) - integrale ICT-oplossingen ontwikkelt voor het aanvragen en verstrekken van uitkeringen, het begeleiden van mensen naar werk en het aanvragen en verstrekken van zorg. Medio 2025 zijn er 3 (coöperatieve) verenigingen die als verbonden partij gelden bij de gemeente Rotterdam.

Te continueren gemeentelijke deelname in verenigingen

De gemeente continueert haar deelname in de verenigingen Wigo4it, Dimpact en het Social Impact Fonds Rotterdam.

Gemeentelijke deelname in nieuw op te richten verenigingen of nieuwe gemeentelijke deelname in bestaande verenigingen

Geen.

Te beëindigen gemeentelijke deelname in verenigingen

Geen.

Gemeenschappelijke regelingen

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verbonden partijen - Gemeenschappelijke regelingen	Taakveld	Soort	Status
GGD Rotterdam-Rijnmond	Volksgezondheid	Gemeenschappelijke Regeling	Te continueren

Verbonden partijen - Gemeenschappelijke regelingen	Taakveld	Soort	Status
GGD Rotterdam-Rijnmond	Volksgezondheid	Gemeenschappelijke Regeling	Te continueren

Algemene gegevens	
Vestigingsplaats:	Rotterdam
Publiek belang:	De lichamelijke gezondheid van de bevolking of van specifieke groepen beschermen en bevorderen, en daarnaast ziekten onder de bevolking voorkomen of vroegtijdig opsporen.
Bestuurlijk belang:	De gemeente Rotterdam heeft één lid en één plaatsvervangend lid in het Algemeen Bestuur.
Financieel belang:	Rotterdam voert deze regeling uit. Uitgaven voor de uitvoering van deze wettelijke taken en inkomsten vanuit regiogemeenten (inwonerbijdragen) zijn onderdeel van de gemeentebegroting. Voor het complete verzorgingsgebied Rotterdam-Rijnmond is het budget in 2022 in totaal 10,1 mln euro. 5,1 mln komt hiervan voor rekening van de gemeente Rotterdam.
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	Er wordt geen financiele afrekening gevoerd op het basistakenpakket van de GGD omdat het overwegend gaat om capaciteitstaken waarbij een bepaalde formatie nodig is om de taak voor het werkgebied uit te voeren dan wel voorbereid te zijn op uitbraken en incidenten. Ook op het product kinderopvanginspecties wordt niet meer afgerekend op het werkelijke aantal verrichte inspecties zodat de gemeente Rotterdam ook geen risico meer loopt dat bedragen aan aangesloten gemeenten terug betaald moeten worden ivm niet uitgevoerde inspecties. Het risico is nu eerlijker verdeel dover de aangesloten gemeenten. In 2025 is mede op verzoek van de gemeenten in het werkgebied door de GGD een data gedreven inkoopadvies uitgebracht per gemeente. Het data gedreven advies heeft bijgedragen aan een zo realistisch mogelijke inkoopafspraak tussen GGD en gemeente voorafgaand aan het inspectiejaar. Hiermee wordt gestreefd naar een optimale afstemming van capaciteit en middelen.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	Begroting 2025 was de tweede begroting uit de cylcus van de vierjaarsbegroting 2024-2027. In 2025 was er een stijgend aantal uitbraken. Zo stond het eerste halfjaar in het teken van de mazelenuitbraak, zowel landelijk als in Rotterdam-Rijnmond. De daling van de vaccinatiegraad draagt bij aan een snellere verspreiding van mazelen. De GGD heeft in samenwerking met CJG Rijnmond ingezet op het verbeteren van de informatie rondom vaccinaties. Daarnaast zijn we bezig om met tijdelijke Rijksmiddelen een doelgroep- en wijkgerichte aanpak uit te voeren. Vanwege de benodigde snelheid en omvang van het bron- en contactonderzoek bij mazelen is de uitvoering complex en belastend voor de organisatie. Om zowel de uitbraak adequaat te bestrijden als de reguliere taken voort te zetten, is de organisatie opgeschaald. Ook op het gebied van TBC stijgt met name het aantal onderzoeken die nodig zijn als gevolg van uitbraken. In 2025 was er, net als in 2024, een geleidelijke toename in het aantal verrichtingen en cliëntcontacten. De GGD monitort de ontwikkelingen in het aantal uitbraken van infectieziekten, ook in relatie tot de gestegen werdruk. In februari heeft de GGD twee online raadsinformatiesessies georganiseerd. Deze sessies waren primair op de raadsleden uit de regio gericht, maar ook de bestuursleden en beleidsambtenaren van de gemeenten waren uitgenodigd. De sessies hadden tot doel om een breed beeld te geven van de taken die de GGD voor de gemeenten in de regio uitvoert, waarbij dit zo concreet mogelijk gemaakt is aan de hand van verhalen en voorbeelden uit de praktijk. In een van de laatste bestuurlijke vergaderingen van 2025 is door het Algemeen Bestuur besloten om de nieuwe wettelijke taak suïcidepreventie voor de helft van het totale rijksbudget in een regionale aanpak te beleggen. Hiervoor gaat de GGD een coördinator aanstellen. De coördinator zal samen met de gemeenten een actieplan opstellen en daarnaast zal het organiseren van gatekeeperstrainingen met voorrang opgepakt worden.

Financiële gegevens	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
Netto resultaat:	nvt	N.v.t.	N.v.t.
Eigen vermogen per 31/12:	nvt	N.v.t.	N.v.t.
Vreemd vermogen per 31/12:	nvt	N.v.t.	N.v.t.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Grondbank RZG Zuidplas	Wonen en bouwen	Gemeenschappelijke Regeling	Te continueren

Verbonden partijen - Gemeenschappelijke regelingen	**Taakveld**	**Soort**	**Status**
Grondbank RZG Zuidplas	Wonen en bouwen	Gemeenschappelijke Regeling	Te continueren

Algemene gegevens	
Vestigingsplaats:	Den Haag
Publiek belang:	Het behartigen van het belang van de gemeente Rotterdam in het ontwikkelingsgebied van de Zuidplas voor wat betreft de ontwikkeling van de woningbouw, bedrijventerreinen en het waarborgen van voldoende hoogwaardige plankwaliteit.
Bestuurlijk belang:	De gemeente Rotterdam heeft één lid in het Dagelijks Bestuur lid, die tevens tweede vice-voorzitter is en een vervanger. Daarnaast heeft de gemeente Rotterdam twee leden in het Algemeen Bestuur.
Financieel belang:	De gemeente Rotterdam draagt naar rato bij aan deze gemeenschappelijke regeling en is voor 40% deelnemer. Vanaf 2021 is er geen deelnemersbijdrage verschuldigd. In het verleden (2012-2020) waren deelnemersbijdragen wel noodzakelijk, omdat de Grondbank de rentekosten niet mocht activeren (opplussen op boekwaarde van de gronden). Op 23 september 2025 heeft het DB van de Grondbank een begrotingswijziging voorgesteld, welke 22 mln onder de boekwaarde ligt, dit om een koopovereenkomst met Zuidplas mogelijk te maken. Hierna kan de Grondbank worden beëindigd. De deelnemers zullen elk voor hun deelnemerspercentage een verliesvoorziening moeten treffen. Voor Rotterdam bedraagt dit 8,8 mln.Middels een zienswijze procedure heeft de Raad van Rotterdam hiermee ingestemd en via de verliesvoorziening is de bijdrage opgenomen in de eindejaarsbrief 25bb008288.
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	Het risico voor de Grondbank is in 2025 afgenomen. Na het vaststellen van de begrotingswijziging in maart 2026 door het AB van de Grondbank, dient nog daadwerkelijke verkoop van de gronden plaats te vinden. Dit is beoogd eind 2026/begin 2027. De koopovereenkomst wordt nog aangepast en kan daadwerkelijk worden uitgevoerd nadat de Raad van State het door de gemeente Zuidplas vastgestelde bestemmingsplan onherroepelijk heeft verklaard.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	Het bestemmingsplan is in 2024 door de raad van Zuidplas vastgesteld. Er zijn meerdere beroepen ingediend bij de Raad van State, waardoor het nog onzeker is of en wanneer er sprake zal zijn van een onherroepelijk bestemmingsplan. Naast de bijdrage van de grondbank (22 mln) heeft het Rijk een bijdrage toegekend van 208 mln, hierdoor is de gebiedsontwikkeling financieel uitvoerbaar.

Financiële gegevens	**Jaarrekening 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarrekening 2025**
Netto resultaat:	-	-	NNB
Eigen vermogen per 31/12:	-	-	NNB
Vreemd vermogen per 31/12:	97.200	100.500	NNB

Instandhouding en Beheer DCMR	Milieubeheer	Gemeenschappelijke Regeling	Te continueren

Verbonden partijen - Gemeenschappelijke regelingen	**Taakveld**	**Soort**	**Status**
Instandhouding en Beheer DCMR	Milieubeheer	Gemeenschappelijke Regeling	Te continueren

Algemene gegevens	
Vestigingsplaats:	Schiedam
Publiek belang:	De milieuproblemen in de regio Rijnmond worden aangepakt door intensieve samenwerking tussen betrokken overheden. Rotterdam heeft een groot deel van de uitvoering van de milieutaken neergelegd bij de DCMR Milieudienst Rijnmond. Die geeft bijvoorbeeld milieuvergunningen af, voert controles uit, begeleidt bodemsaneringen of laat milieumetingen uitvoeren. De dienst stelt ook milieuexpertise beschikbaar en adviseert rond het beleid van de gemeente Rotterdam.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bestuurlijk belang:	De wethouder Milieu zit in Dagelijks Bestuur, de wethouders Milieu en Financiën zitten in het Algemeen Bestuur
Financieel belang:	De gemeente Rotterdam draagt jaarlijkse naar rato bij aan deze gemeenschappelijke regeling. De deelnemersbijdrage van de gemeente Rotterdam bedraagt in 2024 € 23,4 mln.
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	DCMR kent een systeem van risicomanagement. Voor in beeld zijnde risico's zijn bestemmingsreserves gevormd. Daarnaast wordt een ratio weerstandsvermogen aangehouden van 1,0< x <1,4. Mochten er zich risico's voordoen waar niet in voorzien is, en waarvoor ook het weerstandsvermogen ontoereikend is, dan kan Rotterdam uit hoofde van deelname in de gemeenschappelijke regeling voor ca 1/3 worden aangesproken.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	Ook in 2024 lag de aandacht binnen de organisatie en het werkpakket van de GR DCMR op de vergunningverlenings-, toezichts- en handhavingstaken. Daarnaast lag de nadruk op de implementatie van de Omgevingswet.

Financiële gegevens	**Jaarrekening 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarrekening 2025**
Netto resultaat:	3.517	0	nnb
Eigen vermogen per 31/12:	7.341	3.466	nnb
Vreemd vermogen per 31/12:	17.123	21.259	nnb

Jeugdhulp Rijnmond	Maatwerkdienstverlening	Gemeenschappelijke Regeling	Te continueren

Verbonden partijen - Gemeenschappelijke regelingen	**Taakveld**	**Soort**	**Status**
Jeugdhulp Rijnmond	Maatwerkdienstverlening	Gemeenschappelijke Regeling	Te continueren

Algemene gegevens

Vestigingsplaats:	Rotterdam
Publiek belang:	Een kwalitatief goede en efficiënte uitvoering van jeugdhulp in het Rijnmondgebied van de gemeenschappelijke regeling.
Bestuurlijk belang:	Elke deelnemende gemeente wijst vanuit haar College van B en W een vertegenwoordiger in het Algemeen Bestuur aan, alsmede een plaatsvervanger.
Financieel belang:	De gemeente draagt naar rato bij aan deze gemeenschappelijke regeling en is voor ongeveer 70% deelnemer. De deelnemersbijdrage van de gemeente is in 2024 240 mln euro. De gemeenschappelijke regeling Jeugdhulp Rijnmond is een inkoopcombinatie van 13 regiogemeenten voor de inzet van specialstische jeugdhulp, GI's en Veilig Thuis en kent geen eigen vermogen en geen vreemd vermogen. Ze sluit geen financieringen af (schulden/vreemd vermogen). Bij een eventueel tekort dragen gemeenten naar gebruik bij, en bij een overschot (nettoresultaat) ontvangen zij naar gebruik.
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	Er is een risico op verhoging van de bijdragen van gemeenten, dit betekent dat Rotterdam de bijdrage moet verhogen als er een naheffing komt.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	De gemeenten hebben samen een visie op de jeugdhulp: de Regiovisie Nabij en Passend, welke in 2025 is vernieuwd. In regionaal (GRJR-)verband bouwen gemeenten aan een regionale infrastructuur die aansluit bij 'sterke lokale infrastructuren'. Gemeenten zorgen zo dat gezinnen in hun leefomgeving ondersteuning en basishulp kunnen vinden die op elkaar aansluiten. En dat op het juiste moment ook persoonsgebonden specialistische hulp komt indien nodig. Om tot een realistische begroting te komen, met minder tegenvallers achteraf, is ingeschat welke hulp in welke mate beschikbaar moet zijn. De GRJR gemeenten werken samen met de jeugdhulpaanbieders via een regionaal kostenbeheersingsprogramma om de oplopende kosten om te buigen. Hiervoor wordt o.a. gewerkt aan alternatieven voor opname.

Financiële gegevens	**Jaarrekening 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarrekening 2025**
Netto resultaat:	0	0	0
Eigen vermogen per 31/12:	0	0	0

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Vreemd vermogen per 31/12:	0	0	0

Metropoolregio Rotterdam - Den Haag	Overhead	Gemeenschappelijke Regeling	Te continueren

Verbonden partijen - Gemeenschappelijke regelingen	**Taakveld**	**Soort**	**Status**
Metropoolregio Rotterdam - Den Haag	Overhead	Gemeenschappelijke Regeling	Te continueren

Algemene gegevens	
Vestigingsplaats:	Rotterdam
Publiek belang:	De samenwerking tussen de gemeenten bevorderen met het oog op het vernieuwen van de economie en het verbeteren van de bereikbaarheid in de metropoolregio Rotterdam Den Haag.
Bestuurlijk belang:	Burgemeester en portefeuillehouders Verkeer & Vervoer en Economie & Werkgelegenheid nemen zitting in Algemeen Bestuur.
Financieel belang:	De gemeente Rotterdam draagt naar rato bij aan deze gemeenschappelijke regeling voor het onderdeel Economisch Vestigingsklimaat. De overige bijdrage is afkomstig uit Rijksmiddelen (BDU Verkeer en Vervoer). De deelnemersbijdrage van de gemeente Rotterdam bedraagt in 2022 1,81 mln euro (2,77 euro per inwoner).
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	Sinds 2017 financiert de MRDH zowel de bestaande als de toekomstige railinvestieringen in het OV zelf. De hieraan verbonden risico's zijn beperkt, o.a. omdat de MRDH zelf zorg draagt voor de integrale bekostiging van rente en afschrijving van alle door haar goedgekeurde railinvesteringen Voor elke verstrekte lening, garantstelling en borgstelling, wordt een toereikende risicoreservering opgebouwd als onderdeel van het eigen vermogen van de MRDH.Ook heeft het algemeen bestuur van de MRDH eind 2017 de Verordening bussenleningen vastgesteld Ook voor elke verstrekte lening wordt een toereikende risicoreservering opgebouwd als onderdeel van het eigen vermogen van de MRDH. De benodigde weerstandscapaciteit voor de financieringsactiviteiten wordt in 2024 bereikt. Er is dan geen dekkingstekort op de te bereiken reserve. De meerjarenbegroting geeft aan dat er na 2025 ook toevoegingen aan de reserve nodig zullen zijn om de benodigde weerstandscapaciteit te bereiken.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	De begroting 2025 was gebaseerd op de zes ambities uit de Strategische Agenda MRDH 2023-2026 'Met elkaar, voor elkaar' als kader voor de invulling van de begroting: 1) Investeren in bereikbaarheid om de bewonersgroei in de regio te faciliteren.2) Toekomstbestendige economie faciliteren3) Actieve en collectieve vormen van mobiliteit stimuleren4) Vernieuwen van werklocaties5) Versterken van het regionale mobiliteitsnetwerk6) Herstellen van het OV-systeem.In de begroting 2025 zijn voor het programme Economisch Vestigingsklimaat twee opdrachten opgenomen waarin in 2025 is gewerkt: het stimuleren van een toekomstbestendige economie en het vernieuwen van werklocaties, In het kader van deze opdrachten uit de strategische agenda zijn in 2025 de volgende programma's uitgevoerd: het campusprogramma voor het ontwikkelen van toekomstbestendige vaardigheden; het programma Leven Lang Ontwikkelen (LLLO) waarin door om- en bijscholing van werkzoekenden en werkenden voor een kwalitatief goede beroepsbevolking wordt gezorgd. Verder wordt gewerkt aan versterking MKB en innovatie- ecosysteem. Daarnaast werken 21 gemeenten aan de versterking van de ruimtelijke economische structuur in de regio p basis van de Strategie werklocaties MRDH. Dit gebeurt door het marktevenwicht tussen vraag en aanbod van ruimte te stimuleren, bestaande werklocaties beter te benutten en vergroening en verduurzaming te bevorderen.

Financiële gegevens	**Jaarrekening 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarrekening 2025**
Netto resultaat:	832	0	-
Eigen vermogen per 31/12:	42.035	40.517	40.517
Vreemd vermogen per 31/12:	1.752.607	1.502.047	1.502.047

Nieuw-Reijerwaard	Wonen en bouwen	Gemeenschappelijke Regeling	Te continueren

Verbonden partijen - Gemeenschappelijke regelingen	**Taakveld**	**Soort**	**Status**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Nieuw-Reijerwaard	Wonen en bouwen	Gemeenschappelijke Regeling	Te continueren

Algemene gegevens	
Vestigingsplaats:	Gemeente Ridderkerk
Publiek belang:	De GR Nieuw Reijerwaard heeft tot doel en als belang het binnen diens rechtsgebied ontwikkelen en realiseren van minimaal 90 hectare bedrijventerrein op de locatie Nieuw Reijerwaard met de daarbij horende ontsluiting en het daarbij horende groen.
Bestuurlijk belang:	Benoeming twee leden en twee plaatsvervangende leden van het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur.
Financieel belang:	De gemeente Rotterdam draagt naar rato risico in deze gemeenschappelijke regeling.
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	Het complex is een bouwgrond in exploitatie (BIE).In 2025 zijn meer gronden verkocht dan begroot. Voor bijna alle kavels zijn inmiddels al prijsafsrpaken gemaakt zodat het risico van verkoopprijs verminderd.In de vergadering van 14 april 2025 stelt het AB de grondexploitatie 2025 vast met prijspeil 1 januari 2025. Deze grondexploitatie eindigt op een resultaat van € 0,332 miljoen positief op contante waarde per 1 januari 2025Belangrijke risico's vanuit de grondexploitatie zijn voor GRNR de fasering vangrondverkopen (onder andere door impact netcongestie) en de kosten voorinfrastructuur. Het belangrijkste risico binnen de bedrijfsvoering is in control zijn vande kosten gedurende het jaar. Overige risico's en bijbehorende beheersmaatregelenworden behandeld in de grondexploitatie. Een aantal risico's zijn in de afgelopen jaren ook verminderd of verdwenen; het inpassingsplan is onherroepelijk, de wegenstructuur van IJsselmondse Knoop is opgeleverd, alle gronden zijn verworven en diverse reserveringsovereenkomsten zijn reeds gesloten.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	In 2025 zijn er meer gronden verkocht dan begroot.

Financiële gegevens	**Jaarrekening 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarrekening 2025**
Netto resultaat:	0	0	0
Eigen vermogen per 31/12:	0	0	0
Vreemd vermogen per 31/12:	97.000	60.174	53.051

Gezamenlijke brandweer voor het haven- en industriegebied van Rotterdam	Crisisbeheersing en brandweer	Gemeenschappelijke Regeling	Te continueren

Verbonden partijen - Gemeenschappelijke regelingen	**Taakveld**	**Soort**	**Status**
Gezamenlijke brandweer voor het haven- en industriegebied van Rotterdam	Crisisbeheersing en brandweer	Gemeenschappelijke Regeling	Te continueren

Algemene gegevens	
Vestigingsplaats:	Rotterdam-Europort
Publiek belang:	De Gezamenlijke Brandweer (GB) is een samenwerkingsverband tussen bedrijven in het haven- en industriegebied van Rotterdam en de Gemeente Rotterdam. De organisatie verzorgt in dit gebied de brandbestrijding en hulpverlening en heeft daarbij de verplichting tot het instand houden van een bedrijfsbrandweer (Wet veiligheidsregio's) overgenomen van de bedrijven die aangesloten zijn.
Bestuurlijk belang:	Het bestuur bestaat uit vertegenwoordigers van de gemeente Rotterdam en de bedrijven en wordt voorgezeten door de burgemeester van Rotterdam.
Financieel belang:	De gemeente Rotterdam draagt naar rato bij aan deze gemeenschappelijke regeling. De deelnemersbijdrage van de gemeente Rotterdam bedroeg in 2025 EUR 11,7 mln.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	Door het negatieve resultaat over 2025 zal het eigen vermogen met ongeveer EUR 150.000 afnemen ten opzichte van 2024; daarmee is weerstandsvermogen ultimo 2025 (EUR 8 mln) ruim voldoende in relatie tot de financiële risico's (kans * impact) die niet zijn voorzien in de begroting 2026. Uitzondering hierbij is het volgende risico: de GB heeft voor de komende jaren een aanzienlijke verplichting ten aanzien van Functioneel LeeftijdsOntslag (FLO) uitkeringen: de cumulatieve verplichting per jaareinde 2025 bedraagt ruim EUR 23 mln. Gezien het feit dat deze verplichting in de komende jaren (binnen een bepaalde bandbreedte) min of meer gelijkblijvend is, hoeft hier volgens het BBV geen voorziening voor in de balans te hoeven worden opgenomen. Het is echter allesbehalve ondenkbaar dat in de komende jaren niet meer aan de voorwaarden om niet te voorzien in de balans kan worden voldaan, met als gevolg een forse voorziening en een (sterk) negatief eigen vermogen. Het bestuur van het Openbaar Lichaam Gezamenlijke Brandweer (OLGB) is op de hoogte van dit risico. Hierbij dient wel aangetekend te worden dat dit vooral een 'boekhoudkundig' risico is: het opnemen van deze verplichting heeft geen gevolgen voor de liquiditeit van de GB, maar het negatieve eigen vermogen kan wel gevolgen hebben voor toekomstige kredietverstrekking en/of impact hebben op de wijze van toezicht door de Provincie. Het is daarbij ook waarschijnlijk dat de Provincie dan herstelmaatregelen zal eisen van de deelnemers in de Gemeenschappelijke Regeling (GR). Inmiddels is de BBV voornemens (visiedocument) de uitzondering af te schaffen. Dit zou kunnen betekenen dat mogelijk in 2030 dit geëffectueerd zou kunnen worden. Echter is het allemaal nog zo precair dat in overleg met de accountants de GB geen aanvullende acties hoeft te verrichten anders dan zich bewust te zijn van het mogelijke risico.In de begroting 2026 wordt de contributiestijging voor de deelnemers in de GR gedempt door een onttrekking aan de algemene reserve van ongeveer EUR 0,25 mln. Gezien de omvang van de reserve, in combinatie met het feit de meeste gemeenten voor financieel uitdagende jaren staan, is het niet ondenkbeeldig dat de deelnemers besluiten om in de komende jaren nogmaals middelen uit de algemene reserve te onttrekken om tot een sluitende begroting te komen. De GB is door de toezichthouder Provincie Zuid-Holland (PZH) op voorhand gewaarschuwd dat een dergelijke onttrekking slechts in beperkte mate mogelijk is: als niet meer voldaan wordt aan de solvabiliteitseis van tenminste 20% zal de GB onder preventief financieel toezicht door PZH komen te staan.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	De positieve financiële koers van de afgelopen jaren is in 2025 gestagneerd. Het exacte resultaat over 2025 moet op het moment van schrijven nog worden vastgesteld, maar de verwachting is een te kort op de exploitatie van ongeveer EUR 0,3 mln (exclusief projecten), waarmee het weerstandsvermogen van sec de GB licht zal afnemen. Een belangrijke oorzaak van dit negatieve resultaat t.o.v. de oorspronkelijke begroting en begrotingswijzigingen is het niet (tijdig) kunnen invullen van alle vacatures. De resultaten op projecten zullen worden toegevoegd, danwel onttrokken aan de individuele bestemmingsreserves. Conform de laatste begrotingswijziging is de waarde van de (strategische) voorraad fluorhoudend schuimvormend middel (svm) (120.000 liter met een boekwaarde van EUR 500k) in 2025 naar nihil gebracht als gevolg van ontwikkelingen in wet- en regelgeving, die in de loop van 2025 het gebruik van dit fluorhoudende blusmiddel onder alle omstandigheden verbiedt. Eind 2025 is al het fluorhoudende schuim vervangen. De hieraan gerelateerde bestemmingsreserve is van voldoende omvang om deze kosten te kunnen dekken. In 2025 zijn geen nieuwe langlopende financiële verplichtingen aangegaan, waardoor -door reguliere aflossingen- de langlopende schulden verder zijn afgenomen ten opzichte van 2023. Vanzelfsprekend hebben deze ontwikkelingen een positief effect op de solvabiliteit van de GB.

Financiële gegevens *Betreft concept cijfers	**Jaarrekening 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarrekening 2025***
Netto resultaat:	1.100	-511	-150
Eigen vermogen per 31/12:	8.000	6.875	7.850
Vreemd vermogen per 31/12:	19.800	22.101	18.500

Openbaar lichaam Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond	Crisisbeheersing en brandweer	Gemeenschappelijke Regeling	Te continueren

Verbonden partijen - Gemeenschappelijke regelingen	**Taakveld**	**Soort**	**Status**
Openbaar lichaam Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond	Crisisbeheersing en brandweer	Gemeenschappelijke Regeling	Te continueren

Algemene gegevens

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Vestigingsplaats:	Rotterdam
Publiek belang:	Gemeenten zijn op basis van art. 9 van de Wet Veiligheidsregio's verplicht gemeenschappelijke regelingen te treffen om de taken die in deze artikelen staan uit te voeren.In de VRR werken de Regionale Brandweer, Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen, Ambulancezorg en de Gemeenschappelijke Meldkamer van politie, brandweer en ambulance intensief samen. Zij bieden professionele hulp en bescherming bij mogelijke risico's en bedreigingen.
Bestuurlijk belang:	De burgemeester van Rotterdam is voorzitter van het Algemeen en Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond.
Financieel belang:	De Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR) beschikt over meerdere financieringsbronnen. Een belangrijke bron betreft de bijdragen van de gemeenten in de regio, met een gezamenlijke omvang van € 123 mln. Daarnaast ontvangen de zorgverzekeraars een bijdrage aan de financiering van de VRR ter hoogte van € 75 mln.De deelnemersbijdrage van de gemeente Rotterdam voor de basiszorg van de VRR bedraagt 53,68% van de totale gemeentelijke deelnemersbijdragen binnen de regio. Voor het jaar 2025 komt dit neer op een bedrag van € 56,5 mln. Daarnaast heeft de gemeente Rotterdam met de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond afspraken gemaakt over aanvullende dienstverlening buiten de basiszorg voor het jaar 2025. De hiermee gemoeide kosten bedragen € 1,4 mln.Verder heeft de gemeente Rotterdam afspraken met de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond gemaakt voor extra dienstverlening in 2024 buiten de basiszorg van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond voor een bedrag van € 1,4 mln.
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	De VRR hanteert een bandbreedte voor het weerstandsvermogen van 0,5-0,8, waarbij voor de benodigde weerstandscapaciteit wordt uitgegaan van de netto-risico's. Voor 2025 wordt een positief resultaat verwacht. Een deel van dit resultaat zal gebruikt worden ter dekking van het incidentele tekort dat begroot is voor 2026 door de bezuiniging op de BDuR. Definitieve besluitvorming over de bestemming van het resultaat 2025 vindt plaats bij de vaststelling van de jaarrekening, waarbij terugvloeien van middelen naar de deelnemende gemeenten tot de mogelijkheden behoort.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	In 2025 heeft de Veiligheidsregio laten zien dat onze inwoners kunnen rekenen op sterke en professionele hulpverlening. Brandweer, ambulancezorg, meldkamer en crisisorganisatie stonden het hele jaar paraat bij zowel alledaagse incidenten als complexe GRIP-situaties. De intensieve samenwerking met gemeenten en partners bewees opnieuw haar waarde, zeker tijdens grote evenementen als de NAVO-top en de marathon en de drukte rond de jaarwisseling. Onder uitdagende omstandigheden is de veiligheid in onze regio op niveau gebleven, mede dankzij de betrokken inzet van onze medewerkers. Tegelijkertijd is verder gewerkt aan weerbaarheid en tokeomstbestendigheid. Storingen, digitale dreigingen en maatschappelijke ontwikkelingen onderstreepten de noodzaak van betrouwbare systemen, goede voorbereiding en continue professionalisering. Met investeringen in vitaliteit, informatieveiligheid, opleiden en verduurzaming is een stevige basis gelegd voor de komende jaren. Daarmee blijft de VRR een betrouwbare partner voor onze gemeenten en inwoners – vandaag én in de crisis van morgen.

Financiële gegevens *Betreft concept cijfers	**Jaarrekening 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarrekening 2025***
Netto resultaat:	1347	0	6.653
Eigen vermogen per 31/12:	11.745	7.254	10.799
Vreemd vermogen per 31/12:	89.099	95.775	79.981

Recreatieschap Rottemeren	Ruimte en wonen	Gemeenschappelijke Regeling	Te continueren

Verbonden partijen - Gemeenschappelijke regelingen	**Taakveld**	**Soort**	**Status**
Recreatieschap Rottemeren	Ruimte en wonen	Gemeenschappelijke Regeling	Te continueren

Algemene gegevens	
Vestigingsplaats:	Schiedam

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Publiek belang:	Het behartigen van het gemeenschappelijk belang van de deelnemers voor wat betreft de ontsluiting, de ontwikkeling, aanleg en het beheer in het kader van de openluchtrecreatie en waar mogelijk het toerisme en van natuur en landschap in het gebied waarvoor de regeling geldt.
Bestuurlijk belang:	De gemeente Rotterdam heeft één zetel in het Dagelijks Bestuur en twee zetels in het Algemeen Bestuur.
Financieel belang:	De gemeente Rotterdam draagt naar rato bij aan deze gemeenschappelijke regeling. De deelnemersbijdrage van de gemeente Rotterdam bedraagt in 2024 € 4,1 mln.
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	Recreatieschap Rottemeren kent een systeem van riscomanagement. Voor in beeld zijnde risico's zijn bestemmingsreserves gevormd. Daarnaast wordt een weerstandsvermogen berekend: de maximum omvang van de gekwantificeerde risico's bedraagt € 87k. Daarmee is de ratio van het Weerstandsvermogen >2 en uitstekend te noemen.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2025:	In mei 2021 is het Ontwikkelplan voor Landschapspark De Rotte vastgesteld. Dit Ontwikkelplan geldt voor de komende 10 jaar. In 2022 is tranche 1 van het uitvoeringsplan vastgesteld en in 2024 het uitvoeringsprogramma 2024-2027. Jaarlijks wordt budget voor uitvoeringsprojecten vastgesteld.Daarnaast wordt tot 2025 in het Lage Bergse Bos een kwaliteitsimpuls uitgevoerd, parallel aan de aanleg van de A16 die ook door dit gebied loopt.

Financiële gegevens	**Jaarrekening 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarrekening 2025**
Netto resultaat:	474	306	nnb
Eigen vermogen per 31/12:	12.835	10.040	nnb
Vreemd vermogen per 31/12:	4.396	9.008	nnb

De Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR) biedt overheden de mogelijkheid een deel van hun bestuurstaken te verplaatsen naar een openbaar lichaam. Dit wordt 'verlengd lokaal bestuur' genoemd. Gemeenten kunnen dan een openbaar lichaam instellen. Zo'n openbaar lichaam is een rechtspersoon en kent drie organen: een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter. Dit hoofdstuk gaat alleen in op de gemeenschappelijke regelingen die een 'verbonden partij' zijn. Daaronder vallen niet de zogeheten lichte regelingen, omdat in deze regelingen geen sprake is van een bestuurlijk onderdeel. Het zijn samenwerkingsverbanden zonder bestuursorganen.

Te continueren gemeentelijke deelname in gemeenschappelijke regelingen

De gemeente continueert in 2026 haar deelname in negen gemeenschappelijke regelingen. Dit zijn: Metropoolregio Rotterdam - Den Haag, GGD Rotterdam-Rijnmond, Grondbank RZG Zuidplas, DCMR, Jeugdhulp Rijnmond, Nieuw Reijerwaard, Openbaar Lichaam Gezamenlijke Brandweer, Openbaar lichaam Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond en het Recreatieschap Rottemeren.

Gemeentelijke deelname in nieuw op te richten gemeenschappelijke regelingen of nieuwe gemeentelijk deelname in bestaande gemeenschappelijke regelingen

Geen.

Te beëindigen deelname in gemeenschappelijke regelingen

Geen.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- Burgerlijk Wetboek Boek 2 (rechtspersonen)
- Besluit begroting en verantwoording (BBV)
- Code Corporate Governance
- Beleidskader Verbonden Partijen en governance samenwerkingrelaties
- Beheerverslag Deelnemingen 2023

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Beleid

De gemeente Rotterdam wil voorkomen dat niet elke begrote, financiële tegenvaller direct dwingt tot bezuinigen, zonder dat hiertoe een onnodig hoge, financiële buffer wordt aangehouden. Hiertoe wordt periodiek geïnventariseerd welke majeure financiële risico's (groter dan € 1,0 mln) de gemeente loopt, waarvoor geen beheersmaatregelen of voorzieningen zijn getroffen en geen verzekering is afgesloten. Op basis hiervan wordt door middel van risico-simulatie de benodigde weerstandscapaciteit bepaald en afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. Het beleid is erop gericht om de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit (i.c. het weerstandsvermogen) ten minste 1,0 te laten zijn.

Risico's

In de Tweede Herziening 2025 zijn de financiële restrisico's gepresenteerd die voor het jaar 2025 werden voorzien. Daarbij is een onderscheid gemaakt tussen kwantificeerbare en niet-kwantificeerbare risico's. Op grond hiervan is met behulp van een risico-simulatiemodel de benodigde weerstandscapaciteit bepaald.

Relevante kwantificeerbare risico's 2025 2e Herziening 2025	Kans op risico	Ingeschat minimumbedrag (x € 1.000,-)	Ingeschat maximumbedrag x € 1.000,-)
Grondbank RZG Zuidplas	25%	0	26.000
Het grootste risico voor de Grondbank is dat de ontwikkeling van het Middengebied (Cortelande) niet of niet op korte termijn start. Hierdoor zou de verkoop van de gronden van de Grondbank aan de gemeente Zuidplas niet door kunnen gaan. De totale waarde van de gronden zonder ontwikkelingsperspectieven ligt op een niveau van ca. € 30 mln. Het totale verlies in een dergelijke extreme situatie bedraagt momenteel maximaal € 65 mln. Dit bedrag zal de Grondbank in dat geval moeten afboeken en de deelnemers zullen het tekort op de balans moeten aanzuiveren. Dit betekent voor Rotterdam dat er momenteel een maximaal risico bestaat van 40% van € 65 mln. = € 26 mln. De kans op dit risico wordt ingeschat op 25%.			
Grondexploitaties	50%	0	40.400
Op basis van de actuele inzichten uit de Markt-, Grond- en Vastgoedrapportage Rotterdam is door middel van een risicoanalyse het financiële effect bepaald van de risico's die volgen uit de marktanalyse van wonen en werklocaties, en van de algemene prijsontwikkelingen. Hiervoor zijn de omgevingsrisico's vertaald in verschillende scenario's. De benodigde weerstandscapaciteit voor de grondexploitatieportefeuille wordt berekend als het verschil tussen het huidige ingerekende scenario (base-case) en een realistisch worst-case scenario.			
Afvalverwerking lachgascilinders en overige financiële geschillen tussen gemeente en AVR	50%	5.955	11.803
Sinds het landelijk verbod (1-1-2023) op lachgas voor recreatief gebruik, vormen de lachgascilinders een probleem. Er worden grote hoeveelheden wegwerpcilinders aangetroffen in het restafval. Dit heeft geleid tot aanzienlijke schade aan verbrandingsovens van afvalverbranders, waaronder ook AVR. Om te voorkomen dat lachgascilinders opnieuw schade veroorzaken, is het nodig om lachgascilinders uit het afval te verwijderen voordat ze in de verbrandingsovens terecht komen. Het financieel risico bestaat eruit dat AVR de kosten die zij maken om te vermijden dat de cilinders in hun installatie terecht komen en de schade die zij hebben geleden aan hun installatie, zullen trachten te verhalen op hun klanten.			
Gemeentefonds (ontwikkeling verdeelmaatstaven)	50%	0	15.000
Risico dat de bestaande verdelingsmaatstaven zich anders ontwikkelen dan geraamd.			
Compenserende maatregelen en planschades	25%	0	12.884

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Relevante kwantificeerbare risico's 2025 2e Herziening 2025	Kans op risico	Ingeschat minimumbedrag (x € 1.000,-)	Ingeschat maximumbedrag x € 1.000,-)
Bij projecten loopt de gemeente het risico op planschades en het nemen van compenserende maatregelen. Vooralsnog doet het risico zich bij een beperkt aantal projecten voor. Hierdoor ontstaan mogelijk kosten voor de gemeente om de voorgenomen projecten binnen de kaders in uitvoering kunnen brengen. De mate waarin is niet duidelijk. Om vertrouwelijkheid van informatie te waarborgen is ervoor gekozen om de afzonderlijke projectrisico's gezamenlijk te presenteren.			
Gemeentefonds (BTW-compensatiefonds)	15%	0	10.000
Risico dat -landelijke- declaraties bij het Btw-compensatiefonds (BCF) zich anders ontwikkelen dan geraamd.			

Actualisatie risico's:

Het volgende risico's heeft zich in 2025 daadwerkelijk voortgedaan:

- Voorziening pensioenen college: door de gestegen rente vindt er bij de jaarrekening een vrijval plaats van een deel van de voorziening. Daarnaast heeft ook een bijstelling van de voorziening plaats vanwege de invoering van de Wet Toekomst Pensioenen. De BBV schrijft voor dat de gemeenten de verwachte financiële consequenties hiervan bij de jaarrekening dient te verwerken in de omvang van de voorziening. Dit is reeds gebeurd. Dit risico was opgenomen in het weerstandsvermogen als niet-kwantificeerbaar risico.

Actualisatie op de risico's heeft plaatsgevonden. De totale actualisatie geeft een benodigde weerstandscapaciteit uitkomt over 2025 van € 77 mln. De belangrijkste actualisaties staan hieronder benoemd.

Kwantificeerbare risico's Eindstand 2025	Kans op risico	Ingeschat minimumbedrag (x € 1.000,-)	Ingeschat maximumbedrag x € 1.000,-)
Grondbank RZG Zuidplas	-	-	-
Er een verliesvoorziening getroffen voor de grondbank RZG Zuidplas. Hiermee is het risico komt te vervallen.			
Grondexploitaties	50%	0	48.800
In het weerstandsvermogen wordt rekening gehouden met de project overstijgende risico's die de gemeente loopt op de grondexploitatieportefeuille. Actualisatie op de portefeuille heeft plaatsgevonden en daarmee op het risico in het weerstandsvermogen.			
Afvalverwerking lachgascilinders en overige financiële geschillen tussen gemeente en AVR	50%	5.597	15.170
Het risico wordt breder aangemerkt. Overige financiële geschillen tussen de gemeenten en AVR maken nu ook onderdeel uit van het risico.			

Uit de Begroting 2026 blijkt dat de benodigde weerstandscapaciteit in 2026 en de daaropvolgende jaren hoger uitvalt dan in 2025. Ontwikkelingen die zich in 2025 al hebben voorgedaan, blijven ook in 2026 en verder relevant. Dit betreft onder meer de eerder benoemde risico's, zoals opgenomen in de tabel hierboven. Daarnaast doen zich nieuwe en doorzettende ontwikkelingen voor die extra onzekerheden en financiële risico's met zich meebrengen voor de middellange en lange termijn. In samenhang bezien leidt dit ertoe dat de benodigde weerstandscapaciteit, zoals opgenomen in de Begroting 2026, in 2026 oploopt tot € 109 mln.

Binnen het zorgdomein is in 2025 reeds rekening gehouden met substantiële risico's. In de afgelopen jaren zijn diverse kostenbeheersingsprogramma's uitgevoerd, waaronder de Regionale Bestuursopdracht Kostenbeheersing (RBOK). De maatregelen hebben bijgedragen aan het beperken van het tekort binnen de zorg, maar brengen tegelijkertijd het risico met zich mee dat de beoogde structurele effecten niet volledig worden gerealiseerd. In de afgelopen bestuursperiode is besloten tot een gerichte lobby richting het Rijk voor aanvullende baten omtrent gemeentelijke uitvoering zorgdomein. Hoewel aanvullende middelen zijn ontvangen, blijken deze ontoereikend om het stijgende tekort binnen de (jeugd)zorg volledig te compenseren. Hiermee is het risico zorg nog actueel en neemt het financiële risico binnen het zorgdomein in de tijd toe.

Ten aanzien van personele lasten geldt dat de huidige cao Gemeenten loopt tot en met maart 2027. Met het afsluiten van een nieuwe cao kan de consequenties bestaan dat het financiële effect hoger uitvalt dan momenteel in de meerjarenraming is opgenomen. Dit effect is onderdeel van de

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

risico's vanaf 2027.

Tot slot vormen de aanhoudende geopolitieke ontwikkelingen een bron van onzekerheid voor de gemeentelijke financiën. Deze omstandigheden kunnen onder meer invloed hebben op de rentestanden, die van belang zijn voor de financieringslasten van de gemeente Rotterdam. Daarnaast bestaat het risico dat macro-economische en geopolitieke ontwikkelingen doorwerken in het gemeentefonds en daarmee in de rijksbijdragen die Rotterdam ontvangt. De exacte financiële impact hiervan is op dit moment nog niet te concretiseren, maar deze onzekerheden zijn wel relevant voor het risicoprofiel van 2026 en verdere jaren.

Beschikbare weerstandscapaciteit

Voor de bepaling van de beschikbare weerstandscapaciteit wordt gerekend met de volgende bestanddelen:

- de algemene reserve;
- de bestemmingsreserves die zijn gevormd om een specifiek financieel risico af te dekken (kortweg aangeduid als: de risicoreserves);
- de wettelijk verplichte stelpost voor onvoorziene lasten (kortweg aangeduid als: stelpost onvoorzien).

Dit sluit aan bij het primaire doel van het weerstandsvermogen: het opvangen van plotselinge, niet begrote financiële tegenvallers, zonder dat er direct moet worden bezuinigd. Stille reserves lenen zich in de praktijk niet of nauwelijks voor het opvangen van plotselinge financiële tegenvallers, omdat ze niet per direct gerealiseerd kunnen worden. En het aanwenden van bestemmingsreserves, die voor een specifiek doel worden aangehouden, moet de facto worden opgevat als een bezuiniging.

De daling van de beschikbare weerstandscapaciteit hangt voornamelijk samen met de afname in de Algemene reserve. De afname in de algemene reserve tussen Realisatie 2024 en Begroting 2025 vloeit voort uit de bijstellingen bij de Voorjaarsnota 2025 en de Begroting 2026. De grootste bijstellingen zijn het vervroegd aflossen van de lening vanuit de Rotterdamse Investeringsmotor (€ 29,1 mln) en Lobby Wet Maatschappelijke Ondersteuning (€ 20 mln). De afname in de algemene reserve tussen Begroting 2025 en Realisatie 2025 is voornamelijk wegens het treffen van een verliesvoorziening Grondbank RZG Zuidplas (€ 8,8 mln) zoals opgenomen in de Eindejaarsbrief 2025.

Beschikbare weerstandscapaciteit (bedragen x € 1 mln, balansstanden ultimo jaar)	**Rekening 2023**	**Rekening 2024**	**Begroting 2025**	**Rekening 2025**
Kredietrisicoreserve	20	20	20	20
Bestemmingsreserve BUIG	31	29	25	23
Bestemmingsreserve Tweedelijns Wmo en Jeugdhulp	22	0	0	0
Risicoreserves	**72**	**49**	**45**	**43**
Algemene reserve	42	95	49	39
Stelpost onvoorzien	0	1	1	1
Beschikbare weerstandscapaciteit*	**114**	**145**	**94**	**82**

* Er kan sprake zijn van een afrondingsverschil

Weerstandsvermogen

Conform coalitieakkoord wordt gestuurd op een weerstandsvermogen van minimaal 1,0, passend bij de financiële risico's die de gemeente loopt. Met andere woorden: de beschikbare weerstandscapaciteit zou tenminste gelijk moeten zijn aan de benodigde weerstandscapaciteit.

De verschuiving in het weerstandsvermogen 2025 ten opzichte van 2024 is een samenloop van wijzigingen in zowel de beschikbare weerstandscapaciteit als de benodigde weerstandscapaciteit. Zoals hierboven toegelicht is de daling in de beschikbare weerstandscapaciteit voornamelijk te verklaren door de afname in de algemene reserve. De verschuiving in de benodigde weerstandscapaciteit ten opzichte van 2024 is door actualisatie op de risico's zoals bijvoorbeeld de wijziging in systematiek van het opnemen omtrent het grondexploitatierisico. Voorheen werd het risico buiten de simulatie berekend, maakt het nu onderdeel uit van de simulatieberekening.

Weerstandsvermogen (bedragen x € 1 mln, balansstanden ultimo jaar)	**Rekening 2023**	**Rekening 2024**	**Begroting 2025**	**Rekening 2025**
Beschikbare weerstandscapaciteit	114	145	94	82

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Benodigde weerstandscapaciteit	182	88	77	77
Weerstandsvermogen	**0,63**	**1,65**	**1,23**	**1,07**
Norm gemeente Rotterdam Coalitieakkoord 2022-2026: minimaal 1,0				

Wettelijk voorgeschreven kengetallen

Onderstaand worden uitsluitend de financiële kengetallen weergegeven die op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording moeten worden vermeld in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Het complete overzicht van alle door de gemeente Rotterdam gehanteerde financiële kengetallen, inclusief toelichting, is terug te vinden in het onderdeel Financiële Kengetallen.

Verplichte financiële kengetallen BBV	**Rekening 2023**	**Rekening 2024**	**Begroting 2025**	**Rekening 2025**
Netto Schuldquote	22,4%	29,1%	39,9%	31,6%
Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	20,1%	27,2%	38,3%	29,9%
Solvabiliteitsratio	57,8%	53,6%	47,1%	51,3%
Structurele exploitatiesaldo	-0,4%	-1,8%	-0,7%	3,0%
Grondexploitatie	-3,0%	-1,7%	-1,9%	-1,5%
Belastingcapaciteit	97%	103%	103%	102%

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Jaarrekening

Grondslagen

Als basis voor het opstellen van de begroting en de jaarstukken zijn diverse algemene grondslagen van toepassing, waaronder verschillende bepalingen vanuit de Gemeentewet, het Besluit begroting en verantwoording (BBV), de begrotingscirculaire vanuit de provincie Zuid-Holland, de Verordening financiën Rotterdam en de Regeling financiën Rotterdam. Daarnaast zijn er verschillende specifieke kaders en uitgangspunten. Deze uitgangspunten zijn terug te vinden in de paragrafen. In dit onderdeel worden enkele algemene principes toegelicht die voor alle programma's gelden.

Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De gemeenteraad stelt jaarlijks het normenkader, bestaande uit een lijst met relevante wet- en regelgeving, vast. Het normenkader dient als basis voor de controle van de jaarrekening door de accountant. In het overzicht wordt aangegeven of regelgeving toeziet op de getrouwheid en (of) op de rechtmatigheid. Het normenkader voor 2025 is op 4 december 2025 door de gemeenteraad vastgesteld.

De commissie Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) geeft (conform artikel 75, tweede lid, van het BBV), via de kadernota rechtmatigheid haar visie over de invulling van het begrip rechtmatigheid in de rechtmatigheidsverantwoording van de decentrale overheden. Daarnaast heeft het college de mogelijkheid om specifieke afspraken te maken met de gemeenteraad. De afspraken welke begrotingsonrechtmatigheden als acceptabel (passend in het beleid) worden beschouwd, zijn opgenomen in de Verordening Financiën.

Aanpassingen in hiërarchieën

De indeling van de programma's en de onderliggende rapportagestructuur van de jaarstukken 2025 zijn ongewijzigd ten opzichte van die van de begroting 2025.

Grondslagen voor balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn.

De bijdragen aan activa in eigendom van derden worden verantwoord onder de immateriële vaste activa. Bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd als zij voldoen aan de bepalingen van artikel 61 BBV. Waardering gebeurt tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De afschrijvingsduur is maximaal de afschrijvingstermijn (gebruiksduur) van het betreffende actief bij de derde.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief worden niet geactiveerd, met uitzondering van kosten voor toekomstige grondexploitaties.

De kosten voor toekomstige grondexploitaties worden gedurende 5 jaar geactiveerd. Als na het 5e jaar nog geen overgang naar een actieve grondexploitatie heeft plaatsgevonden worden de geactiveerde kosten uit het eerste jaar afgeschreven. Voor de voorbereidingskosten voor grondexploitaties geldt dat de plannen tot ontwikkeling van de grond hiervoor bestuurlijke instemming moeten hebben.

Materiële vaste activa met economisch nut

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Gronden waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen registratiewaarde gewaardeerd.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

De overige investeringen met economisch nut zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Ontvangen specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Bij duurzame waardevermindering van een bestaand actief wordt de boekwaarde gecorrigeerd via een te treffen voorziening indien waardeherstel nog kan optreden.

Investeringen met een meerjarig economisch nut worden slechts geactiveerd als het bruto investeringsbedrag € 0,1 miljoen of meer bedraagt, ongeacht de levensduur van het actief.

Materiële vaste activa in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

De investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut (bruggen, tunnels, wegen, viaducten, sluizen, monumenten, kunst, kademuren en glooiingen) zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs – of vervaardigingsprijs. Deze investeringen worden geactiveerd als het bruto investeringsbedrag € 0,1 miljoen of meer bedraagt, ongeacht de levensduur van het actief. Investeringen in gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.

Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. De vervaardigingsprijs omvat ook een deel van de toerekenbare indirecte vervaardigingskosten en de rentekosten over het vervaardigingstijdvak die aan de geactiveerde investering toegerekend kunnen worden.

Overhead

De aan investeringen verbonden overheadkosten worden als onderdeel van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs opgenomen in de waardering van vaste activa en van bouwgronden in exploitatie.

Afschrijvingen

Slijtende investeringen worden afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. De afschrijving gebeurt op lineaire basis, met uitzondering van voor verhuur bestemde bedrijfsgebouwen.

De bedrijfsgebouwen die zijn bestemd voor de verhuur worden niet lineair maar annuïtair afgeschreven naar gelang de verwachte gebruiksduur met een maximum van 40 jaar. Hiervoor is gekozen vanaf 2010, zodat de huuropbrengsten gelijklopen met de kapitaallasten (afschrijving en rente). Op vastgoedobjecten en materiële vaste activa, die als onderdeel van gebiedsontwikkeling zijn vervaardigd kan (in het geval ze zijn samengesteld uit meerdere componenten) één gezamenlijk afschrijvingstermijn worden gehanteerd. Deze afschrijvingstermijn is niet langer dan de afschrijvingstermijn van de component met de langste afschrijvingstermijn.

Gehanteerde afschrijvingstermijnen in hoofdlijnen (in jaren)	
Gebouwen	10 - 40
Infrastructuur	10 - 50
Installaties	5 - 30
Voer- en vaartuigen	5 - 30
Hulpmateriaal	3 - 15
Buitenruimte	5 - 30

Voor toekomstbestendige gebouwen geldt, onder specifieke voorwaarden, een afschrijvingstermijn van maximaal 50 jaar. Een nadere specificatie van de afschrijvingstermijnen staat in de afschrijvingstabel in de Verordening financiën Rotterdam 2021.

De afschrijving start in het jaar volgend op het jaar van ingebruikname. Voor de ‘Vervoermiddelen’ (leaseauto’s) geldt dat afschrijving direct bij ingebruikname plaatsvindt. Dit houdt verband met het feit dat in de leasetermijnen (opbrengst) ook het afschrijvingsdeel is gedekt. Door deze systematiek zijn de afschrijvingskosten gelijk aan de dekking die in de leasetermijnen zit.

Voor software geldt een afschrijvingstermijn van vijf jaar. De concernbrede bedrijfsvoeringsystemen hebben echter een langere afschrijvingstermijn van tien jaar, omdat zij door hun complexiteit niet binnen een termijn van vijf jaar buiten gebruik zullen worden gesteld.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, als deze naar verwachting duurzaam is. Als waardeherstel nog mogelijk is, wordt de waarde gecorrigeerd via een voorziening. Bij de waardering van de commerciële vastgoedportefeuille is het uitgangspunt dat de koper de grond in eigendom verkrijgt en daarom geen erfpacht van toepassing is.

Financiële vaste activa

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Waar van toepassing is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van nv's en bv's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Als de waarde van de aandelen structureel daalt tot onder de verkrijgingsprijs vindt afwaardering plaats.

Vlottende activa

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs of lagere marktwaarde.

Bouwgronden in exploitatie

De 'Bouwgronden in exploitatie' zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs of tegen de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Voor bouwgronden in exploitatie met een looptijd langer dan 10 jaar zijn risico-beperkende maatregelen toegepast (op project- of portefeuilleniveau). Deze risico-beperkende maatregelen zijn:

- Per grondexploitatie is een actuele en goed onderbouwde raming van de uitgaven en inkomsten beschikbaar
- Investeringen worden zoveel mogelijk afgestemd op het genereren van inkomsten ten einde het financieringsrisico te beperken
- Een realistisch, op de marktvraag afgestemd uitgifteprogramma (zowel qua planning als typologie); Door middel van de portefeuillesturing wordt tweemaal per jaar het in de portefeuille opgenomen uitgifteprogramma afgezet tegen de voorziene marktvraag (aantallen, fasering en typologie)
- Een adequate beheersing van de grondexploitatieportefeuille (zoals monitoring van marktontwikkelingen en periodieke confrontatie van opgenomen programma versus marktvraag op gebiedsniveau, dit mede op basis van provinciale kaders omtrent de programmering)
- De parameter 'opbrengstenstijging', waarmee de geraamde grondopbrengsten in de NCW-berekening geïndexeerd wordt, wordt na het 10e jaar verlaagd naar 0,0%. Met deze maatregel wordt voorzichtigheid in de financiële uitkomsten van de grondexploitatie betracht

De richtlijnen voor het nemen van winsten en verliezen uit de grondexploitaties zijn opgenomen in de grondslagen voor resultaatbepaling. Genomen resultaten zijn in de waardering verdisconteerd. In het geval een voorziening voor een verwacht verlies leidt tot een negatieve stand van een grondexploitatie, wordt de voorziening voor de hoogte van dit negatieve bedrag credit op de balans gepresenteerd.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de boekwaarde van vorderingen verrekend.

Liquide middelen

De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene, bestemmingsreserves en het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten. Zonder voorafgaand raadsbesluit valt het deel van een
bestemmingsreserve dat niet aangewend gaat worden voor het aan de reserve verbonden doel vrij. Van bestemmingsreserves die niet met juridisch onontkoombare verplichtingen zijn belast, valt het (restant)saldo van een bestemmingsreserve zonder voorafgaand raadsbesluit ten gunste van het 'resultaat na bestemming' vrij als:

a. het doel waarvoor de bestemmingsreserve is gevormd vervalt; of
b. gedurende drie jaren niets aan de bestemmingsreserve is onttrokken of toegevoegd.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen of verwachte verliezen of risico's waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten op de balansdatum. Onder voorzieningen worden ook opgenomen de van derden verkregen middelen die specifiek moeten worden besteed. Uitzondering hierop vormen de van Europese en Nederlandse overheidslichamen verkregen middelen. Deze worden gepresenteerd bij de 'Overlopende passiva overheidsmiddelen'.

De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

De voorziening bouwgronden in exploitatie is echter tegen contante waarde gewaardeerd.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De pensioenverplichting voor wethouders is in het verleden tegen de contante waarde van de (al opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De invoering van de Wet Toekomst Pensioenen (WTP) en de overdracht van de pensioenvoorziening voor wethouders naar het ABP per 1 januari 2028 heeft invloed op de omvang van de benodigde voorziening. Het ministerie van BZK heeft een onderzoek laten uitvoeren bij gemeenten naar de benodigde omvang van de overdrachtswaarde. Op basis van het onderzoek werd bekend dat de benodigde overdrachtswaarde tussen 10% en 20% hoger is dan de beschikbare voorzieningen en eventuele aanwezige kapitaalverzekeringen. Naar aanleiding hiervan heeft de BBV in december 2025 voorgeschreven dat de berekening van de verplichting moet worden aangepast in lijn met de berekening door het onderzoeksbureau. De berekening van de pensioenverplichting voor wethouders in 2025 is hierop aangepast.

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. Vooruit ontvangen afkoopsommen erfpacht vallen naar voortgang van de afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Buiten balanstelling

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Renteswaps

De gemeente is in het verleden derivaten aangegaan om renterisico's af te dekken in overeenstemming met Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo). Het betreft alleen volledig effectieve hedges en op grond daarvan worden de derivaten verantwoord onder de niet uit de balans blijkende verplichtingen. De marktwaarde van de derivaten wordt bepaald als de contante waarde van alle vaste en verwachte variabele cashflows. Bij de berekening van de marktwaarde wordt gebruik gemaakt van de relevante Interest Rate Swap curve.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Personeelslasten

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het voorschrift om geen voorziening(en) c.q. schulden op te nemen uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Algemene uitkering

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen overeenkomstig de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling.

Dividend

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Erfpacht

De vooruit ontvangen afkoopsommen bij tijdelijk in erfpacht uitgegeven gronden vallen vrij ten gunste van het resultaat naar gelang de looptijd van het erfpachtcontract.

Resultaatneming grondexploitatie

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Winstneming op bouwgronden in exploitatie

Voor het bepalen van de tussentijdse winstnemingen hanteert de gemeente de Percentage of Completion methode, rekening houdend met onzekerheden in de projecten. De winstneming wordt hierbij bepaald op basis van de voortgang van de realisatie van de grondexploitatiebegroting. In individuele gevallen kan op basis van planspecifieke omstandigheden beargumenteerd worden afgeweken.

Als winstnemingsformule geldt: het percentage voortgang in de opbrengsten, vermenigvuldigd met het percentage in de voortgang in de kosten, vermenigvuldigd met de verwachte winst (gecorrigeerd voor onzekerheden).

Verliesneming op bouwgronden in exploitatie

Bij actieve grondexploitaties met een verwacht negatief resultaat wordt een voorziening getroffen ter hoogte van dit negatieve verwachte resultaat. De voorziening is afzonderlijk zichtbaar onder de balanspost Voorraden/onderhanden werk. In het geval de voorziening groter is dan de boekwaarde van de betreffende bouwgrond in exploitatie, is het restant van de voorziening aan de passiefzijde van de balans onder de voorzieningen gepresenteerd. Het voorzienbare verlies wordt bij afsluiten van het complex als gerealiseerd resultaat in de grondexploitatie verwerkt.

Parameters grondexploitaties

In de grondexploitaties wordt gerekend met langjarige gemiddelde parameters voor kosten- en opbrengstenstijging en renteontwikkelingen. Uitzonderingen op deze algemene lijn zijn de parameters in de grondexploitaties Nesselande en Feyenoord City. Dit wordt in de paragraaf Grondbeleid toegelicht.

Langjarige parameters grondexploitaties	2025	2026 e.v.
Rente	2,5%	2,5%
Opbrengstenstijging	2,0%	2026: 3%, 2027: 2%, 2028-2035: 1%, 2036 e.v.: 0%
Kostenstijging	2,5%	2026: 3%, 2027 e.v.: 2,0%
Disconteringsvoet	2,0%	2,0%

Landelijke regelgeving schrijft voor dat met ingang van de jaarrekening over 2025 het rentepercentage voor grondexploitaties gelijk is aan dat van de omslagrente (2025 e.v.: 2,5%).

De te hanteren discontovoet is, in overeenstemming met de voorschriften van de commissie BBV, gelijk aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone. Deze bedraagt 2,0%.

Gebruik van schattingen en inzet van externe deskundigheid

Bij het opstellen van de jaarrekening doet het college van burgemeester en wethouders schattingen en veronderstellingen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. Dit gebeurt in overeenstemming met algemeen geldende grondslagen. Schattingen betreffen bijvoorbeeld de verwachte gebruiksduur van vaste activa en ramingscijfers van grondexploitaties.

Bij het opstellen van de jaarrekening wordt ook gebruik gemaakt van externe partijen vanwege hun specifieke deskundigheid. Dit gebeurt bijvoorbeeld op juridisch gebied en bij de uitvoering van bepaalde administratieve processen, zoals salarisverwerking.

Overige grondslagen

Eigen bijdragen van het Centraal administratiekantoor (CAK)

Het CAK is verantwoordelijk voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo die het CAK int voor de gemeente. Op grond van de kadernota Rechtmatigheid melden wij: “Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over de omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht."

Rechtmatigheidsverantwoording

Het door de raad vastgestelde Verantwoordingskader accountantscontrole en rechtmatigheidsverantwoording rekening 2025 bevat bepalingen voor de rechtmatigheidsverantwoording van het college van B&W. Het normenkader bevat de van toepassing zijnde interne en externe regelgeving. Het verantwoordingskader accountantscontrole en rechtmatigheidsverantwoording rekening 2025 bevat bepalingen over de toe te

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

passen verantwoordingsgrens en rapportagegrens voor de rechtmatigheidsverantwoording alsmede specifieke bepalingen inzake begrotingsrechtmatigheid en verstrekte subsidies.

Met de raad zijn er in het normenkader afspraken gemaakt welke begrotingsonrechtmatigheden geaccepteerd zijn. Dat betekent dat deze afwijkingen nog steeds onrechtmatig zijn maar door de raad worden geaccepteerd. Geaccepteerde afwijkingen worden niet toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering. De niet geaccepteerde begrotingsafwijkingen, boven de rapportagegrens moeten wel worden toegelicht.

In de volgende gevallen zijn begrotingsafwijkingen niet geaccepteerd:

A. Er is in de volgende twee situaties sprake van een onacceptabele overschrijding van lasten en investeringskredieten:

- Er is gehandeld buiten het door de gemeenteraad vastgestelde beleid;

- Er is sprake van een overschrijding op programmaniveau van

- de lasten, zonder direct compenserende baten, of
- cumulatief gevoteerde investeringskredieten

die niet tijdig aan de raad zijn voorgelegd danwel gemeld bij risico's.

Begrotingswijzigingen als gevolg van verwachte overschrijdingen van lasten en cumulatief gevoteerde investeringskredieten op programmaniveau worden als tijdig beschouwd indien deze voor het laatst bij de eindejaarsbrief ter besluitvorming aan de gemeenteraad worden aangeboden;

B. Voor afwijkingen op het niveau van het programma zijnde onderschrijding van lasten, onderschrijding van het cumulatief gevoteerd krediet, onderschrijding van baten en overschrijding van baten geldt dat deze onrechtmatig zijn, wanneer deze niet tijdig aan de gemeenteraad zijn gemeld. Deze afwijkingen worden als tijdig beschouwd indien deze voor het laatst op het moment van de tweede herziening aan de gemeenteraad worden gemeld.

Afrondingen

- Alle bedragen in de tabellen zijn in euro’s (€) en afgerond op 1.000-tallen, behalve als het anders is aangegeven.
- Omdat bedragen in de financiële tabellen zijn afgerond, kan het voorkomen dat de totaaltelling afwijkt van de optelling van de afzonderlijke afgeronde bedragen. De totaaltellingen van de financiële tabellen sluiten aan bij de totaaltellingen van de oorspronkelijke, niet afgeronde tabellen. Waar het de onderdelen balans en staat van baten en lasten betreft, geldt dit ook voor alle subtotalen.
- In de teksten worden bedragen afgerond in miljoenen: bijvoorbeeld € 2,1 mln. Duizendtallen worden languit geschreven: bijvoorbeeld € 125.000.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Balans

De vaste activa bestaan uit de immateriële, de materiële en de financiële vaste activa. De vlottende activa bestaan uit voorraden, debiteuren (uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar), liquide middelen en overlopende activa. De vaste passiva bestaan uit eigen vermogen, voorzieningen en vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer. De vlottende passiva bestaan uit crediteuren (netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar) en overlopende passiva. In onderstaande tabel worden in de kolom 31-12-2024 de cijfers voor resultaatbestemming getoond en in de kolom 1-1-2025 de cijfers na resultaatbestemming.

VASTE ACTIVA	**31-12-2024**	**1-1-2025**	**31-12-2025**
Immateriële vaste activa			
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	32.137	32.137	30.172
Onderzoek en ontwikkeling	9.137	9.137	8.931
Subtotaal Immateriële vaste activa	**41.274**	**41.274**	**39.103**
Materiële vaste activa			
Investeringen met een economisch nut	2.270.089	2.270.089	2.406.938
Investeringen met een economisch nut met heffing	274.009	274.009	302.662
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	936.758	936.758	1.059.848
Subtotaal Materiële vaste activa	**3.480.856**	**3.480.856**	**3.769.449**
Financiële vaste activa			
Kapitaalverstrekkingen	486.074	486.074	504.719
Leningen	39.240	39.240	25.565
Overige financiële vaste activa	50.159	50.159	58.709
Subtotaal Financiële vaste activa	**575.473**	**575.473**	**588.993**
TOTAAL VASTE ACTIVA	**4.097.603**	**4.097.603**	**4.397.545**
VLOTTENDE ACTIVA	**31-12-2024**	**1-1-2025**	**31-12-2025**
Voorraden	19.811	19.811	25.536
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	404.584	404.584	437.011
Liquide middelen	17.206	17.206	16.959
Overlopende activa	345.666	345.666	419.248
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	**787.267**	**787.267**	**898.753**
TOTAAL ACTIVA	**4.884.870**	**4.884.870**	**5.296.299**
VASTE PASSIVA	**31-12-2024**	**1-1-2025**	**31-12-2025**
Eigen vermogen			

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Algemene reserve	95.213	136.316	38.788
Bestemmingsreserves	2.458.630	2.481.772	2.579.142
Gerealiseerd resultaat	64.245	0	100.849
Subtotaal Eigen vermogen	**2.618.089**	**2.618.089**	**2.718.780**
Voorzieningen	130.410	130.410	143.942
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	941.837	941.837	1.050.980
Subtotaal Voorzieningen en Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	**1.072.247**	**1.072.247**	**1.194.922**
TOTAAL VASTE PASSIVA	**3.690.335**	**3.690.335**	**3.913.702**
VLOTTENDE PASSIVA	**31-12-2024**	**1-1-2025**	**31-12-2025**
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	292.146	292.146	379.152
Overlopende passiva	902.389	902.389	1.003.445
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	**1.194.535**	**1.194.535**	**1.382.596**
TOTAAL PASSIVA	**4.884.870**	**4.884.870**	**5.296.299**

Buiten balanstelling

Rechten	31-12-2024	01-01-2025	31-12-2025
Niet uit de balans blijkende rechten			
Huurrechten	504.141	504.141	535.884
Vergoeding UPV zwerfafval	0	0	1.425
Totaal	**504.141**	**504.141**	**537.310**

Verplichtingen	31-12-2024	01-01-2025	31-12-2025
Niet uit de balans blijkende verplichtingen			
1. Borgstellingen waarborgfondsen met achtervang gemeente Rotterdam	9.051.463	9.051.463	9.053.940
2. Garanties volkshuisvesting particulieren	20.407	20.407	17.555
3. Garanties ten behoeve van rechtspersonen	2.923	2.923	2.443
Totaal achtervang, garanties en borgstellingen	**9.074.793**	**9.074.793**	**9.073.939**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa zijn niet-tastbare activa die over een langere periode van economische waarde zijn.

Immateriële vaste activa	31-12-2024	Correctie/ overboeking	Vermeerdering	Afschrijving	Duurzame waardever-mindering	31-12-2025
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	32.137	0	0	1.965	0	30.172
Onderzoek en ontwikkeling	9.137	-2.724	3.098	0	580	8.931
Totaal	**41.274**	**-2.724**	**3.098**	**1.965**	**580**	**39.103**

Toelichting verloopstaat Immateriële vaste activa

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

De bijdragen aan activa in eigendom van derden heeft betrekking op de boekwaarden van het Zwembad en Kunstenpand Hart van Zuid, Calandkanaal en bijdrage Turnhal Topsportcentrum Rotterdam.

Afschrijving

Het bedrag van € 2 mln heeft betrekking op reguliere afschrijvingen op de bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Onderzoek en ontwikkeling

Onder onderzoek en ontwikkeling zijn de voorbereidingskosten voor (toekomstige) grondexploitaties opgenomen.

Correctie/overboeking

Het bedrag van de correctie/overboeking van -€ 2,7 mln heeft betrekking op de volgende overboekingen naar Voorraad (Bouwgronden in exploitatie):

- Romeynshof -€ 1,3 mln
- Lemairepark -€ 909.000
- Schoterboshof -€ 528.000

Vermeerdering

Het bedrag van de vermeerdering van € 3,1 mln betreft voorbereidingskosten voor (toekomstige) grondexploitaties, waaronder:

- Schiehaven noord € 820.000
- Kop van Homerus € 684.000
- Pompenburg € 430.000

Duurzame waardevermindering

Het bedrag van de duurzame waardevermindering van €580.000 heeft betrekking op een voorziening voor de voorbereidingskosten van de toekomstige grondexploitatie Schiehaven Noord.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn de geactiveerde materiële tastbare bezittingen die de gemeente langdurig inzet voor de realisatie van beleidsdoelen en bedrijfsvoering. In onderstaande tabel wordt het verloop weergegeven per subcategorie en de totalen per hoofdcategorie. Onder de tabel is per subcategorie toegelicht waar de posten betrekking op hebben.

Materiële vaste activa	31-12-2024	Correctie/ overboeking	Investering	Desinvestering	Afschrijving	Bijdrage van derden	Duurzame waardever-mindering	31-12-2025
Investeringen met een economisch nut:								
Gronden en terreinen	1.966	-126	0	0	136	0	0	1.703
Gronden en terreinen in erfpacht	164.240	0	1.355	5.076	0	0	0	160.519
Bedrijfsgebouwen	1.728.515	108.238	0	624	53.275	3.649	-915	1.780.126
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervoermiddelen	81.777	0	26.162	3.016	17.626	0	0	87.298
Machines, apparaten en installaties	20.112	7.148	0	0	2.857	0	0	24.403
Overige materiële vaste activa	94.130	29.888	0	383	26.130	0	0	97.505
Materiële vaste activa in uitvoering (projecten)	179.350	-145.902	219.288	0	0	-2.655	0	255.391
Subtotaal investeringen met een economisch nut	**2.270.089**	**-754**	**246.806**	**9.099**	**100.024**	**994**	**-915**	**2.406.938**
Investeringen met een economisch nut met heffing:								
Gronden en terreinen	103	0	0	0	11	0	0	92
Bedrijfsgebouwen	7.992	988	0	0	509	0	0	8.472
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	211.046	33.754	0	0	9.286	0	0	235.513
Machines, apparaten en installaties	5.735	25.187	0	0	2.202	0	0	28.720
Overige materiële vaste activa	28.945	0	0	0	3.462	0	0	25.482
Materiële vaste activa in uitvoering	20.188	-59.929	49.211	0	0	5.088	0	4.383

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

(projecten)								
Subtotaal investeringen met een economisch nut met heffing	**274.009**	**0**	**49.211**	**0**	**15.471**	**5.088**	**0**	**302.66**
Investeringen in de openbare ruimten met een maatschappelijk nut:								
Gronden en Terreinen	11.943	0	0	0	642	0	0	11.30
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	649.409	107.707	0	0	26.238	10.434	0	720.44
Overige materiële vaste activa	123.965	39.276	0	0	9.293	385	0	153.56
Materiële vaste activa in uitvoering (projecten)	151.440	-146.845	165.625	0	0	-4.319	0	174.53
Subtotaal invest. in de openbare ruimten met een maatschappelijk nut	**936.758**	**138**	**165.625**	**0**	**36.173**	**6.500**	**0**	**1.059.84**
Totaal materiële vaste activa	**3.480.856**	**-616**	**461.642**	**9.099**	**151.667**	**12.582**	**-915**	**3.769.44**

Toelichting verloopstaat Materiële vaste activa

Correctie/overboeking

In de kolom Correctie/overboeking worden de overboekingen vanuit de Materiële vaste activa in uitvoering (projecten) naar de diverse categorieën opgenomen (activeringen). Ook worden in deze kolom interne overboekingen van/naar andere balanscategorieën vermeld. Het saldo van de kolom Correctie/overboeking -€ 616.000 heeft betrekking op de volgende boekingen.

Overboekingen van Materiële vaste activa naar Voorraad (bouwgronden in exploitatie):

- Crooswijksestraat 93 -€ 1,4 mln

Overboekingen van Voorraad (intentie verkoop) naar Materiële vaste activa:

- Maria Wesselingstraat 8 € 652.000
- Wollefoppenweg 39 € 168.000

Investeringen met een economisch nut

Gronden en terreinen
Het bedrag van -€ 126.000 in de kolom Correctie/overboeking heeft betrekking op de herindeling van fietspaden naar Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Gronden en terreinen in erfpacht
In 2025 is voor € 1,4 mln grond uitgegeven in erfpacht, waarvan € 1,4 mln afkoop. De afschrijvingen voor verkopen erfpachtrecht gronduitgiften bedragen € 5,1 mln. Dit bedrag is verantwoord onder Desinvestering.

Bedrijfsgebouwen
Het bedrag van € 108,2 mln in de kolom Correctie/overboeking heeft voornamelijk betrekking op activeringen. Hieronder een specificatie van de activeringen groter dan € 10 mln.

- Argonautenweg 53 € 18,5 mln
- Sparta opstal Nieuw Terbregge € 14,5 mln
- Kwekerij Fairoaksbaan € 10,5 mln

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De in 2025 ontvangen bijdragen van derden € 3,6 mln heeft betrekking op de volgende investeringen:

- Putselaan 178 € 1,8 mln
- Kwekerij Fairoaksbaan € 1,1 mln
- Oude watering 10 € 558.000
- Huis op Zuid € 216.000

Het bedrag in de kolom Duurzame waardevermindering van -€ 915.000 heeft betrekking op een gedeeltelijke vrijval van een voorziening met betrekking tot Coolsingel 191-201 en 207-231 voor € 559.000 respectievelijk € 986.000 en een waardevermindering van Prins Alexanderlaan 37 van € 630.000.

Vervoermiddelen
De vervoermiddelen betreffen voertuigen in eigen beheer. Het gaat om gemeentelijke voertuigen, waaronder afval inzamelwagens en voertuigen voor externe klanten. De voertuigen worden na afloop van de leaseperiode vervangen. Er is een continue stroom van vervanging, waardoor de balanswaarde stabiel is.

Er zijn dit jaar vervoermiddelen aangeschaft voor een totaalbedrag van € 26,2 mln. De kosten als gevolg van buitengebruikstellingen (desinvesteringen) waren € 3,0 mln.

Machines, apparaten en installaties
Er is voor € 5,9 mln geactiveerd en € 1,2 mln heeft betrekking op een herindeling van zonnepanelen van Bedrijfsgebouwen naar Machines, apparaten en installaties. Hieronder volgt een specificatie van de activeringen groter dan € 1 mln.

- Parkeermanagement- en toegangscontrolesystemen € 1,6 mln
- Parkeerautomaten € 1 mln

Overige materiële vaste activa
In 2025 is voor een bedrag van € 29,9 mln geactiveerd. Hieronder volgt een specificatie van de hoogste bedragen.

- Laptops € 3,8 mln
- Doorontwikkeling Oracle Fusion 2025 € 3,8 mln
- Verhuizing en verbouwing Hatostraat 50-52 € 3,4 mln
- Project Adidas (softwareontwikkeling) € 3,2 mln
- Smartphones € 2,6 mln
- Project RAVE 2025 € 2,2 mln
- Taakapplicatie Stadszaken € 1,6 mln
- DWH Great 2025 € 1,4 mln
- Vervanging apparatuur Commissie- en Raadzaal € 1,2 mln

Materiële vaste activa in uitvoering (projecten)
De investeringen in Materiële vaste activa in uitvoering (projecten) bedragen € 219,3 mln in 2025. Vanuit projecten is met betrekking tot Investeringen met een economisch nut voor een bedrag van € 145,9 mln geactiveerd in 2025.

Investeringen met een economisch nut met heffing

Bedrijfsgebouwen
In 2025 is voor het krediet vervangingsinvesteringen Begraafplaatsen/crematoria 2023-2026 € 1 mln geactiveerd.

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken
In 2025 is voor een totaal van € 33,7 mln geactiveerd, waarvan hieronder een specificatie.

- Rioolvervanging € 33,7 mln

Overige materiële vaste activa
In 2025 is voor een totaal van € 25,2 mln geactiveerd, waarvan hieronder een specificatie van de activeringen:

- Investeringen in Inzamelmiddelen, krediet 2023-2026 € 24,5 mln
- Vervanging afvalbakken en containers € 795.000

Materiële vaste activa in uitvoering (projecten)
De investeringen in Materiële vaste activa in uitvoering (projecten) bedragen € 49,2 mln in 2025. Vanuit projecten is met betrekking tot Investeringen met een economisch nut met heffing voor een bedrag van € 59,9 mln geactiveerd in 2025.

Investeringen in de openbare ruimten met een maatschappelijk nut

Gronden en terreinen
De afschrijvingen bedragen € 641.000, er zijn in 2025 geen investeringen geweest

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken
Het totaal van de activeringen in 2025 is € 107,7 mln, waarvan hieronder een specificatie van de activeringen groter dan € 4 mln.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- Wegen € 86,3 mln
- Openbare verlichting € 7,5 mln

Van de € 10,4 mln in de kolom bijdragen van derden houdt €10,3 mln verband met Wegen.

Overige materiële vaste activa
Totaal in 2025 geactiveerd bedrag is € 39,3 mln. Hieronder een specificatie van de activeringen groter dan € 4 mln.

- Groen en bomen € 25,2 mln
- Speelvoorzieningen € 6 mln

Materiële vaste activa in uitvoering (projecten)
De investeringen in Materiële vaste activa in uitvoering (projecten) bedragen € 165,6 mln in 2025. Vanuit projecten is met betrekking tot Investeringen in de openbare ruimten met een maatschappelijk nut voor een bedrag van € 146,8 mln geactiveerd in 2025.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa geeft inzage in de kapitaalverstrekkingen, de leningen en de overige financiële vaste activa.

	31-12-2024	Vermeerdering	Verminderingen en aflossingen	Buitengewone waardevermindering	31-12-2025
Kapitaalverstrekkingen aan:					
Deelnemingen	478.440	18.076	0	0	496.516
Overige verbonden partijen	7.634	1.050	0	481	8.203
Totaal kapitaalverstrekkingen	**486.074**	**19.126**	**0**	**481**	**504.719**
Leningen aan:					
Woningbouwcorporaties	22.240	0	5.175	0	17.065
Deelnemingen	17.000	0	8.500	0	8.500
Totaal leningen	**39.240**	**0**	**13.675**	**0**	**25.565**
Overige financiële vaste activa:					
Overige langlopende leningen	42.284	12.630	5.779	-824	49.959
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	7.875	875	0	0	8.750
Totaal overige financiële vaste activa	**50.159**	**13.505**	**5.779**	**-824**	**58.709**
Totaal financiële vaste activa	**575.473**	**32.631**	**19.453**	**-342**	**588.993**

Toelichting verloopstaat Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

Het beginsaldo van de post deelnemingen bestaat voornamelijk uit de reeds gedane kapitaalverstrekkingen aan:

- € 327,1 mln Havenbedrijf Rotterdam NV

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- € 63,4 mln Stedin Holding NV
- € 51,7 mln Energietransitiefonds BV
- € 10,6 mln Innovation Quarter (IQ Capital)
- € 7,9 mln Stadion Feyenoord NV
- € 7,5 mln Rotterdamse Electrische Tram NV (RET)
- € 6,6 mln Sportbedrijf Rotterdam BV

In 2025 heeft er een uitbreiding plaatsgevonden in de deelneming in het Energietransitiefonds (€ 3,1 mln) en in de deelneming in de RET (€ 15 mln). De totale deelneming in het Energietransitiefonds bedraagt nu per jaareinde 2025 € 54,8 en de totale deelneming in de RET 22,5 mln.

Kapitaalverstrekkingen aan overige verbonden partijen

Dit zijn kapitaalverstrekkingen aan voormalige gemeentelijke instellingen. Per 1 januari 2025 betrof de boekwaarde € 7,6 mln. In 2025 is hier € 481.000 op afgeschreven. Daarnaast is er voor € 1,1 mln aan nieuw kapitaal verstrekt aan de Coöperatie Social Impact Fonds Rotterdam (SIFR).

Leningen

Leningen aan woningcorporaties

Tot begin jaren ’90 heeft de gemeente leningen verstrekt aan de woningcorporaties voor de bouw en renovatie van woningen. Voor deze leningen betalen de woningcorporaties jaarlijks rente en aflossing. In 2025 is een bedrag van € 5,2 mln afgelost.

Leningen aan deelnemingen

Na de verzelfstandiging van de RET resteren er nog enkele leningen aan RET Infrastuctuur BV en RET Railgebonden voertuigen BV. In 2025 is € 8,5 mln afgelost op deze leningen.

Overige financiële vaste activa

Overige langlopende leningen

Het betreft onder andere leningen aan sportverenigingen en kunst- en welzijnsorganisaties om investeringen te kunnen financieren, maar ook leningen voor economische ontwikkeling. Zo is een leningfaciliteit verstrekt aan Cambridge Innovation Center BV (CIC) om de economische ontwikkeling en het innovatie- en ondernemersklimaat in Rotterdam te versterken. Het CIC verzorgt de huisvesting en ondersteuning van start-ups en innovatieve ondernemers in het Groothandelsgebouw. In 2024 is besloten tot herstructurering van de lening. Tot juli 2027 wordt de verschuldigde rente opgeteld bij de hoofdsom. In 2025 is de hoofdsom hierdoor verhoogd met € 441.000 tot € 11,3 mln. Onder de Subsidieregeling investeringssubsidies breedtesport-, scouting- en speeltuinverenigingen 2024 is aan de sportvereniging RDM een lening verstrekt van € 20.000.

Op lopende regelingen via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) is in totaal voor € 10,4 mln aan nieuwe leningen verstrekt. Op deze leningen is in 2025 ook voor € 3,1 mln afgelost.

Op leningen die verstrekt zijn door de Kredietbank Rotterdam (KBR) is in 2025 voor € 2,3 mln afgelost. Er is daarnaast voor € 1,7 mln aan nieuwe leningen verstrekt.

De buitengewone waardevermindering betreft een verlaging van de voorziening KBR met betrekking tot verstrekte leningen (-€ 779.000) en een verlaging van de voorziening voor een kunstinstelling in verband met aflossing op een lening (-€ 45.000).

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Het betreft hier een verstrekte subsidie aan Cruise Port Shore Power BV voor het realiseren van walstroom aan de Wilhelminakade. Het uitgangspunt bij deze subsidie is dat deze op termijn wordt terugbetaald. Daarom wordt deze gepresenteerd als een uitzetting met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Voorraden

De voorraden bestaan uit aanwezige materialen, grondexploitaties en handelsgoederen. Onder de tabel zijn de onderdelen nader toegelicht. Tevens is hier een toelichting gegeven op de geraamde kosten, opbrengsten en eindresultaat van de bouwgronden in exploitatie.

Voorraden	31-12-2024	Correctie / overboeking	Rente	Investering	Des-investering	Niet Gemeentelijke bijdrage	Genomen resultaat/ mutatie voorziening	31-12-2025
Grond- en hulpstoffen	4.530	0	0	0	19	0	0	4.510
Subtotaal grond- en hulpstoffen	**4.530**	**0**	**0**	**0**	**19**	**0**	**0**	**4.510**
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie								
Bouwgronden in exploitatie	44.477	4.101	1.422	48.681	28.735	10.950	7.952	66.947
Voorziening BIE	-123.402	-2.087	-5.030	0		0	-9.830	-140.349
Subtotaal onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	**-78.926**	**2.014**	**-3.608**	**48.681**	**28.735**	**10.950**	**-1.879**	**-73.403**
Gereed product en handelsgoederen								
Gereed product en handelsgoederen	94.207	-761	0	13.175	12.194	0	0	94.428
Subtotaal gereed product en handelsgoederen	**94.207**	**-761**	**0**	**13.175**	**12.194**	**0**	**0**	**94.428**
Totaal voorraden	**19.811**	**1.254**	**-3.608**	**61.856**	**40.948**	**10.950**	**-1.879**	**25.536**

Toelichting verloopstaat Voorraden

Grond- en hulpstoffen

Tot de grond- en hulpstoffen behoren de magazijnen Materiaalvoorziening, Schone Stad, Zuidlaardermeer, Vervoer en Materieel (lease) en de kwekerij Bomen en Planten van Stadsbeheer. Per saldo zijn de magazijnmutaties in 2025 afgenomen met € 20.000. De eindbalans bestaat uit:

- Magazijn Materiaalvoorziening € 2,6 mln
- Schone Stad € 491.000
- Zuidlaardermeer € 349.000
- Kwekerij Bomen en Planten € 166.000
- Vervoer en Materieel (Lease) € 907.000

Bouwgronden in exploitatie

Bouwgronden in exploitatie (grondexploitaties) zijn gronden die worden omgevormd van in bezit zijnde grond met eventuele opstallen tot bouwrijpe

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

grond. Het doel is om deze grond (opnieuw) te bebouwen. De grondexploitaties en de bijbehorende voorziening maken deel uit van het programma Stedelijke Ontwikkeling.

Correctie/overboeking
De correctie/overboeking € 4,1 mln heeft betrekking op de volgende interne overboekingen:

Vanuit immateriële vaste activa (voorbereidingskosten grondexploitaties) in verband met het in het uitvoering nemen van nieuwe grondexploitaties. Dit betreft de grondexploitaties Romeynshof (€ 1,3 mln), Lemairepark (€ 909.000) en Schoterboshof (€ 528.000).

Vanuit de materiële vaste activa is een bedrag van € 1,4 mln overgeboekt naar de grondexploitatie Schuttersveld.

Rente
De rente op de bouwgronden in exploitatie en voorziening BIE bedraagt - € 3,6 mln en wordt, conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), verantwoord als onderhanden werk.

Investering
De investeringen in de bouwgronden in exploitatie van € 48,7 mln bestaan voor € 4,1 mln uit verwervingskosten, € 20 mln kosten voor het bouw- en woonrijp maken en € 24,6 mln voor de kosten voor ureninzet en overige kosten.

Desinvestering
De desinvesteringen van € 28,7 mln bestaan uit de uitgiften van bouwrijpe grond. De grond is uitgegeven in volle eigendom of in erfpacht. De grootste gronduitgiften hebben plaatsgevonden in de grondexploitaties Nesselande (€ 5,3 mln), Kop van Zuid (€ 4,0 mln), Nieuw Kralingen (€ 2,8 mln), Park Zestienhoven (€ 1,8 mln) en Oudeland (€ 1,8 mln).

Niet-gemeentelijke bijdrage
De niet-gemeentelijke bijdragen van € 11 mln bestaan voor € 3,5 mln uit ontvangen subsidies (waaronder Romeynshof 2,4 mln), en voor € 7,5 mln overige opbrengsten (onder andere de grondexploitatie Katendrecht (€ 2,1 mln) en Ontwikkellocaties RCD (€ 1,9 mln). De overige opbrengsten betreffen bijdragen derden in het kader van samenwerkingsovereenkomsten.

Genomen resultaat/mutatie voorziening
Het genomen resultaat van -€ 1,9 mln bestaat uit tussentijdse winstnemingen (11,9 mln), terugdraaien van eerder genomen winsten (- € 2,3 mln), verliesnemingen (- 1,6 mln) en per saldo een toevoeging aan de verliesvoorziening (- € 9,8 mln). In de paragraaf grondbeleid worden de resultaatnemingen nader gespecificeerd.

De ramingen van de nog te maken kosten en te realiseren opbrengsten in de grondexploitaties zijn gebaseerd op de inzichten ultimo 2025 en de daarbij behorende inschatting van de uitgangspunten, de parameters en de risico's. Uiteraard is deze inschatting omgeven door onzekerheden en wordt deze periodiek herzien, waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief kan uitvallen. Afhankelijk van de marktomstandigheden zijn er onzekerheden voor de geraamde afzetmogelijkheden voor woning- en werklocaties en voor de mogelijke uitkomsten daarvan. De geraamde nog te maken kosten bedragen € 722,0 mln (nominaal). Deze raming is onder te verdelen in geraamde kosten voor bouw- en woonrijp maken € 500,2 mln, apparaat € 67,7 mln, verwervingen € 64,4 mln en overige kosten € 89,7 mln. De geraamde opbrengsten bedragen € 712,9 mln. Deze raming is onder te verdelen in geraamde opbrengsten voor gronduitgiften € 605,0 mln, subsidies € 18,2 mln en overige opbrengsten € 89,7 mln. In de paragraaf Grondbeleid zijn de uitgangspunten, parameters, risico's etc. nader uitgewerkt.

Voorzieningen BIE	31-12-2024	Correctie / overboeking	Rente	Genomen resultaat/ mutatie voorziening	31-12-2025
Voorziening negatieve GU-plannen	-123.402	-2.087	-5.030	-9.830	-140.349
Totaal voorzieningen BIE	-123.402	-2.087	-5.030	-9.830	-140.349

Voorziening negatieve GU-plannen
Voor de bouwgronden in exploitatie met een negatieve netto contante waarde is een verliesvoorziening getroffen. De voorziening wordt jaarlijks geactualiseerd. Per 31-12-2025 bedraagt de verliesvoorziening -€ 140,3 mln. Conform het BBV mag maximaal de boekwaarde van het onderhanden werk van de betreffende grondexploitatie als een waardecorrectie op de post bouwgronden in exploitatie worden gepresenteerd. In

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

het geval dat de te treffen voorziening hoger is dan de boekwaarde, wordt het restant gepresenteerd aan de creditzijde van de balans onder de voorzieningen. Op basis van de boekwaarden van de negatieve grondexploitaties wordt € 140,3 mln als waardecorrectie op de bouwgronden in exploitatie (eindstand 31-12-2025) gepresenteerd en € 75,7 mln onder de voorzieningen. De correctie / overboeking van -€ 2,1 mln betreft de mutatie aan de passiefzijde van de balans (stand ultimo 2024 bedroeg € 77,8 mln).

Gereed product en handelsgoederen

Deze post betreft projectmatig aangekochte woningen voor het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) en voorraad objecten Vastgoed (intentie verkoop). De investering bedraagt € 13,2 mln. De desinvestering van € 12,1 mln heeft betrekking op de verkoop van panden.

Investering

In 2025 zijn in het kader van het NPRZ woningen aangekocht voor € 13,2 mln (2024: € 8,4 mln). De voorraad voor het NPRZ bestaat uit woningen en winkels.

Desinvestering

Het bedrag van € 12,1 mln heeft betrekking op de verkoop van panden verantwoord onder voorraad objecten Vastgoed met intentie verkoop (2024: € 778.000).

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

In onderstaande tabel zijn de kortlopende vorderingen weergegeven volgens de voorgeschreven onderverdeling naar vorderingen op overheidslichamen, rekening-courant verhoudingen en overige vorderingen. De posten zijn onder de tabel afzonderlijk toegelicht, waarbij de overige vorderingen nog verder zijn gespecificeerd.

	31-12-2024	Nominaal bedrag	Voorziening oninbaarheid	31-12-2025
Vorderingen op openbare lichamen	231.675	248.264	0	248.264
Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen	18.016	16.384	0	16.384
Overige vorderingen	154.893	285.045	112.682	172.362
Totaal uitzettingen	**404.584**	**549.693**	**112.682**	**437.011**

Vorderingen op openbare lichamen

De vorderingen op openbare lichamen bestaat voor een groot gedeelte uit een vordering van € 184,4 mln op het BTW- compensatiefonds. Het restant van € 63,9 mln heeft met name betrekking op ministeries, provincies, gemeenten, belastingen en waterschappen.

Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen

De post rekening-courant verhoudingen met niet financiële instellingen heeft voor € 5,7 mln betrekking op het NRF (Nationaal Restauratiefonds), en voor € 9,5 mln op het SVN (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten) en € 1,2 mln ETF-regeling (Energietransitiefonds).

Overige vorderingen

Onder de balanspost overige vorderingen is een grote verscheidenheid aan vorderingen opgenomen, waarvan onderstaand de grootste posten (na aftrek voorziening) zijn toegelicht.

	31-12-2024	31-12-2025
Belastingaanslagen	71.688	83.169
Debiteuren niet openbare lichamen	31.418	55.185
Bijstandsvorderingen	33.049	28.156
Parkeren	18.738	5.852
Totaal	**154.893**	**172.362**

Toelichting op overige vorderingen

Door een aanpassing in de debiteurenmodule is het vanaf 2025 niet meer mogelijk om ‘’Debiteuren niet openbare lichamen’’ uit te splitsen naar producten.

Belastingaanslagen

De opgelegde gemeentelijke belastingaanslagen van € 142,8 mln zijn verminderd met de voorziening die is gevormd van € 59,6 mln voor oninbaarheid.

Debiteuren niet openbare lichamen

Vanaf 2025 vallen de productsoorten Vergunningen en Toezicht, Huren en exploitatiekosten en Overige vorderingen kleiner dan € 5 mln onder “Debiteuren niet openbare lichamen”. Dit door een aanpassing in de debiteurenmodule.

Het gepresenteerde bedrag debiteuren niet openbare lichamen is verminderd met de voorziening voor oninbaarheid van € 6,3 mln.

Bijstandsvorderingen

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De vorderingen bedragen in totaal € 74,7 mln (inclusief Tozo vorderingen van € 11,8 mln) waarvan € 46,6 mln als oninbaar is voorzien (aandeel Tozo in de voorziening bedraagt € 11,7 mln).

Parkeren

Het betreft hier door de gemeente Rotterdam opgelegde parkeerboetes en uitgegeven abonnementen, bezoekerspassen en vergunningen. Het gepresenteerde bedrag is verminderd met de voorziening voor oninbaarheid van € 3,1 mln.

Voorziening oninbaarheid

Deze voorziening is getroffen op basis van de vastgestelde kaders voor dubieuze debiteuren.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Liquide middelen

Onder liquide middelen vallen de bank- en kasgelden van het concern.

Omschrijving	31-12-2024	31-12-2025
Bank	16.979	16.745
Kas	226	214
Totaal liquide middelen	**17.206**	**16.959**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Overlopende activa

In onderstaande tabellen zijn de nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen opgenomen. Deze zijn volgens de voorschriften onderverdeeld in de categorieën overheidslichamen en overige bedrijven of instellingen. Beide categorieën zijn in deze paragraaf verder gespecificeerd en nader toegelicht.

Overlopende activa	31-12-2024	31-12-2025
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.	82.340	101.322
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.	263.326	317.926
Totaal overlopende activa	**345.666**	**419.248**

Verdeling van te ontvangen bedragen van overheidslichamen naar herkomst

Verdeling overheidslichamen naar herkomst	31-12-2024	Correctie/ overboeking	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	31-12-2025
Overige Nederlandse overheidslichamen	13.082	933	2.860	11.166	5.709
Europese overheidslichamen	12.185	-12.690	0	0	-505
Het Rijk	57.073	-554	126.849	87.250	96.118
Totaal	**82.340**	**-12.311**	**129.709**	**98.416**	**101.322**

Van Europese en Nederlandse overheidslichamen te ontvangen voorschotbedragen op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel

Regeling	31-12-2024	Correctie/ overboeking	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	31-12-2025	CBS-code
Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	46.415	0	66.116	46.315	66.216	Rijk
Tijdelijke regeling Realisatiestimulans	0	0	12.264	0	12.264	Rijk
Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	3.610	0	36.955	34.170	6.395	Rijk
Europees Sociaal Fonds Plus 2021-2027	0	-459	6.332	551	5.321	Rijk
Subsidieverordening Vervoersautoriteit Metropoolregio Rotterdam Den Haag	2.248	0	1.477	291	3.434	Overige
Regeling specifieke uitkering kwijtschelding schulden SZW in verband met de hersteloperatie toeslagen	2.935	0	858	1.370	2.423	Rijk

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Subsidieverordening Vervoersautoriteit Metropoolregio Rotterdam Den Haag 2023	1.228	0	468	38	1.658	Overige
Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen	748	0	918	359	1.308	Rijk
Besluit financiële bepalingen bodemsanering	0	0	1.123	0	1.123	Rijk
Bommenregeling	1.194	0	740	1.194	740	Rijk
Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma Zoetwater, COASTAR Urban Water Buffer Rotterdam	244	0	0	0	244	Overige
Regeling financiële bepalingen bodemsanering 2005	171	0	213	171	213	Rijk
IBS CCV City Deal Lokale Weerbaarheid Cybercrime	10	0	130	20	120	Overige
Havenomgevingsfonds	192	0	50	142	100	Overige
Financieringsregeling Metamorfoze Archieven en Collecties	0	-54	144	0	90	Overige
Subsidieprogramma ZonMW Wat werkt voor de jeugd	0	-7	69	0	62	Overige
Specifieke uitkering Aanpak van excessief geweld	0	0	59	0	59	Rijk
LIFE 2021-2027	0	-16	71	0	56	Rijk
Horizon 2020	45	0	0	0	45	Overige
Subsidieprogramma ZonMW COVID-19 Programma	0	-78	119	0	41	Overige
Interreg Europe	84	0	294	355	22	Overige
Subsidieregeling MKB-Deals Zuid-Holland	0	0	100	80	20	Overige
IBS Carter Center Inform Women, Transform Lives Campaign	14	0	5	0	19	Overige
IBS Ministerie J&V Financial Intelligence Center 2023-2027	0	0	630	630	0	Rijk
Bekostigingsregeling eerste opvang ontheemden Oekraïne door Regionale openbare lichamen	0	2.469	0	2.469	0	Overige
Besluit Schuldenaanpak - Private Schulden en ondersteuning aan gedupeerde ouders	396	0	0	396	0	Rijk
Interreg North Sea Region 2021-2027	64	-64	0	0	0	Overige

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Subsidieverordening vervoersautoriteit Metropoolregio Rotterdam Den Haag 2024	1.220	-1.220	0	0	0	Overige
Besluit rijkssubsidiëring instandhouding monumenten 2013	24	0	0	24	0	Rijk
Bijdrageregeling versterking economisch vestigingsklimaat Metropoolregio Rotterdam Den Haag 2020	113	-113	0	0	0	Overige
IBS Provincie Zuid-Holland Verlenging Hoekse Lijn	7.047	0	0	7.047	0	Overige
LIFE 2014-2020	875	-875	0	0	0	EU
Subsidieprogramma ZonMW Interne monitoring en Social Trials	180	0	0	180	0	Overige
Uitvoeringsregeling POP-3 Zuid-Holland	350	0	2	352	0	Overige
Europese migratie- en veiligheidsfondsen 2021-2027	1.500	0	0	1.500	0	Rijk
Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen 2004	79	-79	0	0	0	Rijk
Regeling specifieke uitkering Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2023-2030	192	0	0	192	0	Overige
Regeling specifieke uitkering onderwijsroute	0	0	570	570	-0	Rijk
Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling 2021-2027	11.163	-11.815	0	0	-652	EU
Totaal activa	82.340	-12.311	129.709	98.416	101.322	

Toelichting saldo

Correctie / Overboeking

De kolom Correctie/overboeking betreft overboekingen tussen overlopende activa en passiva van medeoverheden. Dit is afhankelijk van de debet- of creditstand per 31 december 2025 van de betreffende regeling.Jaarlijks worden de benamingen van de regelingen en de categorieën beoordeeld. Wanneer (een deel van) het saldo van een regeling onder een nieuwe naam wordt gepresenteerd, wordt dit saldo via de kolom Correctie/overboeking overgeboekt. Correcties met betrekking tot voorgaande jaren staan eveneens in deze kolom.De toevoegingen geven de daadwerkelijke uitgaven weer. De kolom Ontvangen bedragen bevat de nog te ontvangen bedragen na afrekening met de subsidieverstrekkers. Per saldo zijn de uitgaven hoger dan de al ontvangen subsidies. Daarom worden deze regelingen aan de activazijde gepresenteerd.Hieronder volgt een beschrijving van de subsidieregelingen met een eindbedrag groter dan € 1,2 mln.

Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek

Een specifieke uitkering verstrekt door het Ministerie van Financiën voor het bekostigen van gemeentelijke hulp ten behoeve van gedupeerden van de toeslagenproblematiek. In 2025 is er voor € 66,1 mln onttrokken ter dekking van de kosten in verband met de kinderopvangtoeslagproblematiek. Er is in 2025 een voorschot van € 46,3 mln ontvangen voor de gedupeerden van kinderopvangtoeslag.

Tijdelijke regeling Realisatiestimulans

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Een specifieke uitkering van de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening met als doel de woningbouwproductie op korte termijn te versnellen. De bijdrage is bedoeld voor de financiering van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in een Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV) gebied, welke plaatsvinden tussen 1 januari 2025 en 31 december 2029. In 2025 bedroegen de kosten voor de met betrekking tot de realisatiestimulans ruim € 12,2 mln. In 2025 is nog niets ontvangen ter dekking van de kosten.

Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne

De bekostigingsregeling Opvang Oekraïense ontheemden is opgezet ter compensatie van gemeentes die opvangplekken voor Oekraïners faciliteren als gevolg van de Russische invasie. In 2025 bedroegen de kosten voor de werkzaamheden in verband met de opvang ontheemden Oekraïners bijna € 37 mln. In 2025 is er bijna € 34,2 mln ontvangen ter dekking van de kosten.

Europees Sociaal Fonds Plus 2021-2027

Een subsidie verstrekt door het Europese programma Europees Sociaal Fonds 2021-2027 van de Europese Commissie voor activiteiten gericht op het ondersteunen van werkgelegenheid, mensen aan (beter) werk te helpen en te zorgen voor eerlijkere arbeidskansen voor EU-burgers. In 2025 bedroegen de kosten voor het Europees Sociaal Fonds Plus 2021-2027 ruim € 6,3 mln. In 2025 is er € 551.000 ontvangen ter dekking van de kosten.

Subsidieverordening Vervoersautoriteit Metropoolregio Rotterdam Den Haag

Op grond van de Subsidieverordening Vervoersautoriteit Metropoolregio Rotterdam Den Haag kan subsidie worden verstrekt aan verkeers- en vervoersprojecten. Het gaat om subsidies voor de aanleg van infrastructuur, het beïnvloeden van rij- en reisgedrag, de exploitatie van het openbaar vervoer en voor sommige pilots. Deze subsidies worden voornamelijk bekostigd vanuit de BDU gelden (Wet Brede Doel Uitkeringen verkeer en vervoer). Een voorwaarde voor het verkrijgen van een subsidie is dat het een regionaal doel moet bevorderen of dienen, zoals beschreven in de Uitvoeringsagenda Bereikbaarheid (UAB). In 2025 is € 1,5 mln onttrokken ter dekking van de aanleg van diverse fietspaden en Blackspots. In 2025 is er € 291.000 ontvangen ter dekking van de kosten

Regeling specifieke uitkering kwijtschelding schulden SZW in verband met de hersteloperatie toeslagen

Een specifieke uitkering verstrekt door de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor de kostenvan kwijtgescholden of gerestitueerde schulden binnen het SZW-domein van gedupeerden en toeslagpartners, en voor de kosten die samenhangen met de uitvoering van deze kwijtschelding en restitutie door het college. In 2025 is € 857.800 onttrokken ter dekking van de kosten. En is er voor € 1,4 mln ontvangen ter dekking van de kosten.

Subsidieverordening Vervoersautoriteit Metropoolregio Rotterdam Den Haag 2023

Een subsidie van de vervoersautoriteit Metropoolregio Rotterdam Den Haag voor verkeers- en vervoersprojecten. Het gaat om subsidies voor de aanleg van infrastructuur, het beïnvloeden van rij- en reisgedrag, de exploitatie van het openbaar vervoer en voor pilots. Deze subsidies worden voornamelijk bekostigd vanuit de BDU–gelden (wet Brede Doel Uitkeringen verkeer en vervoer). Een voorwaarde voor het verkrijgen van een subsidie is dat het een regionaal doel moet bevorderen of dienen, zoals beschreven in de Uitvoeringsagenda Bereikbaarheid (UAB). In 2025 is € 468.000 onttrokken ter dekking van de aanleg van diverse fietspaden en Blackspots. In 2025 is € 37.700 ontvangen ter dekking van de kosten.

Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Een specifieke uitkering van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor de bekostiging van de kwijtgescholden verschuldigde gemeentelijke belastingen van gedupeerden, toeslagpartners en ex-partners, en de kosten die samenhangen met de uitvoering van deze kwijtschelding. In 2025 bedroegen de kosten voor de met betrekking tot de realisatiestimulans ruim € 918.000. In 2025 is voor € 358.500 ontvangen ter dekking van de kosten.

Vooruitbetaalde en nog te ontvangen bedragen

Vooruitbetaalde en nog te ontvangen bedragen	**31-12-2024**	**31-12-2025**
Vooruitbetaalde bedragen	86.436	133.913
Nog te ontvangen bedragen	176.890	184.013
Totaal vooruitbetaalde en nog te ontvangen bedragen	**263.326**	**317.926**

Vooruitbetaalde bedragen	**31-12-2024**	**31-12-2025**
Vooruitbetaalde subsidies	31.507	66.275

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Vooruitbetaalde ICT kosten	26.095	20.407
Vooruitbetaalde kosten Vattenfall	4.497	15.959
Vooruitbetaalde huren en servicekosten	12.580	12.433
Overige vooruitbetaalde bedragen < € 5 mln	11.757	18.839
Totaal vooruitbetaalde bedragen	**86.436**	**133.913**

Toelichting vooruitbetaalde bedragen

Vooruitbetaalde subsidies

Deze posten hebben betrekking op vooruitbetaalde subsidies voor het jaar 2026.

Vooruitbetaalde ICT kosten

Deze kosten hebben betrekking op onderhoud, service en licenties over de jaren 2026 tot en met 2030.

Vooruitbetaalde kosten Vattenfall

Betreft vooruitbetaalde kosten Vattenfall met betrekking tot Gebiedsovereenkomst stadswarmte voor het jaar 2026.

Vooruitbetaalde huren en servicekosten.

Betreft vooruitbetaalde huur- en servicekosten 2026.

Overige vooruitbetaalde bedragen

De post overige vooruitbetaalde bedragen bestaat uit:

- Nog te ontvangen met betrekking tot project Voorne aan Zee € 4,3 mln
- Vooruitbetaalde kosten vanuit crediteuren € 4,2 mln
- Project Herinrichting Lage Bergse Bos € 4 mln
- Nog te betalen kosten aan diverse kleine gemeenten € 2,5 mln
- Voorutbetaalde kosten Algeracorridor € 2,2 mln
- Vooruitbetaald VNG 2026 € 718.000
- Diverse kleinere posten € 900.000

Nog te ontvangen bedragen	**31-12-2024**	**31-12-2025**
Gemeentebelastingen	68.094	86.515
Nog te ontvangen facturen WMO en Jeugd	11.663	28.336
Pintransacties Parkeren	19.061	20.543
Wabo Leges	20.937	13.366
Te ontvangen bijdrage kunststofproducten (SUP-vergoeding)	7.236	5.822
Te ontvangen rente en aflossing	1.238	-765
Overige nog te ontvangen bedragen < € 5 mln	48.661	30.196
Totaal nog te ontvangen bedragen	**176.890**	**184.013**

Toelichting te ontvangen bedragen

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Gemeentebelastingen

De post Gemeentebelastingen is ultimo 2025 opgenomen voor de nog op te leggen aanslagen. Het aandeel Onroerende Zaakbelasting (OZB) omvatte per 31 december 2025. € 71 mln, Precario € 5,1 mln, Reclame en Logies € 7,6 mln en het restant van € 2,8 mln betreft Afvalstoffenheffing en Rioolheffing.

Nog te ontvangen facturen WMO en Jeugd

Betreft nog te ontvangen gelden inzake Zorg Jeugd en Volwassenen 2025.

Pintransacties Parkeren
Het saldo heeft betrekking op individuele pintransacties Parkeren. Deze worden begin 2026 door de banken afgerekend.

Wabo leges

Het betreft hier nog te factureren leges op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Mutatie betreft opboeking nieuwe posten 2025.

Nog te ontvangen bijdrage kunststofproducten (SUP vergoeding)

Betreft nog te factureren kosten/bijdrage aan producenten van bepaalde kunststofproducten voor eenmalig gebruik (Single Use Plastic) voor het opruimen van het zwerfafval afkomstig van die producten.

Te ontvangen rente en aflossing

Bestaat uit overlopende rente van de vervaldatum van leningen tot ultimo 2025 en rente en aflossing van leningen met een vervaldatum van 31 december 2025 die begin 2026 zullen worden verrekend.

Overige nog te ontvangen bedragen < € 5 mln

De post nog te ontvangen bedragen bestaat uit:

- Project bouw Derde Stadsbrug € 5,5 mln
- Presentatiewijzigingen in verband met herrubriecering/reclassificatie van posten € 5 mln
- Nog te ontvangen met betrekking tot opvang Oekraïne opvang € 4,4 mln
- Salaris gerelateerde posten € 3,9 mln
- Nog te ontvangen van RET met betrekking tot Randstadrail € 2 mln
- Nog te factureren project gerelateerde posten € 1,6 mln
- Reclame afdracht JC Decaux voor € 1,6 mln
- Creditnota nog te ontvangen van Studytube € 1 mln
- Rest nog € 5 mln voor diverse kleinere posten

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, bestemmingsreserves en het resultaat.

Eigen vermogen	31-12-2024	Mutatie	1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	31-12-2025
Algemene reserve	95.213	41.103	136.316	0	97.528	0	38.788
Bestemmingsreserves	2.458.630	23.142	2.481.772	389.643	211.204	81.068	2.579.142
Gerealiseerde resultaat	64.245	-64.245	0	100.849	0	0	100.849
Totaal	**2.618.089**	**0**	**2.618.089**	**490.492**	**308.732**	**81.068**	**2.718.780**

Algemene reserve

De algemene reserve is bedoeld als buffer voor tegenvallers. Het betreft de vrij aanwendbare middelen die de gemeente inzet wanneer zich onvoorziene financiële risico's voordoen. De algemene reserve maakt onderdeel uit van de weerstandscapaciteit. Het totale overzicht van de weerstandscapaciteit is opgenomen bij weerstandsvermogen en risicobeheersing onder het hoofdstuk financiën.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn reserves waar aan de gemeenteraad een specifieke bestemming heeft gegeven. De toevoegingen en onttrekkingen zijn geoorloofd voor zover de raad hiertoe heeft besloten. Onttrekkingen aan bestemmingsreserves zijn uitsluitend toegestaan wanneer dit past binnen het specifieke doel van de reserve.

Gerealiseerd resultaat

Het saldo op 31-12-2024 betreft het gerealiseerde resultaat over het boekjaar 2024. De resultaat bestemming is door de raad bepaald en verdeeld over de algemene reserve en de bestemmingsreserves. Het saldo op 31-12-2025 betreft het gerealiseerde resultaat over het boekjaar 2025 en zal in 2026 verdeeld worden over de algemene reserve en de bestemmingsreserves.

Vermogensspecificaties reserves

Navigeer hier naar een nadere specificatie van de bestemmingsreserves.

Verloopstaat bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves	31-12-2024	Mutatie	1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	31-12-2025
Rotterdamse Investeringsmotor	1.934.359	484	1.934.843	230.346	97.449	6.900	2.060.840
Bestemmingsreserve Nationaal Programma Rotterdam Zuid	162.619	1.811	164.430	28.200	17.747	15.069	159.815
Bestemmingsreserve Taakmutatie Gemeentefonds	26.064	0	26.064	40.715	2.802	8.584	55.393
Bestemmingsreserve Doorbouwfonds	46.386	0	46.386	830	4.769	0	42.446
Bestemmingsreserve Bodem	27.641	0	27.641	0	320	0	27.321
Bestemmingsreserve BUIG (uitkeringen Participatiewet e.d.)	29.217	0	29.217	19.006	25.438	0	22.785
Bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling	16.997	0	16.997	10.800	2.200	3.629	21.968
Kredietrisicoreserve	19.841	0	19.841	338	0	0	20.179
Bestemmingsreserve Egalisatie Gemeentefonds	0	0	0	20.000	0	0	20.000

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bestemmingsreserve Rivierahal Blijdorp	18.000	0	18.000	0	891	0	17.109
Duurzaamheidsbudget	35.752	0	35.752	12.000	19.295	11.447	17.011
Bestemmingsreserve Nieuw Belastingsysteem	14.023	0	14.023	0	2.063	0	11.960
Bestemmingsreserve Armoedefonds	14.270	0	14.270	0	4.282	830	9.158
Bestemmingsreserve Cloudkosten	8.698	0	8.698	5.343	5.011	0	9.030
Bestemmingsreserve Autoluw fonds	13.918	0	13.918	0	5.314	103	8.501
Bestemmingsreserve Armoedebeleid	4.497	0	4.497	4.189	0	300	8.386
Locatieontwikkelingen kwetsbare doelgroepen	3.300	0	3.300	5.084	0	0	8.384
Bestemmingsreserve Blokhuismiddelen	6.450	0	6.450	0	0	1.500	4.950
Bestemmingsreserve Maatstaf huishoudens met laag inkomen	0	7.000	7.000	0	6.446	554	0
Bestemmingsreserve Spaanse Polder	5.597	0	5.597	0	0	0	5.597
Bestemmingsreserve Gemeentelijk schuldenbeleid	1.167	4.400	5.567	0	1.100	0	4.467
Bestemmingsreserve Energietransitie	6.215	0	6.215	0	2.206	385	3.624
Bestemmingsreserve Aanpak overlastgevers	0	0	0	3.600	0	0	3.600
Bestemmingsreserve herinrichting Van Meekerenplein	0	0	0	3.500	0	0	3.500
Bestemmingsreserve Verkiezingen	1.212	0	1.212	1.446	0	0	2.658
Bestemmingsreserve RAP fonds	1.696	767	2.463	0	300	0	2.163
Verevening kostenverhaal	4.600	0	4.600	0	0	2.500	2.100
Bestemmingsreserve mitigerende maatregelen geluidskwestie Stadhuisplein	2.371	0	2.371	0	405	0	1.966
Bestemmingsreserve (Top)Sportevenementen	0	0	0	1.825	0	0	1.825
Bestemmingsreserve Bijzondere bijstand, studenten	2.700	0	2.700	0	1.000	0	1.700
Bestemmingsreserve Bestrijding eenzaamheid ouderen	2.360	0	2.360	0	683	0	1.678
Bestemmingsreserve Groot Onderhoud (MJOP)	2.729	1.702	4.431	0	2.884	0	1.547
Bestemmingsreserve Citylab	1.651	103	1.754	31	258	0	1.527
Bestemmingsreserve Doorlopende werkzaamheden Tozo-regeling	2.602	0	2.602	0	399	700	1.502
Bestemmingsreserve Kiezen voor Rotterdam	3.057	0	3.057	0	407	1.530	1.120

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bestemmingsreserve Frictiekosten op afstand zetten LCC's	1.094	0	1.094	0	0	0	1.094
Toegankelijkheid Rotterdam onbeperkt	1.421	0	1.421	0	191	179	1.051
Bestemmingsreserve Cofinanciering Europese subsidies	965	0	965	0	116	14	836
Bestemmingsreserve NOVEX, Haven, Geluid en Stikstof	0	300	300	994	502	0	792
Bestemmingsreserve Funderingen	1.048	0	1.048	0	300	0	748
Bestemmingsreserve Bijzondere bijstand, schuldhulpverlening	992	0	992	0	250	0	742
Bestemmingsreserve Actieplan Samenleven	1.404	0	1.404	0	704	0	700
Bestemmingsreserve Folkert Elzingastraat	700	0	700	0	0	0	700
Bestemmingsreserve Duurzaam	1.423	0	1.423	0	7	769	646
Bestemmingsreserve Toeslagenschandaal Belastingen	642	189	831	0	206	0	624
Bestemmingsreserve uitvoeringslasten Nieuwe Wet Inburgering	978	0	978	0	399	0	579
Bestemmingsreserve Kwaliteitsborging	810	0	810	0	245	0	565
Bestemmingsreserve Economiesubsidies	810	0	810	0	317	0	493
Bestemmingsreserve Dichterbij dan je denkt	433	0	433	0	0	0	433
Bestemmingsreserve Voorlichting / communicatie verkiezingen	295	0	295	75	0	0	370
Bestemmingsreserve Noodfonds	327	0	327	0	0	0	327
Bestemmingsreserve Koloniaal en Slavernij Verleden	396	0	396	0	0	96	300
Bestemmingsreserve Onderhoud Erasmusbrug	0	1.900	1.900	0	1.613	0	287
Bestemmingsreserve Egalisatiereserve Ombudsman	250	0	250	0	0	0	250
Bestemmingsreserve ICT	250	0	250	0	0	0	250
Egalisatiereserve Raad/Griffie	196	0	196	54	0	0	250
Bestemmingsreserve Uitvoeringskosten Kwijtschelding Toeslagenschandaal	328	0	328	0	119	0	209
Bestemmingsreserve Work in NL	0	200	200	0	0	0	200
Bestemmingsreserve Afbouw SSC Flex (suppletieregelingen)	539	0	539	0	199	175	165

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bestemmingsreserve Rekenkamer	150	0	150	0	0	0	150
Bestemmingsreserve Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA)	0	126	126	0	0	0	126
Bestemmingsreserve B&W Fonds	140	0	140	0	20	0	120
Bestemmingsreserve BoTu CLLD	106	0	106	0	0	0	106
Bestemmingsreserve Commissiereizen	192	0	192	0	8	122	61
Bestemmingsreserve Verschoning Lucht	0	315	315	0	267	0	48
Bestemmingsreserve Breed Offensief	122	0	122	0	82	0	40
Bestemmingsreserve Gemeentelijke klokkenluidersregeling	34	0	34	0	0	0	34
Bestemmingsreserve Verkeerscirculatieplan (VCP)	844	0	844	0	0	815	29
Bestemmingsreserve Afvalstoffenheffing	3	0	3	0	0	0	3
Bestemmingsreserve Regio deal Cultuur	102	0	102	0	100	0	2
Bestemmingsreserve Blauwalg Kralingse Plas	271	0	271	0	43	228	0
Bestemmingsreserve Menselijke Maat	730	0	730	0	417	313	0
Bestemmingsreserve Regio deal Onderwijs	14.000	0	14.000	0	0	14.000	0
Bestemmingsreserve Herstelprogramma Functiewaardering SW	3.817	3.200	7.017	0	0	7.017	0
Bestemmingsreserve Egalisatiereserve Bouwleges	0	0	0	1.266	0	1.266	0
Bestemmingsreserve Evenementenfonds	1.225	0	1.225	0	0	1.225	0
Bestemmingsreserve Participatiebudget wijken	0	646	646	0	0	646	0
Bestemmingsreserve Stadsinitiatief	453	0	453	0	453	0	0
Bestemmingsreserve ZVHRR versterken dv personen met verward gedrag	328	0	328	0	328	0	0
Bestemmingsreserve CHV Huurdersonderhoud	173	0	173	0	0	173	0
Bestemmingsreserve Winkelstratenaanpak	50	0	50	0	50	0	0
WABO-leges	600	0	600	0	600	0	0
Totaal bestemmingsreserves	**2.458.630**	**23.142**	**2.481.772**	**389.643**	**211.204**	**81.068**	**2.579.142**

Toelichting

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Hieronder volgt een toelichting van de bestemmingsreserves met een eindsaldo groter dan € 5 mln. Een nadere toelichting op de bestemmingsreserves is terug te vinden in de paragraaf vermogensspecificaties reserves.

Bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor (RIM)

De gemeenteraad heeft in november 2020 ingestemd met het raadsvoorstel "Herijking Investeringsfonds Rotterdam; Oprichting van de Rotterdamse Investeringsmotor". Hiermee is besloten om vanaf 2021 het IFR, dat investeringsprojecten in het kader van de" Stadsvisie 2030" dekt, af te schaffen en de daarbij horende dekkingsmiddelen over te hevelen naar de RIM.

Naast de middelen uit het IFR zijn de opbrengsten van de verkoop van Eneco toegevoegd aan de RIM. De gemeenteraad heeft in 2022 besloten om het restant van het niet bestemde deel van de baten van twee grote erfpachtconversies onder te brengen in een aparte cilinder binnen de RIM.

De RIM is opgebouwd uit negen verschillende cilinders, elk met een specifieke, transparante functie.

Bestemmingsreserve Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ)

Het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) bestaat uit de pijlers Onderwijs, Werk, Cultuur, Veiligheid en Wonen. De bestemmingsreserve NPRZ-wonen wordt gebruikt als dekking van projecten binnen de pijler Wonen van het NPRZ. De middelen in de bestemmingsreserve worden gebruikt als dekking voor projecten in de focuswijken, tuinsteden en tuindorpen in Rotterdam Zuid, die bijdragen aan de fysieke doelstellingen van het NPRZ-programma. De projecten zijn concreet opgezet om invulling te geven aan de gemeentelijke opgave binnen het NPRZ of dienen ter ondersteuning en facilitering van de opgave van derden (zoals woningcorporaties).

Bestemmingsreserve Taakmutaties Gemeentefonds

De bestemmingsreserve Taakmutaties Gemeentefonds is gevormd voor ontvangen Rijksmiddelen uit het Gemeentefonds waarvan besteding nog niet heeft plaatsgevonden. In een aantal gevallen zijn doeluitkeringen in jaarschijven uitgekeerd. Over het algemeen loopt in verband met de planontwikkeling de feitelijke realisatie minimaal een jaar achter op deze jaarschijven. De gemeente vangt dit met deze bestemmingsreserve op.

Bestemmingsreserve Doorbouwfonds

Ter ondersteuning van de Rotterdamse bouwopgave is het Doorbouwfonds Rotterdam ingesteld. Hiermee wordt invulling gegeven aan de met het Rijk afgesproken woondeal. Het Doorbouwfonds van de gemeente Rotterdam is een financieel instrument om woningbouwprojecten die dreigen stil te vallen door gestegen kosten en rentes, vlot te trekken. Het doel is het op gang houden van de woningbouwproductie, met name in het betaalbare segment.

Bestemmingsreserve Bodem

Uit het oogpunt van efficiënt beheer en verantwoording wordt voorgesteld om de bestemmingsreserve Bodemsanering per 1 januari 2019 in te stellen en het betreffende saldo vanuit de bestemmingsreserve 'Taakmutatie Gemeentefonds' over te hevelen. Aan deze reserve worden gelden onttrokken ten behoeve van uitgaven voor bodemsanering. De reserve wordt gevoed vanuit ontvangen rijksmiddelen.

Bestemmingsreserve BUIG (uitkeringen Participatiewet e.d.)

De bestemmingsreserve BUIG is gevormd ter dekking van eventuele toekomstige tekorten op het Wet Werk en Bijstand (WWB) inkomensdeel en de (verlaagde) rijksuitkering. Jaarlijks actualiseert de gemeente de reserve bij de kaderbrief op basis van de uitkomsten van de jaarrekening en de verwachting naar de komende 2 jaar.

Bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling (GO)

De bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling wordt gebruikt als dekking voor fysieke projecten die bijdragen aan de gemeentelijke doelstellingen voor aantrekkelijke en gezonde woon- en leefmilieus. Het betreft buitenruimteprojecten gekoppeld aan gebiedsontwikkeling en projecten gekoppeld aan vergroening.

Kredietrisicoreserve

De kredietrisicoreserve dient als buffer voor de risico's op wanbetaling op door de gemeente verstrekte of gegarandeerde geldleningen. Toename van deze reserve gebeurt door storting van solvabiliteitsbeslag bij verstrekken van nieuwe leningen, garanties en ontvangen renteopslagen en door garantiepremies gedurende de looptijd van de verstrekte leningen en garanties.

Bestemmingsreserve Egalisatie Gemeentefonds

De egalisatiereserve leidt ertoe dat mogelijke voor- en nadelen (onder andere als gevolg van de niet-taak gebonden korting op het gemeentefonds (het 'ravijn') per 2026) in zekere mate worden geëgaliseerd. Mee- en tegenvallers komen via het rekeningresultaat niet meer volledig ten gunste of laste van de algemene reserve. Hierdoor ontstaat een financieel stabieler meer jaren beeld.

Bestemmingsreserve Rivierahal Blijdorp

Bestemmingsreserve is gevormd ter dekking van de kosten met betrekking tot de restauratie van de Rivierahal in diergaarde Blijdorp.

Bestemmingsreserve Duurzaamheidstransitiebudget (DTB)

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Als opvolger van het Energietransitiebudget kan het Duurzaamheidstransitiebudget (DTB) worden gezien welke in januari 2023 is gestart. De successen en lessen voortkomend uit een door Concern Auditing uitgevoerde audit zijn verwerkt in de organisatie van het DTB-proces. Het duurzaamheidstransitiebudget is gevormd om de juiste innovaties in de regio te versnellen en zo het verdienvermogen voor de stad en de werkgelegenheid voor Rotterdammers te bevorderen. Het fonds wordt ingezet voor de vergroening van de leefomgeving, duurzame opwek en opslag van zonne- en windenergie, waterstofproductie, de transitie naar een circulaire economie en het reduceren van energiegebruik.

Bestemmingsreserve Nieuw Belastingsysteem

De middelen in deze bestemmingsreserve dienen ter dekking van het implementatietraject van het nieuwe belastingsysteem (de voorbereiding, de implementatie en de nazorg).

Bestemmingsreserve Armoedefonds

Bestemmingsreserve gevormd voor de bestrijding van armoede. Ondersteunen van Rotterdammers die de noodzakelijke kosten niet meer kunnen betalen.

Bestemmingsreserve Cloudkosten

De bestemmingsreserve is gevormd als dekking voor verwachte kapitaallasten met betrekking tot de Cloud kosten.

Bestemmingsreserve Autoluw Fonds

Het doel van de reserve is om het centrum en de wijken Oude Westen, Nieuwe Westen, Middelland en Oude Noorden zoveel mogelijk autoluw te maken.

Bestemmingsreserve Armoedebeleid

Het doel van de reserve is om Rotterdammers te ondersteunen die de noodzakelijke kosten niet meer kunnen betalen.

Bestemmingsreserve Locatie ontwikkelingen Kwetsbare Doelgroepen

Het egaliseren van schommelingen in de lasten voor het realiseren van opvangvoorzieningen kwetsbare Rotterdammers.

Bestemmingsreserve Spaanse Polder

De bestemmingsreserve is gevormd ter ondersteuning van het realiseren van het uitvoeringsprogramma Spaanse Polder om zo de Spaanse Polder verder toekomstbestendig te maken.

Bestemmingsreserves Grondexploitaties (Grexen)

Hieronder volgt de verloopstaat van bestemmingsreserves die dienen ter dekking van de grondexploitaties (Grexen). Deze zijn voor het gepresenteerde bedrag opgenomen in de genoemde reserve in de tabel van de bestemmingsreserves hierboven.

Voor de grondexploitaties worden de middelen in de bestemmingsreserves ingezet ter dekking van de te treffen verliesvoorziening. In 2025 hebben onttrekkingen plaatsgevonden aan de bestemmingsreserves ten behoeve van (de mutaties in) de verliesvoorziening van de volgende grondexploitaties:

- Bestemmingsreserve Doorbouwfonds: Tweebosbuurt (€ 701.000) en Schoterboshof (€ 750.000).
- Bestemmingsreserve Rotterdams Investeringsmotor: ASVZ Lage Weide (€ 315.000).

Totale dekking uit bestemmingsreserves: € 1,8 mln.

Bestemmingsreserves grexen	31-12-2024	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	31-12-2025
Bestemmingsreserve Doorbouwfonds	9.199	0	1.451	0	7.748
Bestemmingsreserve Nationaal Programma Rotterdam Zuid	1.167	0	0	0	1.167
Bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor	1.334	0	315	0	1.019
Totaal bestemmingsreserves grexen	**11.700**	**0**	**1.766**	**0**	**9.934**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Reserves

Hieronder het overzicht van de reserves van de gemeente Rotterdam. Via het informatie-icoontje krijg je de verloopstaat en een algemene toelichting over de betreffende reserve. Daarnaast worden de mutaties aan de bestemmingsreserves en afwijkingen tussen de realisatie en begroting toegelicht.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Algemene middelen	**2.124.064**	**291.399**	**204.225**	**16.038**	**2.195.200**
Bestemmingsreserve Taakmutaties Gemeentefonds	26.064	40.715	2.802	8.584	55.393

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Algemene middelen	**2.124.064**	**291.399**	**204.225**	**16.038**	**2.195.200**
Bestemmingsreserve Taakmutaties Gemeentefonds	26.064	40.715	2.802	8.584	55.393
Verloopstaat Reserve	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Realisatie 2025	26.064	40.715	2.802	8.584	55.393
Begroting 2025	26.064	35.839	9.313	8.584	44.005
Verschil Realisatie - Begroting	0	4.876	-6.511	0	11.387
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2006 (einddatum niet van toepassing)				
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve betreft nog niet door de uitvoerende clusters geclaimde of ingedaalde rijksmiddelen met een specifieke doelstelling / taakstelling die bij Beheer Algemene Middelen gereserveerd zijn voor latere jaren.				
Toelichting Realisatie 2025:	De realisatie van de toevoeging betreft de toevoeging uit de circulaires voor taakmutaties, en wijzigingen in decentralisatie- en integratie-uitkeringen. De realisiatie van de ontrekking betreft de geclaimde ontrekkingen voor deelreserves door de uitvoerende clusters en de vrijval betreft de vrijval conform begroting 2e herziening.				
Verschil Realisatie - Begroting	Verschil toevoeging betreft voor 4,9 mln taakmutaties, wijzigingen decentralisatie- en integratie-uitkeringen uit de decembercirculaire 2025. Grootste afwijkingen onttrekkingen hebben betrekking op de deelreserves:- Aardgasvrije wijken: op de reserve voor aardgasvrije wijken is een begrote onttrekking van € 2,7 mln niet gerealiseerd doordat nog niet aantoonbaar is voldaan aan de daarvoor benodigde minimale aansluitnorm. - Crisisdienstverlening (COVID-19): De reserve is ondergebracht bij Rotterdam en is bestemd voor de arbeidsmarktregio waarvan Rotterdam centrumgemeente is. Er zijn verschillende projecten in de arbeidsmarktregio die gefinancierd worden uit deze reserve. Niet alle projecten hebben even snel doorgang gevonden als van tevoren is ingeschat waardoor € 1,2 mln minder is onttrokken uit de reserve.- Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit: € 1,2 mln minder onttrokken door vertraging in het project Pleinweg-Wolphaertsbocht waardoor afronding is doorgeschoven.- Omgevingswet: een verschil met de begroting van € 1,4 mln voor kosten gemaakt om de wettelijke taken rondom invoering en uitvoering van de omgevingswet te kunnen bekostigen.				

Kredietrisicoreserve	19.841	338	0,00	0,00	20.179

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Algemene middelen	**2.124.064**	**291.399**	**204.225**	**16.038**	**2.195.200**
Kredietrisicoreserve	19.841	338	0,00	0,00	20.179
Verloopstaat Reserve	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Realisatie 2025	19.841	338	0,00	0,00	20.179
Begroting 2025	19.841	338	0,00	0,00	20.179
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Raadsbesluit:	Begroting 2012 (einddatum niet van toepassing)
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve dient ten behoeve van de risico's met betrekking tot de leningen- en garantieportefeuille.
Toelichting Realisatie 2025:	De realisatie is conform begroting (toevoeging ten behoeve van de risico's met betrekking tot de leningen- en garantieportefeuille).
Verschil Realisatie - Begroting	Geen verschil realisatie - begroting.

Algemene Reserve	136.316	0,00	97.528	0,00	38.788

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Algemene middelen	**2.124.064**	**291.399**	**204.225**	**16.038**	**2.195.200**
Algemene Reserve	136.316	0,00	97.528	0,00	38.788
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	136.316	0,00	97.528	0,00	38.788
Begroting 2025	136.316	0	97.528	0,00	38.788
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Doorlopend
Doel Reserve:	De algemene reserve behoort tot het weerstandsvermogen, hetgeen vrij aanwendbare middelen zijn, die worden ingezet om het begrotingsbeeld sluitend te houden en voor onvoorziene financiële risico's.				
Toelichting Realisatie 2025:	De realisatie is conform de begrotingsstand na eindejaarsbrief. De boeking vindt nog plaatst in correctieperiode.				
Verschil Realisatie - Begroting	Het begrote concernresultaat wordt per saldo verrekend met de Algemene Reserve. Geen verschil realisatie - begroting.				

Bestemmingsreserve maatstaaf huishoudens met laag inkomen	7.000	0,00	6.446	554	0

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Algemene middelen	**2.124.064**	**291.399**	**204.225**	**16.038**	**2.195.200**
Bestemmingsreserve maatstaaf huishoudens met laag inkomen	7.000	0,00	6.446	554	0
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	7.000	0,00	6.446	554	0
Begroting 2025	7.000	0,00	6.446	554	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 2024 (einddatum 31-12-2025)
Doel Reserve:	In de gemeentefonds decembercirculaire 2024 is de maatstaf 'huishoudens met een laag inkomen met drempel' onverwachts niet geactualiseerd. In de begroting voor 2024 was er rekening mee gehouden dat, net als in 2023, ook in 2024 deze maatstaf geüpdatet zou worden in de decembercirculaire. Het Rijk heeft echter laten weten dat deze maatstaf die nog invloed heeft op de gemeentefondsuitkering 2024 pas wordt bijgewerkt in de meicirculaire 2025.				

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	Conform BBV-richtlijnen kan deze aanpassing pas in het resultaat van het gemeentefonds worden meegenomen wanneer deze wordt geactualiseerd in een circulaire. Dit zorgt ervoor dat het voorziene nadelige effect van het actualiseren van deze maatstaf niet kan worden meegenomen in het resultaat van het gemeentefonds van 2024. Dit heeft voor 2024 een positief effect op het gemeentefondsresultaat, maar vervolgens gaat dit hand in hand met een uitgesteld negatief effect in de meicirculaire 2025.
Toelichting Realisatie 2025:	De realisatie is conform de begroting (onttrekking en vrijval maatstaaf HHLI na de meicirculaire 2025 en afrekening in 2025). De boeking van de ontrekking moet nog plaatsvinden in de correctieperiode.
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	Geen verschil realisatie - begroting.

Bestemmingsreserve Egalisatie Gemeentefonds	0,00	20.000	0,00	0,00	20.000

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Algemene middelen	**2.124.064**	**291.399**	**204.225**	**16.038**	**2.195.200**
Bestemmingsreserve Egalisatie Gemeentefonds	0,00	20.000	0,00	0,00	20.000
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	0,00	20.000	0,00	0,00	20.000
Begroting 2025	0,00	20.000	0,00	0,00	20.000
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Voorjaarsnota 2025 (einddatum 31-12-2028)
Doel Reserve:			De egalisatiereserve leidt ertoe dat mogelijke voor- en nadelen (onder andere als gevolg van de niet-taakgebonden korting op het gemeentefonds (het ‘ravijn’) per 2026) in zekere mate worden geëgaliseerd. Mee- en tegenvallers komen via het rekeningresultaat niet meer volledig ten gunste of laste van de algemene reserve. Hierdoor ontstaat een financieel stabieler meerjarenbeeld.		
Toelichting Realisatie 2025:			Realisatie is conform begroting (toevoeging ten behoeve egalisatie conform doel van deze reserve).		
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting					Geen verschil realisatie - begroting.

Bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor	1.934.843	230.346	97.449	6.900	2.060.840

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Algemene middelen	**2.124.064**	**291.399**	**204.225**	**16.038**	**2.195.200**
Bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor	1.934.843	230.346	97.449	6.900	2.060.840
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	1.934.843	230.346	97.449	6.900	2.060.840
Begroting 2025	1.934.843	230.346	116.572	6.900	2.041.716
Verschil Realisatie - Begroting	0	1	-19.123	0	19.124
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					16 juli 2020 (20bb9380) einddatum niet van toepassing

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Doel Reserve:	Het op transparante wijze dekken van investeringslasten en out-of-pocketkosten die niet worden gedekt uit de bestaande begroting, waaronder de lasten die voorheen werden gedekt uit het IFR en de lasten die voortvloeien uit de aanweinding van de verkoopopbrengste Eneco en bijzondere erfpachtbaten.
Toelichting Realisatie 2025:	Toevoegingen worden centraal gerealiseerd na een raadsbesluit. Onttrekkingen dekken de kapitaallasten en de onrendabele top (out-of-pocketkosten) van geactiveerde projecten en vinden plaats op basis van de projectrealisatie.
Verschil Realisatie - Begroting	Door vertraging in de uitvoering blijven de onttrekkingen achter. De kapitaallasten, out-of-pocketkosten en de bijbehorende onttrekkingen schuiven daardoor door naar de komende jaren.

Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	**30.804**	**4.189**	**7.735**	**1.226**	**26.032**
Bestemmingsreserve Gemeentelijk schuldenbeleid	5.567	0,00	1.100	0,00	4.467

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	**30.804**	**4.189**	**7.735**	**1.226**	**26.032**
Bestemmingsreserve Gemeentelijk schuldenbeleid	5.567	0,00	1.100	0,00	4.467
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	5.567	0,00	1.100	0,00	4.467
Begroting 2025	5.567	0,00	1.167	0,00	4.400
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-67	0	67
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2020 (einddatum 31-12-2027)				
Doel Reserve:	Deze extra middelen zijn bestemd om de inwoners waar nodig van dichtbij te blijven ondersteunen gelet op de voorziene toename van de schuldenproblematiek.				
Toelichting Realisatie 2025:	Er is 1,1 mln ingezet om inwoners te ondersteunen bij hun schuldenproblematiek.				
Verschil Realisatie - Begroting	Realisatie is bijna conform de begroting.				

Bestemmingsreserve Armoedebeleid	4.497	4.189	0,00	300	8.386

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	**30.804**	**4.189**	**7.735**	**1.226**	**26.032**
Bestemmingsreserve Armoedebeleid	4.497	4.189	0,00	300	8.386
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	4.497	4.189	0,00	300	8.386
Begroting 2025	4.497	4.189	0	300	8.386
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2021 (einddatum 31-12-2028)				
Doel Reserve:	Ondersteunen van Rotterdammers die de noodzakelijke kosten niet meer kunnen betalen				
Toelichting Realisatie 2025:	Dit betreft een toevoeging aan de reseve om de rotterdammers in de komende jaren te kunnen ondersteunen volgens het armoedebeleid.				

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verschil Realisatie - Begroting					Niet van toepassing
Bestemmingsreserve Bijzondere bijstand, schuldhulpverlening	992	0,00	250	0,00	742

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	**30.804**	**4.189**	**7.735**	**1.226**	**26.032**
Bestemmingsreserve Bijzondere bijstand, schuldhulpverlening	992	0,00	250	0,00	742
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	992	0,00	250	0,00	742
Begroting 2025	992	0,00	883	0,00	109
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-633	0	633
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 2022 (einddatum 31-12-2026)
Doel Reserve:	December circulaire - Bijzondere bijstand. Dekking voor onvermijdelijke claim Meer Schuldhulpverlening. Daarin is de volgende toelichting opgenomen: Deze middelen hebben betrekking op zowel uitkeringskosten en uitvoeringskosten. Sinds 2017 is de vraag naar Schuldhulpverlening en inkomensondersteunende maatregelen gestegen en het is de verwachting dat deze trend zich voorzet (Tussen januari 2022 en januari 2023 is de instroom bij de schuldhulpverlening met 88% toegenomen).Deze stijging is inmiddels niet meer op te vangen binnen de portefeuille van Armoede en Schulden, onder andere doordat de vraag op de overige Rotterdamse Regelingen is gestegen. De bijzondere bijstand betreft een openeinderegeling en dus moeten we het uitkeren en uitvoeren. Daarnaast zijn ook de toegenomen datasignalen (wettelijke taak) meegenomen, waaruit ook ongeveer 10% aan schuldhulpverleningstrajecten komen.				
Toelichting Realisatie 2025:					Voor spreekuren in de wijk is € 250K onttrokken.
Verschil Realisatie - Begroting					Een deel van de lasten schuift door naar 2026, waardoor er nu minder is onttrokken.

Bestemmingsreserve Bijzondere bijstand, studenten	2.700	0,00	1.000	0,00	1.700

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	**30.804**	**4.189**	**7.735**	**1.226**	**26.032**
Bestemmingsreserve Bijzondere bijstand, studenten	2.700	0,00	1.000	0,00	1.700
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	2.700	0,00	1.000	0,00	1.700
Begroting 2025	2.700	0,00	2.100	0,00	600
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-1.100	0	1.100

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 2022 (einddatum 31-12-2026)
Doel Reserve:					December circulaire - Bijzondere bijstand studenten. Naast een motie vanuit de raad om de middelen in te zetten voor het compenseren van energiekosten bij Studenten, is het ook onduidelijk hoe de rechtspraak gaat zijn in deze. Er zijn verschillende studenten die een rechtszaak aangespannen hebben.
Toelichting Realisatie 2025:					De realisatie 2025 is ingezet voor Trajectbegeleiders Klantregiseur.
Verschil Realisatie - Begroting					Naar aanleiding van de motie is onderzocht hoe studenten met geldzorgen extra ondersteund kunnen worden. De gekozen activiteiten worden in 2026 uitgevoerd.
Bestemmingsreserve Koloniaal en Slavernij Verleden	396	0,00	0,00	96	300

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	**30.804**	**4.189**	**7.735**	**1.226**	**26.032**
Bestemmingsreserve Koloniaal en Slavernij Verleden	396	0,00	0,00	96	300
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	396	0,00	0,00	96	300
Begroting 2025	396	0,00	150	96	150
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-150	0	150
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 2023 (einddatum 31-12-2027)
Doel Reserve:					Financiering van een gezamenlijk kunstwerk of gedenkteken in de buitenruimte en het voortzetten van het programma koloniaal en slavernijverleden.
Toelichting Realisatie 2025:					Geen realisatie in 2025. De kosten voor voorbereidend werk worden pas in 2026 gerealiseerd.
Verschil Realisatie - Begroting					De onttrekking heeft niet plaastgevonden omdat de kosten in 2026 worden gerealiseerd.
Bestemmingsreserve Armoedefonds	14.270	0,00	4.282	830	9.158

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	**30.804**	**4.189**	**7.735**	**1.226**	**26.032**
Bestemmingsreserve Armoedefonds	14.270	0,00	4.282	830	9.158
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	14.270	0,00	4.282	830	9.158
Begroting 2025	14.270	0,00	5.743	830	7.697
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-1.462	0	1.462
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					2e herziening 2022 (einddatum 31-12-2026)
Doel Reserve:					Armoedebestrijding
Toelichting Realisatie 2025:					De gerealiseerde kosten tm december zijn onttrokken. Het betreft verschillende kosten zoals communicatiekosten, uitbetaling aan Fonds bijzondere noden en inzet gezinsaanpak.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verschil Realisatie - Begroting	Er zijn een aantal plannen die dit jaar niet of niet volledig zijn uitgevoerd, wat heeft geleid tot een onderbesteding. Deze plannen schuiven door naar boekjaar 2026.

Bestemmingsreserve Actieplan Samenleven	1.404	0,00	704	0,00	700

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	**30.804**	**4.189**	**7.735**	**1.226**	**26.032**
Bestemmingsreserve Actieplan Samenleven	1.404	0,00	704	0,00	700
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	1.404	0,00	704	0,00	700
Begroting 2025	1.404	0,00	704	0,00	700
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2023 (einddatum 31-12-2026)				
Doel Reserve:	Uitvoering geven aan het Actieplan Samenleven.				
Toelichting Realisatie 2025:	De reserve is ingezet ten behoeve van verhogen van het subsidieplafond.				
Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing				

Bestemmingsreserve uitvoeringslasten Nieuwe Wet Inburgering	978	0,00	399	0,00	579

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	**30.804**	**4.189**	**7.735**	**1.226**	**26.032**
Bestemmingsreserve uitvoeringslasten Nieuwe Wet Inburgering	978	0,00	399	0,00	579
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	978	0,00	399	0,00	579
Begroting 2025	978	0,00	500	0,00	478
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-101	0	101
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	2e herziening 2024 (einddatum 31-12-2026)				
Doel Reserve:	Het programma inburgering werkt opgavegericht en is organisatie breed wat een breed inzetbare financiële reserve(basis) vraagt om de komende 2 collegejaren de Nieuwe Wet Inburgering en Rotterdamse aanpak uit te blijven voeren. Om dit goed te kunnen doen is in 2024 kritisch gekeken naar inzet van middelen en opbouw van een reserve waarmee de uitvoering en programma lijn gecontinueerd kan worden.				
Toelichting Realisatie 2025:	De ontrekking is ingezet om loonkosten van extra personeel die werkzaam waren bij programma inburgering te dekken.				

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verschil Realisatie - Begroting	De benodigde dekking voor de loonkosten is lager uitgevallen dan begroot.

Beheer van de stad	**2.175**	**0**	**1.655**	**228**	**291**
Bestemmingsreserve Blauwalg Kralingse Plas	271	0,00	43	228	0

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Beheer van de stad	**2.175**	**0**	**1.655**	**228**	**291**
Bestemmingsreserve Blauwalg Kralingse Plas	271	0,00	43	228	0
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	271	0,00	43	228	0
Begroting 2025	271	0,00	43	228	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Voorjaarsnota 2019 (einddatum 31-12-2025)				
Doel Reserve:	In de motie 'structurele oplossing blauwalg Kralingse plas' wordt verzocht voor de jaarlijks terugkerende blauwalgoverlast in de Kralingse Plas een structurele oplossing te vinden die leidt tot een plas die structureel zomer- en zwemklaar is. Hiervoor is bij de VJN 2017 een budget toegekend van € 5 mln. In verband met nader onderzoek naar de te treffen maatregelen is de uitvoering opgeschoven naar 2023niet benutte budget in 2018 niet terug te laten vloeien in de algemene middelen is er een bestemmingsreserve voorgesteld en bij de VJN 2019 ook toegekend.				
Toelichting Realisatie 2025:	De werkzaamheden rondom de bestrijding van blauwalg zijn deze zomer afgerond. In totaal is in 2025 € 43K onttrokken en is het restant vrijgevallen. De bestemmingsreserve is daarmee leeg en wordt opgeheven.				
Verschil Realisatie - Begroting	De realisatie is conform de begroting				

Bestemmingsreserve Onderhoud Erasmusbrug	1.900	0,00	1.613	0,00	287

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Beheer van de stad	**2.175**	**0**	**1.655**	**228**	**291**
Bestemmingsreserve Onderhoud Erasmusbrug	1.900	0,00	1.613	0,00	287
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	1.900	0,00	1.613	0,00	287
Begroting 2025	1.900	0,00	1.900	0,00	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-287	0	287
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2024 (einddatum 31-12-2025)				
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve dient als dekking voor het groot onderhoud aan de Erasmusbrug dat in 2025 wordt afgerond.				
Toelichting Realisatie 2025:	In 2025 is de laatste fase van het onderhoud afgerond. Het restant van de bestemmingsreserve zal vrijvallen.				

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	De gerealiseerde kosten vallen lager uit dan begroot. Dit was bij de 2e herziening nog niet duidelijk.

Bestemmingsreserve Afvalstoffenheffing	3	0,00	0,00	0,00	3

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Beheer van de stad	**2.175**	**0**	**1.655**	**228**	**291**
Bestemmingsreserve Afvalstoffenheffing	3	0,00	0,00	0,00	3
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	3	0,00	0,00	0,00	3
Begroting 2025	3	0,00	0,00	0,00	3
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	2e herziening 2022 (einddatum niet van toepassing)				
Doel Reserve:	Doel van de reserve is om meevallende baten van de heffing in te zetten voor verevening binnen de afvalstoffenheffing (ASH). De reserve draagt daarmee bij aan een stabieler meerjarig begrotingsproces en een bestendiger tarief.				
Toelichting Realisatie 2025:	Deze egalisatiereserve is in 2024 voor het laatst ingezet. Deze is toen niet volledig onttrokken. In 2025 is deze restpost niet begroot, omdat er voor dit lage bedrag bij de afdeling geen noodzaak was om deze te begroten of vrij te laten vallen. Bij de 1e herziening 2026 moet de keuze worden gemaakt om deze restpost te begroten, vrij te laten vallen of een deel van het jaarresultaat 2025 toe te voegen aan deze bestemmingsreserve.				
Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing				

Belastingen	**14.854**	**0**	**2.270**	**0**	**12.584**
Bestemmingsreserve Nieuw Belastingsysteem	14.023	0,00	2.063	0,00	11.960

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Belastingen	**14.854**	**0**	**2.270**	**0**	**12.584**
Bestemmingsreserve Nieuw Belastingsysteem	14.023	0,00	2.063	0,00	11.960
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	14.023	0,00	2.063	0,00	11.960
Begroting 2025	14.023	0,00	5.278	0,00	8.745
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-3.214	0	3.214
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	2e Herziening 2023 (einddatum 31-12-2027)				
Doel Reserve:	De middelen in deze bestemmingsreserve dienen ter dekking van het implementatietraject van het nieuwe belastingsysteem (de voorbereiding, de implementatie en de nazorg).				
Toelichting Realisatie 2025:	De onttrekking is gebaseerd op de totale projectkosten van het project De Nieuwe Hef en op de kosten van het projectbureau binnen de afdeling Expertise & Belasting innen.				

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verschil Realisatie - Begroting	Sommige werkzaamheden zijn niet in 2025 gerealiseerd, maar worden doorgeschoven naar 2026. Hierdoor is er minder onttrokken aan de bestemmingsreserve: € 3,2 mln. In de apparaatslasten zijn middelen opgenomen voor de voorbereiding, implementatie en nazorg van De Nieuwe Hef. Door het doorschuiven van een deel van de werkzaamheden naar 2025, is er een onderbesteding van circa € 1,3 mln ontstaan. Dit werkt door in de programmalasten, waar een onderbesteding van € 1,9 mln is ontstaan.

Bestemmingsreserve Toeslagenschandaal Belastingen	831	0,00	206	0,00	624

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Belastingen	**14.854**	**0**	**2.270**	**0**	**12.584**
Bestemmingsreserve Toeslagenschandaal Belastingen	831	0,00	206	0,00	624
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	831	0,00	206	0,00	624
Begroting 2025	831	0,00	206	0,00	624
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 2021 (einddatum 31-12-2027)
Doel Reserve:					Het dekken van uitvoeringskosten in 2022 ev.
Toelichting Realisatie 2025:					De onttrekking is gebasseerd op de personeelslasten van medewerkers die werkzaamheden uitvoeren in het kader van de toeslagenschandaal.
Verschil Realisatie - Begroting					De begrote onttrekking is volledig gerealiseerd in 2025

Bestaande stad	**189.320**	**29.466**	**22.666**	**16.335**	**179.785**
Bestemmingsreserve Nationaal Programma Rotterdam Zuid	164.430	28.200	17.747	15.069	159.815

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Bestaande stad	**189.320**	**29.466**	**22.666**	**16.335**	**179.785**
Bestemmingsreserve Nationaal Programma Rotterdam Zuid	164.430	28.200	17.747	15.069	159.815
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	164.430	28.200	17.747	15.069	159.815
Begroting 2025	164.430	28.200	24.837	15.069	152.725
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-7.091	0	7.091
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 2012 (doorlopend)
Doel Reserve:					De vorming van de bestemmingsreserve Nationaal Programma Rotterdam Zuid heeft plaatsgevonden ter dekking van de lasten Nationaal Programma Rotterdam Zuid.
Toelichting Realisatie 2025:					In 2025 is er vanuit de bestemmingsreserve NPRZ pijler wonen € 17,7 mln aangewend. De hoogste uitgaven hebben betrekking op Gebiedsaanpak Bloemhof, Beijerlandselaan/ Groene Hilledijk, Basisaanpak particuliere voorraad, Grondige aanpak PV Rotterdam Zuid, Swiego fase 1 en Fazantstraat, Capaciteit programma NPRZ-wonen en een aantal kleinere projecten.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verschil Realisatie - Begroting	In 2025 is € 7 mln minder onttrokken dan begroot door vertraging/verschuiving van werkzaamheden van projecten (onder andere Tweesbosbuurt, deel Beijerlandselaan/Groene Hilledijk, Swiego fase 1 en 2, Steenvlinder) naar 2026. Ook was er financiering vanuit andere bronnen zoals Rijksmiddelen.

Bestemmingsreserve groot onderhoud (MJOP)	4.431	0,00	2.884	0,00	1.547	

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Bestaande stad	**189.320**	**29.466**	**22.666**	**16.335**	**179.785**
Bestemmingsreserve groot onderhoud (MJOP)	4.431	0,00	2.884	0,00	1.547
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	4.431	0,00	2.884	0,00	1.547
Begroting 2025	4.431	0,00	4.235	0,00	196
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-1.351	0	1.351
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2020 (einddatum 31-12-2047)				
Doel Reserve:	Met het vormen van deze reserve wordt getracht om toekomstige pieken in onderhoud op te vangen. De afdeling Vastgoed gaat in de kostendekkende huur per object uit van een gemiddelde onderhoudsbehoefte over een periode van vijftig jaar;				
Toelichting Realisatie 2025:	Deze reserve wordt gebruikt voor dekking onderhoud dat in 2025 gepland en begroot was, waarvoor destijds een financiële verplichting is aangegaan.				
Verschil Realisatie - Begroting	De hoofdoorzaak van een lagere onttrekking is een veranderdeplanning van het project De Doelen. Hierdoor schuift een deel van de kosten, inclusief dekking uit deze bestemmingsreserve, door naar 2026.				

Bestemmingsreserve Funderingen	1.048	0,00	300	0,00	748	

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Bestaande stad	**189.320**	**29.466**	**22.666**	**16.335**	**179.785**
Bestemmingsreserve Funderingen	1.048	0,00	300	0,00	748
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	1.048	0,00	300	0,00	748
Begroting 2025	1.048	0,00	300	0,00	748
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2017 (doorlopend)				
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd om de continuïteit van de funderingsaanpak in Rotterdam te waarborgen. Het betreft meerjarige wijkgerichte participatieprojecten in het kader van gesubsidieerd funderingsonderzoek en urgent bloksgewijs funderingsherstel.				
Toelichting Realisatie 2025:	De realisatie is conform de begroting.				

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing

Bestemmingsreserve WABO-leges	600	0,00	600	0,00	0

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Bestaande stad	**189.320**	**29.466**	**22.666**	**16.335**	**179.785**
Bestemmingsreserve WABO-leges	600	0,00	600	0,00	0
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	600	0,00	600	0,00	0
Begroting 2025	600	0,00	600	0,00	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2020 (einddatum 31-12-2025)				
Doel Reserve:	Dekking van de kosten voor extra benodigde capaciteit en behandelkosten in 2021 voor de in 2020 in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht ingediende plannen in de hoogste categorie				
Toelichting Realisatie 2025:	De realisatie is conform de begroting.				
Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing				

Bestemmingsreserve Kwaliteitsborging	810	0,00	245	0,00	565

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Bestaande stad	**189.320**	**29.466**	**22.666**	**16.335**	**179.785**
Bestemmingsreserve Kwaliteitsborging	810	0,00	245	0,00	565
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	810	0,00	245	0,00	565
Begroting 2025	810	0,00	256	0,00	554
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-11	0	11
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2021 (einddatum 31-12-2026)				
Doel Reserve:	Dekking voor kosten voor de voorbereiding op de invoering Wet Kwalitetsborging				
Toelichting Realisatie 2025:	De realisatie betreft kosten voor invoering van de Wet kwalitietsborging.				
Verschil Realisatie - Begroting	De realisatie is lager dan begroot door lagere kosten.				

Bestemmingsreserve Rivierahal Blijdorp	18.000	0,00	891	0,00	17.109

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Bestaande stad	**189.320**	**29.466**	**22.666**	**16.335**	**179.785**
Bestemmingsreserve Rivierahal Blijdorp	18.000	0,00	891	0,00	17.109
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie 2025	18.000	0,00	891	0,00	17.109
Begroting 2025	18.000	0,00	900	0,00	17.100
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-9	0	9
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	2e herziening 2022 (einddatum t/m nader te bepalen)				
Doel Reserve:	Restauratie van de Rivierahal Blijdorp				
Toelichting Realisatie 2025:	De subsidieverlening heeft plaatsgevonden.				
Verschil Realisatie - Begroting	De subsidieverlening en onttrekking hebben plaatsgevonden. Het verschil is minimaal en verschuift naar 2026.				

Bestemmingsreserve Egalisatiereserve Bouwleges	0,00	1.266	0,00	1.266	0

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Bestaande stad	**189.320**	**29.466**	**22.666**	**16.335**	**179.785**
Bestemmingsreserve Egalisatiereserve Bouwleges	0,00	1.266	0,00	1.266	0
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	0,00	1.266	0,00	1.266	0
Begroting 2025	0,00	1.266	0,00	1.266	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2023 (einddatum doorlopend)				
Doel Reserve:	De egalisatiereserve leidt ertoe dat voor- en nadelen (als gevolg van afwijkingen van de begrote baten uit de leges omgevingsvergunningen) in belangrijke mate worden geëgaliseerd. Mee- en tegenvallers komen via het rekeningresultaat niet meer volledig ten gunste of laste van de algemene reserve.				
Toelichting Realisatie 2025:	De realisatie is conform de begroting.				
Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing				

Bestuur	**1.257**	**129**	**28**	**122**	**1.236**
Egalisatiereserve Rekenkamer	150	0,00	0,00	0,00	150

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Bestuur	**1.257**	**129**	**28**	**122**	**1.236**
Egalisatiereserve Rekenkamer	150	0,00	0,00	0,00	150
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	150	0,00	0,00	0,00	150
Begroting 2025	150	0,00	0,00	0,00	150
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Raadsbesluit:	Jaarrekening 1999 (doorlopend)
Doel Reserve:	Dit is een egalisatiereserve met als doel de onderzoeken van de Rekenkamer Rotterdam te waarborgen.
Toelichting Realisatie 2025:	Niet van toepassing
Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing

Egalisatiereserve Ombudsman	250	0,00	0,00	0,00	250

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Bestuur	**1.257**	**129**	**28**	**122**	**1.236**
Egalisatiereserve Ombudsman	250	0,00	0,00	0,00	250

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	250	0,00	0,00	0,00	250
Begroting 2025	250	0,00	0,00	0,00	250
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2014 (doorlopend)				
Doel Reserve:	Dit betreft een egalisatiereserve met als doel de werkzaamheden van de Ombudsman Rotterdam te waarborgen.				
Toelichting Realisatie 2025:	Niet van toepassing				
Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing				

Bestemmingsreserve Gemeentelijke klokkenluidersregeling	34	0,00	0,00	0,00	34

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Bestuur	**1.257**	**129**	**28**	**122**	**1.236**
Bestemmingsreserve Gemeentelijke klokkenluidersregeling	34	0,00	0,00	0,00	34

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	34	0,00	0,00	0,00	34
Begroting 2025	34	0,00	0,00	0,00	34
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Besluit van College van B&W d.d. 2-10-2007 (doorlopend)				
Doel Reserve:	Deze bestemmingsreserve dient voor het dekken van eventuele juridische kosten benodigd om de klokkenluider te ondersteunen.				
Toelichting Realisatie 2025:	Er zijn geen onttrekkingen aan deze bestemmingsreserve begroot omdat er geen meldingen zijn ontvangen.				
Verschil Realisatie - Begroting	Realisatie is afhankelijk van de ontvangen meldingen en in 2025 zijn er geen meldingen ontvangen.				

Bestemmingsreserve B&W Fonds	140	0,00	20	0,00	120

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bestuur	**1.257**	**129**	**28**	**122**	**1.236**
Bestemmingsreserve B&W Fonds	140	0,00	20	0,00	120
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	140	0,00	20	0,00	120
Begroting 2025	140	0,00	20	0,00	120
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Begroting 2019 (doorlopend)
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd voor het doen van relatief kleine uitgaven voor doeleinden met een ideëel of charitatief karakter. Het budget is afkomstig uit vrijval van de gelijknamige voorziening.				
Toelichting Realisatie 2025:	Realisatie onttrekking is volgens begroting. Dit betrof vooral een donatie aan het Rode kruis als gevolg van de natuurramp in Kaapverdië.				
Verschil Realisatie - Begroting					Realisatie is conform begroting.
Bestemmingsreserve Commissiereizen	192	0,00	8	122	61

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Bestuur	**1.257**	**129**	**28**	**122**	**1.236**
Bestemmingsreserve Commissiereizen	192	0,00	8	122	61
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	192	0,00	8	122	61
Begroting 2025	192	0	15	122	55
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-7	0	7
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					10m bestuursrapportage 2018 (doorlopend)
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd ter dekking van de kosten inzake commissiereizen over de gehele raadsperiode.				
Toelichting Realisatie 2025:	De realisatie heeft betrekking op twee mutaties. De onttrekking commissiereis Antwerpen en een vrijval ten behoeve van de financiering van het Nationaal Vuurwerk.				
Verschil Realisatie - Begroting	Het verschil in realisatie en begroting is ontstaan doordat de onttrekking commissireizen lager is uitgevallen dan verwacht.				
Bestemmingsreserve Voorlichting / communicatie verkiezingen	295	75	0,00	0,00	370

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Bestuur	**1.257**	**129**	**28**	**122**	**1.236**
Bestemmingsreserve Voorlichting / communicatie verkiezingen	295	75	0,00	0,00	370

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	295	75	0,00	0,00	370
Begroting 2025	295	75	150	0,00	220
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-150	0	150
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	10m bestuursrapportage 2018 (doorlopend)				
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd ter dekking van de kosten voor voorlichting, communicatie en promotie t.b.v. de gemeenteraadsverkiezingen.				
Toelichting Realisatie 2025:	Het resultaat is het gevolg van de begrote dotatie aan de bestemmingsreserve.				
Verschil Realisatie - Begroting	Het verschil in realisatie en begroting is ontstaan doordat er geen onttrekking heeft plaatsgevonden. De kosten ter voorbereiding van de verkiezingen 2026 vielen lager uit als verwacht, hierdoor besloten om geen onttrekking in 2025 te doen. Daarbij zullen grotendeels van de kosten in 2026 gemaakt worden en onttrokken worden aan de bestemmingsreserve.				

Egalisatiereserve Raad/Griffie	196	54	0,00	0,00	250

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Bestuur	**1.257**	**129**	**28**	**122**	**1.236**
Egalisatiereserve Raad/Griffie	196	54	0,00	0,00	250
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	196	54	0,00	0,00	250
Begroting 2025	196	0,00	0,00	0,00	196
Verschil Realisatie - Begroting	0	54	0	0	54
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	10 M raadsbesluit 2021 (doorlopend)				
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve dient om eventuele positieve jaarresultaten beschikbaar te houden voor mogelijk toekomstige Raads opdrachten/onderzoeken.				
Toelichting Realisatie 2025:	Als gevolg van een positief exploitatieresultaat heeft er volgens interne regelgeving een maximum toevoeging aan de reserve plaats gevonden van € 54K.				
Verschil Realisatie - Begroting	De dotatie is het gevolg van een positief resultaat en had vooraf niet begroot kunnen worden.				

Cultuur	**1.654**	**0**	**100**	**1.225**	**329**
Bestemmingsreserve Evenementenfonds	1.225	0,00	0,00	1.225	0

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Cultuur	**1.654**	**0**	**100**	**1.225**	**329**
Bestemmingsreserve Evenementenfonds	1.225	0,00	0,00	1.225	0
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	1.225	0,00	0,00	1.225	0

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Begroting 2025	1.225	0,00	0,00	1.225	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2012 (einddatum t/m niet van toepassing)				
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve Evenementenfonds is gevormd voor het financieren van toekomstige evenementen.				
Toelichting Realisatie 2025:	De bestemmingsreserve Evenementenfonds is vrijgevallen. Een deel € 825K is overgeheveld naar de 'Bestemmingsreserve (Top)Sportevenementen'.				
Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing				

Bestemmingsreserve Regiodeal cultuur	102	0,00	100	0,00	2

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Cultuur	**1.654**	**0**	**100**	**1.225**	**329**
Bestemmingsreserve Regiodeal cultuur	102	0,00	100	0,00	2
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	102	0,00	100	0,00	2
Begroting 2025	102	0,00	100	0,00	2
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	2e herziening 2019 (einddatum 31-12-2025)				
Doel Reserve:	De Regio Deal bevat een samenhangende aanpak van Rijk en regio om de verschillende opgaven in Rotterdam Zuid aan te pakken. Met de Regio Deal Rotterdam Zuid vindt continuering en versnelling op diverse thema's in het kader van het NPRZ plaats. De reserve is nodig om de specifieke middelen voor het thema 'Cultuur' inzichtelijk te houden.				
Toelichting Realisatie 2025:	Ingezet voor de verbouwing Foyer Lantarenvenster.				
Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing				

Bestemmingsreserve Noodfonds	327	0,00	0,00	0,00	327

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Cultuur	**1.654**	**0**	**100**	**1.225**	**329**
Bestemmingsreserve Noodfonds	327	0,00	0,00	0,00	327
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	327	0,00	0,00	0,00	327
Begroting 2025	327	0,00	250	0,00	77
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-250	0	250
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Resultaatbestemming 2019 (einddatum 31-12-2026)				
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd als noodfonds.				

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting Realisatie 2025:	Geen realisatie in 2025
Verschil Realisatie - Begroting	In 2026 worden de laatste subsidies beschikt en het resterende bedrag onttrokken .

Dienstverlening	**4.573**	**1.477**	**675**	**959**	**4.417**
Bestemmingsreserve Verkiezingen	1.212	1.446	0,00	0,00	2.658

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Dienstverlening	**4.573**	**1.477**	**675**	**959**	**4.417**
Bestemmingsreserve Verkiezingen	1.212	1.446	0,00	0,00	2.658
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	1.212	1.446	0,00	0,00	2.658
Begroting 2025	1.212	1.446	1.446	0,00	1.212
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-1.446	0	1.446
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2013 (einddatum n.v.t.)				
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd voor het opvangen van fluctuaties in de jaarrekening door kosten Verkiezingen.				
Toelichting Realisatie 2025:	De toevoeging is conform begroting.				
Verschil Realisatie - Begroting	In 2025 heeft geen onttrekking plaats gevonden als gevolg van lagere lasten Tweede Kamer verkiezingen en extra bijdragen vanuit andere directies.				

Bestemmingsreserve Citylab	1.754	31	258	0,00	1.527

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Dienstverlening	**4.573**	**1.477**	**675**	**959**	**4.417**
Bestemmingsreserve Citylab	1.754	31	258	0,00	1.527
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	1.754	31	258	0,00	1.527
Begroting 2025	1.754	31	258	0,00	1.527
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2015 (einddatum 31-12-2029)				
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd als dekking voor juridische verplichtingen projecten Citylab.				
Toelichting Realisatie 2025:	De toevoegingen en onttrekkingen zijn conform begroting. Geen verdere bijzonderheden.				
Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing				

Bestemmingsreserve Menselijke Maat	730	0,00	417	313	0

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Dienstverlening	**4.573**	**1.477**	**675**	**959**	**4.417**
Bestemmingsreserve	730	0,00	417	313	0

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Menselijke Maat					
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	730	0,00	417	313	0
Begroting 2025	730	0,00	417	313	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 2021 (einddatum 31-12-2026)
Doel Reserve:					Het versterken van de gemeentelijke dienstverlening
Toelichting Realisatie 2025:	De toevoegingen en onttrekkingen zijn conform begroting. Geen verdere bijzonderheden. De bestemmingsreserve Menselijke Maat is gevormd bij de jaarrekening 2021 na toekenning van POK middelen voor 2021 in de decembercirculaire 2021. De afgelopen drie jaar is het niet gelukt om voor Systeemleren monitoring NPRZ ad € 312.500 een concrete bestemming te vinden. Hierdoor hebben er nog geen onttrekkingen plaatsgevonden. De financiële spelregels zijn dat wanneer er drie jaar aansluitend geen onttrekking wordt gedaan, de middelen vrijvallen ten gunste van de algemene middelen. Daarom wordt er nu een vrijval begroot.				
Verschil Realisatie - Begroting					Niet van toepassing

Bestemmingsreserve BoTu CLLD	106	0,00	0,00	0,00	106

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Dienstverlening	**4.573**	**1.477**	**675**	**959**	**4.417**
Bestemmingsreserve BoTu CLLD	106	0,00	0,00	0,00	106
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	106	0,00	0,00	0,00	106
Begroting 2025	106	0,00	0,00	0,00	106
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 2023 (einddatum 31-12-2029)
Doel Reserve:	Cofinanciering van verplichtingen die reeds zijn aangegaan in het kader van het programma BoTu CLLD.				
Toelichting Realisatie 2025:					Niet van toepassing
Verschil Realisatie - Begroting					In 2025 zijn er geen geplande mutaties derhalve geen afwijkingen.

Bestemmingsreserve Participatiebudget wijken	646	0,00	0,00	646	0

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Dienstverlening	**4.573**	**1.477**	**675**	**959**	**4.417**
Bestemmingsreserve Participatiebudget wijken	646	0,00	0,00	646	0
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	646	0,00	0,00	646	0
Begroting 2025	646	0,00	0,00	646	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Raadsbesluit:	nog te bepalen
Doel Reserve:	Overgebleven budget wijken behouden ten behoeve van inzet in het daaropvolgend jaar.
Toelichting Realisatie 2025:	De toevoegingen en onttrekkingen zijn conform begroting. Geen verdere bijzonderheden.
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing

Bestemmingsreserve Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA)	126	0,00	0,00	0,00	126

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Dienstverlening	**4.573**	**1.477**	**675**	**959**	**4.417**
Bestemmingsreserve Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA)	126	0,00	0,00	0,00	126

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	126	0,00	0,00	0,00	126
Begroting 2025	126	0,00	0,00	0,00	126
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2024 (einddatum 31-12-2027)				
Doel Reserve:	Het doel van de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) is om de kwaliteit van de adresgegevens in de Basisregistratie Personen (BRP) en andere overheidsregisters te verbeteren. Dit draagt bij aan een juiste en rechtmatige toekenning van voorzieningen en het voorkomen van fraude, misbruik of andere problemen die voortkomen uit onjuiste adresregistraties.				
Toelichting Realisatie 2025:	Het project wordt in 2026 verder opgepakt, realisatie is 0				
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	Er is geen verschil tussen begroting-realisatie				

Economische ontwikkeling	**1.775**	**0**	**433**	**14**	**1.329**
Bestemmingsreserve Cofinanciering Europese subsidies	965	0,00	116	14	836

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Economische ontwikkeling	**1.775**	**0**	**433**	**14**	**1.329**
Bestemmingsreserve Cofinanciering Europese subsidies	965	0,00	116	14	836

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	965	0,00	116	14	836
Begroting 2025	965	0,00	116	14	836
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	10m bestuursrapportage 2016 (einddatum 31-12-2027)				

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Doel Reserve:	De bestemmingsreserve Cofinanciering Europse subsidies is gevormd voor de cofinanciering van projecten in samenwerking met andere internationale partijen voor economische projecten in de gemeente Rotterdam. Een project wat hiervoor in aanmerking komt is het project "BRIDGE".
Toelichting Realisatie 2025:	De onttrekking aan de reserve is ingezet op project Brave en is conform begroting.
Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing

Bestemmingsreserve Economiesubsidies	810	0,00	317	0,00	493

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Economische ontwikkeling	**1.775**	**0**	**433**	**14**	**1.329**
Bestemmingsreserve Economiesubsidies	810	0,00	317	0,00	493
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	810	0,00	317	0,00	493
Begroting 2025	810	0,00	450	0,00	360
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-133	0	133
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2021 (einddatum 31-12-2027)				
Doel Reserve:	Deze bestemmingsreserve is ter dekking van reeds aangegane verplichtingen voor subsidies die jaar overstijgend zijn.				
Toelichting Realisatie 2025:	De onttrekking aan deze reserve is ingezet op project Campusontwikkeling EMS.				
Verschil Realisatie - Begroting	In 2025 is € 133K minder onttrokken voor Rotterdam Square, doordat de uitvoering van de subsidie deels in 2026 plaatsvindt en door een lagere vaststelling van een subsidie uit 2023.				

Energietransitie	**43.390**	**12.000**	**21.507**	**12.601**	**21.282**
Bestemmingsreserve Duurzaam	1.423	0,00	7	769	646

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Energietransitie	**43.390**	**12.000**	**21.507**	**12.601**	**21.282**
Bestemmingsreserve Duurzaam	1.423	0,00	7	769	646
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	1.423	0,00	7	769	646
Begroting 2025	1.423	0,00	250	769	403
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-243	0	243
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2008 (einddatum 31-12-2027)				
Doel Reserve:	De vorming van reserve Duurzaam heeft plaatsgevonden ter dekking van de lasten voor de uitvoering van activiteiten ten behoeve van het programma Duurzaam.				
Toelichting Realisatie 2025:	De middelen in deze reserve zijn bestemd voor project Solar Carports € 150K en project Circulaire Zonnepanelen € 100K. De realisatie 2025 € 6,7K is zeer beperkt t.o.v. de begroting en heeft sec. betrekking op het project Solar Carports.				

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verschil Realisatie - Begroting	Als gevolg van vertraging m.b.t. projecten Solar Carports en Circulaire Zonnepanelen is er minder onttrokken dan begroot. Naar verwachting vindt de realisatie met betrekking tot project Solar Carports, Circulaire Zonnepanelen en Stoomintegratie Botlek hoofdzakelijk plaats in 2026.

Bestemmingsreserve Energietransitie	6.215	0	2.206	385	3.624

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Energietransitie	**43.390**	**12.000**	**21.507**	**12.601**	**21.282**
Bestemmingsreserve Energietransitie	6.215	0	2.206	385	3.624
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	6.215	0,00	2.206	385	3.624
Begroting 2025	6.215	0,00	3.234	385	2.597
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-1.028	0	1.028
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					2e herziening 2019 (einddatum 30-12-2026)
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd om de continuïteit van de Energietransitie te waarborgen. Jaarlijks wordt een bestedingsvoorstel voorgelegd aan de Raad. Een deel van de bestemmingsreserve wordt in eerste instantie gevuld vanuit een lening uit het IFR vooruitlopend op de verkoop van ENECO.				
Toelichting Realisatie 2025:	De realisatie 2025 bedraagt €2,2 mln. De gerealiseerde kosten 2025 hebben hoofdzakelijk betrekking op het project met betrekking tot ombouw openbare verlichting naar LED.				
Verschil Realisatie - Begroting	Het project Programma Walstroom heeft vertraging opgelopen, hierdoor is voor € 750K minder onttrokken dan begroot. Voor het project LabZES zijn de kosten verwerkt in het resultaat van voorgaande jaren. Deze vertraging komt door de volgende redenen:• Vertraging vergunning voor de benodigde stalen vloerbalken t.b.v. installaties in de kelder;• Vertraging van de levering van de stalen balken;• De levering van de walkasten aan de kade vertraagd;• Na technisch opleveren is testen essentieel en daar is ook tijd voor benodigd. • De aannemer gaf eerst 19 december als technisch oplevering te hebben. Dat is door bovenstaande punten 20 maart geworden.				

Duurzaamheidsbudget	35.752	12.000	19.295	11.447	17.011

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Energietransitie	**43.390**	**12.000**	**21.507**	**12.601**	**21.282**
Duurzaamheidsbudget	35.752	12.000	19.295	11.447	17.011
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	35.752	12.000	19.295	11.447	17.011
Begroting 2025	35.752	12.000	23.940	11.447	12.365
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-4.646	0	4.646
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					2e herziening 2022 (einddatum 31-12-2027)
Doel Reserve:	We vormen een Duurzaamheidstransitiebudget € 100 mln om de juiste innovaties in de regio te versnellen en zo het verdienvermogen voor de stad en de werkgelegenheid voor Rotterdammers te bevorderen. Het fonds wordt ingezet voor de vergroening van de leefomgeving, duurzame opwek en opslag van zonne- en windenergie, waterstofproductie, de transitie naar een circulaire economie en het reduceren van energiegebruik.				

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting Realisatie 2025:	De realisatie bedraagt €19,3 mln. De gerealiseerde kosten 2025 zijn onttrokken voor diverse projecten.
Verschil Realisatie - Begroting	Van het project Ledverlichting sportvelden is het aantal aanvragen veel lager. In het kader van Laadinfrastructuur is deels andere (externe) financiering gevonden. Van een aantal projecten ligt de realisatie van werkzaamheden/ prestaties in de komende jaren onder andere het Waterstofbudget.

Onderwijs	**14.000**	**0,00**	**0,00**	**14.000**	**0**
Bestemmingsreserve Regio deal onderwijs	14.000	0,00	0,00	14.000	0

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Onderwijs	**14.000**	**0,00**	**0,00**	**14.000**	**0**
Bestemmingsreserve Regio deal onderwijs	14.000	0,00	0,00	14.000	0
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	14.000	0,00	0,00	14.000	0
Begroting 2025	14.000	0,00	0,00	14.000	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 2018 (einddatum 31-12-2026)
Doel Reserve:	De Regio Deal bevat een samenhangende aanpak van Rijk en regio om de verschillende opgaven in Rotterdam Zuid aan te pakken. Met de Regio Deal Rotterdam Zuid vindt continuering en versnelling van diverse thema's in het kader van het NPRZ plaats. De reserve is bestemd voor de herstructurering van het onderwijsaanbod voor huidige en toekomstige leerlingen op Rotterdam Zuid.				
Toelichting Realisatie 2025:	De Bestemmingsreserve Regio deal onderwijs is overgeheveld naar de Bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor ter dekking van de toekomstige kapitaallasten.				
Verschil Realisatie - Begroting					Niet van toepassing

Overhead	**11.928**	**5.343**	**5.418**	**1.703**	**10.150**
Bestemmingsreserve Cloudkosten	8.698	5.343	5.011	0,00	9.030

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Overhead	**11.928**	**5.343**	**5.418**	**1.703**	**10.150**
Bestemmingsreserve Cloudkosten	8.698	5.343	5.011	0,00	9.030
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	8.698	5.343	5.011	0,00	9.030
Begroting 2025	8.698	5.343	7.434	0,00	6.607
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-2.423	0	2.423
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					2e Herziening 2020 (einddatum niet van toepassing)

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Doel Reserve:	De reserve is bestemd voor het dekken van implementatie- en inrichtingskosten voor vervanging van on-premise applicaties naar Cloud. Om het tempoverschil in het verantwoorden van kosten op te vangen is in 2020 de bestemmingsreserve Cloud gevormd
Toelichting Realisatie 2025:	De toevoegingen aan de reserve van € 5,3 mln. zijn bestemd voor diverse Cloudprojecten. Met betrekking tot project GREAT is € 1,2 mln. onttrokken voor de doorontwikkeling van Oracle Fusion. Voor de overige Cloudprojecten (Rotterdamse Digitale Infrastructuur) is € 3,8 mln. onttrokken.
Verschil Realisatie - Begroting	Voor Great is € 0,8 mln minder onttrokken. Dit komt doordat er meer uren zijn geschreven op activiteiten die gekoppeld zijn aan maatwerk. Hierdoor zijn meer kosten in aanmerking gekomen voor activering. Voor de RDI projecten is € 1,6 mln minder onttrokken wegens lager uitgevallen kosten omdat de projectuitgaven doorschuiven naar opvolgende jaren.

Bestemmingsreserve CHV Huurdersonderhoud	173	0,00	0,00	173	0

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Overhead	**11.928**	**5.343**	**5.418**	**1.703**	**10.150**
Bestemmingsreserve CHV Huurdersonderhoud	173	0,00	0,00	173	0
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	173	0,00	0,00	173	0
Begroting 2025	173	0,00	0,00	0,00	173
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	173	-173
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2021 (einddatum 31-12-2024)				
Doel Reserve:	Aangegane juridische verplichtingen				
Toelichting Realisatie 2025:	Realisatie Careson viel lager uit dan begroot.				
Verschil Realisatie - Begroting	Vrijval doordat niet de volledige reserve nodig was. Realisatie viel lager uit van de huurdersonderhoud Careson.				

Bestemmingsreserve Kiezen voor Rotterdam	3.057	0,00	407	1.530	1.120

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Overhead	**11.928**	**5.343**	**5.418**	**1.703**	**10.150**
Bestemmingsreserve Kiezen voor Rotterdam	3.057	0,00	407	1.530	1.120
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	3.057	0,00	407	1.530	1.120
Begroting 2025	3.057	0,00	930	1.530	598
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-522	0	522
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Voorjaarsnota 2024 (einddatum 31-12-2026)				
Doel Reserve:	Programma- en frictiekosten voor het programma Kiezen voor Rotterdam				
Toelichting Realisatie 2025:	De kosten mbt organisatieontwikkeling viel lager uit dan begroot. Halverwege 2025 is te ruim ingeschat wat de kosten zouden worden van de organisatieontwikkeling.				

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verschil Realisatie - Begroting	Minder onttrokken omdat de begrote onttrekking te ruim was ingeschat. Uiteindelijk zijn minder kosten gemaakt, tbv organisatieontwikkeling, en dus ook minder onttrokken.

Sport en recreatie	**2.333**	**1.825**	**199**	**175**	**3.784**
Bestemmingsreserve Frictiekosten op afstand zetten LCC's	1.094	0,00	0,00	0,00	1.094

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Sport en recreatie	**2.333**	**1.825**	**199**	**175**	**3.784**
Bestemmingsreserve Frictiekosten op afstand zetten LCC's	1.094	0,00	0,00	0,00	1.094
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	1.094	0,00	0,00	0,00	1.094
Begroting 2025	1.094	0,00	0,00	0,00	1.094
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Begroting 2018 (einddatum 31-12-2028)
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd ter dekking van de personele frictiekosten die voortkomen als gevolg van het afstoten van LCC 't Romeynshof en de frictiekosten die de vervanging en renovatie van de Romeynshof met zich meebrengt.				
Toelichting Realisatie 2025:	Het op afstand zetten van de LCC's heeft niet plaatsgevonden in 2025				
Verschil Realisatie - Begroting					Niet van toepassing

Bestemmingsreserve Afbouw SSC Flex (suppletieregelingen)	539	0,00	199	175	165

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Sport en recreatie	**2.333**	**1.825**	**199**	**175**	**3.784**
Bestemmingsreserve Afbouw SSC Flex (suppletieregelingen)	539	0,00	199	175	165
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	539	0,00	199	175	165
Begroting 2025	539	0,00	364	175	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-165	0	165
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 2021 (einddatum 31-12-2025)
Doel Reserve:					Inzet frictiekosten
Toelichting Realisatie 2025:	Oud SSC flexmedewerkers krijgen een vergoeding vanuit deze regeling.				
Verschil Realisatie - Begroting	Er maken minder medewerkers gebruik van de regeling dan was ingeschat.				

Bestemmingsreserve Folkert Elzingastraat	700	0,00	0,00	0,00	700

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Sport en recreatie	**2.333**	**1.825**	**199**	**175**	**3.784**
Bestemmingsreserve Folkert Elzingastraat	700	0,00	0,00	0,00	700
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	700	0,00	0,00	0,00	700
Begroting 2025	700	0,00	0,00	0,00	700
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2023 (einddatum 31-12-2026)				
Doel Reserve:	Het sportterrein van een kwaliteitsimpuls voorzien, waarin georganiseerde- en ongeorganiseerde sport samengaan en waar zowel diverse sportaanbieders als omwonenden gebruik van kunnen maken. In het collegeakkoord 2022 – 2026 heeft het college € 700.000 hiervoor gereserveerd.				
Toelichting Realisatie 2025:	Niet van toepassing				
Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing				

Bestemmingsreserve (Top)Sportevenementen	0,00	1.825	0,00	0,00	1.825

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Sport en recreatie	**2.333**	**1.825**	**199**	**175**	**3.784**
Bestemmingsreserve (Top)Sportevenementen	0,00	1.825	0,00	0,00	1.825
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	0,00	1.825	0,00	0,00	1.825
Begroting 2025	0,00	1.825	0,00	0,00	1.825
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	1e Herziening 2025 (einddatum t/m nader te bepalen)				
Doel Reserve:	Het doel is Inzet is om een van de komende jaren een topsportevement met grote internationale allure naar Rotterdam te halen.				
Toelichting Realisatie 2025:	€ 825K is overgeheveld van Bestemmingsreserve Evenementenfonds, € 1,0 mln is vanuit het programma toegevoegd.				
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing				

Stedelijke ontwikkeling	**121.092**	**16.124**	**14.420**	**7.226**	**115.570**
Bestemmingsreserve Verkeerscirculatieplan (VCP)	844	0,00	0,00	815	29

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Stedelijke ontwikkeling	**121.092**	**16.124**	**14.420**	**7.226**	**115.570**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bestemmingsreserve Verkeerscirculatieplan (VCP)	844	0,00	0,00	815	29
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	844	0,00	0,00	815	29
Begroting 2025	844	0,00	0,00	815	29
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	2e herziening 2022 (einddatum 31-12-2025)				
Doel Reserve:	Er wordt een verkeerscirculatieplan opgesteld om de doorstroming in de hele stad te bevorderen voor fiets, openbaar vervoer en deelvervoer.				
Toelichting Realisatie 2025:	De realisatie van de vrijval van €800K is naar de algemene middelen tijdens de 1e Herziening, omdat de kosten die nog gemaakt zouden worden gedekt kunnen worden uit Autoluwfonds. €15K vrijval ter dekking van Kiezen voor Rotterdam.				
Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing.				

Bestemmingsreserve Stadsinitiatief	453	0,00	453	0,00	0

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Stedelijke ontwikkeling	**121.092**	**16.124**	**14.420**	**7.226**	**115.570**
Bestemmingsreserve Stadsinitiatief	453	0,00	453	0,00	0
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	453	0,00	453	0,00	0
Begroting 2025	453	0,00	453	0,00	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2016 (einddatum 31-12-2025)				
Doel Reserve:	Deze bestemmingsreserve is ter dekking van reeds aangegane verplichtingen omtrent RIF010.				
Toelichting Realisatie 2025:	De subsidie voor het project Stadsinitiatief is vastgesteld en de uitgaven zijn conform begroting onttrokken aan de reserve.				
Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing.				

Bestemmingsreserve Bodem	27.641	0	320	0	27.321

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Stedelijke ontwikkeling	**121.092**	**16.124**	**14.420**	**7.226**	**115.570**
Bestemmingsreserve Bodem	27.641	0	320	0	27.321
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	27.641	0,00	320	0,00	27.321
Begroting 2025	27.641	0,00	320	0,00	27.321

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	2e Herziening 2019 (einddatum t/m nader te bepalen)				
Doel Reserve:	"De bestemmingsreserve wordt gevoed met rijksmiddelen voor bodemsanering. Aan deze reserve worden gelden onttrokken ten behoeve van meerjarige uitgaven voor bodemsanering."				
Toelichting Realisatie 2025:	De realisatie is conform de begroting				
Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing				

Bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling	16.997	10.800	2.200	3.629	21.968

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Stedelijke ontwikkeling	**121.092**	**16.124**	**14.420**	**7.226**	**115.570**
Bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling	16.997	10.800	2.200	3.629	21.968
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	16.997	10.800	2.200	3.629	21.968
Begroting 2025	16.997	10.800	4.242	3.629	19.926
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-2.042	0	2.042
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2016 (einddatum t/m nader te bepalen)len)				
Doel Reserve:	De middelen in deze bestemmingsreserve dienen ter dekking van de materiële lasten van buitenruimteprojecten. Het betreft zowel projecten gekoppeld aan de gebiedsontwikkeling als projecten gekoppeld aan vergroening.				
Toelichting Realisatie 2025:	n 2025 zijn er werkzaamheden uitgevoerd aan onder andere de projecten IP Toermalijn, Dak museumparkgarage Hart van Zuid, lokale groenprojecten en extra vergroening. Daarnaast heeft overheveling plaatsgevonden van middelen van de reserve GO fonds naar de Rotterdamse Investeringsmotor met betrekking tot uitgevoerde investeringsprojecten, waarvan de dekking plaatsvindt vanuit de Rotterdamse Investeringsmotor.				
Verschil Realisatie - Begroting	De lagere realisatie van circa 2 mln is met name het gevolg van het verschuiven van werkzaamheden naar 2026 en verder op de projecten uitvoeringsprogramma rivieroevers, dak museumparkgarage en KPSV Bodemsanering.				

Verevening kostenverhaal	4.600	0,00	0,00	2.500	2.100

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Stedelijke ontwikkeling	**121.092**	**16.124**	**14.420**	**7.226**	**115.570**
Verevening kostenverhaal	4.600	0,00	0,00	2.500	2.100
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	4.600	0,00	0,00	2.500	2.100
Begroting 2025	4.600	0,00	500	2.500	1.600
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-500	0	500
Toelichting Reserve					

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Raadsbesluit:	Begroting 2023 (einddatum 31-12-2026)
Doel Reserve:	Verwacht begrotingssaldo 2023 agv maatregelen bestuursopdracht wordt ingezet om onzekere effecten maatregelen kostenverhaal (ingeschat op 5 mln per jaar ingaande 2024) te kunnen te kunnen opvangen.
Toelichting Realisatie 2025:	In 2025 is € 2,5 mln vrijgevallen ten behoeve van het oplossen van het knelpunt kostenverhaal. De onttrekking die ook hiervoor was begroot is in 2025 niet ingezet, omdat dit nog niet nodig was.
Verschil Realisatie - Begroting	De reserve is in 2025 niet ingezet.

Bestemmingsreserve Autoluw fonds	13.918	0,00	5.314	103	8.501

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Stedelijke ontwikkeling	**121.092**	**16.124**	**14.420**	**7.226**	**115.570**
Bestemmingsreserve Autoluw fonds	13.918	0,00	5.314	103	8.501
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	13.918	0,00	5.314	103	8.501
Begroting 2025	13.918	0,00	8.444	103	5.370
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-3.130	0	3.130
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	2e herziening 2022 (einddatum t/m nader te bepalen)				
Doel Reserve:	Het doel van de reserve is om het centrum en de wijken Oude Westen, Nieuwe Westen, Middelland en Oude Noorden zoveel mogelijk autoluwer te maken.				
Toelichting Realisatie 2025:	Deze bestemmingsreserve wordt als dekkingsbron gebruikt voor 10-20 kleinere projecten om de stad autoluwer te maken.				
Verschil Realisatie - Begroting	Op het programma Stedelijke Ontwikkeling is in totaal € 2,8 mln minder onttrokken, voornamelijk door vertraagde of vervallen projecten binnen de activiteiten (1) Deelmobiliteit € 800K, (2) Fietsen en lopen € 800K, en (3) Verkeersveiligheid € 600K. Op het programma Energietransitie is in totaal € 400K minder onttrokken, doordat het project Gezonde Wijken is vertraagd.				

Bestemmingsreserve Doorbouwfonds	46.386	830	4.769	0	42.446

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Stedelijke ontwikkeling	**121.092**	**16.124**	**14.420**	**7.226**	**115.570**
Bestemmingsreserve Doorbouwfonds	46.386	830	4.769	0	42.446
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	46.386	830	4.769	0,00	42.446
Begroting 2025	46.386	830	8.048	0,00	39.167
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-3.279	0	3.279
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	1e Herziening 2023 (einddatum t/m nader te bepalen)				

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Doel Reserve:	In deze Voorjaarsnota wordt ter ondersteuning van de Rotterdamse bouwopgave het Doorbouwfonds Rotterdam ingesteld. Hiermee wordt invulling gegeven aan de met het Rijk afgesproken woondeal. In het coalitieakkoord is met de bestemmingsreserve Segmentering het gewenste doel van de woningbouwproductie zoals vastgelegd in het coalitieakkoord tot 2026 te kunnen realiseren.
Toelichting Realisatie 2025:	De realisatie is ingezet voor diverse projecten gefinancierd uit de Doorbouwfonds. Onder andere Cargill/Provimi, Programma Optoppen, Vlietpark fase 2, Ruivendwarsstraat/Soetendaalseweg, Tweebosbuurt, Lemairepark en De rozet.
Verschil Realisatie - Begroting	In 2025 is € 830K toegevoegd aan de reserve doorbouwfonds met betrekking tot coöperatieve woonvormen. De onttrekkingen zijn lager uitgevallen, aangezien een deel betrekking heeft op verstrekte subsidies waarvoor de prestaties in 2025 nog niet geleverd zijn en nog niet vastgesteld circa € 600K. Daarnaast zijn op projecten de werkzaamheden vertraagd en schuiven door naar 2026 en verder (onder andere Flexwonen, Studenten Hoge Wiek. Odeon, Tweebosbuurt en Zomerhofstraat opttoppen) circa € 2,5 mln.

Bestemmingsreserve NOVEX, Haven, Geluid en Stikstof	300	994	502	0,00	792

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Stedelijke ontwikkeling	**121.092**	**16.124**	**14.420**	**7.226**	**115.570**
Bestemmingsreserve NOVEX, Haven, Geluid en Stikstof	300	994	502	0,00	792
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	300	994	502	0,00	792
Begroting 2025	300	994	900	0,00	394
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-398	0	398
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2024 (einddatum 31-12-2025)				
Doel Reserve:	Met het vormen van deze reserve worden de lasten opgevangen in het kader van NOVEX, Haven, Geluid en Stikstof.				
Toelichting Realisatie 2025:	Dit budget is enkele jaren terug toegekend door het college gezien de toenemende milieuopgave gekoppeld aan de transitie van haven, de groei van de stad en de toenemende wet- en regelgeving op dit gebied die voortvloeit uit Europese regelgeving en de invoering van de Omgevingswet				
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	Met dit budget wordt uitwerking gegeven aan NOVEX Haven, Gebiedsaanpak Stikstof en Regionale Koers voor het Havengeluid inclusief vertaling naar geluidsproductieplafonds (gpp's) onder de Omgevingswet. Het zijn langjarige processen, waarin het tempo in de dynamiek van het rijk, de provincie en regiogemeenten wordt bepaald. Dat maakt begroten op jaarbasis lastig. Voorzien was de verkenning Ruimtegebrek en impuls Leefomgevingskwaliteit - als onderdeel van NOVEX Haven - in 2025 zou starten met bijkomende kosten voor het oprichten van een programmaorganisatie. Het startbesluit is in januari 2026 genomen, waarbij ook de kosten doorschuiven.				

Bestemmingsreserve ICT	250	0,00	0,00	0,00	250

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Stedelijke ontwikkeling	**121.092**	**16.124**	**14.420**	**7.226**	**115.570**
Bestemmingsreserve ICT	250	0,00	0,00	0,00	250
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	250	0,00	0,00	0,00	250

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Begroting 2025	250	0,00	0,00	0,00	250
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2023 (einddatum 31-12-2025)				
Doel Reserve:	Invoering vergunnings-controle-service (VCS) voor de behandeling van bouwaanvragen in het kader van de nieuwe Omgevingswet die behandeld gaan worden in een korte procedure.				
Toelichting Realisatie 2025:	De verwachting is dat deze reserve zal vrijvallen.				
Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing.				

Bestemmingsreserve mitigerende maatregelen geluidskwestie Stadhuisplein	2.371	0,00	405	0,00	1.966

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Stedelijke ontwikkeling	**121.092**	**16.124**	**14.420**	**7.226**	**115.570**
Bestemmingsreserve mitigerende maatregelen geluidskwestie Stadhuisplein	2.371	0,00	405	0,00	1.966

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	2.371	0,00	405	0,00	1.966
Begroting 2025	2.371	0,00	1.971	0,00	400
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-1.566	0	1.566
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Voorjaarsnota 2024 (einddatum 31-01-2027)				
Doel Reserve:	Financieren mitigerende maatregelen geluidskwestie Stadhuisplein				
Toelichting Realisatie 2025:	Na realisatie van de nieuwe puien in 2025 bleek uit eerste metingen dat de geluidisolerende werking niet conform de daaraan gestelde eisen was. De eigenaren hebben intussen verbeteringen aangebracht aan de puien en een nieuwe geluidsmeting uitgevoerd. De op grond van deze geluidsmeting opgestelde rapportage wordt nu beoordeeld door DCMR. De hiermee opgetreden vertraging zorgt ervoor dat de toegezegde bijdrage van de gemeente niet in 2025 is uitgekeerd. De verwachting is dat met de aangebrachte verbeteringen de puien nu wel voldoen aan de gestelde eisen op grond waarvan in 2026 de bijdrage zal worden uitgekeerd.				
Verschil Realisatie - Begroting	Na realisatie van de nieuwe puien in 2025 bleek uit eerste metingen dat de geluidisolerende werking niet conform de daaraan gestelde eisen was. De eigenaren hebben intussen verbeteringen aangebracht aan de puien en een nieuwe geluidsmeting uitgevoerd. De op grond van deze geluidsmeting opgestelde rapportage wordt nu beoordeeld door DCMR. De hiermee opgetreden vertraging zorgt ervoor dat de toegezegde bijdrage van de gemeente niet in 2025 is uitgekeerd. De verwachting is dat met de aangebrachte verbeteringen de puien nu wel voldoen aan de gestelde eisen op grond waarvan in 2026 de bijdrage zal worden uitgekeerd.				

Toegankelijkheid Rotterdam onbeperkt	1.421	0,00	191	179	1.051

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Stedelijke ontwikkeling	**121.092**	**16.124**	**14.420**	**7.226**	**115.570**
Toegankelijkheid Rotterdam onbeperkt	1.421	0,00	191	179	1.051

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	1.421	0,00	191	179	1.051
Begroting 2025	1.421	0,00	699	179	543
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-509	0	509
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	2e herziening 2024 (einddatum 31-12-2027)				
Doel Reserve:	Deze reserve is nodig om uitvoering te geven aan de Motie Maak Bedrijven Toegankelijk. Doel is om financiële middelen beschikbaar te stellen om zoveel mogelijk te organiseren om Rotterdamse bedrijven te ondersteunen en faciliteren om hun gebouwen fysiek toegankelijk te maken.				
Toelichting Realisatie 2025:	De onttrekking aan deze reserve heeft betrekking op het project Toegankelijkheid RWM				
Verschil Realisatie - Begroting	Vanwege onvoldoende capaciteit is dit project niet tot uitvoering gekomen. Het budget wordt doorgeschoven naar 2026				

Bestemmingsreserve Verschoning Lucht	315	0,00	267	0,00	48

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Stedelijke ontwikkeling	**121.092**	**16.124**	**14.420**	**7.226**	**115.570**
Bestemmingsreserve Verschoning Lucht	315	0,00	267	0,00	48

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	315	0,00	267	0,00	48
Begroting 2025	315	0,00	315	0,00	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-48	0	48
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2024 (einddatum 31-12-2025)				
Doel Reserve:	Met het vormen van deze reserve worden de lasten en gemeentelijke cofinanciering opgevangen in het kader van de opgave Verschoning Lucht.				
Toelichting Realisatie 2025:	De onttrekking aan deze reserve heeft betrekking op het project Verschoning luchtkwaliteit				
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	Er is minder besteed dan begroot, doordat er geen inzet nodig was voor de uitvoering van een subsidieregeling voor brommers en er minder inzet is geweest op communicatie van het dossier luchtkwaliteit. Het resterende budget wordt doorgeschoven naar 2026 en is noodzakelijk voor het uitwerken van het verplichte programma luchtkwaliteit.				

Bestemmingsreserve herinrichting Van Meekerenplein	0,00	3.500	0,00	0,00	3.500

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Stedelijke ontwikkeling	**121.092**	**16.124**	**14.420**	**7.226**	**115.570**
Bestemmingsreserve herinrichting Van Meekerenplein	0,00	3.500	0,00	0,00	3.500

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	0,00	3.500	0,00	0,00	3.500

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Begroting 2025	0,00	3.500	0,00	0,00	3.500
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	2e herziening 2024 (einddatum 31-12-2030)				
Doel Reserve:	Het perspectief voor de Crooswijker in Oud-Crooswijk te verbeteren.				
Toelichting Realisatie 2025:	De reserve wordt pas ingezet in 2026 en verder				
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing.				
Bestemmingsreserve Spaanse Polder	5.597	0,00	0,00	0,00	5.597

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Stedelijke ontwikkeling	**121.092**	**16.124**	**14.420**	**7.226**	**115.570**
Bestemmingsreserve Spaanse Polder	5.597	0,00	0,00	0,00	5.597
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	5.597	0,00	0,00	0,00	5.597
Begroting 2025	5.597	0,00	0,00	0,00	5.597
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	2e herziening 2024 (einddatum 31-12-2027)				
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd ter ondersteuning van het realiseren van het uitvoeringsprogramma Spaanse Polder om zo de Spaanse Polder verder toekomstbestendig te maken. Het uitvoeringprogramma wordt gerealiseerd via grondexploitatie(s) en investeringsprojecten. De bestemmingsreserve wordt ingezet ter dekking van een (eventueel) tekort op de grondexploitatie(s) en/of de kapitaallasten die voortvloeien uit de investeringen.Indien nodig kan de reserve ook worden ingezet voor het dekken van de kosten op exploitatieprojecten.				
Toelichting Realisatie 2025:	Er worden pas activiteiten uitgevoerd nadat de Grexfase 3 is geopend. Door capaciteitsproblemen en wisselingen op projectmanagement Spaanse Polder was het niet mogelijk GREX fase 3 in 2025 te openen. De reserve is in 2025 daardoor niet ingezet.				
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing.				

Veilig	**578**	**0**	**378**	**0**	**200**
Bestemmingsreserve Work in NL	200	0,00	0,00	0,00	200

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Veilig	**578**	**0**	**378**	**0**	**200**
Bestemmingsreserve Work in NL	200	0,00	0,00	0,00	200
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	200	0,00	0,00	0,00	200
Begroting 2025	200	0,00	200	0,00	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-200	0	200
Toelichting Reserve					

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Raadsbesluit:	Jaarrekening 2024 (einddatum 31-12-2025)
Doel Reserve:	Herinrichten van goede informatievoorziening, hulp en dienstverlening aan EU-arbeidsmigranten.
Toelichting Realisatie 2025:	De bestemmingsreserve Work in NL zal volledig worden besteed in 2026, in 2025 zijn hiervoor geen kosten gerealiseerd.
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	De bestemmingsreserve Work in NL zal volledig worden besteed in 2026, in 2025 zijn hiervoor geen kosten gerealiseerd.

Bestemmingsreserve ZVHRR versterken dv personen met verward gedrag	328	0,00	328	0,00	0

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Veilig	**578**	**0**	**378**	**0**	**200**
Bestemmingsreserve ZVHRR versterken dv personen met verward gedrag	328	0,00	328	0,00	0
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	328	0,00	328	0,00	0
Begroting 2025	328	0,00	328	0,00	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2021 (einddatum 31-12-2025)				
Doel Reserve:	Versterken dienstverlening gemeenten: personen met verward gedrag (DU)				
Toelichting Realisatie 2025:	Het saldo in de bestemmingsreserve ZVHRR versterken dv personen met verward gedrag is in 2025 volledig besteed, conform begroting 2025.				
Verschil Realisatie - Begroting	N.v.t.				

Bestemmingsreserve Winkelstratenaanpak	50	0,00	50	0,00	0

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Veilig	**578**	**0**	**378**	**0**	**200**
Bestemmingsreserve Winkelstratenaanpak	50	0,00	50	0,00	0
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	50	0,00	50	0,00	0
Begroting 2025	50	0,00	50	0,00	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2023 (einddatum 31-12-2025)				
Doel Reserve:	Cofinanciering regiodeal Rotterdam Zuid II - gedeelte Veilig				
Toelichting Realisatie 2025:	Het saldo in de bestemmingsreserve Winkelstratenaanpak is in 2025 volledig besteed, conform begroting 2025.				
Verschil Realisatie - Begroting	N.v.t.				

Werk en inkomen	**42.183**	**19.006**	**26.339**	**7.717**	**27.133**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bestemmingsreserve BUIG (uitkeringen Participatiewet e.d.)	29.217	19.006	25.438	0,00	22.785

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Werk en inkomen	**42.183**	**19.006**	**26.339**	**7.717**	**27.133**
Bestemmingsreserve BUIG (uitkeringen Participatiewet e.d.)	29.217	19.006	25.438	0,00	22.785
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	29.217	19.006	25.438	0,00	22.785
Begroting 2025	29.217	19.006	26.222	0,00	22.000
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-784	0	784
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Eerste bestuursrapportage 2015 (einddatum niet van toepassing)				
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd om een eventueel toekomstig tekort te dekken op de WWB-inkomensdeel en de (verlaagde) rijksuitkering.				
Toelichting Realisatie 2025:	Het definitieve BUIG-budget (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten) 2024 voor Rotterdam bedraagt € 611,3 mln. De totale uitkeringslasten (inclusief loonkostensubsidie) in 2025 bedragen € 633,4 mln. Het BUIG-tekort 2025 is daarmee € 22,1 mln. Door deze meevaller wordt € 0,8 mln minder uit de bestemmingsreserve BUIG onttrokken.				
Verschil Realisatie - Begroting	Het definitieve BUIG-budget (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten) 2024 voor Rotterdam bedraagt € 611,3 mln. De totale uitkeringslasten (inclusief loonkostensubsidie) in 2025 bedragen € 633,4 mln. Het BUIG-tekort 2025 is daarmee € 22,1 mln. Door deze meevaller wordt € 0,8 mln minder uit de bestemmingsreserve BUIG onttrokken.				

Bestemmingsreserve Doorlopende werkzaamheden Tozo-regeling	2.602	0,00	399	700	1.502

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Werk en inkomen	**42.183**	**19.006**	**26.339**	**7.717**	**27.133**
Bestemmingsreserve Doorlopende werkzaamheden Tozo-regeling	2.602	0,00	399	700	1.502
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	2.602	0,00	399	700	1.502
Begroting 2025	2.602	0,00	751	700	1.151
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-352	0	352
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2020 (einddatum 31-12-2026)				
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve Doorlopende werkzaamheden Tozo-regeling is bestemd voor het dekken van de uitvoeringskosten van doorlopende werkzaamheden die gestart zijn in 2020 en nog doorlopen in volgende jaren.				
Toelichting Realisatie 2025:	Betreft uitvoeringskosten voor de afhandeling doorlopende werkzaamheden voor de Tozo-regeling.				
Verschil Realisatie - Begroting	Lagere uitvoeringskosten dan oorspronkelijk begroot.				

Bestemmingsreserve Breed Offensief	122	0,00	82	0,00	40

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Werk en inkomen	**42.183**	**19.006**	**26.339**	**7.717**	**27.133**
Bestemmingsreserve Breed Offensief	122	0,00	82	0,00	40
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	122	0,00	82	0,00	40
Begroting 2025	122	0,00	122	0,00	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-40	0	40
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2021 (einddatum 31-12-2025)				
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd om de kosten voor Breed Offensief uit te dekken. Hiervoor zijn specifieke Rijksgelden voor ontvangen.				
Toelichting Realisatie 2025:	Het bedrag van € 122K was een restant budget. De kosten zijn € 40K lager uitgevallen. Het verschil tussen de realisatie en begroting valt vrij te gunste van de algemene middelen.				
Verschil Realisatie - Begroting	Het bedrag van € 122K was een restant budget. De kosten zijn € 40K lager uitgevallen. Het verschil tussen de realisatie en begroting valt vrij te gunste van de algemene middelen.				
Bestemmingsreserve Dichterbij dan je denkt	433	0,00	0,00	0,00	433

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Werk en inkomen	**42.183**	**19.006**	**26.339**	**7.717**	**27.133**
Bestemmingsreserve Dichterbij dan je denkt	433	0,00	0,00	0,00	433
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	433	0,00	0,00	0,00	433
Begroting 2025	433	0,00	233	0,00	200
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-233	0	233
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2022 (einddatum 31-12-2026)				
Doel Reserve:	Het gaat hier dus om middelen bedoeld voor de arbeidsregio (en dus niet alleen voor Rotterdam). De besteding van deze middelen wordt onder regie van de centrumgemeente (Rotterdam) afgestemd binnen de arbeidsmarktregio.				
Toelichting Realisatie 2025:	De kosten voor Dichterbij dan je denkt zijn niet in 2025 gerealiseerd door vertragingen. De kosten zullen in 2026 volgen.				
Verschil Realisatie - Begroting	De kosten voor Dichterbij dan je denkt zijn niet in 2025 gerealiseerd door diverse vertragingen. De kosten zullen in 2026 volgen.				
Bestemmingsreserve Herstelprogramma Functiewaardering SW	7.017	0,00	0,00	7.017	0

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Werk en inkomen	**42.183**	**19.006**	**26.339**	**7.717**	**27.133**
Bestemmingsreserve Herstelprogramma Functiewaardering SW	7.017	0,00	0,00	7.017	0
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	7.017	0,00	0,00	7.017	0
Begroting 2025	7.017	0,00	0	7.017	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2023 (einddatum 31-12-2026)				
Doel Reserve:	Herstelprogramma Functiewaardering SW				
Toelichting Realisatie 2025:	Op advies van de accountant is de bestemmingsreseve FUWA omgezet naar een voorziening				
Verschil Realisatie - Begroting	Op advies van de accountant is de bestemmingsreseve FUWA omgezet naar een voorziening				

Bestemmingsreserve RAP fonds	2.463	0,00	300	0,00	2.163

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Werk en inkomen	**42.183**	**19.006**	**26.339**	**7.717**	**27.133**
Bestemmingsreserve RAP fonds	2.463	0,00	300	0,00	2.163
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	2.463	0,00	300	0,00	2.163
Begroting 2025	2.463	0,00	300	0,00	2.163
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	2e herziening 2024 (einddatum 31-12-2028)				
Doel Reserve:	Met het Rijnmonds Arbeidsmarkt Perspectief (RAP) fonds worden subsidies verstrekt aan partijen in de regio. De uitbetalingen van de subsidies lopen over de jaargrens heen.				
Toelichting Realisatie 2025:	In 2025 is €300K onttrokken aan de bestemmingsreserve RAP010 ter dekking van de subsidielasten. Deze reserve is in 2024 gevormd omdat de subsidiekosten toen zijn gecorrigeerd en toegerekend aan de looptijd.				
Verschil Realisatie - Begroting	Geen verschil				

Bestemmingsreserve Uitvoeringskosten kwijtschelding-Toeslagenschandaal	328	0,00	119	0,00	209

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Werk en inkomen	**42.183**	**19.006**	**26.339**	**7.717**	**27.133**
Bestemmingsreserve Uitvoeringskosten kwijtschelding-Toeslagenschandaal	328	0,00	119	0,00	209

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	328	0,00	119	0,00	209
Begroting 2025	328	0,00	180	0,00	149
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-60	0	60
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2021 (einddatum 31-12-2026)				
Doel Reserve:	Het dekken van uitvoeringskosten in 2022 ev.				
Toelichting Realisatie 2025:	Dit betreft de afhandeling van het toeslagenschandaal. In 2025 is € 119K onttrokken wat € 60K lager is dan begroot.				
Verschil Realisatie - Begroting	Dit betreft de afhandeling van het toeslagenschandaal. In 2025 is € 119K onttrokken wat € 60K lager is dan begroot.				
Zorg, welzijn en wijkteams	**12.110**	**8.684**	**683**	**1.500**	**18.611**
Bestemmingsreserve Blokhuismiddelen	6.450	0,00	0,00	1.500	4.950

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Zorg, welzijn en wijkteams	**12.110**	**8.684**	**683**	**1.500**	**18.611**
Bestemmingsreserve Blokhuismiddelen	6.450	0,00	0,00	1.500	4.950
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	6.450	0,00	0,00	1.500	4.950
Begroting 2025	6.450	0,00	750	1.500	4.200
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-750	0	750
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2020 (einddatum 31-12-2026)				
Doel Reserve:	De gemeente Rotterdam heeft een aanvraag ingediend voor extra middelen in het kader van de brede aanpak van dak- en thuisloosheid.				
Toelichting Realisatie 2025:	Vrijval conform begroting.				
Verschil Realisatie - Begroting	De middelen die in de reserve blokhuismiddelen € 750K gereserveerd waren voor de uitvoering van de intensivering van onze aanpak om bankslapen tegen te gaan zijn in 2025 niet onttrokken voornamelijk vanwege de latere beschikbaarheid van bruikbare panden. In 2026 zullen deze middelen wel uitgegeven worden voor de realisatie van flexwonen, het financieren van een passantenhotel en de subsidiering van Basisberaad.				
Bestemmingsreserve Bestrijding eenzaamheid ouderen	2.360	0,00	683	0,00	1.678

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Zorg, welzijn en wijkteams	**12.110**	**8.684**	**683**	**1.500**	**18.611**
Bestemmingsreserve Bestrijding eenzaamheid ouderen	2.360	0,00	683	0,00	1.678

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	2.360	0,00	683	0,00	1.678
Begroting 2025	2.360	0,00	1.021	0,00	1.339
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-339	0	339
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 2021 (einddatum 31-12-2026)
Doel Reserve:					Bestrijding eenzaamheid ouderen
Toelichting Realisatie 2025:					Ingezet voor de sociale huismeesters en de doorstroommakelaar.
Verschil Realisatie - Begroting					Onder andere door krapte op de arbeidsmarkt zijn de sociale huismeesters en de doorstroommakelaar later gestart. Daarnaast zijn de rijksmiddelen vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (Sociale Basis) benut, waardoor er in 2025 € 338K minder aan de reserve onttrokken is dan oorspronkelijk was begroot.

Bestemmingsreserve Aanpak overlastgevers	0,00	3.600	0,00	0,00	3.600

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Zorg, welzijn en wijkteams	**12.110**	**8.684**	**683**	**1.500**	**18.611**
Bestemmingsreserve Aanpak overlastgevers	0,00	3.600	0,00	0,00	3.600
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	0,00	3.600	0,00	0,00	3.600
Begroting 2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	3.600	0	0	3.600
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Eindejaarsbrief 2025 (einddatum 31-12-2027)
Doel Reserve:					Extra inzetten in de stad om de overlast van mensen die op straat verblijven een halt toe te roepen.
Toelichting Realisatie 2025:					Voor de Aanpak overlastgevers op straat is bij de Eindejaarsbrief 2025 besloten om de benodigde kosten voor 2026 te dekken uit het rekeningresultaat 2025.
Verschil Realisatie - Begroting					Niet van toepassing

Locatieontwikkelingen kwetsbare doelgroepen	3.300	5.084	0,00	0	8.384

Realisatie bestemmingsreserves	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Zorg, welzijn en wijkteams	**12.110**	**8.684**	**683**	**1.500**	**18.611**
Locatieontwikkelingen kwetsbare doelgroepen	3.300	5.084	0,00	0	8.384
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Realisatie 2025	3.300	5.084	0,00	0	8.384
Begroting 2025	3.300	5.084	0	0,00	8.384
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					2e herziening 2024 (doorlopend)

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Doel Reserve:	Het egaliseren van schommelingen in de lasten voor het realiseren van opvangvoorzieningen kwetsbare Rotterdammers.				
Toelichting Realisatie 2025:	Toevoeging conform begroting.				
Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing				
Totaal	**2.618.089**	**389.643**	**308.732**	**81.068**	**2.617.931**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Bestemmingsreserve RIM

Rotterdam groeit, verandert en veroudert. Het inwoneraantal stijgt de komende jaren fors. Meer inwoners leidt tot meer vraag naar huizen, scholen, kantoren, winkels en bedrijven. Maar leidt ook tot meer vraag naar maatschappelijke ondersteuning, zorg, sport, cultuur en recreatie. En het leidt tot meer verkeer. Rotterdam staat voor grote veranderopgaven. Omdat nieuwe technologieën beschikbaar komen. Omdat het klimaat verandert. Omdat we een gezondere lucht willen. Omdat we minder afhankelijk willen zijn van fossiele brandstoffen. En omdat de maatschappij andere eisen stelt. Rotterdam veroudert. Gebouwen, wegen, fiets- en voetpaden, bruggen en tunnels, parken, riolen en gemalen zijn op een bepaald moment toe aan renovatie, restauratie of vervanging. Om in te spelen op deze drie ontwikkelingen - groei, verandering en veroudering - moet de gemeente fors investeren. Om dit mogelijk te maken, is in 2020 de Beleidsnota Investeringen Rotterdam vastgesteld en in 2021 verder aangevuld.

Ter ondersteuning van dit nieuwe beleid heeft de gemeenteraad in juli 2020 ingestemd met het raadsvoorstel ”Herijking Investeringsfonds Rotterdam (IFR); oprichting van de bestemmingsreserve “Rotterdamse Investeringsmotor (RIM)”. Hiermee is besloten om vanaf 2021 de bestemmingsreserve Investeringsfonds Rotterdam (IFR), dat investeringsprojecten in het kader van de” Stadsvisie 2030” dekte, af te schaffen en de daarbij horende dekkingsmiddelen over te hevelen naar de bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor (RIM). Naast de middelen uit het IFR zijn o.a. de opbrengsten van de verkoop van Eneco en incidentele erfpachtbaten van woningcorporaties uit 2022 en 2025 toegevoegd aan de RIM.

De bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor is opgebouwd uit negen verschillende cilinders, elk met een specifieke functie.

Verloopstaat cilinders

In de verloopstaat cilinders is per cilinder een nadere cijfermatige onderbouwing en toelichting opgenomen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie bestemmingsreserves (RIM-cilinders)	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Overboeking	Eindstand 31-12-2025
Totaal cilinders	**1.934.843**	**230.346**	**104.349**	**0**	**2.060.840**
RIM cilinder 0: Allocatie investeringsmiddelen	40.186	230.346	30.803	-218.346	21.383

Realisatie bestemmingsreserves (RIM-cilinders)	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Overboeking	Eindstand 31-12-2025
Totaal cilinders	**1.934.843**	**230.346**	**104.349**	**0**	**2.060.840**
RIM cilinder 0: Allocatie investeringsmiddelen	40.186	230.346	30.803	-218.346	21.383
Verloopstaat Reserve	**Stand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Actualisatie**	**Stand 31-12-2025**
Realisatie 2025	40.186	230.346	30.803	-218.346	21.383
Begroting 2025	40.186	230.346	30.803	-200.381	39.348
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	-17.965	-17.965
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					16 juli 2020 (20bb9380)
Doel Reserve:	Cilinder 0 is de allocatiecilinder van de bestemmingsreserve RIM. Alle bedragen die aan de bestemmingsreserve RIM worden toegevoegd, worden toegevoegd aan cilinder 0, alvorens ze naar de andere cilinders worden overgeheveld.				
Toelichting Realisatie 2025:	De toevoeging bestaat uit een vaste bijdrage uit de begroting en incidentele overhevelingen (€ 164,6 mln) vanuit de begroting of een bestemmingsreserve ter dekking van langjarige kapitaallasten en inkomsten uit bespaarde rente (€ 65,7 mln). In de toevoeging is een vervroegde gedeeltelijke terugbetaling van het bedrag (€ 29,1 mln) geleend uit de RIM en in 2027 en 2028. Daarnaast is conform coalitieafafspraak de bestemmingsreserve Duurzaamheidstransitiebudget verder aangevuld (€ 12,0 mln). Conform de afspraken met het Rijk is ook de bestemmingsreserve NPRZ verder aangevuld (€ 15,4 mln). En conform de kaders voor aanwending van de verkoopopbrengst Eneco is € 3,4 mln onttrokken en toegevoegd aan de begroting om de derving van de inkomsten uit dividend Eneco op te vangen. De actualisatie betreft de bedragen die vanuit clinder 0 naar de andere cilinders zijn overgeheveld. Eind 2025 resteert er nog € 17,5 voor verdere aanvulling van de bestemmingsreserve NPRZ en € 3,9 mln dat tot en met 2028 zal worden gebruikt om de derving van dividend Eneco op te vangen.				
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	Actualiseren en aanpassen van incidentele overhevelingen, met als doel deze in de juiste cilinders te positioneren.				

RIM cilinder 1: Dekking afgeronde investeringen	457.962	0	16.221	-7.685	434.055

Realisatie bestemmingsreserves (RIM-cilinders)	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	Overboeking	Eindstand 31-12-2025
Totaal cilinders	**1.934.843**	**230.346**	**104.349**	**0**	**2.060.840**
RIM cilinder 1: Dekking afgeronde investeringen	457.962	0	16.221	-7.685	434.055
Verloopstaat Reserve	**Stand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Overboeking**	**Stand 31-12-2025**
Realisatie 2025	457.962	0	16.221	-7.685	434.055
Begroting 2025	457.962	0	16.770	32.216	473.408
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-549	-39.901	-39.352

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					16 juli 2020 (20bb9380)
Doel Reserve:					Cilinder 1 dekt de kapitaallasten van investeringen in materiële vaste activa, zoals vastgoed, wegen, bruggen en parken, voor zover ze de groei of modernisering van de stad accommoderen, worden gedekt uit de algemene middelen en niet kunnen worden gedekt uit de lopende begroting.
Toelichting Realisatie 2025:					Deze cilinder dekt o.a. de kapitaallasten van de investeringen die uit de voormalige bestemmingsreserve Investeringsfonds Rotterdam (IFR) zouden worden gedekt. Toen het IFR in 2021 opging in de RIM, is dan ook een fors deel van het IFR (€ 264,6 mln.) aan deze cilinder toegevoegd. Dit bedrag was gelijk aan de toenmalige boekwaarde van deze investeringen. Hiermee bood deze cilinder dekking voor alle toekomstige afschrijvingslasten. De rentelasten die naar deze investeringen zijn omgeslagen, zijn gedekt uit de bespaarde rente die over de boekwaarde is gerealiseerd. De boekwaarde van deze investeringen zal steeds verder dalen. In 2025 zijn diverse toevoegingen (overhevelingen) voor dekking van toekomstige afschrijvingslasten verwerkt.
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting					De afname van deze cilinder is hoger dan begroot door actualisatie en herallocatie van incidentele overhevelingen, gericht op een juiste toedeling aan de betreffende cilinders.
RIM cilinder 2: Dekking lopende investeringen	103.846	0	25.914	11.252	89.184

Realisatie bestemmingsreserves (RIM-cilinders)	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Overboeking**	**Eindstand 31-12-2025**
Totaal cilinders	**1.934.843**	**230.346**	**104.349**	**0**	**2.060.840**
RIM cilinder 2: Dekking lopende investeringen	103.846	0	25.914	11.252	89.184
Verloopstaat Reserve	**Stand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Overboeking**	**Stand 31-12-2025**
Realisatie 2025	103.846	0	25.914	11.252	89.184
Begroting 2025	103.846	0	36.437	8.772	76.182
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-10.523	2.480	13.003
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					16 juli 2020 (20bb9380)
Doel Reserve:					Cilinder 2 dekt de lasten die eenmalig voortvloeien uit investeringen in materiële vaste activa zoals bedoeld in cilinder 1, indien een deel van de uitgaven niet mag worden geactiveerd.
Toelichting Realisatie 2025:					De onttrekkingen in cilinder 2 blijven achter door uitgestelde uitvoering, waardoor de lasten en de bijbehorende ontrekkingen pas in de komende jaren tot realisatie komen.
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting					Voor de projecten Hart van Zuid, A16 en Stadionpark Infrastructuur is minder onttrokken dan begroot, het project Hoekse lijn heeft meer onttrokken dan begroot.
RIM cilinder 3: Dekking financiële activa	520.429	0	4.133	11.011	527.307

Realisatie bestemmingsreserves (RIM-cilinders)	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Overboeking**	**Eindstand 31-12-2025**
Totaal cilinders	**1.934.843**	**230.346**	**104.349**	**0**	**2.060.840**
RIM cilinder 3: Dekking financiële activa	520.429	0	4.133	11.011	527.307
Verloopstaat Reserve	**Stand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Overboeking**	**Stand 31-12-2025**
Realisatie 2025	520.429	0	4.133	11.011	527.307
Begroting 2025	520.429	0	7.716	11.082	523.795

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-3.583	-71	3.512
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					16 juli 2020 (20bb9380)
Doel Reserve:	Cilinder 3 dekt de risico's, uitgaven en kapitaallasten van (financiële) vaste activa zoals kapitaalverstrekkingen, verstrekte leningen.				
Toelichting Realisatie 2025:	De onttrekking heeft betrekking op de aan de investeringen toegerekende rentelasten en uitgaven van meerdere projecten. In 2025 is het project investeringsstrategie SOFIE toegevoegd vanuit cilinder 8 aan cilinder 3 (€ 7,1 mln).				
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	Voor de projecten Woningbouwimpulsprojecten Noordraad Zuiderpark en Codrico-locatie is minder geld onttrokkenen dan begroot.				
RIM cilinder 4: Egalisatie nieuwe investeringen	127.776	0	0	103.557	231.333

Realisatie bestemmingsreserves (RIM-cilinders)	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Overboeking**	**Eindstand 31-12-2025**
Totaal cilinders	**1.934.843**	**230.346**	**104.349**	**0**	**2.060.840**
RIM cilinder 4: Egalisatie nieuwe investeringen	127.776	0	0	103.557	231.333
Verloopstaat Reserve	**Stand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Overboeking**	**Stand 31-12-2025**
Realisatie 2025	127.776	0	0	103.557	231.333
Begroting 2025	127.776	0	0	60.878	188.654
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	42.679	42.679
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					16 juli 2020 (20bb9380)
Doel Reserve:	Cilinder 4 egaliseert de verschillen tussen de lasten die uit de cilinders 1 en 2 worden gedekt en de hiervoor beschikbare dekkingsmiddelen.				
Toelichting Realisatie 2025:	De actualisatie bestaat uit de vaste bijdrage uit de begroting, de inkomsten uit bespaarde rente die volgens uit een solvabiliteitspercentage van 20% (p.m.) en een deel van de groei van de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de inkomsten uit belastingen.				
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	Vanuit cilinder 0 zijn aanvullende beschikbare middelen overgeheveld naar cilinder 4 om de toekomstige (langjarige) kapitaallasten structureel te kunnen dekken.				
RIM cilinder 5: Dekking vervanging, renovaties en restauraties	21.431	0	17.253	50.151	54.328

Realisatie bestemmingsreserves (RIM-cilinders)	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Overboeking**	**Eindstand 31-12-2025**
Totaal cilinders	**1.934.843**	**230.346**	**104.349**	**0**	**2.060.840**
RIM cilinder 5: Dekking vervanging, renovaties en restauraties	21.431	0	17.253	50.151	54.328
Verloopstaat Reserve	**Stand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Overboeking**	**Stand 31-12-2025**
Realisatie 2025	21.431	0	17.253	50.151	54.328

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Begroting 2025	21.431	0	21.737	51.485	51.179
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-4.484	-1.334	3.150
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					16 juli 2020 (20bb9380)
Doel Reserve:	Cilinder 5 bevat aanvullende dekkingsmiddelen die de gemeente in staat stelt bestaand bezit (materiële vaste activa) tijdig te vervangen, renoveren of restaureren.				
Toelichting Realisatie 2025:	De actualisatie bestaat uit de jaarlijkse bijdragen en overhevelingen uit de begroting en de budgetten ter dekking van kapitaallasten.				
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	Aanpassing van € 4,5 mln op de begrote onttrekking, doordat het voor kapitaallasten aangewezen budget bij Stadsbeheer te hoog was vastgesteld, in combinatie met een actualisatie van de structurele bijdragen en incidentele overhevelingen bij de overboekingen.				
RIM cilinder 6: Investeringsmiddelen genererend vermogen	0	0	0	37.788	37.788

Realisatie bestemmingsreserves (RIM-cilinders)	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Overboeking**	**Eindstand 31-12-2025**
Totaal cilinders	**1.934.843**	**230.346**	**104.349**	**0**	**2.060.840**
RIM cilinder 6: Investeringsmiddelen genererend vermogen	0	0	0	37.788	37.788
Verloopstaat Reserve	**Stand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Overboeking**	**Stand 31-12-2025**
Realisatie 2025	0	0	0	37.788	37.788
Begroting 2025	0	0	0	32.939	32.939
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	4.849	4.849
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					16 juli 2020 (20bb9380)
Doel Reserve:	Cilinder 6 stelt de gemeente in staat om binnen de RIM het vermogen af te zonderen dat louter wordt gebruikt om bespaarde rente te genereren. Deze cilinder geeft het verschil weer tussen de ontvangen bespaarde rente en de dekking die aan de andere cilinders wordt verstrekt.				
Toelichting Realisatie 2025:	De bespaarde rente wordt bepaald op basis van de ontvangen bespaarde rente en de dekking die aan de andere cilinders wordt verstrekt.				
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	De aan andere cilinders verstrekte dekking blijft achter, onder meer door planningsoptimisme; de activering loopt vertraging op door uitgestelde uitvoering.				
RIM cilinder 7: Verkoopopbrengst Eneco	573.619	0	25	25.133	598.727

Realisatie bestemmingsreserves (RIM-cilinders)	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Overboeking**	**Eindstand 31-12-2025**
Totaal cilinders	**1.934.843**	**230.346**	**104.349**	**0**	**2.060.840**
RIM cilinder 7: Verkoopopbrengst Eneco	573.619	0	25	25.133	598.727
Verloopstaat Reserve	**Stand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Overboeking**	**Stand 31-12-2025**
Realisatie 2025	573.619	0	25	25.133	598.727
Begroting 2025	573.619	0	11	25.011	598.619

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verschil Realisatie - Begroting	0	0	14	122	108
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					16 juli 2020 (20bb9380)
Doel Reserve:	Cilinder 7 is gevuld met de netto-verkoopopbrengst die in 2020 ontstond bij de verkoop van Eneco, onder aftrek van € 30,9 mln. voor het geleidelijk opvangen van het begrotingsknelpunt dat ontstond wegens het wegvallen van dividendinkomsten uit aandelen Eneco. De Eneco-middelen wordt gebruikt voor investeringen die tot bezit leiden, tenminste voor 50% door andere partijen worden gefinancierd en waarbij het geld op enig moment weer naar de gemeente terugvloeit, zodat het opnieuw kan worden aangewend (revolverend). Het doel is de omvang van de Enecomiddelen zoveel mogelijk in stand te houden.				
Toelichting Realisatie 2025:	De onttrekking betreft de vergoedingen die zijn verstrekt aan de leden van de externe Adviescommissie Aanwending Verkoopopbrengst Eneco, deze vergoeding worden gedekt vanuit de bespaarde rente (verwerkt in actualisatie). De actualisatie betreft de revolvering van het project 3e Stadsbrug (€ 0,1 mln) en de vervroegde aflossing (€ 25,0 mln) van een deel van de eerder geleende middelen (€ 85,0 mln).				
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	Vanaf 2025 start de revolvering voor het project 3e Stadsbrug (€ 0,1 mln).				
RIM cilinder 8: Verkoopopbrengst erfpachtconversie	89.594	0	10.000	-12.860	66.734

Realisatie bestemmingsreserves (RIM-cilinders)	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Overboeking**	**Eindstand 31-12-2025**
Totaal cilinders	**1.934.843**	**230.346**	**104.349**	**0**	**2.060.840**
RIM cilinder 8: Verkoopopbrengst erfpachtconversie	89.594	0	10.000	-12.860	66.734
Verloopstaat Reserve	**Stand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Overboeking**	**Stand 31-12-2025**
Realisatie 2025	89.594	0	10.000	-12.860	66.734
Begroting 2025	89.594	0	10.000	-22.000	57.594
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	9.140	9.140
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					16 juli 2020 (20bb9380)
Doel Reserve:	Cilinder 8 is gevuld vanuit de eeuwigdurende afkoop van erfpachtcanonverplichtingen door de woningcorporaties in 2022 en 2023. De middelen worden gebruikt voor investeringen die leiden tot (eigen of andermans) bezit (‘bezit voor bezit’), zonder dat dit voor de gemeente tot structurele lasten leidt.				
Toelichting Realisatie 2025:	Conform coalitieafspraak is de bestemmingsreserve NPRZ Wonen aangevuld (€ 10,0 mln). Het saldo van de actualisatie bestaat uit de aanvulling aan de bestemmingsreserve Duurzaamheidstransitiebudget conform coalitieafspraak (€ 12,0 mln), bedragen die zijn bestemd i.h.k.v. het jaarlijkse investeringsvoorstel (€ 7,0 mln), verlaging investeringvoorstel stadsproject Nelson Mandela (€9,1 mln), toedeling van investeringsstrategie SOFIE (€ 7,1 mln) in cilinder en vervroegde aflossing (€ 4,1 mln) van een deel van de de eerder geleende middelen (€ 15,4 mln).				
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	De actualisatie is naar beneden bijgesteld wegens verlaging investeringvoorstel stadsproject Nelson Mandela (€ 9,1 mln).				

Projecten RIM cilinder 3

Onderstaande tabel omvat de projecten waarvoor een beroep is of zou worden gedaan op cilinder 3 van de RIM. Er is kort toegelicht voor welke werkzaamheden geld is onttrokken. Als er meer of minder geld is onttrokken dan begroot, is ook dat kort toegelicht.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Enecomiddelen	Toegekend t/m 2025	Realisatie t/m 2024	Stand 31-12-2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Stand 31-12-2025
Enecomiddelen	**35.000**	**3.909**	**31.091**	**4.326**	**706**	**30.385**
Uniiq	3.000	2.193	807	72	219	588

Enecomiddelen	Toegekend t/m 2025	Realisatie t/m 2024	Stand 31-12-2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Stand 31-12-2025
Enecomiddelen	**35.000**	**3.909**	**31.091**	**4.326**	**706**	**30.385**
Uniiq	3.000	2.193	807	72	219	588
Project omschrijving	Innovatie en nieuw ondernemerschap (UNIIQ) is een investeringsfonds dat helpt ondernemers in Zuid-Holland om hun unieke innovatie sneller naar de markt te brengen. Wij bieden ondernemers het startkapitaal om hun plannen te realiseren en de meest risicovolle fase van concept tot veelbelovend bedrijf te overbruggen.					
Voorwaarden Enecomiddelen:						
1. Bezit voor bezit:	Participatie in het investeringsfonds					
2. Revolverendheid:	Na verloop van tijd vindt er een zogenaamde exit plaats en vloeien de investeringen weer terug.					
3. Cofinanciering:	Andere partijen participeren					
Raadsbesluit:	2021	Planning:	2021	tot:	eind 2027	
Toelichting	De hogere realisatie in 2025 is het gevolg van afspraken met de mede- financiers over de uitbetaling na afloop van de subsidieperiode. Door het ontbreken van tijdig inzicht in de verwachte kosten kon de begroting niet worden geactualiseerd.					
Fonds Vitale kerngebieden	9.000	652	8.348	311	258	8.090

Enecomiddelen	Toegekend t/m 2025	Realisatie t/m 2024	Stand 31-12-2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Stand 31-12-2025
Enecomiddelen	**35.000**	**3.909**	**31.091**	**4.326**	**706**	**30.385**
Fonds Vitale kerngebieden	9.000	652	8.348	311	258	8.090
Project omschrijving	Het Fonds Vitale kerngebieden heeft als doel ruimtelijke aantrekkelijkheid van Rotterdam ten behoeve van economie, human capital, cultuur en toerisme te herstellen en te verbeteren door: • Het voorkomen van maatschappelijke schade als gevolg van ongewenste leegstand op cruciale plekken door inzet op multifunctionaliteit om de levendigheid op straat te herstellen en verbeteren, en• Het ondervangen van het risico op ondermijnende activiteiten.• Het mogelijk maken van projecten met maatschappelijke meerwaarde met vastgoed.					
Voorwaarden Enecomiddelen:						
1. Bezit voor bezit:	Tijdelijk bezit van panden.					
2. Revolverendheid:	Na verkoop van het bezit vloeit de de verkoopopbrengst terug.					
3. Cofinanciering:	50% deelname door andere overheden					
Raadsbesluit:	2021	Planning:	2021	tot:	2036	
Toelichting	De aankoop van nieuwe bedrijfspanden en het beheer van de reeds aangekochte panden hebben geleid tot lagere kosten in 2025. Hierdoor zijn de uitgaven lager uitgevallen dan verwacht.					

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Woningbouwimpuls Codrico-locatie	8.000	380	7.620	1.000	-	7.620

Enecomiddelen	Toegekend t/m 2025	Realisatie t/m 2024	Stand 31-12-2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Stand 31-12-2025
Enecomiddelen	**35.000**	**3.909**	**31.091**	**4.326**	**706**	**30.385**
Woningbouwimpuls Codrico-locatie	8.000	380	7.620	1.000	-	7.620
Project omschrijving	Woningbouwprojecten; werkzaamheden om de verschillende woningbouw projecten te concretiseren.Doel: Impuls aan woningbouw op de locatie Rijnhaven-Katendrecht, Codrico-locatie (8 mln) tegeven. Met rijkssubsidie van het Rijk om de bouw van betaalbare woningen voor starters en middeninkomens te stimuleren.					
Voorwaarden Enecomiddelen:						
1. Bezit voor bezit:	Het versnellen van de bouw van betaalbare woningen, met als doel een groter woningaanbod voor starters en mensen met een laag inkomen of middeninkomen.					
2. Revolverendheid:	Mogelijk (gedeeltelijk) op lange termijn.					
3. Cofinanciering:	Rijksbijdrage: € 11 mln					
Raadsbesluit:	2021	Planning:	2021	tot:	N.n.b.	
Toelichting	Het plan heeft vertraging opgelopen door beroepsprocedure in het bestemmingsplan. Daarnaast is de Codrico-fabriek failliet gegaan, wat impact heeft op het gebiedsontwikkelingsproces en de (publieke) busines case. Er worden nieuwe afspraken gemaakt over de planning en de maatregelen. Het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening is reeds op de hoogte gebracht in verband met de woningbouwimpuls subsidie.					

Woningbouwimpuls Noordrand Zuiderpark	15.000	684	14.316	2.943	229	14.087

Enecomiddelen	Toegekend t/m 2025	Realisatie t/m 2024	Stand 31-12-2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Stand 31-12-2025
Enecomiddelen	**35.000**	**3.909**	**31.091**	**4.326**	**706**	**30.385**
Woningbouwimpuls Noordrand Zuiderpark	15.000	684	14.316	2.943	229	14.087
Project omschrijving	Het betreft de eigen middelen die horen bij de beschikking woningbouwimpuls Noordrand Zuiderpark. Binnen het plangebied zullen ruim 2.500 (grotendeels betaalbare) woningen gerealiseerd worden in een periode tot 2030. In totaal is er sprake € 25 mln rijks geld en € 25 mln gemeentelijk geld. Deze RIM middelen worden ingezet voor woningbouwprojecten in oa Hart van Zuid en Motorstraatgebied.					
Voorwaarden Enecomiddelen:						
1. Bezit voor bezit:	Het versnellen van de bouw van betaalbare woningen, met als doel een groter woningaanbod voor starters en mensen met een laag inkomen of middeninkomen.					
2. Revolverendheid:	Mogelijk (gedeeltelijk) op lange termijn.					
3. Cofinanciering:	Rijksbijdrage: € 25 mln					
Raadsbesluit:	2021	Planning:	2021	tot:	N.n.b.	
Toelichting	De lagere realisatie in 2025 wordt veroorzaak door diverse projecten die nog in de voorbereidingsfase bevinden. De geplande werkzaamheden en de uitgaven worden doorgeschoven naar de komende jaren.					

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Projecten RIM cilinder 2

Onderstaande tabel omvat de projecten waarvoor een beroep is of zou worden gedaan op de dekkingsmiddelen in cilinder 2 van de RIM. Er is kort toegelicht voor welke werkzaamheden geld is onttrokken. Als er meer of minder geld is onttrokken dan begroot, is ook dat kort toegelicht.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bestemmingsreserve RIM	Budget RIM	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Algemene middelen	**313.312**	**197.109**	**33.609**	**23.214**	**-10.395**	**92.988**
Het park	502	308	194	194	0	0

Bestemmingsreserve RIM	Budget RIM	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Algemene middelen	**313.312**	**197.109**	**33.609**	**23.214**	**-10.395**	**92.988**
Het park	502	308	194	194	0	0
Algemene informatie						
Project omschrijving	Renovatie en toekomstbestendig maken van Het Park op een wijze die recht doet aan de cultuurhistorische waarden en de historische gelaagdheid(buitenplaatsen, ontwerp Zocher, latere toevoegingen) van Het Park.					
Gebied						
Planning	2019	tot	2026		Fase	Uitvoering
Dekking	RIM	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	502	0	0	502		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Uitvoeringswerkzaamheden betreffen Park Paviljoen en Hoofdroute.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Niet van toepassing					
Bedrag herbestemming	Niet van toepassing					
Toelichting herbestemming	Niet van toepassing					
IFR - Buitenruimte station Hoek van Holland Strand	468	340	0,00	128	128	0

Bestemmingsreserve RIM	Budget RIM	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Algemene middelen	**313.312**	**197.109**	**33.609**	**23.214**	**-10.395**	**92.988**
IFR - Buitenruimte station Hoek van Holland Strand	468	340	0,00	128	128	0
Algemene informatie						
Project omschrijving	In 2014 is een bestuurlijk besluit gevallen over het ombouwen en verlengen van de Hoekse Lijn van een NS-spoorlijn naar metroverbinding. Het college van B&W van Rotterdam heeft zich in 2015 uitgesproken voor een verdere doortrekking van de spoorlijn tot aan het strand en voor een aan de omstandigheden aangepast station. Dit is gebeurd onder de voorwaarde dat financiering in samenwerking met andere partijen geschiedt. De Metropool Regio Rotterdam Den Haag (MRDH) neemt de kosten van de extra spoorverlenging en de helft van de extra kosten van het station voor haar rekening.					
Gebied	Hoek van Holland					
Planning	2021	tot	2025		Fase	Afronding
Dekking	RIM	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	468	0	0	468		
Toelichting						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In 2025 zijn afrondende werkzaamheden voor dit project uitgevoerd. Naast de inzet van personeel betroffen deze werkzaamheden voornamelijk kosten voor bewegwijzering en herstelwerkzaamheden.
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Door het vertrek van de projectmanager was het resterende budget per abuis niet opgenomen in de begroting van 2025.
Bedrag herbestemming	Niet van toepassing
Toelichting herbestemming	Niet van toepassing

Algeracorridor en langzaam verkeerverbinding (MIRT-project)	3.000	0	2.300	0	-2.300	3.000

Bestemmingsreserve RIM	Budget RIM	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Algemene middelen	**313.312**	**197.109**	**33.609**	**23.214**	**-10.395**	**92.988**
Algeracorridor en langzaam verkeerverbinding (MIRT-project)	3.000	0	2.300	0	-2.300	3.000
Algemene informatie						
Project omschrijving	Betreft een financiele bijdragen aan de gemeente Capelle n.a.v. bestuurlijke afspraken in het BO MIRT					
Gebied						
Planning	2025	tot	2025		Fase	Afronding
Dekking	RIM	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	3000	0	0	3000		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De totale bijdrage van de gemeente Rotterdam aan het project Algeracorridor bedraagt eenmalig € 2,3 mln.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De bijdrage aan de Algeracorridor is ten onrechte in de begroting 2025 opgenomen. De gemeente Capelle is namelijk nog niet gestart met de planuitwerking. Kosten en onttrekkingen mogen pas worden verwerkt zodra de planuitwerking daadwerkelijk van start gaat.					
Bedrag herbestemming	Niet van toepassing					
Toelichting herbestemming	Niet van toepassing					

IFR - Sportaccommodaties intensivering	1.600	630	160	160	0	810

Bestemmingsreserve RIM	Budget RIM	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Algemene middelen	**313.312**	**197.109**	**33.609**	**23.214**	**-10.395**	**92.988**
IFR - Sportaccommodaties intensivering	1.600	630	160	160	0	810
Algemene informatie						
Project omschrijving	Coalitieakkoord: "Sportaccommodaties worden verduurzaamd om energiezuiniger te kunnen opereren, het verstrekken van leningen kan hierbij helpen." Met een bijdrage uit het IFR worden sportaccommodaties verduurzaamd. Onder andere door verhoging van het subsidiebudget ten behoeve van energiebesparende maatregelen voor breedtesportverenigingen met een eigen gebouw en duurzame initiatieven met sportverenigingen. Bij onderbenutting door de verenigingen worden uit het budget ook gemeentelijke accommodaties verduurzaamd.					

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Gebied						Hillegersberg-Schiebroek & Charlois
Planning	2021	tot	2030		Fase	Uitvoering
Dekking	RIM	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	1.600	0	0	1.600		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Met deze financiele aanvulling op de kwaliteitsslag sportcomplexen zijn twee extra kunstgrasvelden gerealiseerd. Eén op het complex van rvv Neptunus-Schiebroek aan de Hazelaarweg en één op het door FC Pretoria en Egelantier Boys gedeelde complex aan de Schulpweg. Eerstgenoemde is opgeleverd in augustus 2020, laatstgenoemde in augustus 2021.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)						Niet van toepassing
Bedrag herbestemming						810K
Toelichting herbestemming	Het budget wordt gebruikt ter dekking van kapitaallasten die met deze investeringen gepaard gaan (gehanteerde afschrijftermijn: 10 jaar).					

Tijdelijke huisvesting CBR Librijesteeg	11.200	0	2.800	2.520	-280	8.680

Bestemmingsreserve RIM	Budget RIM	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Algemene middelen	**313.312**	**197.109**	**33.609**	**23.214**	**-10.395**	**92.988**
Tijdelijke huisvesting CBR Librijesteeg	11.200	0	2.800	2.520	-280	8.680
Algemene informatie						
Project omschrijving	Voor het tijdeljk huisvesten van de Centrale Bibliotheek Rotterdam in de Librijesteeg worden extra exploitatiekosten gemaakt voor het huren van de locatie. De werkzaamheden zijn begin 2025 gestart en worden eind 2025 afgerond. Van de periode 2026 tot en met half 2029 moet de huur voor die periode betaald worden vanuit de RIM.					
Gebied						Rotterdam
Planning	2025	tot	2029		Fase	Afronding
Dekking	RIM	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	11.200	0	0	11.200		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In 2025 is de Librijsteeg verbouwd om te voorzien in een tijdelijke huisvesting voor de Centrale Bibliotheek Rotterdam. Vanwege de verbouwing van de Librijesteeg in 2025 zijn er nog geen volledige exploitatielasten in 2025.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De gerealiseerde kosten zijn lager uitgevallen dan begroot. Het resterende budget is doorgeschoven naar 2026.					
Bedrag herbestemming						Niet van toepassing
Toelichting herbestemming						Niet van toepassing

Verkenningen Oostflank	4.000	0	2.000	570	-1.430	3.430

Bestemmingsreserve RIM	Budget RIM	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Algemene middelen	**313.312**	**197.109**	**33.609**	**23.214**	**-10.395**	**92.988**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verkenningen Oostflank	4.000	0	2.000	570	-1.430	3.430
Algemene informatie						
Project omschrijving	Planvormingskosten in de verkennings- en verdiepingsfase voor strategische gebiedsontwikkeling van Oostflank met hoognoodzakelijke inzet op de Esch, Kralingse Zoom en Alexanderknoop voor de jaren 2025 en 2026.					
Gebied	Esch, Kralingse Zoom en Alexanderknoop					
Planning	2025	tot	2026		Fase	Uitvoering
Dekking	RIM	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	4.000	0	0	4.000		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Voor de planvorming voor de Oostflank is minder personele capaciteit beschikbaar dan gepland/benodigd. De planning is aangepast op de beschikbare personele capaciteit, de planvorming verloopt conform deze aanpaste planning.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De planvormingskosten voor de Oostflank worden gedekt uit verschillende dekkingsbronnen. De in 2025 uitgevoerde planvorming heeft geresulteerd in een andere de verdeling van de kosten over die verschillende dekkingsbronnen dan vooraf gepland. Daarnaast is er op totaal niveau van de Oostflank een kleine onderbesteding doordat er minder personele capaciteit beschikbaar is dan gepland. Zodoende is de verwachting dat de middelen in toekomst nog steeds benodigd zijn.					
Bedrag herbestemming	Niet van toepassing					
Toelichting herbestemming	Niet van toepassing					

RIM - Museum Boijmans Van Beuningen	17.060	15.000	650	305	-345	1.755

Bestemmingsreserve RIM	**Budget RIM**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Algemene middelen	**313.312**	**197.109**	**33.609**	**23.214**	**-10.395**	**92.988**
RIM - Museum Boijmans Van Beuningen	17.060	15.000	650	305	-345	1.755
Algemene informatie						
Project omschrijving	Restauratie Museum Boijmans Van Beuningen. Het project houdt zich bezig met de voorbereiding van de renovatie van het museumgebouw op basis van het ambitiescenario. Start bouw is voorzien in de periode tussen medio 2026 - Q1 2027.					
Gebied						
Planning	2018	tot	medio 2029-2032		Fase	Uitvoering
Dekking	RIM	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	17.060	0	0	17.060		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Dit budget volgt uit de besluiten 4B en 4C van het raadsbesluit Scenariokeuze renovatie MBVB van 3 oktober 2024. Besluit 4B voorziet in de dekking van het deel van de historische uitgaven (€ 15 mln.) dat niet langer kan worden toegerekend aan het huidige ontwerp. Daarnaast is in besluit 4C bepaald dat de overige incidentele lasten die voortvloeien uit dit ontwerp met € 2,2 mln. worden opgehoogd, van € 27,9 mln. naar € 30,1 mln.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De gerealisserde kosten zijn lager uitgevallen dan begroot. Dit komt doordat de geplande werkzaamheden niet volledig tot uitvoering zijn gekomen. Deze activititeiten worden doorgeschoven naar 2026.					
Bedrag herbestemming	Niet van toepassing					

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting herbestemming	Niet van toepassing

IFR - PMR 150ha	9.880	256	388	0,00	-388	9.623

Bestemmingsreserve RIM	Budget RIM	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Algemene middelen	**313.312**	**197.109**	**33.609**	**23.214**	**-10.395**	**92.988**
IFR - PMR 150ha	9.880	256	388	0,00	-388	9.623
Algemene informatie						
Project omschrijving	Het behoud van het agrarisch natuurbeheer Noordrand van Rotterdam, betreft een gebied van 150 hectare.					
Gebied						
Planning	2023	tot	2026		Fase	Uitvoering
Dekking	RIM	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	9.880	0	0	9.880		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Vanuit het project wordt uitvoering gegeven aan de realisatie van het natuur- en recreatiegebied. Onderdeel hiervan is de dekking van de beheerkosten van het gebied.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	In 2025 zijn er wel kosten gemaakt, maar deze zijn per abuis niet in de realisatie verwerkt.					
Bedrag herbestemming	Niet van toepassing					
Toelichting herbestemming	Niet van toepassing					

IFR - Bestaande Voorraad (oud)	1.228	449	779	389	-390	390

Bestemmingsreserve RIM	Budget RIM	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Algemene middelen	**313.312**	**197.109**	**33.609**	**23.214**	**-10.395**	**92.988**
IFR - Bestaande Voorraad (oud)	1.228	449	779	389	-390	390
Algemene informatie						
Project omschrijving	Het programma Bestaande Voorraad is in de collegeperiode 2006-2010 in gang gezet. Het doel van het programma is het in aanpak nemen van 5.000 woningen. De daadwerkelijke verbetering van woningen strekt zich over meerdere jaren uit.					
Gebied	Noord					
Planning	2006	tot	2026		Fase	Afronding
Dekking	RIM	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	1.228	0	0	1.228		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De poortwoningen worden gerenoveerd, deels samengevoegd en verduurzaamd.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De werkzaamheden zijn later gestart, waardoor een deel van de uitvoering in begin 2026 plaatsvindt. De bijbehorende kosten zullen daardoor eveneens in begin 2026 vallen.					
Bedrag herbestemming	Niet van toepassing					

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting herbestemming						Niet van toepassing
IFR - Blankenburgtunnel (inpassing)	2.800	546	150	66	-84	2.188

Bestemmingsreserve RIM	Budget RIM	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Algemene middelen	**313.312**	**197.109**	**33.609**	**23.214**	**-10.395**	**92.988**
IFR - Blankenburgtunnel (inpassing)	2.800	546	150	66	-84	2.188
Algemene informatie						
Project omschrijving	De doelstelling van het project ‘Blankenburgverbinding’ is het realiseren van een robuuste ontsluiting van het Haven en Industrieel Complex (HIC) en de Greenport/Westland. De Rotterdamse inzet is gericht op de realisatie van de Blankenburgverbinding en bijbehorend Kwaliteitsprogramma. Doelstelling van de gemeentelijke inzet is dat in het planproces en realisatie van de Blankenburgverbinding de Rotterdamse belangen worden geborgd. Door realisatie van het kwaliteitsprogramma zal de ruimtelijke kwaliteit de oostrand en de Groene Gordel van Rozenburg, in vergelijking met de huidige situatie, versterkt worden.					
Gebied						Noord
Planning	2019	tot	2026		Fase	Uitvoering
Dekking	RIM	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	2.800	0	0	2.800		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Nadat op 7 december 2024 de Blankenburgverbinding (A24) in gebruik is genomen, is gewerkt aan de oplevering en overdracht van de nieuw aangelegde grondwal naar de gemeente. Deze grondwal aan de oostkant van Rozenburg moet op termijn als nieuwe waterkering dienst doen, waarna het aangrenzend gebied als uitbreiding van het park “De Groene Gordel” kan worden heringericht. Voor dit gebied is een verkenning gestart die de herinrichting van het park beschouwt in samenhang met de ontwikkelingsmogelijkheden voor invulling van het voormalige perceel van FC Blankenburg, gericht op een combinatie van sportvoorzieningen. Voor de zuidzijde van De Groene Gordel is een ontwerp voor herinrichting van het park gereed gekomen, op basis waarvan een bestek wordt opgesteld en de uitvoering wordt voorbereid.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Het verschil tussen de begroting en de realisatie is te verklaren doordat er gedurende het jaar een aanvullende financiering is toegevoegd. Hierdoor zijn de gerealiseerde kosten lager uitgevallen dan begroot.					
Bedrag herbestemming						Niet van toepassing
Toelichting herbestemming						Niet van toepassing

IFR - Kansrijke wijken	2.088	1.509	30	46	16	533

Bestemmingsreserve RIM	Budget RIM	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Algemene middelen	**313.312**	**197.109**	**33.609**	**23.214**	**-10.395**	**92.988**
IFR - Kansrijke wijken	2.088	1.509	30	46	16	533
Algemene informatie						
Project omschrijving	In het programma "kansrijke wijken" zijn negen wijken benoemd waar te weinig grote woningen zijn en te weinig kansrijke gezinnen wonen. Doel van het programma is om de gehele wijk op dit punt meer in balans te krijgen. Na gesprekken met woningcorporaties, marktpartijen en anderen, zijn er projecten geïdentificeerd die als katalysator voor de drie wijken Oude Noorden, Nieuwe Westen en Middelland het verschil kunnen maken; die kunnen zorgen voor de juiste investeringen door marktpartijen en woningcorporaties, maar te groot zijn om binnen het huidige budgettaire kader te kunnen financieren.					

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Gebied						Stedelijk
Planning	2016	tot	2026		Fase	Uitvoering
Dekking	RIM	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	2.088	0	0	2.088		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De uitgaven in 2025 hebben betrekking op de verbetering van de entree in de Zegwaardstraat naar Tuin van Noord. De verbetering is meegenomen in een rioolproject waarbij ook de straat opnieuw werd ingericht door Stadsbeheer. Er heeft een interne overboeking plaatsgevonden van dit project naar het rioolproject om de uitvoering te laten verzorgen.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Door de herinrichting van de straat zijn de kosten in 2025 hoger uitgevallen dan oorspronkelijke begroot.					
Bedrag herbestemming						Niet van toepassing
Toelichting herbestemming						Niet van toepassing

IFR - Buitenruimte Timmerhuis	4.460	3.229	50	2	-48	1.229

Bestemmingsreserve RIM	**Budget RIM**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Algemene middelen	**313.312**	**197.109**	**33.609**	**23.214**	**-10.395**	**92.988**
IFR - Buitenruimte Timmerhuis	4.460	3.229	50	2	-48	1.229
Algemene informatie						
Project omschrijving	De binnenstad rondom het Stadhuis, Timmerhuis en voormalig Postkantoor fungeert als visitekaartje van Rotterdam. In 2015 is het Timmerhuis opgeleverd, het Stadhuis is geheel gerenoveerd en de Meent is opnieuw ingericht. Daarop aansluitend vindt herinrichting plaats van de buitenruimte: Stadhuisstraat, het Doelwater, Raamplein, Rode Zand, Noordmolenwerf, Sint-Jacobstraat (gedeeltelijk) en Haagseveer.					
Gebied						Centrum
Planning	2015	tot	2028		Fase	Uitvoering
Dekking	RIM	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	4.460		0	4.460		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In 2025 is het ontwerp voor de herinrichting van de Noordmolenwerf en de Sint Jacobstraat tot aan de Binnenrotte afgerond. In 2026 wordt de uitvoering voorbereid, waarna de werkzaamheden in 2027 van start gaan.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De kosten zijn gedekt uit een andere financieringsbron, hierdoor is de realisatie lager uitgevallen dan begroot.					
Bedrag herbestemming						Niet van toepassing
Toelichting herbestemming						Niet van toepassing

IFR - Buitenruimte Laurenskwartier (Binnenrotte, Markthal, Blaak 31)	18.876	17.095	100	110	10	1.671

Bestemmingsreserve RIM	**Budget RIM**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Algemene middelen	**313.312**	**197.109**	**33.609**	**23.214**	**-10.395**	**92.988**
IFR - Buitenruimte Laurenskwartier (Binnenrotte, Markthal, Blaak 31)	18.876	17.095	100	110	10	1.671
Algemene informatie						
Project omschrijving	Het realiseren van een hoogwaardige buitenruimte in de omgeving van Blaak 31, de Markthal en de Binnenrotte. Hiermee wordt aangesloten bij grote bouwprojecten en wordt invulling gegeven aan de ambities op het gebied van de City Lounge.					
Gebied						Centrum
Planning	2010	tot	2029		Fase	Uitvoering
Dekking	RIM	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	18.876	0	0	18.876		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Als gemeente zijn we bezig met het herinrichten van de Grotemarkt (plein tussen de Markthal en de Rotta Nova). Momenteel bevinden we ons in de voorlopig ontwerp fase. Het gebied zal vergroend worden en kwalitatief hoogwaardig eruitzien.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	In 2025 zijn er meer kosten gemaakt dan vooraf verwacht. De inzichten waren bij de begroting twee herziening niet bekend, waardoor de begroting niet kon worden aangepast.					
Bedrag herbestemming						Niet van toepassing
Toelichting herbestemming						Niet van toepassing

IFR - Schieveen	8.427	912	196	0	-196	7.515

Bestemmingsreserve RIM	**Budget RIM**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Algemene middelen	**313.312**	**197.109**	**33.609**	**23.214**	**-10.395**	**92.988**
IFR - Schieveen	8.427	912	196	0	-196	7.515
Algemene informatie						
Project omschrijving	Het realiseren van een natuur- en recreatiegebied aan de noordzijde van Rotterdam.					
Gebied						
Planning	2018	tot	2026		Fase	Uitvoering
Dekking	RIM	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	8.427	0	0	8.427		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Vanuit het project wordt uitvoering gegeven aan de realisatie van het natuur- en recreatiegebied. Een onderdeel hiervan is de dekking van de beheerkosten van het gebied.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De kosten zijn in 2025 gemaakt maar deze zijn niet tijdig in de administratie verwerkt.					
Bedrag herbestemming						Niet van toepassing
Toelichting herbestemming						Niet van toepassing

IFR - Sportcampus Rotterdam	3.873	3.811	62	62	0	0

Bestemmingsreserve	**Budget RIM**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

RIM						2026
Algemene middelen	**313.312**	**197.109**	**33.609**	**23.214**	**-10.395**	**92.988**
IFR - Sportcampus Rotterdam	3.873	3.811	62	62	0	0
Algemene informatie						
Project omschrijving	De voorzieningen op het complex Varkenoord waren sterk verouderd en moesten vervangen worden. Deze vervanging wordt aangegrepen om het ruimtegebruik te intensiveren en met name in de tweede fase functies toe te voegen zodat een Sportcampus ontstaat. Uitvoering van het geactualiseerde Masterplan Sportcampus (raadsbesluit 15 december 2016 en 1 oktober 2020). De sportparticipatie in Rotterdam loopt achter bij die in Nederland. De sportparticipatie in Rotterdam Zuid loopt nog eens achter bij het gemiddelde van Rotterdam. Doel van het project is om in combinatie met sportstimuleringsprogramma's de sportparticipatie te verhogen. Daarnaast zullen er 870 woningen in het alle segmenten in een bijzondere omgeving worden toegevoegd; passend in de Woonvisie en een belangrijke toevoeging voor Zuid.					
Gebied						IJsselmonde
Planning	2015	tot	2033		Fase	Uitvoering
Dekking	RIM	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	3.873	0	0	3.873		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De sportvoorzieningen zijn vervangen en gereed. In 2022 is Dura Vermeer geselecteerd als partner in de ontwikkeling van de woningbouw in het noordoosten van de Sportcampus. Samen met Dura Vermeer is sindsdien gewerkt aan de planvorming voor de woningbouw en de inpassing van een atletiekcomplex in een nieuw stedenbouwkundig plan. Eind 2026 zal een besluit voorgelegd worden. Het uitvoering van het inrichtingsplan voor het noordelijk deel van het park is gestart met het deeltrace van Rondje Stadionpark en zal doorlopen in 2026. De grond voor de bouw van de middelbare scholen en de sporthal is uitgegeven in september 2023; begin 2026 wordt het gebouw opgeleverd. De 32 woningen aan Park de Twee Heuvels is zomer 2024 opgeleverd. De aanleg van de woonomgeving van deze woningen is gereed gekomen in 2025. Dit deelbudget voor planvoorbereidingskosten is op. De verdere voorbereiding en uitvoering zullen plaatsvinden op de grondexploitatie en investeringsbudgetten van het atletiekcomplex.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)						Niet van toepassing
Bedrag herbestemming						Niet van toepassing
Toelichting herbestemming						Niet van toepassing
IFR - Hart van Zuid		77.395	46.806	3.367	1.454	-1.913	29.134

Bestemmingsreserve RIM	Budget RIM	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Algemene middelen	**313.312**	**197.109**	**33.609**	**23.214**	**-10.395**	**92.988**
IFR - Hart van Zuid	77.395	46.806	3.367	1.454	-1.913	29.134
Algemene informatie						
Project omschrijving	Het project Hart van Zuid vindt zijn oorsprong in de gemeentelijke Stadsvisie 2030. In de Stadsvisie 2030 (door de gemeenteraad vastgesteld in november 2007) is het gebied rond Ahoy, Zuidplein en Vaanweg-Pleinweg opgenomen als VIP-gebied. Dit gebied kan een sleutelrol vervullen in de zogenaamde "dubbelslag op Zuid": het wegwerken van achterstanden en het benutten van kansen. Hart van Zuid focust vooral op de kansen. De out-of-pocket bijdrage van het IFR zijn ter (a) dekking van het contractbudget (onderdeel periodieke prestatie vergoeding) van het project Hart van Zuid, waarvoor door de ontwikkelende partij deze gebiedsontwikkeling wordt uitgevoerd; (b) de gemeentelijke risicoreservering; (c) de interne apparaatskosten.					
Gebied						Charlois

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Planning	2016	tot	2033		Fase	Uitvoering
Dekking	RIM	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	77.395			77.395		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De te realiseren onderdelen die volgen uit het basisopgave Hart van Zuid zijn gereed. Een groot deel van de resterende middelen zijn belegd in contractuele afspraken voor de resterende looptijd van het project.In 2025 is er verder gewerkt aan de leisure plot, de stationshal en diverse woningbouwprojecten.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	In 2025 zijn de opbrengsten ontvangen, hierdoor zijn de kosten lager uitgevallen dan begroot. Het resterende budget blijft benodigd voor de resterende periode van het project.					
Bedrag herbestemming						Niet van toepassing
Toelichting herbestemming						Niet van toepassing

IFR - Basisaanpak particuliere voorraad 2023-2027	2.800	383	571	315	-256	2.102

Bestemmingsreserve RIM	**Budget RIM**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Algemene middelen	**313.312**	**197.109**	**33.609**	**23.214**	**-10.395**	**92.988**
IFR - Basisaanpak particuliere voorraad 2023-2027	2.800	383	571	315	-256	2.102
Algemene informatie						
Project omschrijving	In overeenstemming met de afspraken uit het Nationaal Programma Rotterdam Zuid moet in een periode van twintig jaren (tussen 2010 en 2030) van 13.000 woningen de onderhoud- en beheerstructuur aanmerkelijk worden verbeterd. Om deze ambitie waar te maken zullen in deze collegeperiode minstens 2.400 woningen moeten worden aangepakt. Op 27 juni 2023 heeft het college het Uitvoeringsprogramma Basiskwaliteit 2023-2027 vastgesteld. Hierin wordt beschreven hoe invulling wordt gegeven aan de aanpak van 2.400 woningen in NPRZ gebied. De basisaanpak richt zich op het technisch onderhoud van de woning, verbetering van verhuurderschap en het functioneren van Verenigingen van Eigenaren (VVE's). Met eerdere programma's zijn slechte delen van de woningvoorraad aangepakt. De opgave in de komende periode (2023-2027) is voortzetting van de aanpak.					
Gebied						
Planning	2023	tot	2027		Fase	Opstart
Dekking	RIM	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	2.800	0		2.800		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Doel van 5000 bouwkundig verbeterde woningen is in 2019 behaald. Voor BWT is het financieel afgerond. Restant budget ligt bij BPM voor project Boergoensehof, Yucel Unal is de projectmanager.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De lagere realisatie is voornamelijk veroorzaakt doordat er minder uren zijn gemaakt dan oorspronkelijk begroot.					
Bedrag herbestemming						Niet van toepassing
Toelichting herbestemming						Niet van toepassing

IFR - Essenburgpark	473	163	310	47	-264	264

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bestemmingsreserve RIM	Budget RIM	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Algemene middelen	**313.312**	**197.109**	**33.609**	**23.214**	**-10.395**	**92.988**
IFR - Essenburgpark	473	163	310	47	-264	264
Algemene informatie						
Project omschrijving						Uitvoering Inrichtingsplan RFC weg en afronden Essenburgpark.
Gebied						Delfshaven
Planning	2020	tot	2025		Fase	Uitvoering
Dekking	RIM	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	76	100	297	473		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De herinrichting van de RFC weg. Het betreft het ingangsgebied west van het Essenburgpark. Met de bijdrage van het GO fonds zullen de volgende punten worden uitgevoerd: Grondwerken, rioloering, verharding, groen, verlichting, tijdelijke verkeersmaatregelen en een hek aan de ingang van het park. Nadat het bovenstaande is uitgevoerd zal de RFC weg overgedragen gaan worden aan SB.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Door vertragingen in het project (o.a. een kwestie met Evides en met bewoners over de herinrichting) worden de werkzaamheden in april 2026 uitgevoerd.					
Bedrag herbestemming						Niet van toepassing
Toelichting herbestemming						Niet van toepassing
IFR - Stadionpark Infrastructuur (OOP)	16.681	7.438	2.368	685	-1.683	8.558

Bestemmingsreserve RIM	Budget RIM	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Algemene middelen	**313.312**	**197.109**	**33.609**	**23.214**	**-10.395**	**92.988**
IFR - Stadionpark Infrastructuur (OOP)	16.681	7.438	2.368	685	-1.683	8.558
Algemene informatie						
Project omschrijving	De mobiliteitsopgave is een belangrijk onderdeel voor de ontwikkeling van de bereikbaarheid de gebiedsontwikkeling "Stadionpark / Feyenoord City". Om de bereikbaarheid goed te kunnen borgen zijn er diverse aanpassingen nodig. De out-of-pocket bijdrage is voor de afdekking van de programmakosten tijdens de voorbereiding en realisatiefase van de mobiliteitsopgave en daarnaast voor kosten die niet geactiveerd kunnen worden.					
Gebied						IJsselmonde
Planning	2018	tot	2030		Fase	Uitvoering
Dekking	RIM	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	16.681	0	0	16.681		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In 2025 zijn kosten gemaakt ten behoeve van het geschikt en gereed maken van de Roseplot, Colosseumplot en de verlengde Colosseumweg. Dit betreffen de hieraan verbonden onderzoekskosten van ProRail voor het buitenwerking stellen van de sporen/wissels en voorbereiding voor de verplaatsing van het onderstation. Tevens voorbereidende kosten voor de aanpassingen aan de parkeergarage Colosseumweg.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting	In 2025 zijn de gerealiseerde kosten lager uitgevallen dan begroot. Dit is veroorzaakt door de overgang naar Oracle Cloud in de eerste helft van 2025 geen gedetailleerde inschatting voor de raming 2025 kon worden gemaakt.					

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

(financieel)	Hierdoor is deze op hoofdlijnen geactualiseerd. Achteraf is gebleken dat deze afwijkt ten opzichte van eerdere inzichten. Het resterende budget wordt in de komende jaren benut.
Bedrag herbestemming	Niet van Toepassing
Toelichting herbestemming	Niet van Toepassing

RIM - Aardgasvrije wijken	5.100	351	2.275	523	-1.752	4.226

Bestemmingsreserve RIM	Budget RIM	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Algemene middelen	**313.312**	**197.109**	**33.609**	**23.214**	**-10.395**	**92.988**
RIM - Aardgasvrije wijken	5.100	351	2.275	523	-1.752	4.226
Algemene informatie						
Project omschrijving	Dit budget is bedoeld om de lopende gebiedsaanpakken aardgasvrij af te maken, zoals in het coalitieakkoord is opgenomen. Met de VJN'25 is ook een deel van het geld gereserveerd voor een warmtesysteem voor de egbiedsontwikkeling M4H en een deel voor netcongestie.					
Gebied	Reyeroord, Rozenburg, Prinsenland - Het Lage Land, Pendrecht, Heindijk, Eneco-concessiegebied, Merwe4haven					
Planning	2023	tot	2026		Fase	Opstart
Dekking	RIM	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	5.100	0	0	5.100		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Er zijn out-of-pocket kosten voor de gebiedsaapakken PLL en ONA uit dit budget betaald. De aanpak ONA is afgelopen jaar gestopt. Verder is de eerste helft van een subsidie aan Eneco voor een netverzwaring uit dit budget betaald.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Om verschillende redenen (nieuwe wetgeving, invsteringsonzekerheid bij huidige warmtebedrijven) zijn de gebiedsaanpakken vertraagd, hierdoor loopt de realisatie achter ten opzichte van de begroting.					
Bedrag herbestemming	Niet va toepassing					
Toelichting herbestemming	Niet va toepassing					

IFR - Katoenveem leegstandsbeheer	1.400	943	114	103	-11	354

Bestemmingsreserve RIM	Budget RIM	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Algemene middelen	**313.312**	**197.109**	**33.609**	**23.214**	**-10.395**	**92.988**
IFR - Katoenveem leegstandsbeheer	1.400	943	114	103	-11	354
Algemene informatie						
Project omschrijving	Rijksmonument Katoenveem is sinds juni 2016 gemeentelijk eigendom. De gemeente wil het Katoenveem een nieuwe gebruiksfunctie geven om de ontwikkeling van Merwe-Vierhavensgebied (M4H) te stimuleren. Het gebouw is echter in zeer slechte staat, onveilig en niet bruikbaar. Actief leegstandsbeheer is noodzakelijk om kraak, diefstal en vandalisme te voorkomen. De intentie is om renovatie en ingebruikname aan de markt over te laten. Daarvoor moet een marktuitvraag ten behoeve van een verkoop worden voorbereid.					
Gebied	Merwe-Vierhavensgebied					
Planning	2017	tot	2026		Fase	Uitvoering
Dekking	RIM	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	1.400	0	0	1.400		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Activiteiten t.b.v. leegstandsbeheer/beveiliging van het Rijksmonument Katoenveem					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De kosten voor leegstandbeheer zijn tijdens de uitvoering lager uitgevallen dan oorspronkelijk begroot					
Bedrag herbestemming	Niet van toepassing					
Toelichting herbestemming	Niet van toepassing					

IFR - Capaciteit Feijenoord City	18.833	17.585	1.248	1.248	-	-0

Bestemmingsreserve RIM	**Budget RIM**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Algemene middelen	**313.312**	**197.109**	**33.609**	**23.214**	**-10.395**	**92.988**
IFR - Capaciteit Feijenoord City	18.833	17.585	1.248	1.248	-	-0
Algemene informatie						
Project omschrijving	Dekking van de gemeentelijke apparaatskosten, voor zover zij niet gedekt zijn door een investeringskrediet, voor het programma Stadionpark en onderdeel Feyenoord City.					
Gebied	Feijenoord					
Planning	2019	tot	2026		Fase	Uitvoering
Dekking	RIM	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	18.833	0	0	18.833		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De gebiedsontwikkeling Feyenoord City, uit te voeren door Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas, betreft een uitgebreid woningbouwprogramma, hotels, retail, leisure en voorzieningen, aantrekkelijke openbare ruimte en een goede bereikbaarheid. Realisatie is primair een taak van de markt. De gemeente verkoopt haar grondpercelen en bepaalt inhoudelijke kaders (bijvoorbeeld in nota's van uitgangspunten), faciliteert de gebiedsontwikkeling door afstemming en overleg en geeft uitvoering aan haar publiekrechtelijke taak voor planologische procedures en vergunningen. Meer informatie over het project is te vinden op www.rotterdams-tij.nl/Het definitief beëindigen van het stadionproject heeft diverse gevolgen gehad die hebben geresulteerd in nieuwe plannen die aan de gemeenteraad zijn voorgelegd. Door de gemeenteraad is in juni 2024 positief ingestemd op de herziening van de gebiedsvisie Stadionpark, het nieuwe masterplan Feyenoord City, het ambitiedocument Waterkant en de herziening van de grondexploitatie Feyenoord City. Zoals bij de vaststelling, en hierna bij de herziening, van de grondexploitatie Feyenoord City besloten zullen de apparaatskosten in de aankomende jaren niet meer vanuit het RIM bekostigd worden maar vanuit de grondexploitatie Feyenoord City.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Niet van toepassing					
Bedrag herbestemming	Niet van toepassing					
Toelichting herbestemming	Niet van toepassing					

IFR - A16	5.793	4.493	530	942	412	358

Bestemmingsreserve RIM	**Budget RIM**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Algemene middelen	**313.312**	**197.109**	**33.609**	**23.214**	**-10.395**	**92.988**
IFR - A16	5.793	4.493	530	942	412	358
Algemene informatie						
Project omschrijving	De gemeente Rotterdam draagt samen met de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag bij aan de inpassingsmaatregelen voor de A16 Rotterdam. Deze bijdrage uit het voorbereidingsbudget IFR betreft gemeentelijke kosten voor voorbereiding en planbegeleiding.					
Gebied						Stedelijk
Planning	2018	tot	2026		Fase	Uitvoering
Dekking	RIM	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	5.793	0	0	5.793		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In het voorjaar van 2025 is boven de tunnel de herinrichting van het Lage Bergse Bos gereed gekomen, zodat het park weer volledig voor recreatief gebruik beschikbaar kwam. Dit feit werd op 14 juni in het bijzijn van wethouder Lansink-Bastemeijer feestelijk gevierd. de grond waren tegelijkertijd alle testen van de tunnelinstallaties geslaagd, zodat het college van Lansingerland de veiligheidsvergunning op 15 juli kon afgeven. Boven de Hoofdweg is het nieuwe viaduct in de A16 gereed gekomen en in september volledig opengesteld voor verkeer, inclusief de op- en afritten. Begin 2026 worden hier de laatste afbouwwerkzaamheden uitgevoerd. In oktober 2025 is de nieuwe snelweg in 2 fasen succesvol in gebruik genomen, voorafgegaan door zowel een feestelijke publieksdag als een bestuurlijke handeling door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. De nieuwe verbinding heeft in de eerste periode al merkbaar geleid tot een betere doorstroming en bereikbaarheid van stad en regio. Monitoring van het verkeer wordt in 2026 voortgezet.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Doordat het kostenoverzicht niet tijdig is aangeleverd, kon de begroting niet worden geactualiseerd. Als gevolg hiervan is de realisatie hoger uitgevallen dan de begroting					
Bedrag herbestemming						Niet van toepassing
Toelichting herbestemming						Niet van toepassing

IFR - A16		30.160	22.982	7.179	2.959	-4.219	4.219

Bestemmingsreserve RIM	**Budget RIM**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Algemene middelen	**313.312**	**197.109**	**33.609**	**23.214**	**-10.395**	**92.988**
IFR - A16	30.160	22.982	7.179	2.959	-4.219	4.219
Algemene informatie						
Project omschrijving	Verstrekte bijdrage aan Rijkswaterstaat inzake de werkzaamheden aan A16, zoals meerkosten aan de landtunnel en verplaatsing van de tunnelmond.					
Gebied						
Planning	2023	tot	2025		Fase	Uitvoering
Dekking	RIM	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	30.160	0	0	30.160		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In het voorjaar van 2025 is boven de tunnel de herinrichting van het Lage Bergse Bos gereed gekomen, zodat het park weer volledig voor recreatief gebruik beschikbaar kwam. Dit feit werd op 14 juni in het bijzijn van wethouder Lansink-Bastemeijer feestelijk gevierd. de grond waren tegelijkertijd alle testen van de tunnelinstallaties geslaagd, zodat het college van Lansingerland de veiligheidsvergunning op 15 juli kon afgeven. Boven de Hoofdweg is het					

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	nieuwe viaduct in de A16 gereed gekomen en in september volledig opengesteld voor verkeer, inclusief de op- en afritten. Begin 2026 worden hier de laatste afbouwwerkzaamheden uitgevoerd. In oktober 2025 is de nieuwe snelweg in 2 fasen succesvol in gebruik genomen, voorafgegaan door zowel een feestelijke publieksdag als een bestuurlijke handeling door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. De nieuwe verbinding heeft in de eerste periode al merkbaar geleid tot een betere doorstroming en bereikbaarheid van stad en regio. Monitoring van het verkeer wordt in 2026 voortgezet.
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Het verschil tussen de begroting en de realisatie wordt verklaard doordat het resterende bedrag volledig is begroot in het jaar waarin de rijksweg wordt opgeleverd.
Bedrag herbestemming	Niet van toepassing
Toelichting herbestemming	Niet van toepassing

IFR Hoekse Lijn vertraging en verlenging	64.900	51.882	5.787	10.071	4.283	2.948

Bestemmingsreserve RIM	Budget RIM	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Algemene middelen	**313.312**	**197.109**	**33.609**	**23.214**	**-10.395**	**92.988**
IFR Hoekse Lijn vertraging en verlenging	64.900	51.882	5.787	10.071	4.283	2.948
Algemene informatie						
Project omschrijving	In het coalitieakkoord zijn middelen toegekend aan de bestemmingsreserve Investeringsfonds Rotterdam ter dekking van de gemeentelijke bijdrage van € 35 mln aan het project Hoekse Lijn. De financiële uitwerking is nu geconcretiseerd, de middelen zijn eerder benodigd dan verwacht. Op basis hiervan wordt de begroting geactualiseerd. Daarnaast is in 2019 een dividenduitkering van € 27,5 mln ontvangen van RET NV. Op grond van de vaststellingsovereenkomst wordt deze dividenduitkering ingezet als bijdrage aan het project. Met beide mutaties worden de meerjarige lasten en baten van het project Hoekse Lijn conform de vaststellingsovereenkomst in de begroting verwerkt.					
Gebied						
Planning	2020	tot	2026		Fase	Afronding
Dekking	RIM	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	64.900	0	0	64.900		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In 2025 zijn de restpunten voor het project Metro aan Zee zijn afgerond. De financiële afrekening met de RET is voltooid. Er is € 200.000 beschikbaar gesteld om de werkzaamheden aan de buitenruimte af te ronden.De afwikkeling van de kosten voor de brandblusleiding Vulcaanhaven met de RET vindt in 2026 plaats. Hierdoor wordt het project administratief afgerond.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De realisatie in 2025 valt hoger uit dan begroot door een kasschuif. De slotbetaling aan de RET heeft in januari 2025 plaatsgevonden in plaats van in december 2024. De aangehouden reserves voor restwerkzaamheden en de afrekening bleken toereikend, omdat de uitvoering verder voorspoedig verliep.					
Bedrag herbestemming	1,9 mln					
Toelichting herbestemming	In 2026 worden alle projecten rondom de Hoekse Lijn en de verlenging technisch en administratief afgerond. Voor eventuele onvoorziene restpunten behouden we een risicoreservering van € 1 mln. Het resterende budget kan vrijvallen ten gunste van de algemene middelen.					

IP ASVZ Lage Weide	315	0	0,00	315	315	0

Bestemmingsreserve RIM	Budget RIM	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Algemene middelen	**313.312**	**197.109**	**33.609**	**23.214**	**-10.395**	**92.988**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

IP ASVZ Lage Weide	315	0	0,00	315	315	0
Algemene informatie						
Project omschrijving	Sinds 2013 zijn zorgorganisatie ASVZ en gemeente in gesprek om op de locatie Lage Weide te realiseren. De locatie Lage Weide is in de Visie Charloisse Lagedijkezone 2030 aangemerkt als een van de drie ontwikkelingsgebieden langs de Charloisse Lagedijk. De nieuwbouw is inmiddels gerealiseerd en de gemeente is bezig met de afronding van het inrichtingsplan (IP). De gestegen bouwkosten zorgen voor een tekort op het IP en aanvullende dekking is nodig om mobiliteitsverbindingen tussen de wijk te realiseren. Deze dekking komt deels uit een bijdrage uit de reserve. Het overige deel wordt gedekt vanuit de grondexploitatie.					
Gebied						
Planning	2020	tot	2027		Fase	Uitvoering
Dekking	RIM	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	315	0	0	315		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De hogere (geraamde) kosten voor het IP leiden tot een tekort op de grondexploitatie. Conform de regelgeving (BBV) wordt ultimo 2025 voor dit tekort een verliesvoorziening getroffen. De toevoeging aan de verliesvoorziening leidt tot kosten in 2025, die deels worden gedekt vanuit de reserve.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De toekenning van de middelen heeft in december 2025 plaatsgevonden. Daardoor is de inzet van de middelen (onttrekking) niet in de begroting opgenomen.					
Bedrag herbestemming						Niet van toepassing
Toelichting herbestemming						Niet van toepassing

Totaal	**313.312**	**197.109**	**33.609**	**23.214**	**-10.395**	**92.988**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling

De bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling wordt gebruikt als dekking voor fysieke projecten die bijdragen aan de gemeentelijke doelstellingen voor aantrekkelijke en gezonde woon- en leefmilieus. Het betreft buitenruimteprojecten gekoppeld aan gebiedsontwikkeling en projecten gekoppeld aan vergroening.

Toevoegingen

Bij de vorige jaarrekening was vanwege de directe relatie tussen de eenmalige afwaardering op de grondexploitaties van € 23,1 mln en de structurele hogere toegerekende rente (beiden als gevolg van een BBV-wijziging) het wenselijk deze voor zover mogelijk tegen elkaar weg te laten vallen. Om dit mogelijk te maken is in 2024 eenmalig € 10,7 mln vrijgevallen uit de Bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling. Vervolgens zou dit in de jaren 2025 t/m 2028 worden toegevoegd gedekt vanuit de hogere toegerekende rente van € 2,7 mln.
Afgelopen jaar bleek deze methodiek in strijd met de regelgeving en is de eenmalige vrijval van € 10,7 mln in 2025 weer toegevoegd aan de Bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling.

Onttrekkingen

In 2025 is aan de bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling € 4,5 mln onttrokken.
De grootste uitgaven in 2025 hebben betrekking op de navolgende buitenruimteprojecten: Programma ecologische verbindingen, Vergroening bestaande parkeerplaatsen, Groene doorlopers west/ Huniadijk, Hart van Zuid (Realisatiefase), en het Evenementendak Museumpark.

De onderbesteding ten opzichte van de Begroting 2025 wordt vooral veroorzaakt door lagere bestedingen bij het Uitvoeringsprogramma Rivieroevers, KPSV Bodemsanering, en Evenementendak Museumpark.

Diverse projecten zijn in ontwikkeling, maar hebben in 2025 nog niet tot uitgaven geleid. Ook zijn bij diverse buitenruimte projecten de geplande werkzaamheden voor het jaar 2025 doorgeschoven naar 2026.

Bezuininging

Ten laste van niet bestede uitgaven van projecten zijn voor 2025 en 2026 een aantal bezuinigingen ingeboekt, zoals Kiezen voor Rotterdam, Stichting urgentiebepaling woningzoekenden, knelpunt financieel beeld en knelpunt digitaal stelsel omgevingswet. In 2025 is van de totale bezuiniging van € 2,9 mln zoals opgenomen in de Voorjaarsnota 2025 € 1,3 mln ten laste van de bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling geboekt.

Projecten Bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling

Hieronder wordt per project inzicht gegeven in de projectomschrijving, de inhoudelijke toelichting op hetgeen in 2025 is gerealiseerd en een financiële toelichting op het verschil tussen de begroting en realisatie.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bestemmingsreserve GO	Budget GO	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Stedelijke ontwikkeling	**37.483**	**23.972**	**4.242**	**2.200**	**-2.042**	**11.310**
GO - Hart van Zuid (PPS deel) Realisatiefase	2.500	1.840	660	659	0	0

Bestemmingsreserve GO	Budget GO	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Stedelijke ontwikkeling	**37.483**	**23.972**	**4.242**	**2.200**	**-2.042**	**11.310**
GO - Hart van Zuid (PPS deel) Realisatiefase	2.500	1.840	660	659	0	0
Algemene informatie						
Project omschrijving	Het project Hart van Zuid vindt zijn oorsprong in de gemeentelijke Stadsvisie 2030. In de Stadsvisie 2030 (door de gemeenteraad vastgesteld in november 2007) is het gebied rond Ahoy, Zuidplein en Vaanweg-Pleinweg opgenomen als VIP-gebied. Dit gebied kan een sleutelrol vervullen in de zogenaamde “dubbelslag op Zuid”: het wegwerken van achterstanden en het benutten van kansen. Hart van Zuid focust vooral op de kansen. De bijdrage uit het Gebiedsontwikkelingsfonds is gekoppeld aan de aanleg van de nieuwe buitenruimte in het Hart van Zuid en geheel aangelegd.					
Gebied						Charlois
Planning	2017	tot	2025		Fase	Afronding
Dekking	GO	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	2.500	0	0	2.500		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De laatste werkzaamheden aan de buitenruimte waarvoor deze middelen beschikbaar zijn gesteld zijn afgerond.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)						N.v.t.
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.
GO - KPSV Bodemsanering	5.829	2.466	500	64	-436	3.298

Bestemmingsreserve GO	Budget GO	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Stedelijke ontwikkeling	**37.483**	**23.972**	**4.242**	**2.200**	**-2.042**	**11.310**
GO - KPSV Bodemsanering	5.829	2.466	500	64	-436	3.298
Algemene informatie						
Project omschrijving	Het project KPSV (Kostenplaats Stadsvernieuwing) heeft betrekking op de in 1995 gemaakte afspraken tussen de gemeente en de corporaties (die op dat moment verzelfstandigd werden), inzake de kosten voor bodemsanering. Conform de gemaakte afspraken komen de bodemsaneringskosten van de KPSV-locaties voor rekening van de gemeente.					
Gebied						Stad
Planning	2010	tot	2031		Fase	Uitvoering

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Dekking	GO	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	5.829	0	0	5.829		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Voor de volgende projectlocaties zijn in 2025 bodemsaneringskosten vergoed op grond van KPSV-contracten: Boezemstraat 17-37 . Daarnaast zijn aanvragen beoordeeld en begeleid voor 6 andere locaties die (nog) niet tot vergoeding hebben geleid. En zijn er drie locaties begeleid, waar wel overeenstemming over de vergoeding is bereikt, maar de uitbetaling in 2026 volgt. Er zijn geen nieuwe locaties aangemeld.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De uitvoering is afhankelijk van de voortgang van projecten van derden. Voor 4 locaties was in 2025 afhandeling van een claim verwacht. Alleen de locatie Boezemstraat 17-37 is volledig afgehandeld. Bij drie locaties is wel overeenstemming bereikt, maar de uitbetaling volgt in 2026.					
Bedrag herbestemming	Niet bestede gelden worden in toekomstige jaren uitgegeven.					
Toelichting herbestemming	Het volledige bedrag is nodig voor KPSV bodemsanering zolang deze erfpachtcontracten nog doorlopen.					

GO - IP Toermalijn - Wildenburg	750	350	400	269	-131	131

Bestemmingsreserve GO	**Budget GO**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Stedelijke ontwikkeling	**37.483**	**23.972**	**4.242**	**2.200**	**-2.042**	**11.310**
GO - IP Toermalijn - Wildenburg	750	350	400	269	-131	131
Algemene informatie						
Project omschrijving	Het bouwrijp maken en herinrichten van de buitenruimte rond woningbouw Toermalijn - Wildenburg					
Gebied						Zuidwijk
Planning	2019	tot	2026		Fase	Uitvoering
Dekking	GO	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	750	0	0	750		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Het project is in de afronde fase beland. De laatste werkzaamheden, zoals beplanting en het aanleggen van de openbare verlichting volgt in het eerste kwartaal van 2026.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Het afwikkelen van de kosten van de aannemer, beplanting en openbare verlichting zijn verschoven naar dit jaar en is medio april/mei afgerond.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

GO - Dak Museumpark garage	2.131	1.017	1.114	503	-612	612

Bestemmingsreserve GO	**Budget GO**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Stedelijke ontwikkeling	**37.483**	**23.972**	**4.242**	**2.200**	**-2.042**	**11.310**
GO - Dak Museumpark garage	2.131	1.017	1.114	503	-612	612
Algemene informatie						
Project omschrijving	Het evenementendek Museumpark wordt, na waterdicht maken van het dak van de Museumparkgarage, opnieuw ingericht. Daarbij wordt een nieuwe (skatebare) verharding aangebracht en wordt een deel van het terrein vergroend. Het project omvat deze nieuwe inrichting, inclusief afwatering en verplaatsing van de bedriegertjes					

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	(fonteintjes). Daarbij is belangrijk dat het terrein ook aantrekkelijk is op het moment dat er geen evenementen plaatsvinden.
Gebied	Centrum

Planning	2019	tot	2026		Fase	Uitvoering
Dekking	GO	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	2.131	0	0	2.131		

Toelichting	
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Het project bevindt zich in de uitvoerende fase. De oplevering wordt eind december 2026 verwacht.
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De uitvoering is vertraagd vanwege problemen met de aannemer.
Bedrag herbestemming	N.v.t.
Toelichting herbestemming	N.v.t.

GO - Hefkwartier		1.536	197	9	0	-9	1.339

Bestemmingsreserve GO	**Budget GO**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Stedelijke ontwikkeling	**37.483**	**23.972**	**4.242**	**2.200**	**-2.042**	**11.310**
GO - Hefkwartier	1.536	197	9	0	-9	1.339
Algemene informatie						
Project omschrijving	Met het gereedkomen van de nieuwbouw van het Hefkwartier, de recreatieve aanpak van de rivierkade en toename van het aantal woningen op de voormalige Unileverlocatie is een overzichtelijker en verkeersveiliger inrichting wenselijk. Om de verkeersveiligheid en de leefomgeving rondom het Hefkwartier te verbeteren, zullen de straten en het kruispunten bij de Oranjeboom- Nassaukade en Oranjeboom- Roentgenstraat heringericht worden.					
Gebied	Feijenoord					

Planning	2019	tot	2032		Fase	Uitvoering
Dekking	GO	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	1.536	0	0	1.536		

Toelichting	
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De oorspronkelijke scope waarvoor het GOfonds is toegekend — de aanpassing van de buitenruimte direct rondom het Hefkwartier, waaronder de kruispunten Oranjeboomstraat–Nassaukade en Oranjeboomstraat–Roentgenstraat, plus de herinrichting van de Roentgenstraat — wordt nog steeds uitgevoerd. Door de ontwikkeling van de Kaai is de scope echter vergroot met de volledige Roentgenstraat, Nassaustraat en Nassaukade. Deze worden nu integraal uitgewerkt om ervoor te zorgen dat de inrichting van alle straten goed op elkaar aansluit. Omdat deze straten direct met elkaar verbonden zijn, is een samenhangende aanpak noodzakelijk.
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Vanwege het doorschuiven in de planning worden ook de middelen later besteed.
Bedrag herbestemming	N.v.t.
Toelichting herbestemming	N.v.t.

GO - Het Park		2.748	2.816	-68	-68	0	0

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bestemmingsreserve GO	Budget GO	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Stedelijke ontwikkeling	**37.483**	**23.972**	**4.242**	**2.200**	**-2.042**	**11.310**
GO - Het Park	2.748	2.816	-68	-68	0	0
Algemene informatie						
Project omschrijving	Het Park wordt in samenwerking met de Stichting Droom en Daad gerenoveerd op basis van de ontwerpen van vader en zoon Zocher (en latere toevoegingen) met oog voor 21ste eeuws gebruik. De deelgebieden 1,5,7,10, 11, 12 en 13 zijn in de periode 2019-2022 gerenoveerd. Vanaf 2024 worden de Hoofdroute en buitenruimte Parkpaviljoen gerenoveerd. Tevens zal deelgebied 3 (de Heemtuin) worden aangepakt. De deelgebieden 4, 14 en 15 en 16 worden vooralsnog niet aangepakt zolang hiervoor geen budget beschikbaar is. Werkzaamheden zijn onder andere: herprofileren wandelpaden en voorzien van halfverharding of klinkers, drainage en cortenstalen randen aanbrengen, vernieuwen gras en beplanting, inclusief verplaatsen, rooien of bijplanten van bomen, vernieuwen van banken en afvalbakken, verlichting en entrees.					
Gebied						Stadscentrum
Planning	2019	tot	2025		Fase	Uitvoering
Dekking	GO	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	2.748	0	0	2.748		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Vanuit het Gebiedsontwikkelingsfonds (GO-Fonds) is in 2023 een extra bijdrage van € 750.000, - toegekend. Deze aanvullende financiering wordt gedekt vanuit het verzamelkrediet Gebiedsontwikkelingsfonds, deels door de bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor (RIM) en deels uit de vrijgevallen middelen van het GO-fonds. In 2025 heeft een correctie plaatsgevonden tussen deze twee bestemmingsreserve voor het gedeelte dat vorig jaar te veel uit het GO-Fonds was onttrokken. Scope van het project is in onderling overleg met stichting Droom en Daad opgesteld. In 2025 hebben er uitvoeringswerkzaamheden aan het Parkpaviljoen en de Hoofdroute plaatsgevonden.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)						N.v.t.
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.
GO - Buitenruimte Cooltoren en omgeving	1.600	287	70	12	-58	1.301

Bestemmingsreserve GO	Budget GO	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Stedelijke ontwikkeling	**37.483**	**23.972**	**4.242**	**2.200**	**-2.042**	**11.310**
GO - Buitenruimte Cooltoren en omgeving	1.600	287	70	12	-58	1.301
Algemene informatie						
Project omschrijving	De Ruimtelijke structuur verbeteren rondom de nieuwe Baantoren, Cooltoren, Down Town en Maasbode. De buitenruimte in de omgeving Baan, Hoornbrekerstraat en achtergelegen expeditiehoven krijgen een helder straatprofiel met een reductie van het parkeren op straat en extra bomen voor een groenere uitstraling. Hierdoor ontstaat voor zowel de huidige als toekomstige bewoners een buitenruimte met een aantrekkelijke verblijfskwaliteit.					
Gebied						Cool Zuid (Stadsdriehoek)
Planning	2022	tot	2028		Fase	Uitvoering

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Dekking	GO	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	1.600	0	0	1.600		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Vanwege de bouw van de Baantoren, is de uitvoering doorgeschoven naar het eerste kwartaal van 2027. De technische voorbereiding loopt.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De voorbereiding van het project verloopt in een lager tempo, waardoor de bestedingen ook doorschuiven.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

GO - Programma Extra Vergroening	12.150	8.997	256	68	-188	3.086

Bestemmingsreserve GO	**Budget GO**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Stedelijke ontwikkeling	**37.483**	**23.972**	**4.242**	**2.200**	**-2.042**	**11.310**
GO - Programma Extra Vergroening	12.150	8.997	256	68	-188	3.086
Algemene informatie						
Project omschrijving	Doel van het programma is:Het realiseren van 20 ha groen door stimuleren van aanleg van privé-groen (tuinen, daken), aanleg van extra groen bij inrichtingsplannen (IP's) en onderhoudsplannen, extra groen op werklocaties en subsidie verlenen voor vergroeningsprojecten van bewoners.In het actieplan "Rotterdam gaat voor groen" worden de vier pijlers "groene daken", "werklocaties", "openbare ruimte" en "dichtbij huis" uitvoerig beschreven.					
Gebied						Stad
Planning	2019	tot	2026		Fase	Uitvoering
Dekking	GO	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	12.150	0	0	12.150		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De kosten hebben betrekking op de projecten Blue City en Groenoffensief 20HA.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Dit budget is qua opdracht uitgeput, maar niet alle projecten zijn (financieel) afgerond in 2025, vandaar dat er nog een restant over is. Dit zal in 2026 worden besteed bij afronding van projecten, waarmee deze budgetten kunnen worden afgesloten in dit kalenderjaar.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

GO - Vergroeningsbudget vanuit Parkeervoorzieningen	2.189	994	241	89	-152	1.106

Bestemmingsreserve GO	**Budget GO**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Stedelijke ontwikkeling	**37.483**	**23.972**	**4.242**	**2.200**	**-2.042**	**11.310**
GO - Vergroeningsbudget vanuit Parkeervoorzieningen	2.189	994	241	89	-152	1.106

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Algemene informatie						
Project omschrijving	Dit budget is voor het aanleggen van zichtbaar groen in de openbare buitenruimte, met name op locaties waar parkeerplaatsen worden verwijderd en/of er betaald parkeren wordt ingevoerd.					
Gebied						Stad
Planning	2020	tot	2026		Fase	Uitvoering
Dekking	GO	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	2.189	0	0	2.189		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In de realisatiecijfers 2025 is onder andere de overheveling van het GO fonds aan de bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor voor het afgeronde project Vergroening Maaskade voor het bedrag van € 617k opgenomen. Met deze bijdrage worden de toekomstige afschrijvingen en rente van dit project gedekt.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Dit budget is qua opdracht uitgeput, maar niet alle projecten zijn (financieel) afgerond in 2025, vandaar dat er nog een restant over is. Dit zal in 2026 worden besteed bij afronding van projecten, waarmee deze budgetten kunnen worden afgesloten in dit kalenderjaar.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

GO - Koppelen lokale groene plekken en initiatieven	3.200	2.601	599	599	0	0

Bestemmingsreserve GO	**Budget GO**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Stedelijke ontwikkeling	**37.483**	**23.972**	**4.242**	**2.200**	**-2.042**	**11.310**
GO - Koppelen lokale groene plekken en initiatieven	3.200	2.601	599	599	0	0
Algemene informatie						
Project omschrijving	Daar waar mogelijk koppelen we lokale groene plekken en initiatieven, zodat een doorgaande en beter aangesloten ecologische groen-blauwe structuur ontstaat, zowel binnen de stad als richting het buitengebied. Dat levert een positieve bijdrage aan de biodiversiteit. Het maakt Rotterdam mooier, duurzamer, zorgt tegelijk voor wateropvang en biedt de Rotterdammer meer mogelijkheden voor natuurbeleving, ontmoeten en bewegen.Het college van B&W heeft een budget beschikbaar gesteld voor het koppelen van de volgende verbindingen:• Rondje Stadionpark van Zuiddiepje naar Park De Twee Heuvels• De Steilrand van Schie naar Rotte langs Park Zestienhoven• Van Heemraadssingel naar Vroesenpark					
Gebied						Stad
Planning	2020	tot	2025		Fase	Afronding
Dekking	GO	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	3.200	0	0	3.200		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De kosten in 2025 hebben betrekking op het project De Steilrand.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	N.v.t.					
Bedrag herbestemming	N.v.t.					

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting herbestemming	N.v.t.

GO - Uitvoeringsprogramma Rivieroevers 2019-2022	2.600	2.181	438	1	-437	418

Bestemmingsreserve GO	Budget GO	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Stedelijke ontwikkeling	**37.483**	**23.972**	**4.242**	**2.200**	**-2.042**	**11.310**
GO - Uitvoeringsprogramma Rivieroevers 2019-2022	2.600	2.181	438	1	-437	418
Algemene informatie						
Project omschrijving	Rivieroevers Rotterdam uitvoeringsprogramma 2019 - 2022 is vastgesteld door het college d.d. 25 juni 2019. Het uitvoeringsprogramma bestaat uit 3 onderdelen, namelijk: 1: afronden van lopende Rivieroevers projecten, 2: voorbereiding en/of start van de uitvoering van nieuwe projecten Rivieroevers 2019-2022 en 3: onderzoek voor nieuwe projecten Rivieroevers met een (mogelijke) start uitvoering na 2022.					
Gebied						Stad
Planning	2021	tot	2026		Fase	Uitvoering
Dekking	GO	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	2.600	0	0	2.600		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De uitvoering van de projecten is uitgesteld naar 2026.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Dit budget is qua opdracht uitgeput, maar niet alle projecten zijn (financieel) afgerond in 2025, vandaar dat er nog een restant over is. Dit zal in 2026 worden besteed bij afronding van projecten, waarmee deze budgetten kunnen worden afgesloten in dit kalenderjaar.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

GO - Verbetering uitstraling Weena	250	226	23	3	-20	20

Bestemmingsreserve GO	Budget GO	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Stedelijke ontwikkeling	**37.483**	**23.972**	**4.242**	**2.200**	**-2.042**	**11.310**
GO - Verbetering uitstraling Weena	250	226	23	3	-20	20
Algemene informatie						
Project omschrijving	Het doel van het project is de uitstraling van het Weena vanaf het Centraal Station te verbeteren, waarbij de werkzaamheden betrekking hebben op:- Aanbrengen van verhoogde trottoirbanden om parkeren in de bermen te voorkomen;- Herstel gazon door uitvoering grondwerk en aanbrengen graszoden;- Aanbrengen voorjaarsbollen voor extra kleur in het voorjaar.					
Gebied						Centrum
Planning	2020	tot	2026		Fase	Uitvoering
Dekking	GO	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	250	0	0	250		
Toelichting						

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In 2025 was, als laatste onderdeel van het project, de aanleg van een verhoogde band langs de berm in het westelijke deel van het Weena gepland. Vanwege de afspraak dat er in de periode voor de feestdagen geen extra werkzaamheden mogen plaatsvinden die het autoverkeer naar het centrum hinderen, is de uitvoering verplaatst naar 2026. Inmiddels is er ook aanvullende financiering gevonden om de extra kosten op te vangen. Naar verwachting is medio 2026 het project geheel afgerond.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De aanleg van de verhoogde band langs de berm in het westelijke deel van het Weena is verplaatst van 2025 naar 2026.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.
Totaal	**37.483**	**23.972**	**4.242**	**2.200**	**-2.042**	**11.310**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Bestemmingsreserve NPRZ

Het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) bestaat uit de pijlers Onderwijs, Werk, Cultuur, Veiligheid en Wonen. De bestemmingsreserve NPRZ-wonen wordt gebruikt als dekking van projecten binnen de pijler Wonen van het NPRZ. De middelen in de bestemmingsreserve worden gebruikt als dekking voor projecten in de focuswijken, tuinsteden en tuindorpen in Rotterdam Zuid, die bijdragen aan de fysieke doelstellingen van het NPRZ-programma. De projecten zijn concreet opgezet om invulling te geven aan de gemeentelijke opgave binnen het NPRZ of dienen ter ondersteuning en facilitering van de opgave van derden (zoals woningcorporaties).

Door het Rijk is via het Gemeentefonds een bedrag beschikbaar gesteld waarmee in 2013 de bestemmingsreserve is gevormd. De gemeenteraad heeft op 29 juni 2017 besloten tot de vorming van één bestemmingsreserve voor het programma NPRZ-pijler Wonen door gemeentelijke middelen voor projecten in Rotterdam Zuid te bundelen.

De bestemmingsreserve is in 2017 aangevuld met gemeentelijke financiële middelen voor fysieke projecten in Rotterdam Zuid, die eerst waren ondergebracht in de bestemmingsreserves Investeringsfonds Rotterdam (IFR) en Investeringsbudget stedelijke vernieuwing (ISV3).

Vanaf 2018 is de bestemmingsreserve aangevuld met de gemeentelijke financiële middelen, die door de gemeenteraad beschikbaar zijn gesteld als cofinanciering bij de korting op de verhuurdersheffing, die woningcorporaties van het Rijk hebben ontvangen voor de transformatie-opgave in de focuswijken.

Vanaf 2018 zouden tevens de rijksmiddelen vanwege de regiodeal NPRZ (2018-2025) en de gemeentelijke cofinanciering voor de Regiodeal worden toegevoegd aan deze bestemmingsreserve. Het Rijk heeft echter in december 2019 de rijksmiddelen voor de Regiodeal gewijzigd van decentralisatie-uitkering naar een specifieke uitkering. Daarom zijn alleen de gemeentelijke cofinanciering voor de Regiodeal NPRZ (2018-2022) en de rijksmiddelen regiodeal voor 2018 toegevoegd aan deze bestemmingsreserve en worden de rijksmiddelen voor 2019-2022 ondergebracht in een afzonderlijk fondsproject.

Vanaf 2022 wordt de bestemmingsreserve ook aangevuld met de gemeentelijke financiële middelen, die door de gemeenteraad beschikbaar zijn gesteld als cofinanciering bij de door het Rijk toegekende middelen voor Feijenoord en Charlois in het kader van de rijksregeling “Herstructurering Volkshuisvesting 2021”.

In het coalitieakkoord 2023-2026 “Eén Stad” is door het huidige college besloten om nog eens eenmalig € 80 mln te reserveren voor de pijler Wonen. Deze middelen zijn mede bedoeld als cofinanciering voor toekomstige Rijksregelingen (onder andere volgende tranches Volkshuisvestingsfonds). De € 80 mln zijn in 2022 toegevoegd aan de bestemmingsreserve NPRZ-wonen.

Toevoegingen

In 2025 is aan de bestemminsreserve NPRZ-wonen toegevoegd:

Vanuit de RIM (voorheen IFR):

- € 10 mln voortvloeiend uit de gemeentelijke verplichting om – als cofinanciering bij de Regiodeal Rotterdam Zuid 2018-2025 – binnen de gemeentelijke begroting in totaal € 100 mln te reserveren voor NPRZ-pijler Wonen.
- € 1,5 mln voor apparaatskosten voor het programma NPRZ-wonen, conform besluiten in de begroting 2019 (Voorjaarsnota 2018).
- € 3,9 mln voortvloeiend uit de gemeentelijke verplichting om – als cofinanciering bij de rijkssubsidie vanuit het Volkshuisvestingsfonds (tranche 2021) – binnen de gemeentelijke begroting in totaal € 15,9 mln te reserveren voor NPRZ-pijler Wonen.

Vanuit taakveld Wonen en bouwen en (BWT) van cluster SO:

- € 2,8 mln ten behoeve van de basisaanpak particulier woningvoorraad (conform vaststelling door de raad van de begroting 2025).

Vanuit de voorjaarsnota 2025 is € 10 mln toegevoegd binnen de gemeentelijke begroting ten behoeve van a) grootschalige gebiedsaanpak (sloop-nieuwbouw en verdichting) in combinatie met de markt voor middensegment en b) het ondersteunen van eigenaren om hun woning zelf toekomstbestendig te maken. Daarnaast wordt meer ingezet op handhaving op slecht verhuurderschap om de woonsituatie in de particuliere voorraad te verbeteren.

Onttrekkingen

In totaal is er in 2025 € 17,7 mln onttrokken aan de bestemmingsreserve NPRZ-wonen.
De grootste uitgaven in 2025 betreffen uitgaven voor de Basisaanpak particuliere voorraad 2019-2022 (€ 2 mln), Basisaanpak particuliere voorraad 2023-2026 (€ 1,3 mln), Gebiedsaanpak Bloemhof € (1,6 mln), Grondige aanpak particuliere voorraad Rotterdam Zuid (Stichting Wijkverbetering) (€2,5 mln), Swiego (€ 1,1 mln), Fazantstraat (€ 1,6 mln), Beijerlandselaan Groene Hilledijk (€ 2,2 mln), Bebo Oud Carnisse (€ 0,7 mln) en apparaatskosten transformatie particuliere voorraad overig 2023-2026 (€ 1,0 mln). Ook is er in 2025 € 1,6 mln besteed aan proceskosten voor het programma NPRZ-wonen en € 1,8 mln aan een groot aantal kleinere projecten.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De onderbesteding ten opzichte van de begroting 2025 wordt vooral veroorzaakt door vertraging/verschuiving van werkzaamheden bij de projecten Fazantstraat, Tweebosbuurt, gebiedsaanpak Bloemhof, Basisaanpak Particuliere voorraad 2023-2027, Swiego en Steenvlinder. In 2025 was de laatste mogelijkheid voor begrotingsaanpassing bij de 2e bestuursrapportage (juli 2025). Daardoor konden opdoemende projectvertragingen in de tweede helft 2025 niet meer worden vertaald naar een neerwaartse bijstelling van de begroting. Ook was er financiering vanuit andere bronnen, zoals rijksmiddelen.

Vrijval

In 2025 is een bedrag van € 14,3 mln vanuit de bestemmingsreserve NPRZ vrijgevallen ten gunste van de RIM wegens oplevering van de vastgoedprojecten Zwembad Parkstad, Huis op Zuid en Gymnasium op Zuid en het buitenruimteproject Carnisse Eiland-Albatroslaan. De bedragen dienen ter dekking van de kapitaallasten voor deze geactiveerde investeringsprojecten binnen de RIM.
Verder is er vanwege een bezuinigingsopave in 2025 € 732K vrijgevallen.

Hieronder wordt per project inzicht gegeven in de projectomschrijving, de inhoudelijke toelichting op hetgeen in 2025 is gerealiseerd en een financiële toelichting op het verschil tussen begroting en realisatie.

Projecten Bestemmingsreserve NPRZ

Hieronder wordt per project inzicht gegeven in de projectomschrijving, de inhoudelijke toelichting op hetgeen in 2025 is gerealiseerd en een financiële toelichting op het verschil tussen begroting en realisatie.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bestemmingsreserve NPRZ	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ - Mijnkintbuurt blok 1+2 (Gemeente-deel)	8.544	8.304	10	5	-5	236

Bestemmingsreserve NPRZ	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ - Mijnkintbuurt blok 1+2 (Gemeente-deel)	8.544	8.304	10	5	-5	236
Algemene informatie						
Project omschrijving	Als uitwerking van gemaakte afspraken in september 2016 door gemeente met woningcorporaties in het convenant "Financiële impuls 2016-2022" van juli 2016 is in september 2016 de samenwerkingsovereenkomst "Aanpak particuliere Woningvoorraad Tarwewijk, locatie Mijnkintbuurt" ondertekend door de woningcorporatie Woonstad en gemeente Rotterdam. De vemelde financiële middelen zet de gemeente in voor de verwerving van 172 woningen en bedrijfsruimten (eventueel via onteigeningsinstrument). Vervolgens worden deze panden tegen marktwaarde verkocht aan woningcorporatie Woonstad die daarna zorgt voor sloop en bouwrijp maken en het realiseren van 72 grondgebonden sociale huurwoningen met "niet DAEB" kwaliteit.					
Gebied						Charlois
Planning	2018	tot	2026		Fase	Afronding
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	8.544	0	0	8.544		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Aansluitend op de nieuwbouw van de woningblokken wordt de buitenruimte in de Mijnkintbuurt in twee fasen heringericht (inclusief vervanging riool). De uitvoering van Fase 1 (bij blok 1 en 2, o.a. Mijnkintstraat, Spruytstraat en Polslandstraat en Wuysterstraat) is in 2024 gestart en is medio 2025 voor het grootste deel afgerond. De Polslandstraat is afgerond met tijdelijke bestrating omdat de andere helft van deze straat in fase 2 uitgevoerd gaat worden en zal daarna definitief bestraat worden.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)						Marginaal
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

Bestemmingsreserve NPRZ	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
NPRZ - Verschoorblok	130	85	45	0	-45	45

Bestemmingsreserve NPRZ	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ - Verschoorblok	130	85	45	0	-45	45
Algemene informatie						
Project omschrijving	De aanpak van het Verschoorblok maakt onderdeel uit van het Nationaal Programma Rotterdam Zuid. Met dit project wordt in de Verschoorstraat achterstallig onderhoud aan de particuliere woningvoorraad aangepakt en worden kleinere woningen samengevoegd tot grotere, duurzame en comfortabele woningen. Hierdoor ontstaat een meer gedifferentieerd woonmilieu.					

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Gebied						Charlois
Planning	2018	tot	2026		Fase	Afronding
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	130	0	0	130		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De hoofdaanpak achterstallig onderhoud aan de particuliere woningvoorraad is afgerond. Het verzorgingstehuis aan het Verschoorblok gaat de binnentuin herinrichten.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De lagere uitgaven ten opzichte van de begroting worden voornamelijk veroorzaakt doordat de herinrichting van de openbare buitenruimte in met name de binnentuin later worden uitgevoerd. Het restantbudget zal gebruikt worden om het projectdoel te behalen.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

NPRZ - Tweebosbuurt	6.000	4.433	1.200	0	-1.200	1.567

Bestemmingsreserve NPRZ	**Budget NPRZ**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ - Tweebosbuurt	6.000	4.433	1.200	0	-1.200	1.567
Algemene informatie						
Project omschrijving	De aanpak van de Tweebosbuurt is onderdeel van de pijler Wonen van het Nationaal Programma Rotterdam Zuid. Het programma beantwoordt aan de uitgangspunten van het NPRZ en de Woonvisie 2030 en past binnen het coalitieakkoord 2022-2026 Eén Stad Rotterdam. Daarnaast levert de nieuwe Tweebosbuurt, met woningen die voldoen aan alle eisen die in het kader van duurzaamheid zijn gesteld, een bijdrage aan de energietransitie van de stad. Door sloop/nieuwbouw (en deels renovatie) ontstaat in de Tweebosbuurt een gedifferentieerd en kwalitatief hoogwaardig nieuw woonmilieu dat aansluit op het nog te realiseren woonprogramma Parkstad/Nieuw Zuid. Er zijn verschillende woningtypen, geschikt voor diverse doelgroepen, waaronder gezinswoningen. De buurt wordt ontsloten door de aanleg van nieuwe straten over de dijk en er komt kwalitatief meer groen.					
Gebied						
Planning	2022	tot	2026		Fase	Uitvoering
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	6.000	0	0	6.000		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Op 17 december 2024 heeft het college van B&W het besluit genomen om het programma van de plots Q en U te wijzigen en de gemeenteraad heeft hierop 30 januari 2025 positief besloten. Dit besluit leidt onder andere tot een hoger plantekort en vraagt om een ophoging van de benodigde verliesvoorziening.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	In 2025 zijn er geen uitgaven ten laste van het NPRZ gedaan terwijl er wel uitgaven begroot waren. Dit komt doordat het huidige tekort is gedekt door een andere bestemmingsreserve (het Doorbouwfonds). Het restantbudget zal gebruikt worden om het projectdoel te behalen.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

NPRZ - UP Particuliere Woningvoorraad "Steigers op Zuid" (oud IFR)	13.800	13.779	21	21	0	0

Bestemmingsreserve	**Budget NPRZ**	**Realisatie t/m**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

NPRZ		2024				2026
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ - UP Particuliere Woningvoorraad "Steigers op Zuid" (oud IFR)	13.800	13.779	21	21	0	0
Algemene informatie						
Project omschrijving	In overeenstemming met de afspraken uit het Nationaal Programma Rotterdam Zuid moet in een periode van twintig jaren (tussen 2010 en 2030) van 13.000 woningen de onderhoud- en beheerstructuur aanmerkelijk worden verbeterd. Om deze ambitie waar te maken zullen in deze collegeperiode minstens 3.000 woningen moeten worden aangepakt. Op 9 juni 2015 heeft het college het Uitvoeringsprogramma Steigers op Zuid vastgesteld. Hierin wordt beschreven hoe invulling wordt gegeven aan de aanpak van 3.000 woningen.					
Gebied						Zuid
Planning	2015	tot	2026		Fase	Afronding
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	13.800	0	0	13.800		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De aanpak om de onderhoud- en beheersstructuur van in totaal 3.000 woningen aanmerkelijk te verbeteren is in de afronding. Eind 2025 zijn er in totaal 2939 woningen bouwkundig gereed. De resterende 61 eenheden worden in 2026 afgerond. Naar budget wordt gezocht om afronding van de resterende 61 mogelijk te maken conform doelstelling.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)						N.v.t.
Bedrag herbestemming	N.v.t.					
Toelichting herbestemming						N.v.t.

NPRZ - Strategische verwervingen	3.000	2.586	414	195	-218	218

Bestemmingsreserve NPRZ	**Budget NPRZ**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ - Strategische verwervingen	3.000	2.586	414	195	-218	218
Algemene informatie						
Project omschrijving	Het project “Niet-projectmatige verwerving” dient om in de focuswijken van het NPRZ aankopen te kunnen doen voor woningen waar nog geen samenwerkingsovereenkomst (SOK) of bestuurlijk geaccordeerde projectmatige aanpak tegenover staat. Deze middelen worden ingezet om in te kunnen spelen op kansen die de markt biedt voor toekomstige projecten grondige aanpak particuliere voorraad NPRZ. Op dit project worden strategisch verworven panden tijdelijk geadministreerd totdat zij worden opgenomen in een uitvoeringsproject dan wel dat zij weer worden verkocht. In de tussentijd worden deze panden verhuurd hetgeen huuropbrengsten genereert voor dit project					
Gebied						Zuid
Planning	2019	tot	2030		Fase	Uitvoering
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	3.000	0	0	3.000		
Toelichting						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Eind 2025 stonden er 12 aangekochte adressen administratief op het project "Strategische verwervingen". Daarnaast is het project Bebo (samenvoegen beneden- bovenwoning) in uitvoering genomen en in het kader van dat project zijn 49 verworven adressen overgezet naar de betreffende projectnummers.
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Om in te kunnen spelen op kansen voor de toekomstige projecten waarvoor via Strategisch Verwerven aangekocht wordt, is het nodig altijd voldoende middelen begroot te hebben omdat het niet altijd vooraf bekend is welke adressen wanneer gekocht worden. In 2025 zijn minder middelen nodig gebleken dat was begroot.
Bedrag herbestemming	N.v.t.
Toelichting herbestemming	N.v.t.

NPRZ - Veldstraat	163	111	51	9	-42	42

Bestemmingsreserve NPRZ	**Budget NPRZ**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ - Veldstraat	163	111	51	9	-42	42
Algemene informatie						
Project omschrijving	In de Landbouwbuurt is sprake van een overschot aan kleine, kwalitatief slechte woningen. In juli 2016 hebben de gemeente en Havensteder een convenant getekend waarbij o.a. afspraken zijn gemaakt over de inzet van middelen uit de verhuurdersheffingskorting. Besteding van dit zogenaamde "rode geld" is nader vastgelegd in de prestatieafspraken (februari 2018) voor onder andere de Veldstraat. De herontwikkeling van juist de Veldstraat is in het belang van een verbeterd imago op deze visueel belangrijke locatie. In 2019 is hierover een samenwerkingsovereenkomst ondertekend waarin nadere details zijn afgesproken over de taakverdeling, de stedenbouwkundige randvoorwaarden (sloop en nieuwbouw van 11 woningen), en de verdere planning.					
Gebied	Feijenoord					
Planning	2018	tot	2025		Fase	Afronding
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	163	0	0	163		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De bouw van de 11 woningen in de Veldstraat is in 2025 afgerond en zijn in november 2025 allemaal verhuurd. Hiermee is het project afgerond.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De lagere uitgaven ten opzichte van de begroting worden veroorzaakt doordat er minder inzet nodig was vanuit de gemeente. Havensteder was in 2025 al bezig met de bouw van de woningen en deze zijn in hetzelfde jaar opgeleverd.					
Bedrag herbestemming	42					
Toelichting herbestemming	Het budget wordt binnen de bestemmingsreserve NPRZ-wonen herbestemd, omdat het niet meer nodig is voor dit project.					

NPRZ - Mijnkintbuurt 3	7.085	6.920	96	10	-87	155

Bestemmingsreserve NPRZ	**Budget NPRZ**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ - Mijnkintbuurt 3	7.085	6.920	96	10	-87	155
Algemene informatie						
Project omschrijving	De aanpak van de Mijnkintbuurt is onderdeel van de pijler Wonen van het Nationaal Programma Rotterdam Zuid. Als uitwerking van gemaakte afspraken in september 2016 door gemeente met woningcorporaties in het convenant "Financiële impuls 2016-2022" van juli 2016 is in juni 2019 de samenwerkingsovereenkomst “Aanpak particuliere					

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	Woningvoorraad Tarwewijk, locatie Mijnkintbuurt fase 3” ondertekend door woningcorporatie Woonstad en gemeente Rotterdam. De vermelde financiële middelen zet de gemeente in voor de verwerving van 132 woningen en bedrijfsruimten (eventueel via onteigeningsinstrument). Vervolgens worden deze panden tegen marktwaarde verkocht aan woningcorporatie Woonstad, die vervolgens zorgt voor sloop en bouwrijp maken en het realiseren van 50 grondgebonden sociale huurwoningen met "niet DAEB" kwaliteit.
Gebied	Charlois

Planning	2018	tot	2027		Fase	Uitvoering
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	7.085	0	0	7.085		

Toelichting	
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Aansluitend op de nieuwbouw van de woningblokken wordt de buitenruimte in de Mijnkintbuurt in twee fasen heringericht (inclusief vervanging riool). De uitvoering van fase 2 (bij blok 3, o.a. Boelstraat, Voetjesstraat en deel Bas Jungeriusstraat) is in het 4e kwartaal van 2025 gestart en zal naar verwachting in 2027 afgerond worden.
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De daadwerkelijke uitvoering is later gestart dan oorspronkelijk gepland (eind 2025) en daarom verschuiven de meeste kosten naar 2026.
Bedrag herbestemming	N.v.t.
Toelichting herbestemming	N.v.t.

NPRZ - Sikkelstraat / Dordtsestraatweg	248	174	50	20	-30	53

Bestemmingsreserve NPRZ	**Budget NPRZ**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ - Sikkelstraat / Dordtsestraatweg	248	174	50	20	-30	53

Algemene informatie	
Project omschrijving	De gemeente heeft in 2015-2016 met woningcorporatie Havensteder voor delen van de Landbouwbuurt businesscases opgesteld. Momenteel wordt door Havensteder en de gemeente – na project Veldstraat – de businesscase voor het 2e project Sikkelstraat / Dordtsestraatweg nader uitgewerkt en opgestart. De aanpak van Sikkelstraat/ Dordtsestraatweg is onderdeel van de pijler Wonen van het Nationaal Programma Rotterdam Zuid.
Gebied	Charlois

Planning	2020	tot	2027		Fase	Uitvoering
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	248	0	0	248		

Toelichting	
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Havensteder heeft in 2025 alle panden van het Kopblok Dordtsestraatweg verworven. Eind 2025 is het plan voor de vervangende nieuwbouw gepresenteerd. Begin 2026 wordt er gestart met de sloop.
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De lagere uitgaven in 2025 ten opzichte van de begroting zijn veroorzaakt doordat er minder inzet vanuit de gemeente nodig was op het project. Havensteder heeft de panden minnelijk verworven en het ontwerp afgemaakt. De resterende gelden worden gebruikt om het projectdoel te behalen.
Bedrag herbestemming	N.v.t.
Toelichting herbestemming	N.v.t.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

NPRZ - Kop van Carnisse deelgebied A - Van Oestendestraat	100	0	100	100	0	0

Bestemmingsreserve NPRZ	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ - Kop van Carnisse deelgebied A - Van Oestendestraat	100	0	100	100	0	0
Algemene informatie						
Project omschrijving	Het doel van dit (deel)project Kop van Carnisse deelgebied A (Van Oestendestraat) is te komen tot een concreet plan voor herinrichting. Hierbij wordt gestreefd naar de sloop van de bedrijfsruimten, die vervangen worden door circa 130 tot 150 woningen. Daarnaast wordt de openbare ruimte heringericht. Dit zal gebeuren in samenspraak met ontwikkelaar en omwonenden en zal herontwikkeld worden tot een groenere en leefbare ruimte.					
Gebied						Zuid
Planning	2023	tot	2030		Fase	Uitvoering
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	100	0	0	100		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Mede naar aanleiding van de herdefiniëring van het project Fazantstraat heeft het college van B&W eind 2022 het “Ruimtelijk Toekomstperspectief Carnisse 2035” goedgekeurd en de raad daarover geïnformeerd. In 2025 is de gemeente ambtelijk en bestuurlijk akkoord gegaan met een Schetsplan van de ontwikkelaar, incl. bijbehorend Woonprogramma. In het najaar van 2025 is het college van B&W akkoord gegaan met een Nota van Uitgangspunten, dat als bijlage gaat dienen van een Anterieure Overeenkomst die in 2026 gesloten gaat worden. Overeenstemming over een Voorovereenkomst en voorfinanciering is eind 2025 bereikt. Handtekening in januari 2026.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)						N.v.t.
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

NPRZ - Zegenstraat	1.144	1.075	69	0	-69	69

Bestemmingsreserve NPRZ	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ - Zegenstraat	1.144	1.075	69	0	-69	69
Algemene informatie						
Project omschrijving	In het kader van NPRZ pijler Wonen zijn op 12 juli 2017 de erfpachtrechten van Zegenstraat 10-20 en 25 aangekocht en op 26 augustus 2017 in gemeentelijke handen gekomen om de volgende doelstellingen te bereiken:1) op korte termijn een maatregel treffen om een einde te maken aan de acute overlast waar de bewoners aan de Zegenstraat mee te kampen hebben, door de huurcontracten van de huidige huurders op te zeggen;2) een aanvullend middel (eigenaarschap) ter beschikking krijgen om hulpbehoevende bewoners van de panden de zorg te verlenen die zij nodig hebben;3) uiteindelijke transformatie van de panden tot woningen waarin bewoners met een gemiddeld tot bovengemiddeld inkomen zich kunnen vestigen voor eind 2020.					
Gebied						Charlois

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Planning	2017	tot	2028		Fase	Uitvoering
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	1.144	0	0	1.144		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Eén pand in de Zegenstraat is nog in gemeentelijk eigendom. Eind 2025 is een alternatieve woning gevonden voor de laatste huurder in het pand. Begin 2026 zijn onderzoeken naar de staat van het pand uitgezet zoals fundering, zwam, asbest om uiteindelijk tot transformatie te komen.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De reden waarom er in 2025 geen uitgaven zijn geweest is dat het vinden van een passende oplossing voor het resterende pand meer tijd vergt dan verwacht.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

Gebiedsaanpak Bloemhof	3.490	1.035	2.455	1.615	-841	841

Bestemmingsreserve NPRZ	**Budget NPRZ**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
Gebiedsaanpak Bloemhof	3.490	1.035	2.455	1.615	-841	841
Algemene informatie						
Project omschrijving	De aanpak van Bloemhof is onderdeel van de pijler Wonen van het Nationaal Programma Rotterdam-Zuid. Het betreft in eerste instantie een verkenningsfase waarbij op gebiedsniveau overkoepelend zal worden gekeken wat de minimale omvang moet zijn voor de opgave voor de gebiedsaanpak Bloemhof. In samenwerking met woningcorporaties Woonstad (Bloemhof-Zuid) en Hef Wonen (Bloemhof-Midden) zal een projectplan worden opgeleverd over de aanpak van de woningen in bezit van deze corporaties in Bloemhof. Daarnaast zal in een procesplan worden opgeleverd voor de particuliere woningvoorraad in Bloemhof.					
Gebied						Charlois
Planning	2022	tot	2026		Fase	Afronding
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	3.490		0	3.490		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Voor de gebiedsaanpak Bloemhof heeft in 2025 besluitvorming plaatsgevonden over het Gebiedsambitiedocument Bloemhof-Midden. Belangrijkste vastgestelde ambitie is dat de gemeente Rotterdam gaat voor een toekomstbestendig Bloemhof in 2050. Dat betekent een robuust watersysteem en dat vraagt van huiseigenaren dat zij stevige maatregelen nemen aan hun woning. De gemeente Rotterdam gaat eigenaren daarbij verenigen en ondersteunen. Dat proces noemen we de Blokondersteuning Bloemhof. Ook is er in 2025 een klankbordgroep opgericht van huiseigenaren van woningen zonder heipalen: de Buurtcommissie Bloemhof. Verder is meegewerkt aan het adviesrapport commissie Van Rijn (in het kader van de Woontop) en aan de leeraanpak om te komen tot extra instrumentarium voor particuliere eigenaren. Ook werken woningcorporaties aan sloopnieuwbouw en renovatie van hun vastgoed in Bloemhof-Midden, waarbij de gemeente een taak heeft in het aanhelen van de openbare ruimte. Daarnaast wordt er een verkenning gestart naar een parkeervoorziening in de Asterstraat. Voor Bloemhof-Zuid is met name aandacht besteed aan de organisatie en samenwerking in de nieuwe fase van gezamenlijke ontwikkeling. Er wordt gewerkt aan het Gebiedsambitiedocument voor Bloemhof-Zuid.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De lagere uitgaven ten opzichte van de begroting worden veroorzaakt door het opschuiven van de planning met betrekking tot het Gebiedsambitiedocument Bloemhof-Zuid. Het restantbudget zal gebruikt worden om het projectdoel te behalen.					

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bedrag herbestemming	N.v.t.
Toelichting herbestemming	N.v.t.

NPRZ - Inrichtingsplan Kokerstraat fase 1 + 2	364	147	90	45	-45	172

Bestemmingsreserve NPRZ	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ - Inrichtingsplan Kokerstraat fase 1 + 2	364	147	90	45	-45	172

Algemene informatie						
Project omschrijving	Het doel van het inrichtingsplan Kokerstraat fase 2 is om het Kokerplein verkeersveilig en verblijfsvriendelijk te verbinden met de andere pleinen in de buurt (o.a. de aangrenzende basisschool de Blijvliet) zodat de kinderen veilig kunnen bewegen in hun buurt. Door het herinrichten van de straten (van haaks- naar langsparkeren) rondom de Hillevliet 90 ontstaat er ruimte voor een veilige verbinding naar de ingang van het Huis van de Wijk. Daarnaast wordt er zowel aan de voorzijde van Hillevliet 90 als in de aangrenzende straten meer groen toegevoegd.					
Gebied						Charlois
Planning	2017	tot	2027		Fase	Afronding
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	364	0	0	364		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In 2025 is het definitief IP met een scopewijziging vastgesteld. De planning van de voorbereiding van de uitvoeringsfase is vertraagd. De uitvoering van het IP is aangehouden vanwege de afhankelijkheid van de uitwerking van een parkeerstrategie voor de wijk Hillesluis.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De lagere uitgaven ten opzichte van de begroting worden veroorzaakt doordat de voorbereidingswerkzaamheden tijdelijk zijn stilgelegd. Het restantbudget zal gebruikt worden om het projectdoel te behalen.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

NPRZ - Buitenruimte Vreewijk Valkeniersbuurt	2.391	2.134	50	20	-30	236

Bestemmingsreserve NPRZ	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ - Buitenruimte Vreewijk Valkeniersbuurt	2.391	2.134	50	20	-30	236

Algemene informatie	
Project omschrijving	De fysieke opgave in Tuindorp Vreewijk betreft de aanpak van ca. 1.300 woningen in drie aandachtsgebieden (Linker Halve Vlieger, Valkeniersbuurt en Gebied 9) evenals de herinrichting van ca. 76.000 m² buitenruimte. In de eerste fase wordt gestart met de aanpak van de woningen aan de Korte Dreef (onderhoud in één van 35 woningen), Reigerpad (renovatie van 43 woningen) en Weimansweg (renovatie van 66 woningen en bedrijfsruimtes). De gemeente volgt bij de inrichting van het openbaar gebied de planning van de verbetering van het vastgoed, dat uitgevoerd wordt door Havensteder. De bijdrage wordt ingezet voor de herinrichting van de openbare ruimte van in

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	totaal 15.500 m² groen en bestrating, te weten fase 1, de Valkeniersbuurt. De volgende straten worden aangepakt: Weimansweg, Reigerpad, Eiberpad, Wolvepad, Vossepad, 't Slag en Valkeniersweg.					
Gebied						Feijenoord
Planning	2015	tot	2025		Fase	Afronding
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	2.391	2.011	0	4.402		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Dit project is in 2025 afgerond, waarbij de Valkeniersbuurt is heringericht in de Vreewijkse stijl en het riool is vervangen (inclusief rioolvervanging Weimansweg). Verder is de voorbereiding en uitvoering van het inrichtingsplan Reigerpad, de Valkeniersweg, Eiberpad, Wolvepad, Vossepad en 't Slag gerealiseerd. De doelstelling is hiermee voor het grootste deel bereikt. De herinrichting van de Jagerslaan en de Weimansweg (bovengronds) is niet gerealiseerd.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De lagere uitgaven ten laste van de bestemmingsreserve zijn voornamelijk dan begroot zijn veroorzaakt doordat een deel van het projectdoel nog niet bereikt is. Het afronden van de herinrichting van de Jagerslaan en de Weimansweg zal via een nieuw project alsnog worden gerealiseerd. Het restantbudget zal gebruikt worden om het projectdoel te behalen.					
Bedrag herbestemming						236
Toelichting herbestemming	De resterende middelen zullen binnen de bestemmingsreserve NPRZ-wonen herbestemd worden om de herinrichting van de Jagerslaan en de Weimansweg te realiseren.					

NPRZ - Quick wins	150	64	14	0	-14	86

Bestemmingsreserve NPRZ	**Budget NPRZ**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ - Quick wins	150	64	14	0	-14	86
Algemene informatie						
Project omschrijving	Binnen de Regiodeal Rotterdam Zuid 2019-2022 is de aanpak van de woonomgeving als onderdeel van het programma opgenomen. Daarom is binnen de uitwerking van de Regiodeal en het werkprogramma NPRZ-Wonen 2019-2022 een buitenruimte programma opgenomen. Het doel van het project Quick wins is om de buitenruimte in de focuswijken Feijenoord, Afrikaanderwijk, Bloemhof, Hillesluis, Tarwewijk, Carnisse en Oud-Charlois aantrekkelijk te maken met bijvoorbeeld fijne verblijfplaatsen, uitdagende en veilige speelplaatsen en een groene omgeving om te wandelen.					
Gebied						Feijenoord
Planning	2019	tot	2026		Fase	Uitvoering
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	150	0	0	150		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De meeste van de kleine projecten vanuit dit projectnummer zijn afgerond. Grootste project was de aanpassing van de speeltuin Lepelaarssingel. Deze is in 2024 opgeleverd.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Nieuwe Quick-Wins worden vanuit nieuwe werkprogramma NPRZ Buitenruimte 2023-2027 bekostigd, vandaar dat er voor dit project in het oude programma geen uitgaven meer zijn geweest.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

NPRZ - Basisaanpak particuliere voorraad 2019-2022	14.000	12.020	1.987	1.980	-7	0

Bestemmingsreserve NPRZ	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ - Basisaanpak particuliere voorraad 2019-2022	14.000	12.020	1.987	1.980	-7	0
Algemene informatie						
Project omschrijving	In overeenstemming met de afspraken uit het Nationaal Programma Rotterdam Zuid moet in een periode van twintig jaren (tussen 2010 en 2030) van 13.000 woningen de onderhoud- en beheerstructuur aanmerkelijk worden verbeterd. De basisaanpak richt zich op het technisch onderhoud van de woning, verbetering van verhuurderschap en het functioneren van Verenigingen van Eigenaren (VVE's). Met eerdere programma's particuliere woningverbetering zijn slechte delen van de woningvoorraad aangepakt. De opgave in de komende periode (2019-2022) is voortzetting van de aanpak. Naar aanleiding van de evaluatie en actualisatie van de aanpak zijn de vernieuwingen in de komende periode:- Verduurzaming: Onderhoud en verduurzaming worden gecombineerd waar mogelijk. De eigenaren beschikken vaak echter over weinig middelen en niet alle investeringen kunnen worden terugverdiend door de energiebesparing. Dit vraagt om de ontwikkeling van nieuw instrumentarium. - Koepel-VVE: mogelijkheden om VvE's op blokniveau te bundelen tot grotere VVE's worden onderzocht. - Initiatieven uit de wijk: Er wordt aansluiting gezocht bij eigenaren die hun woning(en) willen verbeteren.					
Gebied						Zuid
Planning	2019	tot	2026		Fase	Uitvoering
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	14.000	0	0	14.000		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Onder deze aanpak vallen 3000 woningen waarvan de onderhoud- en beheerstructuur aanmerkelijk zal worden verbeterd. Sinds 2019 is er voor 3000 woningen gestart met de aanpak, waarbij inzet is geleverd om VVE's te activeren om het wegwerken van achterstallig onderhoud. Er zijn 1122 eenheden gereed. Eind 2025 zijn de financiële middelen volledig benut doordat er een groot beroep op de subsidieregeling is gedaan. Naar budget wordt gezocht om afronding van de resterende 1878 eenheden van het project mogelijk te maken conform doelstelling.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)						Marginaal
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

NPRZ - Subsidieregeling samenvoegen	2.850	2.530	320	40	-280	280

Bestemmingsreserve NPRZ	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ - Subsidieregeling samenvoegen	2.850	2.530	320	40	-280	280
Algemene informatie						
Project omschrijving	Het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) zet in op de verbetering van wijken in Rotterdam Zuid, waarbij de pijler Wonen zich richt op het verbeteren van de woonomstandigheden en leefkwaliteit, primair in de focuswijken. Op dit moment is de woningvoorraad nog te eenzijdig en bestaat deze veelal uit kleine woningen die behoren tot de					

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	kwetsbare voorraad. De aanpak is erop gericht om particuliere woningeigenaren in de NPRZ focuswijken via een subsidieregeling te stimuleren om hun woning samen te voegen met een woning erboven, eronder of ernaast.
Gebied	Zuid

Planning	2019	tot	2027		Fase	Uitvoering
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	2.850	0	0	2.850		

Toelichting	
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De subsidieregeling samenvoegen en vergroten van woningen Rotterdam Zuid is in 2019 gestart. Via diverse reclame campagnes is het samenvoegen regelmatig onder de aandacht gebracht bij de eigenaren van de woningen in de daarvoor aangewezen gebieden (Feijenoord, Bloemhof, Hillesluis, Afrikaanderwijk en Landbouwbuurt (Fijenoord) en Oud-Charlois, Carnisse en Tarwewijk (Charlois). Er zijn inmiddels subsidies uitbetaald voor 35 samenvoegingen en 71 bij vergroten. Er zijn nog 10 aanvragen voor samenvoegen en 37 voor vergroten in behandeling. Afronding van de aanvragen die tot en met 2025 in behandeling zijn genomen lopen door tot in 2027 in verband met de 18 maanden uitvoeringstijd na afgifte van de subsidie. Er gaat een budgetaanvraag gedaan worden voor deze afronding.
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De lagere uitgaven ten opzichte van de begroting worden veroorzaakt doordat er minder subsidieaanvragen zijn ingediend dan verwacht, waardoor er minder subsidie wordt uitgekeerd dan verwacht. Mede door de geringe interesse in deze subsidie voor huiseigenaren eindigt deze subsidieregeling per eind december 2025 conform Raadsbesluit van 2 december 2025.
Bedrag herbestemming	N.v.t.
Toelichting herbestemming	N.v.t.

NPRZ - Apparaatskosten subsidieregeling	1.210	1.034	176	169	-6	6

Bestemmingsreserve NPRZ	**Budget NPRZ**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ - Apparaatskosten subsidieregeling	1.210	1.034	176	169	-6	6

Algemene informatie	
Project omschrijving	Het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) zet in op de verbetering van wijken in Rotterdam Zuid, waarbij de pijler Wonen zich richt op het verbeteren van de woonomstandigheden en leefkwaliteit, primair in de focuswijken. Op dit moment is de woningvoorraad nog te eenzijdig en bestaat deze veelal uit kleine woningen die behoren tot de kwetsbare voorraad. De aanpak is erop gericht om particuliere woningeigenaren in de NPRZ focuswijken via een subsidieregeling te stimuleren om hun woning samen te voegen met een woning erboven, eronder of ernaast.
Gebied	Zuid

Planning	2019	tot	2027		Fase	Uitvoering
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	1.210	0	0	1.210		

Toelichting	
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De subsidieregeling samenvoegen en vergroten van woningen Rotterdam Zuid is in 2019 gestart. Via diverse reclame campagnes is het samenvoegen regelmatig onder de aandacht gebracht bij de eigenaren van de woningen in de daarvoor aangewezen gebieden (Feijenoord, Bloemhof, Hillesluis, Afrikaanderwijk en Landbouwbuurt (Fijenoord) en Oud-Charlois, Carnisse en Tarwewijk (Charlois). Er zijn inmiddels subsidies uitbetaald voor 35 samenvoegingen en 71 bij vergroten. Er zijn nog 10 aanvragen voor samenvoegen en 37 voor vergroten in behandeling. Afronding van de aanvragen die tot en met 2025 in behandeling zijn genomen lopen door tot in 2027 ivm met de 18 maanden uitvoeringstijd na afgifte van de subsidie. Er gaat een budgetaanvraag gedaan worden voor deze afronding.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)							Marginaal
Bedrag herbestemming							N.v.t.
Toelichting herbestemming							N.v.t.
NPRZ - Swiego fase 1		11.507	3.731	2.339	1.094	-1.245	6.682

Bestemmingsreserve NPRZ	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ - Swiego fase 1	11.507	3.731	2.339	1.094	-1.245	6.682
Algemene informatie						
Project omschrijving	Binnen de Regiodeal Rotterdam Zuid 2019-2022 is grondige aanpak van de particuliere voorraad als onderdeel van het totale werkprogramma NPRZ-wonen opgenomen. Als uitwerking van dit onderdeel van de Regiodeal en het werkprogramma NPRZ – Wonen 2019-2022 is het project Swiego fase 1 opgenomen. Doel van het project Swiego fase 1 is om door aanpak van de particuliere woningvoorraad de komende jaren meer variaties te krijgen in het woningaanbod in de Van Swietenlaan en de Goereesestraat (in de focuswijk Carnisse). Dit behelst het realiseren van nieuwe en gemengde woonmilieus die voldoen aan de NPRZ-doelstellingen door de woningen te transformeren, samen te voegen of via sloop-nieuwbouw te herontwikkelen. Het uitgangspunt is dat de woningen met zelfbewoningsplicht (10 jaar), en eventueel met samenvoeg- of vergrootverplichting, worden verkocht aan particulieren.						
Gebied						Charlois
Planning	2020	tot	2030		Fase	Uitvoering
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	11.507	0	2.029	13.536		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In project Swiego (Van Swietenlaan/Goereesestraat) worden de woningen door de gemeente Rotterdam vrij op de markt aangekocht en vervolgens aangeboden als samengevoegde klus- of turnkeywoningen, of met een samenvoeg- of vergrootverplichting. Eind 2025 zijn 78 woningen aangekocht waarvan nu 30 woningen zijn of op korte termijn worden samengevoegd. Er zijn 8 samengevoegde woningen verkocht of via woningruil overgedragen, 5 woningen zijn verkocht met een samenvoegverplichting. Woningen die niet spoedig kunnen worden aangepakt worden tijdelijk verhuurd.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De lagere uitgaven ten laste van de bestemmingsreserve zijn voornamelijk veroorzaakt doordat er eind 2025 minder voortgang in het project is gemaakt dan bij de 2e begrotingsherziening (augustus) werd verwacht.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

NPRZ - Buitenruimte Kindercampus Bloemhof		1.154	785	369	121	-248	248

Bestemmingsreserve NPRZ	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ - Buitenruimte Kindercampus Bloemhof	1.154	785	369	121	-248	248

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Algemene informatie						
Project omschrijving	Het project “buitenruimte Kindercampus Bloemhof” is opgenomen in het programma NPRZ Buitenruimte 2019-2022. Het doel van het programma NPRZ-buitenruimte is om de komende jaren de leefomgeving in de focuswijken (de wijken Oud-Charlois, Carnisse, Tarwewijk, Afrikaanderwijk, Feijenoord, Hillesluis en Bloemhof) van een kwaliteitsimpuls te voorzien. Het inrichtingsplan Kindercampus Bloemhof is ontworpen met het doel om een zo groot mogelijke waarde toe te voegen aan de maatschappelijke doelstelling van de Children’s Zone in Bloemhof. Het ontwerp voegt vergroening toe in de buurt, speelplek met enkele toestellen voor de allerkleinsten en zo ook waterberging in het gebied.					
Gebied						Feijenoord
Planning	2019	tot	2025		Fase	Uitvoering
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	1.154	729	0	1.883		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De uitvoering van de 2e fase (het achterplein) is in het 2e kwartaal 2025 afgerond en overgedragen. Het project is volledig conform projectplan uitgevoerd.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De lagere uitgaven in 2025 ten opzichte van de begroting worden voornamelijk veroorzaakt doordat kosten ook uit andere middelen zijn gedekt.					
Bedrag herbestemming						248
Toelichting herbestemming	Het budget wordt binnen de bestemmingsreserve NPRZ-wonen herbestemd, omdat het niet meer nodig is voor dit project.					

NPRZ Fietsbank Charlois en Feijenoord	125	0	50	50	0	75

Bestemmingsreserve NPRZ	**Budget NPRZ**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ Fietsbank Charlois en Feijenoord	125	0	50	50	0	75
Algemene informatie						
Project omschrijving	Bij de Fietsbank kunnen Rotterdammers die wonen in Feijenoord en Charlois met een inkomen van maximaal 130% van de bijstandsnorm gratis een tweedehands fiets krijgen. Het doel van dit project is om de achterstand van bewoners op Zuid in het bezit van een fiets te verkleinen. het project omvat de inkoop en het gebruiksklaar maken van circa 250 extra fietsen per jaar voor de gebieden Charlois en Feijenoord. Daarnaast wordt er ingezet op het voortzetten van de inzamelingscampagne fietsen en het verder bouwen aan de stadsbrede netwerkorganisatie van (sociale) werkplaatsen waar Rotterdammers					
Gebied						Charlois
Planning	2023	tot	2027		Fase	Opstart
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	125	500	0	625		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De bijdrage van NPRZ Buitenruimte wordt gebruikt voor inkoop en gebruiksklaar maken van de fietsen inclusief een aandeel in de bijbehorende overheadkosten voor de gebieden Charlois en Feijenoord. Per gebied zijn in 2025 circa 280 fietsen gebruiksklaar gemaakt en geleverd aan de bewoners. Hiermee ligt de uitgifte iets boven de jaarlijkse doelstelling van 250 fietsen.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting	N.v.t.					

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

(financieel)	
Bedrag herbestemming	N.v.t.
Toelichting herbestemming	N.v.t.

NPRZ - Beijerlandselaan/ Groene Hilledijk	5.900	2.869	4.051	2.173	-1.878	858

Bestemmingsreserve NPRZ	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ - Beijerlandselaan/ Groene Hilledijk	5.900	2.869	4.051	2.173	-1.878	858

Algemene informatie						
Project omschrijving	Het doel van het project Beijerlandselaan / Groene Hilledijk is om de komende jaren een vitale lokale economie en een aantrekkelijk woonklimaat in het winkelgebied en de omliggende wijken te creëren. Om het genoemde beleidsdoel - een meer gedifferentieerde en kwalitatief betere woning- en winkelvoorraad in Rotterdam Zuid - te realiseren worden bestaande woningen/winkels in de particuliere sector aangekocht om vervolgens opgeknapt, herontwikkeld, samengevoegd en / of vergroot te worden. Onderdeel hiervan is de aanpak van de luifels voor de winkelspanen (Luifelplan fase 2). Aanpak van ondermijnende criminaliteit, de overlast en problematisch verhuur is daarbij rand voorwaardelijk.					
Gebied						Feijenoord
Planning	2020	tot	2030		Fase	Uitvoering
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	5.900		4.700	10.600		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Het puien- en gevelherstel van de winkels op de Beijerlandselaan & Groene Hilledijk is nagenoeg afgerond. Door de gemeente zijn totaal 66 winkelpanden en 95 woningen aangekocht ten behoeve van het integraal verbeteren van de winkelstraat door branchering, transformatie en vernieuwbouw. Voor zowel winkels als woningen geldt dat die gedeeltelijk in verhuurde staat zijn en dit bepaalt in welke mate bouwplannen kunnen worden uitgevoerd. Er zijn momenteel 11 winkels gerenoveerd, 5 winkels hebben een ‘woongevel’ gekregen en worden in 2026 omgebouwd naar split-levelwoning. Tevens zijn 8 woningen gerenoveerd en worden momenteel verkoop klaar gemaakt.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De lagere uitgaven worden veroorzaakt doordat de afrondende werkzaamheden in 2025 minder hebben gekost dan bij de begrotingsherziening (augustis 2025) is ingeschat.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

NPRZ - Simonsblokken buitenruimte	636	481	155	150	-5	5

Bestemmingsreserve NPRZ	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ - Simonsblokken buitenruimte	636	481	155	150	-5	5

Algemene informatie	
Project omschrijving	Aan de Feijenoordkade liggen vier bouwblokken met 490 portiekwoningen van Woonstad Rotterdam, ook wel de Simonsblokken genoemd. De vier woningblokken beschikken ieder over een openbaar binnenterrein waar de

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	gemeente eigenaar van is en kunnen een opknapbeurt gebruiken. Er is nu de kans om een integrale kwaliteitsverbetering door te voeren voor de buurt om de leefbaarheid van de buurt te vergroten. De planvorming wordt samen met de bewoners uitgevoerd, zodat de binnenhoven voor en door de bewoners zijn. Doelstellingen van het project zijn: - verhogen van de leefbaarheid van de wijk Feijenoord door een hogere gebruikskwaliteit van de Simonsblokken, met focus op ontmoeting, kwaliteit van beplanting en betere speelaanleiding voor de kinderen;- het actief betrekken van bewoners bij de inrichting en beheer van de binnenterreinen;- het verbeteren van de overgangen van openbaar naar privé; - realiseren betere verbindingen tussen de hoven voor een meer open en uitnodigend karakter en - aandacht voor klimaat adaptieve maatregelen.
Gebied	Feijenoord
Planning	2019 tot 2025 Fase Uitvoering
Dekking	NPRZ: 131 Gemeente (overig): 0 Derden: 0 Totaal: 131
Toelichting	
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In 2025 zijn de laatste aanpassingen in de binnenterreinen doorgevoerd, waaronder de plaatsing van een schommel.
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Marginaal
Bedrag herbestemming	5
Toelichting herbestemming	Het bedrag zal binnen het programma NPRZ wonen worden herbestemd aan een ander project.

NPRZ - Transformatieopgave winkelpanden en aanloopstraten	340	176	164	148	-16	16

Bestemmingsreserve NPRZ	**Budget NPRZ**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ - Transformatieopgave winkelpanden en aanloopstraten	340	176	164	148	-16	16
Algemene informatie						
Project omschrijving	Bij Dordtselaan/Strevelsweg is de gemeente in gesprek met verschillende pandeigenaren die een transformatie van winkels naar wonen of andersoortige sociaal-maatschappelijke- c.q. zorg gerelateerde dienstverlening overwegen. Doel is om 27 winkelpanden in dit gebied dat buiten het kernwinkelgebied Boulevard Zuid ligt te transformeren naar een andere economische functie of een woonfunctie De eigenaren worden ondersteund bij het daadwerkelijk realiseren van deze transformaties en het naar een hoger niveau tillen van de betreffende omvormingstrajecten. Deze bijdrage wordt ingezet voor de inhuur van de transformatiemanager en inzet van de expertpool van architecten voor het project aanloopstraten Boulevard Zuid in principe ligt de focus op of rondom de Dordtselaan/Strevelsweg). De aanpak loopt nog door in 2026 en wordt, naast de resterende middelen in dit project, bekostigd uit het budget van Vitale Kerngebieden van Stadsontwikkeling/Economie.					
Gebied	Feijenoord					
Planning	2022	tot	2026		Fase	Uitvoering
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	340	0	0	340		
Toelichting						

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De transformatieopgave voor Dordtselaan/Strevelsweg is gestart in 2024 en loopt door in 2025, hierbij wordt niet alleen gekeken naar de transformatie naar een andere functie dan detailhandel, maar ook naar de uitstraling van het pand. In 2024 en 2025 zijn voor Dordtselaan/Strevelsweg en aanloopstraten in totaal 27 panden getransformeerd naar een andere economische functie (16 totaal) of woonfunctie (13 totaal). Dit ligt in lijn met het economisch beleid om bij omvorming van winkels naar een andere functie voorrang te geven aan andere economische functies ten opzichte van wonen, tenzij wonen de beste optie is volgens het afwegingskader Ruimtelijke Economie Transformatie.
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De lagere uitgaven worden veroorzaakt door vertraging in het project. De resterende middelen zullen worden ingezet voor het behalen van de doelstellingen van dit project.
Bedrag herbestemming	N.v.t.
Toelichting herbestemming	N.v.t.

NPRZ Basisaanpak particuliere voorraad 2023-2026	11.200	1.705	1.883	1.278	-605	8.217

Bestemmingsreserve NPRZ	**Budget NPRZ**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ Basisaanpak particuliere voorraad 2023-2026	11.200	1.705	1.883	1.278	-605	8.217
Algemene informatie						
Project omschrijving	In overeenstemming met de afspraken uit het Nationaal Programma Rotterdam Zuid moet in een periode van twintig jaren (tussen 2010 en 2030) van 13.000 woningen de onderhoud- en beheerstructuur aanmerkelijk worden verbeterd. Om deze ambitie waar te maken zullen in deze collegeperiode minstens 2.400 woningen moeten worden aangepakt. Op 27 juni 2023 heeft het college het Uitvoeringsprogramma Basiskwaliteit 2023-2027 vastgesteld. Hierin wordt beschreven hoe invulling wordt gegeven aan de aanpak van 2.400 woningen in NPRZ-gebied. De basisaanpak richt zich op het technisch onderhoud van de woning, verbetering van verhuurderschap en het functioneren van Verenigingen van Eigenaren (VVE's). Met eerdere programma's zijn slechte delen van de woningvoorraad aangepakt. De opgave in de komende periode (2023-2027) is voortzetting van de aanpak.					
Gebied						Zuid
Planning	2023	tot	2026		Fase	Uitvoering
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	11.200	0	0	11.200		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Het is niet gelukt om de resterende eenheden dit jaar op te starten. Deze eenheden worden in januari 2026 in aanpak genomen. Dit heeft te maken met het bewust vermijden van bewonerscommunicatie vlak voor de feestdagen en de aanvullende afstemming die nodig was voor de selectie van de woningen in deze fase.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De lagere uitgaven ten laste van de bestemmingsreserve zijn voornamelijk veroorzaakt doordat er nog geen subsidieaanvragen zijn gedaan dit jaar waar wel gelden voor beschikbaar moesten worden gesteld.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

NPRZ - Grondige aanpak PV Rotterdam Zuid	10.000	990	750	2.508	1.758	6.502

Bestemmingsreserve NPRZ	**Budget NPRZ**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ - Grondige aanpak PV Rotterdam Zuid	10.000	990	750	2.508	1.758	6.502
Algemene informatie						
Project omschrijving	Binnen de Regiodeal Rotterdam Zuid 2019-2022 is grondige aanpak van de particuliere voorraad als onderdeel van het totale werkprogramma NPRZ-wonen opgenomen. Als uitwerking van dit onderdeel van de Regiodeal en het werkprogramma NPRZ – Wonen 2019-2022 is het project Stichting Wijkverbetering Rotterdam Zuid opgenomen. Doel van het project is dat de stichting Wijkverbetering Rotterdam Zuid in de komende jaren woningen van de particuliere woningvoorraad in de Tarwewijk en Oud Charlois Zuid aanpakt om hiermee meer variaties te krijgen in het woningaanbod in die wijken. De aanpak betreft het realiseren van nieuwe en gemengde woonmilieus die voldoen aan de NPRZ-doelstellingen door de woningen aan te kopen, samen te voegen en/of te vergroten, een aantal jaren te verhuren en ze vervolgens te verkopen, indien mogelijk aan de zittende huurders. De NPRZ subsidie is bedoeld om de gewenste transformatie te ondersteunen.					
Gebied						Zuid
Planning	2020	tot	2045		Fase	Uitvoering
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	10.000	0	0	10.000		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Het Initiële ambitieniveau was de aanpak van 200 woningen. Echter door gewijzigde marktomstandigheden (stijging van de prijzen van woningen, materialen, arbeidsloon etc.) t.o.v. een ongewijzigde subsidie, is in 2024 een nieuwe Business Case opgesteld. In 2025 is na gezamenlijke evaluatie door de stichting en gemeente Rotterdam de ambitie bijgesteld naar 51 woningen en is gestart met de voorbereiding van de uitvoering. Onderdeel hiervan is de bijna afgeronde transformatie van 10 wisselwoningen voor het faciliteren van tijdelijke huisvesting.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De hogere uitgaven ten opzichte van de begroting worden veroorzaakt doordat in 2025 de stichting een stevige start heeft gemaakt in de daadwerkelijke aanpak van de verworven panden. Daardoor is een groter dan eerder begroot deel van de prestatie gerealiseerd. De uitgaven passen binnen de totale begroting van het programma NPRZ-pijler Wonen.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

NPRZ - Capaciteit programma NPRZ-wonen	6.000	2.861	2.071	1.617	-454	1.522

Bestemmingsreserve NPRZ	**Budget NPRZ**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ - Capaciteit programma NPRZ-wonen	6.000	2.861	2.071	1.617	-454	1.522
Algemene informatie						
Project omschrijving	Het programma NPRZ-pijler wonen bevat een breed scala aan projecten, gericht op zowel de woningvoorraad als de woonomgeving. De gemeentelijke apparaatslasten voor het organiseren en monitoren van de pijler Wonen van het Nationaal Programma Rotterdam Zuid, zijn zó omvangrijk zijn dat zij niet binnen de reguliere budgetten van de gemeente kunnen worden opgevangen. Voor de jaren 2023-2026 gaat het om € 1,5 mln. jaarlijks ten behoeve van de gebiedsontwikkeling Nationaal Programma Rotterdam Zuid.					
Gebied						Zuid
Planning	2023	tot	2026		Fase	Uitvoering

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	6.000	0	0	6.000		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In 2025 heeft het programmateam haar activiteiten doorgezet. Dit team is niet gebonden aan specifiek projecten, maar zet zich op het bredere programmaniveau in om de ambities van het NPRZ - Pijler Wonen te kunnen realiseren. De werkzaamheden betreffen zowel het - beleidsinhoudelijke als financieel - organiseren, faciliteren alsmede het rapporteren over het programma. Tevens worden diverse onderzoeken uitgevoerd om o.a. de voortgang van de pijler Wonen en het behoud van sociale stijgers in focuswijken van het NPRZ te monitoren en wordt waar nodig externe expertise ingeschakeld ter ondersteuning of advisering op het programma.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De lagere uitgaven vanuit de bestemmingsreserve worden veroorzaakt doordat er minder aanvullende ambtelijke inzet en externe expertise nodig bleek dan bij de begrotingswijziging (augustus) werd ingeschat.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

NPRZ - Oud Carnisse	4.531	221	1.738	929	-809	3.381

Bestemmingsreserve NPRZ	**Budget NPRZ**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ - Oud Carnisse	4.531	221	1.738	929	-809	3.381
Algemene informatie						
Project omschrijving	De fysieke opgave in Tuindorp Vreewijk betreft de aanpak van ca. 1.300 woningen in drie aandachtsgebieden (Linker Halve Vlieger, Valkeniersbuurt en Gebied 9) evenals de herinrichting van ca. 76.000m² buitenruimte. In de eerste fase wordt gestart met de aanpak van de woningen aan de Korte Dreef (onderhoud in één van 35 woningen), Reigerpad (renovatie van 43 woningen) en Weimansweg (renovatie van 66 woningen en bedrijfsruimtes). De gemeente volgt bij de inrichting van het openbaar gebied de planning van de verbetering van het vastgoed, dat uitgevoerd wordt door Havensteder. Havensteder is inmiddels gestart met de Verbeteraanpak woningen in de Linker halve Vlieger, die gefaseerd zal worden uitgevoerd. De bijdrage wordt ingezet voor de uitvoering van de herinrichting van de buitenruimte, deze volgt op de uitvoering van de verbetering van het vastgoed. De gemeente volgt bij de inrichting van het openbaar gebied de planning van de verbetering van het vastgoed, dat uitgevoerd wordt door Havensteder. Deze bijdrage wordt ingezet voor de voorbereiding van de herinrichting van de openbare ruimte, fase 3 Deelgebied 9. De straten in het gebied tussen Enk, Korte Dreef, Groenezoom en Mare (deelgebied 9) worden aangepakt.					
Gebied						Feijenoord
Planning	2019	tot	2026		Fase	Uitvoering
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	4.531	0	1.979	6.510		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)						N.v.t.
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)						N.v.t.
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

NPRZ - Integrale aanpak winkelgebied Slinge	600	582	18	18	0	0

Bestemmingsreserve NPRZ	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ - Integrale aanpak winkelgebied Slinge	600	582	18	18	0	0
Algemene informatie						
Project omschrijving	De integrale aanpak van het winkelgebied Slinge Pendrecht/Zuidwijk is onderdeel van de pijler Wonen van het Nationaal Programma Rotterdam Zuid [NPRZ]. Het doel van het programma IAS is het versterken van de Slinge als belangrijkste winkel en voorzieningengebied van Pendrecht en Zuidwijk. Met nadruk op de integrale aanpak vanuit 3 pijlers: economische versterking (branchering), veiligheid vergroten en kwaliteit van de buitenruimte en panden aanpakken.					
Gebied						Charlois
Planning	2021	tot	2025		Fase	Uitvoering
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	600	0	0	600		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De uitvoeringswerkzaamheden op het gebied van economie (branchering, vergunningsplicht), veilig (inventarisatie signalen en aanpak) en fysiek (aanpak basis op orde, gevelaanpak) zijn in 2025 gestart. De NPRZ-middelen zijn gebruikt om het programmabureau dat deze projecten aanstuurt deels te financieren.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)						N.v.t.
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

NPRZ - Kop van Carnisse	660	598	62	0	-62	62

Bestemmingsreserve NPRZ	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ - Kop van Carnisse	660	598	62	0	-62	62
Algemene informatie						
Project omschrijving	De bijdrage wordt gebruikt voor het voorbereiden en vaststellen van een nieuw projectplan voor de Kop van Carnisse deelgebied B - Van Eversdijckstraat. Dit omvat tevens het begeleiden en uitbouwen van het participatietraject met VvE's om de paragraaf over het woonprogramma in de Nota van Uitganspunten te actualiseren. De panden Van Eversdijckstraat 16 en Wolphaertsbocht 186, die sinds december 2023 in gemeentelijk bezit zijn zullen klaar worden gemaakt voor tijdelijk gebruik/verhuur. Het streven is om in 2026 met de daadwerkelijke fysieke werkzaamheden voor het project te starten.					
Gebied						Charlois
Planning	2020	tot	2026		Fase	Uitvoering
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	660	0	0	660		

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting							
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Mede naar aanleiding van de herdefiniëring van het project Fazantstraat heeft het college van B&W eind 2022 het “Ruimtelijk Toekomstperspectief Carnisse 2035” goedgekeurd en de raad daarover geïnformeerd. In 2024 zijn de uitgangspunten geformuleerd voor diverse deelprojecten in Carnisse, waaronder de Kop van Carnisse. De acties die nog niet zijn uitgewerkt (parkeren, verkeerscirculatie en de openbare ruimte) zijn overgenomen in de JaarActiePlannen van de wijkraad.						
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	In 2025 zijn er minder kosten gemaakt dan begroot omdat de uitwerking van de planvorming vertraagd is.						
Bedrag herbestemming							N.v.t.
Toelichting herbestemming							N.v.t.
NPRZ - Katendrechtse Lagedijk Wolphaertsbocht	492	469	23	27	4	-4	

Bestemmingsreserve NPRZ	**Budget NPRZ**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ - Katendrechtse Lagedijk Wolphaertsbocht	492	469	23	27	4	-4
Algemene informatie						
Project omschrijving	Binnen de Regiodeal Rotterdam Zuid 2019-2022 is de grondige aanpak van de particuliere voorraad winkelstraten als onderdeel van het totale programma opgenomen. Daarom is binnen de uitwerking van de Regiodeal en het werkprogramma NPRZ – Wonen 2019-2022 het project Katwol (Katendrechtse Lagedijk Wolphaertsbocht) opgenomen. Het doel van het project Katendrechtse Lagedijk - Wolphaertsbocht is om de komende jaren slecht functionerende winkelpanden te transformeren en de uitstraling daarvan te verbeteren. Door deze aanpak wordt een vitale lokale economie en een aantrekkelijk woonklimaat in het winkelgebied en de omliggende wijken gecreëerd.					
Gebied						Charlois
Planning	2021		2025		Fase	Afronding
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	492	0	0	492		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Sinds 2018 zijn ongeveer 100 verpauperde (winkel)panden en woningen getransformeerd tot woningen. Daarnaast is bij 25 winkelpanden conform welstandscriteria de fysieke uitstraling volledig opgeknapt, waarbij gebruik is gemaakt van een subsidieregeling. Tevens is in 2024 gestart met de herinrichting van de winkelstraat Wolphaertsbocht tot een veiliger en prettiger omgeving. In 2025 is het project feitelijk beëindigd, er is geen sprake meer van aanpak van (nieuwe) panden. Er wordt nog gewerkt aan de administratieve afronding van enkele subsidieaanvragen in verband met vertraging en controle van de realisatie van 4 panden.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Marginaal. De uitgaven passen binnen de totale begroting van het programma NPRZ-pijler Wonen.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.
NPRZ Fazantstraat	17.505	2.695	2.607	1.554	-1.052	13.256

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bestemmingsreserve NPRZ	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ Fazantstraat	17.505	2.695	2.607	1.554	-1.052	13.256
Algemene informatie						
Project omschrijving	Doel van het project Fazantstraat fase 2 is om door aanpak van de particuliere woningvoorraad de komende jaren meer variaties te krijgen in het woningaanbod in de focuswijk Vogelbuurt. Dit behelst het realiseren van nieuwe en gemengde woonmilieus die voldoen aan de NPRZ-doelstellingen door de woningen te transformeren, samen te voegen of via sloop-nieuwbouw te herontwikkelen. Het projectgebied Fazantstraat beslaat 101 woningen. Deze woningen komen in aanmerking voor de aanpak samenvoegen / vergroten omdat deze voldoen aan de kaders voor samenvoegen / vergroten (zoals besloten / vastgelegd in het werkprogramma NPRZ-wonen 2019-2022). Het gaat hierbij om woningen die kleiner zijn dan 75 m2 die samengevoegd worden waardoor woningen ontstaan die groter zijn dan 85m2 (gebruiksoppervlakte) dan wel worden vergroot met minimaal 20 m2 gebruiksoppervlakte. Deze woningen worden ook verbeterd en verduurzaamd. Na het uitvoeren van bovenstaande werkzaamheden worden de woningen verkocht aan eigenaren met een zelfbewoningsplicht. Er wordt in de komende jaren nog gericht aangekocht. Belangrijk is dat er voor de particuliere eigenaren in de Fazantstraat nog gebruik gemaakt kan worden van de “Subsidieregeling samenvoegen en vergroten van woningen Rotterdam Zuid 2019/1 die in de vergadering van 15 november 2022 door het college van BenW is vastgesteld.					
Gebied						Charlois
Planning	2023	tot	2030		Fase	Uitvoering
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	17.505	0	0	17.505		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In 2025 is de eerste fase van de aanpak van de woningen in uitvoering gaan. De vergunning voor het eerste portiek (10 woningen) is verleend en de vergunningaanvraag voor de tweede portiek (7 woningen) is opgestart. Van de 17 woningen zullen 4 woningen worden samengevoegd, 12 woningen uitgebouwd en één woning wordt opgeknapt.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De lagere uitgaven in 2025 ten opzichte van de begroting worden veroorzaakt doordat veel tijd geïnvesteerd is in de voorbereiding vanwege de complexiteit van de opgave. Daardoor is de uitvoering van de werkzaamheden aan de woningen vertraagd. De resterende middelen zullen gebruikt worden om het beschreven projectdoel te behalen.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

Riederkop		707	407	300	300	0	0

Bestemmingsreserve NPRZ	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
Riederkop	707	407	300	300	0	0
Algemene informatie						
Project omschrijving	De Riederkop en het Riederplein vormen samen een belangrijke strategische bouwsteen in de aanpak ‘Hand-in-Hand’. Met dit project wordt door fysieke ingrepen de woonkwaliteit en leefbaarheid in de omgeving van Riederkop en Riederplein verbeterd. De bijdrage wordt gebruikt voor de planvoorbereidingskosten. Om het plan van aanpak op een laagdrempelige manier toegankelijk te maken voor het publiek wordt gedacht aan een ‘open werkplaats’ in de buurt waar bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden in gesprek kunnen met de Alliantie Hand in Hand en medewerkers van de gemeente Rotterdam over de plannen voor de toekomst.					
Gebied						Feijenoord
Planning	2021	tot	2026		Fase	Uitvoering

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	707	0	0	707		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In 2025 is een Nota van Uitgangspunten opgesteld voor de Riederkop. Deze wordt in 2026 vastgesteld door College van B&W. Hierbij worden de stappen gevolgd zoals beschreven in het besluitvormingsmodel Ruimtelijke Ontwikkeling. De werkzaamheden die in de verdiepingsfase zijn voorzien zijn later opgestart, onder meer vanwege een gebrek aan personele capaciteit en onrust op de Boulevard Zuid. Dit heeft geen consequenties voor de realisatie. De verdiepingsfase wordt in 2026 afgerond, waarmee de projectdoelstellingen zijn bereikt.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	N.v.t.					
Bedrag herbestemming	N.v.t.					
Toelichting herbestemming	N.v.t.					

NPRZ Proceskosten buitenruimte programma	1.000	153	200	129	-71	717

Bestemmingsreserve NPRZ	**Budget NPRZ**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ Proceskosten buitenruimte programma	1.000	153	200	129	-71	717
Algemene informatie						
Project omschrijving	Binnen het coalitieakkoord 2023-2026 “Een Stad” is de aanpak van de woonomgeving als onderdeel van het programma bestaande stad opgenomen. Daarom is binnen de uitwerking van het uitvoeringsplan NPRZ 2023-2027 een buitenruimte programma opgenomen. Voor de periode van 2023 – 2027 is een nieuwe uitvoeringsagenda NPRZ Buitenruimte opgesteld waarin de projecten, uitvoeringslijnen en doelstellingen geborgd zijn. Een compact programmateam legt verantwoording af over de kwaliteit, financiën, planning en voortgang. Over de geselecteerde projecten moet worden gerapporteerd over de realisatie, planning en financiën.					
Gebied	Zuid					
Planning	2024	tot	2030		Fase	Uitvoering
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	1.000	0	0	1.000		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In 2025 is verder gewerkt aan het NPRZ-programma Buitenruimte. De realisatie heeft betrekking op monitoring en voortgang en uitvoering van het buitenruimte-programma. Verder is er extra projectmanagement ingezet op de grotere bewonersinitiatieven. In 2025 is er een evaluatiesessie geweest van het programma. De uitkomsten hiervan zullen meegenomen worden bij nieuwe aanvragen die binnen het programma passen.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De lagere uitgaven ten opzichte van de begroting worden veroorzaakt door de reorganisatie binnen het programma. Zo zijn er minder voortgangsoverleggen met het gehele programmateam.					
Bedrag herbestemming	N.v.t.					
Toelichting herbestemming	N.v.t.					

NPRZ Wijkakkoorden en Bewonersinitiatieven	750	109	165	32	-133	609

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bestemmingsreserve NPRZ	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ Wijkakkoorden en Bewonersinitiatieven	750	109	165	32	-133	609
Algemene informatie						
Project omschrijving	Binnen het coalitieakkoord 2023-2026 “Een Stad” is de aanpak van de woonomgeving een belangrijk onderdeel van het programma bestaande stad. Daarom is binnen de uitwerking van het uitvoeringsplan NPRZ 2023-2027 een buitenruimte programma opgesteld. Het doel van het project wijkakkoorden en bewonersinitiatieven is om de buitenruimte in de focuswijken (Bloemhof, Afrikaanderwijk, Feijenoord, Hillesluis, Carnisse, Oud Charlois, Tarwewijk en Vreewijk) specifiek van een kwaliteitsimpuls te voorzien. Gericht op een groene buitenruimte die uitnodigt voor spelen, sporten, bewegen en ontmoeten. Het streven is dat Rotterdammers op Zuid worden gestimuleerd om zich in te zetten voor verbetering van de openbare ruimte om hen heen. Dit kan door het aandragen van acties voor de openbare ruimte via de wijkraad en de wijkakkoorden of door het starten van een bewonersinitiatief.					
Gebied						Zuid
Planning	2024	tot	2026		Fase	Uitvoering
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	750	0	0	750		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In 2025 is bijgedragen aan enkele bewonersinitiatieven in de buitenruimte. Te denken valt aan de bloembollenactie in Vreewijk.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Het verschil tussen realisatie en begroting is te verklaren doordat er minder bewonersinitiatieven zijn gerealiseerd dan verwacht. Het restantbudget zal gebruikt worden om het projectdoel te behalen.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.
NPRZ - Quickwins uitvoeringslijn 2	400	159	-66	112	178	129

Bestemmingsreserve NPRZ	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ - Quickwins uitvoeringslijn 2	400	159	-66	112	178	129
Algemene informatie						
Project omschrijving	Binnen het coalitieakkoord 2023-2026 “Een Stad” is de aanpak van de woonomgeving een belangrijk onderdeel van het programma bestaande stad. Daarom is binnen de uitwerking van het uitvoeringsplan NPRZ 2023-2027 een buitenruimte programma opgesteld. Het doel van het project quickwins uitvoeringslijn 2 is om de buitenruimte in de focuswijken: Afrikaanderwijk, Feijenoord, Bloemhof, Hillesluis, Carnisse, Oud Charlois, Tarwewijk, Vreewijk aantrekkelijk te maken door kleine ingrepen te doen ter vergroening van stadsstraten, extra sport- en spelvoorzieningen aan te brengen, ontmoetingsplekken in te richten of de oversteekbaarheid van bijvoorbeeld de stadsboulevards veiliger te maken. In samenspraak met de wijkmanagers wordt een prioriteitsvolgorde opgesteld van de projecten die voor een bijdrage in aanmerking komen.					
Gebied						Zuid
Planning	2024	tot	2027		Fase	Uitvoering
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	400	0	0	400		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In 2025 is bijgedragen aan diverse initiatieven in de buitenruimte die een extra zetje nodig hebben om door te gaan. Te denken valt aan de opwaardering van de sportplek aan het Balkon aan de Maas en het aanbrengen van speelobjecten in het Hefpark.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De hogere uitgaven dan begroot worden veroorzaakt doordat met het oude programma Quickwins is gestopt en projecten onder het nieuwe programma zijn doorgegaan. De hogere uitgaven passen binnen de totale begrotingsruimte.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

NPRZ Steenvlinder	810	0	810	0	-810	810

Bestemmingsreserve NPRZ	**Budget NPRZ**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Bestaande stad	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**
NPRZ Steenvlinder	810	0	810	0	-810	810
Algemene informatie						
Project omschrijving	Binnen de Regiodeal Rotterdam Zuid 2019-2022 is grondige aanpak van de particuliere voorraad als onderdeel van het totale werkprogramma NPRZ-wonen opgenomen. Als uitwerking van dit onderdeel van de Regiodeal en het werkprogramma NPRZ – Wonen 2019-2022 is het project Steenvlinder opgenomen. Sinds 2021 werkt de gemeente samen met Steenvlinder bv. aan de vergroting danwel samenvoeging en verduurzaming van woningen aan de Frans Bekkerstraat. De samenwerkingsovereenkomst is in 2024 aangepast vanwege veranderende marktomstandigheden. De ambitie is dat Steenvlinder maximaal 50 woningen verwerft en transformeert aan de Frans Bekkerstraat en de hoofdentrees van de portieken verbeterd.					
Gebied						Zuid
Planning	2024	tot	2027		Fase	Uitvoering
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	810	0	0	810		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Eind 2025 zijn in totaal 28 woningen verworven en is de overdracht van 2 gemeentelijke woningen in gang gezet. Daarnaast zijn in 2025 de voorbereidende werkzaamheden voor de daadwerkelijke woningaanpak uitgevoerd en zijn de zittende huurders uitverhuisd.Tevens is najaar 2025 de omgevingsvergunning verstrekt voor de transformatie van 23 woningen naar 16 kluswoningen en is in december 2025 gestart met de uitvoering van de woning- en portiekenaanpak.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	In 2025 zijn er geen uitgaven gedaan terwijl er wel uitgaven begroot waren. Dit komt doordat Steenvlinder vooral bezig is geweest met de voorbereiding van de aankoop van nog 2 woningen (nu in het bezit van de gemeente) en de uitvoering (verbouwingen) van 30 woningen. In 2024 is een allonge afgesloten waarmee de projectduur is verlengd naar 2030.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

Totaal	**138.984**	**75.422**	**24.837**	**16.471**	**-8.366**	**47.091**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Bestemmingsreserve Energietransitie

Bestemmingsreserve Energietransitiebudget

De bestemmingsreserve Energietransitiebudget wordt gebruikt als dekking voor projecten die bijdragen aan de gemeentelijke doelstellingen voor een duurzaam, energiezuinig Rotterdam, met een betere luchtkwaliteit met alle ruimte voor innovaties.

Energietransitiebudget (ETB)

Het Energietransitiebudget (ETB) is eind 2022 beëindigd. Er is € 68,2 mln beschikbaar gesteld voor projecten die een bijdrage leveren aan de energietransitie. De projecten zijn vastgelegd in het Uitvoeringsplan Energietransitie 2020-2022.

In het kader van schone energie is onder meer een bijdrage geleverd aan het vergroten van zonne energie in de stad en zijn er subsidies verstrekt ten behoeve van innovatie versnelling in Smart Energy Systems. In het kader van lokale duurzame initiatieven is o.m. gestimuleerd om lokale energiecoöperaties op te richten en zijn energiecoaches ingezet om de energiearmoede te bestrijden.

Rondom de haven en industrie zijn bijdragen geleverd aan de verduurzaming van bedrijventerreinen, walstroomvoorzieningen gerealiseerd en energievouchers voor ondernemers uitgegeven.

Voor het thema gebouwde omgeving is onder meer een bijdrage geleverd aan het verduurzamen van VvE’s, vooral gericht op de kleinere mindere draagkrachtige VvE’s, als ook energiebespaarpakketten (energievouchers) voor huurders afgegeven.

Diverse verkeersexperimenten Schone Lucht zijn uitgevoerd, een bijdrage is geleverd aan het programma Zero Emissie Stadslogistiek (ZES) en er is o.a. geïnvesteerd in laadinfrastructuur allen ter bevordering van emissieloze mobiliteit.

Voor het creëren van een nieuwe economie die samenhangt met de energietransitie en verduurzaming leveren wij onder meer een bijdrage aan het MKB voor innovaties en zijn diverse maatregelen rondom circulariteit genomen.

Duurzaamheidstransitiebudget (DTB)

Als opvolger van het Energietransitiebudget kan het Duurzaamheidstransitiebudget (DTB) worden gezien welke in januari 2023 is gestart. De successen en lessen voortkomend uit een door Concern Auditing uitgevoerde audit zijn verwerkt in de organisatie van het DTB-proces. Specifiek betreft dit een betere borging van de adviezen van de Adviescommissie evenals het beter inrichten van de monitoring op de voortgang en behaalde resultaten.

Voor de periode 2023 tot en met 2026 is vanuit het Coalitieakkoord € 100 mln beschikbaar gesteld voor het DTB. Van enkele ETB-projecten lopen er kosten door (kapitaallasten, subsidieregeling en langlopende verplichtingen). Hiernaast valt er budget vrij uit het ETB wat terugvalt in de bestemmingsreserve van het DTB.

Projecten Bestemmingsreserve Energietransitiebudget

Hieronder wordt per project inzicht gegeven in de projectomschrijving, de inhoudelijke toelichting op hetgeen in 2025 is gerealiseerd en een financiële toelichting op het verschil tussen de begroting en realisatie.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bestemmingsreserve ET	Budget ET	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Energietransitie	**20.890**	**15.493**	**3.234**	**2.206**	**-1.028**	**3.191**
ET - Programmatische aanpak Smart Energy Systems (incl M4H)	3.547	3.134	100	57	-43	356

Bestemmingsreserve ET	Budget ET	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Energietransitie	**20.890**	**15.493**	**3.234**	**2.206**	**-1.028**	**3.191**
ET - Programmatische aanpak Smart Energy Systems (incl M4H)	3.547	3.134	100	57	-43	356
Algemene informatie						
Project omschrijving	Het programma Smart Energy Systems is erop gericht om de ontwikkeling van innovaties op het gebied van de energietransitie en slimme energiesystemen te versnellen (diensten, producten, samenwerkings- en financieringsmodellen, sociaal-participatieve modellen). Het programma scout kansrijke innovaties met potentiële impact op de Rotterdamse energietransitie en innovatieve economische clustervorming en werkgelegenheid. Het programma beoogt de ontwikkeling van innovaties naar commercieel aantrekkelijke toepassingen te versnellen. Het programma richt zich op ondersteuning van private partijen in de fase tot een investeringsbeslissing en zet in op het versnellen van investeringen in schaalbare en/ of repliceerbare oplossingen. Het gaat om een brede range van energie innovaties. Zoals technische innovatie op het gebied van software en diensten op het gebied van het Internet of Energy (IoE), op het gebied van opslag, waterstof, opwek en energiebesparing en andere energietechnieken. Ook financieel-organisatorische, governance en sociaal-participatieve innovatie passen binnen de scope van het programma. Het SES-programma faciliteert geselecteerde innovaties en ondernemers om versneld te komen tot investeringen. Dit doet het programma door de inzet van de (innovatie)subsidie Smart Energy Systems, maar ook door de inzet van netwerk en kennis. Daarnaast wil het programma de lessen uit de innovatieprojecten benutten en vertalen naar beleid, regelgeving en ander instrumentarium gericht op het realiseren van de doelstellingen op het gebied van klimaat en energie.					
Gebied						Rotterdam
Planning	2019	tot			Fase	Uitvoering
Dekking	ET	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	3.547	0	220	3.767		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Een aantal SES innovatieprojecten, die door het vorige College tussen 2020 en 2022 zijn ondersteund lopen nog. In 2025 zijn weer een aantal projecten afgerond. Verschillende ondernemers werken aan volgende stappen gericht op toepassing en opschaling van de innovaties.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)						N.v.t.
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

ET - Verkeersexperimenten schone lucht	4.000	2.882	0	2	2	1.116

Bestemmingsreserve ET	Budget ET	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Energietransitie	**20.890**	**15.493**	**3.234**	**2.206**	**-1.028**	**3.191**
ET - Verkeersexperimenten	4.000	2.882	0	2	2	1.116

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

schone lucht						
Algemene informatie						
Project omschrijving	In de Rotterdamse MobiliteitsAanpak RMA en de Koersnota Schone Lucht is afgesproken dat er een verkeersaanpak wordt uitgevoerd om de knelpunten luchtkwaliteit aan te pakken. Deze aanpak moet bijdragen aan de drie hoofdopgaven van de RMA: faciliteren van groei van de stad, bevorderen van de mobiliteitstransitie en schonere lucht. Het experiment is gestart in juni 2020 waarbij zowel op Rotterdam Noord als Zuid een aantal wegvakken tijdelijk zijn afgezet. De effecten van de maatregelen worden in kaart gebracht en op basis daarvan worden de verdere ingrepen uitgewerkt. De experimenten maken deel uit van de afspraken met het Rijk over de verbetering van de luchtkwaliteit in Rotterdam, waarvoor we een rijkssubsidie van € 6,5 mln heeft ontvangen.					
Gebied						Rotterdam
Planning	1-1-2019	tot			Fase	Uitvoering
Dekking	ET	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	4.000	0	4.000	8.000		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Onder het project vallen diverse deelprojecten; - Afsluiting rechterrijstrook Maastunnelcorridor,- Doorrijdhoogte verbod Maastunnel,- IP Rochussenstraat West,- Herinrichting kruising Pleinweg-Wolphaertsbocht,Het experiment met de rijstrookafsluiting is inmiddels definitief toegepast; de rechterrijstrook is definitief gesloten (verkeersbesluit is onherroepelijk). Langs de route zijn Automatic Number Plate Recognision camera's (ANPR camera's) geplaatst om te ondersteunen in de handhaving op dit verbod. De camera's worden gevoed door een tijdelijke accu, wat vervangen moet worden naar een definitieve voeding (vanuit Stedin/op het elektranetwerk). Door de afsluiting van de rechterrijstrook is het sluipverkeer op 2 punten toegenomen; Pleinweg en Snellinckstraat. Dit is onwenselijk want het zorgt voor veel overlast bij de omwonenden en een slechte doorstroming van het verkeer. Op beide locaties wordt gezocht naar een maatwerkoplossing voor de verkeerssituatie. De Maastunnel moet wekelijks 40-60x dicht doordat een voertuig hoger dan 4,0 meter wil doorrijden. Wanneer dit gedetecteerd wordt, sluit de tunnel en moet het voertuig keren. Dit zorgt voor overlast bij de omwonenden en voor oponthoud. Om dit te voorkomen is de doorrijdhoogte verlaagd naar 3,9 meter (verkeersbesluit is gepubliceerd). De maatregel zal 04 maart 2025 inwerkingtreden. Dit wordt bekend gemaakt met een communicatiecampagne. Daarnaast worden de borden aangepast op 3,9 meter. Voor de Rochussenstraat wordt vanuit het project een bijdrage gedaan aan de herinrichting, waar ook onder andere de geplande vervanging van de riolering onderdeel uit maakt. Voor de herinrichting van de kruising Pleinweg-Wolphaertsbocht wordt aan een ontwerp gewerkt dat dit jaar zal worden afgestemd met de omgeving en definitief moet worden vastgesteld, zodat uitvoering in 2026 kan plaatsvinden.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)						Klein verschil voor afronding
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

ET - Ombouw openbare verlichting naar LED	8.350	6.204	2.146	2.146	0	0

Bestemmingsreserve ET	**Budget ET**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Energietransitie	**20.890**	**15.493**	**3.234**	**2.206**	**-1.028**	**3.191**
ET - Ombouw openbare verlichting naar LED	8.350	6.204	2.146	2.146	0	0
Algemene informatie						
Project omschrijving	De openbare verlichting bestaat in Rotterdam uit 106.900 armaturen (lampen). Deze verlichting verbruikt op jaarbasis € 22,7 mln kWh. Dit energieverbruik komt overeen met het gemiddelde verbruik van 7.500 huishoudens. Van de huidige verlichting is pas 15% in led uitgevoerd en alleen de verlichting van hoofd-en verzamelwegen wordt in de nachtelijke uren gedimd. De ombouw naar led ‘volgde’ tot nu toe het jaarlijkse vervangingsprogramma van de verlichting. Hierbij wordt nu 3%-4% aan armaturen vervangen. In dit tempo zou het nog 25 tot 30 jaar duren voordat					

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	alle verlichting is vervangen door led. Met dit project versnellen we dit naar 6 jaar. In april 2020 is gestart met het vervangen van de armaturen in het gebied Prins Alexander. Planning is dat er jaarlijks 15.000 armaturen worden vervangen. Als het gehele areaal is omgebouwd naar led, inclusief een dimregime, dan wordt ten opzichte van het huidige verbruik circa 30% energie bespaard. Dit is € 6,8 mln kWh die niet hoeft te worden opgewekt. Dit komt neer op het elektriciteitsverbruik van 2.270 huishoudens.
Gebied	
Planning	tot Fase Uitvoering
Dekking	ET Gemeente (overig) Derden Totaal
	8.350 0 0 8.350
Toelichting	
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Het LED-transitieproject loopt van 2020 tot en met 2025. Inmiddels zijn er circa 96.000 armaturen vervangen van het totale areaal van circa 105.000 armaturen. Hier is een verschil met de voorgaande begroting ontstaan door wijzigingen in het areaal waardoor er nog circa 9.000 armaturen, hoofdzakelijk specials, vervangen moeten worden. In 2024 zijn circa 4.500 armaturen vervangen. In 2025 zijn we verdergegaan met het vervangen van de "Oud Rotterdam" armaturen en het vervangen van specials. Door vertraging bij bestekvorming van de specials zal naar verwachting het project doorlopen naar 2026. Middels dit ETB project worden alleen de kapitaallasten gedekt.
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	N.v.t.
Bedrag herbestemming	N.v.t.
Toelichting herbestemming	N.v.t.

ET - Programma Walstroom	1.400	583	750	0	-750	817

Bestemmingsreserve ET	**Budget ET**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Energietransitie	**20.890**	**15.493**	**3.234**	**2.206**	**-1.028**	**3.191**
ET - Programma Walstroom	1.400	583	750	0	-750	817
Algemene informatie						
Project omschrijving	Programma voor de ontwikkeling van walstroom, bestaande uit drie onderdelen: realisatie van concrete walstroom projecten in de stad (Lloydkade en Coolhaven/Aelbrechtskade), een ontwikkelprogramma voor walstroom voor stad en haven i.s.m. met het Havenbedrijf, en het technisch ontwerp en voorbereiding van de aanbesteding van een walstroom installatie voor de cruise terminal aan de Wilhelminakade.					
Gebied						
Planning		tot			Fase	Uitvoering
Dekking	ET	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	1.400	0	0	1.400		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Voortgang & vertraging:De plannen en uitvoering voor walstroom aan de Lloyd & Parkkade zijn om moverende redenen vertraagd en gewijzigd. Onder andere vanwege maatregelen voorgeschreven door International Ship & Port Faclity (ISPS) code (internationale veiligheidsregels) en de nieuwe inzichten van de DHMR (Divisie Havenmeester): • Nieuwe vereisten vanuit ISPS-regelgeving en nautische veiligheidsnormen;• DHMR acht bij nader inzien de Lloydkade ongeschikt voor binnenvaart als gevolg van onvoldoende afmeergelegenheid binnen de norm van 0,50 m;• Advies van DHMR om het gebruik van de Lloydkade opnieuw in bredere context te herzien.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting	Voortgang & vertraging:De plannen en uitvoering voor walstroom aan de Lloyd & Parkkade zijn om moverende redenen vertraagd en gewijzigd. Onder andere vanwege maatregelen voorgeschreven door International Ship & Port					

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

(financieel)	Faclity (ISPS) code (internationale veiligheidsregels) en de nieuwe inzichten van de DHMR (Divisie Havenmeester): • Nieuwe vereisten vanuit ISPS-regelgeving en nautische veiligheidsnormen;• DHMR acht bij nader inzien de Lloydkade ongeschikt voor binnenvaart als gevolg van onvoldoende afmeergelegenheid binnen de norm van 0,50 m;• Advies van DHMR om het gebruik van de Lloydkade opnieuw in bredere context te herzien.
Bedrag herbestemming	67
Toelichting herbestemming	Enkel het geld voor subsidie Parkkade blijft beschikbaar. Restant zal vrijvallen.

ET - Stappenplan Zero Emissie Stadslogistiek (ZES)	3.593	2.690	238	0	-238	903

Bestemmingsreserve ET	**Budget ET**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Energietransitie	**20.890**	**15.493**	**3.234**	**2.206**	**-1.028**	**3.191**
ET - Stappenplan Zero Emissie Stadslogistiek (ZES)	3.593	2.690	238	0	-238	903

Algemene informatie	
Project omschrijving	Met dit meerjarige programma willen we een samenhangend pakket van stimulerende en regulerende maatregelen voor emissievrije stadslogistiek in Rotterdam realiseren. Het programma beschrijft de stappen die we hiervoor tot en met 2025 nemen. Het belangrijkste onderdeel is de invoering van de zero-emissiezone voor stadslogistiek vanaf 2025. De beoogde zone omvat grofweg het gebied binnen de ring van Rotterdam exclusief de bedrijventerreinen. De leefbaarheid (waaronder bereikbaarheid en luchtkwaliteit) staat in dit gebied het meest onder druk en dit gebied is het meest kansrijk voor slimme logistieke concepten waarmee het aantal transportritten gereduceerd kunnen worden. De invoering van een zero-emissiezone in Rotterdam (en in andere steden) biedt de (logistieke) ondernemers een gelijkwaardig speelveld en een stok achter de deur om versneld te verduurzamen en een inhaalslag te maken t.o.v. andere sectoren die al veel verder zijn. De middelen worden ingezet om samen met een representatieve afspiegeling van de logistieke sector de zero-emissiezone verder in te richten. De meeste grote bedrijven hebben voldoende investeringsruimte om zelf de overstap naar emissievrij transport te kunnen maken. Deze bedrijven hebben vooral zo snel mogelijk duidelijkheid nodig over de zero-emissiezone. Extra aandacht is er voor stimuleringsmaatregelen voor het lokale MKB. Voor het MKB is de stap naar emissievrij transport door o.a. de hoge aanschafkosten nog moeilijk. De intentie is om eind 2020 met de logistieke sector een convenant te ondertekenen. Hierin zijn afspraken vastgelegd over de geografische afbakening en toegangseisen van de zeroemissiezone voor stadslogistiek in 2025 en is ook benodigd flankerend beleid opgenomen.
Gebied	Rotterdam

Planning	2020	tot	2030		Fase	Uitvoering
Dekking	Energietransitie	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	3.593	0	0	3.593		

Toelichting	
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Op 1 januari 2025 heeft Rotterdam samen met dertien andere gemeenten een zero-emissiezone ingevoerd voor bestel- en vrachtauto's, als resultaat van samenwerking tussen gemeenten, brancheorganisaties en het Rijk. In de komende jaren zullen naar verwachting nog meer gemeenten volgen. De invoering gebeurt gefaseerd: eerst worden de meest vervuilende voertuigen geweerd, daarna volgen jaarlijks nieuwe voertuiggroepen. Dit geeft ondernemers duidelijkheid en tijd om over te stappen op uitstootvrij vervoer.De maatregel heeft al zichtbaar effect: het aandeel uitstootvrije ritten neemt toe, terwijl vervuilende voertuigen sneller verdwijnen. De naleving is hoog en groeit, en de invoering verloopt zonder grote problemen. Ondernemers met vragen kunnen terecht bij gemeentelijke loketten voor ondersteuning.
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Uiteindelijk is ervoor gekozen om de kosten met DTB budget te financieren.
Bedrag herbestemming	N.v.t.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting herbestemming						N.v.t.
Totaal	**20.890**	**15.493**	**3.234**	**2.206**	**-1.028**	**3.191**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Bestemmingsreserve Duurzaamheidstransitiebudget (DTB)

Bestemmingsreserve Duurzaamheidstransitiebudget

Duurzaamheidstransitiebudget (DTB)
Als opvolger van het Energietransitiebudget kan het Duurzaamheidstransitiebudget (DTB) worden gezien welke in januari 2023 is gestart. De successen en lessen voortkomend uit een door Concern Auditing uitgevoerde audit zijn verwerkt in de organisatie van het DTB-proces. Specifiek betreft dit een betere borging van de adviezen van de Adviescommissie evenals het beter inrichten van de monitoring op de voortgang en behaalde resultaten.

Voor de periode 2023 tot en met 2026 is vanuit het Coalitieakkoord €100 miljoen beschikbaar gesteld voor het DTB. Van enkele ETB-projecten lopen er kosten door (kapitaallasten, subsidieregeling en langlopende verplichtingen). Hiernaast valt er budget vrij uit het ETB wat terugvalt in de bestemmingsreserve van het DTB.

Projecten Bestemmingsreserve Duurzaamheidstransitiebudget

Hieronder wordt per project inzicht gegeven in de projectomschrijving, de inhoudelijke toelichting op hetgeen in 2025 is gerealiseerd.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bestemmingsreserve DTB	Budget DTB	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Duurzaamheidstransitiebudget	**84.184**	**25.439**	**23.940**	**19.295**	**-4.646**	**39.449**
Rotterdams Burgerberaad	1.800	621	530	310	-220	870

Bestemmingsreserve DTB	Budget DTB	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Duurzaamheidstransitiebudget	**84.184**	**25.439**	**23.940**	**19.295**	**-4.646**	**39.449**
Rotterdams Burgerberaad	1.800	621	530	310	-220	870
Algemene informatie						
Project omschrijving	Het organiseren van een Rotterdams Burgerberaad voor het klimaat: een gelote groep van ongeveer 130 Rotterdammers wordt gevraagd welke klimaatmaatregelen zij voorstellen om de klimaatdoelen voor 2030 te realiseren. Zij gaan met elkaar leren over het onderwerp klimaat, voorstellen bedenken en met elkaar stemmen over welke voorstellen zij in wil dienen bij de gemeenteraad. In het najaar van 2024 worden de voorstellen aangeboden aan de raad. De start van de uitvoering van de plannen is voorzien in 2025.					
Gebied						
Planning	2023	tot			Fase	Uitvoering
Dekking	Duurzaamheidstransitiebudget	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	1.800	0	0	1.800		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Uitvoering van de 10+3 burgerberaadadviezen, waarvan voor 9 adviezen een budget staat. Hiervan is in 2025 een deel besteed aan een onderzoek naar duurzamer gebruik van restromen in de haven, circulaire initiatieven en een pilot voor zwerfafval. Verder is er uit projectbudget geld besteed aan uren voor de projectleider, communicatiemiddelen en de monitorgroep van het burgerberaad.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Een aantal projecten die in 2025 zouden starten zijn in Q1 van 2026 gestart, later dan verwacht. Hierdoor zijn er minder kosten gemaakt dan verwacht.					
Bedrag herbestemming						55
Toelichting herbestemming						Uren worden op een andere manier gefinancierd.

Rotterdam Circulair	18.678	8.209	4.990	4.747	-243	5.723

Bestemmingsreserve DTB	Budget DTB	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Duurzaamheidstransitiebudget	**84.184**	**25.439**	**23.940**	**19.295**	**-4.646**	**39.449**
Rotterdam Circulair	18.678	8.209	4.990	4.747	-243	5.723
Algemene informatie						
Project omschrijving	Het coalitieakkoord stelt dat het programma Rotterdam Circulair wordt voortgezet. Hiervoor heeft het College structureel budget toegekend voor het behoud- en de inzet van personeel. Incidenteel budget, afkomstig uit het DTB, is nodig voor de uitvoering van activiteiten binnen het huidige en vervolgprogramma.Het vervolgprogramma zet in op het vergroten van onze impact door activiteiten uit te voeren binnen een zestal impactvolle agenda's:1) Bouwen; Gebiedsontwikkeling, gebouwen en openbare ruimte;2) Organische stromen; GFT, organische stromen in de buitenruimte en uit de industrie;3) Consumptie; Focus op een aantal impactvolle stromen waaronder; Textiel, voedsel en plastics;4) Opdrachtgeverschap en inkoop; We geven het goede voorbeeld en stimuleren circulaire innovatie in de markt;5) Ondernemerschap; In de Stad en Haven;6) Rotterdammers en de wijken; dichtbij, inclusief en vanuit de energie in de wijken.Bovenstaande agenda's schetsen de breedte van de circulaire opgave. Het is een opgave die meerdere maatschappelijke opgaves raakt en als gevolg verbinding heeft met meerdere bestuurlijke portefeuilles.					

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Gebied						
Planning	2023	tot			Fase	Uitvoering
Dekking	Duurzaamheidstransitiebudget	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	18.678	0	0	18.678		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In oktober 2023 is het programmaplan 2023 - 2026 Samen in actie voor een circulaire stad vastgesteld door het college. We werken aan minder, beter, langer en opnieuw gebruik van grondstoffen. Voorbeelden van projecten uit het programmaplan: • De ontwikkeling van een dashboard om de voortgang in circulair werken in de bouw te meten en monitoren. • We geven het goede voorbeeld door te sturen op lagere milieu-impact van de spullen die we inkopen. • Schoon inzamelen van bladafval waar bokashi mee gemaakt wordt.• Experimenten om voedselverspilling te voorkomen (programma het Nieuwe Nassen)• Ketensamenwerking rondom textielproductie, -reparatie en -recycling. • Een circulaire subsidieregeling voor circulaire ondernemers. • Bouw van en ontwikkeling van een circulair aanbod voor in de HER. Zie voor meer projecten het programmaplan Rotterdam Circulair 2023 – 2026.De projecten die we uitvoeren zijn een middel om tot nieuwe antwoorden te komen en hordes in de grondstoffentransitie te signaleren. We verbinden het leren van de praktijk met de grotere systeemverandering die nodig is. Met deze aanpak verbreden, verdiepen en verankeren we circulair denken en doen. Oftewel: opschalen naar het nieuwe normaal.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)						Relatief klein verschil
Bedrag herbestemming						668
Toelichting herbestemming	Betreft Restantbudgetten van afgelopen jaren. Na deze vrijval is er nog € 5,055 mln beschikbaar zoals afgesproken.					

Toekomstbestendig MKB Duurzaam ondernemen	3.200	1.435	750	358	-392	1.407

Bestemmingsreserve DTB	**Budget DTB**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Duurzaamheidstransitiebudget	**84.184**	**25.439**	**23.940**	**19.295**	**-4.646**	**39.449**
Toekomstbestendig MKB Duurzaam ondernemen	3.200	1.435	750	358	-392	1.407

Algemene informatie						
Project omschrijving	We bieden het MKB met energiescans inzicht in de meest effectieve aanpassingen om hun energierekening te verlagen, praktische hulp bij de uitvoering van kleine maatregelen en subsidies om verduurzaming van hun pand en/of bedrijventerrein te realiseren. De gemeente geeft hier invulling aan door Energiescans voor alle Mkb'ers aan te bieden. Met deze regeling worden ondernemers op praktische wijze ontzorgd met advies over energiebesparende maatregelen, zoals het beter inregelen van installaties, het aanbrengen van isolatie of de aanschaf van zonnepanelen en de aanvraag van subsidies. We bereiken de ondernemers door de succesvolle aanpak op bedrijventerreinen voort te zetten, door winkelgebieden te bezoeken en door alle individuele MKB- ondernemers gebruik te kunnen laten maken van een Energievoucher. Per jaar kunnen er ruim 500 ondernemers gebruik maken van een energie-voucher en kan de aanpak voor de detailhandel worden uitgebreid met 230 ondernemers per jaar.					
Gebied						
Planning	2023	tot			Fase	Uitvoering
Dekking	Duurzaamheidstransitiebudget	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	3.200	0	0	3.200		
Toelichting						

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Vanwege het succes van de Klus en Coach aanpak voor de detailhandel is in 2025 een nieuwe ronde aanbesteed. Deze is in de zomer gestart en daarmee kunnen weer 350 ondernemers geholpen worden met energie-advies en het nemen van energiebesparende maatregelen. Dit loopt deels door in 2026. Ook voor de Duurzaamheidsvouchers is in 2025 een nieuwe aanbesteding gestart waardoor de regeling in 2026 kan doorlopen. In de afgelopen 4 jaar hebben we bijna 15% van alle Rotterdamse MKB-ers weten te bereiken met energie-advies en bij het nemen van energiebesparende maatregelen.
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Door het uitvoeren van nieuwe aanbestedingen en vertraging hierbij loopt de uitvoering van beide regelingen door in 2026.
Bedrag herbestemming	N.v.t.
Toelichting herbestemming	N.v.t.

Gebiedsgerichte aanpakken isoleren koopwoningen	6.537	1.523	2.507	2.507	0	2.507

Bestemmingsreserve DTB	**Budget DTB**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Duurzaamheidstransitiebudget	**84.184**	**25.439**	**23.940**	**19.295**	**-4.646**	**39.449**
Gebiedsgerichte aanpakken isoleren koopwoningen	6.537	1.523	2.507	2.507	0	2.507

Algemene informatie						
Project omschrijving	We willen als gemeente dat woningen sneller, slimmer en socialer worden geïsoleerd. Hiervoor gaan we twee dingen doen:1) Eigenaren via gebiedsgerichte aanpakken isolatie helpen. In 2023 starten we met drie aanpakken. We willen ongeveer 2.000 woningen bereiken. Focus op gebieden met woningen met relatief veel slechte energie labels (E, F, G), gebieden die niet in de nabije toekomst worden aangesloten op het warmtenet en gebieden waar relatief veel kopers wonen met een smalle beurs.2) Eigenaren in de gebiedsaanpakken en verkenningen aardgasvrij een aanbod doen om hun woning te isoleren om de woningen voor te bereiden op midden- en lage temperatuur oplossingen. In de periode 2023-2026 slaan gemeente Rotterdam, woningeigenaren en externe partijen de handen ineen om 4.000 woningen te verbeteren, waaronder in ieder geval de woningen met een label E, F of G.					
Gebied						
Planning	2023	tot			Fase	Uitvoering
Dekking	Duurzaamheidstransitiebudget	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	6.537	0	0	6.537		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Afgelopen jaar hebben we vorderingen gemaakt met het project. Inmiddels hebben 2385 woningen een isolatiemaatregel genomen. We maken ook gebruik van budget van het Rijk (SPUK NIP). In 9 buurten loopt een gebiedsgerichte aanpak isolatie (de 10de buurt start in februari 2026). Buurten zijn verdeeld over buurten met en zonder aardgasvrij-aanpak.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	N.v.t.					
Bedrag herbestemming	N.v.t.					
Toelichting herbestemming	N.v.t.					

Toekomstbestending MKB Circulair ondernemerschap	3.240	1.278	895	501	-394	1.461

Bestemmingsreserve DTB	**Budget DTB**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Duurzaamheidstransitiebudget	**84.184**	**25.439**	**23.940**	**19.295**	**-4.646**	**39.449**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toekomstbestending MKB Circulair ondernemerschap	3.240	1.278	895	501	-394	1.461
Algemene informatie						
Project omschrijving	De inzet op Circulair Ondernemerschap* is erop gericht om het primaire grondstofverbruik van het Rotterdamse MKB naar beneden te brengen. Tegelijkertijd stimuleren we met deze inzet het draagvlak, de groei en verankering van het circulair ondernemerschap in Rotterdam. Voor MKB-bedrijven levert dit kostenbesparingen op en toegang tot een groeiende markt voor circulaire producten en diensten.Bestaande Mkb'ers bieden we informatie en advies door middel van het circulair loket en sectorspecifieke initiatieven m.b.t. aanpassingen in hun bedrijfsproces. Ook startende circulaire Mkb'ers krijgen zo ondersteuning om hun start mogelijk te maken. Vernieuwend MKB met kansrijke vroege innovaties stimuleren we om hun groei en impact te versnellen.Per jaar dragen we bij 8-16 MKB ondernemers concreet bij aan hun vestiging, ontwikkeling en of groei. Een veelvoud bereiken we met informatie en advies. Daarmee draagt het project bij aan werkgelegenheid maar ook aan een forse verlaging van CO2-uitstoot, luchtvervuiling en overige negatieve milieu-impact. *Onze gemeentelijke inzet sluit aan op Europees en Nationaal beleid voor een klimaatneutraal2050.					
Gebied						
Planning	2023	tot			Fase	Uitvoering
Dekking	Duurzaamheidstransitiebudget	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	3.240	0	0	3.240		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In 2025 zijn circa 350 bedrijven betrokken geweest bij circulaire programma's en activiteiten die vanuit de gemeente mogelijk zijn gemaakt. Via onze betrokkenheid bij, en ondersteuning van, BlueCity hebben we bijgedragen aan het vestigingsklimaat voor circulaire MKB-ers m.b.t. netwerken, pilots en kennisontwikkeling. Daarnaast zijn verschillende MKB- bedrijven met circulaire (vroeg) innovaties ondersteund met subsidie voor hun doorontwikkeling via de voor dat doel ingericht subsidieregeling.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De gemeente heeft subsidie verstrekt aan verschillende innovatieve ondernemers. Vanwege de uitvoeringsplanning van hun werkzaamheden vindt een groot deel daarvan in 2026 plaats. De verstrekte subsidie valt daardoor niet meer ten laste van 2025.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.
Laadinfrastructuur	6.768	3.021	1.400	1.141	-259	2.606

Bestemmingsreserve DTB	**Budget DTB**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Duurzaamheidstransitiebudget	**84.184**	**25.439**	**23.940**	**19.295**	**-4.646**	**39.449**
Laadinfrastructuur	6.768	3.021	1.400	1.141	-259	2.606
Algemene informatie						
Project omschrijving	We zetten met de aanpak Nul emissie mobiliteit in op een versnelde transitie van fossiele naar elektrische aangedreven voertuigen (of indien elektrisch niet mogelijk waterstof). Hier zijn reeds belangrijke resultaten geboekt en dit heeft geleid tot een bovengemiddeld aantal elektrische kilometers binnen de stad Rotterdam.Rotterdam heeft voor 2025, samen met 30 andere gemeenten, een nul emissie zone voor stadslogistiek afgekondigd. Hiermee zal de groei van elektrisch voertuigen voor stadslogistiek ook gaan versnellen. Eerst de lichtere en later de zwaardere voertuigen. Rotterdam maakt onderdeel uit van de NAL-regio G4 (Nationale Aanpak Laadinfrastructuur), waarbij in de bestuursovereenkomst met het Rijk is afgesproken dat we laadinfrastructuur plaatsen voor alle voertuigen en binnenvaart op een manier dat het laden net zo makkelijk is als het laden van de mobiele telefoon.Rotterdam heeft in 2021 in de laadstrategie bepaald dat de groei niet belemmerd mag worden door een gebrek aan laadpunten. Tenslotte, elektrisch rijden is onmogelijk als je je auto niet kan opladen. Dit voorgestelde project is daarmee dan ook rand voorwaardelijk om de transitie naar elektrisch mogelijk te maken voor alle doelgroepen en voertuigtypes.					

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Gebied						Rotterdam
Planning	2023	tot			Fase	Uitvoering
Dekking	Duurzaamheidstransitiebudget	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	6.768	0	0	6.768		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In 2025 zijn 750 reguliere laadpunten bijgeplaatst, hiermee komt het netwerk uit op 7440 reguliere laadpunten op straat. Naast de openbare laadvoorzieningen op straat zijn er nu ook 516 laadpunten in de gemeentelijke parkeergarages.Er zijn in 2025 30 snellaadpunten bijgeplaatst waarmee het totaal op 38 publieke snellaadpunten komt. Hiervan bevinden zich er 22 in stadsgebied (verdeeld over 5 locaties) en 16 in het havengebied (verdeeld over 4 locaties). Tot slot zijn er nog 8 locaties in voorbereiding. Deze zullen naar verwachting in de eerste helft van 2026 gereed en in bedrijf zijn.Het huidige plaatsingcontract voor reguliere palen loopt af en een nieuw contract is in voorbereiding. In september zijn de inkoopdocumenten gepubliceerd.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De adviestrajecten gericht op bedrijven en bedrijfsterreinen bleek minder effectief dan eerder ingeschat. Ook zijn er geen kosten gemaakt om aansluitingen voor te financieren. Dit heeft geleid tot minder kosten.					
Bedrag herbestemming						1500
Toelichting herbestemming						N.v.t.
Toekomstbestendig MKB Groeiversnelling MKB	750	346	200	200	0	204

Bestemmingsreserve DTB	**Budget DTB**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Duurzaamheidstransitiebudget	**84.184**	**25.439**	**23.940**	**19.295**	**-4.646**	**39.449**
Toekomstbestendig MKB Groeiversnelling MKB	750	346	200	200	0	204

Algemene informatie						
Project omschrijving	Wil Rotterdam ook toekomstig economisch rendement, meer bedrijvigheid en nieuwe banen creëren op het terrein van duurzaamheid dan is het stimuleren van alleen verduurzaming niet voldoende. Investeren in vernieuwend ondernemerschap dat zich in de stad ontwikkelt is minimaal net zo belangrijk. Zodat nieuwe oplossingen, bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid, ook uit onze stad vandaan komen. Vanuit economisch perspectief doen we dit op verschillende manieren.Door in te zetten op vier programma's en activiteiten wordt in brede zin geïnvesteerd in het innovatieklimaat van Rotterdam. Daarmee creëren we omstandigheden die de kansen vergroten voor bedrijven om te komen tot nieuwe oplossingen voor CO2-reductie. Door vernieuwend ondernemerschap aan te jagen komt innovatie in verschillende sectoren op gang. Het is noodzakelijk om innovaties binnen het MKB te richten en op te schalen zodat ze op grotere schaal toepasbaar zijn en effect hebben. Het draagt bij aan het brede draagvlak onder ondernemers in de stad en helpt de kleinere bedrijven uit de stad verder in hun groei. Het bijbehorende Mkb actieprogramma is in maart 2023 door het college vastgesteld. De uitgaven staan in lijn met dit programma om middels projecten de transitie door te maken naar een optimaal innovatie ecosysteem.					
Gebied						Rotterdam
Planning	2023	tot			Fase	Uitvoering
Dekking	Duurzaamheidstransitiebudget	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	750	0	0	750		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	1. Internationalisering voor Rotterdamse innovatieve MKB bedrijven. Activiteiten/ projecten waarmee Rotterdamse innovatieve MKB bedrijven hun internationaliseringsvraagstukken uitwerken en hun bedrijven internationaal kunnen laten groeien. Het begeleiden van innovatieve MKB bedrijven op handelsmissies naar					

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	het buitenland, in samenwerking met andere organisaties zoals RVO en TechLeap.2. Upstream Festival Rotterdam. Upstream is een jaarlijks netwerkevenement voor innovatieve bedrijven. Het richt zich op het verbinden van ondernemers met talent, investeerders en nieuwe markten. De gemeente wil hierin sterker de connectie leggen met het Rotterdamse innovatieve MKB. 3. Bijdrage leveren aan versnellingsprogramma's voor innovatieve MKB bedrijven, zoals Port XL en de NL top 250.
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	N.v.t.
Bedrag herbestemming	4
Toelichting herbestemming	Klein restantbudget uit voorgaande jaren zal vrijvallen

Smart Energy Systems	5.400	1.565	1.500	1.209	-291	2.626

Bestemmingsreserve DTB	**Budget DTB**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Duurzaamheidstransitiebudget	**84.184**	**25.439**	**23.940**	**19.295**	**-4.646**	**39.449**
Smart Energy Systems	5.400	1.565	1.500	1.209	-291	2.626

Algemene informatie	
Project omschrijving	Het SES-programma is een bestaand innovatieprogramma gericht op het versnellen en faciliteren van de energietransitie. Het programma omvat begin 2023, 27 innovatieprojecten, die samen significante impact en resultaten opleveren voor de Rotterdamse energietransitie (CO2 besparing, MW duurzame opwek) en economie (banen/ fte, investeringen, innovatiekracht). Een divers portfolio met innovaties op systeemniveau (smart systems) en op het gebied van opwek, opslag, distributie/ transport. Het continueren van het Smart Energy Systems programma in 2023-2026 resulteert concreet in 7 – 10 nieuwe innovaties per jaar, dus bovenop de 27 innovaties die begin 2023 al liepen. Over de gehele looptijd (2023 - 2026) betekent dat 28 tot 40 nieuwe innovatieprojecten. De subsidieregeling Smart Energy Systems is een belangrijk instrument om nieuwe innovaties te identificeren, valideren en te selecteren. Het programma Smart Energy Systems fungeert als ingang voor innovatieve ondernemers/ consortia en faciliteert ook met het beschikbaar stellen van netwerk en kennis.
Gebied	Rotterdam

Planning	2023	tot			Fase	Uitvoering
Dekking	Duurzaamheidstransitiebudget	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	5.400	0	0	5.400		

Toelichting	
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In 2025 is het programma uitgebreid met 14 nieuwe innovatieprojecten. Het programma omvat daarmee eind 2025 63 nieuwe innovatieprojecten. Verschillende lopende innovatieprojecten uit eerdere jaren zijn in 2025 succesvol afgerond en maken vervolgstappen met het aantrekken van investeringen en uitbreiding en vestiging in Rotterdam.
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Van sommige subsidies is de vaststelling wat later.
Bedrag herbestemming	N.v.t.
Toelichting herbestemming	N.v.t.

Verduurzaming VVE's	3.420	1.004	990	754	-236	1.662

Bestemmingsreserve DTB	**Budget DTB**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Duurzaamheidstransitiebudget	**84.184**	**25.439**	**23.940**	**19.295**	**-4.646**	**39.449**
Verduurzaming VVE's	3.420	1.004	990	754	-236	1.662

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Algemene informatie						
Project omschrijving	Dit project heeft als doel om VvE's te ondersteunen bij het duurzaam onderhoud en verduurzamen van hun woongebouw (met name thema energie). Dit door uit twee samenhangende faciliteiten: 1. Continuering en doorontwikkeling van VVE-010 als hét VvE loket in Rotterdam en 2. Procesbegeleiding voor VvE's. Alle Rotterdamse VvE's kunnen (ad. 1) bij VVE-010 terecht voor algemene informatie en generiek advies over onderhoud en verduurzaming. Vervolgens (ad. 2) worden VvE's begeleid bij met maken van een duurzaam Meerjarenonderhoudsplan (DMJOP), inclusief de daartoe benodigde besluitvorming binnen de VvE, marktuitvraag en financiering. Zodat er vervolgens daadwerkelijk maatregelen worden genomen. De huidige aanbesteding voor activiteit 2 loopt tot medio 2024. In 2023 wordt gestart met een nieuwe aanbesteding voor de begeleiding van VvE's. Deze is medio 2024 afgerond en is gestart met de nieuwe ronde advisering.					
Gebied						Rotterdam
Planning	2023	tot			Fase	Uitvoering
Dekking	Duurzaamheidstransitiebudget	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	3.420	0	0	3.420		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In 2025 is een gezamenlijke subsidie (ad. 1) vanuit de afdelingen Duurzaamheid en Bouw- en Woningtoezicht verleent aan VVE-010 voor de uitvoering van verschillende activiteiten. Hierbij gaat het onder andere om: loketfunctie; gebiedsgerichte aanpakken; advisering & procesbegeleiding basiskwaliteit en advisering & procesbegeleiding duurzaamheid. Hiermee is geborgd dat alle Rotterdamse VvE's bij VVE-010 terecht kunnen voor algemene informatie en advies over onderhoud en verduurzaming. De subsidieaanvraag voor 2025 door VVE-010 was iets hoger dan verwacht. 2025 was voor VVE-010 een jaar waarin volop is gewerkt een opschaling en social marketing. Daarnaast is medio 2024 de nieuwe aanbesteding voor de begeleiding van VvE's afgerond. Vervolgens is begonnen met de werving van geïnteresseerde VvE's. De aanmeldingen zijn lager dan verwacht. Ook in 2025 bleef dit het geval. Daarnaast zijn in 2025 78 kleine VvE's voorzien van procesbegeleiding verduurzaming of maatwerkbegeleiding.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De kosten voor begeleiding voor VVE's bleven achter, omdat nog weinig VvE's zich voor het traject hebben aangemeld.					
Bedrag herbestemming						645
Toelichting herbestemming						645 zal vrijvallen in het DTB.

Inzet Haven en Industrieel Cluster aanvraag walstroom	3.600	390	1.134	1.056	-78	2.154

Bestemmingsreserve DTB	**Budget DTB**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Duurzaamheidstransitiebudget	**84.184**	**25.439**	**23.940**	**19.295**	**-4.646**	**39.449**
Inzet Haven en Industrieel Cluster aanvraag walstroom	3.600	390	1.134	1.056	-78	2.154
Algemene informatie						
Project omschrijving	Samen met het Havenbedrijf heeft de gemeente haar ambitieuze doelen voor walstroom vastgesteld in de Walstroomstrategie, die in 2020 door de gemeenteraad en de directie van het Havenbedrijf is aangenomen. Walstroom is elektriciteitsvoorziening voor schepen die aangemeerd zijn, zodat ze hun generatoren kunnen uitzetten. Door groene elektriciteit te gebruiken in plaats van fossiele scheepsbrandstof worden emissies van CO2, stikstof, fijnstof en zwavel gereduceerd. Ook wordt er flink minder geluid geproduceerd door schepen aan walstroom, wat in de stad resulteert in minder overlast voor bewoners en dieper in de haven deels in minder overlast, deels in meer geluidsruimte voor bedrijven.Als we inzoomen op de gemeentelijke uitvoering van het walstroomprogramma, dan ligt de focus op de walstroomprojecten die geluid en/of luchtkwaliteit verbeteren voor de bewoners van de gemeente Rotterdam. Het gaat dus om het stimuleren van walstroom voor kades in en dicht bij de stad. Het kan gaan om walstroom voor zeeschepen, maar ook voor binnenvaartschepen of riviercruiseschepen.					

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Gebied						Pendrecht
Planning	2023	tot			Fase	Uitvoering
Dekking	Duurzaamheidstransitiebudget	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
		0	0	0		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In 2025 is goede vooruitgang geboekt met walstroom. De voornaamste uitgaven in 2025 waren subsidies voor haalbaarheidsstudies en voor de aanleg van walstroominstallaties. De realisatie is in lijn met de begroting voor 2025.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Het verschil tussen begroting en realisatie is €78k. Dit verschil is te verklaren doordat er iets minder kosten voor interne uren, onderzoek en analyses en haalbaarheidsstudies zijn gemaakt.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

Duurzame bereikbaarheid haven	300	0	300	133	-167	167

Bestemmingsreserve DTB	**Budget DTB**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Duurzaamheidstransitiebudget	**84.184**	**25.439**	**23.940**	**19.295**	**-4.646**	**39.449**
Duurzame bereikbaarheid haven	300	0	300	133	-167	167

Algemene informatie						
Project omschrijving	De Werkgeversaanpak Duurzame Mobiliteit richt zich op de halvering van de CO2 uitstoot van het werk gerelateerde verkeer - woon-werkverkeer en zakelijk verkeer - in 2030. Dit verkeer betreft globaal de helft van het personenverkeer. Dit vindt plaats door andere mobiliteitskeuzen: (meer) thuiswerken, fiets, OV en bedrijfsvervoer, deelmobiliteit en elektrisch rijden. Het is een vierjarig programma waarin met alle bedrijven in Rotterdam afspraken worden gemaakt.					
Gebied						Rotterdam
Planning	2023	tot			Fase	Uitvoering
Dekking	Duurzaamheidstransitiebudget	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	300	0	0	300		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Het plan van aanpak is opgesteld: een combinatie van carpooling, vanpooling en hopper. Er heeft nadere consultatie van bedrijven in Botlek en Vondelingenplaat plaatsgevonden. De voorstellen zijn positief ontvangen en de bedrijven willen het actief binnen eigen organisatie bevorderen.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Door vertraging zullen bepaalde kosten in 2026 vallen.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

Zero Emissie Stadslogistiek	5.165	956	477	341	-136	3.868

Bestemmingsreserve DTB	**Budget DTB**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Duurzaamheidstransitiebudget	**84.184**	**25.439**	**23.940**	**19.295**	**-4.646**	**39.449**
Zero Emissie Stadslogistiek	5.165	956	477	341	-136	3.868

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Algemene informatie						
Project omschrijving	Het aantal logistieke bewegingen in Rotterdam groeit. Het toenemende aantal bestel- en vrachtwagens dat hiermee gepaard gaat is een grote veroorzaker van CO2 uitstoot en vieze lucht. Sinds 2014 werkt de gemeente Rotterdam vanuit het platform Logistiek 010 samen met ondernemers, bedrijven en kennisinstellingen om de stadslogistiek slimmer en schoner te maken: 1. Minder bestel- en vrachtwagens in de stad door vernieuwende logistieke concepten zoals logistieke hubs of cargobikes.2. Geen uitstoot van schadelijke gassen door elektrisch aangedreven voertuigen.Om dit te bereiken heeft het vorige college van B&W – in samenwerking met de logistieke sector - besloten om op 1 januari 2025 een Zero Emissie Zone voor Stadslogistiek (ZES-zone) in te voeren, zoals vastgelegd in het Convenant ZES. Deze zone omvat grofweg het gebied binnen de ring van Rotterdam exclusief de aanliggende bedrijventerreinen. Vanaf 2025 moeten alle nieuwe zakelijke bestel- en vrachtwagens in deze ZES-zone uitstootvrij zijn. Uiterlijk in 2030 mogen er helemaal geen zakelijke bestelen vrachtwagens met brandstofmotor meer de ZES-zone in.					
Gebied					Heindijk, Korendijk, Pendrecht	
Planning	2023	tot			Fase	Uitvoering
Dekking	Duurzaamheidstransitiebudget	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	5.165	0	0	5.165		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Op 1 januari 2025 heeft Rotterdam samen met dertien andere gemeenten een zero-emissiezone ingevoerd voor bestel- en vrachtauto's, als resultaat van samenwerking tussen gemeenten, brancheorganisaties en het Rijk. In de komende jaren zullen naar verwachting nog meer gemeenten volgen. De invoering gebeurt gefaseerd: eerst worden de meest vervuilende voertuigen geweerd, daarna volgen jaarlijks nieuwe voertuiggroepen. Dit geeft ondernemers duidelijkheid en tijd om over te stappen op uitstootvrij vervoer.De maatregel heeft al zichtbaar effect: het aandeel uitstootvrije ritten neemt toe, terwijl vervuilende voertuigen sneller verdwijnen. De naleving is hoog en groeit, en de invoering verloopt zonder grote problemen. Ondernemers met vragen kunnen terecht bij gemeentelijke loketten voor ondersteuning.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)					Externe financieringen	
Bedrag herbestemming						136
Toelichting herbestemming					Restantbudget 2025 zal in ieder geval vrijvallen	
Programma Zon	3.820	1.640	1.090	1.043	-47	1.137

Bestemmingsreserve DTB	**Budget DTB**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Duurzaamheidstransitiebudget	**84.184**	**25.439**	**23.940**	**19.295**	**-4.646**	**39.449**
Programma Zon	3.820	1.640	1.090	1.043	-47	1.137

Algemene informatie						
Project omschrijving	In het coalitieakkoord is de ambitie opgenomen in 2026 3,2 km2 zonnepanelen te realiseren. De gemeentelijke inzet is gericht op het faciliteren van burgers, bedrijven en instellingen bij het wegnemen of verminderen van belemmeringen, kortom het versnellen van de aanleg van zonnepanelen. Wij doen dit door het beschikbaar stellen van informatie/communicatie, advies, begeleiding, onderzoek, monitoring, projectmanagement, kaders, het maken van keuzes, subsidies, het faciliteren van initiatieven en het initiëren van projecten op gemeentelijke objecten en - gronden. Zelf realiseert de gemeente zonnepanelen op de geschikte - en beschikbare daken van haar eigen vastgoed. Deze DTB-aanvraag betreft een intensivering van de gemeentelijke inzet.					
Gebied					Rotterdam	
Planning	2023	tot			Fase	Uitvoering
Dekking	Duurzaamheidstransitiebudget	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	550	0	0	550		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Op basis van de jaarlijkse luchtfoto blijkt dat er in maart 2025 2,2km2 aan zonnepanelen in Rotterdam is opgesteld. Door de aangekondigde afbouw van de salderingsregeling, (onzekerheid) over terugleverkosten, en negatieve landelijke trend voor zonne-energie is de groei sinds maart 2024 minder stevig dan het jaar ervoor. Ondanks deze ontwikkelingen is er een groei gerealiseerd van 0,3 km2. We dragen hierbij bij aan door onze ondersteunende activiteiten via programma Zon. We hebben dit toegepast bij bewoners, bedrijven en instellingen: • Via servicepunt Zon hebben we inmiddels ca. 250 ondernemers geadviseerd•Er zijn ca 25 VvE's geholpen. Daarnaast doen we mee aan de pilot Zonning Pendrecht.• Er zijn ca. 15 scholen geholpen met zonnepanelen.• We zetten actief in om deze partijen te benaderen en ethousiasmeren. Verder passen we dit toe op enkele zon land en water locaties. De volgende stappen zijn gezet: • Zonnepark Schiebroek is geopend• Voorbereidingen zijn getroffen voor de tender van zonnepark Oranjeheuvel.• Het Havenbedrijf heeft een tender uitgevoerd voor het drijvend zonnepark op de slufter. De planning voor realisatie ligt nu op 2027. We blijven hierbij in contact met het Havenbedrijf.We zetten in op zon langs infra door actief mee te doen aan verkenningen die lopen via het programma Opwek van energie op Rijksvastgoed (OER).• Voor OER A15 zitten we in de participatiefase waar momenteel ca. 30 ha grond wordt verkend.• Voor OER A16-A20 ziiten we in verkenningsfase waar ca. 11 hectare grond wordt verkend.We stimuleren het overkappen van parkeerterreinen met zonnepanelen. • Er is een subsidieregeling online. • We hebben daarnaast een ruimtelijke leidraad opgesteld voor initiatiefnemers. • Ook zijn we in de verkenning of we voor ca. 5 MWp zonne-energie aan gemeentelijke parkeerlocaties kunnen gebruiken om het te laten overkappen met zonnepanelen.We ondersteunen coöperatieve daken. • Energie van Rotterdam wordt financieel ondersteund om energiecoöperaties te faciliteren en ondersteunen. • Daarnaast is er een onderzoek en een pilot gestart in Noordereiland hoe VvE-daken gebruikt kunnen worden voor energiecoöperaties.We doen mee aan het onderzoek voor een energiehub (mett eventueel buurtbatterij) in Lloydkwartier.We hebben een subsidieregeling in het leven geroepen voor gebruik van duurzaam geproduceerde zonnepanelen.Verder hebben we ingezet in algemene communicatie door goede voorbeelden onder aandacht te brengen, algemene informatievoorziening ter beschikking te stellen en partijen te enthousiasmeren over zonnepanelen.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De verwachte kosten voor zon op parkeerterreinen kwamen lager uit omdat de voorbereidingen nog niet zijn afgerond. De opdracht voor zon op scholen heeft in 2025 minder gekost. Er is hiervoor een nieuwe opdracht die per 2026 in werking is gegaan, waarbij onder andere de activiteiten voor zon on op scholen vanuit deze opdracht verder worden uitgevoerd. Door de voorbereidingen voor de nieuwe opdracht zijn in 2025 minder kosten gemaakt.					
Bedrag herbestemming						47
Toelichting herbestemming						Restantbudget 2025 zal vrijvallen in het DTB.
Proceskosten	1.123	523	300	242	-58	358

Bestemmingsreserve DTB	**Budget DTB**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Duurzaamheidstransitiebudget	**84.184**	**25.439**	**23.940**	**19.295**	**-4.646**	**39.449**
Proceskosten	1.123	523	300	242	-58	358
Algemene informatie						
Project omschrijving	Binnen de bestemmingsreserve Duurzaamheidstransitiebudget (DTB) is een budget gelabeld voor het organiseren en beheren van de gelden van deze bestemmingsreserve. De werkzaamheden betreffen het beoordelen van ingediende aanvragen voor een bijdrage/subsidie, toekennen, uitbetalen en vaststellen van bijdragen aan projecten, controleren en toezien van de financiële middelen in de bestemmingsreserve, het monitoren van de voortgang in de projecten, het controleren van de in LIAS begrote cijfers, het controleren en goedkeuren van de ingediende onttrekkingen en het vaststellen van vrijvallende middelen bij de projecten. Verdere werkzaamheden betreffen het rapporteren over de bestedingen uit de bestemmingsreserve in het kader van de P&C cyclus (fondsbeheer). Het coördineren van (her)bestemmingsvoorstellen van de vrijgevallen middelen aan het gemeentebestuur.					
Gebied						Rotterdam
Planning	2023	tot			Fase	Uitvoering

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Dekking	Duurzaamheidstransitiebudget	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	1.123	0	0	1.123		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Het proceskostenbudget is bedoeld voor de gemeentelijke coördinatie en het beheer van het Duurzaamheidstransitiebudget. Het budget is voornamelijk ingezet voor intern gemaakte uren van de fondsbeheerder, projectleider en overige afdelingen zoals communicatie.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Er is elk jaar een bedrag opgenomen om eventueel externe deskundigheid in te kunnen schakelen. Dit was in 2025 niet nodig en dus blijft dit geld over.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.
Ontwikkeling aanpak Circulair afdeling Vastgoed	209	104	77	46	-31	59

Bestemmingsreserve DTB	**Budget DTB**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Duurzaamheidstransitiebudget	**84.184**	**25.439**	**23.940**	**19.295**	**-4.646**	**39.449**
Ontwikkeling aanpak Circulair afdeling Vastgoed	209	104	77	46	-31	59
Algemene informatie						
Project omschrijving	Via pilotprojecten in de stad een aanpak ontwikkelen voor opschalen van circulair bouwen en duurzaam beheer van gemeentelijk vastgoed.					
Gebied						Rotterdam
Planning	2023	tot			Fase	Uitvoering
Dekking	Duurzaamheidstransitiebudget	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	209	0	0	209		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Circulaire bouwprincipes zijn opgenomen in een handboek. Dit handboek kan voor toekomstige (nieuw) bouw gebruikt worden.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Klein verschil					
Bedrag herbestemming						59
Toelichting herbestemming						Project is afgerond en daarom zal restant vrijvallen in het DTB.
Thermische energiewinning uit afvalwater - potentie en pilots	1.010	273	390	229	-161	507

Bestemmingsreserve DTB	**Budget DTB**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Duurzaamheidstransitiebudget	**84.184**	**25.439**	**23.940**	**19.295**	**-4.646**	**39.449**
Thermische energiewinning uit afvalwater - potentie en pilots	1.010	273	390	229	-161	507
Algemene informatie						
Project omschrijving	Via concrete pilotprojecten in de stad thermische energiewinning uit afvalwater, ofwel riothermie, realiseren. Naast de kennis die opgebouwd zal worden tijdens dit project wordt ook een concreet product					

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

						geleverd aan de Rotterdammers: CO2-arme en aardgasvrije warmte.
Gebied						Rotterdam
Planning	2023	tot			Fase	Uitvoering
Dekking	Duurzaamheidstransitiebudget	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	1.010	0	0	1.010		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In 2025 is gewerkt aan:- Pilots bij sportbedrijf- pilots bij woningbouwcooperaties- Pilot Dokhaven- Riotool-meetcampagne- Commmunicatie en (kwaliteits) borging					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Vooral door een gebrek aan capaciteit zijn een aantal projecten achtergebleven. Grotendeels zal dit in 2026 alsnog gerealiseerd worden.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

Duurzaamheid IHP Sport	260	0	225	209	-16	51

Bestemmingsreserve DTB	**Budget DTB**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Duurzaamheidstransitiebudget	**84.184**	**25.439**	**23.940**	**19.295**	**-4.646**	**39.449**
Duurzaamheid IHP Sport	260	0	225	209	-16	51
Algemene informatie						
Project omschrijving	Door middel van een pilotproject bij voetbalvereniging Steeds Hooger worden duurzaamheidsmaatregelen in de praktijk gebracht, gemonitord en geëvalueerd, waarmee duurzaamheid in het IHP Sport onderbouwd/verankerd wordt. Dit werkt door in alle komende IHP-projecten (22 clubgebouwen en 9 sporthallen).					
Gebied						
Planning	2023	tot			Fase	Uitvoering
Dekking	Duurzaamheidstransitiebudget	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	260	0	0	260		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In 2025 is zowel het extra duurzame clubgebouw, als het systeem wat warmte opslaat onder het kunstgrasveld bij Erasmuspad (Steeds Hooger) volgens planning opgeleverd. In 2026 worden afspraken gemaakt met de vereniging en het Sportbedrijf wat betreft het gebruik van het clubgebouw en de energiekosten. Ook volgt een evaluatie om de geleerde lessen door te kunnen voeren in de rest van de IHP-projecten.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De kosten voor het evalueren en het maken van afspraken met de vereniging en Sportbedrijf zijn lager uitgevallen dan begroot.					
Bedrag herbestemming						51
Toelichting herbestemming						Project is afgerond en daarom zal restant vrijvallen in het DTB.

Rotterdamse Klimaataanjagers	966	335	308	259	-49	373

Bestemmingsreserve DTB	**Budget DTB**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Duurzaamheidstransitiebudget	**84.184**	**25.439**	**23.940**	**19.295**	**-4.646**	**39.449**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Rotterdamse Klimaataanjagers	966	335	308	259	-49	373
Algemene informatie						
Project omschrijving	Voor de gemeente is het cruciaal om samen te werken met partners in de stad om de klimaatdoelstellingen te halen op korte termijn (deze collegeperiode) en lange termijn (2050 klimaatneutraal). De Klimaataanjagers dragen bij aan het bereiken van de doelstellingen. De aanjagers verzorgen het proces om te komen tot concrete projecten die bijdragen aan de doelen in het kader van duurzaamheid.					
Gebied						
Planning	2023	tot			Fase	Uitvoering
Dekking	Duurzaamheidstransitiebudget	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	966	0	0	966		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De Rotterdamse Klimaataanjagers hebben in 2025 hun inzet voortgezet om de energie- en grondstoffentransitie te versnellen door partijen uit stad, markt en maatschappelijke sectoren te verbinden en concrete initiatieven op gang te brengen. Zij hebben onder meer gewerkt aan het opschalen van de Klimaatacademie, het versterken van samenwerking rond duurzame gebiedsontwikkeling, het activeren van bedrijven en zorginstellingen tot structurele verduurzaming en het mobiliseren van partijen rond zonne-energie, circulaire ketens en kritieke grondstoffen. De gerealiseerde bestedingen zijn ingezet voor deze uitvoeringsgerichte activiteiten en netwerkontwikkeling; eventuele afwijkingen ten opzichte van de begroting hangen samen met het tempo en de fasering van activiteiten gedurende het jaar.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	1 van de klimaaataanjagers was niet het gehele jaar werkzaam.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

Waterstofbudget	3.500	219	1.500	1.058	-442	2.223

Bestemmingsreserve DTB	**Budget DTB**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Duurzaamheidstransitiebudget	**84.184**	**25.439**	**23.940**	**19.295**	**-4.646**	**39.449**
Waterstofbudget	3.500	219	1.500	1.058	-442	2.223
Algemene informatie						
Project omschrijving	Opzetten van een breed waterstofcluster in Rotterdam, dat niet alleen bestaat uit grote industriebedrijven maar ook interessant is voor MKB, maakindustrie en startende bedrijven, en aantrekkelijk voor theoretisch en praktisch geschoolde werknemers. Door zelf ook mee te investeren tonen we onze betrokkenheid als gemeente aan, wat andere partijen (zowel privaat als publiek) meer geneigd maakt om mee te investeren.					
Gebied						
Planning	2023	tot			Fase	Uitvoering
Dekking	Duurzaamheidstransitiebudget	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	3.500	0	0	3.500		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Budget is verdeeld in verschillende maatwerk subsidies welke reeds gestart zijn en de waterstof innovaties subsidie. In 2025 zijn er 7 bedrijven geselecteerd voor de waterstof innovatie subsidie. Het tekort in realisatie heeft meerdere oorzaken. Een maatwerk subsidie welke is uitgesteld en (nog) niet vergeven is. Een tussentijdse rapportage van een subsidie welke niet compleet was. Waardoor een betaling in dec 2025 naar					

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	2026 verschoven moest worden. Als laatste een subsidie welke momenteel op hold staat doordat een voorwaarde voor betaling nog niet behaald is.
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Het tekort in realisatie heeft meerdere oorzaken. Een maatwerk subsidie welke is uitgesteld en (nog) niet vergeven is. Een tussentijdse rapportage van een subsidie welke niet compleet was. waardoor een betaling in dec 2025 naar 2026 verschoven moest worden. Als laatste een subsidie welke momenteel op hold staat doordat een voorwaarde voor betaling nog niet behaald is.
Bedrag herbestemming	N.v.t.
Toelichting herbestemming	N.v.t.

Verduurzaming mobiele werktuigen	2.033	233	850	407	-443	1.393

Bestemmingsreserve DTB	**Budget DTB**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Duurzaamheidstransitiebudget	**84.184**	**25.439**	**23.940**	**19.295**	**-4.646**	**39.449**
Verduurzaming mobiele werktuigen	2.033	233	850	407	-443	1.393
Algemene informatie						
Project omschrijving	Het project richt zich op verduurzaming van mobiele werktuigen, met meer aandacht voor de uitvoeringsfase/ directievoering/ handhaving. Vanuit bestaande relaties en het MKB-convenant gaan we samen optrekken met de markt. We organiseren een aantal pilots, onder andere in het kader van de 7 stadsprojecten (we maken de stad mooi op een mooie manier). Hierbij maken we gebruik van rijkssubsidies om meerkosten te vergoeden. We gaan beleid maken om ook op langere termijn de verduurzaming van mobiele werktuigen te verankeren.					
Gebied						
Planning		tot			Fase	Uitvoering

Dekking	Duurzaamheidstransitiebudget	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	2.033	0	0	2.033		

Toelichting	
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Rotterdam heeft het convenant van Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB) in 2023 ondertekend. Dit convenant richt zich in eerste instantie op de GWW-werken die in opdracht van de gemeente worden uitgevoerd.In 2030 zal een groot deel van alle werktuigen die voor projecten in opdracht van Rotterdam worden ingezet zero-emissie (elektrisch) moeten zijn. Daarnaast wordt in de woning- en utiliteitsbouw ook strengere eisen ten aanzien van emissies gesteld en leiden de stikstofproblematiek en luchtkwaliteitsnormen tot een noodzaak van snelle vervanging van fossiel aangedreven werktuigen. In de inkoopeisen worden steeds meer kleine en middelgrote machines verplicht zero-emissie en de inzet van grotere machines wordt met gunningscriteria gestimuleerd. Het aantal koploperprojecten met (vrijwel) volledig elektrisch materieel wordt uitgebreid en samen met netbeheerder, marktpartijen en andere partijen zoals de RET worden oplossingen voor de laadinfrastructuur ontwikkeld.
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Voor mobiele werktuigen is ca. € 0,5 mln. minder onttrokken aan het DTB. De inzet van emissieloze werktuigen voor het genoemde bedrag heeft grotendeels wel plaatsgevonden. Voor ca. € 0,3 mln. bleek in december 2025 dat bijdragen aan investeringsprojecten via een begrotingsherziening aan de investeringsprojecten moeten worden toegevoegd. Bij de eerste herziening in 2026 zal dat alsnog gebeuren. Er zou € 0,15 mln. toegevoegd worden aan de grondexploitatie Lemairepark. Deze grondexploitatie war pas eind december 2025 geopend. Omdat deze grondexploitatie een positief saldo heeft was het helaas niet mogelijk om direct een bijdrage uit de bestemmingsreserve Duurzaamheidstransitiebudget in de grondexploitatie te boeken.
Bedrag herbestemming	200
Toelichting herbestemming	Onderdeel Lemairepark gaat niet meer door en gereserveerd bedrag kan dus vrijvallen.

Versnellen emissieloze taxivoertuigen	486	86	200	200	0	200

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bestemmingsreserve DTB	Budget DTB	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Duurzaamheidstransitiebudget	**84.184**	**25.439**	**23.940**	**19.295**	**-4.646**	**39.449**
Versnellen emissieloze taxivoertuigen	486	86	200	200	0	200
Algemene informatie						
Project omschrijving	Met behulp van een subsidieregeling circa 400 emissie taxivoertuigen vervangen door emissieloze taxivoertuigen.					
Gebied						
Planning		tot			Fase	Uitvoering
Dekking	Duurzaamheidstransitiebudget	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	486	0	0	486		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De subsidieregeling Zero Emissie Taxi Rotterdam loopt van 2024 tot en met 2026. In 2025 zijn 83 subsidieaanvragen ontvangen, waarvan 80 zijn toegekend. De subsidie bedraagt €4.500 per elektrisch taxivoertuig. In 2025 is €200.000 uit het Duurzaamheidstransitiebudget (DTB) ingezet voor de uitvoering van de regeling, in cofinanciering met SpUk-middelen. Met de toegekende subsidies is bijgedragen aan de verdere verduurzaming van het taxivervoer in Rotterdam en de reductie van lokale emissies.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)						N.v.t.
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.
Energiebank RET	1.800	1.213	587	587	0	0

Bestemmingsreserve DTB	Budget DTB	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Duurzaamheidstransitiebudget	**84.184**	**25.439**	**23.940**	**19.295**	**-4.646**	**39.449**
Energiebank RET	1.800	1.213	587	587	0	0
Algemene informatie						
Project omschrijving	Door het inzetten van een Energiebank wordt middels een batterij via de bovenleiding energie opgeslagen binnen de bestaande elektriciteitsvoorziening voor trams.					
Gebied						
Planning		tot			Fase	Uitvoering
Dekking	Duurzaamheidstransitiebudget	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	1.800	0	0	1.800		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Uitvoering is begin 2025 afgerond. Energiebank is operationeel.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)						N.v.t.
Bedrag herbestemming						N.v.t.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting herbestemming						N.v.t.
Subsidieregeling duurzaam bouwen	3.160	0	150	52	-98	3.108

Bestemmingsreserve DTB	**Budget DTB**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Duurzaamheidstransitiebudget	**84.184**	**25.439**	**23.940**	**19.295**	**-4.646**	**39.449**
Subsidieregeling duurzaam bouwen	3.160	0	150	52	-98	3.108
Algemene informatie						
Project omschrijving	Een subsidieregeling waarmee duurzaam bouwen gestimuleerd wordt. Betreft rond de 120 nieuwbouw sociale huurwoningen tot 2030. Waarbij duurzaamheid integraal wordt meegenomen en het duurzame kwaliteitsniveau ver boven de wettelijke normen ligt.					
Gebied						
Planning		tot			Fase	Uitvoering
Dekking	Duurzaamheidstransitiebudget	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	3.160	0	0	3.160		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In 2025 is de 1e ronde van de subsidiebiobased bouwen uitgewerkt. Hiertoe is in 2025 52k aan organisatiegeld (uren) benut. Oorspronkelijk was er ook voor het jaar 2024 organisatiegeld begroot (€130k), maar dit budget is niet benut door een kleine uitloop (naar 2025) en door kosten te besparen door intern de subsidieregeling op te zetten. Het organisatiegeld voor 2024 komt daardoor grotendeels vrij te vallen in het DTB (€100k) - de resterende €30k is vooruitgeschoven naar 2026. Daarnaast is in 2025 een bedrag ter waarde van €860k aan subsidiegeld toegekend aan drie bouwprojecten, alsook vooruitbetaald. Deze kosten worden boekhoudkundig toegerekend aan het jaar van voltooien van het bouwproject, namelijk 2026 en 2029.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Gedeeltelijk is de realisatie van 2025 lager geweest dan de begroting omdat enkele werkzaamheden voor Q2025 op de planning stonden, maar in Q1 van 2026 pas gerealiseerd worden. Daarnaast zijn enkele kosten bespaard omdat er een interne projectmanager op het project is gegaan, in plaats van dat een externe partij hiervoor ingehuurd is zoals oorspronkelijk het plan was.					
Bedrag herbestemming						100
Toelichting herbestemming	Van de €130k ongebruikte programmagelden uit het jaar 2024, wordt €30k vooruitgeschoven naar volgende jaren (2025 en 2026), en komt de resterende €100k vrij te vallen in het DTB.					

Circolab Maritime	504	30	252	252	0	222

Bestemmingsreserve DTB	**Budget DTB**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Duurzaamheidstransitiebudget	**84.184**	**25.439**	**23.940**	**19.295**	**-4.646**	**39.449**
Circolab Maritime	504	30	252	252	0	222
Algemene informatie						
Project omschrijving	‘’Circolab Maritiem’’ betreft een structurele samenwerking tussen private en publieke actoren om circulaire toepassingen en verduurzaming in de maritieme maakindustrie te versnellen.					
Gebied						
Planning		tot			Fase	Uitvoering
Dekking	Duurzaamheidstransitiebudget	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

	504	0	0	504		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Het Circolab faciliteert ontmoetingen in de maritieme keten met het oog op het delen van de praktische uitdaging van circulariteit. Het project zal kansen en knelpunten inzichtelijk maken en bijdragen aan de planvorming en evt. lobby voor oplossingen. Er zijn 2 sporen om via uitvragen te werken naar verbetering: 1. Het helpen definiëren en oplossen van business cases ism. o.a. Circotrack en relevante instellingen als NMT, kennis- en onderzoeksinstellingen en brancheverenigingen. 2. Het oppakken van gerelateerde topics (uitvragen) van bedrijven waarvoor oplossingen faciliteren via bijeenkomsten met experts; aldus ontstaat een zgn. topical agenda van ontmoetingen (“denk-tank” functie).Inhoudelijk richten de activiteiten zich op duurzaam materiaalgebruik en het reduceren van emissies, afval en materiaalverspilling in de productieketens.üVerdiepende aanpak op minimaal drie onderwerpen middels trajecten waarin bedrijven op financiële en personele wijze participerenü Groei naar minimaal 30 participerende bedrijvenü Inhoudelijke agenda voorzien van een door de sector gedragen ambitie en concrete doelen					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	N.v.t.					
Bedrag herbestemming	N.v.t.					
Toelichting herbestemming	N.v.t.					

Flex scans	600	0	400	300	-100	300

Bestemmingsreserve DTB	**Budget DTB**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Duurzaamheidstransitiebudget	**84.184**	**25.439**	**23.940**	**19.295**	**-4.646**	**39.449**
Flex scans	600	0	400	300	-100	300
Algemene informatie						
Project omschrijving	Dit project heeft als doel om (groepen van) bedrijven of ondernemersverenigingen middels een voucher-regeling te ondersteunen om flexibel met de energievraag om te gaan of om een Energy Hub op te zetten.					
Gebied						
Planning		tot			Fase	Uitvoering
Dekking	Duurzaamheidstransitiebudget	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	600	0	0	600		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Er zijn inmiddels 18 adviesbureaus bij deze voucher-regeling aangesloten. Zij hebben in 2025 samen ruim 80 adviezen opgesteld (een deel is nog in uitvoering). Hiermee wordt ondernemers in Rotterdam perspectief geboden in tijden van netcongestie. Door flexibeler om te gaan met energie kunnen deze bedrijven toch groeien of verduurzamen.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Een deel van de aanvragen uit 2025 is nog in uitvoering. Realisatie vindt pas plaats na oplevering van de rapportage. Het restant van €300k is gereserveerd voor in 2025 aangevraagde Flex Scans.					
Bedrag herbestemming	N.v.t.					
Toelichting herbestemming	N.v.t.					

Verstevigen en opschalen Rotterdamse ETF	1.496	363	353	325	-28	807

Bestemmingsreserve DTB	**Budget DTB**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Duurzaamheidstransitiebudget	**84.184**	**25.439**	**23.940**	**19.295**	**-4.646**	**39.449**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verstevigen en opschalen Rotterdamse ETF	1.496	363	353	325	-28	807
Algemene informatie						
Project omschrijving	Het Rotterdamse Energietransitiefonds (ETF-G) biedt verschillende energietransitieleningen met een laag rentepercentage aan diverse Rotterdamse doelgroepen, waaronder gebouw- en woningeigenaren, verhuurders, VvE's en maatschappelijke organisaties, bij het verduurzamen van gebouwen.					
Gebied						
Planning		tot			Fase	Uitvoering
Dekking	Duurzaamheidstransitiebudget	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	1.496	0	0	1.496		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De beschikbare middelen zijn ingezet voor: - Optimalisatie van de regelingen. Sinds de lancering in juni 2021 zijn de regelingen en afhandelingsprocessen voortdurend geoptimaliseerd. De rentestanden worden nu beter afgestemd op de financiële context. De rentestanden worden tweemaal per jaar bepaald en gepubliceerd. - Tot eind 2025 zijn er in totaal ongeveer 840 aanvragen behandeld en het totaal verleende bedrag staat op ongeveer € 11,9 mln.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)						Klein verschil
Bedrag herbestemming						101
Toelichting herbestemming	De verwachting is dat er nog max 706 nodig is voor dit project. Restant kan dus vrijvallen.					
Verduurzamen woningen	700	0	300	400	100	300

Bestemmingsreserve DTB	**Budget DTB**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Duurzaamheidstransitiebudget	**84.184**	**25.439**	**23.940**	**19.295**	**-4.646**	**39.449**
Verduurzamen woningen	700	0	300	400	100	300
Algemene informatie						
Project omschrijving	Verduurzamen en samenvoegen van woningen in Charlois en Carnisse.					
Gebied						
Planning		tot			Fase	Uitvoering
Dekking	Duurzaamheidstransitiebudget	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	700	0	0	700		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In de aanpak zijn 8 samengevoegde en verduurzaamde woningen opgeleverd in 2025. Voor de overige 6 woningen, die eveneens verduurzaamd en deels samengevoegd worden, is de verbouwing wel gestart maar vertraagd. Deze woningen worden naar verwachting medio 2026 opgeleverd.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De werkzaamheden zijn later gestart, waardoor een deel van de uitvoering in begin 2026 plaatsvindt. De bijbehorende kosten zullen daardoor eveneens in begin 2026 vallen.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Klimaatacademie en ParisProof-tuin Schiehaven Noord	2.660	75	785	430	-355	2.155

Bestemmingsreserve DTB	Budget DTB	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Duurzaamheidstransitiebudget	**84.184**	**25.439**	**23.940**	**19.295**	**-4.646**	**39.449**
Klimaatacademie en ParisProof-tuin Schiehaven Noord	2.660	75	785	430	-355	2.155
Algemene informatie						
Project omschrijving	Deze DTB-aanvraag heeft betrekking op de uitvoering van het plan van aanpak Duurzaam Doorbouwen (hierna aangegeven als ‘het pva’). We vragen middelen om de maatregelen uit het pva goed uit te voeren en de geleerde lessen zorgvuldig te borgen met als doel Rotterdam steeds duurzamer (met minder CO2 en toekomstbestendig) te gaan bouwen. Deze DTB-aanvraag is op te splitsen in drie delen;1. Middelen voor opzet en inzet van lerende organisatie die wordt ingezet bij de uitvoering vanhet pva;2. Exploitatie van Rotterdamse versie van 'Academie du Climat' met als doel vanuit eencentrale leerplek de transitie naar Paris Proof en toekomstbestendig bouwen mogelijk temaken samen met marktpartijen en corporaties;3. Innovatiegeld voor Paris Proof proeftuin gebiedsontwikkeling Schiehaven Noord.					
Gebied						
Planning		tot			Fase	Uitvoering
Dekking	Duurzaamheidstransitiebudget	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	2.660	0	0	2.660		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Met de subsidie voor Duurzaam Doorbouwen hebben we belangrijke stappen gezet naar een toekomstbestendige en klimaatvriendelijke bouwpraktijk in Rotterdam. We hebben een lerende organisatie ingericht rond de Klimaatacademie, waar professionals, studenten, bewoners en marktpartijen samen werken aan kennisontwikkeling en praktijkervaring. Via lezingen, debatten, onderwijsprogramma’s, tentoonstellingen en het Stadsmakerscongres is een breed stedelijk netwerk ontstaan. Daarnaast hebben we één duidelijke rekenmethode ontwikkeld om de uitstoot van bouwprojecten te meten en te vergelijken. Inmiddels zijn achttien projecten doorgerekend en zijn de eerste lessen vastgelegd. En we zijn gestart met een reflexieve monitoringsaanpak om geleerde lessen, zowel inhoudelijk als in de samenwerking, duurzaam vast te leggen en te verbeteren. Deze aanpak passen we toe binnen de proeftuin Schiehaven Noord en binnen de XPLOR-werkgroep Paris Proof.De subsidie heeft ook ruimte geboden voor innovatie in de praktijk. In Schiehaven Noord is een proeftuin gestart waarin we voor het eerst werken met een CO2-budget op gebiedsniveau. Hier testen we samen met ontwikkelaars en ontwerpers welke keuzes passen binnen de klimaatgrenzen. Daarnaast is met het project Gat van Middelland het eerste Paris Proof-passiefhuis van Rotterdam aanbesteed. Dit project laat zien dat bouwen met veel minder uitstoot haalbaar en betaalbaar is. De opgedane kennis en ervaringen worden actief gedeeld en vormen de basis om vanaf 2026 alle grotere woningbouwprojecten in Rotterdam op dezelfde manier te beoordelen en verder op te schalen.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Een groot deel van het budget (€ 1,8 mln) is gereserveerd voor de Paris Proof-proeftuin in Schiehaven Noord. De inzet van deze middelen is gekoppeld aan de opening van de grondexploitatie, die naar verwachting pas eind 2026 of begin 2027 plaatsvindt. Daarom is besloten de administratieve looptijd van dit deel van het Duurzaamheidstransitiebudget eenmalig te verlengen tot en met 2027, zodat de middelen volledig en doelgericht kunnen worden ingezet voor de geplande duurzame maatregelen.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

LED verlichting sportvelden	1.000	0	500	0	-500	1.000

Bestemmingsreserve DTB	Budget DTB	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Duurzaamheidstransitiebudget	**84.184**	**25.439**	**23.940**	**19.295**	**-4.646**	**39.449**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

LED verlichting sportvelden	1.000	0	500	0	-500	1.000
Algemene informatie						
Project omschrijving	In de periode 2025 – 2027 zijn op de Rotterdamse veldsportcomplexen 350 armaturen, die nu nog conventioneel zijn, omgezet naar LED					
Gebied						
Planning		tot			Fase	Uitvoering
Dekking	Duurzaamheidstransitiebudget	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	1.000	0	0	1.000		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De middelen zijn ingezet als onderdeel van een reeds bestaande subsidieregeling voor breedtesportverenigingen: de Subsidieregeling investeringssubsidies breedtesport-, scouting- en speeltuinverenigingen 2024. Ter uitvoering van dit besluit is binnen deze regeling een specifieke subsidiabele activiteit toegevoegd inclusief een bijpassend deelplafond.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	In voorgaande jaren zijn veel verenigingen al aan de slag gegaan met de verduurzaming van veldverlichting, mede op basis van gemeentelijke subsidie. De verenigingen die nu nog conventionele verlichting hebben, al dan niet gedeeltelijk, maken op dit moment andere keuzes dan LED-verlichting (indien zij al tot investeren komen). Het wegvallen van middelen van het Rijk ter cofinanciering (BOSA) heeft hierbij niet geholpen.					
Bedrag herbestemming						500
Toelichting herbestemming						Niet gebruikt budget 2025 zal vrijvallen in het DTB.
Totaal	**84.184**	**25.439**	**23.940**	**19.295**	**-4.646**	**39.449**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Bestemmingsreserve Doorbouwfonds

De bestemmingsreserve Doorbouwfonds wordt gebruikt als dekking voor projecten die bijdragen aan de gemeentelijke doelstellingen voor de stimulering bouwproductie, meer betaalbaar bouwen en doorbouwen in Rotterdam.

Doorbouwfonds (DBF)

In de voorjaarsnota 2023 is besloten tot de vorming van de bestemmingsreserve Doorbouwfonds (totaal €57,8 mln.) door samenvoeging van de nieuwe collegemiddelen uit het coalitieakkoord “Eén stad” (€50 mln.) met de resterende middelen uit de bestemmingsreserves “Stimulering Bouwproductie” (€6,3 mln.) en “Actieplan Middenhuur” (€ 1,4 mln.). Hieruit zullen bijdragen worden verstrekt aan gemeentelijke projecten (grondexploitaties) en projecten van externe partijen (woningcorporaties en projectontwikkelaars).
In de Voorjaarsnota 2025 zijn € 2,1 mln. aan exploitatiemiddelen 2025 en 2026 voor coöperatieve woonvormen (voortkomend uit het coalitieakkoord Eén Stad) toegevoegd aan het Doorbouwfonds. Deze middelen dienen ter stimulering van collectieve woonvormen.

De beleidsdoelen die met de middelenbesteding vanuit het Doorbouwfonds worden nagestreefd zijn:

- Doorbouwen van bestaande projecten in de huidige collegeperiode (2022-2025) om de bouwtarget en het aandeel betaalbaarheid van 55% te behalen.

- Meer betaalbaar bouwen in (nieuwe) projecten om stedelijk de bouwtarget en het aandeel van 65% betaalbare woningen te behalen binnen de projecten die starten vanaf 2026. Het betreft hier:
  - Besluiten in de huidige collegeperiode voor het dekken van onrendabele kosten in nieuwe plannen die bijdragen aan de stedelijke groeidoelstelling om vanaf 2026 65% betaalbaar programma te realiseren.
  - Plannen die door het vorige college zijn opgestart uit het restant budget van de bestemmingsreserve stimulering bouwproductie.

- Startbouwregeling Rotterdam. Op 13 juni 2023 tekende de gemeente Rotterdam met 50 marktpartijen (en corporaties) het doorbouwakkoord. Het doel van het doorbouw-akkoord is het op peil houden van de woningbouwproductie in de huidige economische tegenwind. Onderdeel van het akkoord is de vorming van de startbouw regeling (SBR). Deze SBR regeling is op 2 juli 2024 door het college van BenW vastgesteld en vanuit deze regeling kunnen projecten van externe partijen (woningcorporatie en ontwikkelaars) financieel worden ondersteund, zodat deze projecten alsnog kunnen worden gerealiseerd. Voor deze regeling is € 14 mln. gereserveerd binnen de bestemmingsreserve Doorbouwfonds.

- Stimulering van collectieve woonvormen. In het coalitieakkoord en in de Woonvisie is aangegeven dat er behoefte is aan deze vorm van wonen en collectief wonen kan bijdragen aan zelfredzaamheid en sociale cohesie.

Op dit moment is buiten de Startbouwregeling en Collectieve woonvormen om € 31,4 mln van het restantbudget van de € 31,9 mln toegezegd aan projecten. In 2025 is er € 4,7 mln onttrokken aan de bestemmingsreserve Doorbouwfonds waarvan de grootste uitgaven in 2025 betrekking hebben op de projecten Provimi, Schoterboshof en Tweebosbuurt Q & U.

Voor de Startbouwregeling is van de € 14 mln. een bedrag van € 10,15 mln. verleend aan projecten. In 2025 is hiervan een bedrag van € 5,186 mln. aan externe partijen uitbetaald aan voorschotten.

Voor de stimulering collectieve woonvormen zijn een aantal projecten in voorbereiding. Er zijn nog geen bedragen toegekend en besteed.

De onderbesteding van € 3,2 mln wordt veroorzaakt doordat een aantal projecten later starten dan was voorzien. Daarnaast bleek voor het project “Tweebos blokken Q&U” van het toegekende bedrag van € 1.500.000 slechts € 700.866 benodigd ten behoeve van de dekking verliesvoorziening. Het resterende bedrag van € 799.134 vloeit terug naar de Algemene middelen. Op dit moment is dit nog niet verwerkt in de jaarstukken.
Op 28 november 2024 heeft de gemeenteraad de motie “Doorbouwgeld blijvend benutten voor betaalbaar” afgewezen. Gevolg hiervan is dat financiële meevallers binnen de betreffende grondexploitatie - vanwege het minder benodigd zijn van doorbouwgeld - niet terugvloeien naar het Doorbouwfonds maar naar de algemene middelen.

Projecten Bestemmingsreserve Doorbouwfonds

Hieronder wordt per project inzicht gegeven in de projectomschrijving, de inhoudelijke toelichting op hetgeen in 2025 is gerealiseerd.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bestemmingsreserve DBF	Budget DBF	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Stedelijke ontwikkeling	**10.712**	**234**	**8.048**	**4.769**	**-3.279**	**5.709**
Uitvoeringskosten DBF	1.000	174	250	107	-143	720

Bestemmingsreserve DBF	Budget DBF	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Stedelijke ontwikkeling	**10.712**	**234**	**8.048**	**4.769**	**-3.279**	**5.709**
Uitvoeringskosten DBF	1.000	174	250	107	-143	720
Algemene informatie						
Project omschrijving	Op dit project worden de ambtelijke uren geboekt voor de planning, monitoring en verantwoording van het Doorbouwfonds. Ook worden de benodigde advieskosten van derden hieruit betaald.					
Gebied						N.v.t.
Planning	2024	tot	2028		Fase	Uitvoering
Dekking	DBF	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	1.000	0	0	1.000		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Dit budget is nodig voor de uitvoering van het Doorbouwfonds en betreft met name de ambtelijke uren en de eventuele inhuur van derden.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Als gevolg van de vertraging van de uitvoering van projecten zijn er ook minder ambtelijke uren besteed aan de planning, monitoring en verantwoording van het Doorbouwfonds.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.
Flexwonen - Verolme locatie - Bijdrage onrendabele top	230	0	230	0	-230	230

Bestemmingsreserve DBF	Budget DBF	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Stedelijke ontwikkeling	**10.712**	**234**	**8.048**	**4.769**	**-3.279**	**5.709**
Flexwonen - Verolme locatie - Bijdrage onrendabele top	230	0	230	0	-230	230
Algemene informatie						
Project omschrijving	Stadsbreed worden er 700 flexwoningen gerealiseerd op verschillende locaties. Een van de locaties ligt aan de Verolme Boulevard in IJsselmonde en betreft de realisatie van 151 tijdelijke woningen met een goede bijbehorende buitenruimte. Tevens zal een productiehal voor tijdelijke woningen worden gerealiseerd, waarin een werkinstroom en leerwerktraject zullen worden georganiseerd. De Huurovereenkomst tussen Rendiz BV en Verolme BV is ondertekend op 23-02-2022. Deze bijdrage dient ter dekking van de kosten voor het woonrijp maken van de locatie.					
Gebied						IJsselmonde
Planning	2025	tot	2026		Fase	Uitvoering
Dekking	DBF	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	230	0	0	230		
Toelichting						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De bijdrage wordt gebruikt ter dekking van het eventuele onrendabele deel van de businesscase, maar de omvang hiervan is eind 2025 nog niet bekend.
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De bepaling van de omvang van de bijdrage voor het onrendabele deel van de business case, en de eventueel daaruit voortkomende betaling, is opgeschoven naar 2026.
Bedrag herbestemming	N.v.t.
Toelichting herbestemming	N.v.t.

Aalscholverstraat	150	0	150	0	-150	150

Bestemmingsreserve DBF	Budget DBF	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Stedelijke ontwikkeling	**10.712**	**234**	**8.048**	**4.769**	**-3.279**	**5.709**
Aalscholverstraat	150	0	150	0	-150	150
Algemene informatie						
Project omschrijving	Het project Aalscholverlocatie betreft de herontwikkeling van een voormalige kerkelijke locatie in de wijk Oud-Charlois tot een woonzorgcomplex. De plannen omvatten de bouw van appartementen gecombineerd met woonzorg en/of beschermd wonen, met aandacht voor de integratie in de bestaande omgeving. De ontwikkeling draagt bij aan de diversiteit van het woningaanbod en de versterking van de sociale infrastructuur in de wijk. De businesscase van het project heeft een tekort van € 550k die door de betrokken partijen gezamenlijk zal worden gedekt: het Apostolisch genootschap, woningcorporatie Woonbron, de ontwikkelcombinatie Carnisse Eiland en de gemeente.					
Gebied						Charlois
Planning	2025	tot	2026		Fase	Uitvoering
Dekking	DBF	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	150	0	300	450		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Het project betreft de realisatie van 33 sociale huurwoningen achter het Apostolisch Genootschap aan de Dorpsweg, ter compensatie van de sloop van sociale huurwoningen op Carnisse Eiland. De businesscase van het project heeft een tekort van € 550k die door de betrokken partijen gezamenlijk zal worden gedekt: het Apostolisch genootschap is bereid de grondprijs te verlagen met € 100k. Woonbron en de ontwikkelcombinatie Carnisse Eiland nemen beide € 150k voor hun rekening. De resterende € 150k draagt de gemeentebij vanuit het Doorbouwfonds.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Door vertraging in de projectuitvoering is de bijdragebetaling vanuit het Doorbouwfonds verschoven naar 2026.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

Vrijlandt	0	0	84	0	-84	0

Bestemmingsreserve DBF	Budget DBF	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Stedelijke ontwikkeling	**10.712**	**234**	**8.048**	**4.769**	**-3.279**	**5.709**
Vrijlandt	0	0	84	0	-84	0
Algemene informatie						
Project omschrijving	De toegezegde middelen voor de buitenruimte in Vrijlandt zijn niet concreet geworden. De hiervoor opgenomen reservering komt te vervallen.					

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Gebied						IJsselmonde
Planning		tot			Fase	Afronding
Dekking	DBF	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	0	0	0	0		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)						N.v.t., zie bovenstaande opmerking
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)						N.v.t., zie bovenstaande opmerking
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

De Rozet	597	60	0	358	358	179

Bestemmingsreserve DBF	Budget DBF	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Stedelijke ontwikkeling	**10.712**	**234**	**8.048**	**4.769**	**-3.279**	**5.709**
De Rozet	597	60	0	358	358	179
Algemene informatie						
Project omschrijving	De bijdrage dient ter dekking van de sloopkosten van sporthal de Rozet en de daarvoor benodigde inzet, inclusief een post onvoorzien voor eventuele kosten voor asbestsanering. De uitvoering van de sloopkosten van de sporthal is gekoppeld aan het bouwplan van circa 40-60 te realiseren appartementen voor 50% sociaal gericht op senioren en voor 50% middenhuur.					
Gebied						Rozenburg
Planning	2025	tot	2026		Fase	Uitvoering
Dekking	DBF	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	597	0	0	597		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De sloop van de sporthal is afgerond in 2025. Er wordt nu gewerkt aan het openen van een grondexploitatie ten behoeve van een gebiedsonwikkeling (appartementen sociaal en middenhuur).					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De kosten van dit project waren in 2025 niet opgenomen in de begroting. Binnen de begroting van het Doorbouwfonds was dit jaar voldoende ruimte om deze uitgaven alsnog te onttrekken uit de bestemmingsreserve. Het restantbedrag blijft voorlopig gereserveerd voor het geval dat bij het in uitvoering brengen van de grondexploitatie een verliesvoorziening getroffen moet worden vanwege een negatief plansaldo.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

Lemairepark	274	0	274	274	0	0

Bestemmingsreserve DBF	Budget DBF	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Stedelijke ontwikkeling	**10.712**	**234**	**8.048**	**4.769**	**-3.279**	**5.709**
Lemairepark	274	0	274	274	0	0
Algemene informatie						

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Project omschrijving	De bijdrage dient ter dekking voor het financieren van de benodigde stikstofruimte voor de bouw- en gebruiksfase van de woningen en zorgeenheden van het project Lemairepark. Deze stikstofruimte voor het project is niet binnen het projectgebied zelf te vinden maar kan worden verkregen door deze tegen een vergoeding € 274.202,92 over te nemen van het natuurontwikkelproject “Natuur in de Bonnen” (van Natuurbegraven Nederland (NBN) en Zuid-Hollands Landschap (ZHL). Hiertoe moeten genoemde samenwerkingspartners stoppen met het bemesten van de landbouwgrond in het natuurontwikkelproject.Op de locatie Lemairepark worden 144 woningen/ 78 zorgeenheden, waarvan 25% sociale woningsegment en 40% middensegment gerealiseerd.					
Gebied						Hoek van Holland
Planning	2025	tot	2025		Fase	Afronding
Dekking	DBF	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	274	0	0	274		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De ontvangen factuur van Natuurbegraven Nederland voor het bedrag van € 274k voor Stikstof emissieruimte is voldaan en onttrokken aan het Doorbouwfonds.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)						N.v.t.
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

Studenten Hoge Wiek	500	0	500	0	-500	500

Bestemmingsreserve DBF	**Budget DBF**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Stedelijke ontwikkeling	**10.712**	**234**	**8.048**	**4.769**	**-3.279**	**5.709**
Studenten Hoge Wiek	500	0	500	0	-500	500
Algemene informatie						
Project omschrijving	Bijdrage aan het project van circa 370 studentenwoningen. De aangevraagde Studenten Woningbouwimpuls (WBI) is niet toegekend. Hoge Wiek is een belangrijk project voor de realisatie van het studententarget. Het plan staat nu nog financieel onder water.					
Gebied						Centrum
Planning	2025	tot	2028		Fase	Opstart
Dekking	DBF	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	500	0	0	500		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In 2025 is begonnen mert de sloop van het gebouw. Begin 2026 wordt gestart met de bouw van het nieuwe gebouw. Naar verwachting wordt het nieuwe gebouw eind 2028 opgeleverd.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Om de nieuwe Hoge Wiek te kunnen realiseren moest er een nieuw bestemmingsplan komen. Op het nieuwe bestemmingsplan is bezwaar ingedien. Momenteel wordt gewacht op de uitspraak van de bezwaarprocedure. Daarom is de start bouw vertraagd					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

Tweebos Q & U	1.500	0	1.500	701	-799	799

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bestemmingsreserve DBF	Budget DBF	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Stedelijke ontwikkeling	**10.712**	**234**	**8.048**	**4.769**	**-3.279**	**5.709**
Tweebos Q & U	1.500	0	1.500	701	-799	799
Algemene informatie						
Project omschrijving	De gemeenteraad heeft op 30 januari 2025 ingestemd met de herziening van de grondexploitatie Tweebosbuurt. Onderdeel van deze herziening is een bijdrage vanuit het Doorbouwfonds (ingesteld bij de voorjaarsnota 2023) aan de grondexploitatie Tweebosbuurt. De bijdrage dient ter dekking van het tekortsaldo van de grondexploitatie met als doel de realisatie van extra betaalbare woningen binnen Tweebos, waarmee wordt gezorgd dat de grondexploitatie financieel uitvoerbaar is. De herziening betreft een programmawijziging voor de blokken Q en U naar 40 sociale huurwoningen, 121 middenhuur woningen en 5 vrije sector woningen.					
Gebied						Feyenoord
Planning	2025	tot	2025		Fase	Afronding
Dekking	DBF	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	1.500	1200	0	2.700		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Op basis van de berekening van de resultaatnemingen op de grondexploitaties heeft voor de grondexploitatie DGE-861000-Tweebosbuurt een toevoeging aan de verliesvoorziening plaatsgevonden van € 700k. Het project is hiermee afgerond voor het Doorbouwfonds.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Op 28 november 2024 heeft de gemeenteraad de motie “Doorbouwgeld blijvend benutten voor betaalbaar” afgewezen. Gevolg hiervan is dat financiële meevallers binnen de betreffende grondexploitatie niet terugvloeien naar het Doorbouwfonds maar naar de algemene middelen. Deze werkwijze is bevestigd door de Programmatafel (PT) Stedelijke Ontwikkeling op 14 januari 2025.Door deze besluiten geldt een bijdrageverlening vanuit het Doorbouwfonds direct als een bijdragevaststelling op basis waarvan een eindafrekening volgt. Meevallers leiden niet tot terugbetaling en/of lagere vaststelling van de DBF-bijdrage aan de Grex. Meevallers gaan naar de algemene middelen. Het toegekende bedrag voor GREX project “Tweebos Q&U” bedraagt € 1.5 mln, waarvan € 700k benodigd is ten behoeve van de dekking verliesvoorziening. Het restantbedrag van € 799k vloeit terug naar de Algemene middelen.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.
Aalscholverstraat (Woonbron)		150	0	150	0	-150	150

Bestemmingsreserve DBF	Budget DBF	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Stedelijke ontwikkeling	**10.712**	**234**	**8.048**	**4.769**	**-3.279**	**5.709**
Aalscholverstraat (Woonbron)	150	0	150	0	-150	150
Algemene informatie						
Project omschrijving	Het project Aalscholverlocatie betreft de herontwikkeling van een voormalige kerkelijke locatie in de wijk Oud-Charlois tot een woonzorgcomplex. De plannen omvatten de bouw van appartementen gecombineerd met woonzorg en/of beschermd wonen, met aandacht voor de integratie in de bestaande omgeving. De ontwikkeling draagt bij aan de diversiteit van het woningaanbod en de versterking van de sociale infrastructuur in de wijk. De businesscase van het project heeft een tekort van € 550k die door de betrokken partijen gezamenlijk zal worden gedekt: het Apostolisch genootschap, woningcorporatie Woonbron, de ontwikkelcombinatie Carnisse Eiland en de gemeente.					
Gebied						Charlois
Planning	2025	tot	2026		Fase	Uitvoering

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Dekking	DBF	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	150	0	300	450		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Het project betreft de realisatie van 33 sociale huurwoningen achter het Apostolisch Genootschap aan de Dorpsweg, ter compensatie van de sloop van sociale huurwoningen op Carnisse Eiland. De businesscase van het project heeft een tekort van € 550k die door de betrokken partijen gezamenlijk zal worden gedekt: het Apostolisch genootschap is bereid de grondprijs te verlagen met € 100k. Woonbron en de ontwikkelcombinatie Carnisse Eiland nemen beide € 150k voor hun rekening. De resterende € 150k draagt de gemeentebij vanuit het Doorbouwfonds.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Door vertraging in de projectuitvoering is de bijdragebetaling vanuit het Doorbouwfonds verschoven naar 2026.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

Programma Optoppen	1.825	0	425	115	-310	1.710

Bestemmingsreserve DBF	**Budget DBF**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Stedelijke ontwikkeling	**10.712**	**234**	**8.048**	**4.769**	**-3.279**	**5.709**
Programma Optoppen	1.825	0	425	115	-310	1.710
Algemene informatie						
Project omschrijving	Optoppen is één van de instrumenten voor het beter benutten van de bestaande woningvoorraad om daarmee de komende jaren genoeg woonruimte te realiseren. In dit project is een 'optop regisseur' samen met haar team het aanspreekpunt voor initiatiefnemers die willen gaan optoppen. Doel is om vanuit de gemeente Rotterdam belemmeringen van beleid en regelgeving verder weg te nemen. Dit is de belangrijkste horde om optoppen vooruit te helpen. Daarnaast vinden gesprekken met partners in de stad (woningcorporaties, bouwers, private eigenaren, architecten) plaats, om de planvorming op gang te krijgen.					
Gebied						Rotterdam
Planning	2024	tot	2026		Fase	Uitvoering
Dekking	DBF	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	1.825	75	243	2.143		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Samen met initiatiefnemers bekijkt de optop regisseur hoe plannen voor optoppen soepel tot uitvoering kunnen komen. Daarnaast heeft de regisseur als opdracht de beleidsbelemmeringen te identificeren en zoveel mogelijk te beslechten zodat optoppen zo soepel mogelijk kan verlopen.Verder kan de regisseur verbinding leggen met andere partijen zoals het Rijk, de provincie Zuid-Holland, Aedes en bouwbedrijven met optop concepten. Zo zorgt de regisseur voor wisselwerking en kennisuitwisseling en bestuurlijke commitment, en zoekt zij actief naar bijdrage en ondersteuning vanuit deze partijen.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Het voeren van gespreken met partners in de stad is in 2025 achtergebleven bij hetgeen verwacht werd en zal vooral in 2026 plaats gaan vinden.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

Zomerhofstraat Optoppen	75	0	75	55	-20	20

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Bestemmingsreserve DBF	Budget DBF	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Stedelijke ontwikkeling	**10.712**	**234**	**8.048**	**4.769**	**-3.279**	**5.709**
Zomerhofstraat Optoppen	75	0	75	55	-20	20
Algemene informatie						
Project omschrijving	De bijdrage dient ter dekking van de inzet van de optopcoach en de organisatie in de verkenningsfase voor het bouwblok Zomerhofstraat/Almondestraat. Doel is het opstellen van haalbaarheidsstudies en een ambitiedocument voor het bouwblok Zomerhofstraat/Almondestraat om met een optopping aan te sluiten op de omliggende bouwprojecten.					
Gebied						Noord
Planning	2025	tot	2026		Fase	Uitvoering
Dekking	DBF	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	75	75	243	393		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Het betreft de inzet van de optopcoach en de organisatie van de verkenningsfase voor het gehele bouwblok. De benodigde uren zijn onderdeel van het werkpakket 2025 en worden gedekt door het Doorbouwfonds. Doel is om via een nog op te stellen anterieure (voor)overeenkomst de kosten op de initiatiefnemerste kunnen verhalen.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De inzet is dit jaar iets achtergebleven bij de verwachting, maar zal in 2026 alsnog plaatsvinden.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.
Flexwonen (HvH)	328	0	328	0	-328	328

Bestemmingsreserve DBF	Budget DBF	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Stedelijke ontwikkeling	**10.712**	**234**	**8.048**	**4.769**	**-3.279**	**5.709**
Flexwonen (HvH)	328	0	328	0	-328	328
Algemene informatie						
Project omschrijving	Het betreft een verdiepende verkenning naar Flexwoningen op twee locaties in Hoek van Holland ten oosten van de Krimsloot (naast de IJsbaan). De reservering wordt ingezet voor de interne uren voor de planvorming en financiering van technische onderzoeken. Doelstelling is om deze kosten door te belasten naar de uiteondelijke projectfinanciering, tot die tijd staat het Doorbouwfonds garant voor de kosten. Het uiteindelijke doel is om in samenwerking met Woningbouwvereniging Hoek van Holland (WbvHvH) en projectontwikkelaar C3 living 86 compacte woningen voor jongeren, bankslapers en statushouders te realiseren. Om de haalbaarheid van het project te onderzoeken zijn er technische onderzoeken op de locaties nodig.					
Gebied						Hoek van Holland
Planning	2025	tot	2026		Fase	Opstart
Dekking	DBF	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	328	75	243	646		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De reservering wordt ingezet voor de interne uren voor de planvorming en financiering van technische onderzoeken (produkten: Nota van Uitgangspunten en Programma van Eisen) en wordt gedekt uit het gereserveerde stedelijke budget voor Flexwonen van € 2 mln.					

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Op dit moment is nog niet bekend of deze garantstelling nodig zal zijn.
Bedrag herbestemming	N.v.t.
Toelichting herbestemming	N.v.t.

Flexwonen (HvH) Garantstelling	263	0	263	0	-263	263

Bestemmingsreserve DBF	**Budget DBF**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Stedelijke ontwikkeling	**10.712**	**234**	**8.048**	**4.769**	**-3.279**	**5.709**
Flexwonen (HvH) Garantstelling	263	0	263	0	-263	263
Algemene informatie						
Project omschrijving	Het betreft een verdiepende verkenning naar Flexwoningen op twee locaties in Hoek van Holland ten oosten van de Krimsloot (naast de IJsbaan). De reservering wordt ingezet voor de interne uren voor de planvorming en financiering van technische onderzoeken. Doelstelling is om deze kosten door te belasten naar de uiteondelijke projectfinanciering, tot die tijd staat het Doorbouwfonds garant voor de kosten. Het uiteindelijke doel is om in samenwerking met Woningbouwvereniging Hoek van Holland (WbvHvH) en projectontwikkelaar C3 living 86 compacte woningen voor jongeren, bankslapers en statushouders te realiseren. Om de haalbaarheid van het project te onderzoeken zijn er technische onderzoeken op de locaties nodig.					
Gebied						Hoek van Holland
Planning	2025	tot	2026		Fase	Opstart
Dekking	DBF	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	263	75	243	581		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De reservering wordt ingezet voor de interne uren voor de planvorming en financiering van technische onderzoeken en wordt gedekt uit het gereserveerde stedelijke budget voor Flexwonen van € 2.mln. Doelstelling is om deze kosten uiteindelijk door te belasten naar de projectfinanciering. Tot die tijd staat het Doorbouwfonds garant. Het is niet zeker of deze garantstelling ook daadwerkelijk nodig zal zijn.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Op dit moment is nog niet bekend of deze garantstelling nodig zal zijn.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

Cargill / Provimi	1.900	0	1.900	1.900	0	0

Bestemmingsreserve DBF	**Budget DBF**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Stedelijke ontwikkeling	**10.712**	**234**	**8.048**	**4.769**	**-3.279**	**5.709**
Cargill / Provimi	1.900	0	1.900	1.900	0	0
Algemene informatie						
Project omschrijving	In de vaststellingsovereenkomst met Provimi is bepaald dat het terrein uiterlijk binnen 2 jaar na 30 september 2024 (einde erfpachtperiode) aan de gemeente wordt opgeleverd, te weten in de staat ‘as-is-where-is’ dus met opstallen en een door gemeente te betalen schadeloosstelling van € 1,9 mln. Inmiddels heeft Provimi de fabrieksactiviteiten naar elders verplaatst.					

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Gebied						Katendrecht
Planning	2025	tot	2025		Fase	Afronding
Dekking	DBF	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	1.900	75	243	2.218		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Provimi heeft conform afspraak een factuur voor de bijdrage aan de Gemeente gestuurd. Betaling is via een derdenrekening van de notaris voldaan.De factuur van deze schadevergoeding is onttrokken uit de bestemmingsreserve DBF, waarmee het project voor het Doorbouwfonds is vastgesteld.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)						N.v.t.
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

Schoterboshof	750	0	750	750	0	0

Bestemmingsreserve DBF	**Budget DBF**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Stedelijke ontwikkeling	**10.712**	**234**	**8.048**	**4.769**	**-3.279**	**5.709**
Schoterboshof	750	0	750	750	0	0
Algemene informatie						
Project omschrijving	De bijdrage dient ter dekking van het tekortsaldo van de grondexploitatie Schoterboshof met als doel de realisatie van extra betaalbare woningen binnen Schoterboshof, waarmee wordt gezorgd dat de grondexploitatie financieel uitvoerbaar is. Het betreft de ontwikkeling van circa 125 woningen, waarvan 60 % betaalbaar, een school met gymzaal van 2.409 m2 BVO, 1.000 m2 BVO commerciële ruimtes en kinderopvang, en een ondergrondse bouwlaag voor parkeren en het stallen van fietsen.					
Gebied						Noord
Planning	2025	tot	2025		Fase	Afronding
Dekking	DBF	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	750	75	243	1.068		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Op basis van de berekening van de resultaatnemingen op de grondexploitaties heeft voor de grondexploitatie Schoterboshof een toevoeging aan de verliesvoorziening plaatsgevonden van € 750k. Het project is hiermee afgerond voor het Doorbouwfonds.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)						N.v.t.
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.

De Klapwiek	60	0	60	0	-60	60

Bestemmingsreserve DBF	**Budget DBF**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Stedelijke ontwikkeling	**10.712**	**234**	**8.048**	**4.769**	**-3.279**	**5.709**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De Klapwiek	60	0	60	0	-60	60
Algemene informatie						
Project omschrijving	Als onderdeel van het Doorbouwakkoord tussen gemeente Rotterdam, marktpartijen en woningcorporaties (13 juni 2023) heeft het college BenW de subsidieregeling Startbouwregeling Rotterdam vastgesteld (collegebesluit 2 juli 2024). Doel van deze subsidieregeling is om de bouw van betaalbare woningen in Rotterdam te stimuleren met een subsidie van € 7.500,- per woning. Voor het project Klapwiek is aan Stichting Ouderenhuisvesting Rotterdam (SOR) een subsidiebijdrage verleend voor de realisatie van 8 woningen in het segment middenhuur.					
Gebied						Pr. Alexander
Planning	2024		2026			Uitvoering
Dekking	DBF	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	60	0	0	60		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In augustus 2024 is het project gestart met het slaan van de 1e funderingspaal en het wordt naar verwachting eind 2026 opgeleverd.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Bij startbouw (slaan 1e funderingspaal) is de subsidie als voorschot uitbetaald. De subsidie wordt na oplevering van het project op basis van een eindverantwoording vastgesteld.					
Bedrag herbestemming						N.v.t.
Toelichting herbestemming						N.v.t.
Odeon	405	0	405	0	-405	405

Bestemmingsreserve DBF	**Budget DBF**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Stedelijke ontwikkeling	**10.712**	**234**	**8.048**	**4.769**	**-3.279**	**5.709**
Odeon	405	0	405	0	-405	405
Algemene informatie						
Project omschrijving	Als onderdeel van het Doorbouwakkoord tussen gemeente Rotterdam, marktpartijen en woningcorporaties (13 juni 2023) heeft het college BenW de subsidieregeling Startbouwregeling Rotterdam vastgesteld (collegebesluit 2 juli 2024). Doel van deze subsidieregeling is om de bouw van betaalbare woningen in Rotterdam te stimuleren met een subsidie van € 7.500,- per woning. Voor het project Odeon is aan Stichting Woonstad een subsidiebijdrage verleend voor de realisatie van 57 woningen in het segment middenhuur.					
Gebied						Centrum
Planning	2023		2026			Uitvoering
Dekking	DBF	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	428	0	0	428		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In december 2023 is het project gestart met het slaan van de 1e funderingspaal en het wordt naar verwachting eind 2026 opgeleverd.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Bij startbouw (slaan 1e funderingspaal) is de subsidie als voorschot uitbetaald. De subsidie wordt na oplevering van het project op basis van een eindverantwoording vastgesteld.					
Bedrag herbestemming						geen

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting herbestemming							N.v.t.
Vlietpark Fase 2		120	0	120	120	0	0

Bestemmingsreserve DBF	Budget DBF	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Stedelijke ontwikkeling	**10.712**	**234**	**8.048**	**4.769**	**-3.279**	**5.709**
Vlietpark Fase 2	120	0	120	120	0	0
Algemene informatie						
Project omschrijving	Als onderdeel van het Doorbouwakkoord tussen gemeente Rotterdam, marktpartijen en woningcorporaties (13 juni 2023) heeft het college BenW de subsidieregeling Startbouwregeling Rotterdam vastgesteld (collegebesluit 2 juli 2024). Doel van deze subsidieregeling is om de bouw van betaalbare woningen in Rotterdam te stimuleren met een subsidie van € 7.500,- per woning. Voor het project Vlietpark fase 2 is aan ABB Ontwikkeling bv. een subsidiebijdrage verleend voor de realisatie van 16 woningen in het segment middeldure koop.					
Gebied						Hoogvliet
Planning	2024		2027			Afronding
Dekking	DBF	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	120	0	0	120		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In december 2024 is het project gestart met het slaan van de 1e funderingspaal en het project is in december 2025 opgeleverd.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)						geen
Bedrag herbestemming						geen
Toelichting herbestemming						N.v.t.

Zuidercarré		195	0	195	0	-195	195

Bestemmingsreserve DBF	Budget DBF	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil	Restant per 1-1-2026
Stedelijke ontwikkeling	**10.712**	**234**	**8.048**	**4.769**	**-3.279**	**5.709**
Zuidercarré	195	0	195	0	-195	195
Algemene informatie						
Project omschrijving	Als onderdeel van het Doorbouwakkoord tussen gemeente Rotterdam, marktpartijen en woningcorporaties (13 juni 2023) heeft het college BenW de subsidieregeling Startbouwregeling Rotterdam vastgesteld (collegebesluit 2 juli 2024). Doel van deze subsidieregeling is om de bouw van betaalbare woningen in Rotterdam te stimuleren met een subsidie van € 7.500,- per woning. Voor het project Zuidercarré is aan Sociale Werkzaamheden Zuidholland (SWZ) een subsidiebijdrage verleend voor de realisatie van 26 woningen in het segment middeldure koop.					
Gebied						Feyenoord
Planning	2023		2026			Uitvoering
Dekking	DBF	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	195	0	0	195		
Toelichting						

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In oktober 2023 is het project gestart met het slaan van de 1e funderingspaal en het wordt naar verwachting begin 2026 opgeleverd.
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Bij startbouw (slaan 1e funderingspaal) is de subsidie als voorschot uitbetaald. De subsidie wordt na oplevering van het project op basis van een eindverantwoording vastgesteld.
Bedrag herbestemming	geen
Toelichting herbestemming	N.v.t.

Ruivendwarsstraat/ Soetendaalsestraat	390	0	390	390	0	0

Bestemmingsreserve DBF	**Budget DBF**	**Realisatie t/m 2024**	**Begroting 2025**	**Realisatie 2025**	**Verschil**	**Restant per 1-1-2026**
Stedelijke ontwikkeling	**10.712**	**234**	**8.048**	**4.769**	**-3.279**	**5.709**
Ruivendwarsstraat/ Soetendaalsestraat	390	0	390	390	0	0
Algemene informatie						
Project omschrijving	Als onderdeel van het Doorbouwakkoord tussen gemeente Rotterdam, marktpartijen en woningcorporaties (13 juni 2023) heeft het college BenW de subsidieregeling Startbouwregeling Rotterdam vastgesteld (collegebesluit 2 juli 2024). Doel van deze subsidieregeling is om de bouw van betaalbare woningen in Rotterdam te stimuleren met een subsidie van € 7.500,- per woning. Voor het project Soetendaalseweg is aan Stichting Woonstad Rotterdam een subsidiebijdrage verleend voor de realisatie van 52 woningen in het segment middenhuur.					
Gebied						Noord
Planning	2023		2026			Afronding
Dekking	DBF	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	390	0	0	390		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In november 2023 is het project gestart met het slaan van de 1e funderingspaal en het project is in juli 2025 opgeleverd.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)						geen
Bedrag herbestemming						geen
Toelichting herbestemming						N.v.t.

Totaal	**10.712**	**234**	**8.048**	**4.769**	**-3.279**	**5.709**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs is in te schatten.

Voorzieningen	31-12-2024	Correctie	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	31-12-2025
Verliesvoorziening Grondexploitaties	77.805	-2.087	0	0	0	75.718
Voorziening Pensioenen Bestuurders	44.114	0	8.540	2.189	3.733	46.733
Voorziening Garantstelling Grondbank Zuidplaspolder	0	0	8.800	0	0	8.800
Voorziening Verzekeringen	1.966	0	3.199	1.598	443	3.124
Voorziening Historische grondwaarde regeling	0	0	2.496	0	0	2.496
Voorziening Katoenveem	2.367	0	0	66	0	2.301
Voorziening Gift Stichting de Verre Bergen	0	0	1.648	0	0	1.648
Voorziening Leges Leidingen	863	0	960	0	863	960
Voorziening Achterstallig Onderhoud	2.595	0	0	1.441	265	889
Voorziening herstelprogramma Functiewaardering SW (FUWA)	0	0	7.043	2.533	3.641	868
Voorziening Beheer en Onderhoud N209	417	0	0	46	0	371
Voorziening Bomenfonds	33	0	0	0	0	33
Voorziening Vervangingsinvesteringen Riolering	249	0	43.960	44.209	0	0
Totaal Voorzieningen	**130.410**	**-2.087**	**76.646**	**52.082**	**8.944**	**143.942**

Toelichting verloopstaat Voorzieningen

Hieronder volgt een toelichting van de voorzieningen met een eindsaldo groter dan € 5 mln.

Een nadere toelichting op de voorzieningen is terug te vinden in de hierop volgende paragraaf: Vermogensspecificaties voorzieningen

Verliesvoorziening Grondexploitaties

De verliesvoorziening op grondexploitaties wordt per individuele grondexploitatie in mindering gebracht op de boekwaarde van deze grondexploitatie. Indien de verliesvoorziening groter is dan de boekwaarde wordt het surplus als voorziening onder de passiva verantwoord.

Voorziening Pensioenen Bestuurders

De voorziening is gevormd om over voldoende vermogen te beschikken om aan de (toekomstige) pensioenverplichtingen van het college van B&W en politiek ambtsdragers van Gebied en ex deelgemeenten te kunnen voldoen. De hoogte van de voorziening is conform de berekening van een externe deskundige.

Voorziening Garantstelling Grondbank Zuidplaspolder

De grondbank treft in de jaarrekening 2025 een verliesvoorziening van € 22 mln. Omdat de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling Grondbank RZG Zuidplas op basis van de regeling garant staan voor het ontstane tekort dienen zij, elk voor hun aandeel, ook een verliesvoorziening te treffen. Voor Rotterdam betekent dit dat er een verliesvoorziening getroffen moet worden van € 8,8 mln (40% van € 22 mln).

Vermogensspecificatie voorzieningen

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Vermogensspecificatie voorzieningen

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Vermogensspecificatie voorzieningen

Hieronder het overzicht van de voorzieningen van de gemeente Rotterdam. Door op het informatie-icoontje te klikken wordt de verloopstaat en een algemene toelichting over de betreffende voorziening getoond. Daarnaast worden de mutaties aan de voorziening en afwijkingen tussen de begroting en realisatie toegelicht.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Realisatie Voorzieningen	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Overhead	**1.966**	**3.199**	**1.598**	**443**	**3.124**
Voorziening Verzekeringen	1.966	3.199	1.598	443	3.124

Realisatie Voorzieningen	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Overhead	**1.966**	**3.199**	**1.598**	**443**	**3.124**
Voorziening Verzekeringen	1.966	3.199	1.598	443	3.124

Verloopstaat Voorziening Verzekeringen	Beginstand1-1-2025	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand31-12-2025
Realisatie 2025	1.966	3.199	1.598	443	3.124
Begroting 2025	1.966	1.978	1.267	712	1.966
Verschil Realisatie en Begroting	0	1.220	332	-269	1.158

Toelichting Voorziening	
Ingesteld per:	**1-1-2005**
Eindigt per:	Geen einddatum bepaald
Doel Voorziening:	Het stellen van zekerheden bij de afdoening van schadegevallen.
Toelichting Realisatie 2025:	Er is sprake van een hoger aantal uitbetalingen aan letselschade in jaar 2025.
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting 2025:	De schades zijn vooraf niet in te schatten. De begroting 2025 was gelijkgesteld aan de uitgekeerde schades in jaar 2024. In het jaar 2025 zijn meer schadegevallen ontstaan dan het jaar 2024.

Realisatie Voorzieningen	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Bestuur	**44.114**	**8.540**	**2.189**	**3.733**	**46.733**
Voorziening Pensioenen Bestuurders	44.114	8.540	2.189	3.733	46.733

Realisatie Voorzieningen	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Bestuur	**44.114**	**8.540**	**2.189**	**3.733**	**46.733**
Voorziening Pensioenen Bestuurders	44.114	8.540	2.189	3.733	46.733

Verloopstaat Voorziening Pensioenen Bestuurders(samenvoeging van de voorziening Pensioenen bestuurders en voorziening pensioenen gebieden)	Beginstand1-1-2025	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand31-12-2025
Realisatie 2025	44.114	8.540	2.189	3.733	46.733
Begroting 2025	44.114	1.750	3.368	2.290	40.206
Verschil Realisatie en Begroting	0	6.790	-1.180	1.443	6.527

Toelichting Voorziening	
Ingesteld per:	**1-1-2014**
Eindigt per:	Geen einddatum bepaald

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Doel Voorziening:	Het beschikken over voldoende vermogen om aan de (toekomstige) pensioenverplichtingen van (oud)politiek ambtsdragers van het college van B&W, Gebied en ex deelgemeenten te kunnen voldoen.
Toelichting Realisatie 2025:	Door de Wet Toekomst Pensioenen worden de pensioenen van bestuurders per 1 januari 2028 overdragen aan het ABP. Dit betekent dat de gemeentelijke APPA- voorziening per december 2027 wordt overgeheveld naar het ABP. Het ministerie van BZK heeft in 2025 laten onderzoeken wat de financiële consequenties voor decentrale overheden zijn van deze overgang. De commissie BBV heeft in december 2025 de stellige uitspraak gedaan dat gemeenten de uitkomsten van dit onderzoek in hun jaarrekening in de stand van de voorziening per 31 december 2025 dienen te verwerken. Voor de gemeente Rotterdam betekent dit een toevoeging aan de voorziening van € 6,8 mln.
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting 2025:	Doordat de resultaten van het onderzoek en de uitspraak van de BBV pas tegen het einde van het jaar bekend werden, was het niet mogelijk deze mutaties in de begroting te verwerken

Beheer van de stad	**1.562**	**44.920**	**44.256**	**863**	**1.364**
Voorziening Vervangingsinvesteringen riolering	249	43.960	44.209	0	0

Realisatie Voorzieningen	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Aanwending**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Beheer van de stad	**1.562**	**44.920**	**44.256**	**863**	**1.364**
Voorziening Vervangingsinvesteringen riolering	249	43.960	44.209	0	0
Verloopstaat Voorziening Vervangingsinvesteringen riolering	**Beginstand1-1-2025**	**Toevoeging**	**Aanwending**	**Vrijval**	**Eindstand31-12-2025**
Realisatie 2025	249	43.960	44.209	0	0
Begroting 2025	249	39.727	39.727	0	249
Verschil Realisatie en Begroting	0	4.233	4.482	0	-249
Toelichting Voorziening					
Ingesteld per:	**1-1-2007**				
Eindigt per:	Geen einddatum bepaald				
Doel Voorziening:	De voorziening dekt de kosten van vervangingen van riolen				
Toelichting Realisatie 2025:	De toevoeging aan de voorziening wordt aangewend voor het direct afschrijven van de investeringsuitgaven aan de rioolvervanging in hetzelfde jaar. Er was een saldo in de voorziening vanuit het voorgaande jaar. Dit is dit jaar meegenomen, hierdoor is meer aangewend dan toegevoegd, waarmee de voorziening weer leeg is.				
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting 2025:	Vanwege het gesloten systeem van de Rioolheffing wordt een exploitatieresultaat verrekend met de voorziening en vervolgens met de investeringsuitgaven. In 2025 is sprake van een positief exploitatieresultaat. Dit heeft geleid tot een hogere toevoeging en aanwending dan begroot is.				

Voorziening Leges Leidingen	863	960	0	863	960

Realisatie Voorzieningen	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Aanwending**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Beheer van de stad	**1.562**	**44.920**	**44.256**	**863**	**1.364**
Voorziening Leges Leidingen	863	960	0	863	960
Verloopstaat Voorziening Leges Leidingen	**Beginstand1-1-2025**	**Toevoeging**	**Aanwending**	**Vrijval**	**Eindstand31-12-2025**
Realisatie 2025	863	960	0	863	960

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Begroting 2025	863	863	0	863	863
Verschil Realisatie en Begroting	0	97	0	0	97
Toelichting Voorziening					
Ingesteld per:	**31-12-2013**				
Eindigt per:	Geen einddatum bepaald				
Doel Voorziening:	De vooruitontvangen opbrengsten van derden waarbij de kosten met een specifiek doel in een volgend jaar worden gemaakt.				
Toelichting Realisatie 2025:	De vrijval bestaat uit verstrekte vergunningen in 2024 waarvan de werkzaamheden dit jaar zijn gestart. De toevoeging is afhankelijk van de ingediende aanvragen vanaf 1 juli tot en met 31 december en de stand van de uitvoering hiervan.				
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting 2025:	De toevoeging is vooraf niet in te schatten daarom wordt de begroting gelijk gehouden aan de berekende toevoeging van het voorgaande jaar. Dit kan leiden tot een verschil tussen de begroting en de werkelijke toevoeging.				

Voorziening Bomenfonds	33	0	0	0	33

Realisatie Voorzieningen	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Aanwending**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Beheer van de stad	**1.562**	**44.920**	**44.256**	**863**	**1.364**
Voorziening Bomenfonds	33	0	0	0	33

Verloopstaat Voorziening Bomenfonds	**Beginstand1-1-2025**	**Toevoeging**	**Aanwending**	**Vrijval**	**Eindstand31-12-2025**
Realisatie 2025	33	0	0	0	33
Begroting 2025	33	0	0	0	33
Verschil Realisatie en Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Voorziening					
Ingesteld per:	**31-12-2016**				
Eindigt per:	Geen einddatum bepaald				
Doel Voorziening:	De voorziening is bedoeld voor het herplanten van bomen en is gevormd door éénmalige afkoop van herplantplicht door derden.				
Toelichting Realisatie 2025:	In 2025 zijn er geen projecten geweest waar gebruik gemaakt is van de voorziening Bomenfonds.				
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting 2025:	N.v.t.				

Voorziening Afkoop beheer en onderhoud N209	417	0	46	0	371

Realisatie Voorzieningen	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Aanwending**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Beheer van de stad	**1.562**	**44.920**	**44.256**	**863**	**1.364**
Voorziening Afkoop beheer en onderhoud N209	417	0	46	0	371

Verloopstaat Voorziening	**Beginstand1-1-2025**	**Toevoeging**	**Aanwending**	**Vrijval**	**Eindstand31-12-2025**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Afkoop beheer en onderhoud N209					
Realisatie 2025	417	0	46	0	371
Begroting 2025	417	0	46	0	371
Verschil Realisatie en Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Voorziening					
Ingesteld per:					1-7-2019
Eindigt per:					31-12-2033
Doel Voorziening:	Rotterdam neemt een deel van de N209 over van de Provincie Zuid Holland. Voor het beheer en onderhoud voor de komende 15 jaar heeft Rotterdam een bijdrage gekregen.				
Toelichting Realisatie 2025:	Rotterdam heeft in 2019 een deel van de N209 overgenomen van de Provincie Zuid-Holland. Voor het beheer en onderhoud van dit wegvak is destijds een afkoopsom ontvangen, bedoeld om de onderhoudslasten over de resterende beheerperiode te dekken. Jaarlijks wordt een evenredig deel van deze voorziening aangewend ter dekking van de kosten voor beheer en onderhoud. De mutatie in 2025 betreft de reguliere jaarlijkse onttrekking conform de vastgestelde systematiek. De voorziening ultimo 2025 sluit aan op de verwachte resterende onderhoudsverplichtingen.				
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting 2025:					Realisatie conform begroting
Stedelijke ontwikkeling		**82.767**	**11.296**	**1.506**	**265**	**92.292**
Voorziening Garantstelling Grondbank Zuidplaspolder		0	8.800	0	0	8.800

Realisatie Voorzieningen	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Aanwending**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Stedelijke ontwikkeling	**82.767**	**11.296**	**1.506**	**265**	**92.292**
Voorziening Garantstelling Grondbank Zuidplaspolder	0	8.800	0	0	8.800
Verloopstaat Garantstelling Grondbank Zuidplaspolder	**Beginstand1-1-2025**	**Toevoeging**	**Aanwending**	**Vrijval**	**Eindstand31-12-2025**
Realisatie 2025	0	8.800	0	0	8.800
Begroting 2025	0	8.800	0	0	8.800
Verschil Realisatie en Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Voorziening					
Ingesteld per:	**1-1-2012**				
Eindigt per:	Geen einddatum bepaald				
Doel Voorziening:	De voorziening is gevormd voor verplichtingen of verliezen die voortvloeien uit de gemeenschappelijke regeling Grondbank RZG Zuidplas, waarvan de omvang aan het eind van een jaar onzeker is, maar redelijkerwijs wel kan worden geschat.				
Toelichting Realisatie 2025:	De Grondbank moet in de JR 2025 een verliesvoorziening treffen van €22 mln. Als deelnemer aan de gemeenschappelijke regeling Grondbank RZG Zuidplas, dient Rotterdam voor haar deel ook deze voorziening te treffen voor €8,8 mln.				

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Toelichting Verschil Realisatie - Begroting 2025:	Geen afwijking

Voorziening Katoenveem	2.367	0	66	0	2.301

Realisatie Voorzieningen	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Stedelijke ontwikkeling	**82.767**	**11.296**	**1.506**	**265**	**92.292**
Voorziening Katoenveem	2.367	0	66	0	2.301

Verloopstaat Voorziening Katoenveem	Beginstand1-1-2025	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand31-12-2025
Realisatie 2025	2.367	0	66	0	2.301
Begroting 2025	2.367	0	125	0	2.242
Verschil Realisatie en Begroting	0	0	-59	0	59

Toelichting Voorziening	
Ingesteld per:	1-9-2024
Eindigt per:	Geen einddatum bepaald
Doel Voorziening:	Er is sprake van achterstallig onderhoud van het object Katoenveem. Er wordt niet meer voldaan aan het benodigde kwaliteitsniveau en de werkzaamheden zijn onvermijdelijk. Het noodzakelijke herstel van het achterstallig onderhoud wordt ingeschat op € 2,4 mln. Op basis van het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) wordt daartoe een voorziening gevormd binnen het programma Stedelijke Ontwikkeling
Toelichting Realisatie 2025:	In 2025 is er sprake van een realisatie van € 66.000 met betrekking tot het achterstallig onderhoud object Katoenveem.
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting 2025:	De realisatie is lager uitgevallen omdat verwacht werd ook noodverzieningen te treffen voor onderstempeling van het gebouw. Het was echter in 2025 nog niet helder op welke onderdelen de onderstempeling zou komen.

Voorziening achterstallig onderhoud	2.595	0	1.441	265	889

Realisatie Voorzieningen	Beginstand 1-1-2025	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand 31-12-2025
Stedelijke ontwikkeling	**82.767**	**11.296**	**1.506**	**265**	**92.292**
Voorziening achterstallig onderhoud	2.595	0	1.441	265	889

Verloopstaat Voorziening achterstallig onderhoud	Beginstand1-1-2025	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand31-12-2025
Realisatie 2025	2.595	0	1.441	265	889
Begroting 2025	2.595	0	0	0	2.595
Verschil Realisatie	0	0	1.441	265	-1.706

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

en Begroting					
Toelichting Voorziening					
Ingesteld per:	**31-12-2024**				
Eindigt per:					Geen einddatum bepaald
Doel Voorziening:	In geval van achterstallig onderhoud waarbij sprake is van kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties wordt er op basis van artikel 44 lid 1a BBV een voorziening gevormd.				
Toelichting Realisatie 2025:	De voorziening achterstallig onderhoud Huismanstraat (€ 494.000) is volledig benut. Het deel van de voorziening voor recreatieoord Hoek van Holland (€ 2,1 mln) is voor € 947.000 ingezet. In 2026 is nog € 889.000 nodig, vooral voor werkzaamheden aan riolering en elektra. Het verschil tussen het beschikbare bedrag (€ 2,1 mln) en wat werkelijk nodig is (€ 1,8 mln) is uit de voorziening vrijgevallen (precies: € 265.000)				
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting 2025:	De aanwending uit en de vrijval van de voorziening waren niet begroot bij de 2e herziening 2025; de omvang van de bedragen was op dat moment nog niet duidelijk.				
Voorziening Historische grondwaarde regeling	0	2.496	0	0	2.496

Realisatie Voorzieningen	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Aanwending**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Stedelijke ontwikkeling	**82.767**	**11.296**	**1.506**	**265**	**92.292**
Voorziening Historische grondwaarde regeling	0	2.496	0	0	2.496

Verloopstaat Voorziening Historische grondwaarde regeling	**Beginstand1-1-2025**	**Toevoeging**	**Aanwending**	**Vrijval**	**Eindstand31-12-2025**
Realisatie 2025	0	2.496	0	0	2.496
Begroting 2025	0	0	0	0	0
Verschil Realisatie en Begroting	0	2.496	0	0	2.496

Toelichting Voorziening	
Ingesteld per:	1-10-2025
Eindigt per:	Geen einddatum bepaald
Doel Voorziening:	De voorziening is gevormd voor de uitvoering van een herstelactie voor het onjuist uitvoeren van de historische grondwaarde regeling. Benadeelde erfpachters worden actief benaderd en indien van toepassing gecompenseerd. Daarnaast is een aantal erfpachters reeds ingegaan op het aanbod vanuit het erfpachtproject, maar dit aanbod zou lager zijn uitgevallen met het vernieuwde beleid dat is vastgesteld op 18 december 2025. Deze erfpachters worden gecompenseerd voor het verschil tussen de betaalde koopsom en de koopsom op basis van het vernieuwde beleid.
Toelichting Realisatie 2025:	Nog geen realisatie in 2025. De Voorziening is eind 2025 gevormd na besluitvorming in december door de Raad. De kosten voor de herstelacties worden pas gemaakt vanaf 2026.
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting 2025:	De toevoeging aan de voorziening was niet begroot bij de 2e herziening 2025, omdat op dat moment het besluit op het nieuwe Erfpachtbeleid nog niet was genomen.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Verliesvoorziening Grondexploitaties	77.805	0	0	0	77.805

Realisatie Voorzieningen	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Aanwending**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Stedelijke ontwikkeling	**82.767**	**11.296**	**1.506**	**265**	**92.292**
Verliesvoorziening Grondexploitaties	77.805	0	0	0	77.805

Verloopstaat Verliesvoorziening Grondexploitaties	**Beginstand1-1-2025**	**Toevoeging**	**Aanwending**	**Vrijval**	**Eindstand31-12-2025**
Realisatie 2025	77.805	0	0	0	77.805
Begroting 2025	77.805	0	0	0	77.805
Verschil Realisatie en Begroting	0	0	0	0	0

Toelichting Voorziening	
Ingesteld per:	1-1-2012
Eindigt per:	Geen einddatum bepaald
Doel Voorziening:	In de BBV-notitie grondexploitaties die in 2019 is uitgebracht is een aanscherping aangebracht in de manier waarop de verliesvoorziening grondexploitaties in de balans moet worden verwerkt. Vanaf 2019 moet de waarde correctie slechts tot de boekwaarde van de negatieve grondexploitaties op de balans worden opgenomen. Het surplus moet als voorziening onder de passiva worden verantwoord.
Toelichting Realisatie 2025:	Per jaar ultimo zijn de resultaten op de grondexploitaties nog niet verwerkt, waarmee ook eventuele verliezen nog niet zijn verwerkt in de verliesvoorziening.
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting 2025:	Geen sprake van tussentijdse boekingen op de verliesvoorziening.

Werk en inkomen	**0**	**7.043**	**2.533**	**3.641**	**868**
Voorziening herstelprogramma Functiewaardering SW (FUWA)	0	7.043	2.533	3.641	868

Realisatie Voorzieningen	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Aanwending**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Werk en inkomen	**0**	**7.043**	**2.533**	**3.641**	**868**
Voorziening herstelprogramma Functiewaardering SW (FUWA)	0	7.043	2.533	3.641	868

VerloopstaatVoorziening herstelprogramma Functiewaardering SW (FUWA)	**Beginstand1-1-2025**	**Toevoeging**	**Aanwending**	**Vrijval**	**Eindstand31-12-2025**
Realisatie 2025	0	7.043	2.533	3.641	868
Begroting 2025	0	7.017	0	0	7.017
Verschil Realisatie en Begroting	0	25	2.533	3.641	-6.149

Toelichting Voorziening	
Ingesteld per:	**1-1-2025**
Eindigt per:	31-12-2026

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Doel Voorziening:	Het herstelprogramma is bedoeld om recht te doen aan mogelijk achterstallig loon in verband met een onjuiste inschaling conform CAO-SW door het ontbreken van een juiste waardering. Het is opgezet om de functiebeschrijvingen van alle te actualiseren en om de functies opnieuw te waarderen. Vervolgens worden de medewerkers in de juiste schaal geplaatst, en wordt per persoon berekend of er sprake is van een recht op nabetaling.
Toelichting Realisatie 2025:	De nabetaling is in april 2025 gestart. Hierdoor is de realisatie achtergelopen.
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting 2025:	Het projectteam FUWA heeft een prognose opgesteld voor de laatste uitbetalingen aan de groepen AMO 3, RVU, gepensioneerden en werknemers die uit dienst zijn gegaan. Naast de nettoloon en wettelijke rente zal hiervoor ook de mogelijke boeterente aan de belastingdienst worden betaald. De hoogte van de benodigde voorziening in 2026 bedraagt € 1.469. Daarmee kan een bedrag van € 3.041 vrijvallen ten gunste van het resultaat 2025.

Cultuur	**0**	**1.648**	**0**	**0**	**1.648**
Gift Stichting de Verre Bergen	0	1.648	0	0	1.648

Realisatie Voorzieningen	**Beginstand 1-1-2025**	**Toevoeging**	**Aanwending**	**Vrijval**	**Eindstand 31-12-2025**
Cultuur	**0**	**1.648**	**0**	**0**	**1.648**
Gift Stichting de Verre Bergen	0	1.648	0	0	1.648

Verloopstaat Gift Stichting de Verre Bergen	**Beginstand1-1-2025**	**Toevoeging**	**Aanwending**	**Vrijval**	**Eindstand31-12-2025**
Realisatie 2025	0	1.648	0	0	1.648
Begroting 2025	0	0	0	0	0
Verschil Realisatie en Begroting	0	1.648	0	0	1.648

Toelichting Voorziening	
Ingesteld per:	**31-12-2025**
Eindigt per:	Geen einddatum bepaald
Doel Voorziening:	Dit bedrag is geschonken aan de gemeente Rotterdam, onder de voorwaarde dat deze middelen worden besteed aan Kunst en Cultuur binnen de gemeente Rotterdam.
Toelichting Realisatie 2025:	Geen realisatie, enkel toevoeging aan voorziening.
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting 2025:	N.v.t.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

In de volgende tabel zijn de vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer opgenomen.

	31-12-2024	Vermeerdering	Vermindering	31-12-2025	Rente
Obligatieleningen	54	0	0	54	N.v.t.
Medium Term Notes	182.000	0	8.500	173.500	4.899
Totaal obligatieleningen	**182.054**	**0**	**8.500**	**173.554**	**4.899**
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	461.793	160.000	91.777	530.017	12.333
Openbare lichamen	260.000	50.000	0	310.000	6.992
Totaal onderhandse leningen	**721.793**	**210.000**	**91.777**	**840.017**	**19.325**
Waarborgsommen	2.125	413	292	2.246	N.v.t.
Vooruit ontvangen afkoopsommen erfpacht	35.864	1.813	2.514	35.164	N.v.t.
Totaal overige leningen	**37.989**	**2.227**	**2.806**	**37.410**	**N.v.t.**
Totaal vaste schulden	**941.837**	**212.227**	**103.083**	**1.050.980**	**24.224**

Toelichting verloopstaat

De behoefte aan nieuwe financieringsmiddelen is afhankelijk van de ontwikkeling van de gemeentelijke investeringen in vaste activa en onderhanden werk, de ontwikkeling van de interne financieringsmiddelen en de ontwikkeling van de bestaande in portefeuille opgenomen geldleningen.

Obligatieleningen

Obligatieleningen

Tot in de jaren ’50 van de vorige eeuw heeft de gemeente obligaties uitgegeven om in de financieringsbehoefte te voorzien. De rentecoupons op de obligaties zijn verlopen en er wordt dus geen rente meer uitbetaald. Een klein deel van de in het verleden uitgegeven obligaties is nog niet geïnd door de houders.

Medium Term Notes

Medium term Notes (MTN’s) zijn waardepapieren die worden uitgegeven onder het MTN-programma Nederlandse Gemeenten dat wordt verzorgd door de BNG Bank. In 2025 is € 8,5 mln afgelost. Er zijn in 2025 geen nieuwe MTN’s afgesloten.

Onderhandse leningen

Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen

Bij de volgende banken en overige financiële instellingen zijn onderhandse leningen opgenomen:

	31-12-2024	31-12-2025
Bank Nederlandse Gemeenten	391.703	465.365

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Nederlandse Waterschapsbank	70.090	64.652
Totaal	**461.793**	**530.017**

Onderhandse leningen van openbare lichamen

Bij de volgende gemeenten en provincies zijn leningen opgenomen:

	31-12-2024	31-12-2025
Provincie Gelderland	145.000	195.000
Provincie Groningen	20.000	20.000
Provincie Limburg	25.000	25.000
Provincie Noord-Brabant	50.000	50.000
Provincie Zeeland	20.000	20.000
Totaal	**260.000**	**310.000**

Overige leningen

Waarborgsommen

Dit betreft ontvangen waarborgsommen bij woningen en bedrijfsmatig onroerend goed welke bij beëindiging van het huurcontract worden terugbetaald.

Vooruit ontvangen afkoopsommen erfpacht

De post vooruit ontvangen afkoopsommen erfpacht omvat het nog niet vrijgevallen deel van de vooruit ontvangen afkoopsommen uit hoofde van niet-eeuwigdurende erfpacht.

Balans per 31-12-2024	**35.864**
Toevoeging afkoopsommen 2025	1.813
Vrijval / Verminderingen 2025	2.514
Balans per 31-12-2025	**35.164**

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of korter

Paginanummer in website: 222

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Onder de netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar zijn de betalingsverplichtingen opgenomen die de gemeente binnen één jaar moet voldoen.

Kortlopende schulden	31-12-2024	31-12-2025
Kasgeldleningen	175.000	275.000
Banksaldi	4.534	2.739
Overige schulden	112.611	101.413
Totaal netto-vlottende schulden	**292.146**	**379.152**

Toelichting verloopstaat

Kasgeldleningen

De kasgeldleningen die zijn aangegaan geven de korte termijn financieringsbehoefte weer.

Kasgeldleningen openbare lichamen	31-12-2024	31-12-2025
Gemeente Dordrecht	50.000	0
Totaal	**50.000**	**0**

Overige kasgeldleningen	31-12-2024	31-12-2025
AIM Lagere overheden kasgeldfonds	100.000	175.000
NWB Bank	25.000	50.000
BNG Bank	0	50.000
Stichting Pensioenfonds Rail & OV	0	0
Aegon Leven	0	0
Aegon Custody BV	0	0
Totaal	**125.000**	**275.000**

Het saldo van ontvangsten en betalingen bepalen de behoefte aan kasgeldleningen.

Banksaldi

Banksaldi	31-12-2024	31-12-2025
Betalingen onderweg/kruisposten	5.509	7.794
BNG	-974	-5.055
Totaal	**4.534**	**2.739**

Het saldo betreft de betalingen onderweg naar de bank en de schuldpositie van bankrekeningnummers welke op naam staan van de gemeente Rotterdam.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Controle voor identificatiedoeleinden

Overige schulden

Overige schulden	31-12-2024	31-12-2025
Na te betalen facturen	94.870	88.475
Crediteuren Kredietbank	15.414	11.861
Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO) en Zelfstandige regeling	1.100	924
Overige schulden < 5 mln	161	152
Tussenrekening rente en aflossing	0	0
Herziening gemeentefonds	1.066	0
Totaal	**112.611**	101.413

Na te betalen facturen

Deze post heeft betrekking op nog te betalen facturen die voor eind december 2025 zijn ontvangen.

Crediteuren Kredietbank

De bedragen hebben betrekking op schulden aan derden die zijn overgenomen van particulieren in het kader van de schuldhulpverlening.

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO) en Zelfstandige regeling

De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO) is een maatregel om zelfstandige ondernemers, waaronder Zelfstandigen Zonder Personeel (ZZP'ers) te ondersteunen Het Regionaal Bureau Zelfstandigen voert de Zelfstandige regeling uit. Het Regionaal Bureau Zelfstandigen verricht werkzaamheden in het kader van bijstandverlening zelfstandigen en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ).

Overige schulden < 5 mln

De overige schulden bestaan uit een bankrekening waarvan cliënten die geen beschikking hebben over een eigen bankrekening met een prepaidkaart een gelimiteerd bedrag kunnen opnemen.

Herziening Gemeentefonds

De herziening op het Gemeentefonds wordt uiterlijk 2 jaar na afloop van het desbetreffende jaar definitief vastgesteld. De belangrijkste maatstaf die het meest fluctueert en nog kan worden bijgesteld is de 'waarde van de stad'. Dit is de totale Waardering Onroerende Zaken (WOZ)-waarde van de woningen en de niet-woningen van de gemeente Rotterdam. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verwerkt met een vertraging de waarden van de maatstaf 'waarde van de stad'.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Gecontroleerd voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Overlopende passiva

Overlopende passiva

In onderstaande tabellen zijn de vooruit ontvangen en nog te betalen bedragen opgenomen. De vooruit ontvangen bedragen zijn volgens de voorschriften onderverdeeld in de categorieën overheidslichamen en overige bedrijven of instellingen. De categorieën zijn in deze paragraaf verder gespecificeerd en nader toegelicht.

	31-12-2024	31-12-2025
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;	631.612	676.538
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen (vooruit ontvangen bedragen);	14.533	10.929
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume (nog te betalen bedragen).	256.244	315.978
Totaal overlopende passiva	**902.389**	**1.003.445**

Vooruit ontvangen bedragen van overheidslichamen

Categorie	31-12-2024	Correctie/ overboeking	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of terugbetalingen	31-12-2025
Overige Nederlandse overheidslichamen	15.149	231	15.763	8.599	22.544
Het Rijk	571.051	-554	351.610	318.133	603.973
Europese overheidslichamen	45.412	-12.690	49.293	31.994	50.021
Totaal	**631.612**	**-13.013**	**416.666**	**358.726**	**676.538**

Regeling	31-12-2024	Correctie/ overboeking	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of terugbetalingen	31-12-2025	CBS code
Besluit Woningbouwimpuls 2020	55.270	0	2.369	3.060	54.579	Rijk
Meerjarig regeling specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting	49.016	0	0	0	49.016	Rijk
Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid	25.976	0	60.221	54.035	32.163	Rijk
Tijdelijke regeling specifieke uitkering gebiedsbudget	32.088	0	0	490	31.598	Rijk
Regeling specifieke uitkering transformatie gesloten jeugdhulp	20.401	0	31.997	23.088	29.310	Rijk

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	28.899	0	0	358	28.540	Rijk
Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie	20.133	0	8.322	1.145	27.310	Rijk
Just Transition Fund 2021-2027	32.575	0	18.766	24.085	27.257	Rijk
Tijdelijke regeling specifieke uitkering mobiliteitspakketten ten behoeve van woningbouw	4.051	0	22.682	58	26.675	Rijk
Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	26.721	0	0	965	25.756	Rijk
Regio Deal Rotterdam Zuid	27.883	0	0	2.623	25.260	Rijk
Regeling specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting	29.290	0	0	4.350	24.940	Rijk
Specifieke uitkering Wet Inburgering 2021	19.473	0	21.590	16.966	24.098	Rijk
Tijdelijke regeling uitkering bodemopgaven 2024-2030	11.126	0	10.779	1.235	20.670	Rijk
Specifieke Uitkering Regio Deals vierde tranche	26.895	0	0	6.281	20.613	Rijk
Specifieke uitkering Regio Deals vierde, vijfde en zesde tranche	8.999	0	8.595	491	17.102	Rijk
Regeling specifieke uitkering voorkomen georganiseerde en ondermijnende jeugdcriminaliteit 2022	19.902	0	9.354	12.259	16.997	Rijk
Subsidieregeling sanering verkeerslawaai	16.819	0	9	83	16.746	Rijk
Specifieke uitkering aardgasvrij in het kader van het Nationaal Programma Rotterdam-Zuid	17.044	0	0	2.336	14.709	Rijk
Regeling kansrijke wijk	12.715	0	30.509	30.146	13.078	Rijk
Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	3.899	0	24.548	16.309	12.137	Rijk
Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling	12.386	0	0	728	11.659	EU
Specifieke uitkering gebiedsinvesteringen aanlandlocaties Net op Zee	4.610	0	4.610	188	9.032	Rijk
Specifieke uitkering Aanpak Energiearmoede	17.908	0	0	9.167	8.741	Rijk
Meerjarige regeling specifieke uitkeringen voor huisvesting aandachtsgroepen	5.292	0	4.439	2.792	6.938	Rijk
Regeling specifieke uitkering randvoorwaardelijke functies jeugdhulp	7.473	0	5.004	5.706	6.771	Rijk

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Specifieke uitkering structurele Mainports gelden	4.704	0	7.210	5.971	5.943	Rijk
Regeling specifieke uitkering vergroten van beschikbaarheid van acute jeugd-ggz capaciteit	4.662	0	144	0	4.806	Rijk
Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	2.884	0	13.341	11.689	4.536	Rijk
Regionale Bestuursovereenkomst Blankenburgverbinding	4.170	0	0	0	4.170	Overige
Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie residentiële jeugdhulp 2021	6.666	0	0	2.510	4.156	Rijk
Subsidieverordening vervoersautoriteit Metropoolregio Rotterdam Den Haag 2024	0	-603	5.008	481	3.924	Overige
Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp 2020	3.697	0	8	0	3.705	Rijk
Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling 2021-2027	0	-11.815	44.862	29.411	3.636	EU
Specifieke uitkering Proeftuinen Aardgasvrije Wijken	3.680	0	0	652	3.027	Rijk
Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2020–2025	0	0	8.731	5.908	2.822	Rijk
Regeling specifieke uitkering Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie	3.060	0	0	481	2.579	Rijk
Specifieke Uitkering Werk aan uitvoering: Geoinformatie op sleeptouw	1.240	0	2.479	1.284	2.435	Rijk
Subsidieregeling duurzaam maatschappelijk vastgoed	1.177	0	1.023	0	2.200	Rijk
Specifieke uitkering SPUK IZA-doelen 2023-2026	3.667	0	6.964	8.521	2.110	Rijk
IBS Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport meerkosten COVID-19 2025-2027	2.000	0	0	0	2.000	Rijk
Algemene subsidieverordening Zuid-Holland 2013	1.609	0	1.220	847	1.982	Overige
Wet Educatie en beroepsonderwijs	2.693	0	11.972	12.692	1.973	Rijk
Specifieke uitkering RIEC Rotterdam 2025-2028	0	0	6.231	4.292	1.939	Rijk
Voucherregeling Boerderij van de Toekomst Flevoland	750	1.150	0	0	1.900	Overige
Eenmalige specifieke uitkering NGF-project NL2120 Gemeente Rotterdam	168	0	1.653	0	1.821	Rijk

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen	1.752	0	0	0	1.752	Rijk
European Urban Initiative	0	0	2.469	801	1.668	EU
IBS Ministerie van Justitie en Veiligheid versterking aanpak ondermijning 2022 tot en met 2024	1.658	0	0	0	1.658	Rijk
Specifieke uitkering tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers	3.984	0	1.683	4.036	1.632	Rijk
Subsidieprogramma ZonMW Actieprogramma Grip op Onbegrip	316	0	1.334	190	1.461	Overige
Stimuleringsregeling Flex- en Transformatiewoningen 2025	0	0	1.960	545	1.415	Rijk
Regeling specifieke uitkering COVID-19 vaccinaties	9.479	0	3.940	12.106	1.312	Rijk
Kansen voor West	1.210	0	0	0	1.210	Overige
Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	3.618	0	0	2.410	1.207	Rijk
Regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten 2020-2024	1.507	0	0	300	1.207	Rijk
IBS Koningin Wilhelmina Fonds bijdrage Daniël de Hoedbrug	1.100	0	0	0	1.100	Overige
Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	1.784	0	0	691	1.093	Rijk
Tijdelijke regeling spuk bodem 2022	1.462	0	0	631	832	Rijk
Regeling stimulering schoon en emissieloos bouwen voor medeoverheden	307	0	768	289	787	Rijk
Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	994	0	0	214	780	Overige
Specifieke uitkering middelen inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	2.381	0	0	1.639	742	Rijk
Subsidieregeling mobiliteit Zuid-Holland	0	0	680	0	680	Overige
IBS Innovatief inburgeringstraject Vroege start	661	0	0	0	661	Rijk
Regeling specifieke uitkering aanvullende seksuele gezondheidszorg	482	0	6.620	6.452	651	Rijk
Horizon Europe 2021-2027	1.967	0	416	1.767	615	Overige
Subsidieregeling Woonvormen senioren Zuid-Holland	400	0	200	0	600	Overige
Bekostigingsregeling huisvesting vergunninghouders in	0	0	2.921	2.457	464	Rijk

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

doorstroomlocaties						
IBS Ministerie van Justitie en Veiligheid structurele middelen Haven	432	0	0	0	432	Rijk
Digital Europe Programme	200	0	513	293	420	Overige
Subsidieregeling Knelpuntenpot sociale huur en middenhuur Zuid-Holland	400	0	0	0	400	Overige
Regeling Stimulering Verkeersveiligheidsmaatregelen 2025 – 2030	0	0	523	134	389	Overige
Meerjarige regeling specifieke uitkering Regeling flexibele inzet woningbouw	489	0	262	386	365	Overige
Regionale maatregelen voortijdig schoolverlaten 2020-2024	361	0	0	0	361	Rijk
SPUK RIEC Rotterdam Frictiebudget 2025-2026	0	0	757	397	360	Rijk
Innovatieve voorstellen mainports	633	0	125	400	358	Rijk
Regeling specifieke uitkering extra financiële middelen RMC-functie	573	0	0	216	357	Rijk
Bijdrageregeling versterking economisch vestigingsklimaat Metropoolregio Rotterdam Den Haag 2020	0	-113	496	26	357	Overige
IBS Stichting Daniel den Hoed bijdrage Daniël de Hoedbrug	0	0	322	0	322	Overige
Subsidieregeling instandhouding monumenten	181	0	244	108	317	Rijk
Regeling specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur	291	0	0	0	291	Rijk
Regeling huisvesting aandachtsgroepen	290	0	0	0	290	Rijk
Subsidieprogramma ZonMw MDT-kort voor gemeenten	0	0	269	0	269	Overige
Erasmus+	231	0	235	202	264	Overige
Tijdelijke regeling specifieke uitkering duurzame en circulaire infrastructuur	155	0	129	24	260	Rijk
IBS Rijk cofinanciering Dutch Societal Innovation Hubs	164	0	82	0	247	Overige
Regeling specifieke uitkering domein-overstijgend samenwerken	185	0	577	540	222	Rijk
IBS Ministerie Justitie & Veiligheid extra cybergelden	174	0	0	0	174	Rijk
Subsidieprogramma ZonMw Gezonde Leefomgeving Integrale Aanpak	264	0	85	178	171	Overige
Specifieke uitkering Impuls jongeren en talent cultuurregio's	334	0	0	165	170	Rijk
IBS HHSK Klimaatbestendige	163	0	0	0	163	Overige

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Agniesebuurt						
Subsidieregeling Vliegende Brigade Zuid-Holland	275	0	44	164	155	Overige
Citizens, Equality, Rights and Values programme	219	0	30	96	153	EU
Bijdrageregeling begeleiden van ex-gedetineerden voor wonen en werken	187	0	333	381	139	Rijk
IBS Rijk Pilot regionale aanpak van seksuele uitbuiting	131	0	3	0	134	Rijk
IBS rijk Group Violence Intervention Rotterdam	122	0	0	0	122	Rijk
ICLEI Action Fund 2.0	38	0	75	0	113	Overige
Subsidieprogramma ZonMW Economische zelfstandigheid van vrouwen	72	0	38	0	110	Overige
Tijdelijke stimuleringsregeling slim, veilig, doelmatig en duurzaam gebruik van mobiliteitsinfrastructuur 2023-2027	413	0	124	429	108	Rijk
Specifieke uitkering versterking GGD'en	112	0	3.555	3.566	102	Rijk
IBS KWF Kanker Lokaal op Kaart	64	0	255	222	97	Overige
Nationale cofinanciering Digital Europe Programme	0	0	142	45	97	Rijk
Tijdelijk besluit specifieke uitkering verbetering digitale dienstverlening	108	0	27	44	91	Rijk
Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme 2023- 2026	0	0	350	259	91	Rijk
Subsidieregeling mobiliteit Zuid-Holland 2017	83	0	0	0	83	Overige
Subsidieregeling Groen Zuid-Holland 2016	50	0	32	0	82	Overige
Regeling specifieke uitkeringen Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen	0	0	80	0	80	Rijk
Regeling specifieke uitkering heroïnebehandeling	299	0	1.624	1.846	76	Rijk
Specifieke uitkering Inrichten Overheidsbrede Loketten	0	0	75	0	75	Rijk
LIFE 2014-2020	0	-875	1.634	687	72	EU
Regeling specifieke uitkering specialistische functies aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling	0	0	396	326	70	Rijk
EIT Climate-KIC	61	0	0	0	61	Overige
Versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme	59	0	0	0	59	Rijk

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

en terrorisme 2023-2026						
Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	88	0	645	681	52	Rijk
Specifieke uitkering versterking Clientondersteuning 2025	0	0	50	0	50	Rijk
IBS Corona organisatie GGD'en	46	0	0	0	46	Rijk
Subsidieprogramma ZonMw Preventieprogramma 2023-2026	0	0	40	0	40	Overige
Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen 2004	0	-79	116	0	37	Rijk
IBS CCV Online aangejaagde ordeverstoringen	0	0	36	0	36	Overige
Subsidieprogramma ZonMw Vervolgimpuls versterking kennisfunctie GGD	16	0	16	0	32	Overige
Programma Indisch Erfgoed Digitaal	64	0	0	32	32	Overige
ZoRo busbaan	36	0	0	7	29	Overige
Interreg North-West Europe Programme	0	0	300	271	28	EU
Subsidieregeling gebiedsprogramma's groen Zuid-Holland 2016	0	0	25	0	25	Overige
Subsidieprogramma ZonMw Regionale Kenniswerkplaatsen	0	0	23	0	23	Overige
Interreg North Sea Region 2021-2027	0	-64	328	246	18	Overige
Subsidieregeling Molens Zuid-Holland 2013	12	0	4	1	15	Overige
Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	0	0	12	0	12	Rijk
Beeld en Geluid Programma Netwerk Digitaal Erfgoed	9	0	2	0	12	Overige
Subsidieprogramma ZonMw Startimpuls	0	0	10	0	10	Overige
Regeling specifieke uitkering PrEP	149	0	0	140	9	Rijk
Interreg Vlaanderen-Nederland 2021-2027	0	0	8	0	8	Overige
Algemene Subsidieverordening Waddenfonds 2017	7	0	0	0	7	Overige
Regeling specifieke uitkering verbetering digitale dienstverlening	51	0	0	46	5	Rijk
LIFE 2021-2027	16	-16	0	0	0	Rijk
Regeling specifieke uitkering MKB-deals	71	0	0	71	0	Rijk
Afvalfonds Verpakkingen	2	0	2.901	2.903	0	Overige
High Impact Crime (dader)aanpak 2022-2024	393	0	0	393	0	Rijk

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

IBS NIK Erfgoed Telt	8	0	0	8	0	Overige
Regeling specifieke uitkering regionaal projectleider aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2022	42	0	0	42	0	Rijk
Regeling specifieke uitkering tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	2.298	0	0	2.298	0	Rijk
Specifieke uitkering lokale preventieakkoorden en preventieaanpakken	106	0	0	106	0	Rijk
Subsidieprogramma ZonMW Wat werkt voor de jeugd	7	-7	0	0	0	Overige
Subsidieprogramma ZonMW COVID-19 Programma	78	-78	0	0	0	Overige
Europees Sociaal Fonds Plus 2021-2027	459	-459	0	0	0	Rijk
Regeling specifieke uitkering voor de voorschoolse educatie aan ontheemde peuters	288	0	0	288	0	Rijk
Regeling mpox B1	243	0	0	243	0	Rijk
Specifieke uitkering Amsterdam VOVO 2025	0	0	800	800	0	Rijk
Subsidieverordening Verkeer en Vervoer 2012	0	0	281	281	0	Overige
IBS FNO programma Geestkracht	15	0	0	15	0	Overige
Financieringsregeling Metamorfoze Archieven en Collecties	54	-54	0	0	0	Overige
Regeling specifieke uitkering stimulering sport	2	0	0	2	0	Rijk
Regeling specifieke uitkering instandhouding en doorontwikkeling expertisecentra jeugdhulp	504	0	0	504	0	Rijk
Totaal passiva	631.612	-13.013	416.666	358.726	676.538	

Toelichting verloopstaat

Correctie/Overboeking

De kolom correctie/overboeking heeft betrekking op overboekingen tussen overlopende activa en passiva medeoverheden, al naar gelang de debet- of creditstand per 31 december van de betreffende regeling. Daarnaast worden jaarlijks de benamingen van de regelingen en de categorie beoordeeld. In de situatie dat (een deel van) het saldo van een regeling onder een nieuwe naam wordt gepresenteerd, is met behulp van de correctie/overboeking kolom het saldo overgeboekt. De correcties met betrekking tot voorgaande jaren zijn eveneens in de kolom Correcties/Overboekingen vermeld. De kolom ontvangen bedragen bevat de in 2025 geboekte toename van de schuldpositie. Dit zijn de nog niet met subsidieverstrekkers afgerekende bedragen. De kolom vrijgevallen bedragen of de terugbetalingen betreffen de daadwerkelijke uitgaven. Voor deze regelingen dient nog met de subsidieverstrekkers te worden afgerekend. Daarom zijn deze regelingen aan de passiva zijde gepresenteerd. Beschrijving van de subsidieregelingen met een eindbedrag groter dan € 1,2 mln wordt verder toegelicht.

Besluit Woningbouwimpuls 2020

Een specifieke uitkering verstrekt door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor het inlopen van het woningtekort en het meerjarig hoog houden van de bouwproductie. De uitkering wordt verstrekt op basis van het Besluit en de Regeling Woningbouwimpuls 2020.

De middelen worden ingezet op zeven locaties in gemeente Rotterdam. In 2025 is er € 2,4 mln ontvangen en € 3,1 mln uitgegeven voor deze regeling.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Meerjarig regeling specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting

Een specifieke uitkering verstrekt door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor een integrale aanpak die leidt tot het verbeteren van de leefbaarheid en de veiligheid te bevorderen in kwetsbare gebieden, primair door woningen te herstructureren, in het bijzonder de particuliere woningvoorraad en secundair door inrichting van de omringende openbare ruimte en realisatie van maatschappelijke voorzieningen in de nabijheid van woningen. De ontvangst is bestemd voor de herstructurering van woningen en leefomgeving in Rotterdam-Zuid (NPRZ wonen). In 2025 zijn er geen ontvangsten en of uitgaven gedaan voor deze regeling.

Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid

Een specifieke uitkering verstrekt door de minister van Basis- en Voortgezet onderwijs en Media voor het voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden in de Nederlandse taal, het voorkomen van segregatie en het bevorderen van integratie. De uitkering wordt verstrekt op basis van Artikel 168a, eerste en derde lid van de Wet op het Primair Onderwijs. In 2025 is een voorschot van € 60,2 mln ontvangen en bedroegen de kosten ruim € 54 mln.

Tijdelijke regeling specifieke uitkering gebiedsbudget

Een specifieke uitkering verstrekt door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor het realiseren van gebiedsmaatregelen die als randvoorwaarden noodzakelijk zijn om op een woningbouwlocatie woningbouw plaats te laten vinden. Gemeente Rotterdam heeft twee gebiedsbudgetten voor drie locaties toegekend gekregen. In 2025 bedroegen de kosten € 490.000. Er zijn geen aanvullende voorschotten ontvangen.

Regeling specifieke uitkering transformatie gesloten jeugdhulp

Een specifieke uitkering verstrekt door de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en sport voor activiteiten die tot doel hebben (1) de afbouw van gesloten jeugdhulp door volledige of gedeeltelijke sluiting, (2) de ombouw van gesloten jeugdhulp naar kleinschalige gesloten jeugdhulp en (3) de ontwikkeling en verwezenlijking van alternatieven voor gesloten jeugdhulp**.** In 2025 is een voorschot van ruim € 32 mln ontvangen. In 2025 bedroegen de kosten bijna € 23,1 mln.

Regeling specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur

Een specifieke uitkering verstrekt door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat om gemeenten in staat te stellen bovenplanse infrastructurele voorzieningen te realiseren zodat op locaties in heel Nederland op korte termijn grootschalige woningbouw kan plaatsvinden. Gemeente Rotterdam heeft drie locaties waar deze bijdragen worden ingezet. In 2025 bedroegen de kosten bijna € 400.000. Er zijn geen aanvullende voorschotten ontvangen.

Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie

Een specifieke uitkering van de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening voor de verduurzaming van slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma. In 2025 is een voorschot ontvangen van ruim € 8,3 mln en bedroegen de kosten ook ruim € 8,3 mln.

Just Transition Fund 2021 – 2027

Een subsidie verstrekt door het Europese programma Just Transition Fund 2021-2027 voor de overgang naar een Klimaatneutraal Europa. Het subsidieert innovatie van de regionale economie en het verminderen van de negatieve gevolgen voor de werkgelegenheid als gevolg van deze transitie. Gemeente Rotterdam is beheerautoriteit voor het Just Transition Fund. In 2025 is een voorschot van bijna € 18,8 mln ontvangen. De kosten bedroegen bijna € 24,1 mln.

Tijdelijke regeling specifieke uitkering mobiliteitspaketten ten behoeve van woningbouw

Een specifieke uitkering verstrekt door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat om gemeenten en openbare lichamen in staat te stellen mobiliteitsmaatregelen te realiseren zodat op de grootschalige NOVEX-woningbouwlocaties woningbouw kan plaatsvinden. Er is een voorschot van bijna € 22,7 mln ontvangen en bedroegen de kosten € 57.000.

Regeling specifieke uitkering Startbouwimpuls

Een specifieke uitkering door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor projecten die planologisch ver genoeg zijn om uiterlijk in 2024/2025 te starten met bouwen, maar door de veranderde economische omstandigheden de businesscase niet meer kunnen rond rekenen. Het voorschot is bestemd voor realisatie van 2.647 woningen. In 2025 bedroegen de kosten bijna € 1 mln en is er geen voorschot ontvangen.

Regio Deal Rotterdam Zuid

Op grond van de Regio Deal Rotterdam Zuid verstrekt het Rijk subsidie voor de continuering en versnelling van de integrale aanpak op de thema's school, wonen en werken in het kader van het Nationaal Programma Rotterdam Zuid. Dit is nodig om de achterstanden van Rotterdam Zuid op het

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

gebied van school, werk en wonen weg te werken en opleidingsniveau, arbeidsparticipatie en woonkwaliteit in 2030 te laten stijgen naar het G4-gemiddelde. In 2025 bedroegen de kosten bijna € 2,6 mln. Er is verder geen voorschot ontvangen.

Regeling specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting

Een specifieke uitkering verstrekt door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor bijdragen aan fysieke maatregelen in een of meer deelplannen ter uitvoering van een programma in kwetsbare gebieden die de herstructurering van kwalitatief slechte woningen tot doel hebben, in het bijzonder particuliere woningen, in het belang van de woonkwaliteit en de leefomgeving in de betreffende gebieden. In 2025 bedroegen de kosten ruim € 4,3 mln en geen voorschot ontvangen.

Specifieke uitkering Wet Inburgering 2021

Een specifieke uitkering verstrekt door de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor het beschikbaar stellen van voorzieningen aan inburgeringsplichtigen die bijdragen aan het voldoen aan de inburgeringsplicht. Gemeente Rotterdam ontvangt jaarlijks een bijdrage voor het beschikbaar stellen van voorzieningen aan inburgeringsplichtigen die bijdragen aan het voldoen aan de inburgeringsplicht. In 2025 is een voorschot van bijna € 21,6 mln ontvangen en zijn er kosten gemaakt voor bijna € 17 mln.

Tijdelijke regeling uitkering bodem 2024-2030

Een specifieke uitkering verstrekt door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat met als doel om bevoegde gezagen in staat te stellen om in de periode van 2024 tot en met 2030 een aantal taken op het gebied van bodemsanering goed af te ronden en nieuwe bodemkwaliteitsopgaven te signaleren en daarop te reageren met een passende aanpak. Gemeente Rotterdam krijgt bijdrage voor vijf projecten. In 2025 is een voorschot van bijna € 10,8 mln ontvangen en bedroegen de kosten ruim € 1,2 mln.

Specifieke Uitkering Regio Deals vierde tranche

Een specifieke uitkering verstrekt door de Minister van Binnenlands Zaken en Koninkrijksrelaties (in opdracht van het kabinet) voor regionale coalities die met integrale investeringsprogramma's de economische kracht, leefbaarheid en brede welvaart versterken. De bijdrage is bedoeld voor projecten op het snijvlak van economie, klimaat, wonen, onderwijs en cultuur. In 2025 bedroegen de kosten bijna € 6,3 mln en zijn er geen voorschotten ontvangen.

Besluit specifieke uitkering Regio Deals vierde, vijfde en zesde tranche

Een specifieke uitkering verstrekt door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor activiteiten ter uitvoering van een doel, aanpak of beoogd resultaat zoals vastgelegd in een Regio Deal. In 2025 is een voorschot van bijna € 8,6 mln ontvangen. De kosten bedroegen in 2025 € 491.000.

Regeling specifieke uitkering voorkomen georganiseerde en ondermijnende jeugdcriminaliteit 2022

Een specifieke uitkering verstrekt door de minister van Justitie en Veiligheid voor de preventieve aanpak tegen georganiseerde en ondermijnende criminaliteit. Gemeente Rotterdam ontvangt een bijdrage voor de preventieve aanpak tegen georganiseerde en ondermijnende jeugdcriminaliteit. In 2025 is een voorschot van bijna € 9,4 mln ontvangen. De kosten bedroegen bijna € 12,3 mln.

Subsidieregeling sanering verkeerslawaai

Op grond van de Subsidieregeling sanering verkeerslawaai kan subsidie worden verstrekt aan projecten gericht op het beperken van de geluidsbelasting vanwege wegen en spoorwegen aan woningen, andere geluidsgevoelige gebouwen en geluidsgevoelige terreinen dan wel het beperken van het geluidsniveau binnen woningen of andere geluidsgevoelige gebouwen. De regeling is bedoeld voor (samenwerkingsverbanden van) gemeenten. In 2025 is een voorschot van ruim € 9.000 ontvangen en de bedroegen de kosten ruim € 83.000.

Specifieke uitkering aardgasvrij in het kader van het Nationaal Programma Rotterdam-Zuid

Een Rijksbijdrage ten behoeve van het aardgasvrij maken van wijken binnen het Nationaal Programma Rotterdam Zuid. In 2025 bedroegen de kosten ruim € 2,3 mln en is er verder geen voorschot ontvangen.

Regeling kansrijke wijk

Een specifieke uitkering van de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening voor het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid voor de organisatie van een uitvoeringsprogramma in het stedelijk focusgebied of de stedelijke focusgebiede, de bekostiging van integrale activiteiten en de bekostiging van activiteiten die bijdragen aan de doelstellingen van het onderdeel 'meedoen in de samenleving' van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid. Er zijn zes hoofdthema's, (1) preventie van armoede en schulden, (2) veerkracht en weerbaarheid, (3) re-integratie, (4) school en omgeving, (5) ontwikkeling van het jonge kind en (6) gezonde leefomgeving. In 2025 is een voorschot van bijna € 30 mln ontvangen. De kosten bedroegen in 2025 ruim € 30 mln.

Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Een specifieke uitkering verstrekt door de Minister voor Klimaat en Energie om gedurende de uitkeringsperiode de capaciteit (bemensing) te vergroten bij decentrale overheden voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid in de sectoren gebouwde omgeving, elektriciteit, mobiliteit, industrie of overig klimaat- en energiebeleid. In 2025 is een voorschot van ruim € 24,5 mln ontvangen en bedroegen de kosten bijna € 16,3 mln.

Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO)

Kansen voor West II is het samenwerkingsprogramma van de vier provincies in de randstad en de G4 gericht op het stimuleren van regionale ontwikkeling. Het Kansen voor West II programma wordt uitgevoerd met middelen uit het Europese fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO). De gemeente Rotterdam is als management autoriteit verantwoordelijk voor de uitvoering van het programma. Activiteiten die voor subsidie in aanmerking komen moeten betrekking hebben op innovatie en duurzame energie. Gemeente Rotterdam is de management autoriteit aangewezen om het EFRO-programma uit te voeren. Er is geen voorschot ontvangen ter dekking van het fonds en er is ruim € 700.000 aan subsidievoorschotten-vaststellingen uitgegeven

Specifieke uitkering gebiedsinvesteringen aanlandlocaties Net op Zee

Een specifieke uitkering verstrekt door de Minister van Economisch Zaken en Klimaat (in samenwerking met Infrastructuur en Waterstaat) voor provincies en gemeenten waar stroomkabels van windparken aan land komen. De bijdrage is bedoeld voor gebieds- en leefomgevingskwaliteit, natuurcompensatie en stimulering van economische activiteiten rond de aanlandlocaties. In 2025 is een voorschot van ruim € 4,6 mln ontvangen. De kosten bedroegen in 2025 bijna € 188.000.

Specifieke uitkering Aanpak Energiearmoede

Een specifieke uitkering verstrekt door de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening voor het ondersteunen van kwetsbare huishoudens in huur- en koopwoningen, waarbij maatregelen worden genomen om op korte termijn de energierekening te verlagen. In 2025 bedroegen de kosten ruim € 9,1 mln. In 2025 is er geen voorschot ontvangen.

Meerjarige regeling specifieke uitkeringen voor huisvesting aandachtsgroepen

Een specifieke uitkering verstrekt door de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening voor een project waarbij woonruimten voor aandachtsgroepen gerealiseerd worden die aan de bestaande voorraad woonruimten worden toegevoegd en die gedurende ten minste tien jaar na voltooiing geheel voor aandachtsgroepen bestemd zijn, Voor een project waarvan aannemelijk is gemaakt dat het binnen vijf jaar na de datum van toekenning van de uitkering gerealiseerd is en voor een project waarbij de woonruimten verhuurd zullen worden op basis van een schriftelijk huurcontract tussen huurder en verhuurder. In 2025 is een voorschot van ruim € 4,4 mln ontvangen en bedroegen de kosten in 2025 bijna € 2,8 mln.

Regeling specifieke uitkering randvoorwaardelijke functies jeugdhulp

Een specifieke uitkering van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voor activiteiten die nodig zijn in verband met de inkoop en organisatie van de volgende randvoorwaardelijke functies voor expertisenetwerken jeugdhulp, voor activiteiten die nodig zijn in verband met de instandhouding en doorontwikkeling van het expertisenetwerk jeugdhulp voor het bovenregionale gebied conform de uitgangspunten als bedoeld in de Kamerbrief ‘Stand van zaken expertisecentra jeugdhulp’ d.d. 17 juni 2020, voor de academische onderzoeksfunctie van de academische centra kinder- en jeugdpsychiatrie, voor activiteiten die nodig zijn voor de financiering van wetenschappelijk academisch onderzoek als onderdeel van de academische functie van één van de academische centra kinder- en jeugdpsychiatrie en voor de plaatsingscoördinatie gesloten jeugdhulp, voor de financiering en instandhouding van een plaatsingscoördinatie gesloten jeugdhulp. In 2025 is een voorschot van ruim € 5 mln ontvangen. In 2025 bedroegen de kosten bijna € 5,7 mln.

Specifieke uitkering structurele Mainports gelden

Een specifieke uitkering verstrekt door de Minister van Infrastructuur e Waterstaat voor projecten in de Mainportregio’s (Rotterdamse haven en Schiphol) die de bereikbaarheid, duurzaamheid en innovatieve kracht van deze economische zwaartepunten versterken. In 2025 is een voorschot van ruim € 7,2 mln ontvangen. De kosten bedroegen in 2025 ruim € 5,9 mln.

Regeling specifieke uitkering vergroten van beschikbaarheid van acute jeugd-ggz capaciteit

Een specifieke uitkering verstrekt door de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voor het tijdelijk vergroten van beschikbaarheid van acute jeugd-ggz capaciteit. In 2025 is een voorschot ontvangen van € 144.000 en zijn er geen kosten gemaakt.

Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026

Een specifieke uitkering verstrekt door de Minister voor Langdurige Zorg en Sport voor activiteiten in het kader van de ambities en doelen zoals gesteld in het GALA en het Hoofdlijnen Sportakkoord II. De activiteiten vallen onder de thema's sport, beweging en cultuur, gezondheid & sociale basis en ondersteunende onderdelen. In 2025 is een voorschot van € 13,3 mln ontvangen. De kosten bedroegen in 2025 € 11,7 mln.

Regionale Bestuursovereenkomst Blankenburgverbinding

Op grond van de Regionale Bestuursovereenkomst Blankenburgverbinding verstrekt het rijk een bijdrage aan het kwaliteitsprogramma Blankenburgverbinding (Nieuw Waterland). In 2025 zijn er geen voorschotten ontvangen en geen subsidiabele kosten gemaakt.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie residentiele jeugdhulp 2021

Een specifieke uitkering verstrekt door de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voor activiteiten ten behoeve van de vastgoedtransitie van de gesloten jeugdhulp, de ombouw van separeerruimten in de gesloten jeugdhulp en vastgoedtransitie van open driemilieusvoorzieningen. In 2025 bedroegen de kosten voor deze regeling ruim € 2,5 mln.

Subsidieverordening vervoersautoriteit Metropoolregio Rotterdam Den Haag 2024

Een subsidieverordening van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) voor het verstrekken van subsidies aan vervoerders en gemeenten ter bevordering van doelmatig, veilig en duurzaam openbaar vervoer en mobiliteitsbeleid. De bijdrage is bedoeld voor de uitvoering van regionaal vervoerbeleid en investeringen in mobiliteit. In 2025 is een voorschot van ruim € 5 mln ontvangen. De kosten bedroegen € 481.000.

Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp 2020

Een specifieke uitkering verstrekt door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De uitkering wordt verstrekt op basis van de Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp 2020. In 2025 is een voorschot van ruim € 8.000 ontvangen. Er zijn geen subsidiabele kosten gemaakt.

Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling 2021-2027

Een subsidie verstrekt door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling 2021-2027 voor het verkleinen van de economische verschillen binnen Europa. De subsidie is bedoeld voor economische activiteiten die gericht zijn op innovatie (slimmer) en op de overgang naar een koolstofarme economie (groener). Het geld is vooral voor het midden- en kleinbedrijf (MKB) bedoeld. Gemeente Rotterdam is de aangewezen management autoriteit om het EFRO-programma uit te voeren. Hiervoor is bijna € 44,9 mln aan voorschotten ontvangen ter dekking van het fonds en is er ruim € 29,4 mln aan subsidievoorschotten-vaststellingen uitgegeven.

Specifieke uitkering Proeftuinen Aardgasvrije Wijken

Een specifieke uitkering verstrekt door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties voor activiteiten die tot doel hebben om via een wijkgerichte aanpak bestaande woningen en andere gebouwen aardgasvrij of aardgasvrij-ready te maken. De uitkering wordt verstrekt op basis van de Regeling specifieke uitkering proeftuinen aardgasvrije wijken. De kosten bedroegen in 2025 € 652.000 en is er geen voorschot ontvangen.

Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2020-2025

Een specifieke uitkering verstrekt door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor de uitvoering van regionale programma's die het aantal voortijdig schoolverlaters terugdringen. De bijdrage is bedoeld voor intensieve samenwerking tussen scholen, gemeenten en werkgevers, het volgen en begeleiden van risico-leerlingen en het opzetten van maatwerktrajecten richting diploma of werk. In 2025 is een voorschot van € 8,7 mln ontvangen. De kosten bedroegen ruim € 5,9 mln in 2025.

Regeling specifieke uitkering Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie

Een specifieke uitkering verstrekt door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat voor het versneld uitvoeren van kosteneffectieve maatregelen en voorzieningen die bijdragen aan het voorkomen of beperken van wateroverlast of het beperken van de gevolgen van droogte of overstromingen in de werkregio van decentrale overheden. In 2025 bedroegen de kosten € 481.000.

Specifieke uitkering Werk en uitvoering: Geo-informatie op sleeptouw

Een specifieke uitkering verstrekt door de Minister van Binnenlands Zaken en Koninkrijksrelaties voor overheden die hun geo-informatievoorziening moderniseren. De bijdrage is bedoeld om standaarden te implementeren, databronnen te koppelen en vaardigheden van medewerkers te versterken. In 2025 is een voorschot van bijna € 2,5 mln ontvangen. In 2025 bedroegen de kosten bijna € 1,3 mln.

Subsidieregeling duurzaam maatschappelijk vastgoed

Een subsidieregeling van de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening met als doel eigenaren van bestaand maatschappelijk vastgoed te stimuleren om te investeren in ten hoogste drie verduurzamingsmaatregelen of een integraal verduurzamingsproject ten behoeve van het verbeteren van de energieprestatie van maatschappelijk vastgoed. In 2025 is een voorschot van ruim € 1 mln ontvangen en geen kosten gemaakt.

Specifieke uitkering SPUK IZA-doelen 2023-2026

Een specifieke uitkering verstrekt door de Minister van Volksgezondheid, Welzijn e Sport voor gemeenten die werken aan de doelen uit het Integraal Zorgakkoord (IZA). De bijdrage is bedoeld voor preventie, gezondheid in de leefomgeving, versterking eerstelijnszorg en het verkorten van wachtlijsten. In 2025 is een voorschot van bijna € 7 mln ontvangen. De kosten bedroegen in 2025 ruim € 8,5 mln.

IBS Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport meerkosten COVID-19 2025-2027

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Een eenmalig afkoopbedrag van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voor de vergoeding van de doorlopende verplichtingen meerkosten COVID-19 2025-2027. In 2025 zijn er geen voorschotten ontvangen en geen kosten gemaakt.

Algemene subsidieverordening Zuid-Holland 2013

Een subsidieregeling van Provincie Zuid-Holland voor het verstrekken van subsidies waarvoor niet bij afzonderlijke verordening een uitputtende regeling is getroffen. In 2025 is een voorschot va bijna € 1,2 mln ontvangen. De kosten bedroegen in 2025 € 847.000.

Wet Educatieve beroepsonderwijs

Gemeente Rotterdam ontvangt jaarlijks een bijdrage voor het aanbieden van kwantitatief en kwalitatief voldoende aanbod van opleidingen educatie op het gebied van Nederlandse taal, rekenen en digitale vaardigheden. In 2025 is een voorschot van bijna € 12 mln ontvangen. In 2025 bedroegen de kosten bijna € 12,7 mln.

Specifieke uitkering RIEC Rotterdam 2025-2028

Een specifieke uitkering van de Minister van Justitie en Veiligheid aan het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) Rotterdam. Met deze bijdrage ontvangt de gemeente ondersteuning voor de uitvoering van regionale veiligheidsprojecten in de periode 2025-2028. Het RIEC richt zich op de aanpak van georganiseerde criminaliteit, radicalisering en andere veiligheidsbedreigingen in de regio. In 2025 is een voorschot van ruim € 6,2 mln ontvangen. In 2025 bedroegen de kosten ruim € 4,3 mln.

Voucherregeling Boerderij van de Toekomst Flevoland

Een subsidie verstrekt door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling met als doel het werken aan toekomstbestendige landbouw in de regio gericht op de thema's (1) agro-ecologie, (2) data & technologie, (3) energie, (4) reststromen & circulariteit en (5) transitiemanagement. In 2025 zijn er geen voorschotten ontvangen en geen kosten gemaakt.

Eenmalige specifieke uitkering NGF-project NL2120 Gemeente Rotterdam

Een specifieke uitkering van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat voor het tienjarig kennis- en innovatieprogramma dat zich richt op het opschalen van nature-based solutions (NBS) in Nederland. Het doel is om Nederland klimaatbestendiger en natuurlijker te maken. Het programma, een samenwerking van 25+ partners, investeert in onderzoek en praktijkervaring om de toepassing van natuurlijke oplossingen voor klimaatadaptatie, biodiversiteit en leefbaarheid te versnellen. In 2025 is een voorschot van bijna € 1,7 mln ontvangen en geen verder zijn er geen kosten gemaakt.

Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen

Een specifieke uitkering verstrekt door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor het versneld realiseren van projecten die in de huisvesting van kwetsbare doelgroepen voorzien. De uitkering wordt verstrekt op basis van de Regeling specifieke uitkering aan gemeenten ten behoeve van de huisvesting van kwetsbare doelgroepen. In 2025 zijn er geen voorschotten ontvangen en geen kosten gemaakt.

European Urban Initiative

Een subsidie verstrekt door de Europese Commissie in het kader van het European Urban Initiative (EUI), dat voortbouwt op de Urban Innovative Actions. Dit initiatief is bedoeld om stedelijke gebieden in Europa te ondersteunen bij het ontwikkelen, testen en delen van innovatieve oplossingen voor stedelijke uitdagingen. Het programma richt zich op thematieken zoals duurzame stedelijke mobiliteit, sociale inclusie, klimaatadaptatie en energie-efficiëntie. Activiteiten die voor subsidie in aanmerking komen, moeten vernieuwend zijn en bijdragen aan duurzame stedelijke ontwikkeling. In 2025 is een voorschot van bijna € 2,5 mln ontvangen. In 2025 gemaakte kosten bedroegen bijna € 800.000.

IBS Ministerie van Justitie en Veiligheid versterking aanpak ondermijning 2022- 2024

Een bijdrage verstrekt door de minister van Justitie en Veiligheid voor de uitvoering van het versterkingsplan RIEC. De middelen worden ingezet om de aanpak op ondermijning te versterken. Gemeente Rotterdam ontvangt voor het Regionale Informatie- en Expertise Centra een bijdrage voor het versterkingsplan ondermijning. In 2025 zijn geen voorschotten ontvangen en geen kosten gemaakt.

Specifieke uitkering tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers

Een specifieke uitkering verstrekt door de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan gemeenten om de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) uit te voeren. De bijdrage is bedoeld voor inkomensondersteuning en bedrijfskapitaal-leningen ter overbrugging van acute omzetdaling. In 2025 is een voorschot van bijna € 1,7 mln ontvangen. De kosten bedroegen in 2025 ruim € 4 mln.

Subsidieprogramma ZonMW Actieprogramma Grip op Onbegrip

Een subsidie verstrekt door ZonMw voor projecten die bijdragen aan een betere ondersteuning van mensen met verward of onbegrepen gedrag. De bijdrage is bedoeld voor het ontwikkelen en toepassen van kennis en werkwijzen die leiden tot meer passende zorg en ondersteuning in de

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

wijk, met aandacht voor preventie en samenwerking tussen domeinen. In 2025 is een voorschot van ruim € 1,3 mln ontvangen. In 2025 bedroegen de kosten € 190.000.

Stimuleringsregeling Flex- en Transformatiewoningen 2025

Een specifieke uitkering van de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, met als doel de bouw van flexibele en transformatiewoningen door gemeenten en woningcorporaties te stimuleren. Het doel is om de woningmarkt te verlichten en tijdelijke woonoplossingen te bieden voor mensen met een dringende woonbehoefte. In 2025 is een voorschot van bijna € 2 mln ontvangen. De kosten bedroegen in 2025 ruim € 500.000.

R***egeling specifieke uitkering COVID-19 vaccinaties***

Een specifieke uitkering van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voor het toedienen van COVID-19-vaccinaties conform de basiscapaciteit COVID-19-vaccinatie, het inrichten van de infrastructuur ten behoeve van de basiscapaciteit COVID-19-vaccinatie en het treffen van voorbereidende werkzaamheden voor de situatie dat de Minister, naar aanleiding van een advies van de Gezondheidsraad of het OMT-V, besluit tot een COVID-19-vaccinatiecampagne in de periode van 1 juli 2024 tot en met 31 december 2024. In 2025 is een voorschot van ruim € 3,9 mln ontvangen. In 2025 bedroegen de kosten ruim € 12,1 mln.

Kansen voor West

Kansen voor West is het samenwerkingsprogramma van de vier provincies in de randstad en de G4 gericht op het stimuleren van regionale ontwikkeling. Het Kansen voor West programma wordt uitgevoerd met middelen uit het Europese fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO). De gemeente Rotterdam is als management autoriteit verantwoordelijk voor de uitvoering van het programma. Projecten die voor subsidie in aanmerking komen moeten betrekking hebben op innovatie en duurzame energie. Gemeente Rotterdam treedt op als management autoriteit voor het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling. Voor het uitvoeren van dit programma ontvangt gemeente Rotterdam een bijdrage, genoemd de technische bijstand. In 2025 zijn er geen voorschotten ontvangen en geen kosten gemaakt.

Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen

Een specifieke uitkering verstrekt door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties. De uitkering heeft tot doel te stimuleren dat bestaande schoolgebouwen noodzakelijke en energiezuinige maatregelen uitvoeren om het binnenklimaat in bestaande schoolgebouwen te verbeteren. In 2025 bedroegen de kosten bijna € 2,4 mln. Er is geen voorschot ontvangen in 2025.

Regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten 2020-2024

Een specifieke uitkering verstrekt door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aan RMC-contactgemeenten voor het organiseren van de meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten. De bijdrage is bedoeld voor registratie, casusoverleg, toeleiding en nazorg voor jongeren zonder startkwalificatie. In 2025 bedroegen de kosten € 300.000 en waren er geen voorschotten ontvangen.

Overige vooruit ontvangen bedragen

Vooruit ontvangen bedragen	31-12-2024	31-12-2025
Vooruitontvangen ruimtelijke projecten	6.496	3.175
Overige vooruit ontvangen < € 5 mln	8.037	7.754
Totaal	**14.533**	**10.929**

Vooruitontvangen ruimtelijke projecten

Projecten waarbij per saldo meer vooruit ontvangen is dan aan kosten is gemaakt. Deze post fluctueert jaarlijks afhankelijk van de voortgang van de projecten.

Overige vooruit ontvangen bedragen < € 5 mln

Overige vooruit ontvangen bedragen bestaat uit:

- Vooruit gefactureerde huren inzake maatschappelijke en commerciële vastgoed en erfpacht € 3,6 mln,
- Vooruit ontvangen bedragen Rotterdampas 2026 € 1 mln,
- Subsidieregeling oranjebonnen van Eneco € 533.000,
- Vooruitontvangen opbrengsten Upstream € 524.000,
- Blijft nog € 2,2 mln voor diverse kleinere posten

Verplichtingen nog te betalen bedragen

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Nog te betalen bedragen	31-12-2024	31-12-2025
Te ontvangen facturen	79.034	139.370
Loonheffing, premies en salaris	100.160	101.741
Subsidie Onderwijshuisvesting 2021-2025	6.656	20.869
Parkeren	10.161	12.527
Rente en aflossing	12.526	10.623
Reparatie- en onderhoudsfonds Leasebedrijf	4.257	3.226
Overige nog te betalen bedragen < € 5 mln	43.450	27.662
Totaal	**256.244**	**315.978**

Te ontvangen facturen

Hier worden de in 2025 geleverde prestaties opgenomen waarvoor in 2025 nog geen factuur is ontvangen. De grootste posten bestaan uit € 72,6 mln voor vastgelegde ontvangsten op inkooporders. € 57 mln diverse zorg posten zoals; Zorg in natura Jeugd, hulpmiddelen, AOW jeugdtegoed en Jeugdhulp.. Projectgerelateerde verplichtingen over het jaar 2025 is opgenomen voor een saldo van € 684.000. Nog te ontvangen facturen Subsidies is opgenomen voor € 9,1 mln.

Loonheffing, premies en salaris

Deze post bevat € 83,6 mln aan af te dragen loonheffing over 2025. Afdfracht ABP premie is opgenomen voor € 17 mln. Blijft nog saldo van € 1,1 mln voor diverse salaris gerelateerde inhoudingen/afdrachten.

Subsidie Onderwijshuisveting 2021-2025

Dit zijn subsidies die aan scholen verstrekt worden mbt onderhoud.

Parkeren

Post betreft voor € 9,1 mln uit voor parkeervergunningen en € 3,4 mln betreft overige parkeer gerelateerde producten/diensten.

Rente en aflossing

Dit betreft de opgebouwde rente over leningen vanaf de vervaldatum tot eind 2025 en de rente en aflossing van leningen met een vervaldatum van 31 december 2025 die begin 2026 worden verrekend.

Reparatie- en onderhoudsfonds Leasebedrijf

Dit zijn reserveringen voor te maken kosten van leasevoertuigen.

Overige nog te betalen bedragen < € 5 mln

Bestaat uit:

- Aankoop Humanitas € 4,4 mln,
- Te betalen compensatie RET ten behoeve van Roseknoop € 4,4 mln,
- Af te rekenen Regio Gemeenten € 2,2 mln,
- Nog te betalen vennootschapsbelasting € 1,7 mln,
- Nog te betalen factuur Pels Rijcken € 1,5 mln,
- Nog te betalen met betrekking tot Collectie Gebouw € 1,2 mln,
- Nog af te dragen leges rijbewijzen/reisdocumenten/naturalisatie € 1,1 mln,
- Nog te betalen vonnis ten behoeve van Bernitoren € 1 mln,
- Nog te betalen verbouwingskosten van Ghentkazerne € 983.000,
- Nog te ontvangen facturen ten behoeve van OZB Ahoy € 904.000,
- Nationaal Restauratie Fonds nog te betalen € 656.000,
- Diverse kleinere posten kleiner dan € 600.000 € 7,6 mln.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

De niet uit balans blijkende verplichtingen zijn langlopende overeenkomsten waaruit één of meerdere verplichtingen voortvloeien. Hiertoe rekenen we ook de verplichtingen die slechts voor één jaar of minder zijn aangegaan, die in de loop van het jaar zijn ontstaan en per ultimo van dat betreffende jaar nog voortduren. Er dient gerapporteerd te worden over alle contracten die boven het drempelbedrag liggen van de Europese aanbestedingsregels. De meerjarige contracten nemen we op voor het volle bedrag waarover het contract is gesloten.

De volgende verplichtingen worden onderscheiden:

- garantieverplichtingen
- inkoop- en afnameverplichtingen
- huurverplichtingen
- subsidieverplichtingen
- leveringsverplichtingen
- arbeidskostengerelateerde verplichtingen

Onderstaand volgt de beschrijving van garanties en borgstellingen zoals wordt voorgeschreven in artikel 57 van het BBV. Vervolgens is, conform artikel 53 van het BBV, een beschrijving van de belangrijkste overige financiële verplichtingen opgenomen. Ten slotte wordt een overzicht van de niet uit de balans blijkende rechten getoond.

Buiten balanstelling	Gegarandeerd bedrag 31-12-2024	Gegarandeerd bedrag 01-01-2025	Gegarandeerd bedrag 31-12-2025
Niet uit de balans blijkende verplichtingen			
1. Borgstellingen waarborgfondsen met achtervang gemeente Rotterdam	9.051.463	9.051.463	9.053.940
2. Garanties volkshuisvesting particulieren	20.407	20.407	17.555
3. Garanties ten behoeve van rechtspersonen	2.923	2.923	2.443
Totaal achtervang, garanties en borgstellingen	**9.074.793**	**9.074.793**	**9.073.939**

Achtervang, garanties en borgstellingen

Achtervang, garanties en borgstellingen (bestaande uit waarborgfondsen, garanties volkshuisvesting particulieren, gemeenschappelijke regelingen)	Gegarandeerd bedrag 01-01-2025	Gegarandeerd bedrag 31-12-2025
1. Borgstellingen waarborgfondsen met achtervang gemeente Rotterdam	9.051.463	9.053.940
2. Garanties volkshuisvesting particulieren	20.407	17.555
3. Garanties ten behoeve van rechtspersonen	2.923	2.443
Totaal achtervang, garanties en borgstellingen	**9.074.793**	**9.073.939**

De onder de buiten balanstelling opgenomen posten worden hieronder nader toegelicht.

1. Borgstellingen van waarborgfondsen op Rotterdams grondgebied met achtervang gemeente

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Borgstellingen van waarborgfondsen op Rotterdams grondgebied met achtervang gemeente	Gegarandeerd bedrag 01-01-2025	Gegarandeerd bedrag 31-12-2025
a. Waarborgfonds Eigen Woning (WEW)	1.930.000	1.765.000
b. Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)	7.121.463	7.288.940
Totaal borgstellingen van waarborgfondsen	**9.051.463**	**9.053.940**

De gemeente fungeert als achtervanger bij twee verschillende waarborgfondsen, de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) en de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Als achtervanger is de gemeente verplicht om renteloze leningen te verstrekken aan de waarborgfondsen als die in liquiditeitsproblemen komen door een te laag fondsvermogen. In lijn met de voorgaande jaren wordt het gegarandeerde bedrag weergegeven als het totaal van de borgstellingen die de waarborgfondsen hebben afgegeven op Rotterdams grondgebied. Dit is niet het werkelijke risicobedrag voor de gemeente Rotterdam. Bij aanspraak op alle achtervangers door de waarborgfondsen voor renteloze leningen wordt het hier gepresenteerde bedrag als verdeelsleutel gehanteerd.

Ad 1.a Achtervang Waarborgfonds Eigen Woning

Het WEW biedt via de Nationale Hypotheek Garantie (NHG) aan de geldgevers zekerheid voor het geval de hypotheekgever niet aan zijn financiële verplichtingen voldoet. Geldgevers kunnen het WEW aanspreken voor de restschuld bij gedwongen verkoop. De achtervangfunctie van de gemeente geldt alleen voor hypotheken die tot 1 januari 2011 zijn afgesloten, daarna is sprake van 100% achtervang van het Rijk. De Rotterdamse achtervangpositie bij WEW neemt jaarlijks verder af. Volgens de laatste opgave van het WEW wordt borg gestaan voor leningen onder Rotterdamse achtervang (afgegeven tot 2011) met een oorspronkelijke leningbedrag van € 1,8 mrd. Dit is 0,6% van het totaal door het WEW gegarandeerd bedrag (€ 283 mrd).

Ad 1.b Achtervang Waarborgfonds Sociale Woningbouw

Het WSW heeft als doel om de toegang tot de kapitaalmarkt voor de deelnemende woningcorporaties te bevorderen. Daarvoor biedt zij zekerheid aan geldgevers van woningcorporaties voor de rente- en aflossingsverplichtingen van de geborgde geldleningen. De woningcorporaties betalen hiervoor een borgstellingsvergoeding aan het WSW. Pas als de buffers van het WSW ontoereikend zijn, wordt de achtervang van het Rijk en de gemeenten aangesproken. In 2021 zijn de afspraken tussen WSW, de corporaties en de achtervangers gewijzigd. Vóór 1 augustus 2021 stonden gemeenten rechtstreeks in de achtervang voor individuele leningen. Voor leningen na 1 augustus 2021 worden leningen achteraf aan gemeenten toegerekend naar rato van het bezit van de betreffende corporatie dat zich in de gemeente bevindt. Van het totaal van € 103 mrd door het WSW geborgde bedrag heeft € 7,3 mrd betrekking op de achtervang van de gemeente Rotterdam.

2. Garanties uit hoofde van volkshuisvesting – particulieren

Garanties volkshuisvesting particulieren	Gegarandeerd bedrag 01-01-2025	Gegarandeerd bedrag 31-12-2025
a. Hypotheekgaranties (50% contragarantie Rijk)	19.063	16.340
b. Garantie NRF-leningen	1.344	1.215
Totaal garanties volkshuisvesting particulieren	**20.407**	**17.555**

Ad 2.a Hypotheekgaranties

Deze hypotheekgaranties zijn in het verleden rechtstreeks door de gemeente ten behoeve van particulieren verstrekt. Tot 1995 gold er een rijksregeling. Eventuele verliezen op grond van deze regeling komen voor 50% voor rekening van het Rijk en voor 50% voor rekening van de gemeente. Het risico voor de gemeente is 50% van het verschil tussen restantschuld en de waarde van de woning bij verkoop. Bij de instelling van het WEW in 1995 eindigde deze rijksregeling.

Ad 2.b Garantielening NRF-leningen

In 1992 is de Samenwerkingsovereenkomst en de Overeenkomst inzake Zekerheidsfonds tussen de gemeente Rotterdam en de Stichting Nationaal Restauratiefonds (NRF) getekend. Hierbij heeft de gemeente Rotterdam zich garant gesteld voor door het NRF uitgegeven geldleningen aan voornamelijk particulieren.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

3. Garanties ten behoeve van rechtspersonen

Achtervang, garanties en borgstellingen t.b.v. rechtspersonen	Geldnemer	Aandeel Rotterdam	Hoofdsom	Gegarandeerd bedrag 01-01-2025	Gegarandeerd bedrag 31-12-2025
Kunst	St Muziektheater de Ontmoeting	100%	319	264	259
Zorg	Stichting Argos Zorggroep	100%	4.813	1.787	1.660
	Stichting Laurens	100%	3.864	322	0
Sport en recreatie	Watersportvereniging Aegir	100%	25	0	0
Overig	Woonwerkvereniging de Lelie	100%	763	550	525
Totaal garanties ten behoeve van rechtspersonen			**9.784**	**2.923**	**2.443**

Overige garanties en borgstellingen en ten behoeve van rechtspersonen

Ultimo 2025 was het totaal gegarandeerde bedrag € 2,4 mln (2024: € 2,9 mln). Dit betrof 3 verschillende geldnemers (2024: 5) met totaal 5 geldleningen (2024: 8). De meeste borgstellingen zijn vóór 2008 afgegeven. In 2024 zijn geen nieuwe borgstellingen verleend.

De garantieverplichtingen betreffen met name instellingen in het segment Zorg. Het gaat hierbij om leningen ten behoeve van de investeringen in zorginstellingen, waarbij de garanties in eerste instantie in de jaren 1970 – 1990 zijn afgegeven. In de jaren 90 zijn een aantal schulden geherfinancierd en opnieuw gegarandeerd. Stichting Laurens heeft in 2025 de leningen afgelost. Het totale schuldrestant van de leningen in het segment Zorg is mede daardoor teruggelopen van € 2,1 mln ultimo 2024 naar € 1,7 mln ultimo 2025.

Bankgaranties

Ultimo 2025 heeft de gemeente Rotterdam voor in totaal € 0,1 mln aan bankgaranties uitstaan.

Renteswaps

De gemeente heeft in 2009 en 2010 renteswaps afgesloten om toekomstige renterisico's te beperken. Daarna zijn geen nieuwe renteswaps meer afgesloten. Het totale volume van de lange financieringsbehoefte dat door middel van swaps tegen toekomstige renterisico's is beschermd bedraagt per ultimo 2025 € 185 miljoen. Deze swaps zijn afgesloten bij de Bank Nederlandse Gemeenten, een van de meest veilige banken ter wereld. De renteswaps zijn effectief.

Bedragen x € 1.000	BNG 253507	BNG 253508	BNG 260784
Type instrument	Payer swap	Receiver swap	Payer swap
Tegenpartij	BNG Bank	BNG Bank	BNG Bank
Onderliggende waarde	100.000	-100.000	85.000
Jaar van afsluiten	2010	2010	2010
Ingangsjaar	2010	2010	2012
Looptijd	50 jaar	20 jaar	50 jaar

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Betaalde rente	3,10%	Euribor	3,31%
Ontvangen rente	Euribor	3,35%	Euribor
Onderliggende lening(en)	1001770		10019010 10019120
Hoofdsom onderliggende lening(en)	100.000		85.000
Marktwaarde per 31-12-2024	-18.201	4.266	-20.995
Marktwaarde per 31-12-2025	**5.643**	**3.803**	**872**

Een renteswap heeft bij afsluiten een marktwaarde van € 0. Afhankelijk van ontwikkelingen in de marktrente kan zich gedurende de looptijd van een renteswap een (positieve of negatieve) marktwaarde ontwikkelen. De marktwaarde van de renteswaps zal echter aan het einde van de looptijd altijd weer teruglopen tot € 0. De theoretische marktwaarde van de renteswaps bedroeg ultimo 2025 € 10,3 (ultimo 2024 was dit -/- € 34,9 mln). Deze marktwaarde is echter alleen van belang indien er sprake is van een bijstortverplichting – daarbij wordt een bedrag tot maximaal de marktwaarde ter zekerheid aan de tegenpartij in onderpand gegeven – of als er voortijdig moet worden afgekocht. Omdat voor de gemeente geen bijstortverplichting geldt en er contractueel geen bijzondere ontbindende voorwaarden bestaan, is deze theoretische marktwaarde voor de gemeente niet relevant.

Inkoopverplichtingen

Onderstaand worden de lopende contracten vermeld waarvoor langlopende inkoopverplichtingen bestaan.

Inkoop- en afnameverplichtingen	Openstaande verplichting
Categorie	
01 - Personeelsgerelateerde zaken	6.666
02 - Kantoorinrichting en benodigdheden, middelen voor bedrijfsvoering en informatie	12.461
03 - Automatisering en telecommunicatie	90.984
04 - Flexibele arbeid	103.203
05 - Advies en onderzoek (niet op basis van detachering)	446.676
06 - Vervoer, aandrijfsystemen, emballage	84.600
07 - Gebouwen en gebouwgerelateerde installaties	1.026.286
08 - GWW (aanleg en onderhoud), niet gebouwgerelateerde installaties en openbare ruimten	115.387
09 - Hulpverlening en openbare orde	6.465
10 - Sociaal domein	27.631
11 - Niet Inkoop	3.935
Totaal	**1.924.294**

Huurverplichtingen

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Voor de vastgoedexploitatie wordt een aantal vastgoedobjecten meerjarig gehuurd. Onderstaande tabel toont de huurverplichtingen voor 2024 en de daaropvolgende jaren.

Huurverplichtingen	Verplichting
Huurcontract voor:	
Concernhuisvesting	339.860.252
Onderwijs	242.471.409
Sport en Recreatie	14.766.628
Kunst en Cultuur	108.029.290
Overige	84.334.768
Totaal	**789.462.347**

Subsidieverplichtingen

Verplichtingen van subsidies die toegekend zijn in 2025 waarvan de activiteiten gedeeltelijk of geheel plaatsvinden in 2026.

Subsidieverplichtingen	Openstaande verplichting (x € 1.000,-)
Zorg, welzijn en wijkteams	153.268
Cultuur	105.280
Onderwijs	39.353
Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	11.251
Energietransitie	822
Volksgezondheid	3.835
Stedelijke ontwikkeling	9.954
Sport en recreatie	369
Economische ontwikkeling	1.239
Werk en Inkomen	0
Dienstverlening	0
Beheer van de stad	1.869
Veilig	0
Overhead	69
Bestaande stad	0
Totaal	**327.307**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Arbeidskostengerelateerde verplichtingen

Voor de arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met vergelijkbaar volume is door het college een eenduidige gedragslijn ontwikkeld. Voor de arbeidskostengerelateerde verplichtingen heeft de gemeente geen voorziening getroffen. Uitgangspunt is het BBV waarin staat voorgeschreven dat voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen met een jaarlijks vergelijkbaar volume, zoals voor verlofsparen, geen verplichting mag worden opgenomen. Uitzonderingen vormen specifieke posten voor pensioenen van bestuurders. Jaarlijks wordt een inventarisatie gemaakt van de arbeidskostengerelateerde verplichtingen (met onderbouwing). Op grond van de onderbouwing wordt beoordeeld of de geïnventariseerde verplichtingen leiden tot een verstorend effect.

Er is sprake van een verstorend effect indien de mutaties in de omvang van de gemiddelde verplichtingen of de lasten voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen, over een periode van vier jaar meer dan 2% bedraagt van het totaal aan personele lasten van de jaarrekening (t-1). Indien sprake is van een verstorend effect, is sprake van een ‘niet vergelijkbaar volume’. In dat geval wordt in de concernjaarrekening een voorziening gevormd voor het deel dat de norm van 2% overschrijdt. Indien het risico zich voordoet, dan beslist het college bij de bestuursrapportages over de budgettaire consequenties. De gemiddelde omvang van de aan arbeidskostengerelateerde verplichtingen in de periode 2026 tot en met 2029 bedraagt € 36,2 mln, waarbij de mutaties in de jaarschijven per jaar onder de tolerantienorm van circa € 26,0 mln blijven. De gemeente blijft hiermee onder de norm en er is geen sprake van een verstorend effect.

Niet uit de balans blijkende rechten

Huurrechten

Huurvorderingen van huurcontracten op jaarbasis op portefeuilleniveau.

Portefeuille	Totaal
Beheer Gebiedsontwikkeling (0.3)	9.716
BNK Bedrijfsmatig Onroerend Goed (0.3)	1.677
BNK Wonen (0.3)	147
Brandstofverkooppunten (0.3)	37.520
Concernhuisvesting	367
Fonds Vitale Kernen (0.3a)	227
GO Beheer Go panden NPRZ (0.3)	4.544
GO Beheer GREX (0.3)	2.435
Grond (0.3)	22.004
Kunst & Cultuur (0.3)	163.908
Onderwijs (0.3)	30.972
Parkeren (0.3)	32.411
Reclame (0.3)	20.253
Sport & Recreatie (0.3)	81.962
Strategisch Grond (0.3)	3.140
Strategisch Vastgoed (0.3)	108.675
Strategisch Water (0.3)	922
Welzijn & Zorg (0.3)	15.003
Totaal	**535.884**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overige rechten

In 2025 heeft de gemeente Rotterdam een SUP-vergoeding (Single Use Plastic) ontvangen over 2023 en 2024 voor het opruimen van zwerfafval. Hiervoor is een recht opgenomen van € 1.425. De definitieve vergoeding wordt pas vastgesteld in 2026, afhankelijk van het doorlopen van de bezwaarprocedure.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die relevant zijn bij de Jaarrekening 2025.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Overzicht van baten en lasten

Baten en lasten op concernniveau

In de tabel hieronder worden meerjarig de baten en lasten gepresenteerd naar verantwoordingscategorieën.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overzicht van baten en lasten Concern	Oorspr.Begroting2025	BijgesteldeBegroting2025	Realisatie2025	Afwijking
Baten exclusief reserves	**4.729.964**	**4.959.872**	**4.944.046**	**-15.826**
Belastingen	490.851	505.910	512.205	6.295
Bijdragen rijk en medeoverheden	3.305.534	3.558.262	3.542.943	-15.319
Dividenden	108.067	110.167	107.193	-2.975
Financieringsbaten	1.894	3.514	4.273	758
Overige baten	3.226	33.458	44.138	10.680
Overige opbrengsten derden	820.392	748.561	733.295	-15.266
Lasten exclusief reserves	**4.775.541**	**5.031.021**	**4.839.209**	**-191.811**
Apparaatslasten	**1.498.578**	**1.530.278**	**1.521.038**	**-9.240**
Inhuur	80.446	90.063	140.209	50.145
Overige apparaatslasten	35.603	35.497	33.589	-1.907
Personeel	1.382.528	1.404.718	1.347.240	-57.477
Overige verrekeningen	**-152.683**	**-150.584**	**-130.707**	**19.877**
Overige verrekeningen	-152.683	-150.584	-130.707	19.877
Programmalasten	**3.429.647**	**3.651.327**	**3.448.878**	**-202.449**
Financieringslasten	50.558	42.756	26.843	-15.914
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	1.025.245	1.097.862	976.385	-121.477
Kapitaallasten	168.430	144.373	162.497	18.124
Overige programmalasten	74.533	100.095	121.599	21.504
Salariskosten WSW en WIW	58.150	60.375	62.202	1.827
Sociale uitkeringen	1.050.883	1.159.663	1.058.822	-100.841
Subsidies en inkomensoverdrachten	1.001.848	1.046.202	1.040.529	-5.673
Saldo voor vpb en reserveringen	**-45.577**	**-71.148**	**104.837**	**175.986**
Vennootschapsbelasting	4.048	3.721	4.101	380
Saldo voor reserveringen	**-49.625**	**-74.870**	**100.736**	**175.606**
Reserves	**49.625**	**74.870**	**113**	**-74.756**
Onttrekking reserves	229.529	375.086	308.688	-66.398
Toevoeging reserves	183.547	381.111	389.643	8.532
Vrijval reserves	3.643	80.895	81.068	173
Saldo	**0**	**0**	**100.849**	**100.849**

Incidentele baten en lasten

In dit overzicht worden de incidentele baten en lasten weergegeven waaruit het structurele begrotingssaldo wordt afgeleid. Dit geeft inzicht in de mate waarin de structurele lasten inclusief de structurele toevoegingen aan reserves gedekt zijn door structurele baten inclusief structurele onttrekkingen aan reserves. Volgens de Gemeentewet en Provinciewet dient in het belang van de horizontale verantwoording en het verticale toezicht er sprake te zijn van een structureel en reëel evenwicht. Met het begrip “structureel evenwicht” wordt nadrukkelijker bedoeld dat in de begroting structurele lasten gedekt worden door structurele baten. De term “reëel” heeft betrekking op de mate van realiteit van de (meerjaren)ramingen.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De paragraaf financiële kengetallen bevat een inhoudelijke toelichting op het meerjarig exploitatiesaldo.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Incidentele baten en lasten	Begroting 2025	Realisatie 2025
Totaal baten	**4.897.524**	**4.944.046**
Structureel	**4.701.573**	**4.761.898**
Incidentele baten	195.951	182.148
Algemene middelen	**92.782**	**100.597**
Decentralisatie-uitkeringen	92.782	100.597
Bestaande stad	**13.509**	**21.754**
Verkoopopbrengsten vastgoedobjecten	13.509	21.754
Overhead	**0**	**5.064**
Dividend / Stakingswinst SSC Flex BV	0	5.064
Stedelijke ontwikkeling	**69.660**	**46.653**
Baten grondexploitaties	51.750	32.098
Stornering grondexploitaties	17.910	12.676
Resultaatnemingen grondexploitaties	0	1.879
Zorg, welzijn en wijkteams	**20.000**	**0**
Extra Rijksbijdrage Stelpost lobby Wmo	20.000	0
Diverse programma's	**0**	**8.080**
Vrijval voorzieningen	0	8.080
Totaal lasten	**4.990.123**	**4.839.209**
Structureel	**4.759.578**	**4.632.692**
Incidentele lasten	230.545	206.517
Algemene middelen	**92.782**	**100.597**
Decentralisatie-uitkeringen	92.782	100.597
Bestaande stad	**21.520**	**14.873**
Verkoopkosten vastgoedobjecten	2.617	3.166
Boekwaarde verkoop vastgoedobjecten	18.903	12.176
Waardeherstel panden Coolsingel	0	-1.545
Afwaardering Vastgoed	0	1.076
Cultuur	**0**	**1.648**
Voorziening Gift Stichting de Verre Bergen	0	1.648
Stedelijke ontwikkeling	**69.660**	**49.728**
Lasten grondexploitaties	69.660	46.652
Voorziening Historische grondwaarde regeling	0	2.496
Voorziening Schiehaven Noord	0	580
Werk en inkomen	**7.017**	**2.533**
Voorziening Herstelprogramma Functiewaardering SW	7.017	2.533

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Diverse programma's	**39.566**	**37.138**
Toevoeging Voorziening dubieuze debiteuren	5.831	13.924
Out of pocket uitgaven voor investeringen	33.735	23.214
Onttrekking en vrijval reserves	443.059	389.800
Structureel	21.737	17.253
Incidenteel	421.322	372.547
Toevoeging aan reserves	346.739	389.643
Structureel	0	0
Incidenteel	346.739	389.643
Saldo na reserveringen	**3.721**	**104.994**
Totale incidentele baten	**617.273**	**554.695**
Totale incidentele lasten	**577.284**	**596.160**
Structurele begrotingssaldo	**-36.268**	**146.459**
Structurele begrotingssaldo in % van baten excl. onttrekkingen reserves	**-0,7%**	**3,0%**

Toelichting incidentele baten en lasten

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de gemeentelijke beleidsregels wordt een post als incidenteel aangemerkt op basis van de aard van de post. Dit betekent dat niet de looptijd, maar het soort/karakter van de bate of last doorslaggevend is. Tijdelijkheid kan een indicatie geven, maar alleen bij een duidelijke en onvoorwaardelijke einddatum is de tijdelijkheid voldoende om een bate of last als incidenteel te beschouwen. Onder deze uitgangspunten worden structurele posten dus als regel beschouwd, en incidentele baten en lasten vormen de uitzondering. In de jaarrekening presenteren we een volledig overzicht van de gerealiseerde incidentele baten en lasten, in lijn met de wettelijke vereisten.

Toelichting grootste incidentele posten 2025

De grootste incidentele posten in de realisatie van 2025 worden hieronder toegelicht. Per post wordt aangegeven waarom deze van incidentele aard is en wat de omvang in 2025 was:

- Decentralisatie-uitkeringen: Dit betreft specifieke bijdragen van het Rijk die samenhangen met de overdracht van taken aan de gemeente. Dergelijke decentralisatie-uitkeringen zijn incidenteel van aard, omdat zij gekoppeld zijn aan afgebakende programma’s met een vastgelegde einddatum en niet tot de reguliere, structurele inkomsten van de gemeente behoren. In 2025 bedroeg de gerealiseerde incidentele bate uit decentralisatie-uitkeringen circa € 100,5 miljoen (eenmalige inkomsten vanuit het Rijk ten behoeve van deze tijdelijke taken).
- Grondexploitaties: De financiële resultaten uit gemeentelijke grondexploitaties zijn per definitie incidenteel. Elke grondexploitatie is een project met een eindig karakter; de bijbehorende baten en lasten lopen slechts gedurende de projectduur. De verkopen van gronden en de bijbehorende kosten (zoals investerings- en voorbereidingskosten) vallen daarom buiten de structurele exploitatie. In 2025 zijn in totaal circa € 32,0 miljoen aan baten en € 46,6 miljoen aan lasten uit grondexploitaties gerealiseerd. Deze grondopbrengsten, winstnemingen, waardeveranderingen en projectkosten hangen samen met de afsluiting van grondprojecten en zijn als incidentele posten verantwoord.

De kapitaallasten ter hoogte van circa € 21,7 miljoen wordt gedekt uit de RIM. Deze onttrekking van de reserve wordt als structureel aangemerkt en is daarom niet als incidenteel gepresenteerd. De overige onderdelen van de reserve zijn als incidenteel geclassificeerd.

Baten en lasten conform BBV

De programma’s zijn zo opgesteld dat de sturing door de raad, het college en de organisatie op elkaar aansluiten. Dit houdt mede in dat de lasten in verband met clusteroverhead (leidinggevenden en hun ondersteuning in het primaire proces) onderdeel zijn van de lasten van de programma’s. Dit wijkt af van de landelijke voorschriften in het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten (BBV). Volgens het BBV moet clusteroverhead, als onderdeel van het totaal aan overhead, apart van de programma’s worden gepresenteerd.

Voor een analyse van verschillen tussen de gerealiseerde en begrote baten en lasten en mutaties in reserves wordt verwezen naar de programma's.

In de jaarrekening is het door het BBV voorgeschreven overzicht van baten en lasten opgenomen. Dit overzicht bevat de totalen van baten, lasten, vennootschapsbelasting en mutaties in reserves, op basis van zowel de begroting als realisatie.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

De lasten van overhead zijn te vinden bij het programma Overhead van onderstaande programmaverantwoording. De financiële cijfers van dit programma Overhead (excl. reserves) zijn in overeenstemming met het BBV en komen overeen met het BBV-taakveld 0.4 Overhead. Het totaal van de over 2025 gerealiseerde overheadlasten (incl. reserves) is € 576 mln (2024: € 557 mln) en bestaat uit twee delen:

1. De over 2025 gerealiseerde lasten van clusteroverhead. Deze staat per begrotingsprogramma apart in onderstaand overzicht Clusteroverhead en telt op tot € 118 mln (2024: € 111 mln) Deze overheadkosten vallen onder de apparaatslasten van de programma's.
2. De over 2025 gerealiseerde lasten van het programma overhead van € 458 mln (2023: € 446 mln).

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Overzicht van baten en lasten programma conform BBV	Oorspr. Begroting 2025	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Algemene middelen	**2.434.660**	**2.527.047**	**2.562.876**	**35.830**
Baten exclusief reserves	2.463.972	2.577.098	2.605.517	28.419
Lasten exclusief reserves	-13.878	-39.796	-56.541	-16.745
Onttrekking reserves	93.706	181.960	177.503	-4.457
Toevoeging reserves	136.897	285.146	290.023	4.877
Vrijval reserves	0	13.338	13.338	0
Saldo Algemene middelen	**2.434.660**	**2.527.047**	**2.562.876**	**35.830**
Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	**-116.558**	**-117.786**	**-114.964**	**2.823**
Baten exclusief reserves	99.567	76.883	77.242	358
Lasten exclusief reserves	227.745	201.954	195.977	-5.977
Onttrekking reserves	10.490	10.247	6.735	-3.512
Toevoeging reserves	0	4.189	4.189	0
Vrijval reserves	1.130	1.226	1.226	0
Saldo Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	**-116.558**	**-117.786**	**-114.964**	**2.823**
Beheer van de stad	**-206.958**	**-184.969**	**-169.554**	**15.415**
Baten exclusief reserves	313.625	313.929	319.228	5.299
Lasten exclusief reserves	525.800	520.248	509.824	-10.424
Vennootschapsbelasting	898	571	348	-223
Onttrekking reserves	6.114	9.079	8.548	-531
Vrijval reserves	0	12.841	12.841	0
Saldo Beheer van de stad	**-206.958**	**-184.969**	**-169.554**	**15.415**
Belastingen	**392.777**	**407.128**	**412.511**	**5.382**
Baten exclusief reserves	404.371	421.442	430.795	9.352
Lasten exclusief reserves	19.301	19.798	20.554	756
Onttrekking reserves	7.706	5.484	2.270	-3.214
Saldo Belastingen	**392.777**	**407.128**	**412.511**	**5.382**
Bestaande stad	**-35.473**	**-20.224**	**2.279**	**22.503**
Baten exclusief reserves	148.407	117.963	155.607	37.644
Lasten exclusief reserves	198.979	164.669	172.713	8.044
Vennootschapsbelasting	3.151	3.151	3.754	603
Onttrekking reserves	21.949	27.963	21.469	-6.494
Toevoeging reserves	3.700	14.966	14.966	0
Vrijval reserves	0	16.635	16.635	0

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Saldo Bestaande stad	**-35.473**	**-20.224**	**2.279**	**22.503**
Bestuur	**-21.944**	**-19.791**	**-24.044**	**-4.253**
Baten exclusief reserves	1.830	3.972	5.729	1.758
Lasten exclusief reserves	23.664	23.995	29.795	5.800
Onttrekking reserves	20	185	28	-157
Toevoeging reserves	130	75	129	54
Vrijval reserves	0	122	122	0
Saldo Bestuur	**-21.944**	**-19.791**	**-24.044**	**-4.253**
Cultuur	**-170.520**	**-170.543**	**-169.859**	**684**
Baten exclusief reserves	947	3.707	3.263	-445
Lasten exclusief reserves	171.468	178.626	176.967	-1.659
Onttrekking reserves	0	3.150	2.620	-530
Vrijval reserves	0	1.225	1.225	0
Saldo Cultuur	**-170.520**	**-170.543**	**-169.859**	**684**
Dienstverlening	**-74.142**	**-76.286**	**-75.423**	**863**
Baten exclusief reserves	19.116	20.221	20.360	138
Lasten exclusief reserves	93.792	98.403	96.042	-2.361
Onttrekking reserves	1.699	2.414	778	-1.636
Toevoeging reserves	1.477	1.477	1.477	0
Vrijval reserves	313	959	959	0
Saldo Dienstverlening	**-74.142**	**-76.286**	**-75.423**	**863**
Economische ontwikkeling	**-31.102**	**-29.300**	**-28.692**	**608**
Baten exclusief reserves	4.841	5.387	5.897	509
Lasten exclusief reserves	39.544	38.350	37.413	-937
Onttrekking reserves	3.600	3.649	2.811	-838
Vrijval reserves	0	14	14	0
Saldo Economische ontwikkeling	**-31.102**	**-29.300**	**-28.692**	**608**
Energietransitie	**-24.600**	**-18.139**	**-15.131**	**3.008**
Baten exclusief reserves	32.437	34.219	30.320	-3.899
Lasten exclusief reserves	61.536	64.011	47.709	-16.302
Onttrekking reserves	16.498	22.307	12.912	-9.395
Toevoeging reserves	12.000	12.000	12.000	0
Vrijval reserves	0	1.346	1.346	0
Saldo Energietransitie	**-24.600**	**-18.139**	**-15.131**	**3.008**
Onderwijs	**-147.303**	**-155.124**	**-152.323**	**2.802**
Baten exclusief reserves	87.506	92.511	88.199	-4.313

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lasten exclusief reserves	234.809	247.636	240.521	-7.114
Toevoeging reserves	0	14.000	14.000	0
Vrijval reserves	0	14.000	14.000	0
Saldo Onderwijs	**-147.303**	**-155.124**	**-152.323**	**2.802**
Overhead	**-487.864**	**-571.510**	**-576.262**	**-4.752**
Baten exclusief reserves	7.448	9.219	11.625	2.405
Lasten exclusief reserves	500.173	585.037	589.620	4.583
Onttrekking reserves	5.411	8.121	5.374	-2.747
Toevoeging reserves	550	5.343	5.343	0
Vrijval reserves	0	1.530	1.703	173
Saldo Overhead	**-487.864**	**-571.510**	**-576.262**	**-4.752**
Sport en recreatie	**-100.798**	**-101.813**	**-100.804**	**1.009**
Baten exclusief reserves	4.303	2.429	1.698	-731
Lasten exclusief reserves	105.708	103.841	101.420	-2.421
Onttrekking reserves	606	1.249	568	-681
Toevoeging reserves	0	1.825	1.825	0
Vrijval reserves	0	175	175	0
Saldo Sport en recreatie	**-100.798**	**-101.813**	**-100.804**	**1.009**
Stedelijke ontwikkeling	**39.539**	**50.507**	**30.538**	**-19.969**
Baten exclusief reserves	396.836	381.032	352.538	-28.494
Lasten exclusief reserves	386.540	384.631	347.944	-36.687
Onttrekking reserves	35.853	64.671	36.510	-28.162
Toevoeging reserves	6.610	16.534	16.534	0
Vrijval reserves	0	5.968	5.968	0
Saldo Stedelijke ontwikkeling	**39.539**	**50.507**	**30.538**	**-19.969**
Veilig	**-191.188**	**-189.801**	**-186.948**	**2.854**
Baten exclusief reserves	21.956	23.872	23.879	7
Lasten exclusief reserves	213.472	214.251	211.204	-3.047
Onttrekking reserves	328	578	378	-200
Saldo Veilig	**-191.188**	**-189.801**	**-186.948**	**2.854**
Volksgezondheid	**-33.662**	**-33.473**	**-31.604**	**1.869**
Baten exclusief reserves	22.702	33.326	33.968	642
Lasten exclusief reserves	56.365	66.799	65.572	-1.227
Saldo Volksgezondheid	**-33.662**	**-33.473**	**-31.604**	**1.869**
Werk en inkomen	**-224.157**	**-228.860**	**-225.525**	**3.335**
Baten exclusief reserves	584.841	646.006	644.051	-1.955

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Lasten exclusief reserves	813.542	896.669	888.622	-8.047
Onttrekking reserves	14.526	32.257	29.501	-2.757
Toevoeging reserves	12.183	20.472	20.472	0
Vrijval reserves	2.200	10.017	10.017	0
Saldo Werk en inkomen	**-224.157**	**-228.860**	**-225.525**	**3.335**
Zorg, welzijn en wijkteams	**-1.000.705**	**-1.067.059**	**-1.036.222**	**30.837**
Baten exclusief reserves	115.257	196.654	134.133	-62.521
Lasten exclusief reserves	1.116.983	1.261.901	1.163.855	-98.046
Onttrekking reserves	11.021	1.771	683	-1.089
Toevoeging reserves	10.000	5.084	8.684	3.600
Vrijval reserves	0	1.500	1.500	0
Saldo Zorg, welzijn en wijkteams	**-1.000.705**	**-1.067.059**	**-1.036.222**	**30.837**
Totaal	**0**	**0**	**100.849**	**100.849**

Clusteroverhead

De clusteroverhead zijn de lasten voor leidinggevenden en hun ondersteuning in het primaire proces. Zoals toegelicht onder *Baten en lasten cf. BBV* zijn deze lasten opgenomen onder de programma's. Clusteroverhead vormt het verschil tussen de lasten, die in de begroting onder de programma's staan en de lasten, die in bovenstaand overzicht van baten en lasten overeenkomstig het BBV onder de programma's staan. Onderstaande tabel geeft per programma de over 2025 gerealiseerde overheadlasten. Overheadlasten die aan investeringsprojecten en grondexploitaties worden toegerekend verlagen de overheadlasten van een programma. Dit veroorzaakt een negatief saldo aan clusteroverhead bij het programma Stedelijke ontwikkeling vanwege de vele uren die op projecten worden geschreven.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Clusteroverhead per programma	Realisatie 2025
Algemene middelen	13
Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	6.975
Beheer van de stad	19.920
Belastingen	2.618
Bestaande stad	5.421
Bestuur	726
Cultuur	896
Dienstverlening	7.575
Economische ontwikkeling	3.161
Energietransitie	5.227
Onderwijs	3.478
Sport en recreatie	1.132
Stedelijke ontwikkeling	-9.518
Veilig	12.918
Volksgezondheid	5.542
Werk en inkomen	32.106
Zorg, welzijn en wijkteams	19.885
Totaal Clusteroverhead	**118.079**

Baten en lasten per programma

In de tabel hieronder worden de baten, lasten en reservemutaties per programma gepresenteerd.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Afwijkingen per programma inclusief reserves	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking
Algemene middelen	28.419	-16.732	-9.334	35.816
Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	358	-3.676	-3.512	522
Beheer van de stad	5.299	-8.174	-531	12.942
Belastingen	9.352	378	-3.214	5.760
Bestaande stad	37.644	9.052	-6.494	22.098
Bestuur	1.758	5.836	-211	-4.289
Cultuur	-445	-1.732	-530	758
Dienstverlening	138	-2.006	-1.636	508
Economische ontwikkeling	509	-632	-838	304
Energietransitie	-3.899	-16.306	-9.395	3.012
Onderwijs	-4.313	-6.901	0	2.589
Overhead	2.405	-322	-2.574	153
Sport en recreatie	-731	-2.628	-681	1.216
Stedelijke ontwikkeling	-28.494	-38.919	-28.162	-17.737
Veilig	7	-2.338	-200	2.145
Volksgezondheid	642	-1.179	-	1.821
Werk en inkomen	-1.955	-7.752	-2.757	3.040
Zorg, welzijn en wijkteams	-62.521	-97.401	-4.689	30.192
Totaal	**-15.826**	**-191.431**	**-74.756**	**100.849**

Algemene dekkingsmiddelen

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat het programmaplan in de begroting een overzicht van algemene dekkingsmiddelen bevat.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen van de gemeente zijn die inkomsten van de gemeente waar geen directe dienstverlening en/of bestedingsverplichtingen tegenover staan. Het zijn dan ook vrij besteedbare middelen die jaarlijks worden ingezet ter dekking van de uitgaven op de diverse programma's.

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit:

- opbrengsten van de lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is,
- algemene uitkeringen uit het Gemeentefonds,
- opbrengst uit deelnemingen: de dividenden,
- het saldo van de financieringsfunctie: de rente inkomsten van de reserves en het renteresultaat.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Algemene dekkingsmiddelen	Bijgestelde Begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	580.816	587.389	6.573
Algemene uitkeringen gemeentefonds	2.464.961	2.493.163	28.202
Dividend	110.167	107.193	-2.975
Saldo financieringsfunctie	-39.242	-23.531	15.711
Totaal	**3.116.702**	**3.164.214**	**47.512**

Lokale heffingen

Er zijn twee soorten lokale heffingen. Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is en die vrij kunnen worden ingezet. Deze soort van lokale heffingen vallen onder de Algemene dekkingsmiddelen en betreft de volgende heffingen:

- de onroerendzaakbelasting (OZB),
- de algemene parkeerbelasting,
- de logiesbelasting
- en de reclame- en precariobelasting.

Er zijn ook lokale heffingen die niet vrij kunnen worden ingezet omdat deze binnen de heffing dienen te worden ingezet en daarmee voor het uitvoeren van werkzaamheden of beleid. Het gaat om onder meer de volgende heffingen: afval- en rioolheffing, bedrijfsreinigingsrecht en de leges omgevingsvergunningen. Deze heffingen vallen niet onder de Algemene dekkingsmiddelen.

Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	Bijgestelde Begroting 2025	Begroting 2025	Afwijking
Onroerende zaakbelasting	374.372	380.605	6.233
Roerende zaakbelasting	354	313	-40
Logiesbelasting	16.087	16.083	-3
Reclame- en precariobelasting	17.131	17.038	-93
Algemene parkeerbelasting	172.873	173.350	477
Totaal	**580.816**	**587.389**	**6.573**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 4 december 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 96,9 mln. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 66,1 mln bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 96,9 mln. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 19,2 mln acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Overzicht onrechtmatigheden (x € 1 miljoen)		**Fouten en onduidelijkheden**	
Begrotingscriterium			
1a.	Overschrijding van de lasten bij de programma's Belastingen, Bestaande stad, Bestuur en Overhead	19,2	
1b.	Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	nvt	
2.	Ongeautoriseerde reservemutaties	nvt	
3.	Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of die niet tijdig aan de raad zijn gemeld	nvt	
	Totaal begrotingsonrechtmatigheden		**19,2**
	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (1. en 2.) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid (zie Verantwoordingskader accountantscontrole en rechtmatigheidsverantwoording rekening 2025)	19,2	
	De niet - acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht	0	
Voorwaardencriterium			
4.	Rechtmatigheidsfouten bij proces Aanbesteden doordat contracten niet Europees zijn aanbesteed of door onrechtmatigheden op (oude) doorlopende contracten	9,4	
5.	Rechtmatigheidsfout bij de aanbesteding van het doelgroepenvervoer in 2025	18,1	
6.	Rechtmatigheidsfouten en onduidelijkheden bij proces Verstrekte subsidies en bijdragen	12,4	
7.	Rechtmatigheidsfouten en onduidelijkheden bij SiSa regeling B2 door het niet naleven termijnen	0,6	
8.	Rechtmatigheidsonduidelijkheden bij proces Wet Maatschappelijke Ondersteuning doordat werkzaamheden zijn uitgevoerd zonder indicatie	3,2	

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

9.	Overige onrechtmatigheden onder de rapportagegrens	1,0	
	Totaal voorwaardencriterium		**44,7**
Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium			
10.	Onduidelijkheid bij proces Verstrekte subsidies en bijdragen	2,2	
	Totaal misbruik en oneigenlijk gebruik criterium		**2,2**
Totaal	**Totaal Onrechtmatigheden 2025**		**66,1**
	Waarvan acceptabel	19,2	
	Waarvan niet-acceptabel	46,9	

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Verantwoording WNT

Bezoldiging topfunctionarissen

De Wet Normering Topinkomens (WNT) is van toepassing op gemeente Rotterdam. Het voor gemeentelijke toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000 (algemeen bezoldigingsmaximum). In het geval van gemeenten zijn de gemeentesecretaris en de gemeentegriffier aangemerkt als topfunctionaris.

Gegevens 2025

(bedragen x € 1)

WNT-gegevens 2025	*I.C.M. Broeders*	*G.J.D. Wigmans*
Functiegegevens	**Griffier**	**Gemeentesecretaris**
Aanvang en einde functievervulling in 2025	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1	1
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	174.149	205.654
Beloningen betaalbaar op termijn	23.303	23459
Subtotaal	197.452	229.113
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	246.000	246.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	0	0
Bezoldiging	**197.452**	**229.113**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2024

(bedragen x € 1)

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

WNT-gegevens 2024	*I.C.M. Broeders*	*V.J.M. Roozen*	*M.J.H. Lamers*	*G.J.D. Wigmans*
Functiegegevens	**Griffier**	**Gemeentesecretaris**	**Gemeentesecretaris**	**Gemeentesecretaris**
Aanvang en einde functievervulling in 2024	1/1 – 31/12	1/1 – 31/1	5/1-31/5	1/6 – 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1	1	1	1
Dienstbetrekking	Ja	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	168.488	16.859	68.725	116.915
Beloningen betaalbaar op termijn	23.387	1.960	9.545	13.721
Subtotaal	191.875	18.819	78.270	130.636
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000	19.735	94.219	136.235
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	0	0	0	0
Bezoldiging	191.875	18.819	78.270	130.636
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Verantwoording SiSa

SiSa staat voor *Single information, Single audit*. SiSa is de manier waarop gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen jaarlijks verantwoording afleggen over de besteding van specifieke uitkeringen. De SiSa-bijlage van de Jaarstukken 2025 wordt hier in PDF gepresenteerd.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A17	**Regeling specifieke uitkering voorkomen georganiseerde en ondermijnende jeugdcriminaliteit** Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A17/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A17/02*	Project afgerond in jaar T (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A17/03*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A17/04*		
			€ 11.416.426	€ 17.154.708	Ja			
JenV	A20	**Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme 2023-2026** Gemeenten	Beschikkingskenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/01*	Naam taak/project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/02*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per taak/project (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: A20/03*	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: A20/04*	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) Incl. SiSa tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: A20/05*	
		1	5908226	Analyse	Ja	€ 80.000	€ 80.000	
		2	5908226	Signalering	Ja	€ 1.033	€ 1.033	
		3	5908226	Regie	Ja	€ 20.943	€ 20.943	
		4	5908226	Duiding & expertise	Ja	€ 3.354	€ 3.354	
		5	5908226	Coördinatie	Ja	€ 61.835	€ 61.835	
		6	5908226	Generieke preventie-projecten	Ja	€ 92.000	€ 92.000	
		7						
		18						
			Kopie Beschikingskenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/06*	Kopie Naam taak/project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/07*	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per taak/project - bij Ja is indicator 09 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/08*	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens activiteitenplan per taak/project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/11*
		1	5908226	Analyse	Ja	Beschikking laat ruimte om onderling te verschuiven, en dit is in overleg met het Ministerie.	Nee	Ja
		2	5908226	Signalering	Ja	Beschikking laat ruimte om onderling te verschuiven, en dit is in overleg met het Ministerie	Nee	Ja
		3	5908226	Regie	Nee	Beschikking laat ruimte om onderling te verschuiven, en dit is in overleg met het Ministerie	Nee	Ja
		4	5908226	Duiding & expertise	Ja	Beschikking laat ruimte om onderling te verschuiven, en dit is in overleg met het Ministerie	Nee	Ja
		5	5908226	Coördinatie	Nee	Beschikking laat ruimte om onderling te verschuiven, en dit is in overleg met het Ministerie	Nee	Ja
		6	5908226	Generieke preventie-projecten	Ja	Beschikking laat ruimte om onderling te verschuiven, en dit is in overleg met het Ministerie	Nee	Ja
		7						
		18						
JenV	A30	**Specifieke uitkering Mainports** Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A30/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A30/02*	Project afgerond in jaar T *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A30/03*	Eventuele toelichting als bij de *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A30/04*		
			€ 5.970.748	€ 8.947.224	Nee	Middelen lopen tm 31/12/2026		
JenV	A33	**Bekostigingsregeling Landelijke Vreemdelingen Voorziening 2024** Gemeenten	Landelijke Vreemdelingen Voorziening uitgevoerd (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle R* *Indicator: A33/01*					
			Ja					
JenV	A37	**Innovatieve voorstellen mainports** Gemeente Rotterdam	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A37/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A37/02*				
			€ 400.000	€ 400.000				
JenV	A49	**Frictiebudget 2025 & 2026**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A49/01*	Cumulatieve besteding (indien van toepassing) (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A49/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A49/03*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A49/04*		
			€ 396.634	€ 396.634	Nee	Subsidie loopt tot eind 2026		
JenV	A50	**Structurele algemene Rijksbijdrage RIEC's**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A50/01*	Besteding cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A50/02*	Project afgerond? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A50/03*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A50/04*		
			€ 4.292.337	€ 4.292.337	Nee	Project loopt tot eind 2028		
JenV	A52	**Aanpak van excessief geweld (explosies en schietincidenten)**	Besteding (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A52/01*					
			€ 59.250					
FIN	B2	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/03*	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			1.295	4.143	Nee	Nee	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/06*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*				
			€14.462.828	€43.155.945				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*
			€45.381.588	€ 90.194.140	€5.684.793	€13.585.152	€586.864	€2.125.389
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

			Keuze normbedragen *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling	
			Keuze normbedragen *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	**Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/24*	
							€66.116.073	
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/02*				
			€ 0	Nee				
BZK	**C92**	**Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C92/01*	Bedrag doorgeschoven naar t+1 *Aard controle R* *Indicator: C92/02*	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/03*	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/04*	Aantal gebruikte leermiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/05*	
			€ 680.738	€ 0	14	4.538	57	
BZK	**C126**	**Verbetering digitale dienstverlening**	Registratienummer project *Aard controle n.v.t.* Indicator: C126/01	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* Indicator: C126/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* Indicator: C126/03	Cofinanciering (jaar T) ten laste van eigen middelen *Aard controle R* Indicator: C126/04	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) ten laste van eigen middelen *Aard controle n.v.t.* Indicator: C126/05	Project afgerond in jaar T (Ja/nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C126/06
		1	IDO240598K en 2024-0000797004	€ 46.120	€ 85.055	€ 0	€ 10.000	Ja
		2						
BZK	**C132**	**Inrichten overheidsbrede loketten**	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C132/01*					
			€ 75.000					
OCW	**D1**	**Regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten** **Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2017 t/m 2021** Contactgemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D1/01*	Correctie besteding jaar (Jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D1/02*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D1/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D1/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D1/05*	
			€ 150.000	€ 0	€ 1.019.620	€ 869.620	Nee	
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05* *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D8/06*
			€ 36.017.318	€ 18.017.214	€ 0	€ 0	€ 25.975.122	€ 32.162.036
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/09*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/10*		
		1		€ 0		€ 0		
		2						
		100						
OCW	**D10**	**Volwasseneneducatie** Contactgemeenten	Verstrekte uitkering (jaar T) (inclusief eventuele prijsbijstelling) *Aard controle R* *Indicator: D10/01*	Reservering educatie voorgaand jaar (jaar T-1) [beschikking OCW] *Aard controle R* *Indicator: D10/02*	Totaal beschikbare middelen educatie (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D10/03*	Besteding (jaar T) educatie *Aard controle R* *Indicator: D10/04*	Reservering besteding educatie in (jaar T) voor volgend kalenderjaar (jaar T+1) Bij lagere besteding dan beschikbare middelen *Aard controle R* *Indicator: D10/05*	Onttrekking besteding educatie in (jaar T) van volgend kalenderjaar (jaar T+1) Bij hogere besteding dan beschikbare middelen *Aard controle R* *Indicator: D10/06*
		1	€ 12.262.179	€ 2.403.082	€ 14.665.261	€ 12.727.179	€ 1.938.082	€ 0
		1	Onderbesteding jaar T Automatisch berekend *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D10/07* € 0					
OCW	**D11**	**Regeling specifieke uitkering extra financiële middelen RMC-functie** Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contact gemeente *Aard controle R* *Indicator: D11/01*	Correctie besteding contactgemeente (jaar T-1) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D11/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D11/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D11/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D11/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D11/06*
			€ 203.498	€ 0	€ 398.236	€ 560.228	€ 356.730	Nee
OCW	**D12**	**Regionale meld- en coördinatiefunctie** **Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2025** Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente *Aard controle R* *Indicator: D12/01*	Correctie besteding contactgemeente (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D12/02*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D12/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D12/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D12/05*	
			€ 3.896.247	€ 0	€ 643.976	€ 422.570	Nee	
OCW	**D12A**	**Regionaal programma voortijdig schoolverlaten** **Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2025** Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente *Aard controle R* *Indicator: D12A/01*	Besteding aan contactschool (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D12A/02*	Totale besteding (jaar T) (automatisch ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D12A/03*	Correctie totale besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D12A/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D12A/05*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D12A/06*
			€ 1.963.638	€ 389.720	€ 2.353.358	-€ 34.637	€ 360.513	€ 3.097.631
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D12A/07*					
			Nee					
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs			

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

				Aard controle R Indicator: D14/01	*Aard controle R Indicator: D14/02*	*Aard controle R Indicator: D14/03*			
				€ 1.971.935	€ 0	€ 26.565			
				Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
				Aard controle R Indicator: D14/04	*Aard controle R Indicator: D14/05*	*Aard controle R Indicator: D14/06*	*Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07*		
				-€ 359.435	€ 2.381.341	€ 742.276	Nee		
				Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
				Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	*Aard controle R Indicator: D14/09*	*Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10*	*Aard controle R Indicator: D14/11*		
			1						
			10						
OCW	**D21**	**Specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur**		Naam instelling of samenwerkingsverband	Besteding (jaar T) per instelling of samenwerkingsverband	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per instelling of samenwerkingsverband	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Eventuele toelichting	
				Aard controle n.v.t. Indicator: D21/01	*Aard controle R Indicator: D21/02*	*Aard controle n.v.t. Indicator: D21/03*	*Aard controle n.v.t. Indicator: D21/04*	*Aard controle n.v.t. Indicator: D21/05*	
			1	Stichting wedoWE	€ 0	€ 45.000	Nee		
			2	Stichting Watch That Sound	€ 0	€ 45.000	Nee		
			3	Stichting WAT WE DOEN	€ 0	€ 45.000	Nee		
			4	Stichting House of Knowledge	€ 0	€ 45.000	Nee		
			5	Stichting Concert- en congresgebouw De Doelen	€ 0	€ 45.000	Nee		
			6	Stichting Confro	€ 0	€ 43.770	Nee		
			7	Stichting Archell Thompson Foundation	€ 0	€ 43.600	Nee		
			8	Stichting WaaR art and culture	€ 0	€ 40.300	Nee		
			9	Stichting Recht op Ontwikkeling	€ 0	€ 39.800	Nee		
			10	Stichting Architectuur Instituut Rotterdam (AIR)	€ 0	€ 39.500	Nee		
			11	Stichting Take Notes	€ 0	€ 37.437	Nee		
			12	Stichting Taal en Theater Studio de Bakkerij	€ 0	€ 36.601	Nee		
			13	Stichting Skateland Rotterdam	€ 0	€ 30.000	Nee		
			14	Stichting Talentz Skool	€ 0	€ 25.000	Nee		
			15	Stichting Maas theater en dans	€ 0	€ 25.000	Nee		
			16	Stichting House of Urban Arts	€ 0	€ 24.950	Nee		
			17	Stichting Malumba Nu Theater/Breaking Barriers Building Bridges	€ 0	€ 23.590	Nee		
			18	Karimoves	€ 0	€ 23.500	Nee		
			19	Stichting Dromen in Kleur	€ 0	€ 22.250	Nee		
			20	Stichting (A)WAKE	€ 0	€ 22.008	Nee		
			21	Stichting Rotterdams Wijktheater	€ 0	€ 21.540	Nee		
			22	The O	€ 0	€ 20.000	Nee		
			23	Stichting Digital Playground	€ 0	€ 19.675	Nee		
			24	Stichting Banlieue Foundation	€ 0	€ 12.000	Nee		
			25	Stichting Live at Rotown	€ 0	€ 8.000	Nee		
			26	Wit, E.J. de	€ 0	€ 5.000	Nee		
			27	Willemstein, D.	€ 0	€ 5.000	Nee		
			28	Varela Landim, V.	€ 0	€ 5.000	Nee		
			29	Telg, R.J.	€ 0	€ 5.000	Nee		
			30	Stichting Garage Rotterdam	€ 0	€ 5.000	Nee		
			31	Samuel, J.F.	€ 0	€ 5.000	Nee		
			32	Rozenstein, W.R.	€ 0	€ 5.000	Nee		
			33	Leusink, N.A.	€ 0	€ 5.000	Nee		
			34	Lagenhorst, J.A.	€ 0	€ 5.000	Nee		
			35	Hashem, Y.	€ 0	€ 5.000	Nee		
			36	Grift, G.D.L. van de	€ 0	€ 5.000	Nee		
			37	Bendt, G.S.S.	€ 0	€ 5.000	Nee		
			38	Bolijn, J.	€ 0	€ 4.997	Nee		
			39	Santos Semedo, M.S.	€ 0	€ 4.980	Nee		
			40	Houari, A..	€ 0	€ 4.500	Nee		
			41	Pires, D.C.	€ 0	€ 3.950	Nee		
			42	Hoeks, T.B.	€ 0	€ 3.725	Nee		
			43	Jin, Q.	€ 0	€ 3.000	Nee		
			44	Neeleman, C.M.	€ 0	€ 850	Nee		
			45	Lont, D.V.	€ 0	€ 500	Nee		
			46						
			55						
OCW	**D23**	**Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen**		Beschikkingsnummer/referentienummer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2025 naar 2026.	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
				Aard controle n.v.t Indicator: D23/01	*Aard controle n.v.t Indicator: D23/02*	*Aard controle R Indicator: D23/03*	*Aard controle n.v.t Indicator: D23/04*	*Aard controle n.v.t. Indicator: D23/05*	*Aard controle n.v.t Indicator: D23/06*
			1	SB230124	a) Oprichting van een nieuwe bibliotheekvestiging	€ 392.797	€ 0	a) Oprichting van een nieuwe bibliotheekvestiging	€ 440.000
			2	SB230125	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorzieng	-€ 11.848	€ 0	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorzieng	€ 208.152
			3	SB230129	a) Oprichting van een nieuwe bibliotheekvestiging	€ 437.565	€ 0	a) Oprichting van een nieuwe bibliotheekvestiging	€ 440.000
			4	SB230130	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorzieng	€ 0	€ 0	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorzieng	€ 220.000
			5						
			100						
				Eindverantwoording (Ja/Nee)					
				Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07					
			1	Nee					
			2	Ja					
			3	Nee					
			4	Ja					
			5						
			100						
OCW	**D28**	**Impuls jongeren en talent**		Naam instelling of samenwerkingsverband	Besteding (jaar T) per instelling of samenwerkingsverband	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per instelling of samenwerkingsverband	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Eventuele toelichting	
				Aard controle n.v.t. Indicator: D28/01	*Aard controle R Indicator: D28/02*	*Aard controle n.v.t. Indicator: D28/03*	*Aard controle n.v.t. Indicator: D28/04*	*Aard controle n.v.t. Indicator: D28/05*	
			1	Samenwerkingsverband Gemeente Dordrecht	€ 164.782	€ 164.782	Nee	€ 225.000 overgemaakt naar Gemeente Dordrecht, waarvan € 164.782 werkelijk gerealiseerd in 2025.	
			2						
			54						
IenW	**E3**	**Subsidieregeling sanering verkeerslawaai**		Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen
		Subsidieregeling sanering verkeerslawaai Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)		*Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01*	*Aard controle R Indicator: E3/02*	*Aard controle R Indicator: E3/03*	*Aard controle R Indicator: E3/04*	*Aard controle R Indicator: E3/05*	*Aard controle R Indicator: E3/06*
			1	2019.049.03	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2	2019.045.03	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3	2019.071.03	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4	2019.042.03	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5	2019.040.03	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6	2019.047.03	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			7	2019.046.03	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			8	2019.041.03	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

			9	2019.044.03	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			10	576.267.03	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			11	576.232.03	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			12	576.235.03	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			13	2019.050.03	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			14	2019.048.03	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			15	2019.051.03	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			16	2019.052.03	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			17	2017.029.03	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			18						
			100						
				Hieronder per regel één projectnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/07*	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/08*	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/09*	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/10*	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/12*
			1	*2019.049.03*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			2	*2019.045.03*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			3	*2019.071.03*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			4	*2019.042.03*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			5	*2019.040.03*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			6	*2019.047.03*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			7	*2019.046.03*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			8	*2019.041.03*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			9	*2019.044.03*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			10	*576.267.03*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			11	*576.232.03*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			12	*576.235.03*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			13	*2019.050.03*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			14	*2019.048.03*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			15	*2019.051.03*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			16	*2019.052.03*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			17	*2017.029.03*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja
			18						
			100						
IenW	**E44**	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E44/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/03*	Besteding (jaar T) ten laste van cofinanciering *Aard controle R* *Indicator: E44/04*	Besteding (t/m jaar T) cofinanciering cumulatief *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/06*
			1	IENW/BSK-2022/21582, zaaknr. 31176879 - nr. 5000005223	€ 219.140	€ 219.140	€ 438.281	€ 438.281	Nee
			2	IENW/BSK-2022/21582, zaaknr. 31176879 - nr. 5000005223	€ 81.167	€ 919.695	€ 162.335	€ 1.839.392	Nee
			3	IENW/BSK-2023/90670, zaaknr. 31187837- nr. 5000006054	€ 5.776	€ 5.776	€ 11.551	€ 11.551	Nee
			4	IENW/BSK-2023/90670, zaaknr. 31187837- nr. 5000006054	€ 173.552	€ 173.552	€ 347.104	€ 347.104	Nee
			5	IENW/BSK-2023/90670, zaaknr. 31187837- nr. 5000006054	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			6						
			35						
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/07*	Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/08*	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/09*			
			1	IENW/BSK-2022/21582, zaaknr. 31176879 - nr. 5000005223	Aanleg waterberging en vergroenen - Stadsproject Hofplein (100021365)	Nee			
			2	IENW/BSK-2022/21582, zaaknr. 31176879 - nr. 5000005223	Aanleg waterberging - Nieuwe Singel Reijeroord (Hart van Reijeroord) (100023032)	Nee			
			3	IENW/BSK-2023/90670, zaaknr. 31187837- nr. 5000006054	Aanleg waterberging en vergroenen - Stadsproject Hofbogen (100021256)	Nee			
			4	IENW/BSK-2023/90670, zaaknr. 31187837- nr. 5000006054	Aanleg waterberging en vergroenen - Stadsproject Prins Alexanderplein (100021689)	Nee			
			5	IENW/BSK-2023/90670, zaaknr. 31187837- nr. 5000006054	Aanleg waterberging en vergroenen - Herinrichting Schouwburgplein (100021249)	Nee			
			6						
			110						
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/10*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/11*	Correctie besteding (jaar T-1) ivm SiSa tussen medeoverheden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/12*	Correctie cofinanciering (jaar T-1) ivm SiSa tussen medeoverheden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/13*		
			1	IENW/BSK-2022/21582, zaaknr. 31176879 - nr. 5000005223	Ja				
			2	IENW/BSK-2022/21582, zaaknr. 31176879 - nr. 5000005223	Ja				
			3	IENW/BSK-2023/90670, zaaknr. 31187837- nr. 5000006054	Ja				
			4	IENW/BSK-2023/90670, zaaknr. 31187837- nr. 5000006054	Ja				
			5	IENW/BSK-2023/90670, zaaknr. 31187837- nr. 5000006054	Ja				
			6						
			110						
IenW	**E53**	**Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord**		Beschikkingsnummer / en projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E53/02*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/03*	Daadwerkelijke startdatum van het project (dd/mm/jj) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/04*	Daadwerkelijke einddatum van het project (dd/mm/jj) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/05*	Ervaringen binnen 3 maanden na afronding project gedeeld (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/06*
			1	SPUKSLA-21-01248020	€ 0	€ 0	1-1-2022	nvt	Nee
			2	SPUKSLA-22-03092131	€ 150.000	€ 300.000	1-1-2022	31-5-2025	Nee
			3	SPUKSLA-22-03166590	€ 167.000	€ 500.000	2-1-2023	31-12-2025	Nee
			4	SPUKSLA-22-03166838	€ 166.500	€ 500.000	2-1-2023	31-12-2025	Nee
			5	SPUKSLA-23-03518080	€ 207.000	€ 207.000	1-1-2024	nvt	Nee
			6	SPUKSLA-24-03747200	€ 0	€ 0	Nog niet gestart	nvt	Nee
			7	SPUKSLA-24-03724435	€ 0	€ 0	Nog niet gestart	nvt	Nee
			8						
			15						
				Kopie beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/07*	Jaar waarin het project is opgenomen in een decentraal uitvoeringsplan *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/09*			
			1	SPUKSLA-21-01248020	2022	Nee			
			2	SPUKSLA-22-03092131	2022	Ja			
			3	SPUKSLA-22-03166590	2022	Ja			
			4	SPUKSLA-22-03166838	2022	Ja			
			5	SPUKSLA-23-03518080	2022	Nee			
			6	SPUKSLA-24-03747200	2021	Nee			
			7	SPUKSLA-24-03724435	2024	Nee			
			8						
			15						
IenW	**E83**	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022**		Projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/01*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: E83/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/03*	Correctie Jaar T-1 per project ivm SiSa tussen medeoverheden (Jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: E83/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/05*	

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

			1	31185123 / 5000005703	€ 0	Ja	€ 0	€ 448.696	
			2	31183419 / 5000005442	€ 622.832	Ja	€ 0	€ 906.494	
			3						
			25						
				Kopie projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/06*	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 08 de reden aan. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/07*	Optionele toelichting. Verplicht als bij 07 nee is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/08*	Project afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/10*	Beschikking kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/11*
			1	31185123 / 5000005703	Ja		Ja	Nee	31185123 / 5000005703
			2	31183419 / 5000005442	Ja		Nee	Nee	31183419 / 5000005442
			3						
			25						
IenW	**E87B**	**Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)**		Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/01*	Beschikkingsnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/02*	Totale besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E87B/03*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/04*	Totale eigen bijdrage en bijdrage van derden (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E87B/05*	Cumulatieve eigen bijdrage en bijdrage van derden (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/06*
			1	030008 Provincie Zuid-Holland	PZH-2022/07076_013	€ 373.271	€ 2.129.948	€ 373.271	€ 1.606.220
			2						
			10						
				Kopie beschikkingsnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/08*				
			1	PZH-2022/07076_013	Nee				
			2						
			10						
IenW	**E103**	**Tijdelijke stimuleringsregeling slim, veilig, doelmatig en duurzaam gebruik van mobiliteitsinfrastructuur 2023-2027**		Projectcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E103/01*	Besteding (jaar T-1) aan projectkosten voor het totale project *Geldt alleen voor SiSa 2023* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E103/02*	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het totale project *Aard controle R* *Indicator: E103/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E103/04*	Project afgerond in jaar T (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E103/05*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E103/06*
			1	E (BSK-2024/104798)	€ 285.912	€ 0	€ 646.264	Ja	Ja
			2	E (BSK-2025/170026)	€ 0	€ 37.560	€ 37.560	Nee	Ja
			3						
			9						
				Kopie projectcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E103/07*	Correctie besteding (jaar T-1) ivm aan medeoverheden overgeboekte middelen *Aard controle R* *Indicator: E103/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E103/09*	Beschikking kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E103/10*		
			1	E (BSK-2024/104798)	€ 0	Ja	IENW/BSK-2024/104798		
			2	E (BSK-2025/170026)	€ 0	Nee	IENW/BSK-2025/170026		
			3						
			9						
IenW	**E104**	**Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/01*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) *Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024* *Aard controle R* *Indicator: E104/02*	Totale besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E104/03*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/04*	Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/05*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/06*
			1	*31194774-5000006476*		€ 0	€ 0	0	0
			2	*31195676-5000006559*	€ 287.515	€ 368.782	€ 656.297	0	0
			3	*31195178-5000006485*		€ 0	€ 0	0	0
			4						
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/07*	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/08*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/10*		
			1	31194774-5000006476	0	0	Nee		
			2	31195676-5000006559	0	0	Nee		
			3	31195178-5000006485	0	0	Nee		
			4						
				Naam infrastructurele voorziening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/11*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) per infrastructurele voorziening *Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024* *Aard controle R* *Indicator: E104/12*	Totale besteding (jaar T) per infrastructurele voorziening *Aard controle R* *Indicator: E104/13*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) per infrastructurele voorziening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/14*	Infrastructurele voorziening afgerond? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/15*	
			1	*Ontwikkelen en realiseren mobiliteitshub (6476)*		€ 0	€ 0	Nee	
			2	*Aanleg gebiedsontsluitingswegen(6559)*	€ 287.515	€ 368.782	€ 656.297	Nee	
			3	*Nieuwe verbindingen en aansluitingen op Marconiplein (6559)*		€ 0	€ 0	Nee	
			4	*Last mile voorzieningen (6559)*		€ 0	€ 0	Nee	
			5	*Voetsgangersbrug Vierhavenstraat (6559)*		€ 0	€ 0	Nee	
			6	*Geluidsschermen (6485)*		€ 0	€ 0	Nee	
			7						
			40						
IenW	**E106B**	**Regionale Aanpak Laadinfrastructuur** SiSa tussen medeoverheden		Hieronder per regel één provincie(code) of gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie of gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E106B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E106B/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E106B/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E106B/04*		
				060344 Gemeente Utrecht	€ 618.544	€ 810.952	Nee		
IenW	**E110**	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering mobiliteitspakketten ten behoeve van woningbouw**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110/01*	Totale besteding (t/m jaar T-1) *Automatisch berekend. Alleen voor SiSa 2024.* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110/02*	Totale besteding (jaar T) *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110/03*	Correctie besteding (jaar T-1) ivm aan andere medeoverheden overgeboekte middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110/04*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) Automatisch berekend *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110/05*	
			1	31200954-5000006939	€ 0	€ 57.767		€ 122.386	
			2						
			3						
				Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: E110/06*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: E110/07*	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: E110/08*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: E110/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E110/11*
			1	0	0	0	0	Nee	Ja
			2						
			3						
				Naam mobiliteitsmaatregel *Aard controle n.v.t* *Indicator: E110/12*	Totale besteding (t/m jaar T-1) per mobiliteitsmaatregel *Alleen voor SiSa 2024* *Aard controle R* *Indicator: E110/13*	Totale besteding (jaar T) per mobiliteitsmaatregel *Aard controle R* *Indicator: E110/14*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) per mobiliteitsmaatregel *Aard controle n.v.t* *Indicator: E110/15*	Mobiliteitsmaatregel afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t* *Indicator: E110/16*	

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

			1	*Metrostation Rijnhaven*	€ 0	€ 57.767	€ 122.386	Nee				
			2	*Station Rotterdam Zuid*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee				
			3	*Station Stadionpark*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee				
			4									
			100									
IenW	**E111**	**Regeling stimulering schoon en emissieloos bouwen voor medeoverheden**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E111/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E111/02*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E111/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E111/04*					
			1	SPUK-SEB24-03727644	€ 117.060	€ 117.060	Nee					
			2	SPUK-SEB25-03809192	€ 33.060	€ 33.060	Nee					
			3	SPUK-SEB25-03872012	€ 0	€ 0	Nee					
			4	SPUK-SEB25-03854973	€ 98.730	€ 98.730	Nee					
			5	SPUK-SEB25-03871571	€ 36.486	€ 36.486	Nee					
			6									
			15									
IenW	**E113**	**Tijdelijke regeling uitkering bodemopgaven 2024-2030**		Besteding (jaar T) binnen werkvoorraad *Aard controle R* *Indicator: E113/01*	Is er sprake van Sisa tussen medeoverheden (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E113/02*	Correctie (Jaar T-1) werkvoorraad ivm SiSa tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: E113/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) binnen werkvoorraad *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E113/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E113/05*				
			1	€ 1.304.658	Nee	€ 0	€ 1.304.658	Nee				
IenW	**E115**	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering duurzame en circulaire infrastructuur**		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E115/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E115/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E115/03*	Beschikking kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E115/04*					
			1	€ 157.194	€ 157.194	Nee	4500412694 en 4500434334					
			2									
IenW	**E117**	**Specifieke uitkering NL 2120 gemeente Rotterdam**		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E117/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E117/02*	Verplichtingen uit toekenningsbeschikking nagekomen? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E117/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E117/04*					
				€ 0	€ 0	Ja	Nee					
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*	
				€ 609.372.162	€ 4.773.486	€ 14.771.314	€ 148.881	€ 1.155.873	€ 6.126			
				Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*	
				€ 1.438.929	€ 616.420	€ 3.388	€ 22.363.043	€ 0	€ 519.561			
				Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*							
				€ 453.089	Ja							
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2025** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.		Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*					
				€ 147.808	€ 128.499	€ 75.603	€ 0	€ 0	€ 0			
				BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*					
				€ 5.245	€ 0	€ 0	€ 0	Ja				
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*					
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	-€ 13.073	€ 0	€ 35.961	€ 627.220	€ 46.067			
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	-€ 10.365	€ 0	€ 54.141	€ 324.325	€ 26.396			
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	-€ 22.226	€ 0	-€ 37.762	€ 497.005	€ 36.141			
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	-€ 7.739	€ 0	-€ 33.196	€ 86.022	€ 6.706			
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	-€ 5.221	€ 0	-€ 41.759	€ 45.168	€ 4.775			
			6	Totaal	-€ 58.624	€ 0	-€ 22.615	€ 1.579.740	€ 120.085			
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*					
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja					
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja					

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
			6	Totaal	0	0	N.v.t.		
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/12*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/16*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/19*		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 12.327	€ 4.459	€ 0		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 6.455	€ 2.335	€ 0		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 11.751	€ 4.250	€ 0		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			6	Totaal	30.533	11.044	0		
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*			
				€ 8.174.694	€ 0	Ja			
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*			
				€ 44.226	€ 0	Ja			
SZW	**G13**	**Onderwijsroute_ deel gemeente 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
				€ 570.218	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	**H1**	**Ministeriële regeling heroïnebehandeling** Gemeenten		Feitelijke bezetting behandelplaatsen (jaar T) **Afspraak** *Aard controle D1* *Indicator: H1/01*	Feitelijke bezetting behandelplaatsen (jaar T) **Realisatie** *Aard controle D1* *Indicator: H1/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H1/03*			
				72	65	€ 1.624.223			
VWS	**H10**	**Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp 2020**		Aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens lid 2 sub a) uitgevoerd? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/01*	Opstellen bovenregionaal plan (volgens lid 2 sub b) uitgevoerd? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/02*	Opstellen strategisch vastgoedplan (volgens lid 2 sub c) uitgevoerd? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t* *Indicator: H10/03*	Toelichting (indien bij indicatoren 01, 02 en 03 Nee is ingevuld is toelichting verplicht) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/04*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens lid 2 sub a en de restricties benoemd in lid 3) *Aard controle R* *Indicator: H10/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens lid 2 sub a en de restricties benoemd in lid 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/06*
				Ja	Ja	Ja	Nvt	€ 0	€ 312.348
				Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens lid 2 sub b en de restricties benoemd in lid 3) *Aard controle R* *Indicator: H10/07*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens lid 2 sub b en de restricties benoemd in lid 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/08*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens lid 2 sub c en de restricties benoemd in lid 4) *Aard controle R* *Indicator: H10/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens lid 2 sub c en de restricties benoemd in lid 4) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/10*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit afstoten (lid 2 sub d) *Aard controle R* *Indicator: H10/11*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit afstoten (lid 2 sub d) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/12*
				€ 0	€ 0	€ 0	€ 25.000	€ 0	€ 3.550.000
				Besteding (jaar T) realisatie activiteit verbouwen (lid 2 sub e) *Aard controle R* *Indicator: H10/13*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit verbouwen (lid 2 sub e) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/14*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (lid 2 sub f) *Aard controle R* *Indicator: H10/15*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (lid 2 sub f) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/16*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/17*	
				€ 3.400.000	€ 6.053.066	€ 0	€ 0	Nee	
VWS	**H15**	**Specifieke uitkering tijdelijk vergroten van beschikbaarheid van acute jeugd-ggz capaciteit**		Besteding (jaar T) – zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: H15/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) – inclusief uitvoering door derden vanaf Sisa 2022 *Aard controle R* *Indicator: H15/02*	Plannen uitgevoerd conform aanvraag? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H15/03*	Optionele toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H15/04*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H15/05*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H15/06*
				€ 632	€ 14.302.504	Nee	De productie is lager uitgevallen dan begroot.	Ja	Ja
VWS	**H20**	**Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie residentiële jeugdhulp 2021**		Betreft naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/01*	Aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a) uitgevoerd? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/02*	Opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b) uitgevoerd? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/03*	Opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c) uitgevoerd? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t* *Indicator: H20/04*	Toelichting (indien bij indicatoren 02, 03 en 04 Nee is ingevuld is toelichting verplicht) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/05*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a en de restricties benoemd art. 5 in lid 2) *Aard controle R* *Indicator: H20/06*
			1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	Ja	Ja	Ja	nvt	€ 38.371
			2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

			Kopie naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/07*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a en de restricties benoemd in art. 5 lid 2) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/08*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b en de restricties benoemd in art. 5 lid 2) *Aard controle R* *Indicator: H20/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b en de restricties benoemd in art. 5 lid 2) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/10*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c en de restricties in art. 5 benoemd in lid 3) *Aard controle R* *Indicator: H20/11*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c en de restricties in art. 5 benoemd in lid 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/12*
			1 Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	€ 181.854	€ 0	€ 0	€ 0	€ 84.635	
			2 Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
			Kopie naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/13*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit afstoten (art.4 lid 2 sub d) *Aard controle R* *Indicator: H20/14*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit afstoten (art. 4 lid 2 sub d) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/15*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit verbouwen (art. 4 lid 2 sub e) *Aard controle R* *Indicator: H20/16*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit verbouwen (art. 4 lid 2 sub e) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/17*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (art. 4 lid 2 sub f) *Aard controle R* *Indicator: H20/18*
			1 Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	€ 0	€ 0	€ 1.375.623	€ 1.647.997	€ 0	
			2 Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
			Kopie naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/19*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (art. 4 lid 2 sub f) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/20*	Activiteit Ombouw separeerruimten gerealiseerd (art. 4 lid 1 sub b) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/21*	Activiteit Ontwikkeling relationele beveiliging als de instelling niet meer beschikt over een separeerruimte (art. 4 lid 1 sub b) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/22*	Besteding realisatie activiteit ombouw separeerruimten in (jaar T) (art. 4 lid 1 sub b) *Aard controle R* *Indicator: H20/23*	Cumulatie besteding (t/m jaar T) ombouw separeerruimte (art. 4 lid 1 sub b) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/24*
			1 Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	€ 0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
			2 Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.	nee	nee	€ 0	€ 959.084	
			Kopie naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/25*	Besteding realisatie activiteit ontwikkeling relationele beveiliging in (jaar T) (art. 4 lid 1 sub b) *Aard controle R* *Indicator: H20/26*	Cumulatie besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit ontwikkeling relationele beveiliging (art. 4 lid 1 sub b) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/27*	Optionele toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/28*		
			1 Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.		
			2 Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	€ 0	€ 0	nvt		
			Eindverantwoording (Ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/29*					
			Nee					
VWS	**H21**	**Specifieke uitkering cliëntondersteuning**	Gerealiseerde activiteit Inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/01*	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H21/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H21/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/05*		
			Nee	invulling en uitvoering zal plaatsvinden in 2026	€ 0	€ 0	Nee		
VWS	**H26**	**Regeling specifieke uitkering randvoorwaardelijke functies jeugdhulp**	Projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H26/01*	Gedurende jaar T zijn de activiteiten verricht in het kader van de randvoorwaardelijke functie waarvoor de uitkering is ontvangen? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H26/02*	Besteding (jaar T) – zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: H26/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) – inclusief uitvoering door derden vanaf Sisa 2024 *Aard controle R* *Indicator: H26/04*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H26/05*	Optionele toelichting (verplicht in te vullen indien indicator 2 met "nee" is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H26/06*	
			1 *1044502*	Ja	€ 5.315.801	€ 7.643.535	Nee		
			2 *1046277*	Ja	€ 0	€ 0	Nee		
			3						
			4						
			Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H26/07*						
			1 Ja						
			2 Ja						
			3						
			4						
VWS	**H29**	**Regeling specifieke uitkering versterking GGD'en**	Beschikkingsnummer / kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/01*	Naam van de pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/02*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen – zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: H29/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen – Inclusief verantwoording tussen medeoverheden *Aard controle D2* *Indicator: H29/04*	Plannen uitgevoerd conform uitvraag? (Ja/Nee/Nvt) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/05*	Toelichting - verplicht als bij H29/05 "Nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/06*	
			1 1477224-1046303	Kwetsbaarheden wegnemen	€ 1.213.871	€ 3.703.607	Ja		
			2 1477224-1046303	Verstevigen (boven)regionale monitoring en surveillance	€ 284.078	€ 284.078	Ja		
			3 1477224-1046303	Samenwerking bovenregionaal niveau	€ 96.045	€ 96.045	Ja		
			4 1477224-1046303	Opleiding tot deskundige infectiepreventie en tot verpleegkundige infectieziektebestrijding (5b)	€ 158.194	€ 158.194	Ja		
			5 1477224-1046303	Landelijke Functie opschaling Infectieziektebestrijding (transitiecapaciteit)	€ 360.560	€ 806.197	Ja		
			6						
			12						
			Kopie Beschikkingsnummer / kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/07*	Kopie Naam van de pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/08*	Zelfstandige uitvoering? (Ja/ Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/09*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/10*			
			1 1477224-1046303	Kwetsbaarheden wegnemen	Ja	Ja			
			2 1477224-1046303	Verstevigen (boven)regionale monitoring en surveillance	Ja	Ja			
			3 1477224-1046303	Samenwerking bovenregionaal niveau	Ja	Ja			
			4 1477224-1046303	Opleiding tot deskundige infectiepreventie en tot verpleegkundige infectieziektebestrijding (5b)	Ja	Ja			
			5 1477224-1046303	Landelijke Functie opschaling Infectieziektebestrijding (transitiecapaciteit)	Ja	Ja			
			6						
			12						
VWS	**H29B**	**Regeling specifieke uitkering versterking GGD'en**	Hieronder per regel één (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die GGD invullen	Naam van de pijler	Besteding (jaar T)	Plannen uitgevoerd conform uitvraag? (Ja/Nee/Nvt)	Toelichting - verplicht als bij H29B/04 "Nee" is ingevuld		

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

		SiSa tussen medeoverheden						
			Aard controle n.v.t. Indicator: H29B/01	*Aard controle n.v.t. Indicator: H29B/02*	*Aard controle R Indicator: H29B/03*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H29B/04*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H29B/05*	
		1	50520 Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid-Limburg	Versterken wetenschappelijke kennisinfrastructuur	€ 841.990	Ja		
		2						
		6						
VWS	**H30**	**Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026**	Totaalbedrag (jaar T) toegekend	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026)	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?	Toelichting
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	*Aard controle R Indicator: H30/02*	*Aard controle R Indicator: H30/03*	*Aard controle R Indicator: H30/04*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06*
			€ 13.341.258	€ 1.334.126	€ 11.689.331	€ 34.743.578	Ja	
			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07	*Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08*				
			Ja	Nee				
VWS	**H33**	**Regeling specifieke uitkering COVID-19-vaccinatie**	Aantal gerealiseerde COVID-19-vaccinaties	Bestedingen (jaar T) COVID-19-vaccinaties				
			Aard controle D1 Indicator: H33/01	*Aard controle D2 Indicator: H33/02*				
			135757	€ 3.794.408				
VWS	**H35**	**Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026**	Beschikkingsnummer	Zijn activiteiten verricht zoals vermeld in artikel 3 van de regeling (jaar T) (Ja/Nee)	Is meegewerkt aan monitoring zoals gesteld in artikel 7 lid 2 in de regeling (jaar T) (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) Zelfstandige uitvoering	Correcties besteding (T-1) inclusief uitvoering door medeoverheden *vanaf SiSa 2024*	Eindverantwoording (jaar T) (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: H35/01	*Aard controle n.v.t. Indicator: H35/02*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H35/03*	*Aard controle R Indicator: H35/04*	*Aard controle R Indicator: H35/05*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H35/06*
		1	*1045491*	Ja	Ja	€ 6.625.141	€ 1.895.966	Nee
		2						
		8						
VWS	**H36**	**Specifieke uitkering aanvullende seksuele gezondheidszorg**	Aantal Start-consulten PrEP-zorg (jaar T) in het verzorgingsgebied	Aantal vervolgconsulten PrEP-zorg (jaar T\) in het verzorgingsgebied	Besteding PrEP-zorg en de coördinatie daarvan (jaar T) in het verzorgingsgebied	Besteding soa-zorg en seksualiteitshulpverlening en de coördinatie daarvan (jaar T)	Stand Egalisatiereserve per 31 december (jaar T) voor de soa-zorg, seksualiteitshulpverlening en PrEP-zorg, alsmede de coördinatie van deze activiteiten	
			Aard controle R Indicator: H36/01	*Aard controle R Indicator: H36/02*	*Aard controle R Indicator: H36/03*	*Aard controle R Indicator: H36/04*	*Aard controle R Indicator: H36/05*	
			408	3.226	€ 364.382	€ 6.087.272	€ 662.025	
VWS	**H39**	**Regeling specifieke uitkering domein-overstijgend samenwerken_zonder centraal persoon_2025**	Projectnummer	Experiment gerealiseerd (jaar T)? (Ja/Nee)	Heeft u meegewerkt aan de verplichte monitoring van de resultaten door middel van een door de Minister vastgesteld format? (Ja/Nee/Nvt)	Toelichting (Verplicht indien bij H39/02 of H39/03 "Nee" is ingevuld)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: H39/01	*Aard controle n.v.t. Indicator: H39/02*	*Aard controle D1 Indicator: H39/03*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H39/04*		
		1	*9000270*	Ja	Ja	nvt		
		2						
		5						
			Kopie Projectnummer	Besteding (jaar T) – zelfstandige uitvoering	Eigen bijdrage en bijdragen derden (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) – Inclusief uitvoering door medeoverheden vanaf SiSa 2025		
			Aard controle n.v.t. Indicator: H39/05	*Aard controle R Indicator: H39/06*	*Aard controle R Indicator: H39/07*	*Aard controle R Indicator: H39/08*		
		1	9000270	€ 685.064	€ 144.842	€ 685.064		
		2						
		5						
			Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H39/09	*Aard controle n.v.t. Indicator: H39/10*				
			Ja	Ja				
VWS	**H41**	**Regeling specifieke uitkering specialistische functies aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2024-2028**	Projectnummer	Gedurende (jaar T) zijn de activiteiten verricht i.h.k.v. van de specialistische functie waarvoor de uitkering is ontvangen (ja/nee)	Besteding activiteiten (jaar T)	Correctie besteding realisatie activiteiten (jaar T-1) vanaf Sisa T+1	Definitieve besteding realisatie project	Eindverantwoording? (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: H41/01	*Aard controle n.v.t. Indicator: H41/02*	*Aard controle R Indicator: H41/03*	*Aard controle R Indicator: H41/04*	*Aard controle R Indicator: H41/05*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H41/06*
		1	*1046331*	Ja	€ 326.420	€ 0		Nee
		2						
		3						
		4						
VWS	**H43**	**Regeling specifieke uitkering transformatie gesloten jeugdhulp**	Beschikkingsnummer	Besteding (jaar T) – zelfstandige uitvoering	Correcties besteding (jaar T-1) - i.v.m. SiSa tussen medeoverheden *Vanaf SiSa 2025*	Indien aanvullende middelen aangevraagd: is plan uitgevoerd conform indiening? (Ja/Nee/Nvt)	Toelichting (Verplicht indien bij H43/04 "Nee" is ingevuld)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)
		Gemeenten	*Aard controle n.v.t. Indicator: H43/01*	*Aard controle R Indicator: H43/02*	*Aard controle R Indicator: H43/03*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H43/04*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H43/05*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H43/06*
		1	1046253	€ 13.789.137	€ 702.385	Ja		Nee
		2						
		5						
VRO	**J3**	**Werk aan Uitvoering: Geoinformatie op sleeptouw**	Besteding (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle R Indicator: J3/01	*Aard controle n.v.t. Indicator: J3/02*				
			€ 1.069.326	Nee				
VRO	**J4**	**Regiodeals 5e tranche**	Naam actielijn/ programmalijn/ pijler	Besteding per actielijn/ programmalijn/ pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)	Besteding regionale financiering (jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)	Correctie indicator jaar T- 1 ten laste van Rijksmiddelen per actielijn actielijn/ programmalijn /pijler.	Correctie indicator jaar T- 1 ten laste van regionale financiering per actielijn actielijn/ programmalijn /pijler.	
			Aard controle n.v.t. Indicator: J4/01	*Aard controle R Indicator: J4/02*	*Aard controle R Indicator: J4/03*	*Aard controle R Indicator: J4/04*	*Aard controle R Indicator: J4/05*	
		1	1. Pijler: Impuls leefbaarheid in wijken	€ 131.477	€ 147.444	€ 0	€ 0	
		2	2. Pijler: Bestendig en kwalitatief werk	€ 325.290	€ 295.280	€ 0	€ 0	
		3	3. Pijler: Duurzaam wonen, werken en bouwen	€ 7.814	€ 7.814	€ 0	€ 0	
		4	Uitvoeringskosten (VAT)	€ 26.766	€ 48.988	€ 0	€ 0	
		5						
		15						
			Kopie Naam actielijn/ programmalijn/ pijler	Totale cumulatieve besteding per actielijn/ programmalijn/ pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Inclusief uitvoering door derden	Totale cumulatieve besteding regionale financiering (t/m jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. Inclusief uitvoering door derden	Toelichting		

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

				Aard controle n.v.t. Indicator: J4/06	*Aard controle n.v.t. Indicator: J4/07*	*Aard controle n.v.t. Indicator: J4/08*	*Aard controle n.v.t. Indicator: J4/09*			
			1	*1. Pijler: Impuls leefbaarheid in wiken*	€ 131.477	€ 147.444				
			2	*2. Pijler: Bestendig en kwalitatief werk*	€ 325.290	€ 295.280	Totale cumulatieve besteding regionale financiering is dit jaar nog niet gelijk aan de totale cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen. Het is de verwachting dat dat in 2026 wel zo is.			
			3	*3. Pijler: Duurzaam wonen, werken en bouwen*	€ 7.814	€ 7.814				
			4	*Uitvoeringskosten (VAT)*	€ 26.766	€ 48.988				
			5							
			15							
				Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t. Indicator: J4/10*	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) deel rijksbijdrage *Aard controle R Indicator: J4/11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t. Indicator: J4/12*				
				Nee	€ 0	Nee				
VRO	**J9**	**Specifieke uitkering woningbouwimpuls**		Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t. Indicator: J9/01*	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht *Aard controle n.v.t. Indicator: J9/02*	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee) *Aard controle D1 Indicator: J9/03*	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t. Indicator: J9/04*	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t. Indicator: J9/05*	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t. Indicator: J9/06*	
		Tranche 1 t/m 7 Gemeenten	1	Codrico Ontwikkeling 2021-0000093292	Nee	Nee	0	0	0	
			2	De Kaai / 2023-0000051338	Nee	Nee	0	0	0	
			3	Feyenoord City / 2020-0000079786	Nee	Nee	135	135	0	
			4	Kop van Homerus (2024-0000031926)	Ja	Nee	0	0	0	
			5	MerweHaven (2022-0000095972)	Nee	Nee	0	0	0	
			6	Noordrand Zuiderpark / 2020-0000079886	nee	ja	302	302	137	
			7	Romeynshof / 2025-0000116200	Ja	Nee	0	0	0	
			8							
			20							
				Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t. Indicator: J9/07*	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht *Aard controle n.v.t. Indicator: J9/08*	Besteding (jaar T) *Aard controle R Indicator: J9/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t. Indicator: J9/10*	Opbrengsten (jaar T) *Aard controle R Indicator: J9/11*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t. Indicator: J9/12*	
			1	Codrico Ontwikkeling 2021-0000093292	Nee	€ 0	€ 1.813.264	€ 0	€ 982.190	
			2	De Kaai / 2023-0000051338	Nee	€ 216.004	€ 923.840	€ 0	€ 0	
			3	Feyenoord City / 2020-0000079786	Nee	€ 474.619	€ 27.314.645	€ 0	€ 0	
			4	Kop van Homerus (2024-0000031926)	Ja	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			5	MerweHaven (2022-0000095972)	Nee	€ 0	€ 14.099.928	€ 257.519	€ 1.671.465	
			6	Noordrand Zuiderpark / 2020-0000079886	Nee	€ 0	€ 20.136.379	€ 717.850	€ 973.749	
			7	Romeynshof / 2025-0000116200	ja	€ 0	€ 571.254	€ 601.912	€ 601.912	
			8							
			20							
				Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t. Indicator: J9/13*	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht *Aard controle n.v.t. Indicator: J9/14*	Toelichting afwijking(en) *Aard controle n.v.t. Indicator: J9/15*	Eindverantwoording/ project afgerond (ja/nee) *Aard controle n.v.t. Indicator: J9/16*			
			1	Codrico Ontwikkeling 2021-0000093292	Ja	De beroepsprocedure in het bestemmingsplan heeft geleid tot het niet behalen van beoogde start bouw, te weten december 2024, welke een van de voorwaarden voor toekenning WBI subsidie was (beschikking 15-12-2021). Daarnaast is de Codrico-fabriek failliet gegaan (uitspraak Rechtbank 25-3-2025), wat impact heeft op het gebiedsontwikkelingsproces en de (publieke) business case. Dit is, in overleg met RVO, gecommuniceerd aan het ministerie van VRO (brief 24-4-2025). Het ministerie van VRO heeft uitstel verleend tot maximaal 30-4-2026 voor het indienen van een definitief wijzigingsverzoek (brief 19-6-2025). Er worden nieuwe afspraken gemaakt over de planning en de maatregelen.	Nee		
			2	De Kaai / 2023-0000051338	Ja	In de aanvraag stond de start bouw van de eerste woningen in 2025 gepland. In 2025 is door enkele beroep ingesteld tegen het omgevingsplan, waardoor de zaak aan de Raad van State is voorgelegd. Dit heeft tot vertraging geleid. De zitting bij de Raad van State heeft eind 2025 plaatsgevonden en het omgevingsplan is inmiddels goedgekeurd.	Nee		
			3	Feyenoord City / 2020-0000079786	Ja	Bij aanvraag is een inschatting gemaakt van de fasering, deze pakt in de praktijk anders uit. Met BZK is de situatie besproken die ontstaan is door de uitspraak van de Raad van State. De uitspraak van de RvS om het bestemmingsplan Feyenoord City te vernietigen. Door deze uitspraak vertraagde de startbouw van de eerste woningen. Hierdoor is de planning om binnen 3 jaar na beschikking van de subsidie te starten met het bouwen van de eerste woningen niet behaald. Hier is eind december door BZK goedkeuring op gegeven alwaar dit begin 2024 definitief is gemaakt in een goedgekeurd wijzigingsverzoek. Inmiddels is de startbouw van de eerste woningen behaald.	Nee		
			4	Kop van Homerus (2024-0000031926)	Ja	nvt	Nee			

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

			5	MerweHaven (2022-0000095972)	Ja	Het niet behalen van startbouw is middels uitstelbrief WBI Merwehaven, met kenmerk As25/07286 van datum 31 oktober 2025 overlegd. Hierop is van het ministerie uitstel verkregen voor het aanleveren van een nieuwe planning	Nee			
			6	Noordrand Zuiderpark / 2020-0000079886	Ja	planning start bouw woningen wijkt af van de initiele planning omdat het in deze beschikking gaat om veel deelprojecten die allemaal een eigen dynamiek kennen. Aanpassing in fasering is regelmatig aan de orde. Maatregelen: de maatregel verplaatsing Humanitas heeft eerder plaatgevonden dan was gefaseerd (in 2021), dit is gemeld. Derhalve loopt de realisatie van de maatregelen niet meer gelijk aan de initiele planning. Voor de overige maatregelen proberen we de uitvoer gelijk op te laten lopen met de realisatie van de woningbouw waar mogelijk.	Nee			
			7	Romeynshof / 2025-0000116200	Ja	NVT	Nee			
			8							
			20							
VRO	**J17**	**Realisatiestimulans**		Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle D1* *Indicator: J17/01*	Geprognotiseerde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J17/02*	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle D1* *Indicator: J17/03*				
				1.752	3.425	0				
				Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J17/04*	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensabele Btw) . *Aard controle R* *Indicator: J17/05*	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling. *Aard controle R* *Indicator: J17/06*	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw). *Aard controle R* *Indicator: J17/07*	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling. *Aard controle R* *Indicator: J17/08*	
			1	978	€ 155.385	€ 0	€ 0	€ 0		
			2							
VRO	**J30**	**Specifieke uitkeringen proeftuinen aardgasvrije wijken 2e ronde** Gemeenten		Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J30/01*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) te laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J30/02*	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij gemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk *Aard controle D2* *Indicator: J30/03*	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij-readygemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk *Aard controle D2* *Indicator: J30/04*	Aanvraag is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee) Indicator 06 verplicht als hier 'Nee' wordt ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J30/05*	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten Verplicht als bij indicator 05 'Nee' is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J30/06*
				€ 613.569	€ 1.779.219	1.183	0	Ja		
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J30/07*						
				Nee						
VRO	**J32**	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen** Gemeenten		Beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/04*	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.) *Aard controle D2* *Indicator: J32/05*	Toelichting (verplicht als bij indicator 05 nee is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/06*	
			1	SUVIS21-00773183	€ 58.398	€ 59.954	Nee	Nee	De werkzaamheden zijn begonnen in 2022 en deels zijn de begrotingsposten uitgevoerd. Er is vertraging opgetreden bij de uitvoering van de werkzaamheden. Gem. R'dam heeft uitstel gekregen voor de uitvoering van de werkzaamheden van 31-08-2025 naar 28-02-2026.	
			2	SUVIS21-00774051	€ 24.727	€ 26.354	Nee	Nee	De werkzaamheden zijn begonnen in 2022 en deels zijn de begrotingsposten uitgevoerd. Er is vertraging opgetreden bij de verdere uitvoering van de werkzaamheden. Gem. R'dam heeft uitstel gekregen voor de uitvoering van de werkzaamheden van 31-08-2025 naar 28-02-2026.	
			3	SUVIS21-01021370	€ 0	€ 118.218	Ja	Ja	Schoolbestuur heeft de eindverantwoording met accountantsverklaring in 2025 ingediend.	
			4	SUVIS21-00874337	€ 0	€ 12.073	Nee	Nee	De werkzaamheden zijn in 2022 begonnen en deels zijn begrotingsposten uitgevoerd. Voor de verdere uitvoering van werkzaamheden wordt gewacht op goedkeuring van de gemeente. Er is uitstel verleend tot en met 28-2-2026.	
			5	SUVIS21-01217751	€ 150.000	€ 150.000	Ja	Ja	Schoolbestuur heeft de eindverantwoording met accountantsverklaring in 2025 ingediend.	
			6	SUVIS21-2-02339844	€ 0	€ 260.490	Ja	Ja	Schoolbestuur heeft verantwoording in 2025 ingediend.	
			7	SUVIS21-2-02340029	€ 0	€ 174.255	Ja	Ja	Schoolbestuur heeft eindverantwoording in 2025 ingediend	
			8	SUVIS21-2-02340911	€ 0	€ 115.364	Ja	Ja	Schoolbestuur heeft eindverantwoording in 2025 ingediend	
			9	SUVIS21-2-02385148	€ 0	€ 111.201	Nee	Ja	Voor Al Gazali moet nog accountantsverklaring binnen komen	
			10	SUVIS21-2-02385327	€ 0	€ 143.596	Nee	Ja	Voor Isra moet nog accountantsverklaring binnen komen	
			11	SUVIS21-2-02670877	€ 0	€ 65.056	Ja	Ja	De subsidie is vastgesteld in 2025	
			12	SUVIS21-2-02703520	€ 0	€ 70.938	Ja	Ja	De subsidie is vastgesteld in 2025	
			13	SUVIS21-2-02712296	€ 0	€ 263.921	Nee	Ja	De controleverklaring van de accountant ontbreekt nog.	
			14	SUVIS21-2-02401425	€ 210.000	€ 210.000	Ja	Ja	De eindverantwoording is 2025 binnengekomen.	
			15	SUVIS21-2-02401569	€ 0	€ 210.000	Ja	Ja	De subsidie is in 2025 vastgesteld.	

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

			16	SUVIS21-2-02703721	-€ 887	€ 0	Ja	Nee	Werkzaamheden niet uitgevoerd in afwachting van uitvoering IHP project. Daardoor niet voldaan aan verplichtingen SUVIS. Bestedingen moeten naar nul worden teruggebracht. Het betrof plaatsen bouwbord en advieskosten.
			17	SUVIS21-00766478	€ 0	€ 45.473	Nee	Nee	MMK is nog in uitvoering. Er is vertraging opgetreden bij de uitvoering van de werkzaamheden door een juridisch conflict. Gem. R'dam heeft uitstel aangevraagd voor de uitvoering van de werkzaamheden van 31-08-2025 naar 28-02-2026. Bij jaarrekening 2026 volgt definitieve afrekening.
			18	SUVIS21-00791716	€ 0	€ 420.000	Ja	Ja	De subsidie is door de gemeente vastgesteld.
			19	SUVIS21-00791800	€ 163.546	€ 210.000	Nee	Nee	Margriet is nog in uitvoering Er is vertraging opgetreden bij de uitvoering van de werkzaamheden. Gem. R'dam heeft uitstel aangevraagd voor de uitvoering van de werkzaamheden van 31-08-2025 naar 28-02-2026.
			20	SUVIS21-00792261	€ 4.747	€ 150.000	Ja	Ja	Verantwoord met accountantsverklaring
			21	SUVIS21-00792732	€ 4.747	€ 150.000	Ja	Ja	Verantwoord met accountantsverklaring
			22	SUVIS21-00792745	€ 0	€ 210.000	Ja	Ja	Verantwoord met accountantsverklaring
			23	SUVIS21-00801063	€ 0	€ 150.000	Ja	Ja	De subsidie is door de gemeente vastgesteld
			24	SUVIS21-2-03061739	€ 0	€ 0	Nee	Nee	De werkzaamheden zijn gestart, maar zijn vertraagd. Er is vertraging opgetreden bij de uitvoering van de werkzaamheden. Gem. R'dam heeft uitstel aangevraagd voor de uitvoering van de werkzaamheden van 31-08-2025 naar 28-02-2026.
			25	SUVIS21-2-03062075	€ 0	€ 0	Nee	Nee	De werkzaamheden zijn gestart, maar zijn vertraagd. Er is vertraging opgetreden bij de uitvoering van de werkzaamheden. Gem. R'dam heeft uitstel aangevraagd voor de uitvoering van de werkzaamheden van 31-08-2025 naar 28-02-2026.
			26						
			100						

VRO	**J41B**	**Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw**		Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen
		SiSa tussen medeoverheden		*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J41B/01*	*Aard controle R* *Indicator: J41B/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J41B/03*	*Aard controle R* *Indicator: J41B/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J41B/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J41B/06*
			1	030008 Provincie Zuid-Holland	€ 0	€ 244.150	€ 55.848	0	84
			2						
			10						

		Kopie provinciecode	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
		Aard controle n.v.t. *Indicator: J41B/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J41B/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J41B/09*		
1		030008 Provincie Zuid-Holland	84	Ja		
2						
10						

VRO	**J47**	**Volkshuisvesting**		Deelplannaam	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is in (jaar T)	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is (t/m jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde geherstructureerde woningen (inclusief labelstappen) (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) - per deelplan Zelfstandige uitvoering	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per deelplan - inclusief uitvoering door derden vanaf sisa 2022
		Gemeenten		*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J47/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J47/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J47/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J47/04*	*Aard controle R* *Indicator: J47/05*	*Aard controle R* *Indicator: J47/06*
			1	Deelplan Algemeen + hand in hand Hillesluis	0	41	0	€ 0	€ 0
			2	Oud-Charlois en Tarwewijk	0	138	0	€ 0	€ 1.425.938
			3	Carnisse	0	192	28	€ 4.349.819	€ 13.679.519
			4						
			16						

		Kopie deelplannaam	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per deelplan		
		Aard controle n.v.t. *Indicator: J47/07*	*Aard controle R* *Indicator: J47/08*		
1		*Deelplan Algemeen + hand in hand Hillesluis*	€ 706.771		
2		*Oud-Charlois en Tarwewijk*	€ 0		
3		*Carnisse*	€ 3.466.823		
4					
16					

		Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
		Aard controle n.v.t. *Indicator: J47/09*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J47/10*		
		Ja	Nee		

VRO	**J51**	**Aardgasvrije wijken i.h.k.v. het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ)**		Besteding proceskosten over totale aanvraag (blok 3 uit begroting) (jaar T)	Cumulatieve proceskosten over totale aanvraag (blok 3 uit begroting) (t/m jaar T)	Aanvraag is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee) (Indicator 04 verplicht als hier Nee wordt ingevuld)	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten	Besteding proceskosten over totale aanvraag (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
				Aard controle R *Indicator: J51/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J51/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J51/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J51/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J51/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J51/06*
				€ 413.244	€ 1.149.917	Ja		€ 413.244	Nee

		Projectnaam	Besteding activiteiten (blok 1 begroting) (jaar T)	Cumulatieve besteding activiteiten (blok 1 begroting) (t/m jaar T)	Onrendabele kosten (blok 2 begroting) (jaar T)	Cumulatieve onrendabele kosten (blok 2 begroting) (t/m jaar T)	Kosten zijn aantoonbaar niet besteed aan afspraken die voortkomen uit de regeling aardgasvrije wijken (ja/nee)	
		Aard controle n.v.t. *Indicator: J51/07*	*Aard controle R* *Indicator: J51/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J51/09*	*Aard controle R* *Indicator: J51/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J51/11*	*Aard controle D* *Indicator: J51/12*	
1		Pendrecht	€ 202.056	€ 202.056	€ 0	€ 0	Niet van toepassing	
2		Reyenoord	€ 365.845	€ 386.750	€ 1.752.000	€ 1.752.000	Niet van toepassing	
3		NPRZ buiten de gebiedsaanpakken	€ 1.150.861	€ 1.796.111	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Ja	

VRO	**J55**	**Aanpak energiearmoede**		Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

			Aard controle n.v.t. *Indicator: J55/01*	*Aard controle R* *Indicator: J55/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/04*	*Aard controle R* *Indicator: J55/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/06*
			10.361	€ 7.563.218	€ 21.966.290	2.222	€ 1.382.117	€ 2.137.409
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/09*			
			12.761	€ 221.985	€ 1.726.854			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/15*
			84.210	55.698	1.114	822	2.359	0
VRO	**J56**	**Regeling huisvesting aandachtsgroepen**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/01*	Projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: J56/02*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: J56/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2022 *Aard controle R* *Indicator: J56/04*	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/05*	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/06*
		1	*RHA2021-02301107*	*Beverwaard meewoonstudenten*	€ 0	€ 25.000	0	26
		2	*RHA2021-02327979*	*Hoek van Holland (Stichting Ontmoeting)*	€ 0	€ 0	0	0
		3	*RHA2021-02327991*	*Talingstraat*	€ 0	€ 0	0	0
		4	*RHA2021-02329052*	*Doorstroom Rotterdam*	€ 0	€ 0	0	0
		5						
		10						
			Kopie Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/07*	Opbrengsten jaar T *Aard controle R* *Indicator: J56/08*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J56/09*	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle R* *Indicator: J56/10*	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/11*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/12*
		1	*Beverwaard meewoonstudenten*	€ 0	€ 0	Ja	Ja	Ja
		2	*Hoek van Holland (Stichting Ontmoeting)*	€ 0	€ 0	Nee	Nee	Ja
		3	*Talingstraat*	€ 0	€ 0	Ja	Ja	Ja
		4	*Doorstroom Rotterdam*	€ 0	€ 0	Nee	Nee	Ja
		5						
		10						
			Kopie Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/13*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/14*	Zijn binnen twee jaar na de datum van toekenning van de uitkering onomkeerbare stappen gezet? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/15*			
		1	*Beverwaard meewoonstudenten*	Ja	Ja			
		2	*Hoek van Holland (Stichting Ontmoeting)*	Ja	Ja			
		3	*Talingstraat*	Nee	Ja			
		4	*Doorstroom Rotterdam*	Ja	Nee			
		5						
		10						
VRO	**J74**	**Regio deal Rotterdam Zuid** Gemeente Rotterdam	Totaal ontvangen Rijksbijdrage *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J74/01*	Totaal beschikbaar t.o.v. ontvangen Rijksbijdrage Automatisch ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J74/02*	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J74/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit, dat hiervoor alle besteding is afgerond en u er de komende jaren geen besteding meer voor wilt verantwoorden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J74/04*		
		1	€ 106.000.000	€ 91.035.308		Nee		
			Betreft pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J74/05*	Totale verplichting (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J74/06*	De besteding in (2019) ten laste van Rijksmiddelen (prestatie) per pijler Deze indicator komt overeen met indicator 04 in de SiSa-bijlage van 2019 *Aard controle D2* *Indicator: J74/07*	De besteding in (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (prestatie) per pijler *Aard controle R* *Indicator: J74/08*		
		1	School	€ 0	€ 3.049.024	€ 0		
		2	Werk	€ 0	€ 6.270.000	€ 0		
		3	Wonen	€ 0	€ 2.522.722	€ 2.622.921		
		4	Cultuur	€ 0	€ 500.025	€ 0		
			Betreft pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J74/09*	Cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J74/10*	Cofinanciering (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J74/11*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J74/12*		
		1	School	€ 29.100.000	€ 0	€ 30.639.239		
		2	Werk	€ 22.666.004	€ 0	€ 24.905.677		
		3	Wonen	€ 24.740.197	€ 7.831.450	€ 44.790.564		
		4	Cultuur	€ 2.000.000	€ 0	€ 2.295.331		
VRO	**J94**	**Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/01*	Besteding (jaar T), in J94/06 t/m J94/08 opgesplitst *Aard controle R* *Indicator: J94/02*	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a *Aard controle D1* *Indicator: J94/03*	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde van boven € 477.000 *Aard controle D1* *Indicator: J94/04*	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, tweede lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3). *Aard controle R* *Indicator: J94/05*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel b *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/06*
		1	*LAI23-03465153*	€ 471.194	922	0	€ 0	€ 89.617
		2	*LAI24-03762437*	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
		3	*LAI25-03829395*	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
		4						
		100						
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/07*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/08*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/09*			
		1	€ 97.042	€ 284.535	Nee			
		2	€ 0	€ 0	Nee			
		3	€ 0	€ 0	Nee			
		4						

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

			100							
VRO	J96	Regiodeals 4e tranche		Naam actielijn/ programmalijn/ pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96/01*	Besteding per actielijn/ programmalijn/ pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: J96/02*	Besteding regionale financiering (jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: J96/03*	Correctie indicator jaar T- 1 ten laste van Rijksmiddelen per actielijn actielijn/ programmalijn /pijler. *Aard controle R* *Indicator: J96/04*	Correctie indicator jaar T- 1 ten laste van regionale financiering per actielijn actielijn/ programmalijn /pijler. *Aard controle R* *Indicator: J96/05*		
			1	Pijler Werk en ESV	€ 638.699	€ 1.242.097	€ 0	€ 155.594		
			2	Pijler School	€ 2.463.110	€ 3.221.818	-€ 5.423	-€ 9.571		
			3	Pijler Thuisbasis op Orde	€ 3.175.944	€ 3.333.479	€ 0	€ 0		
			4	Pijler Participatie en Onderzoek	€ 129.791	€ 666.169	€ 0	€ 106.200		
			5	Pijler Grip op Vastgoed	€ 140.131	€ 2.562.980	€ 0	€ 0		
			6							
				Kopie Naam actielijn/ programmalijn/ pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96/06*	Totale cumulatieve besteding per actielijn/ programmalijn/ pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Inclusief uitvoering door derden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96/07*	Totale cumulatieve besteding regionale financiering (t/m jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. Inclusief uitvoering door derden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96/09*			
			1	*Pijler Werk en ESV*	€ 1.725.870	€ 2.828.422				
			2	*Pijler School*	€ 3.809.789	€ 5.598.487	Voor de pijler school zijn de totale bestedingen t/m december 2025 € 9.408.276 Van deze bestedingen mag 50% aan rijksmiddelen worden ingezet. Tot heden is er € 3.809.789 aan rijksmiddelen ingezet.			
			3	*Pijler Thuisbasis op Orde*	€ 3.312.072	€ 3.471.114				
			4	*Pijler Participatie en Onderzoek*	€ 145.681	€ 858.780				
			5	*Pijler Grip op Vastgoed*	€ 140.131	€ 5.500.793	Doel is het verbeteren van de kwaliteit van wonen en leven binnen het NPRZ op de korte en lange termijn: 1) op de korte termijn draagt een versterkte handhavingsaanpak bij aan de bescherming van huurders in een kwetsbare positie en de aanpak van misstanden in de woningvoorraad. 2) op lange termijn zien we een versterkte handhavingsaanpak als bouwsteen in een samenhangende aanpak gericht op normalisering van de woningmarkt, versterking van de sociale samenhang en verbetering van de woningkwaliteit.			
			6							
				Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96/10*	Cumulatieve besteding uitvoeringskosten zijnde kosten ten behoeve van Voorbereiding, Administratie en Toezicht (VAT-kosten) (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J96/11*	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) deel rijksbijdrage *Aard controle R* *Indicator: J96/12*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96/13*			
				Ja	€ 0	€ 104.619	Nee			
VRO	J100	Regeling kansrijke wijk		Naam stedelijk focusgebied *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J100/01*	Naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J100/02*	Besteding (jaar T) per onderdeel *Aard controle R* *Indicator: J100/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel *Aard controle n.v.t* *Indicator: J100/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J100/05*		
			1	Rotterdam	Organisatie uitvoeringsprogramma	€ 474.969	€ 1.424.969	Nee		
			2	Rotterdam	Integraal	€ 3.616.618	€ 6.037.009	Nee		
			3	Rotterdam	Armoede en schulden	€ 179.220	€ 807.500	Nee		
			4	Rotterdam	Veerkracht en weerbaarheid	€ 144.425	€ 214.625	Nee		
			5	Rotterdam	Re-integratie	€ 2.390.278	€ 3.794.663	Nee		
			6	Rotterdam	School en Omgeving	€ 19.032.285	€ 37.902.615	Nee		
			7	Rotterdam	Ontwikkeling jonge kind	€ 2.772.143	€ 3.982.016	Nee		
			8	Rotterdam	Gezonde Leefomgeving	€ 229.257	€ 314.190	Nee		
			9							
			16							
VRO	J105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls		Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/01*	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/02*	Afgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle D1* *Indicator: J105/03*	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/04*	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle D1* *Indicator: J105/05*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J105/06*	
			1	*Hartenrust Nieuwbouw*	36	Ja	36	Ja	€ 450.000	
			2	*PB01121 Odeon*	113	Ja	0	Nee	€ 0	
			3	*Tamboer 2 Oost Nieuwbouw*	51	Ja	51	Ja	€ 175.000	
			4	*Klapwiek Optoppen*	44	Ja	0	Nee	€ 0	
			5	*De Graaf*	55	Ja	0	Nee	€ 0	
			6	*Alexanderpark Rotterdam*	0	Nee	0	Nee	€ 0	
			7	*Nieuwbouw Soetendaalseweg*	52	Ja	52	Ja	€ 275.000	
			8	*De Sax*	916	Nee	0	Nee	€ 0	
			9	*Max Euwekwartier fase 1*	741	Ja	0	Nee	€ 0	
			10	*Timber*	38	Ja	0	Nee	€ 0	
			11	*Hof van Maasdam*	134	Ja	0	Nee	€ 0	
			12	*Vlietpark fase 2*	26	Ja	26	Ja	€ 65.000	
			13	*Nieuwbouw Oost-Sidelinge*	150	Ja	0	Nee	€ 0	
			14							
			20							
				Kopie projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/07*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/08*	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/09*	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/10*	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/11*	Afgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: J105/12*	
			1	*Hartenrust Nieuwbouw*	€ 450.000	Ja		36	Ja	
			2	*PB01121 Odeon*	€ 0	Ja	project is eind 2024 gestart, nog geen woningen opgeleverd (nulverantwoording)	111	Ja	
			3	*Tamboer 2 Oost Nieuwbouw*	€ 175.000	Ja		51	Ja	
			4	*Klapwiek Optoppen*	€ 0	Ja	project is eind 2024 gestart, nog geen woningen opgeleverd (nulverantwoording)	44	Ja	
			5	*De Graaf*	€ 0	Ja	project is eind 2024 gestart, nog geen woningen opgeleverd (nulverantwoording)	55	Ja	
			6	*Alexanderpark Rotterdam*	€ 0	Ja	project nog niet gestart in 2025. Maar door min BZK is akkoord gegeven voor uitstel startbouw tot 2026 Q4 (brief 22 december 2025) (nulverantwoording)	0	Nee	
			7	*Nieuwbouw Soetendaalseweg*	€ 275.000	Ja		52	Ja	
			8	*De Sax*	€ 0	Ja	project is gestart eind 2025. Deze verlate startdatum t.o.v. oorspronkelijke datum is door min BZK akkoord gegeven (brief 23 december 2024). Tevens is door min BZK akkoord gegeven op gewijzigde programmaverdeling (brief 22 december 2025).	458	Ja	

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

			9	*Max Euwekwartier fase 1*	€ 0	Ja	project cf planning eind 2024 gestart, nog geen woningen opgeleverd (nulverantwoording). Vanwege het verlaagde programma (- 6 woningen) wordt door het Rijk deel v.d. subsidie teruggevorderd (brief 22 december 2025).	430	Ja
			10	*Timber*	€ 0	Ja	project is eind 2024 gestart, nog geen woningen opgeleverd (nulverantwoording)	34	Ja
			11	*Hof van Maasdam*	€ 0	Ja	project is eind 2024 gestart, nog geen woningen opgeleverd (nulverantwoording). Het Rijk is akkkoord met ophoging programma (+ 2 woningen) (brief 22 december 2025).	112	Ja
			12	*Vlietpark fase 2*	€ 65.000	Ja		16	Ja
			13	*Nieuwbouw Oost-Sidelinge*	€ 0	Ja	project is eind 2024 gestart, nog geen woningen opgeleverd (nulverantwoording)	150	Ja
			14						
			20						

				Kopie projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/13*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/14*
			1	*Hartenrust Nieuwbouw*	Nee
			2	*PB01121 Odeon*	Nee
			3	*Tamboer 2 Oost Nieuwbouw*	Nee
			4	*Klapwiek Optoppen*	Nee
			5	*De Graaf*	Nee
			6	*Alexanderpark Rotterdam*	Nee
			7	*Nieuwbouw Soetendaalseweg*	Nee
			8	*De Sax*	Nee
			9	*Max Euwekwartier fase 1*	Nee
			10	*Timber*	Nee
			11	*Hof van Maasdam*	Nee
			12	*Vlietpark fase 2*	Nee
			13	*Nieuwbouw Oost-Sidelinge*	Nee
			14		
			20		

				Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J106/01*	Totale besteding (jaar T) *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J106/02*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J106/03*
VRO	J106	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering gebiedsbudget**	1	2023-0000100070	€ 490.052	€ 4.337.660
			2	2023-0000100072	€ 0	€ 0
			3	2025-0000087054	€ 0	€ 0
			4	2025-0000084112	€ 0	€ 0

				Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: J106/04*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: J106/05*	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: J106/06*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: J106/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J106/08*
			1	0	0	0	0	Nee
			2					
			3					
			4					

				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J106/09*	Naam gebiedsmaatregel *Aard controle n.v.t* *Indicator: J106/10*	Besteding (jaar T) per gebiedsmaatregel *Aard controle R* *Indicator: J106/11*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per gebiedsmaatregel *Aard controle n.v.t* *Indicator: J106/12*	Gebiedsmaatregel afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J106/13*
			1	2023-0000100070	*M4H walstroom*	€ 0	€ 0	Nee
			2	2023-0000100070	*M4H hindercontour*	€ 0	€ 0	Nee
			3	2023-0000100070	*M4H getijdepark Merwehaven*	€ 0	€ 0	Nee
			4	2025-0000087054	*M4H Buitendijk bouwen*	€ 0	€ 0	Nee
			5	2025-0000087054	*M4H Marconi Geluidsbeperking Woningen*	€ 0	€ 0	Nee
			6	2023-0000100070	*Binnenstad Aanleg Rijnhavenpark*	€ 490.052	€ 4.337.660	Nee
			7	2023-0000100072	*Oostflank Getijdepark Feijenoord City*	€ 0	€ 0	Nee
			8	2025-0000084112	*Oostflank Emplacement Ijsselmonde*	€ 0	€ 0	Nee
			9	2025-0000084112	*Oostflank Excelsior*	€ 0	€ 0	Nee
			10	2025-0000084112	*Oostflank Brainpark I*	€ 0	€ 0	Nee
			11					
			20					

				Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J107/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J107/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: J107/03*	Cumulatief aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J107/04*	Cumulatief aantal gerealiseerde woonruimten voor statushouders en/of Oekraïense ontheemden (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: J107/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J107/06*
VRO	J107	**Meerjarige stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen 2023**	1	SFT2023-03658142	€ 0	€ 0	0	0	Ja
			2	SFT2023-03658152	€ 0	€ 0	0	0	Nee
			3	SFT2023-03658169	€ 0	€ 0	0	0	Ja
			4	SFT2023-03658230	€ 0	€ 0	0	0	Nee
			5	SFT2023-03658236	€ 0	€ 0	0	0	Nee
			6	SFT2025-03829320	€ 87.016	€ 87.016	0	0	Nee
			7	SFT2025-03829267	€ 176.473	€ 176.473	0	0	Nee
			8	SFT2023-03658095	€ 0	€ 0	0	0	Ja
			9						
			20						

				Plan/projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/01*	Aantal woningen waarvan de herstructurering is gestart (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/02*	Aantal woningen waarvan de herstructurering is gestart cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/03*	Aantal volledig gerealiseerde geherstructureerde woningen cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/04*	Besteding (jaar T) per project ten laste van rijksmiddelen – zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: J109/05*	Correctie besteding (jaar T-1) ivm aan medeoverheden overgeboekte middelen *Aard controle R* *Indicator: J109/06*
VRO	J109	**Meerjarig regeling specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting**	1	*Meerjarig regeling specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting VH-fonds 2e tranche*	0	0	0	€ 0	€ 0
			2	*Meerjarig regeling specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting VH-fonds 3e tranche*	0	0	0	€ 0	€ 0
			3						
			20						

				Kopie plan/projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/07*	Cofinanciering (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: J109/08*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/09*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/11*
			1	*Meerjarig regeling specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting VH-fonds 2e tranche*	€ 0	€ 0	Ja	Nee
			2	*Meerjarig regeling specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting VH-fonds 3e tranche*	€ 0	€ 0	Ja	Nee
			3					
			20					

				Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T)	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T)
VRO	J117B	**Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren**				

pwc
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

		SiSa tussen medeoverheden							
				Aard controle n.v.t. Indicator: J117B/01	Aard controle R Indicator: J117B/02	Aard controle R Indicator: J117B/03			
			1	030008 Provincie Zuid-Holland	€ 0	€ 0			
			2						
				Kopie provinciecode	Status SMP (nog niet gestart/in ontwikkeling/afgerond)	Gebruik van pre-SMP (Ja/Nee)	Verwachte opleverdatum SMP(dd/mm/jj)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
				Aard controle n.v.t. Indicator: J117B/04	Aard controle D2 Indicator: J117B/05	Aard controle D2 Indicator: J117B/06	Aard controle D2 Indicator: J117B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J117B/08	
			1	030008 Provincie Zuid-Holland	nog niet gestart	Nee	NVT	Nee	
			2						
VRO	J209	**Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen**		Beschikkingsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2023	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)
				Aard controle n.v.t. Indicator: J209/01	Aard controle n.v.t Indicator: J209/02	Aard controle R Indicator: J209/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/04	Aard controle D2 Indicator: J209/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/06
			1	*RHA2023-03517897*	*Tamboer 2*	€ 34.000	€ 34.000	€ 0	4
			2	*RHA 2024-03751049*	*New Benthem*	€ 0	€ 0	€ 0	0
			3	*RHA 2024-03753737*	*Max Euwelaan 71-79*	€ 0	€ 0	€ 0	0
			4	*RHA25-STUD-03876859*	*Rush*	€ 0	€ 0	€ 0	0
			5	*RHA25-STUD-03877073*	*Hoofdweg 256 - 258*	€ 0	€ 0	€ 0	0
			6						
			10						
				Kopie Projectnaam	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
				Aard controle n.v.t. Indicator: J209/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/09	Aard controle R. Indicator: J209/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/11	
			1	*Tamboer 2*	4	Ja	Ja	Ja	
			2	*New Benthem*	0	Nee	Ja	Nee	
			3	*Max Euwelaan 71-79*	0	Nee	Ja	Nee	
			4	*Rush*	0	Ja	Ja	Nee	
			5	*Hoofdweg 256 - 258*	0	Ja	Ja	Nee	
			6						
			10						
VRO	J210B	**Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw** Sisa tussen medeoverheden		Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)
				Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/01	Aard controle R Indicator: J210B/02	Aard controle R Indicator: J210B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/06
			1	030008 Provincie Zuid-Holland	€ 402.985	€ 517.750	5	0	Nee
			2						
			5						
KGG	K2	**Specifieke uitkering gebiedsinvesteringen aanlandlocaties Net op Zee**		Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T-1) *Geldt alleen voor SiSa 2024*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Correctie bestedingen (jaar T-1) i.v.m. SiSa tussen medeoverheden *Vanaf SiSa 2025*	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Storting in geoormerkt gemeentelijk fonds (Jaar T)
				Aard controle R Indicator: K2/01	Aard controle R Indicator: K2/02	Aard controle n.v.t. Indicator: K2/03	Aard controle R Indicator: K2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: K2/05	Aard controle R Indicator: K2/06
					€ 188.400	€ 188.400	€ 0	Nee	
KGG	K28	**Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid**		Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
				Aard controle R Indicator: K28/01	Aard controle R Indicator: K28/02	Aard controle R Indicator: K28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04	Aard controle R Indicator: K28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06
				€ 14.746.893	€ 1.336.433	€ 226.109	€ 40.107.238	€ 0	€ 0
				Eindverantwoording (Ja/Nee)					
				Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07					
				Nee					
LVVN	L39	**Voucherregeling Boerderij van de Toekomst Flevoland** Gemeente Rotterdam		Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)?			
				Aard controle R Indicator: L39/01	Aard controle n.v.t. Indicator: L39/02	Aard controle n.v.t. Indicator: L39/03			
				€ 0	€ 0	Nee			
AenM	M6	**Bekostigingsregeling huisvesting vergunninghouders in doorstroomlocaties** Gemeenten		Berekening totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per dag per geplaatste vergunninghouder in een doorstroomlocatie (jaar T-1) *Geldt alleen voor SiSa 2025*	Berekening totaal cumulatief te ontvangen aanvullende vergoeding per dag per in de doorstroomlocatie geplaatste vergunninghouder die gekoppeld is aan een andere deelnemende gemeente in de regio (jaar T-1) *Geldt alleen voor SiSa 2025*	Besteding (jaar T-1) t.b.v. de transitie *Geldt alleen voor SiSa 2025*			
				Aard controle R Indicator: M6/01	Aard controle R Indicator: M6/02	Aard controle R Indicator: M6/03			
				€ 256.560	€ 0	€ 842.660			
				Berekening totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per dag per geplaatste vergunninghouder in een doorstroomlocatie (jaar T)	Berekening totaal cumulatief te ontvangen aanvullende vergoeding per dag per in de doorstroomlocatie geplaatste vergunninghouder die gekoppeld is aan een andere deelnemende gemeente in de regio (jaar T)	Besteding (jaar T) t.b.v. de transitie	Berekening totale besteding (jaar T) Som van de bestedings- en berekeningsindicatoren (04/05 en 06)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	
				Aard controle R Indicator: M6/04	Aard controle R Indicator: M6/05	Aard controle R Indicator: M6/06	Aard controle n.v.t. Indicator: M6/07	Aard controle n.v.t. Indicator: M6/08	
				€ 1.357.320	€ 0	€ 0	€ 1.357.320	€ 2.456.540	
AenM	M16	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten		Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)
				Aard controle R Indicator: M16/01	Aard controle R Indicator: M16/02	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03	Aard controle R Indicator: M16/04	Aard controle R Indicator: M16/05	Aard controle R Indicator: M16/06
				€ 30.693.036			€ 2.648.546	€ 1.836.898	€ 2.774.578
				Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd	
				Aard controle R Indicator: M16/07	Aard controle R Indicator: M16/08	Aard controle R Indicator: M16/09	Aard controle D2 Indicator: M16/10	Aard controle D2 Indicator: M16/11	
				€ 6.990	€ 100.272	€ 1.098.815	1-1-2025	1-11-2025	
				Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)				
				Aard controle n.v.t. Indicator: M16/12	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/13				
				€ 36.961.505	€ 212.750.854				
AenM	M29B	**Bekostigingsregeling eerste opvang ontheemden Oekraïne door Regionale openbare lichamen (SiSa tussen medeoverheden)**		Naam regionaal openbaar lichaam, provincie of gemeente	Naam kostensoort	Besteding per kostensoort (jaar T)			

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

		SiSa tussen medeoverheden				
			Aard controle n.v.t. *Indicator: M29B/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: M29B/02*	*Aard controle R* *Indicator: M29B/03*	
			1 060622 Gemeente Vlaardingen	Meerkosten regie	€ 1.262.300	
			2 060622 Gemeente Vlaardingen	Meerkosten coördinatie van de spreiding van ontheemden	€ 457.364	
			3 060622 Gemeente Vlaardingen	Meerkosten communicatie	€ 2.378	
			4 060622 Gemeente Vlaardingen	Meerkosten zorgkosten	€ 0	
			5 060622 Gemeente Vlaardingen	Meerkosten materiele uitgaven	€ 450.418	
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M29B/04*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M29B/05*		
			Ja			
AenM	**M37**	**Specifieke uitkering Amsterdam VOVO 2025**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M37/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M37/02*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M37/03*	
			€ 738.110	Ja		

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Overzicht van baten en lasten naar BBV-taakveld

Dit onderdeel bevat de landelijk voorgeschreven bijlage met gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Taakvelden BBV voor 2025	Baten	Lasten	Saldo
0.1 - Bestuur	6.143	59.686	-53.543
0.2 - Burgerzaken	19.072	60.131	-41.058
0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden	158.509	136.664	21.846
0.4 - Overhead	11.625	589.620	-577.996
0.5 - Treasury	112.354	-59.643	171.997
0.61 - OZB woningen	76.959	381	76.578
0.62 - OZB niet-woningen	303.658	543	303.115
0.63 - Parkeerbelasting	217.228	45.918	171.310
0.64 - Belastingen overig	33.733	19.601	14.132
0.7 - Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	2.493.163	9	2.493.155
0.8 - Overige baten en lasten	24.256	22.097	2.158
0.9 - Vennootschapsbelasting	0	4.101	-4.101
0.10 - Mutatie reserves	389.756	389.643	113
1.1 - Crisisbeheersing en Brandweer	10.861	92.136	-81.275
1.2 - Openbare orde en veiligheid	12.567	119.906	-107.339
2.1 - Verkeer en vervoer	30.162	255.603	-225.441
2.2 - Parkeren	21.771	40.079	-18.308
2.3 - Recreatieve havens	0	0	0
2.4 - Economische Havens en waterwegen	0	0	0
2.5 - Openbaar vervoer	235	18.374	-18.139
3.1 - Economische ontwikkeling	250	13.136	-12.886
3.2 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0
3.3 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	2.507	7.621	-5.114
3.4 - Economische promotie	16.899	12.688	4.211
4.1 - Openbaar basisonderwijs	0	0	0
4.2 - Onderwijshuisvesting	384	90.159	-89.775
4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken	100.542	172.487	-71.945
5.1 - Sportbeleid en activering	3.395	18.982	-15.586
5.2 - Sportaccommodaties	-1.764	64.133	-65.898
5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2.587	108.517	-105.931
5.4 - Musea	878	44.501	-43.623
5.5 - Cultureel erfgoed	1.118	3.573	-2.456
5.6 - Media	672	29.968	-29.297
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.733	85.514	-83.782
6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	76.320	207.612	-131.293

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

6.21 - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	72.882	162.735	-89.853
6.22 - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	47.045	-47.045
6.23 - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	19	438	-419
6.3 - Inkomensregelingen	626.367	790.934	-164.566
6.4 - WSW en beschut werk	13.485	113.341	-99.856
6.5 - Arbeidsparticipatie	12.840	91.015	-78.175
6.6 - Hulpmiddelen en diensten (WMO)	0	20.668	-20.668
6.711 - Huishoudelijke hulp (WMO)	0	0	0
6.712 - Begeleiding (WMO)	0	101.974	-101.974
6.713 - Dagbesteding (WMO)	0	0	0
6.714 - Overige maatwerkarrangementen (WMO)	7.229	36.179	-28.949
6.751 - Jeugdhulp ambulant lokaal	42	80.917	-80.875
6.753 - Jeugdhulp ambulant landelijk	0	0	0
6.761 - Jeugdhulp met verblijf lokaal	0	0	0
6.762 - Jeugdhulp met verblijf regionaal	75.501	212.399	-136.897
6.763 - Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	0	0
6.791 - PGB WMO	0	26.452	-26.452
6.792 - PGB Jeugd	0	12.885	-12.885
6.811 - Beschermd wonen (WMO)	8.659	180.625	-171.966
6.812 - Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	4.834	102.048	-97.215
6.821 - Jeugdbescherming	-55.478	39.065	-94.543
6.822 - Jeugdreclassering	0	0	0
6.91 - Coördinatie en beleid WMO	0	0	0
6.92 - Coördinatie en beleid Jeugd	0	0	0
7.1 - Volksgezondheid	33.968	65.572	-31.604
7.2 - Riolering	116.761	92.031	24.730
7.3 - Afval	141.334	113.329	28.005
7.4 - Milieubeheer	31.963	75.095	-43.132
7.5 - Begraafplaatsen en crematoria	7.829	7.757	72
8.1 - Ruimte en leefomgeving	1.609	15.139	-13.530
8.2 - Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	47.450	51.167	-3.716
8.3 - Wonen en bouwen	58.937	140.406	-81.469
Totaal	**5.333.802**	**5.232.953**	**100.849**

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Controleverklaring

Controleverklaring Rotterdam 2025

Na afronding van de controle door de onafhankelijke accountant worden hier de controleverklaring en de gestempelde PDF van de Jaarstukken 2025 toegevoegd.

De accountant controleert de PDF van de website Jaarstukken 2025. De begrippenlijst en de wijkverslagen maken geen onderdeel uit van de accountantscontrole.

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Wijken

In Rotterdam is de ‘Wijk aan Zet’. In 2022 zijn 39 dorps-/wijkraden van start gegaan en kreeg iedere wijk een eigen vertegenwoordiging. Zo bespreken de gemeente en de wijk steeds samen wat er in de wijk speelt. Eind 2022 hebben de dorps-/wijkraden, samen met de wijk en de gemeente, wijkplannen opgesteld. In elk wijkplan staat:

- Een toekomstbeeld van de wijk en de wijkopgaven voor de komende jaren;
- Een actieplan met daarin doelen, resultaten en acties om de wijkopgaven te bereiken.

Voor het realiseren van de acties in de wijkplannen heeft het college de collegetarget Wijk aan zet vastgesteld. Het doel hiervan is om in deze collegeperiode naar het oordeel van de wijkraad 75% van de acties in de wijkplannen te realiseren.

Op de volgende pagina’s vindt u de aanbiedingsbrieven en de wijkverslagen 2025 van de dorps- en wijkraden.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Jaarstukken 2025

Wijkverslagen

Gebruiksaanwijzing

Optie 1 - Via de kaart

Zoom in om (steeds meer) wijknamen zichtbaar te krijgen op onderstaande kaart. De kaart is ook verschuifbaar. Klik op een wijknaam om doorgestuurd te worden naar deze wijk. De kaart bevat roze en groene vlakken. De groene vlakken zijn havengebieden. Zij zijn niet klikbaar en wijzen niet door naar een wijk.

Optie 2 - Alfabetisch

Een alfabetische lijst met wijken is hieronder te vinden. Deze is ook te vinden in het menu aan de linkerkant van deze pagina. Als u op de door u gewenste wijk klikt, wordt u doorgeleid naar deze wijk.

Afrikaanderwijk

- Jaarverslag 2025 WR Afrikaanderwijk

Agniesebuurt – Provenierswijk

- Jaarverslag 2025 WR Agniesebuurt-Provenierswijk

Bergpolder – Blijdorp – Liskwartier

- Jaarverslag 2025 WR Bergpolder-Blijdorp-Liskwartier

Beverwaard

- Jaarverslag 2025 WR Beverwaard

Bloemhof

- Jaarverslag 2025 WR Bloemhof

Bospolder – Spangen – Tussendijken

- Jaarverslag 2025 WR Bospolder-Spangen-Tussendijken

Carnisse – Zuiderpark

- Jaarverslag 2025 WR Carnisse-Zuiderpark

Cool – Scheepvaartkwartier – Stadsdriehoek

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

- Jaarverslag 2025 WR Cool-Scheepvaartkwartier-Stadsdriehoek

Crooswijk

- Jaarverslag 2025 WR Crooswijk

Delfshaven – Schiemond

- Jaarverslag 2025 WR Delfshaven-Schiemond

Dijkzigt - Oude Westen

- Jaarverslag 2025 WR Dijkzigt-Oude Westen

Entrepot – Noordereiland

- Jaarverslag 2025 WR Entrepot-Noordereiland

Feijenoord

- Jaarverslag 2025 WR Feijenoord

Groot- en Oud-IJsselmonde

- Jaarverslag 2025 WR Groot- en Oud-IJsselmonde

Heijplaat

- Jaarverslag 2025 WR Heijplaat

Hillegersberg

- Jaarverslag 2025 WR Hillegersberg

Hillesluis

- Jaarverslag 2025 WR Hillesluis

Hoek van Holland

- Jaarverslag 2025 DR Hoek van Holland

Hoogvliet

- Jaarverslag 2025 WR Hoogvliet

Katendrecht – Wilhelminapier

- Jaarverslag 2025 WR Katendrecht-Wilhelminapier

Kralingen

- Jaarverslag 2025 WR Kralingen

Kralingseveer

- Jaarverslag 2025 WR Kralingseveer

Lage Land – Prinsenland – 's-Gravenland

- Jaarverslag 2025 WR Lage land-Prinsenland-'s-Gravenland

Lombardijen

- Jaarverslag 2025 WR Lombardijen

Mathenesse

- Jaarverslag 2025 WR Mathenesse

Middelland – Nieuwe Westen

- Jaarverslag 2025 WR Middelland-Nieuwe Westen

Nesselande

- Jaarverslag 2025 WR Nesselande

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Ommoord

- Jaarverslag 2025 WR Ommoord

Oosterflank

- Jaarverslag 2025 WR Oosterflank

Oud-Charlois – Wielewaal

- Jaarverslag 2025 WR Oud-Charlois-Wielewaal

Oude Noorden

- Jaarverslag 2025 WR Oude Noorden

Overschie

- Jaarverslag 2025 WR Overschie

Pendrecht – Zuidwijk

- Jaarverslag 2025 WR Pendrecht-Zuidwijk

Pernis

- Jaarverslag 2025 WR Pernis

Rozenburg

- Jaarverslag 2025 DR Rozenburg

Schiebroek

- Jaarverslag 2025 WR Schiebroek

Tarwewijk

- Jaarverslag 2025 WR Tarwewijk

Vreewijk

- Jaarverslag 2025 WR Vreewijk

Zevenkamp

- Jaarverslag 2025 WR Zevenkamp

pwc PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Uitsluitend voor identificatiedoeleinden